A. lat. b. 2308 f (12

EX LIBRIS
L. BRANCHEREAU
PRESBYTERI

BIBLIOTHECA

CLASSICA LATINA

SIVE

COLLECTIO

AUCTORUM CLASSICORUM LATINORUM

CUM NOTIS ET INDICIBUS

78 | 24738

On souscrit, à Paris,

Chez **N. E. LEMAIRE**, Éditeur, rue des Quatre Fils, n° 16, au Marais.
BARROIS l'aîné, libraire, rue de Seine, n° 10, Faub. St-Germ.
DEBURE frères, libraires du Roi, rue Serpente, n° 7.
TREUTTEL et WURTZ, libraires, rue de Bourbon, n° 17.
F. DIDOT, imprimeur du Roi et de l'Institut, rue Jacob, n° 24.
Ant. Aug. **RENOUARD**, libraire, rue de Tournon, n° 6.
BOSSANGE père, libraire, rue de Richelieu, n° 60.
BRUNOT-LABBE, libraire de l'Université, quai des Augustins, n° 33.
MONGIE aîné, libraire, boulevard Italien, n° 10.
H. VERDIÈRE, libraire, quai des Augustins, n° 25.
ARTHUS-BERTRAND, libraire, rue Hautefeuille, n° 23.

Et chez tous les Libraires de France et des pays étrangers.

T. LIVII PATAVINI

QUÆ EXSTANT

OMNIA OPERA

EXCUDEBAT FIRMINUS DIDOT,
REGIS ET GALLICARUM ACADEMIARUM TYPOGRAPHUS.

TITUS LIVIUS
PATAVINUS

AD CODICES PARISINOS RECENSITUS

ITEM

SUPPLEMENTA FREINSHEMII

CUM

PRÆFATIONIBUS

TABULIS NUMMORUM ET MENSURARUM

TABULIS HISTORICIS

ANTIQUITATIS MONIMBNTIS ET NOTITIA LITERARIA

CURANTE

N. E. LEMAIRE

VOLUMEN DUODECIMUM

PARS PRIOR

PARISIIS

COLLIGEBAT NICOLAUS ELIGIUS LEMAIRE

POESEOS LATINÆ PROFESSOR

MDCCCXXV

Bayerische
Staatsbibliothek
München

EDITORIS NOVI

AD LECTOREM BENEVOLUM

PRÆMONITIO.

Tandem ad Livianæ editionis finem, lector optime, post lucubrationes assiduas laboremque improbum perveni; et quod tibi in primi voluminis limine promiseram, quodque a me perficiendum jure tuo rogare poteras, nunc absolutum ultimo hoc tomo arbitror.

Sed ante omnia duorum delictorum veniam imploro, in quibus imprudentes hæsere, quamquam admoniti, qui literarum typos in lineis quinta et octava pag. VIII præfationis primi volum. disposuerunt, ubi pro Vossio Gronovius, et pro Morhofio Morhosius præpostere leguntur. Quæ quidem ingenue et aperte confitenti benignus ignoscas velim; neque etiam mihi succenseas, quod non omnem Drakenborchium tuis oculis repræsentaverim, veritus ne jam hæc mea editio in nimiam excrevisse molem tibi videatur. Attamen non insalutatos relinquam doctissimos Livii interpretes, quorum in numero primus eminet Laurentius Valla, unus illorum heroum, ut aiunt, qui sæculi XV barbariem horridam Herculeis ausibus depulere; M. Ant. Coccius, qui vulgo Sabellicus cognominatur; Beat. Rhenanus, et Sigismund. Gelenius, qui medicas manus peritiamque admodum salutarem vulne-

ribus Livianorum librorum curandis admoverunt; Henr. Loritus, nobiliori insignis nomine Glareanus; Carol. Sigonius; Francisc. Modius; Fulvius Ursinus; Marcellus Donatus; Janus Gruterus; denique ambo Gronovii, pater et filius, quorum prior jure ac merito *magnus Livii sospitator* ubique prædicatur. Ex his omnibus multa desumpsi, quæ Rupertianis notis addita editionem hanc locupletiorem et vere meam fecerunt.

De cæteris commentatoribus quorum curæ diligentes nostri historicorum principis reliquias illustravere, non agendum existimo, siquidem clarissimum virum Creverium modo loquentem inducam, cujus præfatio nunquam satis laudanda, ut ait hujus magister, qui et ipse nequit laudari satis, venerabilis Rollinus, omnia, vel ad Livium vere magnum, vel ad ejus interpretes pertinentia in unum fasciculum collegit. Itaque in priori hujus ultimi voluminis parte reperies quidquid utile aut non ingratum legentibus fore speravit; scilicet vitam auctoris; et operum historiam, virtutes ac vitia; honores illius memoriæ habitos; varios editores atque interpretes; quænam laudes his debeantur; quæ leges in interpretationibus servandæ; qua religione suos labores et munera tum in T. Livii libros, tum in Supplementa Freinshemiana adimpleverit. Sequitur de ponderibus, mensuris, pecunia et ære gravi disputatio Creveriana, quam concludunt atque illustrant novæ octo tabulæ, quibus ad hodiernam Galliarum rationem illa æstimatur. Vide, quæ de illarum celeberrimo scriptore admonui, infra pag. 110, paulo ante quam referrem Jo. Fred. Gronovii præfationem

egregiam, quæ Creverio nostro quasi fax prælata certum iter signaverit.

Denique his accedunt, 1° Tabulæ historicæ ac chronologicæ, ad Catonianos calculos (1) confectæ, quæ summam Annalium Romanorum per 1238 annos, a Romulo Urbis conditore usque ad Romulum Augustulum imperatorem ultimum, quem Odoacer solio expulit;

2° Duodecim tabulæ legum decemviralium; senatusconsultum de Bacchanalibus; et alia antiquitatis monimenta, quæ notavit insignia G. Al. Ruperti;

3° Notitia literaria de T. Livio, et ejus manuscriptis, editionibus, atque versionibus in sex ætates divisa, quam e Jo. Alb. Fabricii Bibliotheca Latina desumptam emendaverunt et auxerunt VV. CC. Barbier, avunculus et nepos.

In posteriori autem parte hujus duodecimi ejusdemque ultimi voluminis duos indices absolutissimos invenies, de quibus emendatis et auctis pauca post eorum titulum loquar.

Tu vero, amice lector, ad primi voluminis præfationem meam, si placet, revertere, ut codicum seriem quibus labores adjuverim, recognoscas, et elogia auctorum

(1) Livius ipse in annis ab Urbe condita numerandis non Varronem, sed Catonem sequutus est; quod patet ex frequenti designatione annorum III, 33; IV, 7, 43; V, 54; VII, 18; XXXI, 1; XXXIV, 45. In utraque æra multi adhuc nodi reperiuntur, quos Glareanus, Sigonius, Pighius, aliique frustra expedire conati sunt. Qui vero Varronianam præferent Catonianæ, hanc facillime ad illam, duobus scilicet annis semper adjectis, redigere poterunt.

ac judicia de T. Livio menti tuæ subjecta sint. Poteris etiam ad tertium volumen, pag. 489, redire, si placet scire quid de Supplementis J. Freinshemii sentiam; quo animo illis denuo publicandis invigilaverim; et qua fide seriem variorum collegerim auctorum, quibus tanquam architectis innixus tale ædificium erexerit.

Neque tacebo me Creverii, Drakenborchii aliorumque commentariis recentiores Walchii emendationes et Buttneri observationes passim adjunxisse, ut novo lumine Liviana quædam obscuriora perfunderem; sed in primis splendidas faces duas adducere curavi ad illustranda Alpium et Apennini loca, quibus montes arduos transcenderit Hannibal. Hos excursus et auctorum nomina pag. 474, voluminis quarti, et pag. 557, voluminis octavi reperies.

Nunc mihi nihil superest, nisi ut tot et tantis viris quorum doctrinam in auxilium recepi, atque inprimis celeberrimo Gymnasii Stadiensis Rectori, G. Al. Ruperti, quem laborum meorum ducem sequendo admiratus sum, solemnes ex animo gratias agam habeamque, et palam profitear me, si quid boni et commodi ex hac editione perceperis, illud totum libenter eorum libris acceptum referre. Vive et vale.

Scribebam Parisiis, anno MDCCCXXV, Augustis Kalendis.

N. E. Lemaire.

CREVERII
IN LIVIUM
PRÆFATIO.

Dum huic novæ T. Livii editioni adornandæ damus operam, quædam nobis inter legendum subiere mentem, vel ad Livium ipsum, vel ad ejus interpretes pertinentia, quæ non ingrata, aut omnino inutilia plerisque legentium fore sperabamus. Sed et ii qui ante nos in eadem palæstra multa cum laude sese exercuere doctissimi viri, non pauca annotavere, quibus instructior paratiorque ad Livium lector accederet. Hæc omnia, sive nostra, sive ab aliis mutuata huc conferre visum est. Primo de Livio; tum de ejus editoribus et interpretibus; denique de instituti nostri ratione agemus.

CAPUT PRIMUM.

DE LIVIO.

Artic. I. *De vita Livii.*

De Livii vita juvaret aliquammulta disserere, si quæ via ad eam accuratius cognoscendam inquirentes ferret. Natura enim omnes cupimus illos celeberrimi nominis viros, quorum scripta manibus terimus, penitus pernoscere; et, quibuscum scribentibus amice familiariterque colloquimur, iis quoque adesse domesticas res civilesve, privatas publicasve gerentibus. Sed plerisque scriptorum hoc contigit, ut, dum

cæterorum dicta factaque magna cura colligunt et immortalitati commendant, ipsorum, præter nomen, reliqua fere omnia interire sinerentur: malo sane exemplo, nec satis grata posteritate adversus eos quibus tantum deberet.

Hoc et Livii fatum fuit, ut fama ejus scriptaque toto orbe notissima, vita in obscuro esset. Ex qua hæc paucula ad notitiam nostram pervenerunt: illum Patavii ortum (1), Pisone et Gabinio coss. anno A. C. 58. Romæ magnam egisse ætatis partem, sed in patria denique supremum diem obiisse (2), anno principatus Tiberii quarto, ætatis suæ sexto et septuagesimo; filium ei fuisse (3), cui quadam in epistola hanc legendi brevissimam eamdem sapientissimamque legem scripserat, *legendos Demosthenem atque Ciceronem, tum ita ut quisque esset Demostheni et Ciceroni simillimus;* filiam ei itidem fuisse (4), nuptam L. Magio rhetori, quem declamantem homines aliquamdiu, non in ipsius honorem laudaverint, sed in soceri tulerint; scripsisse eum (5), præter historias, etiam dialogos, quos non magis philosophiæ annumerare possis, quam historiæ, et ex professo philosophiam continentes libros; eo auctore (6), Claudium, qui postea imperavit, ad historiam scribendam animum appulisse; denique ipsi datum esse (7), ut vivus gloria sua perfrueretur, Gaditanumque quemdam, ejus nomine famaque commotum, ad visendum eum ab ultimo terrarum orbe venisse, statimque ut viderat abiisse (8).

(1) Voss. de Hist. Lat. I, 59.
(2) Euseb. Chron.
(3) Quintil. Instit. X, 1.
(4) Senec. Procem. lib. V Controv.
(5) Senec. epist. 100.
(6) Sueton. in Claud. cap. 41.
(7) Plin. lib. II, epist. 3.
(8) Quæ de æmulatione inter T. Livium et Cornutum habet Suidas in voce Κορνοῦτος, ea nobis non videntur quadrare in hunc nostrum historiarum scriptorem, tum ob alia, tum vel maxime quod Cornutus ibidem dicitur sub Nerone floruisse, quum Livius noster initio principatus Tiberii septuagenario

ARTIC. II. *Quæ spectant ad historiam operis Liviani.*

Quo tempore historias suas scripserit Livius, ex ipso opere apparet. Testatur ipse lib. I, cap. 19, bis omnino post Numæ regnum, Jani templum clausum fuisse: « semel, « inquit, T. Manlio consule, post Punicum primum perfe- « ctum bellum: iterum, quod nostræ ætati dii dederunt ut « videremus, post bellum Actiacum, ab imperatore Cæsare « Augusto, pace terra marique parta ». At constat ex Dione (1), quinto post anno iterum ab Augusto clausum esse Jani templum devictis Cantabris. Hinc recte colligetur, ut observavit Vossius (2), medio tempore inter bellum Actiacum perfectum, et Jani ædem iterum ab Augusto clausam, primos Livianæ historiæ libros in lucem prodiisse.

Dubitari non potest, quin multos annos in absolvendo tantæ molis opere consumpserit. Et vero, quum ex epitome ultimi libri appareat memoratam fuisse eo libro Drusi mortem, quæ uno et vicesimo post Actiacum triumphum anno contigit, sequitur Livium ante id tempus ultimam suis historiis manum non imposuisse.

Quot libros dederit Livius, inter doctos ambigitur. Epitomas librorum CXL habemus: sed duas, nempe librorum CXXXVI et CXXXVII deperditas fuisse contendit Sigonius (3). Fuerint ergo vel CXL vel CXLII libri. Ut ut sit, magno literarum damno, soli nunc quinque et triginta supersunt: cæteri omnes interiere, aut certe ignoti adhuc in nocte ac tenebris jacent.

Quin etiam non universæ simul orbi literato innotuere

major obierit. Ratio temporum ad eam nos conjecturam deduceret magis, ut suspiceremur æmulationem Cornuto fuisse cum Livii nostri filio, et illum scriptorem a Suida exscriptum, errore non inusitato, ea de patre narrasse quæ ad filium pertinuerint.

(1) Dio, lib. LIII.

(2) Voss. de Hist. Lat. I, 59.

(3) Sigon. not. ad Epit. lib. CXXXVI.

illæ pulcherrimi operis reliquiæ. Primæ Livii editiones (1) exeunte XV sæculo et ineunte XVI excusæ, exhibent tantummodo primam, tertiam et quartam decades; quartam quidem non integram, sed hiulcam et mutilam, quum abesset totus trigesimus tertius liber, et magna pars quadragesimi, qui finiebatur in his verbis, cap. 37, *per omnia fora conciliabulaque edixerunt.* Anno 1518 Magontiæ ex membranis bibliothecæ in æde ibidem maxima et Metropolitana, D. Martini appellata, addita est pars libri tertii et trigesimi ab his verbis, cap. 17, *arctis faucibus cohærens Acarnaniæ* (etsi illic legitur, *iis partibus cohærens*), et quod deerat libro quadragesimo usque ad finem. Annus ejusdem sæculi primus et trigesimus novo rursum nos proventu beavit. Tum in Helvetiis Simon Grynæus ultimos quinque libros repertos in membranis apud monasterium Laurissenum, vulgo Lorssense, e regione Borbetomagi trans Rhenum, per Joannem Frobenium publici juris fecit. Denique anno 1615 J. Horrion, societatis Jesu sacerdos, Bambergæ dum singulos bibliothecæ publicæ codices excutit, incidit in membranas, quæ complures T. Livii libros, in his partem priorem tertii et trigesimi adhuc desideratam servabant, quem duobus post annis Paderbornæ vulgavit.

Hæc ad nos ex Liviana historia pervenerunt, vix quarta pars totius operis: quæ animos quidem et fructu honestissimæ voluptatis perfundit, et utilissimorum documentorum bona fruge pascit, sed ita ut desiderium quoque et luctum incendat tot amissorum voluminum, quæ tempus edax absumpsit et præcedentium ætatum incuria. Nam quod aut Livium totum, aut certe magnam eorum quæ desideramus partem, alii Constantinopoli (2), alii apud extremos hominum in Hiona, sive Ionia insula (3) supra Scotiam delitescere jactitarunt, hæc, falsi utinam vates simus! somnia

(1) J. Frid. Gronov. Præf. in Liv.

(2) Dujat. Præf. in Liv.

(3) Morhof. de Patavin. Liv.

esse existimamus optantium. Nec meliore nos spe solatur id quod Colomesius (1) ab homine candidioris pectoris, quam felicioris ingenii Capellano sibi dictum in literas retulit: quemdam Capellani amicum, virum non illiteratum, quum pila luderet, animadvertisse in ea palmula quæ sibi esset ad manum, fragmenta quorumdam Livii librorum qui hodie non exstent; quumque rem sibi ulterius inquirendam putasset, comperisse eas esse reliquias aliquot similium membranarum, quæ a monialibus domus Fontebraldensis pharmacopolæ cuidam donatæ, ab hoc ignaro qualis sibi thesaurus obvenisset venditæ forent operario ignobili, qui iis abusus esset ad tegendas illas palmulas quibus pila luditur. Vanis hujusmodi sine certo auctore rumoribus fidem habeat, cui placuerit sese inani spe lactare.

Partitio operis in decades utrum a Livio sit, dubitavit Petrarcha, qui eam potius ortam esse putat e fastidiosa legentium ignavia. Idem adstruit Sigonius (2) ex perpetuo veterum grammaticorum, Prisciani, Diomedis, Censorini, denique auctoris Epitomarum silentio, qui omnes librorum semper, numquam decadum mentionem faciunt. Frustra quidam, ut contrariam opinionem tueantur, objiciunt Livium ei ipsum videri quodammodo suffragari, dum suas vigesimo primo et trigesimo primo libris præfationes præmittit. Etenim recte observat Dujatius (3) Livium non absimilibus velut prooemiis extra decadum quoque principia identidem usum esse ad renovandam lectoris longo in opere attentionem, vel si quando scribenti major rerum ordo nasceretur, ut patet ex libri sexti ingressu, et cap. 29 lib. VI. Contendit ergo Sigonius germanam operis Liviani inscriptionem hanc fuisse: T. Livii Patavini historiarum ab Urbe condita libri CXLII. Quæ nobis opinio etsi probabilior videtur, tamen non semper abhorruimus ab deca-

(1) *Colomiez, Recueil de Particularités*, p. 320.

(2) Sigon. Procem. ad scholia in Liv.

(3) Dujat. Præfat. in Liv.

dum appellatione, quæ et usu recepta est, nec sine circuitu verborum vitari interdum poterat.

Epitomarum, quæ singulis libris præfiguntur, auctor ignoratur. Eas enim aut Livio ipsi, aut L. illi Floro, cujus exstant rerum romanarum libri quatuor, adscribi non patitur dispar ab utroque styli color. Quisquis ille fuerit, quem nosse haud sane multum interest, ejus certe breviaria, tamquam exsanguia quædam et leviter adumbrata pulcherrimi corporis simulacra, non omni prorsus cura indigna sunt; eo quidem magis, quod eorum aliqua est ad historiam, ubi Livius deficit, illustrandam utilitas.

Atque hæc sunt, quæ sive ad Livii vitam, sive ad ejus operis formam, descriptionem, casusque pertinentia, non ignorare operæ pretium sit.

Artic. III. *De operis Liviani virtutibus et vitiis.*

Jam de ipso opere agamus, et ejus virtutes quæ sunt eximiæ, tum etiam vitia, si qua fuerint, ita expendamus, ut et quid clarissimi scriptoris famæ, et quid veritati debeatur, pariter meminerimus.

§ I. *Livii eloquentia.*

Ac primo quidem eloquentiam tanti viri laudare supervacuæ operæ sit. Quem enim non statim legentem allicit inaffectata illa narrandi jucunditas, et limpidus nitor, qui et claritati serviat, nec careat, ubi opus est, nervis; non inepto tumidæ orationis fastu inflatus, sed simul simplicitatis, simul munditiarum memor; qui æquabili velut filo deductus, res gestas ita naturali quodam ordine explicet paulatim et aperiat, ita exhibeat omnia locis temporibusque distincta, ita suos allinat rebus et personis colores, ut coram agi cernique, non describi res auribusque accipi videantur? Quid dicere opus est de incredibili illa concionum ejus et orationum eloquentia, in quibus eximius

scriptor nullam non expressit dicendi laudem? In iis sententiæ, tum gravitate, tum acumine commendatæ, egregio vestiuntur optimorum lectissimorumque splendore verborum. Jam pro argumentorum varietate, modo exsultat audacius oratio, et grande aliquid ac sublime sonat, modo submissiore quodam et modestiore cursu, semper tamen cum quadam dignitate, fertur. Nihil vero mirabilius, quam quomodo versatile pariter ad omnia scriptoris ingenium, eorum omnium quos loquentes facit, senum ac juvenum, privatorum magistratuumve, Romanorum et hostium, sensus, animos, habitus ita induit, ut illi ipsi non melius modo aut venustius, sed ne aptius quidem decentiusque dicere potuerint. Itaque jamdiu docti omnes magno consensu iere in Quintiliani (1) sententiam, qui Livium esse judicat, *quum in narrando miræ jucunditatis clarissimique candoris, tum in concionibus supra quam enarrari potest eloquentem.*

Ex illis tamen orationibus crimen in eum oritur, tamquam in iis et fidem historiæ neglexerit, et excesserit modum. Nec levibus sane auctoribus hæc criminatio nititur, a Pompeio Trogo olim conjecta in Livium (2), et hodie quoque a doctissimis ingeniosissimisque viris renovata (3), et, quod majus est, unanimi fere historicorum hujus ævi consensu comprobata, qui omnes ab ejusmodi concionibus, præsertim quas vocant directas, inserendis in narrationem suam abstinuere.

Neque ego receptum hodie morem reprehendere ausim, quem fortasse etiam historicæ gravitati convenientiorem esse non frustra jactatur. Attamen si auctores in utramque partem, si rationum momenta diligenter perpendantur, erit sane cur Livium præpropere damnare vereamur.

Si gravitate auctorum exemplorumque res dijudicetur, tot se patronis tuebitur Livius, quot fere apud Græcos

(1) Lib. X, cap. 1.
(2) Justin. lib. XXXVIII, cap. 3.
(3) *P. Daniel, Préf. Histoire de France.*

Latinosque in historia maxime claruere scriptores, Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Polybio, Sallustio, Tacito, Curtio. Dionysium Halicarnasseum omitto, apud quem non immerito fortasse reprehendi possit nimia orationum prolixitas, quæ et fatigat lectorem, et ingratam interdum narrationi moram injicit. Sed cæterorum quos modo nominavi eadem quæ Livii causa est. Apud omnes et crebræ orationes reperiuntur, et, si quando opus fuerit, longiusculæ, et omnibus dicendi virtutibus, omni cultu expolitæ, si tamen Polybianas excipias, quæ tinctæ sensu comptiorem ornatum neglexere. Omnibus igitur aut laus tribuenda est, aut venia deneganda. Durum sane in tot tam illustres reos ferre gravem sententiam, et in magna illa nomina, quæ omnis per tot retro secula mirata est vetustas, quæ qui carpere ausit, facilius sibi quam illis noceat, censorium stylum exerere.

Et quidem, si res ipsa inspiciatur, quid tandem deliquere summi scriptores, dum præter eam quæ debebatur, narrandarum jucunde, graviter, distincte, dilucideque rerum voluptatem, etiam alteram indebitam nobis ex luculentissimis orationibus paravere? Fides, inquiunt, historiæ violatur, dum ea nobis tamquam dicta obtruduntur, quæ tamen nunquam revera dicta sunt. Quasi vero cuiquam innocens ille dolus imponat, aut periculum sit, ne quis illas Livii tam diligenter elaboratas, tam severe castigatas, tantis verborum sententiarumque munditiis excultas orationes ab horridis illis primorum urbis Romæ temporum aratoribus esse existimet.

Unum excipio. Si scriptori licuit eorum quos dicentes facit referre verba, et orationes, quemadmodum pronuntiatæ sunt, alicunde nancisci, nihil dubium esse potest, quin illæ totidem verbis lectori reddendæ sint, neque in ipsarum locum ludentis ingenii fœtus supponendi. Itaque non negabimus peccasse Tacitum, qui in lib. XI Ann. cap. 24, Claudio imperatori alienam et fictitiam tribuerit

orationem, quum vera exstaret, cujus etiamnum fragmenta habemus (1). Sed si verarum copia non sit, non video sane, cur vetetur is qui historiam scribit, suas et ad excolendum animum, et ad acuendum ingenium sæpe profuturas orationes offerre lectori, quum præsertim et in eas conjici commode possint sapientissima quædam monita ac præcepta ex ipsis factorum visceribus nascentia, quæ tamen inter narrandum attexere minime decuerat; et ingenia, mores, animi ducum ac populorum propius ad naturæ veritatem exprimi; et vero causæ illæ quibus bellorum origo, et celeberrimi quique eventus continentur, atque etiam consilia ex quibus facta fluxere, liberius copiosiusque tractari. Ad hæc tot commoda illud quoque accedit, quod in iisdem velut in amœnis quibusdam diverticulis, perpetua narratione defatigatus interdum lectoris animus suavissime conquiescit.

Id tantum cavendum est lectori, ne ex orationibus facta se sincera et incorrupta haurire posse existimet, quæ in iis in majus aucta, vel extenuata verbis, ad invidiam gratiamve decurtata, depravata plerumque reperiuntur. Orationes non tamquam ex scriptoris persona accipi debent, sed ex ejus, quisquis ille est, quem scriptor loquentem facit. Ipse narrationi fidem, orationibus præstare debet eloquentiam. Si quando tamen hac libertate abuti visus est Livius, id observare in notis non negleximus.

At enim qui directas conciones operi suo inserunt, *historiæ modum*, id enim secundum erat, *excedunt;* id est, si recte assequimur accusatoris mentem, ultra terminos legibus præfinitos evagantur, nec jam historicos se esse volunt, sed oratores. Id quam convenienter in Sallustio et Livio reprehendat Trogus Pompeius (2), ipse viderit, qui obliquas orationes historiæ suæ non dubitaverat intexere,

(1) Lips. Comment. in Tac.

(2) Trogus apud Justin. lib. XXXVIII, cap. 3.

quarum unam nobis servavit Justinus (1), plerisque Livianis prolixiorem. Quis enim non videat eamdem plane et obliquarum, et directarum concionum esse rationem? Præclarum vero commentum! mirum artificem! qui pro *indicativis modis infinita* subjecerit, et loco *primæ personæ tertiam.* Eos qui nihil omnino, ac ne orationes quidem ipsas in historiam inseri debere contendunt, nisi ex vetustorum monumentorum fide, etsi paulo severiores sunt, aliquid tamen sequutos esse video. Verum iis nos profecto ludibrio habent, qui quum directas conciones reprobent, jus sibi esse existimant obliquas, quantumlibet prolixas, in opus suum includendi. Nihil ergo videtur afferri, cur Livio suas orationes vitio ac culpæ dari debere pronuntiemus.

At circa formam loquendi elegantiamque sermonis litem ei dudum movit vir ingenio et eloquentia clarissimus, Asinius Pollio (2), qui in eo putabat inesse quamdam *Patavinitatem*, sive locutiones quasdam quæ Patavinum, ut ita dicam, solum saperent, nec essent quadam urbanitate coloratæ (3). Hoc crimen hodie, nec dilui, nec comprobari omnino posse facile crediderimus. Fieri sane potuit, ut homo Patavinus patriam plane dediscere non quiverit, et levia quædam retinuerit loquendi vitia, quæ principis inter Romanos viri teretes et religiosas aures offenderent. At nos, quibus latina lingua peregrina est, qui eam ex libris tantummodo cognoscere possumus, quomodo tantum nobis arrogaremus, ut illos nævos, qui plerorumque Romanorum oculos fortasse fallebant, deprehendere et assignare

(1) Justin. lib. XXXVIII, cap. 4 et seq.

(2) Quintil. Instit. lib. I, cap. 5, et lib. VIII, cap. 1.

(3) Aliter multi docti viri interpretati sunt illam *Patavinitatis* criminationem, et intellexere alii studium partium Pompeianarum, alii odium in Gallos, aut similia commenta : quæ quum satis vel ipsis Quintiliani verbis evertantur, in illis refellendis immorari non operæ pretium esse visum est. Si quis tamen eas interpretationes operose excussas et refutatas videre voluerit, adeat Dan. Morhofii libellum densa eruditione refertissimum, *de Patavinitate Liviana.*

auderemus? Id sane tentaverit Dujatius (1), homo non ita a latinitate instructus, ut Livianæ orationis censuram ageret. Nobis consultissimum videtur ea de re silere. Bene profecto nobiscum ageretur, qui latinam linguam balbutire conamur, si Livii orationem cum sua quoque *Patavinitate* daretur effingere.

§ II. *Livii fides.*

Nec vero eloquentia tantum claruit Livii, sed laudatur et fides, quæ prima virtus ab historiarum scriptore requiritur. Ausum esse eum vera etiam cum offensionis periculo dicere, veritatisque studiosiorem fuisse, quam gratiæ imperantis, ex eo patet quod, referente Tacito (2), ita Cn. Pompeium laudibus extulerat, ut Pompeianum eum Augustus appellaret. Sæpe Brutum, Cassium, Scipionem, Afranium, ut insignes viros nominaverat. Neque id, eodem teste Tacito, amicitiæ ipsius cum Augusto offecit: quod quidem dubito utrum patientissimis principis auribus, an scribentis libertati fuerit honorificentius.

Sed et in iis quæ hodie supersunt, nulla apparet assentationis erga eum qui rerum potiretur suspicio. Semel aut iterum in totis quinque et triginta libris Augustum appellat: sed ipsa re poscente, sed breviter et cursim, modicis cum laudibus et veris. Libro primo, cap. 19, templum Jani, occasione data, memorat ab eo clausum fuisse: quo quum Augustus magnopere gloriaretur, ipse tamen rem uno verbo tangit, gratulatus tantum ætati suæ raram felicitatem. Rursus, ubi de spoliis opimis Cossi disserit, lib. IV, cap. 20, testem allegat *Augustum Cæsarem, templorum omnium*, inquit, *conditorem, aut restitutorem:* quod quam vere, quam non ambitiose dictum sit, testimonio est illa ipsius Augusti notissima vox: *marmoream se relinquere* urbem,

(1) Præf. in Liv.
(2) Ann. IV, 34.

quam lateritiam accepisset(1). Jam vero in narranda insigni illa de Hasdrubale victoria quam Livius et Nero reportavere, quam bella sese scriptori nostro (2) materies offerebat demerendæ Liviæ Augusti uxoris, quæ ad alterum e victoribus originem referebat, in alterius domum fuerat adoptata? quam facile ibi sese jactare poterat adulatio? Livius rem quidem ipsam ornate, ut par erat, magnifice describit; in victores ipsos plena manu laudes cumulat: de eorum posteris, de Livia, Tiberio, Druso, ne verbulum quidem.

Verum, quoniam non laudationem Livii quamdam exornamus, sed ipsius imaginem suis expressam lineamentis conamur effingere, fateri cogimur ejus fidem, quæ adversus gratiam potentiorum inconcussa stetit, amore patriæ aliquoties fuisse labefactatam.

Inprimis igitur ubique apud nostrum sese prodidit nimia quædam romanæ magnitudinis admiratio, nec satis cauta semper aut consulta, quæ et ipsi inscio fortasse et imprudenti fucum fecerit. Itaque de Roma tenui adhuc et cum finitimis colluctante magnifice tamen interdum loquitur. *Spes unica*, inquit lib. III, cap. 26, *imperii populi romani L. Quintius*. Emphatice dictum. At tunc *imperii populi romani* fines nondum ad vicesimum fortasse ab Urbe lapidem promoti fuerant. Nec multis annis post Canuleius tribunus plebis (3) *urbem in æternum conditam et in immensum crescentem* jactat. Ubi quis non videt observatum esse scribentis animo superbum illum Romæ rerum dominæ splendorem, et ad obscura Romæ nascentis initia audacius quam verius esse translatum?

Sed et hostibus quoque populi romani Livius eos venerationis in eum admirationisque sensus affingit, quibus ipse imbutus erat. Hannibal ille Romam apud nostrum (4)

(1) Sueton. Aug. cap. 29.
(2) Lib. XXVII, sub finem.
(3) Lib. IV, cap. 4.
(4) Lib. XXI, cap. 30.

vocat *orbis terrarum caput*, quum nondum tota Italia plane jugum accepisset, nec quidquam extra eam Romani tenerent, præter Siciliæ partem et Sardiniam; quum staret Carthago, atque etiam Hispaniæ majorem partem imperio amplecteretur. Rursus idem (1), dum milites ad bene pugnandum hortatur, *dempto*, inquit, *hoc uno fulgore nominis romani.* Quasi vero Carthaginem debere Romæ fasces submittere ultro agnovisset acerrimus ille Punicæ magnitudinis vindex, et Romanæ pæne eversor, aut tunc temporis minus Punico nomini *fulgoris* quam Romano circumdari.

Idem impetus nimii amoris in patriam Livium abstulit, quum non dubitavit affirmare Romanos *nunquam ab equite hoste, nunquam a pedite, nunquam aperta acie laborasse.* De peditatu silemus. At nonne *ab equite hoste* laboraverunt Romani, quum adversus Hannibalem bellum gererent, quem equitatu longe superiorem fuisse et ipse Livius (2) passim fatetur, et prudentissimi Romanorum duces sensere (3), atque ob id magnopere cavere ne in campis patentibus ab eo deprehenderentur? Nonne *aperta acie* laboraverunt, quum ad Cannas ab eodem Hannibale prope ad internecionem cæsi, quum ad Alliam ab Gallis fusi sunt?

Sed hæc quidem utcumque condonari possunt, in quæ incogitantem Livium rapuit instinctus quidam studii in romanam laudem vehementioris, ita ut ipsum scribentem falleret pietas in patriam, blanda conciliatrix sui. Illa non video quonam colore defendi possint, quæ sedulo et dedita opera silentio tramisit, propterea quod parum honorifica sive romanæ genti, sive quibusdam celeberrimi nominis viris viderentur. Hujus generis aliquot exempla referre operæ pretium est.

Polybius, acerrimo judicio et incorrupta fide commen-

(1) Lib. XXI, cap. 43.
(2) Lib. XXI, cap. 47.
(3) Lib. XXVI, cap. 38, etc.

datus scriptor, magna cura perpendit initio lib. III quænam causæ belli Punici secundi fuerint, et uter populus violatæ amicitiæ ruptique fœderis culpam sustineat. Postquam multa de hoc argumento disputavit, et hinc atque inde momenta rationum diligenti trutina ponderavit, rem ita concludit, ut statuat, si origo belli a Sagunti tantum excidio repetatur, Pœnos injuste omnino arma movisse; sin ratio habeatur Sardiniæ a Romanis, stipendio etiam superimposito, interceptæ, pia et justa fuisse Hannibalis arma, quum Pœni data occasione eos ultum irent, qui per occasionem temporum ipsis nocuerant.

Quid Livius (1)? Nempe ille ex Polybiana disputatione ea eligit et accurate exponit quæ Romanorum causæ favebant: quæ pro Pœnis dicta ab scriptore græco fuere, de iis omnino silet: malo sane consilio, et cui apud lectorem veritatis studiosum nulla possit esse venia.

Neque enim hoc saltem dici posset, errasse eum, et imprudentem fecisse. Siquidem quisquis Polybium cum eo contulerit, non poterit dubitare quin ea omnia quæ disserit noster de Lutatii et Hasdrubalis fœdere, e scriptore græco exscripserit, et verbum verbo pæne reddiderit. Fugere igitur illum non potuerunt ea quæ ad hujus ejusdem loci calcem a Polybio pro causa Pœnorum adjecta sunt.

Una defensio occurrit, si nempe Livius in lib. XX qui intercidit, ita narraverat ea quæ ad subactam a Romanis Sardiniam pertinent, ut illos interceptæ per fraudem hujus insulæ culpa liberaret: unde sequeretur eum, quæ a Polybio in contrariam partem disputata sunt, non tanquam adversa Romanis, sed tanquam falsa, suppressisse. Verum eo elevaretur fortasse crimen, non plane purgaretur. Magna est enim Polybii auctoritas, qui et propior illis temporibus fuit, et diligentissimus talium rerum indagator, et Romanis sane amicus, quos passim laudibus cumulat. Quum

(1) Lib. XXI, cap. 19.

igitur gravissimus judex, sine ulla cunctatione aut dubitatione, causa cognita, clare certumque pronuntiet Romanos contra jus, contra fœdera fecisse, dum Sardiniam invasere, minime profecto dubium est, quin Livius, si aliter senserat, aut scripserat, cæco in patriam amore præoccupatus a vero aberraverit.

Neque nos quisquam arguat severius agere cum Livio, et sequiore interpretatione ea illi vitio vertere, quæ clementius a benigno lectore accipi possint. Nemini concedimus, ut majore quam nos amore aut admiratione eximium scriptorem prosequatur: sed vincat veritas. Si uno tantum apud eum, aut altero in loco obscura aliqua delitesceret suspicio propensioris in Romanos animi, inhumane faceret, qui crimen urgeret, ac non potius rem mollire interpretando conaretur. At erumpentia undique hujus nimii affectus certissima argumenta nec nobis ipsi dissimulare, nec cæteris, possumus.

Velut in Scipione Africano manifeste tenetur Livius. Hunc inter eos omnes, quorum res gestæ in iis qui supersunt libris memorantur, noster præcipua quadam et admiratione, et effusa velut caritate complexus esse videtur: unde minus mirum est, quod ejus amori plusculum, quam concedit veritas, largitus sit. Fuit sane Scipio non solum victoriis triumphisque clarus, sed et ob egregias animi virtutes plane amabilis, comitatem, munificentiam, moderationem. Quin et negari non potest eum voluptates, ubi usus reipublicæ postularet, aspernari solitum esse, et frenare libidines, ne rebus gerendis essent impedimento. Cujus animi insigne specimen edidit, quum ad eum post Novam Carthaginem captam adducta a militibus est adulta virgo, eximia forma, quam statim parentibus et sponso reddidit. Sed Livius eum stoica quadam continentia libidinum mirabilem efficere voluit, ne quis scilicet nævus egregium corpus deformaret. Itaque ubi agit de illa captiva, cujus modo mentionem fecimus, quædam omittit, quædam

alio detorquet, quæ a Polybio simpliciter et ingenue memorata docent Scipionem non contempsisse plane voluptates, sed eas bono reipublicæ posthabuisse.

Juvenes quidam Romani, inquit Polybius lib. X, virginem ætatis flore et formæ bonitate præstantem ad Scipionem adducunt, quum observassent eum cupidum esse voluptatum, φιλογύνην ὄντα. Hoc supprimit omnino Livius. Respondet illis juvenibus apud Polybium Scipio se, si privatus viveret, nullum aliud gratius accipere potuisse munus; nullum, quum imperator esset, minus gratum. Quod responsum, licet per se haud obscurum, explicat apertius tamen Polybius: et, dum explicat, satis testatur se ipsamet Scipionis verba attulisse. Hoc nimirum dicto, inquit, innuebat Scipio, ejusmodi res per quietis et otii intervalla, suaves interdum juvenibus delectationes præbere, et levamenta curarum; easdem vero, si quis, ubi rem gerere opus est, iis utatur, et corpori, et animo magna afferre impedimenta.

Apud Livium (1) Scipio in oratione ad Allucium hoc modo loquitur: « quia ipse, si frui liceret ludo ætatis, præsertim « recto et legitimo amore, et non respublica animum no« strum occupasset, veniam mihi dari sponsam impensius « amanti vellem ». Ipsa sese prodit similitudo, sed detorta aliquantum et deflexa: ut dubium esse non possit, quin Livius hæc scribens græcum scriptorem intuitus sit, sed ab eo prudens et sciens recesserit, et quibusdam additis lineamentis, quibusdam, quæ parum decora erant, in melius ac pulchrius mutatis, ei quem omni laude cumulandum susceperat viro mirandæ castimoniæ famam sartam tectamque voluerit asserere. Quæ quidem laus quam non ex vero in Scipionem conferatur, testimonio quoque est Valerius Maximus, qui lib. VI, cap. 7, laudat Æmiliæ ejus uxoris comitatem et patientiam, quod, « quum sciret viro

(1) Lib. XXVI, cap. 50.

« suo ancillulam ex suis gratam esse, dissimulaverit, ne « domitorem orbis (1) Africanum femina impudicitiæ reum « ageret ».

Unum adhuc truncatæ a Livio ad gratificandum romano nomini narrationis exemplum subjungemus: non criminandi prurigine, a qua longe absumus, sed ut nosmet impetiti temere tanti viri crimine absolvamus; simul quod non leve negotium agimus, aut in quo nobis sine plurimis firmissimisque argumentis vel debeat credi, vel possit.

Brachyllæ, Bœotarchæ, sive summi Bœotorum magistratus, mors narratur a Livio, lib. XXXIII, cap. 27 et 28. Eamdem narrationem apud Polybium habemus in Excerpt. Legat. n. 8. Bello Macedonico, Bœoti societatem cum T. Quintio Romanisque metu magis quam voluntate inierant. Itaque plerique veteres socios respectabant, et ne devicto quidem ad Cynoscephalas Philippo, destiterunt Macedonum rebus studere. Tunc temporis Brachyllas electus est Bœotarches, non aliam ob causam magis, quam quod propenso in Philippum animo esse crederetur. Hæc et alia quædam eodem pertinentia quum animadverterent principes eorum qui romanis partibus studebant, Zeuxippus et Pisistratus, metum ceperunt, quum ad portas prope sedente exercitu romano ea fierent, quidnam se futurum esset, profectis in Italiam Romanis. Itaque ut timore injecto adversarios comprimerent, Brachyllam e medio tollere statuerunt. Hucusque perbene inter utrumque scriptorem convenit: seu potius exscribit cum fide Polybium Livius.

At id reticuit quod apud græcum historicum sequitur, Zeuxippum et Pisistratum de suo consilio cum T. Quintio colloquutos esse; illum respondisse sese ad hoc facinus adjutorem quidem esse nolle, cæterum, si quis rem exsequeretur, nihil in se moræ futurum; denique jussisse eos to-

(1) In iis quas vidimus Valerii Max. editionibus legitur *Africani*: mendose. Et, si victoriam de Antiocho respicias, erit unde dicatur orbis domitor Scipio. — Conf. quæ notata sunt in nost. edit. t. I, pag. 461. Ed.

tam rem communicare cum Alexamene Ætolorum prætore, qui quidem revera sex illis sicarios subministraverit, a quibus Brachyllas interfectus est. Hæc, inquam, omnia, præter ipsam Brachyllæ necem, supprimit Livius. Quo consilio, nihil sane argumentari opus est. Ipsa res clamat eum noluisse infamiam Quintio, et per eum romano nomini aspergere, si romanus imperator, cujus facinoris ultor esse debuisset, ejus conscius fuisse nosceretur, atque etiam viam ad id perpetrandum quodammodo aperuisse.

Ab eodem animi affectu eum iniquum fuisse in Romanorum hostes, ac præcipue Gallos, quidam arguunt. Inter quos Dujatius (1) sese passim in notis gallici decoris assertorem ac vindicem jactat: quasi vero quidquam ad splendidissimi hujus Francorum imperii laudem dedecusve pertineant priscorum illorum Gallorum virtutes ac vitia, bene aut secus facta; qui a Romanis primum, deinde a Francis, Burgundionibus, Gothis domiti, jam a multis sæculis nulli sunt, et in victricium gentium nomen simul, et leges, instituta, moresque transierunt. Sed iis quoque Livius (2) nusquam negat Martios animos fuisse, et feroces, et inter pericula impavidos. Eorum vim impetumque terribilem ubique verbis extollit. Quod eosdem parum firmos animis corporibusque, si diutius hostis resisteret, fuisse ait (3), et, quemadmodum prima eorum prælia plusquam virorum essent, ita postrema minus quam feminarum esse, id quidem commune omnium Barbarorum, quales tum Galli fuere, vitium est, qui etiamsi impetu valent, mora certe languescunt. Nec absimilia Cæsar (4), eadem plane non uno loco Polybius (5) de Gallis tradunt: prorsus ut immerito videatur suspicio malevolentiæ in Gallos Livio affingi.

(1) Dujat. in not. ad V, 37 et 49; VII, 11.

(2) Lib. V, cap. 44.

(3) Lib. X, cap. 28.

(4) Cæs. de Bello Gall. lib. III.

(5) Polyb. lib. II et III.

Non negaverimus tamen fieri potuisse, ut interdum ea mallet noster vera esse quæ Romanis laudi, quam quæ Gallis erant. Polybius (1) Gallos capta urbe romana avocatos ad sua tuenda, quod Veneti ipsorum fines cum infesto exercitu ingressi erant, pace cum Romanis quibus conditionibus voluere facta, urbeque reddita abiisse memorat: Livius (2), eos a Camillo victos et ad internecionem cæsos esse. Hoc fictum esse a Livio nemo sanus dixerit. Sed nimirum, quum duplex fama esset, et auctores in utramque partem essent, suspicari sane licet illum maluisse ad illos accedere, qui romani nominis laudi favebant. Quod quidem nec certum plane est, et etiamsi non suspicionibus, sed argumentis teneretur, ejusmodi peccatis esset annumerandum, quæ humana plerumque natura parum cavet. Ex eo sane non recte colligeretur præcipuum aliquod et iniquum in Gallos odium.

Quod legitur in supposititio Antonini Itinerario (3), Fani Volturnæ, sive Voltumnæ, urbis Etruscæ, claris gestis invidisse Livium, ei crimini auctor fidem derogat. Nemo enim est qui ignoret spurium esse hoc opus, in quo illa criminatio reperitur, mendacem audacis nebulonis fetum, qui informi et perituro alioquin partui speciem antiquæ originis circumdare voluerit.

Ex iis quæ diximus satis jam apparere arbitramur, Livium quod difficillimum videtur præstitisse, ut ab indecoro in potentiores obsequio liberum se integrumque servaret; sed non perinde firmum fuisse adversus amorem patriæ, cujus laudibus interdum servierit magis quam veritati. Unde fateri necesse est, eum culpam commeruisse, quæ ab honestissima quidem causa proficisceretur, sed culpam tamen, in eo negotio ac munere, cui hæc prima sit dicta

(1) Lib. I et II.

(2) Lib. V, sub finem.

(3) Voss. de Histor. Lat.

lex, ne quid falsi dicere scriptor audeat, altera, ne quid veri non audeat (1).

Minor est negligentiæ culpa, sed eadem minus habet excusationis. Negligentem autem in historia (2) fuisse Livium, utinam falso Caligula jactasset! furiosus princeps, sed quem non usquequaque spernendi fuisse in literis judicii, documento est Seneca (3), cujus stylum et orationem ille ingeniose et vere descripserat, quum eum diceret arenam esse sine calce.

Nec vero illa leviuscula urgemus, quod in parvis interdum rebus Livium memoria fefellerit: ut quum in Pleminii morte narranda postquam lib. XXIX, cap. 22, duas diversas opiniones exposuit, quarum quidem priorem videtur potiorem habuisse, rursus lib. XXXIV, cap. 44, alteram, tanquam veram et indubitatam, sine ulla prioris mentione refert; quum duobus diversis lib. XXXVI locis, nempe cap. 21 et 38 M. Fulvii Nobilioris triumphum totidem fere utrobique verbis memorat. Hæc et similia multa annotavit et collegit vir eruditione, diligentia, ingenii sagacitate præstantissimus, Jac. Perizonius in Animadversionibus Historicis. Sed hi quidem minuti errores difficillime præcaveri possunt, et in eos recte cadit illa excusatio; *Operi longo fas est obrepere somnum.*

Illa graviora sunt, quod res quoque maximas, quas ab eo operis suscepti ratio, et lectoris utilitas postulabat, aut omnino prætermisit, aut verbo tetigisse satis habuit; quod in iis quæ ex aliis scriptoribus, ac præsertim ex Polybio exscripsit, auctorum illorum aliquoties mentem nec assequutus est, nec proinde accurate repræsentavit. Hæc duo nobis tractanda et probanda sunt.

Ac primo quidem, quis non et miretur, et etiam stomachetur, quum videat leges Romuli et Numæ circa religionem

(1) Cic. lib. II de Orat. n. 62.

(2) Sueton. in Calig. n. 34.

(3) Sueton. in Calig. n. 53.

ac cultum deorum, circa civilem militaremque reipublicæ administrationem, circa regis, senatus, populique jura, ita exiliter et jejune indicatas, ut Dionysium Halicarnasseum postea Plutarchumque in manus sumentibus nova fere omnia et ignota occurrant? Atqui profecto cujuslibet populi historia, non res tantum bello gestas, sed leges institutaque gentis complectitur, quæ et delectationem habent, et pluribus sæpe lectoribus utilitati esse possunt quam præliorum victoriarumque narratio.

Sunt qui Livium eo colore defendant, quod illa omnia quæ in eo nunc requirimus, Romanis quibus scribebat notissima esse sciret : Græcos autem, quum suis ignota scriberent, necesse habuisse cuncta sigillatim recensere.

Sed ex priscis illis institutis multa sane vetustate exoleverant, multa novis legibus abrogata mutatave fuerant : quæ proinde parum nota vulgo Romanis essent. Jam vero Livius in tanto opere non suæ modo ætatis homines, sed et posteros intueri debebat, ad quos illa transmitti non poterant, nisi historicis monimentis consignarentur. Non ægre in eorum sententiam descendimus, qui existimant illum explicandæ eloquentiæ cupidum maluisse in præliis enarrandis tanquam libero campo exsultare, quam legibus exponendis cum angusta et arida materia luctari.

Sunt tamen quæ ille silentio tramiserit, in quibus magna sese aperiebat ostentandi ingenii facultas. Quam fuse, quam luculenter contentiones de Marcii Coriolani judicio, tum apud Plutarchum (1), tum maxime apud Dionysium explicantur? Dionysius (2) quidem etiam modum fortasse justæ narrationis egreditur : sed Livius (3) in alteram partem peccat, dum ea quæ plus satis apud græcum scriptorem dilatata occurrunt, ipse nimis in angustum cogit, et mon-

(1) Plut. in Marcio.

(2) Dion. lib. VII.

(3) Lib. II, cap. 35.

strata potius quam exposita lectori relinquere properat. Discordiæ de Aventino publicando, et anno sequenti de delectu ac de lege Agraria a Dionysio, lib. X, memoratæ turbulentissimas in republica tempestatum moles excitavere. Legem Agrariam suasit, et postea egregiam in bello operam præstitit Siccius Dentatus, vir sane memorabilis, et inter Romanos quoque fortitudinis miraculum; cujus postea mors nefaria maximam Decemviris invidiam conflavit, et una e præcipuis causis fuit, cur illorum tyrannidi finis imponeretur. Tribunorum actiones de Aventino Livius (1) vix uno verbulo dignatur attingere: de lege Agraria, de Siccii oratione ad populum, de ejusdem et egregio in rempublicam animo, et incredibili in bello virtute omnino silet. Quid? nonne in his omnibus sese jactare poterat eloquentia? Nonne multas harum similes discordias actionesque tribunorum pluribus interdum persequutus est Livius, et omnibus dicendi ornamentis excoluit? Non est profecto verisimile, ut ille hæc consulto omiserit. Meram hic agnoscimus oblivionem et incuriam, quæ et ubique fere in primis illis tenuis reipublicæ temporibus apud eum deprehenditur ex collatione græcorum scriptorum qui eamdem historiam scripsere: ut profecto videatur noster ad majora et illustria festinans, origines urbis proximaque originibus, contra quam ipse professus in totius operis procemio fuerat, quam citissime licuerit transcurrisse.

Hinc ille, dum conditam urbem a Romulo narrat (2), ne sustinuit quidem annotare, quot annos ab Romæ primordiis ad suam ætatem lapsos esse crederet: hinc quoque de secessione plebis agens (3), observare neglexit plebem romanam tres menses, et quidem eos in quibus agros conseri opus est, in monte Sacro consedisse; conditiones quibus illa secessio composita est, incuriose admodum, et

(1) Lib. III, cap. 31.
(2) Lib. I, cap. 7.
(3) Lib. II, cap. 32.

indiligenter exposuit (1). Quid multa? Si hinc Livius, inde Plutarchus (2) et Dionysius studiose et cum cura pervolvantur, plura multo per se curiosus lector inveniet, quam nos hoc loco dicere aut volumus, aut possumus.

Quod spectat ad auctorum loca parum a Livio intellecta, primum exemplum afferemus ex lib. IV, cap. 34, ubi sic habet noster: « Classibus ad Fidenas pugnatum cum « Veientibus quidam annales retulere : rem æque difficilem « atque incredibilem, nec nunc satis lato ad hoc amne, et « tum aliquanto, ut a Veteribus accepimus, arctiore. Nisi « in trajectu forte fluminis prohibendo aliquarum navium « concursum in majus, ut fit, celebrantes, navalis victoriæ « vanum titulum appetivere ». Magnæ sane ambages. Difficilis visus est Livio nodus : quem tamen facillime solvere potuerat, si attendisset vocem *classis* antiquitus usurpatam esse pro *multitudine hominum;* immo *vetustius fuisse*, ut ait Festus, *multitudinem hominum*, *quam navium*, classem *appellari*. Id notum Virgilio : unde apud eum (3) *Hortinæ classes* pro *equestribus copiis*, Servio interprete. Sic et *procincta classis* sumitur pro *acie instructa* (4). Hoc semel intellecto, nulla jam remanet difficultas, nec aliud profecto veteres illi annales memorati a Livio voluere, quam, exercitibus instructis, vel, ut maluit Tan. Faber (5), cui debetur hujus nodi dissolutio, equestribus copiis ad Fidenas cum Veientibus pugnatum esse.

Nec minus in Polybio interdum vertendo Livius hallucinatus est. Sic lib. XXXIII, cap. 35, quum reperiret apud Polybium (6), Cornelium legatum romanum venisse ἐπὶ τὴν τῶν Θερμικῶν σύνοδον, id est, ut dubitanter quidem, sed vere

(1) Lib. II, 33.

(2) Plut. in Romulo, Numa, Poplic. Marcio.

(3) Æn. lib. VII.

(4) Festus in hac ipsa voce, et Gell. lib. I, cap. 11.

(5) In nota ad hunc Livii locum.

(6) Legat. 9.

exponit Henr. Valesius (1), ad concilium Ætolorum, quod quotannis in urbe Ætoliæ Thermo agebatur, ipse intellexit Thermopylas, *ubi*, inquit, *frequens Græciæ statis diebus solet esse conventus : Pylaicum vocant.* Quod quantum a vero abhorreat, ex ipsa narratione facile deprehenditur. Ibi enim Ætolos solos alloquitur Cornelius; soli respondent Ætoli : et eorum responso audito Cornelius abit : quæ quidem omnia magis congruunt in concilium Ætolorum gentis, quam in totius Græciæ conventum. Idque optime sensit ipse Livius, qui, ut illi incommodo obviam iret, tradit Romanum cum Ætolis *præcipue* egisse. Sed illud *præcipue* apud Polybium nusquam est : atque adeo errorem Livii detegit, dum velat.

In illustri illa ad Cynoscephalas pugna, qua Philippus debellatus a Quintio est, occurrit apud nostrum (2) aliquid quod lectorem attentum morari debeat. Philippus dum in hostem ducit *Macedonum phalangem, hastis positis, quarum longitudo impedimento erat, gladiis rem gerere jubet.* Norunt omnes præcipuum phalangis Macedonicæ robur positum fuisse in sarissis ante ipsos porrectis, quæ et inexpugnabili velut vallo illos sepirent, et multum valerent ad perrumpendos hostium ordines. Quis igitur crediderit, jussos esse ab rege Macedonas suam ipsos vim solvere et infringere ? Si Polybium adeas, ex quo exscripta est a nostro tota hujus prælii narratio, non modo nihil tale reperies, sed etiam facile agnosces unde error Livii natus sit. Nempe hæc sunt Polybii verba (3) : Τοῖς μὲν φαλαγγίταις ἐδόθη παράγγελμα καταβαλοῦσι τὰς σαρισσὰς ἐπάγειν. Verbum καταβαλοῦσι videtur in fraudem induxisse Livium. Græci καταβάλλειν dicunt, quod latine dicitur *abjicere*, itemque *demittere.* Priore sensu accepit Livius, quum posteriore debuisset,

(1) In nota ad Liv. XXXIII, cap. 35.
(2) Lib. XXXIII, cap. 8.
(3) Lib. XVII.

ut et vertit Casaubonus, qui in illo Thermici concilii loco a Livio deceptus, hic cautior fuit. *Phalangitis data est tessera, ut demissis sarissis,* id est, versis in hostem sarissarum cuspidibus, *hostem invadant.*

Frustra igitur Livius, ut narrationi suæ verisimilitudinem conciliaret aliquam, et quod in ea hiulcum et mancum erat expleret, duplicem ei assuit pannum, dum et *longitudinem* sarissarum *impedimento* ait futuram fuisse pugnantibus, et Macedonas jussos esse *gladiis rem gerere.* Nimirum rationem reddere primo voluit, cur sarissas ponere juberentur : tum, postquam eis sarissas ademerat, ne scilicet inermes eorum dextræ essent, gladiis illas armavit. Sed nihil aliud inde colligi potest, nisi eum ex ingenio corrigere haud sane feliciter tentasse quod in Polybio minus intellexerat.

Sed nusquam se manifestius ejus prodit incuria, quam in decreto senatus de legibus pacis cum Philippo, quod ita deformatum ab eo exhibetur, ut nec decretum ipsum intelligi, nec ea quæ postea narrantur, ullo modo queant : quum tamen apud Polybium plana omnia et liquida sint. Polybii locum primo afferemus (1) ex interpretatione Casauboni, ut negotio semel clare percepto, facilius intelligat lector, quid in eo a Livio peccatum sit. « Senatusconsulti « præcipua capita erant hæc : ut cæteri omnes Græci, et « qui in Asia degunt, et qui in Europa, liberi sint suisque « legibus utantur : ut qui in Philippi ditione sunt, et si « quas ille urbes Græcorum præsidiis tenet, eas ante cele- « brationem ludicri Isthmiorum Romanis Philippus tradat : « Euromum, Pedasa, Bargylia, Jassum, item Abydum, « Thasum, Myrinam, Perinthum, deductis inde præsidiis, « liberas esse sinat ». Cætera hujus decreti nihil huc attinent. Sed ex iis quæ attulimus apparet duplicem græcarum civitatum a Romanis conditionem distingui : unam earum

(1) Polyb. in Excerpt. Legat. 9.

quæ Philippo non parerent; alteram, earum quæ essent in ejus ditione. Prioris generis omnes liberæ jubentur esse. Quæ Philippo parent, ex iis itidem omnibus præsidia deduci jubentur, sed ita ut aliæ, quæ non nominantur, tradantur Romanis; aliæ, quæ nominantur, liberæ sint. Nec vero sine causa decretum suum romani Patres in hunc modum concinnaverant. Nondum enim eis certum erat Corinthum, et Chalcidem, et Demetriadem liberare, quas *compedes Græciæ non contumeliosius, quam verius* Philippus appellare solitus erat (1). Metuebant igitur invidiam, si eas urbes nominatim sibi tradi juberent, dum palam liberatæ Græciæ titulum affectabant.

Livium (2) nunc audiamus. « Pax data Philippo in has « leges est: Omnes Græcorum civitates, quæ in Europa, « quæque in Asia essent, libertatem ac suas leges haberent. « Quæ earum sub ditione Philippi fuissent, præsidia ex his « Philippus deduceret; his, quæ in Asia essent, Euromo, « Pedasisque, et Bargyliis, et Jasso, et Myrina, et Abydo, « et Thaso, et Perintho: eas quoque enim placere liberas « esse ». In paucis his versibus quater peccasse Livium, sive detrahendo, sive addendo quæ opus non esset, facile animadverti potest.

Primo quidem, *omnes Græcorum civitates* in libertatem restitui ait, quum scribere debuisset *cæteras omnes Græcorum civitates*, τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας πάντας. Vox enim illa *cæteras* otiosa non est, sed indicat exceptum iri postea quasdam civitates, quarum diversa ab iis quæ priores appellantur conditio futura sit, ac proinde quæ libertatem ac suas leges non sint habituræ.

2° Nullam mentionem facit urbium quæ Romanis tradi jubeantur.

3° Illud additamentum, *eas quoque enim placere liberas*

(1) Liv. XXXII, cap. 37.

(2) Lib. XXXIII, cap. 30.

esse, totius decreti sensum pervertit. Non enim illæ *quoque* urbes, sed solæ illæ ex iis quæ Philippo parerent, nominatim liberæ esse jubentur.

4° Denique in illis urbibus, quas Asiæ Livius attribuit, duæ reperiuntur, quæ ad Europam pertinent, Thasus et Perinthus.

Quod si culpandos esse hoc loco librarios, non Livium, aliquis contenderet, nec nihil fortasse, nec tamen omnia dicere videretur. Fieri potuit, ut, quemadmodum sæpe alias, ita et hic quoque Livio nocuerit exscriptorum negligentia. Suspicemur sane excidisse ea quæ de urbibus tradendis Romano scripserat, quarum mentio occurrit capiti sequenti, quanquam haud profecto quidquam satis firmum est, quo illa suspicio nitatur. Cætera quonam modo in librarios rejici possint, non videmus; quumque nullum in ipsa oratione vulnus, ac ne cicatrix quidem appareat, sed omnia rotunda, integra, sana, si liceat huic loco suspicionem affingere corruptionis, et eo argumento Livium defendere, nihil jam superest, quod non eodem possit colore purgari. Ne dubitemus igitur agnoscere illum hic aliquid humani passum esse, ut et quibusdam aliis in locis, quæ sedulo in notis nostris observata reperientur.

Quod si tanto viro accidisse mirabimur, cogitemus etiam illos celeberrimi nominis scriptores, summos esse; homines tamen (1): Livium vero ad eloquentiam natum, et ad grandia impetu quodam abreptum, haud facile potuisse in iis immorari, quæ horridioris et jejunioris disputationis essent, et in auctore interpretando omnes syllabarum apices religiose dimetiri: denique id illi contigisse, quod omnibus. Semper enim humana aliqua parte claudicant, nec ullum fere in quoquam homine eximium bonum est, quod non aliquo incommodo pensetur. Livius valuit ingenio, curam non semper præstitit: quemadmodum contra raro

(1) Quintil. Instit. lib. X, cap. 1.

assurgunt ii quorum anxia diligentia est, propterea quod vim ingenii frangit caloremque restinguit operosa animi circa res minutas intentio. Sed pergamus ad reliqua.

Perutilis sane et ad gustum eruditi lectoris prorsus accommodatus hoc nostro ævo mos viget, ut qui historias scribunt, magna cura indicent eos fontes unde viridaria sua irrigavere, et acta, monumenta publica, scriptores eos quibus nituntur auctoribus in singula appellandos esse sibi existiment. Eo fit ut facta posteris semper ipsa primorum testium quodammodo voce tradantur, et, si quid a secunda manu interpolatum, additum, detractumve est, id illico, inspecta rei origine, possit deprehendi. Id a Livio factum non esse, mirari fortasse aut magnopere queri non debemus, quum hic mos a nullo fortasse Veterum accurate servatus sit.

Verum ubi quis scriptor alium quemlibet auctorem non modo intuetur animo, sed plane vestigiis premit, nec paucula quædam excerpit ex eo, sed totas rerum maxime memorabilium narrationes et ingentes operis partes exscribit; tum vero eum cui tantum debeatur cum honore appellare, non moris cujusdam est, sed juris prope naturalis, quo jubemur suum cuique reddere. Hic quoque Livii diligentiam desiderari, negare omnino non licet. Multa ille in III^{a}, IV^{a} et V^{a} decadibus e Polybio ita mutuatus est, ut verbum pæne verbo fidus interpres reddat; transitum Alpium, Carthaginis Novæ expugnationem, Scipionis in Africa de Syphace, de Hasdrubale, de Hannibale victorias, ejusdem Scipionis et Hannibalis alternas orationes, pugnam ad Cynoscephalas, et innumerabilia alia, quæ sigillatim persequi longum esset, et præterea supervacuum, quum unusquisque nullo negotio possit ex utriusque scriptis rem per se ipse inspicere. Nec dubium est, quin plurima a Livio indidem desumpta nos ideo fallant, quod Polybiani operis longe minima pars ad nos pervenerit. Adeo ut vere dici possit Livius eam operis sui partem quæ in eodem cum

Polybii historia argumento versabatur, totam pæne ex solo illo auctore contexuisse. Ejus tamen raro admodum mentionem facit, nec usquam fere, nisi in minutis rebus, et ubi variant auctorum sententiæ. Nusquam profitetur se ei permulta debere, se libros ejus integros vertere, iisque pro suis uti.

Addunt quidam, ut Livii causam onerent, id omnium minime ferendum esse, quod ubi Polybius ab eo honorificentissime appellatur, vocetur tantummodo (1) *haudquaquam spernendus auctor;* et alibi (2), *non incertus auctor, quum omnium romanarum rerum, tum præcipue in Græcia gestarum.* Sed optime a doctissimis viris (3) repositum est has locutiones *haudquaquam spernendus auctor, non incertus auctor*, intelligendas esse κατὰ λιτότητα, id est, ita ut plus multo valeant sensu, quam quantum ipsa per se verba sonant; ut proinde *non spernendus auctor* idem sit ac *gravissimus auctor, non incertus* idem ac *certissimus*. Id quidem frequentissimo optimorum scriptorum usu comprobatum est: et perfacile consimilium exemplorum ingens multitudo ad legentis fastidium hic congeri posset. Hanc ergo defensionem libenter amplectimur, et cupimus ingrati animi suspicionem a Livio nostro amoliri.

Verum enimvero pertinax illud ejusdem de mutuatis a Polybio opibus silentium, non videmus quam excusationem habere possit. Atque ut id planum faciamus, fingamus non maximam Polybianæ historiæ partem, sed totam eam, quanta quanta fuit, intercidisse. Cui nostrum Livii scripta pervolventi veniret in mentem suspicari, eum tot ac tanta ex Polybio in suam rem vertisse, nec fere quidquam alicujus momenti in bello Hannibalico, ac præcipue in bellis adversus reges Philippum, Antiochum, Persen, habere,

(1) Lib. XXX, cap. 45.

(2) Lib. XXXIII, cap. 10.

(3) Casaubon. ad Fragmenta Polyb. et Voss. de Hist. Lat.

quod non inde haustum sit? Per illum ergo non stetit, quominus Polybii in eum merita longa nocte urgerentur: atque adeo, etiamsi fraus abfuerit, nec eo consilio tacuerit Livius ut sese furtivis coloribus ornaret, videtur tamen non satis liberali in Polybium animo fuisse, nec obtemperasse illi quam omnes boni in cordibus insculptam gerunt beneficiorum legi, ut qui beneficium accepit, palam illud et ubique prædicet, et in ejus notitiam cupiat omnium mortalium, si fieri possit, et detur occasio, conscientiam advocare.

Erunt tamen fortasse qui potius quam Livium damnare hoc nomine sustineant, malint suspicari, eum, ubi primum Polybio uti duce potuerat, id est, circa tempora Punici belli, quæ pars Liviani operis intercidit, testificatum fuisse, se multa deinceps ab eo mutuaturum, et ex illo potissimum auctore deprompturum ea quæ in parte non pœnitenda reliquæ jam historiæ persequuturus erat.

Sed observemus primo, Polybium belli Punici primi, et eorum quæ bellum Hannibalicum præcessere, non justam historiam, sed breviarium quoddam contexuisse. Unde merito colligitur eam quæ a Livio adornata fuerat illorum temporum narrationem, Polybiana pleniorem et uberiorem fuisse. Num igitur verisimile sit Livium, ubi parce et tenuiter a Polybio juvabatur, ibi effusissimum grati erga eum animi testimonium explicasse; ubi omnia fere illi debet, siluisse?

Deinde vero, etiamsi id semel fecisse Livium concederemus, tamen erat profecto tanti, hanc testificationem, non Polybio magis, quam ipsi honorificam, identidem renovari; præsertim quum in iis qui supersunt libris aliquoties Polybius appelletur, cujus vel nuda mentio hoc reposcere videbatur memoris erga tam benemeritum scriptorem animi benevolentiæque vectigal.

Si quis igitur hac excusatione Livium defendere conetur, non magnopere repugnabimus. Nobis tamen illa nec satis

verisimilis, nec idonea videtur. Statuimus ergo duplici eum negligentiæ crimine vix absolvi posse, tum circa res ipsas, tum circa fontem originemque rerum, quas in magna historiæ parte memoravit.

§ III. *Livius recti honestique amans.*

Sed minime miremur tamen, his maculis, quascumque in Livio notavimus, non obsolefactam fuisse gloriam ejus ad posteros. Etenim præter eximium illud perfectæ eloquentiæ decus, de quo initio diximus, hoc quanti est, quod vir bonus et recti honestique amans Livius, suam ubique virtuti laudem, suam vitio reddit ignominiam; neque nudam ac jejunam dictorum factorumque proponit seriem legentibus, sed iis instructam judiciis ac præceptis, quæ ad omnem vitæ officiique rationem egregia possint esse documenta?

Ac primo quidem pietatem in numina quæ apud suos colebantur, et quamdam religionis patriæ reverentiam ubique profitetur: infelix, qui temporum vitio et communis exempli imperiosa lege abreptus futilem religionis umbram pro re amplecteretur; laudandus, qui umbram retineret tamen, seseque multum ab insanientis sapientiæ audacia et temeritate sejungeret, quæ bellum falsis indictum diis cum vero gerebat, et dum impios vulgi circa divina profligaret errores, ipsam tollebat divinam vim, eademque opera maximum justitiæ et societatis humanæ vinculum dissolvebat. Sacrilegam hanc, quæ suo ævo Romæ vigebat, opinionum licentiam, non semel increpat, et cum intimi doloris sensu deflet Livius. Quam gravis, quantæ severitatis et sanctimoniæ plena est hæc quæ lib. III, cap. 20, occurrit novæ illius impietatis castigatio? « Nondum hæc, quæ nunc tenet sæculum, negligentia deum venerat: nec interpretando sibi quisque jusjurandum et leges aptas faciebat, sed suos potius mores ad ea accommodabat ». Et alibi, de juvene

eo qui consulem monendum sibi esse existimabat pullarium auspicia ementitum esse, *juvenis*, inquit, *ante doctrinam deos spernentem natus* (1). Sed quid plura opus est? Qui sedulo perpenderit, quonam modo Livius, si quid pie in deos factum est, id commemoret et prædicet; contra, si in aliquo contemptor religionis animus appareat, quam is invidiose describatur, et in odium vocetur, facile animadvertet prioribus illis exemplis nostrum maximopere delectatum esse, hæc vere et ex animo detestatum. Sufficiat hic indicare lectori, cap. 40 et 46 lib. V, ubi de Albinio, et Fabio Dorsone agit, et initia lib. XXII, ubi de consule Flaminio.

Neque vero crediderimus, id quod multi Livio objecere, illam quam in eo laudamus cælestis numinis reverentiam, in anilem superstitionem degenerasse. Huic criminationi maxime ansam præbuere prodigia illa, quæ plurima in singulos fere annos colligit, partim incredibilia et omnino vana, partim ab imperitis hominibus falso habita pro monstris, quum tamen nihil in iis esset, quod non ex vi ipsa rerum et naturæ legibus flueret. Sed non recte judicant de Livio, qui hæc omnia ab eo aut pro veris memorata, aut in religionem versa esse existimant. Ipse se multis locis defendit : ut quum lib. XXI, cap. 62, prodigiorum enarrationem sic orditur : « Romæ, aut circa urbem multa ea hieme « prodigia facta, aut (quod evenire solet motis semel in re« ligionem animis) multa nuntiata et temere credita sunt ». Rursus lib. XXVII, cap. 23 : « Cumis (adeo minimis etiam « rebus prava religio inserit deos) mures in æde Jovis aurum « rosisse nuntiatum est ». Ubi etsi rei prorsus incredibili fidem potius derogare debuerat, absurdæ certe superstitionis crimen a se repellit. Sed nusquam suum de his rebus judicium aut apertius, aut fusius explicat, quam lib. XLIII, cap. 13 : « Non sum nescius, inquit, ab eadem negligentia

(1) Lib. X, cap. 40.

« qua nihil deos portendere vulgo nunc credant, neque « nuntiari admodum ulla prodigia in publicum, neque in « annales referri. Cæterum et mihi vetustas res scribenti « nescio quo pacto antiquus fit animus : et quædam religio « est, quæ illi prudentissimi viri publice suscipienda cen- « suerint, ea pro indignis habere quæ in meos annales re- « feram ». Ex his profecto patet plura eum, quod Curtius (1) de se testatur, transcribere, quam credere, et sola antiquitatis veneratione adductum ea in annales suos retulisse, quæ etsi futilia esse intelligeret, illis tamen prudentissimis viris gravissima visa esse, et, tamquam missa a diis, publice suscepta meminerat.

Quin etiam illud affirmare non dubitabimus, pertinuisse ad historiæ fidem, ut prodigia illa, quemadmodum in publicis monumentis tradita reperiebat, ita ad nos scripto transmitteret. Quis negaverit historiæ cujuslibet populi non pœnitendam esse partem eam quæ ad ejus sacra ritusque religiosos et cultum numinis spectet? Quem nostrum non juvat nosse, quantopere mentes priscorum illorum Romanorum obcæcaret stolida, et multum, irridendane dicam, an deflenda, circa divina superstitio et credulitas? Quæ cognitio tantum abest ut veræ religioni officiat, ut contra hoc quoque nomine gratias Deo immortales et habere, et agere debeamus, quod nos veteribus illis neque prudentiores neque ingeniosiores, a tam supinis tamque exitialibus erroribus, per divinam Evangelii lucem, liberaverit. Non continuo igitur, si Livius perabsurda prodigia memoriæ mandavit, id ei in crimine ponendum, aut nota superstitionis injungenda est : ac proinde nihil jam obstat quominus eum multum amemus de sua in eos quos solos colere didicerat deos pietate. Multum ergo ab eo absumus, ut Gregorio Magno, acris ingenii, et eruditi in religionem Christianam studii pontifici, tam lævam fuisse mentem putemus, ut,

(1) Curt. lib. IX, cap. 4.

quod legitur in Antonini Summa (1), ob illam prodigiorum commemorationem infensus Livio, quoscumque nancisci potuisset ejus libros igni traderet. Id nec libet credere, et licet, ubi rei tam absurdæ tanto posterior ætate testis unus citari potest.

Sed et cæterarum virtutum, justitiæ, abstinentiæ, comitatis, munificentiæ, castimoniæ, amoris in patriam, summa ubique apud eum elucet admiratio, quæ in earum æmulationem ipsum quoque lectorem rapit. In re manifestissima non operæ est diutius immorari. Sed tamen quis non ardore quodam caritatis in patriam succendi se sentiat? sive audit Lentulum consules ad Caudium hortantem (2), ut communem salutem non morte tantum, sed et ignominia sua bene emptam putent; sive hanc velut ex oraculo missam vocem excipit: *Respublica incolumis et privatas res facile salvas præstat. Publica prodendo tua nequidquam serves* (3). Quem non ad temperantiam contemptumque voluptatum incitet et inflammet Scipio ille, qui dum Masinissæ intempestivum et præcipitem in Sophonisbam amorem castigat, non dubitat, et juvenis, et victor, omnibus triumphis anteferre frenatarum libidinum decus (4)?

Quod si a vitiis quoque dehortantur aliena opprobria, Tarquinii superbiam et crudelitatem, Appii decemviri libidinem et impotentiam, Manlii Capitolini spes ambitiosas et seditiosa consilia, Flaminii Varronisque temeritatem iis coloribus depingit Livius, ut tantam fœditatem nemo non laudis cupidus exhorrescat. Sic ergo ex ejus opere hic colligitur fructus, quem ipse ex historia uberrimum utilissimumque capi posse existimaverit. Sic *omnis exempli documenta in illustri posita monumento intueri* datur. *Inde tibi*

(1) Fabric. Bibl. Lat. lib. I, cap. 11.

(2) Liv. IX, cap. 4.

(3) Liv. XXVI, cap. 36.

(4) Liv. XXX, cap. 14.

tuæque reipublicæ quod imitere capias: inde fœdum inceptu, fœdum exitu, quod vites (1).

Fremant philosophi licet: audacter profitebimur animi nostri sententiam. Omnes illorum disputationes una nobis videtur Livii historia, si quis et honesti amore sibi pectus imbui velit, et salubri quodam antidoto adversus vitiorum contagia muniri, sive auctoritatis pondere, sive utilitatis ubertate superare. Quidquid apud illos præceptis adstruitur, hic firmatum videmus exemplis. Illi cassam sæpe et vacuam fingunt animo virtutis imaginem: hic ipsa sese virtus præsentem sistit ob oculos, et vivam quodammodo ac spirantem exhibet. Illorum suspecta interdum est otiosa loquacitas: hic nos frangit auctoritas ineluctabilis onustorum triumphis ducum, et maximi post hominum memoriam imperii conditorum. Denique illorum præceptiones non modo aridæ ac jejunæ nihil habent lenocinii, nihil voluptatis, sed etiam ipsa præcipiendi professione absterrent ac fugant indociles plerumque hominum animos: Livius et omni eloquentiæ cultu salutaria monita vestit et exornat, et ita præcipit ut prorsus lateat præcipiendi voluntas. Nullum in eo magisterii supercilium; nulla doctoris persona: fallitque disciplina virtutis ante insinuata mentibus, quam ipsi qui discunt doceri sese intelligant.

Hoc artificium callide deprehendit vir exculti multa humanitate ingenii Corbinellus (2), qui sententias e Livio collectas contulit in libellum, editum Parisiis anno 1694. In monito quod huic libello præfixum est, observat editor, mirum quibusdam fortasse videri posse, quod qui tam non sententiose scripserit Livius, tam multas ex suo opere excerpendas sententias præbuerit. Sed nempe egregius dicendi artifex, non, Polybiana simplicitate, tamquam purpureos pannos, narrationi sententias assuit. Longe illi major est

(1) Liv. Præf.

(2) *Les anciens historiens réduits en maximes. Premier volume. Tite-Live.*

venustatis et æquabilitatis in scribendo cura. Dat itaque operam, *ne*, quod postea Petronius (1) monuit, *sententiæ emineant extra corpus orationis expressæ, sed intexto vestibus colore niteant.*

Jam igitur æquam de Livio videmur ferre posse sententiam. Tres præcipuæ sunt historiæ dotes, ut vera, ut jucunda, ut utilis sit. Atque adeo tria sunt historici officia, ut res gestas cum fide repræsentet, ut iis tractandis eloquentiam adhibeat, ut hausta ex iisdem morum informandorum monita et præcepta narrationi inspergat. Duo ita præstitit Livius, ut si minus cæteris omnibus dicendus est præripuisse palmam, certe nulli secundus haberi possit: ac si historiarum scriptori sufficeret utile dulci miscere, frustra quidquam perfectius quæreretur. Sed quum adversus fidem triplici modo peccare quis possit, nimirum vel sciens et volens, vel amoris aut odii cæcis insidiis deceptus, vel negligentia lapsus; harum culparum nullam esse a qua se semper immunem Livius servaverit, idoneis, ut putamus, argumentis probavimus.

ART. IV. *Criminationes ad animum moresque Livii pertinentes.*

Antequam ad alteram institutæ disputationis partem transeamus, ne quid a nobis, quod alicujus sit momenti, prætermissum dicatur, duo nobis expendenda sunt, a Seneca patre et Plinio majore objecta Livio, non ad opus ipsius, sed ad mores animumque pertinentia.

Seneca, lib. IV, Controv. 24, hanc Thucydidis sententiam refert: Δεινχὶ γὰρ αἱ εὐπραξίαι συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι τὰ ἑκάστων ἁμαρτήματα. Quam sic vertit Sallustius: *Res secundæ mire sunt vitiis obtentui.* « T. autem Livius, inquit Seneca, tam « iniquus Sallustio fuit, ut hanc sententiam, et tamquam « translatam, et tamquam corruptam dum transfertur, obji- « ceret Sallustio. Nec hoc amore Thucydidis facit, ut illum

(1) Satyr. cap. 118.

« præferat. Laudat quem non timet, et facilius putat posse « a se Sallustium vinci, si ante a Thucydide vincatur ». Si de ipsa re Senecæ credimus, cujus sane testimonium haud facile quis aspernari possit, si Livius tam futili criminatione Sallustium insectatus est, profecto non videmus qui liceat ab ejusdem Senecæ judicio discedere : fatendum erit Livium Sallustio ejusdem gloriæ æmulatione iniquum fuisse. Quid enim corrupti deprehendi potest in sententia Sallustiana, quæ Thucydideam et fideliter et elegantissima cum brevitate exprimit? Unam vero sententiam ex alio scriptore translatam objicere Sallustio, non ejus est qui totos Polybii libros exscribere solitus sit. Idem tamen Seneca (1) alibi agnoscit Livium natura candidissimum omnium magnorum ingeniorum æstimatorem fuisse. Sed nempe pravum laudis certamen etiam moderatissimi et æquissimi ingenii animique homines sæpe transversos rapit.

Plinius non ita probabili de causa videtur Livium lacessisse. Litem ei propterea intendit, quod in historiarum suarum quodam volumine sic orsus fuerit : « satis jam sibi « gloriæ quæsitum, et potuisse se desinere, ni animus in- « quies pasceretur opere ». *Profecto enim*, inquit Plinius (2), *populi gentium victoris, et romani nominis gloriæ, non suæ, composuisse illa decuit*. Fuisse eum romani nominis gloriæ plus etiam quam satis sit studiosum supra probavimus. Quod vero et suæ quoque laudis aliquam rationem habuerit, quis ei crimini vertat, qui meminerit cupidinem gloriæ etiam sapienti novissimam exui (3)?

Omnino, si mores ejus ex scriptis æstimaverimus, ut fere solent ii qui scribunt aliquid, animi sui effigiem etiam aliud agendo in libris suis exprimere, dubitare non possumus, quin candidissimum ei pectus fuerit amantissimumque virtutis. Eam ille ubique tantis laudibus, tam ab omni

(1) Suasor. 6.

(2) Præfat. Hist. Nat.

(3) Tacit. Hist. IV, 6.

fuco et mendacii larva alienis extollit, ut intra otiosam ejus admirationem minime stetisse videatur. Scias eum qui virtutem in cæteris eximie laudet, in se quoque amare.

ART. V. *Honores ejus memoriæ a Patavinis habiti.*

Tanti viri memoriam, quæ toti literato orbi venerationi esse debet, Patavini ejus cives præcipuo sibi honore colendam esse existimavere. Sed verentur docti (1), ne sua eos fefellerit pietas, dum ejus ossa inventa apud se esse, male intellecta inscriptione decepti, nimium facile sibi persuadent. Quum enim anno post Christum natum 1413 apud ædem S. Justinæ Patavii, terra altius effossa, apparuisset vetustissimum pavimentum, eoque fracto capsa plumbea ossibus plena reperta esset, quidam recordati sunt, ibi jam antea veterem effossum lapidem cum hac inscriptione :

V. F.
T. LIVIVS
LIVIAE T. F.
QVARTAE L.
HALYS
CONCORDIALIS
PATAVI
SIBI ET SVIS
OMNIBVS.

Nemo dubitavit, quin ipsum Livii corpus illo loculo contineretur. Itaque celeberrimo urbis loco, in curia ubi jus dicitur, vulgo *Palazzo della ragione* vocant, ossa illa asservari voluere; statuamque ibi Livio e marmore posuere, cum illa quam repererant inscriptione: quæ monumenta hodie quoque Patavii visuntur. Sed inscriptionem modo

(1) Vid. Voss. de Hist. Lat. lib. I, cap. 19; Dujat. Præfat. in Livium, et Morhof. de Patavinitate Liviana, cap. 3.

memoratam a liberto Liviæ Titi filiæ, non a Tito ipso positam fuisse docuit Marquardus Gudius. Est enim sic legenda : VIVENS FECIT TITVS LIVIVS LIVIAE TITI FILIAE QVARTAE LIBERTVS HALYS CONCORDIALIS PATAVI SIBI ET SVIS OMNIBVS; quæ verba hanc habent interpretationem, ut Halys libertate donatus a Quarta Livia Titi filia, Concordiæ postea, cujus erat Patavii templum, sacerdos factus, sibi ac suis hoc monumentum posuerit.

Est et alia Livii statua lapidea Patavii in porta quadam, non longe a curia, cum hac inscriptione :

OSSA

TITI LIVII PATAVINI, UNIUS OMNIUM MORTALIUM
IVDICIO DIGNI, CVIVS PROPE INVICTO CALAMO
INVICTI POPVLI ROMANI RES GESTAE
CONSCRIBERENTVR.

Sed hæc inscriptio et literis Gothicis exarata est, et fastu ipso ampullisque verborum, quas in inscriptionibus sana ignoravit antiquitas, novitatem plane sapit.

Dujatius et Morhofius aliam adhuc inscriptionem afferunt, quam in ædibus Hannibalis *Capodilista* haberi aiunt, quæque et antiqua esse, et ad nostrum pertinere posse videtur. Ea sic habet:

T. LIVIVS C. F.
SIBI ET SVIS
T. LIVIO. T. F. PRISCO ET
T. LIVIO. T. F. LONGO ET
CASSIAE SEX. F. PRIMAE
VXORI.

Ut ut sit, præter conditorium illud Livii ossibus, ut tum existimabant, in curia positum, seorsim ostenduntur Pa-

tavii lingua et maxilla ejus, teste Vossio (1) : sed brachium alterum non item, quod Alphonso V Arragonum regi dono datum a Patavinis esse hæc ibidem inscriptio testatur : « Inclyto Alphonso Arragonum regi, studiorum fautori, « reipublicæ Venetæ fœderato, Antonio Panormita poeta « legato suo orante, et Matthæo Victurio hujus urbis præ- « tore constantissimo intercedente, ex historiarum parentis « T. Livii ossibus, quæ hoc tumulo conduntur, brachium « Patavi (2) cives in munus concessere anno Christi mille- « simo quadringentesimo quinquagesimo primo, XIV Ka- « lendas Septembres ». Ea tum erat principum quoque virorum ac regum in literas earumque antistites pæne religiosa veneratio : a qua tantum degeneravimus, ut talia hodie exempla memorantibus venia opus sit. Nimirum, quantum pecuniæ divitiarumque pretio et admirationi accessit, tantum de veræ laudis et doctrinæ honore decedere necesse est.

Expensis iis omnibus quæ ad Livium ipsum spectant, jam ad ejus editores interpretesque transeamus.

CAPUT SECUNDUM.

DE LIVII EDITORIBUS ET INTERPRETIBUS.

ARTIC. I. *De iis qui J. Frid. Gronovium antecessere T. Livii editoribus.*

Dignum sane erat Livii opus, cui illustrando, et mendis quæ per incuriam imperitiamque præcedentium sæculorum in illud irrepserant liberando, studium et operam impenderent viri inter literatos ingenio et doctrina clarissimi. Hoc itaque summa cum sua laude, et magno reipublicæ literariæ bono plurimi præstitere, quorum nomina, et quid quisque Livio contulerit, et quo anno suum laborem publici juris

(1) Voss. de Hist. Lat. lib. I, cap. 19.

(2) Melius videretur *Patavini*.

fecerit, recenset J. Frid. Gronovius in præfatione sua ad Livium, quam ad hujus calcem subjungemus, ne aut bene meritos de hoc præstantissimo scriptore deque nobis homines gloria sua, aut cupidum lectorem illorum notitia fraudemus.

Nobis hic observare sufficiat, ex iis omnibus quos Gronovius enumeravit neminem esse cui plus debeat Livius, quam Car. Sigonio. Ille et scriptis aliquot exemplaribus adjutus, et magna romanarum rerum peritia, multas Livio labes abstersit, locisque quamplurimis, vel obscuris lucem, vel sauciis et laceris sanitatem reddidit: ut vix quidquam abesse putaretur, quominus ejus opera eloquentissimus scriptor primævo nitori restitutus esset.

Artic. II. *De Gronoviis*.

At sequutus Sigonium post unius sæculi ferme spatium J. Frid. Gronovius, longo illum intervallo superavit. Hunc vere dixerimus principem tenere locum inter eos omnes qui Livio castigando manum admovere: virum in quo cum limatissimo judicio certat copia eruditionis et varietas; in quo mira ingenii acies et sagacitas minime officit diligentiæ; sine timiditate cautum, audacem plerumque sine confidentia: qui denique omnibus jam Livium tractaturis fax esse debeat certusque dux, a quo raro discedi possit sine erroris periculo. Etenim ad ea quæ modo memoravimus naturæ doctrinæque præsidia, etiam optimorum librorum copia accesserat, quorum ope multas insignes maculas, partim inveteratas jamdudum, partim a pravis emendatoribus recens allitas, eluit (1): multa, quæ specie sanitatis imponebant, cæco aliquo laborare vitio ostendit: multa falso suspecta in integrum restituit: ut post tot doctissimorum virorum labores, novus tamen pæne Livius, et velut rediviva juventa nitidus in lucem tum demum prodierit.

(1) Vid. ejus Præf. infra.

Hæc singularis est Gronovii laus, quod ipsum Livii contextum optime repurgarit. Cæterum locis sanis quidem, sed paulo difficilioribus aliquam explanationem adjungere; antiquitates, puta leges, mores, instituta Veterum parum vulgo cognita, breviter, ubi daretur occasio, explicare; supplere ea quæ Livius ab aliis tradita interdum omisit; paucula de Geographicis inserere, aliaque hujusmodi neglexit: sive quod id a prioribus abunde præstitum crederet; sive curam eam, tamquam fama sua parum dignam, aspernatus est. Non quin talia multa in ejus notis occurrant: sed nimirum neque omnia persequutus est, et ubi aliquid hujusmodi attingit, illuc non accessit consilio, verum casu delatus est, dum veram alicui loco asserit lectionem, aut emendationes suas firmare conatur, quod sine pleniore totius negotii tractatione fieri non poterat. Alioquin, quidquid ad contextum ipsum non pertinet, præterire solitus est. Uno verbo restitutor Livii, quam interpres audire maluit. Quod si integrum laborem suscipere non gravatus esset, et omnia quæ opus sunt adjumenta voluisset suppeditare studioso Livii lectori, necdum plane in rebus romanis, et antiquitatis cognitione trito et subacto; profecto ille, qua et doctrinæ ubertate, et felicitate ingenii fuit, perpauca postfuturis interpretibus facienda reliquisset.

Quamquam ea ipsa quæ dedit, non ita ad amussim perfecta esse contendimus, ut nihil addi, detrahi, mutarive queat. Nam præter styli scabritiem, qui interdum locutionibus et vocabulis, latinis quidem, sed ex intimo artium minime vulgarium recessu depromptis, aut vetustate obsoletis, aut denique a communi et populari usu remotis, scatet totus et horret, est et quando vir doctissimus dormitaverit: ut quum deceptus una literula per incuriam operarum prave immutata, desperatum esse pronuntiat, et variis conjecturis vexat et sollicitat eum Livii locum, quo nullus clarior fingi potest. Is locus reperitur lib. XXXIII, cap. 48, et a Clerico ex veteribus editis emendatus est. Sed id qui-

dem perraro contingit; atque haud scio an huic ex omnibus iis qui umquam in simili opere versati sunt, rarissime. At conjecturas audaciores in ejus notis sæpiuscule animadvertas, quibus haud facile fides habenda sit. Ipse quidem sedulo cavit, ne cuiquam ex ea re prudenti attentoque lectori fraus fieret. Quas enim certissimas esse emendationes duxit, eas in textum admisit; quæ sane ita plerumque, imo fere semper, severa trutina examinatæ et religiose perpensæ sunt, ut nulla de iis possit dubitatio superesse. In notis indulsit magis ingenio, et liberius conjecturas sivit excurrere: ita tamen ut multa in iis non ingeniosa solum, sed quam proxime ad veritatem accedentia, et plane etiam verissima reperiantur.

Illud plurimi sane laudi ei dare minime dubitabunt, quod operosa diligentia MSS suorum lectiones in notas usque et usque congerat; et fidem quasi sub testibus agentis gratanter accipiendam esse arbitrabuntur. Erunt fortasse quibus molesta illa sedulitas et fastidiosa videatur. Quid sentiamus ipsi, aperire necesse habebimus in tertia hujus præfationis parte, ubi de interpretis et notarum concinnatoris officio disputabimus. Eodem rejicimus disceptationem de multitudine exemplorum, quæ locutioni alicui firmandæ vel illustrandæ aliquoties ab eo cumulata sunt. Sed quidquid tandem de minutis his leviusculisque rebus statuatur, illud constat, neminem, ex quo literæ revixerunt, utiliorem operam scriptori nostro navasse. Et sane labor ejus quum magno statim plausu exceptus sit, hodie quoque secundissima apud doctos omnes, et merito quidem, fama fruitur.

Post J. Fr. Gronovii mortem, Jacobus ejus filius in paternæ laudis consortium venire voluit, et diligenter inspectis veteribus quibusdam membranis, quarum copiam non habuerat pater, modica, nec tamen inutili accessione scholia ejus in Livium locupletavit (1). Sed et aliquot dissertationes

(1) Vid. Præf. Jac. Gronov. in edit. an. 1679.

epistolicas de quibusdam locis, præsertim Geographicis, ad calcem secundi tomi Liviani attexuit, in quibus nonnulla sunt felicissimæ audaciæ, et quæ faciant ad illustrandum interpretandumque Livium. Sed qui ad eas legendas se accinxerit, ei *animis opus et pectore firmo*. Nam quod supra diximus Gronovii patris orationem haud satis tersam ac perspicuam interdum videri, et reconditioribus locutionibus vocabulisque paulo horridiorem, ludum jocumque paterni styli asperitatem esse dices, præut apud hunc quæ dumeta et senticeta reperies. Audaces, seu potius inverecundæ metaphoræ, et, velut captandæ obscuritatis causa, in allegoriam etiam productæ; salebrosæ locutiones; verba inusitata, inaudita, et remotissimæ sæpe vetustatis veterno inquinata; græca passim admixta latinis; ex historiis, ex fabulis raptim et obscure indicatis, petita velut ænigmata : hic est orationis ejus cultus, hæc crepundia. Neque enim in illa incidit, sed appetit ultro, et in deliciis habet, et his contexit orationem. Quod ne quis fingere nos, aut certe in majus augere existimet, hic speciminis causa non pigebit inserere primam periodum epistolæ ejus nuncupatoriæ ad illustrissimum episcopum Paderbornensem, Ferdinandum Furstenbergium, quum amantissimo literarum præsuli dissertationes suas epistolicas dicaret. Sic igitur orditur : « Na-« viculam hanc, in qua meditationum aliquot formas et « tirocinii in Tito Livio mei partem oneravi, optimo sidere « ituram, et ab omni procella tutam reipublicæ populi ro-« mani oras circumerraturam censui, si in ejus acrostolio « Reverendissimæ Celsitudinis tuæ nomen pro parasemo « insculperem, et hanc ei Tutelam invocarem ». Cætera ad eamdem normam exacta sunt. Attamen, quemadmodum Virgilius se de Ennii sterquilinio aurum colligere aiebat; ita in his Jac. Gronovii fruticetis, et velut aspero horridoque solo, opimam interdum prædam venari et excipere licet, et exhaurienda in legendis ejus dissertationibus molestia multa utilitate pensatur, ut in nostris notis identidem apparebit.

ARTIC. III. *De Dujatio.*

Eodem fere tempore quo apud Batavos prodibat sociatus utriusque Gronovii labor, Parisiis nova quoque Livii editio publice proposita est, adornata a J. Dujatio ad usum Ser. Delphini. Hujus operis universam formam nemo non æquus æstimator laudaverit. Notæ ejusmodi sunt, ut earum auctor, non ea tantum quæ gloriæ sibi, sed et quæ quam plurimis utilitati esse possent, spectavisse videatur; textus ipsius Liviani emendationem, difficiliorum locorum interpretationem, rituum, legum, etc. brevem explicationem, plurima de Geographicis, non pauca ad historiam ipsam pertinentia. Explevit etiam Dujatius ea quæ in ultimis qui exstant Livii libris exciderant. Denique magnum suæ editioni ornamentum adjecit, supplementa in locum librorum Livii deperditorum a J. Freinshemio concinnata, ut integrum romanæ historiæ corpus a Romulo ad extrema fere principatus Augusti tempora perpetuo tenore perductum lectoris oculis exhiberetur.

Dujatii laudi favemus sane ex animo, non solum patriæ causa, sed et quod ubique ille sese probat candidi animi virum, ingenuique, ac simplicis, nullo fastu, nulla arrogantiæ suspicione, ita mutuantem a cæteris, ut debitam ipsis laudem minime intercipiat; ita eos interdum refellentem, ut nulla in reprehensione insit acerbitas: denique vere gallicum pectus, et ab omni simulationis, invidiæ, ostentationis labe alienum. Postulat tamen instituti nostri ratio, ut, quid in eo desiderari possit, non dubitemus exponere. Quod ita præstabimus, ut et veritati, et homini consultum velimus.

In primis etsi clara ejus est, et facilis, et perspicua oratio, non satis tamen sincera est et incorrupta latinitas; sed multis inquinata vitiis, quæ vernaculum sermonem redolere, et ex eo fluxisse videantur. Initio statim, in nota

ad præfationem Livii nona, *æstimata* sumit pro eo quod latine diceretur *in pretio habita*, et alibi (1), *principale judicium*, quod gallice dicimus, *jugement au principal*, et *Camillus renuntiata patria*, et *dignitatis titulus*, et *in genere* pro hoc nostro *en général:* aliaque quamplurima, quæ etsi ipsam interpretationis fidem minime vitiant, tamen et ingrata accidunt iis qui puræ latinitatis gustum ex limpidis antiquitatis fontibus haurire studuerunt, et aliquid detrahunt ex auctoritate interpretis per imperitiæ suspicionem, aut certe negligentiæ.

Et sane, quisquis Dujatii notas sedulo perpenderit, facile intelliget eum in multis sæpe negligentius se gessisse, nec vero parem suscepto muneri, aut doctrinæ copiam, aut latini sermonis intelligentiam attulisse. Itaque et a mente auctoris non raro aberrat interpretatio, et de antiquitatibus disserenti haud facile credendum est. Pauca hic utriusque generis exempla producemus, non accusatorio animo, non obtrectandi cupidine, sed quia ingenuam semel in judicando libertatem professis silere jam integrum non est.

Libro III, cap. 41, orto inter Appium decemvirum Valeriumque certamine, narrat Livius ab decemviro indictum esse Valerio silentium, « et ad Valerium, inquit, negantem « se privato reticere, lictorem accedere jussit ». Sensus apertus est. Contendebat Valerius Appium anno jam ante abiisse magistratu, ac proinde eum pro privato habebat. Negat igitur se reticere debere ex jussu hominis privati. *Se* referri debet ad Valerium : *privato* est in dandi casu : nihil clarius. Quidnam igitur judicabimus de hac Dujatii nota : « *Se* ad Appium refer, non ad Valerium: quasi dicat Vale- « rius, ipso Appio privato, non debere silentium ejus nutu « servari ». Sensum quidem attigit : vim verborum et latini sermonis proprietatem prorsus pervertit. Quis enim non

(1) Lib. III, cap. 40, not. 6; V, 44, not. 1; VIII, 32, not. 5; VII, 21, not. 3.

videt τὸ *se* referri nullo modo posse ad Appium? Quis autem unquam sic loquutus est? *Nego reticere te privato.*

Libro VIII, cap. 23, Samnites postquam questi sunt Fregellas, quæ ab se captæ ex Volscis, et dirutæ fuerant, a Romanis restitutas, coloniamque eo missam esse, hæc adjiciunt: « Eam se contumeliam injuriamque, ni sibi ab « iis qui fecerint dematur, ipsos omni vi depulsuros esse ». Quis in tam plano loco putaret posse quemquam offendere? Dujatius nodum in scirpo quærit, et suis se ipse irretit laqueis. *Redundare videtur*, inquit, *vel* ipsos, *vel* se, *nisi unica vox sit* seipsos, *in duas longiore paulo intervallo distracta*. Unica vox, *seipsos!* Nolumus quidquam gravius dicere; sed qui id in mentem venerit optimo viro, sane miramur. Si quis pro Horatiano illo, *græca quod ego ipse testa conditum levi*, diceret *græca quod ego testa condidi ipse et levi*, essetne aliquis, quem tam proclivis et plana locutio moraretur, aut qui τὰ *ego ipse*, pro *unica voce* haberet *in duas paulo longiore intervallo distracta?*

Inviti hanc velut censuram agimus: simul veremur, ne exilibus hujusmodi tricis lector defatigetur. Itaque unicum adhuc exemplum apponemus, ex quo intelligi possit, Dujatium in antiquitatis cognitione haud magnopere fuisse versatum. Livius, lib. VIII, cap. 26, de secundo Q. Publilii Philonis triumpho agens, « Duo singularia hæc, in-« quit, ei viro primum contigere: prorogatio imperii non « ante in ullo facta, et acto honore triumphus ». Hic Livium reprehendit Dujatius: « Hoc, inquit, singulare non erat « Romæ, ut post administratum honorem quis triumpha-« ret ». Sed, dum Livium erroris arguit, ipse suam vel inscitiam prodit, vel incuriam. Constat enim, ut quod maxime, tum ex Livio, tum ex fastis Capitolinis, neminem ante Publilium triumphasse post actum honorem, sive magistratum; sed omnes qui antea triumphaverant, consules, aut dictatores, aut tribunos militum triumphasse. Cætera quæ ibidem occurrunt de proconsulatu, parum iti-

dem accurata sunt. Sed hæc sufficere videntur de Dujatii notis, eo quidem magis, quod non ea illarum est apud homines fama, ut multis fraudi esse possit quidquid in eis peccatum est.

Ex iis quæ diximus conjicere licet, quid de supplementis ab eodem in lacunas ultimorum qui exstant Livii librorum concinnatis judicandum sit. Nimirum optimam voluntatem, et naturalem quamdam ingenii facilitatem defecerunt præsidia doctrinæ, atque etiam otii copia. Ipse in nota ad librum XLI prima profitetur se ea quæ interciderunt supplere conaturum, « quoad, inquit, per urgentis assidue bi- « bliopolæ festinationem, measque inevitabiles et publicas « occupationes licebit ». Futilis et minime accipienda excusatio. Ea nobis adhibenda est adversus literariam rempublicam reverentia, ut nos ei demerendæ vacuos præbeamus: et quidem in opere ad qualemcumque posteritatis utilitatem comparato facilis est aliquot mensium, immo et annorum, jactura.

Si ita sensisset Dujatius, limatiora procul dubio supplementa illa prodiissent, et digniora quæ in corpus Liviani operis veluti coalescerent. Nunc præter vitiosam orationem, et corruptæ latinitatis sparsas hinc inde maculas, magna circa res ipsas indiligentia deprehenditur: quædam omissa, quæ inseri par fuerat, quædam arcessita, quæ aliena erant, et ex sequentibus præpostere repetita; ea ipsa quæ temporis ac loci erant, incuriose tractata, et ex scribentis ingenio exornata, amplificata, interpolata: adeo ut quum primo statuissemus supplementa, qualia a Dujatio concinnata fuerant, in nova hac editione intacta repræsentare, appositis tantum notis, quibus emendaremus ea quæ minus accurata viderentur, nobis necesse fuerit desistere ab incepto, novaque supplementa nostro marte condere, in quibus tamen plurima ex eo mutuari minime religioni duximus.

ARTIC. IV. *De supplementis Freinshemianis.*

Unum, ut jam diximus, consultissime fecit Dujatius, quod supplementa Freinshemiana Livio attexuit: egregium opus, et haud scio an omnium quæ in gratiam studiosorum romanæ historiæ facta sunt, utilissimum; de quo etsi paulo jactantius fortasse, non immerito tamen auctor (1) ipse ita gloriari ausus est, ut sponsione quodammodo quemlibet ex eruditorum numero lacesseret, professus se *neutiquam metuere, ne quis ex his omnibus scriptoribus qui sunt in hominum manu, aliquid efficiat in hoc genere concinnius, copiosius, verius.*

Unam tantum decadem, eam scilicet quæ secundæ Livianæ vices supplet, vivus vidensque in publicum emiserat Freinshemius, Holmiæ, anno MDCXLIX. Biennio post ejus mortem, id est, anno MDCLXII, cum eadem illa decade rursum typis excusa, prodierunt in lucem Argentorati et Francofurti etiam alii quinquaginta libri, a libro nimirum sexto et quadragesimo ad quintum et nonagesimum. Denique integrum jam opus Parisiis, accurante Dujatio, cum Livio editum est.

Hujus operis ea pars, quam parens ipse in lucem produxit, limatior profecto cæteris esse debet, et magis habere absolutionem quamdam suam et quasi maturitatem. Sed et parum videtur abfuisse, quin extremam imposuerit manum illis quoque quinquaginta libris, qui non multo post ejus mortem publici juris facti sunt: quibus quidem etiam monitum ejus præfixum est, quo ipse lectori hos tradit in manum libros et commendat. Quumque hoc monitum, quale apud Dujatium habetur, notam anni MDCLIV præferat, videtur jam tum hos libros editurus fuisse Freinshemius, nisi aliqua ei undeunde objecta mora fuisset. Postremi

(1) In monito ad lectorem.

quinque et quadraginta libri, etsi absoluti ab auctore fuerunt, non tamen æque ac cæteri videntur expoliti fuisse.

Sed ubique mirari licet variam et copiosam eruditionem, operosam in colligendis iis quæ sparsim et minutatim apud quamplurimos scriptores disjectæ erant historiæ romanæ reliquiis diligentiam, in repræsentandis religiosam fidem, in componendis, et suo loco atque ordine tamquam tesserulis in emblemate vermiculato struendis, dexteritatem et solertiam. Stylus, in iis præcipue quæ castigare auctori licuit, facilis, perspicuus, qui nec serpat humi, nec nubes captet; paulo pinguior tamen, et in quo desideres florem quemdam latinitatis elegantemque munditiam. Narratio dilucida, sententiis monitisque ad informandos mores accommodatis distincta. Quin et orationes ex æmulatione Livii identidem immixtæ, quæ J. Clerico (1) ita *disertæ ingeniosæque* visæ sunt, ut affirmare non dubitet, *ad res ipsas quod attinet, ordinemque et perspicuitatem, vix quidquam melius ab ipso Livio fieri potuisse.* Quo judicio quemadmodum plus videtur tribui Freinshemio, quam res et æquitas postulat; ita illud contendimus, nonnullas ex illis concionibus esse ejusmodi, ut iis aliquid præstantius efficere, non vulgaris aut ingenii sit, aut etiam eloquentiæ.

Denique sic statuere non verebimur, hæc supplementa pari voluptate fructuque tum ab indoctis, tum a doctis legi posse; ab his, ut quas velut per ingentia locorum spatia dissipatas hinc inde historiæ romanæ particulas, et quasi concisa minutatim membra, magno labore consectati sunt, ea in unum coagmentata corpus, et sub uno conspectu posita intueantur; ab illis vero, ut plenam ejusdem historiæ notitiam nullo negotio sibi comparare queant, et habere quo referant quæcumque deinde ad hoc idem argumentum pertinentia lecturi sunt.

Digna est viri optime de literis meriti memoria, quæ ad

(1) In Præf. ad Livium.

posteros cum honore propagetur; dignus ipse, cujus et vita, et literarii labores quam plurimis innotescant: eo quidem magis, quod virtutis amorem, quem prætulit scriptis, moribus quoque præstitit; homo candidi pectoris, et ex iis omnibus, quos ad se Christina Suecorum regina conspicuos eruditionis laude vocaverat, unus qui magno illi Cartesio (1) ex animo faverit, et inter obtrectantum summo philosopho et viro invidos tumultus, ipse fidelem ei amicitiam et plena benevolentiæ officia exhibuerit. Itaque quum epitaphium ejus, quo tota hominis vita describitur, Dujatius, non indicato tamen auctoris nomine, edendum curaverit, idemque indicem operum ejus omnium confecerit, utrumque hic non pigebit exscribere.

EPITAPHIUM FREINSHEMII.

JOANNES FREINSHEMIUS
Lucem primum aspexit ULMÆ
A. D. XVI Kal. Decembris
Anno Christiano M. DC. VIII.
Academias invisere cœpit natus annos quindecim:
Maxime vero profecit ARGENTORATI,
Adjutus humanitate, consiliis, exemplo
Viri Optimi, atque Doctissimi,
MATTHIÆ BERNEGGERI.
Inde vocatus a Viro quodam Illustri in GALLIAM,
MICHAELIS MARESCOTTI *usus contubernio,*
Inter Regis Secretarios Interpretes locum tenuit
Anno Christiano M. DC. XXXIV.
Reversus inde ad BERNEGGERUM *suum,*
Ejusque filia ducta A. Ch. M. DC. XXXVII.
Commune cum eo tectum, mensam, Museum,
Bibliothecam, studia prope omnia habuit.

(1) *Vie de Descartes, liv. VII, chap.* 15 *et* 18.

Hinc in SUECIAM *accitus*, UBSALIÆ
Professorem Politices egit, et Eloquentiæ,
Anno Christiano M. DC. XLII.
Donec post quinquennium in Aulam adscitus Regiam
Incomparabilis illius CHRISTINÆ judicio,
Sub Regii Bibliothecarii et Historiographi titulis
A studiis Serenissimæ Reginæ factus est.
Valetudine vero frigidioris cæli impatiente,
In Patriam se recepit Anno M. DC. LI.
Ubi tum Serenissimus ELECTOR
Palatinam instaurans Academiam,
Præsentiam illius operamque desiderare cœpit.
Huic ille vocationi lubens meritoque paruit,
Sed non ante consensum Serenissimæ Reginæ:
Quæ A. M. DC. LV. per GERMANIAM *transiens,*
Consiliariorum numero eum addidit.
Igitur Anno sequenti profectus HEIDELBERGAM,
Serenissimi ELECTORIS *Consiliarius,*
Et novo nostris Academiis exemplo,
PROFESSOR HONORARIUS *constitutus est.*
Adeptus ista sine ambitu,
Functus sine tædio,
Reliquit sine mærore
HEIDELB. *Ann. M. DC. LX. pr. Kal. Sept.*
Unum memor esse necessarium.

INDEX

OPERUM FREINSHEMII

A DUJATIO CONFECTUS.

Lucubrationes Freinshemii exstant multæ, atque admodum utiles, publici jamdiu juris : quædam sunt typis nondum vulgatæ.

Versantur in hominum manibus,

Panegyricus Gustavi Adolphi Suecorum Regis.

L. Ann. Florus in Capita et Versiculos distinctus, Notisque illustratus.

Supplementa Curtiana, cum ipsius Curtii operis, quæ exstant, fragmentis, variantibus lectionibus, indice locupletissimo, et commentario: quod opus Joachimo Vico-Fortio Equiti dicatum prodiit Argentorati apud hæredes Lazari Zetzneri an. 1640; et illud nost. edit. inseruimus integrum. Ed.

Notæ in Tacitum.

Paraphrasis Corneliana, qua priores quatuor libri Annalium Taciti exponuntur.

De S. Rom. Imperii Electorum, et Rom. Ecclesiæ Cardinalium præcedentia.

Supplementorum Livianorum libri CV.

Syntagma de Vicariatu Palatino : quod prodiit sub nomine Phylœci.

Latent adhuc, ut audio, in eruditi Vormatiensis Advocati Bibliotheca, in quam post Freinshemii obitum emptione transierunt, præter varias in classicos aliquot scriptores notas,

Theses de Assessoribus.

Meditationes Politicæ de Officio boni Præsidis.

Carthaginiensia, Numidica, Achaica et *Pergamena*, seu harum rerumpublicarum et regnorum formæ, historiæ, instituta.

Art. V. *De Th. Hearnii, et J. Clerici editionibus.*

Anno 1708, Oxoniæ prodiit nova Livii editio, curis Thomæ Hearnii, non illa quidem apud nos multum celebrata; et quæ se tantummodo commendet ingenti variarum lectionum multitudine, quas magno labore ex aliquot MSS collegit editor, et suo quasque loco imis paginis subjecit. Cæterum notæ quæ ad illustrandum Livii sensum faciant, paucissimæ; atque textus ad Gronovianam emendationem exactus.

Ultimus Livio admovit manum J. Clericus, fecundus immensorum voluminum parens, qui ingentia theologiæ, philosophiæ, sacræ profanæque eruditionis, antiquæ et recentis historiæ spatia pervagatus, demum hic quoque aliquid se posse testari voluit. Sed rem molli, ut aiunt, brachio tractavit. Quamquam et textus Livii emendatissimus apud eum est, quippe ex Gronoviano descriptus, et extima operis velut facies concinna admodum et venustula, sive typorum chartæque elegantiam attendas, sive formam voluminis ad eum modum arctatam, ut facile circumferri posset, sive addita singulis paginis adjumenta ad expeditiorem jucundioremque Livii lectionem percommode excogitata, in summa ora cum libri et capitis numero nomina consulum, aut eorum magistratuum a quibus annus nomen accipit, ad latus annos tum ab Urbe condita, tum ante Christum natum, et simul perexigua quædam rerum e regione narratarum breviaria.

Notæ paucissimæ sunt: quo in genere etsi libenter hoc ei concedimus (1), melius committi ut lector queratur *pauca esse, quam* ut *æquo plura* fastidiat, tamen offendit quoque nimia paucitas et evilescit, nisi eximia rerum utilitate ac bonitate pensetur. An vero dignæ fuerint notæ

(1) Vide ejus Præfat. infra.

illæ, quæ quasi gemmulæ quædam minime vulgarentur, sed non modica intervalla nitida luce distinguerent, nobis dubitare liceat. Ipse profitetur se (1), *quum semper Livium in deliciis habuisset, et nonnulla in adversariis suis ad eum scriptorem notavisset, ea huc transtulisse; nonnulla in ipso editionis decursu nata esse, nec diu aut procul quæsita.* Hoc quidem etiamsi monere supersedisset ipse, facile animadvertisset peritus lector et intelligens. Sunt enim ibi, ut in tanta notarum paucitate, plurima, quæ non satis accurate perpensa esse perspicuum est.

Velut quum lib. II, cap. 58, elegantissimum eumdem et meridiana luce clariorem Livii locum, dum vult emendare, corrumpit. Loquitur ibi Livius de contumacia militum adversus Appium consulem indomitis odiis certantium. « Si « adhortator operis (Appius) adesset, omnes sua sponte mo-« tam remittere industriam ». Quid apertius? Ubi milites sua sponte manum operi admovissent, si Appius hortaturus supervenisset, omnes ab opere discedebant. Hæc tamen inani et improspera conjectura sollicitat Clericus. « *Rectius*, « inquit, *ni fallor, esset*, notam industriam. *Nam quum* « *Ap. Claudius adhortator operis aderat*, sponte sua *non* « *erat* mota industria *militum. Nec scio an* moveri industria « *eo modo dici queat* ». Hæc refellere nec vacat, nec necesse est. Ipse se Livius defendit.

Nec felicior lib. XXI, cap. 63 correctio occurrit, ubi Patres romani inducuntur querentes de Flaminio consule, et ea quæ ab ipso in priore consulatu peccata erant, in memoriam revocantes. « Consulem ante inauspicato factum, « revocantibus ex ipsa acie diis atque hominibus non pa-« ruisse ». Nempe ad Flaminium primo consulem, quum jamjam adversus Gallos pugnaturus esset, literæ ab senatu venerant, quibus dimicare vetabatur, propterea quod ipse et collega vitio creati consules essent. Quid sibi vult igitur hæc Clerici notula? *Ex ipsa acie:* lego *arce.*

(1) Vide ejus Præfat.

Rursus lib. XXXIV, c. 2, loco itidem sano integroque, non intellecta, aut certe minus diligenter animadversa proprietate latini sermonis, infaustam adhibet medicinam; nec sanat vulnus, quod nullum est, sed infert. Trux orator Cato pro lege Oppia adversus mulieres disserens, « Date, « inquit, frenos impotenti naturæ, et indomito animali : et « sperate ipsas modum licentiæ facturas, nisi vos faciatis ». Hæc ironice accipienda sunt. Eodem plane modo dixit Cato, *date*, id est, laxate, *frenos impotenti naturæ, et sperate*, quo dicere potuisset, *si laxaveritis frenos, ne speretis*. Nunc Clerici notam inspiciamus, quæ cadit in hæc verba: *Et sperate ipsas*. « Sensus, inquit, ostendit negatione hic opus esse, « legendumque *nec sperate;* aut in sequentibus pro *nisi*, « sublata negatione, *si*, quod dudum monuimus ». Scilicet vix dubitari potest, quin τὰ *date frenos* ex usu gallicæ linguæ intellexerit, *donnez un frein*, quod latine diceretur *frenos injicite*. Atque hoc quidem semel admisso, opus hic esset alterutra earum quæ ab ipso afferuntur emendationum. Sed mirum sane est, virum multijugæ eruditionis, qui tam multa legerit, in tritæ ac vulgatæ locutionis intelligentia lapsum esse.

Finem hic animadversionibus nostris imponamus, postquam tamen jocularem in re omnium facillima et notissima ejusdem errorem exhibuerimus lectori. Libro X, cap. 46, summa argenti ab Papirio consule in triumpho translati sic in omnibus editionibus notatur: *argenti P. M. CCCXXX*. Nemo est qui non videat has notas in hunc modum legendas esse: *argenti pondo mille trecenta triginta :* nec eam habemus de doctissimo viro opinionem, ut hoc ignoratum esse ab eo potius quam raptim et negligenter inspectum arbitremur. Sed ille interpretatus est, *Pecuniæ millia CCCXXX*. Quonam modo eum non remorata est hujus locutionis, *Pecuniæ millia trecenta*, carens omni sensu vitiositas? Nimirum properantem calamum et metuentem lituræ multa subeunt inconcinna, inconsulta, scribenti

sæpe parum decora. An aliter se res habere potest (1), ubi notæ *in decursu editionis natæ, nec diu aut procul quæsitæ* statim extruduntur in publicam lucem? Si diligenter et accurate interpretandi Livii munus haud satis dignum erat, in quod uberrima hominis doctrina impenderetur, at certe dignus orbis literatus, cui nihil offerretur, nisi factum et limatum.

Qui tam incuriose Livium tractaverit, eum in Freinshemio, ubi longe minus operæ pretium erat, diligentiam adhibuisse frustra sperares. Ipse (2) quidem gloriatur, sese, quum cæteræ supplementorum Freinshemianorum editiones *innumerabilibus mendis scaterent, ex singulis ferme foliis aliquot sphalmata* gravissima *sustulisse.* Quod ut aliqua ex parte verum esse libenter concedimus, ita ex nostris sive notis ad supplementa, sive errorum a nobis correctorum indiculis apparebit, quantum ille laboris et molestiæ sequuturis editoribus in repurgandis operis utilissimi deformibus maculis exhauriendum reliquerit.

Idem adjuncta marginibus editionis Parisiensis nomina scriptorum, quorum ex fontibus hortos suos Freinshemius irrigavit, sibi omittenda arbitratus est. Atque id quidem consilii capere necesse habuit, quum orarum angustiæ, in ea voluminis forma quam elegerat, tantæ nominum multitudini pares omnino non essent. Quod vero contendit (3), *homines eruditos satis nosse ubi singula inveniantur, ex veterorum historicorum lectione,* id nobis, etiamsi *homines eruditos* non ex nostro modulo ac pede metimur, vix ac ne vix quidem persuaserimus. Sunt enim multa, non ex scriptoribus historiarum modo, sed et quibuscumque Veterum monumentis, atque etiam ex reconditis interdum abstrusioribusque latebris a Freinshemio eruta, quæ statim cuivis

(1) Præf. Cler. ad Liv.

(2) Ibid.

(3) Ibid.

erudito homini in promptu futura ac memoriæ occursura haud facile videantur (1).

Ex iis quæ in tota hac de editoribus interpretibusque Livii disputatione disseruimus, liquido apparere existimamus, præstantissimum scriptorem adhuc egere amica manu, quæ per omnes ejus operis oras et recessus lectorem circumducat. J. Fr. Gronovius noluit omnia complecti, quum egregie posset. De Jac. Gronovio silemus, qui et paternis institit vestigiis, et pauca de suo contulit. Voluit Dujatius, nec potuit. Et ipse negat voluisse Clericus, nec potuisset fortasse, si maxime voluisset. Hearnius materiam exædificando operi congessit: opus ipsum vix attigit. Audimus novam apud Batavos Livii editionem adornari. Quæ quoniam hactenus ostentata tantum verbis est, necdum in manibus hominum versatur, judicare non possumus, utrum prioribus absolutior futura sit. Ideo nos illud opus, quod cæteri partim imperfectum reliquerant, partim frustra tentaverant, aggredi ausi sumus. Quid spectaverimus, quid voluerimus efficere, quænam fuerit instituti nostri ratio, jam declarandum nobis est.

CAPUT TERTIUM.

DE INSTITUTI NOSTRI RATIONE.

Art. I. *De laude debita antiquitatis interpretibus.*

Fuit tempus illud, quum quidquid fere hominum doctorum erat, in interpretandis emendandisque Veterum scriptis omne studium decusque ponerent. Post eam quæ per tot sæcula toti Europæ incubuerat barbariem, et bonarum

(1) Auctorum nomina, quorum fretus auctoritate Livii libros supplevit Freinsh., nec omittenda nec adjungenda marginibus editionis nostræ censuimus, at sub unaquaque pagina disponenda, ut voluminis nostri formæ typorumque ordini hæc utilissima adjumenta accommodarentur. Ed.

artium ignorantiam, pretiosorum illorum doctæ antiquitatis monumentorum luce perfusi, et suavissimo quasi odore recreati eruditi omnes, in ea vehementissimo quodam amoris impetu ferebantur. Una cunctis voluptas, unus labor, una gloria, in iis exponendis ac præsertim ab deformi, qui per tot ætatum incuriam imperitiamque inoleverat, squallore abluendis cum doctrinæ et ingenii laude versari.

Hodie refrixit admodum res. Jam expoliendis vulgaribus linguis studium impensum est: jam iis conscripta sunt eximia opera et immortalitate digna: nec poetis, oratoribus, historicis veteribus afferre lucem, sed cum iis scribendi laude certare gestimus. Præclare sane. Quid enim proderat impallescere antiquitati, nisi et ad eam adspirare quoque licuisset? aut aliena admirari ingenia, nisi et nostra ipsi exacueremus? Frustra nobis a natura data mens erat, oculique, ac vires, si aliena tantum eruere et expiscari sensa, alienis credere oculis, alieno ductu ingredi necesse semper fuisset.

Sed hinc jam cœpit decrescere pretium interpretibus antiquitatis, et ad ejus æmulos principatus reipublicæ literariæ merito delatus est: quumque reperirentur qui parem Veteribus adepti lauream iis assiderent, in inferiore procul dubio consistere gradu debuerunt, qui se Veteribus inferiores esse ultro profitebantur, et eorum procul adorare vestigia satis habuerant.

Nec vero intra eum modum res stetit. Nostri homines, postquam suas experti vires, satis sibi placuere, magistros jam suos præmonstratoresque, eximios illos dico antiquitatis scriptores, quibus hoc debebatur, quod sepultus tamdiu et intermortuus literarum honos tandem revixisset, insectari sustinuere, et illos premendo sese extollere conati sunt. Non omnes quidem, nec ii sane qui ambiguam Veteribus palmam faciebant; sed ingeniosissimi tamen homines, et e philosophia toti, quæ quemadmodum salubri modo attemperata, magno et eloquentiæ et poesi orna-

mento ac præsidio esse potest, ita miras ciet turbas, si ad ejus normam omnia exigantur, et liberrimos poetæ oratorisque impetus et quemdam quasi furoris afflatum, ex severæ argumentationis præscripto frenare quis velit. Horum ducum signa nomenque non pœnitendus sequutus est gregariorum velut militum numerus, qui ab omni plerique doctrina destituti, eos quos vix ac ne vix quidem intelligunt, carpere, vellicare, allatrare sibi laudi esse ducunt: quumque eorum obtrectent gloriæ, quos omnis retro mirata est vetustas, quos mirati sunt ii quoque qui apud nos in omni scribendi genere floruere, tum vero dici non potest, quo contemptu prosequantur eos qui in scrutandis illustrandisque Veterum monumentis industriam suam bene locatam existimant: adeo ut ipsum *eruditi* nomen apud eos in contumeliam verterit.

Ab istorum maledictis vindicare Veteres nec hujus est instituti, et supervacuum videri debet, quum id jam florentissimi et ingenio et doctrina viri egregie præstiterint. Sed ut id tantum, quod proprie nostrum est, tangamus, ipsum interpretandæ antiquitatis munus perutile esse, et in eo non memoriæ solum, quod isti jactitant, sed et ingenii ac judicii laudi locum esse contendimus.

Primo quidem, si nocturna diurnaque manu græca latinaque exemplaria versanda sunt iis qui laureæ Apollinaris decus ambiunt (quod nos pro certo sumere non vetabunt rabiosula indoctorum convicia); si sinceræ, nec fuco pigmentisve puerilibus adulteratæ eloquentiæ gustus inde hauriendus est; si illa salubribus monitis ad instituendos mores et incoquendum honesto pectus maxime idoneis feta et gravida sunt: quis neget utilem esse eorum operam, qui hos omnibus aperire thesauros et explicare satagunt, et speciosa eademque bonæ frugis plenissima miracula facilius intelligenda proponere? Non in tenui labor, etiamsi tenuis futura gloria est.

Nec quidquam attineat dicere, florem quemdam rerum,

qui in summo plerumque hæret, facile colligi posse, quamvis non in intimam illorum auctorum cognitionem descendatur : ac proinde supervacaneam esse interpretis sedulitatem, qui in syllabarum apicibus dimetiendis immoretur, et ignotos rimetur antiquitatis recessus. Nescit omnino, qui accurate scire negligit; aut certe parum ab ignorantia abest levis illa perfunctoriaque extimi velut corticis inspectio; nec tam ditat mentem, quam confidentiam alit, invisaque frontem armat inverecundia. Sed et quum multa etiamnum a multis latina lingua scribantur, quum tanta sit veterum scriptorum auctoritas, ut eorum verbis sententiisque sua insignire et distinguere opera plerique ament, sane cavendum est, ne aut parum latinis vocabulis locutionibusque inquinemus orationem, aut sensum ejus auctoris ex quo aliquid mutuati sumus corrumpamus. Quum autem vix cuiquam tantum otii supersit, ut omnia per se unus investigare queat, quonam modo hæc incommoda vitari poterunt, nisi sint qui religiose perpendendi uniuscujusque auctoris, et explanandi si quæ obscura sunt, quæ parum nota illustrandi, curam in se recipiant?

Denique in depromendis ex veteris historiæ penu, quod sane frequentissimi usus est, omnis exempli documentis, errare, labi, ob unius sæpe verbuli, aut nominis alicujus, aut vetusti moris ignorationem, quam turpe, tam proclive est, nisi regat vestigia periti interpretis manus.

Sed et, quamvis multum jaceat infra laudem ejus qui proprio Marte aliquid condit egregium, operosa interpretis diligentia, sua tamen hunc quoque gloria manet, nec ad provinciam hanc recte procurandam solummodo labore et industria, sed perspicaci interdum ingenio, limatoque judicio opus esse confitendum est. Etenim, ut varios excutere codices et eos inter se conferre, laboriosæ patientiæ est; ut multa legisse, perseverantiæ et assiduitatis; multa fideliter animo continuisse, cujusdam memoriæ felicitatis : ita, qui auctoris mentem in magna sæpe difficultate assequutus sit, qui ipsos scribentis sensus induerit, ut ex eo quem ille intuebatur

scopo, ex iis quæ præcedunt sequunturque, ex tota ratiocinatione, colligat quid dici debuerit, qui ex magno variarum lectionum acervo eam quæ ad præsens institutum accommodatissima est, prudenter elegerit, qui denique ex deformatæ nonnunquam scripturæ vestigiis latens verum eruerit, eum quis dubitet ingenio valuisse? Is profecto non bajuli aut operarii defendit vicem, sed boni judicis, qui, quid solidum crepet, quid mendosum tinniat, interdum ex certis argumentis liquido dignoverit, interdum ex conjecturis sit minime fallacibus sagaciter odoratus. Adeat lector cap. 11, lib. IV Observationum J. Fr. Gronovii, ubi luculentum exemplum occurrit insignis in Livio emendationis ex prodigiosa quæ libros quondam insederat depravatione; et dubitet, num ad illius vulneris sanationem prudentia et ingenio opus fuerit.

Art. II. *Leges interpreti servandæ.*

Non igitur sine causa tot olim doctissimi viri hoc interpretandorum antiquorum munus suscepere: et hodie quoque iis qui operam hac in parte literariæ reipublicæ navare student, gratia habenda est, si modo ad leges quasdam ab ipsa recta ratione hujusmodi operis tractationi positas sese composuerint. Quas quidem quoniam nemo hactenus, quod sciam, describere aggressus est, de iis pauca hoc loco summatim disserere operæ pretium videtur.

Omnium primum, hic interpreti finis propositus est, hoc spectandum, huc omnia dirigenda, ut auctor ille quem illustrandum sumpsit, expeditius legi jucundiusque possit. Ex hoc uno capite semel percepto cætera omnia ejus officia derivantur.

Stylus itaque purus quidem sit et illimis, nec sermonis vitiis sordidus et maculosus, sed subtilis et simplex, nullo fastu, nullo, pæne dixerim, cultu, perspicuus, facilis, qui vel mediocriter doctos minime moretur, non abruptus, non archaismis horrens, non reconditioribus et ab usu vulgari remotis vocabulis locutionibusque lectorem impediturus.

Brevitatem quoque consectabitur interpres, si sui loci ordinisque satis meminerit. Ipse enim in suo opere principem non tenet locum: totus ex auctore suo pendet, a quo nunquam ad se debet avocare lectorem. Quidquid non facit ad scriptorem emendandum illustrandumque, id ab officio interpretis ac munere alienum est. Captet igitur brevitatem: quam tamen in eo positam esse intelligat, non ut quam paucissima, sed ne supervacua dicantur, viteturque pariter vel nimium, vel parum. Frustra enim brevitatem jactaverit, qui necessaria prætermisit. Contra qui emendationem aliquam, loci difficilis interpretationem, legum, institutorum explanationem, argumentis, exemplis firmaverit, is non prolixus habebitur, sed accuratus et diligens; qui lectorem docere cupiat, non frustrari; qui credi sibi non postulet, sed velut coram judice arbitrove disceptet, ut allatis rationum momentis et causa cognita sententia feratur.

Sed magna hic adhibenda cautio est, ne, dum futili indulgemus loquacitati, aut inanem eruditionis gloriolam aucupamur, inutiles easdemque fastidiosas nectamus moras: qua culpa vix ulla major in ejusmodi opere admitti potest. Procul ergo verbosas argumentationes et ambitiosam doctrinæ ostentationem relegemus, semperque auctoris nostri premamus vestigia, et ab iis abscedere nefas esse ducamus.

Hinc temperandum quoque erit a refellendis priorum interpretum erroribus, nisi periculum sit, ne aut magna errantium auctoritas, aut fallacia quidem, sed speciosa tamen et plausibilia argumenta, multis possint imponere. Alioquin ab his concertationibus omnino esse abstinendum videtur. Has quippe minime desiderat utilitas commoditasque lectoris, quam solam intueri debet interpres. Quid prodest ei qui Livium evolvere cupit, nosse quid in eo interpretando hic aut ille peccaverit? Pascunt hæc malevolentiam sæpe interpretis, qui crescere ex aliis in animo habet; lectorem retardant, vetantque ad destinatum finem recto cursu procedere.

Exemplis ea tueri, quæ quum alicujus momenti sint, non

omnibus statim clara indubitataque videri debeant, perutile esse supra diximus. Sed hic quoque tamen tenendus modus est, nec odiosa eorum turba, ubi unum alterumve satis est, lector onerandus. Hoc non semper effugit doctissimus ille J. Fr. Gronovius, cui quum multiplex lectio, et felicissima memoria, numerosam in singulas prope voces locutionesque eruditionis et observationum supellectilem suppeditarent, in rebus sæpe, aut minutis, aut evidentissimis, ingentem usque et usque in notas congerit exemplorum copiam. In quo hoc etiam incommodi est, quod numerantur interdum ea, non ponderantur; dumque magna illorum cogitur manus, aliena sæpe obtruduntur, nec quidquam ad eam rem de qua agitur pertinentia. Quod ne immerito objicere summo viro videamur, aliquot hic ejus notas, quæ duplici hoc vitio laborant, liberet exscribere, nisi brevitati consultum vellemus. Sufficiat quasdam indicare, velut lib. Livii I, pag. 110, not. 3, et pag. 112, not. 2; lib. XXIX, p. 868, n. 3, et lib. XXXVIII, p. 498, n. 2. Earum quidem quæ etsi aptis exemplis, sine modo tamen cumulatis redundant, ingens se ubique numerus offert ob oculos. Ergo sobrius sit circa exempla interpres, et in eligendis cautus, ut et pauca apponat, et ea quæ rem proprie tangant.

De variis lectionibus, sive illæ ex antiquis editionibus, sive ex scriptis codicibus deprompta fuerint; sive illæ planissime mendosæ sint, sive aliquam sanitatis speciem præ se ferant, veremur ne doctissimi quique a nobis dissentiant, si eas a notis plerumque ablegandas esse statuerimus. Liceat tamen nobis eas rationes quibus adducti ita censemus, ingenue ac simpliciter exponere.

Ac primo quidem, qui variantes illas lectiones in unum velut fasciculum conjectas ad totius libri calcem attexuere, eorum operam grato animo accipiendam esse non negaverimus, si modo in ea sint cum fide judicioque versati. Hac quippe inita ratione, nec perit ea utilitas quæ ex illis percipi potest, et occurritur fastidio, quum ad eas nemo recurrat, nisi cui libitum fuerit.

Deinde etiam ubi ex deformatæ, quod sæpe fit, antiquæ scripturæ vestigiis, per sagacem conjecturam vera lectio eruitur, hic quoque concedimus e fide esse interpretis lacinias illas, quibus velut gradibus ad verum perductus est, exhibere lectori, ut dignosci queat, quid vetus scriptura tulerit, quid ingenium emendatoris adstruxerit.

Sed in notas passim infercire denorum pluriumve codicum nomina, et trunca lacerarum vocum membra informesque reliquias subjicere semper oculis, id vero ingrati fastidii plenissimum est, et animosissimo etiam lectori nauseam excitaturum. Intelligunt quid loquar, ii qui Gronovium in manus sumpsere. Si quibus minus notus est, legant hanc ejus notam lib. Livii I, c. 18, in hæc verba, *uti tu signa nobis certa adclarassis*, quorum loco olim legebatur, *ut tua signa nobis certa et clara sint.* « *Hærebam*, inquit ille, *ambiguus* « *in Sigonii* acclarassent, *Modii*, uti tu acclarassis, *donec e* « *Flor. notatum vidi:* uti tu signa nobis certa adclarissis: *et* « *idem, quod voluit Modius, prorsus e suis annotasse Muretum.* « *Vossianus;* uti tu signa nobis certa acclaras sint. *Helm.* uti « tu signa nobis certa ac clara sis. *Chiffl.* uti tu signa nobis « certa adclarassis. *Rott.* uti tu signa nobis certa adclara sis, « *sic ut satis appareat fuisse* adclarassis, *et priorem* s *erasam.* « *Gud.* uti tu signa certa acclarasis. *Nihil igitur dubitandum* « *ultra, etc.* »

Hæc, qualia multa apud Gronovium ubique occurrunt, injucunda, et invenusta esse, et ejusmodi quæ plurimorum corrugent nares, nemo, opinor, negaverit: atque adeo hoc illis alioquin eximiis notis incommodi accidit, quo nullum gravius esse potest, ut parum legantur; plerique eas tanquam vepribus spinisque obsitum solum fugiant et abhorreant. At si vir doctissimus allata ex Chiffletiano codice germana, quam amplectitur, scriptura, cæteros quoque suos codices solummodo testatus esset eodem alludere, nec deerat emendationi auctoritas, et aberat tædium.

Omnino in hanc coacervandarum variantium lectionum

diligentiam id cadere existimamus, quod clarissimus prudentissimusque historiæ Ecclesiasticæ apud nos scriptor, cujus calamus sensu tinctus ipsa semper videtur rectæ rationis dictata reddere, in præfatione eximii operis verissime elegantissimeque disputavit, de minime inserendis in historiam criticis disceptationibus. « Exstructo, inquit, ædificio, et ad « culmen perducto, jam machinæ, tollenones, fulcra, et « evectæ in altum temporariæ contabulationes tolluntur, quod « scilicet hæc jam et usum operis impeditura sint, et adspe« ctum deformatura. » Eadem plane harum discrepantium in variis codicibus lectionum ratio est, quæ ab interprete ad concinnandum commentarium adhibendæ sunt, absoluto removendæ.

Hanc tamen adhuc exceptionem apposuerimus, id ita servandum, nisi ea mens interpretis fuerit, ut eorum qui postea novam ejusdem scriptoris editionem adornaturi sunt, alleve tur labor. Qui enim tale munus suscepturi sunt, iis nunquam nimium cognita et perspecta esse possunt, quæ ad illud pertinent : et quandoquidem duram hanc provinciam cepere, cunctæ illis, quæ ad eam recte administrandam necessariæ sunt, molestiæ devorandæ. Nos quidem mirum in modum illa Gronovii, et post eum Hearnii sedulitate adjutos esse libenti animo profitemur. Sed et tum quoque partitionem quamdam institui magis placeret, ut quæ lectoribus omnibus utilia futura sunt, ea in promptu essent, contextumque ipsum comitarentur; quæ ab iis tantum desiderarentur qui in intimam auctoris cognitionem descendere cupiunt, et omnia vel minutissima consectari, ea alio, puta ad finem voluminis, rejicerentur.

Nunc ergo si quis ex nobis quærat, quid ita Gronovii notas, quas tanti facimus, non hac in editione exhibeamus integras, additari si quid opus esse visum foret; respondebimus eas, quamvis et doctrina refertissimæ, et in explicanda Livii mente plerumque accuratissimæ, et proinde utilissimæ sint, non tamen ex iis legibus esse concinnatas, ad quas

exigi debere nobis videtur interpretis labor. Etenim, præter illa quæ de nimia exemplorum multitudine, de congestis sine modo discrepantibus veterum codicum lectionibus supra observavimus; plurima in iis reperiuntur superflua prorsus et aliena, quædam tractata verbosius, audaciores interdum conjecturæ, falsoque afficta quibusdam Livii locis depravationis suspicio. Itaque, quanquam eas, quales a Gronovio profectæ sunt, hic rursum editas repræsentare, et facilioris operæ erat, et minoris procul dubio aleæ, potior nobis fuit lectoris utilitas, quem vana sæpe ingrataque mora defatigari noluimus. Quid enim attineat, aut ea illi obtrudere, quibus non egeat, quæque adeo respuat et aversetur; aut eum circa longas detinere verborum ambages, in iis rebus quas breviter indicari satis sit; aut vero ea ponere quæ mox evertas ac refellas?

Velut ab ipsis statim initiis, lib. Livii I, cap. 1, in hæc verba, *Ænean.... in Siciliam delatum: ab Sicilia classe Laurentem agrum tenuisse*, hæc occurrit Gronovii nota : « *Sero* « *positum hic videtur* classe. *Nam et in Macedoniam* classe « *venit, et* classe *in Siciliam est delatus. Augent suspicionem* « *scripti in quibus omnibus fere* classe ad Laurentem, *vel* « classe ac Laurentem. *Vide num fuerit :* ab Sicilia classem « Laurentem agrum tenuisse. *Sic lib. XXI.* Novem quinqueremes Liparas, octo insulam Vulcani tenuerunt. *Lib. XXXII.* « Utrum Leucadem ac sinum Ambracium onerariæ tenuissent. *Lib. XLIV.* Postero die quam Sybota classis tenuit ». Patrem deinde excipit filius, et prolixa horribilique disputatione, quam vitandi tædii causa exscribere supersedemus, probare nititur legendum esse, *ab Sicilia errasse*, ac *Laurentem agrum tenuisse.*

Si quis tamen paulum attenderit, facile animadvertet nihil hic mutatione ulla opus esse, nec sinceram modo esse scripturam, sed sensum perspicuum et expeditum. Quod quidem nos brevi hac notula demonstrasse confidimus, in qua cum levi Gronovianarum conjecturarum mentione, ut

eas causa cognita rejectas a nobis esse lector moneretur, quid de ipsa re sentiamus, paucis verbis exponimus. *Ideo observat Livius* Ænean ab Sicilia classe Laurentem agrum tenuisse, *ut indicet eum non ab Sicilia in proxima Italiæ transgressum pedestri deinde itinere ad Laurentem agrum pervenisse, sed recto cursu ab Sicilia ad Laurentis agri litora navibus delatum fuisse. Hunc locum vanis conjecturis sollicitant ambo Gronovii.* Qui hæc legerit, num tandem aliud quid desideraturus videtur, aut merito conquesturus, quod sibi Gronoviorum notæ non exhibeantur, ex quibus nihil aliud didicisset, nisi eos Livii mentem assequutos non esse?

Hæc una nobis satis semper idonea causa visa est, cur in illis, quæ magno labore, magnis impensis, apud Batavos Germanosque curatæ sunt cum notis variorum editionibus, parum utilitati commoditatique lectoris consultum fuisse judicaremus. Quod enim in hoc Livii loco contingeret, si notulæ nostræ Gronoviorum disputationes præmitteremus, id illic sexcenties accidit, ut quinorum senorumve interpretum variæ allucinationes, et verbosa eademque discordantia inter se commenta prius legenda sint, quam ad veram difficultatis explanationem devenias, brevemque aliquam notam, quæ pauculis verbis rem totam continet, eaque omnia quæ præcessere funditus evertit. Quanto satius erat excerpere ex singulis interpretibus, si quid boni apud eos occurrit; quæ inutilia aut falsa, supprimere; quæ verbosius disceptata, contrahere; sicque et tædio lectoris, et vero etiam tempori parcere?

Neque tamen ii sumus, qui priorum interpretum deletam memoriam, aut etiam obscuratam laudem velimus. Non ea nobis mens est, ut illos latronum more spoliemus, sed ut, tanquam a locupletibus amicis, quæ nobis usui possunt esse, cum grata accepti beneficii testificatione mutuemur. Hæc igitur sancta statuatur et inviolata lex, ne quid unquam ab ullo desumatur, quin sua auctori præmonstratorique laus sarta tectaque præstetur, expresso in singula ejus nomine.

Deinde etiam multum reipublicæ literariæ interesse concedimus, integros illorum commentarios ad posteros transmitti, ut sit quo recurrat laboriosa eruditorum industria, si quando curiosius unamquamque rem scrutari et excutere cupiant. Illud tantum contendimus, si quis nihil aliud quam interpretem se esse velit, et hoc unice spectaverit, ut necessaria ad faciliorem jucundioremque veterum monumentorum lectionem adjumenta subministret, ei non esse coacervandos indigestos illos multiplicis eruditionis thesauros, sed hoc potius faciendum, ut sedulæ apis more huc illuc vagatus libet ex omnibus id quod optimi saporis est, et eximium inde succum conficiat, quo ali mens lectoris cum voluptate aliqua possit, non ad nauseam distendi et onerari.

Art. III. *De nostro in Livium commentario.*

Hanc nos viam iniimus, dedimusque operam, si modo id consequi potuimus, ut quidquid non apud Sigonium modo, Gronoviosque, Dujatium, Hearnium, atque etiam Clericum, sed et apud vetustiores interpretes, Rhenanum, Geleniumque, et Glareanum, et Franciscum Modium, etc. reperiretur idoneum ad emendandum, explanandum, illustrandum Livium, id omne huc transfunderetur, allatis semper eorum a quibus juvabamur nominibus, ne quid de cujusquam gloria detractum velle videremur. Sed et ex aliis quoque doctissimis operibus, quibus Romanæ antiquitates ab eruditis viris illustratæ sunt, non pauca mutuati sumus, quæ ad nostrum institutum faciebant. Veteres quoque scriptores, qui idem ac Livius argumentum tractavere, diligenter cum eo contulimus, Dionysium Halicarnasseum, Plutarchum, Appianum, sed Polybium maxime, qui quum sæpe dux nostro fuerit, dici non potest, quam multa unus conferat ad lucem ei afferendam pertinentia.

Præter illa quæ e libris subsidia petebantur, viva etiam voce, consiliisque ac monitis multum adjuti sumus summi

viri, quo auctore et hortatore hoc negotii susceperamus, M. Caroli Rollin, cujus nomen non hominis alicujus magis, quam virtutis doctrinæque proprium videtur; cujus famam in literis, quæ jamdiu tanta apud nos erat, ut vix posset crescere, mox per omnem late Europam sparsere, et futurorum sæculorum æternitati procul dubio commendabunt majora omni laude scripta : quibus in legendis voluptatem, quæ summa est, longe exsuperat utilitas; quæ quum et omni eloquentiæ ornatu splendeant, et simul ingentem doctrinæ ubertatem, simul limatum et ad purissima antiquitatis exemplaria elaboratum gustum præ se ferant, tum vero copia bonæ frugis, informandis ad omnem honestatem moribus idonea, ita gravida et referta sunt, ut nullum unquam opus omnibus quæ virtutem hominibus conciliare possunt lenociniis instructius literæ protulerint, utque, quum ingenium scribentis maxima fueris admiratione prosequutus, animum et pectus longe acriore amoris et venerationis sensu amplectaris. Talis tantusque moderator, cujus sub disciplina studia olim mea adoleverant, qui mihi semper loco parentis fuit eritque, huic quoque in Livio interpretando labori præfuit. Ille, ut est impetu quodam animi instinctuque in id omne quod honestum est, et ad publicam utilitatem spectat, acer et erectus, per aliquot annos statis diebus domum ad me ventitavit, ut cum quibusdam aliis clarissimis ex Universitate Parisiensi, ac præsertim ex hocce Gymnasio Dormano-Bellovaco magistris Livio recensendo operam impenderet. Quos omnes si commemorare vellem, et meritas cuique impertire laudes, vereor ne in longum protraheretur oratio mea.

Sed præterire non possum virum omnibus bonis doctisque flebilem, nobis, dum extremam huic operi manum admovebamus, luctuosa morte ereptum, M. Joannem Heuzet, eruditione, diligentia, indefessa in scrutandis et ad liquidum perducendis rebus patientia memorabilem : qui quidem nostra prædicatione non indiget, quum suæ eum literæ et aurea

opuscula, nimirum selectæ ex veteri Testamento, tum ex profanis scriptoribus historiæ, et breves in Curtium Sallustiumque notulæ, abunde commendent. Ex his ejus scriptis, quæ minime ambitiosus doctrinæ ostentator studiosæ juventutis utilitati devoverat, notum erit omnibus qua ille antiquitatis notitia, quam acri et limato judicio, quam solerti in rebus ordine disponendis prudentia præditus fuerit. Nobis, quibus suavissimo illius convictu frui datum est, etiam perspectus fuit morum ejus candor, et digna literarum ingenuitate simplicitas, et nullis unquam interturbatæ nubeculis frontis animique serenitas, et in magna gravitate vitæ comitas jucundissima, et obvia votis amicorum sedulitas, et omnes denique virtutes quæ animos hominum devincire possunt, sincera in Deum pietate consecratæ.

Sed longius nos abripuit acerba amissi talis amici recordatio. Jam ad propositum revertamur, et ad illos doctorum hominum conventus, quos apud me habitos esse memoravi. Ibi totus attente diligenterque Livius perlectus est, et de iis omnibus quæ difficilia occurrebant, itum in consilium : ibi notæ quas ego concinnaveram, ita sedulo expensæ, retractatæ, emendatæ, expolitæ sunt, ut eas consensus omnium non probasse scriptas magis, quam scripsisse videretur. Quid in eis intuiti, quid efficere conati fuerimus, lectori jam sigillatim debemus exponere.

Tria maxime noster spectavit labor, ut contextum Livii quam castigatissimum ederemus ; ut difficultates eas quæ in verbis locutionibusve subobscuris, impeditioribus, parum usitatis, positæ erant, explanaremus ; ut res ipsas illustraremus.

In contextus emendatione ita hæsimus Gronovio, ut alia adhuc nobis subsidia pararemus, et conquisitis excussisque compluribus Livii codicibus MSS. ipsi quoque in repurgando accuratius Livio aliquod operæ pretium facere conaremur. Juvit hanc nostram voluntatem, immo votis occurrit effusa comitate et benevolentia Clar. Sallerius, bibliothecæ Regiæ

custos, qui hunc sibi commissum esse thesaurum intellexit, non, sicut Hesperidum mala torvo illi draconi, ea lege servandum, ut omnes ab eo arceret; sed in eos qui de literis bene mereri student, pari benignitate et prudentia dispensandum.

Ejus opera ac beneficio copia nobis facta est sex scriptorum codicum, quinque membranaceorum, unius chartacei, quorum plerique Gronovium fugerant. Illorum unus, qui literis ad optimum modum formatis non spernendam vetustatem arguit, decem primos Livii libros complectitur. Is interdum in notis nostris ad primam decadem appellatur vetustissimus e regiis. Hunc ut non vetustate, ita fortasse bonitate superat, quem passim optimum e regiis vocitamus, primam et tertiam decades continens, ut et alter e Telleriana bibliotheca in regiam translatus, quem ideo Tellerianum aliquoties nominavimus, sed et ætate et pretio longe duobus iis quos primo indicavimus, inferior. Thuanæum quoque, quinque libros, a sexto nempe ad decimum, habentem, in manus sumpsimus, optimæ illum quidem notæ, sed a Gronovio jam excussum. Chartaceus, desinente sæculo XIV scriptus, si de ingenio et fide exscriptoris constaret, aliquo posset in numero haberi. Ipse enim testatur sese ad transcribendum compluribus exemplaribus usum esse : *cum quibus*, inquit, *et ingeniolo parvo admodum nonnihil ad tergendum sordes omnimodas insudavi.* Mallemus eum sane omnia exemplaribus, nihil ingenio credidisse. Demus illi libro, ut aliquod pondus addat cæteris, ubi iis assentitur : per se ipse parum auctoritate valet. Primam decadem integram exhibet.

Librum Puteanorum fratrum, *quo nihil de T. Livio nec antiquius,* Gronovio (1) judice, *nec sanctius Europa custodit,* etsi eum diligenter versaverat, et ejus apices omnes religiose persequutus videbatur vir summus, ut immissa jam velut

(1) Præfat. ad Liv.

in opimam messem falce, collectisque manipulis, vix pauculas aristas consectandi nobis spes esset, tamen ob unicam venerandi codicis præstantiam magna cura perlegimus. Nec laboris pœnituit, tum quia nonnulla quæ Gronovium, ut in tanta rerum multitudine, fefellerant, non inutilia deprehendimus; tum quia didicimus experiundo, non esse librum, quod fecit Gronovius, ad superstitionem colendum, qui in eximia bonitate insignes tamen nævos inspersos habet. Quod si satis attendisset egregius ille Livii interpres et pæne sospitator, non quibusdam locis falsam mendi suspicionem affinxisset, nec etiam salebrosas interdum et abruptas loquendi figuras pro Livianis obtrusisset, et in contextum immisisset. Hæc, quæ probare non præsentis temporis nec loci est, idoneis argumentis demonstrata, ni fallimur, inveniet, qui notas nostras ad tertiam decadem perpenderit.

Debemus quoque humanissimorum virorum qui bibliothecis Sorbonicæ et Victorinæ præsunt benignitati, duo Livii exemplaria : quorum Sorbonicum, quod primos decem libros complectitur, etsi non remotæ vetustatis est, ex optimis certe exscriptum videtur : ita fideliter tenet plerumque, ubi codices in diversa abeunt, bonas verasque lectiones. Victorinum totas tres decadas habet, præter XXXIII librum, et finem XL, quibus et veterrimæ Livii editiones destituuntur, ut supra observavimus (1) : novitium sane, et assutis sæpe ab audaci aut male sedula manu centonibus aut medicaminibus interstinctum; non spernendum tamen, et quod quibusdam in locis solum veram Livii scripturam servasse videatur. Ita certe judicavimus, tum alibi, tum lib. XXIII, c. 30, et XXIV, 25.

Adhibuimus quoque ad textus castigationem principes omnium Livianarum editionum, ab Andrea et Campano curatas, utramque e ditissimo regiæ bibliothecæ penu nobis ab eodem, cujus jam impensam in nos, sive potius in literas

(1) Cap. I, hujus præfat. art. 2.

promovendas voluntatem laudavimus, Clar. Sallerio commodatam : utramque utilem Livii interpreti. Est tamen unde Campani levior apud nos fiat auctoritas, qui quum aliquot Laur. Vallæ conjecturas adsciscere non dubitaverit, per hunc allitum fucum vero quoque et genuino colori fidem dempsit.

Sed et alias quoque non ita fama celebratas, paulo vetustiores tamen editiones inspicere non neglexirnus : nec sine aliquo fructu. Hoc enim sæpe contingit per eorum incuriam qui novam cujuslibet scriptoris editionem procurandam suscipiunt, ut quæ semel irrepsere menda nunquam eliminentur, sed per complures deinceps editiones, quasi locum eum quem semel possedere usu ceperint, perpetuo tenore propagentur: quin et veteres maculæ novis insuper cumulantur. Unde fit ut corrupta omnino deformataque exemplaria in manus hominum veniant. Sic quæ occurrunt in Gronoviana editione menda, eadem fere novorum quorumdam accessione aucta in Dujatii, in Tillemonii, in Clerici editionibus exhibentur. Hoc ne nobis quoque usu veniret, antiquiores Gronoviana editiones nobis consulendas esse existimavimus, felicius adhuc fortasse rem gesturi, si plures nancisci et expendere licuisset.

His igitur instructi præsidiis ad Livium accuratius emendandum nos accinximus, non ut certamen nobis adversus Gronovium prava æmulatione sumeremus, cujus sequi vestigia laudi ducimus, quem palam profitemur ubique fere nobis ducem ac facem fuisse. Sed si quæ ille aut tentarat audacius, aut contra per nimiam cautionem incurata reliquerat, quum certa ei et indubitata remedia libri offerrent; si qua denique eum, ut hominem multiplici variarum rerum cogitatione districtum, effugerant, ea ita explere et persanare conati sumus, ut confidamus hunc quem lectori tradimus Livii textum ipso Gronoviano emendatiorem ac defæcatiorem fore. Cujus tamen laudis magna pars ad Gronovium redit, quum ad ea quæ correximus, non illa tantum adhibuerimus quæ nobis parabamus ipsi, sed et optima et plurima quæ subministrabat ille documenta.

Hinc apparet facile nobis futurum fuisse cumulare in notis variantium lectionum silvam, et diversorum MSS. et editorum nomina. Atque id fortasse magis illis placuisset, quibus reconditiorem, immo horridiorem doctrinam jactantibus nulla est amœnitatis mica. Non hic ea inculcamus quæ jam super illo plerisque legentium permolesto more disseruimus, ubi de notarum concinnatoris officio agebamus. Hoc unum sufficiat, maluisse nos elegantiorum lectorum limato judicio servire : a quibus ob hæc omissa, si minus laudem nobis, facilem certe veniam paratam esse speramus.

Quin et tantum abfuit, ut illa obscuræ diligentiæ testimonia sine ulla necessitate ostentaremus, ut, si quando illa negligi res omnino non sineret, quidquid subtilioris disputationis esse visum est, id omne a perpetuo commentario nostro excretum rejiceremus in *notas posteriores ad emendationem contextus pertinentes*, quæ ad calcem singulorum voluminum attexentur.

Magno quoque nobis usui fuit ad curanda aliquot Livii vulnera Polybius, cujus ea omnia quæ cum scriptore Romano conveniunt, quanta maxima potuimus cura diligentiaque perpendimus, et ad Liviana contulimus. Quam multis in locis, præsertim quartæ et quintæ decadis ab eo adjuti fuerimus, ex notis nostris lector intelliget. Duo hic exempla apponere sufficiat.

Lib. XXXIII, cap. 35, olim edebatur : *Ætolorum principes alii questi sunt, quod non idem erga suam gentem Romanorum animus esset post victoriam, qui in bello fuisset.* Gelenius ex archetypo exemplari reposuit, *interquesti*, verbum rarissimum, et quod fortasse nusquam alibi a quoquam usurpatum reperiatur. Hic præsto est nobis Polybius, quem exscribit hoc loco noster : τῶν μὲν πρᾴως καὶ πολιτικῶς μεμψιμοιρούντων αὐτοῖς. His inspectis, quis dubitet legendum esse apud Livium? *alii leniter questi sunt.*

Alter locus occurrit lib. XXXIX, c. 36, qui quidem mire torsit Gronovium. Ibi Appius legatus Romanus cum Achæis

agens, *ea quæ apud senatum questi erant Lacedemonii, displicere senatui ostendit. Cædem primum* ad conflictum *factam eorum, qui a Philopœmene ad causam dicendam evocati venissent.* Huic loco hæc subjicitur Gronovii nota: « Locus « corruptissimus. Andreas Romæ, *ad confictum.* An fuit? « *cædem primum contra fidem datam eorum qui a Philopœ-* « *mene* ». Nobis suboluit in voce *conflictum* latere nomen ejus loci apud quem cædes facta fuisset. Hoc nomen in Polybio quærendum esse judicavimus, reperimusque in Excerpt. legat. 37 eum locum dictum fuisse *Compasium.* Itaque legere debere videmur in Livio: *Cædem primum ad Compasium factam eorum qui a Philopœmene.*

Denique, ubi alia nos præsidia defecerunt, aliquid etiam conjecturis dedimus. Sic lib. VII, c. 8, post narratam Hernicorum cladem, libri omnes sine ulla varietate habent: *Agmenque fugientium ab* signis, *quum præter mœnia eorum infrequentia signa conspecta essent, fusum, ac per agros trepida fuga palatum est.* Glareanus, qui omnes sui ordinis candore vincit, ingenue fatetur hæc se verba non intelligere. Sigonius confidentior, et carpendi Glareani studiosissimus: « Nullum habet vitium hic locus, contra atque censet Glarea- « nus. Sensus est: quum signa Hernicorum prope mœnia « oppidi conspecta essent deserta ab suis, agmen eorum qui « ab signis fugerant, fusum fugatumque est ». Sed nimium facile sibi plaudit Sigonius. Quodnam enim est illud oppidum, præter cujus mœnia infrequentia Hernicorum signa conspecta sunt? Quod quidem ab Livio nominatum fuisse indicat vox *eorum.* Omnino corruptus est hic locus, legendumque *ab Signinis.* Signia est colonia Romana non longe ab Hernicorum finibus, præter quam quum Hernici fugerent, erupere in eos coloni, et fusos in trepidam fugam egere. Sunt et alia quædam loca, quæ ab aliis vel frustra tentata, vel omnino prætermissa, haud improsperis fortasse conjecturis sanare conati sumus. Sed consultius esse ducimus lectorem ad ipsas notas remittere.

Illud testandum existimamus, nunquam nos tantum conjecturis nostris tribuisse, ut eas in contextum immitteremus, nisi illas aut scriptorum codicum, aut priscorum editorum firmaret auctoritas. Magna sane ingenia, et non injusta sui fiducia subnixa, Veterum scriptis pro suis licenter abutantur, et ea sus deque vertant, et, quidquid collibitum animo fuerit, pro imperio recidi jubeant, immutari, ablegari, innovari: quod non ita pridem doctissimi duo et ingeniosissimi viri, alter apud Anglos, alter etiam animosior apud nos, in Horatio ausi sunt. Nobis non licet esse tam fortibus ac strenuis, quos tenuis doctrinæ et ingenii vena prohibet altos concipere spiritus, et a severiorum legum præscripto discedere. Neque enim ignoramus, quas antiquis scriptoribus labes asperserit, quæ inusserit stigmata, hæc emendandi prurigo; nec minus postea operæ ponendum fuisse in revocandis ad sanitatem iis quæ criticorum audacia, quam quæ librariorum imperitia peccaverat. Itaque hanc nobis legem sanximus, ea nostra fuit in tractando Livii contextu religio, ut non nostras solum, sed et cæterorum conjecturas ab eo removeremus; nisi eas forte, quæ quum et verisimiles sint, et jamdiu Livium insedissent, eliminari non poterant, quin nostra nimium a cæteris discreparet editio. Sed tum quoque lectorem in notis admonuimus, conjecturam ei, non certam Livii manum exhiberi.

Nec piguit levioribus quoque dictu rebus, sed quæ tamen ad commoditatem lectoris aliquatenus pertineant, curam impendere. Itaque et interpunctioni, ubi illa vitiosa erat, emendandæ sedulo invigilavimus, quæ quidem per se sola tantum valet, ut claritatem interdum perspicuitatemque iis reddat, quæ alioquin obscurissima videbantur: et circa eam quam vocant Orthographiam, Gronovium fere sequuti sumus, qui minimum a vulgata recedit: et majusculas, ut loquuntur, literas solis hominum locorumve, non munerum, aut honorum nominibus apposuimus: et neglectos jam a plerisque accentus ita revocavimus, ut nec densa eorum velut

silva oculi legentium impedirentur, et ex iis tamen aliqua ad sensum facilius celeriusque assequendum utilitas capi posset. Denique etiam aliquid operæ impertiendum fuit distinctionibus capitum aptius interdum collocandis, circa quas ea fuerat quibusdam in locis editorum negligentia, ut iis non tantum unius facti narratio, sed media quoque periodus abrumperetur, velut lib. V, cap. 25. Atque in iis quidem quæ ad contextum ipsum pertinent, hæc sunt quæ intueri et pro viribus præstare nostri officii erat.

Diximus id nobis secundo loco propositum fuisse, ut explanaremus ea quæ in verbis locutionibusve paulo impeditiora viderentur. Qua in re hic nos sollicitos habuit metus, ne in diversas plane reprehensiones incurreremus, et in ejusmodi notis vel nimium offenderet, vel parum : si multæ, ne docti inutili se mora retardatos; si paucæ, ne minus exercitati neglectos se esse quererentur. Et quidem in hoc negotio fieri omnino non posse existimamus, ut quis ad omnium se voluntates accommodet, omnibus satisfaciat. Etenim non pro doctrinæ solum, sed et pro ingeniorum varietate, quæ infinita est, unus atque idem locus his subobscurus videbitur, et non indignum vindice habere nodum, illis perspicuus, et in quo illustrando operam ponere supervacaneum sit. Quin et idem sæpe lector diversis temporibus, prout hac vel illa cogitatione præoccupata mens ad rem inspiciendam accesserit, prout, dum eam inspicit, in hanc illamve partem conjecerit oculos, in iisdem verbis modo hærebit anceps, modo facilia omnia et expedita reperiet. Igitur, ne omnino tamen incerti fluctuaremus, eo decurrendum fuit, ut omnia et sola loca brevi interpretatione explicaremus, quæ aut nobis ipsis aliquid molestiæ exhibuerant, aut doctissimis illis viris, quibus nos ducibus et monitoribus usi sumus, videbantur nonnihil habere difficultatis, aut denique in quibus lapsi fuerant alicujus nominis interpretes. Hoc nobis tutissimum visum est : quod ita probabit æquus lector, si cogitaverit, vix aliter aliquid certi statui potuisse, quod sequeremur;

nec tam consilio nos, quam necessitate ad hanc ineundam rationem impulsos fuisse.

Quod spectat ad rerum a Livio tractatarum illustrationem, hoc enim tertium est in quo versari debeat interpretis industria, eas in quinque genera distribui posse credimus : 1° historiam ipsam, et rerum gestarum narrationem; 2° leges, ritus, magistratuum jura, et alia hujusmodi; 3° pondera, mensuras, pecuniam; 4° Geographica; 5° Chronologica. De his omnibus qui fuse disputare in notis vellet, ei in immensum cresceret labor, et multis partibus Livium exsuperatura mole volumina conficienda essent, inque immanis commentarii vasto gurgite apparerent rari nantes, et vix in summis paginis, tanquam tabulis, hærentes ipsius scriptoris versus: laboriosum interpreti opus, fastidiosum lectori, quod nimia interdum eruditio parit, seu potius inanis et intempestiva eruditionis ostentatio. Magnopere ergo cavimus, ne tali farragine defatigaremus lectorem.

In historia, etsi primorum maxime temporum, ut supra diximus, narrationem nimium in breve spatium coarctavit Livius, et uberrima se explendi ea quæ ille prætermiserat ex Dionysio Plutarchoque materia ostendebat, satis habuimus ea quæ necessaria omnino erant, et breviter tractari poterant, in notis exponere : de cæteris, si levia erant, siluimus; si alicujus momenti, remisimus ad ipsos fontes. Non eadem ratio nobis esse visa est eorum, in quibus Livium a vero paulisper abduxerat, vel incuria, vel nimius in patriam amor. Hæc enim omnia, ubicumque deprehendimus, arguenda esse judicavimus : nec quidquam aut utilius, aut jucundius cordato lectori in notis nostris occurret, quam ea quæ emendandæ, refellendæ interdum Livianæ narrationis causa, in quarta maxime quintaque decadibus ex Polybio attulimus.

Quæ pertinent ad ritus, leges, instituta militaria, sacra, sacerdotia, magistratus, sobrie quoque tractavimus, ne aut desiderarentur ea quæ ad Livium intelligendum necessaria esse possent, aut supervacua sine modo ingererentur. Itaque

id quod maxime rem unamquamque continebat, quam brevissime licuit, attigimus : pleniorem hujusmodi rerum cognitionem studiosis large suppeditabunt immensæ et numero, et mole, doctissimorum hominum disputationes.

In ponderibus, pecunia, mensuris, ad eorum, quæ apud nos sunt in usu, rationem exigendis non perfunctoriam operam adhibuimus, ut hæc omnia, quæ qui prorsus ignoraverit, hospes et peregrinus in magna historiæ parte futurus est, et vacuos sensu pro rebus sonos sæpe captaturus, diligenter in notis nostris, non ambitiose tamen, explicarentur. Itaque nudam hujusmodi rerum æstimationem notæ exhibebunt. Momenta rationum, quibus illa nititur, et totam subducendi calculi viam, operosum argumentum, et quod nec perstringi omnino breviter debeat, nec fuse hic explicari satis commode possit, seorsim exponemus peculiari disputatione, quæ huic præfationi subjungetur.

Geographica illustrare quin utilissimæ operæ sit, nemo sane dubitabit, qui meminerit eam esse vel præcipuam historiæ facem, plane necessariam, si quis distinctas rerum gestarum imagines capere animo velit. Illa dubitatio fuit, utrum chartas Geographicas insculpendas curaremus, quæ nostram Livii editionem comitarentur, an ea quæ ad Geographiam pertinent verbis explicare satis haberemus. Prius illud consilium multis fortasse arrideret, idque ab aliquot annis in plurimis jam libris factitatum esse non ignoramus. Sed in Livio veriti sumus, ne cum haud exigua sumptus accessione exigua tamen ad emptores rediret utilitas. Etenim manibus omnium teruntur tabulæ Geographicæ earum regionum quas historia Liviana complectitur, a doctissimis viris magna cura elaboratæ. Itaque actum agere videretur, qui ex illis vulgatissimis tabulis expressas tabulas Livio subjungeret.

Sed neque notas nostras Geographicas in ipsum commentarii corpus intexere consultum esse duximus, ne multitudine notarum onerarentur et impedirentur paginæ; ne sæpe

lectorem, dum is alicujus nodi qui eum male habet solutionem quærit in notis, occurrens oculis Geographica disceptatio frustraretur et cum tædio moraretur; ne in iis urbibus, locis, regionibus, quæ aliquoties a Livio appellantur, dubitaret sæpe lector ubinam de iis egissemus. Satius esse ducimus indicem Geographicum conficere, ad calcem totius operis rejiciendum, in quo ea omnia quæ ad Geographiam spectant ex ordine literarum digesta reperiantur (1).

Denique etiam ad Chronologica animum adjecimus, rati, id quod res est, orbam esse altero velut lumine historiam, nisi descriptionem locorum comitetur descripta accurate temporum ratio. Sed difficiles et morosas disquisitiones, quarum hæc potissimum ars feracissima est, tanquam ab instituto nostro plane alienas, vitavimus. Etenim ex Livio ipso expedita plerumque res est, qui in annos et consules narrationem suam digessit. Et tota difficultas, omnisque doctorum dissensio per septingentorum et quinquaginta annorum spatium, in duobus, tribusve summum annis, versatur : quod discrimen ut ab iis qui rem ex professo tractant, negligi sane non debet, ita nobis in hujusmodi opere haud magni esse momenti visum est. Itaque relegatis ambagibus, eruditissimum et accuratissimum virum Henr. Dodwellum auctorem sequuti sumus, atque ad ejus mentem, et ex Clerici exemplo, qui sibi eumdem ducem fuisse profitetur, summis paginis annos

(1) Deflexit ab hoc proposito Creverius, ut ex monito quod præposuit ultimo Liviani operis volumini apparebit : « Poterant a nobis adhuc exspectari « duo alii indices, Geographicus alter, alter locutionum Livianarum. Sed « veremur, ne prior ille supervacuus merito haberi possit, quum tot in prom- « ptu sint doctissimi libri, ad Geographiam illustrandam unice destinati. Alter « nos labor, licet utilissimus, immani difficultate terruit ». Nos autem, omnia quæ ad Geographiam spectant et in notis disperguntur collecta et in promptu habere, Lectoribus utilissimum pergratumque fore arbitrati, ea ex ordine Alphabetico disposuimus in Indice rerum et nominum, quem omnium absolutissimum improbo labore et assiduis lucubrationibus efficere conati in altera hujus voluminis parte dabimus. Ed.

ab Urbe condita et ante Christum natum præfiximus. In notis, si quæ Livii loca circa temporum rationem impeditiora essent, aut parum accurata, ea vel explicare, vel emendare, quam brevissime et planissime licuit, conati sumus.

Hanc igitur operam Livio ipsi præstitimus, tum in emendando contextu, tum in explicandis iis quæ aliquid obscuritatis habere viderentur, sive in verbis obscuritas illa, sive in rebus posita esset.

Epitomæ non indignæ erant, quibus aliquid curæ impenderetur. Primus eas notis illustravit Sigonius. Postea Gronovius easdem ex aliquot MSS accuratius repurgavit. Quod uterque attulerat, studiose pro more nostro perpendimus. Epitomas ipsas, sive cum Livio, sive cum cæteris historicis diligenter contulimus, adeo ut confidamus eas hodie emendatiores, quam unquam antea, prodire.

Art. IV. *De nostro in supplementa Liviana labore.*

Hoc fine etsi noster fortasse poterat terminari labor, tamen, post Dujatii et Clerici exempla, imperfectum jam relinqui opus judicaretur, nisi pretiosas Livii reliquias, luctuosorum quæ eximio scriptori invida vetustas intulit damnorum supplementa comitarentur. Ad ea itaque, adhortantibus amicis, Romanæ historiæ studiosis viris, et incitante nostra quoque demerendæ pro viribus reipublicæ literariæ voluntate, animum adjecimus.

Ac de expletis quidem nostra opera lacunis librorum XLI, XLIII, XLIV, XLV, nihil est quod addamus ad ea quæ supra monuimus, cap. II, hujus præf. art. 3, nisi hoc tantum, nos ex imitatione Clerici ipsi narrationi Livianæ supplementa nostra intexuisse, ut uno tenore totam historiæ seriem lectoris oculus perlustrare posset, nec necesse haberet ultro citroque cursare, et a medio volumine ad calcem, mox a calce voluminis ad ipsum corpus se referre, concisæ membratim narrationis velut frusta consectans. Ea uncis inclusimus,

atque hac nota (suppl.) in margine exteriore, et, si ad summam paginam pertingant, superius quoque apposita insignivimus, ut ab ipsius Livii verbis distinguerentur; iisdem tamen servatis typorum formis, ne varietate majorum minorumque literarum sibi invicem permixtarum periret primi aspectus decor, et nitida quædam, cui consulere juvit, blandientis frontis elegantia. Secus egimus in supplementis Freinshemianis, quæ quum ab Livio sejuncta omnino sint, liberam nobis reliquerunt discriminis in formis typographicis servandi potestatem. Quid circa illa præstiterimus, dicendum jam nobis est.

Supplementorum Freinshemianorum novam et accuratam editionem, quod Th. Hearnius in præfatione ad Livium *opus* esse *spissæ diligentiæ* judicabat, id nimium experti sensimus: nec semel nos pœnituit conaminis animosius quam caute suscepti, cujus graves molestias vix ipsa, quæ magna est, satis digne pensaret utilitas.

Duo nobis præstanda erant, ut et ipsum opus recognosceremus, et testimonia auctorum, quorum ex membris suæ historiæ corpus coagmentavit Freinshemius, restituenda et apte collocanda curaremus.

Primus ille labor, qui major et operosior videri poterat, longe leviorem nobis molestiam exhibuit, ob singularem, quam meritis jam laudibus tulimus, scriptoris diligentiam. Si quæ tamen fuere, quæ ille aut negligentius, ut fit, tractasse, aut, quum alicujus momenti essent, inconsulte prætermisisse, aut etiam humano errore lapsus non satis accurata fide expressisse, et paulum a vero detorsisse videretur, ea in notis arguenda et emendanda duximus: nec indignum existimavimus Freinshemium, cui hanc opem adhiberemus; immo dignum lectorem, cui ad verum et genuinum nitorem expressa, abstersis, quantum fieri posset, maculis omnibus, historiæ Romanæ effigies exhiberetur.

Ipsum tamen Freinshemiani operis textum nostris castigationibus refingere, et in aliena tantum nobis juris arrogare,

non nostri pudoris erat: nisi quod bis, vel summum ter, ubi ita perspicuus erat error, ut nullo colore defendi, ita molestus, ut nullo tolerari modo posset, in contextum id immisimus, quod auctor ipse, si potuisset admoneri, scriptum voluisset. Sed tum quoque lectorem edocuimus in notis, quid licentiæ sumeremus. Præterea omissam, profecto per oblivionem scribentis, libro CXXII, rem admodum claram et illustrem, nempe Hortensiæ pro matronis ad Tresviros querelam, suo loco inseruimus.

In cæteris eam fidem præstitimus, ut menda quoque illa quæ ab operis aut profecta erant, aut proficisci potuisse videbantur, si ea in omnibus editionibus reperirentur, non sustinuerimus ita eliminare pro imperio, ut nullam omnino eorum mentionem faceremus. Indiculos confecimus, in quibus vitiosæ illæ lectiones et emendationes nostræ exadversum collocatæ exhiberentur; non per puerilem et irridendam superiorum editionum obtrectationem, sed quia fidem vel superstitiose vereri maluimus, quam videri ulla in re parum diligenter coluisse.

Scriptorum in ora editionis Parisiensis allegatorum testimonia quam misere ibi tractata sint, credat lector Clerico, qui hanc sibi non minimam causam, cur illa omitteret, fuisse profitetur. *Tot*, inquit, *sunt menda in scriptorum nominibus, in libris, capitibusve, quæ indicantur, et adeo alieno loco sæpe adposita fuerunt, ut omnia ad sua loca referre, et quærere non pateretur otii nostri ratio.* Hoc tamen Augiæ stabulum purgandum aggressi sumus: ingratum supra quam dici possit laborem, et fastidii plenissimum, et ad operarios bajulosque relegandum. Quot ibi fixæ nobis cruces! quot molestiæ devorandæ! Fecimus tamen, quantum licuit per immanem rei difficultatem: nec otium nostrum, quod nullum est, sed bonas sæpe et diu horas contrivimus in uno aut altero verbulo undeunde investigando, in captandis obscura admodum divinatione vel scriptorum nominibus, vel librorum numeris, miserandum in modum deformatis,

truncatis : mutilata absolvimus, depravata correximus, luxata et male collocata e tertia interdum ante postve pagina in locum suum revocavimus, quædam etiam omnino omissa addidimus, ut ubique, si fieri posset, sua rebus in contextu operis memoratis constaret auctoritas: cui adstruendæ si quando scriptores Freinshemio juniores idonei erant, eos citare testes non veriti sumus.

Quod in ejusmodi negotio non omnia ad eam absolutionem perducta sunt, ut nihil omnino desiderari queat, facile condonabit æquus lector. In meliorem certe nitidioremque multo formam redactum esse facile ipso intuitu deprehendet, quisquis hanc editionem cum Dujatiana contulerit. Quin et ea quæ requiri possunt, non ita multa, et parva plerumque sunt; confidimusque hanc jam utilitatem, quam spectavit Freinshemius, ex ejus opere percommode capi posse, ut cum cognitione rerum adsit expedita ad fontes recurrendi facultas.

Erunt fortasse quibus placuisset insigniri insertis in ipsum operis corpus asteriscis, vel numeris, vel literis, locos eos ad quos referenda sunt scriptorum in margine allegatorum nomina. Quibus si hoc primum respondeamus, nos discedere noluisse ab ipsius auctoris exemplo et mente, qui secundæ decadis supplementa nullis talibus notis distinctane dicam, an confusa, ipse ediderit, non vidimus quî id nobis vitio verti possit. Sed et, si quaque in re id quod præcipuum est intueri maxime decet, eique servire, nemo sane dubitabit quin textus potissima nobis cura esse debuerit: cui tamen tanta sæpe intermiscenda fuerat hujusmodi notarum multitudo et varietas, ut iis tota jam ejus facies asperata et horrens omnem esset nitorem amissura. Fatigant hæc et remorantur intentionem legentis, et deditam rebus mentem alio avocant. Denique doctos viros, quos fere hoc probationum et testimoniorum studium tangit, collata cum rebus auctorum nomina facile ad fontes ducent, etiamsi non in ipsos digitus intendatur.

Totum opus claudent indices, unus rerum, non in Livio solum, sed et in supplementis narratarum : quem quidem ex Clerici editione mutuum sumimus, sed eum recognitum a nobis, et in quibusdam emendatum : alter index erit Geographicus, de quo jam monuimus.

Indicem locutionum Livianarum, quo hactenus carent literæ, adjungere consilium est : utilissimum laborem, sed qui licet in carpendis et colligendis Latinæ elegantiæ floribus occupatus, tot tamen spinis horreat, ut, nisi auxilium nobis amicæ manus præsto futurum esse confideremus, ipsi parem tam gravi molestiæ non auderemus spondere constantiam (1).

Quod spectat ad ipsius editionis dispositionem, majusculæ voluminum formæ nobis necessitatem imposuere testimonia illa priscorum scriptorum supplementis in margine adjungenda. In parandis quibusdam ad commodiorem lectionem subsidiis, quæ singulas paginas comitarentur, Clericum, quo nullus Livii editor concinnius ea elegantiusque disposuerat, expressimus. Quod typographorum fuit, ut typorum et chartæ bonitatem nitoremque præstarent, id illi enixe sibi curandum sumpserunt : ambo gloriam artis liberalissimæ et propinqua cum literis cognatione conjunctæ promovere, et senescentem jam excitare et renovare gestientes; alter vero nobis jam inde a puerilibus studiis amicissimus, et per effusam gratificandi editori voluntatem impensius quoque ipsius editionis pulchritudini et absolutioni favere gaudens.

Finem tandem huic præfationi imponamus, postquam tamen professi fuerimus, nos in notandis sive Livii, sive interpretum ejus et editorum erroribus, et levibus etiam interdum nævis, ut magna libertate, sic nullo livore, nulla maledicendi prurigine, versatos esse, sed uni veritati litasse. Cujus quidem tam sancta sunt apud nos jura, ut eam, si quando nos quoque arguet et damnabit, summo simus gaudio et obvia gratulatione amplexuri.

(1) Vide supra pag. 81 ad Not.

Fieri omnino non potest, ut in tanto ac tam multiplici opere, cui magno animo incubuimus quidem, sed variis distracto curis, quas laboriosissimum apud nos publicæ professionis munus *per caput et circa latus salientes* undique advocat, non multa nos fefellerint, multi nobis exciderint errores, sive imprudentibus, sive per meram rerum ignorantiam. Quos adeo non moleste feremus nobis exhiberi, ut contra suppliciter oremus eos quicunque nostrum hunc laborem in manus sumpserint, ne graventur suas nobis animadversiones impertire. Non modo gratiam illis habituri sumus, sed et, quoniam hoc nostrum consilium est, ut non universum opus simul, sed carptim per partes emittamus, in sequentibus semper voluminibus ea quæ in prioribus peccata fuerint, corrigenda monebimus.

Faxit Deus Optimus Maximus, cujus ad laudem omnia referri fas est, ut, quas literis impendimus curas, iis non animus inquies tantummodo pasci amet; sed ita in humanis disciplinis immoremur, ut iis tanquam gradibus ad divina attingenda enitamur.

DISPUTATIO BREVIS

DE PONDERIBUS, PECUNIA, MENSURIS

A LIVIO IDENTIDEM MEMORATIS.

IMMENSA exstant de ponderibus, pecunia, mensuris apud Veteres usitatis volumina : et, qui rem universam complecti disserendo velit, latissimus ei subjicietur explicandæ doctrinæ campus. Nos eam delibabimus tantum, et quatenus illa ad intelligendum Livium necessaria est.

De ponderibus.

Atque, ut a ponderibus incipiamus, caput rei totius, et certissimam ejus expediendæ viam aperuit vir magni in Philosophia nominis, nec minus eruditione multiplici clarus, Petrus Gassendus (1). Hic, quum impetratus esset a Peireskio illo, quem vere dixerimus literarum et literatorum nutriculam, modulus (2) accurate expressus ex congio, qui hodie in ædibus Farnesianis Romæ asservatur, positus olim in Capitolio Vespasiani temporibus, tamquam forma et exemplar omnium congiorum, non dubitavit quin certo exploraturus esset Romanæ libræ pondus. Quum enim constet, ut infra dicemus, congium decem pondo vini, vel aquæ, (idem enim ferme utriusque liquoris pondus est) fuisse, hic idem congius, si vino, vel aqua plenus ponderi-

(1) Gassend. de vita Peireskii, lib. II.

(2) Hunc modulum e congio Farnesiano expressum possidet Bibliotheca Sangenovefiana Parisiis.

bus nostratibus appendatur, necessario daturus est verum librarum Romanæ nostratisque discrimen.

Sed hac in re magnus primo versatus est error, quem nobis ingeniose deprehendisse, et, eruto ex ambagibus obscuræ vetustatis vero, feliciter correxisse visus est clarissimus Labarreus, e Regia inscriptionum et literarum Academia, edita super hoc negotio doctissima disputatione, tom. VIII Commentariorum Academicorum, p. 372.

Nimirum, quum congius Farnesianus inscriptas præferat has notas, *P. X*, id est, *pondo decem*, et præterea constet ex Festo lege sancitum esse, ut *congius vini decem pondo siet*, idemque doceat vetus scriptor Fannius; quod primo venit in mentem, id omnes statim pro certo arripuere, decem libras pondo vini contineri congio, sive centum et viginti uncias pondo: duodecim enim unciis libra Romana censebatur. Nec cuiquam facile suspicio oriretur, rem aliter se habere potuisse. Id tamen falsum esse evidenter probatur invictis Veterum testimoniis. Atque hoc non minimum documentum esse potest, quam non temere primæ rerum fronti credendum sit, quamque facile sub dolosa veri specie fallere queat occultus error, cæcisque insidiis securas mentes subiturus. Sed ut illum arguere quis possit, prius quædam observanda sunt. Ducem sequemur eruditissimum virum, quem modo honoris causa nominavimus.

1° Duæ apud Romanos libræ in usu fuere, liquidorum altera, altera aridorum; illa præsertim ad molem (1), hæc ad pondus rerum definiendum usurpata. Illam appellabimus libram mensoriam, hanc libram pondo. Utraque in duodecim uncias dividebatur : utriusque unciæ in octo (2) drachmas. Hoc discrimen librarum quum ex Fannio clare adstrui-

(1) *Molem* tota hac in disputatione intelligimus, non quam Physici dicunt *massam*, sed amplitudinem, magnitudinem, id denique quod gallice dicimus *le volume d'un corps*.

(2) *Drachma* Græcum ab origine nomen est, sed quod ex assiduo Græcorum cum Romanis commercio, in pervulgatum usum apud Romanos transierit.

tur, tum præcipue ex Galeno, qui passim distinguit λίτραν μετρικὴν, et λίτραν σταθμικὴν, immo et eas inter se comparavit, ut modo exponemus.

2° Quum diversum sit diversorum liquorum pondus, vas idem eo majorem vim hujus illiusve liquoris capiet, quo hic illo gravior erit. Itaque mensura ejusmodi, ex qua sola liquoris in ea contenti moles, non etiam pondus, cognosceretur, facile posset in errorem inducere. Utrumque præstabat libra mensoria : atque hinc recte et *libra* dicebatur, quod illa pondus liquorum cognoscendum dabat, et *mensoria libra*, quod illud pondus exprimebat per rationem ad vas quoddam definitum, quo certi cujusdam liquoris certum pondus continebatur.

3° Ob eamdem illam ponderis pro liquorum varietate varietatem, unum aliquem liquorem eligi opportuit, cujus in libra mensoria contenti cognitum semel pondus usui esset ad definienda cæterorum liquorum, quos illa libra metiretur, pondera. Vinum et aqua eo commodius viderentur eligenda fuisse, quod eorum et maximus est usus, et par fere in pari mole pondus. At Romanis oleum magis placuit, et libram mensoriam oleo plenam voluerunt normam esse cæteris liquoribus æstimandis propositam. Hinc sæpe Galenus nominat τὴν τοῦ ἐλαίου καλουμένην λίτραν, et μέτρον ᾧ τὸ ἔλαιον μετροῦσι. Idem colligitur et ex Fannio.

4° Pondus olei libra mensoria contenti se habebat ad libram pondo, ut 10 ad 12. Hoc diserte docet Galenus, qui a se diligenter exploratum esse affirmat libralis mensuræ oleo plenæ pondus, et duodecim uncias mensorias olei inventas esse pares decem unciis pondo. Nec minus clare id probant Galeni et Fannii collata inter se de cyatho testimonia. Galeno auctore cyathus capiebat duodecim olei drachmas : eumdem cyathum æstimat decem drachmis pondo Fannius.

5° Jam igitur si cognoscatur ratio ponderis olei ad vini in pari utrimque mole pondus, quam *gravitatem specificam*

Mechanici appellant, cognoscetur quoque quodnam vini pondus libra mensoria contineatur. Hanc rationem Romani statuerant esse (1) ut 9 ad 10, quæ sane haud multum aberrat a vero, et ad publicum illum et forensem usum commode se habet. Quum ergo libra olei mensoria decem unciis pondo æqualis sit, hæc instituatur proportio : ut 9, quæ est gravitas specifica olei, ad 10, quæ est gravitas specifica vini, ita 10 numerus unciarum pondo libræ olei mensoriæ, ad 11 $\frac{1}{9}$, qui erit numerus unciarum pondo vini libra mensoria contenti.

6° Ut jam ad congium accingamur, constat ex Fannio congium capacem fuisse novem librarum mensoriarum olei. Etenim ille diserte docet sextarium, qui sexta pars est congii, cepisse libram olei cum semisse; unde clare patet novem libras olei congio contineri. Libras autem illas mensorias fuisse, non libras pondo, ex eo intelligitur, quod idem sextarius, qui a Fannio dicitur capere libram olei cum semisse, sive uncias 18, ex eodem Fannio (2) quindecim unciis pondo æstimandus est. Hæc enim ipsa ratio est libræ mensoriæ oleo plenæ ad libram pondo. Illas libras diximus ad sese invicem ita se habere, ut 12 ad 10. Eodem autem modo se habent 18 ad 15, quo 12 ad 10. Ergo et ubi dicitur sextarius esse quindecim unciarum pondo, intelligendus est oleo plenus; et unciæ decem et octo olei, quæ sextario continentur, sunt unciæ mensoriæ, non unciæ pondo. Ergo

(1) Apud Galenum cotyle est unciarum olei 9, vini decem. Apud Dioscoridem et Fannium sextarius capit libram olei cum semisse, sive uncias 18, libram vini cum besse, sive uncias 20. Hæc ratio olei ad vinum non omnino accurate definita est. Pollex enim cubicus olei æquat pondere 331 grana : pollex autem cubicus vini, grana 365, quæ deberet habere 367 $\frac{7}{9}$, si oleum et vinum ad sese mutuo se haberent, ut 9 ad 10; sed error levissimus est.

(2) Ex Fannio cyathus est decem drachmarum pondo. Cotyle autem capit sex cyathos : sextarius duas cotylas. Ergo sextarius capit duodecim cyathos, ac proinde æquat pondere drachmas centum et viginti, sive quindecim uncias. Octo enim drachmæ, ut jam observavimus, unciam constituunt.

congius, qui sex capit sextarios, novem libras mensorias olei capere dicendus est.

Præterea idem Fannius comparans inter se vinum et oleum sextario contenta, eum dicit capacem fuisse olei quidem unciarum 18, vini vero 20. At viginti illæ vini unciæ non possunt esse unciæ pondo; si quidem ex eodem Fannio sextarius æquat pondere uncias quindecim. Sive autem oleo plenus, sive vino, dicatur par esse quindecim unciis pondo, nunquam dare poterit viginti uncias vini pondo. Ergo unciæ illæ vini viginti, quas capit, non sunt unciæ pondo. Ergo nec 18 olei unciæ, quas idem sextarius continet. Superest igitur, ut unciæ illæ olei 18 sint unciæ mensoriæ.

Hinc necessario colligitur congium capacem fuisse novem tantummodo librarum mensoriarum olei, quæ efficiunt septem libras et sex uncias pondo. Quum ergo gravitas specifica olei sit ad gravitatem specificam vini, ut 9 ad 10, sequitur pondus vini congio contenti fuisse octo librarum et quatuor unciarum, sive centum unciarum pondo, non centum et viginti, ut antea creditum fuerat.

Quonam modo igitur congius dici potest *decem pondo* esse? Necesse est enim, ut huic formæ loquendi, quam indubitata antiquitatis monumenta testantur, sua constet veritas.

Primo observabimus nec mensorias decem libras, nec decem libras pondo vini contentas congio fuisse. Non mensorias decem libras: nam libras olei mensorias novem capiebat congius, ut vidimus. Liquores autem mutati non mutant vasis capacitatem. Non decem libras vini pondo: etenim septem olei libras pondo cum semisse continebat. Ergo ut decem libras pondo vini contineret, necesse esset, ut gravitas olei specifica esset ad gravitatem vini, ut 3 ad 4, quod aperte falsum est.

Hoc ergo sensu dicebatur congius esse decem vini pondo, quod ejusmodi pondus vini caperet, quod par esset ponderi decem librarum olei mensoriarum. Libra olei mensoria est

unciarum pondo decem. Decem igitur libræ mensoriæ, sive centum et viginti unciæ mensoriæ olei æquant centum uncias pondo : quod ipsum est vini congio contenti pondus.

Nunc jam facile est rationem libræ Romanæ pondo ad libram Parisiensem cognoscere. Congius centum uncias pondo vini continebat. Idem congius aqua fontana plenus diligentissime appensus ab clarissimo Auzutio, inventus est centum et octo uncias Parisienses illius aquæ continere cum septem, ut vocant, *grossis*, et granis octo supra quadraginta. Hinc statim apparet unciam Romanam graviorem fuisse uncia Parisiensi.

Sed observat idem vir clarissimus, quem hic auctorem sequimur, Labarreus, aliquantum ex illo pondere quod deprehendit accuratissimus Auzutius detrahendum esse, ut verum inveniatur. Etenim, si res ad summam diligentiam exigatur, et omnis aqua vinum pondere superat; et aqua fontana flumineam aquam ; et præterea congius Farnesianus ob nimiam vetustatem quibusdam sinuosis amfractibus excavatus, capacior jam aliquanto factus est, quam primitus fuerat.

Hæ omnes causæ in unum congruentes non levem visæ sunt imminutionem postulare. Itaque libra Romana, quæ, si nihil discederetur ab pondere Auzutiano, esset unciarum nostrarum tredecim cum granis 43, a doctissimo Labarreo æstimatur unciis Parisiensibus duodecim tantum cum semuncia, sive granis 288; ita ut uncia Romana par fuerit granis nostratibus 600, quæ 576 unciam nostratem efficiunt. Atque hac æstimatione contenti fuimus, ut quæ nihil, aut parum admodum a vero abeat.

Ut igitur pondera Romana ad nostratium normam exigerentur, hæc nobis via sequenda fuit.

Unciæ Romanæ 12 pares sunt unciis nostratibus 12 $\frac{1}{2}$; ergo libra Romana se habet ad libram Parisiensem, ut 12 $\frac{1}{2}$ ad 16, sive, ad vitandas fractorum numerorum ambages, ut 25 ad 32.

Eadem libra Romana pondo se habet ad marcam, seu selibram Parisiensem, ut $12\frac{1}{2}$ ad 8, sive, ut 25 ad 16.

Ut igitur libræ Romanæ ponderibus nostratibus æstimentur, hæc instituatur proportio. Ut 32 se habent ad 25, ita numerus datus Romanarum librarum ad quartum numerum, qui exprimet libras Parisienses. Vel, si marcis Parisiensibus opus fuerit, ut 16 se habent ad 25, ita numerus datus Romanarum librarum ad quartum numerum, qui exprimet marcas, seu selibras Parisienses.

Nunc, si cæterorum ponderum quibus Veteres utebantur, si argenti aurique signati ad libram Romanam ratio perspecta habeatur, nullo negotio illa ad nostrorum ponderum normam redigi poterunt. De asse, et ejus partibus nulla est difficultas. As (hæc enim, etsi notissima, hic ponere non absurdum judicamus, ne si qui forte ea ignoraverint, alio recurrere cogantur)

As ipsa est libra Romana, sive duodecim unciæ,

Deunx, undecim unciæ.
Dextans, decem.
Dodrans, novem.
Bes, octo.
Septunx, septem.
Semis, sex.
Quincunx, quinque.
Triens, quatuor.
Quadrans, tres.
Sextans, duæ.
Uncia.

De denario (1) dissentiunt inter se docti. Nobis verissima videtur Budei et Gronovii (2) sententia, qui statuunt dena-

(1) De denario et ejus cum drachma comparatione multa ingeniose et erudite disserit Cl. Labarreus, loco supra memorato, quæ consulere operæ pretium est. Nos rem hic non subtiliter exsequimur, nec aliud respicimus, quam pervulgatum apud Veteres in communi vitæ consuetudine loquendi ac numerandi usum.

(2) Gronov. de Pec. Vet. lib. II, cap. 6.

rium fuisse octavam unciæ partem, ita ut denarii proprie ac subtiliter sex et nonaginta libram constituerent, sed et rotundandi numeri causa, et quia rarissimi denarii pondus illud exactum referrent, consuetudine fori et tractatione pecuniæ introductum sit, ut centum pro libra ambularent. Hoc adstruunt antiquorum scriptorum innumerabilia testimonia, hoc evincit tota rei nummariæ ratio. Itaque centum denariis argenteis libram argenti Romanam æstimamus.

Ex eorumdem Budei et Gronovii mente distingui debent sestertius et sestertium. Sestertius nummus fuit argenteus, quarta pars denarii. Libra ergo argenti Romana censenda est quadringintis sestertiis nummis.

Sestertium nummus non fuit, sed summa quædam ad conficiendas commodius rationes excogitata, quæ quidem summa par erat mille sestertiis nummis, sive ducentis quinquaginta denariis, sive denique duabus libris Romanis argenti cum dimidia.

Pondera Græca usitatissima, sunt drachma, mina, talentum. Drachma Attica ubique in Veterum monumentis censetur par denario Romano. Sed centum drachmæ erant in mina Attica. Itaque minam Atticam parem facere debemus libræ Romanæ. Talentum Atticum sexaginta minarum erat, ac proinde par sexaginta libris Romanis.

De pecunia.

Jam ad pecuniam transeamus, eamque, qualis stante republica fuit, perpendamus. Inferiora tempora nihil ad præsentem disputationem pertinent.

Pecunia triplicis generis apud Romanos fuit, ærea, argentea, aurea.

Primus Romæ signavit æs Servius Tullius. Antea rudi ære, id est, massis quibusdam æreis, non signatis, non unius formæ, non certæ figuræ, usos esse Plinius (1) ex

(1) Plin. Hist. Nat. lib. XXXIII, cap. 3.

Timæo memorat. Asses a Servio signati fuere liberales, et hoc initio fuit illud æs grave (1), de quo toties apud veteres scriptores mentio occurrit, quod appendi non annumerari solebat. Signatum est nota *pecudum*, bove, vel ove, vel sue, unde et *pecunia* appellata (2). Percussi quoque sunt semisses, et trientes, et quadrantes, ejus ponderis quod nomine ipso indicatur. Hac sola pecunia usi sunt Romani (3) ad Q. sive C. Fabium, Q. Ogulnium consules, quinque annis ante primum Punicum bellum.

Tum devicto Pyrrho et Tarentinis, quum Romani totam jam Italiam imperio amplecterentur, auctis successu rerum opibus, argentum signari cœptum, denarii, quinarii, sestertii, et placuit denarium pro decem libris æris, sive assibus libralibus ambulare; quinarium, qui postea et victoriatus dictus est, pro quinque; sestertium pro dupondio, sive duobus assibus, et semisse: quod et ipsa nomina testantur. Hinc apparet quanta primis illis temporibus argenti raritas Romæ, et quam immane pretium fuerit. Quum enim centum denarii, ut supra diximus, in libram argenti imputarentur, denarius autem decem libris æris æquipararetur, sequitur singulas argenti libras millenis æris libris primo æstimatas fuisse.

Sed non ita multo post mutata res est, et pretium æris auctum, non tam affluentibus divitiis, quam urgente inopia. Bello enim Punico primo, quum impensis respublica non sufficeret, institutum ut asses sextantario pondere ferirentnr, manente levioribus his assibus eodem pretio, quod libralibus fuerat. Mutato æreæ monetæ pondere, et mutata nota est. Nota æris tum fuit ex altera parte Janus geminus, ex altera rostrum navis: in triente vero et quadrante, ratis, unde et *ratiti* interdum dicti sunt, teste Festo.

(1) Vide appendicem de ære gravi huic disputationi a nobis subjunctam.

(2) Plut. in Popl.

(3) Plin. Hist. Nat. lib. XXXIII, cap. 3.

Postea Hannibale urgente, Q. Fabio Maximo dictatore, asses unciales facti : sed mutata est eorum ad argentum proportio; placuitque denarium sedecim assibus permutari, quinarium octonis, sestertium quaternis. Postremo asses semunciales facti, quo tempore, quo ferente legem, incertum; nisi quod latorem legis Papirium vocitatum fuisse constat, quum ipsam legem Plinius Papiriam appellet. Sed tunc tamen servata est eadem quæ a bello Punico secundo invaluerat horum ad argentum ratio.

Nota argenti fuere bigæ atque quadrigæ, et inde bigati quadrigatique dicti.

Aureus nummus post annum secundum et sexagesimum Romæ percussus est, quam argenteus, id est, bello Punico secundo, C. Claudio Nerone, M. Livio II consulibus: tumque auri proportionem ad argentum quindecuplam fuisse ex Plinio colligitur; sed brevi decupla effecta est ex imitatione Græcorum. Decimo tertio post bellum Hannibalicum confectum anno jubentur Ætoli pro decem argenteis unum aureum nummum pendere, ut habet Livius, lib. XXXVIII, cap. 11, sive, ut clarius Polybius, pro decem argenti minis unam auri minam.

Aureum nummum unius generis, unius formæ apud Romanos fuisse censet Gronovius (1), atque ideo non reperiri apud scriptores varia aureorum Romanorum, quemadmodum argenteorum, nomina, quia argenteorum tria genera erant, denarius, quinarius, sestertius; aureorum unum.

Cujus ponderis aureus nummus primo Romæ percussus fuerit, quum quindecupla auri ad argentum proportio in usu erat, non reperimus. Sed illud perbreve, ut modo diximus, intervallum fuit; post quod *placuit*, inquit Plinius, *quadraginta* nummos *signari ex auri libris*. Sic enim legendum esse hunc Plinii locum credimus, ut et habent aliquot MSS, teste Cl. Harduino, quamvis ipse aliam lectionem magis

(1) De Pecun. Vet. lib. III, cap. 15.

Bayerische Staatsbibliothek München

probaverit, et in contextum admiserit. Quum igitur quadraginta aurei ex libris aureis signarentur, si centum denarii in libram imputentur, sequitur aureum nummum duûm denariorum et quinarii pondus æquasse. Atque hoc quidem perbene convenit cum perpetua aurei Romani æstimatione, quem Veteres magno consensu viginti quinque denariis argenteis valuisse testantur. Si enim servetur decupla auri ad argentum proportio, duo denarii et semis ex auro pares sunt viginti quinque denariis ex argento. Talis ergo fuit aureus Romanus : et, si quando denariorum aureorum mentio in scriptorum Romanorum libris occurrit, eos existimat Gronovius peregrinos esse, et aliunde advectos, non Romæ percussos.

Aureus Atticus minor Romano fuit, et duarum tantum drachmarum pondus æquabat. Hic vocabatur simpliciter χρυσοῦς. Fuere et drachmales aurei, qui ἡμίχρυσοι nominabantur.

Cognito antiquorum nummorum pondere, et eorum inter se ratione, nunc eos cum nostris comparare opus est. Et, quoniam nos pecuniam non appendimus, sed annumeramus, et in quotidiana nummorum tractatione, non marcis aut unciis eos, sed libellis et solidis Turonensibus æstimamus, id primo consultissime videbamur facturi, si veteres nummos ad libellarum solidorumque Turonensium normam exigeremus.

Sed ab illo nos consilio duplex deterruit difficultas : una, quod sæpe apud nos ita jactatur nummus, tam varia æstimatione fluctuare jubetur, ut nihil de eo certi statui queat, aut quod vel in unum fortasse annum usui esse possit : altera, quod ex quo res nummaria apud nos ex diuturna agitatione aliquatenus constitit, eam sequimur Galli marcarum aureæ et argenteæ æstimationem, quæ multum discrepet ab eo quod verum et genuinum apud plerasque Europæ gentes auri et argenti pretium habetur : adeo ut nomen illud libellarum Turonensium falsa blandiatur specie claritatis; re

quidem vera errorem potius sit obscuritatemque pariturum. Nobis ergo ad pondera confugiendum fuit, quæ et minime variant, nec quidquam habent ambigui. Itaque fecimus: et, quæcunque auri argentive, sive facti aut infecti, sive signati summa in Livio occurrit, eam marcis seu selibris, unciis, etc. Parisiensibus æstimavimus ad eam rationem quæ supra demonstrata est.

Sed in ære alia nobis ineunda ratio erat, ne in eumdem errorem incurreremus, qui Dujatio fraudi fuit. Quum enim æs apud Romanos longe vilius esset quam apud nos, ut patet ex eo quod, ubi primum moneta ex argento cudi cœpta est, singulæ argenti libræ millenas æris libras pretio æquarent, asses Romanorum librales in libras æris nostrates redacti, quod a Dujatio factum est, fallaci nobis specie divitiarum imponerent, et haberentur a nobis pro longe majore summa, quam quanti a Romanis illi taxabantur. Itaque faciendum visum est, ut æs non in se, sed habita argenti ratione æstimaremus; et, quod ei ad argentum collato pretium Romani statuerant, id in marcis, unciis, etc. argenti Parisiensibus redderemus.

Hic operæ pretium esse ducimus tabulam exhibere indicem ponderum nummorumque maxime usitatorum apud Veteres cum ponderibus nostratibus collatorum. Fuere ergo nobis

Libra Romana et mina Attica, unciarum Parisiensium $12\frac{1}{2}$.

Uncia Romana, granorum 600.

Denarius, si ad severam æstimationem exigeretur, granorum esse debuerat 75; sed quia usu receptum fuerat, ut centum denarii in libram imputarentur, habitus est a nobis granorum tantummodo 72.

Drachma par censetur denario.

Quinarius, granorum 36.

Sestertius, granorum 18.

7.

Sestertium, sive mille nummûm, marcarum argenti 3, unciarum 7, granorum 144.

Talentum Atticum, marcarum argenti 93, unciarum 6.

As, quandiu deni denarium, bini cum semisse sestertium conficiebant, æstimatus a nobis est granis argenti 7 $\frac{1}{5}$: posteaquam senideni in denarium, quaterni in sestertium conjecti sunt, granis argenti 4 $\frac{1}{2}$.

Hæc nobis æstimatio ex ponderum ratione suffecit: in qua si qui ob insolentiam fortasse hærebunt, et aliquam obscuritatis nubeculam superesse querentur, Turonensesque libellas et solidos, notiora nomina, desiderabunt, iis facillimum erit, definito semel in libellis solidisque Turonensibus marcarum auri et argenti pretio, ad illud pondera quæ in notis nostris expressa repererint exigere.

De mensuris.

Superest, ut aliquid de mensuris longis et cavis breviter disseramus. Initium hic a pede, quemadmodum in ponderibus a libra, faciendum videtur.

Pes Romanus Capitolinus ab diligentissimis talium rerum indagatoribus, sed et Mathematicarum disciplinarum peritissimis viris, Picardo et Auzutio, magna cum cura observatus, inventus est partes habere 653, vel 653 $\frac{1}{2}$, quales pes noster Parisiensis habet 720: ac proinde non totos habere undecim pollices Parisienses, quamvis ab iis parum absit, nempe paulo plus una decima pollicis parte. Hoc discrimen inter Romanum nostratemque pedes haud sane parvum est. Tamen pedem Romanum, et ejus partes, et omnino mensuras longas, præter stadium et milliare, ad nostri pedis regii modum revocare in notis neglexímus, propterea quod nec tanti esse visum est, et res facillima.

Sed operæ pretium est nosse quam rationem haberent ad pedem cæteræ antiquorum mensuræ.

Pes Romanus dividitur in quatuor palmos, duodecim pollices, digitos sedecim.

Cubitus, in duas spithamas, sex palmos, decem et octo pollices, quatuor et viginti digitos. Itaque cubitus par erat sesquipedi.

Jugerum actus duos quadratos continebat, quorum quilibet centum et viginti pedes quaquaversum habebat. Itaque jugerum patebat ducentos quadraginta in longum pedes, in latum centum et viginti.

Stadium, mensura Græca, erat centum viginti quinque passuum, quorum quilibet quinque pedibus censebatur.

Milliare Romanum par erat octo stadiis.

Hinc facile est stadia et milliaria ad leucarum nostrarum communium rationem exigere. Leuca, quales viginti quinque gradum unum meridiani terrestris explent, habet hexapedas 2282. Stadia igitur duo ferme et viginti, duo milliaria et septingenti quinquaginta passus, leucam conficerent, si pes Romanus pedi nostro par esset. Sed si discriminis, quod inter utrumque interest, ratio habeatur, stadia fere quatuor et viginti, tria milliaria in leucam imputanda erunt.

Quod spectat ad mensuras cavas, eas omnes quæ in Livio identidem appellantur, ad nostrarum rationem exigere necessarium duximus.

Amphora, sive quadrantal, erat ipse pes cubicus Romanus, teste Fannio. Sed quum in pede Romano undecim fere sint pollices Parisienses, (decimam pollicis partem, quæ abest pedi Romano, negligimus) pes cubicus Romanus solos habebat pollices cubicos mille trecentos triginta unum, quales habet mille septingentos viginti octo pes noster cubicus. Itaque pes cubicus Romanus est ad pedem cubicum nostratem, ut $3 \frac{1}{12}$ ad 4, sive ut 37 ad 48.

Modius apud Romanos pedis sui cubici tertia pars erat, quemadmodum apud nos, nostri. Itaque eadem est inter modios Romanum et nostratem, quæ inter pedes cubicos Romanum et Parisiensem ratio.

Congius est semipes Romanus cubicus, octava pars amphoræ. Sed quum congius ad metienda liquida adhiberetur,

æstimabimus eum, ut et cæteras infra ipsum mensuras, in iis mensuris quas vocamus *pintas*, et earum partibus. Itaque congius centum, ut initio diximus, uncias Romanas pondo vini capiebat, quibus pares sunt 104 $\frac{1}{6}$ unciæ Parisienses, sive libræ sex, unciæ octo, cum una sexta unciæ parte. At vini vel aquæ *pinta* (sic enim loqui necesse est, si verborum circuitus, et ambages vitare volumus) æquat duas libras pondere. Itaque congius capiebat tres vini vel aquæ *pintas* et paulo amplius quartam *pintæ* partem.

Sextarius, sexta pars congii, sexdecim uncias Romanas vini pondo cum quinque drachmis et una tertia drachmæ parte capiebat, libram Parisiensem cum uncia et semisse, ac proinde major erat ea mensura quam vocamus *chopine*.

Hemina, pars dimidia erat sextarii, ac proinde superabat eam mensuram quæ apud nos dicitur *demi-septier*.

Quartarius, quarta pars sextarii, non multum excedebat eum modulum, quem dicimus *poisson*.

E mensuris cavis apud Græcos usitatis, solius medimni apud Livium fit mentio, quod duabus amphoris, sive sex modiis par erat.

Atque hæc sunt quæ de ponderibus, pecunia, mensuris antiquorum summatim disserenda esse duximus, ut, ubicumque lector hæc in notis nostris æstimata invenerit, sciat quid sequuti fuerimus, et, si quid illic obscuri repererit, huc recurrat, ubi tota res pluribus verbis tractata facilius et planius intelligi potest.

APPENDIX

DE ÆRE GRAVI.

CIRCA æs grave hic nodus non facile solvendus occurrit, quod ejus, etiam post imminutum assium pondus, mentio tamen fit interdum a scriptoribus, tanquam tunc quoque adhibiti ad conficiendas æstimandasque pecuniæ summas. Etenim quum æris gravis nomine intelligantur, ut diximus in Disputatione præcedenti, asses librales, quis ejus usus esse debuit post levatos asses, et ad unciam redactos?

Illa difficultas doctissimos viros, Salmasium, Gronovium, Kusterum, Perizonium, non mediocriter exercuit, et in varias scidit sententias : quas tractatas qui videre voluerit, adeat Dissertationem eruditissimi et acutissimi viri Jac. Perizonii de Ære gravi : in qua tota res accurate perpenditur, nec tamen nobis visa est plane ad liquidum perduci, non scribentis vitio, in quo ingenii sagacitas certat cum ubertate doctrinæ, sed ob densas tenebras rei quum vetustissimæ, tum nusquam ex professo a scriptoribus antiquis disceptatæ, et in transcursu tantum breviter ab iis raptimque indicatæ.

In hac obscuritate dispicere conemur primum, num quid pro claro haberi, et extra controversiam esse debeat, atque id teneamus, et ab eo quod ambigi et per malignam lucem vix dispici potest seponamus.

Constat 1° quoties scriptores Romani de vetere illo ante imminutum assium pondus ævo loquentes mentionem faciunt æris gravis, intelligendos esse asses librales. Hoc probant testimonia Plinii, lib. XXXIII, cap. 3, et Festi in voce *Grave æs*. Plinium audiamus: *Librales*, inquit, *appendeban-*

tur asses. Quare æris gravis pœna dicta. Manifestum est a Plinio exponi *æs grave* per *librales asses.* Disertius adhuc Festus : *Grave æs dictum a pondere, quia deni asses singuli pondo libras, efficiebant denarium, ab hoc ipso numero dictum.* Hinc evertitur opinio Kusteri, qui grave æs de quocunque ære intelligendum putat, tam sextantario et unciali, quam librali : quasi in illa appellatione *æs* sumeretur pro nummo, ita ut *grave æs* esset nummus gravior, argenteo scilicet nummo, qui ob majus metalli pretium, minoris necessario ponderis esse debet. Hoc commentum, omni Veterum auctoritate destitutum, immo cum ea aperte pugnans, merito explosum est a Perizonio.

2° Patet gravis æris appellationem tum natam esse, quum asses imminuti sunt, ut nempe grave æs opponeretur huic recenti leviori. Antea enim quum unius generis æs esset, minime necesse erat illud aliquo velut cognomine insigniri. Itaque in lege illa duodecim tabularum, quam memorat Gellius, lib. XX, cap. 1, legimus *viginti quinque æris pœnæ sunto.* Non additur *gravis,* quia tunc unius modi æs erat, nec proinde ulla poterat esse ambiguitas. At scriptores levato æris pondere recentiores, quales sunt ii omnes fere quorum monumenta ad nos pervenerunt, ubi loquendum illis fuit de assibus libralibus antiquiore ævo usitatis, appellationem *æris gravis* usurparunt, per comparationem ad æs levius quo suo tempore in manibus hominum versari videbant.

3° Constat etiam post imminutos asses, summas nihilominus in ære gravi interdum conceptas fuisse. Testimonio sunt 1° Livius, XXII, 33, et XXXII, 26, tum locus e libris linteis pontificum a Salmasio allatus, *de modo usurarum,* p. 237, ubi dicuntur *Ætolorum legatis lautia data, et ducenta,* sive potius bina *millia æris gravis in singulos.* Cum Ætolis enim bello demum Punico secundo rem habere Romani cœperunt. Denique idem adstruitur ex Seneca, qui lib. I Natur. Quæst. cap. ult. et Consol. ad Helviam, cap. 12, tradit Scipionis filias in dotem a senatu accepisse *æs grave.*

Hunc Scipionem ex Val. Max. lib. IV, cap. 4, apparet fuisse Cn. Scipionem, qui in Hispania periit, patruum Africani prioris.

4° Necesse est, ut tunc aliquod discrimen fuerit pretii et æstimationis inter grave æs, et asses leviores. Alioquin prorsus inutile fuisset ipsius appellationis discrimen. Itaque stare posse non videtur Gronovii sententia, qui lib. III de Pecun. vet. c. 15, censet gravis æris nomine venire potuisse massas æreas, quarum pretium exigeretur ad rationem nummi ærei : ita ut, cui donarentur decem millia æris gravis post levatum pondus nomismatum, is acciperet decem millia assium in massis ejusmodi. Si id admitteretur, periret jam discrimen pretii : et decem millia gravis æris essent ipsa decem assium leviorum millia.

Pro certo itaque ponere posse videmur gravis æris appellatione, tam ante, quam post imminutos asses, libras æris intelligi, sive in assibus vere libralibus priore ævo; sive postea nomine tenus, ad usurpandam vetustatis imaginem, cum aliqua tamen ratione discriminis ad nummos usu jam communi receptos : ita ut, cui decem millia gravis æris donata leguntur, is antiquitus decem millia librarum æris acceperit; posteriore ævo summam pecuniæ, quæ id nomen ex more antiquo retinuisset, et vere differret a decem millibus assium leviorum.

Huc usque nobis cum Perizonio convenit, qui et recte suspicatur civitatem patriorum institutorum retinentissimam, post mutatum æris nummarii pondus servasse tamen antiquam pecuniarum æstimandarum rationem, in iis certe quæ publice fierent, ut in æstimando civium censu, in muneribus donisque senatusconsulto decretis, in colligenda ratione pecuniæ quæ in triumphis ferretur; ita ut longe sæpius sit intelligendum æs grave in scriptis antiquorum, quam expressum reperitur.

Sed quodnam pretium finiendum sit libris illis æris post cusos asses leviores, id vero nobis ita perplexum et ambi-

guum videtur, ut lectis et multum pensitatis iis quæ doctissimi viri super hoc negotio scripserunt, usurpare possimus illud Comici poetæ : *Fecistis probe. Incertior sum*, *quam dudum.*

Distinguemus tamen pondera ipsa librarum æris, quæ mercis loco haberentur, et æs grave adhibitum ad concipiendas veteri more pecuniarum summas. Librarum æris pondo non dubitamus quin pretium crescere, levato nomismatum pondere, debuerit, idque pro ratione fere nummi : quod et Gronovio visum est. Hoc enim concoquere omnino non possumus, quod sumit Perizonius, librarum æris pondo rationem ad argentum post imminutos asses aliquantulum duntaxat fuisse mutatam : ita ut post cusos sextantarios asses duæ unciæ signati æris tanti fere æstimarentur in argento, quanti tota libra non signati foret. Et augescentibus jam imperii cum ditione divitiis, fieri omnino non potest quin argenti pretium ex copia paulum eviluerit, et abjecta sit immanis illa, quæ primo invaluerat, unius argenti libræ cum mille æris libris comparatio. Itaque libra æris non facti, nec signati, æstimari debebit, post cusos sextantarios asses, sex fere assibus; post unciales, duodecim. Illud ergo unum in disceptationem vocatur, quonam pretio taxandum sit æs grave in conficiendis pecuniarum rationibus post percussos asses leviores expressum, sive quam rationem illud æs et ad asses, et ad argentum habuerit.

E tribus unum factum esse oportuit, nempe ut vel æs grave paris fuerit cum assibus pretii, ita ut decem æris gravis semper fuerint ipsi decem asses; vel æri gravi pretium creverit pro ratione nummi, ita ut decem æris gravis æstimentur sexaginta assibus sextantariis, centum et viginti uncialibus; vel denique æris gravis eadem semper fuerit ad argentum ratio, quæ priscis temporibus fuerat, ita ut decem æris gravis semper ambulaverint pro denario uno, ac proinde paris cum sexdecim assibus uncialibus pretii fuerint.

Primam opinionem jam ostendimus everti disertis antiquorum scriptorûm testimoniis, quibus grave æs a leviore distinguitur : atque adeo in se absurdam esse, quum ipsa gravis æris appellatio arguat discrimen aliquod ab ære levi; discrimen autem illud, nisi in pretio positum sit, omnino inane et frustra observatum esse videatur.

Secunda quoque sententia prorsus stare non potest, propterea quod ex illa æstimatione grandiores justo summæ futuræ sint, et omnem verisimilitudinis modum, immo et historiæ fidem, excessuræ. Unum apponere exemplum sat erit, sed ejusmodi quod rem conficiat. Livius, lib. XXIV, cap. 11, quum jam unciales asses forent, edisserens quot quisque ex censu dare remiges deberet, sic illam enumerationem concludit : *qui supra decies* æris, *septem ; senatores, octo nautas cum stipendio darent*. Ergo senatorius census tunc æstimabatur supra decies æris. Porro hoc loco æs grave intelligendum est, ex iis quæ supra dicta sunt, quia de census æstimatione agitur : *decies* autem hic idem est ac *decies centena millia*, ut ex ipsis numeris antecedentibus constat. At si hic una libra æris gravis æstimetur duodecim assibus uncialibus, *decies æris* erunt asses unciales 12,000,000, sestertii 3,000,000, quod evidenter falsum et absurdum est, non modo ob tenues tum res Romanorum et inopiam, sed quia florentissimis reipublicæ Romanæ temporibus census senatorius, teste Sueton. in Aug. cap. 41, octingentis millibus sestertiûm definitus fuit, et ab Augusto demum ad decies, vel duodecies sestertium auctus.

Reliquum est, ut æs grave priscam ad argentum proportionem retinuisse censeatur, quæ Perizonii opinio est. Firmat hanc sententiam non spernendus auctor Plutarchus, qui in Catonis censura eam pecuniæ summam, quæ apud Livium, lib. XXXIX, cap. 44, est *quindecim millium æris*, æstimat drachmis mille quingentis. Quum enim drachma par censeatur fuisse denario, liquido patet *decem æris* fuisse Plutarcho denarium unum. Æs autem grave hic intelligi

debere non id solum argumento est, quod de censu agitur, sed illud etiam, quod asses leviores, qui tunc in usu erant, in unum denarium sedecim contribuebantur : ita ut quindecim millia illorum assium non 1,500 denariis, seu drachmis, sed 937 $\frac{1}{2}$ paria futura essent.

Ergo decem æris gravis, ut initio, ita et per omne deinceps tempus, denarium æquaverint : quemadmodum contra *in militari stipendio semper denarius pro decem assibus est datus*, teste Plinio, lib. XXXIII, cap. 3, id est, prout interpretatur Lipsius ad Tac. Ann. lib. I, cap. 17, quanquam denarii pretio aucto, miles tamen nihil inde commodi sensit; quumque ei denarius deberetur, decem tantummodo asses, ex antiqua denarii æstimatione, non sexdecim, ex recentiore, dabantur.

Hæc sat belle se habent. Unus tamen etiamnum angit scrupulus, quod in hac opinione nullum sit pretii discrimen inter æs grave assesque leviores, quamdiu sextantariis assibus Romani usi sunt. Non enim his assibus percussis mutata memoratur assium ad denarium ratio, sed tum demum quum asses unciales facti sunt. Itaque decem sextantarii asses, ut et decem æris gravis, unum denarium æquabant : ac proinde a belli Punici primi temporibus usque ad alterum annum secundi, quodnam æri gravi pretium dicendum sit, haud facile definiri potest.

Unum nobis effugium superest, si dicamus toto illo tempore nullum usum fuisse æris gravis in conficiendis pecuniæ præsentis, id est, ejus quæ tunc solveretur numerareturve, rationibus; sed tantummodo ubi loquendum esset de antiquo ære quo utebatur civitas ante imminutum assium pondus : atque ad hoc notandum discrimen æris antiqui a recenti, illam æris gravis appellationem primo invectam esse. Postea quum assibus uncialibus factis mutata esset assium ad denarium ratio, tum demum dicemus advocatum esse æs grave ad exprimendas præsentis pecuniæ summas, ut mos priscus æstimandarum pecuniarum publice retineretur.

Quod hoc loco ponimus, quemadmodum fatemur nullis adstrui disertis Veterum testimoniis, ita nullis quoque everti posse existimamus. Immo nonnihil favet nobis temporum ratio : ex quo enim tempore constat asses sextantarios factos esse, id est, a primi Punici belli fine, prima mentio æris gravis occurrit apud Livium, lib. XXII, cap. 33, post depositam a Q. Fabio Maximo dictaturam, quo dictatore Plinius auctor est rursus imminutum esse assium pondus, et ad unciam redactum, simulque mutatam esse assium ad denarium rationem, ut sexdecim asses in denarium contribuerentur. Itaque prima mentio æris gravis in præsentis pecuniæ rationibus in unum idemque tempus congruit cum mutata assium ad denarium ratione.

Ut igitur paucis contrahamus ea quæ tota hac disputatione complexi sumus, tria haud improbabiliter definiri posse credimus de ære gravi.

1° Æs grave nullum dictum fuit, donec levatum est assium pondus.

2° Assibus sextantariis factis, æris gravis appellatio invecta fuit ad designandos asses librales, qui antea in usu fuerant. Verum nullus tum ejus appellationis usus fuit in summis pecuniarum quæ tum conficerentur, sed tantum ubi sermo esset de ære vetere olim usitato.

3° Assibus uncialibus factis, et mutata assium ad denarium ratione, cœperunt Romani uti appellatione gravis æris in præsentibus etiam pecuniarum rationibus, ut retinerent priscam æstimandarum pecuniarum consuetudinem; ejusque pretium idem, quod semper, esse voluerunt, ut decem æris gravis pro uno denario ambularent : tuncque æs grave, non fuit nummus, non pondus quoddam verum æris, sed merum nomen, mera appellatio, quemadmodum apud nos *denier, pistole*, *écu*, *livre tournois*, quibus nominibus utimur in concipiendis pecuniarum rationibus, licet nullus eis examussim æreus, argenteus, aureusve nummus respondeat.

EDITORIS NOVI

MONITUM.

Post duas disputationes quas modo retulimus, quales ad suæ ætatis usum confecerat Vir Clarissimus, nec laudandus unquam satis Creverius, qui de Veterum ponderibus, pecunia, mensuris et ære gravi doctrinam sui temporis universam paucis contraxerat, novas octo tabulas subjicere statim operæ pretium duximus, in quibus ad hodiernam Gallicarum rationum æstimationem supputantur ac revocantur nummi, pondera et mensuræ, quibus olim utebantur Romani et Græci : hinc facile concludi poterit quanta rerum ac numerorum commutatio non multis abhinc annis apud nos evenerit. Has autem eo fidentioribus animis proferimus, quo majori existimatione valent apud omnes nostrorum Philologorum doctrinæ, inter quos nemini secundus eminet Vir Celeberrimus A. Letronne, cui libenter pro suo erga nos obsequenti studio maximas habemus et agimus gratias : quidquid enim lucis per ambiguæ rei caliginem spargitur, id hujus sagaci ingenio totum referri memores profitemur.

N. E. LEMAIRE.

TABULÆ OCTO

NUMMORUM, PONDERUM, MENSURARUM,

APUD ROMANOS ET GRÆCOS.

AUCTORE A. LETRONNE,

ACAD. INSCR. SOCIO.

TABULA I.

ROMANA PONDERA GALLICIS PONDERIBUS RECENTIORIBUS EXPRESSA.

	Grammata.		Kilogr.	Grammata.
Scripulum	1. 136.	Dupondium 2 asses..	—	654. 374.
Sextula	4. 544.	Tressis 3 — ..	—	981. 561.
Sicilicus	6. 816.	Quadrussis 4 — ..	1.	308.
Duella	9. 88.	Quincussis 5 — ..	1.	636.
Semuncia	13. 633.	Sexcussis 6 — ..	1.	963.
Uncia	27. 265.	Septussis 7 — ..	2.	290.
Sescuncia 1 ½ unc......	40. 898.	Octussis 8 — ..	2.	617.
Sextans 2 unc......	54. 531.	Nonussis 9 — ..	2.	945.
Quadrans 3 —	81. 797.	Decussis 10 — ..	3.	272.
Triens 4 —	109. 62.	Vigessis 20 — ..	6.	544.
Quincunx 5 —	136. 328.	Trigessis 30 — ..	9.	815.
Semis 6 —	163. 593.	40 — ..	13.	87.
Septunx 7 —	190. 859.	50 — ..	16.	359.
Bes 8 —	218. 125.	60 — ..	19.	631.
Dodrans 9 —	245. 390.	70 — ..	22.	903.
Dextans 10 —	272. 656.	80 — ..	26.	175.
Deunx 11 —	299. 922.	90 — ..	29.	447.
AS, sive libra romana...	327. 187.	Centussis 100 — ..	32.	718.

TABULA II.

ROMANI NUMMI IN FRANCOS EORUMQUE CENTESIMAS CONVERSI.

Sestertii.	Denarii.	Ab ann. U. C. 536 ad 720.		Augusto imperante.		Tib. - Claud. imperantibus.		Nerone imperante.		Galba-Domit. imperantibus.	
		Fr.	C.	Fr.	C.	Fr.	C.	Fr.	C.	Fr.	C.
4	1	«	82	«	79	«	78	«	73	«	70
8	2	1	64	1	59	1	56	1	47	1	41
12	3	2	46	2	38	2	34	2	20	2	12
16	4	3	27	3	18	3	12	2	94	2	83
20	5	4	9	3	97	3	89	3	67	3	55
24	6	4	91	4	77	4	67	4	41	4	24
28	7	5	75	5	66	5	45	5	14	4	95
32	8	6	55	6	36	6	23	5	88	5	66
36	9	7	36	7	15	7	1	6	62	6	36
40	10	8	19	7	95	7	79	7	35	7	8
44	11	9	2	8	74	8	57	8	8	7	78
48	12	9	84	9	54	9	34	8	82	8	48
52	13	10	70	10	33	10	12	9	55	9	18
56	14	11	46	11	32	10	90	10	28	9	90
60	15	12	28	12	11	11	68	11	1	10	60
64	16	13	10	12	72	12	46	11	76	11	32
68	17	13	92	13	51	13	24	12	49	12	2
72	18	14	72	14	30	14	8	13	24	12	72
76	19	15	54	15	9	14	80	13	97	13	42
80	20	16	38	15	90	15	58	14	70	14	14
100	25	20	45	19	88	19	48	18	38	17	79
120	30	24	56	23	85	23	38	22	5	21	22
160	40	32	75	31	80	31	17	29	41	28	31
200	50	40	91	39	76	38	96	36	76	35	58
240	60	49	13	47	71	46	76	44	14	42	46
280	70	57	32	55	66	54	54	51	46	49	54
320	80	61	38	59	61	58	44	55	14	53	37
360	90	65	51	63	61	62	34	58	82	56	62
400	100	73	70	71	56	70	14	66	17	63	70

Monendi sunt lectores, nummorum pondus post Augusti tempora paulatim imminutum fuisse, ut constat ex denariorum e: aureorum pondere qui Cæsarum effigiem præ se ferunt. Etenim inveni medium denarii pondus, granis gallicis expressum, imperante Augusto, 71, 2; Tiberio, 69, 8; Caio Cæsare, 70, 4; Claudio, 69, 25; Nerone, 65, 83; Galba, 63, 8; Othone, 62, 8; Vitellio, 63, 4; Vespasiano, 45; 63, Tito, 63, 1; Domitiano, 63, 8. Sumens igitur unam marcam (selibram, = 4608 gran. = 244 gramm. 753) gallicam argenti puri, 53 fr. 60 cent. efficere; positaque argenti in denariis integritate = 0, 96, hanc tabulam præfixi, pro sestertiis et denariis ad monetam gallicam reducendis.

Quod ad aurei pretium attinet, quum hic nummus semper viginti quinque denarios valuerit, supervacuum duxi, ad ejus pretium in nostram pecuniam convertendum, singularem tabulam construere.

TABULA III.

PONDERA ET NUMMI ATHENIENSIUM IN MENSURAS GALLICAS RECENTIORES CONVERSI.

DRACHMÆ.	MINÆ.	TALENTA.	PONDUS.			PRETIUM.	
				Grammata.		Franc.	Cent.
1			...	4	36	«	92
2			...	8	72	1	83
3			...	13	08	2	75
4			...	17	45	3	66
5			...	21	81	4	58
6			...	26	17	5	50
7			...	30	53	6	41
8			...	34	90	7	33
9			...	39	26	8	25
10			...	43	62	9	16
aureus 20			...	87	25	18	33
30			...	130	87	27	49
40			...	174	50	36	66
50			...	218	12	45	83
60			...	261	75	55	«
70			...	305	37	64	16
80			...	349	10	73	33
90			...	392	62	82	50
100	1		...	436	25	91	66
200	2		Kil.	872	50	183	33
300	3		1	308		274	90
400	4		1	745		366	66
500	5		2	181		458	33
600	6		2	617		550	«
700	7		3	054		641	66
800	8		3	491		733	33
900	9		3	926		825	«
1,000	10		4	362		916	66
2,000	20		8	723		1,833	33
3,000	30		13	087		2,749	«
4,000	40		17	45		3,666	66
5,000	50		21	812		4,583	33
6,000	60	1	26	175		5,500	«
12,000	120	2	52	350		11,000	«
18,000	180	3	78	525		16,500	«
24,000	240	4	104	700		22,000	«
30,000	300	5	130	875		27,500	«
36,000	360	6	157	50		33,000	«
42,000	420	7	183	225		38,500	«
48,000	480	8	209	4		44,000	«
54,000	540	9	235	575		49,500	«
60,000	600	10	261	75		55,000	»

TABULA IV.

MENSURÆ ROMANÆ INTERVALLORUM IN GALLICAS MENSURAS RECENTIORES CONVERSÆ.

Uncia.	Palmus	Pes	Cubitus	Passus	Decempeda*	Actus	Milliarium	Kil.	Met.	Millim.
1	Palmus									
3	1	Pes								
12	4	1	Cubitus						0	295
18	6	$1\frac{1}{2}$	1	Passus					0	442
60	20	5	$3\frac{1}{3}$	1	Decempeda*				1	475
120	40	10	$6\frac{2}{3}$	2	1	Actus			2	950
1,441	480	120	80	24	12	1	Milliarium		354	
60,000	20,000	5,000	$3,333\frac{1}{3}$	1,000	500	$41\frac{2}{3}$	1	1	475	
							2	2	950	
							3	4	425	
							4	5	900	
							5	7	375	
							6	8	850	
							7	10	325	
							8	11	790	
							9	13	275	
							10	14	750	

Mensuras intervallorum ac superficierum Romanis usitatas, in duas tabulas distributurus, singulas rationes ad mediam pedis romani magnitudinem exegi, qualem, consultis omnibus fere monumentis, fuisse constat.

* Qua mensura in areis quadratis dimetiendis Romani utebantur.

TABULA V.

SUPERFICIERUM ROMANÆ MENSURÆ IN MENSURAS GALLICAS RECENTIORES CONVERSÆ.

Pedes rom. quadrati.	Scripulum sive decemp. quadrata.								Hectar.	Ar.	Metr.
100	1	Clima sive duella									8
3,600	36	1	Actus sive semis							3	8
14,400	144	4	1	Jugerum						12	34
28,800	188	8	2	1	Heredium					24	68
57,600	576	16	4	2	1	Centuria				49	36
				4	2		Saltus			98	72
				6	3				1	48	8
				8	4				1	97	44
				10	5				2	46	80
				12	6				2	96	16
				14	7				3	45	52
				16	8				3	94	88
				18	9				4	44	24
				20	10				4	93	60
				200	100	1			49	36	
				800	400	4	1		197	44	

Unitas quadratorum erat *jugerum*, in quo partiendo recurrit distributio assis in uncias et unciarum partes. Jugerum, 240 pedes longum, 120 latum, continebat 28,800 pedes quadratos.

TABULA VI.

INTERVALLORUM MENSURÆ ATTICÆ IN MENSURAS GALLICAS RECENTIORES CONVERSÆ.

Digitus.							Kilom.	Metr.	Millim.
1	Palmus								19
4	1	Pes							77
16	4	1	Cubitus						307
24	6	$1\frac{1}{2}$	1	Orgyia					461
96	24	6	4	1	Plethrum			1	843
1,600	400	100	$66\frac{2}{3}$	$16\frac{2}{3}$	1	Stadium		30	729
9,600	2,400	600	400	100	6	1		184	375
						2		368	750
						3		553	125
						4		737	500
						5		921	875
						6	1	106	250
						7	1	290	625
				Milliarium romanum.		8	1	475	
						9	1	660	
						10	1	844	

Pedis ratio apud Græcos et Romanos ponitur a scriptoribus antiquis :: 25 : 24. Sumpto igitur romano pede = 0^{m} 295, pes græcus erit = 0^{m} 30729.

TABULA VII.

MENSURÆ CAVÆ ROMANORUM MENSURIS GALLICIS RECENTIORIBUS EXPRESSÆ.

Ligula.	Cyathus	Acetabulum	Quartarius	Hemina	Sextarius	Congius	Semodius	Modius	Urna	Amphora	Culeus	Hectol.	Litr.	Decil.	Centil.	
1															1	14
4	1														4	58
6	1½	1													6	87
12	3	2	1											1	3	75
24	6	4	2	1										2	7	5
48	12	8	4	2	1									5	5	
288	72	48	24	12	6	1							3	3		
384	96	64	32	16	8	1⅓	1						4	4		
768	192	128	64	32	16	2⅓	2	1					8	8		
1,152	288	192	96	48	24	4	3	1½	1				13	2		
2,304	578	384	192	96	48	8	6	3	2	1			26	3	9	9
46,080	11,520	7,680	3,840	1,920	960	160	120	60	40	10	...	2	64			
										20	1	5	28			
										30	...	7	92			
										40	2	10	56			
										50	...	13	20			
										60	3	15	84			
										70	...	18	8			
										80	4	21	12			
										90	...	23	76			
										100	5	26	39	9	5	

Unitas mensurarum cavarum apud Romanos erat amphora, quam antea *Quadrantal* vocabant, ut quæ cubum quovis latere pedalem repleret. Ejus pondus, teste Festo, octoginta libris vini æquale erat; quod efficit, (posita vini gravitate = 0,9915) $26^{lit.}$ 3995.

TABULA VIII.

MENSURÆ CAVÆ ATHENIENSIUM MENSURIS GALLICIS RECENTIORIBUS EXPRESSÆ.

Κοτύλη	Ξέστης	Χοῖνιξ	Χοῦς	Ἡμίεκτον	Ἑκτεὺς	Ἀμφορεὺς	Μετρητής	Μέδιμνος	Hectol.	Lit.	Decil.	Centil.
1											2	75
2	1										5	5
4	2	1								1	1	
12	6	3	1							3	2	9
16	8	4	1⅓	1						4	4	
32	16	8	2⅓	2	1					8	8	
96	48	24	8	6	3	1				26	4	
144	72	36	12	9	4½	1½	1			39	6	
288	96	48	16	12	6	2	1⅓	1		52	8	
					12	4	2⅔	2	1	5	6	
					18	6	4	3	1	58	4	
					24	8	5⅓	4	2	11	2	
					30	10	6⅔	5	2	64		
					36	12	8	6	3	16	8	
					42	14	9⅓	7	3	69	6	
					48	16	10⅔	8	4	22	4	
					54	18	12	9	4	75	2	
					60	20	13⅓	10	5	28		

Mensurarum cavarum norma apud Græcos erat μέδιμνος, frumento metiendo maxime destinatus. Medimnum vero Atticum sex modios Romanos continuisse, liquido constat ex scriptorum veterum testimoniis :

Ἀμφορεὺς igitur amphoram æquabat.
Ἑκτεὺς, modium —
Χοῦς, congium —
Χοῖνιξ, semisextarium —
Ξέστης, sextarium —
Κοτύλη, heminam. — Cf. Tab. VII.

JO. FREDERICI GRONOVII

PRÆFATIO

AD LECTOREM BENEVOLUM.

Si opus esset, amice lector, non gravarer tibi longam de T. Livio fabulam serere; suppetit enim materia : sed tantum dictum est, ut quædam non esse dicta præstaret; et illorum aliunde gnarus in hoc certe schedio alia lectione mavis avocari. Hoc igitur exspectas potius, ut, qua fiducia sim aggressus rem minime vulgaris animi, quam me ausurum, ut sic dicam, ante tubas, et priusquam poscerer, ne ipse quidem credidi, ut perpetuis notis historiæ Romanæ principem emendatiorem reddere conarer, hic in limine edisseram.

Ubi primum illud relictum a prioribus occupabo, ut grata commemoratione doctorum hominum, quos curæ aliquid huic scriptori vitæ restituendo post literas renatas impertisse accepi, præsertim antiquiorum, et ipsorum pariter Manes et futurorum studia demerear. Illorum enim plerorumque intermortuam laudem renovavero : ex his, qui post nos eamdem provinciam subituri sunt, adminiculum habebunt, quod mihi (si fuisset a principio, et sollicitudine diu me vexante liber fuissem, et multis partibus meliorem tibi statim auctorem dedissem. Neque enim tantum mihi tribuo, eaque malignitate et in majores et in minores feror, fortuitis subjectus, et an audeam insonare illud, δότε κρότον, ambiguus, ut vel istorum Hieronicarum palmas et coronas olim certas abolere aut conterere desiderem, vel neminem posthac in eodem stadio exerceri velim : qui mos est quorumdam, ut velut desponsos sibi, usu, coemptione, farre, in manum

convenisse Veteres, quos recensendos susceperunt, haberi postulent; aut quasi ab censoribus ea lege publicum conduxissent, ne id præterea cuiquam agitare fas sit, alios ut inde omnes arceant, tentantibus opus novum nuntient, æmulamque industriam contumeliam suam interpretentur.

Prima igitur, uti debebat, præconem suum in lucem reduxit urbs domina, adspirantibus, ut ornatiorem reduceret, disertis duobus et gravibus viris, Johanne Andrea Aleriensi, et Johanne Antonio Campano Interamniensi, Episcopis. Quos bene gnaros, quantum interesset ad historiæ fidem et apparatum, ad temporum notitiam, ad linguæ Latinæ omnisque eloquentiæ nitorem et copiam, ad prudentiam ac civilia et mores, hoc opus, sed quam purgatissimum, in manibus haberi, ambos eodem tempore quidam movit sacer instinctus, et incessit cupido tam utilem operam simul studiis præstandi, et personis ac dignitatibus suis ad posteros commendandi.

Occupavit tamen, ni fallor, Andreas sub Paulo Secundo Pontifice Maximo, manibus, ex ea natione, quæ librorum typis et prælis describendorum nobilem et saluberrimam invenit artem, Conradi Sweinheimi et Arnoldi Panartii. Duo ejus editionis penes me sunt exempla, alterum dono Casp. Gevartii, cui deest frons et bellum Punicum secundum; alterum Bern. Rottendorfii, quod titulo pariter et Epitomis usque ad XXVII caret. Annus appositus non est : sed MCCCCLXXI eam antevertisse argumento est, quod hoc anno Paulus, cui dicatur, mortalitatem explevit. A Vendelino (hic est, puto, qui se Sweinheimum in calce voluminis appellat : ut solent Itali Germanica vocabula invertere) ex Victorini Feltrensis exemplari redditam fuisse anno MCCCCLXX testatur Franciscus Robortellus in Convenientia Livianæ supputationis cum marmoribus Capitolinis, et in Emendationibus. Hunc enim Victorinum Feltrensem præfatur Aleriensis, principem omnium Patavii, et mox Venetiis privatim, inde Mantuam Jo. Francisci Marchionis, ut libe-

rorum ejus disciplinam susciperet, liberalitate traductum, T. Livii annales publico auditorio, cum ingenti hominum admiratione ac fama, commisisse. Quin etiam post multa de illo honorifica, quicquid auctore in tanto profecerit, præceptori, altori, parenti Victorino, magnanima et grata pietate acceptum refert.

Hunc brevi intervallo sequutus est Interamniensis Præsul: cujus curam adhuc videre non potui; sed in Regiæ, quæ Parisiis est, bibliothecæ indice scriptum legi : « Titi Livii « Historiarum decas ex emendatione Antonii Campani : ad- « jecta sunt omnium librorum epitomata (ut tum loque- « bantur) fol. Romæ MCCCCLXXI : et tertia et quarta decas : « ibidem MCCCCLXXII ». Exstant Opera ejus a Mich. Ferno collecta et Venetiis in vulgus data : in his nuncupatio hujus lucubrationis ad Jacobum Amanatum Lucensem Cardinalem Papiensem; unde digna visa sunt hæc, quæ exsignarem : « Genus est in eo scribendi proprium et suum, et idipsum « splendidum atque magnificum, et tanquam ad spectaculum « quoddam magnitudinis sublime et elevatum, ac per omnes « circumductum amplitudinis gyros : ita ut eruditorum ocu- « los late extendere atque extollere in altum possit, imperitis « caliginem afferat. Inde librariorum coorti errores, dum, « quod ipsi non capiunt, nimium esse, aut, quod non cer- « nunt, obscurum, aut, quod est inversum studio auctoris, « depravatum putant; et de librariis emendatores facti, ubi « plus adhibent judicii, ibi minus intelligunt. Horum igitur « depravationes, quas tanta diuturnitate temporis tantaque « barbarie necesse fuit esse quamplurimas, multis fretus « exemplaribus corrigere aggressus, feci, quod tu jussisti; « etiam feci, quam potui, diligenter, ut huic novæ miræque « industriæ impressorum ipse quoque pro virili auxiliarer ». Deinde : « Quod ad me attinuit, nusquam curiosus interpres « aut divinator, nihil præter meum laborem et diligentiam « attuli : quæ utinam tanta fuerit, ut librariorum tollendis « erroribus satisfecerit! Certe in hoc fuit maxima, ut Livii

« majestatem affectatione ingenii nusquam minuerem ».

Andreæ velut præscriptum una cum præfatione expresserunt (ita tamen, ut identidem ab eo recesserint) Mediolanensis, artem et impensas laudans Philippi Lavagniæ MCCCCLXXVIII : Tarvisina utraque, referens has decades a Luca Porro diligentissime recensitas, prælo suppositas fuisse a Jo. Vercellensi MCCCCLXXXII; et iterum quinto; quæ duæ sunt editiones diversæ per omnia, non, ut nunc interdum illudunt, primum modo folium cum anno habent mutatum : duæque Venetæ, quæ per Bartholomæum de Zanis a Portesio summa industria se conditam cantat MCCCCXCVIII, et quæ per Georgium de Rusconibus Mediolanensem MDI.

Non multo serior, si non antiquior quibusdam, est Bechariana, charta ὀκταπτύχῳ, (et primam ea forma contractam hanc censeo, nec vidi, nisi quod habeo ejus specimen a Tobia Andreæ donatum) dissimulato loco et tempore, unam præferens utriusque notam, Augustini Becharii sacerdotis ad studiosos alloquium, quod testimonio Quintiliani, Hieronymique ac Plinii narratiuncula de Gaditano Patavinum visente constat. Ab eodem Bechario Justinum M. Antonio Coccio Sabellico recognitum prodiisse testatur Matt. Berneggerus. Proxima mihi oblata est, quam Lutetiæ MDXIII emisit Jodocus Badius Ascensius : is lectorem monet superiore conatu ante biennium operas suas deceptas codice, qui M. Sabellicum exactorem prædicaret, plusculas mendas non exemisse : quo serius comperto se curasse reliquias Livianas cum decem diversæ monetæ aut scripturæ exemplaribus conferri a Gerhardo Vercellensi Burgundo. Atque hæ omnes libro tertio et trigesimo magnaque parte quadragesimi, finitæ scilicet in his verbis cap. 37, *per omnia fora conciliabulaque edixerunt*, destituuntur : ego autem cunctis, præter Campanicam et priorem Tarvisinam, ut inciderat, quod, quemadmodum aliquando lectum esset, noscere animus ferret, usus sum. Præter has video laudari a Robortello Melchiori Suessæ elaboratam, et ab aliis, Antonio Zarotho ex recen-

sione Petri Justini Philelphi impensis Jo. Legnani Mediolani MCCCCLXXX confectam : sed hæ, et complures, opinor, aliæ oculos meos fugerunt.

Anno proximi sæculi octavo decimo provenit Magontiacensis apud Jo. Schefferum Jo. Fausti nepotem : hæc addidit ex membranis bibliothecæ in æde ibidem maxima et metropolitana, D. Martini appellata, partem libri tertii et trigesimi a capitis 17, his verbis : *Arctis faucibus Acarnaniæ cohærens*, (etsi legatur illic : *iis partibus cohærens*) et quod deerat libro quadragesimo usque ad finem. Ulrichus Huttenus ad Albertum Brandeburgensem Cardinalem et Episcopum Moguntinum, Erasmus Roterodamus ad Misobarbaros atque eosdem Philomusos præfixis epistolis eam honestarunt. Nicol. Carbachius et Wolfg. Augustus (quos imprimendis illic loci libris eamdem operam præstare, quam post Aldum Venetiis Egnatium, Romæ doctos quosdam, Basileæ Beatum et Amorbachios, Argentinæ Gerbellium ait Huttenus) corrigendo præfuerunt : et quia in eodem volumine Langobardicis literis scripto ultimi quoque septem libri de bello Macedonico reperiebantur, hoc negotio ipsis a Scheffero dato, eos cum vulgatis contulerunt. Eæ lectiones variæ, paucis in contextum admissis, postremas operis paginas faciunt.

Circa idem tempus Aldina minoris formæ incudi cœpta est tradi : curam ejus habuit Franciscus Asulanus, et quamplurima optima et antiqua et manuscripta exemplaria e bibliothecarum latebris collegisse, atque ex omnibus hoc tandem lucidum atque ab omni parte integrum conflavisse sese in præfatione tertii tomi ad Jo. Baptistam Turrianum profitetur. Primus est absolutus mense Decembri MDXVIII, alter mense Februario MDXIX, tertius cum augmento Magontiacensi mense Novembri MDXX : et in septem, quos dixi, libris Asulanus ubique fere istius codicis (utique aliis præferendi, etsi nonnulla illi melius, et delectu opus fuerit) lectiones recepit. Hujus auctoritatem sequutæ vulgares, quæ nunc habentur, tantopere in ea parte ab superioribus dissentiunt :

in quo, priusquam ipsum Schefferi experimentum casus in auctione quadam ad me detulit, diu anxius et sollicitus pependi.

Florentiæ hæredes Philippi Juntæ MDXXII per Aldina vestigia incesserunt, præposito etiam carmine in laudem Asulani. Successit anno MDXXVIII Eucharii Cervicorni Coloniæ, ut puto, instituta. Multa ille ad lectorem gloriatur et imputat fiduciæ plena, quæ tamen in contrarium vertisse valde suspiceris, si verba consideres. Ait enim « integrum « sanumque hic haberi, qui multis verborum sententiarum- « que vulneribus discerptus olim elanguerit; lenem et niti- « dum, qui nuper fœdis emplastris olidisque malagmatis « margini impactis horridus, deformis, et obvolutus visus « sit. Nam ubi lectio forte variaverit, et inter exemplaria non « convenerit, ea delegisse se, idque judicio doctorum homi- « num, quæ auctoris genuinæ phrasi viciniora fuerint visa, « et sententiarum verborumque commissuræ magis adfinia: « ne scilicet imbecilliora ingenia et variæ lectioni non adsueta « inter tot ambages hallucinarentur, fraudarenturque dulci « intelligentiæ fructu, et ne quis lectionem Livianam aggres- « sus, et mox inter tot opinionum scopulos et diversæ lectionis « syrtes adhærens, velut angue conspecto, παλίνορσος ἀφιστῇ. » Hæc tam magnifica dicta utrum factis æquaverit, necne, ignoro : nam ipsius examinandæ nobis otium non fuit, et tantum quod his inde descriptis, oculis ablata est. Badianam, opinor, criminatur fœdis emplastris olidisque malagmatis oblitam : cujus in ora video asteriscis signata dubiæ scripturæ loca, et nonnunquam eorum emendationem tentatam; sed hæc potius laudanda et industria, et modestia erat. Itaque nihil hac insultatione deterritus, anno sequenti Lutetiæ ex officina Nicol. Saveterii Livium emisit Andreas Levescatius, sane cum eo quod Magontiaci accesserat, nec usquequaque adhærens per Badium in ipsum corpus receptis: de marginibus tamen easdem notas, tanquam haud inutiles, repetivit.

Annus delapsi sæculi primus et trigesimus novo rursum nos proventu beavit: tum enim in Helvetiis Simon Grynæus ultimos quinque libros, repertos in membranis apud Monasterium Laurissenum, vulgo Lorissense, e regione Borbetomagi trans Rhenum, per Jo. Frobenium, publice exhibuit. Dignatus est hanc quoque prologo Desiderius ad Car. Montjoium: et scribit archetypon fuisse admirandæ vetustatis, prisco more literarum perpetua serie ita depictum, ut difficillimum foret verbum a verbo dirimere, nisi docto, et attento, et in hoc ipsum exercitato: unde non parum negotii fuisse in parando exemplari, quod operis utendum traderetur: nec minore cura quam fide advigilatum esse, ne usquam in describendo ab archetypo recederetur. Adjecta est Henrici Glareani Chronologia. Hæredes Aldi Manutii et Andreæ Asulani biennio post ex hac tribus prioribus quartum tomum addiderunt.

Beati Rhenani et Sigismundi Gelenii quando apparuisset sociatus labor, quum dubitarem, Conr. Gesneri Bibliothecam consului: etsi citra illos, quos recensui, tanquam remotiores, aciem intentionis abruptam habuisset, hos tamen obvios, tum utique, ac propinquiores subtilius persequutam ratus. At illa me a primo magis implicuit: nam sub Beati nomine, annotationes utriusque in exstantes Livi libros Lugduni seorsum narrat exiisse anno MDXLII; sub Sigismundi, Basileæ cum ipso Livio, et seorsum Lugduni MDXLI: quum interim Glareanus suas Carolo V Imperatori inscriberet MDXL, et ibidem laudaret Frobenianam editionem opera et diligentia Rhenani et Gelenii fultam. Recurro ad ea, quæ sub Titi Livii nomine prius lecta parum satisfecerant: et ibi invenio Decades tres cum dimidiata una, cum emendationibus et annotationibus doctorum quorumdam virorum prolatas a Frobenio MDXXXV. Hanc igitur esse decrevi, quam quærebam: et nunc ipsum, dum hæc scribo, in auctione volumen nactus, præter exspectationem video.

Erasmus hic quoque in limine alloquitur Montjoium, et

Gelenius Franciscum Delphum, ab Rhenano in consortium hujus provinciæ se ultro adscitum testatus. Decimo libro subjectum quod in scriptis nonnullis habetur : « Nicomachus « Dexter V. C. emendavi ad exemplum parentis mei Cle- « mentiani. Victorianus V. C. emendabam Domnis Symma- « chis ». Hos excepit Glareanus, quo dixi, primum anno. Quid autem de his senserit P. Victorius, prodit ad quartum Rhetoricorum ad Herennium, scribens : « Germani autem « nuper eum locum restituerunt, qui T. Livii libros, quos « temporis vetustas et hominum incuria non absumpsit, « summa cura et diligentia emendatos ediderunt ». Anno MDLIV Sebastianus Gryphius charta δωδεκαπτύχῳ et minuto charactere primus arctavit Livium, præposita Erasmi tantum ad Montjoium epistola, nihil ipse pollicitus : deprehendimus tamen quædam novasse. Insequente MDLV Cœlius Secundus Curio Hervagianæ auxilium præstitit, et super istorum, Vallæque Laurentii, et Sabellici Coccii mixtas animadversiones, sese ad ducentos emendasse locos et pristino nitori restituisse testatur. Eodemque ipso Paulus Manutius auctorem nostrum ab Car. Sigonio omnem serio castigatum, cum ejusdem locupletibus scholiis, etiam in Epitomas amissorum librorum, quas priores neglexerant, et nova Chronologia, publicavit. Quo plausu exceptum, dicat Adr. Turnebus XI Adversariorum : « Erroribus Livii exhauriendis bonam « fidelemque navavit operam vir eruditissimus Carolus Sigo- « nius : quem ego et antiquitatis peritissimum, et bonorum « scriptorum intelligentissimum, et eruditissimum nominare « meritissimo possum : ut, si quid reliquum sit in Livio, « perexiguum videri debeat, in quo levi parvaque opera alii « defungantur ».

Scholia sequenti anno et Chronologiam octuplicata charta, tomo singulari dedit habenda Basileæ Nic. Episcopius. Paulus repetivit suam anno MDLXVI : in qua plus detraxit scholiis quam addidit Sigonius : eaque sic retractata, interpositis, quæ aut objectaverat Robortellus, aut suorum excusaverat

Glareanus, in Francofurtensem MDLXXXVIII transtulit Fr. Modius. Tertiam cum solis Sigonianis suppeditavit Aldus nepos MDXCII : cui accessere Car. Sigonii Livianorum scholiorum aliquot defensiones adversus Glareanum et Robortellum.

Jani Gruteri tribus nomen est editionibus volentis præpositum Francofurti, bis octuplici, dein duplici charta; indignissime postremæ, quæ per absentiam auctoris et excessum, (cui primis præfationis verbis mirificum omen dederat) per operarum incuriam et correctoris impudentiam mendis scatet.

Anno MDCXV Bambergæ Hectore Cotzavio Imperialis Ecclesiæ Decano bibliothecam publicam recognoscente ac transferente, Jo. Horrion societatis Jesu sacerdos, dum singulos codices excutit, in membranas incidit, quæ complures T. Livii libros, in his partem priorem XXXIII adhuc desideratam servabant. Unde exemplum factum Fran. Bartolino Urbinati non invidit : atque is id Venetiis cum Ant. Quærengi notulis, multo correctius ipse inventor Paderbornæ MDCXVII protulit; tacito ille quidem per modestiam nomine; sed illud me docuit, qui etiam rarissimi et ad eum diem incogniti mihi libelli copiam fecit, Bern. Rottendorfius.

Scio fuisse viros doctissimos, qui de hujus fragmenti veritate dubitaverint : sed hi passi sunt aliquid humanum, et quale modo ridebam in Fr. Asulano, qui in limine primi tomi Aldinæ, accusatis typographis Florentinis, queritur aliud genus sceleris commisisse Basileenses : historiam enim quamdam rerum Romanarum sub nomine Paterculi edidisse, in quo nihil fere Latinum legatur, quod Augusti tempora redoleat, quibus eum floruisse velint. Nimirum in similibus deprehensa fraus efficit, ut nondum bene perpensis etiam veris boni diffidant. Hæ maxime conspectæ editiones, hæc incrementa, hi vindices sunt partis T. Livii, quæ Libitinam vitavit : quorum in honorata turba, si vel imo loco me

adhæsisse feret posteritas, est cur me laboris exhausti, de quo ne summis quidem facile concesserim, minime pœniteat. Quod autem persæpe opinionibus illorum non subscribo, cave obtrectationis id factum invidia suspiceris. Ego vero et præclaros fuisse viros omnes, et egregie animatos optimeque de Livio meritos lubens confiteor. Scio etiam nemini hæc studia curiosius tractanti tam præsentem semper animum fuisse, ut nusquam impingeret : mihique nihilo majorem felicitatem spondeo : nec, si quid in quemquam acrius dixisse videbor non tam in illos dictum dolentibus, quam ne in se idem majori jure dicatur verentibus, id quominus ipse similiter deprehensus patiar, intercedo. Nam qui levia nonnunquam consectatum judicabunt, illud cogitent, non omnibus idem, quod ipsis, leve censeri : neque ullum tam leve erratum hominibus tantæ existimationis excidere, ut non trahat imprudentes multos, nisi commonefiant : tum non se plus sapere Patriarcha Aquileiensi Hermolao Barbaro, qui negat *in Plinio damnandos esse* (sic loquitur modeste : vult autem dicere, eos demum justa industria perfungi) *qui ne syllabam quidem pati possint male collocatam.*

Cæterum ut, quæ meis orsis præterea fuerint auctoritates, ne ignores, fidemque meam explorare, si libeat, possis, primos decem libros de meo oleo et sedulo contendi cum scriptis Isaaci Vossii duobus, B. Rottendorfii, Gudiano, Thuaneo singulis, quorum Gudianus ab initio tres fere libros et particulam quarti, Thuaneus cum sexto reliquos integros continebant. Obiter et vellicatim consului de quibusdam locis Oxoniensem Collegii novi, regium Lutetiæ, aliquot Florentinos. Excerptas varietates optimi omnium partis hujus Florentini, partim Lucas Langermannus, consobrinus meus, (qui et Helmæstadiensis) partim Marquardus Gudius subministrarunt : Buslidiani et Chifletiani Albertus Rubenius : trium quondam Palatinorum codicum fide Jani Gebhardi Suffridus Sixtinus. Puteani quoque fratres schedas parentis sui Claudii, in quibus ex Ful. Ursini et

Jac. Cujatii membranis paucula quædam properata erant, ultro ingesserunt. Ab iisdem in bello Punico secundo Cynosura nobis fuit liber, quo de Tito Livio nihil nec antiquius nec sanctius Europa custodit, majusculis literis, et plane qualibus clarus ille Florentinus ex Pisano Pandectes, exaratus. Hic solus largiorem bonarum rerum, quam quicquid est reliquorum, sese nobis præstitit: et inde judicium faciendum, quantum non in Livio tantum, sed in aliis quoque priscis auctoribus restituendum restet, si ad illud ævum pretiumque codices nanciscamur.

Etsi autem sollicita cura nullum apicem tam fidæ manus non persequutum esse me credebam, tamen, quia tantum in uno ad omnia momenti erat, diffisus oculis meis, a Cl. Salmasio, ut libri, in cujus marginem plerasque minoris ponderis varias, cum chartis, in quas insigniores emendationes retulerat, quum forte in colloquio ostendisset, copiam mihi faceret, haud gravatim impetravi. Alexander Petavius Pauli F. Claudio Sarravio parario duos, unum pervetustum et isti primigenio fideliter, ut plurimum, adhærentem, aut sic ab eo deflectentem, ut causa appareat, alterum etiam non malæ notæ; Ismael Bullialdus ex bibliotheca regia, Claudius Menardus Andibus suum singulos, non nimis quidem antiquos, sed tamen non spernendos, quia ex probatis translatos, præbuerunt: ex quibus tres solidos, meliorem Petavianum, quia serius nosse cœperam, aliquamdiu perpetuum, deinde illustrioribus locis, adhibui. Idem in compluribus Florentinis et Barberino, L. Holstenii apud Cardinalem Franciscum gratia, per temporis angustias mihi Romæ licuit. Accessere inter ipsum opus Vossianus et Gudii unus integer, alterius paucæ schedæ opifici, qui sorores earum jam corruperat, vix pretio subductæ. Per eumdem nonnullis e Florentinorum præcipuo in Addendis (1) hujus

(1) Quæ in prima editione ad calcem voluminis dederat Addenda J. Frid. Gronovius, ea in editione anni 1679 a filio ejus curata in ipsum commentarii corpus revocata, et suo quæque ordine collocata sunt.

tomi frueris. Belli Macedonici primi et Asiatici cum Antiocho exemplaria scripta ex Barberina, Gabrielis Naudæi, Petaviana, Vossiana, (hoc chartaceum, cætera omnia quorum memini, in membranis erant) singula accepi, et integra cum vulgatis relegi : Oxoniensis, Florentini, et Venetus cœnobii D. Antonii (cujus aditum Jac. Philippus Thomasinus mihi fecerat) aliquibus locis consulti servierunt : sed in nullo plus habebatur, quam in editis ante Magontiacensem fuisse diximus. Ex Buslidiano quoque ad utrumque posteriorem tomum communicavit quædam Rubenius. Quæ Muretus alia e veteribus libris notata, alia divinatione colligens, signis appositis, unde dignosci possent, ad Sigonianam primam conjecerat, ea Patrum societatis Jesu quæ Romæ est, voluminis dominorum, humanitati, et singulari officio Gudii debeo. Sed et Tanaq. Faber Salmurio miniatulis suis missis munus nostrum insigniter ornavit. Epitomas Barberinæ, Vossianæ, et binæ Gudii membranæ juverunt.

Hæc fuere cœptis meis præsidia : quæ dum conquiro, vides, amice lector, quæ vincula subire, quantum æris alieni, quam difficulter atque ægre expungendi, contrahere me oportuerit. Sed adeo me stimulat, fodicat, vellicat infinita quædam cupiditas literarum excolendarum, ut, unde T. Livii sinceritatem et dignitatem augeri, unde periculum hoc apparatûs effici, et tuis studiis aliquid utilitatum afferri posse opinabar, nihil recusarim.

Quare etiam libens ac prolixo animo, quotquot hoc beneficio me obnoxium tenere viros honoribus, virtutibus, eruditione ac scriptis eminentissimis merito prædicavi, iis hic publice eo nomine laudes gratesque ago : et, si quid ex sententia cessit, non tam labori meo, qui utcunque gnavus, non tamen pari ingenio doctrinaque sustentatus fuit, quam illorum copiis et benignitati adscribendum profiteor.

Vale, et nostris Musis, dum frueris, fave.

TABULÆ HISTORICÆ

TABULÆ HISTORICÆ

AD

CATONIANAS RATIONES CONFECTAE.

REGES ROMANORUM.

Ab U. C. 1. A. C. 751. Olymp. 7, 2. *Romulus.*

A. C. 753, et Olymp. 6, 4, ex Varronis rationibus. A. C. 752 Micha et Archontes decennales Athen. 746-722 Nabonassar et Hiskias. 741-721 bellum Messenium I. 737 Midas Gordii filius. 721 Hoseas et regni Israel. finis, Samaria a Salmanassare expugnata. 719 Candaulem Myrsilum interficit Gyges auctor gentis Mermnadum in Lydia, cui 680 Ardyes II successit. 741 Rhegium conditum, et 739 Naxus, 732 Syracusæ, Corcyra, Hybla; 730 Leontini, 729 Catana, 718 Sybaris.

U. C. 38. A. C. 714. Olymp. 16, 3. *Interregnum.*

U. C. 39. A. C. 713. Olymp. 16, 3. *Numa Pompilius.*

A. C. 712 Sanherib. 706 Sardanapal et Arbaces. 703 Dejoces. 700 Manasse et Zephania. 694 Glaucus Chius primus ferri glutinator. 686 Archilochus Parius, carminis iambici inventor. 682-668 bellum Messenium II, et Tyrteus. Rhœcus et Theodorus primi plastæ et statuarii? 681 sq. Archontes annui Athen. 680-631 Ardyes II. 678 sq. Esarhaddon. 671 sq. Psammetichus. 708 condita Croton, 705 Tarentum, 686 Gela, 682 Locri.

U. C. 82. A. C. 670. Olymp. 27, 3. *Tullus Hostilius.*

A. C. 663 condita Zancle, seu Messana, et 657 Byzantium. 662 Zaleucus, Charondas? Arion Methymnæus. 658-628 Cypselus, Corinthiorum tyrannide potitus, fugatis Demarato aliisque Bacchiadis. 650 Phraortes, Alcman, Lesches. 646 Pisander. 643 Josias. 642 Terpander poeta, qui lyram septichordam seu barbiton fecit. 640-560 septem sapientes Solon, Pittacus, Bias, Cleobulus, Thales, Periander, Chilon.

U. C. 114. A. C. 638. Olymp. 35, 3. *Ancus Marcius.*

A. C. 638-558 Solon. 634 Scythæ in Media. 631-619 Sadyattes. 630 sq. Battus Cyrenes conditor et Battiadæ. 629-554 Stesichorus. 628 sq. Cyaxares I; Periander, Cypselo patri succedens; Jeremias et Obadia. 623 sq. Dracon et Nabopalasar. 619-562 Alyattes II. 617 Necho.

U. C. 138. A. C. 614. Olymp. 41, 3. *L. Tarquinius Priscus.*

A. C. 614 sq. Nebucadnezar II. 610-542 Anaximander. 608 aut 560 sq. Xenophanes. 606 Pittacus, Alcæus, Sappho, Erinna. 600-530 (al. 588-518) exsilium Babyl. expugnatis a Nebucadnezare Hierosol. et regno Jud. deleto; Daniel, Ezechiel. 598 Cylon et Megacles. 598-530 Pherecydes Syrius, Pythagoræ magister et primus Græcorum scriptor prosaicus cum Cadmo Milesio et Acusilao Argivo. 598 condita Camarina, 597 Massilia, 580 Agrigentum. 594 Toxaris et Anacharsis; Zamolxis Geta? 593 Epimenides Cretensis Cylonium scelus expiat Athenis. 592 Solon Archon leges fert. 590-505 Pythagoras. 588-553 Astyages. Galli in Italiam transeunt. 584 sq. Xenophanes. 580 Dipœnus et Scyllis primi sculptores. 578 sq. prima Athenis comœdia a Susarione et Dolone Icariensibus acta.

U. C. 176. A. C. 576. Olymp. 51, 1. *Servius Tullius.*

A. C. 572 Æsopus. 570 Amasis. 569 Mimnermus. 562-

548 Crœsus et Phalaris. 560-528 Pisistratus. 560-475 Anacreon. 555-466 Simonides. 553-530 Cyrus. 550 Anaximenes et Cleostratus. 545 Theognis et Cadmus Milesius. 542 Xenophanes. 540 Hipponax poeta; Bupalus et Anthermus sculptores. 539 Thespis primus Athenis tragœdiam docuit Alcestin. 535 Phocylides.

U. C. 220. A. C. 532. Olymp. 62, 1. *L. Tarquinius Superbus.*

A. C. 532-522 Polycrates Samiorum tyrannus. 530-521 Cambyses; Milon Crotoniates. 528-510 Hipparchus et Hippias filii Pisistrati. 526 Psammenitus; et condita Dicæarchia, seu Puteoli. 525-456 Æschylus-Pratinas, Chœrilus. 521-486 Darius I. 521-435 Pindarus-Corinna; Haggei; Zacharias. 516 sq. Ageladas, sculptor. 510 Zoroaster Phrynichus; Isagoras et Clisthenes, auctor novæ formæ reip. Athen. libertatis ejecto Hippia restitutæ et ostracismi. 509 Sybaris a Crotoniatis diruta. 508 Parmenides et Heraclitus.

CONSULES ROMANORUM.

U. C. 245. A. C. 507. Olymp. 68, 2. (Liv. II, 1. Dionys. V, 1.)

L. Junius Brutus, L. Tarquinius Collatinus, P. Valerius Publicola, Sp. Lucretius Tricipitinus, M. Horatius Pulvillus. Fœdus I inter Romanos et Pœnos ictum.

U. C. 246. A. C. 506. Olymp. 68, 3. (Liv. II, 8. Dionys. V, 20.)

P. Valerius Publicola II, T. Lucretius Tricipitinus. Porsena, Horatius Cocles, Mucius Scævola, Clœlia. Scylax.

U. C. 247. A. C. 505. Olymp. 68, 4. (Liv. II, 15. Dionys. V, 21.)

P. Valerius Publicola III, *M. Horatius Pulvillus II.* Mors Pythagoræ. A. C. 505-477 Amyntas I.

U. C. 248. A. C. 504. Olymp. 69, 1. (Dionys. V, 35.)

Sp. Lartius Flavus, *T. Herminius Aquilinus.*

U. C. 249. A. C. 503. Olymp. 69, 2. (Liv. II, 16. Dionys. V, 36.)

M. Valerius, *P. Postumius Tubertus.* Bellum Sabinum.

U. C. 250. A. C. 502. Olymp. 69, 3. (Liv. II, 16. Dionys. V, 39.)

P. Valerius Publicola IV, *T. Lucretius Tricipitinus II.* Attus Clausus seu Ap. Claudius.

U. C. 251. A. C. 501. Olymp. 69, 4. (Liv. II, 16. Dionys. V, 43.)

P. Postumius Tubertus II, *Agrippa Menenius Lanatus.* Mors Valerii, et bellum cum Auruncis, Ionicumque cum Persis.

U. C. 252. A. C. 500. Olymp. 70, 1. (Liv. II, 17. Dionys. V, 48.)

Opiter Virginius Tricostus, *Sp. Cassius Viscellinus.* Pometia diruitur. A. C. 500-428 Anaxagoras; Zeno Eleates; Hanno (al. 570 et 1000).

U. C. 253. A. C. 499. Olymp. 70, 2. (Liv. II, 18. Dionys. V, 49.)

Postumus Cominius Auruncus, *T. Lartius Flavus.* T. Lartius primus dictator et Sp. Cassius mag. equitum.

U. C. 254. A. C. 498. Olymp. 70, 3. (Liv. II, 19. Dionys. V, 51.)

Ser. Sulpicius Camerinus, *M'. Tullius Longus.* A. C. 498-406 Sophocles.

U. C. 255. A. C. 497. Olymp. 70, 4. (Liv. II, 19. Dionys. V, 59.)

T. Æbutius Elva, C. Vetusius Geminus. Pugna cum Latinis ad Regillum lacum. Confucius.

U. C. 256. A. C. 496. Olymp. 71, 1. (Liv. II, 21. Dionys. V, 70.)

Q. Clælius Siculus, T. Lartius Flavus II.

U. C. 257. A. C. 495. Olymp. 71, 2. (Liv. II, 21. Dionys. VI, 1.)

A. Sempronius Atratinus, M. Minucius Augurinus. Saturnalia instituta. Aristomedon, Chionides, Diyllus, Amyclæus, Stomius, Somis et Critias statuarii.

U. C. 258. A. C. 494. Olymp. 71, 3. (Liv. II, 21. Dionys. VI, 2.)

A. Postumius Albus Regillensis, T. Virginius Tricostus. Ocellus Lucanus? Theano? Phrynichus.

U. C. 259. A. C. 493. Olymp. 71, 4. (Liv. II, 21. Dionys. VI, 20.)

Ap. Claudius Sabinus Regillensis, P. Servilius Priscus. Mors Tarquinii, et seditiones plebis ob æs alienum.

U. C. 260. A. C. 492. Olymp. 72, 1. (Liv. II, 28. Dionys. VI, 31.)

A. Virginius Tricostus Cœlimontanus, T. Vetusius Geminus Cicurinus. Secessio plebis in Sacrum montem, et primi tribuni plebis. Hellanicus. A. C. 492-472 Anaxilaus Rheginorum tyrannus.

U. C. 261. A. C. 491. Olymp. 72, 2. (Liv. II, 33. Dionys. VI, 43.)

Sp. Cassius Viscellinus II, Postumus Cominius Aurun-

cus II. C. Marcii virtus et mors Menenii. Damophilus et Gorgasus plastæ et pictores Cereris ædem Romæ ad Circum max. exornant.

U. C. 262. A. C. 490. Olymp. 72, 3. (Liv. II, 34. Dionys. VII, 1, 59.)

T. Geganius Macerinus, P. Minucius Augurinus. Comitia tributa; et clades Darii I in pugna Marathonia.

U. C. 263. A. C. 489. Olymp. 72, 4. (Liv. II, 34. Dionys. VII, 19.)

M. Minucius Augurinus II, A. Sempronius Atratinus II. C. Marcius Coriolanus. Mors Miltiadis.

U. C. 264. A. C. 488. Olymp. 73, 1. (Dionys. VII, 63.)

Q. Sulpicius Camerinus, Sp. Lartius Flavus II. Empedocles.

U. C. 265. A. C. 487. Olymp. 73, 2. (Dionys. VIII, 1.)

C. Julius Iulus, P. Pinarius Rufus Mamercinus.

U. C. 266. A. C. 486. Olymp. 73, 3. (Liv. II, 39. Dionys. VIII, 16.)

Sp. Nautius Rutilus, Sex. Furius Fusus. A. C. 486-474 Xerxes I. Epicharmus.

U. C. 267. A. C. 485. Olymp. 73, 4. (Liv. II, 40. Dionys. VIII, 73.)

T. Sicinius Sabinus, C. Aquillius Tuscus.

U. C. 268. A. C. 484. Olymp. 74, 1. (Liv. II, 41. Dionys. VIII, 79.)

Sp. Cassius Viscellinus III, Proculus Virginius Tricostus Rutilus. Prima lex agraria. Polycletus Sicyonius, Myron et Pythagoras Rheginus statuarii. A. C. 484-432 Herodotus.

U. C. 269. A. C. 483. Olymp. 74, 2. (Liv. II, 41. Dionys. VIII, 79.)

Ser. Cornelius Maluginensis Cossus, Q. Fabius Vibulanus. Sp. Cassius damnatur.

U. C. 270. A. C. 482. Olymp. 74, 3. (Liv. II, 42. Dionys. VIII, 96.)

L. Æmilius Mamercinus, K. Fabius Vibulanus. A. C. 482-477 Gelon tyrannus Syracus.

U. C. 271. A. C. 481. Olymp. 74, 4. (Liv. II, 42. Dionys. VIII, 100.)

M. Fabius Vibulanus, L. Valerius Publicola Potitus. A. C. 481-393 Veiens bellum.

U. C. 272. A. C. 480. Olymp. 75, 1. (Liv. II, 43. Dionys. VIII, 105.)

Q. Fabius Vibulanus II, C. Julius Iulus II. Xerxes I victus ad Thermopylas, Artemisium et Salamin. Hegias et Onatas statuarius. A. C. 480 sq. Artabazes rex Ponti. 480-430 anni L florentium Græciæ rerum. 480-406 Euripides. 480-410 Antiphon.

U. C. 273. A. C. 479. Olymp. 75, 2. (Liv. II, 43. Dionys. IX, 1.)

K. Fabius Vibulanus II, Sp. Furius Fusus. Mardonius ad Platæas a Pausania et Aristide victus, classisque Persarum eodem die ad Mycalen.

U. C. 274. A. C. 478. Olymp. 75, 3. (Liv. II, 43. Dionys. IX, 5.)

M. Fabius Vibulanus II, Cn. Manlius Cincinnatus.

U. C. 275. A. C. 477. Olymp. 75, 4. (Liv. II, 48. Dionys. IX, 14.)

K. Fabius Vibulanus III, *T. Virginius Tricostus Rutilus*. A. C. 477-434 Alexander I.

U. C. 276. A. C. 476. Olymp. 76, 1. (Liv. II, 49. Dionys. IX, 19.)

L. Æmilius Mamercinus II, *C. Servilius Structus Ahala*, *C. Cornelius Lentulus Esquilinus*. Fabii CCCVI pereunt. A. C. 476-425 Hiero I.

U. C. 277. A. C. 475. Olymp. 76, 2. (Liv. II, 51. Dionys. IX, 23.)

C. Horatius Pulvillus, *T. Menenius Lanatus*.

U. C. 278. A. C. 474. Olymp. 76, 3. (Liv. II, 51. Dionys. IX, 31.)

A. Virginius Tricostus Rutilus, *Sp. Servilius Structus*. A. C. 474-424 Artaxerxes I Longimanus, Phidias, Mys.

U. C. 279. A. C. 473. Olymp. 76, 4. (Liv. II, 52.)

C. Nautius Rutilus, *P. Valerius Publicola*.

U. C. 280. A. C. 472. Olymp. 77, 1. (Liv. II, 54. Dionys. IX, 44.)

L. Furius Medullinus Fusus, *A. Manlius Vulso*. Hiero Etruscos, Cumanorum hostes, vincit.

U. C. 281. A. C. 471. Olymp. 77, 2. (Liv. II, 54. Dionys. IX, 45.)

L. Æmilius Mamercinus III, *Vopiscus Julius Iulus* aut *Opiter Virginius*.

U. C. 282. A. C. 470. Olymp. 77, 3. (Liv. II, 56. Dionys. IX, 48.)

L. Pinarius Rufus Mamercinus, *P. Furius Fusus*. Lex a Volerone Publilio lata; plebeii magistratus fiunt comitiis

tributis. A. C. 470-460 bellum Messenium III. 470-400 Socrates. 470-361 Democritus. 470-390 Thucydides. 470-449 Cimon floret. 470-430 Pericles.

U. C. 283. A. C. 469. Olymp. 77, 4. (Liv. II, 56. Dionys. IX, 53.)

Ap. Claudius Sabinus Regillensis, T. Quintius Barbatus Capitolinus.

U. C. 284. A. C. 468. Olymp. 78, 1. (Liv. II, 61. Dionys. IX, 61.)

L. Valerius Publicola Potitus II, T. Æmilius Mamercinus.

U. C. 285. A. C. 467. Olymp. 78, 2. (Liv. II, 63. Dionys. IX, 68.)

T. Numicius Priscus, A. Virginius Tricostus Cœlimontanus. Mors Aristidis. A. C. 467-394 Andocides.

U. C. 286. A. C. 466. Olymp. 78, 3. (Liv. II, 64. Dionys. IX, 70.)

T. Quintius Barbatus Capitol. II, Q. Servilius Priscus. Mors Themistoclis.

U. C. 287. A. C. 465. Olymp. 78, 4. (Liv. III, 1. Dionys. IX, 74.)

Ti. Æmilius Mamercinus II, Q. Fabius Vibulanus.

U. C. 288. A. C. 464. Olymp. 79, 1. (Liv. III, 2. Dionys. IX, 75.)

Sp. Postumius Albus Regill., Q. Servilius Priscus II. Thrasybulus tyrannus Syracusis ejicitur.

U. C. 289. A. C. 463. Olymp. 79, 2. (Liv. III, 2. Dionys. IX, 77.)

Q. Fabius Vibul. II, T. Quintius Barbatus Capit. III.

U. C. 290. A. C. 462. Olymp. 79, 3. (Liv. III, 4. Dionys. IX, 79.)

A. Postumius Albus Regill., *Sp. Furius Medull. Fusus.*

U. C. 291. A. C. 461. Olymp. 79, 4. (Liv. III, 6. Dionys. IX, 84.)

L. Æbutius Elva, *P. Servilius Priscus.*

U. C. 292. A. C. 460. Olymp. 80, 1. (Liv. III, 8. Dionys. IX, 86.)

L. Lucretius Tricipitinus, *T. Veturius Geminus Cicurinus.* A. C. 460-356 Hippocrates. 460-388 Aristophanes?

U. C. 293. A. C. 459. Olymp. 80, 2. (Liv. III, 10. Dionys. X, 1.)

P. Volumnius Amintinus Gallus, *Ser. Sulpicius Camerinus.*

U. C. 294. A. C. 458. Olymp. 80, 3. (Liv. III, 15, 19. Dionys. X, 19.)

C. Claudius Sabinus Regill., *P. Valerius Public. II*, et *L. Quintius Cincinnatus.* A. C. 458-378 Lysias.

U. C. 295. A. C. 457. Olymp. 80, 4. (Liv. III, 22. Dionys. X, 23.)

Q. Fabius Vibulanus III, *L. Cornelius Maluginensis Cossus.* Esra.

U. C. 296. A. C. 456. Olymp. 81, 1. (Liv. III, 25, 29. Dionys. X, 26.)

L. Minucius Augurinus, *C. Nautius Rutilus*, *Q. Fabius Vibulanus.*

U. C. 297. A. C. 455. Olymp. 81, 2. (Liv. III, 30. Dionys. X, 31.)

Q. Minucius Augurinus, C. Horatius Pulvillus II. Decem tribuni plebis. Jon. Melanippides. Ocellus Lucanus?

U. C. 298. A. C. 454. Olymp. 81, 3. (Liv. III, 31. Dionys. X, 37.)

M. Valerius Maximus, Sp. Virginius Tricostus Cælimont.

U. C. 299. A. C. 453. Olymp. 81, 4, (Liv. III, 31. Dionys. X, 39.)

T. Romilius Rocus Vaticanus, C. Veturius Cicurinus.

U. C. 300. A. C. 452. Olymp. 82, 1. (Liv. III, 31, 65. Dionys. X, 55.)

Sp. Tarpeius Montanus Capitol., A. Aterius Fontinalis. Leges Græcorum arcessuntur. Cratinus et Plato poetæ; Euclides; Phædon; Menedemus.

U. C. 301. A. C. 451. Olymp. 82, 2. (Liv. III, 32. Dionys. X, 60.)

Sex. Quintilius Varus, P. Curiatius Tergeminus, Sp. Furius Fusus.

U. C. 302. A. C. 450. Olymp. 82, 3. (Liv. III, 32, 33. Dionys. X, 64.)

C. Menenius Lanatus, P. Sestius Capitol. Bacchylides. Praxilla poetria. Aristippus. Antisthenes. Cebes. Æschines philos. A. C. 450-360 Xenophon.

U. C. 303. A. C. 449. Olymp. 82, 4. (Liv. III, 33. Dionys. X, 66.)

Decemviri consulari potestate. Leges X tabularum. Pax a Cimone cum victis Persis composita, qua Græci in Asia min. ab horum potestate liberantur.

U. C. 304. A. C. 448. Olymp. 83, 1. (Liv. III, 35. Dionys. X, 67.)

Decemviri consul. pot. Leges XII tabularum. Panænus Phidiæ frater.

U. C. 305. A. C. 447. Olymp. 83, 2. (Liv. III, 38, 55, 70. Dionys. XI, 50.)

Decemviri cons. pot. et Consules *L. Valerius Publicola Potitus, M. Horatius Barbatus.* Leges Valeriæ Horatiæ. Ap. Claudius, L. Icilius, L. Virginius, Virginia. Secessio plebis in Aventinum et Sacrum montem.

U. C. 306. A. C. 446. Olymp. 83, 3. (Liv. III, 65. Dionys. XI, 56.)

Lar Herminius Aquilinus, T. Virginius Tricostus Cœlimontanus. Melissus Samius philos.

U. C. 307. A. C. 445. Olymp. 83, 4. (Liv. III, 65. Dionys. XI, 56.)

M. Geganius Macerinus, C. Julius Iulus. Nehemia.

U. C. 308. A. C. 444. Olymp. 84, 1. (Liv. III, 66.)

T. Quintius Barbatus Capitol. IV, Agrippa Furius Fusus.

U. C. 309. A. C. 443. Olymp. 84, 2. (Liv. IV, 1. Dionys. XI, 57.)

M. Genucius Augurinus, C. Curtius Philo. Lex a C. Canuleio de connubio Patrum et plebis lata, et a IX tribunis pl. de communicando cum plebe consulatu.

U. C. 310. A. C. 442. Olymp. 84, 3. (Liv. IV, 7. Dionys. XI, 66.)

Tribuni militum consulari potestate *A. Sempronius Atratinus, L. Atilius Longus, T. Cæcilius Siculus,* et Consules *L. Papirius Mugillanus, L. Sempronius Atratinus.*

U. C. 311. A. C. 441. Olymp. 84, 4. (Liv. IV, 8. Dionys. XI, 67.)

M. Geganius Macerinus II, T. Quintius Barbatus Capitol. V. Prioris anni consules primi Censores.

U. C. 312. A. C. 440. Olymp. 85, 1. (Liv. IV, 11.)

M. Fabius Vibulanus, Postumus Æbutius Elva Cornicen.

U. C. 313. A. C. 439. Olymp. 85, 2. (Liv. IV, 12.)

C. Furius Pacilus, M. Papirius Crassus.

U. C. 314. A. C. 438. Olymp. 85, 3. (Liv. IV, 12.)

Proculus Geganius Macerinus, M. Menenius Lanatus. Eupolis. Phrynichus?

U. C. 315. A. C. 437. Olymp. 85, 4. (Liv. IV, 13.)

T. Quintius Barbatus Capitol. VI, Agrippa Menenius Lanatus. L. Minucius præfectus annonæ, et Sp. Mælii largitiones suspectæ ac pœna.

U. C. 316. A. C. 436. Olymp. 86, 1. (Liv. IV, 16.)

III Tribuni mil. cons. pot. Malachia.

U. C. 317. A. C. 435. Olymp. 86. 2. (Liv. IV, 17.)

M. Geganius Macerinus III, L. Sergius Fidenas. Mam. Æmilius Dict. et L. Quintius Cincinnatus mag. equitum. Bellum adversus Fidenates et Veientes, quorum rex Lars Tolumnius legatos Rom. trucidari jusserat. A. Cornelius Cossus eo interfecto secunda fert spolia opima.

U. C. 318. A. C. 434. Olymp. 86, 3. (Liv. IV, 21.)

M. Cornelius Maluginensis, L. Papirius Crassus. A. C. 434-336 Isocrates. 434-413 Perdiccas II.

U. C. 319. A. C. 433. Olymp. 86, 4. (Liv. IV, 21.)

C. Julius Iulus II, L. Virginius Tricostus.

U. C. 320. A. C. 432. Olymp. 87, 1. (Liv. IV, 23.)

C. Julius Iulus III, L. Virginius Tricostus II. Mam. Æmilius dictator censuram facit annuam et semestrem.

U. C. 321. A. C. 431. Olymp. 87, 2. (Liv. IV, 25.)

III Tribuni mil. cons. pot. A. C. 431-404 bellum Peloponnesium.

U. C. 322. A. C. 430. Olymp. 87, 3. (Liv. IV, 25.)

III Tribuni mil. cons. pot. Meton astron. et Philonidas poeta.

U. C. 323. A. C. 429. Olymp. 87, 4. (Liv. IV, 26.)

T. Quintius Pennus Cincinnatus, C. Julius Mento. A. Postumius Tubertus Dict. (qui filium securi percussisse dicitur) et L. Julius mag. equitum. Bellum cum Æquis et Volscis. Egestanis in Sicilia Pœni auxilia mittunt adversus Selinuntios. A. C. 429-348 Plato. 429-357 Isæus.

U. C. 324. A. C. 428. Olymp. 88, 1. (Liv. IV, 30.)

L. Papirius Crassus, L. Julius Iulus. Polygnotus Thasius et Micon pictores.

U. C. 325. A. C. 427. Olymp. 88, 2. (Liv. IV, 30.)

L. Sergius Fidenas II, Hostus Lucretius Tricipit.

U. C. 326. A. C. 426. Olymp. 88, 3. (Liv. IV, 30.)

A. Cornelius Cossus, T. Quintius Pennus Cincin. II.

U. C. 327. A. C. 425. Olymp. 88, 4. (Liv. IV, 30.)

C. Servilius Structus Ahala, L. Papirius Mugill. II. Leontini in Sicilia adjuvantur classe Atheniens. adversus Syracusanos.

U. C. 328. A. C. 424. Olymp. 89, 1. (Liv. IV, 31.)

IV Tribuni mil. cons. pot. Gorgias. Antimachus. A. C. 424-403 Darius II Nothus.

U. C. 329. A. C. 423. Olymp. 89, 2. (Liv. IV, 35.)

IV Tribuni mil. cons. pot.

U. C. 330. A. C. 422. Olymp. 89, 3. (Liv. IV, 35.)

IV Trib. mil. c. p. Damophilus et Neseas pictores.

U. C. 331. A. C. 421. Olymp. 89, 4. (Liv. IV, 37.)

C. Sempronius Atratinus, Q. Fabius Vibulanus. Capua ab Samnitibus capta.

U. C. 332. A. C. 420. Olymp. 90, 1. (Liv. IV, 42.)

III Trib. mil. c. p. Aglaophon, Cephissodorus, Phrylus, Evenor pictores; Alcamenes et Agoracritus sculptores.

U. C. 333. A. C. 419. Olymp. 90, 2. (Liv. IV, 43.)

Num. Fabius Vibulanus, T. Quintius Barbatus Capitol. Quatuor Quæstores et promiscue de Patribus ac plebe facti.

U. C. 334. A. C. 418. Olymp. 90, 3. (Liv. IV, 43.)

[*Interreges.*] Agathon tragicus et comicus poeta.

U. C. 335. A. C. 417. Olymp. 90, 4. (Liv. IV, 44.)

IV Trib. mil. c. p. Cumæ a Samnitibus captæ.

U. C. 336. A. C. 416. Olymp. 91, 1. (Liv. IV, 44.)

III Tribuni mil. c. p. Alcibiades, Nicias et Lamachus cum Syracusanis bellum gerentes.

U. C. 337. A. C. 415. Olymp. 91, 2. (Liv. IV, 45.)

III Tribuni mil. cons. pot.

U. C. 338. A. C. 414. Olymp. 91, 3. (Liv. IV, 47.)

IV Tribuni mil. cons. pot. Bellum Decelicum. A. C. 414-324 Diogenes Sinop.

U. C. 339. A. C. 413. Olymp. 91, 4. (Liv. IV, 47.)

III Tribuni mil. c. p. Protagoras, Diagoras, Hippias et Prodicus Sophistæ. A. C. 413-399 Archelaus rex Maced.

U. C. 340. A. C. 412. Olymp. 92, 1. (Liv. IV, 47.)

IV Trib. mil. c. p. Diocles Syracus. leges fert.

U. C. 341. A. C. 411. Olymp. 92, 2. (Liv. IV, 49.)

IV Tribuni mil. cons. pot.

U. C. 342. A. C. 410. Olymp. 92, 3. (Liv. IV, 51.)

A. Cornelius Cossus, L. Furius Medullinus. Manasse. Lycius statuarius. Samaritani in Garizim.

U. C. 343. A. C. 409. Olymp. 92, 4. (Liv. IV, 52.)

Q. Fabius Ambustus, C. Furius Pacilus.

U. C. 344. A. C. 408. Olymp. 93, 1. (Liv. IV, 52.)

M. Papirius Atratinus, C. Nautius Rutilus. A. C. 408-328 Lycurgus orator. Pœni Syracusanis bellum inferunt.

U. C. 345. A. C. 407. Olymp. 93, 2. (Liv. IV, 53.)

M'. Æmilius Mamercinus, C. Valerius Potitus. Theophilus, Philistion et Chæremon poetæ.

U. C. 346. A. C. 406. Olymp. 93, 3. (Liv. IV, 54.)

Cn. Cornelius Cossus, L. Furius Medullinus II. Primi Quæstores plebeii. Cyrus junior. Antiphanes et Alexis poetæ.

U. C. 347. A. C. 405. Olymp. 93, 4. (Liv. IV, 56.)

III Tribuni mil. c. p. A. C. 405-368 Dionysius senior. Philistus historicus.

U. C. 348. A. C. 404. Olymp. 94, 1. (Liv. IV, 57.)

IV Tribuni mil. cons. pot. Alcibiades Lysandro et Pharnabazo auctoribus in Phrygia necatur.

U. C. 349. A. C. 403. Olymp. 94, 2. (Liv. IV, 58.)

IV Tribuni mil. cons. pot. Veiens bellum.

U. C. 350. A. C. 402. Olymp. 94, 3. (Liv. IV, 61.)

VI Tribuni mil. cons. pot. A. C. 402-364 Artaxerxes II Mnemon. Mithridates I. Alcidamas orator. Archytas et Timæus philos. Apollodorus Athen. pictor.

U. C. 351. A. C. 401. Olymp. 94, 4. (Liv. IV, 61.)

VI Tribuni mil. cons. pot. Thrasybulus XXX tyrannos Athenis ejicit.

U. C. 352. A. C. 400. Olymp. 95, 1. (Liv. V, 1.)

VIII Tribuni mil. cons. pot. Stipendium militibus datum. A. C. 400-362 Agesilaus successor Agidis fratris. Philoxenus poeta. Dædalus Sicyonius plasta. Naucydes, Dinomenes, Canochus, Polycletus Argivus et Patrocles statuarii.

U. C. 353. A. C. 399. Olymp. 95, 2. (Liv. V, 8.)

VI Tribuni mil. c. p. Conon. Ctesias.

U. C. 354. A. C. 398. Olymp. 95, 3. (Liv. V, 10.)

VI Tribuni mil. c. p. Plato Tarentum et Syracusas venit. A. C. 398-389 Orestes rex Maced.

U. C. 355. A. C. 397. Olymp. 95, 4. (Liv. V, 12.)

VI Tribuni mil. c. p. Zeuxis, Parrhasius? Timanthes, Eupompus pictores.

U. C. 356. A. C. 396. Olymp. 96, 1. (Liv. V, 13.)

VI Tribuni mil. c. p. Nicophron et Nicochares comici poetæ. Lysander in prælio cum Thebanis ad Halyartum cadit.

U. C. 357. A. C. 395. Olymp. 96, 2. (Liv. V, 14.)

VI Tribuni mil. c. p. Conon Pisandrum Spartanorum ducem ad Cnidum, et Agesilaus Athenienses ad Coroneam vincit.

U. C. 358. A. C. 394. Olymp. 96, 3. (Liv. V, 16.)

VI Tribuni mil. c. p. Bellum Corinthiacum.

U. C. 359. A. C. 393. Olymp. 96, 4. (Liv. V, 18.)

VI Tribuni mil. cons. pot. Camillus Dict. Veios diruit. Iphicrates Spartanos vincit ad Corinthum.

U. C. 360. A. C. 392. Olymp. 97, 1. (Liv. V, 24.)

VI Tribuni mil. c. p. A. C. 392-288 (al. 372-268) Theophrastus.

U. C. 361. A. C. 391. Olymp. 97, 2. (Liv. V, 26.)

VI Tribuni mil. c. p. Falerii Camillo dediti. Philolaus Croton. Pythag. Agesilaus agrum Corinth. vastat.

U. C. 362. A. C. 390. Olymp. 97, 3. (Liv. V, 29.)

L. Lucretius Flavus, Ser. Sulpicius Camerinus. Antimachus Colophonius poeta.

U. C. 363. A. C. 389. Olymp. 97, 4. (Liv. V, 31. Dionys. I, 74.)

L. Valerius Potitus, M. Manlius Capitolinus. A. C. 389-368 Amyntas II.

U. C. 364. A. C. 388. Olymp. 98, 1. (Liv. V, 32.)

VI Tribuni mil. c. p. Camillus exsulat.

U. C. 365. A. C. 387. Olymp. 98, 2. (Liv. V, 36, sq.)

VI Tribuni mil. c. p. Clades Alliensis et Roma a Gallis capta. M. Furius Camillus Dict. et L. Valerius mag. equitum. Antalcidæ pax Græcis Asiaticis libertatem adimit. A. C. 387-358 Chabrias floret.

U. C. 366. A. C. 386. Olymp. 98, 3. (Liv. VI, 1.)

[M. Furius Camillus dictaturam continuat.] A. C. 386 sq. bella perpetua Rom. cum Etruscis et Gallis.

U. C. 367. A. C. 385. Olymp. 98, 4. (Liv. VI, 1.)

VI Tribuni mil. c. p. A. C. 385 sq. Datames.

U. C. 368. A. C. 384. Olymp. 99, 1. (Liv. VI, 4.)

VI Tribuni mil. cons. pot.

U. C. 369. A. C. 383. Olymp. 99, 2. (Liv. VI, 5.)

VI Tribuni mil. cons. pot.

U. C. 370. A. C. 382. Olymp. 99, 3. (Liv. VI, 6.)

VI Tribuni mil. c. p. Phœbidas Spartanus Cadmeam capit.

U. C. 371. A. C. 381. Olymp. 99, 4. (Liv. VI, 11.)

VI Tribuni mil. c. p. A. C. 381-319 Demosthenes. Æschines orator.

U. C. 372. A. C. 380. Olymp. 100, 1. (Liv. VI, 18.)

VI Tribuni mil. c. p. M. Manlius de saxo Tarpeio dejicitur. A. C. 380-318 Aristoteles; vid. Gell. XVII, 21.

U. C. 373. A. C. 379. Olymp. 100, 2. (Liv. VI, 21.)

VI Tribuni mil. cons. pot.

U. C. 374. A. C. 378. Olymp. 100, 3. (Liv. VI, 22.)

VI Tribuni mil. c. p. Pelopidas Thebanorum exsulum dux Cadmeam recipit, a Spartanis occupatam.

U. C. 375. A. C. 377. Olymp. 100, 4. (Liv. VI, 22.)

VI Tribuni mil. c. p. A. C. 377 sq. Iphicrates.

U. C. 376. A. C. 376. Olymp. 101, 1. (Liv. VI, 27.)

VI Tribuni mil. c. p. Præneste captum. T. Quintius Cincinnatus Dict. et A. Sempronius Atratinus mag. equitum. Timotheus Spartanos ad Leucaten vincit.

U. C. 377. A. C. 375. Olymp. 101, 2. (Liv. VI, 30.)

VI Tribuni mil. c. p. Eubulus, Anaxandridas, Philetærus, Theopompus, Astydamas et Nicostratus poetæ comici.

U. C. 378. A. C. 374. Olymp. 101, 3. (Liv. VI, 31.)

VI Tribuni mil. cons. pot.

U. C. 379. A. C. 373. Olymp. 101, 4. (Liv. VI, 32.)

VI Tribuni mil. c. p. M. Fabius Ambustus generique ejus Ser. Sulpicius et C. Licinius Stolo.

U. C. 380-384. A. C. 372-368. Olymp. 102, 1; 103, 1. (Liv. VI, 35.)

L. Sextius Sextinus Lateranus et C. Licinius Calvus Stolo tribuni plebis per quinquennium regnant. A. C. 371 Epaminondas vincit Spartanos ad Leuctra. 370 Eudoxus Cnidius geometer. Scopas Parius sculptor. Polycles, Cephissodotus, Leochares et Hypatodorus statuarii. 368-343 Dionysius junior. 368 Pelopidas cum Ismenia ab Alexandro Pheræo, Thessal. tyranno, in vincula conjicitur, et 367 liberatus ab Epaminonda, sed 364 in prælio invectus in tyrannum victor cadit.

U. C. 385. A. C. 367. Olymp. 103, 2. (Liv. VI, 36.)

VI Tribuni mil. cons. pot.

U. C. 386. A. C. 366. Olymp. 103, 3. (Liv. VI, 36.)

VI Tribuni mil. c. p. Epicrates, Anaxilaus, Theodectes poetæ.

U. C. 387. A. C. 365. Olymp. 103, 4. (Liv. VI, 38.)

VI Tribuni mil. c. p. M. Furius Camillus Dict. et L. Æmilius Mamercinus mag. equitum. Deinde P. Manlius Capitolinus Dict. et C. Licinius Calvus Stolo primus mag. equitum e plebe.

U. C. 388. A. C. 364. Olymp. 104, 1. (Liv. VI, 42.)

VI Tribuni mil. cons. pot. A. C. 364 sq. Perdiccas III. Praxiteles et ejus filii, Pamphilus et Cephissodorus, æqualesque Bryaxis, Timotheus, Pythis sculptores. Euphranor, Athenion et Nicias pictores.

U. C. 389. A. C. 363. Olymp. 104, 2. (Liv. VI, 42; VII, 1.)

L. Sextius Sextinus Lateranus, *L. Æmilius Mamercinus.* Primus consul e plebe: primus prætor et ædilis curulis. Ariobarzanes I. Æneas Tacticus. Epaminondas ad Mantineam victor cadit.

U. C. 390. A. C. 362. Olymp. 104, 3. (Liv. VII, 1.)

L. Genucius Aventinensis, *Q. Servilius Ahala.* A. C. 362-260 Zeno.

U. C. 391. A. C. 361. Olymp. 104, 4. (Liv. VII, 2.)

C. Sulpicius Peticus, *C. Licinius Calvus Stolo.* Primi ludi scenici Romæ acti. A. C. 361-341 Artaxerxes III, Ochus. 361-292 Dinarchus orator.

U. C. 392. A. C. 360. Olymp. 105, 1. (Liv. VII, 3.)

Cn. Genucius Aventinensis, *L. Æmilius Mamercinus II.* L. Manlius Imperiosus dictator clavi figendi causa dictus. A. C. 360-336 Philippus Alexandri M. pater.

U. C. 393. A. C. 359. Olymp. 105, 2. (Liv. VII, 4.)

Q. Servilius Ahala II, *L. Genucius Aventinensis II.*

U. C. 394. A. C. 358. Olymp. 105, 3. (Liv. VII, 9.)

C. Sulpicius Peticus II, *C. Licinius Calvus Stolo II.* T. Manlii Torquati pietas in patrem severum et certamen singulare cum Gallo. Chares et Chabrias. Pamphilus, Apellis magister. A. C. 358-355 Dion.

U. C. 395. A. C. 357. Olymp. 105, 4. (Liv. VII, 11.)

C. Pœtelius Libo Visolus (*Balbus*), *M. Fabius Ambustus.* Alexandri Pheræi mors. Theopompus et Ephorus historici.

U. C. 396. A. C. 356. Olymp. 106, 1. (Liv. VII, 12.)

M. Popillius Lænas, *Cn. Manlius Capitolinus Imperiosus.* Seditio plebis metu belli Tiburtini compressa. Athenienses ducibus Charete, Iphicrate et Timotheo cum sociis bellum

gerunt. Alexander M. nascitur, quo die Herostratus templum Dianæ Ephes. incendit.

U. C. 397. A. C. 355. Olymp. 106, 2. (Liv. VII, 12.)

C. Fabius Ambustus, C. Plautius Proculus. Tarquiniense bellum. C. Sulpicius Peticus Dict. Gallos vincit. C. Pœtelius trib. pl. primam fert legem de ambitu. Bellum Phocense s. sacrum.

U. C. 398. A. C. 354. Olymp. 106, 3. (Liv. VII, 16.)

C. Marcius Rutilus, Cn. Manlius Capit. Imper. II.

U. C. 399. A. C. 353. Olymp. 106, 4. (Liv. VII, 17.)

M. Fabius Ambustus II, M. Popillius Lænas II. C. Marcius Rutilus primus dictator e plebe. Mausolus et Artemisia uxor.

U. C. 400. A. C. 352. Olymp. 107, 1. (Liv. VII, 18.)

C. Sulpicius Peticus III, M. Valerius Publicola.

U. C. 401. A. C. 351. Olymp. 107, 2. (Liv. VII, 18.)

M. Fabius Ambustus III, T. Quintius Pennus Capitolinus Crispinus. Echion et Therimachus pictores.

U. C. 402. A. C. 350. Olymp. 107, 3. (Liv. VII, 19.)

C. Sulpicius Peticus IV, M. Valerius Publicola II.

U. C. 403. A. C. 349. Olymp. 107, 4. (Liv. VII, 21.)

P. Valerius Publicola, C. Marcius Rutilus II.

U. C. 404. A. C. 348. Olymp. 108, 1. (Liv. VII, 22.)

C. Sulpicius Peticus V, T. Quintius Cincinnatus Capitol., al. *T.* vel *C.* vel *K. Quintius Pennus.* C. Marcius Rutilus primus censor e plebe. Speusippus succedit Platoni.

U. C. 405. A. C. 347. Olymp. 108, 2. (Liv. VII, 23.)

M. Popillius Lænas III, L. Cornelius Scipio.

U. C. 406. A. C. 346. Olymp. 108, 3. (Liv. VII, 24, 25.)

L. Furius Camillus, Ap. Claudius Crassus. L. Furius Ca-

millus Dict. et P. Cornelius Scipio mag. equitum. M. Valerii (Corvi) certamen cum Gallo in bello Gallico. Classis Dionysii jun. infestat Italiam inferiorem.

U. C. 407. A. C. 345. Olymp. 108, 4. (Liv. VII, 26, 27.)

M. Valerius Corvus, (XXIII annos natus) *M. Popillius Lænas IV.* Fœdus II cum Pœnis ictum. A. C. 345-337 Timoleon floret.

U. C. 408. A. C. 344. Olymp. 109, 1. (Liv. VII, 27.)

T. Manlius Torquatus Imperiosus, *C. Plautius Hypsæus.*

U. C. 409. A. C. 343. Olymp. 109, 2. (Liv. VII, 27.)

M. Valerius Corvus II, *C. Pœtelius Libo Visolus II.*

U. C. 410. A. C. 342. Olymp. 109, 3. (Liv. VII, 28.)

M. Fabius Dorso, *Ser. Sulpicius Camerinus.* A. C. 342-271 Epicurus. 342-293 Menander et Philemon, novæ comœdiæ auctores.

U. C. 411. A. C. 341. Olymp. 109, 4. (Liv. VII, 28.)

C. Marcius Rutilus III, *T. Manlius Torq. Imper. II.*

U. C. 412. A. C. 340. Olymp. 110, 1. (Liv. VII, 28.)

M. Valerius Corvus III, *A. Cornelius Cossus Arvina.* A. C. 340-269 bellum Samniticum. Campani Sidicinis auxiliati victique a Samnitibus se dedunt Romanis. Demades et Hyperides oratores.

U. C. 413. A. C. 339. Olymp. 110, 2. (Liv. VII, 38.)

C. Marcius Rutilus IV, *Q. Servilius Ahala III.*

U. C. 414. A. C. 338. Olymp. 110, 3. (Liv. VIII, 1.)

C. Plautius Hypsæus II, *L. Æmilius Mamercinus.* Græci a Philippo ad Chæroneam victi. Xenocrates succedit Speusippo.

U. C. 415. A. C. 337. Olymp. 110, 4. (Liv. VIII, 3, 24.)

T. Manlius Torquatus Imperiosus III, *P. Decius Mus.* De

anno conf. Cic. ad Div. IX, 21, 5. L. Papirius Crassus Dict. et L. Papirius Cursor mag. equitum. Latini Campanique bello domiti. Decius se devovet, et Manlii filius securi percutitur jussu patris. Alexander Molossus, Epiri rex et frater generque Olympiadis, matris Alexandri M., classem in Italiam appellit. Autolycus astron. Callisthenes philos. Clitarchus, Anaximenes et Hecatæus historici. Philippides et Alexis poetæ comici. A. C. 337-331 Darius III Codomanus. 337-302 Mithridates II.

U. C. 416. A. C. 336. Olymp. 111, 1. (Liv. VIII, 12.)

Ti. Æmilius Mamercinus, *Q. Publilius Philo*, qui tres leges fert plebi secundissimas, ut plebiscita omnes Quirites teneant, ut Pàtres fiant auctores legum ante initum suffragium, utque alter utique ex plebe censor creetur. A. C. 336-324 Alexander M.

U. C. 417. A. C. 335. Olymp. 111, 2. (Liv. VIII, 13.)

L. Furius Camillus II, *C. Mœnius*. Latium et Campania subacta. Rostra ex Antiatum navibus avulsa. Pyrrho Scepticus.

U. C. 418. A. C. 334. Olymp. 111, 3. (Liv. VIII, 15.)

C. Sulpicius Longus, *P. Ælius Pœtus*. Q. Publilius Philo primus Prætor de plebe.

U. C. 419. A. C. 333. Olymp. 111, 4. (Liv. VIII, 16.)

L. Papirius Crassus, *K. Duilius*. Strato II, et Abdolonymus.

U. C. 420. A. C. 332. Olymp. 112, 1. (Liv. VIII, 16.)

M. Valerius Corvus IV, *M. Atilius Regulus*. Apelles, Protogenes, Pausias, Aristides, Amphion, Asclepiodorus, Arcesilaus, Nicanor, Antiphilus et Nicomachus pictores. Pytheas et Euthymenes in mari Atlantico.

U. C. 421. A. C. 331. Olymp. 112, 2. (Liv. VIII, 16.)

T. Veturius Calvinus, *Sp. Postumius Albinus*. Alexandria condita et metata a Dinochare s. Dinocrate.

U. C. 422. A. C. 330. Olymp. 112, 3.

L. Papirius Cursor, *C. Pœtelius Libo Visolus.* Agis II perit. Callipus chronol. Berosus?

U. C. 423. A. C. 329. Olymp. 112, 4. (Liv. VIII, 17.)

A. Cornelius Cossus Arvina II, *Cn. Domitius Calvinus.* M. Papirius Crassus Dict. et P. Valerius Publicola mag. eq.

U. C. 424. A. C. 328. Olymp. 113, 1. (Liv. VIII, 18.)

M. Claudius Marcellus, *C. Valerius Potitus Flaccus.* Veneficia CLXX matronarum. Cn. Quintilius Dictator clavi figendi causa dictus.

U. C. 425. A. C. 327. Olymp. 113, 2. (Liv. VIII, 19.)

L. Papirius Crassus II, *L. Plautius Venno.*

U. C. 426. A. C. 326. Olymp. 113, 3. (Liv. VIII, 20.)

L. Æmilius Mamercinus Privernas II, *C. Plautius Decianus.* Hephæstio obit. Heraclides Ponticus. Crates Thebanus.

U. C. 427. A. C. 325. Olymp. 113, 4. (Liv. VIII, 22.)

P. Plautius Proculus, *P. Cornelius Scapula.* Nearchus, Onesicritus et Androsthenes in oceano Indico.

U. C. 428. A. C. 324. Olymp. 114, 1. (Liv. VIII, 22.)

L. Cornelius Lentulus, *Q. Publilius Philo II.* M. Claudius Marcellus Dict. et Sp. Postumius mag. equitum. Palæpolitanis bellum infertur. Lysippus, Lysistratus, Sostratus, Silancon et Chares statuarii. Alexander M. et Diogenes moriuntur. A. C. 324 sq. Philippus Arrhidæus, Roxane et Alexander Pergamenus, Barsine et Hercules. Perdiccas, Eumenes Cardianus, Craterus, Neoptolemus, Antipater, Antigonus, Nicanor, Polysperchon, Lysimachus. 324-284 Ptolemæus Lagi.

U. C. 429. A. C. 323. Olymp. 114, 2. (Liv. VIII, 23, 24, 28.)

C. Pœtelius Libo Visolus II, *L. Papirius Mugillanus*. Ob L. Papirii feneratoris fœdam libidinem nexi soluti lataque lex, ne quis nisi criminis causa necteretur. Alexander Epiri rex perit. Bellum Lamiacum, ab Antipatro Græcisque gestum.

U. C. 430. A. C. 322. Olymp. 114, 3. (Liv. VIII, 29.)

L. Furius Camillus III, *D. Junius Brutus Scæva*. L. Papirii Cursoris Dict. severitas et ira in Q. Fabium Max. Rullianum mag. equitum. A. C. 322-318 Phocion.

U. C. 431. A. C. 321. Olymp. 114, 4. (Liv. VIII, 37.)

C. Sulpicius Longus II, *Q. Æmilius (Aulius) Cerretanus.*

U. C. 432. A. C. 320. Olymp. 115, 1. (Liv. VIII, 38.)

Q. Fabius Max. Rullianus, *L. Fulvius Curvus*. A. Cornelius Arvina Dict. et M. Fabius Ambustus mag. equitum.

U. C. 433. A. C. 319. Olymp. 115, 2. (Liv. IX, 1 sq.)

Ti. Veturius Calvinus II, *Sp. Postumius Albinus II*. Furculæ Caudinæ. Aristoxenus musicus.

U. C. 434. A. C. 318. Olymp. 115, 3. (Liv. IX, 7.)

Q. Publilius Philo III, *L. Papirius Cursor II.*

U. C. 435. A. C. 317. Olymp. 115, 4. (Liv. IX, 15.)

L. Papirius Cursor III, (Mugillanus) *Q. Aulius Cerretanus II*. A. C. 317-298 Cassander.

U. C. 436. A. C. 316. Olymp. 116, 1. (Liv. IX, 20.)

M. Foslius Flaccinator, *L. Plautius Venno*. Aristides, Aristocles, Philoxenus, Nicophanes, Antidotus pictores. A. C. 316-284 Demetrius Phalereus Athenis præfectus.

U. C. 437. A. C. 315. Olymp. 116, 2. (Liv. IX, 20.)

C. Junius Bubulcus Brutus, *Q. Æmilius Barbula*. A. C. 315-287 Agathocles tyrannus Syrac.

U. C. 438. A. C. 314. Olymp. 116, 3. (Liv. IX, 21.)

Sp. Nautius Rutilus, M. Popillius Lænas. Euemerus.

U. C. 439. A. C. 313. Olymp. 116, 4. (Liv. IX, 22.)

Q. Publilius Philo IV, L. Papirius Cursor IV.

U. C. 440. A. C. 312. Olymp. 117, 1. (Liv. IX, 24.)

M. Pœtelius Libo, C. Sulpicius Longus III. Hecatæus Milesius geogr.

U. C. 441. A. C. 311. Olymp. 117, 2. (Liv. IX, 28.)

L. Papirius Cursor V, C. Junius Bubulcus Brutus II.

U. C. 442. A. C. 310. Olymp. 117, 3. (Liv. IX, 28, 45.)

M. Valerius Maximus, P. Decius Mus. Bellum Etruscum. Ap. Claudius (Cæcus) et C. Plautius censores. Ap. Claudii via, aqua, et invidiosa senatus lectio, libertinis in Patres lectis. Appius solus censor humiles per omnes tribus dividit. Potitii intereunt.

U. C. 443. A. C. 309. Olymp. 117, 4. (Liv. IX, 30.)

C. Junius Bubulcus Brutus III, Q. Æmilius Barbula II. Duumviri navales. Tribuni mil. seni deni in IV legiones a populo creantur. Tibicines. A. C. 309-282 Seleucus I Nicator, rex Babyl., Syriæ et Maced.

U. C. 444. A. C. 308. Olymp. 118, 1. (Liv. IX, 33.)

Q. Fabius Max. Rullianus II, C. Marcius Rutilus. L. Papirius Cursor Dict. et C. Junius Bubulcus Brutus mag. equitum. Etrusci Umbrique devicti.

U. C. 445. A. C. 307. Olymp. 118, 2. (Liv. IX, 41.)

Q. Fabius Max. Rullianus III, P. Decius Mus II.

U. C. 446. A. C. 306. Olymp. 118, 3. (Liv. IX, 42.)

Ap. Claudius Cæcus, L. Volumnius Flamma Violensis. Euclides. Simmias, Diphilus et Dosiadas poetæ. Nossis poetria.

U. C. 447. A. C. 305. Olymp. 118, 4. (Liv. IX, 42.)

P. Cornelius Arvina, Q. Marcius Tremulus. Hic triumphat de Hernicis. Fœdus III cum Pœnis ictum.

U. C. 448. A. C. 304. Olymp. 119, 1. (Liv. IX, 44.)

L. Postumius Megellus, Ti. Minucius Augurinus et *M. Fulvius Curvus Pætinus.*

U. C. 449. A. C. 303. Olymp. 119, 2. (Liv. IX, 45.)

P. Sulpicius Saverrio, P. Sempronius Sophus, a sapientia in jure civili cognominatus. Cn. Flavius, e scriba factus ædilis curulis, evulgat civile jus; fastos circa forum in albo proponit, et dedicat ædem Concordiæ. Q. Fabius Maximus Rullianus et P. Decius Mus censores. Ille forensem turbam conjicit in IV tribus urbanas, instituitque, ut Equites Idibus Quintil. transvehantur. Samnitibus pax data, et Æqui prope deleti.

U. C. 450. A. C. 302. Olymp. 119, 3. (Liv. X, 1.)

L. Genucius Aventinensis, Ser. Cornelius Lentulus. Mithridates III.

U. C. 451. A. C. 301. Olymp. 119, 4. (Liv. X, 1 sq.)

M. Livius Denter, M. Æmilius Paullus. C. Junius Bubulcus Dict. et M. Titinius mag. equit. M. Valerius Max. Corvus Dict. et M. Æmilius Paullus mag. eq. (Q. Fabius Max. Rullianus Dict. et P. Sempronius Sophus mag. eq.) Etruria et Æqui rebellant. Cleonymus rex Spart. diripit Tarentum: sed naves ejus a Venetis et Patavinis incenduntur. C. Fabius Pictor ædem Salutis pingit.

U. C. 452. A. C. 300. Olymp. 120, 1. (Liv. X, 6.)

M. Valerius Corvus V, Q. Apuleius Pansa. Primi pontifices et augures de plebe. Lex Valeria III de provocatione. Megasthenes hist. Artemon pictor. Eutychides, Euthycrates, Dahippus, Beda, Timarchus statuarii.

U. C. 453. A. C. 299. Olymp. 120, 2. (Liv. X, 9.)

M. Fulvius Pætinus, *T. Manlius Torquatus* et *M. Valerius Corvus VI.* M'. Curius Dentatus trib. pl. cogit Patres ante comitia auctores fieri.

U. C. 454. A. C. 298. Olymp. 120, 3. (Liv. X, 11.)

L. Cornelius Scipio, *Cn. Fulvius Centumalus.* Barba tonderi cœpta. Plin. VII, 59. A. C. 298-293 Philippus II, Antipater I, et Alexander filii Cassandri.

U. C. 455. A. C. 297. Olymp. 120, 4. (Liv. X, 13.)

Q. Fabius Max. Rullianus IV, *P. Decius Mus III.*

U. C. 456. A. C. 296. Olymp. 121, 1. (Liv. X, 16.)

L. Volumnius Flamma Violensis II, *Ap. Claudius Cæcus II.* Bella cum Samnitibus, Tuscis, Umbris et Gallis gesta.

U. C. 457. A. C. 295. Olymp. 121, 2. (Liv. X, 22 sq.)

Q. Fabius Max. Rullianus V, *P. Decius Mus IV.* Decius se devovet. A. C. 295-272 Pyrrhus II rex Epiri; vid. Vell. I, 14.

U. C. 458. A. C. 294. Olymp. 121, 3. (Liv. X, 32.)

L. Postumius Megellus II, *M. Atilius Regulus.* Samnium et Etruria vastata.

U. C. 459. A. C. 293. Olymp. 121, 4. (Liv. X, 38.)

L. Papirius Cursor, *Sp. Carvilius Maximus.* Falisci arma Etruscis jungunt. Samnitium legio sacrata et linteata. Consules triumphant de Samnitibus et Etruscis. P. Cornelius Arvina et C. Marcius Rutilus censores vicesimi sexti. Romani ludos coronati spectant, et palmas dant victoribus. A. C. 293-286 Demetrius Poliorcetes.

U. C. 460. A. C. 292. Olymp. 122, 1. (Liv. X, 47.)

Q. Fabius Maximus Gurges, D. Junius Brutus Scæva. Fabius opera patris, legati, adjutus cædit Samnites et C. Pontium in triumpho ducit. Æsculapius ab Epidauro Romam arcessitur. Brutus vincit Faliscos.

U. C. 461. A. C. 291. Olymp. 122, 2.

L. Postumius Megellus III, C. Junius Brutus Bubulcus. Primum solarium Papirii.

U. C. 462. A. C. 290. Olymp. 122, 3.

P. Cornelius Rufinus, M'. Curius Dentatus. Hic Samnitibus et Sabinis cæsis bis triumphat. Bellum adversus Lucanos. Posidippus poeta.

U. C. 463. A. C. 289. Olymp. 122, 4.

M. Valerius Corvinus VI, Q. Cædicius Noctua.

U. C. 464. A. C. 288. Olymp. 123, 1.

Q. Marcius Tremulus II, P. Cornelius Arvina II. Dicæarchus geogr. Strato philos.

U. C. 465. A. C. 287. Olymp. 123, 2.

M. Claudius Marcellus, C. (Sp.) *Nautius Rutilus.* A. C. 287-212 Archimedes.

U. C. 466. A. C. 286. Olymp. 123, 3.

M. Valerius Potitus, C. Ælius Pætus. Bellum adversus Volsinienses et Gallos. Plebs ob æs alienum secedit in Janiculum, et a Q. Hortensio Dict. reducitur.

U. C. 467. A. C. 285. Olymp. 123, 4.

C. Claudius Canina, M. Æmilius Lepidus.

U. C. 468. A. C. 284. Olymp. 124, 1.

C. Servilius Tucca, L. Cæcilius Metellus. Lycophron. A. C. 284-247 Ptolemæus II Philadelphus.

U. C. 469. A. C. 283. Olymp. 124, 2.

P. Cornelius Dolabella, Cn. Domitius Calvinus. Etrusci, Boii et Senones cæsi. Philetærus conditor regni Pergameni.

U. C. 470. A. C. 282. Olymp. 124, 3.

C. Fabricius Luscinus, Q. Æmilius Papus. Etruria in deditionem venit. A. C. 282-262 Antiochus I Soter.

U. C. 471. A. C. 281. Olymp. 124, 4.

L. Æmilius Barbula, Q. Marcius Philippus. A Tarentinis bellum Romanis illatum Pyrrhusque accitus. Tecta Romæ lateritia pro scindulariis. Plin. XVI, 10, sect. 15. Ptolemæus Ceraunus. Lysimachus Thraciæ rex occiditur a Seleuco.

U. C. 472. A. C. 280. Olymp. 125, 1.

P. Valerius Lævinus, Ti. Coruncanius. Callimachus, Aristophanes Byzant., Philetas Cous; Duris Samius hist. Ceretrius, Brennus, Belgius, Lutarius, Leonnorius. A. C. 280-207 Chrysippus. 280-146 fœdus Ætolicum et Achaicum.

U. C. 473. A. C. 279. Olymp. 125, 2.

P. Sulpicius Saverrio II, P. Decius Mus. Fœdus IV cum Pœnis ictum.

U. C. 474. A. C. 278. Olymp. 125, 3.

C. Fabricius Luscinus II, Q. Æmilius Papus II. Bella cum Tarentinis, Pyrrho, Etruscis et Samnitibus gesta. Septuaginta. Aristeas?

U. C. 475. A. C. 277. Olymp. 125, 4.

P. Cornelius Rufinus II, C. Junius Brutus Bubulcus II. Antigonus Gonatas. Nicomedes I. Trocmi, Tolistoboii, Tectosages.

U. C. 476. A. C. 276. Olymp. 126, 1.

Q. Fabius Max. Gurges II, C. Genucius Clepsina.

U. C. 477. A. C. 275. Olymp. 126, 2.

M'. Curius Dentatus II, L. Cornelius Lentulus Caudinus. C. Fabricius Luscinus et Q. Æmilius Papus censores. Theocritus, Bion, Moschus. A. C. 275-195 Eratosthenes.

U. C. 478. A. C. 274. Olymp. 126, 3.

M'. Curius Dentatus III, Ser. Cornelius Merenda.

U. C. 479. A. C. 273. Olymp. 126, 4.

C. Fabius Dorso Licinus, C. Claudius Canina II. Castra metandi artem Pyrrhus docet Romanos.

U. C. 480. A. C. 272. Olymp. 127, 1.

L. Papirius Cursor II, Sp. Carvilius Maximus II. Samnites, Bruttii Lucanique domiti. Tarentum captum. Pyrrhus Argos oppugnans moritur, lapide ictus a muliere. Zenodotus, Timon.

U. C. 481. A. C. 271. Olymp. 127, 2.

C. Quintius Claudus, L. Genucius Clepsina.

U. C. 482. A. C. 270. Olymp. 127, 3.

C. Genucius Clepsina II, Cn. Cornelius Blasio. Antigonus Carystius et Melampus medici et phys. Cleanthes poeta. Timæus hist. Aristarchus Samius, horologiorum inventor. A. C. 270-213 Aratus. 270-230 Lycon philos.

U. C. 483. A. C. 269. Olymp. 127, 4.

Q. Ogulnius Gallus, C. Fabius Pictor. Primi nummi argentei. Plin. XXXIII, 3, 13. A. C. 269-215 Hiero II regnat Syracusis. Berosus?

U. C. 484. A. C. 268. Olymp. 128, 1.

Ap. Claudius Crassus, P. Sempronius Sophus.

U. C. 485. A. C. 267. Olymp. 128, 2.

M. Atilius Regulus, L. Julius Libo.

U. C. 486. A. C. 266. Olymp. 128, 3.

N. Fabius Pictor, D. Junius Pera. Universa Italia perpacata et in IV regiones quæstorias divisa.

U. C. 487. A. C. 265. Olymp. 128, 4.

Q. Fabius Max. Gurges III, L. Mamilius Vitulus. Volsinii diruti. A. C. 265-183 Mithridates IV.

U. C. 488. A. C. 264. Olymp. 129, 1.

Ap. Claudius Caudex, M. Fulvius Flaccus. A. C. 264-241 bellum Punicum I.

U. C. 489. A. C. 263. Olymp. 129, 2.

M'. Valerius Max. Messalla, M. Otacilius Crassus.

U. C. 490. A. C. 262. Olymp. 129, 3.

L. Postumius Megellus, Q. Mamilius Vitulus. Solarium a M'. Valerio e Sicilia allatum. Auctor marmoris Parii s. Arundeliani. Zeno Citticus obit. A. C. 262-240 Eumenes I. 262-247 Antiochus II Deus.

U. C. 491. A. C. 261. Olymp. 129, 4.

L. Valerius Flaccus, T. Otacilius Crassus.

U. C. 492. A. C. 260. Olymp. 130, 1.

Cn. Cornelius Scipio Asina, C. Duillius. Navalis victoria ejusque triumphus. Columna rostrata et funale Duillio prælatum tibicine canente. Scipio captivus Pœnorum. Arcesilaus philos. Manetho?

U. C. 493. A. C. 259. Olymp. 130, 2.

L. Cornelius Scipio, C. Aquillius Florus. Sardi, Corsi et Hanno a Scipione victi.

U. C. 494. A. C. 258. Olymp. 130, 3.

A. Atilius Calatinus, Q. Sulpicius Paterculus. M. Calpur-

nii trib. mil. virtus. A. C. 258 sq. Leonidas II, Agis III, Cleombrotus II.

U. C. 495. A. C. 257. Olymp. 130, 4.

C. Atilius Regulus Serranus, Cn. Cornelius Blasio II.

U. C. 496. A. C. 256. Olymp. 131, 1.

L. Manlius Vulso Longus, Q. Cædicius, et *M. Atilius Regulus II*, qui, victis navali prælio Pœnis, in Africam trajicit. Arsaces I.

U. C. 497. A. C. 255. Olymp. 131, 2.

Ser. Fulvius Pætinus Nobilior, M. Æmilius Paullus. Naufragium classis Rom. Regulus ad Bagradam fl. cum ingenti serpente pugnat, et oppida LXXX Africæ expugnat; sed a Xanthippo victus capitur. Theodotus I regni Bactriani conditor.

U. C. 498. A. C. 254. Olymp. 131, 3.

Cn. Cornelius Scipio Asina II, A. Atilius Calat. II.

U. C. 499. A. C. 253. Olymp. 131, 4.

Cn. Servilius Cæpio, C. Sempronius Blæsus. Naufragia.

U. C. 500. A. C. 252. Olymp. 132, 1.

C. Aurelius Cotta, P. Servilius Geminus. P. Sempronius Sophus et M'. Valerius Max. Messalla censores. A. C. 252-182 Philopœmen. Ctesibius mechan.

U. C. 501. A. C. 251. Olymp. 132, 2.

L. Cæcilius Metellus, C. Furius Pacilus.

U. C. 502. A. C. 250. Olymp. 132, 3.

C. Atilius Regulus, L. Manlius Vulso Longus II. Classis iterum paratur a Romanis. L. Metelli victoria ad Panormum. M. Regulus a Pœnis Romam missus. Ti. Coruncanius primus

pontifex max. e plebe creatur, primusque jus civile publice docet s. respondet.

U. C. 503. A. C. 249. Olymp. 132, 4.

P. Claudius Pulcher, L. Junius Pullus. Claudius auspiciis contemptis mari male pugnat, et M. Claudium Glyciam, viatorem suum, dictatorem dicit.

U. C. 504. A. C. 248. Olymp. 133, 1.

C. Aurelius Cotta II, P. Servilius Geminus II. Hamilcar, Carthalonis successor, ex Italia in Siciliam venit. A. C. 248-182 Hannibal.

U. C. 505. A. C. 247. Olymp. 133, 2.

L. Cæcilius Metellus II, N. (M.) *Fabius Buteo.* Lilybæi et Drepani obsidio. Victoriæ Hamilcaris. A. C. 247-227 Seleucus II Callinicus s. Pogon. 247-221 Ptolemæus III Evergeta.

U. C. 506. A. C. 246. Olymp. 133, 3.

M. Otacilius Crassus II, M. Fabius Licinus.

U. C. 507. A. C. 245. Olymp. 133, 4.

M. Fabius Buteo II, C. Atilius Bulbus.

U. C. 508. A. C. 244. Olymp. 134, 1.

A. Manlius Torquatus Atticus, C. Sempronius Blæsus II. Apollonius Pergæus. Apollonius Rhodius.

U. C. 509. A. C. 243. Olymp. 134, 2.

C. Fundanius Fundulus, C. Sulpicius Gallus. Tiridates.

U. C. 510. A. C. 242. Olymp. 134, 3.

C. Lutatius Catulus, A. Postumius Albinus. Lutatius Hannonem ad Ægates vincit. Postumium, quia flamen Mart. est, a sacris recedere vetat L. Cæcilius Metellus pont. max. Primus Prætor peregrinus.

U. C. 511. A. C. 241. Olymp. 134, 4.

A. Manlius Torquatus Atticus II, Q. Lutatius Cerco. Finis belli Punici I. Sicilia fit prov. Rom. Falisci capti et in planum translati. L. Cæcilius Metellus pont. max. Palladium servat ex incendio ædis Vestæ. A. C. 241-238 Bellum Africanum Pœnorum cum mercenariis, ab Hamilcare confectum. Romani a Pœnis postulant, ut Sardinia decedant et impensas in apparatum belli factas solvant.

U. C. 512. A. C. 240. Olymp. 135, 1.

C. Claudius Centho, M. Sempronius Tuditanus. Floralia instituta. Livius Andronicus. Demetrius II. Aristides Milesius et Philenus Agrigent. hist. A. C. 240-196 Attalus I.

U. C. 513. A. C. 239. Olymp. 135, 2.

C. Mamilius Turinus, Q. Valerius Falto. A. C. 239-168 Ennius. Cf. Gell. XVII, 21.

U. C. 514. A. C. 238. Olymp. 135, 3.

Ti. Sempronius Gracchus, P. Valerius Falto. Hic Gallos vincit; ille Ligures, deinde Sardos Corsosque : unde Sardi venales.

U. C. 515. A. C. 237. Olymp. 135, 4.

L. Cornelius Lentulus Caudinus, Q. Fulvius Flaccus. Bella cum Boiis et Liguribus gesta.

U. C. 516. A. C. 236. Olymp. 136, 1.

P. Cornelius Lentulus Caudinus, C. Licinius Varus. Ludi sæculares tertii, ad quos spectandos Hiero Romam venit. Cleomenes III, rex Spart.

U. C. 517. A. C. 235. Olymp. 136, 2.

T. Manlius Torquatus, C. Atilius Bulbus II. Janus iterum clausus. Vid. Liv. I, 19.

U. C. 518. A. C. 234. Olymp. 136, 3.

L. Postumius Albinus, Sp. Carvilius Maximus. C. Atilius

Bulbus et A. Postumius Albinus censores jurare cives cogunt, se ducturos uxores. A. C. 234-149 M. Porcius Cato Censorius. 234-206 Cn. Nævius.

U. C. 519. A. C. 233. Olymp. 136, 4.

Q. Fabius Max. Verrucosus, M. Pomponius Matho. Sardi et Ligures devicti. Hamilcar partem Hispaniæ expugnat.

U. C. 520. A. C. 232. Olymp. 137, 1.

M. Æmilius Lepidus, M. Publicius Malleolus. C. Flaminius trib. pl. agraria lege lata a patre de Rostris detrahitur.

U. C. 521. A. C. 231. Olymp. 137, 2.

M. Pomponius Matho II, C. Papirius Maso. Sardinia et Corsica provinciæ Rom. Papirius in monte Albano primus triumphat. Primum divortium. Vid. Gell. IV, 3; XVII, 21. Dionys. 2.

U. C. 522. A. C. 230. Olymp. 137, 3.

M. Æmilius Barbula, M. Junius Pera. Bellum Illyricum. C. et L. Coruncanii legati, missi ad Teutam, Illyrici reginam, interficiuntur. A. C. 230-221 Antigonus II Doson.

U. C. 523. A. C. 229. Olymp. 137, 4.

L. Postumius Albinus II, Cn. Fulvius Centumalus. Illyriis pax data. Incrementa rei Punicæ in Hispania. Ibi Hamilcari succedit Hasdrubal gener.

U. C. 524. A. C. 228. Olymp. 138, 1.

Sp. Carvilius Maximus II, Q. Fabius Max. Verrucosus II. Honores Romanis habiti a Græcis. Pactio in Hispania cum Hasdrubale facta, ne Pœni Iberum transirent belli causa.

U. C. 525. A. C. 227. Olymp. 138, 2.

P. Valerius Flaccus, M. Atilius Regulus. Quatuor prætores primum creati, et duo missi cum imperio in Siciliam Sardiniamque provincias. A. C. 227-224 Seleucus III Ceraunus.

U. C. 526. A. C. 226. Olymp. 138, 3.

M. Valerius Messalla, *L. Apustius Fullo*. Bellum cum Insubribus et Boiis.

U. C. 527. A. C. 225. Olymp. 138, 4.

L. Æmilius Papus, *C. Atilius Regulus*. Atroces pugnæ cum Gallis ad Fæsulas et Pisas. Atilius perit; Æmilius triumphat et Britomarum aliosque principes Gallorum accinctos in Capitolium ducit.

U. C. 528. A. C. 224. Olymp. 139, 1.

T. Manlius Torquatus II, *Q. Fulvius Flaccus II*. Boii se dedunt. Hero mechan.

U. C. 529. A. C. 223. Olymp. 139, 2.

C. Flaminius Nepos, *P. Furius Philus*. Quia ob multa prodigia vitio videntur creati, revocantur: sed non parent senatui, et victis Insubribus Liguribusque invito eo triumphant. A. C. 223-188 Antiochus III Magnus.

U. C. 530. A. C. 222. Olymp. 139, 3.

M. Claudius Marcellus, *Cn. Cornelius Scipio Calvus*. Insubres et Gæsatæ victi ad Clastidium a Marcello et Britomarus horum rex cæsus. Spolia opima et triumphus Marcelli. Insubres dediti. A. C. 222-130 Pacuvius. Aristarchus Crit.

U. C. 531. A. C. 221. Olymp. 139, 4.

P. Cornelius Scipio Asina, *M. Minucius Rufus*. Istri victi. Hannibal succedit Hasdrubali. A. C. 221-204 Ptolemæus IV Philopator. 221-179 Philippus III, rex Maced.

U. C. 532. A. C. 220. Olymp. 140, 1.

L. Veturius Philo, *C. Lutatius Catulus*, quibus vitio creatis suffecti sunt *M. Æmilius Lepidus II*, *M. Valerius Lævinus*. Illyricum bellum a Demetrio Phario renovatum. Artabanus I. Q. Fabius Pictor hist.

U. C. 533. A. C. 219. Olymp. 140, 2.

M. Livius Salinator, L. Æmilius Paullus. Pineo Illyriorum regi pax datur. Consules post triumphum accusantur et Livius damnatur. Hannibal Saguntum capit, transitque Pyrenæos et Alpes. Archagathus artem medicam primus Romæ exercet. Agesipolis III. Lycurgus. Chilo.

U. C. 534. A. C. 218. Olymp. 140, 3. (Liv. XXI, 6.)

P. Cornelius Scipio, Ti. Sempronius Longus. A. C. 218-201 bellum Punicum II. Prælia ad Ticinum et Trebiam. Cn. Scipio, Hanno et Hasdrubal in Hispania. Zoilus.

U. C. 535. A. C. 217. Olymp. 140, 4. (Liv. XXI, 57; XXII, 34.)

Cn. Servilius Geminus, C. Flaminius Nepos II, et *M. Atilius Regulus II.* Pugna ad Trasimenum lacum. Q. Fabius Max. Cunctator Dict. et M. Minucius Rufus mag. equitum. Cn. et P. Scipiones, Hasdrubal, Mandonius et Indibilis in Hispania.

U. C. 536. A. C. 216. Olymp. 141, 1. (Liv. XXII, 35.)

C. Terentius Varro, L. Æmilius Paullus II. Pugna Cannensis. Hannibal Capuæ hibernat. Pacuvius Calavius, Vibius Virrius, Decius Magius, Perolla. Servi et capitis rei armantur. M. Claudius Marcellus ad Nolam fugat Hannibalem.

U. C. 537. A. C. 215. Olymp. 141, 2. (Liv. XXIII, 24.)

Ti. Sempronius Gracchus, L. Postumius Albinus III, eoque mortuo *M. Claudius Marcellus II;* sed mox, ne duo plebeii consules sint, *Q. Fabius Max. Verrucosus Cunctator III.* Hieronymus, Hieronis nepos et successor, occiditur. Marcellus ad Nolam iterum victor. Res in Hispania, Sardinia et Sicilia gestæ. Philippus Pœnorum socius.

U. C. 538. A. C. 214. Olymp. 141, 3. (Liv. XXIV, 9.)

Q. Fabius Max. Verrucosus Cunctator IV, M. Claudius

Marcellus III. Tertia ad Nolam pugna. Volones duce Ti. Graccho Hannonem vincunt. Syracusæ oppugnantur a Marcello. Bellum Philippo infertur.

U. C. 539. A. C. 213. Olymp. 141, 4. (Liv. XXIV, 43.)

Q. Fabius Max. Cunctatoris filius, et *Ti. Sempronius Gracchus II.* Scipiones amicitiam jungunt cum Syphace, et Pœni cum Gala, patre Masinissæ.

U. C. 540. A. C. 212. Olymp. 142, 1. (Liv. XXV, 2.)

Q. Fulvius Flaccus III, Ap. Claudius Pulcher. Publicanorum fraus, vis et pœna. Pueri XVII annis minores conscribuntur. Tarentum proditur Hannibali. Marcii vatis carmina et ludi Apollinares. Capua circumsidetur. Ti. Gracchus fraude hospitis perit. M. Centenius Penula et Cn. Fulvius Flaccus a Pœno victi. Marcellus expugnat Syracusas, et Archimedes necatur. Scipiones in Hispania pereunt. L. Marcius dux iis suffectus.

U. C. 541. A. C. 211. Olymp. 142, 2. (Liv. XXVI, 1.)

Cn. Fulvius Centumalus II, P. Sulpicius Galba Max. Hannibal frustra Romam petit. Capua capta et incolæ cæsi aut venditi. P. Cornelius Scipio anno ætatis XXIV proconsul creatur in Hispaniam.

U. C. 542. A. C. 210. Olymp. 142, 3. (Liv. XXVI, 22.)

M. Claudius Marcellus IV, M. Valerius Lævinus II. In Sicilia debellatur. Carthago Nova capta a Scipione. Cn. Fulvius Centumalus ad Herdoneam victus. L. Cincius Alimentus prætor Siciliæ JC. et hist.

U. C. 543. A. C. 209. Olymp. 142, 4. (Liv. XXVII, 6.)

Q. Fulvius Flaccus IV, Q. Fabius Max. Verrucosus V. Primus Curio max. ex plebe. C. Valerius flamen Dialis jus priscum in senatum veniendi usurpat. Aurum vicesimarium

promitur. Tarentum proditur Fabio. Hasdrubal a Scipione victus. Edesco, Mandonius, Indibilis, Massiva.

U. C. 544. A. C. 208. Olymp. 143, 1. (Liv. XXVII, 21.)

M. Claudius Marcellus V, T. Quintius Crispinus, qui pereunt. Philippi fortuna varia.

U. C. 545. A. C. 207. Olymp. 143, 2. (Liv. XXVII, 34.)

C. Claudius Nero, M. Livius Salinator II, qui Hasdrubalem ad Metaurum cædunt et triumphant. Coloni maritimi et volones scribuntur milites. Hannibal in Bruttios repulsus bisque victus a Nerone. Mago, Hanno et Hasdrubal a Scipione et M. Silano victi; Philippus, Achæi, Acarnanes, Bœoti et Eubœi a P. Sulpicio proc., Attalo et Ætolis. Primi nummi aurei; vid. Plin. XXXIII, 3, 13.

U. C. 546. A. C. 206. Olymp. 143, 3. (Liv. XXVIII, 10.)

L. Veturius Philo, Q. Cæcilius Metellus. Masinissa transit ad Scipionem, qui Pœnos ex Hispania pellit, et ad Syphacem in Africam trajicit. Seditio in castris Scipionis, eo ægrotante orta, et ludi funebres ab eo editi. Deditio Mandonii et Indibilis. A. C. 206-191 Nabis.

U. C. 547. A. C. 205. Olymp. 143, 4. (Liv. XXVIII, 38.)

P. Cornelius Scipio (Africanus), *P. Licinius Crassus Dives*, JC. et pont. max. Scipio in Sicilia cum Catone quæstore, et C. Lælius in Africa. Locri capti. Q. Pleminii crudelitas. A. C. 205-123 Polybius.

U. C. 548. A. C. 204. Olymp. 144, 1. (Liv. XXIX, 11.)

M. Cornelius Cethegus, P. Sempronius Tuditanus. Philippo pax datur. Mater Idæa a Pessinunte Romam advecta et excepta a P. Cornelio Scipione Nasica, viro bonorum optimo et summo JCto. Syphax, ducta Hasdrubalis filia, societatem init cum Pœnis, et Scipio in Africam trajicit. M. Cornelius acerbas quæstiones habet in Etruria. Lex Cincia de donis et

muneribus, a M. Cincio Alimento trib. pl. lata. M. Livius Salinator et C. Claudius Nero censores severi et discordes. A. C. 204-181 Ptolemæus V Epiphanes.

U. C. 549. A. C. 203. Olymp. 144, 2. (Liv. XXX, 1.)

Cn. Servilius Cæpio, C. Servilius Geminus. Castra Syphacis et Hasdrubalis incensa a Scipione, Lælio et Masinissa. Rex capitur, et Masinissa venenum mittit Sophonisbæ. Mago et Hannibal in Africam revocantur. Mors Fabii.

U. C. 550. A. C. 202. Olymp. 144, 3. (Liv. XXX, 26.)

M. Servilius Pulex Geminus, Ti. Claudius Nero. Hannibal ad Zamam et Vermina vincuntur.

U. C. 551. A. C. 201. Olymp. 144, 4. (Liv. XXX, 40.)

Cn. Cornelius Lentulus, P. Ælius Pætus JC. Finis belli Punici II. Syphax moritur. Regnum Masinissæ ampliatur. Scipionis triumphus et cognomen Africani.

U. C. 552. A. C. 200. Olymp. 145, 1. (Liv. XXXI, 4.)

P. Sulpicius Galba Max. II, C. Aurelius Cotta. Bella adv. Philippum, Gallos, Insubres, Ligures et in Hispania. Pleuratus, Amynander, Attalus, Dardani, Rhodii, Ætoli et Athenienses Romanorum socii. Philippus Atticam diripit.

U. C. 553. A. C. 199. Olymp. 145, 2. (Liv. XXXI, 49.)

L. Cornelius Lentulus, P. Villius Tappulus. Eadem bella.

U. C. 554. A. C. 198. Olymp. 145, 3. (Liv. XXXII, 7.)

Sex. Ælius Pætus Catus JC., T. Quintius Flamininus. Hic, ex quæstore consul factus, terra, et L. Quintius frater mari bellum adv. Philippum et Græcos, ejus socios, gerit. Achæi diu dubii Romanis junguntur opera Aristæni prætoris. Cato feneratores fugat e Sardinia et sumptus a sociis in cultum prætorum factos minuit tollitve.

U. C. 555. A. C. 197. Olymp. 145, 4. (Liv. XXXII, 27.)

C. Cornelius Cethegus, *Q. Minucius Rufus*. Gallia Cispad. subacta. Sex prætores primum creati. Philippus ad Cynoscephalas vincitur a T. Quintio et pacem petit. Ætoli superbi. Acarnanes Romanis se dedunt. Antiochus bellum molitur adv. Ptolemæum et Romanos. Attali mors. A. C. 197-158 Eumenes II.

U. C. 556. A. C. 196. Olymp. 146, 1. (Liv. XXXIII, 24.)

L. Furius Purpureo, M. Claudius Marcellus. Bœoti Romanis irati. Leges pacis Philippo datæ. Græciæ libertas Isthmiis ludis a præcone proclamata jussu T. Quintii. Gallorum clades. Antiochi expeditiones. Triumviri epulones primum fiunt.

U. C. 557. A. C. 195. Olymp. 146, 2. (Liv. XXXIII, 42.)

L. Valerius Flaccus, *M. Porcius Cato*, orator, JC. et hist. Pecuarii damnati. Ver sacrum. Antiochus, Ætoli et Nabis suspecti. Hannibal, severus suffes, cives offendit potentes, et, ne Romanis dedatur, ad Antiochum profugit. Lex Oppia de cultu mulierum abrogatur invito Catone. Egregius hic imperator omnes cis Iberum Hispanos subigit armisque privat; et ex ferrariis argentariisque magna instituit vectigalia. Ti. Quintius Nabidem ad pacem petendam compellit, et Argivorum libertatem Nemeorum die promulgari jubet.

U. C. 558. A. C. 194. Olymp. 146, 3. (Liv. XXXIV, 42, 54.)

P. Cornelius Scipio Africanus II, *Ti. Sempronius Longus*. Sex. Ælius Pætus et C. Cornelius Cethegus censores. Loca senatoria in ludis Rom. secreta a populo. Galli victi. T. Quintius per Græciam Italiamque triumphans invehitur.

U. C. 559. A. C. 193. Olymp. 146, 4. (Liv. XXXIV, 54.)

L. Cornelius Merula, *Q. Minucius Thermus*. Prima Megalesia; quos ludos primum senatus a populo secretus spec'at.

Legati Antiochi. Pœnorum et Masinissæ discordia. Res in Hispaniis et Gallia Cisalp. gestæ. Feneratorum fraus et avaritia coercitæ.

U. C. 560. A. C. 192. Olymp. 147, 1. (Liv. XXXV, 10.)

L. Quintius Flamininus, *Cn. Domitius Ahenobarbus*. Bellum ab Antiocho, Nabide et Ætolis paratur. Hispani et Galli devicti. Artaxias I.

U. C. 561. A. C. 191. Olymp. 147, 2. (Liv. XXXV, 24.)

P. Cornelius Scipio Nasica, *M'. Acilius Glabrio*. Philopœmen. Nabis ab Alexameno fraudulenter interficitur. Antiochus, in Græciam accitus ab Ætolis, opera Thoantis, principis Ætolorum, multos Græcos sibi conciliat, repudiatque Hannibalis consilia : sed victus ab Acilio ad Thermopylas Ephesum transmittit. Philippus, socius Rom., oppugnatione Lamiæ absistere jubetur. Ætolorum animi franguntur. Boii, Ligures et Hispani victi. A. C. 191-159 Terentius.

U. C. 562. A. C. 190. Olymp. 147, 3. (Liv. XXXVII, 1.)

L. Cornelius Scipio Asiaticus, *C. Lælius*. P. Scipio Africanus legatus fratris. Ætoli inducias ægre impetrant. L. Scipio in Asiam transit, et Antiocho ad Magnesiam victo dat pacem.

U. C. 563. A. C. 189. Olymp. 147, 4. (Liv. XXXVII, 47.)

M. Fulvius Servius Nobilior, *Cn. Manlius Vulso*. Ætolis triste responsum a senatu, et perdomitis pax datur. Decem legati componunt res Asiæ. T. Quintius Flamininus et M. Claudius Marcellus censores. Gallogræci a Manlio devicti. Lacedæmonii a Philopœmene ad muros diruendos, revocandos exsules et leges Lycurgi abrogandas compelluntur.

U. C. 564. A. C. 188. Olymp. 148, 1. (Liv. XXXVIII, 35.)

M. Valerius Messalla, *C. Livius Salinator*. Leges de novis

civibus latæ, et conditiones pacis cum Antiocho factæ. Cn. Manlii impeditum per Thraciam iter.

U. C. 565. A. C. 187. Olymp. 148, 2. (Liv. XXXVIII, 42.)

M. Æmilius Lepidus, C. Flaminius. Cn. Manlius et M. Fulvius opera amicorum impetrant triumphum. Scipio Africanus a Petilliis accusatur, et L. Scipio Asiaticus frater damnatur auctore M. Catone, et adversante Ti. Sempronio Graccho, inimico et mox genero P. Scipionis. Luxuriæ peregrinæ origo ab exercitu Manlii Asiatico invecta. Ligures domiti. A. C. 187-176 Seleucus IV Philopator.

U. C. 566. A. C. 186. Olymp. 148, 3. (Liv. XXXIX, 6.)

Sp. Postumius Albinus, Q. Marcius Philippus. Quæstio et SC. de Bacchanalibus. Q. Marcius in saltu (Marcio) a Liguribus circumventus. Celtiberi victi. Taurilia. Ludi Græci, athletarum certamen et venatio a M. Fulvio primum data. Ludi L. Scipionis ab artificibus Asiaticis editi.

U. C. 567. A. C. 185. Olymp. 148, 4. (Liv. XXXIX, 23.)

Ap. Claudius Pulcher, M. Sempronius Tuditanus. Græcorum et Eumenis querelæ de Philippo, qui legatorum Rom. sententia graviter offensus belli consilia agitat. Res in Hispania Liguriaque gestæ.

U. C. 568. A. C. 184. Olymp. 149, 1. (Liv. XXXIX, 32.)

C. Claudius Pulcher, L. Porcius Licinus. M. Porcius Cato et L. Valerius Flaccus censores. Legati Rom. missi in Græciam et Demetrius a Philippo patre Romam. P. Cornelius Cethegus, mortuo prætore urbano, utramque jurisdictionem accipit. Plautus obit.

U. C. 569. A. C. 183. Olymp. 149, 2. (Liv. XXXIX, 45.)

M. Claudius Marcellus, Q. Fabius Labeo. Philopœmen, Hannibal et P. Scipio moriuntur. Demetrius et Perseus fratres discordes. Aquileia, Mutina, Parma et Saturnia coloniæ. Pharnaces I Lycortas.

U. C. 570. A. C. 182. Olymp. 149, 3. (Liv. XXXIX, 56.)

Cn. Bæbius Tamphilus, L. Æmilius Paullus. Philippus invisus Macedonibus. Poridis et Theoxenæ facinus. Perseus accusator fratris. Contentio Pœnorum cum Masinissa. Res in Liguria et Hispaniis gestæ.

U. C. 571. A. C. 181. Olymp. 149, 4. (Liv. XL, 18.)

P. Cornelius Cethegus, M. Bæbius Tamphilus. Demetrius fratris jussu interficitur. Scripta Numæ inventa. Prælia cum Liguribus, Celtiberis, Lusitanis, Corsis et Iliensibus facta. Prima statua aurata. A. C. 181-147 Ptolemæus VI Philometor. 181-171 Phraates I. Lex sumptuaria, a C. Orchio trib. pl. lata.

U. C. 572. A. C. 180. Olymp. 150, 1. (Liv. XL, 35.)

A. Postumius Albinus (Luscus), C. Calpurnius Piso, et *Q. Fulvius Flaccus,* cujus mater Calpurnium maritum veneno necasse credebatur. Quæstio de veneficiis. Celtiberi cæsi, et Ligures Apuani in Samnium traducti. Gentius, Illyriorum rex, latrocinii maritimi reus.

U. C. 573. A. C. 179. Olymp. 150, 2. (Liv. XL, 43.)

L. Manlius Acidinus Fulvianus, Q. Fulvius Flaccus, fratres germani. Lex annalis a L. Villio trib. pl. lata. M. Æmilius Lepidus et M. Fulvius Nobilior, censores discordes, reconciliantur. Ti. Sempronius Gracchus proprætor Celtiberiam subigit. Philippo mortuo Perseus regnum invadit.

U. C. 574. A. C. 178. Olymp. 150, 3. (Liv. XL, 59.)

M. Junius Brutus, A. Manlius Vulso. Bellum Istricum. Iliensium Balarorumque tumultus in Sardinia. Jesus Siracides.

U. C. 575. A. C. 177. Olymp. 150, 4. (Liv. XLI, 8.)

C. Claudius Pulcher, Ti. Sempronius Gracchus. Latini, qui Romam commigraverant, in civitates redire jubentur. Istria

pacata. Balari, Ilienses Liguresque victi. Cæcilius Statius poeta.

U. C. 576. A. C. 176. Olymp. 151, 1. (Liv. XLI, 14.)

Cn. Cornelius Scipio Hispallus, *Q. Petillius Spurinus* et *C. Valerius Lævinus*. Latinæ instauratæ. Sardinia a Ti. Sempronio proc. pacata. Cornelius decedit, et Petillius in Liguria ad Leti jugum perit. Galli Liguresque perdomiti. Perseus inter Dardanos Bastarnasque certamina miscet. A. C. 176-163 Antiochus V Epiphanes s. Epimanes.

U. C. 577. A. C. 175. Olymp. 151, 2.

P. Mucius Scævola, M. Æmilius Lepidus II. Perseus bellum parat. A. C. 175-137 Mithridates I.

U. C. 578. A. C. 174. Olymp. 151, 3. (Liv. XLI, 21.)

Sp. Postumius Albinus Paullulus, *Q. Mucius Scævola*. Perseus in Græciam proficiscitur, sollicitatque Pœnos et Achæos. Ætolorum bella intestina. In Celtiberia debellatum ab Ap. Claudio. Q. Fulvius Flaccus, qui fratrem senatu movet, et A. Postumius Albinus censores vias sternendas silice in Urbe, glarea extra eam substruendas marginandasque locant, et faciunt pontes, carceres in Circo, ova, etc. A. C. 174-128 (al. 147-102) Lucilius.

U. C. 579. A. C. 173. Olymp. 151, 4. (Liv. XLI, 28.)

L. Postumius Albinus, *M. Popillius Lænas*. Impensæ a sociis in magistratus Rom. faciendæ. Corsi Liguresque se dedunt.

U. C. 580. A. C. 172. Olymp. 152, 1. (Liv. XLII, 9.)

C. Popillius Lænas, *P. Ælius Ligur*, ambo de plebe. Eumenes Romanis suspectum facit Persen, qui in eum percussores mittit. Pœnorum et Gulussæ contentiones in senatu Rom. Apparatus belli adv. Persea. Primi pistores Romæ; vid. Plin. XVIII, 11, 28.

U. C. 581. A. C. 171. Olymp. 152, 2. (Liv. XLII, 28.)

P. Licinius Crassus, *C. Cassius Longinus*. Delectus acrior. Legationes et socii Rom. Perseus frustra bellum deprecatur, et victoria uti nescit. Provinciæ avare et crudeliter administratæ. Cotys II.

U. C. 582. A. C. 170. Olymp. 152, 3. (Liv. XLIII, 4.)

A. Hostilius Mancinus, *A. Atilius Serranus*. Res in Macedonia haud prospere gestæ.

U. C. 583. A. C. 169. Olymp. 152, 4. (Liv. XLIII, 11.)

Q. Marcius Philippus II, *Cn. Servilius Cæpio*. C. Claudius Pulcher et Ti. Sempronius Gracchus censores, qui delectum edicto adjuvant, sed ordinem equestrem publicanosque offendunt. Res a Marcio bene gestæ in Macedonia. Lex Voconia testamentaria, a Q. Voconio Saxa trib. pl. lata. Gentius et Eumenes suspecti. Rhodiorum stulta postulatio. A. C. 169-116 Ptolemæus VII Evergeta s. Physcon.

U. C. 584. A. C. 168. Olymp. 153, 1. (Liv. XLIV, 17.)

L. Æmilius Paullus II, *C. Licinius Crassus*. Perseus Rhodios et Antiochum sollicitat, et Eumeni, Gentio Gallisque pecuniam promissam non solvit. L. Anicius prætor Illyricum expugnat et Gentium capit. Eclipsis lunæ prædicta a C. Sulpicio Gallo. Perseus ad Pydnam ab Æmilio victus, et in Samothracia captus. C. Popillius Lænas legatus punit Rhodios, et Antiochum, virga circumscriptum, a bello Ptolemæo inferendo absterret. Libertini in tribum Esquilinam a censoribus conjecti. Metrodorus philos. et pictor.

U. C. 585. A. C. 167. Olymp. 153, 2. (Liv. XLV, 16.)

Q. Ælius Pætus, *M. Junius Pennus*. Rhodiis dubium datur responsum. Macedonia et Illyricum provinciæ Rom. Triumphus et Æmilii, a Ser. Sulpicio Galba militibusque frustra impeditus, et Anicii. Oratio Æmilii de sua fortuna.

A. C. 167-135 Judas, Jonathan et Simon fratres, Machabæi s. Hasmonæi.

U. C. 586. A. C. 166. Olymp. 153, 3. (Liv. XLV, 44.)

M. Claudius Marcellus, C. Sulpicius Gallus. Prusiæ adventus et humilitas. Eumenes Italia excedere jubetur,ferturque lex, ne cui regi Romam venire liceat.

U. C. 587. A. C. 165. Olymp. 153, 4.

T. Manlius Torquatus JC., Cn. Octavius. Rhodii deprecantes in societatem Rom. recipiuntur.

U. C. 588. A. C. 164. Olymp. 154, 1.

A. Manlius Torquatus, Q. Cassius Longinus. Mors Persei. L. Æmilius Paullus et Q. Marcius Philippus censores. Hic melius horologium in publico, ille Minervam, Phidiæ opus, in æde Fortunæ ponit.

U. C. 589. A. C. 163. Olymp. 154, 2.

Ti. Sempronius Gracchus II, M. Juventius Thalna, qui præ lætitia moritur. C. Sulpicius Gallus, in Græciam et Asiam missus, insolenter agit, et civitates aliquot dissociat a fœdere Achaico. Legati Rom. concordiam restituunt inter Ptolemæos fratres, Philometorem et Physconem, opesque regnorum minuere jubentur. A. C. 163-161 Antiochus V Eupator puer, cujus tutor est Lysias.

U. C. 590. A. C. 162. Olymp. 154, 3.

P. Cornelius Scipio Nasica Corculum, C. Marcius Figulus, P. Cornelius Lentulus, Cn. Domitius Ahenobarbus. Res in Corsica, Liguria et Lusitania gestæ. Ptolemæo Physconi a fratre Cyprus datur jussu senatus Rom.

U. C. 591. A. C. 161. Olymp. 154, 4.

M. Valerius Messalla, C. Fannius Strabo. Lex Fannia sumptuaria. SC. de philosophis et rhetoribus Urbe pellendis. A. C. 161-149 Demetrius I Soter.

U. C. 592. A. C. 160. Olymp. 155, 1.

L. Anicius Gallus, M. Cornelius Cethegus, qui paludes Pomtinas exsiccare cœpit. Cn. Tremellio trib. pl., qui M. Æmilii Lepidi pont. max. (qui etiam bis consul fuerat, et proximo anno princeps senatus quintum lectus est) majestatem verbis violaverat, mulcta dicta. Nicander poeta.

U. C. 593. A. C. 159. Olymp. 155, 2.

Cn. Cornelius Dolabella, M. Fulvius Nobilior. Lex de ambitu lata. P. Cornelius Scipio Nasica Corculum (qui primus clepsydram et sub tecto dedicavit) et M. Popillius Lænas censores tollunt circa forum statuas. Plin. XXXIV, 6, 13.

U. C. 594. A. C. 158. Olymp. 155, 3.

M. Æmilius Lepidus, C. Popillius Lænas II. Ptolemæorum discordia a senatu Rom. iterum sublata. C. Fannius legatus in Dalmatiam et Illyricum missus. M. Fulvius proc. de Eleatibus, Liguriæ populo, triumphat. Hipparchus Nicæensis mathem. A. C. 158-136 Attalus II Philadelphus.

U. C. 595. A. C. 157. Olymp. 155, 4.

Sex. Julius Cæsar, L. Aurelius Orestes. Ariarathes, regno Cappad. ab Oropherne pulsus, sua virtute et Attali opera restituitur. M. Cato in Africam missus propter perpetuas Pœnorum cum Masinissa contentiones.

U. C. 596. A. C. 156. Olymp. 156, 1.

L. Cornelius Lentulus Lupus, C. Marcius Figulus II, JC. Bellum Dalmaticum. Lex Ælia de comitiis, et Fufia, ne omnibus diebus fastis legem ferre liceret.

U. C. 597. A. C. 155. Olymp. 156, 2.

P. Cornelius Scipio Nasica Corculum II, M. Claudius Marcellus II. Carneades, Diogenes Babyl. et Critolaus philosophi et legati ab Atheniens. Romam missi, et Catone auctore mox dimissi. Prusias Attalo bellum infert et eo abstinet jussu

senatus Rom. In eo tractatur causa exsulum Achaicorum. Bella cum Lusitanis, Liguribus et Dalmatis gesta.

U. C. 598. A. C. 154. Olymp. 156, 3.

Q. Opimius, *L. Postumius Albinus* et *M'. Acilius Glabrio.* Ligures victi. Ptolemæorum et Prusiæ Attalique bellum et pax, a Romanis composita. M. Valerius Messalla et C. Cassius Longinus censores. Pacuvius. A. C. 154-124 Mithridates V.

U. C. 599. A. C. 153. Olymp. 156, 4.

Q. Fulvius Nobilior, T. Annius Luscus, qui primi Cal. Jan. magistratum ineunt. Bella in Hispaniis gesta. Bellum Prusiæ et Attali Romanorum opera finitum. Lex Scatinia de nefanda Venere? Nicander poeta et Philo Byzant. mathem.

U. C. 600. A. C. 152. Olymp. 157, 1.

M. Claudius Marcellus III, L. Valerius Flaccus. Pœnis exercitum grandem cogentibus, bellum suadet M. Cato, adversante P. Scipione Nasica, qui legatus Carthaginem mittitur. Marcellus in Celtiberia Nercobricis, Bellis et Titthis dat inducias, et Cordubam condit. Crates Mallotes.

U. C. 601. A. C. 151. Olymp. 157, 2.

L. Licinius Lucullus, *A. Postumius Albinus*, orator et qui græce historiam scripsit. Masinissa nuntiat, Pœnos bellum struere, et decem legati Carthaginem mittuntur. Celtiberia a Marcello pacata. Bellum a Lucullo Vaccæis, Caucensibus et Intercatiensibus illatum. Ser Sulpicius Galba, proprætor et vir eloquentissimus, XXX Lusitanorum millibus perfidia trucidatis, Viriathini belli causa exstitit.

U. C. 602. A. C. 150. Olymp. 157, 3.

T. Quintius Flamininus, *M'. Acilius Balbus.* Bellum Pœnorum cum Masinissa. Achæorum exsules reducti, adnitentibus Polybio et P. Scipione. Agatharchides. A. C. 150-100 libri Machab. scripti.

U. C. 603. A. C. 149. Olymp. 157, 4.

L. Marcius Censorinus, *M'. Manilius* JC. Bellum Punicum III. Virtus Scipionis. Lex Calpurnia, prima de repetundis, lata a L. Calpurnio Pisone trib. pl., qui etiam annales scripsit et orationes, consulque fuit A. U. 619, et censor 632. Andriscus s. Pseudophilippus Macedoniam occupat.

U. C. 604. A. C. 148. Olymp. 158, 1.

Sp. Postumius Albinus, *L. Calpurnius Piso Cæsonius.* Prusias Nicomedi filio insidians hujus jussu occiditur. Masinissa decedit, et P. Scipio Æmilianus inter liberos ejus regnum dividit. P. Scipio Nasica et P. Juventius Thalna adv. Andriscum missi. A. C. 148-145 Alexander Balas rex Syriæ.

U. C. 605. A. C. 147. Olymp. 158, 2.

P. Cornelius Scipio Æmilianus (Africanus Numantinus, adolescens, ædilitatem petens), *C. Livius Drusus Mamilianus* JC. Andriscus a Q. Cæcilio Metello Macedonico bis victus ei traditur a Byra Thraciæ regulo. Scipio Megara, Nepherim aliasque Carthaginis partes, præter Byrsam, et castra Hasdrubalis expugnat. Bellum Achaicum et Diæi molimina. Metellus triumphat, et primus ædem ex marmore facit cum porticu.

U. C. 606. A. C. 146. Olymp. 158, 3.

Cn. Cornelius Lentulus, *L. Mummius* Achaicus. Excidium Carthaginis et Corinthi. A. C. 146-140 bellum cum Viriatho Lusitanorum duce.

U. C. 607. A. C. 145. Olymp. 158, 4.

Q. Fabius Max. Æmilianus, *L. Hostilius Mancinus.* Panætius. L. Cassius Hemina. A. C. 145-140 et 130-125 Demetrius II Nicator; Antiochus VI Entheus et tutor ejus Diodotus s. Tryphon.

U. C. 608. A. C. 144. Olymp. 159, 1.

Ser. Sulpicius Galba, L. Aurelius Cotta.

U. C. 609. A. C. 143. Olymp. 159, 2.

Ap. Claudius Pulcher, Q. Cæcilius Metellus Macedonicus. Appius victis Salassis injussu populi triumphat assidente in curru filia, Vestali, ne tribunorum aliquis intercedat. Celtiberi et Numantini a Metello fusi. P. Scipio, Mummius et L. Cæcilius Metellus in Asiam et Ægyptum missi. Lex Didia sumptuaria. A. C. 143-133 bellum Numantinum.

U. C. 610. A. C. 142. Olymp. 159, 3.

L. Cæcilius Metellus Calvus, Q. Fabius Max. Servilianus. P. Cornelius Scipio et L. Mummius censores discordes. Pseudophilippus alter a Cn. Tremellio Scrofa quæstore cæsus cum exercitu. L. Hostilius Tubulus prætor, qui palam pecunias ob res judicandas ceperat, accusatur.

U. C. 611. A. C. 141. Olymp. 159, 4.

Q. Pompeius Rufus Bithynicus, Cn. Servilius Cæpio. D. Junius Silanus prætorius, qui Macedoniam provinciam spoliaverat, a T. Manlio Torquato patre damnatus. Q. Fabius pacem dat Viriatho.

U. C. 612. A. C. 140. Olymp. 160, 1.

L. Lælius Sapiens, Q. Servilius Cæpio. Hic Viriathum per proditores necandum curat; dux militibus invisus et pæne combustus. Q. Pompeius, a Numantinis sæpius fusus, pacem cum iis facit, et metu belli liberatus eam factam inficiatur. Lex Memmia de nominibus virorum, reip. causa absentium, inter reos non recipiendis.

U. C. 613. A. C. 139. Olymp. 160, 2.

Cn. Calpurnius Piso, M. Popillius Lænas. Peregrinarum

religionum cultores et Chaldæi ex Italia pulsi. Lex Gabinia tabellaria. P. Scipio et L. Cotta accusati.

U. C. 614. A. C. 138. Olymp. 160, 3.

P. Cornelius Scipio Nasica Serapio, *D. Junius Brutus* Callaicus. Hic Valentiam condit. Popillius ad Numantiam male rem gerit. C. Matienus, qui exercitum in Hispania deseruerat, graviter punitur. Apollodorus Athen. mythogr. Posidonius Stoicus. Demetrius Scepsius. Castor chronogr.

U. C. 615. A. C. 137. Olymp. 160, 4.

M. Æmilius Lepidus Porcina, *C. Hostilius Mancinus*. Hic malis ominibus profectus et fugatus a Numantinis pacem cum iis facit per Ti. Gracchum. Brutus plurimos Hispaniarum populos perdomat et transit Oblivionis flumen. Diodotus s. Tryphon rex Syriæ. Lex Cassia tabellaria. A. C. 137-128 Phraates II.

U. C. 616. A. C. 136. Olymp. 161, 1.

L. Furius Philus, *Sex. Atilius Serranus*. Gallæci a Bruto devicti. M. Æmilius a Pallantinis in Vaccæis fugatus damnatur. Mancinus Numantinis deditus non recipitur. A. C. 136 bellum servile in Sicilia. Fugitivorum duces Eunus et Cleon. L. Attius s. Accius. A. C. 136-133 Attalus III Philometor.

U. C. 617. A. C. 135. Olymp. 161, 2.

Ser. Fulvius Flaccus, *Q. Calpurnius Piso*. Ardyæi domiti. A. C. 135-106 Joannes Hyrcanus.

U. C. 618. A. C. 134. Olymp. 161, 3.

P. Cornelius Scipio Æmil. II. Africanus, Numantinus, *C. Fulvius Flaccus*. Scipio exercitum Hispanicum, licentia, luxu et ignavia corruptum, ad severam revocat disciplinam. Jugurtha et C. Marius in ejus castris tirocinia ponunt.

U. C. 619. A. C. 133. Olymp. 161, 4.

P. Mucius Scævola. Pont. max., orator et JC. qui primus fundavit jus civile ejusque scientiam in familiam Muciam intulit, *L. Calpurnius Piso Frugi* (vide ad U. C. 603). Pergamus aut potius bona Attali III populo Rom. hereditate relicta. Numantia a Scipione capta deletur. Seditio, leges agrariæ et mors Ti. Sempronii Gracchi trib. pl. Antiochus VII Evergetes s. Sidetes Hierosolyma obsidet.

U. C. 620. A. C. 132. Olymp. 162, 1.

P. Popillius Lænas, P. Rupilius Lupus. Bellum Asiaticum cum Aristonico. Servi victi et capta Enna.

U. C. 621. A. C. 131. Olymp. 162, 2.

P. Licinius Crassus Dives Mucianus (P. Mucii Scævolæ frater, JC., orator et pont. max.), *L. Valerius Flaccus* flamen Mart. Hunc a sacris discedere vetat collega, qui ipse legibus solvitur. Q. Cæcilius Metellus Maced. et Q. Pompeius censores de plebe. C. Papirii Carbonis trib. pl. et oratoris contentio cum P. Scipione, lex tabellaria et rogatio de iisdem tribunis pl. reficiendis. P. Rupilius conficit bellum servile et leges dat Siciliæ.

U. C. 622. A. C. 130. Olymp. 162, 3.

C. Claudius Pulcher, M. Perperna. Crassus ab Aristonico victus perit. C. Atinius Labeo trib. pl. legem fert Atiniam, ut tribuni pl. senatores sint, et Metellum censorem saxo Tarpeio præcipitari jubet. Aristonicus a Perperna captus. Antiochus VII a Phraate victus perit. Ptolemæus VII Evergetes Alexandria pulsus.

U. C. 623. A. C. 129. Olymp. 162, 4.

C. Sempronius Tuditanus, M'. Aquillius. Ille Japydas debellat, hic conficit reliquias belli Asiatici et fontibus venenum

miscet. C. Gracchus, C. Carbo et M. Fulvius Flaccus, triumviri agris dividundis, turbas cient, et P. Scipio Afric., adversarius eorum, in cubiculo suo exanimis reperitur.

U. C. 624. A. C. 128. Olymp. 163, 1.

Cn. Octavius, T. Annius Luscus Rufus. A. C. 128-124 Artabanus II.

U. C. 625. A. C. 127. Olymp. 163, 2.

L. Cassius Longinus Ravilla, L. Cornelius Cinna.

U. C. 626. A. C. 126. Olymp. 163, 3.

M. Æmilius Lepidus, L. Aurelius Orestes. Lex Junia, a M. Junio Penna trib. pl. lata, de peregrinis Urbe pellendis. Eam frustra dissuadet C. Gracchus, qui quæstor in Sardiniam mittitur.

U. C. 627. A. C. 125. Olymp. 163, 4.

M. Plautius Hypsæus, M. Fulvius Flaccus, qui sociis civitatem Rom. daturus turbas movet. Cn. Servilii Cæpionis et L. Cassii Longini severa censura et aqua Tepula. Fregellana rebellio a L. Opimio prætore oppressa. Seleucus V.

U. C. 628. A. C. 124. Olymp. 164, 1.

C. Cassius Longinus, C. Sextius Calvinus. A. C. 124-63 Mithridates VI Eupator Magnus.

U. C. 629. A. C. 123. Olymp. 164, 2.

Q. Cæcilius Metellus Balearicus, *T. Quintius Flamininus.* Baliares s. Gymnesiæ a Metello expugnatæ. M. Fulvius proc. triumphat de Salluviis, Liguribus et Vocontiis, annoque proximo de iisdem C. Sextius proc., qui Aquas Sextias condidit. C. Gracchi trib. pl. leges Semproniæ. Alexander II rex Syriæ.

U. C. 630. A. C. 122. Olymp. 164, 3.

Cn. Domitius Ahenobarbus, *C. Fannius Strabo*. C. Gracchi et M. Livii Drusi tribunorum pl. leges. C. Gracchus, M. Fulvius et Q. Rubrius triumviri coloniæ Carthaginem deducendæ ex lege a Q. Rubrio trib. pl. lata. Bituitus, Arvernorum rex, et Allobroges a Domitio victi. L. Cœlius Antipater, C. Sempronius Asellio, C. Fannius hist. A. C. 122-97 Antiochus VIII Grypus.

U. C. 631. A. C. 121. Olymp. 164, 4.

L. Opimius (unde vinum Opimianum, quod largius provenit hoc anno), *Q. Fabius Max. Allobrogicus*. Ab hoc Arverni cæduntur et Allobroges; ab illius satellitibus C. Gracchus et M. Fulvius Flaccus necantur. Bituitus captus cum filio Cogentiato.

U. C. 632. A. C. 120. Olymp. 165, 1.

P. Manilius, C. Papirius Carbo (vide ad a. U. 621). L. Calpurnius Piso Frugi et Q. Cæcilius Metellus Balear censores. P. Decius trib. pl. Opimio diem dicit ob cædem civis Rom. indemnati.

U. C. 633. A. C. 119. Olymp. 165, 2.

L. Aurelius Cotta, *L. Cæcilius Metellus* Dalmaticus, a quo subacti Dalmatæ. C. Carbo, qui Africano vim attulisse credebatur, accusatus a L. Licinio Crasso, summo oratore, cantharidis sumptis judicio se subtrahit. C. Marius Arpinas trib. pl. legem fert de ambitu, ut pontes angustiores fiant, et viatorem mittit ad Cottam cos. prehendendum.

U. C. 634. A. C. 118. Olymp. 165, 3.

M. Porcius Cato, *Q. Marcius Rex*, et Catone mortuo *Q. Ælius Tubero*. Stœni a Marcio devicti, et Narbo Marcius colonia. Micipsa mortuo regnum inter se dividunt Adherbal, Hiempsal et Jugurtha.

U. C. 635. A. C. 117. Olymp. 165, 4.

L. Cæcilius Metellus Diadematus. *Q. Mucius Scævola* JC. et augur. Jugurtha Hiempsalem necat, pellitque Adherbalem, qui jussu senatus Rom. restituitur.

U. C. 636. A. C. 116. Olymp. 166, 1.

C. Licinius Geta, Q. Fabius Max. Eburnus. C. Marius de ambitu postulatus. A. C. 116-81 Ptolemæus VIII Soter s. Lathurus.

U. C. 637. A. C. 115. Olymp. 166, 2.

M. Æmilius Scaurus (orator et princeps senatus), *M. Cæcilius Metellus.* C. Marius prætor. Æmilius triumphat de Carnis et a Placentia ad Parmam viam munit. Idem leges, cibariam et de libertinorum suffragiis, fert, coercetque P. Decium prætorem non adsurgentem. L. Cæcilius Metellus Dalmat. et Cn. Domitius Ahenob. censores severi.

U. C. 638. A. C. 114. Olymp. 166, 3.

M'. Acilius Balbus, C. Porcius Cato. Lusitania a C. Mario pacata. Cato a Scordiscis fusus. Æmilia, Licinia et Marcia Vestales damnatæ. A. C. 114-95 Antiochus IX Cyzicenus Philopator. 114-25 M. Terentius Varro.

U. C. 639. A. C. 113. Olymp. 166, 4.

C. Cæcilius Metellus Caprarius, *Cn. Papirius Carbo.* A. C. 113-100 Cimbri, Teutoni (a quibus Carbo vincitur), Ambrones et Tigurini.

U. C. 640. A. C. 112. Olymp. 167, 1.

M. Livius Drusus (vide ad A. U. 630), *L. Calpurnius Piso Cæsoninus.* Scordisci a T. Didio propræt. et Druso victi. Samaria a Joanne Hircano diruta. Adherbal a Jugurtha occisus.

U. C. 641. A. C. 111. Olymp. 167, 2.

P. Cornelius Scipio Nasica, Serapionis f., *L. Calpurnius Piso Bestia.* A. C. 111-106 bellum Jugurthinum. Charmadas, Clitomachus, Æschines, Metrodorus, Diodorus philosophi.

U. C. 642. A. C. 110. Olymp. 167, 3.

M. Minucius Rufus, *Sp. Postumius Albinus.* Jugurtha Romæ C. Bæbium trib. pl. corrumpit occiditque Massivam. Nova pax ignominiosa.

U. C. 643. A. C. 109. Olymp. 167, 4.

Q. Cæcilius Metellus Numidicus, *M. Junius Silanus.* Ille Jugurtham sæpius fugat; hic a Cimbris vincitur. A. C. 109-32 Atticus. M. Æmilius Scaurus et M. Livius Drusus censores. Ille collega mortuo abdicat, tribunis carcerem minitantibus. Via Æmilia et pons Mulvius opera ejus.

U. C. 644. A. C. 108. Olymp. 168, 1.

Ser. Sulpicius Galba orator, *Q. Hortensius*, *M. Aurelius Scaurus* orator. Marii inimicitiæ cum Metello, et insidiæ Jugurthæ structæ.

U. C. 645. A. C. 107. Olymp. 168, 2.

C. Marius, *L. Cassius Longinus*, *M. Æmilius Scaurus II.* Cassius a Tigurinis cæsus cum L. Pisone et exercitu. Jugurtha et Bocchus, Maurorum rex, a Mario sæpius victi. Lex Cœlia tabellaria, et Thoria agraria.

U. C. 646. A. C. 106. Olymp. 168, 3.

C. Atilius Serranus, *Q. Servilius Cæpio.* Hic diripit Tolosam aurumque Tolosanum intervertit. Jugurtha a Boccho traditur Sullæ, superbo quæstori Marii. Lex Servilia judiciaria, et Acilia de repetundis. Judas Aristobulus. A. C. 106-88 Ptolemæus IX s. Alexander I. 106-148 Cn. Pompeius M. 106-43 M. Tullius Cicero.

U. C. 647. A. C. 105. Olymp. 168, 4.

P. Rutilius Rufus orator, JC. et philos. *Cn. Manlius Maximus.* Hujus et Cæpionis exercitus a Cimbris occidione occisi. M. Scaurus a Boiorige captus et necatus. Imperium Cæpioni abrogatum. Servile bellum in Campania a P. Vettio equite Rom. concitatum et a L. Lucullo prætore oppressum.

U. C. 648. A. C. 104. Olymp. 169, 1.

C. Marius II, *C. Flavius Fimbria.* Lex Domitia de sacerdotiis. A. C. 104-99 bellum servile in Sicilia. Salvius s. Tryphon et Athenio duces fugitivorum. Sulla Marii legatus Gallos fundit, et Copillum regulum capit. A. C. 104-77 Jannæus Alexander.

U. C. 649. A. C. 103. Olymp. 169, 2.

C. Marius III, *L. Aurelius Orestes.* Cilices piratæ a M. Antonio prætore domiti. C. Memmius, T. Albutius, M. Junius Silanus et M. Scaurus accusantur. Cimbri a Celtiberis, Thraces a Pisone, et servi a L. Lucullo fusi. Artemidorus geogr.

U. C. 650. A. C. 102. Olymp. 169, 3.

C. Marius IV, *Q. Lutatius Catulus.* Ad Aquas Sextias primum Ambrones a Mario victi, deinde Teutoni; et captus Teutobodus. Q. Numidicus et C. Caprarius Cæcilii Metelli, fratres patrueles, censores. L. Appuleii Saturnini tribunatus, leges et contentiones cum Q. Metello cens., C. Memmio et Q. Servilio Cæpione quæstore urb. Q. Metelli oratio de maritandis ordinibus.

U. C. 651. A. C. 101. Olymp. 169, 4.

C. Marius V, *M'. Aquillius.* Cimbri a Mario et Q. Catulo in campis Raudiis occidione occisi. Fugitivi ab Aquillio victi. Publicius Malleolus, matre necata, primus culeo insutus et in mare præcipitatus est. Appuleius, opera Marii satellitum-

que ejus, occiso A. Nonio, per vim tribunus pl. fit, et Marius consul, pecunia per tribus divisa.

U. C. 652. A. C. 100. Olymp. 170, 1.

C. Marius VI, *L. Valerius Flaccus*. Leges Serviliæ C. Glaucii prætoris. C. Memmius candidatus consulatus occiditur. Appuleii tribunatus, leges novæ, conspiratio cum C. Glaucia, C. Saufeio quæstore perfidoque Mario, et occisio. Exsilium Q. Metelli. Afranius, C. Titius et Sex. Turpilius poetæ.

U. C. 653. A. C. 99. Olymp. 170, 2.

M. Antonius orator, *A. Postumius Albinus*. Bellum servile a M'. Aquillio confectum. Sex. Titii tribunatus, leges, contentio cum M. Antonio et exsilium. Q. Metelli reditus. P. Furius trib. pl. a populo discerptus. A. C. 99-44 C. Julius Cæsar.

U. C. 654. A. C. 98. Olymp. 170, 3.

Q. Cæcilius Metellus Nepos, *T. Didius Vivius*. Lex Cæcilia Didia de modo legum promulgandarum per trinundinum et de duabus rebus una lege non per saturam ferendis seu conjungendis. M'. Aquillius, repetundarum reus, a M. Antonio defenditur. L. Valerius Flaccus et M. Antonius censores. In Asia Q. Mucius Scævola prætor et P. Rutilius Rufus legatus aut pro quæstore (vid. ad a. U. C. 647), coercent publicanorum injurias. Artavasdes I.

U. C. 655. A. C. 97. Olymp. 170, 4.

Cn. Cornelius Lentulus Clodianus, *P. Licinius Crassus*. Lex Licinia sumptuaria. Anni magni conversio. A. C. 97-93 Seleucus VI Epiphanes.

U. C. 656. A. C. 96. Olymp. 171, 1.

Cn. Domitius Ahenobarbus, *C. Cassius Longinus*. Cyrena-

rum regnum testamento Ptolemæi Apionis translatum ad Romanos. Celtiberi a T. Didio et virtute Sertorii sæpius victi. Meleager Anthol.

U. C. 657. A. C. 95. Olymp. 171, 2.

L. Licinius Crassus JC. et orator, homo luxuriosus, *Q. Mucius Scævola* JC. et Pont. M., collegæ in omnibus magistratibus, præter censuram. Lex Licinia Mucia de civitate sive civibus regundis, ne quis sit pro cive, qui non sit civis; quæ præcipua fuit causa belli Italici. C. Norbanus trib. pl. diem dicit Q. Servilio Cæpioni. Antiochus X Eusebes.

U. C. 658. A. C. 94. Olymp. 171, 3.

C. Cœlius Caldus, L. Domitius Ahenobarbus. Hispaniæ, a T. Didio et P. Crasso pacatæ, a X legatis ordinatæ.

U. C. 659. A. C. 93. Olymp. 171, 4.

C. Valerius Flaccus, M. Herennius. Prætura et ludi L. Sullæ. Censura Cn. Domitii Ahenob. et L. Licinii Crassi. Antiochus XI et Philippi Philadelphi. A. C. 93-88 Demetrius III Eucærus et Philippus. 93-49 Lucretius.

U. C. 660. A. C. 92. Olymp. 172, 1.

C. Claudius Pulcher, M. Perperna. Injusta condemnatio et exsilium Rutilii (vid. ad A. U. 654). Sulla Tigranem expellit Cappadocia. M. Livii Drusi oratoris tribunatus et leges. Q. Ælius Tubero JC.

U. C. 661. A. C. 91. Olymp. 172, 2.

L. Marcius Philippus orator, *Sex. Julius Cæsar.* Drusus sociorum patronus domi occisus. A. C. 91-88 bellum sociale s. Marsicum et Italicum. Sadducæi, Pharisæi, Esseni, Synedrium. L. Cornelius Sisenna hist.

U. C. 662. A. C. 90. Olymp. 172, 3.

L. Julius Cæsar, P. Rutilius Lupus. Hi male res gerunt

adv. socios, at bene Marius, Sulla, Cn. Pompeius et Ser. Sulpicius. Ariobarzanes et Nicomedes regnis pulsi a Mithridate. Lex Varia Q. Varii Hybridæ trib. pl. de majestate; et Julia de civitate cum iis sociis communicanda, qui fundi (huic legi) fierent, i. e. ejus beneficio uti vellent.

U. C. 663. A. C. 89. Olymp. 172, 4.

Cn. Pompeius Strabo, Magni pater, *L. Porcius Cato*. Leges Plautiæ, M. Plautii Silvani trib. pl., de judiciis cum equitibus et senatu communicandis, et de vi armatis hominibus. Lex Plautia Papiria (C. Papirii Carbonis trib. pl.) de civitate sociis danda. P. Licinius Crassus et L. Julius Cæsar censores socios, novos cives, rejiciunt in novas postremasque tribus. A. Sempronius Asellio prætor urb. Romæ a feneratoribus, A. Postumius Albinus legatus ab exercitu suo, et Cato consul in prælio a C. Marii filio necatur. A. C. 89-62 bellum Mithridaticum.

U. C. 664. A. C. 88. Olymp. 173, 1.

L. Cornelius Sulla, *Q. Pompeius Rufus*. P. Sulpicii Rufi tribunatus, leges (ut exsules revocentur, ut novi cives et libertini distribuantur per tribus, utque bellum Mithrid., Sullæ mandatum, Mario decernatur) et mors. Bellum civile inter Marium et Sullam. Hic adversarios Urbe pellit, et in Asiam proficiscitur. Marius cum filio in Africam venit. Q. Pompeius auctore Cn. Pompeio, et filius ejus, gener Sullæ, a Sulpicio occisus. Mithridates M'. Aquillium omnesque Romanos, in Asia negotiantes, trucidari jubet. Sex. Pompeius, frater consulis, Stoicus, JC. et geometra. Scymnus. Philo philos. A. C. 88-84 Antiochus XII Dionysus.

U. C. 665. A. C. 87. Olymp. 173, 2.

Cn. Octavius, *L. Cornelius Cinna*. Hic per quatuor annos sævit in Sullanos, et a collega pulsus in Urbem redit scriptis quatuor exercitibus, quibus ipse et Marius, ex Africa revo-

catus, et Q. Sertorius et Cn. Papirius Carbo præsunt. Cn. Pompeius proc., qui utramque partem foverat, fulmine ictus unco trahitur. Mors Octavii, L. Merulæ, Q. Catuli, C. Atilii Serrani, P. Lentuli, C. Cæsaris, M. Bæbii, C. Numitorii, M. Antonii et Crassorum.

U. C. 666. A. C. 86. Olymp. 173, 3.

C. Marius VII, *L. Cornelius Cinna II*, et, Mario mortuo, *L. Valerius Flaccus II*, qui in Asiam missus, ut Sullæ succederet, a C. Flavio Fimbria legato interficitur. Lex Valeria ab eo lata de ære alieno. Archelaus, a Sulla aliquoties victus, se et classem ei tradit. L. Marcius Philippus et M. Perperna censores. Athenæ a Sulla captæ. C. (M.) Marius Gratidianus prætor rem nummariam constituit. Metrodorus geogr.

U. C. 667. A. C. 85. Olymp. 173, 4.

L. Cornelius Cinna III, *Cn. Papirius Carbo.* Mithridates a Fimbria victus ac pæne captus.

U. C. 668. A. C. 84. Olymp. 174, 1.

L. Cornelius Cinna IV, *Cn. Papirius Carbo II.* Cinna ab exercitu suo occisus. Pax Mithridati a Sulla data. Mors Fimbriæ. L. Cornelius Sisenna. A. C. 84-47 Valerius Catulus. 84-31 C. Sallustius Crispus.

U. C. 669. A. C. 83. Olymp. 174, 2.

L. Cornelius Scipio Asiaticus, *C. Junius Norbanus Flaccus.* Pacis conditiones Sullæ et ab eo propositæ. Norbanus ab eo victus, et captus Scipio. Incendium Capitolii. Cn. Pompeius adolescens tres legiones Sullæ adducit, fusisque Bruto, Scipione et Carbone, Imperator ab eo salutatur. A. C. 83-69 Tigranes II.

U. C. 670. A. C. 82. Olymp. 174, 3.

Cn. Papirius Carbo III, *C. Marius* C. F. juvenis XX annis

minor. L. Damasippus (Brutus) prætor Marii jussu Q. Scævolam, L. Domitium, P. Antistium, C. Carbonem Arvinam aliosque Sullanos nobilesque cives Romæ trucidat. L. Murena, ab Archelao incitatus, Mithridati bellum infert. Mors Carbonis et Marii. Prænestini a Sulla occisi. Sullæ crudelitas, proscriptio, leges, dictatura perpetua et cognomen Fausti s. Felicis.

U. C. 671. A. C. 81. Olymp. 174, 4.

M. Tullius Decula, Cn. Cornelius Dolabella. A. Gabinius ad pacem cum Mithridate renovandam missus. Cn. Pompeius res in Africa gerit. Q. Claudius Quadrigarius, L. Licinius Macer, Valerius Antias historici. Ænesidemus. Ptolemæus X. A. C. 81-66 Ptolemæus XI.

U. C. 672. A. C. 80. Olymp. 175, 1.

L. Cornel. Sulla Felix II, Q. Cæcil. Metellus Pius.

U. C. 673. A. C. 79. Olymp. 175, 2.

P. Servilius Isauricus, Ap. Claudius Pulcher. Sulla sponte privatus.

U. C. 674. A. C. 78. Olymp. 175, 3.

M. Æmilius Lepidus, Q. Lutatius Catulus. Sullæ phthiriasis, mors, exsequiæ et sepultura in campo Martio. Lepidus Sullæ acta vult rescindi, et cum exercitu Romam venit: sed a Pompeio victus in Sardiniam fugit, ibique moritur.

U. C. 675. A. C. 77. Olymp. 175, 4.

D. Junius Brutus, Mam. Æmilius Lepidus Livianus. A. C. 77-72 Bellum Sertorianum; 77-67 bellum piraticum cum Cilicibus. Bella cum Thracibus, Sarmatis, Mædis et Dardanis.

U. C. 676. A. C. 76. Olymp. 176, 1.

Cn. Octavius M. F. *C. Scribonius Curio* orator. Res a

Cn. Pompeio et Q. Metello adv. Sertorium, Herculeium quæstorem ejus et M. Perpernam; et a L. Murena adv. piratas gestæ. Oracula Sibyllina undique conquisita.

U. C. 677. A. C. 75. Olymp. 176, 2.

C. Aurelius Cotta, *L. Octavius*. Curio succedit Ap. Claudio mortuo, et cum Dardanis feliciter pugnat. Turbæ propter inopiam annonæ. Lex Aurelia consulis, ut tribuni pl. alios quoque magistratus capere possint. Bithynia Romanis hereditate relicta a Nicomede III, et pars Libyæ a Ptolemæo Apione. Mithridatis bellum III, et fœdus cum Sertorio.

U. C. 678. A. C. 74. Olymp. 176, 3.

L. Licinius Lucullus, *M. Aurelius Cotta*. Hic male, ille bene res gerit. adv. Mithridatem. M. Antonii prætoris avaritia, imperium totius oræ maritimæ et mors. Cæsar a piratis captus. C. Verres prætor urb.

U. C. 679. A. C. 73. Olymp. 176, 4.

C. Cassius Varus, *M. Terentius Varro Lucullus*. Lex frumentaria ab iis lata. Mithridates, ad Cyzicum et Lemnum a Lucullo proc. victus, in Pontum profugit. Dardani a C. Curione proc. domiti. Dejotarus, Gallogræciæ tetrarches, Mithridatis præfectos cædit. A. C. 73-71 bellum Spartacium s. gladiatorium et servile adv. Spartacum, Crixum, OEnomaum et Publipora gestum. A. C. 73-71 C. Verris prætura Sicula.

U. C. 680. A. C. 72. Olymp. 177, 1.

L. Gellius Publicola, *Cn. Cornelius Lentulus Clodianus*. M. Lollius Palicanus trib. pl. Sertorius a M. Perperna, perfido amico, occisus, et hic a Cn. Pompeio.

U. C. 681. A. C. 71. Olymp. 177, 2.

P. Cornelius Lentulus Sura, *Cn. Aufidius Orestes*. M. Crassus prætor et Cn. Pompeius de fugitivis triumphant. Calaguritanorum pertinacia.

U. C. 682. A. C. 70. Olymp. 177, 3.

Cn. Pompeius Magnus, *M. Licinius Crassus Dives*. Feneratores in Asia a Lucullo coerciti. Lex a Pompeio lata de tribunitia potestate restituenda, et Aurelia judiciaria a L. Aurelio Cotta prætore, ut judicia senatoribus, equitibus ac tribunis ærariis communia essent. Machares Mithridatis f. amicus Romanorum. M'. Acilio Glabrione præt. judicium exercente, Cicero accusat Verrem. L. Gellius Publicola, Cn. Cornelius Lentulus Clod. censores. C. Trebatius Testa, A. Cascellius, C. Camillus, L. Octavius Balbus, Verrius Flaccus, A. Ofilius, Alfenus Varus, Hostilius et Aterius JCti. Posidonius. Geminus. Vitruvius. Cornelius Nepos? A. C. 70-18 Virgilius.

U. C. 683. A. C. 69. Olymp. 177, 4.

Q. Hortensius orator, *Q. Cæcilius Metellus* Creticus. Tigranocerta a Lucullo capta. Capitolium a Q. Catulo dedicatum. A. C. 69-58 Phraates III.

U. C. 684. A. C. 68. Olymp. 178, 1.

L. Cæcilius Metellus, *Q. Marcius Vatia Rex*. Creta a Q. Metello proc. subacta. A. C. 68-64 Antiochus XIII Asiaticus et Seleucus.

U. C. 685. A. C. 67. Olymp. 178, 2.

C. Calpurnius Piso, *M'. Acilius Glabrio*. Hic successor Lucullo missus. Bellum piraticum Cn. Pompeio cum infinita potestate mandatum et intra paucos dies confectum. Leges latæ: Acilia Calpurnia de ambitu; Gabiniæ A. Gabinii trib. pl. de fenere, de uno imperatore adv. prædones creando, utque mense toto Febr. senatus daretur legationibus; Roscia theatralis L. Roscii Othonis trib. pl.; Maniliæ C. Manilii trib. pl. de libertinorum suffragiis, et de bello Mithrid. Pompeio mandando; Cornelia C. Cornelii trib. pl. de edictis perpetuis.

A. C. 67-35 Hyrcanus et Aristobulus fratres, hujusque filii Alexander et Antigonus.

U. C. 686. A. C. 66. Olymp. 178, 3.

M'. Æmilius Lepidus, *L. Volcatius Tullus*. Prætura Ciceronis, L. Catilinæ, P. Vatinii, et C. Aquillii Galli JC. et auctoris Aquillianarum formularum de dolo malo, stipulatione, etc. A. C. 66-62 res a Pompeio in Asia gestæ adv. Mithridatem et Tigranen, horumque filios, Pharnacen et Tigranen. A. C. 66-51 Ptolemæus XII Auletes, Cleopatra, Berenice, Archelaus.

U. C. 687. A. C. 65. Olymp. 178, 4.

L. Aurelius Cotta, *L. Manlius Torquatus*. Q. Lutatius Catulus et M. Licinius Crassus censores. Lex Papia C. Papii trib. pl. de peregrinis Urbe pellendis. Cæsaris ædilitas et munus gladiat. A. C. 65-8 Horatius.

U. C. 688. A. C. 64. Olymp. 179, 1.

L. Julius Cæsar, C. Marcius Figulus.

U. C. 689. A. C. 63. Olymp. 179, 2.

M. Tullius Cicero, *C. Antonius*. Conjuratio Catilinaria oppressa. Hierosolyma a Pompeio capta. Lex Cæcilia de ambitu, et Atia de sacerdotiis. P. Cornelii Lentuli Spintheris ædilis cur. ludi magnifici et dibapha Tyria. Luculli triumphus et luxus. Mors Mithridatis. Cæsar pont. max. Augustus nascitur.

U. C. 690. A. C. 62. Olymp. 179, 3.

D. Junius Silanus, *L. Licinius Murœna*. Bellum Mithrid. a Cn. Pompeio confectum; Pontus et Syria provinciæ Rom., regnaque Asiæ divisa. M. Catonis tribunatus et ejus Ciceronisque contentio cum Q. Metello Nepote. Sacra Bonæ Deæ a P. Clodio polluta. C. Antonius proc. Macedoniam prov. avare administrat : unde biennio post damnatur.

U. C. 691. A. C. 61. Olymp. 179, 4.

M. Pupius Piso Calpurnianus, *M. Valerius Messalla Niger*. Triumphus Pompeii. L. Domitii Ahenobarbi ædilis cur. ludi. C. Octavius et C. Julius Cæsar prætores. Q. Tullius Cicero proprætor Asiæ. P. Clodius reus, stuprator sororum et quæstor in Sicilia.

U. C. 692. A. C. 60. Olymp. 180, 1.

L. Afranius, *Q. Cæcilius Metellus Celer*. Conspiratio Cæsaris, Pompeii et Crassi. L. Flavii trib. pl. lex agraria. Cæsar proprætor Galliæ ult.

U. C. 693. A. C. 59. Olymp. 180, 2.

C. Julius Cæsar, *M. Calpurnius Bibulus*. Leges Juliæ, agraria, de provinciis ordinandis et de repetundis. P. Clodius, a P. Fonteio adoptatus, a C. Herennio et Cæsare ad plebem traducitur. L. Vettii indicis turbæ et mors. P. Vatinii tribunatus et leges de repetundis deque Galliis cum Illyrico in quinquennium Cæsari decernendis. Macedonia a C. Octavio bene administrata.

U. C. 694. A. C. 58. Olymp. 180, 3.

L. Calpurnius Piso Cæsoninus, Cæsaris socer, *A. Gabinius* (vid. ad A. U. 685). P. Clodii Pulchri tribunatus et leges. Exsilium Ciceronis. Prætura L. Domitii Ahenobarbi, C. Memmii Gemelli, L. Flavii, L. Cornelii Lentuli Cruris et P. Nigidii Figuli. M. Æmilii Scauri ædilitas, theatrum et ludi. A. C. 58-49 res a Cæsare in Galliis, Germania et Britannia gestæ adv. Ariovistum, Orgetorigem, Dumnorigem, Cativolcum, Ambiorigem, Cassivelaunum, Vercingetorigem, Commium, al. — Orbilius Pupillus Gramm.

U. C. 695. A. C. 57. Olymp. 180, 4.

P. Cornelius Lentulus Spinther, *Q. Cæcilius Metellus Nepos*. Ciceronis reditus. Cyprus Ptolemæo erepta lege Clodia a

M. Catone propræt. Pompeii procuratio frumentaria cum imperio infinito. Clodii contentiones cruentæ cum tribunis pl., Ciceroni faventibus, T. Annio Milone, P. Sextio, C. Cestilio, M. Cispio, T. Fadio Gallo, M'. Curio, Q. Fabricio, C. Messio. A. C. 57 ad 17, post C. N. T. Livius.

U. C. 696. A. C. 56. Olymp. 181, 1.

Cn. Cornelius Lentulus Marcellinus, *L. Marcius Philippus*. Clodii ædilitas cur. novaque molimina. Reductio Ptolemæi regis Ægyptii, a C. Porcio Catone trib. pl. et senatu impedita, a P. Lentulo et Pompeio frustra expetita, et ab A. Gabinio, quem rex corruperat, perfecta. Macedonia a L. Pisone proc. et Syria ab A. Gabinio proc. male administrata. A. C. 56-57 Orodes I.

U. C. 697. A. C. 55. Olymp. 181, 2.

Cn. Pompeius Magnus II, *M. Licinius Crassus Dives II*. Leges Pompeiæ, judiciaria ac de parricidiis; et Trebonia, a C. Trebonio Aspro trib. pl. lata, ut Pompeio Hispaniæ, Crasso Syria Parthicumque bellum in quinquennium, et Cæsari Galliæ cum Illyrico in aliud quinquennium decernerentur. Pompeii theatrum et ludi. Hispaniæ per legatos ejus, L. Afranium et M. Petreium, administratæ.

U. C. 698. A. C. 54. Olymp. 181, 3.

L. Domitius Ahenobarbus, *Ap. Claudius Pulcher*. Prætura Milonis, M. Catonis, Cn. Domitii Ahenob., P. Servilii Vatiæ Isaur. et Ser. Sulpicii Galbæ. Absolutio A. Gabinii, P. Vatinii, M. Scauri et Cn. Plancii. Tribunatus Q. Mucii Scævolæ. Expeditio Parthica malis ominibus, intercedente C. Ateio Capitone trib. pl. et infeliciter suscepta a M. Crasso.

U. C. 699. A. C. 53. Olymp. 181, 4.

Cn. Domitius Calvinus, *M. Valerius Messalla*. M. Crassus in bello Parthico perit. Clodius a Milone interficitur. Q. Pom-

peius Rufus trib. pl. rogatione lata, ut Cn. Pompeius dictator diceretur, in carcerem conjicitur a senatu.

U. C. 700. A. C. 52. Olymp. 182, 1.

Cn. Pompeius Magnus III, solus, a quo mense Sextili collega adsciscitur socer *Q. Cæcilius Metellus Pius Scipio*. Milonis exsilium. Leges Pompeiæ de ambitu, de vi, de provinciis; et Cæcilia de censura restituenda, quæ sublata erat lege Clodia. Parthi victi a C. Cassio, quæstore M. Crassi. A. C. 52-15 Propertius.

U. C. 701. A. C. 51. Olymp. 182, 2.

M. Claudius Marcellus, *Ser. Sulpicius Rufus*, summus JC. et orator. M. Tullius Cicero proc. Ciliciæ et Cypri. M. Calpurnius Bibulus proc. Syriæ. Q. Minucius Thermus propr. Asiæ. P. Attius Varus propr. Africæ. A. C. 51-48 Ptolemæus XIII Dionysus.

U. C. 702. A. C. 50. Olymp. 182, 3.

L. Æmilius Paullus, *C. Claudius Marcellus*. Ap. Claudius Pulcher et L. Calpurnius Piso Cæson. censores ultimi, populi suffragiis creati. C. Sallustius hist. senatu motus. M. Cælius Rufus et M. Octavius ædiles cur. C. Titius, C. Curtius, M. Cato II et M. Livius Drusus prætores. Tribunatus C. Scribonii Curionis, a Cæsare corrupti, et lex viaria et alimentaria. Conon.

U. C. 703. A. C. 49. Olymp. 182, 4.

C. Claudius Marcellus, *L. Cornelius Lentulus Crus*. SCtum de exercitu a Cæsare dimittendo, et de Galliis L. Domitio Ahenob. ac M. Considio Noniano tradendis. Bellum civile inter Cæsarem et Pompeium. T. Labienus Cæsarem deserit. L. Afranius et M. Petreius ad Ilerdam victi. Cæsaris dictatura ac leges Juliæ. M. Æmilius Lepidus prætor urb. et Urbi præfectus. M. Manilius. A. C. 49-17 Tibullus.

U. C. 704. A. C. 48. Olymp. 183, 1.

C. Julius Cæsar II, *P. Servilius Vatia Isauricus.* M. Cælii Rufi, præt. novarumque tabularum auctoris, et Milonis molimina ac mors. Pugna Pharsalica et mors Cn. Pompeii. Bellum Alexandrinum, et bibliothecæ Alexandr. conflagratio. Honores in Cæsarem collati. A. C. 48-30 Ptolemæus XIV Puer et Cleopatra.

U. C. 705. A. C. 47. Olymp. 183, 2.

C. Julius Cæsar Dictator II, qui *M. Antonium* mag. equitum dixit, et in paucos dies consules fecit *Q. Fufium Calenum* et *P. Vatinium.* Prætura C. Sallustii. Tribunatus turbulentus P. Cornelii Dolabellæ, L. Trebellii et C. Asinii Pollionis. Cura Urbis M. Antonio mandata. Bellum Africanum. C. Trebatius Testa JC. et trib. pl.

U. C. 706. A. C. 46. Olymp. 183, 3.

C. Julius Cæsar III et Dict. III, *M. Æmilius Lepidus* cos. et mag. equitum. Pugna ad Thapsum. Mors Afranii, Petreii, Fausti Sullæ, Q. Scipionis, M. Catonis Uticensis et Jubæ. Cæsaris novi honores, triumphi quatuor, spectacula, instituta, leges et fasti. Bellum Hispaniense. Prætores decem. Prætura M. Junii Bruti Cæpionis et D. Junii Bruti Albini. D. Laberius et Publius Syrus.

U. C. 707. A. C. 45. Olymp. 183, 4.

C. Julius Cæsar IV et Dict. IV, *M. Æmilius Lepidus II*, et mag. equitum, nisi potius Cæsar solus fuit consul, et suffecti deinde *Q. Fabius Max.*, *C. Trebonius*, et *C. Caninius Rebilus.* Pugna Mundensis. Mors Cn. Pompeii, T. Labieni et P. Vari. Fuga Sex. Pompeii. Prætores XIV. Cæsaris triumphus, superbia, dictatura perpetua aliique honores summi ac divini.

U. C. 708. A. C. 44. Olymp. 184, 1.

C. Julius Cæsar V, et Dict. V, *M. Antonius*, *P. Cornelius Dolabella*. Magistri equitum *M. Æmilius Lepidus* et *C. Octavius*. Prætores XVI et ædiles VI. Magistratus in plures annos a Cæsare ordinati. Cæsaris opera, vasta consilia, arrogantia, cædes, sepultura, testamentum. M. Antonii et C. Octavii molimina, artes et discordia. Sex. Pompeii varia fortuna et reconciliatio cum senatu. M. Brutus et C. Cassius in Macedoniam Syriamque abeunt.

U. C. 709. A. C. 43. Olymp. 184, 2.

C. Vibius Pansa, *A. Hirtius*; *C. Julius Cæsar Octavianus*, *Q. Pedius*, *P. Ventidius*, *C. Carrinas*. Dolabella et Antonius hostes judicati. Bellum Mutinense. Mors Hirtii et Pansæ. Triumviratus et proscriptiones Octaviani, Antonii et Lepidi. Mors Ciceronis aliorumque. M. Brutus, C. Cassius et D. Brutus lege Pedia damnati absentes. Sosigenes. A. Sabinus. Gratius. Corn. Severus. C. Pedo Albinovanus. A. C. 43 ad 17, P. C. Ovidius.

U. C. 710. A. C. 42. Olymp. 184, 3.

L. Munacius Plancus, *M. Æmilius Lepidus II*. Sicilia a Sex. Pompeio occupata. Divini honores Cæsari, Divi filio, decreti. Prælium Philippense et mors C. Cassii, M. Bruti et Q. Hortensii. Fundanius. P. Nigidius Figulus obit.

U. C. 711. A. C. 41. Olymp. 184, 4.

L. Antonius, *P. Servilius Vatia Isauricus*. Agri proscriptorum præmiaque divisa veteranis tumultuantibus, aut promissa tantum, et data demum A. U. 722. L. Antonii et Fulviæ conspiratio. Bellum Perusinum. M. Antonii et Cleopatræ amores. Ti. Claudius Nero prætor, pater Tiberii Imp. T. Valgius Rufus. L. Varius. Plotius Tucca. M. Annæus Seneca.

U. C. 712. A. C. 40. Olymp. 185, 1.

Cn. Domitius Calvinus II, *Asinius Pollio* (summus orator, hist. et poeta, qui et primus bibliothecam publ. exstruxit), *L. Cornelius Balbus* et *P. Canidius Crassus*. Trucidatio Perusinorum urbisque incendium. Syria a Parthis duce T. Labieno, et Italia a Sex. Pompeio vastatur. M. Antonius cum Sex. Pompeio bellum movet adv. Cæsarem; sed opera L. Cocceii Nervæ, Asinii Pollionis et Mæcenatis pax Brundisina componitur firmaturque nuptiis Octaviæ. Imperium Rom. inter triumviros iterum dividitur. Q. Salvidieni conjuratio et mors. Lex Falcidia C. Falcidii trib. pl. testamentaria de legatis. M. Vipsanii Agrippæ prætura urb. et ludi.

U. C. 713. A. C. 39. Olymp. 185, 2.

L. Marcius Censorinus, *C. Calvisius Sabinus*. Consules in VIII annos, et plures in annum designati. Pax Puteolana fit cum Sex. Pompeio, plebe ob famem sæviente, et impunitas datur proscriptis. Cn. Domitius de Cerretanis, et Pollio de Parthinis triumphat. A. C. 39-36 P. Ventidius Bassus, M. Antonii legatus, homo miræ fortunæ, Parthos et Labienum devincit, primusque triumphat de Parthis. Res prospere ab Agrippa propr. in Aquitania gestæ.

U. C. 714. A. C. 38. Olymp. 185, 3.

Ap. Claudius Pulcher, *C. Norbanus Flaccus*. Prætores LXVII. Triumviri reip. constituendæ in alterum quinquennium. Aradii et Judæi a C. Sosio, Antonii legato, domiti. A. C. 38-35 bellum Siculum cum Sex. Pompeio, ab Agrippa confectum. Sex. Pompeii Menæ s. Menodori fraudulenta molimina. A. C. 38-3 Herodes M.

U. C. 715. A. C. 37. Olymp. 185, 4.

M. Vipsanius Agrippa, *L. Caninius Gallus*, *T. Statilius Taurus*. Portus Julius ab Agrippa factus. Amicitia Cæsaris et Antonii restituta ab Octavia. Dejotarus II. Polemo I. A. C. 37 ad 4 P. C. Phraates IV.

U. C. 716. A. C. 36. Olymp. 186, 1.

L. Gellius Publicola, M. Cocceius Nerva, L. Munacius Plancus II, P. Sulpicius Quirinus. Agrippa, devictis Sex. Pompeio præfectisque ejus, Demochare et Apollophane, corona aurea rostrata donatur. Cn. Domitius triumphat de Hispanis, a quibus aurum accepit coronarium. Honores Cæsari et Agrippæ decreti. Lepidus Cæsari infestus et a legionibus corruptis desertus, honores amittit præter pontificatum max. Res ab Antonio adv. Parthos, et a P. Canidio Crasso, ejus legato, in Armenia, Iberia et Albania gestæ.

U. C. 717. A. C. 35. Olymp. 186, 2.

L. Cornificius, Sex. Pompeius. Sex. F. Sex. Pompeius profugus, reparato in Asia bello, ab Antonii legatis, C. Furnio et M. Titio, occiditur. Iapydæ, Dalmatæ et Pannonii a Cæsare subacti.

U. C. 718. A. C. 34. Olymp. 186, 3.

L. Scribonius Libo, M. Antonius II, L. Sempronius Atratinus, Paul. Æmilius Lepidus, C. Memmius, M. Herennius. Salassi a M. Valerio Messalla domiti. Antonius Artavasden dolo capit et Armeniam dat filio suo ex Cleopatra suscepto.

U. C. 719. A. C. 33. Olymp. 186, 4.

C. Julius Cæsar Octavianus II, L. Volcatius Tullus; P. Autronius Pœtus, L. Flavius, C. Fonteius Capito (ad unguem factus homo), *M'. Acilius Aviola, L. Vinucius, L. Laronius.* Agrippæ ædilitas, opera publica, ludi. Mathematici ab eo pulsi Urbe. Dalmatæ a T. Statilio Tauro subacti. Porticus Octaviæ et bibliotheca in ea.

U. C. 720. A. C. 32. Olymp. 187, 1.

Cn. Domitius Ahenob., C. Sosius; L. Cornelius, N. Valerius. Cæsar et Antonius bellum parant. Octaviæ repudium.

Consules ad Antonium abeunt, L. Plancus et M. Titius ad Cæsarem, cui testamentum Antonii produnt.

U. C. 721. A. C. 31. Olymp. 187, 2.

C. Julius Cæsar Octav. III, *M. Valerius Messalla Corvinus* orator, *M. Titius*, *Cn. Pompeius*. Prælium navale ad Actium ludique Actiaci. Agrippa vexillo cæruleo donatus. C. Cilnius Mæcenas eq. Rom., Urbi Italiæque præfectus.

U. C. 722. A. C. 30. Olymp. 187, 3.

C. Julius Cæsar Octav. IV, *M. Licinius Crassus*, *C. Antistius Vetus*, *M. Tullius Cicero*, oratoris f., et *L. Sænius Balbinus*. Mors Antonii et Cleopatræ. Cæsar Ægypto in provinciæ formam redactæ Cn. Cornelium Gallum equitem dat præfectum Augustalem. Legati Phraatis, Tiridates ab eo pulsus et Herodes ad Cæsarem veniunt. P. Canidius, Cassius Parmensis aliique occisi. M. Lepidus juvenis, bellum in Italia moliens, a Mæcenate necatur. Novi honores Cæsari hoc et proximo anno decreti. Diodorus Sic. Apollonius Sophista Lexicogr. Parthenius. A. Cornelius Celsus. Didymus. Hyginus. Aretas.

U. C. 723. A. C. 29. Olymp. 187, 4.

C. Julius Cæsar Octav. V, *Sex. Appuleius*; *Potitus Valerius Messalla*, *C. Furnius*, *C. Cluvius*. Triumphi Cæsaris. Janus tertium clausus. Consultatio Cæsaris cum Agrippa et Mæcenate habita de imperio deponendo. Daci, Bastarnæ, Mœsi, Getæ Thracesque a M. Licinio Crasso, Hispani a T. Statilio Tauro, et Treviri a Nonio Gallo subacti.

U. C. 724. A. C. 28. Olymp. 188, 1.

C. Julius Cæsar Octav. VI, *M. Vipsanius Agrippa II*. Apollinis in Palatio templum cum bibliotheca dedicatum. Ludi Actiaci quinquennales gymnicique. Census actus a Cæsare et Agrippa. Senatus purgatus suppletusque, et census

senatorum ampliatus. Prætores X et cura ærarii binis Prætoriis mandata.

U. C. 725. A. C. 27. Olymp. 188, 2.

C. Julius Cæsar Octav. VII, M. Vipsanius Agrippa III. Cæsar sententia L. Munacii Planci *Augustus* appellatus. Ejus similata oratio de imperio deponendo. Vota decennalia. Divisio provinciarum et fiscus. Augusti iter in Gallias Hispaniasque susceptum, et census Galliarum actus. M. Valerius Messalla Aquitaniam in provinciæ formam redigit et triumphat. Sex. Pacuvius trib. pl.

U. C. 726. A. C. 26. Olymp. 188, 3.

C. Julius Cæsar Octav. Augustus VIII, T. Statilius Taurus II. Egnatius et M. Lollius prætores. Scelera, infamia et mors Corn. Galli (vide ad A. U. 722). M. Messalla primus præf. Urbi. Sex. Appuleius ex Hispania triumphat. M. Egnatii Rufi præt. arrogantia. Septa Julia exornat Agrippa. Æmilius Macer poeta.

U. C. 727. A. C. 25. Olymp. 188, 4.

C. Julius Cæsar Octav. Augustus IX, M. Junius Silanus. Ob Cantabrorum rebellionem Augustus Tarraconem secedit. Salassi ab A. Terentio Varrone Muræna; Cantabri a C. Antistio Vetere; Astures a T. Carisio; Celtæ a M. Vinucio subacti. Augusti tropæum in Alpibus, et titulus *Imperatoris*. Amynta mortuo Galatia cum Lycaonia in provinciæ formam redacta. Templum Neptuni, Argonautarum porticus, diribitorium, Thermæ et Pantheon, opera Agrippæ.

U. C. 728. A. C. 24. Olymp. 189, 1.

C. Julius Cæsar Octav. Aug. X, C. Norbanus Flaccus. Janus iterum clausus, Augusto ex Hispania reduce. Senatus jurat in acta Augusti, isque legibus solvitur. Cantabri et Astures a L. Æmilio (L. Ælio Lamia) domiti. M. Lollius

primus Gallogræciam obtinet. Infausta expeditio Ælii Galli, præfecti Aug. Ægypti, in Arabiam Felicem. M. Claudius Marcellus, Octaviæ f. et gener Augusti, ædilis cur. Ti. Claudius Nero quæstor.

U. C. 729. A. C. 23. Olymp. 189, 2.

C. Julius Cæsar Octav. Aug. XI, A. Terentius Varro Muræna, L. Sestius, Cn. Calpurnius Piso. Tribunitia potestas Augusti, repudiata dictatura. Augustus e gravi morbo convalescens opera Antonii Musæ. Mors Marcelli. Tiridates et legati Phraatis Romam veniunt, et filius Phraatis, obses, ea lege remittitur patri, ut captivi signaque militaria Rom. reddat. Agrippa, in Syriam missus, Mitylenen secedit.

U. C. 730. A. C. 22. Olymp. 189, 3.

M. Claudius Marcellus Æserninus II, L. Arruntius. Paul. Æmilius Lepidus et L. Munacius Plancus censores. Conjuratio L. Licinii Varronis Murænæ et Fannii Cæpionis. Cantabri et Astures a C. Furnio, et Æthiopes, duce regina Candace, Ægyptum vastantes, ab ejus præfecto, C. Petronio, devicti. Augustus in Siciliam proficiscitur.

U. C. 731. A. C. 21. Olymp. 189, 4.

M. Lollius, Q. Æmilius Lepidus. Agrippa fit gener Augusti et præf. Urbi. Augustus in Græciam et Samum trajicit.

U. C. 732. A. C. 20. Olymp. 190, 1.

M. Appuleius, P. Silius Nerva. Augustus res ordinat in Asia, Bithynia et Syria, ubi a Phraate recipit signa, captivos et spolia, Crassi et Antonii cladibus amissa, et Indorum legati eum Antiochiæ adeunt. Viæ a prætoriis muniendæ et milliarium aureum. Occiso Artaxia (Artabaze, Artavasde), Tigranes Armeniis ab Augusto rex datus et deductus in re-

gnum a Tib. Nerone. Garamantes a L. Corn. Balbo devicti.

U. C. 733. A. C. 19. Olymp. 190, 2.

C. Sentius Saturninus, *Q. Lucretius Vespillo; M. Vinucius*, *Vipsanius Agrippa*. Morum præfectura aliique honores redeunti ex Syria Augusto decreti. Ab Agrippa pacatur Gallia et Cantabri domantur. Hillel et Schamai.

U. C. 734. A. C. 18. Olymp. 190, 3.

P. Cornelius Lentulus Marcellinus, *Cn. Cornelius Lentulus*. Tribunitia potestas ab Augusto in quinquennium suscepta, Agrippa adscito collega; et senatus ab iisdem purgatus. Conjuratio M. Egnatii Rufi. Germani a M. Lollio victi. Bathyllus et Pylades.

U. C. 735. A. C. 17. Olymp. 190, 4.

C. Furnius, *C. Junius Silanus*. Ludi sæculares quintum acti. Lucius Agrippæ natus adoptatusque cum Caio fratre ab Augusto. Lex Julia de adulteriis.

U. C. 736. A. C. 16. Olymp. 191, 1.

L. Domitius Ahenobarbus, *P. Cornelius Scipio*, *L. Tarius Rufus*. Ob cladem M. Lollii, a Germanis acceptam, Augustus hoc et proximo anno in Gallia, Hispania et Germania res constituit. T. Statilius Taurus præf. Urbi. Ludi quinquennales ab Agrippa editi. Prætura urb. Tiberii et Drusi fratrum. Pannonii et Norici a P. Silio Nerva, Dentheletæ et Scordisci a Claudio Marcello victi. A. C. 16, ad 19 P. C. C. Cæsar Germanicus.

U. C. 737. A. C. 15. Olymp. 191, 2.

M. Livius Drusus Libo, *L. Calpurnius Piso*. Rhæti et Vindelici a Tiberio et Druso, Augusti privignis, domiti.

U. C. 738. A. C. 14. Olymp. 191, 3.

M. Licinius Crassus, *Cn. Cornelius Lentulus*. Agrippa Asiæ, Ponti et Judeæ res ordinat, et Bosporum, a Scribonio quodam occupatum, dat Polemoni.

U. C. 739. A. C. 13. Olymp. 191, 4.

Tiberius Claudius Nero, *P. Quintilius Varus*. Ludi votivi Augusto Romam reverso facti. Theatrum Corn. Balbi dedicatur, et ab Augusto theatrum Marcelli. Mortuo M. Lepido, Augustus pontificatum max. suscipit. Idem tribunitiam potestatem sibi et Agrippæ in alium quinquennium prorogat. Pannonii solo Agrippæ adventu coerciti.

U. C. 740. A. C. 12. Olymp. 192, 1.

M. Valerius Messalla Barbatus, *P. Sulpicius Quirinus*, *C. Valgius Rufus* poeta, *C. Caninius Rebilus*. Agrippa mortuo Tiberius fit gener Augusti, et Pannoniis subactis primus honoratur ornamentis triumphalibus. Eadem dantur et L. Calpurnio Pisoni, devictis Bessis, et L. Domitio Ahenob., Imp. Neronis avo, qui longius, quam quisquam priorum, victor in Germaniam penetravit. Drusus Sygambros, Usipetas, Tencteros et Chamavos domat; componit tumultum, ob censum in Gallia exortum, et aram Augusto dedicat Lugdunensem ad confluentes Araris et Rhodani.

U. C. 741. A. C. 11. Olymp. 192, 2.

Q. Ælius Tubero, *Paullus Fabius Maximus*. M. Valerius Messalla Corvinus primus curator aquarum. Drusi prætura urb. et nova expeditio in Germaniam. Fossæ Drusianæ. Dalmatia et Pannonia a Tiberio expugnatæ. Mors Octaviæ.

U. C. 742. A. C. 10. Olymp. 192, 3.

Iulus Antonius, *Q. Fabius Max. Africanus*. Augustus Flamen Dialis. Getæ, Daci et Dalmatæ a Tiberio, Catti aliique Germanorum populi a Druso devicti. Natalis Augusti et Augustalia celebrantur.

U. C. 743. A. C. 9. Olymp. 192, 4.

Nero Claudius Drusus, *T. Quintius Crispinus*. Drusi extrema expeditio in Germaniam, mors et honores mortuo collati, nomen *Germanici* ipsi filiisque ejus decretum, etc. Ovatio Tiberii.

U. C. 744. A. C. 8. Olymp. 193, 1.

C. Marcius Censorinus, *C. Asinius Gallus*. Exercitus ab Augusto in Galliam ductus. Tiberii expeditio in Germaniam, cognomen Imperatoris alterque triumphus. Pomœrium prolatum. Pannonii a Sex. Appuleio victi. P. Quintilius Varus Syriam avare administrat. Mors Horatii et Mæcenatis.

U. C. 745. A. C. 7. Olymp. 193, 2.

Tiberius Claudius Nero II, *Cn. Calpurnius Piso II*. Tiberius in Germaniam redit. Eadem provincia a C. Sentio Saturnino per plures annos administrata. Urbis regiones XIV et vicorum magistri. Ludi votivi post reditum Augusti a C. Cæsare editi. Dionysius Halic. scribit historiam. M. Verrius Flaccus.

U. C. 746. A. C. 6. Olymp. 193, 3.

D. Lælius Balbus, *C. Antistius Vetus*; *L. Manilius*, *Q. Nonius Asprenas Torquatus*. Tiberius tribunitiæ potestatis in quinquennium fit consors, et Rhodum secedit. Dionysius Periegeta. Nicolaus Damasc. Trogus Pompeius.

U. C. 747. A. C. 5. Olymp. 193, 4.

Augustus XII, *L. Cornelius Sulla*. C. Cæsar in forum deductus, *princeps juventutis* appellatus ornatusque sacerdotio.

U. C. 748. A. C. 4. Olymp. 194, 1.

C. Calvisius Sabinus, *L. Passienus Rufus*.

U. C. 749. A. C. 3. Olymp. 194, 2.

L. Cornelius Lentulus, M. Valerius Messalinus. P. Quintilius Varus Judæos post mortem Herodis M. rebellantes coercet, eique in Syria succedit P. Sulpicius Quirinus proc. Hujus legatus, Coponius eq. Rom., Judææ præficitur.

U. C. 750. A. C. 2. Olymp. 194, 3.

Imp. Cæsar Augustus XIII, M. Plautius Silvanus; Q. Fabricius, C. Caninius Gallus. L. Cæsar togam virilem induit appellaturque princeps juventutis. Relegatio Juliæ, et pœna adulterorum Iuli Antonii, T. Quintii Crispini, Ap. Claudii, etc. Cn. Calpurnius Piso leg. Aug. proc. Hispaniam avare habet. Census a P. Sulpicio Quirino in Syria et Judæa agitur; sed, quod alii putant, biennio post. Hinc diversæ opiniones de epocha nati Christi. Conf. tamen intpp. evang. Luc. II, 2.

U. C. 751. A. C. 1. Olymp. 194, 4.

Cn. Cornelius Lentulus Cossus Gætulicus, L. Calpurnius Piso. M. Vinucii expeditio in Germaniam. M. (Q.) Antistius Labeo, C. Ateius Capito et C. Ælius Gallus JCti.

U. C. 752. Olymp. 195, 1.

C. Cæsar, L. Æmilius Paullus. Armenia ad Phraatem desciscit. Hoc anno Christum fuisse natum, multorum opinio est. Conf. ad A. U. 750.

IMPERATORES ROMANORUM.

P. C. 1-14. (A. C. 21; P. C. 14.) *Augustus.*

2, L. Cæsar Massiliæ obit. C. Cæsar Phraatem Armenia cedere cogit, et M. Lollio, comiti et rectori ejus, substituitur P. Sulpicius Quirinus. 3, C. Cæsar in Lycia moritur. 4, Ab Augusto Tiberius, et ab hoc Germanicus Drusi f. adoptatur. Lex Ælia Sentia de manumissionibus. 5, Lex Julia de mari-

tandis ordinibus. Phraataces, 5, 6. Orodes 11. 6, C. Ateius Capito cos. suff. Chauci, Langobardi et Marobod. rex Marcomannorum, a Tiberio, et Gætuli a Corn. Lentulo Gætulico victi. Res adv. Dalmatas, Dacos, Sarmatas et Pannonios a M. Valerio Messalino, A. Cæcina Severo, Tiberio, Germanico, M. Plautio Silvano, C. Vibio Postumo et M. Æmilio Lepido per IV annos gesta. Rhœmetalces et Rhescuporis, Thraciæ reges, socii Rom. Stipendia annua, ærarium militare et, ejus locupletandi causa, centesima auctionum seu rerum venalium et vicesima hereditatium Julia lege instituta. 6-20, Vonones I. 7, Agrippa Postumus relegatur. Quinquagesima mancipiorum. Rhescuporis et Cotys V. 9, P. Quintilius Varus cum tribus legionibus in Germania cæsus ab Arminio. Lex Papia Poppæa. 10, 11, Tiberius et Germanicus procoss. Germaniam pervagantur. C. Poppæus Sabinus Mœsiæ per XXI annos præest. 12, Germanicus cos. cum C. Fonteio Capitone. Q. Cæcilius Metellus Creticus Silanus proc. Syriæ per sex annos. 13, Tiberius censum agit cum Augusto et tribunitia ei potestas prorogatur. Germanicus proc. Galliæ. 13-43, Artabanus III. Judas Galilæus seu Gaulonita. 14, Mors Augusti.

14-37, *Tiberius Nero Cæsar.*

14, Comitia e campo in curiam translata. Mors Agrippæ Postumi et Juliæ. Seditiones legionum in Pannonia et Germania. L. Ælius Sejanus præf. prætorio, et castra prætoriana. C. Junius Blæsus, A. Cæcina, C. Cetronius, L. Apronius et C. Silius Nerva legati. 14-17, Res a Germanico adv. Cheruscos (Arminium et Inguiomerum), Cattos, Angrivarios aliosque Germaniæ populos gestæ. 15, Drusus Cæsar cos. P. Velleius Paterculus hist. prætor cum fratre Magio Celere Velleiano. Lex et judicia majestatis. 16, Clemens Agrippæ Postumi servus. Mathematici Urbe pulsi, T. Statilio Sisenna Tauro et L. Scribonio Libone coss. Jul. Pomponius Græcinus cos. suff. L. Scribonii Libonis Drusi præt. accusatio et

mors. 17, Cappadocia prov. Rom., Archelao rege per fraudem occiso. Tacfarinas, dux Musulanorum in Numidia, victus a M. Furio Camillo proc. Africæ. Triumphus Germanici. Cn. Calpurnius Piso proc. Syriæ. P. Rutilius Lupus, et L. Fenestella. 18, Germanicus iterum consul cum Tiberio et Orienti præpositus. Q. Verannius primus Cappadociam obtinet, et Q. Serveius Commagenen. 19, Germanici iter in Græciam Ægyptumque et mors. Lex Julia Norbana de libertinis Latini nominis seu Latinis Junianis. Drusus discordiam inter Germanos fovet. Maroboduus et Rhescuporis pulsi. Catualda. Vannius. Rhœmetalces II. Cotys VI. Strabo. 20, Cn. Pisonis mors. Tacfarinas a L. Apronio victus. C. Junius Silanus Asiam avare administrat et biennio post damnatur. 21. Drusus iterum consul cum Tiberio patre. Tacfarinas a C. Junio Blæso, Julii Florus et Sacrovir, Trevirorum Æduorumque duces, a C. Visellio Varrone, Cœletæ, Odrysæ et Dii in Thracia a P. Vellæo devicti. 22, Drusi potestas tribunitia. Sejani potentia in dies crescit. Ser. Cornelius Lentulus Maluginensis Asiam non obtinet, quia flamen Dialis est. Q. Vibius Serenus proc. Hispaniæ ult. proximo anno accusatus a filio et damnatus. L. Arruntius absens proc. Hispaniæ cit. 23, Masurius Sabinus et M. Cocceius Nerva (cos. suff. h. a.) JCti. Annæus Cornutus Afer philos. 23, Mors Drusi Cæs. Nero et Drusus, filii jam puberes Germanici, a Tiberio senatui commendantur. Histriones ex Italia pulsi. 23-79, Plinius major. 24, Decennalia imperii Tiberii. Plautius Silvanus parricidii damnatus. Tacfarinas cum suis cæsus a P. Cornelio Dolabella. Servile bellum, a T. Curtisio motum, a Curtio Lupo quæst. opprimitur. C. Fonteius Capito proc. Asiæ. 25, Cremutius Cordus hist. majestatis reus. Cyzicenis libertas ablata. Cn. Domitius Afer, orator, est prætor. Thraces subacti a C. Poppæo Sabino proc. et Pomponio Labeone propr. Mœsiæ, qui nono anno post repetundarum accusatus et voluntaria morte cum Paccia uxore exstinctus est. C. Calpurnius Piso avarus propr. Hispaniæ cit. a Termestinis ob-

truncatus. 25-100, Silius. 26, Tiberius in Campaniam abit. 26-37, Pontius Pilatus. 27-37, Tiberius in Capreas ins. se abdit. 28, Julia, Augusti neptis, in exsilio moritur. Frisiorum rebellio et clades L. Apronio ab iis illata. 29, Mors Christi ex quorumdam sententia (ex aliorum serior fuit triennio) et Liviæ. 30, Divini honores Sejano decreti. Sempr. Proculus et C. Cassius Longinus JCti. 31, Sejani consulatus et mors. Nero et biennio post Drusus necati fame, et falsus Drusus a Poppæo Sabino oppressus. 33, M. Asinius Gallus et Agrippina, Germanici uxor, inedia enecantur. Lesbonax, Valerius Max. 34-62, Persius. 35, Nuptiæ C. Caligulæ. L. Vitellius proc. Syriæ Artabanum, Parthorum regem, ex Armenia pellit et Tiridaten deducit in regnum. 36, Phœnix in Ægypto. 36-44, Herodes Agrippa I. 37, Mors Tiberii.

37-41, *Caius Cæsar Caligula.*

37, Ducentesima auctionum, pro centesima a Tiberio instituta, abrogatur et comitia populo restituuntur. 37-100, Josephus. 38, Philo Judæus et Apio a Judæis, Alexandriæ habitantibus, et ab Avidio Flacco male habitis, legati Romam missi. T. Flavii Vespasiani ædilitas. 38-65, Lucanus. 39, Gallia ab Imperatore expilata, et revocatæ majestatis leges. Cn. Domitius Afer, JC. et orator, Principem, epigrammate offensum, mira arte et adulatione delinit, et consul sufficitur in locum Cn. Domitii Corbulonis. Ser. Sulpicius Galba in Germania superiore succedit Cn. Gætulico, propter militum favorem jussu Caligulæ interfecto, et severa utitur disciplina. 40, Ridicula in Britanniam expeditio. Ptolemæus, Jubæ f. et rex Maurorum, ob divitias in Galliam evocatur et occiditur. Caligula Germanicus ovans ex Germania. Marsi et Chauci a P. Gabinio Secundo superati. Mela. Columella. A. Cornelius Celsus. 40-100, Martialis. 41, Imperator a Cassio Chærea necatus.

41-54, *Claudius Drusus Cæsar.*

41, Imperator addictus tum uxoribus, Messallinæ et ab a. 49 Agrippinæ, tum libertis Pallanti, Narcisso, Polybio, Posidi, Felici, Arpocræ. Mauri a C. Suetonio Paullino Atlantem usque perdomiti. Ap. Junius Silanus ex Hispania revocatur, et mox dolo Messallinæ et Narcissi perit. M. Furius Camillus Scribonianus in Dalmatia res novas molitur. L. Annæus Seneca insimulatus adulterii cum Julia Agrippinæ sorore et in Corsicam relegatus. 42, Cura annonæ, et portus Ostiensis exstructio. Mauritania a Cn. Hosidio Geta subacta divisaque in Tingitanam et Cæsariensem. 42-100? Quintilianus. 42-121? Juvenalis. 43 seq. Res in Britannia a Claudio legatisque ejus, A. Plautio Silvano, T. Flavio Vespasiano et C. Hosidio Geta gestæ. Vibii Marsi proc. Syriæ contentiones cum Agrippa Judæorum rege. 44, Quæstores duo in triennium ærario præfecti, et prætores duo jurisdictioni de fidei commissis. Cuspius Fadus (Cestius Festus) Judææ impositus. 44-90, Herodes Agrippa II. Berenice. 45, Ser. Sulpicius Galba Africam ordinat. 46, M. Vinucii interitus. Conjuratio Asinii Galli et Statilii Corvini. Tiberius Alexander Judææ præfectus. Ingens per Syriam fames. 47, Ludi sæculares sexti. Mithridates, adjutus opibus Pharasmanis fratris et discordia Gotarzis et Bardanis fratrum regumque Parthorum, Armeniam recuperat. Chauci et Frisii a Cn. Domitio Corbulone subacti, et fossa Corbulonis ducta inter Mosam et Rhenum. L. Salvius Otho proc. Africæ. Q. Curtius Rufus proc. Germaniæ, et forte historicus. 48, Messallinæ et C. Silii connubium ac mors. Census a Claudio et L. Vitellio actus. Phœnix Romam allatus. C. Cassius Longinus JC. Syriam, et Ventidius Cumanus Judæam obtinet. Phædrus. 49, Claudius uxorem ducit Agrippinam Germanici fratris filiam, et Octaviam, filiam suam, L. Julio Silano desponsatam, qui abdicare se prætura et mori cogitur, despondet L. Domitio *Neroni*, Agrippinæ filio. Meherdates, a Claudio Parthis rex datus, capitur a Gotarze, et huic mortuo succedit Vonones II. Mithridates Bosporanus, cum

Cotye fratre bellans, Romam mittitur vinctus. Itaræi et Judæi Syriæ additi. Pomœrium prolatum. T. Flavius Sabinus Mœsiam per septem, Junius Cilo proquæstor Bithyniam cum Ponto per quatuor, et Antonius s. Ti. Claudius *Felix* Judæam per VI annos regit. 50, L. Domitius Nero a Claudio adoptatus præpositusque Britannico. Agrippina Augusta, et colonia Agrippinensis. L. Annæus Seneca exsilio revocatus, prætor et Neronis præceptor. P. Atilius Ister proc. Pannoniæ, ubi Vannio, Suevorum regi profugo, agros dat. T. Vinidius Quadratus proc. Syriæ frustra compescere conatur motus Iberorum, Armeniorum ac Parthorum inter se bellantium. Catti a Q. Pomponio Secundo proc. Germaniæ sup. ac poeta, et Britanni a P. Ostorio Scapula propr., capto Caractaco, subacti. Scribonius Largus. 50-130, Plutarchus. 51, Vespasianus cos. suff. Domitianus natus. Toga virilis Neroni maturata: isque cos. design. et proc. Afranius Burrus præf. præt. Lusio Getæ et Rufio Crispino substitutus. 51-90, Vologeses I, Parthorum rex. Is hoc anno Tiridaten fratrem Armeniæ imponit, pulso Rhadamisto Ibero, qui auctore Julio Peligno, proqu. Cappadociæ, regium insigne sumpserat. 52, Faustus Cornelius Sulla, gener Claudii, L. Salvius Otho, et Servilius Barea Soranus consules. Mathematici ex Italia denuo pulsi. Fucinus lacus a Claudio emissus et naumachia in eo exhibita. Quadratus proc. Syriæ discordias inter Galilæos et Samaritanos, ortas auctoribus Felice et Ventidio Cumano procuratoribus Judææ, componit damnato Ventidio, et provincia soli Felici tradita. 53, Nero Octaviam uxorem ducit, et Iliensibus immunitatem, libertatem Rhodiis diserta oratione impetrat. Res ab A. Didio Gallo propr. in Britannia gestæ. T. Statilius Taurus proc. Africæ, cujus hortis Agrippina inhiat, repetundarum damnatus. Helvidius Priscus quæstor et gener Pæti Thraseæ. Onosander. 54, Mors Claudii.

54-68, *Nero Claudius Cæsar.*

45, M. Junius Silanus proc. Asiæ veneno exstinctus. Cn. Domitius Corbulo, proc. Armeniæ et ab anno 60 simul Syriæ totiusque Orientis. Q. Asconius Pedianus. 55, Britannicus veneno sublatus. Dissensio Neronis cum matre ob Actes libertæ amorem. A. Fabricii Veientonis præt. ludi circenses. Idem ex Italia deinde pulsus. Q. Curtius Rufus proc. Africæ, et Vipsanius Lenas Sardiniæ. M. Valerius Probus. 56, Neronis libidines et grassationes nocturnæ. Histriones Italia pulsi. Potestas tribunorum pl. et ædilium imminuta. Potentia Helii, Epaphroditi, Doryphori, Phaontis, Polycleti, libertinorum Neronis, Spori exoleti, et Tigellini præf. præt. Obultronius Sabinus quæstor ærarii ab Helvidio Prisco trib. pl. accusatus: et cura ærarii a quæstoribus ad præfectos et prætura functos translata. Porcius Festus Judæam, Q. Sulpicius Camerinus Pythicus Africam, C. Balbillus Ægyptum, Cossutianus Capito Ciliciam, Epirius Marullus Pamphyliam obtinet. 57, Q. Veranius proc. Britanniæ, Pompeius Silvanus Africæ, L. Antistius Vetus et Pompeius Paullinus Germaniarum, Ælius Gracilis Galliæ Belg. 58, Vologeses et Tiridates a Corbulone victi. C. Vibius Crispus proc. Africæ, C. Suetonius Paullinus Britanniæ, Curtilius Mancia et Dubius Avitus Germaniarum. M. Salvius Otho in Poppææ Sabinæ amorem pellicit Neronem, et Lusitaniam per X annos bene administrat. 59, Nero matricida. C. Vibius Secundus Mauritaniæ, et T. Vinius Rufinus Galliæ Narbon. præfectus. 60, Quinquennalia ludicra, et cometes. A. Vitellius proc. Africæ. Lucceius Albinus Judææ procurator. Tigranes Armeniæ regno impositus a Corbulone. (Conf. ad a. 54.) 61, C. Petronius Arbiter Turpilianus cos. et proc. Britanniæ. Ibi Boudicea, Icenorum regina, magnam Romanis infert cladem, sed mox a Suetonio cum suis cæditur. Ser. Sulpicius Galba proc. Hispaniæ Tarrac. et L. Vitellius Africæ. 62, SC. Trebellianum de fideicommissariis hereditatibus, Trebellio Maximo et L. Annæo Seneca coss. suff. Nero Poppæam Sabinam ducit, Octavia relegata et

mox occisa. Vologeses, Pyria expulsus a Corbulone, Armeniam occupat. Carmina probrosa et relegatio Antistii Sosiani præt. Ignominiosa deditio C. Cæsonii Pæti proc. Armeniæ, Tigrani in subsidium missi et a Vologese obsessi in castris. 63, Vologeses a Corbulone ad pacem petendam compulsus. Asia avare administrata a L. Salvio Othone Titiano, et Africa integerrime a T. Flavio Vespasiano. C. Cestius Gallus Camerinus leg. proc. Syriæ. 64, Roma a Nerone incensa, et Christiani exquisitis pœnis affecti. Rebellio Judæorum, avaritia et credulitate Gessii Flori procurat. mota. Scribonius Proculus et Sulpicius Rufus Scribonianus fratres Germaniis præfecti. Dioscorides. 65, Poppæa a Nerone occisa. Conjuratio C. Pisonis punita morte auctoris et consciorum, C. Julii Attici Vestini et Plautii Laterani consulum, L. Annæi Senecæ, M. Annæi Lucani, Fenii Rufi præf. præt., Subrii Flavi, Sulpicii Aspri et al. Trebellius Maximus proc. Britanniæ. Musonii Rufi et Annæi Cornuti philosophorum, C. Cassii Longini JCti et L. Silani relegatio. Mors L. Antistii Veteris, ex proc. Asiæ reversi. 66, C. Suetonius Paullinus et L. Pontius Telesinus coss. Mors voluntaria L. Annæi Mellæ, qui L. Senecæ et Junii Gallionis frater paterque Lucani erat, C. Petronii, Cerialis Anicii, Rufii Crispini, Thraseæ Pæti et Bareæ Sorani, qui ex proc. Asiæ reversus a P. Egnatio, ejus cliente, præceptore et philos., accusatus erat, et intercessionem Aruleni Rustici trib. pl. deprecabatur. Relegatio Helvidii Prisci et Paconii Agrippini. Tiridates a Corbulone compulsus ad regnum Armeniæ ac diadema Romæ a Nerone accipiendum. Tiberius Alexander Ægypto præfectus L millia Judæorum Alexandriæ tumultuantium trucidari jubet. M. Cocceius Nerva, JC. et pater Nervæ Imp., prætor. 67, Nero in Græciæ oppidis histrionis, citharœdi et aurigæ partes, et Romæ scenicum triumphum agit. Judæa a Vespasiano proc. subacta et obsessa Hierosolyma. C. Julius Vindex propr. Galliæ Transalp. res novas molitur; sed victus a T. Virginio Rufo leg. proc. Germaniæ super., qui im-

perium ab exercitu oblatum respuit, semet interficit. 68, C. Silius Italicus, poeta, consul. Mors Neronis, defectio Galbæ in Hispania.

68, 69, *Ser. Sulpicius Galba.*

68, Defectiones legatorum L. Fonteii Capitonis in Germania inf. et Clodii Macri in Africa. 69, Adoptatio L. Pisonis Frugi Liciniani et mors Galbæ.

69, *M. Salvius Otho.*

69, Alii legatorum ad Othonis partes transeunt, alii ad A. Vitellii, qui Germaniam infer. obtinebat; ad illas Virginius in Germ. sup. et C. Vipsanius Apronianus in Africa; ad has Hordeonius Flaccus, Virginii successor, etsi invitus, Valerius Asiaticus in Gallia Belg., Junius Blæsus in Gallia Lugd., Julius Cordus in Aquitania. Mors Othonis, ad Bedriacum victi a C. Fabio Valente et A. Cæcina legatis Vitellii absentis.

69, *A. Vitellius.*

69, Vespasianus in Judæa imperium capessit, auctoribus Tiberio Alexandro Ægypti procuratore et M. Licinio Crasso Muciano proc. Syriæ. Capitolio incenso Flaviani aut igne pereunt aut capti necantur, in his T. Flavius Sabinus præf. præt. fraterque Vespasiani. Postridie Roma capitur ab Antonio Primo, et Vitellius misere interficitur.

69-79, *T. Flavius Vespasianus.*

69, Potentia ac discordia Muciani et Antonii. Domitianus et Mucianus absente Vespasiano regnant. Prætura Sex. Julii Frontini (cujus duo exstant libri) et Aruleni Rustici. L. Calpurnius Piso proc. Africæ a Valerio Festo successore interemptus. Pompeius Silvanus leg. proc. Dalmatiæ, T. Ampius Flavianus Pannoniæ, M. Aponius Saturninus et Fonteius Agrippa Mœsiæ, Vettius Bolanus Britanniæ. 70, Hierosolyma

a Tito capta ac diruta. Imperium Vespasiano a senatu decretum lege regia. Julius Sabinus Lingo Julii Cæsaris filius putatur salutaturque Cæsar : sed victus fugit et per novem annos latet. Bellum in Batavis, Germania et Gallia motum a Claudio Civile, cui mox junguntur Classicus, Julius Tutor et Julius Sabinus. Res adversus eos gestæ a Petilio Ceriale. Deditio Civilis. Veledæ numen. Vespasianus Alexandriæ vetera ac nova tributa exigit; deinde in provinciis, in Italia et Romæ, ubi et urinæ vectigal instituit. Mathematici Roma pulsi, et sublata majestatis judicia. Cœlius Sabinus JC. et cos. suff. 71, Helvidii Prisci temeraria loquendi libertas ac mors. Demetrius, Hostilius cæterique philosophi præter Musonium Roma pulsi. Cænis, potens et avara Vespasiani amica, moritur. 72, Petilius Cerialis Britanniæ præest. Urbs restituta et exornata; ordo uterque suppletus et purgatus; disciplina militaris emendata; lites terminatæ. 73, Centena annua rhetoribus constituta. Ærearum tabularum tria millia, quæ incendio Capitolii conflagraverant, restituta. 74, Hoc forte anno Pegasus JC. consul, et SC. Pegasianum de fideicommissis hereditatibus. 75, Templum Pacis dedicatur, et colossus Neronis iterum erigitur in via Sacra. Pulcherrima Berenice, quæ cum Agrippa Romam venerat et a Tito unice amabatur, ab eo dimittitur. Diogenis, Heræ aliorumque Cynicorum dicacitas punita. 76, Hoc forsan anno Julius Frontinus Britanniæ præficitur. 78-83, Cn. Julius Agricola propr. res egregie in Britannia gerit. 79, Mors Julii Sabini (vid. ad A. 70), Allieni et Marcelli conjuratorum, ac Vespasiani.

79-81, *Titus Flavius Vespasianus.*

79, Primum Vesuvii incendium, quo Herculanum, Pompeii et Plinius major pereunt. 80, Ingens incendium Romæ sæviens. Dedicatio amphitheatri et thermarum Titi, ludique per centum dies dati. C. Valerius Flaccus. P. Juventius Celsus pater. Onkelos.

81-96, *T. Flavius Domitianus.*

81, Castrari mares vetiti. 83, Domitia Augusta, Paridis histrionis amore deperdita, repudiatur reduciturque; Paris obtruncatur. Julia, Titi filia, a patruo corrupta. Vestales occisæ. 84, Domitiani expeditio Germanica, nullo hoste invento. Honores ei decreti. Aurigarum factiones auctæ. 86-105, Decebalus, rex Dacorum, et bella ab eo cum Romanis gesta. Pax tributo empta. Triumphus Dacicus. 89-163, Justinus Martyr. 90, Finis regni Judaici. Exquisita Christianorum supplicia. 91, Consulatus M. Ulpii Trajani et M'. Acilii Glabrionis. Spectacula epulaque. Multi acubus venenatis necati. Antonius proc. Germaniæ, res novas moliens, a L. Maximo occisus. 91-107, Pacorus II. 93, Mors Agricolæ. 94, Epictetus. Dio Chrysostomus. 95, Censura Domitiani. Philosophi Roma pulsi et quidam interempti, in his Stoici Rusticus Arulenus et Herennius Senecio. Supplicia de Christianis, T. Flavio Clemente cos., Glabrione consulari, qui in Albano et Juvenalibus cum leone pugnaverat, Epaphrodito et aliis sumpta. 96, Conjuratio Domitiæ Augustæ, Parthenii aliorumque. Apollonius Tyanensis, Ephesi præsagiens mortem tyranni. Statius poeta obit.

96-98, *M. Ulpius Cocceius Nerva.*

76, Beneficia superiorum Principum edicto confirmata; et alimenta pueris puellisque per Italiam constituta. Prætor fiscalis. 97, L. Verginius Rufus cos. Conjuratio Calpurnii Crassi. Prætoriani tumultuantes auctore Casperio Æliano præf. Sulpicia. 98, Tacitus cos. suff. Trajanus adoptatus.

98-117, *M. Ulpius Nerva Trajanus.*

100, Sex. Julius Frontinus cos. Javolenus Priscus JC. ex prætura deinde Syriæ et Africæ præpositus. Neratius Priscus JC. Trajano gratissimus et successor aliquando destinatus. Ælianus Tacticus. Philo Biblensis. Sanchoniathon? 100-105,

Bellum cum Decebalo gestum a Trajano ejusque legatis Lusio Quieto, L. Licinio Sura, Claudio Liviano præf. præt. et Longino. 102, Plinius junior cos. suff. 104, Danubius a Trajano junctus ponte lapideo. 105, Mors Decebali. Dacia provincia Rom. et Arabia Petræa ab A. Cornelio Palma leg. proc. Syriæ expugnata. 107, Spectacula CXXIII dierum. Paludes Pontinæ lapidibus stratæ. Bibliotheca, forum, odeum, gymnasium et ingens statua Trajani, ab Apollodoro exstructa: statuæque ab eo amicis suis positæ, Palmæ, Suræ, C. Sosio, L. Celso. 107-134, Cosroes (Osroes?) 110, C. Suetonius Tranquillus, Jul. Obsequens? 114, Trajanus a senatu appellatus Optimus et Parthicus. 114-117, Expeditiones ejus in Armeniam, quæ Parthamasiri, in Adiabenen, quæ Mebarsapi eripitur, in Mesopotamiam, Parthiam, quod regnum Parthamaspatæ datur, in Arabiam, etc. Antiochia aliaque oppida ingenti terræ motu afflicta. Defectio provinciarum in Oriente. 116, Ignatius obit. Papias. Hermas. L. Annæus Florus. 117, Trajanus Selinunte (h. Trajanopoli) in Cilicia moritur, et Hadrianus artibus Plotinæ Augustæ ad imperium pervenit.

117-138, *P. Ælius Hadrianus.*

117, Celsus, Palma, Lusius, Nigrinus, Apollodorus aliique occisi. Euphrates iterum finis imperii in Oriente statutus. 119-135, Iter ab Hadriano per omnes fere provincias factum. Res militaris et disciplina diligentissime constituta. 120, P. Juventius Celsus, filius, JC. Masora. Kabbala. 120-192, R. Juda; R. Jochanan; R. Gamaliel. 122, In Ægypto moritur Antinous, deliciæ Principis. Favorinus. Aquila. 125-160, Claudius Ptolemæus. 129-190, Ælius Aristides. 130, Caius JC. Polemo rhetor et philos. 131. Publicatur edictum perpetuum (jus honorarium), compositum a Salvio Juliano JC. 131-200, Galenus. 133, Ælia Capitolina et ædes Jovis exstructæ in solo dirutæ Hierosolymæ. Hinc Judæi rebellant, et tota fere gens deletur a Julio Severo; qui deinde

Bithyniæ præficitur. Pharasmanes, qui Albanos concitaverat adv. Romanos, venit Romam. Advocatus s. patronus fisci instituitur. Italia, in quatuor provincias divisa, Consularibus regenda datur. Officia palatina, militaria et publica, usque ad Constantinum M. servata. 134, Arrianus. Cornelius Fronto JC. 134-189, Vologeses II, 135, L. Ceionius Ælius Commodus Verus (Ælius Verus) adoptatur, eoque mortuo, 138, T. Aurelius (Arrius, Annius) Fulvus Boionius Antoninus, qui M. Antoninum (M. Annium Verum) et L. Aurelium Verum (L. Ceionium Ælium Commodum Verum Antoninum) adoptare jubetur.

138-161, *Antoninus Pius.*

Princeps Numæ regi similis, a senatu appellatus *Pius.* Britanni victi a Lollio Urbico, ab aliis legatis Mauri, Germani, Daci, Judæi, Achæi, Ægyptii, Alani. Honores et salaria rhetoribus ac philosophis delata in omnibus provinciis. 139, Justinus Martyr. 140, Phlegon. Justinus? 143, Cornelius Fronto et Cl. Herodes Atticus, rhetores, et Junius Rusticus ac Nicomedes Apollonius, philos. Stoici, præceptores Antonini philos. 147, Appianus. 150, Vinidius Verus, Salvius (Aburnus) Valens, L. Volusius Mæcianus, Ulpius Marcellus et Javolenus JCti et consiliarii Principis. Junius Mauricianus; Sex. Pomponius; Sex. Cæcilius Africanus. Taruntenus Paternus et Papirius Justus alii JCti. Hephæstio Gramm. 155-234, Dio Cassius. 160, Antoninus Liberalis; Ælius Herodianus; Ptolemæus geogr.; Apollonius Dyscolus; Maximus Tyrius; Symmachus; L. Appuleius; Fl. Avianus; A. Gellius. Justinus? Dionysius Cato? Praxeas; Noetus; Sabellius; Montanus. Noetiani, Sabelliani, Montanistæ, Nazaræi, Ebionitæ, Ascetæ, Pneumatici et Psychici. Saturninus, Basilides, Carpocrates, Marcion, Cerdo, Gnostici.

161-169, *M. Aurelius Antoninus Philosophus* et *L. Verus* (vid. ad A. 138), *Divi Fratres*, sive *Antoninus et Verus Augusti.*

162-165, L. Verus, consors imperii et gener Antonini, Lucilla filia ejus ducta, bellum Parthicum adv. Vologesen, qui Soæmum ex Armenia pepulerat, per legatos, Avidium Cassium et Thucydiden, gerit, residens Antiochiæ. 165, Polyænus; Athenagoras; Hermogenes rhetor et philos. 168, Melito. 169, L. Verus, socero insidians, venenum haurire cogitur.

169-180, *M. Aurelius Antoninus Philos.* solus.

171, Tatianus. 172-174, Jazyges, Marcomanni et Quadi ab Antonino (Quadi virtute legionis tonantis, e Christianis scriptæ), et Germani a T. Claudio Pompeiano et Pertinace devicti. Ægyptiorum rebellionem, ab Isodoro sacerdote motam, comprimit Avidius Cassius, toti Asiæ præfectus. 174, Pausanias. Oppianus. 175, Avidius Cassius, filius Heliodori oratoris et præfecti Ægypto, a Faustina incitatus, invadit imperium et necatur. Marcius Verus Syriæ præpositus. 176, Commodus, Antonini filius, Neroni quam patri similior, collega imperii assumitur: unde in Digestis memorantur Divus Marcus et Commodus, vel Antoninus et Commodus. Prætor tutelaris, et Juridici loco Consularium in Italia constituti. Imperatoris libri πρὸς ἑαυτόν. 177, Scythæ a Quintiliis Condiano ac Maximo, et a Tarrutenio Paterno præf. præt. domiti.

180-192, *L. Ælius Aurelius Commodus Anton.*

180, Pax cum Marcomannis, Quadis et Burrhiis composita. Quintilii, Paternus, Salvius Julianus, Quadratus, Sextus Condianus aliique nobiles occisi præter Claudium Pompeianum, Pertinacem et Victorinum præf. Urbi. Lucianus; Jamblichus; Pollux; Irenæus; Theodotion; Phrynichus; Palladius. 182, Sarmatæ ab Albino et Nigro, Britanni ab Ulpio Marcello domiti. Rebellio diuturna et a Pertinace præf. Urbi anno demum 192 sedata Britannicarum legionum, quarum furori permittitur Perennis præf. præt. 184, Clean-

der cubicularius potentissimus, qui XXV consules in unum designabat annum, omnesque honores vel vendebat vel pro arbitrio dabat, A. 189 a plebe obtruncatur cum filio. 185-254, Origenes. 189, Multi acubus venenatis et peste pereunt, multi sævitia Principis, in his Julianus præf. præt., Julius Alexander et Dionysius præf. annonæ. Commodus auriga, gladiator et bestiarius; dictus Hercules, Deus, Amazonius et Exsuperatorius. R. Juda et Mischnah. 189-214, Vologeses III. 190, Africana classis adjecta Alexandrinæ. 192, Conjuratio Æmilii Læti præf. præt. et Eclecti cubicularii. Dio Cassius historiæ scribendæ consilium capit.

193, *P. Helvius Pertinax.*

193, Claudius Pompeianus et Acilius Glabrio assessores Principis in senatu. Socer ejus, Flavius Sulpicianus, præf. Urbi. Bonus Princeps a prætorianis, disciplinæ impatientibus et fraudulenta Læti sævitia incensis, die LXXXVII imperii obtruncatur cum Eclecto. Æl. Mœris; Sex. Empiricus; Clemens Alexand.; Theophilus Antiochenus; Nonius Marcellus.

193, *Didius Julianus.*

Hic pronepos Salvii Juliani JCti a prætorianis imperium, licitatione facta et superato Flavio Sulpiciano competitore, mercatur; sed militibus, senatui plebique invisus die imperii LXVI interficitur.

193-211, *L. Septimius Severus.*

Princeps crudelis, sed fortissimus et reip. utilissimus; quare judicio senatus aut nasci non debuisset, aut non mori. 193, 194, *Pescennius Niger* Imperator in Syria salutatur, et a Candido, Valeriano et Anulino, Severi ducibus, ter victus perit. 194-196, Byzantium oppugnatur capiturque. 195, Expeditio Severi adv. Osroenos, Adiabenos et Arabas. 196, 197, *D. Clodius Septimius Albinus,* Cæsar a Commodo dictus, in

Britannia desciscit, et in atroci prælio ad Lugdunum a Severo et Læto superatus sibi necem consciscit. Numerianus gramm. militibus in Gallia scriptis res bene gerit. 199, Vologeses Mesopotamiam occupat; sed a Severo et Læto ad pacem petendam cogitur. Julius Crispus præf. præt. et Lætus necantur. Oppugnatio Atræ. 200, Iter Severi in Palæstinam et Ægyptum. Philostrati. Obsequens. Q. Serenus Sammonicus. Fingal? 203, L. Fulvius Plautianus præf. præt., Sejano similis, cujus filia Plautilla Bassiano seu Caracallæ, Severi filio, a. 202, nupserat, jussu Principis obtruncatur. Damnatio Plautillæ, Plautii, Aproniani, Quintilli Plautiani, Bæbii Marcellini. Vita dissoluta et discordia filiorum Severi. 205-270, Plotinus. 208-211, Res a Severo in Britannia adv. Caledonios et Mæatas gestæ, et vallum ab eo per XXXII millia passuum a mari ad mare ductum. 210, Diogenes Laertius; Agathemer; Dositheus gramm. Julius Paullus JC. M. Minucius Felix. 211, Severus Eboraci moritur.

211-217, *Antoninus Caracalla* seu *Tarantas*.

211, Hic, Caligulæ simillimus, *P. Septimium Getam* fratrem, a patre consortem imperii relictum, ipse sua manu in gremio Juliæ matris obtruncavit, et Æmilium Papinianum, JCtum celeberrimum ac præf. præt., hanc cædem defendere recusantem, Cilonem, præceptorem ac præf. Urbi, Thraseam Priscum aliosque interfici jubet. 212, Stolida Alexandri imitatio. Nova tributa et pecuniarum exactio. Decima hereditatium, manumissionum largitionumque. Civitas omnibus ingenuis, in imperio Rom. viventibus, data. Osroene et Armenia fraudulenter regibus, Augaro et Sanatruci, ereptæ. 213, Alemanni perfide trucidati. Pecunia Cennis aliisque Germanis data. 213-273, Longinus. 214-226, Artabanus IV ultimus Parthorum rex. 216, Bellum adv. Parthos et Armenios gestum. Alexandria direpta. 216, 217, Nova ac perfida expeditio adv. Artabanum. Caracalla occiditur a Macrino præf. præt.

217, 218, *M. Opilius Macrinus*, et *Diadumenianus* filius.

218, Macrinus a Parthis victus pacem emit; mitigatque Tiridatem Armeniæ regem et Dacringos. Idem statuit, omnia superiorum Principum rescripta tollere, ut jure agatur. Sed rebellione militum orta in Syria occiditur cum filio. Mæsæ, sorori Juliæ Domnæ Augustæ, uxoris Severi, et Julio Avito erant duæ filiæ, quarum major Soæmis, Vario Marcello nupta, Avitum, minor, Mammæa, uxor Gessii Marciani, Bassianum pepererat. Hic postea dictus est Alexander Severus, ille, qui Caracallæ credebatur filius et Elagabali dei Syriæ sacerdos Emesæ erat.

218-222, *M. Aurelius Antoninus Elagabal*, seu *Heliogabalus*, puer aviæ matrisque virtute, artibus et largitione a militibus lectus Imperator, qui etiam Pseudantoninus et propter libidines Sardanapal appellatus est. Nestor, Fabius Agrippinus, Picas, Rhianus, Claudius Attalus, Triccianus, Sulla, Seius Caius, Valerianus Pætus, Silius Messala, Pomponius Bassus, Gannys, Principis præceptor, cui imperium ille debebat, Verus et Gellius Maximus interficiuntur. Elagabal fit summum Romanorum numen, et Imperator ejus sacerdos. Circumcisio Principis aliorumque, aurigatio saltatioque. Potentia Eutychiani seu Comazonis, Hieroclis et Aurelii Eubuli. 220, Athenæus; Ammonius Saccas philos. Tertullianus obit. Solinus? Jul. Obsequens? 221, Alexander consobrinus Principis (vid. ad a. 218) ab eo adoptatur.

222-235, *Alexander Severus*, qui consilia Mammeæ matris et Domitii Ulpiani, JC. ac præf. præt., sequutus bene regnat, sed nimis indulget avaritiæ matris et dominandi cupiditati. 225, Claudianus Ælianus. 226-241, Artaxerxes I (Ardschir seu Sassanides I), qui regno Parthico everso Persicum restituit, et Mesopotamiæ Syriæque imminet. 228, Ulpianus a prætorianis occisus auctore Epagatho. 229, Dio Cassius cos. II, qui paullo post in patriam et otium redit.

Curatores Urbis XIV, ex consularibus facti, et negotia urbana cum præf. Urbi curantes. Præfecti præt. senatores et Viri Clarissimi. 230, Herennius Modestinus et Terentianus Maurus. 233-305, Porphyrius.

235, 236, *Maximinus* Thrax, cujus opera Alexander in militum seditione una cum matre occisus erat Moguntiæ, flagitiose et crudeliter regnat, et in oppugnatione Aquileiæ a militibus suis opprimitur.

236, *Gordiani I et II*, pater et filius.

237, *Maximus* et *Balbinus*.

237-244, *Gordianus III*, nepos.

Is bene regnat consiliis Misithei soceri: quo mortuo perit per fraudem Philippi præf. præt., qui jam ei vivo per milites extorserat consortium imperii. 238, Herodianus hist. et Censorinus. 241, Nepos Chiliastes. 241-272, Sapor I. (Schapur.)

244-249, *Philippi*, Arabes, pater et filius.

Imperatores avari et crudeles, quos jam Christianos fuisse quidam contendunt. 248, Annus millesimus Urbis et imperii Rom. ludis sæcularibus actus. 249, Paullus Thebanus et Eremitæ.

249-251, *Decius* cum Messio filio Cæsare regnat, et a Gothis victus perit. 250, Sævissima Christianorum persecutio. Cyprianus. Palladius? Solinus? Cœlius Apicius? 251, Novatianus.

251-253, *Gallus*, *Volusianus* filius et *Hostilianus*.

253-260, *Valerianus* et *Gallienus* filius, postquam *Æmilianus* Maurus per tres menses imperium tenuerat. 260, Valerianus in bello Persico a Sapore dolo capitur, et misera in servitute consenescit.

260-268, *Gallienus,* homo libidinosus, ignavus et servitutis paternæ incuriosus, a quo omnes fere provinciæ desciscunt. 261-277, *Dominatio XXX Tyrannorum*, inter quos eminent Odenatus et Zenobia, uxor ejus, Palmyreni regni conditores. 262, Plotinus. 264-340, Eusebius.

268-270, *M. Claudius.*

Hic insignem de Gothis reportavit victoriam, et imperium reliquit *Quinctillo* fratri, qui illud per XVII dies tenuit.

270-275, *Aurelianus* Princeps necessarius magis, quam bonus, fortissimus adv. hostes et in cives crudelis, qui, cæsis ingentibus Germanorum copiis, Zenobiam captam duxit in triumpho, sed urbanis motibus monetariorum nimium quantum civilis sanguinis fudit. 270, Achilles Tatius; Manes et Manichæi. 272, Hormisdas I. 273-276, Vararanes (Varanes) I. Post interregnum VII mensium successit

275, *Tacitus*, vir gravis, constans et prudens, at sexto mense insidiis aut morbo absumptus; ut paulo post *Florianus*, frater ejus.

276-282, *Probus.*

Imperator belli pacisque artibus insignis, qui reliquos tyrannos oppressit. 276-293, Vararanes II. 279, R. Jochanan auctor Gemaræ Hierosol. Talmud. 280, Olympius Nemesianus.

282-284, *Carus* filiique *Carinus* et *Numerianus.*

Pater ingentes Sarmatarum copias delevit, et in expeditione adv. Persas fulmine ictus periit; nec multo post filii, ille a Diocletiano, hic a socero occisus.

284-304, *C. Aurel. Valer. Diocletianus*, qui victoriis consiliisque pacem terra marique peperit, multasque egregias dedit leges, at civibus et provinciis gravis fuit. 284, Maximianus Cæsar.

286-304, *Diocletianus* et *Maximianus Herculius.*

Christiani crudeliter vexati. Nimiæ copiæ, indictiones tributorum, concisiones provinciarum (v. c. Galliarum in XIV partes), multiplicatio præsidum, officiorum, Rationalium, Magistrorum, Vicariorum præfectorum. 290, Timæus. T. Julius Calpurnius. 292, *Galerius Maximinus* et *Constantius Chlorus*, Claudii Imp. nepos, Cæsares. Administratio provinciarum inter hos et Augustos divisa, non ipsum imperium. 293, Vararanes III. 294-301, Narses. 296-373, Athanasius. 300, Alciphron. Eumenius. Arnobius. Theon? 301-309, Hormisdas II. 301-391, Macarius et scriptores historiæ Augustæ, Æl. Spartianus, Jul. Capitolinus, Æl. Lampridius, Vulcatius Gallicanus, Trebellius Pollio et Fl. Vopiscus. 304, Augusti imperio se abdicant, coacti a Galerio, et Diocletianus in privato otio hortisque consenescit, ac primus omnium privatus inter Divos refertur.

304-306, *Galerius Maximinus* et *Constantius Chlorus.*

Hic mitis ac bonus, ille sævus in Romanos, provinciales et Christianos. Divisio orbis Rom., ut hereditatis in duas partes. *Severus* et *Maximinus* Cæsares. Mortuo Constantio,

306, 307, *Galerius* et *Severus* dicuntur Augusti, et *Constantinus*, Constantii f., Cæsar. Sed Severo mox occiso *Maxentius*, Maximiani f., principatum invadit, et ipse senex Maximianus resumit imperium.

307-313, *Galerius*, *Maxentius*, *Maximianus*, *Licinius*, atque Cæsares *Maximinus* et *Constantinus*, qui et ipsi 311 Augusti creantur. Post Consulatus notari exinde cœpti, aliis consulibus a Galerio, aliis a Maxentio creatis. 309-380, Sapor II. 310, Maximianus et 312, Maxentius a Constantino occiduntur. 311, Galerius moritur, et 313, Maximinus, a Licinio victus, se ipse interficit. (310, Jamblichus. Harpocration. 311 sq. Donati et Donatistæ. 312-391, Gregorius Nazianzenus.)

313-323, *Licinius* et *Constantinus*.

Hi Cæsares sibi adsciscunt *Crispum* et *Constantinum* juniorem, Constantini filios, et *Licinium* juniorem. 314-323, Bellum geritur inter Augustos, et Licinius tandem captus necatur. 314-341, Paullus Thebanus Eremita primus. 314-356, Antonius, auctor monachorum et cœnobiorum. 314-386, Cyrillus Hierosol. et Libanius. 316-380, Basilius M. 319, Arius. 320, Aphthonius. Septimius Romanus. R. Hillel II. Dictys? Dares? 321, Nazarius et Chalcidius.

323-337, *Constantinus M.* solus (cum aliis 311-323).

Primus imperator Christianus, sed moriens demum baptizatus, et flagitiosissimus, qui præter multos alios Crispum filium et Faustam uxorem diro mortis genere peremit. 325, Concilium Œcumenicum Nicæum. Lactantius. 329-420, Hieronymus. 331, Byzantium fit Roma nova, Constantinopolis et imperii sedes, cui senatus magistratusque iidem, qui Romæ, dantur: unus tamen ibi consul est, alter Romæ. Imperium in IV Præfecturas Prætorianas, Orientis, Illyrici, Galliarum et Italiæ, divisum, et hæ in provinciarum diœceses. Potestas militaris data Magistris Militum, et Equitum et Peditum. Patriciatus, Nobilissimatus aliæque dignitates. Quæstor Palatii et Comites ordinis primi (Consistoriani), secundi tertiique. Institutio follis et chrysargyri seu auri lustralis, tributorum. Indictio (computatio temporum secundum spatia trium quinquennalium) jam ab a. 312 in usu esse cœperat. 335, Dexippus. Gabrias seu Babrias? 336, Julius Firmicus Maternus. Nonius Marcellus? Charisius. Gregorius seu Gregorianus et Hermogenianus JCti et auctores Codicum.

337-361, *Constantinus II*, *Constans* et *Constantius II*.

Divisio imperii, gignens bellum fraternum. 340, Constantinus a Constante fusus perit. 341 sq. Photinus. 347-407, Joannes Chrysostomus. 350, *Magnentius*, qui in Rhætia

exercitui præest, Constante insidiis interempto, Imperator salutatur, fratresque Decentium et Desiderium Cæsares dicit. Aurelius Victor. Hilarius. 350-414, Hypatia. 351, Gallus, Constantii patruelis, Cæsar. 353, Magnentius, a Constantio debellatus, Desiderium et deinde semet ipse ut mox Decentius, interficit. 353-361, solus regnat Constantius, Arianorum fautor et homo flagitiosus atque crudelis, qui et initio imperii Dalmatium patruelem, Constantium patruum et Hannibalianum, Nobilissimos ac Cæsares, et a. 354 Gallum interemit. 354, Ælius Donatus. 354-430, Augustinus. 355, Julianus, Galli frater, Cæsar. 358, Aristænetus obit. 360, Himerius, Themistius, Oribasius, Diophantus, Sallustius philos. Gr., Eunomius, Ammianus Marcellinus. Macedonius decedit. 360-398, Ambrosius. 361, Julianus Lutetiæ Paris. nomen Augusti sumit, et Constantius, adversus eum proficiscens, in itinere moritur.

361-363, *Julianus* Apostata, vir doctus et rei militaris peritus, qui, religione per Taurobolium ejurata, auctore Maximo philos., scholas Christianorum claudi gentiliumque aperiri jussit, Judæisque dedit potestatem reficiendi templi Hierosol.; quod tamen divina vi impeditum creditur. 362 sq. Apollinaris. 363, Julianus a Persis cæsus. Succedit ei primicerius protectorum domesticorum,

363, 364, *Jovianus*.

Pax cum Persis facta, et restitutum religionis Christianæ exercitium.

364-375, *Valentinianus* et *Valens* fratres.

Ille Occidentem, hic Orientem administrandum recipit. 365, Antonini Aug. Itinerarium. Marius Victorinus. Sex. Rufus. Pagani. 367, *Gratianus*, Valentiniani filius octennis, Augustus dicitur. 370, Vegetius. Euphræmus Syrus. Ampelius? 372, Gregorius Nyssenus. Avienus. 374 sq. Migratio-

nes gentium. Valentinianus Alemannos et Saxones sæpius vincit, et 375 in Pannonia moritur.

375-378, *Gratianus* et *Valentinianus II* fratres et *Valens*. Valens, Arianorum fautor, Ulphilam, episcopum Arianum, Gothis mittit, religionem Christianam amplecti cupientibus, et 378, a Gothis et Alanis victus in tugurio crematur. 378, Paullus Alexandr.

378-383, *Gratianus*, *Valent. II* et *Theodosius*.

Huic Oriens permissus. 379, Ausonius cos. Zeno Afer, episcopus Veronensis. Jul. Obsequens? 380-3, Artaxerxes II. 380-450, Socrates Scholasticus, hist. eccles. 381, Concilium œcumen. Constantinopol. 383-8, Sapor III. 383, *Maximus*, Galliæ præses, Lugduni occidit Gratianum, et imperium arripit.

383-392, *Valentinianus II* et *Theodosius*.

388-399, Vararanes IV. 390, Heliodorus, Theon, Pappus, Festus. 392, Valentinianus II, Arianorum fautor et ab a. 388 in Gallia otiose vivens, Viennæ ad Rhodanum insidiis Arbogastis interimitur.

392-395, *Theodosius* M. solus.

Hic imperii æmulos, Maximum, Eugenium et Arbogasten, captos occidit, et, Gothis sæpius profligatis, otium imperio reddidit. Cultus veri dei ubique restitutus. Officia et militaria, et palatina ac civilia aucta, omniaque in IV ordines descripta, Illustrium, Spectabilium, Clarissimorum et Perfectissimorum. 393, Didymus Alex. obit. 393-457, Theodoretus. 394, Symmachus præf. Urbi. 395, Claudianus. Palladius? Vibius Sequester? Theodosio filii succedunt, Honorius in Occidente, Arcadius in Oriente.

395-423, *Honorius*.

Stilico, tutor ejus et affinis, 405, Radagaisum, Gothorum occidental. ducem, profligat, sed 408 necatur, quia cum Alarico, successore ejus, conspirasse creditur. 395-408, Arcadius, cujus imperium affectant Rufinus, tutor perfidus, Eutropius eunuchus et Gainas, dux Gothorum, a Rufino accitus; qui mox omnes pereunt. Quo facto Eudoxia Augusta regnat. 397, Bellum Gildonicum, a Gildone, comite Africæ, motum. 399-420, Izdescherd I. 400, Hesychius, Longus, Hermias, Sozomenus, Eunapius, Servius. 402-417, Innocentius I. 403, Epiphanius obit. 405, Prudentius. Nemesius. Ossianus? 407 sq. Gundaricus et Gensericus. Vandali, Suevi, Burgundi et Alani. 407 sq. in Britannia et Gallia Imperatores salutantur Marcus, Gratianus, Constantinus, Constans, Maximus. 411, Magontiaci Jovinus et Sebastianus. 413, In Africa Heraclianus comes. 408-450, Theodosius II qui anno ætatis VIII imperium Orientis nactus primum saluberrimis Anthemii tutoris et Pulcheriæ sororis, deinde malis consiliis Antiochi Chrysaphii aliorumque cubiculariorum eunuchorumque usus est, et pacem cum Hunnis grandi pecunia redemit. 408, 409, Olympius, et 409 sq. Jovius Stiliconi sufficiuntur, mali homines. 408-410, Roma ter oppugnata ac direpta ab Alarico, et Attalus Imperator constitutus. 410, Alarico succedit Ataulphus propinquus, qui cum Honorio pacem facit, et 414, ducta ejus sorore Placidia, in Hispaniam adversus Vandalos profectus, 415 a suis occiditur. 409 sq. Saxones, Picti et Scoti in Britannia. 410, Nonnus, Pelagius, Synesius, Macrobius, Sulpicius Severus. Xenophon Ephesius? Chariton? 410-476, Hierocles. 412-485, Proclus. 415-419, Wallia rex Gothorum in Hispania, successor Ataulphi. 416. Rutilius Numatianus et Orosius. 419-451, Theodericus I, qui regnum Gothorum in Hispania amplificat. 420-440, Vararanes V. 421-440, Athenais seu Eudocia, Leontii philos. filia et poetria, est uxor Theodosii II, et ab a. 440-460 Hierosolymis vivit aulam relinquere coacta. 421, Constantius, Galliæ co-

mes, qui a. 417 Placidiam, Honorii sororem, duxerat, fit consors imperii, sed mox moritur.

423-425, *Joannes*, Primicerius Notariorum.

425-455, *Valentinianus III*, filius sexennis Constantii et Placidiæ, sub tutela matris est, et 437, uxorem ducit Eudoxiam, Theodosii II filiam. Maximæ imperio Rom. provinciæ a Barbaris eripiuntur propter inertiam libidinesque Imperatoris et discordiam Aetii ac Bonifacii, summorum hujus ævi ducum. 425, Olympiodorus. 427-432, Bonifacius in Africa invitus molitur res novas et necatur. 428 sq. Nestorius. 429 sq. Africæ pars a Genserico (Geiserico) capta. 431, Concilium œcum. Ephesinum, et damnatio Nestorianorum. Cyrillus Alexandr. 433, Zosimus. 437-448, Chlodio seu Glogio. 438, Codex Theodosianus. Salvianus. 440-461, Leo I Episcopus Rom. 440-457, Vararanes VI. 445, Isidorus Pelusiota. 448, Eutyches. 448-456, Merovæus. 449 sq. Hengist et Horst, duces Anglorum, Saxonum et Jutorum, Britanniam occupant. 450, Cœlius Sedulius. 450-457, Martianus, a Pulcheria Theodosii II sorore in tori imperiique consortium receptus in Oriente. 451, Concilium œcum. Chalcedonense; Monophysitæ; Patriarchæ. Attila, Hunnorum rex, ab Aetio in campis Catalaunicis vincitur; sed mox Italiam vastat, et 453 moritur. 451-453, Thorismundus, Theoderici I filius, cui fratres succedunt, 453-466, Theodericus II, et 466-484, Euricus.

455, *Petronius Maximus*, qui Valentinianum III interfecerat, et invitam duxerat Eudoxiam Augustam. Ab ea ex Africa evocatur Gensericus, qui, occiso Imperatore cum Palladio filio Romaque direpta, Eudoxiam cum filiabus, Eudocia et Placidia, in Africam abducit, et Eudociam Honorico filio collocat.

455, 456, *Flavius Mæcilius Avitus*.

456, Ricimer Comes, a regio Suevorum sanguine oriundus et nepos Walliæ (vid. ad a. 415), usque ad a. 472, vel Imperatores facit, vel ipse regnat. 456-481, Childericus.

457-461, *Majorianus.*

Imperium Rom. in Gallia et Hispania restitutum, et expeditio adv. Vandalos. 457-474, Leo I Magnus seu Thrax opera Asparis, Patricii et Gothi, regnum Orientis accipit, et ab Anatolio patriarcha coronatur. 457-488, Hormisdas III, et Pheroses. (Firuz.) 460, Sidonius, et Marcianus Capella.

461-465, *Libius Severus.*

Marcellinus patricius in Dalmatia, et Ægidius in Gallia regnat. 462, Moses Chorenensis.

465-467, *Ricimer.*

Hic regnat, ut jam inde ab a. 461, sed sine titulo Augusti.

467-472, *Anthemius*, gener Leonis M.

470, Stephanus Byzant. 470-524, Boethius. 472, Ricimer capit Romam, et Anthemius perit.

472, 473, *Olybrius*, gener Valentiniani III. Ricimer et Olybrius moriuntur.

473, *Glycerius.*

474, 475, *Julius Nepos.*

474, Leo II, et 474-476, Zeno Isauricus, Imperatores Orient. 475, Orestes, dux et patricius, res novas molitur, et Augustus salutatur filius ejus.

475, 476, *Romulus* (Momyllus) *Augustulus.*

Ultimus Imperator Romanorum, quem Odoacer in exsilium pellit.

N. B. Ab Augusto ad Romulum hunc ultimum Romanorum imperatorem, vix ac ne vix quidem aliquot consules in tabulis commemorat cl. Ruperti. Quotannis tamen in hoc ætatis spatio fuere consules qui anno nomen dederunt: ad imperatores vero qui fere omnia consulum munera induerant, horum tota transierat potestas; ex iisque pauci aliquid memoria dignum egere. Basilius fuit novissimus consul qui nomen anno dederit. (P. C. 541.) Ed.

QUÆDAM ANTIQUITATIS

MONIMENTA

QUÆDAM ANTIQUITATIS
MONIMENTA.

I.

DUODECIM TABULÆ LEGUM DECEMVIR.

Tabula I, de in jus vocando.

..

..

..

SIn jus vocatquEat : NIt, antestamino : igitur, em capito.
Si calvitur pedemve strVit, manum endo jacito.
Si morbus aevitasve vitium escit, quIn jus vocabit jumentum dato : si nolet, arceram ne sternito.
Si ensiet, qui in jus vocatum vindicit, miTito.
ASiduo vindex aSidVs esto : proletario cuique volet vindex esto.
Endo via rem, uti paicunt, orato.
NIta paicunt, in comitio aut in foro ab ortu ante meridiem causam conscito, cum perorant ambo praesentes.
Post meridiem praesenti stlitem aDicito.
Sol oCasus suprema tempestas esto.

Tabula II, de judiciis et furtis.

..

..

..

.... vades subvades

extra quam si morbus sonticus.....................

votum, absentia rei publicae ergo, aut status dies cum hoste intercedat: nam si quid horum fuat unum judici arbitrove reove, eo die diFensus esto.

...

Cui testimonium defuerit, is tertIs diebus obportum obvagulatum ito.

Si nox furtum faxit, sIm aliquis oCisit, jure caesus esto.

Si luci furtum faxit, sIm aliquis endo ipso capsit, verberator iLique, coi furtum factum escit, aDicitor.

Servus virgis caesus saxo deIcitor: Inpubes Prætoris arbitratu verberator noxiamque decernito.

Si se telo defensint, quiritato endoque plorato: post deinde si caesi escint, se fraude esto.

Si furtum lance licioque conceptum escit, atque uti manifestum vindicator.

Si adorat furto, quod nec manifestum escit, duplione decidito.

SIniuriAlienas arbores caesit, in singulas XXV aeris luito.

Si pro fure damnum decisum escit, furti ne adorato.

Furtivae rei aeternAuctoritas esto.

Tabula III, de rebus creditis.

...

...

Si qui endo deposito dolo malo factum escit, duplione luito.

Si qui unciario fenere amplius feneraSit, quadruplione luito.

...

Adversus hostem aeternAuctoritas esto.

Aeris confeSi rebusque jure judicatis XXX dies justi sunto. Post deinde manus injectio esto, in jus ducito. Ni judicatum facit, aut quips endo eo in jure vindicit, secum ducito, vincito, aut nervo aut compedibus XV pondo ne majore: at si volet minore, vincito.

Si volet, suo VIto: ni suo VIt qui em vinctum habebit, libras faRis endo dies dato: si volet, plus dato.

Ni cum eo pacit, LX dies endo vinculis retineto. Interibi trinis nundinis continuis in Comitium procitato, aerisque aestimiam judicati praedicato.

Ast si plures erunt rei, tertIs nundinis partis secanto : si plus minusve secuerunt, se fraudEsto : si volent, uls Tiberim peregre venum danto.

. .

Tabula IV, de jure patrio et jure connubii.

Pater insignem ad deformitatem puerum cito necato.

Endo liberis justis vitae necis venum dandique potestas ei esto.

Si pater filium ter venundVit, filius a patre liber esto.

Si qui ei in X mensibus proximis postumus natus escit, justus esto.

. .

. .

. .

. .

. .

. .

Tabula V, de hereditatibus et tutelis.

Paterfamilias uti legaSit, super pecuniae tutelaeve suae rei, ita jus esto.

Ast sIntestato moritur, cui sVs heres nec escit, agnatus proximus familiam habeto.

Si agnatus nec escit, gentilis familiam heres nancitor.

Si libertus intestato moritur, cui sVs heres nec escit, ast patronus patronive liberi escint, ex ea familia in eam familiam proximo pecuniADuitor.

Nomina inter heredes pro portionibus hereditarIs ercta, cita sunto.

Ceterarum familiae rerum ercto non cito, si volent heredes,

erctum faciunto : Praetor ad erctum ciendum arbitros tris dato.

Si paterfamilias intestato moritur, culnpubes suus heres escit, agnatus proximus tutelam nancitor.

Si furiosus aut prodigus existat, ast ei custos nec escit, agnatorum gentiliumque in eo pecuniavEjus potestas esto.

...

...

...

Tabula VI, de dominio et de possessione.

QVm nexum faciet mancipiumque, uti lingua nuncupaSit, ita jus esto.

SInficias ierit, duplione damnator.

Statuliber emptori dando liber esto.

Res vendita transquedata emptori non adquiritor, donicum satisfactum escit.

VS auctoritas fundi biennium :

aNVs VS esto.

Mulieris, quae aNum matrimonI ergo apud virum remansit, ni trinoctium ab eo usurpandi ergo abescit, usus esto.

Si quIn jure manum conserunt, secundum eum qui poSidet : ast si qui quem liberali causa manu adserat, secundum libertatem vindicias dato.

Tignum junctum aedibus vineaeve ne concapEt ne solvito. Ast qui junxit, duplione damnator. Tigna quandoque sarpta, donec dempta erunt, vindicare jus esto.

Si vir mulieri repudium miTere volet, causam dicito harumce unam. ..

...

Tabula VII, de delictis.

Si quadrupes pauperiem faxit, dominus noxiAEstimiam oFerto : si nolet, quod noxit dato.

SIniuria rupitias...........Ast si casu, sarcito.

Qui fruges excantaSit..........

Qui frugem aratro quaesitam furtim nox pavit secuitve, suspensus Cereri necator. Impubes Praetoris arbitratu verberator noxiamque decernito.

Qui pecu endo alieno impescit.........................

Qui aedes acervumve frumenti ad aedes positum dolo sciens incensit, vinctus verberatus igni necator : ast si casu, noxiam sarcito. Si nec idoneus escit, levius castigator.

Si quInjuriam alteri faxit XXV aeris poenae sunto.

Si qui pipulOcentaSit carmenve conDISit, quod infamium faxit flagitiumve alteri, fuste ferito.

Qui membrum rupsit, ni cum eo paicit, talio esto.

Qui os ex genitali fudit, libero CCC. servo CL. aeris poenae sunto.

Qui se siriTestarier libripensve fuerit, ni testimonium fariatur, improbus intestabilisquEsto.

Si falsum testimonium dicaSit, saxo deIcitor.

Si qui hominem liberum dolo sciens morti duit......

Qui malum carmen incantaSit, malum venenum faxit duitve, paRicida esto.

Qui parentem necaSit, caput obnubito culeoque insutus in profluentem mergitor.

Si tutor dolo malo gerat, vituperato, quandoque finita tutela escit, furtum duplione luito.

PatronuSi clienti fraudem faxit, sacer esto.

Tabula VIII, de juribus prædiorum.

Ambitus parietis sextertius pes esto.

Sodales legem quam volent, dum ne quid ex publica coRompant, sibi ferunto.

De finium ratione lex incerta, ad exemplum legis . . . Atticae Solonis. . . .

Intra V. P. aeternAuctoritas esto.

Si jurgant adfines, finibus regundis Praetor arbitros tris aDicito.

. . . hortus

. . . haeredium

. . . tugurium

Si arbor in vicini fundum impendet, XV. P. altius sublucator.

Si glans in EM caduca siet, domino legere jus esto.

Si aqua pluvia manu nocet, Praetor arcendae aquae arbitros tris aDicito, noxaeque domino cavetor.

Via in poRecto VIII. P. in amfracto XVI. P. lata esto.

Si via amsegetes iMunita escit, qua volet, jumentum agito.

. .

. .

. .

. .

Tabula IX, de jure publico.

Privilegia ne inroganto.

Nexo soluto, forti sanati siremps jus esto.

Si judex arbiterve jure datus ob rem judicandam pecuniam aCepsit, capital esto.

De capite civis nisi per maximum comitiatum ne ferunto.

Quaestores paRicidI, qui de rebus capitalibus quaerant, a populo creantor.

Si quIn urbe coetus nocturnos agitaSit, capital esto.

Si qui perdueLem concitaSit civemque perdueLi transduit, capital esto.

. .

. .

. .

. .

Tabula X, de jure sacro.

...

..... de jure jurando..

...

Hominem mortVm in Vrbe ne sepelito, neve urito.

Sumptus et luctum a DeoruManium juREmoveto.

Hoc plus ne facito.

Rogum ascia ne polito.

Tribus riciniis et X. tibicinibus foris eFeRe jus esto.

Mulieres genas ne radunto, neve leSum funeris ergo habento.

Homini mortuo oSa ne legito, quo post funus facias, extra quam si beLi endove hostico mortVs escit.

Servilis unctura omnisque circumpotatio auferitor.

Murrata potio mortuo ne inditor.

Ne longae coronae neve aceRae praeferuntor.

Qui coronam parit ipse pecuniave ejus, virtutis ergo arguitor; et ipsi mortuo parentibusquEjus, dum intus positus escit forisvEFertur, se fraude imposita fiet.

Uni plura funera ne facito, neve plures lectos sternito: neve aurum aDito. Ast si cui auro dentes vincti escint, im cum iLo sepelire uREve se fraudEsto.

Rogum bustumve noVum propius LX. P. aedis alienas, si dominus nolet, ne adIcito.

Fori bustive aeternAuctoritas esto.

Tabula XI, Supplem. V prior. Tab.

Quod postremum populus juSit, id jus ratum esto.

Patribus cum plebe coNubI jus nec esto.

...

...

... detestatum... seu de sacris detestandis.

...

. .
. .
. .
. .

Tabula XII, Supplem. V poster. Tab.

. .
. .
. .
. de pignere .

Si qui rem, de qua stlis fiet, in sacrum dedicaSit, duplione decidito.

Si vindiciam falsam tulit, Praetor rei sive stlitis arbitros tris dato : eorum arbitrio fructi duplione decidito.

Si servus sciente domino furtum faxit noxiamve noxit, noxae dedito.

. .
. .
. .
. .
. .

II.

INSCRIPTIO COLUMNÆ ROSTRATÆ DUILIO IN FORO POSITÆ

C. D. M. F. M N. C. . . . L. S. AN. O.
D. EXEMET. LECIONES. R. AXIMOSQUE. MACISTRATOS. L. .
. OV. EM. CASTREIS. EXFOCIONT. MACEL. . . . CNANDOD.
CEPET. ENQUE. EODEM. MACIS. . MNAVEBOS. MARID. COMSOL.
PRIMOS. C. . . . CLASESQUE. NAVALES. PRIMOS. ORNAVET. PAL
CUMQUE. EIS. NAVEBOS. CLASEIS. POENICAS. OM. . SUMAS COPIAS
CARTACINIENSIS. PRAESENTE. DICTATOREDOL. OM. IN. ALTOD.
MARID. PVC. . . . NQVE. NAV. . . . ET CVM. SOCIEIS. SEPTER. . .

. . . . OSQVE. TRIREMOS QVE NAVEIS X. OM. CAPTOM.
NVMEI ∞ ∞ ∞ DCC. TOM. CAPTOM. PRAEDA.
NVMEI. CAPTOM. AES. .
. .
. . . QVE. NAVALED. PRAEDAD. POPLON. CARTACINIENSI.
N. . . . NVOS. L. FI. . . CAPT. .

III.

SENATUSCONSULTUM DE BACCHANALIBUS.

MARCIVS. L. F. S. POSTVMIVS. L. F. COS. SENATUM. CONSOLVERVNT. N. OCTOBR. APVD. AEDEM. DVELONAI. SC. ARF. M. CLAVDI. M. F. L. VALERI. P. F. Q. MINVCI. C. F. DE. BACANALIBVS. QVEI. FOIDERATEI. ESENT. ITA. EXDEICENDVM. CENSVERE. NEIQVIS. EORVM. SACANAL. HABVISE. VELET. SEI. QVES. ESENT. QVEI. SIBEI. DEÎCERENT. NECESVS. ESE. BACANAL. HABERE. EEIS. VTEI. AD. PR. VRBANVM. ROMAM. VENIRENT. DEQVE. EEIS. REBVS. VBEI. EORVM. VTR. A. AVDITA. ESENT. VTEI. SENATVS. NOSTER. DECERNERET. DVM. NE. MINVS. SENATORIBVS. C. ADESENT. . . . A. RES. COSOLERETVR. BACAS. VIR. NEQVIS. ADIESE. VELET. CEIVIS. ROMANVS. NEVE. NOMINVS. LATIN. NEVE. SOCIVM. QVISQVAM. NISEI. PR. VRBANVM. ADIESENT. ISQVE. DE. SENATVOS. SENTENTIAD. DVM. NE. MINVS. SENATORBVS. C. ADESENT. QVOM. EA. RES. COSOLERETVR. IOVSISENT. CENSVERE. SACERDOS. NEQVIS. VIR. ESET. MAGISTER. NEQVE. VIR. NEQVE. MVLIER. QVISQVAM. ESET. NEVE. PECVNIAM. QVISQVAM. EORVM. COMOINEM. . . . ABVISE. VELET. NEVE. MAGISTRATVM. NEVE. PROMAGISTRATVO. NEOVE. VIRVM. NEVE. MVLIEREM. QVIQVAM. FECISE. NEVE. POSTHAC. INTER. SED. CONIOVRASE. NEVE. COMVOVISE. NEVE. CONSPONDISE. NEVE. CONPROMESISE. VELET. NEVE. QVISQVAM. FIDEM. INTER. SED. DEDISE. VELET. SACRA. IN. DQVOLTOD. NE. QVISQVAM. FECISE. VELET. NEVE. IN. POPLICOD. NEVE. IN. PREIVATOD. NEVE. EXTRAD. VRBEM. SACRA. QVISQVAM. FECISE. VELET. NISEI. PR. VRBANVM. ADIESET. ISQVE. DE. SENATVOS. SENTENTIAD. DVM. NE. MINVS. SENATORIBVS. C. ADESENT. QVOM. EA. RES.

COSOLERETUR. IOVSISENT. CENSVERE. HOMINES. PLOVS. V. OINVORSEI. VIREI. ATQVE. MVLIERES. SACRA. NE. QVISQVAM. FECISE. VELET. NEVE. INTER. IBEI. VIREI. PLOVS. DVOBVS. MVLIERIBVS. PLOVS. TRIBVS. ARFVISE. VELENT. NISEI. DE. PR. VRBANI. SENATVOSQVE. SENTENTIAD. VTEI. SVPRAD. SCRIPTVM. EST. HAICE. VTEI. IN. COVENTIONID. EXDEICATIS. NE. MINVS. TRINVM. NOVNDINVM. SENATVOSQVE. SENTENTIAM. VTEI. SCIENTES. ESETIS. EORVM. SENTENTIA. ITA. FVIT. SEI. QVES. ESENT. QVEI. ARVORSVM. EAD. FECISENT. QVAM. SVPRAD. SCRIPTVM. EST. EEIS. REM. CAPVTALEM. FACIENDAM. CENSVERE. ATQVE. VTEI. HOCE. IN. TABOLAM. AHENAM. INCEIDERETIS. ITA. SENATVS. AIQVOM. CENSVIT. VTEIQVE. EAM. FIGIER. IOVBEATIS. VBEI. FACILVMED. GNOSCIER. POTISIT. ATQVE. VTEI. EA. BACANALIA. SEI. QVA. SVNT. EXTRAD. QVAM. SEI. QVID. IBEI. SACRI. EST. ITA. VTEI. SVPRAD. SCRIPTVM. EST. IN. DIEBVS. X. QVIBVS. VOBEIS. TABELAI. DATAI. ERVNT. FACIATIS. VTEI. DISMOTA. SIENT. IN. AGRO. TEVRANO.

IV.

MONIMENTUM ANCYRANUM (1) AB EDM. CHISHULLO SUPPLETUM.

Rerum gestarum Divi Augusti, quibus orbem terrarum imperio populi Rom. subjecit, et impensarum, quas in rempublicam populumque Romanum fecit, incisarum in dua-

(1) Index rerum ab Augusto gestarum, quem ipse composuit, quemque Ancyrani parietibus vestibuli templi, structi in honorem viri de se optime meriti, tabulis marmoreis insculptum et græce quoque versum affixere. Vitiosum exemplar illustrarunt Casaubonus, Jac. Gronovius et alii; emendatius vero, a Tourneforto a. 1701 acceptum, Edm. Chishull in Antiqq. Asiatt. Lond. 1728, fol. cujus notas prolixiores in epitomen redegi, sequutus exemplum Cel. Wolfii in ed. Suetonii, tom. I, p. 369 sq. et Oberlini in ed. Taciti, tom. II, pag. 837 sq. qui et suas adjecere. Nonnulla ex his excerpsi, et nonnunquam adspersi alia. Græcæ versionis duo fragmenta vid. in Pocockii Inscript. Antiq. cap. 2, art. 1, p. 6, 7.

bus aheneis pilis (2), quæ sunt Romæ positæ, exemplar subjectum (3).

Tabula prima intrantibus a lœva.

Annos undeviginti (4) natus exercitum privato consilio et privata impensa comparavi, per quem rempublicam, *obstinatione* factionis oppressam, in libertatem vindicavi. *Senatus* decretis honorificis (5) *ornatus* in *eum* ordinem sum *adlectus a* consulibus (6), *inter consulares ut sententiam dicerem;* locum*que et* imperium mihi dedit respublica ut*i* Prætori simul cum consulibus Ir*tio et Pansa. Huic* autem eodem anno me *suffectum* consulem *quum edi*disset (7) et triumvirum reipublicæ constitue*ndæ* (8), qui parentem *conjurati occidissent*, in exilium expuli judiciis legitimis (9), ultus postea bellum inferentis (10) reipublicæ..........

...

Arma terra marique.... *si*gnaque toto orbe terrarum *circumtuli*, victorque omnibus *supplicib*us civibus peperci, *et in* exili*o sponte sua de*gentes, quibus tuto *liceret*,

(2) Ita pro *tabulis* legendum esse in Sueton. Aug. 101 extr. non male conj. Lips. ad Tac. Ann. I, 11.

(3) Titulus hic et extrema Indicis verba descriptori, nescio cui, nec tamen recentiori, debentur. Ipse Index continet res annis fere LVII gestas inde ab a. U. 709, ær. Cat.

(4) Conf. Tac. Annal. XIII, 6; Liv. Epit. 119; Cic. ad Att. XVI, 8; Vell. II, 61, ubi vid. Intpp. et Duk. ad Flor. IV, 4.

(5) Conf. Cic. Phil. III, 15, et Dio, XLVI, 29.

(6) Conf. Liv. Epit. 118; Cic. Philipp. V, 17; Vell. II, 61, ibique intpp.

(7) *Suffectum*, scil. Pansæ post prælium Mutinense XIV Cal. Sept. a. U. 709. Conf. Taciti Dialog. de Oratore, cap. 17; Dio, XLVI, 42-46; Appian. Bell. Civ. 82, 94.

(8) Triumvir eodem anno in primum quinquennium factus est cum Antonio et Lepido V Cal. Dec. Vid. lapid. Colot. apud Gruter. p. 289, 1.

(9) Lege Pedia. Vid. Liv. Epit. 120; Vell. II, 69, ibique intpp.

(10) *Inferentis*, i. e. inferentes, sc. Brutum et Cassium. Cf. Suet. Aug. 10, et intp. Cic. ad Div. VIII, 8.

servari quam excidere m*alui*. . . Millia civium Roma*norum* *adacta* sacramento meo fuerunt circiter *quingenta*, ex quibus dedu*xi in colonias*, aut remisi in municipia sua, stipen*diis solu*tis, millia aliquanto *plus* quam trecenta, et iis omnibus agros *adsignavi*, aut pecuniam prop*riam ex* me dedi (11). *Longas* naves cepi sescen*tas* (12) *præter alias*, siquæ minoris *quam trir*emes fuerunt.

Bis ovans triumphav*i* (13), *tris egi cu*rulis triumphos, et appella*tus sum viciens et s*emel Imperato*r* (14) : *quumque pluris* triumphos mihi se*natus decrevisset*, *iis tamen agendis supersedi*, *et tantummodo laurus* deposui in Capitolio (15), *Delmatis et Illuriis* (16) *q*uoque bello nunc *perdomi*tis. Ob res *aut ductu meo aut per lega*tos auspiciis meis terra marique prospere gestas qu*æsitamque bello* requiem decrevit Senatus supplicandum esse dis immo*rtalibus*. Quo *ex* senatusconsulto supplicatum est in deo*rum* (17) vo. . . um rec. . aut r. am ter deciens. æ potes. me ia.

(11) Conf. Appian. Bell. Civ. III, 40 sq. V, 3 sq. Dio, XLVI, 46, XLVII, 17; Vell. II, 74. Maximæ distinctionis signum in marmore est 7. Sed plerisque locis desideratur.

(12) Ex omnibus præliis navalibus; CCC ex solo Actiaco; vid. Plutarch. Anton. p. 497. E. *Sescentas* vetus rudiorve scriptura. Sic inf. *quadragensimum*, *manibiis* (ut *contibernalis*, et ut *simus* pro *sumus* Augustum dixisse tradit Suet. cap. 87, unde emendanda verba Velii Longi apud Putsch. p. 2228, quibus plane contrarium continetur) *duodevicinsimum*, *sexsiens*, *cucivis*, *consacrare*, *incohare*, etc.

(13) Conf. Suet. Aug. 22.

(14) Conf. Tac. Ann. I, 9; Dio, LIII, 41 (ubi leg. ἓν καὶ εἴκοσιν); Noris. ad Cen. Pis. p. 338, et, qui eum refutavit, Eckhell, doctr. NN. vet. tom. VI, p. 140.

(15) Conf. Dio, LIV, 25; LV, 5; ad Sil. IX, 546; ad Tacit. Annal. II, 26, 10.

(16) Vid. Appian. Illyr. 16 sq. Suet. Aug. 22; Dio, LI, 21; Pigh. Ann. ad a. 724.

(17) *In deorum*, suppl. *templis* cum nota numeri, nescio cujus. Rotundum memorat Virg. Æn. VIII, 716, more poetarum.

Tabula secunda a læva.

Patritiorum numerum auxi consul quintum (18) jussu populi et senatus (19). Senatum ter legi. Et in consulatu sexto censum populi, conlega M. Agrippa, egi (20). Lustrum post annum alterum et quadragensimum (21) feci; quo lustro civium Romanorum censa sunt capita quadragiens centum millia et sexaginta tria millia (22). Alterum consulari cum imperio lustrum *censumque* solus feci Censorin*o* *et* Asinio Cos. (23), quo lustro censa sunt civium Romanorum *capita* quadragiens centum millia et ducenta triginta tria *millia* (24). *Tertium* consulari cum imperio lustrum conlega Tib. *Cæsare feci*, Sex. Pompeio et Sex. Appuleio Cos., quo lustro et*iam censa sunt* R*o*manorum capitum quadragiens centum mi*llia tr*iginta et septem millia (25).

Legibus nov*is latis* (26) *e*xempla majorum exolescentia *revocavi*, *et fugientia* jam ex no*stro conspectu* avitarum rerum

(18) A. U. 723 Cat. Conf. Tacit. Annal. XI, 25; Dio, XLIX, 43, LII, 42.

(19) Lege Sænia. Conf. Tac. et Dio ll. ll. Suet. Aug. 35. De *jussu populi* silet Dio; qui etiam *quinquies* (a. U. 723, 733, 739, 741, 754) *senatum ab Augusto lectum* dicit LII, 42; LIV, 13, 26, 35; LV, 13.

(20) A. U. 724. Cf. de censu ter acto Suet. Aug. 27 extr. Dio, LIII, 1; Euseb. Chron n. 1989.

(21) Nam L. Gellius et Cn. Lentulus novissimi fuerant censores a. U. 682. Conf. Lips. Elect. I, 27.

(22) Vox *millia* in marmore aliquoties repetitur; quod vix alibi reperias, nisi in sacris literis, 1 Chron. XXI, 5; 2 Chron. II, 17; Num. II, 9.

(23) A. U. 744. Conf. Massoni Janus reser. p. 281. Eodem anno Sextilis mensis dictus est Augustus : de quo vid. SC. apud Macrob. Saturn. I, 12. Conf. Suet. Aug. 31.

(24) Conf. Euseb. Chron. n. 1989. Hinc apud Suidam forte legendum ΥΓ μυριάδες καὶ χιλιάδες ἑπτὰ pro ΥΙ μυριάδες καὶ χίλιοι δέκα ἑπτά.

(25) A. U. 765. Numerus nimis grandis apud Euseb. Chron. n. 2028.

(26) Conf. Suet. Aug. 31, 32, 89; Tacit. Ann. III, 28, IV, 16; Horat. Od. IV, 15, et Epist. II, 1.

exempla imitanda *pro*posui (27)....... atus et sacerdotes...... u tis... efec...... quattuor amplissima colle*gia* (28).. mpejam et municipi.. m uni..apud omnia pulvinaria pro vale*tudine* (29).. usum est in Saliare carmen et sacrosan.. vo.. erea.. tribunitia potestas mihi.. mus... iter m in..... *populo* sacerdotium deferente mihi, quod pater meus *procuravit*, *suscepi id* sacerdotium aliquod (30) post annos, eo mor*tuo* (31) *qui post patrem meum illud pro*curaverat. Cuncta ex Italia..... *vale*tudine quanta Romæ nun*quam*...... *P. Sul*picio, C. Valgio consulibus (32).. .. *æ*dis Honoris et Virtutis ad *mem*oriam.. *se*natus consecravit, in qua pon*tifices*.... *a*nniversarium sacrificium facere..... r.. t.. in Urbem ex......... avit......... pars......... et prin.. a mihi...... onos.. ræ.. *post res in Hispa*nia Gal*liaque pro*vinciis pros*pere* gestas... nep qu.. aram.... *pro* reditu meo *consecrari* (33), *ut* ad eam *sacrum perenne facerent* magistratus et sacer*dotes*....... .. ium.. c.. p...... cussum ess....... pe*r* totum *impe-*

(27) Forte leg. *exempla imitanda* ad exercituum et provinciarum rectores et magistr*atus et sacerdotes* misi.

(28) Pontificum, Augurum, VII virorum et XV virorum S. F. quorum collegia curabant quinquennales ludos Actiacos; vid. Dio, LIII, 1.

(29) Hæc spectant ad supplicationem pro valetudine Augusti, qui in XI consulatu a. U. 729, ex ancipiti morbo convaluerat. In supplicatione decantatum *Saliare carmen*, et deinde Augusto *sacrosancta* in perpetuum decreta *tribunitia potestas*. Conf. Suet. Aug. 59; Dio, LIII, 30, 32 (qui hanc tamen potestatem Augusto jam a. 722 tributam dicit LI, 19); ad Tac. Ann. I, 2, 6, et III, 56.

(30) Pro *aliquot*, ut infra *adque* pro *atque*, et contra *set*, *haut*, etc.

(31) Scil. Lepido. Conf. Sueton. cap. 31; ad Liv. Epit. 129; Appian. Bell. Civ. V, 122-131. Lepidus a. U. 716 exutus est honoribus præter pontificatum, isque eo mortuo susceptus ab Augusto a. 739.

(32) A. U. 738, quo irrita Romæ vota facta pro M. Agrippæ *valetudine*.

(33) Pro eo bis honores decreti Augusto, a. 728 et 738. Nostra verba spectant ad a. 738, quo senatus Augusto redeunti *aram* in curia ponendam decrevit; vid. Dio, LIV, 25.

rium populi Romani *parta est terra marique pax*; cum*que a condita Urbe Janum Quirinum* bis omnino clausum *fuisse* prodatur, eum *Senatus* per me Principem *ter* claudendum esse de*crevit* (34).

Inter filios meos, quos sin*istra sors* mihi eripuit, eorum Caium et Lucium Cæsares (35).

Tabula tertia a læva.

Honoris mei causa senatus populusque Romanus annum quintum et decimum agentis consules designavit, ut eum magistratum inirent post quinquennium, et ex eo die, quo deducti sunt in forum, ut interessent consiliis publicis, decrevit Senatus. Equites autem Romani universi Principem juventutis utr*um*que *eo*rum, par*mis et* hastis argenteis donatum, appellaverunt (36).

Plebei Romanæ viritim SS trecenos numeravi ex testamento patris mei (37), et nomine meo quadringenos ex bellorum manibiis (38) Consul quintum dedi, iterum autem in consulatu decimo ex patrimonio meo IIS (39) quadringenos

(34) Recte: nam Janus bis tantum ab Augusto clausus est, a. U. 723 et 727. Deinde a. 742 eum quidem tertium claudendum decrevit senatus, sed rem irritam fecit Dacorum Dalmatarumque rebellio; vid. Dio, LI, 20; LIII, 26; LIV, 36. Errant itaque Masson. in templo Jani reser. et Oros. VI, 22; forte et Suet. Aug. 22; nisi is rem destinatam posuit pro facta; quod ibi Cel. Wolf. et jam ante eum Chishul. l. l. et Eckhel in doctr. NN. tom. VI, p. 84 et 89 monuere.

(35) Hæc verba non sejungenda videntur a seqq. Conf. ad ea et seqq. Suet. Aug. 26, 64, in Tib. 23; ad Tac. Ann. I, 3, 15, 17; Noris. ad Cenot. Pis. Sen. Consol. ad Marc. 14, 15.

(36) Conf. Dio, LV, 12 (qui *aureas* parmas hastasque donatas dicit); Eckhel. l. l. p. 171, et nos ad Tac. Ann. I, 3, 14.

(37) Conf. Suet. Cæs. 83 extr. Dio, XLIV, 35; XLV, 6; XLVI, 48.

(38) Vid. not. 12, et ad hæc ac seqq. Dio, LI, 21; LIII, 2, 28; Suet. Aug. 40-42.

(39) Ita lego, ut sit id. qd. HS. s. SS. non *iis*, ut ad *plebem* referatur, sicut paullo post *plebei*, *quæ acceperunt*.

congiari viritim pernumeravi, et Consul undecimum duodecim frumentationes (40) frumento privatim coempto emensus sum, et tribunitia potestate duodecimum quadringenos nummos tertium viritim dedi (41). Quæ mea congiaria (42) pervenerunt *ad sestert*ium millia nunquam minus quinquaginta et ducenta. Tribunitiæ potestatis duodevicinsimum Consul XII trecentis et viginti millibus plebei urbanæ sexagenos denarios viritim dedi; et cuoivis militum meorum consul quintum ex manibiis viritim millia nummum singula dedi. Acceperunt id triumphale congiarium in *coloniis* hominum circiter centum et viginti millia. Consul tertium decimum sexagenos denarios plebei, quæ tum frumentum publicum acceperunt, dedi. Ea millia hominum paulo plura quam ducenta fuerunt. Pecuniam *pro* agris, quos in consulatu meo quarto et postea consulibus *M. Crasso et* Cn. Lentulo Augure adsignavi militibus, solvi municipIs. Ea sestertium circiter sexsiens (43) milliens fuit, quam *ex* collationibus *pro* præd*iis* (44) numeravi, et circiter bis milliens et sescentiens, quod pro agris provincialibus solvi. Id primus et solus omnium, qui deduxerunt colonias militum (45) in Italia aut in provinciis, ad memoriam ætatis meæ feci; et postea *Ti.* Neroni et Cn. Pisoni (46) consulibus, itemque C. Antistio et D. Lælio Cos. et C. Calvisio et L. Pasieno consulibus et *Lentulo et* Messalino consulibus et

(40) Hoc est, frumenti largitiones, ut apud Suet. Aug. 40, 42.

(41) A. U. 740. Conf. Sueton. cap. 41, et Joseph. Antiq. Jud. XVI, 4.

(42) Scil. singula quatuor, tria pecuniæ, frumenti unum. Mox *triumphale congiarium* de pecunia militibus data ab Augusto triumphante.

(43) *Sexsagesiens* conj. Chishull ex vestigio lacunæ, etsi enormis sit summa.

(44) Bene ita Chishull; vid. Dio, LI, 4. *Prædiatoribus* conj. Gron. et *prætoribus* male Lips.

(45) Conf. Suet. Aug. 46, ibique intpp.

(46) *Neroni* et *Pisoni* sunt ablativi, ut *sorti*, *igni*, *colli*, *amni*, *cædi*, *imbri*, *oneri*, *parti*, etc. vid. ad Silium, VII, 368, VIII, 125, et Liv. IV, 12, 8.

L. Caninio et Q. Fabricio consulibus, *veteranis, quos* emeriteis stipendIs in sua municip*ia reduxi*, præm*ia ære numerato* persolvi : quam in rem sest*ertium* mill. impendi.

Quater pecunia mea juvi ærarium (47), ita ut sestertium milliens et quinquiens ad eos, qui præerant ærario, detulerim : et M. *Æmilio* et L. Aruntio Cos. in ærarium militare, quod ex consilio (48). . . . co*nstitut*um est, ex *quo* præmia darentur militibus, qui vi*ginti stipendia* emeruissent, HS. milliens et septingent*iens Tib. Cæsaris* nomine et meo detuli (49). *quo* Cn. et P. Lentulus *con*sules fuerunt, cum d . . cerent centum millibus hominum . . . ibus . . . o fru . . .

Tabula prima a dextra.

Curiam et continens ei Chalcidicum (50), templumque Apollinis in palatio cum porticibus (51), ædem Divi JulI, Lupercal, porticum ad circum Flaminium, quam sum appellari passus ex nomine ejus (52), qui priorem eodem in solo fecerat, Octaviam, pulvinar ad Circum Maximum, ædes in

(47) Conf. Dio, LIII, 2.

(48) *Liviæ* supplet Gron. ex Dione, LV, 14. *Senatus* Chishull ex ejusd. cap. 24. *Mæcenatis* alii.

(49) Conf. Dio, LV, 24 sq.

(50) Conf. ad hæc et seqq. Sueton. Aug. 29, 30, *Curiam* Juliam, in honorem patris, Julii Cæsaris, conditam ; vid. Dio, LI, 22. *Continens*, conjunctum, *ei Chalcidicum*, templum Minervæ exstructum ad formam alius templi ejusdem nominis, quod Chalcidenses ex Eubœa profugi in hujus deæ honorem Lacedæmone condiderant ; nisi hoc fuit templum *æreum* Minervæ Chalciœcæ, et Minerva potius *Chalcidica* dicta est a Chalcide Syriæ ab Augusto adempta post devictam Cleopatram. Conf. Reimar. ad Dion. LI, 22, et Scalig. ad Eusebii Chron. n. 2105, qui Minervia Chalcidica a Domitiano exstructa memorat.

(51) Conf. Dio, LIII, 1, 2, et Sueton. l. l. ac de *æde D. Julii* Dio, LI, 22.

(52) Cn. Octavii, in reg. IX Urbis. Conf. P. Victor.

Capitolio Jovis FeretrI et Jovis Tonantis (53), ædem Quirini, ædes Minervæ et Junonis Reginæ et Jovis, Libertatis in Aventino, ædem Larum (54) in summa Sacra via, ædem Deum Penatium in Velia, ædem Juventatis (55), ædem Matris Magnæ in Palatio feci.

Capitolium et Pompeium theatrum, utrumque opus, impensa grandi refeci sine ulla inscriptione nominis mei. Rivos aquarum, compluribus locis vetustate labentes, refeci (56), et aquam, quæ Marcia appellatur, duplicavi, fonte novo in rivum ejus immisso (57). Forum Julium et Basilicam, quæ fuit inter ædem Castoris et ædem Saturni, cœpta profligataque opera a patre meo, perfeci, et eandem Basilicam consumptam incendio, ampliato ejus solo, sub titulo nominis filiorum *meorum* incohavi (58), et, si vivus non perfecissem, perfici ab heredibus *meis jussi.* Duo et octoginta templa Deum (59) in Urbe consul refeci, nullo prætermisso, quod *eo* temp*ore* mu .. m .. iruminea a bi præter ... iume linu .. lum ...

Privato solo dedicato Martis Ultoris templum (60) Forumque Augustum, et theatrum ad ædem Apollinis in solo magna ex parte *ad id* ... empto feci, quod sub nomine M. Marcelli generi nitescit (61). Dona ex manibiis in Capi-

(53) Hæc ab Augusto condita, illa vero refecta; vid Sueton. l. l. et 91; Dio, LIV, 4; Liv. IV, 20; Cornel. Nep. in Att. 20, et de *æde Quirini* Dio, LIV, 19.

(54) Scil. publicorum, quam ædem a. 748 ex stipe, a populo ei absenti Cal. Jan. collata, struxit; vid. marm. Farnes. apud Grut. 106, 4.

(55) Quæ incendio consumpta erat; vid. Dio, LIV, 19.

(56) A. U. 748; vid. Gruter. 177, 1.

(57) Conf. Frontin. de aquæduct. cap. 12, et Dio, XLIX, 42.

(58) Sic et in opt. cod. Suet. Aug. 97 extr. Vocem a *caho*, initio rerum, deducebat Verrius Flaccus; vid. Diomed. apud Putsch. lib. I, p. 361.

(59) Conf. Ovid. Fast. II, 59.

(60) Conf. Sueton. cap. 29; Dio, LIV, 8; Ovid. Fast. V, 551 sq. 579; Eckhel. doctr. NN. tom. VI, pag. 94 sq. et 100; quæ loca etiam de alio Martis Ultoris templo agunt; de quo vid. not. 92.

(61) Conf. Dio, LIV, 25-27.

tolio et in æde Divi JulI et in æde Apollinis et in æde Vestæ et in templo Martis Ultoris consacravi; quæ mihi constiterunt HS. circiter milliens (62). Auri coronarI pondo triginta et quinque millia municipiis et colonIs Italiæ conferentibus ad triumphos meos (63) quintum Consul remisi; et postea, quotiescumque Imperator appellatus sum, aurum coronarium non accepi, decernentibus municipiis et *conferentibus*, *quæ tunc* adque (64) antea decreverant.

*Mu*nus gladiatorium dedi meo nomine, et quinquiens filiorum meorum aut nepotum nomine: quibus muneribus pugnaverunt *hominum circiter* decem millia . . . Bis *dedi* *f*erarum undique acc*inctarum* (65) *spectac*ula pro*prio* *meo* nomine, et tertium nepo*tum* *Ludos* feci meo nomine quater, aliorum autem m*agistratuum* absent*ium* ter et vigiens (66) . . . *in colle*gio XV virorum magi*ster*, *adlecto* *in* collegium M. Agrippa, . . . per Qu*indecimviros*, C. Furnio, C. Silano Cos., *quintos feci* ludos *sæculares nulli vivorum* *visos ante i*d tempus (67), deinde *Venationes*

(62) Conf. Suet. cap. 30.

(63) Propr. ad coronas triumphales, χρυσίον ἐς στεφάνους apud Dion. XLIX, 42. Inde dictum proprie *aurum coronarium*: nam ducibus, qui ab exercitu *Imperatores appellabantur*, a provincialibus, sociis regibusque coronæ initio aureæ dono dabantur, more a Græcis petito, et deinde harum loco aurum; quod serioribus, Imperatorum maxime, temporibus ab iis tributi instar exactum est; unde *coronarium* dictum de gratuito et honorario, et honestum exactionis nomen factum. Στεφανικὸν τέλεσμα Ancyranos dixisse πᾶν τὸ ἐν χάριτος μέρει διδόμενον, docet Suidas. Conf. Dio, XLVIII, 42; XLIX, 42; LI, 21; Lips. de Magn. Rom. II, 9; Ernesti Clav. Cic. et Schelleri Lex. Lat.

(64) Conf. not. 30.

(65) Forte leg. *accitarum*.

(66) Conf. Suet. Aug. 43, ibique intpp. *Quater*, scil. et *vicies*.

(67) Conf. Censorin. cap. 17; Grut. p. 295, intpp. Zosimi, II, 4; Eckhel l. l. ad a. 737; Mitscherl. ad Horat. Carm. sæc. et nos ad Tacit. Ann. XI, 11, 1-3. Probabiliori judicio Chishull in notis lacunam h. l. ita explet: «ludos sæculares intermissos ante id tempus, deinde post CX annum, ut edicto monui, repetendos».

*bestia*rum Africanarum, meo nomine et filiorum meorum et nepotum, in circo, aut in foro, aut in amphitheatris populo dedi sexiens et vigiens, quibus confecta sunt bestiarum circiter tria millia et quingentæ.

Navalis prœlI spectaculum populo dedi trans Tiberim, in quo loco nunc nemus est Cæsarum (68), cava*to solo in longitudinem mille* et octingentos pedes : in latitudine *mille erant et* ducenti. In quo triginta rostratæ naves, triremes *et quadrirem*es, pluris autem minores, inter se conflixerunt. *Atticis et Persicis* classibus pugnaverunt (69), præter remiges, millia *hominum trigin*ta circiter.

In templis omnium civitatium *primarum Europæ* et Asiæ victor ornamenta reposui (70), quæ, spoliatis templ*is*, *is*, *cum* quo bellum gesseram (71), privatim possiderat. *Meæ* statuæ pedestres et equestres et in quadrigeis argenteæ steterunt in Urbe XXC circiter; quas ipse sustuli, exque ea pecunia dona aurea in æde Apollinis, meo nomine et illorum, qui mihi statuarum honorem habuerunt, posui (72).

Tabula secunda a dextra.

Mare pacavi a prædonibus (73). Eo bello servorum, qui fugissent a dominis suis et arma contra rempublicam tule-

(68) A. U. 750. Conf. ad Suet. in Aug. 43 (ubi eadem reperies verba ex h. l. deprompta) ; ad Tac. Ann. VI, 1, 3 ; XII, 56, 2 ; XIV, 15, 5 ; Vell. II, 100. *Nemus Cæsarum*, Caii et Lucii ; *horti naumachiæ proximi* apud Suet. Tib. 72 pr. ubi vid. Ern. Conf. ad Tac. ll. ll.

(69) Conf. ad Suet. Cæs. 39, et Claud. 21.

(70) Conf. Strabo, XIII, pag. 595 (890), et XIV, pag. 637 (944); Plin. XXXIV, 8, s. 19.

(71) Scil. Antonius : nam vir modestus nusquam nominat duces a se devictos.

(72) Conf. Suet. cap. 52.

(73) Scil. devicto Sex. Pompeio, qui servis conscriptis mare infestabat latrociniis ac prædationibus. Cf. Vell. II, 73 ; Flor. IV, 8 ; Dio, XLVIII, 17-23, XLIX, 1-12 ; Appian. Bell. Civ. IV, 84, V, 144. Hinc et bellum

runt, *trig*inta fere millia capta dominis ad supplicium sumendum tradidi (74). Juravit in mea verba tota Italia sponte sua (75), et m*e pro* vict*is ducibus* ducem depoposcit. Juraverunt in eadem *verba Gal*liæ, *Hisp*aniæ, *Afr*ica, Sicilia, Sardinia. Qui ve .. *Sena*tores plures quam DCC in ... consulibus facti sunt ad eum diem, quo scripta sunt circiter CLXX.

Omnium provinciarum (76) quibus finitimæ fuerunt gentes, quæ *nondum subjectæ erant pop. Romano,* fines auxi. Gallias et Hispanias provincia*sque* *quas alluit* Oceanus a Gadibus ad ostium Albis fluminis (77).... *ab usque reg*ione ea, quæ proxima est Hadriano mari, *armis perlustravi*, nulli genti bello per injuriam illato (78). Classis Romana ... ab ostio Rheni ad solis orientis regionem, usque ad *orbis extrema* navigavit (79); quo neque terra neque mari quisquam Romanorum ante id tempus adiit. Cimbrique et Chariides et Semnones et ejusdem tractus alii Germanorum populi per legatos amicitiam meam et populi Romani petierunt (80). Meo jussu et auspicio ducti sunt *duo* exercitus eodem fere tempore in Æthiopiam et in *Arab*iam (81): qua ea *tempestate* esæ sunt in Sicili .. sat ti .. in .. et h .. us ...

hoc Siculum infra dicitur *servile*, et piratici nomine infamatur; vid. not. 87.

(74) Conf. Dio, XLIX, 12.

(75) Conf. Suet. cap. 17, et ad Tac. Ann. I, 7, 4.

(76) Hæc explicite magis tradit Eutrop. VII, 5.

(77) Cf. Sueton. cap. 21, et ad Tac. Ann. I, 9. Forte leg. « ad ostium Albis fluminis et ad Istrum flumen a regione ea, quæ proxima est Hadriano mari, ad obsequium redegi ».

(78) Conf. Suet. cap. 21 (ubi hæc repetita sunt) et 47.

(79) Conf. Vell. II, 106, et Plin. II, 67.

(80) Conf. Strab. VII, pag. 293 (449). *Chariides* rectius forte *Charudes* (in Chersoneso Cimbrica) dicuntur Ptol., aut *Harudes* Cæs. Bell. G. I, 7.

(81) In hanc a. U. 727, 728, ab Ælio Gallo, in illam a. 730 a Petronio; vid. Strab. XVI, p. 780 (1126), et XVII, p. 820 (1175); Dio, LIII, 29-33; LIV, 5.

. du . . ni . . b nes . . abæ pium . . mam ad . . . *Arme*niam *ma*jorem, interfecto rege ejus Artax*ia* . . m posse (82) . . . ma nostrorum exemplo regi . . m id *in pote*stat*em* Tigranis regis, per *Ti. Ne*r*onem diademati ejus capiti imposito* (83), *transtuli Arme*niam gentem. Postea *inquietam* gentem et rebellantem, d*omitam* per Caium filium meum (84), regi Ari*obarzani gubernandam et frenan*dam tradidi, et post *ejus mort*em filio ejus Artavasdi, quo*dam jure Ariobarza*ne, qui erat ex regio genere Armeniorum oriundus, in id reg*num deducto* (85). Provincias omnes, quæ trans Hadrianum mare vergunt, *et Ponticas Asia*nasque jam ex parte magna regibus eas possidentibus *concessi* (86). *Siciliam et* Sardiniam occupatas bello servili (87) reciperavi.

Colonias in Africa, Sicilia, *Mace*donia, utraque Hispania, *in Gallia Comata et* Gallia Narbonensi, præter præsidia militum, deduxi. Italia aut*em coloni*as, quæ vivo me celeberrimæ et frequentissimæ fuerunt, *IIXXX* deductas habet (88).

Signa militaria complura *per nostros duc*es amissa devictis *legionibus* (89), *recepi* ex Hispania et gen*tibus Delm*ateis (90).

(82) Hæc lacuna explenda est ex Tac. Ann. II, 3. Conf. etiam ad hæc et seqq. Suet. Tib. 9; Vell. II, 94 (ubi vid. intpp.) et 122; Dio, XLIX, 40, 44, LIII, 33, LIV, 9; Joseph. Bell. Jud. XIII extr. XV, 4, 5, et Antiq. Jud. I, 18.

(83) Conf. auctores in nota 82 laudati.

(84) A. U. 755. Res fuse narratur in Cenot. Pis.

(85) Conf. auctores laud. et Tac. Ann. II, 3, 4.

(86) Conf. Suet. c. 48, et de singulis regnis ab Augusto redditis intpp. ejus loci et inprimis Noris. ad Cenot. Pis. p. 224 sq.

(87) Conf. not. 73.

(88) Conf. Suet. cap. 46, ibique Ern.

(89) Scil. Romanis. Sed forsan leg. *devictis iis provinciis*, vel *hostibus recepi*, forte et *ex Hispania et Galatis et Dalmatis*. Conf. not. 94.

(90) Conf. Vell. II, 90; Dio, XLIX, 43; Appian. Illyr. 28.

Parthos trium exercituum Romanorum spolia (91) et signa *restituere* mihi, supplicesque amicitiam populi Romani petere coegi. Ea autem signa in penetrali, quod est in templo Martis Ultoris (92), reposui.

Pannoniorum gentes, quas ante me Principem populi Romani exercitus nunquam adIt, devictas per Ti. Cæsarem, qui tum præer*at exercitib*us, imperio populi Romani subjeci (93); protulique fines *imperii ad Istri* fluminis *ripam* (94). .. quod a . u us exercitus .. eis ... spro ... a tusque pos .. ucius gentes i

(91) Sc. M. Crassi, Statiani legati Antoniani et ipsius Antonii. Conf. de his signis et captis et a. 732 restitutis Suet. 21; Vell. II, 82, 91; Justin. XLII, 5; Strab. VI, 4, 2, p. 288; Eckhel doctr. NN. tom. VI, pag. 94 sq. (ubi etiam *supplices* exhibentur Parthi, genu flexo offerentes signa); Dio, LIV, 8.

(92) Scil. eo, quod in Capitolio structum est a. 732, quo signa illa sunt recepta: nam aliud Martis templum in foro Augusto conditum, et a. 750 dedicatum est. Conf. not. 60.

(93) Conf. ad Liv. Epit. 139, et Vell. II, 96. Ad victorias Tiberii spectant arcus triumphalis Carnuntinus in Pocockii *Descr. of the East*, t. II, pag. 100, et Kollarii Annal. Vindob. tom. I, p. 1019, nobilisque achates in Museo Vindob., quem vulgarunt Maffeius in Append. ad Museum Veronense, p. 245; *le Roy*, Kollar. et Lambecius. Pro *præerat exercitibus* Gron. dedit *erat privignus meus*. Conf. not. 94.

(94) Ister et Euphrates imperii Rom. limites positi a natura et ab Augusto statuti. Conf. Tac. Ann. I, 11, et Agric. 13; Strab. 6 extr. et 17 extr. Dio, LVI, 33, et Julian. in Cæs. Ingens, quæ sequitur, lacuna repleri et quædam simul verba præcedd. emendari forte possunt e Fragm. Pocock. (vid. supra not. 1) quod V. C. *Sainte-Croix* in libro Gallico *Magasin Encyclop.* IV, 4, p. 94, et Oberlin in ed. Taciti, t. II, p. 850 sq. ita correxerunt:

τ. ηλαις
ἀπέλαβον δ' ἐξ Ἱσπανίας καὶ Γαλατίας κ(αὶ)
Δαλμάτων. Πάρθους τριῶν στρατευμά (τ)
(ω)ν σκύλα καὶ σημέας (pro σημαίας) ἀποδοῦναι ἐμοὶ (καὶ φι)
λίαν δήμου Ῥωμαίων ἀξιῶσαι ἠνάγκ (κσα· τάς-
δε τὰς σημέας ἐν τῷ Ἄρεως τοῦ Ἀμύν(τορος ἀ)
δύτεῳ ἀπεθέμαν.
Παννονίων ἔθνη, οἷς πρὸ ἐμοῦ ἡγεμό(νων)

Ad me ex Ind*ia* (95) apud qu . . q . . . m nostram . . . per lega*tos* Bastarnarum . . n . . . et Sar*matar*um (96) . . . Tanaimque ultra rec . . . rumo . . rex et Hiber . . .

Ad me supplices confuge*runt* reges Parthorum Tirida*tes* (97)

Tabula tertia a dextra.

Regis Phratis . . . Medorum . . Arta (98) . . . res Britann . . . damno bella . . et tim . . orum mælo mar omanorum suebo f *rex* Parthorum Phrates, Orodis filius, filios suos nepo*tesque misit* in Italiam (99), non bello superatus,

τις Ῥωμαίων οὐκ ἤντησεν, ἡσσηθέντα (διά Τι.)
Νέρων. ὃς τότ' ἐμοῦ ἦν πρόγονος κ(αὶ ἡγεμὼν),
ἡγεμονίᾳ δήμου Ῥωμαίων ὑπέταξα
καὶ ὅρια μέχρι Ἴστρου ποταμοῦ προ(ῆξα).
Τῇδε (ibi) Δάκων διαβᾶσα πολλὴ δύναμις ἐν
νοις κατεκόπη καὶ ὕστερον μεταχ(ωρεῖν στρά)
τευμα πέραν Ἴστρου τὰ Δάκω(ν)
δήμῳ Ῥωμαίων ὑπομένειν.

Versum 10 Schweigh. ita emendat? Νέρωνος τοῦ ἐμοῦ προγόνου καὶ Καίσαρος, et vs. 13 sq. Oberlin: δύναμις ἐν Μύσοις κατεκόπη κ. υ. μ. στρατεύματα, etc. Conjectura ἐν Μύσοις probabilis fit ex Dione, LI, 22, et Floro, IV, 12. Sed vel sic verba sunt manca et in fine quædam excidisse videntur, ita forte restituenda: καὶ ὕστερον μεταχωρεῖν στράτευμα πέραν Ἴστρου, τὰ Δάκων δ' ἔθνη, vel καὶ Δάκων ἔθνη δήμῳ Ῥωμαίων ὑπομένειν τὸ προσταττόμενον ἠνάγκασα, ut apud Polyb. V, 107, 3, et XV, 20, 7. His respondent verba Augusti, si ita supplentur: « Dacorum vero gentes imperata populo Romano facere coegi ».

(95) *Ex India* bis legati venere ad Augustum, a. 727, quo Tarracone egit, et a. 732, quo Sami hiemavit. Conf. Suet. cap. 21; Dio, LIV, 9 (ubi vid. Reimar.), et Strab. XV, p. 719.

(96) Huc pertinet locus laud. Dionis de multis legationibus.

(97) Conf. Justin. XLII, 5, et intpp. Horat. Od. I, 26, 5.

(98) Forsan *Artabanus*. Alia regum nomina excidere.

(99) Conf. Strab. VI, p. 288 (441). Idem filios Phraatis (Saraspadanem, Rhodaspem, Phraaten et Vononem) sed corrupte nominat lib. XVI, p. 748 (1085); vide ad Tacit. Ann. II, 1, 2.

sed amicitiam nostram per *hæc* suorum pignora petens. Plurimæque aliæ gentes exper*tæ sunt Romanam* fidem me Principe, quibus antea cum populo Romano *nullum omnino fuit l*egationum et amicitiæ commercium.

A me gentes Parthorum et Medorum (100) *petierunt per* principes earum gentium regesque per eos acceperunt P*arthi Vononem, regis Phraa*tis filium, regis Orodis nepotem; Medi *Artabanum* .. regis Artavasdis filium, regis Ariobarzanis nep*otem*

In consulatu sexto et septimo (101), *postquam bella civilia* extinxeram, per consensum universorum *Romanorum civium* rempublicam ex mea potestate in Senatu*s et populi Romani a*rbitrium transtuli. Quo pro merito meo Sena*tus me appellavit Augu*stum (102), et laureis postes ædium mearum *vinxit* ... ivi casu .. r ... ianuam meam et qua .. st ... r in ulia posi us quem ... sc .. r ... m et ... virtutis cle est p .. us clupei post .. d ilo amplio coni eo *susceptum a me te*rtium dec*i*mum consulatus *magistratum. Senatus et eque*ster ordo populus*que* Romanus universus *prodiderunt* memoriæ; idque in vestibu*lo a*edium mearum *i*nscriben*dum jusserunt et* in foro Aug*usto sub* quadr*igas*, quæ mihi *ex* S. C. posi*tæ sunt*. Scrip*si hæc, quum an*num ager*em* septuagensi*mum sextum* (103).

Summa pecuniæ, quam dedi*t* (104).....sis militibus necessarium...

Opera fecit nova: ædem Matris Magnæ Divi Jull, Quiri-

(100) De *Parthis* vid. Tacit. l. l. De *Medis* hæc non legere memini.

(101) Conf. Dio, LIII, 2 sq. et de provinciarum partitione Strab. 17 extr.

(102) A. U. 725, in VII consulatu. Conf. ad Liv. Epit. 134; Suet. cap. 7; Censorin. cap. 21, 22; Dio, LIII, 16, ibique Fabric.

(103) A. U. 765, quo et obiit, Sex. Pompeio et Sex. Appuleio coss., quo ipse supra memoravit in tab. 2 a læva.

(104) Hæc omnia sunt ab aliena manu, nescio qua, adjecta, repetitiones fere eorum, quæ Augustus supra memoriæ prodidit.

ni, Minerva*e*...... Larum, Deum Penatium, Juv*entatis*.. . Ad Circum Curiam cum *Chalcidico*.... Juliam, *the*atrum M. Marcelli.... basilicam Cai et Luci Cæsarum..... Refecit Capitolium... usque a.... theatrum Pompei, aqu*am* Ma*rciam*, la...... Impensis r.... gladiatorum..... *terræ* motu incendioque. Censum..... usque quorum census explevit (105).

(105) Conf. Suet. cap. 41.

NOTITIA LITERARIA

NOTITIA LITERARIA

DE

T. LIVIO

EX

JO. ALB. FABRICII BIBLIOTHECA LATINA A JO. AUG. ERNESTI AUCTIUS EDITA, TOM. I, CAP. II.

Livii ætas.

TITUS LIVIUS anno Urbis Romæ 695 (1) natus Patavii (2) oppido vetustissimo Italiæ ad Timavum fluvium, Romæ postea Claudii Imperatoris studia moderatus, ut colligas e Suetonii Claud. cap. 41, scriptor sublimi et lactea sermonis ubertate: unus res Romanas æquare feliciter ausus, obiit in

(1) Si Eusebio fides in Chronico.

(2) Hinc Asinius Pollio, teste Quintiliano, lib. I, cap. 5, et lib. VIII, cap. 1, aiebat se in Livii scriptis *Patavinitatem* quamdam, hoc est, dictiones nonnullas Patavinis proprias et Romanis auribus insolentes observasse, quarum tamen nulla in scriptis ejus, quæ hodie supersunt, vestigia superesse contendit Salmasius in Funere linguæ Hellenisticæ, pag. 236, et Dan. Georgius Morhofius in libro singulari de Patavinitate Liviana, Kilon. 1685, et inter alias ejus diss. Hamb. 1669, in-4. In hujus libri capite 3 Morhofius disserit etiam de sepulcro ac monumento Livii, quod Patavini hodieque ostentant, ac pluribus celebravit Jac. Philippus Tomasinus in T. Livii vita (Patav. 1630, in-4, Amstelod. 1670, in-12), cap. 9. Confer, si placet, Sertorii Ursati Marmora erudita, Epist. VIII, et Monum. Patav. pag. 27 et 202; Trewenschrœderi Fastos Livianos, p. 304, et Joannem Mabillonium, t. I Musei Italici, p. 30. Marquardus vero Gudius V. C. observavit, monumentum hoc non esse

patria septuagenario major, quarto anno Tiberii Imp., Urbis 770, post C. n. 17. Ab Augusto Livius dictus est *Pompeianus*, quod tantis laudibus extulisset Pompeium: neque id tamen amicitiæ eorum offecisse testatur Tacitus, Annal. IV, 34. Quum viveret, paucis probatum, sed post fata demum meritos honores consequutum affirmat vetus auctor apud Suidam in Κορνοῦτος. Tamen nec vivi exiguam famam fuisse, fidem facit Gaditanus (1) ille, qui Livii nomine gloriaque excitatus ad visendum eum ab ultimo terrarum orbe venit, statimque ut viderat, abiit. Nec mortuo impetum (2) quorumdam, aut criticorum (3) rigorem constat pepercisse. *Candidissimum omnium magnorum ingeniorum æstimatorem* vocat M. Seneca, Suasoria VII, et Tacitus, Annal. IV, 34, *eloquentiæ ac fidei præclarum inprimis*, magno et vero elogio. Livii lectione a morbo convaluisse narrant Ferdinan-

T. Livii, sed cujusdam ejus liberti, cui T. Livius Halys nomen erat, filiæ. De Liviana Patavinitate Ptolemæus Flavius Anconitanus, cap. 44 conjectaneor. editorum Anconæ, 1522, in-8, et in tomo I Lampadis artium Gruterianæ, p. 972, et D. Balthasar Stolbergius de barbarismis et solœcismis N. T. objectis, cap. 20. Nonnulla nuper in dictione Livii reprehendere ausus est Schurzfleischius præfatione ad dissertationes academicas; quemadmodum ejus scribendi genus et stylum defendit Jo. Tolandus in præf. ad Adesidæmonem.

(1) Refert Plinius, Epist. lib. II, 3, et S. Hieronymus, Epist. 103 ad Paullinum.

(2) Caligulam de scriptis T. Livii abolendis cogitasse narrat Sueton. c. 34. Idem de Gregorio I Pontifice infra referam. Caligula vero Livium reprehendit ut verbosum in historia negligentemque, Gregorius ut prodigiorum nimis frequentem prædicatorem. Mentitum in quibusdam notavit etiam Vopiscus Aureliano, cap. 2.

(3) Jo. Brodæus ad Anthol. III, 23, pag. 379: « Livium citare quid attinet, sempiternum Gallorum adversarium, sicuti recte collegit Glar. cujus fides merito infamatur, atque ut invidiæ plena ab Antonino Pio (respicit locum in Antonini Itinerario), ut gloriæ a Plinio (præfat. Hist. Nat.), ut mendacii ab Augusto, Liviomastige scilicet, Pompeianum eum appellante (Tac. Annal. IV, 34), ut perperam cum Halicarnasseo, Diodoro, Polybio, a multis, ut secum pugnans, a Laurentio Valla; ut fabulosa veluti de Caco et Evandro liquet, notatur lactea illa uber-

dum Catholicum: perinde ut Curtii Alphonsum Arragoniæ regem. Buchananus vero ut Livium nobis alterum exhiberet, libros ejus superstites a capite usque ad calcem traditur perlegisse non minus vigesies (1), atque ita ad opus Historiæ Scoticæ componendæ se accinxisse. Alia in Livii laudem Augustus Buchnerus, Dissert. Academica 393. Citatur a Livio *Fabius Pictor*, scriptorum antiquissimus, I, 44; II, 40; VIII, 30; X, 37. Tum *Valerius Antias*, IV, 23; XXV, 39; XXVI, 49; XXIX; 35; XXX, 19, 29; XXXII, 6; XXXIII, 10, 30, 36; XXXIV, 15; XXXVI, 19, 38; XXXVIII, 23; *et Macer Licinius*, IV, 7, 20, 23; atque *Q. Tubero*, IV, 23; X, 9. Ex Græcis scriptoribus *Polybius*, quem non incertum auctorem appellat, XXXIII, 10; XXXIV, 10; XXXVI, 19; XXXIX, 62. Sæpe etiam mentionem facit *librorum linteorum*, quorum fide, tamquam auctoritate actorum publicorum, scriptores antiquissimi sunt usi, sed de illis dictum infra lib. IV, cap. 5, n. x. De defectu fide dignorum monumentorum (2) antiquioribus temporibus caliginem offundente queritur tum alibi, tum VIII, 40: *Et singulorum gesta et publica monumenta rerum confusa, nec quisquam æqualis temporis illius scriptor exstat, quo satis certo auctore stetur.*

Historiæ Romanæ libri CXLII.

Historiam Romanam, sive, ut ipse XLIII, 13, et Julius Firmicus (3) appellat, *Annales* ab Urbe condita ad bellum

tas, etc. » Jac. Palmerius in Exerc. ad optimos auctores Græcos, p. 188 seq. carpit, ut aretalogum et Romanorum mancipium, plagiarium Polybii, Galli nominis inimicum, etc.

(1) Elias Francus, in præfat. programmatum, editorum Islebiæ, 1699, in-8.

(2) Hinc *frequentissime dubitare* Livium scribit Quintilian. lib. II, cap. 4.

(3) Vide Jo. Friderici Gronovii Monobiblon Observationum in scriptores ecclesiasticos, p. 95.

Germanicum mortemque Drusi, h. e. ad annum 744, persequutus est libris CXLII (1), quos scripsit aliquot et forte pluribus, ut videtur (2), annis post clausum ab Augusto Imp. prima vice templum Jani, quum ille anno Urbis 725 in pugna Actiaca M. Antonium vicisset. Ex his non exstant plures hodie quam 35, in quorum secundi capite 21 queritur, haud facile fuisse etiam illis temporibus certi quid et explorati de antiquioribus Romanorum ætatibus tradere. « Tanti, inquit, errores implicant temporum, aliter apud alios ordinatis magistratibus, ut nec qui Consules secundum quosdam, nec quid quoque anno actum sit, in tanta vetustate non rerum modo, sed etiam auctorum, dicere possis ». In temporum notatione Livius, perinde ut Dionysius Halicarnass. sequutus est rationes Catonianas, quæ æram Urbis Varroniana biennio faciunt recentiorem. Vide H. Dodwelli dissert. X de Cyclis § 59, 80, 87, ad initium Tab. XIII, et appendice ad prælect. Cambdenian. atque in Apparatu ad Dionysii Halicarnassei Chronologiam, et in Chronologia ipsa, quæ Dionysio in editione Oxoniensi subjicitur, Liviique singulis paginis editionis a Thom. Hearne curatæ est adscripta. In re militari Romana peccasse aliquando Livium, confundentem tempora ac diversas ætates, notavit Salmasius, lib. de Re Militari Rom. p. 1295, 1300, 1302, 1310,

(1) *Epitomas* habemus librorum tantummodo CXL. Sed libri CXXXVI et CXXXVII epitome desideratur, ut observatum Sigonio, qui in MS Codice vacuum intervallum deprehendit, adeoque assentitur Petrarchæ, libros non CXL, sed CXLII a Livio scriptos esse testanti. Vide tomum tertium editionis Gronovianæ, pag. 1076.

(2) Lipsius, lib. I, cap. 20 Electorum; Voss. de Hist. Lat. et Hanckius V. C. lib. I de Scriptoribus Rer. Rom. cap. 9, ante Cantabros A. U. C. 729 domitos scriptum librum saltem primum Historiarum Livii non dubitant. Sed Joannes *Masson*, Historiæ et Chronologiæ veteris peritissimus lib. de Jani templo Christo nascente reserato, pag. 51 seq. et 165, serius Livium in Historiam scribendam incubuisse non absurdis contendit argumentis. Anno Urbis 725 cœpisse scribere Livium, et a. 745 ultimam Historiæ suæ manum imposuisse, H. Dodwelli conjectura est in Annalibus Velleianis, p. 65.

1319 sq. 1416, etc. t. X thesauri Antiquitatt. Rom. Græviani.

Ex his supersunt XXXV.

Ex illis XXXV (1) libris, quos dixi exstare, sunt *primi decem*, qui origines Urbis historiarumque usque ad annum 460 complectuntur. Deinde *vicesimus primus*, et qui sequuntur, *usque ad quadragesimum quintum*, quibus historia ab initiis belli Punici secundi, quod anno 536 cœpit, ad an. 586 perducitur. Symmachi et Sidonii ætate, Livii quos hodie desideramus libri adhuc exstabant. «Revolve, inquit Symmachus, IV, Epist. 17, « Patavini scriptoris extrema, quibus res C. Cæsaris explicantur ». Sidonius, Epist. IX, 14, *Burgundioni*, panegyricum Julii Cæsaris meditanti, commendat *quæ titulis Dictatoris invicti scripta Patavinis sunt Voluminibus.* Librum centesimum tertium citat Serenus Sammonius, ubi de carbunculo morbo:

> Tertia namque tibi simul et centesima Livi
> Charta docet, ferro talem candente dolorem
> Exsectum, aut poto raparum semine pulsum.

Guilelmus Malmesburiensis, lib. II rerum Angliæ, p. 183: *Julium Cæsarem Livius commemorat quinque solum cohortes habuisse, quando civile bellum inchoavit, cum quibus, inquiens, Orbem terrarum adorsus est.* Ex eodem Livio, p. 162, videtur afferre dictum Scipionis: *Imperatorem me mater mea, non bellatorem peperit.* Livii *Macedonica*, quæ laudat Angelus Decembrius libro VII politiæ literariæ, p. 552, non

(1) Ita malui Libros quam Decadas numerare, quia Livium in Decadas non ipse qui scripsit, sed legentium ignavia scidit, ut pridem monitum Francisco Petrarchæ in Epistola ad Boccaccium, p. 1001. Vide Petrum Crinitum, XII, 7, de honesta disciplina, et Sigonium in limine notar. Vossium Arte Historica, p. 131. Ut Livius in Decadas, sic Olympiodori Historiarum libri in δεκαλόγους dividuntur apud Photium, Cod. LXXX. Lib. CXXXVI allegatur a Censorino, cap. 17. Librum CXIII bis citat Priscianus.

alia sunt, quam quæ editis historiarum libris continentur XXXIX, sqq. Dolendum est, lucem non vidisse Lambecii, quam lib. II, p. 944, 977, promisit, dissertationem de XII Codicibus MStis Livii, qui una cum duabus et triginta ejusdem Historici præcipuis editionibus in Bibl. Cæsarea Vindobonensi asservantur.

Epitomæ.

Epitome librorum Livianorum, sive *breviarium T. Livii*, quod notis Sigonii, Martini Antonii Delrii (1), Jo. Doujatii et J. F. Gronovii illustratum habemus, etiam eorum librorum, qui interciderunt, duobus forte 136 et 137, ut supra dixi, exceptis, a *L. Annæo Floro* scriptum esse vulgo existimatur, cum cujus libris quatuor epitomes rerum Romanarum sæpissime prodiit: etsi vel ideo, quod in his subinde a Livio dissentit, nonnulli duos diversos voluerunt Floros comminisci, ut Balthasar Bonifacius, XV, 5, Hist. ludicræ: alii vero, ut Dionysium Gothofredum facere memini, suspicati sunt, Livium ipsum, ex more Veterum, epitomas illas, veluti indices, præfixisse singulis libris, quæ deinde cum altera epitome rerum Romanarum confundi, atque adeo ad Florum auctorem referri facile potuerint. *Junium* quoque *Maximum*, æqualem Statii Poetæ, Historias Sallustii Liviique in epitomen contraxisse, viri docti observant ex his verbis IV Silvar. 7, *Omne queis mundi senium remensus Orsa Sallusti brevis et Timavi Reddis alumnum.* Notum præterea est ex Servio ad Æneid. X, 388: *Rufum Festum Avienum* totum Livium iambis olim expressisse. Sed et illa Avieni metaphrasis pridem intercidit.

Epitomæ hæ *Livii* cum *Floro* sæpius editæ prodierunt, etiam separatim, Venet. 1521, in-8, apud Aldum, et Basil. 1590, in-8; et cum *Car. Sigonii* atque Antonii *Delrii* notis Genev.

(1) Brevia Delrii in Epitomen Livii scholia prodierunt cum ejus notis in Solinum, Antwerp. 1571, in-8. Edita est etiam Epitome illa cum Sigonii et Delrii notis, Genev. 1606, in-8.

1606, in-8; quam editionem Gervasiensem vocat Thomas Hearne, qui in Livio suo Oxonii edito, breviarum istud Livii summo studio ad Codices MSS et impressos exegit, collatis etiam, quæ Petrus Pithœus ad id annotaverat. Sed etiam in edd. recentioribus, ut Gronovianis, earum cura est habita, diligentissime autem in Drakenborchiana, in qua et *Sigonii Delriique*, et *Dukeri* ipsius notæ egregiæ accessere.

Vir eruditiss. Janus Vincentius Gravina, Orat. 1 de instauratione studiorum, p. 12, Romanorum res gestas initio per compendium petere suadet ab hac epitome Liviana, ut quæ longe simplicior et candidior sit Flori et Velleii libris, resque exprimat propriis et convenientibus verbis, absque fuco et argutiis, quibus non satis uterque illorum abstinuerit, e quibus periculum sit, ne puerorum animi fallacibus illis et meretriciis orationis ornamentis a nervosa et civili scribendi consuetudine abducantur. Præterea *Johannes Jensius*, consulturus juvenum studiosorum tempori, quorum plerique mole Livii deterriti, ultra primam decadem haud progrediuntur, atque adeo delibatis modo adolescentis populi Romani rebus, maturum adulti ejusdem populi vigorem intactum relinquunt, *epitomen* novam *Historiæ Rom. totius Livii,* verbis ejus contextam, neque multo grandiorem una Livii decade composuit, inscripsitque *T. Livii Patavini Historiarum corpus concinnius*, ex Gymnasio Dordraceno, typis Bramiis luculentis, anno 1711, in-8. Cæterum Livium ipsum evolvere cupientibus hoc compendio suo neutiquam e manibus excutere voluit florentissimum scriptorem, sed tantum iis, qui magnitudine operis removeri se ab ejus lectione patiuntur, succurrere, ut Historiam Romanam Livianam totam intra brevius spatium absolvere possint. Speciem ista habent. Qui historiæ Rom. compendium requirant, iis vero ita consuli possit: nec ad notitiam generalem historiæ Rom. Liviana lectione opus sit. Qui autem Livium cognoscere velint, iis talibus libellis non consulitur: et possunt etiam juvenes longius progredi in Livio cognoscendo, si modo

vera ratio in eo tractando in scholis adhibeatur, de qua videndus Gesnerus in præfatione ea, quam editioni Lips. a. 1735 præmisit. Sed opus est magistro, qui ipse intelligat, nec opus habeat ad singulas horas trepidare in præparatione ad locum intelligendum, quem explicare vult.

Supplementa.

Perditos Livii libros ingenio quodammodo restituit vir doctissimus *Jo. Freinshemius*, argumento eorum ex epitomis petito, et adhibitis græcis et latinis, quæ exstant, monumentis, explicato tanta industria et felicitate, ut ipse non dubitet profiteri, *se neutiquam metuere, ne quis ex omnibus his scriptoribus, qui sunt in hominum manu, aliquid efficiat in hoc genere concinnius, copiosius, verius.* Primi decem libri Reginæ Christinæ dicati viderunt lucem Holmiæ 1649, in-12. Libri sexaginta deinde Argentorati an. 1654, in-4 : quos Gallice etiam vertit Petrus Ryerus (*Du Ryer*) (1). Denique adjunctis XXXV postumis, quos ab heredibus Calli redemerant, universi libri XCV supplementorum vulgati sunt a Jo. Dujatio, in editione Livii ad usum Delphini; sed vulgati tum sunt parum emendate, ut dolet Jo. Clericus V. C. t. III Bibl. selectæ, p. 366 ; correxit vero Creverius. Ac dolendum est, ea hodie vix legi. Qui judicare possunt, fatebuntur, egregium opus esse, quale singulis sæculis vix singuli conficere possint. *Fragmenta* e libris Livii deperditis servavere Grammatici latini veteres, interdum simpliciter : quæ ad calcem edd. quarumdam, nominatim ed. Drakenborchianæ, t. VI, reperiuntur. Est vero etiam e Codice Laudino prolata ῥῆσις, quæ pro fragmento Livii esset. Id est hujusmodi, pertinetque ad Liv. XXII, 18, post verba *Allifas loco alto m. consedit :* Et reparando suggressu manu haud magna Allifæ mœnia, quasi palans perveniens, ex op-

(1) Et tout récemment M. Noel, ancien professeur de l'université de Paris. Voyez ci-après la notice des traductions françaises de Tite-Live. Barbier.

pido bellum instructa armamentis erupit, quam consul vi captam trucidatis, qui in ea constiterant, reservat ad pugnam. Sed oppidani, sicut quibus curæ pusillum inerat, in diem alterum umbonibus belluatis paucos fugaces invadunt, elephantemque omine meliori receptant, et Allifas, Rufium quondam vocitatas, ab dextro sequente sinistrum, augurio nomen imponunt accolæ ».— Super hoc fragmento legenda Dodwelli Dissertatio supra memorata, in Hearnii notis, et t. VII ed. Drak. qui historiam, quæ est in fragmento, explicat et defendit: nec tamen sibi satisfacit et pronuntiare audet, eam veram esse, vel fragmentum hoc esse Livii. Spurium recte judicat Cuperus libro de Elephantis in nummis, cap. 4, ut et alii.

Scripta Livium illustrantia.

Sunt et alia quædam scripta recentiorum, quibus Livio, vel ejus rebus, aut scriptis lux nonnulla affertur. Sunt autem duplicis generis: alterum est Criticum et Grammaticum; alterum Politicum. Ex illo genere, ut mittam eos, qui non peculiaribus libris id fecere, sed per occasiones varias, ut *Perizonius* excellentibus et numquam satis laudandis Animadversionibus historicis, *Pighius* in Annalibus, *Lipsius* et alii; ex illo igitur genere sunt *F. Ursinus* in Notis in varios hist. Antverp. 1595, in-8; *Marcellus Donatus* in Dilucidationibus similis instituti, non tamen admodum probatis elegantibus judicibus. *Latinus Latinius* in Bibl. t. II, *Jo. Velcurio*, qui notas in Liv. I, II, edidit; *Petrus Nannius* in Liv. III, Lovan. 1545, in-4; *Jo. Saxonius* ad Liv. XXI et XXII, Bas. 1547 (de quo vid. Suffridus Petri Scriptt. Fris. p. 104); ut taceamus eos, quos t. VII inseruit Drakenborchius: *Faernus* in Censura Emend. Sigonii, *Averanius* in Diss. XXXI ad loca Livii, t. II Operum.

Ex genere altero sunt: *Nicol. Machiavelli* in Decadem primam Livii dissertationes tribus libris distributæ, et Italice primum, deinde Latine, Gallice denique, atque in aliis

forte linguis editæ, deque Republica et religione Romanorum veterum, etiam de re militari, Folardo judice (1) acutissime disputantes. *Casparis Facii Politica Liviana*, quibus artibus comparatum auctumque, et quibus erroribus ac vitiis amissum Imperium veteris Romæ fuerit, Altenburg. 1617, in-4. *Antonii Cicarelli de Foligno* dissertationes in Livium, Rom. 1589, in-4, Italice. *Jo. Schefferi* in Librum I Livii Exercitationes VII, Upsal. 1665, in-4. *Nic. Belli* sive Bellemontani (2) Dissertationes in optimos veteris ac novæ Historiæ scriptores, inprimis Curtium, Suetonium, Tacitum, Livium, etc. Francof. 1626. *Jo. Gillejus* in laudem Hannibalis apud Livium, Basil. 1550, in-8. *Georgii Martini Dorn* Specimen Institutionis Politicæ Livianæ, Giessæ, 1657, in-8. *Justi Reiffenbergii* monita, exempla, consilia Politica Liviana, Francof. 1629, in-8. *Phil. Loniceri* Icones Livianæ versibus illustratæ, ibid. 1573, in-8. *Sebastiani Maccii* de Historia Liviana volumen satis amplum laudat Erythræus pinacotheca I, p. 277.

Ad prius genus referre possis et hos: Livium cum Thucydide, ut Tullium cum Demosthene, contulit Renatus Rapinus singulari diatriba (3), Gallice plus semel excusa, post editionem Paris. 1681, in-12. De *Polybii* Liviique diversa scribendi ratione, et quantum hic illum imitatus fuerit, consulendæ sunt Jo. Henr. Bœcleri Lectiones Polybianæ, p. 199 sq. Is. Casauboni præfatio ad Polyb. et Fulvius Ursinus in notis ad excerpta de legationibus, Is. Casaubonus in Casaubonianis, p. 73. Vere prædicat Quintilianus, lib. X, cap. 1, lacteam Livii ubertatem, aitque, eum quum in narrando miræ esse jucunditatis clarissimique candoris, tum in concionibus, supra quam enarrari possit, eloquentem. Quis unquam Camillum brevius vel dignius laudavit, quam ubi

(1) Observatt. in Polybium, tom. I, p. 223.

(2) Nomen ut videtur fictitium, vid. Thomas. de plagio, § 238. Lib. ipse undique corrasus, nec magnæ adeo rei.

(3) Vid. tom. I hujus edit. Præfat. p. XXI. ED.

Livio est *vir unicus pace et bello* ? Quis Catonem, quam ex Livio Hieronymus Procemio lib. II, in Oseam: « Cujus gloriæ neque profuit quisquam laudando, nec vituperando quisquam nocuit, quum utrumque summis præditi fecerint ingeniis ». Inprimisque admirabilis est in narrationibus rerum majorum et ornatis, ut de Horatiis et Curiatiis; in descriptionibus porro rerum et locorum, denique in Elogiis virorum magnorum, ut Hannibalis, Fabii, Scipionis, quæ solet vel in principio rerum ab iis gestarum, vel post mortis narrationem ponere. *Henr. Chr. Crellii* de Tit. Liv. dictione progr. prodiit Francof. ad Viadr. 1729, in-4. *Ejusd.* de T. Livio aptissimo styli cultioris magistro, ibid. 1732, in-4. De lactea Livii ubertate disp. scripsit *J. H. Parreidt.* Lips. 1746. De Livio ejusque virtutibus diss. *Jo. Chr. Briegleb.* Coburg. 1778. Orationes sive Conciones CXCIII e Livio excerptæ cum notis Joach. Perionii, Paris. 1532, in-8, Antv. 1535, in-8, et Basil. 1545, in-8, item e Livio et aliis Latinis, tum Græcis quoque Historicis excerptæ cura H. Stephani prodierunt a. 1570, f. Atque illæ quidem e Latinis Historicis frequenter deinde recusæ sunt, Coloniæ et in Belgio, tum Lipsiæ, Joach. Gesenio recensente, denique ex accuratiore recognitione Christophori Cellarii V. C. Lips. 1699, in-12. Sic in orationes e decade tertia Rhetoricam et dialecticam analysin contexuit, et miscellanea, observationes, et apophthegmata a se enotata subjunxit Reinhardus Lorichius Hadamarius, Francof. 1537, in-8. Orationes rectas in Livio et Sallustio olim reprehendit Pompeius Trogus, teste Justino, XXXVIII, c. 4, nullas nisi obliquas in historia ferens. Neque dubium est, Orationes ejusmodi Livium ex ingenio suo probabiliter composuisse, ut illustris Norisius, diss. 1, Cenotaph. Pisan. cap. 1, demonstrat exemplo petito e Livii XXXIV, 5; ubi L. Valerius tribunus inducitur, M. Porcio Catoni, 37 vix annos nato, Origines ipsi scriptas objiciens, de quibus illa ætate Cato ne quidem cogitaverat. Sed tota hæc caussa Orationum in historicis Latinis, hic

accurate explicari non potest: quæ a paucis satis recte intelligitur. Metium vero Pompusianum a Domitiano Imp. interfectum narrat Xiphilinus, pag. 222, quod Conciones Imperatorum Ducumque apud Livium frequenter lectitans imperium affectare videretur. T. Livius, quem merito πολιτικώτατον scriptorem appellat Thomas de Pinedo (1), in aphorismos et porismata redactus est, in Recreationibus (2) Academicis Grosianis, *Christiani Adami*, liberi Baronis Gros de Torkau, Erlangæ, 1713, in-4, tomo tertio. *Sententiose* (3) a Livio dicta collegit Nic. Cragius, Hafniæ, 1582, in-12, et Jacobus Corbinellius, Paris. 1694, in-12 : *Les anciens Historiens Latins réduits en maximes. Premier volume, Tite-Live.* Lexicon Livianum moliti sunt quidam, item Indices latinitatis : ut *G. P. Schulzius*, Prof. Francof. *Joach. Borghesius*, Prof. Groninganus, et alii : nemo perfecit. Nunc Glossarium exquisitioris latinitatis Liv. habemus in editione nupera Lips. Cæsarem et Livium ex antiquis nummis 983, et inscriptionibus 542, insigni studio *Henrici van der Borcht*, Comiti Arundello familiaris, illustratum habebat Francofurti ad Mœnum Zacharias Conradus ab Uffenbach.

MSSti Codices Liviani multi exstant, quorum magno numero usus est Drakenborchius, item Hearnius, Crevierius, etc. Inprimis insignis est Puteanus, literis uncialibus, et nulla ferme vocum distinctione exaratus : de quo Salmasius Epistola ad Sarravium, pag. 188, edit. Ultraject. post Epistolas Gudianas. *Jani Gebhardi* varias lectiones Codicum trium MSS Livii Palatinorum ex auctione Bibl. Gudianæ

(1) Pinedo, notis ad Steph. Byz. pag. 557.

(2) De his Acta Eruditor. a. 1714, pag. 81.

(3) Laudavit merito Livium eo nomine Corbinellius, quod sententias non ita historiæ suæ intexuit, ut emineant extra corpus orationis expressæ, sed intexto vesti colore niteant. Conf. Bælii Lexicon in *Theon*, nota C.

nactus *Henr. Leonh. Schurzfleischius* (1) specimen illarum in librum primum vulgavit Halæ Sax. 1712, in-4 (2).

Libri deperditi frustra exspectati.

Perditorum ex Livii historia librorum sæpe vana spes

(1) Acta Erud. a. 1717, p. 406.

(2) Depuis l'époque où Fabricius a fait imprimer cette notice, on a vu paraître différents ouvrages qui contribuent à la parfaite connaissance de Tite-Live. En voici la liste :

J. F. Eschenbach Dissertatio qua fides Livii defenditur adv. Joecheri aliorumque objectiones. Lipsiæ, 1774, in-4.

J. H. L. Meierotto Progr. de testimoniorum Livii fide. Berolini, 1797, in-fol. — Ejusdem Progr. de Livii arte narrandi. Berolini, 1798, in-fol.

Ch. Kruse Dissert. de fide Livii recte æstimanda. Lipsiæ, 1812, in-4.

A. G. Mirus Progr. Livius Augusti Cæs. adulator in histor. de Cossii spoliis opimis caute legendus. Helmstadt, 1767, in-4.

J. G. C. Klotzsch Dissert. de diligentia Livii in enarrandis prodigiis recte æstimanda. Wittenberg, 1789, in-4.

Ch. Th. Wernsdorf de Livii aliquot codd. Helmstad. *dans les* Nova Acta Soc. lat. Jen. vol. I. Lipsiæ, 1806, in-8.

J. Th. Kreyssig Dissertatio de codicis membr. Livii fragmento in biblioth. Murriana. Lipsiæ, 1813, in-4.

J. H. Martini Progr. Conjecturæ in aliquot Livii loca. Annæb. 1762, in-4.

Imm. J. G. Scheller Progr. Specimen Animadv. criticarum in Livium. Lubbenæ, 1769, in-4.

J. M. Heinze Observ. Livianæ, *dans le* Sylloge opusculor. scholastic. Gœttingue, 1788, in-8, p. 182.

Ch. G. Mulleri Progr. Observationum Livianarum specimen. Cizæ, 1789, in-4.

S. Nyhoff Diatribe crit. in Livium, *dans les* Act. lit. Soc. Rheno-Traj. tom. III, p. 194 ; tom. IV, p. 300.

F. H. Bothe Obs. crit. in Livii priores V libros, *dans* Beckii Comm. Societatis Philol. Lips. tom. III.

F. G. E. Rost Progr. Explicatio quorumd. locorum Livii. Lipsiæ, 1810, in-4.

G. L. Walchii Emend. Livianæ. Berolini, 1815, in-8.

A. F. Lindau Spicil. crit. in Thucyd. et Liv. Vratislæ, 1817, in-4.

Barbier oncle et neveu.

facta, vani sumptus impensi, qua de re legendus doctiss. Morhofius libro de Livii Patavinitate, capite I. Apud Arabes quidem libros Livii universos exstare pridem affirmavit Thom. Erpenius, Orat. 2, de lingua Arabica. Et in CPolitana Bibliotheca integrum fuisse Livium Arabice, non dubitavit Petrus de Valle, part. 1 Itinerar. Epist. IX: sed oblatis a Magno Duce Florentino 5000 piastrorum, et a legato Regis Christianissimi decies mille thaleris, inveniri nusquam potuit: longe majore etiam 50000 scutatorum proposito præmio, vanus promissor fuit Justinianus Chius. Alii in Fessana Bibliotheca asservari scripserunt. « Utinam ex Fessanis tenebris, inquit Abr. Hinkelmannus præfat. ad Coranum Arabice editum lit. k. incomparabilis Livius integer erueretur, et vel rudi versione in lucem ederetur! sane qua felicitate Curtium Freinshemius, eadem, et forte majore, Livium illustris Gronovius nobis facile restitueret ». Richardus Montacutius præf. in Apparatum ad Origines Ecclesiasticas negat, *Decades Livii unquam restaurandas, nisi forsitan, ut splendide mentitur Hispanus quidam* παντονοραψῳδὸς, *apud ultimos hominum Æthiopes in montis Amaræ* Βιβλιοταφίῳ. Latina ipsa Livii traditur habuisse, et ex Bibliotheca Drunthemensi in Norvegia accepisse Martinus Grœningius, Cantor Bremensis Capituli a. C. 1521 denatus. Aliud librorum Livii deperditorum exemplar scriptum in membranis fertur fuisse in Gallia in Abbatia fontis Ebraldi, quod ab Abbatissa thesauri ignara concessum pharmacopolæ cuidam, ab hoc venditum homini, qui membranis illis reticula sphærulis sive pilis volantibus mittendis et accipiendis obducebat, quod a viro aliquo docto forte observatum tunc demum est, quum membranæ illæ ad unam omnes essent consumptæ, ut ex ore Joannis Capellani accepit Colomesius in Opusculis, p. 105, et in Bibl. selecta, p. 31 seq. ubi etiam Epistolam ejusdem Capellani profert de hoc argumento. Idem relatum memini in Pithœanis, et in parte II Menagianorum, p. 97. Bonnetus Bourdelotius in notis ad bibliothe-

cam selectam Colomesii, cum auctario recusam Parisiis, 1731, in-12, p. 41. *L'an 1682, je vis à Saint-Germain des Grecs de l'Isle de Chio, qui venaient pour traiter avec M. Colbert d'un Tite-Live entier, qu'ils disaient avoir dans leur Isle, et qui avait été sauvé de l'incendie de la Bibliothèque de Constantinople. On dit que le marché en avait été conclu à* 60000 *livres, et qu'on avait envoyé dans l'Isle pour le copier, de peur que le vaisseau qui l'apporterait, venant par malheur à périr, la perte ne fût irréparable. On ne parlait dans ce temps-là que du plaisir qu'auraient les gens de lettres de voir un Tite-Live entier: car le Roi, disait-on, le faisait imprimer à ses frais, et le donnait au public à bon marché. Mais depuis ce temps-là on n'a point entendu parler ni des Grecs de Chio, ni du Tite-Live.* Quod autem in Catalogo MSS Bibl. Bodlejanæ, p. 60, inter libros Guil. Laudi, num. 127 memoratur *T. Livii Decas secunda*, error est, nam tertiam legi debere in præfatione Voluminis annotatur. Porro Gregorio I Pontifici Livianorum librorum jacturam tribuere non dubitat Rich. Montacutius præf. ad Analecta, quoniam in Antonini Summa legitur, Gregorium M. (ita Imp. Caligula olim cogitavit de Virgilii Liviique scriptis abolendis, teste Suetonio) quoscumque nancisci potuit Livii codices combussisse, quod nempe ab eo multa prodigia (1)

(1) Tot prodigia Livio commemorata, quibus integrum librum Julius Obsequens implevit, ita defensitavit homo minime superstitiosus e Gallis Mottanus Vayerus : « Ce n'est pas dire qu'il ait eu intention de faire « croire ce dont il n'était pas lui-même persuadé ; au contraire, il débite « tous ces prodiges de telle sorte, qu'on voit bien qu'il n'a eu d'autre but « que de faire comprendre de quelles erreurs le peuple était alors abusé, « les lois de l'histoire l'obligeant à cela ». Tom. I Opp. pag. 117, edit. in-fol. Add. pag. 227 et 371. Idem dicere liceat de Dione, Appione, et Pausania, historicis Græcis, qui superstitione populari abrepti arguuntur. Uti e contrario palam prodigia illa flocci pendens Polybius contemptæ religionis reus audit, mediam sententiam probante Plutarcho, quo judice τοῖς τοιούτοις καὶ πιστεύειν σφόδρα καὶ τὸ λίαν ἀπιστεῖν, æque durum et periculosum est in Camillo, f. 132. Confer, si placet, J. Rualdum in Plutarchi vita, cap. 29. Neque omnibus fidem habuisse se Livius ipse

narrarentur, quæ facerent ad idolorum superstitionem probandam. Hanc Antonini narrationem in dubium vocat Jacobus Gretserus, lib. I de jure prohibendi libros malos, cap. 30. Librorum Livii, qui exstant, exemplum eleganter scriptum ut a. 1455 a Poggio Florentino sibi compararet, agrum, quem habebat, vendere non dubitavit Antonius Beccatellus, Panormitanus, ut ex ejus Epistola ad Arragoniæ Regem Alfonsum refert Gallæsius (*le Gallois*) libro de Bibliothecis, p. 186. In Leibnitianis, sive Otio Hanoverano nobilissimi Viri Jo. Frid. Felleri, pag. 156, legas, Patrem Zwenbruckium sancte affirmasse Patri Gamansio, se in manibus habuisse Bremæ MStum Livii plenius, sed quum mercator justo carius vendere vellet, neglexisse : quum rursus quæreret, post mercatoris mortem, non comparuisse. His adde, quæ ex J. Renneri Chronico Bremensi ad an. 1521 de Martino Groningo, qui deperditos Livii libros habuerit, narrantur in Bibliotheca Bremensi historico-theologica tomo sive classe 2, fasc. 1, p. 143 seq. (1)

pluribus locis testatur, ut XXIV, 10 : « Prodigia eo anno multa nuntiata sunt, quæ quo magis credebant simplices ac religiosi homines, eo plura nuntiabantur ». Sed Tacit. Hist. III, 55, post prodigia quædam memorata : « Sed præcipuum, inquit, ipse Vitellius ostentum erat, ignarus militiæ, improvidus consilii ».

(1) Il est possible d'ajouter de curieux détails à ceux que donne Fabricius. En 1773, M. Giovenazzi, savant antiquaire, découvrit un fragment du XCI[e] livre de l'Histoire romaine de Tite-Live. Il le fit imprimer à Rome cette même année, in-4, avec des notes; et la même année encore il en donna une nouvelle édition in-8, à Naples, avec de nouvelles notes. A la même époque, M. Paul-Jacques Bruns fit imprimer le même fragment à Hambourg, petit in-fol. Il fut réimprimé à Paris, et J. E. Hardouin, avocat, le reproduisit avec une traduction française, Paris, 1794, in-12. Quant à la prétendue traduction arabe, un abbé Vella, Sicilien, fit annoncer en 1788, dans plusieurs journaux de l'Europe, qu'il possédait le manuscrit du LXe livre de Tite-Live, qui était perdu. Le chevalier Favray avait trouvé ce MS et plusieurs autres sur la corniche de Sainte-Sophie à Constantinople. Il les apporta à Malte, et en fit présent au grand-maître Pinto, qui en gratifia l'abbé Vella. Le savant M. Hager, se trouvant en Sicile en 1794,

Scripta ejus alia deperdita.

Scripta Livii etiam alia apud Veteres memorantur, ut *Dialogi*, quos non magis Philosophiæ quam Historiæ annumerari potuisse, ait Seneca Epistola centesima : *Libri Philosophici*, sive ex professo Philosophiam continentes, id. *Epistola ad filium*, qua Demosthenem atque Ciceronem illi legendos unice suasit, brevissima et tutissima ad eloquentiam via, Quintil. X, 1. Fragmenta duo insignia Livii de Cicerone, quæ exstant apud M. Senecam Suasoria sexta, ex Historiarum libro CXX petita sunt. Etiam Livii filii scriptis usum se profitetur Plinius libro V Hist. natural. *nisi locus mendosus est*, inquit Harduinus, *et ex præpostera Livii repetitione Livii filii conficta vox*. Si Henr. Dodwellum audimus, desunt hodie in Livio præter tot libros integros, et quæ in quinque, qui exstant, postremis a Jo. Dujatio ex ingenio suppletæ sunt lacunæ, etiam hinc inde quædam, ubi nulla sunt in editis Codicibus neque in MSS hiatuum vestigia : « Desunt in rebus Coriolani bina Consulum paria e Dionysio Halicarnasseo supplenda, Livii ipsius rationibus plane necessaria. Et anni quoque U. C. Catoniani 179 tribunos militares consulari potestate omissos ex ipso Livio evincimus. Et in censorum successione multa supponit Livius, frustra plane in hodiernis Livii exemplaribus quærenda. Deest etiam in eodem locus, quo tertii inierint decemviri, quum tamen tertium illius Magistratus annum supponant ejus rationes. Sic etiam in tribunorum plebeiorum decennali seditione et Magistratuum

fut curieux de vérifier ce fait : l'abbé Vella lui montra des médailles cufiques, dont 1300, disait-il, étaient en or; une collection de vases sarrasins trouvés en Sicile, et différents manuscrits arabes; mais, pour le manuscrit de Tite-Live, il éluda toujours les demandes du voyageur, et finit par lui donner l'extrait du LXe livre en italien. L'ayant confronté avec l'epitome de Florus, M. Hager vit que ce n'était que la traduction littérale de cet epitome. L'abbé Vella s'est fait connaître depuis par d'autres impostures. Voyez le Magasin Encyclop. année 1799, f. VI, p. 330. Barbier oncle.

Curulium Anarchia deest annus, quem tamen non agnoscunt modo, verum etiam exigunt ejus calculi recte et pro ipsius mente positi. » Hæc Dodwellus, diss. 10 de Cyclis et in Chronologia Dionysii Halicarnassei, et in diss. de fragmento Livii, quod e MS Laudino primum editum est. De reliquiis corporis T. Livii, si Diis placet, inventis Patavii, ad animum lectoris recreandum juvat adscribere hæc ex paralipomenis ad propylæum Papebrochianum Actis Sanctorum Maii præmissum, p. 145 : « Abhinc duobus circiter sæculis (1) nescio quo casu in quodam angulo nobilis monasterii S. Justinæ Patavii detecta est plumbea sandapila, ossa quædam servans. Additum erat Epitaphium T. Livii nomen præferens. Mox desiderium honorandi memoriam scriptoris tam clari impulit Patavinos, ut depositum tam carum in Curiæ atrium transferrent, ubi magnificum erexere monumentum. Andreas Dandulus Senator Venetus, tresque simul aut quatuor Equites læti humeros feretro subjecere; Zacharias Trevisanus, et Leonardus Mocenigus, duo Reip. Magistratus, funus inclytum prosequebantur, solenni cum pompa, per nobiliores urbis vicos circumductum. Alphonsus Rex Arragonum, literatorum amator insignis et æstimator, simul atque thesaurum hunc erutum agnovit, transmitti sibi brachium postulavit per Antonium Panormitanum (2) inclytum Poetam, qui legatione pro Rege ordinaria apud Remp. fungebatur. Datum id precibus Regis, missum brachium, cui longo post temporis intervallo monumentum statui curavit Jovianus Pontanus, erepto rebus humanis Alfonso, priusquam Neapolim navis appelleret tanto insignis munere, quod avide Princeps erat præstolatus. »

Ridetur Livius a Lancelloto, quod scripsit saxis pluisse.

(1) A. 1541. *Giornale de' letterati d'Italia*, tom. XIV, p. 358.

(2) Idem Panormitanus ad eum Alphonsum, Epist. p. 118 : « Sed et illud a prudentia tua scire desidero, uter, ego, an Poggius melius fecerit : is ut villam Florentiæ emeret, Livium vendidit, quem sua manu pulcherrime scripserat : ego ut Livium (120 aureis) emam, fundum proscripsi ».

Et tamen lapides de cælo subinde cadere testatissimum est, et multis exemplis comprobatum ab Antonio Vallisnerio, in Diario Veneto, *Giornale de' letterati d'Italia*, tom. V, p. 201, et tom. XXVII, p. 173 seq. Alienum Livium fuisse a credulitate superstitiosa, facile etiam testantur hæc loca lib. V, cap. 21 : « Hæc ad ostentationem scenæ gaudentis miraculis aptiora quam ad fidem, neque affirmare neque refellere operæ pretium est ». Et VIII, 6, « nam et vera esse, et apte ad repræsentandum iram Deorum ficta possunt ». Male de religione ac pietate, pessime de Livio meritus est Jo. Tolandus, qui ut illum a superstitionis culpa, quod multi jam ante illum fecere, absolveret, adstrinxit invitum irreligiositatis et ἀθεότητος crimine, veluti nihil possit esse medium inter modestum contemptorem anilium, quales erant pleræque Romanæ, superstitionum, et impudentem atque impium conculcatorem Numinis et omnis in universum religionis. Tolandi liber inscribitur, *Livius ἀδεισιδαίμων, sive de superstitionis culpa Livio falso impacta dissertatio*, Hagæ Comitis a. 1709, in-8. Scripsit adversus eum D. Jacobus Fayus Ultraj. 1709, in-8. Scripsit et Elias Benedictus, gallice, Delphis 1712, in-8; scripsere item alii. Sed non opus puto multis cum eo contendere, cui ita periit frons, ut non erubescat Mosen venditare pro assertore Spinosismi.

Livii alii scriptis clari.

Alius ab utroque fuit I *Livius* patria *Pœnus*, quem Valerius quidam in Epistola ad Rufinum, de non ducenda uxore, quæ legitur inter Opera S. Hieronymi, *gravem et uxoratum historiographum* vocat (forte confundens eum cum T. Livio) refertque his verbis reprehendisse Cannium, a Gadibus Herculis Poetam facundiæ lenis et jucundæ (Martiali, qui ejus sæpe meminit, æqualem), quod multarum gauderet amoribus : « Nostram Philosophiam participare non poteris, dum a tot participaris. Non enim eo jecore Junonem amat Titius, quod multi vultures in multa divellunt ». Hujus Livii

nullam fieri mentionem in præclaro Vossii opere de Historicis latinis, miratur Colomesius notis ad Gyraldum de Poetis, p. 235. Alius II *Livius, Poeta Christianus*, sæculo post natum Christum quinto clarus, cujus meminit Honoratus in vita Hilarii Arelatensis. Vid. Casp. Barthii Advers. XLVIII, 16. Prætereo III *Livium Andronicum* Tragicum latinum antiquissimum, de quo infra libro IV, et de quorum scriptis nihil constat, ut IV *Livium*, Augusti tabularium Atalianum in veteri inscriptione apud Laur. Begerum V. C. in spicilegio Antiquitatis, p. 78, vel denique recentiores, ut V *Titum Livium Burattinum*, Regis Poloniarum Architectum, cujus literas ad se scriptas exhibet Athanasius Kircherus, tom. II Œdipi Ægypt. parte 2, p. 303. VI *M. Livium Sanutum* cujus Geographia Italice prodiit Venet. 1588, in-8. VII *T. Livii Forojuliensis* librum de vita Henrici V, Angliæ Regis, ad Henricum VI ejus filium, non ita pridem vulgavit V. C. Thom. Hearne, Oxon. 1716, in-8.

Ut Flav. Josephus ab Hieronymo, Epist. 22 ad Eustochium, dictus *Judæorum Livius*, sic Baronium, *Livium Ecclesiasticum* appellare non dubitavit Secundus Lancellotus (1). Hieronymi Suritæ Epitaphium:

Livius Arragonum jacet hoc Surita sepulcro,
Nil magis hoc dignus nomine notus erit.
Historicum studiis, annales nomine vicit
Ipse suum nomen, seque suosque libros.

(1) Oggidi tom. II, pag. 568.

INDEX EDITIONUM
TITI LIVII
POST DRAKENBORCHII, FAB. ERNESTII
ET HARLESII CURAS
AUCTIOR ET IN VI ÆTATES SEU CLASSES DIGESTUS.

ÆTAS I. *AUTOGRAPHARIA*.

1469-1518.

Præivere, *princeps* Jo. Ant. *Campanus*, et Jo. *Andreas* Aleriensis Episcopus, ille Romanæ I, hic II curator. Inter hos, qui maxime Andream sequuti sunt, denuo textum recognoverunt, Petrus Justinus *Philelphus*, qui Mediolanensi II, Lucas *Porrus*, qui Tarvisinæ II, tribus post annis repetitæ, præfuit, M. Ant. *Sabellicus*, cujus Livius ad vetustum exemplar collatus inde a Veneta II obtinet edd. et Jod. *Badius Ascensius*, qui Sabellicanas curas suarum edd. basin fecit, sed et ipse collationibus cum X codd. MSS, per Gerhardum *Vercellensem* factis, usum se profitetur in Ascensiana II an. 1513.

1469. *Romana* I, fol. tom. II, sine nota anni, cura Ant. *Campani*, per *Udalricum Gallum*. Hanc esse editionem principem, ut verbis utamur cl. Harlesii, multis probat argumentis Laire in specimine, p. 137-141, et primam quidem Decada 1469, duas autem ultimas decadas non serius, quam ineunte anno 1470 primum vidisse lucem. Anno 1471

assignant illam editionem Maittairius in Annal. typogr. tom. I, p. 72, Gronov. in præf. Drakenb. in syllabo editionum, Ernestius in Fabricii Bibl. Lat. Contra Clericus et Hearne referunt illam ad an. 1472. At Laire destruendo has suspiciones docet p. 141, Campani versus solitos, in hoc quoque exemplo conspicuos

Anser Tarpeii custos Jovis, unde quod alis
 Constreperes, Gallus decidit, ultor adest.
Vuldricus Gallus, ne quem poscantur in usum,
 Edocuit pennis nil opus esse tuis.
Imprimit ille die, quantum non scribitur anno:
 Ingenio, haud noceas, omnia vincit homo.

CAMPANUS.

significare, quæcumque editio illos habebat adjectos, eam a medio anno 1469 usque ad finem Decembris a. 1470 prodire debuisse, quia toto eo tempore, nec ulterius, officinæ Ulrici *Hahn* præfuit Campanus, quo profecto, ineunte a. 1471, alia usus est Ulricus formula. Aliud argumentum ducit ex charactere minuto, quo versus Campani in hoc exemplo exarati sunt; quo quidem impressi libri prius exierunt ex Ulrici officina, quam charactere majore descripti, et quem, profecto Campaño, atque a. 1471 societate inita, proprium sibi reservavit. Cæterum hanc ed. Gruterus in notis ad edit. suam 1628, vocat posteriorem, uti Romanam, quæ ab Jo. Andrea Aleriensi curata sequitur, priorem putavit.

.... *Romana* II, fol. sine anni nota, per Conr. *Schwein-heim* et Arn. *Pannarz*, cura Jo. And. Episcopi Aleriensis, qui edit. hanc a se recognitam, addita præfatione, quam pleræque editiones sæculo XV et initio sæculi XVI excusæ servarunt, dedicavit summo Pontifici Paulo II Veneto, et Marco Sancti Marci Cardinali. Hujus editionis 275 exempla excusa traduntur in indice librorum per dictos artifices impressorum, subjuncto epistolæ Jo. Andreæ ad Xystum IV d. 20 Mart. an. 1472, in Maittairii Annal. typogr. tom I,

p. 48, et Bibl. Lat. Fabricio-Ernestiana, tom. III, p. 564 sq. n. (*o*). Eam autem a. 1471 antevertisse, eo argumento probat Jo. Frid. Gronovius in Præf. quod illo anno Paulus Pontifex, cui dicatur, mortalitatem explevit. Hinc Fabricius in Bibl. Lat. eam retulit ad an. 1470, similiterque viri clariss. Thom. Hearne et Jo. Clericus in Indice præcipuarum Livii editionum. Vid. Laire specim. p. 160. Verum Maittairius in Annal. typogr. tom. I, p. 66, et tom. IV, p. 283, potius referendam contendit ad an. 1469, quia Veneta Livii editio, quæ sequitur, et lucem adspexit a. 1470, eamdem, quam hæc Romana, Episcopi Aleriensis epistolam præfert, et huic posterior, quam illa, censenda est. Aleriensis enim epistola indicat, eam editioni, quæ Romæ excusa est, dedicandæ conscriptam esse: neque facile credi potest, utramque editionem, alteram Romæ, alteram Venetiis eodem anno exiisse. Sed quoque de ipsius editoris nomine non convenit. Vide Drakenb. in elencho, qui præcipue de nomine Episcopi Aleriensis, quod Ughellus in Ital. sacra, tom. III, p. 503, *Joannem Antonium de Buxiis* perperam scripsit, multus est. Plura et certiora de vero nomine *Jo. Andreæ* tradit Freytag in Apparat. Liter. tom. III, p. 619, sqq. Præterea monendum est, in hac edit. undetriginta libros esse, nempe 1-10, et 31-40, sed sine libro 33, qui et ab omnibus abest, usque ad edit. Moguntinam; etsi in nonnullis exemplis numerus denarius plenus videtur.

1470. *Veneta* I, fol. per *Vindelinum Spirensem*, sive de Spira. In hac editione denuo apparere epistolam Jo. Andreæ, Episcopi Aleriensis, quæ jam in præcedenti Romana data erat, monuit Maittairius in Annal. typogr. tom. I, pag. 69, et tom. IV, p. 289. Ad finem hujus edit. adscribitur annus MCCCCLXX, et subjiciuntur sex et quadraginta versus, quos ex exemplo hujus raro obviæ editionis in Bibl. Senat. Lips. exstante adscribimus:

Proderat haud multum, Livi, abs te scripta fuisse
Maxima, si Romæ facta pari eloquio:

Quæ seu desidiis, alio seu crimine quovis,
Sive et temporibus cuncta fere occiderant:
Quæque superfuerant opera, hæc tam rara videri,
Ut pæne ipsorum copia nulla foret.
Et VINDELINO debebis tu quoque, formis
Egregie impressit has modo qui decadas:
Atque ipsas iisdem scævis (*sic*) velut hostibus acri
Bello oppugnatas fortiter eripuit.
Hac etenim studiis non tantum Romulidumve
Historiis opera, quam tibi, consuluit.
Quippe tuo hac in re cum Romæ nomine juncto,
Alterutrum servans servat utrumque simul.
Ergo tua ut perdens opera est invisus habendus,
Horum servator sic tibi amandus erit.
Magna loquar, sed vera tamen. Conferre putatur
Ad famam natos progenuisse probos.
Non parvo majora tamen monumenta putanda
Sunt opera, excellens quæ parit ingenium.
Nec vero tantum fluxi quia corporis illi
Exsistunt fœtus, perpetui hæc animi:
Verum etiam nati quia non a patribus omnes,
Sunt quibus affecti dotibus, accipiunt.
Si qua autem gravis atque ornata oratio, qualem
Cernimus esse tuam, composita exstiterit,
Huic nihil est prorsus, quod non suus afferat auctor,
Sive ejus formam, sive alia aspicias.
Ipse hanc effingit, polit hanc, atque induit ipse,
Ipse, anima tamquam, sensibus instituit.
An natos igitur servanti cuncta putares
Te debere, nihil hæc opera eximia?
Adde, quod et perpulchra effinxit et optima, cunctis
Hoc (*sic*) etiam ut placeant, hæc monumenta tua,
Atque tot impressit, totum his jam possit in orbem
Diffundi, atque ævum nomen in omne tuum.
Sed tua quæ probitas, dignas non ambiget ullus
Quin habeas grates ipse tuo artifici.
Id superest, quando nulla est tam digna supellex, (*sic*)
Quæque tot ac tantis usibus esse queat;
Si neque jam magno sumptu magnove labore,
Sed sibi quam minimo quisque parare valet:
Historias quisquis, quisquis sua commoda curat,
Impressa hæc frustra non sinat esse opera.

Verum sic etenim sua quemque industria multum
Juverit, ipsa paret, lectitet ipsa diu.

Hanc edit. Augustæ Vindelicorum eodem anno repetitam esse, hujusque exemplum exstare in Bibl. Senat. Lips. falsum est.

1472. *Romana* III, fol. per Conr. *Schweynheim* et Arn. *Pannartz*. Iterata editio *Andreæ*, cujus tamen epistola deficit. Ad finem Livii hi versus leguntur:

Adspicis, illustris lector, quicunque libellos,
Si cupis artificum nomina nosse, lege.
Aspera ridebis cognomina Teutona, forsan
Mitiget ars Musis inscia verba virum.
Conradus Schweynheim Arnoldus Pannartzque magistri
Romæ impresserunt talia multa simul.

In domo Petri de Maximis MCCCCLXXII, die XVI Julii. Vid. Laire, p. 179, qui idem pag. 230 de versione Ferrarii Italica 1476 Romæ, indeque orta controversia, pluribus disserit.

1478. *Mediolanensis* I, fol. arte et impensis Philippi *de Lavagnia*. In plerisque Andreæ sequitur editionem.

1480. *Mediolanensis* II, fol. per Anton. *Zarothum*: quam recognovit *Petr. Justinus Philelphus*. In fine adscripta sunt hæc verba : « Has tris Titi Livii Decadas Petrus Justinus Philelfus, ut amicis quibusdam suis morem gereret, quam diligentissime recognovit. Impressit autem Mediolani opifex consummatissimus Antonius *Zarothus*, opera et impensis Joannis Legnani, decimo Kalendas Novembres : regnantibus illustrissimis Mediolani ducibus Bona, et Joanne Galeacio Maria Sphortia, anno a natali Christiano millesimo quadringentesimo octogesimo ».

.... *Tarvisina* I, per *Michaelem Manzolinum*, Parmensem. In fine hæc adscripta inveniuntur: « Titi Livii Patavini

historici illustris decadis quartæ libri finiunt, quos Michael Manzolinus Parmensis ductu, impensa, solertique diligentia viventibus posterisque imprimi curavit anno salutis MCCCCLXXX pridie Kalendas Novembres ». Locus, ubi liber impressus est, non additur. Monet autem Maittairius in Annal. typogr. tom. IV, p. 406, librum impressum quidem esse a typographo Parmensi, non tamen, ut Orland. pag. 148, putabat, Parmæ; putat autem eum deceptum esse a Cornelio Beughemio, pag. 85, quem sæpius describere solet. Eodem inductus errore Drakenborchius hanc editionem in notis Parmensem vocavit, sed perperam. Nam ex Maittairii Annal. typogr. tom. I, p. 84, et tom. IV, p. 235, disci potest, Michaelem Manzolinum Parmensem typographiam *Tarvisii* exercuisse, ibidemque ab anno 1477-1481 varios libros emisisse (ut Cæsarem, nobis ad an. 1480 annotatum). Ex his patet, hanc Livii editionem esse *primam Tarvisinam*.

1481. *Paris.* fol. Hanc editionem memorat Maittairius, Annal. Typogr. tom. V, part. II, pag. 532, sed ex aliena et incerta traditione.

1482. *Tarvisina* II, fol. per Jo. *Vercellium.* Ad calcem hæc leguntur : « Has Titi Livii decadas a Luca *Porro* quam diligentissime recognitas, Tarvisii Joannes Vercellius impressit anno salutis millesimo quadringentesimo octogesimo secundo ».

1483. *Tarvisina* III, fol. per Michaelem *Manzolinum* Parmensem. Hanc edit. ex Biblioth. Hohendorfiana laudat Maittairius in Annal. Typogr. tom. IV, p. 450. Ex illis, quæ ad similem editionem anno 1480 excusam, dicta sunt, constat, hanc quoque impressam esse Tarvisii.

1485. *Tarvisina* IV, fol. Titi Livii Patavini Historiarum Decas I, III et IV. Præmissa : 1° Epistola nuncupatoria *Jo.*

Andreæ Episcopi Aleriensis ad summum Pont. Paulum II Venetum, et Marcum Sancti Marci Cardinalem; 2° L. Flori Epitoma Decadum quatuordecim T. Livii Patavini Historici in centum et quadraginta libros distinctum. In fine: « Has Titi Livii Decades a Luca Porro quam diligentissime recognitas Tarvisii Joannes Vercellensis impressit. Anno salutis millesimo quadringentesimo octogesimo quinto ». Perraram hanc edit. diligentius descripsit Cl. *Denis* in *Merkwürdigkeiten der Garell.* Biblioth. pag. 113-114. Maittairius, eumque sequutus Ernestius (cujus tamen in bibliotheca exstabat), hanc edit. quidem memorant, sed nullam *Flori* mentionem faciunt; vid. Annal. Typogr. tom. I, pag. 180, tom. V, part. I, voce *Flori*, et part. II, voce *Livii* et *Flori* pag. 21, 22, 519, 532, 568, 570; cf. Jo. Frid. Gronovii præfat. edit. c. n. var. ap. Elzev. 1679, in-8, tom. I; J. A. Fabricii B. L. Venet. 1728, in-4, tom. I, pag. 194-195 et 204.

.... *Paris.* fol. Memorat hanc edit. Maittairius in Annal. Typogr. tom. V, part. II, p. 532, sed ex aliena et incerta traditione.

1491. *Veneta* II, fol. cum annotationibus *Sabellici.* Hanc ed. ex Fabricii Bibl. Lat. memorat Maittair. in Ann. Typogr. tom I, p. 309. Sed tom. IV, p. 532 addit, ad ejus calcem hanc formulam adjectam esse: *Impress. die V Novembris MCCCCLXXXXI*, *regnante Augustino Barbadico duce Venetiarum.* Cujus vero typis excusa fuerit, neutro loco memoratur. Ipse Sabellicus in præfatione refert, se Livium ad vetustum exemplar, ex bibliotheca Benedicti *Cornarii* Patricii Veneti depromptum, contulisse, petente Bernardino *Herasmio* Novocomensi, homine fide et industria singulari, ut clarissimam historiam aliquanto integriorem novæ impressioni subjiceret. Verum licet plures circa annum hunc typographi Bernardini Venetiis floruerint, nullus tamen memoratur Bernardinus Herasmius Novocomensis. Habuit hanc ed. quoque Chr. Gottl. Schwarzius, teste indice librorum sæc.

XV impressorum, quos possidet Ch. G. Schw. concinnato a J. C. H. et J. P. R. Norimb. 1727. Part. II, pag. 38.

1492. *Veneta*, fol. Hæc edit. ex Bibl. Adr. Pauw recensetur apud Maittair. in Annal. Typogr. tom. I, p. 314, et tom. IV, p. 545. Suspicio tamen est, hanc et præcedentem eamdem esse, earumque alteram, et quidem hanc, ex solo operarum errore natam esse.

1493. *Veneta* III, fol. per Matthæum *Capcasa* Parmensem. Memorat hanc edit. Maittairius in Annal. Typogr. tom. V, part. II, pag. 23 ex Orland. pag. 418.

1495. *Mediolan.* III, fol. per *Uldericum Scinzenzeller*, impensis Alexandri *Minutiani*. Editionem hanc memorans Maittairius in Annal. Typogr. tom. I, pag. 332, et tom. IV, pag. 590, testatur, ad finem ejus hæc verba legi : « Impressit Uldericus Scinzenzeller, impensis Alexandri Minutiani; ex quam emendato exemplari, si cum cæteris conferes, quam facillime intelliges, candidissime lector; cui etiam librariorum culpam, quantum licuit, idem Alexander præstare conatus est, Mediolani pridie quam Lud. M. SF. Anglus princeps sapientissimus hujus inclyti imperii sceptrum et ducalia insignia a Maximiliano imperatore per legatum acciperet. Anno salutis MCCCCLXXXXV, die XXV Maii ».

.... *Veneta* IV, *Pincii* I, fol. cum figg. ligno satis nitide excusis. *T. Liv. Decades.* Præmittitur : 1° epistola nuncupatoria « Jo. Andreæ Episcopi Aleriensis ad summum Pont. Paulum II Venetum, et Marcum Sancti Marci Cardinalem; L. Flori epitoma Decadum quatuordecim T. Livii Patavini Historici in centum et quadraginta libros distincta »; accedunt « M. Antonii Sabellici ad magnificum et præstant. virum Benedictum Cornarium, Patricium Venetum, epistola præfatoria ». 2° « M. Antonii Sabellici brevissimæ in Livium annotationes, locis suo ordine aut in integrum restitutis,

aut in fronte, ne quid temere offenderetur, brevi indice relatis ». In fine : « Titi Livii Patavini Decades expliciunt. Venetiis per Philippum Pincium Mantuanum summa cura et diligenti studio impressæ. Anno ab Incarnatione Domini MCCCCXCV, III Nonas Novembris. Imperante Serenissimo Augustino Barbadico, Venetiarum Duce felicissimo ». Registrum excipiunt insignia typographica, quibus postea *Juntæ* usi sunt, lilium scil. et literæ L. A. vid. Maittairii Annal. typogr. t. I, pag. 333, et t. V, l. citt. Fabricii Bibl. Lat. Venet. 1728, in-4, et Ernestii edit. qui autem de Floro nullam facit mentionem. Liber XXXI, s. primus quartæ Decadis, qui in superioribus editionibus in duas partes scissus erat, in hac edit. in suum ordinem restitutus est, finiturque verbis : *in Hispania jussit.* Liber igitur XXXIII desideratur. Raritatem h. e. testantur Bauer. in biblioth. libr. rar. univers. tom. II, pag. 297; Biblioth. Schwartz. II, 136.

1498. *Veneta* V, fol. per *Bartholomæum de Zanis de Portesio.* Recensuit hanc editionem Maittairius in Annal. typogr. tom. I, pag. 353, et tom. IV, pag. 662, addens, eam sine notis prodiisse. Hoc falsum : nam exemplar in biblioth. Trajectina servatum Sabellici annotationes habet repetitas. Ad calcem h. e. hæc adscribuntur verba : « Titi Livii Patavini Decades expliciunt, Venetiis per Bartholomæum de Zanis de Portesio summa cura et diligenti studio impressæ. Anno ab Incarnatione Domini 1498, die XX Junii ».

1501. *Veneta* VI, fol. per *Georgium de Rusconibus* Mediolanensem. In fine : « Titi Livii Patavini Decades expliciunt, Venetiis per Georgium de Rusconibus Mediolanensem summa cura et diligenti studio impressæ, anno ab Incarnatione Domini 1501, die 4 Decembris ». Exstat in locupletissima bibl. Leidensi, in Catal. Bibl. clar. J. Aug. Ernesti, Lips. 1782, p. 173, n. 2567; atque eadem continet, quæ ambæ præcedentes.

1505. *Mediolan.* IV, fol. apud Alexandrum Minutianum. Huic editioni præfixa Minutiani epistola data est *Mediolani Idibus Sept.* 1505: ad finem autem libri hic temporis character invenitur: *Apud Alexandrum Minutianum Nonis Quintilibus mense Julii.* Ex his conjicitur, hanc editionem referendam esse ad annum MDV; ac verisimile videtur, excusam esse Mediolani. In ea enim urbe Minutianus tabernam librariam etiam sæculo præcedente exeunte exercuit, et impensas in editionem Livii, quæ anno MCCCCXCV in ea urbe prodiit, contulit, ut supra vidimus. Ipse etiam hoc sæculo XVI ineunte ibidem varios libros typis impressit: anno MDII Justinum (vid. Maittairii Annal. typogr. tom. II, p. 156); anno MDIII Bernardi Corii Historiam Mediolanensem (vid. Maittairium ibid. pag. 163 et 165); anno MDXIII Josephi opera latine, et Hegesippum (vid. Maittair. ibid. p. 247). Livium hunc a se editum Minutianus dedicavit Jaffredo Carolo Jurisconsultissimo, Delphinatus ac Mediolanensis senatus Præsidi sapientissimo, testatus, « se non imitatum esse eorum temeritatem, qui, ut scire videantur, omnia corrigere ac emendare profitentur: sed quæ sibi aut dubia aut obscura visa fuerunt, ea se intentata reliquisse, ut per pristina dictionum aliqua vestigia vera et sincera lectio investigari possit ». Verum ut pateat, quid de hoc sive editore, sive typographo sentiendum sit, adscribamus locum ex Parrhasii Epistola, qua Commentarium in Claudiani libros de Raptu Proserpinæ eidem Jaffredo Carolo dedicat. Ita inquit: « Non est (ne nobis blandiamur) hodie, non est Horatio bene monenti parere, scriptaque vel in paucos menses, nedum (quod illi placet) in annos novem comprimere, nisi laboris sui fructu fraudari quis velit. Adsunt enim ignavissimi quidam fuci, qui favis alienisque mellificationibus insidiantur: et quæ multo longoque studio comperta sunt ab aliis, impudentissime pro suis ostentant. Ut iste vix satis idoneus impressor, qui castigationes in Livium meas ex magna parte subripere, tibique nuncupatim dicare non erubuit: in quo non minus

existimationi tuæ, quam mihi, fecit injuriam : quasi vero divinus tuus animus interceptis gaudeat rebus, et in hoc etiam Superos non imitetur, quibus (ut Porphyrius auctor est) furta non litant. Ego, vir integerrime, triennio jam Livii bellum Macedonicum, frequenti professus auditorio, singulis lectionibus emendavi, quod ante nos (absit verbo invidia) nemo tentavit : ostendique certissimis argumentis, ab eo, quam dixi, Decada depravatam locis amplius mille. Veritus itaque, ne sua laniena per nos in publicum proderetur, editione prævenire festinavit : eamque rem dissimulanter me laturum speravit, si sub umbra tui nominis emitterentur : ac si non eadem gratiora tibi futura sint a proprio justoque domino, quam ab inverecundo plagiario. Quum præsertim nusquam ille potuerit afferre correctionis alienæ rationem, quod nos inter legendum fecimus, quæ propediem sub tuis auspiciis exibit in publicum, sex in toto Livio vulnerum millibus a me curatis, aut splenio contectis. »

1506. *Veneta* VII, fol. per fratres Joannem et Bernardinum Vercellenses, c. Sabellici annotationibus (omissa tamen ejus ad Cornarium præfatione). In fine hæc leguntur : « Titi Livii Patavini Decades expliciunt, Venetiis per Joannem ac Bernardinum ejus fratrem Vercellenses summa cura et diligenti studio impressæ, anno Domini MCCCCCVI, XXVII Nonas Januarii imperante Serenissimo Leonardo Lauridano, Venetiarum duce felicissimo ». Cf. Maittair. Annal. typogr. tom. V, part. II, pag. 21.

1510. *Ascensiana* I, fol. impensis Jo. *Parvi* et *Ascensii*. Præfixa est huic edit. Jodoci Badii Ascensii epistola ad Georgium Aloinum, hanc temporis notam præferens : « Ex Chalcographia nostra apud Parrhisios, pridie annuntiationis atque incarnationis dominicæ MDX ». Præterea Sabellici in Livium Annotationes, deficiente tamen ejus ad Cornarium præfatione, tum ipsius Badii Ascensii in Livianam lectionem Isagogen cum prooemii primi expositione. Ad cal-

cem hæc verba reperiuntur : « Diligentiore cura, in ædibus Ascensianis, in illustri Parrhisiorum Academia, impensis Joannis Parvi et ipsius Ascensii. Anno salutis Christianæ MDX ad Idus Martias ». Vid. Maittair. Annal. typogr. tom. II, pag. 216, et Freytag. Apparat. liter. III, pag. 616 sqq. ubi hæc editio uberius describitur.

1511. *Veneta* VIII, *Pincii* II, fol. *T. Livii Patavini Decades cum figuris noviter expressæ.* Adversam tituli paginam occupare incipit « Jo. An. Episcopi Aleriensis ad summum Pont. Paulum II Venetum, et Marcum Sancti Marci Cardinalem epistola »: quam sequitur *L. Flori Epitoma* Decadum XIV T. Livii in CXL libros distinctum fol. II, b-XVI incl. et a fol. XVII-XX incl. *M. An. Sabellici brevissimæ in Livium Annotationes,* etc. Finitur ipsa Liviana historia fol. CCLIII b his verbis : «T. Livii decades fœliciter (*sic*) expliciunt : Venetiis a Philippo *Pincio* Mantuano impressæ Anno Domini MCCCCCXI die XXVII Septembris. Inclyti Domini Leonardi Lauredani Venetiarum Ducis Serenissimi tempestate ». Registrum « Defende nos beate pater Antoni ». Hæc editio a Maittairio in Annal. omissa servatur in bibl. publica Amstelodamensi, et Gymn. Bipontini, cui eam addidit vener. Jo. Christianus *Tatsch*, consiliarius et eccl. A. C. pastor primarius.

... s. l. et a. 2 voll. in-8. Editio exscripta literis currentibus, quales fuere Aldinæ, cum Augustini *Becharii* alloquio ad studiosos. Fuit penes clar. Jo. Aug. *Ernesti*, teste Catal. n. 2860, p. 190. Male vulgo fertur apud Badium Ascensium edita, quum potius Venetiis prodiisse videatur; conf. quæ monuimus ad Justini ed. 1510 in Indice ejus edd. pag. 16. Ernestius in Bibl. Fabr. inter Livii edd. eam memorans inquit : « quam Parisiensem Ascensii faciunt et assignant vel anno 1501, ut Jo. Frid. Gronovius, vel 1511, ut Drakenborchius; sed forma literarum est, quam *cursivam* dicunt,

quæ an. 1501 nondum nota extra Italiam fuit (vid. edd. Virgilii) estque ipsa talis, qualis est in ed. Quintiliani per Jo. Rossellum, et Plauti per Carpentarium, qui Lugduni artem typographicam exercuit ».

1513. *Ascensiana* II, cum L. Flori in omnes libros epitome recognita et annot. M. Ant. Sabellici, fol. Titulus præfert signum Jo. *Parvi*, quem Jod. *Badius* Ascensius socium sibi sumpserat; nempe duo leones, scutum lilio et literis J. P. inscriptum sustinentes, adjecto subtus nomine ejus *JEHANN PETIT*. Sub signo leguntur hæc verba: « Venundantur ab Johanne Parvo et Jodoco Badio Ascensio ». In hac editione, quam etiam Maittairius in Annal typograph. omisisse videtur, continentur eadem omnia, quæ in antea memorata an. MDX exstabant; ita tamen, ut Ascensii in Livianam lectionem Isagoge auctior prodierit, et insuper addatur vocabulorum Livianorum compendiaria explanatio. Præterea, contextum Livianum cum decem diversæ monetæ aut scripturæ codicibus (per Gerhardum Vercellensem Burgundum) collatum esse, nova Ascensii præfatio priori subjecta docet, quæ hanc notam chronologicam præfert: *Pridie natalis Dominici MDXIII.* In calce libri hæc formula adscripta reperitur: « Ex ædibus Ascensianis longe accuratiore, quam pridem, vigilantia, collato videlicet exemplari cum decem venerandæ vetustatis codicibus, et non oscitantis judicio recognito, atque plus quam sexcentis locis illustrato, in illustri Parrhisiorum Academia, impensis Johannis Parvi, et ipsius, qui impressit, Ascensii, anno redemptionis humanæ MDXIII ad Nonas Decembres ». Vid. Catal. Bibl. Bunav. t. I, vol. I, p. 296.

1516. Ascensiana eadem recusa ab Gotfrido *Hittorpio*, (cive et typographo Coloniensi). Quæ editio, a Maittairio in Annalibus typogaphicis non recensita, quum eadem omnia exhibet, quæ Ascensiana Parisina II, eique

quam simillima est, adeo ut utraque totidem foliis absolvatur (absolvitur autem hæc III foliis CCLXXX), tamen a priori differt. Ipsa hæc Coloniensis pro Parisina habetur Drakenborchio, Fabricio seu Ernestio, et Harlesio: sed falsi videntur; quod titulus ipse a Drakenborchio descriptus, et ratio vocum in Parisinis Ascensii omnibus literis exaratarum per compendia scribendi prodit. Titulus præfert enim binos leones, scutum bipartitum sustinentes, in cujus superiori parte conspiciuntur tres coronæ, æquali ordine aliæ ad latus aliarum dispositæ, pars autem inferior pellis murinæ imaginem imitatur, addito subtus nomine LODOVICUS HORNKEN. Infra legitur: « Vænundantur ab Gotfrido Hittorpio ». In fine libri: « Ex Ædibus Ascensianis longe accuratiore quam pridem vigilantia: collato videlicet exemplari cum decem venerandæ vetustatis codicibus: et non oscitantis judicio recognito: atque plus quam sexcentis locis illustrato: in illustri Parrhisiorum Academia: rursus opera et accuratione Ascensiana: Anno redemptionis humanæ MDXVI ad nonas Junias »; conf. Catal. Bibl. Bunav. t. I, vol. I, p. 296. Godofr. enim *Hittorpius*, quod omnibus notum est, Coloniæ librariam rem docte exercuit; Lodovicus vero *Hornken*, cujus insigne in titulo expressum est, bibliopola tum fuit celebris, cujus sumptibus etiam an. 1519 A. Gellius Basileæ apud Andr. Cratandrum excusus est; uti an. 1526 idem Gellius sumptu et ære Godfr. Hittorpii ab Euch. Cervicorno repetitus est. Socii igitur tum fuisse videntur L. Hornken, et G. Hittorp, qui infra ad an. 1528 redibit. Est hujus edd. exemplum sine titulo penes G. C. *Crollium;* unde ordinem edendi huc transcribere lubet: Post folium titulo inscriptum (quod deest), I, *Tabula Alphabetica. Rerum et verborum accuratione. M. Ant. Sabellici in marginibus sequentis operis annotatorum, et industria Ascensiana auctorum index serie alphabetica ab Ascensio recentius recollectus,* fol. 2-7 (a). II, Jod. *Badii* Ascensii in Livianam lectionem Isagoge: cum procemii primi expositione

ante ipsam ponenda : 1° Regulæ T. Livio observatæ ; 2° Vocabulorum Livianorum explanatio Ascens. (aa 5 foliis). III, Tabula in Epitomen L. Flori (bb 4 fol.). IV, Epitome L. Flori (bb-dd f. 7). V, T. Livii Decades, etc. cum marginalibus Sabellici.

1517. *Lipsiæ*, Primæ Decadis Livianæ lib. I, per Jac. *Thanner*, in-4. Memoratur in Sam. *Engelii* Bibl. selectissima, Bernæ 1743 edita, p. 44.

1518. Lipsiensem L. I Dec. I edit. et quidem juventuti dicatam in-4, alii ad hunc annum referunt.

ÆTAS II. *MOGUNTINA*.

1518-1531.

Quamvis enim Ascensianam sequutæ sint maxime Parisinæ, laus tamen prima manet Moguntinæ, quæ ex Cod. Bibl. Mog. præstantissimo lib. XXXIII et XL explevit, et ex eodem varietatem lectionis in XL libros a Nic. *Carbachio* excerptam habet; unde profecere *Aldinæ*, curante Asulano, et Aldinarum simia, *Juntina*. Laudabilis vero etiam fuit cura ab Jac. *Sobio* in Livium collata, qui non solum hac ætate Coloniensibus edd. ornamenta attulit, sed et sequenti ætati bene præivit.

1518 et 1519. *Moguntiæ*, fol. Titus Livius Patavinus historicus, duobus libris auctus, cum L. Flori epitome, indice copioso et annotatis in libros VII, belli Macedonici. Cum privilegio Decennii. In fine : « Moguntiæ in ædibus Joannis Scheffer, mense Novembri anno MDXVIII ». Præmissum est Imperatoris Maximiliani privilegium, datum *die nona mensis Decembris an. MDXVIII* (quod typis renovandum curavit Jo. *Beckmann in Beytræge zur Geschichte der Erfindungen*, *Gœtting*. et Lipsiæ, part. I, 1780, ubi

p. 85-94 de privilegiis agit). Privilegium sequitur primo Ulrichi *Hutteni* equitis Præfatio ad Albertum Brandenburgensem, Cardinalem, Archiepiscopum Moguntinum et Magdeburgensem, principem Electorem; tum Erasmi data VII Kal. Mart. an. MDXIX ad Misobarbaros atque eosdem Philomusos Præfatio. Post indicem deinde in Livium ejusque epitomas, et consules in Livio et epitomis occurrentes, ordine Chronologico dispositos, sequuntur epitomæ Livianæ, et ipsius Livii contextus. Admodum autem memorabilis est hæc editio, quia prima omnium exhibuit maximam partem libri XXXIII, a cap. 17, § 6, usque ad libri istius finem, qui integer antea pro deperdito habitus est, et ultimam partem lib. XL, a cap. 37, § 3, usque ad finem: quæ operis Liviani particulæ in lucem protractæ sunt ex bibliothecæ Moguntinæ, quæ est in æde maxima ac metropolitana (divi Martini) perquam vetusto codice, characteribus Longobardicis in membrana scripto. Quum autem codex ille, omnium hujus partis præstantissimus, qui partem lib. XXXIII ultimam et libros sequentes usque ad finem libri XL continebat, passim a vulgata priorum editionum lectione diversus abiret, Nicolaus *Carbachius* eum dignum censuit, quem diligenter cum olim excusis committeret, ejusque excerptas variantes, quarum 2000 notavit, huic Livii editioni subjiceret, præmissa præfatione, Idibus Mart. an. MDXIX data, qua consilii rationem reddidit. Eo autem facto optime de Livio meritus est, atque hunc thesaurum, aut certe ejus partem nobis servavit; qui utrum hodie adhuc supersit, aut ubi lateat, incertum est. Idem Carbachius cum Jac. Micyllo Livium germ. versum edidit an. 1533 Moguntiæ apud eumdem Jo. Schefferum. De præstantia et raritate hujus editionis vide Maittairii Annal. typogr. t. II, pag. 333, 334; t. V, part. I, voce *Flori;* Bunemanni Catal. MSS et libror. rarissimor. Mindæ, 1732, in-8, p. 31 sqq. Fabricii Bibl. Lat. Venet. 1728, t. I, p. 195-196, et Ernestii edit. t. I, p. 282; *Hamberger zuverlæss. Nachr.* t. I, pag. 532; Harlesii Introd. in

Notit. Literat. Romanæ, t. II, pag. 417; *Harvood's Uebersicht verschiedener Ausgaben der griechischen und Rœmischen Classiker, übersezt von Fr. Carl. Alter, Wien* 1778; Biblioth. Schwarz. I, 105; Bauer. Biblioth. libr. rar. univers. t. II, pag. 297; Catal. Bibl. Uffenbach. t. II, append. p. 105, 106; *Catalogue de la Biblioth. de feu M. le Duc de la Vallière*, Part. I, n. 4859, *et Prix des livres*, etc. n. 4859.

1518, 1521, 1533. *Aldina* I, 5 voll. in-8. *Ex XIV Titi Livii Decadibus, Prima, Tertia, Quarta, in qua præter fragmenta III, et X Libri, quæ in Germania nuper reperta, hic etiam continentur, multa adulterina expunximus, multa vera recepimus, quæ in aliis non habentur. Epitome singulorum librorum XIV Decadum. Historia omnium XIV Decadum in compendium redacta ab L. Floro. Polybii lib. V de rebus Romanis latinitate donati a Nicolao Perotto. Index copiosissimus rerum omnium memorabilium. Ne quis alius, aut usquam locorum Venetæ ditionis impune hos libros imprimat, Senatus Veneti decreto cautum est.* Præmisso hoc titulo, volumen primum exhibet *Francisci Asulani* (vel potius Francisci *Torrisani* seu *Turresani* de *Asula*, Aldi affinis) *Epistolam ad lectores, Inscriptiones II Patavii repertas, Elenchum Regum, Dictatorum, Coss.* etc. *et aliorum quæ hac I Decade continentur. Indicem rerum omnium vel scitu opportunarum vel lectu dignarum, quæ prima hac continentur Decade*, etc. Inde sequitur novus titulus: *Titi Livii Patavini Decas Prima. Francisci epistola ad Andream Naugerium, Patricium Venetum.* Hanc epist. sequuntur *decem libri primæ Decadis, Errata, Registrum*, seu series plagularum. In fine: *Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ (Torresani* seu *Turresani* de *Asula) Soceri, Mense Decembri MDXVIII.* Volumen II præ se fert titulum: *Index Decadis tertiæ: Syllabus Dictatorum, Consulum*, etc. *Index rerum omnium vel scitu opportunarum* (ut supra), *Decem libri Decadis tertiæ*, quibus præmissus est titulus: *Titi Livii De-*

cas tertia. Hunc excipit *Epistola Francisci Asulani ad Jo. Baptistam Rhamnusium.* In fine sequuntur *Errata*, *Registrum*, et subscriptio: *Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ Soceri. Mense Februario MDXIX.* Volumen III inscribitur: *Index Decadis quartæ.* Subjicitur *Syllabus Dictorum et Index rerum memorabilium* (ut supra). Tum sequitur novus titulus: *Titi Livii Patavini Decas quarta*, *Francisci Asulani ad Jo. Baptistam Turrianum Patricium Veronensem epistola*, quam excipiunt *Libri X* hujus Decadis (ut in editione Moguntina), et Registrum. In fine: *Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ Soceri*, *mense Novembri MDXX.* Voluminis quarti titulus est: *Titi Livii Patavini Decadum Epitomæ. Lucius Florus.* Sequuntur: Epitomata. Inde alius titulus: *Lucius Florus.* Hunc excipit *Francisci Asulani ad Raymundum Turrianum Patricium Veronensem epistola*, et ipsius *Flori* textus. Pagina 69 novus titulus occurrit: *Polybii historiarum libri quinque in Latinam conversi linguam*, *Nicolao Perotto interprete.* Versionem ipsam præcedunt *Francisci Asulani epist. ad lectorem et Nicolai Perotti in Polybii historiarum libros procemium ad L. Pont. Max.* In fine voluminis separato folio exstat Registrum et subscriptio: *Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ Soceri. Mense Martio MDXXI.* Volumen V seu appendix hujus editionis. Titulus: *Titi Livii Patavini Decadis quintæ libri quinque* (scil. lib. XLI-XLV). Inde sequuntur *epitomata et textus Livianus*, Syllabus *Prætorum*, *Consulum*, etc. Index rerum, Registrum. In fine: *Venetiis in ædibus Hæredum Aldi Manutii Romani et Andreæ Asulani Soceri*, *mense Maio MDXXXIII.* Raritatem editionis hujus præstantis variorum eruditorum, qui eam commemoravere, satis probant errores, nec non bibliothecarum Catalogi, in quibus rarissime integra invenitur. Ex supra dictis, uti ex Catalogo Crevennianæ Bibliothecæ, in quo de hac edit. perquam diligenter disseritur, indice Drakenborchiano, et Ernesti editione Bibliothecæ Fabricianæ corrigi possunt Maittairius, Fabricius, Debure, Harwood,

Alter, Pinelli, Jagemann, Bauer, etc. Vid. *Catalogue*, etc. *de M. Crevenna*, t. V, pag. 127, 128; Ernestii edit. Fabricianæ Bibl. Lat. t. I, p. 282; Maittairii Annal. typogr. t. II, pag. 316, 335, 598, 613, 787, et t. V, part. I, pag. 404, t. V, part. II, p. 22; Fabricii Bibl. Lat. Venet. 1728, t. I, p. 196; Debure, *Bibliographie instructive*, n. 4806; *Harvood, a View of the Greek and Roman Classics*, etc. *the second edition corrected London* 1778, p. 182; *Harwoods Uebersicht verschiedener Ausgaben, übersezt von Fr. Carl. Alter. Wien* 1778, p. 250; *Pinelli, Prospetto di varie edizioni*, etc. Venet. 1780, p. 209; *Jagemanns Geschichte der freyen Künste und Wissenschaften in Italien. Leipzig*, 1777, t. I, p. 343; *Hieron. Tiraboschi, Storia della Letteratura Italiana. Modena*, 1772, t. I, pag. 313; Baueri Biblioth. libror. rar. univers. t. II, pag. 298.

1520. *Venet.* fol. Memorat hanc Maittairius in Ann. typogr. t. II, p. 598, eamque excusam esse dicit per Melchiorem *Sessam* et Petrum de *Ravanis* socios, die III Maii. Sed neque Hearnius, neque Clericus, hanc memorat.

1521. *Aldina* II, Venetiis, fol. apud Aldum. Recensent hanc editionem Hearnius et Clericus, Gesneri Catalogus librorum qui in officina Aldi Manutii Venetiis excusi sunt; t. III Annal. typogr. inseruit Maittairius, in quo p. 245 memorantur Livii omnia, accurate denuo impressa, in folio (1521). Occurrit etiam in Catal. Henr. Hadr. *van der Marck*, p. 21, inter editiones Aldinas fol. ubi tamen et alia an. 1520 edita memoratur, parum curate. Nos inde et ex Indice librorum ex typograph. Aldina editorum, quos possidebat Chr. Gottl. Schwarz, Prof. Altorf. an. 1725 (etiam inserto Frid. Jac. Beyschlagii Syllogæ variorum opusculorum, t. I, fasc. III, n. X, pag. 663), titulum ed. hujus pleniorem damus: « T. Livii Decas prima, tertia, quarta, cujus tertio libro prima pars, quæ desiderabatur, et decimo, quicquid fere

in calce non habebamus, additum est, verum præter hæc veluti fragmenta quartæ Decadi adjuncta. Duplex epitome, quarum altera per singulos XIIII decadum libros summatim explicantur, quæ in illis continebantur; altera est L. Flori qui omnem historiam ex T. Livio excerpsit. Polybii L. V de rebus Romanis in Latinum traducti a Nicolao Peroto, quos in locum secundæ Decadæ substituimus, quia multa in illis leguntur, quæ secunda Decade continebantur. Index copiosissimus rerum magis memorabilium. Venetiis in ædibus Aldi et Andreæ Soceri. MDXXI ». Præfatio hujus editionis habet plura ad typographicam illorum temporum rationem pertinentia, ut propterea lectu digna sit, inprimis querelas de Juntis, qui et ipsi edidere Livium ex Aldina.

1522 et 1523. *Juntina*, Florent. in-8, *apud hæredes Philippi Juntæ*. Hanc editionem habuit et consuluit J. Fr. Gronovius, qui in Præfatione testatur, eam per Aldina vestigia incessisse, carmine etiam in laudem Asulani præposito. Eamdem recensuit etiam Maittairius in Annal. typogr. tom. V, part. II, pag. 22, qui docet, singulis tomis, Decadas I, III et IV, continentibus, ad calcem adjectam esse hanc formulam : « Florentiæ per hæredes Philippi Juntæ MDXXII, septimo Idus Augusti ». Postea vero repertos quintæ Decadis priores quinque libros, sive eorum fragmenta, itidem ex Juntarum officina prodiisse, hac subscriptione ad finem addita: « impress. Florentiæ in ædibus Bernardi Juntæ, anno XXXIII supra M. et D. duodecimo Kal. Maias ».

1525. *Colon.* fol. apud Joannem *Soterem*, cum Floro. Hujus edit. titulus testatur, Livii libros triginta, qui soli ex centum quadraginta supersunt, auctore Jacobo *Sobio*, castigatiores, quam antehac unquam visi sunt, prodire anno MDXXV, mense Septemb. Dedicatio Sobii subscriptas præfert *Kalendas Septembres an. Domini MDXXV*. Denique ad calcem hujus libri hæc verba adjecta exstant:

« Coloniæ apud Jo. Soterem, impensis honesti civis Petri Quentel anno MDXXV, mense Augusto ». Sobium, Livii editorem, laudans Sturmius in Epist. dedicator. ante tom. II Orat. Ciceronis dicit, Coloniæ literas floruisse, quum in ea Sobius aliique docerent, Sobium vero tunc vim morbi abstulisse. Editionem hanc Livianam, quam curavit Sobius, ut cæteris castigatiorem, laudat Rhenanus ad Livii lib. XXVII, cap. 16, § 10, et ad cap. 17, § 11. Ejus conjecturam, quam in contextum recepit, quamvis præter MSStorum auctoritatem, nihilominus ut ingeniosam prædicat Gruterus ad Livii lib. I, cap. 23, § 6. Perperam Fabricius in Bibl. Lat. editionem hanc Basileensem vocavit, dicens « Livium anno MDXXV Basileæ ex Jacobi Sobii castigatione prodiisse ».

1526. *Haganoæ*, in-4. T. Livii Patav. hist. Rom. Ex catal. Bibl. S. J. Mont. pag. 139.

1527. *Paris.* fol. ap. Pet. Vidovæum. Recenset hanc edit. Maittairius in Annal. typogr. tom. II, pag. 688, ac testatur, eam venundatam fuisse a Joanne Parvo bibliopola adscriptitio, impressam vero a Petro *Vidovæo* mense Aprili, MDXXVII.

1528. *Colon.* fol. ap. Euch. *Cervicornum.* Huic editioni locus, ubi prodiit, adscriptus non apparet, sed tantum excusa esse dicitur ab Euchar. Cervicorno. Eum vero chalcographiam et ante et post annum 1528 Coloniæ exercuisse, ibique varios libros Godefrido *Hittorpio*, civi et bibliopolæ Coloniensi, typis suis descripsisse constat. Maittairius nullam hujus edit. mentionem in Annal. typogr. facit, eam tamen memorarunt Fabricius in Bibl. Lat. et Hearnius ac Clericus in Indice editionum Livianarum. Eamdem tantum se vidisse, sed consulere non potuisse, Jac. Frid. Gronovius in Præfatione testatur. Præfat. h. edit. promittit textum castigatiorem, et est ille paululum diversus a superioribus,

quod e variis lectionibus is, qui curavit, delegit eas, quæ meliores videbantur. Sed non est id magnum.

1529. *Paris.* f. ap. Nicolaum *Savetier*. Recensuit hanc edit. Maittairius in Annal. typogr. tom. II, pag. 721, et auctor est, ei hanc notam additam esse : « Veneunt in ædibus Ambrosii Girault, in vico divi Jacobi, sub insigni regis David; imprimebat Nicolaus Savetier mense Aprili 1529 ». Contra exemplaris, quod Drakenborchii oculis subjectum fuit, initium hæc adscripta habuit : « Væneunt in Clauso Brunelli apud Nicolaum Crespin, sub signo Divæ Catharinæ »; finis vero : « Imprimebat Nicolaus Savetier mense Aprili 1529 ». Hinc colligitur, vel Nicolaum Savetier Livium, suis impensis excusum, distrahendum dedisse duobus bibliopolis, Ambrosio Girault et Nicolao Crespin; vel ambos illos, inita societate, Livium opera Savetierii imprimi curasse, et quemque eorum recepta exemplaria suis nominibus notasse. Editionem hanc *Levescatium* curasse, J. Fr. Gronovius in præfat. Fabricius in Bibl. Lat. et Hearnius ac Clericus in indice editt. Liv. testantur. Certe ejus Dedicatio ad Jo. de Tartas J. U. consultissimum in capite hujus edit. exstat. Vix tamen aliquid de suo contulit, sed ubique ferme editionem Ascensianam a. 1513 vel a. 1516 sequutus est, et lectiones illis solis proprias adoptavit.

1530. *Paris.* fol. ap. Bad. Ascensium. In titulo libri hæc nota conspicitur: *Vænundantur ipsi Ascensio.* 1530. Dedicationis subscriptio his verbis concipitur : « E Chalcographia nostra apud Parrhisios rursum ad sextum Kalendas Novemb. MDXXX ». Ad finem autem libri XL hæc formula additur: « Sub prelo Ascensiano ad VI Kal. Nov. 1530 ». Quum autem anno sequenti MDXXXI, Simon Grynæus quinque postremos Livii libros, a se in MSto vetusto repertos, opera Frobenii primum Basileæ edidisset, mox eodem adhuc anno Ascensius non modo recens inventos ac publicatos Livii

libros typis suis Parisiis descripsit, hoc temporis charactere post libri XLV finem addito : « Sub prelo Ascensiano anno MDXXXI, mense Julio » : verum etiam Chronologiam Glareani, quæ in eadem editione Basileensi primum lucem adspexit, in ordinem literarum digessit, ac libro XLV subjecit, addita hac subscriptione : « Sub prælo Ascensiano ad Idus Julias anno MDXXXI ». Insuper hæc editio eadem omnia complectitur, quæ editiones priores Ascensianas annorum 1513 et 1516 continere antea suo loco diximus; nec quidquam novi boni habet.

ÆTAS III primo *BASILIENSIS* tum *ALDINA* et *FRANCOFURTENSIS*.

1531-1588.

Quæ ab an. 1531, nova Livio supplementa ex Cod. Laurishamensi attulit præfante Des. *Erasmo* Roterodamo, administrante Sim. *Grynæo*, unde edd. Basilienses Frobenianæ, Episcopianæ et Hervagianæ auctiores, ac simul, primo B. *Rhenani*, Sigism. *Gelenii*, Henr. *Glareani*, curis instructæ; dein etiam opera *Cælii Secundi Curionis*, qui textum denuo cum melioribus exemplaribus contulit, ab an. 1549 emendatiores, additisque porro variorum notis, ampliores. Profecere hinc etiam Venetæ, Parisinæ, Lugdunenses, maxime Gryphianæ, etiam *Glareani*, Theod. *Morelli* et Jo. *Velcurionis*, Jo. *Saxonii*, etc. vel emendd. vel notis adauctæ, unde rursus Basilienses evasere locupletiores. Sed hos mox superavit Carolus *Sigonius*, felicitate et emendandi et illustrandi Livii, quam Aldinæ ab an. 1555 tres suam fecere. Basiliensium (Grynæi et Curionis) et Lugdunensium Glareani, et Aldinarum cum Sigonii scholiis bona conjunxere tandem Francofurtenses Feyerabendinæ 1568 et 1578, ad quas ornandas etiam noviter contulere Joach. *Grellius* Chronologiam T. Li-

vii post Glareani et Sigonii curas congestam, et Wilh. *Godelevæus* suas in Livium observationes docte conscriptas. Tacemus Jac. *Gohorrium*, qui Parisinæ 1573, cum notis varr. suas præmisit.

1531. *Basil.* I, fol. in sex partes divisa. In fronte legitur: « En magnis impendiis, summisque laboribus damus, amice lector, *T. Livii* Patavini Latinæ historiæ principis quidquid hactenus fuit æditum, (sic) sed aliquanto quam antea, tum *magnificentius*, tum *emaculatius*. Accesserunt autem Quintæ Decadis Libri quinque, *nunquam antehac æditi*, (sic) quos adjecimus ex vetustissimo codice, cujus copiam nobis fecit celebre Monasterium Lorsense. Addita est Chronologia Henrici *Glareani*, temporum supputationem, et personarum nomina, in quibus antehac ingens erat confusio, dilucide commonstrans. Adjunctus est et index copiosissimus. Fruere lector, favens illorum industriæ, qui nec sumptu nec labore deterrentur a provehenda re literaria. Basileæ in officina Frobeniana mense Martio anno CIƆIƆXXXI. Cautum est privilegio Cæsareæ Majestatis, ne quis intra sex annos has T. Livii decadas, aut partem earum, intra Ro. imperii fines excudat, aut alibi excusas importet ». Hunc titulum excipit: « *Des.* Erasmi *Roterodami ad Carolum Montiojum epistola nuncupatoria* (variis postea editionibus adjecta). Sequuntur: 1° *L. Flori Epitome Historiarum T. Livii Patav.* (Libb. I-X). 2° *T. Livii Patav. Historiarum ab U. C. Decadis primæ Libb. I-X*, pagg. 244. Pars II. *T. Livii Patav. Decas tertia.* Hunc titulum excipiunt: 1° *T. Livii Patav. Historiarum ab urbe condita Decadis tertiæ Libri primi Epitome* (Libb. I-X). 2° *T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Decadis tertiæ* (Libb. I-X), pagg. 243. Pars III. *Titi Livii Patav. Decas quarta.* Titulum sequuntur: 1° *T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Decadis quartæ Libri primi Epitome* (Libb. I-X). 2° *T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Decadis quartæ* (Libb. I-X), pagg. 210. Pars IV. *T. Livii Patav. Historiarum ab U. C. Decadis quintæ Libri*

quinque, nunc primum excusi. In officina Frobeniana, anno CIↃIↃXXXI. *Cum gratia et privilegio Cæsareo ad annos sex.* Sequuntur : 1° *T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Libri quadragesimi primi Epitome* (Libb. XLI-XLV). 2° *T. Livii Patav. Histt. ab U. C. Decadis quintæ liber primus acephalus* (Libb. I-V), pagg. 91. In fine : *Basileæ, in officina Frobeniana per Hieron. Frobenium, Jo. Hervagium, et Nic. Episcopium,* CIↃIↃXXXI. Pars V. *T. Livii Patav. Decadum XIV Epitomæ* ». Inde sequitur textus epitomatum, foliis XX, sine paginarum numeris. Pars VI. « Chronologia s. temporum supputatio in omneis T. Livii Decadas, multa diligentius expendens, quæ superiores fugerant, per *Henr. Glareanum* Helvetium, poetam laureatum, publicum in celebri Friburgensium Academia honestissimarum disciplinarum professorem. Basileæ ex offic. Frobeniana CIↃIↃXXXI, mense Martio ». Cui præmittitur « Epistola nuncupatoria auctoris ad Rev. et Illustr. Balthasarem Episcopum Constantiensem, etc. *data* Friburgi Brisgoiæ CIↃIↃXXXI ». Volumen claudit: *Index trium cum dimidia Decadum T. Livii,* foliis 16, in quorum ultimo comparent insignia typographiæ Frobenianæ. Folio 15 legitur Allocutio ad Lectorem : « Si forte cupis nosse, quantum quoque loco desit in his quinque recens repertis libris, scito archetypum universum quaternionibus triginta quatuor constare, quorum singuli folia octo habuerunt. Unius folii modum intelliges ex primi Libri duobus deinceps fragmentis, quorum alterius DEDUXIT initium est, alterius MORE : nam ea singulis foliis continentur. Ex eo quaternionum numero primus periit. Proximi duo exstant integri. Ex quarto et quinto supra memorata fragmenta dumtaxat supersunt. Sextus et alii deinceps usque quintum decimum exstant integri. Decimus quintus et tres proxime sequentes interciderunt. Sex ordine proximi habentur integri. Ex vigesimo quinto quaternione perierunt duo extrema, item duo media folia ; ex sequenti quatuor media ; ex vigesimo septimo duo media; ex sequenti unicum, quo quartus liber clausus fuerat ;

atque tot foliis liber is diminutus est. Reliqui sex quintum librum continentes integri sunt, præter trigesimum duobus extremis foliis, et ultimum primo dumtaxat, mutilos. Nam omnium postremum vacaverat». De hoc codice Laurishaimensi, qui nunc est in Bibl. Aug. Vindobonensi, vid. Lambecius in Comm. de illa Bibl. L. II, p. 493 sqq. qui ostendit, multa adhuc ex eo corrigi posse. Cæterum de edit. hac classica videsis Præf. edit. Gronov. t. I, Amst. 1679. Indicem edd. Drakenborchii, repetitum in ed. Ernestii 1769, tom. III; Fabricii Bibl. Lat. tom. I, pag. 283; Harlesii Introd. in notit. Lit. Rom. II, pag. 421.

1532. *Venet.* fol. ap. Lucam Antonium Juntam. Hanc edit. recensuit Maittairius in Annal. typogr. tom. II, p. 771, et hoc modo descripsit: « T. Livius; accesserunt Decadis V libri quinque, nunquam antehac editi, cum Chronologia Henrici Glareani, in ædibus Lucæ Antonii Juntæ Florentini MDXXXII »; in initio additur, « mense Februario »; in fine « die decima Januarii ».

1532. *Paris.* in-8, ap. Sim. Colinæum prodierunt conciones Livii cum not. Joach. *Perionii* Benedictini Cormœriaceni. Hanc edit. memorarunt Crenius Animadv. philol. et hist. P. VIII, pag. 32, Hulsii aliorumque Catalogi. Vid. etiam Maittairii Annal. typograph. tom. V, part. II, pag. 23.

1532. Juntina (vid. an. 1522) aucta est volumine, quo repertos Decadis V libros V priores s. eorum fragmenta contineri supra jam annotavimus.

1533. Aldinæ volumen V additum, ne quid deesset isti editioni, in-8. Exhibet vero illud Decadis V libros recens editos a Sim. Grynæo in ed. Basil. Froben. cf. supra ad an. 1518-1521.

1535. *Basil.* II, fol. « T. Livii Patavini Latinæ Historiæ

Principis Decades tres cum dimidia, longe tamen quam nuper emaculatiores, quod nunc demum ad vetera contulerimus exemplaria, ubi quantum sit deprehensum mendorum, facile indicabunt doctissimæ in hunc auctorem Beati Rhenani et Sigismundi Gelenii adjunctæ annotationes. Addita est Chronologia Henrici Glareani, ab ipso recognita et aucta, cum Indice copioso. Basileæ in officina *Frobeniana* anno MDXXXV». In fine : « Basileæ in officina Frobeniana per Hieronymum *Frobenium* et Nicolaum Episcopium mense Decembri an. MDXXXIV ». Continet autem hæc edit. ferme eadem, quæ Frobeniana a. 1531, nisi quod in hac jam primum appareant B. *Rhenani* et Sigism. *Gelenii* in Livium notæ ; et quod *Glareani* Chronologia, ab ipso recognita, auctior prodeat, a Troja capta usque ad Justinianum Cæsarem. Testatur insuper titulus h. l. historiam Livianam longe, quam nuper, emaculatiorem prodire, quod nunc demum ad vetera exemplaria collata sit.

. . . . s. l. et a. voll. III, in-8, Livius. Decas III, IV, V ; it. Epitomæ historiarum Livii. Acc. Chronologia in omnem Romanam historiam per Henr. *Glareanum* et Gregor. *Haloandrum* ; vid. Cat. libr. in Bibl. Gœtt. in duplo exstantium.

1537. Lugd. voll. IV, in-8, part. VII. « T. Liv. Patav. Latinæ historiæ principis Decas prima cum Epit. L. Flori antrorsum appositis : accuravimus Doct. quorumcumque virorum annotationes : subinde indicem adnectere placuit. Pari commoditate reliquas, quæ manifesto exstare creduntur, in omnium gratiam seorsim excusimus : id ante nos nemo unquam. Fruere feliciter. Lugduni apud Hæredes Simonis *Vincentii* MDXXXVII ». In fine : « Excudebant Lugduni Melchior et Gaspar *Trechsel* fratres 1536. Titi Livii Patavini Decas Tertia. Cum indice rerum magis insignium ad finem posito », ibid. eod. « T. Livii Patav. Decas Quarta cum Indice, etc. » ibid. eod. In fine : « Excudebant Lugduni Melchior et Gaspar Trechsel

fratres 1537. Titi Livii Patavini Decadis quintæ libri quinque. Index præterea appositus », ibid. eod. In fine, ut supra: « Titi Livii Patavini Decadum XIV Epitome », ibid. eod. In fine, ut supra: « Chronologia sive temporum supputatio in omnem Romanam Historiam a Troja capta ad millesimum ducentesimum octogesimum tertium ab Urbe condita annum, qua auctor ipse Livius, simulque Romana historia multum accepit lucis, per Henricum Glareanum P. L. » ibid. eod. In fine, ut supra: « Annotationes Beati Rhenani, et Sigismundi Gelenii, Doctiss. virorum, in exstantes Titi Livii libros », ibid. eod. Editio hæc satis nitida literis Italicis ad modum Seb. Gryphii excusa est. Annotationibus præmittitur Epistola *Erasmi Roterod.* ad Carolum Montiojum, data ap. Friburgum Brisg. Kalend. Martiis anno MDXXXI (ex edit. Basil. Frobeniana ejusdem anni). Alii ex una hac ed. male fecere duas, alteram Trechseliorum, alteram Sim. Vincentii.

1537. *Francofurti*, in-8. Hæc edit. memoratur in bibliothecæ Crenianæ Catalogo, pag. 68, forsan convenit cum seq.

1537. Livii orationes omnes e Libris de II bello Punico artificio dialectico et rhetorico illustravit Reinhardus *Lorichius Hadamarius*, etc. Francof. in-8. Cf. Crenium animadv. philol. et hist. P. VIII, p. 32.

1537. *Basil.* III, in-8, cum *Rhenani* et *Gelenii* notis et *Glareani* Chronologia. In hac, notante Fabricio, decimo libro subnotata hæc leguntur verba, quæ et alii viri docti in inscriptis Livii codicibus deprehenderunt: « Nicomachus Dexter V. C. emendavi ad exemplum parentis mei Clementiani. Victorianus V. C. emendabam Domnis Symachis ».

1538. *Paris.* in-4, ap. Vascosanum. In una bibl. Hulsiana tom. II. num. 5535, hæc edit. memorata invenitur, et ex

typographia Vascosani prodiisse et tres decades continere dicitur.

1539. *Basil.* IV, fol. ex officina Hervagiana. Editio hæc eadem continet, quæ Basileensis Frobeniana a. 1535. Vid. Catal. Bibl. Bun. Tom. I, vol. I, p. 296.

1540. Henr. *Loriti Glareani*, annotationes in Livii historiam Rom. cum chronologia in Rom. historiam *Vallæ;* acc. *Badii* elenchus et judicium de quibusdam locis apud Livium. Basil. fol.

1540. *Lugdunensis*, *Glareani*. Memoratur hæc edit. in Indice editionum Livianarum Hearnii et Clerici.

1541. *Venet.* fol. ap. hæredes Lucæ Antonii Juntæ. Repet. edit. a. 1532.

1541. *Paris.* in-8, ap. Sim. Colinæum. Editio nitidissima.

1542. *Lugd. Glareani* II, s. Gryphiana, IV voll. in-8, ap. Seb. Gryphium. Tres priores tomi continent superstites Livii libros : quartus *Glareani* notas, præmissa ejus ad Carolum V Imperatorem Præfatione, data *Friburgi Brisgoiæ, anno a Jesu Christi natali MDXL Kalend. Majis;* tum Laurentii Vallæ de Tarquiniis adversum Livium disputationes, ejusque emendationes ad sex libros priores Livii de bello Punico secundo; deinde Glareani Chronologiam per Jodocum Badium Ascensium in seriem literarum redactam; et ultimo loco ipsam Glareani Chronologiam auctam, cum Præfatione ad Ferdinandum Cæsarem, data *Friburgii Brisgoiæ, anno a Christo nato MDXL, Kalend. Septembribus.* Gesnerus in Pandectis lib. de Historiis duodecimo apud Maittairium in Annal. typogr. tom. II, pag. 572 refert, hac editione contineri Annotationes Beati Rhenani, Sigismundi Gelenii, Henrici Glareani. Editio exstat in Bibl. Trajectina : verum Rhenani et Gelenii Annotationes non adsunt.

1543. *Paris.* fol. ap. Mich. Vascosanum. Appositus quidem titulus testatur, Livium hunc prodiisse *Parisiis apud Audoenum Parvum sub Lilio aureo ad Divum Jacobum MDXLIII;* verum privilegium, ut Livius hoc modo imprimeretur, Senatus Parisiensis anno 1542 nono Kalend. Novemb. concessit *Michaeli Vascosano et Audoeno Parvo.* Titulus etiam, qui annotationibus adjunctis præmittitur, desinit hac formula : *Parisiis imprimebat Michael Vascosanus sibi et Odoino Parvo.* Unde colligo, editionem hanc excusam esse typis Vascosani, venditam autem fuisse partim ab eo, partim ab Odoino Parvo. Hæc autem editio non modo continet omnia, quæ præcedens Lugdunensis Gryphiana anni 1542; verum etiam Sabellici pauculas annotationes.

1543. *Basil.* V, fol. «Titi Livii Pat. Latinæ historiæ principis Decades tres cum dimidia, longe tamen quam nuper emaculatiores, quod nunc demum ad vetera contulerimus exemplaria, ubi quantum sit deprehensum mendorum, facile indicabunt doctissimæ in hunc auctorem Beati *Rhenani* et Sigismundi *Gelenii* adjunctæ annotationes. Addita est Chronologia Henrici *Glareani,* ab ipso recognita et aucta : cum gemino Indice, quorum alter, qui est Orationum hujus auctoris, jam primum accessit. Basileæ per Joan. *Hervagium.* Anno MDXLIII». Ergo est repetitio ed. 1535. Præmittuntur Sig. Gelenii, Erasmi Roter. an. 1531, epistolæ dedicatoriæ, B. Rhenani et Sig. Gelenii annotationes, p. 1-65. Dein quum Flori epitome hist. Livii, tum Livii Decades I, III, IV. Alterum quasi tomum constituunt singulari hoc titulo : T. Livii Patavini historiarum ab U. C. Decadis V. *Libri V. Basileæ per Jo. Hervagium.* Claudit tomum : Chronologia ab Troja capta ad 1282 ab U. C. per Henr. Glareanum Basil. MDXLIII (alteram hujus Chronol. partem ab anno 773 Tib. Aug. IV, ad an. 1287, Justiniani IV, s. annum Chr. 537, ex Greg. *Haloandro* mutuatus erat). Index rerum et verborum est per Nic. *Episcopium* congestus. Servatur

hæc editio in Biblioth. Gymn. Bip. unde eam curatius descripsimus.

1544. *Argent.* in-8, prodierunt Jo. *Velcurionis* Notæ in Livii lib. I et II, quæ postea sæpius aliis editionibus insertæ sunt. Memoravit hanc editionem Fabricius in Bibl. Lat.

1545. *Lovanii.* in-8, lucem vidisse Notas Petri *Nannii* in Livii libr. III testatur Fabricius in Bibl. Lat.

1548. *Lugd.* IV voll. in-12, ap. Seb. Gryphium. Edit. Lugdunensem Gryphianam hujus ejusdem anni, sed in-8, memorant Hearnius et Clericus in Indice Editt. Livian.

1549. *Basil.* VI, fol. ap. Jo. Hervagium. Titulo hujus editionis illa adscripta est formula : *Basileæ per Joannem Hervagium, anno MDXLIX mense Martio,* quæ eadem ferme in fine libri occurrit. Recensuit hanc edit. *Cælius Secundus Curio,* qui in præfatione, data *Basileæ Kal. Jan. MDXLIX* affirmat, se Livium contulisse cum veteribus et novis aliquot melioribus exemplaribus, atque Livii ad ducenta loca emendasse et pristino restituisse nitori. Adjectæ sunt Rhenani ac Gelenii annotationes, et Glareani Chronologia. Perperam Hearnius et Clericus in Indice Editt. Livian. referunt, editionem hanc recensuisse Hervagium, qui eam tantum typis suis descripsit. Quod vero Drakenb. ad annum 1554, quo Frobeniano Curion. editio repetita est cum notis, ut in Fabricii Bibl. Lat. I, p. 284 traditur, L. Vallæ, Sabellici et *Curionis*, negat, Curionem ullas unquam *castigationes*, aut *notas in Livium* conscripsisse, in eo errasse videtur. Saltem in *Athenis Rauricis* pag. 292 dicitur Curio edidisse *in Livium notas et præfationem de mensuris, ponderibus reque nummaria Romanorum et Græcorum.* Basil. 1546, fol. Omittitur tamen ibi in catalogo scriptorum Curionis editio Livii.

1549. J. *Perionii* in omnes Livii conciones notæ. Basil. in-8, rep. ed. Colinæi Paris. 1532.

1552. *Paris.* fol. ap. Mich. Vascosanum. Maittairius in Annal. typogr. tom. III, p. 613 refert, Mich. Vascosanum hanc editionem dedicasse Jacobo Varadeo, in supremo Parisiensi Senatu regio consiliario, epistola data X Kal. Jun. MDLII. Prodiisse autem cum annotationibus diversorum, et in Glareani annotationum fronte legi, typis descriptam esse apud Mich. Vascosanum et Audoenum Parvum. Vascosanum tantum priorem edit. a. 1543 repetiisse, suspicatur Drakenb. et Ernest. affirmat in Fabricii Bibl. Lat. Hanckius jam antea in libro de Scriptt. rerum Rom. P. I, c. IX, p. 59, n. 6, Livium cum Vallæ emendd. Sabellici, Rhenani et Gelenii annott. Parisiis an. 1552 prodiisse retulit.

1553. *Lugdun.* fol. cum *Vallæ* emendd. *Sabellici*, *Velcurionis*, *Rhenani*, *Gelenii*, *Glareani* annotat. Theod. *Morelli* emendd. *Saxonii* scholiis. *Lugduni apud Antonium Vincentium MDLIII.* In ejus fine: *Lugduni, excudebat Johannes Frellonius MDLIII.*

1554. *Lugd.* voll. IV, in-8, ap. Seb. *Gryphium.* Hanc edit. memorat etiam Maittair. tom. V Annal. typogr. part. II, pag. 22, ex quo, ut et ex bibl. Henr. Hadr. *van der Mark*, Toparchæ in Leur, part. II, p. 59 constat, anno sequenti ibidem ex eadem officina, quasi hujus editionis appendicem, novum tomum prodiisse, continentem Rhenani, Gelenii, et Glareani in Livium annotationes. Sed Fabricius in Bibl. Lat. Gryphium eo anno in-8 excudisse refert notas Rhenani, Gelenii, Sabellici, Jo. Velcurionis et Jo. Saxonii, cum Chronologia Glareani.

1554. *Lugd.* voll. III, in-12, ap. Seb. *Gryphium.* Hæc editio recensetur etiam in modo laudata bibl. Marckiana, et ap. Fabric. in Bibl. Lat.

1554. *Basil.* VII, voll. IV, in-8, ap. Nic. *Episcopium* juniorem.

Idem Episcopius anno MDLVI, huic editioni, tamquam appendicem, adjecit tomum V, qui continet Scholia et Chronologiam *Sigonii.*

1554. *Basil.* VIII, voll. II, in-8, ap. Jo. *Hervagium*, cum notis et castigationibus *Vallæ*, *Sabellici* et *Cœlii Secundi Curionis.* Vid. edit. a. 1549, et Maittairium in Annal. typogr. tom. V, part. II, pag. 22.

1555. *Basil.* IX, fol. per Joannes *Hervagios.* Hæc editio continet omnia, quæ viri docti ad Livii emendationem vel illustrationem hoc tempore in lucem emiserant; ita tamen, ut Vallæ, Sabellici, Rhenani, Gelenii et Theodorici *Morelli* in Livium Castigationes in ipsis annotationibus Glareani suis locis insertæ sint, atque editor, se illas, quas futiles et nullius momenti judicarat, inde rejecisse testatus fuerit, ne inutili labore lectorem gravaretur.

1555. *Aldina*, *Sigonii* I, fol. ap. *Paullum Manutium*, Aldi filium. Hæc editio prima exhibet egregia Caroli *Sigonii* scholia, quibus Livii historiæ et earum epitomæ partim emendantur, partim explanantur : ut et ejusdem Sigonii in eosdem libros Chronologiam, ipsorummet auctorum verbis confirmatam. Erravit itaque Hearnius, qui scholiis Sigonii Chronologiam Glareani junctam in hac et aliis Sigonii editionibus credidit, quem ejus errorem improvide adoptavit Jo. Clericus.

1556. *Sigonii* scholia in Livium prodiere Basileæ per Nic. Episcopium, in-8, tamquam V tomus s. appendix Basiliensis an. 1554 ap. eumdem, in-8.

1562. *Paris.* fol. ap. Mich. Vascosanum. Repetit. edit. a. 1543.

1566. *Aldina*, *Sigonii* II auctior, Venet. ap. Paul. Manu-

tium, Aldi filium, fol. In hac editione repetita sunt Sigonii scholia in Livium, ejusdemque, non vero, ut Hearnius et Clericus affirmant, Glareani Chronologia Liviana. In scholiis autem Sigonius multa mutavit, meliora sive sponte, sive a Faerno, Robortello, aliisque edoctus.

1568. *Francofurt.* I Feyerabendina s. *Godolevæi*, fol. « Titi Livii Pat. Rom. hist. principis Libri quotquot ad nostram ætatem pervenerunt : una cum doctissimorum Virorum in eos lucubrationibus, post omnes aliorum edd. summa fide ac diligentia et veterum et recentiorum collatione recogniti et artificiosis picturis, præcipuas historias apte repræsentantibus, exornati, inque duos tomos distributi, quibus quæ contineantur, post præfationem patebit. Francofurti ad Mænum MDLXVIII, cum gratia et privilegio Cæsaris ». In præfatione tomi I, Alberto Duci Bavariæ inscripta, Georgius Corvinus et Sigism. Feyerabend consilium historiæ Livianæ a se editæ sic exponunt : « Toties vero ea prelis Variorum excusa, ut exteri Veneti et Galli, cum nostris hominibus in hac edenda certasse videantur, nobis diligens accurataque circumspectio adhibenda fuit, ut eas rationes sequeremur, quibus nostra editio, si non ceteris melior ornatiorque, aliis tamen et bonitate et ornatu par esset. Ideoque omnium quotquot habere potuimus editionum exemplaribus collectis, lectionem quæ omnium emendatissima, ac Livianæ ubertati convenientissima videretur, imitati sumus, nihil in eo facientes, cujus ex diligenti exemplarium inter se collatione probabilis ratio lectori facillime apparere non queat. Deinde quum quam plurima apud hunc Authorem loca essent, quæ erudita enodatione ac diligenti illustratione indigerent, non solum ei, quæ antea doctorum virorum in eum vel Observationes vel Annotationes exierant, adjunximus : sed et cum variis in locis ab iis, quasique aliud agentibus, quam plurima ad sententiam Livii recte assequendam perquam utilia annotata, vel in adversaria relata perspiceremus, ea collecta

atque in unum veluti corpus redacta, tamquam novam accessionem ei adjecimus. Præcipuas historias eximiis picturis effingi, rerumque, quæ a Livio lacteo eloquentiæ fonte illustrantur, expressas imagines, vivamque effigiem eorum oculis subjici curavimus ». Præfationi subjunctus est Catalog. librorum, annotationum, emendationum, observationum, scholiorum aliorumque opusculorum, quæ in duobus hisce Livianis tomis continentur: PRIORE TOMO *Epist.* Erasmi *ad Car. Montiojum;* Sim. Grynæi, *de utilitate legendæ historiæ, præfatio;* Barthol. Marliani, *de Origine Urbis Romæ, caput;* Messalæ Corvini *libellus ad Octav. Aug. in quo Rom. historia ab exordio quam brevissime describitur;* Sexti Ruffi, *de hist. Romanorum brevis libellus;* Tabula *concionum atque orationum omnium T. Livii velut generis divisionem in species complectens, etc.* (*agnationes familiarum ex Comm.* Eliæ Veneti Santonis *in Eutropium scriptis, Scipionis Afr. II, Porcii Catonis, Octav. Cæs. German. Cæs.*); Cœlii Secundi *Curionis libellus de Mensuris, ponderibus reque nummaria Græcorum et Rom.* L. Flori *Epit. in singulos T. Livii libros; T. Livii libri omnes (c. figg.); Historiarum accuratissimus* Index; *Chronologia nova in T. Livii hist. accommodata ad tabulas Capitolinas Verrii Flacci (a Joach.* Grellio, *qui præfatus est Kal. Nov.* 1568); Franc. Robortelli, *de convenientia supputationis Livianæ ann. cum marmoribus Rom. quæ in Capitolio supersunt.* TOMO POSTERIORE (*cui et singularis titulus præfixus est cum nominibus auctorum*); Pomponii Læti, *de Antiqq. U. Rom. libellus;* Jo. Barthol. Marliani, *Antiquæ Romæ Topographia epit.* Pub. Victoris, *de U. Romæ regionibus et locis;* H. Loriti Glareani *Annott.* Car. Sigonii *scholia, quibus T. L. historiæ earumque epitomæ partim emendantur, partim etiam explanantur cum* Glareani *responsionibus;* ejusd. *Chronologia;* Laur. Vallæ *Judicium de quibusdam Livii locis, etc.* ejusd. *Emendationes in VI libros de bello Punico II;* M. Ant. Sabellici, B. Rhenani, Sig. Gelenii *doctissimæ annott.* Jo. Velcurionis *Introd. in universam Rom. hist.* Jo. Saxonii *Commentarioli*

duo ad L. XXI et XXII; Wilh. Godelevæi *in omnes libros Obss. doctissimæ ex variis auctorum scriptis collectæ.* Hæ vero quum in singulari suo titulo dicantur *nunc primum in lucem editæ*, et ipsa Godelevæi ep. Eusebio Episcopio, typographo Basil. inscripta sit *Midenæ d. XV Jan.* 1568, nihilque a Franc. *Modio*, qui anno demum 1586 advenit, in hanc ed. collatum, eam male inter edd. Modianæ recensionis vulgo referri, potiusque *Godelevæi* ob recens adjunctas obss. dici posse patet. Quin ipse scribit ad Episcopium, se hanc suam opellam ipsi, quippe cui Livii impressio ex Hervagiana hereditate delatam esse compererit, primo transmittere in animo habuisse. « Ceterum, *pergit*, quum Francofurtenses Typographos, viros optimos, studio rei literariæ juvandæ te in ea antevertisse cognovissem, quidquid hujus opellæ fuit, ipsis tradidi ». Unde simul colligimus, Godelevæi Obss. mendose ab aliis ad priores annos referri, ut in Indice Drakenborchiano ad an. 1551. Cæterum quis textum rexerit, aut id temporis a Sigism. Feyerabendio adhibitus sit corrector operarum typogr. nobis haud repertum; nisi is fuerit Joach. *Grellius*, Chronologiæ Livianæ auctor. Franc. certe Modium an. demum 1586 adhibere cœpit Sig. Feyerabendius, teste Melch. Adamio in Vita Modii inter Vitas Philos. edit. III, pag. 198. Servatur autem hæc edit. in Bibl. principali Bipontina.

1572. *Aldina* III, *Sigonii* iterum auctior. Venetiis in ædibus Manutianis, fol. cum *Sigonii* scholiis ab auctore multis in partibus auctis, et Chronolog. Liviana. Continet etiam *Defensiones scholiorum Sigonii contra Robortellum et alios.*

1573. *Paris.* fol. II partes. « Titi Livii Patavini historiæ Romanæ ab urbe condita libri XLV, quotquot ad nostram ætatem pervenerunt, cum commentariis omnium interpretum ad explicationem locorum difficilium, e regione insertis. His

adjecimus, ultra brevem Livii L. etiam Flori epitomen: Sigonii chronologiam, Pomponii Læti de antiquitatibus Romanorum, et pleraque alia ad Romanam historiam pertinentia, quæ pagina VI docebit. Lutetiæ Parisiorum, apud Michaelem Sonnium via Jacobæa, sub scuto Basiliensi MDLXXIII, cum privilegio Regis ». In fine: « Lutetiæ, cudebat, typisque mandabat Joannes *Charron*, Typographus, anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo tertio, quarto Idus Junii MDLXXIII ». Verso titulo, p. 3, legitur *Jacobi Gohorii ad Reverendum Carnutum antistitem D. Nicolaum Thuanum* epistola dedicatoria data *Lutet. Paris. MDLXXIII Idibus Junii. Itaque* (ait Gohorius) *T. Livius*, meis animadversionibus paucis licet instructus, primum prodit in lucem, *qui si quando iterum dabitur, multo prodibit instructior.* (Hæc Gohorii verba probant, Ernestium in Bibl. Lat. aliam Parisinam edit. 1572 per Jac. Gohorium cum multorum notis memorantem errasse.) Dedicationem excipit *Joannis Charronnii, Typographi, de hujus operis statu et ordine ad lectorem.* Subjicitur, ut in titulo promissum est, enumeratio contentorum hujus edit. scil. *Des. Erasmi* epistola; *Sim. Grynæus*, de utilitate legend. histor. *Barth. Marlianus*, de orig. urbis Romæ; *Messalæ Corvini* lib. in quo omnis Romana historia, etc. complectitur; *Sexti Ruffi* de hist. Romanor. lib. *M. Ant. Sabellici* de laudibus historiæ oratio; *Phil. Beroaldi* oratio continens historiæ laudationem in T. Livium; *Stephani Nigri* præfatio in T. Livium; de historia T. Livii, quod in libros, non in Decades, ab auctore divisa sit, etc. *Laurent. Vallæ* disputatio de Tarquiniis adversus Livium; *Elias Vinetus*, de agnationibus familiarum; *Henrici Glareani* brev. Compend. hist. Romanæ; *Jo. Velcurionis* in T. Livii historiam argumentum; *Car. Sigonii* in sua scholia præfatio; *L. Flori* rerum Romanarum libri IV; *Jac. Gohorii* in III libb. Titi Livii animadversiones; *Titi Livii Patavini* historiæ ab urbe condita libb. qui exstant XXXV, cum annotationibus doctor. virorum insertis e re-

gione ipsius historiæ foliatim: videlicet *Henr. Glareani Loriti* in omnes libros; *Car. Sigonii*, quibus Liv. historiæ et earum epitomæ partim emendantur, partim etiam explanantur; *Laur. Vallæ* in VI primos libb. de bello Punico; *Jo. Velcurionis* in duos primos libros ab urbe condita; *Beati Rhenani et Sigismundi Gelenii* in omnes libb. Tit. Liv. *Jo. Saxonii Hattestedii* in lib. XXI et XXII; *Wilhelmi Godelevæi* in omnes libros T. Livii observationes ex variis auctorum scriptis collectæ. Accedunt ad calcem operis absolutæ cognitionis historiæ Romanæ gratia, ne quid, quod ad rem faceret, prætermitteretur: *M. Ant. Sabellici* annotatt. in Liv. *Chronologia* in T. Livii histor. accommodata ad tabulas Capitolinas *Verrii Flacci*, annott. utiliss. varietatem seu dissensionem auctorum circa consulum Romanorum nomina demonstrantibus illustrata; *Car. Sigonii* Chronolog. in Tit. Liv. historias ab urbe condita; *ejusd.* in Chronologiam Scholia; *Pomponii Læti* de antiquitatt. urb. Romæ libellus; *Jo. Barth. Marliani* de antiquæ Romæ topographia epitome in sept. libb. *Pub. Victoris* de urbis Romæ regionibus et locis lib. *Romanæ* liquorum mensur. mai. in minor. distributæ. Tabula concionum atque oratt. omnium Tit. Livii, etc. Index locupletissimus tam nominum proprior. quam rerum et materiarum, etc.

1578. *Francof.* II, *Feyerabendi* seu *Godelevæi*, fol. apud Jo. et Sigism. Feyerabendt, duobus tomis. In tomi I hujus edit. titulo illa adscribitur nota: *Francofurti ad Mœnum apud Joannem et Sigismundum Feyerabendt*, MDLXXVII: ad finem dedicationis, inverso ordine, memorantur *Sigismundus et Joannes Feyerabendt cognati.* Eodem iterum modo ad finem primi et secundi tomi: *Impressum Francofurti ad Mœnum, apud Georgium Corvinum, impensis Sigismundi et Johannis Feyerabendinorum MDLXXVIII.* Repetitio est mera ed. Francofurt. I Feyerabendinæ.

ÆTAS IV *MODIO-GRUTERIANA*.

1588-1645.

A Franc. Modio, qui ab an. 1586 Corrector typographiæ Feyerabendinæ Livium denuo ad MSS Codd. in his Moguntinos, recensuit, suasque notas Feyerabendinæ III c. n. varr. adjecit, sed et duas alias minoris formæ eodem anno curavit; tum a Jano *Grutero*, qui ab an. 1608 Livium ex Codd. Pal. et edd. principibus suaque doctrinæ ratione recensuit, inque capita divisit, iterum an. 1619, utrumque sine notis, et 1628 tertium recensuit notisque auxit criticis et politicis, quarum primam inepte expressit Parisina an. 1625, tertiam aliæ dein, etiam Elzeviriana 1634, cui Dan. *Heinsius* præfatus est. Novam post illos duumviros recensionem instituit Jo. Frid. Gronovius, novæ ætatis Princeps futurus.

1588. *Francofurt. Feyerabendina* III, seu *Modii* I: T. Livij Pat. Historicorum Rom. Principis Libri omnes superstites, recogniti et emendati ad MSS Codicum Fuldensium, Moguntinensium et Coloniensium fidem a Franc. *Modio*, fol. impensis Sigism. Feyerabendii et sociorum. Ex titulo, Grellii Chronologiæ, et aliorum virorum doctorum Annotationibus præfixo, et ex nota ad calcem operis obvia constat, librum hunc excusum esse typis Joannis Wechelii, et impensis Sigismundi Feyerabendii, Henrici Thackii, et Petri Vischeri, sociorum. Cæterum continet quidem eadem omnia ferme, quæ præcedentes editiones anni 1568 et 1578, nisi quod huic insuper accesserunt notæ ipsius *Modii*, una cum fragmentis vetustiorum historicorum (per Anton. *Riccobonum* collectis) quos Livius sequutus est.

1588. *Francof.* in-8, voll. III, ex *Modii* recognitione. Laudarunt hanc edit. Fabricius in Bibl. Lat. Hearnius et Cleri-

cus. Fuit in Biblioth. Hulsiana. Vid. ejus Catalog. tom. III, num. 5917.

1588. *Francof.* in-12, voll. III. Memorat hanc Fabricius in Bibl. Lat. Exstat etiam in Appendice Biblioth. Leidensis, pag. 519.

1589. *Londini*, in-4, cum Chronologia Verrii Flacci ac notis Robortelli et Godelevæi.

1589. *Lugd.* in-8. Memorarunt hanc edit. Hearnius et Clericus, ac testati sunt, ei additam esse Chronologiam, accommodatam ad tabulas Capitolinas Verrii Flacci (forte intelligitur illa, quam Joach. Grellius ex prioribus Glareani et Sigonii composuit), et Annotationes Godelevæi.

1592. *Aldina*, *Sigonii* IV, fol. apud Aldi Nepotem. Repet. edit. 1572.

1595. *Antv.* in-8, ex offic. Plantiniana apud Viduam et Joan. Moretum prodierunt Fragmenta Historicorum, dudum ab Anton. *Augustino* collecta, et a Fulvio *Ursino* emendata: quibus subjunctæ sunt ejusdem Ursini in varios historicos, et inter illas etiam in Livium, notæ.

1599. *Francof.* in-8, voll. III. Memoratur hæc edit. in Catal. Bibl. Huls. t. III, num. 5918.

1608. *Gruteri* I, Francofurti ad Mœnum, fol. ex offic. typogr. Joannis *Saurii*, impensis heredum Petr. Fischeri. Titulus alteri operis parti additus refert, prodiisse quidem ex officina Sauriana, sed impensis Jonæ *Rhodii* anno MDCVII. Jonas Rhodius autem a Grutero in præfatione Jonas *Rosa* vocatur. Hanc Livii editionem recensuit Janus Gruterus, et notas virorum doctorum ferme omnium, quas priores editiones continebant, exhibuit, exceptis tamen illis Velcurio-

nis et Saxonii : recenter vero addidit notas *Fulvii Ursini et Marcelli Donati.* Bene etiam instituit Gruterus libros in partes minores secare, quæ *capita* vulgo dicunt.

1609. Eadem. Francof. in-8. Memorant hanc edit. Hearnius et Clericus, testati, adjunctas esse Godelevæi observationes. Præmissa est huic ed. epistola dedicatoria ad Fridericum juniorem Com. Pal. Principem juventutis (Fridericum dein V inter Electt. regni Bohemiæ æmulum), quam in Gruteriana III omissam repetiere Francofurtenses juniores, in iisque illa an. 1659.

1609. *Aureliæ Allobrogum* (Genevæ) apud Petrum la Rovière, fol. in Corpore scriptorum Latinorum veterum Historiæ Romanæ.

1612. *Francof.* fol. Titi Livii Patavini libri omnes superstites recogniti pridem et emendati ad MSS Codd. Fuldensium, Moguntinensium et Coloniensium fidem (a Francisco Modio), nunc vero etiam ad membranas Bibliothecæ Palatinæ Electoralis a *Jano Grutero*. Accedunt in eumdem Livium observationes, emendationes, annotationes denique variæ variorum Laur. Vallæ, M. Ant. Sabellici, Beat. Rhenani, Sigism. Gelenii, Henr. Lorit. Glareani, Caroli Sigonii, Guil. Godelevæi, Franc. Modii, Fulv. Ursini, Marcelli Donati. Quorum interim scriptis admixta plurima e monumentis Cælii Rhodigini, Alex. ab Alexandro, Guiliel. Budæi, Desid. Erasmi, Petri Nannii, Lazari Baifii, Hadr. Turnebi, Lilii Giraldi, Ant. Augustini, Jacobi Cujacii, Franc. Robortelli, Gabr. Faerni, Onufr. Panvinii, Jacobi Revardi, Barnab. Brissonii, Petr. Pithœi, Justi Lipsii. Cum indice rerum ac verborum locupletiss. huic novissimæ editioni adaptato. Cum gratia et privilegio sac. Cæs. Majes. ad decennium. MDCXII. Francofurti ad Mœnum ex officina typogr. Jo. Saurii, impensis Jac. Fischeri. In fine : « Francofurti ex offic. Sauriana, sumptibus Jonæ Rhodii MDCVII ».

Annotationes Sigonii, Godelevæi, Modii, Ursini et Donati in titulo promissæ in nostro exemplo desunt. Unde, et ex diverso in fine adscripto anno suspicamur, hanc edit. nihil novi habere præter titulum, eamdemque esse cum edit. a. 1608.

1613. *Gruteri.* Francof. in-12, ex edit. Jani Gruteri, 3 voll.

1614. *Lugd.* in-8. Hanc edit. memorat Fabricius in Bibl. Lat.

1616. T. Livii historiarum ab U. C. Lib. XXXIII præcipua parte, quæ desiderabatur, expletus ex Cod. MSto. Venetiis, in-8. Memoratur in Catal. Bibl. Uffenbach. 1729, t. I, p. 628, n. 84.

1616. *Romæ,* in-8, apud Barth. Zannettum. Hæc editio continet tantum librum XXXIII Livii, et in ea primum nunc e codice bibliothecæ cathedralis Bambergensis Caspar *Lusignanus* evulgavit principium hujus libri sive XVII priora capita, quæ antea desiderabantur, additis Francisci *Bartholini* Urbinatis, qui ex codice descriptum Romam attulerat, et Antonii *Quærengi* Castigationibus. Observat autem Fabricius in Bibl. Lat. male in fronte atque per omnes paginas inscribi librum XLIII. Error tamen ab editore, libro jam absoluto, deprehensus est, unde etiam pag. ultima sive 79 hæc verba adduntur: *Ubicumque impressum est lib. XLIII lege XXXIII.* Quin etiam, divenditis jam aliquibus exemplaribus, primum folium recusum, et error emendatus est. Liber ille XXXIII etiam separatim editus est Venet. 1616, in-8. Castigatius Paderbonæ 1617, in-8, ab Jo. Horrione cum ejusdem notis, et Parisiis 1616, in-8. Inde post in aliis editionibus insertum hoc supplementum, ut Francof. 1619, in-8, etc.

1619. *Gruteri* II, Francof. in-8. Hanc denuo a se eo tem-

pore recensitam, et a tutoribus Fischerianis impressam esse, testatur Gruterus in præfatione editionis anni 1628.

1621. *Lugd.* in-4, cum Chronologia et Indicibus. Memorant hanc edit. Hearnius et Clericus.

1621. *Ebroduni*, fol. in corp. histor. Romanæ Scriptt. latt. veterum.

1622. *Genev.* in-8.

1623. *Genevæ*, fol. in corp. hist. Rom. Scriptt. latt. veterum.

1626. *Paris.* fol. In calce libri hi quinque bibliopolæ, tanquam socii, memorantur, Josephus Cottereau, Sebastianus Chappelet, Jacobus Quesnel, Dionysius Moreau, et Samuel Thiboust. Hi primam Gruteri editionem anni 1608, et omnia in illam recepta, eo inscio et non consulto, tanta superstitione exprimere conati sunt, ut paginæ paginis responderent. Verum pessime a librariis habita innumeris eorum negligentia commissis erroribus scatet; quos insuper Gruterus in Præf. editionis tertiæ anni 1628 eo nomine traduxit, quod, curis suis secundis relictis, primas sequuti sint, quasi frugibus repertis adhuc glandium amarore delectarentur. Insuper observat, nihil boni in tam vasti operis progressu exspectandum esse de illis, qui in ipso statim titulo, sive, ut loquitur, in frontispicii meditullio tantopere impegerunt, ut ridiculis solœcismis se prostituerint. In fine hujus editionis conspiciuntur *Excerpta ex Livii Decadibus moralia, politica et historica*, *cum aliis Latinorum et Græcorum scriptorum locis et Eclogis collata ordine Alphabetico*, *Fed. Morelli Professorum et Interpretum regiorum Decani opera ac studio.* Perperam Hearnius hanc edit. retulit ad annum 1623, quem tamen sequutus est Clericus.

1628. *Gruteri* III, fol. *T. Livii Pat. Historicorum Rom.*

Principis libri omnes superstites recogniti et emendati ad MSS Codd. Fuldensium, Moguntinensium et Coloniensium fidem Franc. Modio. *Nunc etiam comparati cum membranis Bibliothecæ Palatinæ Electoralis, melioresque facti cura tertia Jani* Gruteri. *Cujus accedunt notæ criticæ et politicæ nec non quinquaginta aliquot in Corn. Tacitum discursus, aut auctiores longe prioribus, aut nove vulgati. c. priv. S. C. Maj. Francofurti ad M. Excusi typis Guolphgangi Hofmanni, impensis hæredum Jacobi Fischeri.* In præfatione ad Lectorem Gruterus sic orditur: « Quale fatum fuit Francof. *Modii* in Livio publicando sub annum 1588, tale etiam fere meum, hoc est, tantum non capitale. Bis vulgavimus Patavinum istum an. scil. 1607, fol. et an. 1619; sed utrumque absque notis, quod nunquam aut otii tantum, aut temporis datum fuisset.... Unde factum, ut ante plures annos excitaverim disciplinæ meæ alumnum Janum *Gebhardum*.... ut post me prioresque Criticos Historici hujus non versus modo singulos, sed et verba syllabasque et diligentius et exactius.... ad fidem auctoritatemque MSS Pal. aliarumque Bibliothecarum monumenta examinaret ». (Conf. literas ab ipso Gebhardo ad Chstph. Hœflichium Ictum Reipubl. Norimberg. a secretis, d. 24 Jul. an. 1617 scriptas in doctiss. Jo. Henr. Andreæ Rectoris Gymn. Heidelberg. Iterato specimine de Jano Gebhardo Palatino a. 1780, p. 18, § 8). « Eo in opere dum sedulo versatur; ecce tibi decumana bellorum etiam nunc insanientium tempestas: ea Gebhardum quoque extra patriam longius ejecit (an. 1621). Quare postquam Livium Fischeriani tutores tertium revocare cupiunt sub præla sua, tertioque opem operamque nostram implorant, rejeci eos ad viridia Gebhardi genua, cui tantum non facem meam antea tradidissem, rudem profecto meritus.... Verum quid? dum ipsi hæc atque illa causantur.... id ipsum denegare non potui, quin eisdem præter notas veteres, deproperatas ante annos 20 ad hunc nostrum, polliceor insuper recentiores politicas e naufragio

librariæ meæ adhuc reliquas » Increpata dein Parisina ed. 1625, quæ Gruteri recensionem præ se ferebat, nequidem secundæ, sed primæ traduce totum Livium a se relectum emendatumque a capite ad calcem confirmans pergit: « Multa certe in textu emendavi, plura etiam delevi, sed præeuntibus semper aut libris scriptis, aut edd. omnium primis Jo. *Andreæ*, et Joan. *Campani*, ideoque paribus dignitate autographariis, unde manarunt: parcius nihilominus postremis his aurem præbui; gnarus quantum etiam religiosorum morum Critici ingenio suo permittere soleant. Quæ in Livianis delevi, ea si erant momenti majoris, fideliter semper indicavi in Notis meis: sin erant minoris, silentio involvi. Cui enim bono jactare se de particula aliqua ejecta, quam vel luscitioso appareat natam in officinis interpretum?.... Tales dictiunculas pluribus adhuc locis perstare, non semel queror in notis; sed non etiam ausus sum tollere, nullo velificante codice pluteario. Quæ in Livio mutavi, pendent aut a libris nostris aliorumve; aut a judicio certissimo excellentium in his literis Virorum, qui lectt. antiquas ad cotem limatæ veritatis serio explorarunt. In nominibus propriis non fui admodum scrupulosus; arbitratus parum referre, exarareturne *Tybris* an *Tibris*, *Æmylius* an *Æmilius*. Ne tamen hæc quis putet me fecisse affinem negligentiæ, is sciat excusisse et Panvinii, et Goltzii et Sigonii et Ursini et Pigii libros: quæque proxime accedere videbantur ad Tabulas Capitolinas, ad cæteros historicos recepisse ultro in contextum. Quid enim superstitiosius, quam recedere nolle a chirographariis schedis, eisque adhærere in omnibus per omnia; quum experientia clamet plerasque depictas, aut ab hominibus linguæ Latinæ tantum non rudibus, aut sæculo illo, quo eadem lingua interpolabatur vel barbariæ fæcibus, vel aliter pronuntiabatur, quam florente imperio, etc..... Hactenus de Livii textu. Simile quid utinam pronuntiare possem de notis ». Incredibile sane est, quantis laboribus et ærumnis conflictatus sit optimus Gruterus, qui in ipso opere

morbo graviori, rursus Heidelbergam migratione, belli tumultibus in iisque facta Amanuensis cæde, etc. interpellatus affectusque tandem ex opere toto ipse notulas requirere ac seligere necesse habuit, quas urgenti typographo daret: cætera tacemus. Ita vero finitur hæc ejus epistola: *Deproperabam animo ac corpore æger, fine Augusti mensis*, cIↃIↃcxxvII *Heidelbergæ*. Neque diu supervixit huic ed. Gruterus; sed obiit d. xx Sept. eodem anno. Maluimus vero Gruteri curam in hac ed. positam ipsius verbis defendere, quam aliorum iniqua judicia huc admittere. Plurimum sane ei debet lectio Liviana, quod cuique pateat, qui eam cum Gronoviana contulerit. Sed et accessere ad hanc ed. (quam nobiscum communicavit optimus Collega Marc. Ern. Henr. Berkmann, Prof.) alia, quorum est post præf. et Elogia Livii Catalogus: *Tabula* concionum, etc. *Cælii Secundi* lib. de Mensuris, etc. *Pomp. Læti* Antiqq. Romæ. *Marliani* de ant. Romæ typogr. Epit. *P. Victoris* de U. Romæ locis ac regionibus; *Epit.* in singulos Livii Libros attributa L. *Floro*. Atque hæc præmittuntur libris Livii. Hos sequitur C. Sigonii Chronol. Index Livii accuratissimus ad libros et capita. Wilh. *Godelevæi* Obss. (quas Bibliopolæ suo consilio additas proprio ornarunt titulo). Fragmenta vetustiorum historicorum, etc. quos Livius sequutus est, etc. collecta per Franc. *Riccobonum*. Apparatum hunc claudunt J. Gruteri Notæ in T. Livium. *Gruteri* in Tacitum discursus ed. II auctiores, ibid. apud eosdem eodem.

1633. *Amsterd.* in-12, apud Guil. *Blaeu.*

1634. *Elzeviriana* I, *Gruteri* seu Dan. *Heinsii*, Lugd. Bat. in-12, voll. III. Nihil præfatus est, nec in dedicatione institutum et rationem edendi declaravit *Heinsius*. Enimvero illa ed. est mera repetitio exempli Gruteriani a. 1628, mendis novis aucta.

1634. Gruteri ex recens. Francof. in-8, voll. III.

ÆTAS V *GRONOVIANA*.

1645-1735.

A Jo. Frid. *Gronovio*, qui quum an. 1645 Livium a se recognitum cum notis seorsim excusis edidisset, an. 1679 denuo atque ita curavit, ut in eo exemplum tractandi auctoris ederet; hinc princeps novæ ætatis exstitit. Accessit Supplementorum Livianorum egregius scriptor Jo. *Freinshemius*; quæ primus corpori *Liviano* adjunxere Jo. *Doujatius* in usum Delphini, et J. *Clericus*, quorum operam conjunxit *Veneta* Doujatii melior proles. Francofurtenses interea Gruterianam vel II vel III inconsulti propagarunt.

1645. *Elzeviriana* II, *Gronovii* I, Lugd. Bat. voll. IV, ex offic. Elzeviriana. Prima hæc est editio, eaque portatilis, quæ prodiit ex recensione J. Fr. *Gronovii*. Ejus autem quartus tomus, qui etiam seorsim venit, continet J. Fr. Gronovii notas in Livium. Accessit Ismaelis *Bullialdi* Epistola de Solis defectu, cujus Livius lib. XXXVII meminit. Fabricius in Bibl. Lat. Venet. excusa, p. 200, de hac edit. sic habet: Ex recens. Jo. Frid. Gronovii. Lugd. Bat. 1645, in-12, tribus voll. apud Elzevirium (Elzevirios) emendata et nitidissima editio, capitibus etiam, quod in Heinsiana desideratur, distincta. Et ead. pagina: In editione notarum Gronovii patris ad Livium Lugd. Bat. 1645, in-12, seu tom. IV hujus edit. exstant nonnulla, quæ in posterioribus Livii edit. an. 1665 et 1679 cum notis variorum frustra quæras. Hæc omnia (quo vero instituto, nescio), in *Ernesti* editione Fabriciani operis desiderantur. Vid. Ernestii edit. Fabricianæ Bibl. Lat. tom. I, p. 285. Emendandus est et *Debure* (in nota ad num. 4808), ubi *Heinsiana* edit. an. 1634 *Gronovianæ* an. 1645 præferri dicitur.

1649. Supplementorum Livianorum Jo. *Freinshemii* decas. Holmiæ, in-12.

1654. *Elzeviriana* III, *Gronovii.* Lugd. Bat. voll. III, in-12, apud Elzevirium. Recusus est solus textus ex recensione Gronoviana a. 1645.

1659. *Francof.* apud Joh. Beyerum, Ammonium et Serlinum, in-8, ad fidem vetustiss. MSS Bibl. Pal. castigatus a Jano *Grutero.* Acc. Index copiosissimus. Editio IV et melior. Præmittitur Gruteri dedicatoria ad Fridericum (V) Palatinum principem Juventutis (ex edit. 1609), et separatim additas habet Wilh. Godelevæi observatt. ibid. eod. Mentitur vero editionem meliorem illa Gruteri III an. 1628, eaque ultima.

1661. *Elzeviriana* IV, *Gronovii.* Amstelæd. voll. III, in-12, apud Lud. et Dan. Elzevirios.

1665. *Elzeviriana* V, Amstel. voll. III, in-8, apud Lud. et Dan. Elzevirios, cum perpetuis J. Fr. Gronovii et Car. Sigonii variorumque notis sub textu. Neque tamen Gronovius, summus criticus, sibi aut Livio semper cavere potuit, monente Drak. præf. p. 69 (1).

(1) Titi Livii Patavini historiarum libri, cum notis selectissimis Sigonii, Glareani, Gruteri, Godelevæi, T. Fabri, Gronovii et variorum. Huic novissimæ editioni accesserunt notæ geographicæ Joannis Tillemonii [Nicolai de Tralage]. *Parisiis, vidua Cl. Thiboust*, 1672, 1675 et 1679, 3 vol. in-12.

Les auteurs qui ont fait le plus de recherches sur les différentes éditions de Tite-Live n'ont point parlé de celle-ci. Elle n'a été mentionnée que par Doujat, lequel paraît s'être trompé sur le vrai nom de l'auteur. Il l'appelle *clarissimus Granus Tillemonius ;* mais en considérant que les notes sont principalement géographiques, j'ai été porté à considérer Nicolas de Tralage comme étant l'écrivain caché, dans cette circonstance

1674. Jo. Freinshemii vetus Rom. historia, seu supplementorum Livianorum lib. LX. Argentorati, in-4, apud Sim. Paulli.

1677. Romæ prodiit Bibliotheca sacra et profana *Latini Latinii :* cujus parti secundæ insertæ sunt ejus observationes et correctiones in T. Livium, in fol.

1678. *Elzeviriana* VI, Amstelæd. voll. III, in-12, apud Daniel. Elzevirium, ex recensione J. Fr. Gronovii. Repet. Gronovianæ a. 1654 aut 1661.

1679. *Elzeviriana* VII, Amstel. voll. III, in-8 : « T. Livii historiarum, quod exstat, cum perpetuis Caroli Sigonii et Jo. Frid. Gronovii notis. Jac. Gronovius probavit suasque et aliorum notas adjecit. Amstel. apud Dan. Elsevirium ». In fine tom.I nova paginarum serie sequuntur : Car. *Sigonii* Chronologia in Liv. histor. *Ejusd.* in Chronologiam scholia; *Ejusd.* Livianorum scholiorum defensiones. Secundo tomo, nova pagin. serie subjiciuntur : *Jacobi Jo. Fr. F. Gronovii* Epistolæ, in quibus multa Titi Livii loca geographica emendantur et illustrantur. Tertio tomo accedit *Ismael. Bullialdi* Epistola de defectu Solis, etc. Singulis vero tomis Indices adjecti sunt. Hæc edit. habetur optima, et insigne exemplum scriptorum latinorum diligenter accurateque tractandorum, et tamen sine ostentatione doctrinæ. Addendus autem est *liber novus observationum Gronov.* Daventr. 1652, in-12, sive *liber quartus observationum* in altera Gronovianarum editione, a Frid. Platnero Lipsiæ 1755, in-8, curata : in quo permulta Livii loca copiosius et diligentius excutiuntur et explicantur.

comme dans d'autres, sous le masque de *Tillemonius*. Une note manuscrite du catalogue de la bibliothèque du roi a confirmé ma conjecture.
BARBIER oncle.

1679. *Cantabrigiæ*, voll. II, in-8. Repetit. præcedentis.

1679-1682. *Paris.* voll. IV, in-4. T. Livii Patav. historiarum libri qui exstant, interpretatione et notis illustravit *Jo. Doujatius*, Antecessorum Paris. et regiorum Profess. Primicerius. Jussu Christianissimi Regis, in usum Ser. Delphini. Accessere librorum omnium deperditorum Supplementa per *Jo. Freinshemium*, quæ magna ex parte nunc primum prodeunt in lucem. Paris. apud Fredericum Leonard. Cum privilegio Regis. In hac ed. Freinshemii Supplementa primum corpori Liviano adjecta sunt. Sed Doujatii opera idoneis judicibus parum probata est. Ipse etiam lacunas quasdam librorum posteriorum explere tentavit, non satis feliciter.

1694. *Patavina* I, voll. V, in-12, recensente ad optima exemplaria Jacobo *Giacometto*, qui capitum argumenta, chartasque Geographicas, et Analysin Rhetoricam concionum, M. Ant. Feracii studio compositam, indicesque legum, Magistratuum ac Sacerdotiorum Romanorum adjunxit.

1696. *Francof.* 3 tomi in-8, apud Frid. Knochium: T. Livius Patav. tertia Jani *Gruteri* cura recognitus curante Jo. Gerardo *Arnoldo*, Gymnasii Francofurtani Rectore. In hac capitum quoque distinctio et anni Urbis in ora libri notati comparent, præmissa editoris dissertatione de Livii vita et scriptis.

1703. *Lond.* voll. II, in-8. Fabricius in Bibl. Lat. testatur, hanc edit. ad Gronovianam recensitam, lemmatibus historicis ad paginarum oras notatis, tabulisque Geographicis instructam esse.

1707. *Patavina* II, voll. V, in-12. Memoratur hæc editio in Catal. bibl. Hulsianæ, tom. III, num. 5920.

1708. *Oxon.* voll. VI, in-8, ex recensione Thom. *Hearne.* Singulis paginis subjectæ sunt variæ lectiones e Codicibus MSS, sex recens et aliis pridem collatis, atque ex impressis, tum in suprema paginæ parte semper notatur annus U. C. et ante Christum natum, denique tomo VI subjuncta præter novos satisque locupletes atque accuratos indices, lacunarum in libris quinque postremis supplementa a Jo. Doujatio composita, et novæ editorum in Livium notæ: item Dodwelli dissert. de fragmento Liviano, de quo post. Textus est Gronovianus.

1710. *Amstel.* voll. X, in-8, apud Henr. Wetstenium. Tit. Livii histor. quod exstat, c. integris Jo. Freinshemii supplementis emendatioribus et suis locis collocatis, tabulis geographicis et copioso indice. Recensuit et notulis auxit Jo. *Clericus.* Tomus X habet Geographiam Livianam (XIV tabulis comprehensam) et Indicem rerum locupletissimum in Livii hist. et supplem. Freinsh. Textus est Gronovianus. Notæ haud magni sunt momenti, et editio usibus tironum scholasticis destinata videtur. Freinshemii supplementa paulo minoribus literis, quam in Doujatiana excusa sunt, sed quod multi credo factum nollent, omissa loca auctorum, quæ in marginibus Doujatianis annotata ubique leguntur, e quibus Freinshemius sua repetiit. Servatur in Bibl. Gymn. Bipontini.

1715. *Venet.* voll. VI, in-4. *Doujatiana* in usum Delphini a. 1679-1682 recusa est curante Carolo *Banarrigo.* In calce additæ etiam breves notæ Jo. *Clerici*, indexque locupletissimus Wetstenianus. Ad Freinshemii vero supplementa scriptorum veterum loci diligentius allegati, quam in Parisiensi editione. Tomus vero septimus, quem additurum editor promisit, vocum omnium Livianarum phrasiumque, lucem non vidit. Adest in Bibl. eadem.

1718. *Patavina* III, voll. IV, in-4. Tit. Livii Patavini histor. Romanæ libri, qui supersunt.

1718. *Patavii*, in-12. Livius c. epitome L. Flori, variis lectt. Chronologia, Indicibus, etc. 5 tomi, 4 voll.

1722. *Lond.* voll. VI, in-12, sine nomine editoris. Forte repetitio est editionis Clerici a. 1710 (cura Maittairii).

1727. *Patavina* IV, tomis V, in-12, a Jacobo *Jacobetto* et M. Ant. *Feracio* procurata.

1735. *Lips.* III tomi in-8, omissis supplementis, ad Clerici editionem, sed vitiose expressa cum Jo. Matth. *Gesneri* præf. lectu dignissima de cursoria et stataria auctorum latinorum lectione in scholis, præsertim Livii.

ÆTAS VI *CREVERIO-DRAKENBORCHIANA*.

1735-1784.

1735-1742. *Paris.* voll. VI, in-4. Tit. Livii historiarum ab Urbe condita libri, qui supersunt, XXXV, cum supplementis librorum amissorum, a Jo. Freinshemio concinnatis. Recensuit et notis illustravit J. B. L. *Crevier*, Prof. Rhet. in Colleg. Dormano-Bellovacensi Univ. Paris. sumpt. Gabr. Franc. Quillau et Jo. Desaint. Conf. Catal. Bibl. Bunav. tom. I, vol. I, pag. 297. Textus basis est Gronovianus, sed locis, etsi perpaucis, correctus e MSS et edd. pr. conjecturis in notas rejectis, quæ sunt non adeo multæ, breves et sine ostentatione doctrinæ, interdum tamen leviores et tironibus quam viris aptiores. In iis conficiendis usus est superioribus interpretibus, inprimis Sigonio et Gronovio, sed quæ ab iis sumpsit, sub eorum nomine dedit; ubi longiore et exquisitiore disputatione opus erat, rem rejecit ad cal-

cem operis. Explevit et lacunas, in ipso textu positis suis supplementis. Recognovit etiam Supplementa Freinshemii, nonnullis locis emendavit, et notulas addidit: uno loco etiam aliquid addidit lib. CXXII. Indicia denique auctorum in margine sæpe correxit. Accessere Indices, Geographicus et rerum in textum Livii et Suppl. Freinshem. qui e Clerici editione sumptus est. Indicem Latinitatis, promissum in præfatione, non dedit. Sed de instituto viri doctissimi qui velint diligentius cognoscere, adeant præfationem, in qua et de Livio et ejus editoribus et interpretibus dixit.

1738-1746. *Amstel.* in-4. T. L. Patavini historiarum ab urbe condita libri, qui supersunt, omnes, cum notis integris Laur. Vallæ, M. Ant. Sabellici, Beati (Bildii) Rhenani, Sigism. Gelenii, Henr. Loriti Glareani, Car. Sigonii, Fulvii Ursini, Franc. Sanctii, Jo. Frid. Gronovii, Tanq. Fabri, Henr. Valesii, Jac. Perizonii, Jac. Gronovii, excerptis Petri Mannii, Justi Lipsii, Frid. Modii, Jani Gruteri, nec non ineditis Jani Gebhardi, Carol. Andr. Dukeri, et aliorum, curante Arnoldo *Drakenborch*, qui et suas adnotationes adjecit. Accedunt Supplementa deperditorum T. Livii librorum, a Jo. Freinshemio concinnata. Tomi VII. Amstel. ap. Jac. Wetstein, et G. Smith, Lugd. B. ap. Sam. Luchtmanns. Tom. I et II, 1738; III, 1740; IV, 1741; V, 1743; VI, 1744; VII, 1746, in-4 maj. In longa doctaque præfatione, volumini ultimo præfixa, diligenter persequitur Drakenb. Vallæ vitam, interpretes atque editores Livii, suique instituti rationem. Basis quidem est contextus Gronovianus, at quam plurimis locis vel purgatus a mendis typographicis, vel ad optimos Codd. quorum plus triginta contulit, atque editiones correctus atque emaculatus. Quidquid ad emendationem melioremque expositionem Livii tam criticam, quam grammaticam atque historicam conferre potuit, id sedulo congessit et largissima manu effudit Drakenb. atque reliquit in notis exquisitæ latinitatis artisque criticæ thesau-

rum, conjunctis animadversionibus Sigonii, Gronovii, Perizonii, et Dukeri. Neque tamen diffitendum est, immensam Gronovii ac Drakenborchii diligentiam studiumque maxime laudabile nondum effecisse, ut nulla omnino ulcera residerent: immo vero multi quædam viderunt, iisque sanandis admoverunt manus. Ultimus tomus, præter præfationem Drakenb. et multorum superiorum editorum præfationes atque dedicationes, nec non indices utiles et copiosos, habet varios libellos, partim ad historiam Livii, partim ad loca quædam illustranda pertinentes: quorum significationem nonnullis, qui caro illo carent exemplo, haud ingratam fore arbitramur. 1-3° Vita Livii ex G. J. Vossii Historicis Latinis, et ex Balth. Bonifacii historiæ Romanæ Scriptoribus, tum Jac. Phil. Tomasini Livius Patavinus; 4° Sertorii Ursati interpretatio inscriptionis monumenti Liviani; 5° Laur. Pignorii defensio Liviana; 6° Chr. Gottl. Jœcher de suspecta Livii fide; 7-9° Dan. Georg. Morhof, Jo. Buherius, et Jac. Facciolatus de Patavinitate Liviana; 10° Jo. Henr. Bœclerus de Polybii Liviique diversa scribendi ratione et hujus imitatione; 11° Carol. Sigonii Chronolog. Liviana; 12° ejusdem Livianorum scholiorum aliquot defensiones adversus Glareanum et Robortellum; 13° Gabr. Faerni censura emendationum Livianarum Car. Sigonii; 14° Car. Sigonii ad epist. Faerni responsio; 15° Jac. Gronovii Epistolæ, in quibus multa Livii loca geographica emendantur et illustrantur; 16° Laur. Vallæ disput. duo Tarquinii, Lucius et Aruns, Prisci Tarquinii filiine, an nepotes fuerint; 17° Perizonii cap. VII Animadversionum historicarum; 18° Jo. Frid. Gronovii cap. XIV ex libro IV Observationum; 19° Henr. Dodwelli diss. ad fragmentum e MSto Landino, Livii lib. XXII, cap. 18, § 5. memoratum; 20° Jo. Frid. Gronovii nota ad Livii libr. XXIX, cap. 18, § 9, excerpta ex prima editione notarum ejus in Livium; 21° Henr. Glareani genealogia Scipionum; 22° Ism. Bullialdus de defectu Solis, cujus meminit Livius lib. XXXVII, cap. 4; 23° Matth. Ægyptii

explicatio SCti de Bacchanalibus; 24° Variorum annotationes ad Livii lib. XXXIX, cap. 19, § 5; 25° Excerptum ex Petri Lambecii bibl. Vindobonensi de antiquissimo Livii codice MSto; 26° Excerptum ex Livii editione Basileensi a. 1531 de lacunis ejusdem codicis; 27° Excerptum ex Henr. Leon. Schurzfleischii notitia bibliothecæ Vinariensis, ad Livii lib. XLV, cap. 29, § 5 pertinens. Post nubem dedicationum, etc. sequuntur 1° præfatio Henr. Leon. Schurzfleischii ante specimen notarum Gebhardi in Livium; 2° elogia et judicia auctorum de Livio; 3° et 4° syllabus MStorum, qui in hac editione adhibiti sunt, atque præcipuarum editionum, quas diligentissime recenset; 5° collatio fragmenti, ut existimatur, Livii et particulæ Polybii ex libr. I interprete Leonardo Aretino; 6° Addenda et emendanda.

1740. *Patavii*, in-12, ap. Jo. *Manfré*, V tomi. Opera quæ supersunt, periochis insuper, variis lectt. chronologia et rhetoricis exercitationibus illustrata. Accedunt capita XVII, quæ hactenus desiderabantur. Adnotationes variorum excerptæ ex ed. Oxoniensi an. 1708 cum mappis.

1740. *Basil.* voll. III, in-8, ap. E. et J. R. Thurnisios fratres. Repet. Gronovianæ a. 1679. Est in Bibl. Gymn. Bip.

1743-1748. *Heidelbergæ*, fol. in collectione scriptorum veterum latinorum historiæ Romanæ : curante Bennone Caspare *Haurisio*, tom. I. Is vero suo consilio lib. XI-XX ex Suppl. Jo. Freinshemii adjecit, et lacunas hinc inde ex Suppl. Jo. Doujatii explevit; sed post lib. XLV cætera Freinshemii supplementa omisit. Textui subjecit lectionum quamdam varietatem, passim notas adspersit; fastos præmisit; opus figg. æneis nummisque ornavit. Neque tamen sic editionem suam approbavit.

1747. *Paris.* voll. VI, in-8, ex priore recensione Creveriana 1735-1740, cum notis usui scholarum accommodatis.

1751. *Venetiis*, V voll. Repetitio Creverianæ per Remondinium, additis Chronologiis, Rhetoricis Exercitationibus, universæ Romanæ historiæ Epitomis, XVII capitibus Livio adscriptis, nec non variorum, præsertim Jo. Clerici, adnotationibus.

1751. *Patavii*, typis Seminarii : T. Livii Pat. Opera, obscuriorum locorum interpretationibus et selectis adnotationibus illustrata, cum supplementis in postremos libros, ex rec. Arn. Drakenborchii. VI voll. quorum postremum prænotatur : Exercitationes Rhetoricæ in Orationes T. Livii, quibus accedunt Jo. Clerici animadversiones, et ex aliis auctoris Patavinitas, Vita et Elogia.

1751. *Berolini* (Ulmæ), voll. III, in-8, curante Jo. Petro *Millero*.

1752. *Edinburg*. in-12 maj. voll. IV. T. L. historiarum ab urbe condita libri, qui supersunt, cum omnium Epitomis, ac deperditorum fragmentis : ad optimas editiones castigati, accurante Tho. *Ruddimanno*, A. M. Edinburgi, in ædibus T. et W. Ruddimanni. Prostant autem Amstelædami, apud Jacobum a Wetstein. MDCCLII. De accurata et nitida hac edit. videsis Harlesium, p. 427, et Harwood a View (edit. II), p. 183, item *Alterii* versionem primæ edit. Harwoodiani operis l. c. Ex typographi præfatione ad lectorem tomo I hujus Livii editionis præmissa, hæc delibamus : « Ad illam (*edit.*) Drakenborchii præcipue... editionem quam damus exigere visum est... Non adeo tamen arcte nos constringi passi sumus, ut ne latum unguem quidem ab eo recedere auderemus, ubi ratio id poscere videbatur : quædam enim mutanda monuit et ostendit cl. Kennethus Mackenzie causarum patronus in collegio Edinb.... quæ absque hæsitatione in textum recepimus ». Inde confitetur typographus id factum esse partim « ex aliorum emendatt. jam publicatis, partim ex varr. MSS codicibus per ipsum Drakenborchium notatis ».

1759. *Patavii,* in-8 min. VI voll. T. Livii Opera quæ supersunt, obscuriorum locorum interpretationibus et selectis annotationibus illustrata, cum Suppl. in postremos libros, J. B. L. *Crevier* editio postrema. Vol. V et VI præter indicem rerum continentur: Index descriptionum, Index legum, Tabula omnium magistratuum P. Rom. eorumque ministrorum, Tabula omnium Sacerdotiorum, Exercitationes rhetoricæ in Orat. T. Livii, Index locorum communium ex quibus oratt. argumenta desumpta sunt, Index affectuum juxta Aristotelis præcepta, Index morum, Variæ Lectt. ex duobus MSS Mutinensibus, T. Livii fragmenta, Jo. Clerici Animadversiones, Adnotationes in T. Liv. partim excerptæ ex ed. Oxon. 1708, partim nunc additæ a F. A. Z. Car. Sigonii Chronologia, alia Chronologia, Compendiaria expositio ponderum mensurarumque, Car. Sigonii Ordo hist. Lat. T. Livii Vita, libri, editiones, etc. ex Jo. Alb. Fabricii B. L. Laur. Pignorii defensio Liv. Jo. Buherius et Jac. Facciolatus de Patavinitate Liv. Elogia et Judicia auctorum de T. Liv.

1759-1761. *Halæ*, voll. III, in-8.

1768. *Paris*, voll. VI, in-12, ex rec. et c. not. *Creverii.*

1769. *Lipsiæ*, voll. III, in-8. T. Livii Patavini historiarum libri, qui supersunt omnes, ex recensione Arn. *Drakenborchii* cum indice rerum locupletissimo. Accessit præter varietatem Lectt. Gronovianæ et Creverianæ Glossarium Livianum curante Augusto Guil. *Ernesti.*

1771. *Lemgov.* in-8. Livius pro prima classe Gymnasior. scholarumque latinarum ita excerptus, ut intra anni spatium prælegi possit, a M. Mart. *Sœrgel;* v. ad a. 1784.

1773. *Hamburgi*, fol. Fragmentum ex libro XCI historiarum T. L. primum erutum ex cod. MS Vaticano, quon-

dam Palatino, a cel. Paul. Jac. *Bruns;* quod eodem anno prodiit Lipsiæ, in-8, cum præfatione J. A. *Ernesti.* Item Romæ cum scholiis *Giovenazii* (s. Juvenatii) cura Franc. *Cantellerii.*

1775. *Paris.* voll. VII, in-12, cura Lallemandi, typis Jo. *Barbou.*

1778. *Bamberg.* voll. IV, in-8. T. Livii Patav. histor. libri, qui supersunt omnes, ex recensione Drakenborchii edit. Ernesti.

1778. *Wirceburgi*, in-8.

1779-1783. *Manhemii*, voll. XII, in-8, ex recensione Drakenb. cum variis lectionibus ex Gronov. et Crever.

1780. *Lips.* in-8. T. Livii operum Pentas I, II et III, scholarum in usum animadversionibus illustravit Fr. Andr. *Stroth*, Gothani Gymnas. Rector. Basis est edit. Drakenb. interdum tamen discedit Strothius, et dissensus rationem reddit in notis, in quibus præterea de lectione aut sensu verborum modo parcius, modo liberalius, disputat.

1784. Livius excerptus a M. Mart. Frid. *Særgel*, Prof. P. Ord. Coll. Carolini et Gymn. Brunsvic. Rectore dirig. Editio novissima totum Livium comprehendens. Tom. I et II, in-8. Tomus I ex ed. 1771 recusus XX libros priores habet, alter cæteros excerptos, ita ut series historiæ servata sit; qua de causa non solum consules, et argumentum eorum, quæ prætermissa sunt, sed et epitomæ librorum deperditorum, fastique Liviani additi sunt. Ita quidem Liviana lectio curriculo annuo in scholis absolvi potest, quo consilio ipse editor quædam de operis usu magistros maxime in præf. monuit; sed quod adolescentum pecuniæ s. inopiæ quam oculis parcendum magis videbatur, typis justo minoribus excusus est hic Liviolus. Sic Comm. Gœttingenses dicti Ge-

lehrte Anzeigen. partic. 178 d. 6 Nov. 1784, p. 1784. Sed vide, quæ in Notitia lit. p. LXXXI adversus Jensianam epitomen monuit Ernestius.

ADDITIONS

Par MM. Barbier, oncle et neveu.

1694. *Salisburgi*, in-8. Titi Livii Decas prima, cum notis historicis, ethicis et politicis, curante Ottone Aicher, Benedictino.

1784-1786, vel 1806. *Biponti*, 13 voll. in-8. Titi Livii Patavini Historiarum libri qui supersunt omnes, cum integris J. Freinshemii Suppl. Præmittitur vita a Jac. Ph. Tomasino conscripta, cum Notitia literaria. Accessit Index studiis Societatis Bipontinæ.

1785. *Lipsiæ*, 5 voll. in-8. Ex recensione Drakenborchii, curante A. G. Ernesti.

1791. *Venetiis*, 6 voll. in-8, cum notis Creverii.

1794. *Londini*, 8 voll. in-8. Ex recensione Drakenborchii (ed. H. Homer).

1796-1813. *Gothæ*, 6 voll. in-8. Opera omnia, animadv. illustrav. F. And. Stroth, rec. et suas observ. adspersit F. Gu. Doering.

1800 vel 1813. *Oxonii*, typ. Clarend. 6 voll. in-12. Ex recensione Drakenborchii, cum Ernesti Glossario Liviano.

1801-1804. *Lipsiæ*, 5 voll. in-8. Historiarum libri qui supersunt omnes, ex rec. Drakenborchii. Accedit præter varietat. lectt. Gronov. et Crever. Glossarium Livianum, curante A. G. Ernesti (et G. H. Schæfero).

1807-1809. *Gottingæ*, 6 voll. in-8. T. Liv. Patav. histor. libri qui supersunt omnes, prooemio, breviariis libror. ind. rer. tabulis chronol. et hist. et commentario illustrati a G. Alex. Ruperti.

1813. *Londini*, 6 voll. in-8. Repetitio edit. Crever.

1814. *Oxonii*, 4 voll. in-8, cum notis Drakenborch. et Crever.

T. LIV. PATAVINI

VERSIONES.

GERMANICÆ.

1505. *Rœmische Historie uss Tito Livio gezogen.* In fine: « Gedruckt und geendet in der loblichen Stadt Mentz durch Vleiss Johan Schœffers Buchtrucker daselbst am sechsten Tag des Monedts Marcij Nach Christi unsers Hernn Geburth tausend fünffhunderth und im fünfften Iare ». III Part. fol. c. figg. ligno incisis. Prima pars continet versionem prioris Decadis Liv. auctore Bernh. *Schœfferlin* J. U. D. Cæs. cum præmissa dedicatione ad Maximilianum Imp. Secundæ insunt Supplementa in T. Liv. ab eodem Schœfferlinio germanice conscripta: qui quum operi immortuus esset, versionem absolvit Ivo *Wittigius* J. C. D. et Canonicus apud St. Victorem Moguntiæ, cujus præfatio legitur in fronte Part. III. Rarissimum hunc librum possidet perill. Heideggerus, Trib. Tigur. Cæterum Fabricius adnotat, quædam ejus exempla excusa esse in membrana. Exstabat quoque in Bibl. Uffenbach. Cat. t. II App. n. 230, p. 80.

1514. « Rœmische Historie Titi Livii meniglich kurzweilig und dienstlich zu lesen. Mentz, bei Joh. Schœffer », fol. c. figg.

1523. « Rœmische Historien Titi Livii mit etlichen newen translationen, so kurtzuerschienen jahren in hohen thum zu Mentz im latein erfunden, und vorhin nit mehr gesehen

sein. Davon such im endt des Registers », fol. c. figg. Præfixum habet privilegium Maximiliani Imp. datum a. cIↃIↃxviii. In fine legitur : « Gedruckt und geendet zu Mentz durch Johann Schœffer : nach Christi unsers hernn geburt : tausent fünffhundert und zwanzig drey jare ». Hæc eadem continet, quæ superior an. 1505, addita tamen nunc primum versione librorum recens Moguntiæ repertorum, auctore Nic. *Carbachio*, cum ejusdem Epistola ad Lectorem, in qua queritur de difficultate vertendorum auctorum Latinorum, unde particulam huc transcribere libet : « Wie ich auch vornæmlich entpfunden hab in disen zweyen teyln des hochberümpten geschichtschreibers Titi Livii, under welchen das erst begreifft schier das ganz XXXIII buch der Rœmischen historien von Livio beschriben. Das ander inhelt das hinderst und letst stück des XL buchs, die inwendig in vier jaren erstmals, und vor nie, ussgangen sein im truck, und im hohem thumstifft hie zu Mentz newlich gefunden sein worden. Dan in dem ursprünglichen exemplar vil wort also unfleissig geschriben stehn, das man jnnemer muss nachgedencken, und sich uff sie besinnen, wan sie zu lesen sein, zu zeiten etlich wort, etwan auch viel zeil ussgelassen sein, von denen die meynung und verstandt gantz verdunckelt würt. Derenhalben niemant mich verdencken mag des unfleiss, etc. Gegeben zu Mentz uff Mitwochen nach dem tag der gebererin gots Marie im fünftzehen hundertsten und im drei und zwentzigsten jar Christi unsers Heylandts ». Servatur in Bibl. Ducali Bip. Cf. Joh. Gottl. Schummels Uebersetzer Bibliothek. Wittenb. u. Zerbst. 1774, pag. 240 sq. et Cat. Bibl. Uffenb. t. II App. II, n. 328, p. 110.

1533. Eadem auctior : « Titi Livii des aller redsprechisten und hochberümtesten Geschichtschreibers Rœmische historien mit etlichen neuwen translationen, etc. durch *Nic. Carbachium* und *Jac. Mycyllum. Getruckt zu Meynz durch Joanem Schœffer* MDXXXIII », fol. Eadem in Bibl. Uffenbach.

Catal. t. II App. II, n. 333, p. 111 sq. additur incunabulis artis typogr. ob insigne de ejus inventione testimonium, quod in fine dedicationis ad Reg. Rom. his verbis legitur: « Solch Werck, allermechtigster König das zuvor an ewer Königlichen Maj. zu Ehren, dazu Fürsten und Herren auch Gemeynden und Stetten Deutscher Nation zu Nuze in Teutsch bracht und in der lœbl. Statt Meynz gefertiget und gedruckt ist, woll Euwer Kö. Ma. genediglich aufnemen, in welcher Statt auch anfangklich die wunderbare kunst der Truckerey und im ersten von dem kunstreichen Johann Guttenberg do man zalt nach Christi unsers Herren geburt tausent vierhundert und funffzig Jar erfunden und darnach mit Fleiss, Kost und Arbeyt Johann Fausten und Peter Schoeffers zu Meynz gebessert und bestændig gemacht ist worden. Darumb dieselb Statt nicht allein bey Teutscher Nation, sonder auch bey aller Welt in ewige Zeyt (als wol verdienet) gebreist und gelobt sol werden, und die Burger und Einwoner daselbst des billich geniesen ».

1541. Ead. repet. ibid. fol.

1546. Ead. ibid. fol.

1551. Eadem : « Titi Livii dess aller Redsprechisten und Hochberümptesten Geschichtschreibers Rœmische Historien jetzundt mit gantzem fleiss besichtigt, gebessert und gemehret. Welche allen Rittermessigen, Gewaltigen, Regierern der Landt und Stett, so sich inn Tugent, Mannheyt, oder Ritterlichen thatten understehn zu üben, nit alleyn zu lesen lüstig, sonder jnen, auch eynem jeden menschen gemeynes stands, vast nützlich und zu wissen noth seindt. Getruckt in der Churfürstlichen Statt Meyntz, durch Ivonem Schœffer, im Jare cIↃIↃLI », fol. c. figg. in IV Part. divisa. In fine: « Vollendet am neundten tag dess Winthermonats, Als mann zalt nach der Geburt unsers lieben Herrn Jesu Christi cIↃIↃLI ». Exstat in Bibl. Ducali Bip.

1562. Argentor. fol.

1568. Livius et Florus Germanice per Zachar. *Müntzerum*, Francof. fol.

1571. Eadem, ibid. fol.

1574. H. a. Argentoratensem memorat Fabricius, forte eamdem cum sequente.

1575. « Titus Livius und Lucius Florus von Ankunfft und Ursprung des Rœmischen Reichs, der alten Rœmer herkommen, Sitten, Weissheyt, Ehrbarkeyt, lœblichem Regiment, Ritterlichen thaten, Victori und Sig gegen ihren Feinden, etc. Jetzund auff dass newe auss dem Latein verteutscht, und mit ordentlicher verzeychniss der fürnemsten Historien, Jarrechnung, kurzer Livischen Chronica, Register, und schœnen Figuren gezieret, dessgleichen vorhin im Truck nie aussgangen. Mit Rœmischer Key. Majest. Freiheyt». fol. charta maj. In fine : « Getruckt zu Strassburg, durch Theodosium Rihel, 1575 ». Præmittitur dedicatio ad Max. II Imp. in qua Rihelius agit de consilio suo, complures veteres historicos, germanice versos, edendi; data d. 18 Martii, 1574. Exstat in Bibl. Duc. Bip.

1594. Argentor. fol.

1605. Argentor. fol.

1616. Argentor. fol.

1776-1782. T. Liv. Rœmische Geschichte, aus dem Lat. übersezt von Joh. Fr. *Wagner*. Lemgo, 4 Th. in-8 maj.

1777-1779. T. Liv. Rœmische Geschichte übersezt von M. *Cilano*, mit Anmerkungen von *Adler*. Hamb. 8, Th. in-8 maj.

Singulas particulas s. orationes T. Livii ex Latino in Germanicum sermonem transtulerunt Jo. Petr. *Miller*, Jo. Mich. *Heinze*, Jo. Eust. *Goldhagen*, *Schwabius*, *Lindnerus*, *Kinderlingius*, Auctor libri inscripti *der Lehrmeister*, et *Mayus*; de quibus vid. si placet, *Schummelius* l. supra cit.

ADDITIONS.

1789-1796. *Lemgo*, 6 voll. in-8. Röm. Geschichte aus dem lat. von J. Fr. Wagner; vom 6n. Bde an fortgesetzt, von G. Ch. Erh. Westphal.

1789-1795. *Halle*, 7 voll. in-8. Autre traduction par G. Grosse.

1790-1798. *Franc. ad Mœnum*, 10 voll. in-8. Nouvelle traduction par J. Ph. Ostertag.

GALLICÆ.

1486 et 1487. Les Décades de Tite-Live, translatées en françois (par Pierre *Bercheure* ou *Berchoire*). Paris, 3 voll. in-fol.

Le 3e volume est sans date.

1515. Les grandes Décades de Tit. Livius, translatées de latin en français (p. Pierre *Bercheure* ou *Berchoire*), nouvellement corrigées et amendées; et en suivant les faits dudit T. Livius aucunes additions de plusieurs grands historiographes si comme Orose, Salluste, Suétone et Lucain. Paris, *Guillaume Eustache* 1514, et *François Regnault* 1515, 3 voll. in-fol.

1530. Les grandes Décades de Tite-Live, avec des additions de plusieurs grands Historiographes, si comme Dion,

Salluste, Suétone et Lucain. Paris, X Livres in-fol. (charact. Goth.)

1553. Primæ Decadis liber secundus interprete Henr. *Sallenovano* prodiit Pictavii.

1553. Idem ex versione Jac. *Gohorrii*, Lugd.

1562. T. Livius, Claudio *Guichardo* interprete. Paris.

1568. Les concions et harangues de Tite-Live, traduites en français par J. de *Amelin*. Paris, *Vascosan*, in-8.

1582. Les Décades de Tite-Live traduites en français par Vigenère, *Hamelin* et Antoine de *La Faye*, à Paris, in-fol.

1583. Eadem versio rep.

1583. T. Livius Gallice versus a Blasio *de Vigenere*. Paris, 2 voll. in-fol. Præter Livii textum continet notas Vigenerii in primam Decadem.

1584. Ant. *Fayi* versio rep. 3 voll.

1606. Blasii *de Vigenere* versio rep. Paris. 2 voll. in-fol.

1617. Eadem, ibid. 2 voll. in-fol.

1653. Les Décades de Tite-Live, depuis la naissance de Rome jusqu'à la réduction de la Macédoine, avec les Suppléments de Freinshemius, traduits du latin en français par Pierre du *Ryer*, à Paris, 2 vol. in-fol.

1653. Eadem versio rep. Lugd. 14 voll. in-12.

1700. Eadem rep. Roterod. 8 voll. in-12.

1723. Traduction du XXXIIIe livre de Tite-Live par François *de Malherbe;* vid. ej. Opp. Paris. in-12, t. II. Hanc Malherbii interpretationem pro insigni exemplo commendat Sorellus in Bibl. Gallica.

ADDITIONS.

1739. *Paris*, 10 voll. in-12. Histoire romaine de Tite-Live, trad. en fr. par Guérin, Professeur de l'Université.

1741. *Paris*, 3 voll. in-12. Traduction nouvelle de Tite-Live par l'abbé Brunet, curé de Bernières au pays de Caux (1).

1769-1771. *Paris*, 10 voll. in-12. La traduction de Guérin, retouchée par Cosson, Professeur de l'Université.

1784. *Paris*, 2 voll. in-12. Morceaux choisis de Tite-Live trad. par l'abbé Paul.

1810-1812. *Paris*, 15 voll. in-8. Traduction nouvelle par Dureau de la Malle, revue par Noël, avec le texte latin.

1824. *Paris*, 2 voll. in-8, ou tomes XVI et XVII de la précédente traduction, contenant les Suppl. de Freinshemius trad. en français par M. Noël.

ITALICÆ.

. . . . Per Christoph. *Landinum*. Memorat hanc Fabricius t. I Bibl. Lat. p. 289 ed. Ern. sed sine a. et l. nota.

. . . . Diece libri della prima Deca di Tito Livio, tradotti di latino in lingua volgare, con epistola dedicatoria da Luca di Giovani Bonacorsi Cartolajo Fiorentino (*in Firenza*, *Luca Bonacorsi*), in-fol. circa annum 1472.

1476. Interprete Rugero *Ferrario*. Romæ, 3 voll. in-fol. Vid. Lambecius, lib. II de Bibl. Vindob. pag. 947. Sed du-

(1) Ce traducteur n'a donné que la première Décade de Tite-Live.

bitavit Maffeius, num hic auctor esset Italicæ versionis, an potius exscriptor. Interpretem Maittairius fuisse docet.

1478. Eadem per Ant. de Bononia. Venet. in-fol.

1481. Eadem, ibid. in-fol.

1481. Eadem : Le Deche di T. Livio. In Vinegia, per Octaviano Scoto, a di XXIII de giugno, in-fol.

1490. Eadem, ibid. ap. Barthol. de Zanis, in-fol.

1493. Eadem : Le Deche, cioe la prima, terza et quarta di T. Livio vulgare historiate; con uno certo trattato de bello Punico, composto da M. Leonardo *Aretino*. In Vinegia, per Zouane Vercellese, in-fol.

1511. Eadem, ibid. in-fol. una cum Leohn. Aretini libro de bello Pun.

1535. Le Deche di Tito Livio. Vinegia, in-4.

1544. Interprete Jac. *Nardi* Florentino, Venet. in-fol. ap. Juntas.

1547. Eadem, ibid. ap. eosd. in-fol.

1554. Eadem : Le Deche di T. Livio delle historie Romane, tradotte nella lingua Toscana da Jac. *Nardi*, cittadino Fiorentino, et nuovamente dal medesimo già la terza volta rivedute et emendate, etc. In Vinegia, nella Stamperia de' Giunti, in-fol.

1562. Eadem, ibid. ap. eosd. in-fol.

1574. Eadem : Le Deche di T. Livio Padovano dell' Istorie Romane, divise in due parti. Tradotte in lingua Toscana da M. Jac. *Nardi*, cittadino Fiorentino. Con le Postille, che dichiarano secondo i nomi moderni, i paesi, le città, i fiumi, i luoghi, le monete e molte altre cose degne d'esser notate,

per intelligenza del Lettore. Con la tavola de' Re, Consoli, Tribuni, Dittatori, Pretori, Edili curuli, Censori, Auguri, Pontefici, Interregi, e delle cose notabili. Dichiaratione di molti vocaboli Toscani, dal Traduttore in molti luoghi usati, con l'indice delle Sentenze che nell' opera si contengono. In Vinegia, al segno del Seminante. II voll. in-4.

1575. Eadem : Deche di Tito Livio, già tradotte da M. Jac. *Nardi*, cittadino Fiorentino : et hora, oltra quello che è nella seguente faccia notato, rivedute, corrette, accresciute de' Sommarii a ciascun libro, et degli anni della città nelle margini d'esso, et del Supplemento della seconda deca, da M. Franc. Turchi Trevigiano. In Vinegia, dai Giunti, in-fol. Versio excellens, eoque multum æstimata; vid. Fontanini Bibl. dell' eloquenza Italiana, etc. Venez. 1753, t. II, pag. 287.

ADDITIONS.

1734. *Venezia*, in-fol. Traduction italienne de Nardi et Fr. Turchi.

1774. *Napoli*, 6 voll. in-8. Nouv. édit. de la même traduction.

1800. *Milano*, 10 voll. in-8. Nouvelle édition.

1804-16. *Brescia*, 33 voll. in-12. Storia Romana, trad. de L. Mabil.

1824. *Milano*, in-8. Nouv. édit. de la trad. de Nardi, avec la trad. des Suppl. de Freinshémius, par Fr. Ambrosoli, tome Ier.

BELGICÆ.

1541. Antwerp. in-fol.

1562. Colon. ap. Jo. Gymnicum, in-fol.

1571. Ibid. ap. eumd. in-fol.

1614. Titi Livii Romensche historien. Amst. in-fol.

1635. De Romensche historie door Titus Livius. Amst. in-fol. c. figg.

ANGLICÆ.

1600. The Roman History, written by Titus Livius, translated by Philemon *Holland*. Lond. in-fol.

ADDITIONS.

1745. *London*, 6 voll. in-8. A new and accurate translation by Hayes.

1761. *Edinburgh*, 8 voll. in-12. Nouvelle édit. de la même traduction.

1797. *London*, 6 voll. in-8. The history of Rome, translated by G. Baker.

1812-14. *London*, 6 voll. in-8. Nouvelles éditions de la même traduction.

SUECICA.

1626. *Holmiæ,* in-fol. Erico Benedicto *Schrædero* Nycopensi interprete.

HISPANICÆ.

1550. Compendio de las catorze decadas de Tito Livio Paduano. Argent.

1553. Colon. ap. Arn. Birkmannum, in-fol. ad Philippum Principem.

GRÆCA.

Livium Græcum lingua vulgari fecit *Maurocordatus de Scarlati*, interpres et Consiliarius Portæ Ottomanicæ, qui a. C. 1712 diem obiit : sed necdum edita est illa interpretatio.

ARABICA.

De Arabica versione dictum supra pag. 294.

TABULA

RERUM

QUÆ IN HAC PRIORI PARTE DUODECIMI VOLUMINIS CONTINENTUR.

Editoris præfatio vii

Creverii in Livium præfatio 1

Caput primum. — De Livio *Ib.*

Art. I. De vita Livii 1

Art. II. Quæ spectant ad historiam operis Liviani. 3

Art. III. De operis Liviani virtutibus et vitiis 6

Art. IV. Criminationes ad animum moresque Livii pertinentes 36

Art. V. Honores ejus memoriæ a Patavinis habiti.. 38

Caput secundum. — De Livii editoribus et interpretibus 40

Art. I. De iis qui J. Frid. Gronovium antecessere editoribus *Ib.*

Art. II. De Gronoviis 41

Art. III. De Dujatio 45

Art. IV. De Supplementis Freinshemianis 49

Art. V. De Th. Hearnii et Clerici editionibus.... 54
Caput tertium. — De instituti nostri ratione 58
Art. I. De laude debita antiquitatis interpretibus.. *Ib.*
Art. II. Leges interpreti servandæ 62
Art. III. De nostro in Supplementa Liviana labore. 82
Disputatio brevis de Ponderibus, Pecunia, Mensuris a Livio memoratis.................. 88
Appendix de Ære gravi 103
Editoris novi monitum...................... 110
Tabulæ octo Nummorum, Ponderum, apud Romanos et Græcos, auctore Letronne............ 111
Jo. Frederici Gronovii præfatio 129
Tabulæ historicæ........................ 143
Quædam antiquitatis monimenta.............. 253
I. Duodecim Tabulæ legum decemviralium....... *Ib.*
II. Inscriptio Columnæ rostratæ Duilio in foro positæ.............................. 260
III. Senatusconsultum de Bacchanalibus 261
IV. Monumentum Ancyranum 262
Notitia literaria de T. Livio 281

FINIS PRIORIS PARTIS DUODECIMI VOLUMINIS.

BIBLIOTHECA
CLASSICA LATINA
SIVE
COLLECTIO
AUCTORUM CLASSICORUM LATINORUM
CUM NOTIS ET INDICIBUS

On souscrit, à Paris,

CHEZ N. E. LEMAIRE, Éditeur, rue des Quatre Fils, n° 16, au Marais.
BARROIS l'aîné, libraire, rue de Seine, n° 10, Faub. St-Germ.
DEBURE frères, libraires du Roi, rue Serpente, n° 7.
TREUTTEL ET WURTZ, libraires, rue de Bourbon, n° 17.
F. DIDOT, imprimeur du Roi et de l'Institut, rue Jacob, n° 24.
ANT. AUG. RENOUARD, libraire, rue de Tournon, n° 6.
BOSSANGE père, libraire, rue de Richelieu, n° 60.
BRUNOT-LABBE, libraire de l'Université, quai des Augustins, n° 33.
MONGIE aîné, libraire, boulevard Italien, n° 10.
H. VERDIÈRE, libraire, quai des Augustins, n° 25.
ARTHUS-BERTRAND, libraire, rue Hautefeuille, n° 23.

Et chez tous les Libraires de France et des pays étrangers.

T. LIVII PATAVINI

QUÆ EXSTANT

OMNIA OPERA

EXCUDEBAT FIRMINUS DIDOT,

REGIS ET GALLICARUM ACADEMIARUM TYPOGRAPHUS.

TITUS LIVIUS
PATAVINUS

AD CODICES PARISINOS RECENSITUS
ET SUPPLEMENTA FREINSHEMII

INDICES DUO

NOVI ET ABSOLUTISSIMI

QUORUM PRIOR IN T. LIVIUM ET J. FREINSHEMIUM
ET ALTER IN T. LIVII EPITOMAS

CURANTE

N. E. LEMAIRE

VOLUMEN DUODECIMUM
PARS POSTERIOR

PARISIIS
COLLIGEBAT NICOLAUS ELIGIUS LEMAIRE
POESEOS LATINÆ PROFESSOR

MDCCCXXV

EDITORIS NOVI

DE LIVIANIS INDICIBUS

PRÆFATIUNCULA.

Ante quam duos Indices novos, amice lector, tum priorem in T. Livii libros superstites et integra J. Freinshemii Supplementa, tum posteriorem in T. Livii epitomas tibi perlegendos offeram, non possum silentio dissimulare, neque non amoliri breviter subturpiculas oscitantium blateronum mussitationes, quibus inepte, ne dicam improbe, laborem hunc concinnandorum Indicum identidem impeti audio. Nemo certe non exploratum habet, quam frustra tempus et oleum consumpserit, qui malevolis aut ignaris respondere studeat : literas enim et artes citius delebit oblivio, quam isti oblatrare desinent.

Nunc igitur quanta vel rerum ignorantia, vel animi malignitate obcæcatos dixerim eos, qui vitio rem vertant, ex qua pro tædiis et sudore, pro spinis et sumptibus omnimodo exsurgentibus, nullum prorsus emolumentum, nullas fere laudes infelix editor percipiat! Nam quid librorum amator et temporis parcus habere utilius valet rerum et verborum Indicibus? quid horum laboriosus instructor magis operosæ ac molestæ aleæ plenum inveniet? Indicem cupide optant, sitienter appetunt viri

bonarum literarum studiosi, et doctrina qualibet commendabiles: hoc quasi Ariadnæo filo multiplices inter vocabulorum ambages ducente, certi et sine periculo diriguntur gradus, erroresque aliter inextricabilis Labirynthi statim expediuntur: hoc deficiente, nulla vocari potest editio integra, vere absoluta et opportuno aditu prædicanda.

Itaque in Virgiliani Indicis præfatione (1) jamjam harum ineptiarum præscius et inconsiderata aut perversa invidiæ consilia anteoccupans, libere profitebar ipsum hoc opus clamare, me nullis lucubrationibus, nulli impensarum generi pepercisse, ut in editionibus etiam optimis omissa supplerem, tollerem falsa vel immutarem, male confusa distinguerem, perperam divisa jungerem in unum, atque ita hominum eruditorum exspectationi satisfacerem. Attamen si post Erythræum, Ruæum, Heyniumque, (quantos et quam diligentes viros!) plurima observaverim corrigenda, non ista me tenet arrogantiæ caligo, ut nihil adhuc in mearum vigiliarum conatibus reperiri arbitrer, quod alterius operam curamque desideret. Nimium enim expertus didici, neminem *horis omnibus sapere*, et sæpius *opere in longo fas* esse *obrepere somnum*.

Tu vero, lector, candide rei literariæ judex, ad portum naviganti jam proximum adspires, ut fecisti, et faveas precor. Vale, atque iterum vale.

N. E. LEMAIRE.

(1) Vide volum. ultimum, pag. IX et seqq.

INDEX

RERUM ET NOMINUM

IN

TITI LIVII

HISTORIARUM LIBROS,

ET IN SUPPLEMENTA FREINSHEMII.

Numeri romani libros, arabici librorum capita indicant.

A.

ABACÆNINI, XVI, 16.

Abaci cum aliis luxus instrumentis primum Romam advecti, XXXIX, 6.

ABBA, urbs Africæ, XXX, 7.

ABBASSUS, Phrygiæ oppidum, XXXVIII, 15.

ABDERA, Thraciæ opp., hod. *Polystilo* vel *Astrizza*, LXV, 29.

ABDERITÆ queruntur apud senatum de crudelitate Hortensii, et in integrum restituuntur, XLIII, 6. — Abderitarum ager, XXXVIII, 41.

ABGARUS, Edessæ princeps, consilia adversus Crassum sociat cum Parthis, CVI, 21. — simulata amicitia prodit Crassum, 34. — proficiscitur ad Parthos, 37. — eosque in prælio juvat, 48.

ABELOX, nobilis Sagunti Hispanus, obsides Hispanorum Sagunto eductos tradit Romanis, XXII, 22.

ABORIGINES, antiquissimi populi Latii, junguntur fœdere Trojanis, I, 1. — petuntur bello, ducemque Latinum amittunt, 2.

ABRUPOLIS regno expulsus a Perseo, XLII, 13, 40.

ABSALOMUS, Aristobuli socer, securi percutitur, CII, 67.

Absentes creati magistratus, IV, 42, 1.

C. ABURIUS, legatus ad Masinissam et Carthaginienses, XLII, 35.

M. ABURIUS, tribunus plebis, moram affert M. Fulvio triumphum petenti, XXXIX, 4. — prætor, LXI, 14. — juris dictionem inter peregrinos sortitur, XLI, 15.

ABYDENI in rabiem versi, sese per omnes vias leti interficiunt, XVII, 18.

ABYDUS (*Abydo, Avido*), Hellesponti urbs, opposita Sesto, hodie *fort des Dardanelles*, XXXI, 17, 1; XXXII, 33; XXXIII, 30, 38. — oppugnata a Philippo, XXXI, 14, 16. — Abydus oppugnata a Romanis,

xxxvii, 9 et 12. — relinquitur obsidio, 12.

Academia, gymnasium Athenis, xxxi, 24.

Acanthus, opp. maritimum Chalcidices in Macedonia, hod. *Erisso*, vi capitur, ac diripitur, xxxi, 45.

Acarnanes dirempti ab Ætolis, xxvi, 24. — ab Ætolis victi Philippum adversus eos arcessunt, 25. — conjurant, se nisi victores ex acie non redituros, ibid. — fœderi, cum Romanis inito, ab Philippo Macedoniæ rege adscribuntur, xxix, 12, — ob duos juvenes, in Cereris Initiis ab Atheniensibus interfectos, Atticam depopulantur auxilio Macedonum, xxxi, 14. — eorum concilium Leucadem indicitur, xxxiii, 16. — respuunt societatem Romanam, xxxiii, 16. — in deditionem populi romani veniunt, 17. — tentantur ab Antiocho, xxxvi, 11, 12. — Acarnanum factiones, xliii, 16. — eorum concilio Leucas eximitur, xlv, 31. — Acarnanum portus, xxviii, 7. — honestas, candor, constantia amorque libertatis xxvi, 25, 6.

Acarnania inter Ætoliam atque Epirum posita, hodie *Carnia*, xxxiii, 17.

Accensi, i, 43; viii, 8.

Accius Navius, augur, cotem novacula discidit, i, 36.

Accua, opp. Apuliæ, vi capta, xxiv, 20.

Accuæus Vibius, vid. Vibius.

Acerræ, opp. Insubrium in Gallia Transpad.), direptæ et incensæ a Pœnis, xxiii, 17. — restituuntur, xxvii, 3.

Acerranis civitas sine suffragio data, viii, 17.

Aceto perruptæ rupes, xxi, 37.

Achæi auxilium impetrant a Philippo contra Machanidam et Ætolos, xxvii, 29. — Philippo ad Dymas occurrunt, 31. — cum Ætolis Eleisque ad Messenen prospere pugnant, 33. — pepigerunt, se quotannis juraturos in verba Philippi, xxxii, 5, 25. — iis quædam urbes redduntur, ib. — eos a societate Philippi abducere conatur T. Quintius consul, 19. — post longam et ancipitem deliberationem Romanis se adjungunt, 20 et seqq. — prælio fundunt Androsthenem, xxxiii, 14. — omnem eorum oram vastant copiæ Philippi et Nabis, xxxiii, 14; 35, 15. — iis suæ redduntur urbes, xxxiii, 34. — et Acrocorinthus traditur, xxxiv, 50. — bellum adversus Nabin decernunt, xxxv, 25. — eos tentat Antiochus, 47. — obsident Messenen in Peloponeso, xxxvi, 31, — tradunt Zacynthum Romanis, 32. — depopulantur oram maritimam Ætolorum, xxxvii, 4. — mittunt auxilium Attalo Pergami obsesso, 20. — Seleucum ex agro Pergameno castra movere cogunt, 21. — decernunt bellum in Lacedæmonios, xxxviii, 32. — eosque achaico concilio contribuunt, 34. — Achæorum concilium indici vetabat lex, nisi belli pacisve causa, et quum legati cum literis aut scriptis mandatis venirent, xxxix, 33. — concilium Ægii habitum, xxviii, 7, 8. — et Argis, xxxi, 25. — fœdus, xxxii, 19, 2. — portus, xxxvii, 9. — funditores, xxxviii, 29. — Achæos sibi reconciliare studet Perseus, xli, 32. — Macedonibus interdixerant finibus suis, xli, 23, 24; xlii, 6. — eorum primores insimulantur favisse Perseo, xlvi, 7. — missi Romam principes gentis ad mille retinentur in Italia, ibid. — odium Achæorum in Callistratem, aliosque romanæ factionis, 8. — de exsulibus suis interpellant fru-

stra, 15. — exsulum eorum causa tractatur in senatu, XLVII, 27, 43. — exsules remittuntur, XLIX, 3. — præbent auxilia Romanis contra Andriscum, L, 2. — eorum fidem implorant Oropii contra injurias Atheniensium, LI, 28.—Spartanorum cum ipsis controversia, 29. — legati romani mandata exponunt ad dissolvendum Achaicum concilium pertinentia, 33. — ab Achæis male habentur itidemque rursus alii, 60. — Achæi bellum adversus Lacedæmonios decretum faciunt, 65. — eorum magna vis cæditur a Metello, LII, 3. — rursum vincuntur a Mummio, 14. — ducenta talenta pendere jubentur Lacedæmoniis, 19.—deficiunt ad Archelaum prætorem Mithridatis, LXXVIII, 29.

ACHÆI Phthiotæ liberi esse jubentur, XXXIII, 32; XXXVI, 15.

ACHAIA, regio Peloponesi, h. *Chiarenza* in *Morea*, XXV, 15; XXXI, 26.

ACHAIA Phthiotis pars Thessaliæ, XLI, 22; XLII, 67.

ACHARRÆ, opp. Hestiæotidis in Thessalia, XXXII, 13.

ACHELOUS, amnis inter Ætoliam et Acarnaniam, h. *Aspro-Potamo*, XLIII, 21, 22.

ACHERON, fluvius Bruttiorum et Epiri, VIII, 24.

ACHERUSIA aqua, lacus Epiri, et palus Campaniæ, VIII, 24.

ACHILLAS occidit Pompeium, CXII, 16, — a Photino Alexandriam accedere jubetur cum exercitu, 31. — Cæsarem in maximum periculum conjicit, 41. — ad eum transfugit Arsinoe, 46.—cujus imperio occiditur, 62.

ACHIVI, I, I.

ACHOLLA, opp. Africæ, XXXIII, 48. —recepto Cæsaris præsidio, a Considio oppugnatur, CXIV, 17. — liberatur obsidione, 20.

ACHRADINA, pars Syracusarum, XXIV, 21; XXV, 24. — circumsidetur a Marcello, XXV, 26. — deditur Romanis, 31.

Acies Romana descripta, VIII, 8. — cum phalange Macedonica collata, IX, 19. — quomodo structa apud Romanos et Latinos, VIII, 8. — triplex, XXIII, 29. — Romanæ, XXI, 55; XXII, 45; XXVII, 14; XXX, 8 et 33; XXXIII, 8; XXXVII, 39; XLII, 58.—Hannibalis, XXI, 55; XXII, 4, et 46; XXX, 33; XLIX, 35.—Antiochi, XXXVII, 40. — Hasdrubalis, XXIII, 29; XXVII, 48. — Gallorum, XXXVIII, 26. — Hispanorum, XXIX, 2. — Macedonum, XXXIII, 18. — Persei, XLII, 58; XLIV, 40.—Punica, XXVIII, 14. — Rhodiorum, XXXIII, 18. — Cimbrorum, LXVIII, 61.

ACILIANI libri Græci, XXXV, 14.— in Latinum versi a Claudio, XXV, 39.

C. ACILIUS, tribunus plebis, XXXII, 29.

L. ACILIUS, XL, 31.

M'. ACILIUS, legatus ad Ptolemæum, XXVII, 4. — in sententiam ejus senatusconsultum fit, 25.

M'. ACILIUS GLABRIO, tribunus plebis, XXX, 40. — decemvir sacrorum, XXXI, 50. — ædilis plebis, XXXIII, 25. — prætor, XXXIII, 24. — sortitur juris dictionem inter cives et peregrinos, 26. — servos vincit in Etruria, 36. — ambit consulatum, XXXV, 10. — consul creatur, XXXV, 24. — sortitus Græciam, ludos magnos Jovi vovet, XXXVI, 1, 2. — paludatus Urbe egreditur, 3. — in Thessalia capit Limnæam et Pellinæum urbes, 14. — proficiscitur ad Thermopylas, 16. — ejus ad milites oratio, 17. — instruit aciem, 18. — cædit Antiochum, 19. — expugnat Heracleam, XXII, 23, 24. — ab eo pacem petunt Ætoli, XXVII, 28.—obsidet Naupactum, et

Herculi sacrificium facit, 30 — corona cingit Lamiam, XXXVII, 4. — eam capit, 5. — triumphat de Antiocho et Ætolis, 46. — petit censuram, sed, accusatus a duobus tribunis plebis, petitione desistit, 57.

M'. ACILIUS GLABRIO, duumvir, Pietatis ædem dedicat, XL, 34. — statuam auratam, omnium in Italia primam, ponit patri Glabrioni, ibid. — ædilis curulis, XLVI, 5. — consul suffectus in L. Postumii demortui locum, XLVII, 29.

M'. ACILIUS GLABRIO, cos., XCVIII, 90. — successor Lucullo missus, 100. — in Bithynia desidet, 102.

M'. ACILIUS BALBUS, cos., XLVIII, 30; LXII, 54.

Q. ACILIUS triumvir coloniæ deducendæ, XXI, 25.

ACILLA, vid. ACHOLLA.

ACRÆ, opp. Siciliæ, XXIV, 36.

ACRÆPHIA, op. Bœotiæ, XXXIII, 29.

ACRÆUS JUPITER, XXXVIII, 2. — Acræa Juno, XXXII, 23. — ejus promont. ibid.

ACRILLÆ Siciliæ, XXIV, 35.

ACROCORINTHUS, XXXIII, 31; XXXIV, 49, 50.

ACTANIA insula domatur a Druso, CXXXVII, 7.

ACTIACUM bellum, I, 19. — Actiaci ludi, CXXXIII, 9.

ACTIUM, Acarnaniæ portus et promontorium, XLIV, 1; CXXXII, 30. — ad Actium victus Antonius, CXXXIII, 1, 8.

Actor tragicus, XXIV, 24. — actores fabellarum Atellanarum, vid. Atellanæ.

M. ACUTIUS, tribunus plebis, V, 10.

Adcensi, vide *Accensi*.

Adcusatio, v. Reus.

Addicti, v. Æs alienum, et Nexi.

ADHERBAL rei maritimæ præfectus apud Pœnos, XIX, 7. — vincit P. Clodium ad Drepanum, 18 sqq. — Adherbalis cum Lælio pugna in freto Gaditano, XXVIII, 30.

ADIATORIX, quod colonos romanos occiderat, cum filio interficitur, CXXXIII, 85.

ADIN Regulus obsidet, XVIII, 17.

Adoratio, IX, 28, 2.

ADOREUS, mons Phrygiæ, XXXVIII, 18.

Adparitores, vid. *Apparitores*.

ADRAMYTTENORUM in trucidandis Romanis sævitia, LXXVIII, 10.

ADRAMYTTEUM (*Adramitti, Dimitri*), opp. Mysiæ, XXXVII, 19.

ADRIA s. HADRIA (h. *Adria*) opp. Venetorum, XXIV, 10. — Tuscorum colonia, unde mare dictum, V, 33.

ADRIA, colonia Romana, XI, 22.

ADRIA, opp. Piceni (h. *Atri*), unde Adriani, XXXIV, 45. — ob servatam fidem a Romanis laudantur, XXVII, 10.

ADRIANUS ager, XXII, 9.

ADRIANUS CÆSAR refici repurgarique jubet tumulum Pompeii, CXII, 18.

ADRIATICUM mare, V, 33; X, 6; XI, 22; XL, 21; XLIV, 31; XLV, 14.

ADRIATICUS sinus, I, 1; X, 2.

ADRUMETANI mulctantur a Cæsare, CXIV, 65.

ADRUMETUM, opp. maritimum Byzacii in Africa propria, hodie *Mahometa*, XXX, 29.

Adulationes humi jacentium, IX, 18, 2.

Adulterii pœna pecuniaria, X, 31.

Adversa nudant voluntates sociorum, XLII, 63. — adversa fortiter, secunda moderate ferre, Romanum est, XLII, 62.

ADVERTA, Gallorum regulus, XLV, 19.

Advocati, XXVI, 48, 4.

ÆACIDIS fatale omen, taurus cum lupo pugnans, XII, 42.

ÆBURA, Carpetaniæ opp. in Hispania, XL, 30, 32, 33.

ÆBUTIA, anus honesta ex Aventino, XXXIX, 11 sq.

L. ÆBUTIUS consul moritur, III, 6.

M. ÆBUTIUS, tribunus militum secundæ legionis, XLI, 1.

M. ÆBUTIUS ELVA, triumvir creatus ad coloniam Ardeam deducendam, IV, 11.

M. ÆBUTIUS ELVA, creatur prætor, XL, 17. — sortitur Siciliam, ibid.

POSTUMUS ÆBUTIUS CORNICEN, consul, IV, 11.

POSTUMUS ÆBUTIUS ELVA, magister equitum, IV, 21.

P. ÆBUTIUS, XXXIX, 9. — eum pupillum Bacchis initiari vult mater, ibid. — rem aperit consuli, 11. — ei præmia dantur a senatu ob detecta Bacchanalia, 19.

T. ÆBUTIUS, consul, II, 19. — magister equitum, ibid.

T. ÆBUTIUS CARUS, triumvir coloniæ deducendæ, XXXIX, 55. — prætor de tumultu Sardiniæ senatui scribit, XLI, 5. — proprætor, XLI, 15. — decemvir agris dividendis, XLII, 4.

ÆCÆ, urbs Appulorum, oppugnatæ, XXIV, 20.

ÆDEPSUM, Eubœæ oppidum, LXXXIII, 46.

Ædes vovere, definire, terminare, condere, effari, consecrare, inaugurare, dedicare, exaugurare, I, 55, n. 3. — locare, V, 23, n. 6. — exigere et tueri sarta tecta, VI, 4, n. 4. — probare, IV, 22, n. 5.

Ædes Æsculapii Carthagine, XLI, 22. — Alba, Capuæ, XXXII, 9; XL, 45. — Apollinis, III, 63, 5; IV, 29; VII, 20; XXVII, 37; XXXIV, 43; XXXVII, 58; XXXIX, 4; XLI, 17. — Bellonæ, X, 19, 10; XXVI, 21; XXVIII, 9; XXX, 21, 22; XXXI, 47; XXXIII, 24; XLI, 6. — Castoris, II, 20, 42; VIII, 11. — Cereris, III, 55; XXVIII, 11; XLI, 28; CXXXII, 24. — Cloacinæ, III, 48. — Concordiæ, IX, 46; XXII, 33; XXVI, 23; CXIII, 3. — Deorum Penatium, XLV, 16. — Dianæ, XXXIX, 2; LXI, 25. — Fauni, XXXIII, 42; XXXIV, 53. — Feroniæ, XXXIII, 26. — Fidei, LVIII, 50. — Fortunæ, XXIII, 19; XXV, 7; XXVII, 11, 23; XXXIII, 27; XLIII, 13. — Fortis Fortunæ, X, 46; XXVII, 11. — Fortunæ Equestris, XL, 40; XLII, 3. — Fortunæ Primigeniæ, XXIX, 36; XXXIV, 53; XLIII, 13; CXIII, 29. — Herculis, XXI, 62; XXXII, 1, 9; XXXVIII, 35. — Herculis rotunda, X, 23. — Honoris, XXVII, 25. — Jovis, in Campo, XLVIII, 10. — Ariciæ, XXIV, 44. — Cære, XXVII, 23. — Cumis, ibid. — Formiis, XXXII, 1. — Lanuvii, XXXII, 9. — Minturnis, XXVII, 39; XXXVI, 37. — Ostiæ, XXXII, 1. — Satrici, XXVIII, 11. — Tarracinæ, XXVIII, 11; XL, 45. — Jovis Acræi, XXXVIII, 2. — Jovis Capitolini, I, 55; II, 8; IV, 20; XXVII, 4; XXXII, 1; XXXV, 41; XLI, 20, 27. — Jovis Feretrii, I, 10, 33; IV, 20. — Jovis Optimi Maximi, VII, 3; XXXVI, 35. — Jovis statoris, I, 12; XXVII, 37. — Jovis tonantis, CXXXVI, 13. — Jovis Viciliui, XXIV, 44. — Junonis, V, 21; X, 2; XXI, 62. — Junonis Laciniæ, XXVIII, 46; XLII, 2, 3. — Junonis Monetæ, VII, 28; XLII, 7. — Junonis Reginæ, XXVII, 37; XXXIX, 2. — Junonis Sospitæ, VIII, 14; XXXII, 30; XXXIV, 53. — Juventatis, XXXVI, 36. — Larium Permarinum, XL, 52. — Liberi et Liberæ, III, 55; XLI, 28. — Libertatis, v. Libertas. — Lunæ, XL, 2; LXI, 27. — Martis, VI, 5; VII, 23; X, 23; XXVII, 23; XXXV, 9; XXXVIII, 28. — Matris Magnæ, XXIX, 37;

xxxvi, 36. — Matris Matutæ, vid. Matutæ.—Mentis, xxii, 10; xxiii, 31; lxv, 21. — Mercurii, ii, 21, 27. — Minervæ, xxxv, 36. — Monetæ, iv, 7, 20; vi, 20; xxxiii, 26. — Opis, xxxix, 22. — Penatium, xlvi, 5. — Pietatis, xl, 34. — Quirini, iv, 21; viii, 20; x, 46; xxviii, 11. — Salutis, ix, 43; x, 1; xv, 5; xxviii, 11. — Sanci, xxxii, 1. — Saturni, ii, 21; xxii, 1; xlii, 21, 27. — Spei, xxi, 62; xxv, 7; xl, 51. — Summani, xxxii, 29. — Telluris, ii, 41. — Veneris, x, 31; xxix, 37; xli, 27. — Veneris Erycinæ, xxii, 10; xxiii, 31; xxx, 39; xl, 34. — Veneris genitricis, cxvi, 10. — Veneris Victricis, cv, 28. — Vestæ, xxvi, 27; xxviii, 11.—Victoriæ, x, 33; xxix, 14; xxxv, 9. — Virtutis, xxvii, 25; xxix, 11. — Vulcani, xxxii, 29; cxxvi, 30.

Ædes Cassii publice dirutæ, ii, 41. — item Sp. Mælii, iv, 16; et Vitruvii, viii, 20.

Ædicula Victoriæ Virgini dicata, xxxv, 9.

Ædificia publica æediles censoresque locant, exigunt, et sarta tecta tuentur, v, 23, n. 6; vi, 4, n. 4. — et probant, iv, 22, n. 5.

Ædiles plebei, ii, 33, 3; iii, 6. — ædilibus qui nocuisset, ejus caput Jovi sacrum, 55. — senatusconsulta in ædem Cereris ad eos deferri jubentur, ibid. — eos leges decemvirales in æs incisas in publico proposuisse, sunt qui scribant, 57. — iis negotium datur, ut animadvertant, ne qui, nisi Romani, Dii colantur, iv, 30. — ut urbem circumeant, aperirique tabernas et mœstitiæ publicæ speciem urbi demi jubeant, xxiii, 25. — instaurant ludos plebeios, xxxviii, 10 (vid. ludi). — ædilis plebei esse non potest, cujus pater, qui curuli sella sederit, vivit, xxvii, 21; xxx, 19.

Ædiles ex Patribus, sive curules, vi, 42; vii, 1. — matronas probri accusant, x, 31. — per quatriduum ludos scenicos faciunt, xxiv, 43. — instaurant ludos Romanos, xxv, 2; xxvii, 6; xxviii, 10. — vitio creati, iidem reficiuntur, cxxxvi, 59. — dona dant populo, xxv, 2. — opera et ædificia locant, exigunt et tuentur sarta tecta, v, 23, 6; vi, 4, 4. — unde initium sumserint fori ornandi, quum tensæ ducerentur, ix, 40. — curam habent fornicum, popinarum, locorum hominumque impudicorum, viii, 22; x, 31; xxv, 2. — dicunt plerisque diem, quia plus, quam lege finitum erat, agri possiderent, x, 13. — diem dicunt pecuariis, xxxiii, 42; xxxv, 10. — ædiles plerumque communiter accusant, xxxviii, 35, 5. — incusantur ab senatu, quod non prohiberent novos ritus sacrificandi precandique Deos, xxv, 1. — ædiles Cereales, cxvi, 20. — ædilibus frumentum, a victis hostibus datum, trahitur, xxiii, 41.

Ædilitii scribæ et viatores, xxx, 39.

Æditui ædes sacras omnes tota urbe aperire jubentur, xxx, 17. — corrupti, xxv, 7.

Æduɪ, populus Galliæ Lugdunensis, v, 34. — Romanorum primi socii trans Alpes, lxi, 6. — fratres et consanguinei pop. rom., ibid. — in eorum agros incursiones faciunt Arverni, 8. — mittunt legatos ad Cæsarem, civ, 3. — deficiunt à Cæsare, cvii, 66. — victi pacem petunt, cviii, 8.

Ægæum mare, h. *Archipelagus*, xliv, 28, 29. — procellosum periculosumque, ambiens Cycladas, xxxvi, 43, 1.

ÆGATES, insulæ tres inter Siciliam et Africam Lilybæo prom. objectæ, Phorbantia, Ægusa et Hiera, hod. *Levenzo*, *Favagnama* et *Maretimi*, XXI, 10, 49; XXII, 54; XXIII, 13; XXX, 32.

ÆGELEOS, urbs Thessaliæ, opprimitur ab Attalo, XXXI, 46.

ÆGESTA, urbs Siciliæ, XIII, 49. — Ægestam, sive Segestam, obsidione eximit Duilius, XVII, 11.

ÆGESTANI deficiunt a Carthaginiensibus ad Pyrrhum, XIV, 10. — a Selinuntiis pressi, auxilium implorant Carthaginiensium, XVI, 8.

ÆGIMURUS, insula ex adverso Carthaginis, h. *Galite*, s. *Zimbra*, XXIX, 27. — sinum Carthaginiensem claudit, XXX, 24. — a consule Marcio in potestatem redigitur, XLIX, 44.

ÆGINA, insula in sinu Saronico inter Argolidem et Atticam, olim OEnone dicta et Myrmidonia, h. *Engia*, XXVII, 30, 33; XXVIII, 5, 7; XXXI, 14, 15; XXXII, 39; XXXIII, 30; XXXVI, 42.

ÆGINIENSES, XLIV, 46; XLV, 27.

ÆGINIUM, Thessaliæ oppidum, XXXII, 15; XXXVI, 13; XLIV, 46.— diripitur a Romanis, XLV, 27.

ÆGITNA, Oxybiorum oppidum, XLVII, 30.

ÆGIUM, Achaiæ opp., h. *Voltiza*, XXXVIII, 29. — ibi Achæorum concilium, XXVII, 30; XXVIII, 7; XXXV, 48; XXXVI, 35; XXXVIII, 30.

ÆGUS, Allobrogum dux, transfugit ad Pompeium, CXI, 45.

ÆGYPTUS, VIII, 24.— ex Ægypto legati Romam missi a Ptolemæo Philadelpho rege, et societas cum eo juncta, XIV, 38. — Ægypto imminent Philippus Macedoniæ, et Antiochus Syriæ, reges, XXXI, 14. — Ægypti reges Romanis gratulantur, XXXVII, 3. — Ægypto excedere jubent Antiochum Epiphanem Romani, XLV, 12. — Ægypti status miserabilis ob scelera Physconis, LIII, 17. — turbæ in Ægypto, LXII, 42. — Ægypti in provinciam redactæ res ordinat Cæsar Octav., CXXXIII, 66. — ex Ægypto annona urbis, 70.

ÆGYPTIORUM regum discordiæ, XLVI, 21. — sublatæ, 26.

ÆGYPTIACA magnitudo, CXXXIII, 69.

ÆLIUS GALLUS, eques rom. primus in Arabiam felicem signa infert, CXXXV, 20.— hostes vincit, 24. — morbis fatigatus recedit, 25.

ÆLIUS LAMIA, legatus, contumeliose habitus ab Achæis, LI, 60.

C. ÆLIUS, tribunus plebis, a Thurinis statua et corona aurea donatus, XI, 29.

C. ÆLIUS, tribunus militum tertiæ legionis, XLI, 1, 4.

C. ÆLIUS PÆTUS, consul, XL, 27.

L. ÆLIUS LAMIA, eques relegatur, CIII, 115.

L. ÆLIUS PÆTUS, ædilis plebeius, ludos facit ex mulctaticia pecunia, X, 23.

L. ÆLIUS TUBERO, legatus Pompeii bello Piratico, XCIX, 31. — ex senatusconsulto sortitus Africam, a Varo excluditur, CX, 56.

P. ÆLIUS, inter primos quæstores de plebe creatos, IV, 54.

P. ÆLIUS, legatus ad Antiochum, XXXIV, 59.

P. ÆLIUS, triumvir coloniæ deducendæ, XLI, 13.

P. ÆLIUS LIGUR resistit Mummio de reditu Ciceronis ferenti, CIII, 126.

P. ÆLIUS LIGUS, prætor, XLI, 2. — consul, XLII, 9, 10. — legatus in Illyricum, XLV, 17.

P. ÆLIUS PÆTUS, cos., VIII, 15.

P. ÆLIUS PÆTUS, magister equi-

tum, vitio creatus, abit magistratu, IX, 7. — augur, X, 9.

P. ÆLIUS PÆTUS, augur, XXVII, 36. — moritur pestilentia, XLI, 21.

P. ÆLIUS PÆTUS, ædilis plebis, creatur prætor, XXIX, 38. — sortitur jurisdictionem urbanam, XXX, 1. — magister equitum, 39. — consul, 40. — decemvir agro dividendo, XXXI, 4. — triumvir rebus coloniæ Narniensis ordinandis, XXXII, 2. — censor, 7.

P. ÆLIUS TUBERO, ædilis plebis vitio creatus, abdicat se magistratu, XXX, 39. — prætor creatus sortitur Siciliam, 40. — legatus in Asiam, XXXVII, 55. — prætor iterum sortitur jurisdictionem urbanam, XLI, 8.

Q. ÆLIUS, tribunus plebis, XLI, 6.

Q. ÆLIUS PÆTUS, augur, XXII, 35.

Q. ÆLIUS PÆTUS, pontifex, cadit in prælio Cannensi, XXIII, 21.

Q. ÆLIUS PÆTUS, in locum P. Ælii Pæti, sufficitur augur, XLI, 21. — consul, XLV, 14. — sortitur Galliam provinciam, 17.

Q. ÆLIUS TUBERO, annalium scriptor, IV, 23; X, 9.

Q. ÆLIUS TUBERO, tribunus plebis, fert ad plebem de duabus coloniis Latinis deducendis, XXXIV, 53. — triumvir, XXXV, 9.

Q. ÆLIUS TUBERO obviam mittitur Perseo, XLV, 7. — cura tuendi regis ei mandatur, 8.

Q. ÆLIUS TUBERO, hædinis pelliculis prætura dejectus, LIX, 81.

Q. ÆLIUS, Q. F. TUBERO, cos., CXXXVII, 9.

SEX. ÆLIUS PÆTUS, ædilis curulis, XXXI, 50. — triumvir rebus coloniæ Narniensis ordinandis, XXXII, 2. — consul, 7. — in Capitolio senatum habet, 8. — proficiscitur in Galliam, 9. — nihil memorabile gerit, 26. — censor, XXXIV, 44; XXXV, 9.

T. ÆLIUS, tribunus militum tertiæ legionis, XLI, 1, 4.

ÆMILIA porticus refecta, XLI, 27.

ÆMILIA tribus, XXXVIII, 36.

ÆMILIA, uxor P. Scipionis Africani, XXXVIII, 57.

ÆMILIA, virgo vestalis, incesti damnatur, LXIII, 7, 8.

C. ÆMILIUS, tribunus militum consulari potestate, V, 26. — contra Æquos rem gerit, 28. — tribunus militum consulari potestate iterum, Volsinienses vincit, 32.

L. ÆMILIUS, consul, vincit Æquos et Volscos, II, 42. — iterum consul, Veientes pacem petere supplices cogit, 49. — tertium consul, 54.

L. ÆMILIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 1. — iterum, 5. — tertium, 21. — quartum, 22. — quintum, 32. — fundit Volscos et Latinos, ibid.

L. ÆMILIUS, interrex, VII, 17.

L. ÆMILIUS, quartus decimus interrex, VIII, 23.

L. ÆMILIUS, legatus, Carthaginem mittitur, XXI, 18.

L. ÆMILIUS BARBULA, consul, infert bellum Tarentinis, XII, 10, 16. — ejus stratagema, 20. — de Tarentinis, Samnitibus et Sallentinis triumphat, XIII, 14.

L. ÆMILIUS MAMERCINUS, consul, VII, 1. — secundum consul, 3. — magister equitum, 21.

L. ÆMILIUS MAMERCINUS, magister equitum, VII, 39. — consul, VIII, 1. — dictator, 16. — consul secundum, 20. — dictator iterum, IX, 21.

L. ÆMILIUS PAPUS, consul, XX, 36; XXIII, 21. — censor, XXIII, 21, 22. — triumvir mensarius, XXIII, 21.

L. ÆMILIUS PAPUS, prætor creatus, sortitur Siciliam, XXVIII, 38.

L. Æmilius Papus, decemvir sacrorum, moritur, xlii, 28.

L. Æmilius Paullus, consul, xx, 59. — triumphat, 63. — accusatur, et ambustus vix evadit, ibid. — consul iterum, xxii, 35. — occiditur in pugna Cannensi, 49. — fuerat pontifex, xxiii, 21.

L. Æmilius Paullus, triumvir coloniæ deducendæ, xxxiv, 45. — ædilis, ex pecunia damnatorum pecuariorum clypea inaurata in fastigio ædis Jovis posuit, xxxv, 10. — prætor, 24. — sortitur Hispaniam ulteriorem, xxxvi, 2. — proconsul, cæditur a Lusitanis, xxxvii, 46. — Lusitanos fundit, 57. — vetus candidatus et sæpe repulsam passus, xxxix, 32. — consul, 56. — in Ligures Ingaunos exercitum ducit, xl, 25. — oppugnatur ab Ingaunis, ibid. — erumpit castris, 27. — vincit Ingaunos Ligures, 28. — deque iis triumphat, 34. — nominatur patronus ab Hispanis ulterioribus, xliii, 2. — consul iterum, sortitur Macedoniam, xliv, 17. — ejus, antequam in Macedoniam iret, ad populum gravis oratio, 22. — multa ab eo institutorum militarium in melius mutata, 33. — ejus oratio ad milites, 34. — per Perrhæbiam it ad hostes, 35. — ejus prudens ad Nasicam oratio, 36. — instructo exercitu munit castra, 37. — ejus de pugna dilata oratio, 38. — vincit Macedonas, 41. — acceptis a Perseo literis, illacrymatur sorti humanæ, xlv, 4. — ad eum adducitur Perseus, 7. — benigne excipit Perseum, eumque tacentem alloquitur, 8. — peragrat Græciam, 27. — Amphipoli componit res Macedoniæ, 29. — succendit arma hostium, 33. — trajicit in Italiam, 34. — triumphus, ei decretus a senatu, impeditur a Ser. Sulpicio Galba, tribuno militum, xxxv, 36. — triumphat de Perseo, xxxix, 40. — amittit duos filios, 40. — ejus de sua fortuna oratio, 41. — censor Minervam in æde Fortunæ ponit, xlvi, 17. — ejus mors et elogium, 40. — amor apud cives, 41. — funus, 42.

L. Æmilius M. F. Paullus, cos. magnam pecuniæ vim accipit à Cæsare, cix, 2. — proscribitur a fratre M. Lepido triumviro, cxx, 36. — effugit, connivente fratre, 50.

L. Æmilius Paullus, legatus in decem ad res Asiæ disceptandas componendasque, xxxvii, 55. — resistit Cn. Manlio, triumphum petenti, xxxviii, 44 sq.

L. Æmilius Regillus, prætor, xxxvi, 45. — ei evenit navalis provincia, xxxvii, 2, 4 et 14. — ad eum caduceatores ab Antiocho missi, qui de pace agerent, 18. — habet consilium, 19. — invadit agros Teiorum, 28. — contendit ad hostem, 29. — vincit classem Antiochi, 30. — oppugnat Phocæam, 32. ejus triumphus navalis, 58. — vota ab eo in pugna ædes Larium Permarinum, fixaque supra valvas ejus tabula cum titulo, xl, 52.

L. Æmilius Scaurus Hellespontum mittitur, xxxvii, 31.

Mam. Æmilius, tribunus militum consulari potestate, iv, 16. — dictator dicitur, 17. — Veientes et Fidenates prælio vincit, xviii, 19. — triumphans Urbem ingreditur, 20. — iterum dictator, 23. — quinquennalem censuram redigit ad anni unius et sex mensium spatium, 24. — a censoribus tribu movetur, ibid. — dictator creatur, paulo ante motus tribu, 31. — ejus oratio ad populum, 32. — ejus ad milites adhortatio, 33. — Fidenas capit et triumphat, 34.

Mam. Æmilius, consul, iv, 53.

M'. Æmilius Mamercinus, tribunus consularis, iv, 61. — iterum, v, 1. — tertium, 10.

M. Æmilius, tribunus militum consulari potestate, v, 32.

M. Æmilius, consul, x, 1. — in fugam vertit Græcos, cum Cleonymo in Italiam classe advectos, 2.

M. Æmilius, prætor Siciliæ, xxi, 49.

M. Æmilius, prætor urbanus, xxii, 9, 33; xxvii, 33.

M. Æmilius, frater L. Æmilii Regilli prætoris, decedit, xxxvii, 22.

M. Æmilius Lepidus cos., xi, 29.

M. Æmilii Lepidi, bis consulis atque auguris, tres filii, L., M. et Q., ludos funebres patri, et gladiatorum paria duo et viginti per triduum in foro dant, xxiii, 30.

M. Æmilius, M. Lepidi filius, tribunus militum, xxxvii, 43.

M. Æmilius Lepidus, ædilis curulis, xxiv, 43. — prætor, sortitur jurisdictionem inter cives et peregrinos, ibid. — decemvir sacrorum, xxvi, 23. — jurisdictione M. Atilio mandata, Luceriam provinciam habet, xxiv, 44; xxv, 3.

M. Æmilius Lepidus, legatus ad Ptolemæum, xxxi, 2. — ferociter cum Philippo agit, 18. — pontifex, xxxii, 7. — ædilis, xxxv, 10. — prætor, 24. — sortitur Siciliam, xxxvi, 2. — consul, xxxviii, 42. — et quidem post duas repulsas, xxxix, 56; xl, 46. — quum ædem Dianæ vovisset, devincit Ligures, xxxix, 2. — viam ab Placentia Ariminum perducit, ibid. — triumvir coloniæ deducendæ, 55. — pontifex maximus, xl, 42. — censor, 45. — inimicus M. Fulvio nobiliori, xxxvii, 47; xxxviii, 43, 44; xxxix, 4; xl, 45, 46. — in gratiam reconciliari se cum M. Fulvio patitur, xl, 46. — princeps senatus legitur, 51. — lectus secundo princeps senatus, xli, 27. — lectus tertio, xliii, 15. — moriens vetat se sumptuoso funere efferri, xlviii, 10.

M. Æmilius Lepidus, consul, xlvii, 3.

M. Æmilius Lepidus prætor, liii, 7. — consul, lv, 9. — Vaccæis bellum inferre prohibetur, 27. — non paret senatus legatis, 28. — proconsul, obsidet Pallantiam, lvi, 8. — quam repente relinquit, 9. — unde maxima turba in ejus castris, 10. — ab censoribus adesse jubetur, quod sex millibus ædes conduxisset, quodque villam altius exstructam haberet, lx, 22.

M. Æmilius Lepidus, consul, lx, 4.

M. Æmilius Lepidus, cos., xc, 1. — ob spoliatam Siciliam metuit judicium, 9. — spe restituendorum agrorum conciliat populos Italicos, ibid. — cum exercitu venit ad Urbem, 11. — repellitur, 12. — L. Philippi sententia contra Æmilium Lepidum, 13. — Lepidus fugit in Sardiniam, 15. — ibique moritur, 16. — tædio et dolore, ex cognito uxoris Apuleiæ adulterio, confectus, 17.

M. Æmilius Lepidus, interrex creatur, cvii, 23. — negat se comitia habiturum, 24. — domus ejus oppugnatur, lectulusque conjugis Corneliæ frangitur, ibid.

M. Æmilius Lepidus a Cæsare præficitur urbi, cx, 7. — prætor Cæsarem dictatorem dicit, 40. — pacem facit Marcellum inter et Cassium, ambos Cæsarianos, in Hispania dissidentes, cxii, 49. — triumphat, cxiii, 56. — cum Cæsare consul creatur, ibid. — et ab eo magister equitum adsciscitur, cxvi, 19. — occiso Cæsare, milites in

Campum deducit, 60. — cum eo per internuncios agunt Cassius et Brutus, 66. — in forum descendit, 74. — ejus dicta, et perplexa responsa, 76 et 77. — ab Antonio pontifex max. renunciatur, CXVII, 8. — venit in Galliam, et Sext. Pompeium in sua jura restituit, 35.— ei statua equestris inaurata in Rostris posita, ibid. — a senatu ex Gallia vocatur ad auxilium consulibus et Bruto ferendum, CXVIII, 13. — eum sollicitat Octavianus, CXIX, 39. — ad Lepidum venit Antonius, 45. — Lepidi inconstantia et temeritas, ibid.— Antonium patitur corrumpere milites, 48. — Antonium in castra accipit, 50. — ejus statua subversa; ipse judicatur hostis, 51. — senatui reconciliatur, CXX, 9.— congreditur in insula cum Cæsare et Antonio, fœdusque cum iis triumvirale jungit, 17 et sqq. — triumvir reip. constituendæ cum iis creatur, 26. — fratrem Paullum proscribit, 36. — triumphat in Hispania, 100. — consul iterum, CXXII, 42. — relinquitur ad Urbis et Italiæ præsidium, Cæsare et Antonio adversus Brutum et Cassium proficiscentibus, 50. —devicto Bruto, eum excludere societate imperii student Antonius et Octavianus, CXXV, 1. — Lepidi ignavia, 4. — L. Antonio Romam occupante, ad Octavianum fugit, 29. — eum Octavianus in Africam mittit, CXXVII, 5, 7. — in Siciliam ex Africa trajicit, auxilium laturus Octaviano, CXXVIII, 47, 48.— ejus legiones male mulctantur, CXXIX, 5. — criminatur Octavianum, 27. — corruptis copiis, in castra ejus venit Octavianus, 28, 29. — Lepidus venit in potestatem Octaviani, 30. — triumvirali potestate exsuitur; pontificatum maximum retinet, ibid. et 41. — supplex pro uxore, vix consulem adire potest, CXXXIII, 74. — eum inclementius tractat Augustus, CXXXVI, 70.

M. Æmilii Lepidi, juvenis, conspiratio opprimitur, CXXXIII, 72.

M. Æmilius Numida, decemvir sacrorum, moritur, XXVI, 23.

M. Æmilius Papus, dictator, IX, 7.

M. Æmilius Papus, maximus curio, moritur, XXVII, 6.

M. Æmilius Paullus, magister equitum, male rem gerit, X, 3.

M. Æmilius Regillus consul dicitur a prærogativa centuria, XXIV, 7. — irrito eventu, 8 et 9. — flamen Quirinalis, 8. — flamen Martialis, moritur, XXIX, 11.

Q. Æmilius Barbula, cos. creatus, IX, 20, 21. — secundum consul, 30.

Q. Æmilius Cerretanus, cos., VIII, 37; vid. Q. Aulius Cerretanus.

M. Æmilii Scauri oratio contra Jugurtham, LXII, 18. — creatur consul, 26. — coercet P. Decium prætorem, ibid. — fert legem sumptuariam, 27. — legitur princeps senatus, 27. — scripsit tres libros de vita sua, 45. — triumphat, 51. — viam Æmiliam munit, 52, et LXV, 21. — militem severa disciplina continet, LXII, 53. — legatus, corrumpitur pecunia a Jugurtha, LXIV, 20, 21. — probra in eum hac occasione jacta, 49. — censor, mortuo collega, magistratum retinere nititur, LXV, 21. — designatus iterum consul, a Rutilio postulatur ambitus, et absolutus Rutilium accusat, LXVI, 16. — in tumultu percutitur lapide, LXX, 26. — a Cæpione postulatus repetundarum, absolvitur, LXXI, 24. — accusatus lege Varia, crimen verbo depellit, 42. — ejus in filium severitas, LXXIII, 49.

M. ÆMILIUS SCAURUS ducit uxorem Muciam a Pompeio repudiatam, CIII, 23. — cum Areta bellum gerit, 54. — ejus theatrum, ludorumque magnificentia, CIV, 42, 43. — postulatus repetundarum absolvitur, CVI, 7. — accusatur ambitus, 23. — damnatur ambitus, CVII, 46.

P. ÆMILIUS L. F. M. N. LEPIDUS, cos. suffectus, CXXXI, 49. — porticum privatis impensis perficit, ibid. — censor, CXXXVI, 8.

Q. ÆMILIUS M. F. LEPIDUS consul probat ex SC. pontem Fabricium, CXXXVI, 19, 21.

Q. ÆMILIUS PAPUS cos. Etruscos et Boios vincit, XII, 5.—legatus, captivorum redimendorum causa, ad Pyrrhum, XIII, 14. — cos. iterum, 44—censor severus, XIV, 33.

Ti. ÆMILIUS, consul, II, 61.— ejus res gestæ in Sabinis, 62. — consul iterum, dandi agri plebi auctor, III, 1.

Ti. ÆMILIUS, quinquevir mensarius, VII, 21. — prætor, VIII, 2.

Ti. ÆMILIUS MAMERCINUS, cos., ejusque cum senatu rixæ, VIII, 12.

ÆMUS, seu HÆMUS, Thraciæ mons, h. *Eminek Dag* s. *Balcan*, XL, 21. — ex eo monte creditum vulgo fuit, Ponticum simul et Adriaticum mare et Istrum amnem et Alpes conspici posse, ibid. — eum conscendit Philippus, et degressus nihil vulgatæ opinioni detrahit, 22.

ÆNARIA, seu ARIMA, INARIME, PITHECUSA, h. *Ischia*, insula in sinu Cumano s. Baiano (h. *Golfo di Napoli*) vicina, VIII, 22. Conf. PITHECUSA.

ÆNEA, Macedoniæ opp., XL, 4. — eadem Ænia, XLIV, 10; 32. — Æneates, XL, 4. — statum Æneæ sacrificium, quod conditori Æneæ quotannis fit, ibid.

ÆNEA portus ad montem Atho, XLV, 30.

ÆNEAS, Anchisæ et Veneris filius, I, 1. — profugus venit in Macedoniam, Siciliam et Italiam, ubi Lavinium condit, ibid. — ut animos Aboriginum sibi conciliaret, Latinos utramque gentem appellat, 2. — ejus mors, ibid.

ÆNEAS SILVIUS, rex tertius Albæ, I, 3.

ÆNEI, vid. *Ænus*.

Ænei orbes positi in sacello Sanci, VIII, 20. — ænea signa et limina, v. Signum et Capitolium.

ÆNESIDEMUS DYMÆUS, præfectus præsidii Achæorum Argis, XXXII, 25.

ÆNIA, vid. *Ænea*.

ÆNIANUM sinus, idem qui Maliacus dicitur, XXVIII, 5; XXXIII, 3.

ÆNUS, oppidum Thraciæ, proditione capitur a Philippo, XXXI, 16. — conditum ab Ænea, XL, 4.— Æno præsidium regis Antiochi deducitur, XXXVII, 60.—controversiæ cum Philippo de Æni possessione, XXXIX, 24, 27, 28. — Ænum sibi petit Attalus, XLV, 20. Conf. ad XLV, 29.

ÆNEI, XXXI, 31. — Ænii, XXXVII, 33; XLV, 27.

ÆOLIS, pars Asiæ Minoris inter Ioniam et Mysiam, XXXIII, 38; XXXVI, 8, 12, 18, 25; XXXVIII, 16.

ÆPULO, Istrorum regulus, ne vivus capiatur a Romanis, pectus ferro trajicit, XLI, 11.

ÆQUI, seu ÆQUANI, ÆQUICOLÆ, ÆQUICULI, ad ripas Anienis, inter Marsos, Pelignos et Sabellos montes, gens antiqua Latii, hodie in *Campagna di Roma*, I, 32. — Ab Æquicolis jus, quo res repetuntur, Ancus Marcius descripsit, ibid. — pacem faciunt cum Tarquinio rege, I, 55. — Latinum agrum invadunt,

II, 30. — vincuntur, 31. — seditio inter Æquos et Volscos, et atrox prælium, 40. — Romanos bello petunt, 43. — oppugnant Ortonam, ibid. — vexant Latinos incursionibus, 48, 53 et 58. — vincuntur, 60. — bello petiti a Q. Servilio vincuntur, III, 2. — depopulantur agrum romanum, et cæduntur, 8.— obsidentes Furium consulem in castris, a T. Quintio cæduntur, V, 3. —Æqui et Volsci denuo Hernicorum et Romanorum agros depopulantur, 6. — vincuntur a Lucretio consule, 8.—rebellant, 10.—arcem Tusculanam capiunt et cæduntur, 23. — pacem petunt et impetrant, 24. — denuo bellum movent, 25. — obsident Minucium consulem in castris, 26. — adversus eos L. Quintius Cincinnatus dictator dicitur, ibid. — circumvallantur et sub jugum mittuntur, 28. — denuo Romanos bello lacessunt, 30. — vincuntur, 31. — bellum instaurant, 38. — fundunt romanum exercitum, 42. — a Valerio consule vincuntur, 60, 61. — iterum Romanis bellum inferunt, 66. — vincuntur, 70. — rursum rebellantes vincuntur, IV, 26, et seqq. — impetrant inducias annorum octo, 30.—Æqui et Lavicani Tusculanum agrum depopulantur, 45. — vincuntur, 47. — coloniam Volas deducunt, sed cæduntur, 49. — parant bellum, 53. — capiunt arcem Carventanam, 55.—oppugnant Lavicos, romanam coloniam, V, 16. — Romanis bellum inferunt et vincuntur, 28. — capiunt Vitelliam coloniam et rursum vincuntur, 29 et 31. — bellum moliuntur, VI, 2. — pervastantur, 4.—unde toties victis Æquis et Volscis suffecerint milites, 12. — iterum petiti bello deserunt castra, et prope ad internecionem delentur, IX, 45. — redintegrant bellum et subiguntur a C. Junio dictatore, X, 1.

Æquicolæ, I, 32, n. 6; X, 13.

Æquimælium, area dirutæ domus Mælii, IV, 16. — substructio in ea locata a censoribus, XXXVIII, 28.

Æquimælius vicus, solo æquatus incendio, XXIV, 47.

Æquinoctium autumnale, XXXI, 47.—æquinoctium vernum, XXXIII, 3; XXXVII, 9.

Æra Hispaniensis, CXXX, 31.

Ærarium, IV, 22. — ex eo signa militaria promuntur, ibid. et VII. 23. — captiva pecunia in ærarium illata, X, 46. — etiam pecunia ex venditis captivis redacta, VII, 27; X, 46; XXIV, 18; XXVI, 36. — ærario subveniunt privati, XIX, 51. — ærarium sanctius, XXVII, 10. — pecuniam ex ærario clam egerunt scribæ viatoresque ædilitii, XXX, 39. — ærarium effringit Cæsar, CX, 5. — quonam modo, et a quibus ærarii cura administrata, CXVI, 18. — ærario Cæsar Augustus ex fisco suo pecuniam mutuam dat sine usura, CXXXIV, 82.

Ærarii facti a censoribus, IV, 24; XXIV, 18; XXIX, 37; XLIV, 16.

Æropus, prætor Epirotarum, XXIX, 12. Cf. XXVII, 32; et ad XLIV, 24, not. 4.

Æropum inter montem et Asnaum, angusta valle fluit amnis Aous, iter exiguum super ripam præbens, XXXII, 5.

Æs grave, IV, 41 et 60; XXII, 33; XXXII, 26.—æra militibus constituta, IV, 59, 60. — equitibus, V, 7.—æs alienum Romæ maximum, atque inde turbæ, II, 23. — ac postremo secessio plebis in Sacrum montem, 33. — æris alieni magna vis ædificando contracta, VI, 27. — hinc occasio et materia Manlio

Capitolino novorum consiliorum, ibid. et seqq. — miseria plebis ære alieno demersæ, 34. — de ære alieno lex, VI, 35, 36. — æris alieni causa quinqueviri mensarii creantur, VII, 21.— ejus dissolvendi ratio inita, 27. — seditio et secessio plebis in Janiculum ob æs alienum, XI, 24, sqq.

Æs Corinthium, LII, 18.

ÆSARUS fluvius, XIV, 5.

ÆSCULAPIUS ab Epidauro Romam arcessitur, X, 47; XI, 12; XXIX, 11. — ei supplicatio habetur, X, 47. — ejus templa apud Græcos locis apricis et excelsis fere posita, XI, 13.—templum ejus ad urbem Epidaurum, ibid. —pro eo serpens deportatus Romam, ibid. et 14.—colitur apud Carthaginienses, XVI, 5. —Carthaginienses in æde ejus consilium habent et senatum dant legatis Persei, XLI, 22; XLII, 24. — ei dona voventur, XL, 37. — ejus fanum tabulis pictis ex præda exornatur, XLIII, 4. — templum ejus Epidaurium donis opulentum, XLV, 28.

ÆSERNIA, opp. Samnii, hod. *Isernia*, seu *Sergna*, colonia, in fide atque officio erga populum romanum manet, XVI, 48; XXVII, 10.— obsidetur a sociis Italicis, LXXIII, 20. — cum M. Marcello in potestatem Samnitium venit, 51 seqq. — inter urbes numerari olim desiit, 54. —publici consilii sedes statuitur a sociis, LXXVI, 2.

ÆSERNINA turma, XLIV, 40.

ÆSERNINUS ager, X, 31.

ÆSERNINUS cognomen M. Marcello inditum, LXXIII, 53.

ÆSIS fl. Galliæ Cisalp. h. *Esino* s. *Gesano*, qui Umbriam a Piceno dirimit, V, 35.

ÆSQUILIÆ, v. Esquiliæ.

ÆSULA, opp. Latii, inter Præneste et Tibur; unde Æsulana arx, XXVI, 9.

Ætas legitima ad petendos magistratus, XXV, 2, 4. — militaris, XXII, 11, 8.

ÆTHALIA insula, XXXVII, 13.

ÆTHIOPES occidui, LXVI, 35. — in eos expeditionem suscipit Bocchus, 36. — Æthiopum fuga et damna, CXXXVI, 16. — pax eos inter et Romanos, 17.

ÆTHIOPIÆ primum illata romana arma, CXXXVI, 15.

ÆTNA, Siciliæ mons, h. *Mongibello*, *Monte Gibello*, XXVI, 29. — ignem vomit, LIV, 12. — ejus horribile incendium, LXI, 41.

ÆTOLIA, pars Helladis, hodie *Ulania* vel *Romelia*: unde Ætoli, XIV, 36. — horum fœdus, XXXII, 19, 2. — concilium et fœdera cum Romanis, XXVI, 24. — adversus Philippum bellum movent, ibid. —bellum inferunt Acarnaniæ, 25. — depopulantur Achæos, XXVII, 29. — vincuntur a Philippo, 30. — animos tollunt a romana societate et post Attali adventum, XXVIII, 5.—saltum Thermopylarum insidentes, a Philippo funduntur, 7. — pacem faciunt cum eo, XXIX, 12. — ad eos legatos mittit Philippus, ne adventu Romanorum fidem mutent, XXXI, 28. — cum Athamanibus bellum inferunt Philippo, et ab eo cæduntur, 41. — deserunt castra, et in Ætoliam fugiunt, 42. Ætolorum juventus in Ægyptum advecta, 43. — legatorum cum Attalo et Romanis colloquium, 46. — concilium Heracleam indictum, XXXIII, 3. — ab eorum equitibus regii fugantur, 6. — eorum eques in Græcia est longe optimus, pedite inter finitimos vincuntur, 7. — eorum querelæ, insatiabilis aviditas prædæ et arrogantia, 11.—inter eos et

Quintium de Thebis Phthioticis disceptatio, 13. — pacis cum Philippo leges non approbant, xxxi, 35. — ingenio inquieta gens, 44. — Ætolorum animi cur alienati a societate romana, 49.— invehuntur in Athenienses, et Romanos insimulant fraudis, xxxiv, 23. — concitant Antiochum Philippum et Nabin ad bellum romanum, xxxv, 12, 13. — decretum faciunt quo arcessitur Antiochus ad liberandam Græciam, 33. — occupant Demetriadem urbem, 34.—Nabin interficiunt, 35. — cæduntur a Lacedemoniis, 36.— Chalcidem oppugnare tentant, 37. — Antiochum appellant imperatorem, 45. — Ætolorum principum cum Chalcidensibus colloquium, 46. — tentant socios Romanorum, 47. — se conjungunt Antiocho, xxxvi, 9. — includunt sese Heracleæ, et juga montis OEtæ occupant, 16. — cæduntur, 18. — Heracleæ obsidentur, 22. — permittunt se in fidem Romanorum, et gravibus consulis imperiis rursus ad bellum incitantur, 28 et 29. — obsessi in urbe Naupacto implorant opem T. Quintii, 34. — impetrant inducias, et legatos mittunt Romam, 35. — hi infecta pace dimittuntur, xxxvii, 1. — Ætoli occupant montem Coracem, 4. — impetrant a consule L. Scipione inducias sex mensium, 7. — pax convenire non potest, 49. —inferunt bellum Dolopiæ et Athamaniæ, ibid. et xxxviii, 1.—pacem petunt a M. Fulvio consule, xxxviii, 8. — legatos mittunt Romam, 10. — leges pacis cum Ætolis, 11. — de iis triumphat M. Fulvius, xxxix, 5. — eorum mutuis cædibus in semet ipsos versus furor, xli, 25, 27; xlii, 2, 4, 5. — eorum discordias sopit Marcellus, xlii, 5.—occurrunt sordidati L. Æmilio Paullo, xlv, 28.—eorum querelæ de principibus suis interfectis aut in exsilium actis, ibid.—de eo negotio cognitio et judicium, 31. — Ætoli, gens inquieta, rapax, superba, improba, vanissima et ingratissima, xxvi, 25, n. 6; xxvii, 30; xxxi, 28; xxxiii, 11, 44; xxxvi, 17.— umbilicum Græciæ incolunt, xxxv, 18. — consilium habent Thermi (Panætolium), xxxi, 29, n. 1; xxxvi, 15. — et Naupacti, xxxi, 29, n. 5; xxxv, 12.

C. Afranius, xliii, 18.

C. Afranius Stellio, prætor, xxxix, 23. — triumvir coloniæ deducendæ, 55.

L. Afranius consul designatur, ciii, 42. — saltandi, quam negotiorum peritior, 55. — legatus Pompeii in Hispania, cx, 12. — ad Ilerdam pugnat cum Cæsare, 15. — comitatum Cæsaris aggreditur, et sagittarios Ruthenorum intercipit, 17. — Octogesam petit, 22. — in magnas difficultates conjicitur a Cæsare, 26 et 31. — a Cæsare suppliciter veniam orat, 33. — impetrat, sub conditione dimittendi exercitus, 34. — ad Pompeium proficiscitur, 35. — in Africa rursus fugatur a Cæsare, cxiv, 37. — capitur a P. Sittio, 63. — occiditur jussu Cæsaris, ibid.

T. Afranius, dux sociorum italicorum, fundit Cn. Pompeium, lxxiii, 19. — in prælio occiditur, lxxiv, 2.

Afri mobiles et infidi, xxix, 3. — sine amentis jacula manu torquere soliti, lxvi, 27.

Africa: de Africa invadenda Romani consultant, xvii, 29. — in Africam consules trajiciunt, xviii, 11. — Africam præsidio firmat Hannibal, xxi, 22. — in Africa res parum prospere gestæ a Servilio consule,

xxii, 31. — eam populatur M. Valerius Messala, xxvii, 5, 29. — in Africam trajicit Scipio, xxix, 26, 27. — Africa in provinciæ formam redacta, li, 55.

Africa, vox germanica, lxxii, 35.

Africanæ ludis Circensibus exhibitæ, xliv, 18.

P. Africanus, vid. Cornelius.

Africum bellum Pœnorum cum mercenariis suis, xxi, 1 et 41.

Africus ventus, xxvi, 42; xxx, 24.

Agalsus, equitum præfectus, xliv, 30.

Agamemnon, rex ille regum, Aulide ad Dianæ templum navibus cursum ad Trojam, filia victima aris admota, petiit, xlv, 27.

Agamemnonia classis mille navium, xlv, 27.

Agasones adjuvant victoriam Romanorum, vii, 14, 15. — cum equis phaleratis dono dati, xliii, 5.

Agassa, sive Agassæ, Thessaliæ opp., xliv, 7; xlv, 27.

Agathocles, rex Syracusanus, conjicit Carthaginienses in magnum discrimen, xvi, 9; xxviii, 43. — vocatus a Tarentinis, xii, 14. — ejus exitus, xiii, 49.

Agathyrna, oppidum Siciliæ inter Messanam et Panormum, ubi nunc S. Marci oppidum, colluviei hominum perfugium, xxvi, 40; xxvii, 12.

Agema, legio Macedonum, xlii, 51, 58. — agema equitum, xxxvii, 40. Vid. Exc. ad h. l.

Agepolis, princeps legationis Rhodiæ, xlv, 3, n. 2.

Ager: lex, ne quis plus quingenta jugera agri possideret, a tribunis plebis promulgata, vi, 35. — ager captus ex hostibus viritim divisus a Ser. Tullio, i, 46. — ejus jugera bina colonis divisa, vi, 16, 36. — ager Tarquiniorum consecratus Marti, fuit deinde Martius campus, ii, 5. — sacer Apollinis, xxxii, 40. — sacer Milesiorum, xxxviii, 39. — agri assignati privatis pro pecunia, xxxi, 13. — agris donati milites, xxxi, 4, 49; xxxii, 1. — ager publicus, materia seditionis Romæ, lviii, 3. — quem possessores sibi paulatim mancipant, 4. — et per mancipia colunt, neglectis ingenuis, 5. — quod Licinia lege correctum, 6. — circa eam rem actiones Tib. Gracchi, 8, sqq. — agris dividendis triumviri, 27. — ob agrorum divisionem urbanæ turbæ, lix, 72. — ejusque rei difficultas, 73. — agrorum divisio, ferente legem Cæsare consule, ciii, 93.

Agesimbrotus præest classi Rhodiorum, xxxi, 46, 47; xxxii, 16, 32.

Agesipolis, princeps exsulum Lacedæmoniorum, xxxiv, 26.

Agesipolis, princeps legationis Rhodiæ; vid. Agepolis.

Agger ex cadaveribus, cxv, 55.

Aglaspides, milites, xliv, 41.

Agmen quadratum, vii, 29; xxxi, 37; xxxix, 30.

Agnus mactatus ad sanciendam promissorum fidem, xxi, 45.

Agræi, Ætoliæ populus, xxxii, 34.

Agraria lex quando primum lata, ii, 41. — tribunis plebis semper materia seditionum fuit, vi, 11. — ob leges agrarias discordiæ, iii, 1; iv, 48; vi, 35; vii, 16.

Agravonitæ, populi illyrici, xlv, 26.

Agrianes, populus Thraciæ, seu Pannoniæ, xxviii, 5; xxxiii, 18; xlii, 51. — bellicosum genus, xliv, 11.

Agrigentum, s. Acragas, h. *Girgenti*, opp. Siciliæ maritimum, xxv,

23. — ab Himilcone recipitur, xxiv, 35. — proditur Romanis, xxvi, 40. — obsidetur a Romanis, xvi, 49. — capitur, 58. — diripitur a Pœnis, xviii, 38.

M. Agrippa fratris sui salutem a Cæsare impetrat, cxiv, 64. — Cassio accusator appositus, cxx, 7. — obsidet L. Antonium Perusiæ, cxxv, 31. — duas legiones Antonianorum ad se transducit, cxxvi, 32. — consul, Galliam rebellantem compescit, cxxviii, 28. — triumphum recusat, ibid. — portum Julium facit, 29. — ducit Pomponiam, Attici filiam, 44. — lustrat classem, quæ tempestate perit, xlv, 46. — pugnat cum Pompeianis, cxxix, 7. — Cæsarianos ingenti periculo liberat, ib. 17-19. — corona aurea rostrata donatur a Cæsare, 37. — honores ei decreti, 42. — ædilitatem suscipit, cxxxi, 49. — opera ejus publica, 50. — liberalitas in populum, 52. — Mathematicos urbe pellit, 53. — multas Antonii naves capit, cxxxii, 26. — navali pugna Nasidium vincit, 31. — in Actiaca pugna universæ classi præficitur, 58. — princeps amicorum Octaviani, cxxxiii, 21. — ei suadet ut rempublicam reddat, cxxxiv, 8. — secundum cos., 80. — eum omni honore Cæsar æquat sibi, ibid. — sororis ei filiam dat uxorem, ibid. — tertium cos., 84. — septa dedicat, cxxxv, 4. — multis operibus Urbem exornat, inter quæ Pantheon, 17. — in Syriam mittitur, 29. — Juliam ducit uxorem, cxxxvi, 19. — tribunitiæ potestatis collega declaratur ab Augusto, 36. — Judæis confirmat privilegia, 63. — ejus modestia, mors et laudes, 72-73. — ejus mors prodigiis prænuntiata creditur, 75.

Agrippa, Tiberini filius, rex Albæ, i, 3. — Agrippa primum prænomen, postea cognomen fuit, iii, 32, 7.

Agron Illyriorum rex, xx, 25.

Ahala, vid. Servilius.

Aharna, Etruriæ opp., x, 25.

Ahenobarbus, vid. Domitius.

Aio Locutio templum, v, 50.

Ala equitum, xxvii, 26. — trecentorum, xxix, 1. — mille, xxxvii, 40. — ala Campanorum, quingenti equites, x, 29. — ala regia, xxxvii, 40. — ala sacra equitum Macedonum, xlii, 58, 66; xliv, 42. — in alas divisus socialis exercitus, xxxi, 21. — dextra et sinistra alæ peditum sociorum, xxvii, 2. — sinistra ala, xxv, 21.

Alabanda, Cariæ opp., xxxiii, 18; xxxviii, 13. — armis expugnatur, cxxvii, 15.

Alabandenses, xxxviii, 13. — Alabandeni, xlv, 25. — apud eos templum urbis Romæ, ludique anniversarii ei Divæ instituti, xliii, 6. — acie vincuntur a Rhodiis, xlv, 25. — in Alabandenses sævit Labienus, cxxvii, 15.

Alander, Phrygiæ fluvius, xxxviii, 18. — ejus fontes, 15.

Alares cohortes, x, 40.

Alarii equites, xxxv, 5; xl, 40.

Alatrinatibus suæ leges redditæ, ix, 43, 44. (Alatlium s. Alatrium, opp. Latii, hod. *Alatri.*)

Alba ædes Capuæ, xxxii, 9. Conf. xl, 45.

Alba in Æquis (Alba Fucentis s. Fucentia ad Fucinum lacum in Marsis) colonia, x, 1. — negat esse, unde pecuniam militesque Romanis dare possit, xxvii, 9. — hæc multiplicia dare cogitur, xxix, 15. — eo in custodiam missus Syphax, xxx, 17, 45.

Alba Longa in Latio ab Ascanio condita, i, 3. — oriunda ab Lavi-

nio, 23. — diruta, XXIX, 7, 39; XXX, 17, 45.

ALBA SILVIUS, rex Albæ, I, 3.

ALBANUS mons, I, 3. — in eo feriæ latinæ actæ, I, 45, 2. — et triumphatum, XXVI, 21; XXXIII, 23; XLII, 21. — lacus (h. *Lago di Castel Gandolfo*) crescens et emissus, V, 15 sq. — ager, VI, 42. — ædes dedicata, XLV, 15.

ALBANA vallis, III, 7. — arx, VII, 24. — Albani reges, I, 3. — inter Albanos et Romanos ortum bellum, I, 22, 23. — tergeminorum utrimque fratrum virtuti res permittitur, 24. — Albani ditionis romanæ facti, 25. — parum fidos se Romanis socios præbent, 27. — eorum dux Metius Suffetius supplicio afficitur, 28. — Albani Romam migrant, 29. — Albanorum principes in Patres lecti, 30. — Albani patrio ritu sacra facere jubentur, 31. — Cœlium montem inhabitant, 33.

ALBANI ad Caucasum victi a Pompeio pacem veniamque petunt, CI, 17-19. — fratres se Romanorum ferentes, 19. — victi iterum, 35.

ALBENSIS ager, XXVI, 11.

ALBINGAUNI Ligures, XXIX, 5.

L. ALBINIUS, inter primos tribunos plebei, II, 33.

L. ALBINIUS virgines vestales sacraque in plaustrum imponit et Cære pervehit, V, 40.

M. ALBINIUS plebeius, tribunus militum, VI, 30.

P. ALBINOVANUS, factionis Marianæ, hostis judicatur, LXXVII, 27. — profugit ad Sullam, LXXXVIII, 3.

C. ALBIUS CALENUS, gregarius miles et princeps seditionis in castris Scipionis, XXVIII, 24. — virgis cæsus, securi percutitur, 29.

C. ALBIUS CARRINAS, cos., CXX, 101.

C. ALBIUS CARRINAS, unus e ducibus Marianæ factionis, LXXXV, 15.

T. ALBUCIUS, proprætor Sardiniæ, damnatus, LXVII, 49. — ejus vanitas, 50. — an in Albucium dixerit Q. Mucius augur, 51. — Albucius fert exsilium sapientius quam antea imperium, 53.

ALBULA, vetus nomen Tiberis fluvii, I, 3.

Album in vestimentum addere vetantur ii qui honores petunt, IV, 25. — albo politæ columnæ, XL, 51.

ALCE, urbs Celtiberiæ, in deditionem venit, XL, 48 et 49.

ALCHAUDONIUS Arabs, Rhambæorum rex, accedit ad partes Cæcilii Bassi, CXXI, 3.

ALCIBIADES, exsul Lacedæmonius, XXXIX, 35.

ALCIS Minerva, XLII, 51.

ALCON Saguntinus, transfuga ex oratore, XXI, 12.

ALERIA, urbs Corsicæ, XVII, 15. — expugnatur a Romanis, 16.

ALESIAM Vercingentorix defendit, CVIII, 5.

ALESUM, opp. captum, XVI, 16.

ALETES, Hippotis filius, conditor Corynthi, LII, 16.

ALEXAMENUS, princeps Ætolorum, XXXV, 34. — Nabin occidit, 35. — obtruncatur a Lacedæmoniis, 36.

ALEXANDRI MAGNI rerum gestarum ætas, VIII, 3. — ei parem destinant L. Papirium Cursorem, IX, 16. — ejus collatio cum Romanis ducibus, 17. — ejus vitia, 18. — fortunæ Alexandri collatio cum populi romani fortuna, ibid. — collatio copiarum ejus cum romanis copiis, 19. — numerus earum, IX, 19; XLII, 51. — regnavit tredecim annis, XLV, 9. — ejus monumentum, CXXXIII, 65.

ALEXANDER, Epiri rex, in Italiam classem appellit, VIII, 2. — adversus eum, exscensionem facientem, pugnant Samnites et Lucani, 17.

— pacem facit cum Romanis, ibid. — ejus fata, res gestæ et mors, 24. — ejus uxor Cleopatra, soror Olympias; quarum altera mater Alexandri Magni, soror altera fuit, ibid.

ALEXANDER, magister equitum apud Epirotas, XXXII, 10.

ALEXANDER, princeps Ætolorum, ejusque oratio in Philippum, XXXII, 33. — Romanos insimulat fraudis XXXIV, 23.

ALEXANDER Megalopolitanus, se oriundum a Magno Alexandro fert, XXXV, 47.

ALEXANDER Acarnan, XXXV, 18. — ejus oratio, ibid. — moritur, XXXVI, 20.

ALEXANDER BEROEÆUS suffocat Demetrium, Philippi filium, XL, 24.

ALEXANDER, filium Antiochi se ferens, syriaci regni heres ab senatu agnoscitur, XLVIII, 8. — turbat Syriam et Demetrium regem occidit, L, 12 et 13. — occupat Syriam et pessime imperat, 14. — bellum inter eum et Demetrium, filium superioris Demetrii, LII, 38 et seqq. — victus Alex. fugit in Arabiam, et ibi trucidatur, 46.

ALEXANDER ZABINA, quidam juvenis Ægyptiacus, constituitur rex Syriæ, LX, 51, 52. — vincit Demetrium, 53. — offendit Ptolemæum, LXII, 30. — ejus virtutes, 31. — Alexandrum bello petit Grypus, Demetrii filius, ibid. — cæditur ac fugatur Alexander, ibid. — ejus sacrilegia, et in sacrilegio periculum, XXXII, 33. — a latronibus captus et ad Grypum perductus, interficitur, 34.

ALEXANDER JANNÆUS, rex Judæorum, LXVIII, 85. — Ptolemaida obsidet, ib. — vincitur a Ptolemæo Lathuro, 91.

ALEXANDER, Aristobuli filius natu major, cum patre e Judæa abducitur a Pompeio, CII, 69. — effugit, ibid. — vincitur a Gabinio, CV, 11. — in deditionem venit, ibid. — recuperat principatum, 4[r] — iterum vincitur a Gabinio, 46. — a Scipione securi percutitur, CX, 49.

ALEXANDER, classis Rhodiæ præfectus, vincitur a Murco, CXXII, 17, 18.

AXEXANDER, Antonii et Cleopatræ filius, CXXXI, 46. — a patre, rex Armeniæ et omnium trans Euphratem gentium ad Indiam usque, declaratus, ibid. — incolumis servatus a Cæsare victore, CXXXIII, 63.

ALEXANDER, filius Persei, XLII, 52. — ducitur ante currum Æmilii triumphantis, XLV, 39. — Albam in custodiam mittitur cum patre, 42. — tolerat se artibus fabrilibus, XLVI, 16.

ALEXANDER, Ægypti rex, vid. Ptolemæus.

ALEXANDRIA in Ægypto condita, VIII, 24. — frustra tentatur ab Antiocho, XLV, 2. — civium cædibus et fuga vacuatur, LIII, 18. — Alexandriæ sub domibus specus effossi ad servandam aquam e Nilo exceptam, CXII, 63. — Alexandriam ingreditur Cæsar Octav., CXXXIII, 53.

ALEXANDRIA TROAS in Troade, Asiæ minoris regione, h. *Eski Stambol*, i. e. vetus Constantinopolis, XXXV, 42; XXXVII, 55.

ALEXANDRINI legati queruntur de Antiocho, XLIV, 19. — ab Alexandrinis centum legati Romam missi, CIV, 75. — plerique occiduntur a Ptolemæo, ibid.

ALEXANDRINI a Gabinio vincuntur, CV, 43. — eorum rabies ob felem occisam, 44. — bis navali prælio vincuntur a Cæsare, CXII, 69. — se dedunt, 83.

ALEXONIS Achæi eximia erga Pœnos fides, XIX, 5, 6.

ALGIDUM, oppid. Latii in Æquis, III, 2; XXI, 62; XXVI, 9.

ALGIDUS, Latii mons, III, 23; XXV, 27; XXIX, 30; IV, 26.

ALIMNE, oppidum Phrygiæ maj., XXXVIII, 14.

ALIPHERA, Arcadiæ urbs, XXVIII, 8; XXXII, 5. — eam Philippus restituit Megalopolitis, XXVIII, 8.

ALLIA, fl. Latii, h. *Rio di Misso*, vel *S. Giovanni della Terre*, qui infra *Castel Giubileo* Tiberi miscetur, V, 37; VI, 28; XXII, 50, 59.

ALLIENSIS clades et dies, V, 38; VI, 1; XXII, 50; XXXVI, 17.

A. ALLIENUS auxilia mittit Cæsari in Africam, CXIV, 17. — legatus Dolabellæ cum exercitu in Cassii partes transit, CXXI, 10.

L. ALLIENUS, ædilis plebis, diem dicit Veturio, III, 31.

ALLIFÆ, opp. Samnii, h. *Alife* s. *Alifi*, VIII, 25; IX, 42; XXII, 18. — a C. Marcio Rutilo consule vi captæ, IX, 38.

ALLIFANUS ager, XXII, 13, 17; XXVI, 9.

ALLIFATES populi, IX, 42.

ALLOBROGES in Gallia Narbonensi a ripis Rhodani ad lacum Lemanum colentes, XXIV, 31. — bello petuntur, LXI, 8. — eorum legati a Catilinæ sociis sollicitantur, CII, 89. — Lentulum dissimulantem coarguunt, 94.

ALLOBROGICI cognomen adsciscit Q. Fabius, LXI, 46.

ALLUCIUS, princeps Celtiberorum, XXVI, 50. — sponsam pudice servatam a Scipione recipit, ibid.

ALMANA, Macedoniæ urbs, ad Axium fl., XLIV, 26.

ALOPE, Locridis opp., XLII, 56.

ALOPECONNESUM, Thraciæ vel Chersonesi Thrac. oppid., recipit Philippus, XXXI, 16.

ALORCUS Hispanus, se pacis Hannibalem inter et Saguntinos interpretem fore pollicetur, XXI, 12. — ejus oratio ad Saguntinos 13.

ALPES, I, 1. — a Gallis primum transitæ, V, 34. — ab Hannibale, XXI, 38. — hieme clausæ, XXVII, 36. — prope inexsuperabilis finis inter Italiam et Galliam, XXXIX, 54.

ALPES Maritimæ, CIII, 138. — Penninæ et Graiæ, ibid. et 143.

ALPINÆ gentes, maxime Ræti, a Tuscis originem ducunt, V, 33. — recipiunt Hasdrubalem, et sequuntur ad bellum, XXVII, 39. — a Serv. Galba vincuntur, CIV, 64 et 65.

ALSIUM, opp. Etruriæ, h. forsan *Palo*: unde Alsiensis populus, qui sacrosanctam vacationem habere se frustra jactat, XXVII, 38.

ALTHÆA, v. Carteia.

ALTINIUS, v. Dasius Altinius.

ALTUM castrum, v. Castrum.

Alumine oblita turris lignea resistit ignibus, LXXXI, 13.

ALYATTOS in Galatia, XXXVIII, 18.

AMADOCUS, dux Thracum, capitur a Philippo, XXXIX, 35.

AMANUS mons, CVIII, 42. — in eo Ciceronis res gestæ, 43.

AMARYNTHIDIS DIANÆ sacrum anniversarium Eretriæ, XXXV, 38.

C. AMATIUS, humillimæ sortis juvenis, C. Mario, C. F. se progenitum fert, CXVI, 111. — ejus audacia, ibid. — et supplicium, 112.

AMAZONES: de iis quæ fabula narretur, CI, 37.

AMBARRI in Gallia Celtica s. Lugdunensi cis Ararim, V, 34.

AMBIGATUS, rex Celtarum, exonerat prægravante turba regnum, V, 34.

AMBIORIX, Eburonum dux, Romanos cædit, CVI, 12. — victus a Cæsare, 15. — Germanos cis et ultra amnem sollicitat, CVII, 4. — Romanos insequentes effugit, 11, 13.

Ambitus : de eo leges latæ, VII, 15; XL, 19. — reprimitur, CXL, 16.

AMBRACIA, Epiri opp., h. l'*Arta*, ad Arachthum, seu Arethontem fl., XXXII, 15; XXXVIII, 3, 4; XLII, 67; XLIII, 22; XLIV, 1. — ejus situs, XXXVIII, 4. — oppugnatur a Romanis, 5. — se dedit, 9. — Pyrrhi olim regia, XXXVIII, 9.

AMBRACIENSES accusant M. Fulvium consulem, XXXVIII, 43. — senatusconsultum in gratiam Ambraciensium, 44.

AMBRACIUS sinus in Epiro, hod. *Golfo d'Arta* s. *di Larta*, XXXII, 14, 15; XXXVIII, 4; XLIII, 21.

AMBRONES, socii Teutonum, LXVIII, 16 et 17. — cognomen hoc sibi sumpserant ex latrocinandi licentia, ibid. — olim fuerat Ligurum nomen, ibid. — vincuntur a Liguribus et Romanis, 18.

AMBRYSUS, Phocidis oppidum, XXXII, 18.

AMBUSTUS, v. Fabius Ambustus.

Amenta jaculorum humore nebulæ emollita, XXXVII, 41.

AMERIOLA, opp. Latii vel Sabinorum, a Tarquinio Prisco captum, I, 38.

Amici Rom. differunt a *sociis*, XLV, 25, 7. — non ex dictis, sed ex factis pensandi, XXXIV, 48.

Amicitias immortales, *inimicitias* mortales debere esse, XL, 46.

Amiculum purpureum dono missum reginæ Ægypti Cleopatræ, XXXVII, 4.

AMISUS obsidetur a Lucullo, XCVI, 30, 31. — capta ardet, XCVII, 47. — ejus conditores, 49. — expugnatur a Pharnace, CXII, 90. — libertate donatur a Cæsare, CXIII, 25.

AMITERNINI pollicentur Scipioni milites, XXVIII, 45.

AMITERNINUS ager, XXI, 62.

AMITERNUM, oppid. Sabinorum, h. *S. Vittorino*, X, 39; XXVI, 11; XXXVI, 37. — capitur de Samnitibus, X, 39.

AMMONIUS crudeliter se gerit in administratione regni Syriæ, L, 14. — insidiis appetit Ptolemæum Philometorem, LII, 39. — in muliebri stola interficitur, 41.

AMPHILOCHI, XXXII, 34. — subacti ab Ætolis, XXXVIII, 3. — oppugnantur a Perseo, Philippi filio, XXXVIII, 5, 8.

AMPHILOCHIA, pars Acarnaniæ, cujus caput fuit Argos Amphilochium, h. *Filoquia*, XXXVIII, 33. — Ætolorum fuerat, ib. 32 et 34.

AMPHILOCHUS vates Oropi colitur pro Deo, XLV, 27.

AMPHIPOLIS, urbs Edonidis in Thracia s. Macedonia adjecta, hodie *Emboli*, XL, 24, 56; XLIII, 7; XLIV, 24, 43, 44, etc.; XLV, 6, 9, 28, 29.

AMPHISSA, opp. Locrorum Ozolarum, h. *Salona*, XXXVII, 5.

Amphitheatrum Cæsaris, CXV, 20. — Statilii Tauri, CXXXIII, 77.

Amphoræ navium, XXI, 63.

T. AMPIUS, tribunus plebis, privilegium fert in gratiam Pompeii, CII, 47.

Ampliati rei, IV, 44; XLIII, 2.

AMULIUS pellit Numitorem fratrem majorem, et, ut spem partus Rheæ Silviæ adimeret, eam Vestalem legit, I, 3. — Amulio Remus captus traditur, 5. — Amulius obtruncatur, et Numitor restituitur, ibid. et 6.

AMUSITUS, princeps Ausetanorum, ad Hasdrubalem profugit, XXI, 61.

AMYCLÆ, opp. Laconicæ, h. *Sclavochori*, XXXIV, 28.

AMYNANDER, Athamanum rex, XXVII, 30; XXIX, 12; XXXII, 36. — venit in castra Romanorum, iisque auxilia promittit, XXXI, 28. — Phe-

cam oppidum capit, et Gomphos atque Thessaliam populatur, XXXII, 14. — cum Athamanum peditum ducentis et mille se jungit Quintio consuli, XXXIII, 3. — tenet castella, quæ per belli tempus Philippo ademerat, 34. — eum tentat Antiochus, XXXV, 47. — Antiocho se conjungit, XXXVI, 7, 8, 9. — cum Athamanum juventute occupat Pellinæum, 10. — cum conjuge ac liberis Ambraciam se confert, 14. — eum sibi ab Ætolis dedi petit M. Acilius Glabrio consul, 28. — Zacyntho donatur a Philippo, rege Macedonum, 32. — ope Ætolorum restituitur in regnum, et pellit Macedonas ex Athamania, XXXVIII, 1. — mittit legatos Romam et ad Scipiones in Asiam, 3. — venit in castra Romanorum, et efficit ut Ambracia se dedat Romanis, 9.

AMYNTAS ad Antonium mittit auxiliares copias, CXXXII, 17. — transit ad Cæsarem, 31. — ejus mortui regnum in provinciæ formam redigitur, CXXXV, 15.

ANABURA, Pisidiæ aut Amyntæ filius Philippus, XLV, 9. — Phrygiæ opp., XXXVIII, 15.

ANAGNIA, caput Hernicorum in Latio, h. *Anagni*, XIII, 12; XXVII, 4; XLV, 16.

ANAGNINIS civitas sine latione suffragii data, IX, 43.

ANAGNINUM compitum, XXVII, 4.

ANAGNINUS ager, XXVI, 9.

ANAITIDIS delubrum diripitur, CXXXI, 63. — falso prodita numinis in direptorem vindicta, ibid.

ANAPUS, seu Anapis, Siciliæ fl., XXIV, 36.

ANAXIDAMUS Chæronensis cum Homoloicho missus, LXXXII, 12.

ANAXILAUS Larissæus, Pythagoricus, Urbe pellitur, tanquam magus, CXXXI, 53.

Q. ANCHARIUS, vir prætorius, ante oculos Marii trucidatur, LXXX, 42.

Ancilia cælo demissa, I, 20. — ad Romulum relata, V, 52. — dies, quibus moventur Ancilia, religiosi XXXVII, 33.

Ancilia indicat Q. Fabio Maximo, ædili curuli, veneficia matronarum, VIII, 18.

SP. ANCIUS legatus rom. jussu Tolumnii interficitur; ei statua publice in Rostris posita, IV, 17.

ANCONA, opp. Piceni, h. *Ancona*, XLI, 1.

ANCUS MARCIUS rex creatur, ejusque res gestæ, I, 32, 33. — moritur, postquam regnavit annos quatuor et viginti, 35. — ejus filii conspirant contra Tarquinium Priscum, 40.

ANCYRA, urbs Galatiæ, h. *Angora*, XXXVIII, 24.

ANCYRA, opp. Illyrici, XLIII, 20.

ANDANIA, Messeniæ vel Arcadiæ opp., XXXVI, 31.

ANDRANODORUS, gener Hieronis, tutor Hieronymi, regum syracusanorum, XXIV, 4. — post cædem Hieronymi insulam et arcem Syracusis occupat, 21. — ad eum missi legati a syracusano populo, 22. — cedit tempori, ibid. — ejus oratio ad Syracusanos, ibid. — creatur prætor, 23. — occiditur, 24.

ANDRISCUS, qui se Perseo genitum ferebat, Romam mittitur a Demetrio, XLVIII, 9. — elapsus e custodia in Macedoniam venit, XLIX, 59. — fabulæ, quam de se ipse ferebat, ordo, ibid. — Macedoniam brevi totam occupat, 60. — Thessaliam invadit, L, 1. — ad eum Carthaginienses legatum mittunt, 27 et 28. — ejusdemque societatem expetunt, 30. — vincit Juventium, 38. — a Q. Metello Macedonia pellitur, 39. — iterumque victus in Thracia, a quodam regulo victori traditur, 40.

— sequitur currum triumphantis Metelli, LII, 22.

Androcles, princeps Acarnanum, XXXIII, 16.

Adrogynus, Sinuessæ natus, XXVII, 11. — vivus in arcam conditus et in mare projectus, XXVII, 37.

Andromachus, Crassi Romanorumque proditor, CVI, 52.

Andronicus, Andronici filius, Ætolus, quod arma contra Romanos tulisset, securi percutitur, XLV, 31.

Adronicus Macedo, XXXVII, 13.

Andronicus a Perseo interficitur, IV, 10. vid. Perseus.

Andronidas, auctor pacis apud Achæos, in vincula rapitur, LII, 8. — dimittitur, 10.

Androsthenes, dux præsidii macedonici, Corinthum defendit adversus Romanos et Achæos, XXXII, 23. — cæditur ad Corinthum, XXXIII, 14. — ejus imprudentia, 15.

Andrus, ins. e Cycladibus, hod. *Andros* in *Archipelago;* s. *Andro*, XXXI, 15; XXXII, 16; XXXVI, 20. — capta a Romanis, XXXI, 44.

Anemurium, Ciliciæ promont., XXXIII, 20.

Angea s. Anglia Thessaliæ opp., XXXII, 13.

Anglorum veterum conjectura assignantur sedes, CIV, 17.

Angrivariorum sedes, CIV, 13.

Anguis quinquaginta cubitorum Augusto dono datus ab Indis, CXXXVI, 27. — Anguis quadrupes, XLI, 9. — jubatus sparsusque aureis maculis, XLI, 21; XLIII, 13. — anguis specie consuetudinem cum Olympiade et cum matre Scipionis Africani habere creditur Jupiter, XXVI, 19. — angues, prælati in bello a sacerdotibus Tarquiniensibus, terrent milites romanos, VII, 17. — duo, sacrificio perpetrato, ad exta ex occulto allapsi, edere jecur conspectique repente abierunt, XXV, 16. vid. Prodigium.

L. Anicius Gallus creatur prætor, XLIV, 17. — sortitur jurisdictionem peregrinam, ibid. — in Illyricum, adversus Gentium proficiscitur, 30. — vincit Illyricos, 31. — ei se dedit Gentius, ibid. — ob ejus res gestas supplicationes in triduum decretæ, XLV, 3. — Epirum pacat, 26. — Illyrici res constituit, ibid. — triumphat de Gentio, 43.

Cn. Anicius, legatus Æmilii Paulli, XLIV, 46.

Anidus, mons Liguriæ, XL, 38.

Aniensis aqua in urbem ducta, XIV, 48. — Aniensis tribus, X, 9 — Aniensis centuria, XXIV, 7.

Anio s. Anien, fluvius Latium Sabinorumque regionem dirimens fluensque in Tiberim, h. *Teverone*, I, 27, 36; IV, 17; VI, 42; XXVI, 10. — pons in Anienem, VII, 9.

Anitorgis, Hispaniæ Bæt. opp., XXV, 32

Annales citati, II, 54; III, 8; IV, 34; VII, 9, 18, 42; VIII, 18, 23, 30; IX, 15, 42; XXI, 25; XXII, 31; XXIII, 6, 47; XLII, 11; XLIII, 13. — Aciliani, XXV, 39. — magistratuum, IX, 18. — annalium veterum confusio, VIII, 40; IX, 15. — exempla expleta, XXVII, 8. — incertitudo, VIII, 40. — varietas, I, 55: IV, 25; IX, 44, 46; X, 9, 30; XXI, 38, 46, 47; XXII, 31; XXV, 39; XXVI, 16, 49; XXVII, 7; XXXIX, 52; XLIV, 13, 15.

Annalis, cognomen Villiorum, ex eo ortum, quod L. Villius, tribunus plebis, primus legem annariam tulit, XL, 44.

L. Annio, tribuno plebis, continuare magistratum cupienti resistitur, LXIV, 41.

C. Annius, a Sulla in Hispaniam missus, pellit Sertorium, XC, 21, 22.

P. Annius, tribunus militum, jussu Marii occidit M. Antonium consularem, LXXX, 40.

T. Annius, T. F. T. N. Luscus, consul, XLVII, 36.

T. Annii Lusci contentio cum T. Graccho, LVIII, 34 et seq.

T. Annius cos. LX, I.

T. Annius Milo, trib. pleb., Clodium reum facit, CIV, 47. — Ciceronem ab exsilio reducit, 49.— accusatur et ipse de vi a Clodio, 80. — consulatum petit, CVII, 17.— interficit Clodium, 20. — Romam reversus in concione se purgat, 24, 25. — expellitur foro, 26. — frustra Pompeium rogat, 28. — Milonem odit Pompeius, 34. — Milo accusatur, 35. — a Cicerone defenditur, 39. — pluribus judiciis damnatur, 41. — Massiliam in exsilium abit, 42. — a Cæcilio prætore, novas res moliente, concitatur, CXI, 21. — Milo, contracto fugitivorum exercitu, proficiscitur in Campaniam, ib. — Capua frustra tentata, Tifata profugit, ib. — ad Milonem Cælius venit, 22. — ambo intereunt, 23.

L. Annius, prætor Latinorum, Romam evocatus, VIII, 3. — ejus in concilio Latinorum oratio, 4. — in senatu romano postulat, ut consul alter et senatorum pars dimidia e Latio sumantur, 5.—labitur et ita impingitur saxo, ut sopiatur, 6.

T. Annius, triumvir coloniæ deducendæ, ob Boiorum rebellionem Mutinam confugit, XXI, 25.

T. Annius Luscus, legatus ad res repetendas in Macedoniam missus, XLII, 25. — triumvir colonis Aquileiam deducendis, XLIII, 17.

Annonæ habita cura Romæ, II, 9; X, II. — annonæ caritas, atque inde turbæ, II, 34; IV, 12; XCIV, 25; CIV, 52. — annonæ vilitas, XXXI, 50.— tanta, ut mercator pro vectura nautis reliquerit frumentum, XXX, 38.

Annulus Pompeii ensiferum leonem insculptum gerebat, ut Plut. tradidit, ut Dio, tria tropæa, CXII, 25. —Annulo Marcelli potitur Hannibal, eoque frustra ad fraudem abuti conatur, XXVII, 28. — annuli gemmati Sabinis, I, II. — aurei quare et quando Romæ positi? IX, 7; XLVI, 43, 16. — occisorum ad Cannas Romanorum detracti modium explent, XXIII, 12. — annulos aureos tribuni, ferreos milites gestabant, XLIX, 54.

Annus a Numa Pompilio ad cursum Lunæ in duodecim menses descriptus, I, 19. — annus Julianus ab Ægyptiis receptus, CXXX, 31. —Kal. Januariæ, XLVII, 36. — anni magni conversio, LXX, 15.—anni seu ætas legitima ad petendos magistratus, XXV, 2, 5. — anni consularis principium Kal. Sextiles, III, 6.— Idus Maiæ, III, 36, 38. — Idus Decembres, IV, 37; V, 9. — Calendæ Octobres, V, 9.—Calendæ Quintiles, V, 32; VIII, 20. — Idus Martiæ, XXI, 63; XXII, I; XXIII, 30; XXX, 39; XXXI, 5.—annorum indices, clavi, apud Volsinios, VII, 3. (*vid.* Clavus). — in annorum numero exprimenda Livius plerumque utriusque anni extremi rationem habet, IV, 20, 7. — a Cæsare dictatore emendatus, CXV, 29 et seqq.— confusionis, 31.

Anquisitum capitis, II, 52; XXVI, 3.—pecuniæ, ibid.

Anseres Junoni sacri, Capitolii servatores, V, 47.

Antefixa fictilia deorum romanorum, XXXIV, 4.

Antemna, seu *Antemnæ*, opp. Sabinorum, ubi Anio in Tiberim influit, cis Anienem (*ante amnem*) conditum, I, 9.

ANTEMNATES Romam ad ludos proficiscuntur, I, 9.—bellum parant ob raptum filiarum, 10.—palantes in agris opprimuntur, 11.

ANTENOR Trojanus cum multitudine Henetum venit in sinum Adriaticum, I, 1.

ANTENOR, præfectus classis macedonicæ, XLIV, 28; XLV, 10, 31.

Antepilani in militia, VIII, 8.

Antesignani legionum, II, 20; VII, 33; XXII, 5; XXVII, 18.

ANTIAS VALERIUS, vid. Valerius.

ANTIATES bellum inferunt Romanis, VI, 6. — vincuntur, 8. — dedunt se Romanis, 33. — Satricum coloniam deducunt, VII, 27. — duce Antiati populo, Volscorum exercitus consedit ad Satricum, VIII, 1. — in agrum Ostiensem excursiones faciunt, 12.—naves Antiatium abactæ, earumque rostris suggestum in foro adornatum, 14.—Antiatibus dati ad jura statuenda ipsius coloniæ patroni, IX, 20. — eorum vacatio observatur, XXVII, 38. — eisque negatur vacatio rei navalis, XXXVI, 3.

ANTI-CATONES Cæsaris, CXV, 63.

ANTICYRA, seu *Anticirrha*, oppid. Phocidis, vel Locridis (h. *Aspro-Spitia*) et Phthiotidis in Thessalia, oppugnatur et captum traditur Ætolis, XXVI, 26. Cf. XXVIII, 8; XXXII, 18, 49; XXXIII, 31.

ANTIGONEA, seu Antigonia Epiri, XXXII, 5; XLIII, 23.

ANTIGONENSIS ager, XLII, 58; XLIII, 23.

ANTIGONIA Macedoniæ, XLIV, 10.

ANTIGONUS, Aristobuli filius, in triumpho ducitur, CIII, 48. — elapsus e custodia cum patre redit in Palestinam, CV, 37. — oppugnat Hyrcanum, CXXVII, 12. — arcessit Pacorum Hierosolymam, 13.—Antigonus aures Hyrcani morsu avellit, 14. — rex declaratur, ibid. — jussu Antonii, securi percutitur, CXXVIII, 35.

ANTIGONUS, Demetrii filius, interficitur ab Alexandro Syriæ rege, L, 14.

ANTIGONUS DOSON, justus rex et Achæorum socius, XXXII, 21. — Cleomenem vincit ad Sellasiam, XXXIV, 20. — tutor Philippi, XL, 22. — ejus apophthegma, XL, 21.

ANTIGONUS, Echecratis filius, XL, 54. — Philippum edocet ordinem omnem insidiarum Persei in Demetrium, 55. — eum sibi destinat successorem Philippus, 56. — legatus missus ad concitandos Bastarnas, 57. -- eum interficit Perseus, 58.

ANTIGONUS, Joannis Hyrcani filius, Antiochum Cyzicenum superat fugatque, LXIII, 43.

ANTIGONUS purpuratus Persei, XLIV, 26. — mittitur Æniam cum mille equitibus, 32.

ANTIMACHUS, præfectus alæ sacræ, in acie cadit, XLII, 66.

ANTIMACHUS, præfectus Demetriadis, XLIV, 13, 24.

ANTINOUS, princeps civitatis Passaronis, desciscit a Romanis et interficitur, XLV, 26.

ANTIOCHENI, pronum ad seditiones genus, LII, 52.

ANTIOCHIA Mygdoniæ, eadem quæ Nisibis, XCVIII, 76.

ANTIOCHIA, opp. Cariæ ad Meandrum, et Syriæ ad Orontem, XXXIII, 19, 41; XXXVIII, 13.—templum Jovis Capitolini magnificum Antiochiæ, XLI, 20.

ANTIOCHIS, Antiochi magni filia, Ariarathis regis Cappadociæ uxor, diu sterilis, subjicit sibi et viro duos filios; postea duas filias unumque filium parit, XLVII, 14.

ANTIOCHUS, Alexandri Balex filius, in regnum Syriæ reducitur a

Diodoto, LII, 51. — regiis ornatur insignibus, ibid. — a Diodoto occiditur, LV, 35.

ANTIOCHUS Cyzicenus dolo fratris Grypi veneno appetitur, LXIII, 32. — bello petit Grypum, ibid. — ducit uxorem Cleopatram, 36. — vincitur a Grypo, ibid. — mox victor, Syriæ regno potitur, 39. — ejus venationes, 40. — obtinet Cœlen-Syriam, 41. — opem ferens Samariæ, ab Hyrcani filiis fugatur, 43, 44. — sibi infert manus, LXX, 62.

ANTIOCHUS GRYPUS, filius Demetrii, juvatur a Ptolemæo adversus Alexandrum Zabinam, LXII, 29, 30. — cædit et fugat Alexandrum, 32. — eumque interficit, 34. — ei venenum offert mater Cleopatra, 35. — ille bibere priorem jubet, 36. — veneno appetit fratrem Antiochum Cyzicenum, LXIII, 32. — ab eo petitur bello, ibid. — vincit fratrem, 36. — gravatur necare Cleopatram, quam tamen ejus conjux interfici jubet, 37, 38. — victus ab Antiocho, regno expellitur, 39. — Heracleonis dolo interficitur, LXX, 60.

ANTIOCHUS MAGNUS, rex Syriæ, fœdus icit cum Philippo, XXXI, 14. — Attali invadit regnum, XXXII, 8. — bellum transitumque in Europam molitur, XXXIII, 13. — omnes civitates Ptolemæi in Cœle-Syria in suam potestatem redigit, 19. — legatos mittit Romam, 20. — jam suspectus Romanis, 26 et 31. — ejus legatis jam aperte respondet Quintius, 34. — legati Rhodiorum ad eum, 20, et Romanorum, 35. — hibernat Ephesi; ejus res gestæ in Asia, 38. — Cornelius legatus missus ab senatu ad dirimenda inter Antiochum et Ptolemæum certamina, 39. — regis responsum, 40. — redit in Asiam Antiochus, patiturque naufragium, 41. — ab eo bellum imminere Romanis, decem legati nuntiant, 44. — ad eum fugit Hannibal, 49. — legatos mittit ad T. Quintium, XXXIV, 25. — molitur bellum adversus Romanos, XXXV, 13. — ejus cum Villio legato disceptatio, 15. — trajicit Hellespontum, 23. — venit Demetriadem, arcessitus ab Ætolis, 43. — ejus in concilio Ætolorum oratio, 44. — imperator appellatur ab Ætolis, 45. — tentat Romanorum socios, 47. — ei portas aperiunt Chalcidenses; Salganeam et castellum ad Euripum capit, 51. — adjungit sibi Bœotos, XXXVI, 6. — Hannibalis orationi non credit, 7, 8. — legit ossa Macedonum ad Cynoscephalas, 8. — Thessalorum legati ad eum, 9. — capit Pheras et Scotussam, ibid. — arte Ap. Claudii deterretur ab obsidenda Larissa, 10. — ducit virginem Chalcidensem; ejus exercitus luxuria corrumpitur, 11. — Medione exceptus, Thyrio exclusus, redit in Eubœam, 12. — it in Ætoliam, dein in saltum Thermopylarum, 15. — cæditur ab M'. Acilio Glabrione, consule, 19. — ejus statua in templo Minervæ Itoniæ, 20. — trajicit in Asiam, 21. — ejus securitas, 41. — monetur ab Hannibale, ibid. — reparat classem et exercitum comparat, XXXVII, 8. — agit de pace, quæ ei negatur, 19. — plures urbes capit, 21. — Prusiam, Bithyniæ regem, frustra concitare conatur ad bellum, 25. — oppugnat Colophonem, 26. — ejus classis vincitur ab Æmilio, 30. — deserit Lysimachiam, et contrahit copias, 31. — legatos ad Scipionem mittit de pace, 34. — filius Africani captivus apud Antiochum, ibid. — remittit filium Africani, 37. — retrocedit et castra munit, ibid. — ejus

acies, XXXIX, 40. — vincitur et castra amittit, 43. — fugit in Lydiam, 44. — mittit ad Scipionem legatos ad pacem petendam, 45. — quam impetrat, 55. — fœderis cum Antiocho leges, XXXVII, 45, 55; XXXVIII, 38. — Antiochi majores, XXXIII, 40.

ANTIOCHUS, filius Antiochi Magni, XXXV, 13. — moritur, 15.

ANTIOCHUS EPIPHANES, filius Antiochi Magni, regnum Syriæ occupat, XLI, 20. — mores ejus absurdi, ibid. — legatos Romam mittit, XLII, 6. — stipendium præstat, et vasa aurea quingentum pondo donat Romanis, ibid. — cum eo societas revocata, ibid. — imminet Ægypti regno ob pueritiam regis et inertiam tutorum, XLII, 29. — eum sollicitat Perseus, XLIV, 19. — Ptolemæis infert bellum, et frustra tentat mœnia Alexandriæ, XLV, 11. — virga circumscribitur a C. Popilio, 12. — legatos mittit Romam, 13. — magnificentissimos ludos edit, XLVI, 14. — honorificentissime T. Gracchum legatum romanum excipit, ibid.

ANTIOCHUS PIUS, Cyziceni filius, a Seleuco Grypi filio quæritur ad necem, LXX, 61. — servatus opera meretricis fugit ad Aradios, ibid. — vincit Seleucum, 62. — ejus intricata historia, 64, 66.

ANTIOCHUS, pii filius, restitutus in regnum Syriæ a Lucullo, a Pompeio pellitur, CII, 29.

ANTIOCHUS puer, succedit patri Epiphani sub Lysia tutore, XLVI, 24. — occiditur, 39.

ANTIOCHUS, rex Commagenæ, supplicio afficitur, CXXXIV, 79.

ANTIOCHUS Sidetes, Syriæ rex, legatos ad Scipionem mittit, LVII, 35. — ejus varia fortuna, 36. — Tryphonem vincit, 38. — Hierosolymam obsidet, 39. — dat Judæis inducias et munera templo, 45. — mox pacem, 47. — ejus ab ambitione casus, LIX, 57. — ejusdem virtutes ac vitia, 58. — Parthos vincit, 59. — ab eo civitates deficiunt, 61. — moritur, 62. — de Antiocho Phrahatis dictum, 63. — ejus mors gravis et luctuosa Syris, 64. — Antiochi vox egregia, 65.

ANTIPATER, Antiochi fratris filius, legatus mittitur ad Scipionem, XXXVII, 45. — cum eo ictum fœdus in Capitolio, 55.

ANTIPATER, dux Persei, XLII, 66.

ANTIPATER, Herodis pater, procurator Hierosolymæ constituitur a Pompeio, CII, 67. — magno usui est Gabinio in expeditione Ægyptiaca, CV, 41. — et contra Judæos, 45. — primus Pelusii murorum partem dejicit, CXII, 77. — a Cæsare declaratur procurator Judæorum, CXIII, 2.

ANTIPATRIA, opp. Illyrici Macedonici vel Macedoniæ, in faucibus angustis situm, capitur a Romanis, XXXI, 27.

ANTIPHILUS, prætor Bœotorum, XXXIII, 1,

ANTIPHILUS Edessæus, dux cetratorum Persei, XLII, 51.

ANTIRRHIUM, v. Rhion.

ANTISSA, in insula Lesbo, XLV, 31.

ANTISSÆI traducti Methymnam, XLV, 31.

ANTISTII Rhegini a triumviris proscripti fortuna, CXX, 49. — obsidet Cæcilium Bassum Apameæ, CXXI, 2. — repellitur, 3.

C. ANTISTIUS LABEO, legatus in Macedoniam, XLV, 13.

ANTISTIUS cos. suffectus, CXXXIII, 73. — vincit Cantabros, CXXXV, 11.

T. ANTISTIUS, senator, victo Pompeio ad Plantium se confert, CXII, 6.

ANTISTIUS LABEO studiis et incor-

rupta libertate insignis, CXXXVI, 40.

L. ANTISTIUS, tribunus plebis, absens creatus, IV, 42.

L. ANTISTIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 30.

L. ANTISTIUS trib. pl. accusat Cæsarem, CIV, 39.

M. ANTISTIUS trib. pl., XXVI, 33.

M. ANTISTIUS, legatus, XXI, 63.

S. ANTISTIUS, legatus, XXVII, 36.

P. ANTISTIUS, socer Cn. Pompeii, LXXXII, 24.—occiditur jussu Marii juvenis a Damasippo, LXXXVI, 5.

ANTIUM, opp. Volscorum in Latio, h. *Anzo*, II, 33. — urbs opulentissima et valida, II, 63; III, 6, 9. — deditur Romanis, II, 65. — eo deducitur colonia, III, 1. — colonia suspecta, 4. — eo nova colonia missa, VIII, 14. — Conf. supra Antiates.

ANTIUS RETIO proscriptus a triumviris, servatus a servis in Siciliam trajicit, CXX, 76.

M. ANTIUS BRISO, trib. pleb. resistit legi tabellariæ, LV, 12.

SP. ANTIUS, legatus romanus, jussu Tolumnii interficitur; ei statua publice in Rostris posita, IV, 17.

ANTONIUS conviva et interfector Sertorii, XCVI, 9, 10.

A. ANTONIUS, legatus ad Perseum, XLV, 4.

M. ANTONIUS, magister equitum vitio creatus, abdicat se magistratu, VIII, 17.

C. ANTONIUS, Marci oratoris filius, movetur senatu, XCVIII, 28.— candidatus consulatus, CII, 32. — coitionem facit cum Catilina adversus Ciceronem, 33. — cos. creatur, 38. — favet Rullo, 40. — eum Cicero patientia et obsequio mitigat, 46. — cæso Catilina imperator vocatur, CIII, 7. — ob res in Thracia male gestas damnatur, 103. — Cephalleniam legit exsilii sedem, ibique urbem instituit condere, 104.

C. ANTONIUS, Marci triumviri frater, a Pompeianis superatur, CX, 51.— se dedit, 52. — eum prætorem adit Octavius, CXVII, 15.— nomine Bruti edit ludos, 22. — septemvir dividendis agris, 31. — ei Macedonia provincia datur, 52. — Bruto Macedoniam obtinente, Antonius contendit Apolloniam, CXVIII, 5, 6.—in potestatem Bruti venit, 33. — bis seditionem in Brutum excitat, CXX, 109.— occiditur, CXXI, 28.

L. ANTONIUS, consul, CXXV, 5. — ejusdem triumphus, ibid. — eidem et Fulviæ invadendi Cæsaris occasionem dant veterani, 10. — illis pacis conditiones Cæsar offert, 18. — L. Antonius Romam occupat, 29.—Salvidienum intercipere nititur, 30. — a Cæsare obsidetur in urbe Perusia, 31. —pacem petit per legatos, CXXVI, 19. — mox ipse ad Cæsarem proficiscitur, 20. —Cæsariani milites pro Antonianis deprecantur, 28. — eum, per speciem honoris, Cæsar in Hispaniam ablegat, CXXVII, 8.

M. ANTONIUS quæstor, incesti accusatus, absolvitur, LXIII, 13. — ejusdem servi fides et constantia, ib. — prætor contra piratas mittitur, LXVIII, 1. — consul, LXIX, 42. — ejus cum Sex. Titio certamen, 45. — M. Aquillium defendit, LXX, 4, et seqq. — tunica ejus discissa, cicatrices monstrat, 7. — censor, 15. — Norbanum, seditiosum civem, defendit, 29, 30.—jussu Marii a P. Annio trib. mil. occiditur, LXXX, 40. — ejus caput ad Marium relatum in ipsis mensis apponitur, ib.

M. ANTONIUS, tribunus plebis, adversatur rogationi Thaluæ prætoris, XLV, 21.

Q. Antonius Merenda, tribunus militum consulari potestate creatus, iv, 42.

T. Antonius Merenda, decemvir, iii, 35.

M. Antonio, prætori, totius oræ maritimæ imperium datur, xciii, 17. — Cretensibus bellum infert, xcvii, 14. — victus ægritudine animi moritur, 15.

M. Antonius, præf. equitum sub Gabinio, fortitudine insigni, cv, 10, 11.—incitat Gabinium ad restituendum Ptolemæum, 40. — Pelusium capit, 42.—corpus Archelai requirit, et regio sumptu effert, 44. — quæstor Cæsaris, cviii, 22. — paciscitur cum Comio Atrebate, 29. — tribunus plebis, in gratiam Cæsaris impugnat Pompeium, cix, 27 et seqq. — a Cæsare Arretium mittitur, ibique præsidium imponit, 54. — ei Sulmonenses portas aperiunt, 62. — Italiæ præficitur a Cæsare, cx, 7. — ad Cæsarem in Græciam tres legiones transvehit, cxi, 29. — in pugna Pharsalica sinistrum cornu tenet, 63. — a Cæsare magister equitum dicitur, cxii, 60. — magnas turbas excitat, cxiii, 28, 30. — ejus inconstantia, 34. — ei mandatur a senatu tutela reipublicæ, 35. — Dolabellam foro expellit armis, 37. — impuri ejus mores, 38. — fit Pompeii sector, 42. — cum Cæsare consulatum gerit, cxvi, 19. — imponit Cæsari diadema, 31. — cur non occisus cum Cæsare, 56. — cum eo per internuntios agunt Cassius et Brutus, 66. — pecuniam et commentarios Cæsaris in ædes suas transportari jubet, 67.—oratio ejus callida, 71.—in forum descendit, 74.— suadet ut acta Cæsaris rata habeantur, ejus interfectoribus detur incolumitas, 79. — cum Dolabella redit in gratiam, 84. — Cassium e Capitolio degressum convivio excipit, 100. — in funere Cæsaris concitat rursus ad seditionem animos, 104 et seq. — multa præclare, eo referente, a senatu constituta, 115. — comparandæ sibi potentiæ studet, cxvii, 7. — ejus artes, 8. — sibi devincit M. Lepidum, 9. — ei provincia Macedonia datur a populo, 11. — adversatur Octaviano, 16. — hæreditatemque Cæsaris lacerat furtis, ibid. — ejus in Octavianum malignitas, 20. — impetrat a populo pro Macedonia Galliam provinciam, quæ D. Bruto tenebatur, 25. — invidet Octaviano, 26. — cum eo redit in gratiam, 27. — iterum contendunt, 28. — Octavianus Antonio est suspectus, 29. — Antonius plebem conciliat, 31. — Casilinum coloniam deducit, 32. — ejus apparatus ad bellum, 36. — in eum invehitur Canutius, 37. — Antonium sui concionantem relinquunt, 48. — ille multos interficit, ib. — Romam venit, 50. — duæ legiones eum deserunt, 51. — sortitionem provinciarum facit, 52. — in ejus verba juratur, 53. — ejus vires, 55. — D. Brutum Gallia decedere jubet, 57. — recusantem obsidet Mutinæ, 58. — Ciceronis in Antonium actiones, 60. — pro eo mater et uxor senatum deprecantur, cxviii, 11. — ad eum senatus legatos mittit, 12. — invehitur in Ciceronem, 14. — ejus ad senatum mandata, 15. — ejus velitationes cum Bruto et Octaviano, 31. — insidiatur Pansæ Mutinam proficiscenti, cxix, 8. — præliis duobus vincitur, 12 et 15.—fugit ad Alpes, 18. — hostis judicatur, 30. — cum eo reconciliationem meditatur Octavianus, 35. — eumque elabi patitur, 38. — ejus fortuna emergit, 43. —

ad Lepidum venit, 45. — paciscuntur, eumque in castra excipiunt, 49 et 50. — decretum in eum senatus antiquatur, CXX, 9. — ad eum transit pars magna copiarum D. Bruti, 12. — maximi exercitus imperator iterum Alpes transcendit, 16. — ejus cum Octaviano colloquium, 18. — triumviratus constituitur, 19. — inter eos partes dividuntur, 20. — ejus ingressus in urbem, 26. — edictum ejus et collegarum de proscriptione, 30 et seqq. — ei se prostituit Coponii uxor, mariti servandi causa, 50. — ejus in quosdam lenitas, 56. — capite Ciceronis viso, exclamat peractam esse proscriptionem suam, 63. — cum Octaviano in Græciam transit, CXXIII, 6. — ejus opus ad prohibendum hostium commeatus, CXXIV, 6. — cum Cassio et Bruto pugna, 8. — vincit ab sua parte, 9, 14. — victo Bruto, duces hostium persequitur, 19, 20, 21. — ejus moderatio, 30. — novam instituit divisionem provinciarum, CXXV, 1. — Orientem componendum sumit, 2. — in Græciam venit, CXXVI, 1. — inde in Asiam, 2. — Ephesi Liber pater salutatur, ibid. — Asiæ maximam pecuniam imperat, 3. — L. Cassio et aliis ignoscit, 4. — Judæis tribuit beneficia, 5. — arcessit Cleopatram, 6. — favet Herodi, ejusque accusatores occidit, 12, 13. — in Ægyptum profectus, totum se Cleopatræ et voluptatum turpitudini tradit, 14. — de amicitia cum eo agit Sex. Pompeius, 33. — Athenas venit, CXXVII, 1. — in Italiam navigans Domitium sibi adjungit, 16. — socio Pompeio bellum facit adversus Octavianum Cæsarem, 17. — Antonii stratagema, 18. — opprimit Servilium, 19. — post mortem Fulviæ, inter Antonium et Octavianum pax convenitur, 23, 24. — ovans ingreditur urbem, 27. — ducit Octaviam, 27. — Octavianum eripit periculo, 30. — Antonii et Octaviani colloquium cum Pompeio et conditiones pacis, 38, 39. — mutua eorum convivia, 41. — noctu Urbem intrat Antonius, 43. — in omni cum Cæsare lusu semper inferior discedit, ib. — proficiscitur in Græciam, id. — se Bacchum appellat, 44. — ei Athenienses Minervam suam desponsant, 45. — morum ejus inconstantia, 46. — invidet Ventidio, res adversus Parthos egregie gerenti, CXXVIII, 24. — auxilium fert Octaviano, 40. — Antonii et Cæsaris certamen humanitatis, 42. — nova inter eos pacta, etiam de retinendo triumviratu, XLIII, 44. — ejus consilia de bello Parthico, CXXIX, 46. — arcessit Cleopatram, eique multa donat, 47, 48. — ejus ad bellum Parthicum exercitus, CXXX, 1. — ejus expeditionis vitia, 2. — obsidet Praaspa, 3. — pugnat cum Parthis, 6. — castigat suos, quod Praaspenis cesserant, 10. — recedit ex Media, 12. — eum abeuntem infestant Parthi, 14. — Antonii et militum mutua caritas, 18. — ejus copias præter hostem sitis urget, 21. — Antonii desperatio, 22. — eum desinunt persequi Parthi, 23. — ad Cleopatram properans, per continuas nives Cappadociam transit, 28 et 29. — ad eum fugit Sex. Pompeius, CXXXI, 3. vid. Sex. Pompeius. — Antonius secundum consul, 33. — dolo capit Artavasdem, 39. — occupat Armeniam, 40. — Alexandriæ triumphat, 41. — ejus ad Alexandrinos oratio, 43. — et ad senatum literæ, 48. — artibus Cleopatræ fascinatus, bellum in Cæsarem molitur, 57 et 58. — mutuæ criminationes, 60. — fœ-

dus cum rege Medorum facit, 62. — ad eum abeunt consules, CXXXII, 2. — Antonii luxus, 4, — repudium mittit Octaviæ, 5. — Antonii testamentum recitatur, unde ei populi odium creatur, 7, 8. — consulatus olim destinatus Antonio abrogatur, 11. — ejus vires et reges auxiliares, 16, 17. — hiemat Patris, 21. — provocatus a Cæsare ad prælium, vicissim singularem pugnam poscit, 22, 23. — multos ad Cæsarem transire conantes interficit, 32. — ejus concio ad milites, 35. — classe victus ab Cæsare profugit, CXXXIII, 1, 8. — in Cleopatræ navem recipitur, 12. — ibique triduum solus exigit in prora, 13. — exercitus ejus in fidem Cæsaris venit, 14. — Antonius in Libyam delatus condit se in solitudinem, 27. — Alexandriam venit, 29. — Timonis vitam agit, 30. — quam mox epulis mutat, 31. — eum juvare conantur gladiatores, 32. — ejus ad Paraetonium expeditio, 33, 34. — legatos mittit ad Cæsarem, 34, 35. — de extremis cogitat, 45. — prodi se clamitat a Cleopatra, 46. — quæ illi perferendum curat se vixisse, 47. — hoc nuntio motus Antonius sibi gladium admovet, ibid. — saucius ad Cleopatram defertur, 49. — vox ejus postrema, 50. — ejus morti illacrimatur Cæsar, 51. — posteritas Antonii, 63.

Q. Antonius, prætor Sardiniæ, pellitur et occiditur a Philippo, legato Sullæ, LXXXVI, 4.

Antron, opp., XLII, 42 et 67.

Q. Antyllius, Opimii consulis præco, a Gracchana turba occiditur, LXI, 16. — ejus nudum corpus ad Curiam defertur, 19.

Antyllus, M. Antonii filius, interficitur, CXXXIII, 54.

Anxur, oppidum Volscorum in Latio postea Terracinæ seu Tarracina, hod. *Terracina* in *Campagna di Roma*, IV, 59. — vi captum et direptum, ibid. — neglectum Anxuri præsidium, proditis portarum custodibus, opprimitur, V, 8. — Anxur recipitur, 13. — Volsci obsident præsidium ad Anxur, 16. — Anxur trecenti in coloniam missi, bina agri jugera accipientes, VIII, 21.

Anxuratis populi vocatio non observatur, XXVII, 38.

Aous s. Æas, hodie *la Pollonia*, fl. Illyrici Macedonici, XXIV, 40, 2; XXXII, 5, 10, 13; XXXIII, 4; XXXVIII, 49.

Apamea Cibotus, opp. Phrygiæ maj. ad Marsyam et Mæandrum, XXXV, 15; XXXVII, 18, 44. — haud procul veteribus Celænis, XXXVIII, 13. — sic dicta ab Apamea, sorore Seleuci regis, XXXVIII, 13. — capitur a Romanis, XCV, 16.

Apamea Syriæ Tryphonis patria, LVII, 38.

Apamia, filia Alexandri Megalopolitani, XXXV, 47.

Apelaurus, Stymphaliæ terræ in Arcadia locus, XXXIII, 14.

Apelles, legatus Philippi Romam, XL, 20. — clam interficitur a Perseo, XLII, 5.

Apellicontis Teii bibliotheca, LXXXIII, 43. Vid. Aristoteles.

Apenninus, mons Italiam bipartiens, V, 33; X, 27; XXI, 58; XXII, 1; XXXVI, 15; XXXIX, 2.

Aperantia, Thessaliæ opp. et regio, recipitur a Philippo, XXXVI, 33. — in potestatem Ætolorum venit, XXXVIII, 3. — recipitur a Perseo rege, XLIII, 22.

Aperantii, XLIII, 22.

Apes aculeo emisso torpent, XXIII, 42.

Apex dialis, VI, 41.

Aphrodisias, castellum Ciliciæ, XXXIII, 20.

APHRODISIAS, oppid. Æolidis aut Cariæ, XXXVII, 21.

APIOLÆ Latii oppid. vi captum, I, 35.

APOCLETI sanctius Ætolorum consilium, XXXV, 34, 46; XXXVI, 28.

APODOTI in Ætolia, XXXII, 34.

APOLLINARIS in pratis Flaminiis, III, 63.

APOLLINARES ludi eorumque origo, XXV, 12. — eos populus spectat coronatus, ibid.—decernit senatus, ut voveantur in perpetuum, XXVI, 23. — voventur, XXVII, 11, 23. — quotannis facti a prætoribus urbanis, ibid. — extra portam Collinam ad ædem Erycinæ Veneris quare parati, XXX, 38. — in Circo facti, pompa eo deducta, XXX, 38.

APOLLO, I, 56. — Apollo Pythius, XXIII, 11; XXIX, 10. — consulitur, ibid. et V, 15; I, 56. — decima prædæ pars ei datur, V, 23. — et cratera aurea Delphos portata, 25. — Zerinthius et ejus templum, XXXVIII, 41. — Apollo colitur apud Carthaginienses, XVI, 5.

APOLLINIS promontorium, v. Promontorium Apollinis.

APOLLINIS ædes in pratis Flaminiis, III, 63. — in ejus æde senatus datus, XXXIV, 43; XXXIX, 4, 58; XLI, 21. — fanum augustum et oraculum ad Hieran Comen, XXXVIII, 12 et 13. — ager sacer redimitur Sicyone ab Attalo, XXXII, 40. — ædes Cajetæ, XL, 2. — Formiis, ibid. — Gabiis, XLI, 16. — Velitris, XXXII, 1. — Apollinis Medici, XL, 51.

APOLLINIS templum Carthagine spoliatur, LI, 41.

APOLLINIS sigillum a Sylla circumferri et adorari solitum, LXXXVIII, 13.

APOLLINIS templum ab Augusto structum, CXXXIV, 81.

APOLLINI ædes vota, IV, 25; V, 13. — dedicata, IV, 29; VII, 20. — lectisternium habitum, V, 13; XXII, 10. — sacrum factum bove aurato et capris duabus albis auratis, XXV, 12. — dona vota, XL, 37. — Delphis sacrificat Antiochus, XXXVI, 11.

APOLLODORUM, auctorem defectionis ab Romanis, Athenienses in exsilium ejiciunt, XXXV, 50.

APOLLODORUM Pergamenum, dicendi magistrum, Octavianus ex urbe secum ad Geticum bellum educit, CXVII, 3.

APOLLONIA, XIII, 35, vid. et XV, 12. — ab Hydrunte ad Apolloniam pontes jacere cogitavere Pyrrhus, et post eum M. Varro, XIII, 35, vid. et XCIX, 31. — Apollonia occupatur a Cæsare, CXI, 11.—Apollonia, oppidum Ætoliæ, Epiri et Illyrici Macedonici, XXVIII, 8; XLII, 18; XLIV, 30. — Apolloniam tentat Philippus, XXIV, 40.

APOLLONIA urbs Macedoniæ, XLV, 28.

APOLLONIATÆ legatos Romam mittunt, qui violantur, XV, 13. — violatores deduntur, 13. — Apolloniatas aggreditur Philippus, XXVI, 25; XXIX, 12. — Apolloniatæ trecenti jungunt se Quintio, XXXIII, 3. — auxiliantur Romanis adversus Gentium, XLIV, 30. — donantur lembis de Gentio captis, XLV, 43.

APOLLONIDES, principum unus apud Syracusanos, XXIV, 28. — salutaris ejus oratio, ibid.

APOLLONIUS, purpuratus Antiochi Magni, XXXVII, 23.

APOLLONIUS, Antiochi Epiphanis legatus, XLII, 6.

C. APONIUS Mutilus a sociis Italicis consul creatur, LXXII, 8.

Q. APONIUS, dux legionum, a Cæsare in Hispania deficientium, CXV, 38.

Aponii proscripti desperatio, cxx, 90.

Aporidos Come, vicus Phrygiæ majoris, xxxviii, 15.

Apparitores regii, i, 40. — ad pignora capienda dimissi, iii, 38.

Appia via, a Roma ducta primum Capuam, deinde Brundisium, vii, 39; xxii, 1, 15. — munita, ix, 29.

Appiæ municipia, xxvi, 8.

Appiolæ; v. Apiolæ.

Appius Claudius; v. Claudius.

C. Appuleius, vel Apuleius (Epit. LXIX, 1) Saturninus, xlv, 13.

L. Appuleius, trib. plebis, diem dicit M. Furio Camillo, v, 32.

L. Appuleius, decemvir agro dividendo, xlii, 4. — creatur prætor, xlv, 44.

L. Appuleius Saturninus, quæstor ostiensis, rei frumentariæ præfectus est, quod magnarum calamitatum initium fuit, lxvii, 45. — ejus cum Q. Numidico inimicitiæ, lxviii, 34, 35. — ob violatos Mithridatis legatos reus agitur, lxix, 2, 3. — a patribus se opprimi queritur, 4. — Patres ulcisci studet, 5. — occiso Nonio, tribunus per vim creatur, 6. — ejus et Marii conspiratio, 19. — ejusdem leges, 10. — ferocia, 13. — ejusdem scelerum concitator et vindex Marius, 21. — a suis rex appellatur, 25. — eum reprimere Marius instituit, 26. — victus in Capitolium fugit, 27. — obsessus ibi dedit se Mario, sed a plebe cum aliis conjuratis occiditur, 28, 29. — caput ejus ludibrii causa per convivia circumfertur, 30.

M. Appuleius, quæstor, Bruto copias et pecuniam dat ex tributis atque vectigalibus Asiæ, cxviii, 3.

M. Appuleius, Sex. F. cos. cxxxvi, 21.

Q. Appuleius Pansa cum M. Valerio creatur consul, x, 5, 6. — frustra in Umbria Nequinum oppidum obsidet, 9.

Q. Appuleius decemvir agro dividendo, xlii, 4.

Sex. Appuleius, Sex. F. cos. cxxxiii, 77. — proconsul ex Hispania triumphat, cxxxv, 8.

Sex. Appuleius vincit Pannonios, cxl, 21.

C. Apronius, trib. plebis, iii, 54.

Apsus, Illyrici Maced. fl. hodie *Chrevasta*, xxxi, 27.

Apua, op. Liguriæ, unde Apuani Ligures, qui domantur a C. Flaminio consule, xxxix, 2. — circumveniunt Q. Marcium consulem, 20. — ad rebellionem spectant, xl, 1. — opprimuntur et traducuntur in Samnium, 38, 41.

Apuli fœdus faciunt cum Romanis, viii, 25. — deficiunt et vastantur, 37. — iis pax datur, ix, 20. — cæduntur a P. Decio, x, 15. — deficiunt ad Pœnos, xxii, 61.

Apulia sive Daunia et Peucetia, h. *Capitanata*, *Basilicata* et *Terra di Bari*, vi, 42; vii, 26; ix, 2, 12; xi, 16; xxii, 9; xxv, 20. — in Apuliam movet Pyrrhus, multaque ibi oppida capit, xiii, 36.

Apuliæ saltus, ix, 17; xxiv, 20.

L. Apustius, legatus, xxiii, 38.

L. Apustius, legatus P. Sulpicii consulis, populatur extrema Macedoniæ et Antipatriam aliaque oppida capit, xxxi, 27. — legatus L. Cornelii Scipionis consulis, xxxvii, 4. — tumultuario prælio cadit, 16.

L. Apustius Fullo, ædilis plebis, xxxi, 4. — prætor, xxxiii, 24. — sortitur urbanam jurisdictionem, 26. — coloniæ Latinæ in Thurinum agrum deducendæ triumvir, xxxiv, 53; xxxv, 9.

P. Apustius, legatus, xlvii, 12.

Aqua in Urbem ducta, ix, 29; xiv, 48. — Ferentina, i, 51. — pu-

blicæ omnis, in privatum ædificium aut agrum fluens, adimitur a censoribus, XXXIX, 44. — in Urbem ducenda locatur: sed impedimento est operi M. Licinius Crassus, XL, 51. — aqua et igni interdici, XXV, 4. — aquam terramque a Lacedæmoniis petunt Persæ, XXXV, 17. — aquæ calidæ prope Carthaginem, XXX, 24. — et Thermopylis, XXXVI, 16. — Cumanæ, XLI, 16. — Neptuniæ, XXXIX, 44. — Sinuessanæ, XXII, 13.

AQUA Julia Capuæ, CXXIX, 43.

AQUÆ SEXTIÆ conditæ, LXI, 3.

Aquæductus Romæ, LIII, 4. — aquæductuum tutela, deque ea re senatusconsultum, CXXXVII, 12, 13.

Aquila aufert pileum Lucumoni et rursus capiti ejus reponit, I, 34. — sedet in clypeo Hieronis, militiæ tirocinium auspicantis, XVI, 12. — aquilæ simulacrum aureum, legionis romanæ signum, CVI, 29.

PONTIUS AQUILA; vid. Pontius.

Q. AQUILA amittit aliquot naves a Varo captas, CXIV, 30.

AQUILEIA, oppidum Carnorum in Istria; colonia Latina deducta, XXXIX, 55; XL, 26, 34. — prope eum locum, ubi oppidum nuper a Gallis conditum fuerat, XXXIX, 22, 45 et 54. — novis colonis augetur, XLIII, 17.

AQUILLII fratres conjurant adversus rempublicam, II, 4.

C. AQUILLIUS cos. Hernicos devincit, II, 40.

C. AQUILLIUS M. F. C. N. Florus, cos., XVII, 12. — in Siciliam trajicit, 19. — obsidet Mytistratum, 22. — ejus triumphus, 27.

L. AQUILLIUS Corvus, tribunus militum consulari potestate, VI, 4.

L. AQUILLIUS Gallus, prætor, XLI, 14.

M. AQUILLIUS M. F. M. N., cos., contra Aristonicum proficiscitur, LIX, 70. — reliquias belli Asiatici conficit, 71. — triumphat, LX, 17. — postulatus repetundarum absolvitur, ibid.

M'. AQUILLIUS, cos., LXVIII, 44. — res adversus fugitivos in Sicilia gerit, 82. — fugitivos vincit, LXIX, 41. — finem imponit bello servili, 46, 47. — est contentus ovatione, LXX, 3. — postulatus repetundarum, ab Antonio defenditur, 4, 5, 6. — et absolvitur, 7. — legatus, restituit Nicomedem, LXXIV, 11, 12. — exercitum cogit adversus Mithridatem, LXXVI, 47. — vincitur, LXXVII, 54. — comprehensus et vinctus a Lesbiis, traditur Mithridati, LXXVIII, 3. — qui in os ejus liquefactum aurum infundit, ibid.

M. AQUILLIUS Crassus a senatu mittitur ad parandas e Piceno copias, CXIX, 67.

P. AQUILLIUS in Etruriam ad coemendum frumentum missus, XXVII, 3.

Aquilones venti, XXXVI, 43. — aquilo in septemtrionem versus, XXXVII, 12.

AQUILONIA, opp. Hirpinorum ad fines Apuliæ et Timavum fl. hod. *Cedogna*, X, 38, 39. — capta a Romanis, 41. — a militibus direpta et incensa, 44.

AQUINUM, oppid. Volscorum in Latio, hod. *Aquino*: unde Aquinas ager, XXVI, 9.

AQUITANI, cæsi a P. Crasso, ad obsequium Cæsaris rediguntur, CIV, 98; vid. CVIII, 27. — Aquitanorum ferocia fracta, triumphat Messala, CXXXV, 4.

AQUITANIA in Gallia Pyrenæis montibus subjecta, h. *Guienne* seu *Guyenne*, *Gascogne*, *Béarn*, etc., XXI, 23.

Aquitania prima, ciii, 145. — secunda, ibid. — tertia, ib.

Ara a Cæsare, ex imitatione Alexandri, in Pyrenæis montibus, post pulsos ex Hispania Pompeianos, structa, cx, 37. — Augusti Cæsaris apud Lugdunum, ciii, 148. — injussu senatus aut tribunorum plebei majoris partis, vetatur dedicari, ix, 46. — Concordiæ, xxiv, 22. — Jovis Elicii, in Aventino a Numa Pompilio dedicata, i, 20; xl, 22. — in Junonis Laciniæ templi vestibulo, cujus cinis nullo unquam movetur vento, xxiv, 3. — in Junonis Laciniæ templo ab Hannibale condita et dedicata, xxviii, 46. — Martis in Campo, xxxv, 10; xl, 45. — ad eam sellis curulibus sedent censores, ibid. — Maxima ab Evandro Herculi dicata, i, 7; ix, 29. — Neptuni in Circo Flaminio, xxviii, 11. — Pudicitiæ, x, 23. — Solis, xl, 22.

Arabes sagittarii gladios habent tenues, longos quaterna cubita, xxxvii, 40.

Arabes Nabatæi a Gabinio cæduntur, cv, 46.

Arabia Felix, in quam primus signa romana intulit Gallus Ælius, cxxxv, 20.

Arabiæ deserta, xlv, 12.

Arabio, Africæ regulus, a Boccho regno pulsus, ad Sex. Pompeium venit, cxvii, 33.

Arachthus s. Aretho, fluv. Epiri, xxxviii, 3, 4; xliii, 21.

Aradii, populi, xxxv, 48. — (Aradus insula, cui ex adverso est Antaradus opp. Syriæ, h. *Tortosa.*)

Arar, fluv. Galliæ, postea dictus Sauconna s. Saugonna, et hinc h. *Saône*, xxi, 31.

Aratus, pater filiusque Sicyonii a Philippo interfecti, et filii uxor ab eo libidinis causa in Macedoniam absportata, xxvii, 31; xxxii, 21. — Achæorum princeps, ibid.

Arbacala vel Arbocala Vaccæorum urbs, vi capta, xxi, 5.

Arbor felix, v, 24. — infelix, i, 26. — arborum præcisarum ruina obrutus exercitus rom., xxiii, 24.

Arcadia, in Peloponneso pars, h. *Tzakoniæ* s. *Saccaciæ* aut *Braccio di Maina*, i, 5.

Arcadum consilium, xxxii, 5.

Arcæ duæ lapideæ sub Janiculo inventæ, in quibus libri Numæ Pompilii, xl, 29.

Arcalus Jupiter, xxxviii, 2.

Arcathias, Mithridatis filius, lxxvi, 49. — Romanos Macedonia expellit, lxxxi, 23. — moritur, ib.

Archagatus ex Peloponneso advena, primus Romæ medicinam professus, jure Quiritium donatur, xx, 64.

Archelaus, princeps Acarnanum, xxxiii, 16.

Archelaus, prætor Mithridatis, lxxvi, 49. — prælio superat Nicomedem, 52, et 53. — in Græciam cum magna classe proficiscitur, lxxviii, 38. — Athenis utitur tanquam arce belli, 51. — ad eum deficiunt Achæi et Lacædemonii, 51. — ipsi se opponit Bruttius, 52. — contra eum Sulla proficiscitur, lxxxi, 1. — Archelai eruptio ex Pyræeo, 12. — ejusdem cum Sulla prælium, 14. — et copiæ, lxxxii 4. — apud Chæroneam pugna magna vincitur, 10 et seqq. — archipiratæ more insulas infestat, 26. — rursus vincitur ad Orchomenum, 28 et seqq. — ejus castra a Sulla capiuntur, 33. — de pace tractare eum jubet Mithridates, 50. — Archelai ad Sullam oratio, 51. — Sullæ responsio, 52. — ad proditionem a Sulla illicitur, 53. — abnuit, 54. — ad Murænam cum uxore et libellis perfugit, lxxxvi, 8.

3.

— eumque ad bellum incitat, 9 seq.

Archelaus, filius Archelai quem Sulla vicerat, sacerdos præficitur a Pompeio Comanis Ponticis, cii, 8. — rex Ægypti constituitur, ducta in matrimonium filia Ptolemæi Auletæ, cv, 41. — occiditur, 43.

Archelaus, Cappadociæ rex, auxilium fert Antonio, cxxxii, 17.

Archelai, Rhodiorum legati, ad Cassium oratio, cxxii, 10, seqq.

Archidamus, filius Agesilai, a Tarentinis evocatus, xii, 13.

Archidamus, dux Ætolorum, cogit Philippum obsidionem Thaumacorum urbis solvere, xxxii, 4. — legatus mittitur ad Achæorum concilium, xxxv, 48. — ejus insolentia, ibid.

Archidamus, princeps Ætolorum, Perseo se adjungit, xliii, 21, 22. — cum eo fugit, xliv, 43.

Archimedes, spectator cæli et siderum unicus, Syracusarum oppugnationem elusit, xxiv, 34. — intentus formis, quas in pulvere descripserat, interficitur, xxv, 31. — ejus sepulturæ cura habita a Marcello, ibid.

Archippus, dux Argivus, expellit præsidium Nabidis ex urbe Argis, xxxiv, 40.

Archippus, pacis apud Achæos auctor, rapitur in vincula, lii, 8. — dimittitur, 10.

Archo, Poridi Æneatum principi nupta, xl, 4.

Arco, frater Xenarchi, Achæorum prætoris, ejusque contra Callicratem oratio, xli, 24.

Ardea, caput Rutulorum in Latio, h. *Ardea*, olim Turni regia; a Tarquinio Superbo obsessa, i, 57. — inter Ardeates et Aricinos judex sumptus populus romanus agrum, de quo ambigebatur, sibi adjudicat, iii, 71, 72. — ob eam injuriam Ardeates desciscunt, iv, 1. — fœdus cum iis renovatur, 7. — Ardeæ turbatæ seditione res auxilio Romanorum componuntur, 9, 10. — colonia Ardeam deducta, ager interceptus ad Ardeates redit, 11. — eos ad opprimendos Gallos hortatur et ducit Camillus, v, 43, 44; xxi, 7; xxvii, 9; xxix, 15.

Ardiæi, v. Ardyæi

Ardoneæ, opp. Apuliæ (vid. et Herdonea), xxiv, 20.

Ardues, filius Antiochi, xxxiii, 19.

Ardyæi, s. Ardiæi, Vardæi et Bardæi, Illyrica gens, xxvii, 30. — Illyricum populantur, lvi, 19. — pacem petunt, nec præstant, 20. — in mediterranea loca religati, et ferociam et vires in perpetuum omittunt, 22.

Area Flacciana, lxi, 34. — Vulcani; v. Vulcanus.

Arei dissidium cum Cleonymo, xiv, 41.

Arei ex Africa inter auxilia Rhodiorum, xxxiii, 18.

Arenæ Linterni, xxii, 16.

C. et L. Arennii, tribuni plebis, xxvii, 6.

L. Arennius, præfectus socium, capitur a Numidis, xxvii, 26, 27.

Aretaphila concitat Leandrum ad tollendum fratrem Nicocratem tyrannum Cyrenaicum, lxxxi, 17. — dein et Leandrum opprimit, ibid.

Aretæ cum Æmilio Scauro bellum, ciii, 54. — utrisque volentibus dirimitur, ibid.

Aretho s. Arachthus Epiri amnis navigabilis, prope Ambraciam, xxxviii, 3, 4.

Arethusa, fons Syracus., xxv, 30.

Areus, exsul Lacedæmonius, xxxix, 35.

Argei, loca sacris faciendis, i, 21.

Argens, Thessaliæ oppidum, xxxii, 14.

Argentanum, oppidum Bruttiorum, deficit a Pœnis ad Romanos, xxx, 19.

Argentum nondum signatum, iv, 60.—bigatum, xxxiii, 23, 37; xxxvi, 21. — factum et infectum, xxxiv, 52; xxxvi, 40.—multaticium, ex quo signa ænea ad Cereris data, xxvii, 6; xxx, 39.—Oscense, xxxiv, 10; xlvi, 40, 43. — argentum in ærarium latum, xxviii, 38; xxx, 45.—in zonis habent negotiantes, xxxiii, 29.—argenti ad aurum, ut 10 ad 1, proportio, xxxviii, 11.—jam major, quam æris, et summa memoratur, et usus in commerciis fuisse videtur, xxviii, 9, 10.—argenti fodinæ in Hispania, xxviii, 3.

Argentariæ in urbe Roma, ix, 40; xxvi, 27; xl, 51. — Argentariæ et ferrariæ in Hispania a Catone consule institutæ, xxxiv, 21.

Argentarii, vii, 21, 3.

Argentatis linteæ candidæ, ix, 40.

Argestæus campus in Macedonia, xxvii, 33.

Argi, s. Argos caput Argolidis in Peloponneso, h. Argo in Saccania parte Moreæ nobilitati morte Pyrrhi, xxxi, 7. — concilium Achæorum Argis, xxxi, 25.—Argi produntur Philocli, xxxii, 25. — Argi a Philippo traduntur Nabidi, 38.—spoliantur ab uxore Nabidis, 40. — Argi duas arces habent, xxxiv, 25. — sunt in tutela Junonis, xxxiv, 24. — Argis celebrata Nemea, 41. — iis restituitur libertas, ibid. — duæ factiones, xiv, 42.

Argiletum Romæ, i, 19.

Argithea, caput Athamaniæ, unde expelluntur Macedones, xxxviii, 1.

Argivi oriundos ab se Macedonum reges credunt, xxxii, 22. — abeunt ex concilio Achæorum, ib.— primo comitiorum die solent prætores pronuntiare Jovem, Apollinem, Herculem, 25. — Argivorum campus, xxxiv, 25. — a juvene quodam Argivo vulneratus Pyrrhus, xiv, 43.

Argos Amphilochium, xxxii, 34; xxxviii, 3, 10. Vid. Amphilochia et Amphilochi.

Argyraspides, xxxvii, 40.

Ariarathes, Cappadociæ rex, xxxvii, 31; xxxviii, 26. — a consule veniam petit, quod Antiochum auxilio juvisset, 37. — ei ducenta talenta imperantur, ibid. — despondet filiam suam Eumeni, recipiturque in amicitiam Romanorum, 39. — ejus legati Romæ, xl, 20; xlii, 19. — filium Romam mittit educandum, xlii, 19. — Romam ablegat Ariarathen, puerum sibi pro filio subditum ab uxore, xlvii, 14.

Ariarathes patri succedit in Cappadociæ regno, xlvi, 23. — Cappadocia pulsus, Romam venit, xlvii, 14. — insignis ejus in patrem pietas, ibid. — et studia literarum, ib. — justitia ejus et fides, 15. — Demetrii regis Syriæ, subdititium ejus patrem Orophernem foventis, dolo pellitur, 16. — ab senatu non satis adjutus, 17. — sua virtute regnum recuperat, 18.

Ariarathes, filius Mithridatis expulso Ariobarzane, occupat Cappadociam, lxxvi, 41.

Aricia, oppid. Latii, i, 50; ii, 14; xxiv, 44. — eam oppugnat Aruns, Porsenæ filius, ii, 14. — Aricini vincunt Etruscos, ibid.

Aricini et Ardeates de ambiguo agro certant, et turpe populi romani de eo judicium, iii, 71, 72. — Aricinis civitas data, viii, 14.

Aries ejusque in oppugnandis urbibus usus, xxi, 12; xxxi, 46; xxxii, 23; xxxviii, 5. — magnis ponderi-

bus, plumbo vel saxis ad terram deprimi solebat, XXXVIII, 5; XLII, 63. — arietum ictus excipiuntur laqueis, XXXVI, 23.

ARII, veteris Germaniæ populi, CIV, 20. — sic eos vetus ætas appellavit, vetus oblita est, ibid.

ARIMINENSES ob servatam fidem a Romanis laudati, XXVII, 10.

ARIMINUM, Umbriæ oppid. hod. *Rimini*, XXI, 51, 63; XXIV, 44; XXXI, 10, 20. — caput Galliæ provinciæ, XXIV, 44, N. 2. — ab Placentia Ariminum viam perduxit M. Æmilius consul, XXXIX, 2. — Arimini nomine provincia Gallia indicatur, XXVIII, 38. — colonia romana, XV, 8. — occupatur a Cæsare, CIX, 41.

ARIN dux Pœnorum, XXVI, 49.

ARIOBARZANES a senatu Cappadociæ rex constituitur, LXX, 48. — in eum concitat Tigranem Mithridates, 49. — Ariobarzanes Romam fugit, ibid. — reductus a Sulla rex appellatur, 50. — rursum exsul, LXXIV, 11. — in regnum reducitur, 12. — ab Ariarathe, filio Mithridatis, regno expellitur, LXXVI, 41. — in regnum restituitur a Sulla, LXXXIII, 29. — ejus adversa et prospera, CI, 15. — filio invito et multum recusanti diadema imponit, ibid.

ARIOBARZANI partem Armeniæ minoris ademptam Dejotaro, dat Cæsar, CXIII, 8. — ab equitibus Cassii occiditur, CXXI, 28.

ARIOVISTUS, Suevorum rex, socius atque amicus a senatu rom. appellatus, consule Cæsare, CIII, 97. — affectat imperium Galliæ, CIV, 1. — Cæsari superbe respondet, 2. — ad eum ducit Cæsar, 31. — colloquium Ariovisti et Cæsaris, 32. — dirimitur, ib. — vincit legatos Cæsaris, 33. — oppugnat castra Rom., 35. — prælium committit, 36. — vincitur, 37.

ARISTÆNUS, prætor Achæorum, XXXII, 19. — ejus ad Achæos oratio, 20, 21. — comitatur Quintium in colloquio cum rege Philippo, 32. — suadet Bœotis, ut se Romanis adjungant, XXXIII, 2. — castigat Ætolorum vaniloquentiam, XXXIV, 24. — occurrit Quintio consuli cum decem millibus Achæorum et equitibus mille, 25.

ARISTARCHUS Tarentinus suspectus Pyrrho et in Epirum navigare jussus, flectit iter Romam, ibique recipitur in fidem, XII, 25.

ARISTARCHUS Colchis a Pompeio rex datus, CII, 8.

ARISTIAS Argivus vocat Pyrrhum ad opprimendos inimicos, XIV, 42.

ARISTIDIS summi pictoris tabula exhibens Liberum patrem, LII, 18.

ARISTIO, sophista, ab Atheniensibus legatus ad Mithridatem mittitur, LXXVIII, 40. — benigne exceptus, cum magno fastu Athenas redit, 40, 41, 42. — concionem ad populum habet, 44. — ab Atheniensibus prætor creatur, 48. — arripit tyrannidem, 49. — ipse accusator et judex, 50. — Athenis a Sulla obsessus in summa fame ipse hilariter epulatur, LXXXI, 28. — familiares suos de pace mittit ad Sullam, 29. — stolida eorum oratio, 30-43. — expugnatis Athenis fugit in arcem, 45. — extractus a Sulla venenum bibere cogitur, LXXXII, 21.

ARISTIPPUS Argivus vocat Antigonum ad opprimendam adversam factionem, XIV, 42.

ARISTO, actor tragicus, XXIV, 24.

ARISTO Tyrius mittitur ab Hannibale Carthaginem, ad concitandum Pœnos ad bellum, XXXIV, 61. — deprehenditur et aufugit, ibid.

Aristobulus, Joannis Hyrcani filius, Antiochum Cyzicenum superat fugatque, lxiii, 43.—primus post instauratam urbem rex Judæorum, lxviii, 85. — moritur, ibid.

Aristobulus contendit cum fratre Hyrcano coram Pompeio, cii, 56. — irritat Pompeium, 59. — discedit Hierosolyma, 60. — et advenienti Pompeio urbem dedit, 61. — cum filiis et filiabus a Pompeio vinctus abducitur, 69. — in triumpho ducitur, ciii, 48. — e custodia elapsus redit in Palæstinam, cv, 37. — cæsus captusque remittitur Romam, ibid. — a Cæsare cum duabus legionibus in Syriam mittitur, consilia Pompeianorum turbaturus, cx, 7. — veneno necatur, 49.

Aristodemus, tyrannus, retinet naves Romanorum pro bonis Tarquiniorum, ii, 34.

Aristomachus, princeps plebis, Crotone, ad Hannibalem transfugit, eique urbem prodit, xxiv, 2, 3.

Aristonicus post Attali mortem regnum sibi vindicat, lix, 15. — illum plures respuunt, 16. — quod jure et potentia esset inferior, 17. — vincitur ab Ephesiis, 20. — vires reparat, 21. — fundit fugatque Romanos, 48. — ejus securitas ex victoria, 50. — et ex securitate clades, 51. — in Perpernæ cos. potestatem redigitur, 56. — ejus supplicium, 70.

Aristoteles, præfectus regis Antiochi Chalcide, xxxvi, 21.

Aristoteles, caput legationis Rhodiæ, xlvi, 4.

Aristotelicorum scriptorum fatum, lxxxiii, 44. — ea varie corrupta et vitiosissime edita, 45.

Arma quinque classibus varia imperata, I, 43. — a militibus suo sumptu parata, xlii, 52.—arma et tela Romæ in muros congesta, x, 4. — data de publico, iii, 15. — templis detracta, xxii, 57; xxiv, 21. — arma hostium, Marti, Minervæ et Luæ matri dicata, face subdita imperator succendit, xlv, 33; vid. et viii, 1 et 30; xxxviii, 23; xli, 12. — arma Samnitium militum auro et argento cælata, ix, 40; x, 18. — armorum crepitu et concussione datur signum vel ardoris pugnandi vel approbationis, vi, 24, N. 1; x, 26, N. 8; xxviii, 29, 3. — ad arma conclamatur in re trepida, iii, 15; xli, 26.

Armamentarium Chalcidis, xxxi, 23. — nonnunquam Romæ institutum, xlii, 52, 6.

Armatura levis, promptissimum genus ad lacessendum certamen, xliv, 4.

Armenes Nabidis filius, ante currum triumphalem T. Quintii ductus, xxxiv, 52.

Armeni magna cum strage Cappadocia expelluntur a Sulla, lxx, 150. — spernunt copias Luculli, xcviii, 44. — cæduntur et fugantur, 47.

Armeniæ multæ partes dedunt se Romanis, xcviii, 64. — Armeniorum sagittæ, 69, 70. — Armenia ab Antonio occupatur, cxxxi, 40. — spoliatur a Romanis, 63. Vid. Artavasdes et Tigranes.

Armes Pœnus, xxvi, 49.

Armillæ aureæ, i, 11.

Armillæ, dona militaria, x, 44. Vide et cxiv, 10.

Armilustrum, xxvii, 37.

Arnus Etruriæ fluv. hod. *Arno*, xxii, 2.

Arpi olim Argos Hippium, Argyrippa, Argyripa, hod. *Arpe*, opp. Dauniæ, quæ Apuliæ pars est, regia Diomedis, ix, 13; xxii, 9, 12; xxiv, 3; xxv, 15. — Arpos prodi-

turum se Romanis promittit Altinius, XXIV, 45. — aggreditur et capit Q. Fabius consul, 46 et 47. — Arpini, XXIV, 45-47; XXXIV, 45.

ARPINATES Romanis favent, IX, 13. — iis data civitas, X, 1. — et latio suffragii, XXXVIII, 36.

ARPINUM, opp. Volscorum in Latio, Ciceronis et Marii patria, hod. *Arpino*, recipitur a Samnitibus, IX, 44.

ARRETINI, IX, 32. — meditantur defectionem; sed metu advenientis Marcelli consulis quiescunt, XXVII, 21. — coguntur dare obsides, 24. — triginta millia scutorum et alia pollicentur Scipioni, XXVIII, 45.

ARRETIUM, vetus et nobile opp. Etruriæ, h. *Arezzo*, IX, 37; XXII, 2, 3; XXXVIII, 46; XXXI, 21. — laborat seditionibus, X, 3. — ab Arretio legati, pacem fœdusque a Romanis petentes, impetrant inducias triginta annorum, 37. — Arretium obsidetur a Gallis Senonibus, XI, 30. — a Bononia Arretium viam perducit C. Flaminius, XXXIX, 2.

ARRIANUS, a triumviris proscriptus, pietate filii sicut Æneas patrem humeris gestantis servatur, CXX, 78.

Q. ARRIUS prætor Crixum, fugitivorum ducem, cum viginti millibus hominum cædit, XCVI, 2. — vincitur a Spartaco, altero fugitivorum duce, 3.

ARRUNTII duo, pater et filius, in proscriptione triumvirali pereunt, CXX, 80.

L. ARRUNTIUS sinistro cornu classis Cæsarianæ in pugna Actiaca præfectus, CXXXII, 58. — consul, CXXXVI, 7.

ARSACIS, Parthorum regis, legatus ad Sullam, LXX, 51.

ARSACIDÆ discordiis et parricidiis vexantur, CV, 38.

ARSIA, silva Latii aut Etruriæ, II, 7.

ARSINOE, soror Cleopatræ, ad Achillam transfugit, occupandi regni causa, CXII, 46. — jussu Cleopatræ occiditur, CXXVI, 11.

ARTABAZES, sive Artavasdes, Tigranis filius, Armeniæ rex, socius Romanis, CVI, 27. — consilia ejus a Crasso repudiata, 28-36. — fœdus ab eo cum Parthis ictum, 59. — vocat M. Antonium contra regem Medorum, CXXX, 1. — deserit Antonium, 5. — dolo capitur ab Antonio, CXXXI, 39. — ducitur in triumpho Antonii Alexandrino, 41. — non adorat Cleopatram, 42.

ARTAPHERNES, filius Mithridatis, CIII, 48.

ARTATUS, fl. Penestiæ, XLIII, 19.

ARTAVASDES, Armeniæ rex, CXXX, 1. Vid. Artabazes.

ARTAVASDES, rex Medorum, CXXX, 1. — Antonio renovandi adversus Parthos belli cupiditatem injicit, CXXXI, 1 et 2.

ARTAXATA petit Lucullus, XCVIII, 71. — hujus urbis conditor Hannibal, 76.

ARTAXIAS, Armeniæ rex, XLVII, 15. — Artaxiæ ad Ariarathen legatio, ibid.

ARTEMIDORUS Gnidius Cæsari offert libellum, indicem conspirationis, CXVI, 50.

ARTENA, opp. Volscorum in Latio, captum et dirutum a Romanis, IV, 61.

Artes militares non eædem et imperatoriæ, XXV, 19. — artium græcarum opera mirandi initium apud Romanos, XXV, 40.

ARTETARUS, Illyrius, interfectus a Perseo, XLII, 13, 40.

Artifices scenici, V, 1; XXV, 40.

Arundines, unde textæ casæ, XXXV, 27.

ARUNS, Lucumonis frater, Egerii pater, moritur, I, 34.

ARUNS Tarquinius; vid. Tarquinius.

ARUNS, Porsenæ filius, II, 14.

ARUNS Clusinus, Gallis dux et auctor est oppugnandi Clusium, V, 33.

Aruspex Etruscus, abductus a romano milite, adhibetur ad deos rite placandos, V, 15-17. — aruspicis Tusci mors voluntaria, LXI, 34. — aruspicis Etrusci prædictio et mors subita, CXVIII, 9; CXX, 24. —aruspices ex Etruria acciti, XXVII, 37. — a Ti. Sempronio consulti, XXV, 16. — ex eorum responso supplicatio indicta, XXXII, I. — aruspicum responsis contra Ciceronem abutitur Clodius, CIV, 82-84.

ARVACCI, nobilis Hispaniæ populus, bellum sumunt adversus Romanos, XLVII, 37. — pacem petunt a Marcello, XLVIII, 5. — a senatu romano, 13. Vid. Numantia.

ARVERNI Galliæ populi in Alvernia (hod. *Auvergne*), quorum caput fuit Gergovia s. Nemossus, Augustonemetum, hodie *Clermont*, V, 34.—recipiunt Hasdrubalem, XXVII, 39. — eorum opes, LXI, 7. — excursiones faciunt in agros Æduorum, 8. — cæduntur a Domitio, 9, 10. — alia eorum clades, 42 et seqq. — iis pax datur, 48. — eos contra Romanos sollicitat Vercingetorix, CVII, 51. — victi pacem petunt, CVIII, 8.

ARVINA; vid. Cornelius.

Arx Albana, VII, 24. — Artenæ, IV, 61. — Carventana, IV, 53. — Corinthi, XLV, 28. — Fregellana, IX, 28. — Romana, a Tito Tatio, Sabinorum rege, occupata dolo, I, 11. — in ea Capitolium, I, 55. —Tarentina, oppugnata ab Hannibale, XXV, 11. — Veientana, capta cuniculo, V, 21.

ASANDER occidit Pharnacem CXIII, 24. — ad necem voluntariam a Scribonio compellitur, CXXXVI, 60.

ASCANIUS, Æneæ filius, sive ex Lavinia, sive ex Creusa natus, Albam Longam condit, I, 1-3.

ASCLEPIODOTUS, præfectus armatorum Gallorum in exercitu Persei, XLII, 51; XLIV, 2.

ASCORDUS, Macedoniæ fluvius, XLIV, 7.

ASCUA, Hispaniæ opp., XXIII, 27.

ASCULUM Apuliæ et Piceni opp. hod. *Ascoli*, XXXII, 29.

ASCULUM Picenum, XIII, 36. — deditur Romanis, XV, 10. — cædes in ea urbe civium romanorum, unde erupit bellum sociale, LXXII, 1-5. — obsidetur a Cn. Pompeio, LXXIV, 3. — capitur, LXXVI, 4. — deditur Cæsari, CIX, 57.

ASCURIS, palus Maced. ad fines Thessaliæ, XLIV, 2, 3.

ASDRUBAL; vid. Hasdrubal.

L. ASELLIO; vid. Sempronius.

ASENA, urbs sita in Hispania, XXIII, 27.

ASIA minor, hod. *la Natolie* s. *Anatolie;* at Asia propria, cujus rex Attalus fuit, pars Asiæ min. tractus litoralis, a Pergamo in Mysia ad Cariam, XXVI, 24. — imbellis, IX, 19. — amœnitate urbium et copia terrestrium maritimarumque rerum ditiores, quam fortiores, facit exercitus, XXXIX, I. — Asia tota inania parit ingenia, XLV, 23. — in Asiam transgrediuntur Romani, XXXVII, 33. — civitates multæ se dedunt L. Scipioni consuli, et legatos mittunt Romam, 45. — Galli eam vectigalem faciunt, XXXVIII, 16. — Asiæ gravis mulcta a Sulla imponitur, LXXXIII, 37-42. — vastatur a piratis, 43. — oppressa usuris, XCVIII, 2. — Luculli æquitate et prudentia liberatur, 3. — terræ

motibus conflictatur, CXXXVII, 2.

Asiagenes; vid. Asiaticus.

Asiatici, mitissimum genus hominum, XXXVIII, 17. -- Asiatici Græci levissima sunt genera hominum, et servituti nata, XXXVI, 17.

Asiaticus exercitus invehit luxum Romam, XXXIX, 6.

Asiaticus cognominatur L. Scipio, XXXVII, 58. — idem et Asiagenes, XXXIX, 44.

Asinius Dento, primipili centurio, cæditur cum cohorte prætoria ab Amaniensibus, CVIII, 42.

C. Asinius Pollio adest Cæsari Rubiconem transeunti, CIX, 40. — historiam græcis literis contexuit, CXI, 70. — Cæsari militat in Africa, CXIV, 5. — in Hispania vincitur a Sex. Pompeio, CXVII, 34. — eum sollicitat Octavianus, CXIX, 39. — cum suis legionibus accedit Antonio, CXX, 10. — L. Quintius, ejus socer, inter primos proscriptus, 36. — consulatum init, CXXVI, 15. — post Perusinum bellum, Antonium petit, 32. — Domitium transducit ad partes, ibid. — fundit Illyricos, CXXVII, 51. — triumphat, 52. — bibliothecam publicat, ibid. — in Actiaco bello manet domi, neutrum sequens ducum, CXXXII, 3.

C. Asinius C. F. Gallus, cos., CXL, 15.

Asnaus, Illyrici Maced. mons, XXXII, 5.

Asopus, fluvius Phthiotidis in Thessalia, XXXVI, 22.

Aspendii, Pamphyliæ populi, XXXVII, 23; XXXVIII, 15.

Asta oppid. Hispaniæ Bæt. non longe a Gadibus, hod. *Xerez de la Frontera,* capitur a Rom. XXXIX, 21. — hoc oppidum Cæsari deditur, CXV, 58.

Astapa opp. Hispaniæ ad Bætim, XXVIII, 22.

Astapenses in obsidione urbis se suosque interficere statuunt, XXVIII, 22. — trucidant sese in urbe et cum armis injiciunt se medio incendio, XXVIII, 23.

Astensis ager, XXXIX, 21.

Asterium Thessal. aut Maced. opp. XL, 24, 3.

Astii, Thraciæ pop., XXXVIII, 40.

Astræum, urbs Pæoniæ, XL, 24.

Astragos, castellum agri Stratonicensis in Caria, XXXIII, 18.

Astronomiæ peritia utilis in bello, XLIV, 37.

Astura, Latii fl. h. *Stura,* VIII, 13.

Astures a P. Carisio domiti, CXXXV, 13. — rebellantes cito perdomantur, 20. — eorumdem defectio punita, CXXXVI, 14.

Astymedes legatus Rhodiorum, XLV, 25; XLVI, 4, 9, 10.

Asyla apud Græcos, XXXV, 51. — Asylum a Romulo institutum, I, 8.

Atalanta insula ad Eubœam, adversa Locridi, XXXV, 37.

Ategua a Cæsare obsidetur, CXV, 43. — deditur, 48.

Ateguenses crudeliter tractantur a Munatio, CXV, 46.

C. Ateius Capito, trib. pl., retinere tentat Crassum, ad Parthicum bellum proficiscentem, CV, 34. — ad portam foculo posito, vetustas et arcanas devotiones peragit, ibid. — movetur senatu, CIX, 20.

Ateius Capito divini humanique juris consultissimus, CXXXVI, 46.

Atella opp. Oscorum in Campania, inter Capuam et Neapolim, deficit ad Pœnos, XXII, 61. — in deditionem accipitur a Romanis, XXVI, 16. — Atellani Calatiam migrare jubentur, XXVII, 3. — de iis judicium senatus, XXVI, 34. — Atellanæ fabellæ, VII, 2. — earum actores nec tribu moventur, et stipendia faciunt, ibid.

Atergatis, Dea Syria, Edessæ culta, cvi, 20.

A. Aterio consuli, ut magistratu abiit, dies dicta, iii, 31. — creatur tribunus plebis, 65.

Aternum, opp. Marrucinorum, hod. *Pescara*, et Lucaniæ, expugnatum a prætore Sempronio Tuditano, xxiv, 47.

Athacus, opp. Dassaretiorum in Illyrico Maced. xxxi, 34.

Athamanes in Thessalia ad fines Epiri et Ætoliæ, xxvii, 30; xxix, 12; xxxi, 28. — inferunt cum Ætolis bellum Philippo, qui eos cædit, xxxi, 41. — fugiunt in Ætoliam, 42.—populantur Thessaliam, xxxii, 14. — in jus ditionemque Philippi concedunt, xxxvi, 14. — expellunt Macedonas, xxxviii, 1, 2. — libertatem repetunt a legatis romanis, xxxix, 24, 25. Vid. Amynander.

Athanagia, Ilergetum caput in Hispania Tarrac., quæ et Ilerda dicebatur, hod. *Lerida*, xxi, 61. — deditur Cn. Scipioni, 62.

Athenæum, Athamaniæ castellum, xxxviii, 1; xxxix, 25.

Athenæus, frater Eumenis et Attali, auxilio est Romanis, xxxviii, 12, 13; xlii, 55. — Æmilium Paullum Delphos comitatur, xlv, 27. — Romam mittitur questum de Prusia, xlvii, 26.

Athenæus, causa malorum Antiocho regi, et ipse in fuga perit, lix, 62.

Athenæus philosophus, Varroni Muræenæ fugæ socius, cxxxvi, 13.

Athenagoras, præfectus Philippi, xxxi, 27-35. — adoritur Dardanos, 43. — in Chaoniam ad occupandas fauces mittitur, xxxii, 5. — repellit Romanos, xxxiii, 7.

Athenagoras, dux Persei, præest Thessalonicæ, xliv, 32.

Athenas (caput Atticæ, hodie *Athiniah*, *Setines*, *Medinat al Hocama*, s. *Zaitunah*) missi legati, qui Solonis leges aliarumque Græciæ civitatum instituta et jura describerent, iii, 31. — fractas Macedonum armis, ix, 18.—visit L. Æmilius Paullus, xlv, 27.—Athenarum arx, portus, muri longi, Piræeum urbi jungentes, navalia et simulacra, xlv, 27. — arcis præses Minerva, xlv, 28.—Athenis templum Jovis Olympii, xli, 20. — oratio plurimum pollet favore multitudinis, xxxi, 24.—Athenas et Piræum oppugnat Sulla, lxxxi, 6, 15. — urget obsidionem, 21 et seqq. — fames horribilis Athenis, 28. — et multiplices miseriæ, 45. — Athenæ expugnantur, 44. — Sulla exoratus urbi parcere, 46. — mœnia diruta, 47.

Athenienses mittunt legatos ad dirimendum bellum Philippum inter et Ætolos, xxvii, 30. — literis verbisque solis valent, xxxi, 24-44. — celeres sunt et supra vires audaces, xlv, 23. — lacerant invidia principes suos, xlv, 38. — una navali pugna cum Syracusanis florentem rempublicam suam in perpetuum afflixerunt, xxviii, 41. — a Romanis adscripti fœderi cum Philippo inito, xxix, 12. — implorant auxilium a Romanis, xxxi, 5. — causa belli inter Athenienses et Philippum, 14. — Philippus adversus Athenas ducit exercitum, 24.— omnia vastat, 24-26. —omnes Philippi statuæ Athenis delentur, 44.— finibus interdicunt Macedonibus, xli, 23. — Atheniensium legatio Romam missa de Haliartiis, Delo et Lemno, xlvi, 3. — lis inter Athenienses et Oropios, ac super ea lite legatio, xlvii, 24. — Atheniensibus ignoscit Cæsar, cxii, 21.

Athenio, rex fugitivorum in Si-

cilia obsidet Lilybæum, LXVII, 41. — se submittit Salvio, 44. — in prælio accepta plaga, pro mortuo concidit, 58. — exstincto Tryphone ad eum servile imperium venit, LXVIII, 42. — conatur capere Messanam, 43. — interficitur ab Aquillio, LXIX, 41.

ATHERBAL, Micipsæ filius, LXII, 2. — origo discordiæ inter eum et Jugurtham, 3, 4. — expellitur a Jugurtha, 11. — Romam fugit, ib. — ejus in senatu oratio, 13 seqq. — inter ipsum et Jugurtham dividitur regnum, 21. — Atherbalem lacessit Jugurtha, LXIII, 51. — Atherbal cogit exercitum, 52. — vincitur a Jugurtha, LXIV, 2. — legatos mittit Romam, 6. — ejus miserabiles literæ, 7. — cum cruciatu occiditur a Jugurtha, 15.

Athletarum certamen primum Romæ, XXXIX, 22. Vid. et XLV, 32; CXV, 23.

ATHO s. Athos, Macedoniæ mons, hod. *Monte Santo*, *Aianorus*, *Aianurus*, XLIV, 11, 28; XLV, 30.

ATIA, mater et diligens educatrix Octavii, ejusque monitum, CXVII, 13-15.

ATILIUS, puer, a triumviris proscribitur opum causa, CXX, 41.

A. ATILIUS A. F. C. N. Calatinus, consul ejusque res gestæ, XVII, 22. — triumphat, 29. — dictator in Siciliam proficiscitur, XIX, 29.

A. ATILIUS Serranus, prætor, XXXV, 10. — præficitur classi, 20. — mittitur contra Nabidem, 22. — prætor iterum, XLI, 28. — legatus in Græciam, XLII, 37. — renuntiat in senatu legationem, 47. — consul, XLIII, 4.

C. ATILIUS M. F. M. N. Regulus, consul, XVII, 28. — ejus res gestæ et triumphus, 29. — consul iterum creatur, XVIII, 50. — oppugnationem Lilybæi aggreditur, XIX, 1.

C. ATILIUS Regulus, cos. XX, 36. — Sardos tumultuantes coercet, ib. — in prælio adversus Gallos occiditur, 40.

C. ATILIUS, prætor, auxilium fert L. Manlio prætori, XXI, 26. — vota suscipere jubetur, 62. — pontifex, candidatus consulatus, XXII, 35.

C. ATILIUS, duumvir, dedicat ædem Concordiæ, XXIII, 21.

C. ATILIUS Serranus, ædilis curulis, XXXIV, 54. — prætor, XXXIX, 23.

C. ATILIUS Serranus, consul, LXVI, 37. — trucidatur a Mario, LXXX, 38, 39.

L. ATILIUS, inter primos tribunos militum consulari potestate, IV, 7.

L. ATILIUS, tribunus militum consulari potestate, V, 13.

L. ATILIUS, tribunus plebis, IX, 30.

L. ATILIUS, quæstor, in prælio ad Cannas cæsus, XXII, 49.

L. ATILIUS, tribunus plebis, XXVI, 33.

L. ATILIUS, prætor, XXXII, 27. — sortitur Sardiniam, 28.

L. ATILIUS, præfectus præsidii Locris, XXIV, 1. — elabitur cum præsidio, ibid.

L. ATILIUS, illustris adolescens et ejus ad Samothracas oratio, XLV, 5.

M. ATILIUS Regulus, consul, in Sidicinos exercitum ducit, VIII, 16.

M. ATILIUS Regulus, consul, X, 32. — ejus res gestæ, ibid et 33, 35 et 36. — ei negatur triumphus, ib.

M. ATILIUS Regulus consul, XV, 10. — triumphat de Sallentinis, 11. consul iterum, XVIII, 1. — vincit navali pugna Pœnos, 11, 9. — ejus et collegæ gravitas et fides, 10. — transit in Africam, 11. — ægre fert imperium sibi prorogari, 14. — agellus ejus publice colitur, ibid. — pugna ejus cum serpente ad Bagra-

dam, 15, 16. — magnas res gerit in Africa, 17, 20. — duras fert conditiones victis, 21. — capitur, 27. — ejus redimendi cura, 36. — pacis petendæ causa Romam mittitur, 57. — proficiscitur longe alio animo, ibid. — ejus oratio in senatu, qua dissuadet pacem, 58, 60. — Romæ manere abnuit, 61. — excruciatur a Pœnis, 65. — ejus elogium, ibid.

M. Atilius Regulus, consul iterum, subfectus C. Flaminio, xxii, 25; xxiii, 21. — artibus Fabii ipse et collega bellum gerit, 32. — triumvir mensarius, xxiii, 21. — censor, xxiv, 11. — censuræ ejus acta, 18. — mortuo collega, se abdicat, 43.

M. Atilius Regulus, consul et dux in bello Punico I, insigne utriusque fortunæ exemplum, xxviii, 42; xxx, 30.

M. Atilius, duumvir, dedicat ædem Concordiæ, xxiii, 21.

M. Atilius, prætor, xxiv, 43. — sortitur jurisdictionem urbanam, et simul accipit sortem peregrinam, 44. — novis religionibus liberat populum, xxv, 1. — legatus Q. Fulvii in obsidione Capuæ, xxvi, 6, 33. — legatus ad Ptolemæum, xxvii, 4.

M. Atilius Serranus, triumvir coloniæ deducendæ, xxxvii, 46, 57. — prætor, sortitur Sardiniam, xli, 21.

M. Atilius, prætor, Hispaniam ulteriorem obtinet, xlviii, 4. — urbem Oxthracas capit, 6.

P. Atilius, legatus Pompeii, sortitur sinum Ligusticum, xcix, 31.

Sex. Atilius, tribunus plebis, lvi, 2.

Sex. Atilius Serranus, cos., lvi, 1. — proconsul Atestinis et Vicetinis terminos statuit, 20.

Sex. Atilius Serranus Gavianus, tribunus plebis, resistit senatusconsulto de reficienda domo Ciceronis, civ, 50.

Atina, opp. Volscorum in Latio, hodie *Atina*, ix, 28.

Atinatium ager, x, 39.

C. Atinius, trib. militum quartæ legionis, signum ademptum signifero jacit in hostes, xxxiv, 46.

C. Atinius, creatus prætor, sortitur Hispaniam ulteriorem, xxxviii, 35; xxxix, 7. — prospere pugnat cum Lusitanis, et Astam oppidum capit, xxxix, 21. — ex vulnere moritur, ibid.

C. Atinius Labeo, trib. plebis, xxiii, 22, 25. — prætor, 42. — sortitur jurisdictionem peregrinam, 43.

C. Atinius Labeo, prætor, xxxvi, 45. — sortitur Siciliam, xxxvii, 2.

C. Atinius Labeo, trib. plebis, quod in legendo senatu præteritus esset, sævit in Metellum censorem, lix, 54, 55.

M. Atinius, Thuriis præfectus, xxv, 15.

M. Atinius, præfectus socium, occiditur a Boiis, xxxiv, 47.

M. et C. Atinii capita conjurationis et Bacchanalium auctores, xxxix, 17. — puniuntur, 18.

Ti. Atinii somnium, ii, 36.

Atintania, regio Epiri vel Maced. xxvii, 30; xxix, 12; xlv, 30.

L. Atius, trib. primus secundæ legionis, xli, 3.

Atlesbis, regulus Thracum, impetum facit in Cotyis, Odrysarum regis, fines, xlii, 67.

Atratinus, vid. Sempronius.

Atrax, oppidum Pelasgiotidis in Thessalia, decem ferme millia ab Larissa, obsidetur a Romanis, xxxii, 15. — qui re infecta abeunt, 17 18; xxxiii, 4; xxxvi, 10, 13.

L. Atreus, xliii, 15.

Atrium Libertatis, xxv, 7. — reficitur et amplificatur, xxxiv, 44. — in

eo tabularium censorum, XLIII, 18; XLV, 15. — Mænium in Lautumiis, XXXIX, 44. — publicum in Capitolio, XXIV, 10. — regium incendio consumptum, XXVI, 27. — refectum, XXVII, 11. — Titium in Lautumiis, XXXIX, 44.

C. ATRIUS Umber, seditionis Sucronensis princeps, securi percutitur, XXVIII, 24, 29.

ATTA CLAUSUS, vid. Ap. Claudius.

ATTALIS, tribus Athenis, XXXI, 15.

ATTALUS, rex Asiæ, XXVI, 24. — Æginam venit, XXVII, 30. — et ibi hibernat, 33. — capit et diripit Opuntiorum urbem, XXVIII, 7. — opprimitur ferme a Philippo, ib. — omissis rebus romanis in Asiam trajicit, 7. — Romanos legatos Pessinuntem deducit, sacrumque iis lapidem tradit, XXIX, 11. — a Romanis adscribitur fœderi cum Philippo inito, 12. — venit Piræeum renovandæ cum Atheniensibus societatis causa, XXXI, 14. — alloquitur populum scripto, 15. — honores ei ab Atheniensibus decreti, ib. — cum Romanis Oreum oppugnat et capit, 46. — opprimit Ægeleon, ib. — ejus legati monent senatum, fines regni sui vastari ab Antiocho, XXXII, 8. — coronam auream CCXLVI pondo in Capitolio ponendam curat, 27. — Attali et Quintii consulis colloquium cum Nabide, 39, 40. — in concilio Bœotorum primus verba facit, et loquens concidit, XXXIII, 2. — Pergamum advectus moritur; ejus laudes, 21. — primus Asiam incolentium abnuit stipendium dare Gallis, XXXVIII, 16.

ATTALUS, Eumenis frater, nuntiat senatui, Antiochum cum exercitu Hellespontum trajecisse, XXXV, 23. — rem romanam adjuvat in pugna cum Antiocho, XXXVII, 43. — arcessit eum a Pergamo Manlius cos. ad capessendum secum bellum Gallicum, XXXVIII, 12, 13, 25. — celerius, quam dignum concordia fraterna erat, credit Eumenem mortuum, XLII, 16. — fidum se socium præbet Romanis in bello adversus Persen, XLII, 55, 58, 65; XLIV, 13. — Romam venit, XLV, 19. — a Stratio medico prudenter admonetur, ibid. — regnum adeptus, bello impugnatur a Prusia, XLVII, 26, 32, 34, 41, 42. — Nicomedem juvat adversus patrem Prusiam, L, 9.

ATTALUS junior, regum Pergamenorum postremus, LIX, 11, 12. — ejus mores et fortuna, 13. — Hærede populo romano moritur, 14.

ATTANES, Turdetanorum regulus, transfugit a Pœnis ad Romanos, XXVIII, 15.

ATTICA terra, pars Helladis, h. *Livadiæ*, XXVIII, 8; XXXI, 14. — devastatur, ibid. — marmoris copia et ingeniis artificum eximie ornata, XXXI, 26.

C. ATTIUS Pelignus, captus ab Antonio et ad Cæsarem deductus, dimittitur incolumis, CIX, 62.

P. ATTIUS Varus, CIX, 55. — arripit provinciam Africam, CX, 56. — eum vincit Curio, 62. — a rege Juba contemnitur, 65. — capit quasdam Q. Aquilæ naves onerarias, CXIV, 30. — a Cæsare in fugam vertitur, ibid. — in Hispaniam ad Pompeium venit, CXV, 41. — navale prælium committit cum Didio, ibid. — cedit Varus, ibid. — occiditur in pugna ad Mundam, 56.

ATUATICI, Cimbrorum Teutonorumque progenies, se dedunt Cæsari, CIV, 61. — et statim rebellantes cæduntur, 62.

ATYS, rex Albæ, I, 3.

Auctores si patres fierent, ita demum ratum erat id, quod populus decrevisset, I, 17. Vid. Senatus.

Auctoritas senatus; v. Senatus.

Audena, Etruriæ fl., xli, 19.

Aufidena, urbs Samnii ad Sagrum fl., h. *Alfidena,* vi capta, x, 12.

Cn. Aufidius, tribunus plebis, accusat C. Lucretium, prætorem, ad populum, xliii, 10.

Cn. Aufidius Orestes, consul, xcvi, 38.

Aufidus, fl. Apuliæ ad Cannas, hod. *Ofanto,* xxii, 44.

Auginus, Liguriæ mons, in quem confugiunt Friniates Ligures, hod. *Monte Codoro,* xxxix, 2.

Augur consulit Deos de Numa, i, 18.—augures a Numa instituti, i. e. in collegium contributi, iv, 4.—cooptati a collegio, xxiii, 21, 5.—creati in comitiis a populo, xxxix, 45, 5.—de religione, quæ morabatur dictatoris creationem, consuluntur, 31.—vitiosum dictatorem esse pronuntiant, viii, 23.—tres vel quatuor, x, 6.—impar eorum numerus, x, 6; vid. not. 5.—quinque de plebe creati, x, 9.—solvunt tributum, xxxiii, 42.—eorum numerus augetur a Sulla, ut essent quindecim, lxxxix, 11.

Augurium ex corvi occentu, x, 40.—augurii capiendi ritus, i, 18.—auguriis ex Accii Navii facto magnus accedit honor, i, 36.

Augustalia, cxxxvii, 14.

Augusti imperatoris tempore Janus clausus fuit, i, 19.—Augustus templorum omnium conditor fuit aut restitutor, iv, 20.—ejus ductu et auspicio perdomita est Hispania, xxviii, 12. Vid. Octavius.

Augusti nomen Cæsari Octaviano delatum, cxxxiv, 103.

Augustus mensis, ibid.

Aulerci in Gallica Celtica, seu Lugdunensi, v, 34.

Aulis, Bœotiæ opp. ad Euripum, hod. *Vathi* vel *Karababa*, xxxv, 37, 50.—ejus portus inclytus statione mille navium classis Agamemnoniæ, xlv, 27.

M. Aulius, præf. socium, xxvii, 26.—occiditur, 27.

Q. Aulius Cerretanus, cos. creatus, viii, 37.—secundum consul, ix, 15.—cum Ferentanis uno prælio debellat, 16.—magister equitum occidit imperatorem Samnitium et obtruncatur, 22.

Aurelia, mater Cæsaris, domo exigit Clodium, in opertum Bonæ Deæ muliebri vestitu ingressum, ciii, 24.

C. Aurelius Cotta, consul, Liparam obsidet, xviii, 45.—ejus severitas, ibid.—consul iterum, xix, 31.

C. Aurelius, legatus Marcelli, xxiii, 16.

C. Aurelius Cotta, prætor, xxx, 26.—sortitur jurisdictionem urbanam, 27.—consul, xxxi, 4.—Italiam provinciam obtinet, 6. Vid. et 47.

C. Aurelius Cotta, tribunatu depulsus, mox lege Varia postulatus, in equitum iniquitatem et petulantiam invehitur, lxxi, 39.—ultro cedit urbe, 40.—consul, xcii, 16.—ejus oratio ad populum, 22.—reddit tribunitiis aditum ad honores, 27.

C. Aurelius, prætor, xxxix, 6.—sortitur Sardiniam, 8.

C. Aurelius Orestes, princeps legationis ad Achæos, li, 32.

L. Aurelius, quæstor urbanus, cum sacerdotibus de tributo solvendo certat, xxxiii, 42.

L. Aurelius Cotta, tribunus militum, xl, 27.

L. Aurelius, legatus in Syriam, xlvi, 25.

L. Aurelius Cotta, tribunus plebis, ne creditoribus suis satisfaciat,

tribunatus præscriptione abuti tentat, XLVII, 35. — consul, LIII, 1. — non mittitur in provinciam, quia obæratus, 3.

L. AURELIUS Cotta accusatus a Scipione Africano absolvitur, LIV, 36.

L. AURELIUS Cotta prætor legem fert judiciariam, XCVII, 38. — consul, CI, 23.

L. AURELIUS Orestes triumphat ex Sardinia, LXI, 4. — consul, LXVII, 46.

M. AURELIUS Cotta, XXIII, 30. — præpositus Puteolis, XXV, 22. — decemvir sacris faciendis, XXIX, 38. — legatus mittitur ad Philippum, XXX, 26. — socios populi romani tuetur armis, 42; XXXI, 3, 5. — moritur, XXXI, 50.

M. AURELIUS Cotta, legatus L. Scipionis, cum Antiochi legatis venit Romam, XXXVII, 52. — exponit, quæ acta sint in Asia, ibid.

M. AURELIUS Cotta cos. ad bellum Mithridaticum mittitur, XCIII, 16. — pedestri prælio et maritimo vincitur a Mithridate, 26-27. — Heracleam oppugnat, XCVI, 32. — ea capta crudeliter et avare se gerit, XCVIII, 16. — Romam proficiscens tempestates patitur, 17. — revertitur Romam cum invidiosis opibus, 62. — accusatur, 63.

M. AURELIUS Scaurus, consul, LXV, 29. — legatus, capitur a Cimbris, LXVII, 2. — dissuadet Cimbris expeditionem italicam, 7 et seqq. — a Boiorige occiditur, 12.

Aureus baculus, corneo inclusus, offertur a Bruto Apollini, I, 56. — aureæ pateræ ad Cereris positæ, X, 23. — pelvis aurea ad Junonis, XXVII, 33. — quadrigæ aureæ in Capitolio positæ, XXIX, 38. — coronæ aureæ; vid. Corona.

AURINX vel Auringis, urbs Hispaniæ Bæticæ, XXIV, 42. — eadem forte Oringis dicitur, XXVIII, 3.

Aurum, argentum, et æs signatum in publicum confertur, XXVI, 36. — a sociis oblatum, non receptum a Romanis, XXII, 32, 36; XXX, 21. — Gallis ereptum sub Jovis sella poni jubetur, V, 50. — Vicesimarium, servatum ad ultimos casus in sanctiore ærario, XXVII, 10. — Auri mille pondo pretium populi romani factum, V, 48. — ex gallicis spoliis magnum pondus, saxo quadrato septum, in Capitolio sacrat C. Sulpicius dictator, VII, 15. — proportio ad argentum, XXXVIII, 11. — auri et argenti metalla interdicta Macedonibus, XLV, 29. — Auro et argento cælata scuta, IX, 40. — aurata, X, 39. — signa aurata, XXXIII, 27. — Aurata statua prima omnium in Italia statuta, XL, 34. — Aurum Tolosanum, direptum et interversum a Cæpione, LXVI, 40, 41, 42.

AURUNCA; vid. Suessa.

AURUNCI, extremus Latii populus ad mare inferum, ultra et cis Lirim, in Campania et Latio, bellant cum Romanis, II, 16, 17 et 26; VII, 28-38. — in deditionem accipiuntur, eosque defendi senatus jubet, VIII, 15.

C. AURUNCULEIUS, prætor, XXVII, 6. — sortitur Sardiniam, 7.

C. AURUNCULEIUS, tribunus militum tertiæ legionis, XXVII, 41.

L. AURUNCULEIUS Cotta, legatus Cæsaris, CIV, 57. — cæditur ab Ambiorige, CVI, 12.

L. AURUNCULEIUS, prætor, XXXVI, 45; XXXVII, 46. — sortitur jurisdictionem urbanam, XXXVII, 2. — legatus, XXXVII, 55.

AUSETANI, populi Hispaniæ Tarrac. cis Iberum, quorum oppida fuere Ausa, Gerunda et Aquæ Voconiæ (h. *Osona* s. *Vich*, *Girona*,

et *Caldes de Malavella*), subiguntur ab Hannibale, XXI, 23. — deduntur Romanis, 61. — eos ad bellum contra Romanos concitat Indibilis, XXIX, 2. — vincuntur, ib. 3; XXXIV, 20; XXXIX, 2.

AUSETANUS ager, XXXIX, 56.

AUSONA, urbs Ausonum, IX, 25.

AUSONES, qui primum in Lucania et Bruttiorum agro, deinde ab Oenotris pulsi, in Latii et Campaniæ finibus ad Vulturnum et Lirim sedes habebant, uno prælio vincuntur a Romanis, VIII, 16. — veniunt in potestatem Romanorum, IX, 25. — Ausonum gens deleta, ibid.

Auspicato omnia gerunt Romani, I, 36; V, 21, not. 1; VI, 41.

Auspicium mentitus pullarius, X, 40; XXI, 63, 8. — Auspicia habuere etiam ex privatis cum imperio in provincias missi, XXVI, 41, 7. — in nuptiis, XLII, 12, 3. — neglecta XX, 48; XXI, 63. — silentio post mediam noctem habita, VIII, 23, 12. — dirempta, VIII, 23, 13. — ementita, XXI, 63, 8. — nemo habet plebeius, IV, 6. — more majorum penes Patres, VI, 41. — vitiosa nec rite capta et renovanda, V, 17, 4. — incerta, VIII, 30. — capta initio rei gravioris, V, 21, 1. — repetita, VIII, 30; IX, 39; X, 3. — non ambo consules habent in Urbe castrisve, II, 1, 11.

AUTOLYCUS Heros a Sinopensibus cultus, XCVIII, 23. — de eo somnium Luculli, 22.

L. AUTRONIUS P. F. L. N. triumphat ex Africa, CXXXIII, 84.

P. AUTRONIUS Pætus, postquam consul designatus fuerat damnatus ambitus, cum Catilina conjurat, CI, 21, 22.

P. AUTRONIUS in locum C. Octavii cos. suffectus, CXXXI, 49.

AUXIMUM Piceni opp., h. *Osimo* s. *Osimò*, XLI, 21. — muros ibi faciendos locant censores, XLI, 27.

AVARICUM expugnatur a Cæsare, CVII, 59. — ad Avaricum Galli cum Cæsare pugnant, 57.

AVENTINUS, rex Albæ, sepultus in eo colli qui nunc est pars Romanæ urbis, cognomen colli fecit, I, 3.

AVENTINUS, mons Romæ, I, 6. — Urbi additus et datus Latinis, 33. — cœtus nocturnos facit plebs in Aventino monte, II, 28. — eum insedit exercitus Romanus, relictis castris, III, 50. — in eo signum æneum Junoni dedicant matronæ, XXI, 62. — de eo publicando lata lex, III, 31. — In Aventino pugna adversus M. Fulvium et C. Gracchum, LXI, 27.

AVERNI lacus in Campania inter Cumas et Bajas, Puteolano s. Bajano sinui imminens, h. *Lago d'Averno* et *Lago di Tripergola*, XXIV, 12; CXXVIII, 29.

AVIS sangualis, XLI, 17. — Aves æstivæ, V, 6. — Aves non addicunt Fabio auspicanti, XXVII, 16. — Avibus admittentibus, signum pugnæ datum, IV, 18; vid. Auspicium. — avis incendiaria, LXV, 54.

AVIONES populi, eorumque sedes, CIV, 16.

C. AVIENUS trib. militum, cum ignominia dimittitur a Cæsare, CXIV, 26, 27.

AXIUS maximus Macedoniæ fl. h. *Vardari*, XXXIX, 54; XLIV, 26, 43; XLV, 29.

AXYLOS terra in Galatia, XXXVIII, 18.

AZONÆ, aliæque urbes, captæ a Pyrrho, XIV, 10.

AZORUS, opp. Thessaliæ vel Macedoniæ, venit in deditionem Persei, XLII, 53, XLIV, 2.

B.

Babylonia, h. *Turkomannien*, *Türkisch Armenien*, xxxviii, 17. — miserandum in modum vexata, lx, 56, 57.

Bacchanalium initia ex Etruria, xxxix, 8. — nefaria in iis stupra aliaque scelera, ib. — eorum indicium defertur ad Postumium consulem, 11. — quæstio de Bacchanalibus mandatur consulibus, 14. — Postumius invehitur in Bacchanalia, 15. — Bacchanalia diruuntur, eorumque auctores puniuntur, 17, 18. — senatus consultum de Bacchanalibus, 18.

Baccharum habitu matronæ, crinibus passis, cum ardentibus facibus ad Tiberim decurrunt, demissasque in aquam faces integra flamma efferunt, xxxix, 13.

Bachium, insula Phocææ imminens, xxxvii, 21.

Baculus sine nodo aduncus, Lituus dictus, i, 18.

Badius Campanus provocat Crispinum hospitem ad singulare certamen, et vulneratus aufugit ad suos, xxv, 18.

Bæbius, trib. plebis a petulante turba lapidibus abigitur, lxvii, 69.

A. Bæbius, quod milites Romanos præbuisset ad ministerium cædis Ætolis, damnatur, xlv, 28 et 31.

C. Bæbius, tribunus plebis, pecunia corruptus, defendit Jugurtham, lxiv, 36.

Cn. Bæbius Tamphilus, tribunus plebis, diem dicit M. Livio et C. Claudio, censoribus, xxix, 37. — designatur prætor, quum ædilis plebeius esset, xxxi, 49, 50. — sortitur Ariminum, xxxii, 1. — prætor, temere ingressus Gallorum Insubrium fines, clade afficitur, 7. — a consule L. Lentulo probris increpitus, provincia excedere jubetur, ibid. — triumvir coloniæ deducendæ, xxxix, 22. — consul, 56.

Cn. Bæbius Tamphilus, prætor, sortitur jurisdictionem urbanam, xliv, 17. — legatus in Illyricum, xlv, 17.

L. Bæbius, legatus in Macedoniam, xliv, 18.

L. Bæbius Dives, creatur prætor, xxxvii, 47. — sortitur Hispaniam ulteriorem, 50. — eum proficiscentem in provinciam, circumveniunt Ligures, 57. — sine lictoribus perfugit Massiliam, ubi intra triduum exspirat, ibid.

M. Bæbius, legatus, xxx, 25.

M. Bæbius Tamphilus, triumvir coloniæ deducendæ, xxxiv, 45. — prætor xxxv, 10. — ex Bruttiis ad Tarentum et Brundisium legiones promovere jubetur, 23. — jubetur transire in Epirum, 24. — proprætor, xxxvi, 8. — Thessaliæ quasdam urbes capit, 13. — præest parti castrorum in obsidione Heracleæ, 22. — ad disceptandum inter Philippum et Eumenem legatus mittitur, xxxix, 24. — legationem renuntiat, 33. — creatur consul, xl, 18. — ei prorogatum imperium, 36. — exercitum in Apuanos Ligures inducit, 38. — nullo bello gesto, triumphat, ibid.

M. Bæbius, manibus, sine ferro, discerptus, uncis carnificum per medium forum raptatur, lxxx, 39.

Q. Bæbius Tamphilus, legatus ad Hannibalem missus, xxi, 6. — iterum ad Carthaginienses, 18.

Q. Bæbius Herennius, tribunus plebis, criminatur senatum et augures, xxii, 34. — ejus oratio in nobiles, ibid.

Q. Bæbius tribunus plebis, xxxi, 6.

Q. Bæbius Sulca, legatus xlii, 6.

Bæcula, urbs Hispaniæ Tarrac. ad fines Bæticæ in Oretanis, non longe a Castulone, xxvii, 18, 20; xxviii, 13.

A. Bæculonius, signifer notæ fortitudinis, xli, 4.

Bætica, pars Hispaniæ, quam Bætis interfluit, h. *Sevilla*, *Estremadura*, *Cordova*, *Granada*, etc., xxviii, 2.

Bætis fl. Hispaniæ Bæticæ, h. *Wadi al kibir*, *Guadalquivir*, xxviii, 16. — incolis dicitur Certis, 22.

Bæturia; v. Beturia.

Bagoas, dux Tigranis, contra Ariobarzanem missus, lxx, 49.

Bagrada fl. Africæ propriæ, qui inter Uticam et Carthaginem in mare profluit, h. *Megierda*, s. *Mejerda*, xxx, 25. — ad eum pugna Reguli cum serpente, xviii, 15, 16. — castris ad Bagradam præest Sabura, cx, 64.

Balacer, Nicandri filius, amicus Pyrrhi, xiv, 24.

Balanos, regulus Gallorum, Romanis auxilia pollicetur ad bellum Macedonicum, xliv, 14.

Balari, Sardiniæ populi, xli, 6. — cæduntur a Romanis 12.

Balbus, mons herbidus aquosusque ad fines regni Carthaginiensis, xxix, 31.

Baleares, insulæ duæ maris mediterr. major et minor, h. *Majorca* s. *Mallorca et Minorca*, xxii, 20; xxiii, 40; xxviii, 37. — Balearium descriptio, lx, 32. — cur vocatæ Gymnesiæ et Baleares, 33. — aurum et argentum signatum non habent, 34. — belli cum Romanis causæ, 36.

Baleares s. Baliares peritissimi funditores, xxi, 21, 7, 55; xxii, 37; xxvi, 2; xxviii, 37; lx, 35.

Balearica funda, xxxviii, 29; lx, 35.

Baleus, Herculis Thebani comes, lx, 33.

Balista, mons Liguriæ, xxxix, 2; xl, 41; xli, 18.

Ballistis et scorpionibus instructæ naves Tarentinorum, xii, 20; xxi, 11. — Ballistarum vis et effectus ingens, cx, 38.

Balneum populo legat Agrippa, cxxxvi, 74. — balneis inclusos Romanos Campani fervore et æstu suffocari jubent, xxiii, 7.

Bantia opp. Apuliæ, ubi nunc *S. Maria de Vanze*, xxvii, 25.

L. Bantius Nolanus, juvenis acer, propensus in Hannibalem, Romanis a Marcello conciliatur, xxiii, 15.

Baphyrus, Macedoniæ fl. xliv, 6.

Barathrum magnum, camporum nomen, l, 23.

Barbam omnibus olim Romanis promittere mos fuit, v, 41, 6. — barbam et capillum promittere, pars et signum doloris, vi, 16, 4; xxvii, 34; xliv, 19.

Barbana, Illyrici fl. xliv, 31.

Barbatius, quæstor ab Antonio dimissus, populo persuadet, acta Lucii Antonii fratri displicere, cxxv, 30.

Cornelius Barbatus; vid. Cornelius.

T. Quintius Barbatus; videatur Quintius.

Barbosthenes, Laconicæ mons, xxxv, 27, 30.

Barbulæ, duci Antoniano, vitam precibus à Cæsare Octaviano impetrat Marcus, cxxxiii, 17, 18.

Barca, cognomen magni Hamilcaris, xix, 32.

Barcina familia, xxiii, 13.

Barcina factio, xxi, 2, N. 5; ibid. 9. — Barcinæ factionis omnes bellum malebant, xxx, 7. Cf. ib. 42.

Barcinorum in bello præstantia, xxviii, 12.

Bardo, urbs Hispaniæ, xxxiii, 21.

Bargulum, opp. Illyrici Maced. xxix, 12.

Bargusios, Hispaniæ Tarrac. populos inter Pyrenæum et Iberum, contra Pœnos sollicitant legati Romani, xxi, 19. — subiguntur ab Hannibale, 23.

Bargyliæ, s. Bargylia, Bargyla et Bargylos, Cariæ oppidum, xxxii, 33; xxxiii, 18, 30, 35, 39.

Bargylieticus sinus, xxxvii, 17.

Barium, opp. Apuliæ, hod. Bari, xl, 18.

Barzapharnes, purpuratus Orodis, cum exercitu in Syriam irrumpit, cxxvii, 10. — Palestinam intrat, 11. — ad eum Hyrcanus profectus in vincula conjicitur, 13. — vincit Barzapharnem Ventidius, 48.

Basilica post argentarias novas, xl, 51. — Porcia, xxxix, 44. — Sempronia, xliv, 16. — Basilicæ olim non erant post tabernas in foro, xxvi, 27.

L. Basilus, prætor, sibi conscivit necem, cxvi, 17. — vid. et Minucius.

Bassania opp. Illyrici Maced. xliv, 30. — Bassanitæ, ib.

Bassus; vid. Cæcilius.

Bastarnæ, Germaniæ populus in hod. *Podolia*, xl, 5. — a Philippo evocati, 57. — tempestate opprimuntur, 58. — a Perseo adciti, xli, 19. — vincunt Dardanos, xli, 19. — absorbentur Istro, ib. — fuere Germani vel Galli Germanis permixti, xl, 57, 5; xliv, 26, 2. — iis bellum infert M. Crassus, cxxxiv, 1. — superantur et cæduntur, 4, 5. — rebellantes iterum vincuntur, cxxxv, 1.

Bastia virum suum Mutilum proscriptum foribus repellit, lxxxix, 33.

Batabates, Matris Magnæ sacerdos, ab. A. Pompeio contumeliose tractatur, lxviii, 9, 10, 11.

Bathanatus, dux Scordiscorum, lxiii, 1.

Bato, Longari filius, deficit ad Romanos, xxxi, 28.

Begorritis, lacus Macedoniæ, xlii, 53.

Belbinates ager in Arcadia, xxxviii, 34.

Belgæ conjurant adversus Cæsarem, civ, 54. — cæduntur, 56.

Belgedensium tumultus compressus, lxx, 56.

Belgica prima et secunda, ciii, 138, 141.

L. Bellienus, prætor, lxvi, 34.

L. Bellienus, jussu Sullæ, occidit in medio foro Q. Lucretium, lxxxix, 13. — damnatur, cii, 18.

Belligeni, per quem ad transitionem Mericus Hispanus illectus erat, quadringenta agri jugera decreta, xxvi, 21.

Bellona Dea, viii, 9. — Victrix, x, 19. — Bellonæ in medio pugnæ discrimine templum vovet Ap. Claudius, ibid. in ejus æde senatus datus, xxvi, 21, 1; xxviii, 9 et 38; xxx, 21, 22, 40; xxxi, 47; xxxiii, 22 et 24; xxxviii, 44; xxxix, 29; xli, 10; xlii, 21, 28. — culta Comanis, cii, 8.

Bellovacos aggreditur Cæsar, cviii, 11. — in castris se tenent, 12. — obsidionis metu proficiscuntur, 13. — eorum stratagema, 14. — cæso duce deditionem faciunt, 17. — vincuntur a D. Bruto, cxiv, 66.

Bellovesus, filius sororis Ambigati, Celtarum regis, v, 34. — ejus expeditiones, ibid. — favet Cenomanis, Alpes transcendentibus, 35.

Bellum decretum cui nuntiandum sit, xxxi, 8; xxxvi, 3; xxxviii, 46. — ejus indicendi ritus, 1, 32. —

cerimoniæ ab Anco institutæ, I, 32. — bella a senatu decreta et lege lata ad populum jussa, interdum et injussu populi permissa, XLI, I, 3.

BELLUS, legatus Gentii, XLIV, 31.

BELUS apud Carthaginienses quotannis victima humana cultus, XVI, 5.

BENDIDIUM, templum Bendis, h. e. Dianæ in Thracia, XXXVIII, 41.

BENEVENTUM urbs Samnii, h. *Benevento*, olim appellata Maleventum, IX, 27; XXIV, 16; XXV, 13. — Beneventum colonia deducta, XV, 8.

BENEVENTANI a Romanis laudati, XXVII, 10.

BENEVENTANUS ager, XXII, 13; XXV, 17.

BERENICE ab Alexandrinis regnare jubetur, CIV, 73. — strangulat Cybiosacten, 74. — a patre Ptolemæo afficitur supplicio, CV, 45.

BERENICES, conjugis Mithridatis, fatum, XCVII, 40.

BERGISTANORUM civitas in Hispania Tarrac. a Catone subacta, XXXIV, 16, 17.

BERMIUS mons Maced., XLV, 29, 5.

BEROEA, opp. Macedoniæ, XLIII, 19. — deditur Romanis, XLIV, 45; XLV, 29.

BEROEÆUS, XXIII, 39; XL, 24; XLII, 51, 58.

BESASIDES, imperator Hispanus, XXXIII, 44.

BESIDIÆ, oppidum Bruttiorum, a Pœnis deficit ad Romanos (h. *Bisigniano*), XXX, 19.

BESSI, populus Thraciæ, XXXIX, 53. — vincuntur a M. Bruto, CXXII, 3, 4. — magno labore a L. Pisone subiguntur, CXXXVIII, 2. — eorum mira feritas, 3.

BESTIA; vid. Calpurnius.

Bestiæ mutæ non minus alunt foventque, si quid ex progenie sua parum prosperum sit, VII, 4. — feræ opem suis ferunt, XXVI, 13.

BETURIA s. Bæturia pars Hispaniæ Bæt. inter Bætim et Anam, XXXIX, 30.

BEUDOS vetus, Phrygiæ opp. XXXVIII, 15.

BEVUS, Illyrici Maced. fl. XXXI, 33.

BIANOR, princeps Acarnanum, XXXIII, 16.

Bibliotheca Alexandrina perit, CXII, 43. — in Octaviæ porticu, CXXXI, 54. — bibliothecæ colligendæ primus inter Græcos, quantum scimus, auctor Aristoteles, LXXXIII, 44. — Bibliothecam primus Romæ publicat Asinius Pollio, CXXVII, 52.

BIBULUS; vid. Calpurnius.

BIESIUS, præfectus equitum, opprimitur a Celtiberis, XLVII, 39.

Bigatum argentum, XXII, 52, 3; XXIII, 15; XXXIII, 23, 37; XXXVI, 39, 40. — bigati quingenti et equus eximius strenuo militi dantur honoris ergo, XXIII, 15.

BIGERRA, Hispaniæ Tarrac. opp. XXIV, 41.

BILISTAGES, regulus Ilergetum, auxilium petit a Romanis, XXXIV, 11.

BISALTÆ, Maced. populi, XLIV, 45. — trans Nessum amnem incolunt et circa Strymonem (cis amnem in Macedonia, et ultra illum in Thracia), XLV, 29, 30. — viri fortissimi, ibid.

Bissextum, CXV, 30.

BITHYAS, præfectus equitum Pœnorum, LI, 4. — ejus ad annonam Carthaginem immittendam commentum, 13. — Ducitur ante currum triumphantis Scipionis, LII, 23.

BITHYNIA in Asia minore, hod. *Natolia septemtr.* XXVII, 30; XLII, 29. — v. Attalus, Nicomedes, Prusias. — Bithyniæ regnum in provinciæ formam redigitur, XCIII, 3, 4.

BITIS, Cotyis regis Thracum filius, ductus in triumpho ante currum Æ-

milii Paulli et in custodiam missus Carseolos, ad patrem remittitur, XLV, 42.

BITUITUS, Avernorum rex, legatos mittit ad Cn. Domitium, LXI, 5. — ejus cum Q. Fabio bellum, 42. — vincitur, 45. — fraude Cn. Domitii Bituitus capitur, 47. — ejusdem filius Romæ educatur, 48. — ipse in triumpho ducitur, 73.

BITUITUS Gallus occidit Mithridatem, CII, 55.

BITURIGES Cubi et Vivisci, Vibisci, Ubisci (illorum caput Avaricum, h. *Bourges*, horum Burdigala, h. *Bordeaux*), populi, summam imperii Gallorum tenuerunt, V, 34.

BLANDÆ, opp. Lucaniæ, XXIV, 20.

BLASTOPHENICES in Hispania, XLVII, 35.

BLATTIUS s. Blasius, Salapiæ princeps, favet Romanis, Dasiumque, Hannibali faventem, appellat de proditione, XXVI, 38. — Salapiam tradit Marcello, ibid.

BLOSII fratres, apud Campanos conjurantes adversus Romanos, opprimuntur, XXVII, 3.

C. BLOSIUS Ti. Graccho consiliorum omnium socius, LVIII, 49. — ejus pertinacia, LIX, 9. — sibi conscivit necem, 57.

MARIUS BLOSIUS prætor Campanus, XXIII, 7.

BOARIUM forum; vid. Forum.

BOCCHAR, rex Maurorum, XXIX, 30.

BOCCHAR, ex præfectis regiis vir acer et impiger, mittitur a Syphace contra Masinissam, XXIX, 32.

BOCCHUS, Mauritaniæ rex, arma cum Jugurtha conjungit, LXVI, 4. — funduntur, 29. — ejus colloquium cum Sulla, et legatio ad Marium et in urbem, 30, 35. — ejus expeditio in Æthiopes, 36. — Jugurtham Sullæ tradit, 43, 53.

BODINCUS, nomen Pado antiquitus inditum, vide LXXII, 34.

BOEÆ s. Bœa, opp. Laconicæ ad sinum Bœaticum, XXXV, 27, 1.

BOEBE s. Bœbeis, lacus occidentalis Magnesiæ in Thessalia, XXVII, 32, 5, XXXI, 41.

Bœotarchæ, XXXIII, 27; XLII, 43.

BOEOTI adscripti a Philippo fœderi cum Romanis inito, XXIX, 12. — jungunt societatem cum Romanis, XXXIII, 2. — efferati odio in Romanos, per latrocinia multos interficiunt, 29. — mulctantur a T. Quintio, ibid. — eos sibi adjungit Antiochus, XXXVI, 6. — eorum concilium discussum a Romanis legatis, XLII, 44. — perditus status, XXXVI, 6. — ad bellum concitantur a Pythea adversus Rom. LII, 1. — de iis post bellum pœnæ sumuntur, 19.

BOEOTIA pars Helladis, h. Stramulippa, XXVII, 30; XXVIII, 8; XXXIII, 1.

BOEOTIÆ motus, XLII, 43.

BOEOTIUS, XLIV, 43.

BOGUD Mauritaniæ rex, CXII, 49. — invadit Numidiam, CXIV, 14. — pugnat pro Cæsare ad Mundam, CXV, 51, 54. — excidit regno Mauritaniæ, CXXVIII, 5. — auxilium fert Antonio, CXXXII, 17.

BOII in Gallia Cispad. (quorum oppida fuere Mantua, Mutina, Bononia, etc.) Etruscos et Umbros agro pellunt, V, 35. — vincuntur a Romanis, XII, 4, 5. — Ariminensem urbem et agrum postulant, XX, 9. — in Italia rebellant, XXI, 25. — Boiorum agrum invadit C. Oppius, quem cædunt, XXXI, 2. — duce Hamilcare Pœno, invadunt Placentiam, 10. — jungunt se Insubribus et Cenomanis, XXXII, 30. — eorumdem agros urunt consules, 31. — cædunt Romanos, XXXIII, 36. — eorum agros populantur Romani, 37. — vincuntur, ita ut vix

nuntius cladis relictus sit, ib. — cæduntur a L. Valerio, XXXIV, 22, 46. — oppugnant castra Romana, ibid. — ingressi repelluntur, 47. — in eorum agrum exercitum inducit L. Cornelius Merula consul, XXXV, 4. — Boii vincuntur, 5. — se dedunt Romanis, 40. — pugna magna vincuntur a P. Cornelio Scipione, XXXVI, 38. — datis obsidibus, mulctantur agri parte fere dimidia, 39.

BOIORIX, regulus Boiorum, XXXIV, 46.

BOIORIX, Cimbrorum regulus, Scaurum occidit, LXVII, 12.

BOIORUM mos, ex calva hostilis capitis pocula faciendi, XXIII, 24.

BOLÆ (al. Volæ), opp. Æquorum, IV, 49; VI, 2.

BOLANI, al. Volani, bello lacessiti, IV, 49. — eorum ager, 51.

BOMILCAR, XXI, 27.

BOMILCAR præfectus classis Carthaginiensis, Locros accedit, XXIII, 41. — magnum portum Syracusarum cum classe ingreditur, XXIV, 36; XXV, 25, 27.

BOMILCAR cum Nabdalsa ad Jugurtham tradendum Metello conspirat, et necatur a Jugurtha, LXV, 44, 50.

Bona post domini supplicium publicata, IV, 15. — bona ejus, cujus caput sacrum esset, et ipsa quoque Cereri sacrata, III, 55; II, 8, 41. — bona sequentia domini deditionem, VIII, 39, IX, 1. — bonis vendendis, cur bona Porsenæ regis vendi dicerentur, II, 14.

BONONIA, opp. Boiorum in Gallia Cispad. (h. *Bologna*) colonia Latina, XXXVII, 57. — primum dicta Felsina, XXXIII, 37. — a Bononia viam perduxit Arretium Flaminius consul, XXXIX, 2.

BONONIENSIS ager vastatur ab Apuanis Liguribus, XXXIX, 2.

BOODIS Pœni astutia capitur cos. Romanus, XVII, 4.

BORA (forte Bermius), mons Maced. XLV, 29.

BOREAS, ventus, XXXI, 45.

Bos insignis magnitudinis, in Sabinis nata, immolatur Dianæ I, 45. — eximius Marti, VII, 37. — bovis sescenaris, quem consul immolaverat, jecur defluxit, XLI, 19. — bove aurato Apollini sacrum factum, XXV, 12. — eo donatur L. Minucius, IV, 16. — femina aurata sacrum factum Latonæ, XXV, 12. — boves Herculis a Caco abducti, I, 7. — trecenti voventur Jovi, XXII, 10. — albi voventur multis Divis, ibid. — feminæ duæ albæ immolantur Junoni Reginæ, XXVII, 37. — boves Lucæ, vid. Elephanti. — Bobus centum, in Hispania votis, Jovi sacrificat Scipio, XXVIII, 38. — bobus decem donatur M. Valerius Corvus, VII, 26. — centum eximioque uno albo opimo, auratis cornibus, donatur P. Decius, VII, 37. — triginta donatur Lælius, XXVI, 48. — Boum cornibus præligati ab Hannibale virgarum fasces accenduntur, XXII, 16, 17. — boum fimus uritur pro lignis, XXXVIII, 18.

BOSPORANI ab Agrippa Polemoni subjiciuntur, CXXXVI, 62.

BOSPORI regnum Scribonius occupat, CXXXVI, 60. — vid et Asander, Mithridates, Pharnaces.

BOSTAR excruciatus ab uxore Reguli, moritur, XVIII, 66.

BOSTAR, præfectus Sagunti, XXII, 22.

BOSTAR, legatus Pœnorum ad Philippum, XXIII, 34. — Capuæ præest præsidio Punico, XXVI, 5, 12.

BOTTIÆA, regio Maced. XXVI, 25.

BOVIANUM, opp. Samnii, h. *Boiano*, IX, 28; XXII, 24; XXV, 13. —

caput Pentrorum Samnitium, IX, 31. — capitur a Romanis, ibid. vid. et IX, 44; X, 12; LXXV, 39. — recipitur a Pompædio, LXXVI, 6.

BOVILLÆ, opp. Latii non longe a Roma ad viam Appiam situm, X, 47.

BRACHYLLAS Bœotarcha occisus, XXXIII, 27, 28; XXXV, 47; XXXVI, 6.

BRANCUS, Allobrogum regulus, contendit cum fratre de regno, XXI, 31. — ei imperium restituit Hannibal, ibid.

BRENNUS, regulus Gallorum, V, 38. — inter Brennum et Q. Sulpicium colloquium, V, 48.

BRENNUS, Gallorum dux, XXXVIII, 16.

BRINIATES (al. Friniates) in Liguria, XXXIX, 2; XLI, 19.

BRITANNIA Græcis Romanisque usque ad ætatem Cæsaris ignota, CV, 55. — in Britanniam transit Cæsar, ib. — res ibi ab illo gestæ, 56, 59. — iterum in Britanniam venit, 65. — et victo Cassivellauno Britannorum imperatori, pacem dat, 66, 68.

BRITOMARIS, adolescens ferox e Gallorum gente, violat legatos Rom. XII, 1. — capitur et ad triumphum servatur, 2.

BRITOMARUS ducitur ante currum Æmilii consulis in Capitolium accinctus, XX, 45.

BRITOMARUS, seu Viridomarus, dux Gæsatarum, XX, 52, 55. — occiditur a M. Marcello, 53.

BRIXIA, opp. Galliæ Transpad. h. *Brescia*, V, 35. — caput Cenomanorum gentis, XXXII, 30.

BRIXIANI Galli auxilio sunt Romanis, XXI, 25.

BRUCTERORUM sedes, CIV, 11.

BRUNDISINI a Romanis laudati, XXVII, 10.

BRUNDISINUS portus, XV, 11; XXXIII, 33.

BRUNDISIUM, opp. Calabriæ ad mare Adriat., h. *Brindisi*, colonia deducta, XIX, 50; XXXI, 13; XXXIV, 52; XLII, 17 et 18; XLV, 14. — capitur a Romanis, XV, 11.

BRUTTIÆ legiones fusæ ab Alexandro Epirensi, VIII, 24.

BRUTTII, in extrema parte inferioris Italiæ, hod. *Calabria*, omnes deficiunt ad Pœnos, XXII, 61; XXV, 1. — quidam in fidem Rom. redeunt, XXV, 1. — apud Bruttios res gestæ Pœnorum, XXIV, 1. — Bruttii capiunt Crotonem, excepta arce, 2. — Bruttii, extremus Italiæ angulus, XXVII, 51. — per latrocinia militiam exercere solent, XXVIII, 12; XXIX, 6. — conjurationes in Bruttiis adversus rempublicam, XXXII, 1. — victi a Fabricio, XII, 6, sqq. XIII, 51. — vastati a P. Cornelio Rufino, XIV, 5. — domiti a L. Papirio Cursore cos. 40. — pacem petunt, ibid.

BRUTTIORUM ager, XXV, 1; XXVI, 12; XXVII, 41. — superior pars sæpe Lucanis tribuitur, XXVII, 2, 2. — in Bruttios colonia deducta, XXXIV, 53.

BRUTTIUS Sura, legatus C. Sentii, fugat Metrophanem, præfectum Mithridatis, LXXVIII, 52. — capit Sciathum, ibid. — ejus res bene gestæ adversus Archelaum, 53.

BRUTULUS Papius, nobilis et potens Samnis, induciarum ruptor, VIII, 39. — jussus dedi Romanis, sibi ipse mortem consciscit, ibid.

BRUTUS, v. Junius.

BRYANIUM, opp. Maced. XXXI, 39.

BUBULCUS, v. Junius.

Bucculæ galearum, XLIV, 34.

BUDARES, imperator Hispanus, capitur a Romanis, XXXIII, 44.

Bulla puerorum, XXVI, 36.

BULLINI, s. Bullienses, Byllidenses in ora marit. Illyrici Macedonici, auxiliantur Romanis adversus Gentium, XLIV, 30.

Bullinus sive Byllinus ager, xxxvi, 7.

Burnium, Illyrici opp. xliv, 30, 7.

Bursavolenses crudeliter cædit Cn. Pompeius, Magni filius, cxv, 49.

Busa, mulier Apula, juvat Canusii fugientes Romanos frumento, veste, viatico, xxii, 52. — ei ab senatu honores habiti, ibid.

Busta Gallica, v, 48; xxii, 14.

L. Butetius Barrus, eques Rom. multarum Rom. matronarum pudicitiam expugnat, lxiii, 7. — corrumpit virgines vestales, ibid.—ejus servus patefacit incestum, 8.

Butrotus, Bruttiorum amnis, xxix, 7.

Buxentum, opp. Lucaniæ, h. *Policastro* aut *Pisciota*, colonia deducta, xxxii, 29; xxxiv, 45; xxxix, 23.

Bylazor, opp. Pæoniæ, xliv, 26.

Byra, Thraciæ regulus, Andiscum tradit Romanis, l, 40.

Byrchanis eademque Fabaria, insula Oceani Germanici, cxxxvii, 7.

Byrsa arx Carth. xvi, 1; xxxiv, 62. — maximo conatu oppugnatur, li, 41, 44. — deditur, 45.

Byzantii, xxxii, 33.

Byzantium opp. Thraciæ ad Bosporum Thrac. (h. *Constantinopolis* s. *Stamboul*) quod tenent Galli, xxxviii, 16.

C.

Cacus aversos boves Herculis caudis in speluncam trahit, et ab illo occiditur, i, 7.

Cadavera in peste per vias Romæ jacentia, xli, 26.

Caddusii s. Cadusii in Media inter mare Caspium et Pontum Euxinum, xxxv, 48, 49.

Caduceator ab Hasdrubale ad Neronem missus, xxvi, 17. — a Philippo ad Romanos, xxxi, 38; xxxii, 32; xxxiii, 11. — ab Antiocho ad Scipionem, xxxvii, 45.

Caduceus pellis lupi, xlviii, 5. —caduceum præferentes dedunt se Privernates, viii, 20. Conf. xliv, 45 pr.

A. Cæcilius, ædilis pleb. xxxviii, 35.

C. Cæcilius Metellus, tribunus milit. a Scipione cum irrisu increpitus, lvii, 7.

C. Cæcilius Metellus Caprarius, consul, lxiii, 9.—triumphat, 28. — censor, lxviii, 34.

C. Cæcilius Salluvios vincit, lxxiii, 65.

C. Cæcilii Metelli adolescentis vox libera ad Sullam, lxxxviii, 19.

L. Cæcilius Metellus, cos. xi, 29. — prætor, xii, 1. — in pugna cum Senonibus vincitur et occiditur, 2.

L. Cæcilius Metellus, cos. xviii, 49. — proconsul Carthaginienses magna pugna ad Panormum vincit, 50-55. — ejus inventum ad transportandos in Italiam quos ceperat, elephantos, 56. — speciosissimum agit triumphum, xix, 2.—magister equitum, 29. — consul iterum, 35. — pontifex maximus, 53. — quum templum Vestæ arderet, ex incendio sacra capiens, oculorum aciem flammis exuritur, 64. — honos ei ob eam rem habitus, ibid.

L. Cæcilius Metellus, auctor deserendæ Italiæ post Cannensem cladem, xxii, 53. — quæstor, notatur a censoribus, xxiv, 18; xxvii, 11. — a tribunis plebis, xxiv, 43.

L. Cæcilius Denter, prætor creatur, xxxix, 56. — sortitur Siciliam, xl, 1.

L. Cæcilius Metellus Calvus, consul, liii, 24.

L. Cæcilius Metellus triumphat de Dalmatis et Dalmaticus cognominatur, LXII, 8. — censor, duobus et triginta senatu motis, 27.

L. Cæcilius Metellus, consul, LXII, 10.

L. Cæcilius Metellus, Siciliæ prætor, adversus piratas rem bene gerit, XCVIII, 29. — cos. principio anni moritur, 67.

L. Cæcilius, trib. pleb. de mitiganda pœna ambitus rogationem fert, CII, 45. — abjicit rogationem, ibid.

L. Cæcilius, prætor, CIV, 48. — ejus domus oppugnatur a Clodianis, ibid.—eo ludos Apollinares faciente, a plebe omnes spectatores theatro pelluntur, 52.

L. Cæcilius, trib. plebis resistit Cæsari ærarium effringenti, CX, 5.

M. Cæcilius præfuit legionibus in exercitu L. Furii adversus Gallos, XXXI, 21.

M. Cæcilius, decemvir agro dividundo, XLII, 4. — legatus ad frumentum coemendum in Apuliam mittitur, 27.

M. Cæcilius Denter, legatus in Macedoniam et ad Ptolemæum Ægypti regem, XLII, 6.

M. Cæcilius Metellus, ædilis plebis, XXVII, 36. — prætor urbanus, XXVIII, 10. — ad Attalum legatus, XXIX, 11.

M. Cæcilius Q. F. Q. N. Metellus, consul, LXII, 26. — triumphat de Sardis, LXIII, 28.

Q. Cæcilius, tribunus plebis, IV, 16.

Q. Cæcilius Metellus, pontifex, XXIII, 21. — ædilis plebeius, XXVII, 21. — ædilis curulis, 36.—legatus, 51; XXVIII, 9. — magister equitum, 10. — consul, ib. — proconsul, 45. — dictator, XXIX, 11. — decemvir agro dividundo, XXXI, 4. — adversatur consulibus Africam cupientibus, XXX, 27.—et L. Cornelio consuli, triumphum petenti, XXXV, 8. — ad disceptandum inter Philippum et Eumenem legatus missus, XXXIX, 24.—renuntiat legationem, 33.—ejus ad censores oratio, XL, 46.

Q. Cæcilius Metellus, nuntius victoriæ de Perseo, mittitur Romam, XLIV, 45.

Q. Cæcilius Metellus, prætor, L, 38.—Andriscum vincit et capit, 39, 40. — legatos mittit ad Achæos tumultuantes, LI, 60. — prosperum cum iis prælium facit, LII, 2-4. — pacem cum iis componere tentat ante Mummii cos. adventum, 8.— a Mummio in Macedoniam dimittitur, 13. — triumphat de Macedonibus Achæisque, et Macedonicus cognominatur, 22. — post geminam repulsam fit consul, LIII, 5. — in Hispania res prospere gerit, 9. — Contrebiam capit, severitate disciplinæ usus, 33. — Celtiberos vincit, ibid. — ejus clementia, et ab ea fructus, 34. — ejus indignatio ob provinciam Pompeio datam, 36. — objurgat Ti. Gracchum, LVIII, 34.—opprimit motum servilem per Italiam, 62. — censor, LIX, 33. — ejus oratio de matrimoniis, 53. — ad saxum Tarpeium obtorto collo rapitur præcipitandus, 54. — ejus bona consecrantur in Rostris, 55. —princeps senatus legitur, LXI, 49. —ejus morientis felicitas, LXII, 28.

Q. Cæcilius Metellus, consul, LXIV, 55.—in Numidiam proficiscitur, 57. — corruptam disciplinam exercitus instaurat, LXV, 1. — legatos Jugurthæ corrumpit, 4. — bene et feliciter bellum adversus Jugurtham administrat, 5-14. — vastat Numidiam, 22. — Zamam proficiscitur, 23. — a cujus obsidione discedit, 27. — ejus mœror

ob trucidatum præsidium rom. a Vaccensibus, 33. — Marium dimittit, 51. — bellum acre et vehemens Jugurthæ facit, LXVI, 1-6. — Marium sibi successorem mitti supra modum dolet, et trahi bellum sinit, 7. — in urbem redit, 10. — ejus oratio pro triumpho, 10-14. — triumphum et Numidici cognomen consequitur, 15. — censuram magna severitate gerit, LXVIII, 34. — ejus inimicitiæ cum L. Apuleio Saturnino, 35. — oratio ei adscripta de maritandis ordinibus, 38. — ad eum opprimendum Marii dolus, LXIX, 9, 16. — Metelli constantia, 17. — ei aqua et igni interdicitur, 18. — sponte cedit, 19. — de eo revocando agitur, 30, 39. — intercedit P. Furius, 40. — rogatio de eo revocando perfertur, 51. — revertitur Romam, 52. — ejus oratio ad Quirites, 53.

Q. Cæcilius Metellus ob enixum reducendi patris Numidici studium, Pius appellatur, LXIX, 40. — fit pontifex, ibid. — impetrat reditum patris, 51. — in bello sociali expugnat Venusiam, LXXVI, 6. — cum Octavio consule urbem defendit adversus Cinnam, LXXX, 9. — in Africam proficiscitur, 21. — ibidemque exercitum cogit, LXXXIV, 8. — expellitur a C. Fabio, 9. — vincit Carbonem, LXXXVII, 5. — Uritanum agrum in potestatem redigit, 17. — magna strage vincit Carbonem et Norbanum, LXXXVIII, 1, 2. — cum Sulla consul creatur, LXXXIX, 24. — contra Sertorium in Hispaniam proficiscitur, XC, 28. — eum ad singulare certamen provocat Sertorius, XCI, 2. — Metellus Laccobrigas obsidens cum damno repellitur, 3. — vincit Hirtuleium, quæstorem Sertorii, 24-26. — pugnare non vult cum desperatis, XCII, 5. — ejus periculum, 11. — gloriatio, fastus et luxus, 14. — in caput Sertorii pecuniam pronunciat, 15. — Sertorii artibus fatigatus in Hispaniam ulteriorem ire cogitur, XCIII, 29. — triumphat, XCVII, 34.

Q. Cæcilius Metellus Scipio petit consulatum, CVII, 17. — ejus filiam Corneliam Pompeius uxorem ducit, 19. — ambitus accusatus absolvitur, 45. — a Pompeio consule collega adsciscitur, 46. — P. Nasicæ filius erat, adoptatus a Q. Metello Pio, 47. — ex Syria in Macedoniam venit, CXI, 40. — frustra persequitur Cassium Longinum, 41. — castra opponit Domitii castris, 42. — magna ejus dignatio in Pompeii castris, 58. — in Africa, concedente Catone, ad eum summa rerum defertur, CXIII, 6. — proficiscitur contra Cæsarem, CXIV, 10. — procedit ad castra Cæsaris, 15. — ab eo multi transfugiunt ad Cæsarem, 17. — rejicit consilium Catonis de non lacessendo Cæsare, 18. — sævit in captivos, 21. — ei se conjungit Juba, 24. — Scipio vincitur a Cæsare, 36. — ejus ad Catonem literæ, 46. — gladio se transverberat, 65.

Q. Cæcilius Metellus Celer, prætor et augur, Rabirium judicio populi eripit, CII, 43. — ei adversus Catilinam committitur Gallia, 87. — multos conjuratos in vincula conjicit, 89. — Catilinæ fugam molienti se objicit, CIII, 4. — creatur consul, 42. — ejus auctoritas, 53. — est molestus Pompeio, 55. — lapidibus petitus in carcerem mittitur, 59. — resistit Clodio tribunatum petenti, 62.

Q. Cæcilius Metellus Nepos, consul, LXX, 1.

Q. Cæcilius Metellus, consul, XCVIII, 31. — bellum infert Creten-

sibus, 80. — vincit Cretenses, multasque urbes expugnat, XCIX, 1. — domat Cretenses, 47. — ejus cum Pompeio certamina, 47-50. — Cretensi bello finem imponit et Cretici cognomen accipit, C, 10. — decedit ad triumphum, ibid. — qui invidia Pompeii in tertium annum differtur, 11. — triumphat, CIII, 8.

Q. CÆCILIUS Metellus Nepos, tribunus plebis, carpit acta Ciceronis, CII, 106. — vexat Ciceronem, CIII, 1. — pravæ ejus actiones, 12. — ei resistit Cato, 13. — fugit ad Pompeium Metellus, 19. — senatus eum ab administratione reip. decreto removit, ibid. — in integrum restitutus, redit, 20. — prætor legem de abrogandis portoriis fert, 63. — consul iras adversus Ciceronem condonat senatui, CIV, 45. — ejus res in Hispania gestæ, CV, 61.

Q. CÆCILIUS, sororis Catilinæ vir, a Catilina ipso interficitur, LXXXVIII, 30.

Q. CÆCILIUS Bassus, eques romanus, victo Pompeio, in Syria motus concitat, CXIV, 1. — colligit copias, 2. — Sex. Cæsarem interficiendum curat, 3. — se defendit ab Antistio, CXXI, 2. — concitat Parthos, 3. — repellit Antistium, ibid. — eum bello petit Murcus, 4. — obsidetur Apameæ, ibid. — ejus milites ad C. Cassium transeunt, 9. — dimittitur a Cassio, 11.

T. CÆCILIUS inter primos tribunos militum consulari potestate, IV, 7. — sed lege *T. Clœlius.*

A. CÆCINÆ criminosissimum librum æquo animo fert Cæsar, CXVI, 4.

CÆDICIUS, centurio, V, 45, 46.

C. CÆDICIUS legatus, X, 40.

L. CÆDICIUS, tribunus plebis, diem dicit Sp. Servilio, II, 52.

M. CÆDICIUS audit silentio noctis vocem clariorem humana de adventu Gallorum, V, 32.

Q. CÆDICIUS Quinti F. curat cudi nummos, XV, 9.

Q. CÆDICIUS Noctua, cos. XI, 21.

CÆLIUS; vid. COELIUS.

CÆNI, Thraciæ populi, XXXVIII, 40.

CÆNINA opp. Sabinorum in Latio, forsan h. *S. Angelo* aut *Monticelli :* unde

CÆNINENSES, Romam ad ludos proficiscentes, I, 9. — bellum parant ob raptum filiarum, 10. — vincuntur, ibid.

CÆNOMANI; vid. CENOMANI.

CÆPIO; vid. SERVILIUS.

CÆRE, opp. Etruriæ (h. *Cervetcri*), I, 2. — sacrarium populi romani ac diversorium sacerdotum, V, 40, 50; VII, 20.

CÆRETES aquæ sanguine mixtæ fluentes, XXII, 1.

CÆRITES, populi, V, 50. — cum iis hospitium publice factum, ibid. — iis bellum indictum, VII, 19. — eorum legati deprecantur bellum, 20. — impetrant pacem, ibid. — Scipionem juvant in ornanda classe, XXVIII, 45.

Cærimoniarum cultu Roma crevit, IV, 30, 6; VI, 41. — neglectus reipublicæ noxius, XXII, 9.

CÆSAR; vid. JULIUS.

C. CÆSAR, Agrippæ et Juliæ filius, nascitur, CXXXVI, 23. — cum L. fratre ab Augusto adoptatur, 45. — ejus et fratris feroces supra ætatem animi, CXL, 28. — in forum deducitur, 29. — princeps juventutis appellatur, ibid.

L. CÆSAR, Agrippæ et Juliæ filius, nascitur, CXXXVI, 45. — ejus temeritas, CXL, 28.

CÆSARIO, Cæsaris et Cleopatræ filius, CXV, 35. — proditur a Pædagogo, CXXXIII, 54. — interficitur, 62.

Cæsarum familia, vide lxxv, 41.

L. Cæsetius Flavus, trib. pleb. hominem Cæsaris statuæ coronam imponentem in carcerem duci jubet, cxvi, 28. — ei adimitur tribunatus, 29.

M. Cæsii Scævæ virtus incredibilis, cxi, 38.

M. Cæsius scriba Decii Jubellii, et in ejus locum imperator lectus, xii, 31.

Cæso; vid. Duilius, Fabius, Quintius.

Cætrati; vid. Cetrati.

Caicus, Mysiæ fl. xxxvii, 18.

Caieta Latii opp. (h. *Gaeta*) et dea, xl, 2.

Calabria s. Messapia, h. *Terra d' Otranto*, xxiii, 34; xlii, 48.

Calaguritanorum pertinacia, xcvii, 6.

Calaguris, oppidum Celtiberorum, h. *Calahorra* in *Soria*, parte *Castiliæ* vet. xxxix, 21. — vide et xcii, 21.

Calathana, Thessaliæ vicus, xxxii, 13.

Calatia, oppid. Campaniæ inter Capuam et Beneventum, hod. *Cajazzo*, ix, 2, 28; xxiii, 14; xlii, 20; xlv, 16. — expugnatur a Samnitibus, ix, 43. — Calatiam migrare jubentur Atellani, xxvii, 3. — Calatiæ muros reficiunt censores, xli, 32.

Calatini deficiunt ad Pœnos, xxii, 61. — dedunt se Romanis, xxvi, 16.

Calatinus ager, xxii, 13.

Novius Calavius Campanus, ix, 26.

Ofilius Calavius Campanus, ix, 7.

Ovius Calavius Campanus, ix, 26.

Pac. Calavius senatum Campanum sibi et plebi obnoxium facit, xxiii, 2, 3. — filium Perollam absterret ab occidendo Hannibale 9.

Calaviorum fraude incendium Romæ ortum, xxvi, 27.

Calendæ intercalares, xliii, 11. Calendis Quintilibus magistratum occipiunt tribuni militum consulari potestate, v, 32; viii, 20. — Cal. Octobribus magistratus initus, v, 9. — dies a. d. XV Calendas Sextiles duplici clade insignis, vi, 1.

Caleni, incolæ Calium, x, 20.

Calenus ager, x, 20; xv, 5; xxii, 13; xxvi, 13.

Cales opp. Campaniæ, h. *Calvi*, viii, 16; xxii, 15; xxiii, 31; xxiv, 45; xxvi, 9, 15, 16; xxvii, 9. — capitur a Romanis, viii, 16. — eo deducitur colonia, ibid. et xxvii, 9. — de Calibus, quod pecuniam militesque Romanis negarant, senatus consultum, xxix, 15.

Caletranus ager in Etruria, xxxix, 55.

Calidæ aquæ locus Africæ propriæ in Zeugitana, xxx, 24.

M. Calidius, prætor, dicit pro domo Ciceronis, civ, 50.

Q. Calidius rogationem de revocando Metello fert, lxix, 52, seqq.

Caligo tam densa, ut neque signiferi viam, nec signa milites cernerent, xxxiii, 7.

Callicinus tumulus Thessaliæ, xlii, 58.

Callicrates Achæus, xlv, 31. —ejus contra Perseum oratio, xli, 23, 24. — criminatur primores Achæorum apud Romanos, xlvi, 7. — odium in eum Achæorum, 8. — reum facit Menalcidam, li, 28, 29. — moritur, 30.

Callicritus Thebanus, civitatis princeps, interfectus a Perseo, xlii, 13, 40.

Callicula, mons Campaniæ prope Casilinum, xxii, 15, 16.

CALLIDROMON, cacumen montis OEtæ, XXXVI, 15, 16.

CALLIFÆ, opp. Samnii aut Hirpinorum, forsan h. *Carife*, VIII, 25.

CALLIGENES, medicus Philippi, XL, 56.

CALLIMACHUS, machinarum mirus artifex, præest Amisenis, XCVII, 46.— incendit Amisum urbem, 47. —capitur, XCVIII, 79.

CALLIMANDER, dux Antiochi Cyziceni, a Judæis victus occiditur, LXIII, 45.

CALLIPEUCE, saltus Thessaliæ, XLIV, 5.

CALLIPHANA sacerdos Cereris Velia vocatur Romam, LXX, 3.

CALLIPOLIS in Chersoneso Thracio ad Hellespontum, h. *Gallipoli* s. *Galiboli in Romania*, XXXI, 16.

CALLIPOLIS Ætoliæ, XXXVI, 30.

CALLIPPUS, præfectus classis Macedonicæ, XLIV, 28.

CALLITHERA, oppid. Thessaliæ, XXXII, 13.

CALONES a castris removet Scipio, LVII, 4. — incipiunt pugnam cum Cimbris ad Aquas Sextias, LVIII, 16.

CALOR fl. Samnii, qui Beneventum præterfluit, h. *Calore*, XXIV, 14; XXV, 17.

CALPURNIA, Antistii uxor, occiso marito, se interemit, LXXXVI, 6.

CALPURNIÆ Cæsaris uxoris somnium, CXVI, 47.

C. CALPURNIUS, XXII, 61.

C. CALPURNIUS Piso, prætor creatur, XXV, 41. — prætor urbanus, XXVI, 10, 15, 21. — prorogato imperio, mittitur in Etruriam, 28. — Capuæ et exercitui præficitur, XXVII, 6. — iterum præficitur Etruriæ, 7. — proprætor ad senatum de Etruriæ defectione scribit, 21.

C. CALPURNIUS Piso creatur prætor, XXXIX, 6. — sortitur Hispaniam ulteriorem, 8, 21. — ejus in Hispania res gestæ, 30, 31. — de Lusitanis et Celtiberis, triumphat, 42. — creatur triumvir coloniæ deducendæ, XL, 29.—consul, 35.— moritur, 37. — ejus mors suspecta, ibid.

C. CALPURNIUS Piso, consul, XCVIII, 90. — legem fert de ambitu, XCIX, 39. — sua constantia Palicanum dejicit a spe consulatus, 40.— ejus cum Cornelio tribuno plebis contentiones, 42.

CN. CALPURNIUS Piso, consul, LIV, 29.

CN. CALPURNIUS Piso conjurat cum Catilina, sed irrito eventu, CI, 22, 23. — mittitur in Hispaniam, 25. — nova ejus conspiratio cum Cæsare, ib. — interimitur ab equitibus Hispanis, ibid.

CN. CALPURNIUS Piso pugnat in Africa cum Cæsare, CXIV, 8.—consul, CXXXV, 25.

CN. CALPURNIUS Cn. F. Piso, consul, CXL, 24.

L. CALPURNIUS, legatus romanus ad concilium Achæorum, XXXII, 19.

L. CALPURNIUS Bestia, tribunus plebis de reditu P. Popillii fert ad populum, LXI, 41. — creatur cos. LXIV, 17. — ejus virtutes et vitia, 18. — expeditionem Numidicam suscipit, 20. — a Jugurtha corruptus pecunia, pacem cum eo pudendis nomini romano conditionibus facit, 21, 23.—eo crimine damnatur, 50, 51.

L. CALPURNIUS Bestia, tribunus pleb. acta Ciceronis consulis carpit, CII, 106.

L. CALPURNIUS Bibulus, Bruti privignus, rerum a Bruto gestarum commentarium edidit, CXXIII, 29.

L. CALPURNIUS Piso; vid. Piso.

L. CALPURNIUS C. F. C. N. Piso Cæsoninus, consul, XLIX, 56. — in

Africam appellit, L, 25. — frustra urbem Hippagreta obsidet, 26. — ejus ignavia, 35.

L. Calpurnius Piso Frugi, trib. pleb. legem fert de repetundis, XLIX, 58. — consul, LVII, 19. — in Siciliam missus adversus servos tumultuantes, egregie se gerit, LVIII, 63, 64. — singularis ejus continentia in donando corona aurea filio, ibid. — vid. Piso.

L. Calpurnius Piso, cos. LXIII, 30. — interficitur in prælio adversus Tigurinos, LXV, 56.

L. Calpurnius Piso in Hispania prætor interficitur, LXV, 19. — ejus continentia, 20.

L. Calpurnius Piso, cos. CIII, 108. — emptus a Clodio, provincia data Macedonia, 109. — cui male præest, CV, 8 et 9. — censor, CIX, 19. — ejus contentio pro testamento et sepultura Cæsaris, CXVI, 85. — cujus corpus in forum infert, 103. — legatus a senatu missus ad Antonium, CXVIII, 13.

L. Calpurnius L. F. Piso, consul, CXXXVI, 51. — Bessis subactis triumphalia ornamenta consequitur, CXXXVIII, 2.

M. Calpurnius Bibulus ædilis cum Cæsare, CII, 10. — consul cum eodem, CIII, 77, 78. — certamina ejus cum collega, 88 et seqq. — continet se domi, 91. — Pompeium consulem sine collega dicendum censet, CVII, 29. — Syriæ proconsul, CVIII, 37. — ejus gesta et constantia in morte filiorum, 41, 42. — universæ rei maritimæ a Pompeio præficitur, CXI, 2. — moritur, 15.

M. Calpurnius Flamma, tribunus mil. XVII, 23. — ejus egregia virtus et miraculo proxima fortuna, ibid. et 24; vid. et XXII, 60.

Q. Calpurnius Piso, consul, nihil memorabile gerit in Hispania, LVI, 23.

Calumniam jurant accusatores, XXXIII, 47.

Calva; vid. Boii.

C. Calvisius Sabinus a Cæsare in Ætoliam mittitur, CXI, 29. — ei Africa provincia datur, CXVII, 52. — fit consul CXXVII, 33.

Calvus, insignis orator, filius Q. Licinii Macri, C, 7.

Calycadnus, prom. Isauriæ, XXXVIII, 38.

Calydon, opp. Ætoliæ ad Evenum fl. h. *Calatia*, XXXVI, 11.

Calyndenses a Rhodiis adjuti, XLVI, 31.

Camarina urbs capta ab Hamilcare, XVII, 19. — recepta a Romanis, 24.

Camars; vid. Clusium.

Cambunii, montes Maced. ad fines Thessaliæ, XLII, 53; XLIV, 2.

Cameli, quos dromadas vocant, ante equitatum Antiochi, XXXVII, 40.

Camenæ; vid. Camœnæ.

Cameria, opp. Sabinorum a Tarquinio Prisco captum, h. *Camerina*, I, 38.

Camerinum oppidum, XV, 8.

Camerinus; vid. Sulpicius.

Camers; vid. Clusium.

Camertes Umbri, IX, 36; XXVIII, 45.

Camillus; vid. Furius.

Camoenarum lucus, I, 21.

Campana legio Rhegium per scelus occupat, XII, 27 et seqq. — pœnas dat, XV, 1-3; vid. XXVIII, 28.

Campania, h. *Terra di Lavoro*, pars regni Neapolitani, II, 52. — provincia evenit C. Marcio Rutilo, VII, 38.

Campani, juncti Sidicinis, compelluntur a Samnitibus intra mœnia sua, VII, 29. — iis petentibus auxilium a Romanis negatur, ibid.

et 30, 31. — se dedunt Romanis, ibid. et VIII, 11.—mulctantur agro, ibid. — iis civitas sine suffragio data, 14. — Campani senatus obsequium in plebem et plebis licentia, XXIII, 2, 4. — mittunt legatos ad Varronem consulem, ibid.—ad eos oratio consulis, 5. — deficiunt ad Hannibalem, 7.—suffocant Romanos in balneis, ibid. — vocant Hannibalem, XXV, 15. — obsessi a Romanis, sunt equestribus præliis victores, XXVI, 4. — deliberant de deditione, 13. — Vibio Virio suadente, septem et viginti senatores venenum sumunt, ibid. et 14. — urbe dedita, senatus Campani supplicium, 15, 16. — multitudo punitur, ibid. et 34. — Campanorum querelæ de Fulvio, et super ea re senatusconsulta, 33, et 34.—Campanorum conjuratio indicata, XXVII, 3. — agri Campani pars vendi a quæstoribus jubetur, XXVIII, 46. — agrum Campanum censores fruendum locant, XXVII, 11; XLII, 19. — de eo senatusconsultum, CIV, 88; vid. Capua. — Campani petunt, ut sibi cives Romanas ducere uxores liceat, XXXVIII, 36. — omnes statum sacrificium faciunt ad Hamas, XXIII, 35.

Campi Argivorum, XXXIV, 25. — Fenectani, VIII, 12. — Macri, XLI, 18; XLV, 12. — Magni, XXX, 8. — Stellates, IX, 44. — Taurasini, XIV, 29. — Thessaliæ, XXXI, 41; XLII, 54. — Veteres in Lucanis, XXV, 16.—Campus Ægestæus, XXVII, 33. — Diomedis Argivi, XXV, 12.—Hyrcanus, XXXVII, 38. — Martius, III, 27. — in eo instructus exercitus et lustratus, I, 44. — ager Tarquiniorum, consecratus Marti, Martius deinde campus fuit, II, 5. — in eum populus centuriatim citatus, VI, 20. — in eo comitia habita, XXXI, 7. — in eum senatus evocatus, III, 63. — Metropolitanus, XXXVIII, 15. — Priaticus, XXXIII, 41. — Sceleratus, unde nomen habeat? VIII, 15. —Thebes, nobilitatus carmine Homeri, XXXVII, 19.

Campidoctorum initium in exercitibus Rom. LXVII, 14.

CAMULOGENUS Aulercus cæditur a Labieno, CVIII, 1, 2.

CAMUNI populi a Silio sub imperium populi rom. redacti, CXXXVI, 50.

CANÆ seu CANE et CANA, Æolidis oppid. et prom. XXXVI, 45; XXXVII, 8.

CANASTRÆUM, Pallenes prom. in Macedonia, XXXI, 45; XLIV, 11.

CANDACE, regina Æthiopum, CXXXVI, 16. — armis leviter tentatis, pacem a Romanis petit, 17, 18.

Caniculæ ortus, XL, 22.

L. CANIDIUS, cos. CXXVIII, 28.

P. CANIDIUS Crassus, Antonianarum partium, fugit ex Italia, CXXVI, 32. — cos. sufficitur Asinio, CXXVII, 31. — ludos exhibet votos pro victoria Philippensi, ibid. — legatus Antonii res egregie in Armenia gerit, CXXIX, 45. — ejus error, CXXX, 16. — terrestribus Antonii copiis ad Actium præest, CXXXIII, 2. — victo Antonio, jussus ad eum adducere copias, iratis militibus noctu fuga se eripit, 13, 14. — occiditur jussu Cæsaris, 64.

C. CANINIUS Rebilus creatur prætor, XLII, 28.—sortitur Siciliam, 31.

C. CANINIUS Rebilus, legatus Cæsaris, strenue adversus Gallos rem gerit, CVIII, 20, 22. — Thapsum obsidet, CXIV, 40; vid. et 62. — cos., unius diei, CXVI, 11, 12.

M. CANINIUS Rebilus, legatus in Macedoniam, XLIII, 11. — reducit obsides in Thraciam, XLV, 42.

Canis sectio in lustratione exercitus Macedonici, XL, 6.

CANNA, Apuliæ fl. XXV, 12.

CANNÆ, Appuliæ vicus, h. *Canne*, XXII, 43. — prælium ibi ad Aufidum, et Romanorum clades, 47 sqq.

CANNENSIS cladis occasione multi socii a Romanis deficiunt, XXII, 61. — reliquiæ in Siciliam relegantur, XXIII, 25, 5; XXIII, 31; XXV, 5, 41; XXVI, 1. — legatis ad Marcellum consulem missis, offerunt operam suam ad bellum, XXV, 6. — constans in eos senatus severitas, 7. — eos minime aspernatus Scipio, secum trajicit in Africam, XXIX, 24. — Cannenses equites notati, XXVII, 11.

CANTABRI Cæsarem Augustum in difficultates conjiciunt, CXXXV, 9, 10. — eorum ferocia in consciscenda sibi morte, 11, 12. — rebellantes cito domantur, 20. — rursus deficiunt, CXXXVI, 33. — ab Agrippa comprimuntur, 33, 34.

Cantherium in fossa, XXIII, 47.

L. CANTILIUS, scriba pontificis, qui cum virgine vestali stuprum fecerat, virgis in comitio cæsus, inter verbera exspirat, XXII, 57.

M. CANTIUS, trib. pl. L. Postumium accusat, X, 46.

CANULEIUS, tribunus pleb. diem dicit P. Furio, LXIX, 49.

C. CANULEIUS, tribunus plebis, rogationem promulgat de Patrum cum plebeiis connubio, IV, 1. — invehitur in consules, 3.

L. CANULEIUS, legatus missus ad Ætolos, XLI, 25.

L. CANULEIUS Dives creatur prætor, XLII, 28. — sortitur Hispaniam, 31. — recuperatores dare jubetur in eos, quos Hispani accusarent, XLIII, 2.

M. CANULEIUS, trib. pleb. IV, 44.

CANUSINI veniunt in Romanorum ditionem, IX, 20.

CANUSIUM, Apuliæ opp. ad Aufidum fl. (h. *Canosa*) fugiunt superstites, post prælium ad Cannas, Romani, XXII, 50-52.

TI. CANUTIUS, tribunus plebis, adducit in Urbem Octavianum, CXVII, 37. — oratio ejus in Antonium et pro Octaviano, 37-43.

CAPENA porta Romæ, I, 26; VII, 23; X, 23; XXIII, 32; XXV, 40; XXVI, 10; XXXIII, 26. Vid. Porta.

CAPENA, opp. Etruriæ, hodie *Morluppo*, V, 10; XXII, 1.

CAPENATES auxilio veniunt Veientibus, V, 8. — eorum ager vastatur, 12. — vincuntur prælio a Romanis, 13. — bellum instaurant et subiguntur, 24. Conf. XXVI, 11; XXVII, 4.

CAPETUS Silvius, Albæ rex, I, 3.

Capillus promissus; vid. Barba.

CAPITO, Velleii historici patruus, Agrippæ subscribit in Cassium, CXX, 7. — Capitonis proscripti interitus, CXX, 87.

Capitolium in arce, I, 55, 6. — ascendit Romulus, templumque primum Jovi Feretrio dedicat, I, 10. — sedes datur Sabinis, 33. — ab Herdonio Sabino cum exsulibus et servis occupatur, III, 15. — recuperatur et lustratur, 18. — etiam prodigii caussa lustratur, 29. — a militari juventute occupatur, illud contra Gallos defensura, V, 39. — obsidetur a Gallis, 43. — servatur ab anseribus, 47. — liberatur ab obsidione, 49. — latum ad populum, ne quis patricius in Capitolio habitaret, VI, 20. — senatus in Capitolio habitus, VIII, 5; XXIV, 10. — in eo delectus habitus, XIV, 27. — fœdus ictum, XXXVII, 55. — in eo consules vota nuncupant, antequam in provincias proficiscantur, XXI, 63; XLI, 27; XLII, 49. — incensum, VI, 4, 1. — in eo aream ædi Jovis exstruendæ Tarquinius Priscus oc-

cupat fundamentis, I, 38. — ædem exstruit Tarquinius Superbus, 53, 55. — dedicat Horatius Pulvillus, II, 8. — substructum saxo quadrato Capitolium, VI, 4.—incensum, LXXXV, 4. — refectum dedicatur a Q. Catulo, XCVIII, 31. — decernit senatus, ut deleto Catuli nomine, instaurator Capitolii Cæsar scribatur; vide lib. CXV, I. — in Capitolio cellæ Jovis, Junonis et Minervæ, III, 17, 3.—Herculis simulacrum positum dedicatumque, IX, 44.—et signum Jovis Imperatoris, VI, 29. — in eo Limina ænea posita, X, 23. — Fornix cum signis septem auratis, duobus equis, et marmorea duo labra, XXXVII, 3.— Quadrigæ aureæ, XXIX, 38. — et signa tria ex mulctaticio argento posita, XXX, 39.

CAPITOLINI ludi; vid. Ludi.

CAPITOLINUS clivus, XLI, 27.

CAPITOLINUS; vid. Manlius Quintius, Sestius.

CAPPADOCIA in Asia min. inter Pontum Euxinum et Taurum, hod. *Alaudalia, Caramania* et *Amalan*, XXXVII, 31; XLII, 29.—Cappadociæ descriptio, LXXVI, 23-26.—Fluvii, LXXVI, 26. — Cappadociæ calamitates, LX, 55.—Cappadociam affectant Nicomedes et Mithridates, LXX, 43. — eam liberam esse jubet senatus, 45. — sed recusantibus hoc munus Cappadocibus, 46-48. — rex illis Ariobarzanes constituitur, 48. — Cappadocia occupatur a Mithridate, LXXVI, 41. —eam Cæsar constituit, CXIII, 8.

CAPPARONIA virgo vestalis incesti damnata, suspendio prævenit supplicium, XVI, 42.

CAPRÆ palus prope Romam, I, 16.

CAPRARIUS; vid. C. Cæcilius.

CAPSA, urbs in mediis Africæ solitudinibus sita, LXVI, 18. — eam in potestatem redigit Marius, 20.

Captivi in triumpho ante currum ducti, XIV, 34. — sub corona venditi, II, 17. — Romanorum socii ab Hannibale dimissi domos, XXII, 7, 58; XXIV, 13. — non minus decem pondo compedibus vincti, in publici carceris custodia servantur, XXXII, 26. — Captivi militibus, et posteriore tempore per municipia custodiendi dividuntur, VI, 3, 7. — quomodo redimantur, XIX, 38; XXII, 23. — captivorum redimi cupientium oratio, XXII, 59 —eos redimi non vult senatus, 61. — Romanorum captivorum fraus justa pœna castigata, XXII, 58 et 61. — Captivi Romani, ab Hannibale Achæis venumdati, ab his liberantur, XXXIV, 50. —idem fit in Creta, XXXVII, 60. — in captivos sævitia prohibita, XVIII, 66. — Captivi Romani recepti ignominia afficiuntur a Patribus, XIII, 34.

CAPUA, maxima Campaniæ urbs (h. *San Maria*, vicus non longe distans a recentiore Capua), olim Vulturnus, unde dicta? IV, 37.— dolo occupatur a Samnitibus, ibid. et VII, 38. — a Campanis adempta Tuscis, XXVIII, 28. — Capuæ deliciæ corrumpunt milites, VII, 38. — de Capua capienda militum consilia, ibid. — eluduntur arte, 39.— Capuæ præfecti creati, IX, 20. — Capua defenditur a Lævino cos. adversus Pyrrhum, XIII, 12. — corrumpitur illic ejus exercitus, ibid. — Capuæ conjurationes adversus Romanos factæ, XXV, 26. — Hannibal it Capuam in hiberna, XXIII, 18. — corrumpitur illic ejus exercitus, ibid. — Capua laborat inopia, XXV, 13. — sublevatur ab Hannone, ibid. — obsidetur a consulibus Romanis, 20. — cingitur

operibus, 22; XXVI, 1, 4; vid. Campani.

CAPUSA, filius Œsalcis, Numidarum regis, accipit paternum imperium, XXIX, 29. — dimicat cum Mezetulo de regno et cadit, ibid.

Caput Jovi sacrum, III, 55; X, 38. — humanum integra facie in fundamentis templi Jovis Tarpeii inventum, I, 55. — velant augures, I, 18. — et feciales, I, 32. — capitis anquirit tribunus in Fulvium, XXVI, 3. — capita hostium lanceis infigunt, aut in equorum pectoribus pendentia gestant Galli Senones, X, 26. — capita hostium præcidenda, libertatis præmium, Volonibus proposita, XXIV, 15. — offensant vel parieti, etc. inlidunt lugentes, XXV, 37, 2. — capite anquisitum de imperatore nullo ob rem male gestam, VIII, 33. — capitibus rasis sequuntur currum T. Quintii triumphantis qui servitute ab eo exempti fuerant, XXXIV, 52. — Cf., XLV, 44. — Capita Sari fl. XXXIII, 41.

CAPYS Silvius, rex Albæ, I, 3.

CAPYS dux, unde Capua dicta, IV, 37.

CARALES s. Caralis opp. Sardiniæ, h. *Cagliari*, XXIII, 40, 41; XXX, 39.

CARALITANUS ager vastatur a Punica classe, XXVII, 6.

CARALITIS, palus Lycaoniæ, XXXVIII, 15.

CARANUS, primus Macedoniæ rex; a quo vicesimus Perseus, XLV, 9.

CARAVANTIS, Caviorum in Illyrico urbs, XLIV, 30.

CARAVANTIUS, frater Gentii, Illyriorum regis, XLIV, 30. — captivus Romam mittitur, 32. — in triumpho L. Anicii prætoris ducitur ante currum, XLV, 43.

CARBO; vid. Papirius.

Carbunculus morbus quando primum in Italia? XLVI, 17.

Carcer ædificatur media urbe, I, 33. — quo includebantur duces hostium in triumpho ducti, XXXVIII, 60. — inferior, XXXIV, 44. — alio nomine Tullianum, XXIX, 22. — carcer lautumiarum, XXXII, 26. — privatus in singulis patriciorum domibus, VI, 36. — Carceres in circo, VIII, 20; XLI, 27.

CARCHEDON, XVI, 2; vid. Carthago.

CARDO, urbs Hispaniæ, XXXIII, 21.

CARES, XXXIII, 18. — jubentur liberi esse, XLIV, 15. — liberi XLV, 25.

D. CARFULENUS; vid. Carsuleius.

CARIA Hydrela, opp. Cariæ, XXXVII, 56.

CARIA pars Asiæ minoris ad mare Ægæum, XXXIII, 19; XXXVII, 16. — data Rhodiis, XXXVIII, 39.

CARICINI populi, XV, 7.

CARINÆ, regio Romæ, XXVI, 10, XXXVI, 27; vid. et CXXVII, 41.

T. CARISIUS Astures domat, CXXXV, 13.

CARMELUS; vid. Catmelus.

Carmen exsecrationis, X, 38. — rogationis, III, 64. — solenne precationis consulum, XXXIX, 15. — triumphale, III, 29, 3. — de Idæa matre, a Pessinunte advehenda, in Sibyllinis libris repertum, XXIX, 10. — ab ter novenis virginibus per urbem cani jussum, XXVII, 39; XXXI, 12. — seculare Horatii, CXXXVI, 46. — carminis horrendi lex, I, 26. — carmina Marcii vatis, XXV, 12. — Sibyllæ, X, 8. — militaribus jocis jactata in consules triumphantes, III, 29; V, 49; XXVIII, 9; XXXIX, 7; CXV, 13.

CARMENTIS s. Carmenta fatiloqua ante Sibyllæ in Italiam adventum habita, I, 7. — ejus saxum vel potius ædes, V, 47.

CARMENTALIS porta Romæ, II, 49; XXIV, 47; XXV, 7.

CARNEADES Academicus, legatus Atheniensis, XLVII, 24. — mira ejus facundia, 25.

CARNI populus Alpinus in Gallia Transpad. (in hod. *Carniola* et *Foro Julio* s. *Frioul*) queruntur de C. Cassii consulis crudelitate, XLIII, 7.

Carnis in feriis Latinis dandæ mos, XXXII, 1. — legati ab Ardea queruntur, sibi Latinis non datam esse carnem; inde instauratæ Latinæ, ibid. — et XXXVII, 3.

CARNUS s. Carnuntum, opp. Tauriscorum in Pannonia superiore, h. *Hainburg* aut *St. Petronella*, non longe a Vienna; urbs, quam occupare nituntur Romani, XLIII, 1.

CARNUTES, s. Carnuti, Carnutini, Carnutæ, in Gallia Celtica s. Lugdunensi, hod. *Chartrain*, ad Ligerim fl. (h. *Loire*) quorum oppida fuere Autricum et Genabum, h. *Chartres* et *Orléans*, V, 34. — Carnutes interficiunt Tasgetium regem sibi a Cæsare impositum, CVII, 1.

Caro, v. Carnis.

Carpentis ut festo profestoque uti possent, matronis concessum, V, 25; XXXIV, 1, 3. — Gallicis transvecta spolia in triumpho, XXXVI, 40.

CARPESII s. Carpetani in Hispania Tarrac. ad Tagum, quorum caput Toletum, hodie *Toledo*, victi ab Hannibale, XXI, 5, 11; XXIII, 23, 26.

CARPETANIA Hispaniæ, XXXIX, 30; XL, 30, 33.

CARRINAS; vid. ALBIUS.

Carris essedisque superstantes Galli pugnant in Romanos, X, 28.

CARSEOLI opp. Æquorum, hod. *Arsoli* aut *le Celle Carsoli* in valle Torana seu Carseolana (h. *Piano di Carsoli*) colonia, X, 3, 13. — negat consulibus milites et pecuniam, XXVII, 9. — de ea re senatusconsultum, XXIX, 15. — vastatur a sociis Italicis, LXXII, 25.

D. CARSULEIUS, tribunus plebis, vi et minis ab Antonio expellitur curia, CXVII, 52. — in Mutinensi prælio strenue se gerit, CXIX, 10. — cadit, 16.

CARTEIA, *sive potius Althæa*, urbs Olcadum in Hispania Tarrac. opulenta, capta et direpta ab Hannibale, XXI, 5.

CARTEIA opp. Hispaniæ Bæt. in ora Oceani, olim Tarsis seu Tartessus, XXVIII, 30. — cum portu, ibid. — colonia, XLIII, 3.

CARTHADA, XVI, 2. — *sive* CARTHAGO ejusque origo et incrementa, XVI, 1 et seqq.

CARTHAGO urbs Africæ propriæ, ubi hod. *El Mersa, prope Saka-rah*, XXX, 24. — ejus situs, ibid. — arx Byrsa, condita ab advenis, quibus datum precario, quantum secto bovis tergo amplecti loci potuerint, XXXIV, 62. — judicum ordo potens, XXXIII, 46. — Carthaginis status, tempore belli incipientis adversus Romanos, XVI, 10. — populi potestas, XVI, 3. — religio, 5. — magistratuum peculatus, 6. — mores, ibid. — urbis descriptio, XLIX, 58 et seqq. — Carthaginem oppugnant coss. XLIX, 41, 42. — eam, præter Byrsam, capit Scipio, LI, 40. — eam dirui jubet senatus, nec postea ædificari, 54. — in solum ejus colonia deducta, LX, 73 et seqq. — instauratur a Cæsare, CXVI, 23, 24; vid. plura in voce Carthaginienses.

CARTHAGO NOVA seu Spartaria oppid. Hispaniæ Tarrac. hod. *Cartagena* in Murcia, XXI, 5; XXVIII, 17. — ejus situs et portus, XXVI,

42. — oppugnatur a P. Cornelio Scipione, ibid. — capitur, 46. — præda ingens capta, et obsides totius Hispaniæ, XLVII, 49, 50. — Carthaginis captæ annus dubius, XXVII, 7.

CARTHAGINIENSES exercitum trajiciunt in Siciliam, IV, 29.—bellum cum mercenariis suis gerunt, XXI, 1, 41. — cum iis fœdus ictum primum, II, 8, 10. — alterum, VII, 27. — tertium, IX, 43. — quartum Epit. 23. — legatos Romam mittunt gratulatum cum corona aurea, 38. — cum iis fœdus quarto renovatum, XIII, 47. — obsident Syracusas, 50. — muniunt Lilybæum, XIV, 14. — navali pugna vincunt Pyrrhum, 21. — auxilio Tarentinis lato offendunt Romanos, 44-46.— eorum præcipua bella, XVI, 7-9. —primi eos inter et Romanos belli prætextus et causæ, 22 et seqq. — hujus belli eventa describuntur quatuor libris, XVI, XVII, XVIII, XIX. — pacis conditiones, XIX, 60, 61; vid. Punicum. — post pacem Siculam gravi bello cum mercenariis suis implicantur, XX, 4. — cujus occasione Sardiniam et Corsicam intercipiunt Romani, stipendio etiam superimposito, 4, 6. — rursus in iis bellum minantur Romani, 12.— ab eo tamen abstinent, libera Hannonis voce deterriti, 13. — odia recrudescunt, sed mutuo metu repressa silent, 17. — novum fœdus inter duos populos cum Hasdrubale ictum, 31. — secundi inter Carthaginienses et Romanos belli magnitudo et causæ, XXI, 1. — hujus belli eventus describuntur decem libris, a XXI ad XXX. — pacis conditiones, XXX, 37.—quingentæ naves Carthaginiensium incensæ, 43. — primum tributum solvunt Romanis, XXXII, 2. — legatos Romam mittunt, pollicentes frumentum et hordeum, XXXVI, 4. — cum Masinissa contendunt de agro, XXXIV, 62; XL, 17.—iis a Romanis centum obsides redditi, et pax cum Masinissa facta, 34. — noctu in æde Æsculapii senatum dant legatis Persei, XLI, 22. — legatos Romam mittunt questum de Masinissa, XLII, 23. — alios, pollicentes triticum et hordeum, XLIII, 6. — cruce mulctant consilio pravo ab imperatoribus, etiamsi prospere, gesta, XXXVIII, 48.—sunt Romanis suspecti, XLVIII, 26. — Masinissam inter et Carthaginienses pugna, 33. — eorum clades maxima et extremi exitii causa, 35. — Tertii inter eos et Romanos belli initia et causæ, XLIX, 1, 2. — ad id bellum ambo consules proficiscuntur, 6.—Carthaginienses quibuslibet conditionibus pacem petunt, 7. — trecentos obsides Romanis mittunt, 10. — eorum legatio ad consules, 11. — legatorum oratio, 12, 13. — consul jubet eos arma, tela, naves tradere, 14.—imperata faciunt Carthaginienses, 15. —jubentur relicta Carthagine, quam solo æquandam decrevit senatus rom. aliam urbem sine muris, condere, 16. — eorum dolor, 17. — Hannonis miserabilis deprecatio, 18, 23. — L. Marcii responsio, 24. — legati Carthaginienses petunt a consulibus, ut classem admoveant Carthagini, 29. — flebilis facies in urbe Punica, 30. — oratores legationem in senatu exponunt, 31. — furor commotæ plebis, 32. — maximus tumultus Carthagine, 33. — de bello gerendo fit decretum, 34. — arma et machinæ parantur, 35. —vid. et expugnationem Carthaginis, LI, 1-27, 40-55.—eorum urbs a Cæsare instaurata; vid. Carthago.

CARTHALO adversus classem ro-

manam mittitur, XIX, 23, 27. — italicam oram vastat, 32.

CARTHALO summam imperii equestris in exercitu Hannibalis obtinet, XXII, 15. — nobilis Carthaginiensis Romam cum captivis proficiscitur, 58. — ei obviam lictor mittitur, qui eum finibus romanis excedere jubet, ibid.

CARTHALO mittitur ad castra romana, XXV, 17.

CARTHALO, Punici præsidii præfectus, in Tarenti expugnatione obtruncatur, XXVII, 16.

CARUS Segedensis in fugam vertit Romanos, XLVII, 37.

CARVENTUS seu Carventum, oppid. Latii, unde Carventana arx, IV, 53, 55.

C. CARVILIUS Spoletinus, XLIII, 18, 19.

L. CARVILIUS, tribunus plebis, XXV, 3.

SP. CARVILIUS C. F. Maximus, ædilis curulis, X, 9. — consul, in Samnium profectus, vi capit Amiternum, 39. — et Cominium, 43. — et alia in Samnio oppida, 44 et sqq. — ejus res gestæ in Etruria, 46. — triumphat, ibid. — legatus, XI, 10. — consul secundum, XIV, 39.—domat Samnites, 40.—triumphat, 46.

SP. CARVILIUS, consul, XX, 15. — triumphat, ibid. — consul iterum, 32. — suadet, ut ex Latinis populis senatus suppleatur, XXIII, 22. — moritur augur, XXVI, 23.

SP. CARVILIUS Ruga primus Romæ divortium facit cum conjuge, XX, 21.

SP. CARVILIUS, trib. pleb. XXV, 3.

SP. CARVILIUS, a Cn. Sicinio ex Græcia Romam remissus, XLII, 36.

CARYÆ, opp. Arcadiæ et Laconices, XXXIV, 26; XXXV, 27.

CARYSTIORUM in Eubœa agri vastantur, vid. XXXI, 45; XXXII, 16.

CARYSTUS urbs Eubœæ, hodie *Caristo*, capitur a Romanis, XXXII, 16 et 17. — libertatem a Romanis accipit, XXXIII, 24.

CARYSTUS, urbs in Ligurum agro Statiellati, XLII, 7.

Casæ textæ ex arundinibus pro tabernaculis, XXXV, 27.

CASANDER seu CASSANDER, minister crudelitatis Philippi in Maronitas, veneno creditur ab eo sublatus, XXXIX, 34.

CASILINUM, oppid. Campaniæ ad ripas Vulturni, hod. *Capua*, Falernum a Campano agro dividit, XXII, 13, 15. — ejus nobilis obsidio, XXIII, 17, 19, 20. — recipitur a Romanis, XXIV, 19; XXV, 20, 22. — eo colonia deducta a M. Antonio, CXVII, 32.

CASINAS ager, XXII, 13; XXVI, 9.

CASINI et CASILINI nomina confusa, XXII, 13.

CASINUM, extremum opp. Volscorum in Latio ad fines Campaniæ, hod. *Monte Cassino*, colonia, IX, 28.

CASSANDER, rex, XLIV, 11. Conf. CASANDER.

CASSANDREA, Macedoniæ urbs, XXVIII, 8; XXXI, 45; XLIII, 23; XLIV, 28; XLV, 10. — Cassandria, XLIII, 23. — condita a Cassandro rege, XLIV, 11. — ejus situs, ibid. — oppugnatur a Romanis, ibid. — relinquitur, 12.

CASSANDRENSES, XLIV, 10.

CASSIGNATUS, dux Gallorum, cadit in prælio, XLII, 57.

CASSIVELLAUNUS, Britannorum imperator, crebra prælia cum Cæsare facit, CV, 66. — ei pacem dat Cæsar, 68.

CASSIUS Parmensis socius conjurationis contra Cæsarem, CXVI, 42. —ultimus percussorum Cæsaris interficitur ab Octaviano CXXXIII, 64.

C. Cassius, tribunus militum, xli, 5. — et alius forte, xliv, 31.

C. Cassius Longinus decemvir agro dividundo, xlii, 4. — consul, 28. — sortitur Italiam, 32. — Galliam sortitus in Macedoniam per Illyricum ducere exercitum vano incepto conatur, xliii, 1. — de ejus crudelitate queruntur Galli, 5. — censor, xlvii, 35.

C. Cassius Longinus, consul, lx, 27.

C. Cassius Longinus, consul, lxx, 17.

C. Cassius Longinus, quæstor Crassi, ejusque de bello Parthico consilium, cvi, 28, 32; vid. et 36, 37, 38, 51, 52. — vincit Parthos, cviii, 8, 40.—præficitur a Pompeio Syriacis navibus, cxi, 2. — multis Cæsaris navibus crematis cedit Sicilia, cxii, 5. — supplex se Cæsari dedidisse parum verisimiliter memoratur, 22, 23. — cum Bruto prætor creatur, cxvi, 4. — sollicitat Brutum adversus Cæsarem, 40. —Cæsarem percutit, 57.—in concione suum factum magnifice laudat, 65. — descendit de Capitolio, comiterque excipitur, 99, 100. — ei Cyrene provincia datur loco Syriæ, cxvii, 10, 12. — proficiscitur ex Italia, cxviii, 2. — in Syriam contendit, 3. — ei Syria cum imperio decernitur a senatu, 20.—in ejus favorem senatus decreta, 34. — ei bellum contra Dolabellam mandatur a senatu, cxix, 6. — ad eum nuntii missi ut reipublicæ subveniat contra Antonium, 52. — in Syria ad se omnia trahit, cxxi, 4, 5. — pecunias exigit, 10. — contra Dolabellam ducit, 11. — ejus cum Dolabella prælium navale, 14. — Rhodiorum Lyciorumque responsum ad postulata Cassii, 16, 19. — vincit prælio navali Dolabellam 20. — ejus potentia, 25. — cum Bruto consultat, eique pecuniam dat, cxxii, 4, 5, 6. — ei insidias tendit Publicola, 7. — Rhodios oppugnare statuit, 8. — Rhodiorum legatio ad eum, ibid. — Rhodum capit, 20. — ejus severitas in Rhodios, ibid. — edictum de proferendo auro et argento, 21.—tributum indicit Asiæ, 22. — Cassii et Bruti diversi mores, 39, 41.—ejus copiæ, cxxiii, 10. — ad milites oratio, 12-25. — ei ante Philippicam pugnam sævum omen oblatum, cxxiv, 2.— dat signum pugnæ, 7. — exitialis ejus error et interitus, 10.

C. Cassius Varus, consul, legem frumentariam fert, xciv, 25.

L. Cassius, tribunus plebis fert legem tabellariam, lv, 11. — accusat Æmilium Lepidum cos. ob villam altius ædificatam, 12. — cos. lx, 3. — censor, aquam Tepulam Romam et in Capitolium curat adducendam, 22. — damnat Vestales incesti reas, lxiii, 11. — prætor, ex Numidia Jugurtham adducit Romam, lxiv, 34, 35.

L. Cassius Longinus, cos. lxv, 53. — occiditur in prælio adversus Tigurinos, 56.

L. Cassius Asiam obtinet, lxxiv, 11. — exercitum adversus Mithridatem cogit, lxxvi, 47.

L. Cassius, tribunus pl. concitat plebem ad occidendum Asellionem, lxxiv, 42, 43.

L. Cassius, candidatus consulatus, cii, 32. — incendendæ urbi a Catilina delegatus, 83. — de eo et aliis supplicium sumendum censet Silanus, 100.

L. Cassius a Cæsare mittitur in Thessaliam cum legione tironum et ducentis equitibus, cxi, 30. — Ambraciam petit, 41. — eum frustra persequitur Scipio, ib.

L. Cassius, Caii frater cum eo conjurat in Cæsarem, cxvi, 42. — ei, tribuno plebis, denuntiat mortem Antonius, si in senatum veniat, cxvii, 52. — ei ignoscitur Antonius, cxxvi, 4.

L. Cassius Longinus, C. Cassii fratris filius, cadit in prælio Philippensi, cxxiv, 20.

Q. Cassius Longinus creatur prætor, xlv, 14. — sortitur jurisdictionem urbanam, 16 —consul, xlvi, 13.—in magistratu mortuus est, 18.

Q. Cassius, trib. pleb. fugit cum Antonio ad Cæsarem, cix, 35. — senatum præbet Cæsari extra pomœrium, cx, 3.—a Cæsare præmittitur cum duabus legionibus in ulteriorem Hispaniam, 36. — a Cæsare Hispaniæ provinciæ præfectus, avaritia et crudelitate sua Hispanos ad tumultum concitat, cxii, 47. — bellat cum M. Marcello, 48. — intercedente Lepido pax fit, 49. — Cassii interitus, 50.

Sp. Cassius, consul, Pometiam capit, ii, 17. — triumphat, ibid.— magister equitum primus, 18. — consul iterum, 33. — consul III legem agrariam primus promulgat, 41. — regni crimine damnatus, necatur, ibid.

Castellani agrestes, sive Ilotæ, apud Lacedæmonios, xxxiv, 27.

Castellani, sive domini castellorum, xxxviii, 45.

Castor pauperculus, subito dilatus a Mithridate, cui filia ejus Stratonice placuerat, cii, 4, 5.

Castor, Phanagorensibus rebellionis adversus Mithridatem auctor, cii, 22, 23. — socius amicusque pop. Rom. a Pompeio appellatus, et accepta Galatiæ parte, fit Dejotari gener, 71.

Castori ædes vota, ii, 20. — dedicata Idibus Quintilibus, 42; vid. et viii, 11; ix, 43.

Castra Numidarum descripta, xxx, 3. — Punica, quæ ferme tota lignea, ibid. — Pyrrhi, quibus captis, Romani metationem castrorum postea perfectam habuere, xiv, 32; xxxv, 14 — Romanorum, olim Mapaliorum in morem, xiv, 32. — Castra, ubi nunc oppid. est, xxxii, 7. — Claudiana, locus, xxiii, 31; xxxix, 48. — Pyrrhi, locus, xxxii, 13; xxxv, 27.—Telmissium, xxxvii, 56. — Castrorum portæ, xl, 27. — usus, xliv, 39. — sine castris Romani nullam egerunt noctem in expeditionibus, x, 15, 2.

M. Castricius Placentinus, resistit Carboni cos. lxxxiv, 7.

Castrum, colonia, xi, 21.— Mutilum oppid. Lingonum, h. *Medoli*, xxxi, 2; xxxiii, 37. — Novum opp. Etruriæ, hod. *S. Marinella* colonia, xxxvi, 3. — Castrum Salerni s. Salernum, op. Picentinorum in Italia inferiore, h. *Salerni*, xxxii, 29. — Castrum altum, locus Hispaniæ insignis cæde magni Hamilc. xxiv, 41.

Castulo, urbs Hispaniæ Bæticæ valida ac nobilis ad Bætim, h. *Cazlona*, unde Hannibali uxor erat, deficit ad Romanos, xxiv, 41. — redit ad Pœnorum societatem, xxviii, 13, 19. — eam deditione recipit Scipio, 20. — culpa militum amissa, recuperatur a Q. Sertorio, lxx, 20.

Castulonensis saltus, xxii, 20; xxvi, 20; xxvii, 20.

Catana, s. Catina, opp. Siciliæ ad radices Ætnæ, h. *Catania*, xxvii, 8.

Catanensis populus, xiv, 2.

Cataphracti equites, xxxv, 48; xxxvii, 40, 42; cvi, 43.

Catapultæ, xxi, 11. — maximæ et minoris formæ, xxvi, 47.

Catellis donati equites, xxxix, 31.

Catilina; v. Sergius.

Q. Catius, ædilis plebis, xxvii, 6. — legatus Neronis consulis, 43. — ad donum ex præda Hasdrubalis Delphos portandum mittitur, xxviii, 45.

Cativulcus, rex Eburonum, ne in manus Cæsaris veniat, venenum haurit, cvii, 11.

Catmelus, Gallorum regulus, xli, 1.

Cato; v. Porcius Cato.

Catti, quas sedes tenuerint, civ, 9. — spreto, quem Romani adsignaverant, agro, Sicambris se conjungunt, cxxxix, 1. — a Druso reprimuntur, ibid.

Catugnatus, Allobrogum dux, ciii, 38.

Catulus; v. Lutatius.

Cauca, urbs trans Tagum sita, xlviii, 19.

Caucæorum puberes ad millia viginti interficiuntur perfidia Luculli consulis, xlviii, 20. — Caucæos vano timore liberat Scipio, lvii, 16.

Caudinæ Furcæ, s. furculæ, earumque descriptio, ix, 2. — Caudina pax facta non fœdere, sed per sponsionem, ix, 5. — ejus sponsores per feciales deduntur, 10.

Caudini Samnites, xxiii, 41. — devastantur, xxiv, 20.

Caudium, opp. Samnii inter Calatiam et Beneventum, ix, 2, 14, 19, 27.

Caularis, Cariæ fl. xxxviii, 15.

Caulon, s. Caulonia urbs Bruttiorum, oppugnatur, xxvii, 12. — solvitur obsidio sub adventum Hannibalis, 15, 16.

Cauneas caricas venales proclamans omen Crasso proficiscenti fecisse creditur, cv, 35.

Cauniorum in trucidandis Romanis sævitia, lxxviii, 10.

Caunus, opp. Cariæ, h. *Copi la Rossa*: unde Caunei sive Caunii, xxxiii, 20. — desciscunt ab Rhodiis, xlv, 25. — rediguntur in officium, ibid.

Caunus, Celiberorum mons in Hispania Tarrac. xl, 50.

Caussarii milites, vi, 6.

Caveæ ferreæ in circo, per quas intromitterentur feræ, xli, 27.

Cavii, gens Illyriæ, xliv, 30.

Celænæ, opp. Phrygiæ majoris, ubi Meandri amnis fontes oriuntur, xxxviii, 13. — quondam caput Phrygiæ, ibid. — ei nomen Apameæ inditum, ibid.

Celelates, Liguriæ populi, se dedunt Romanis, xxxii, 29.

Celeres trecentos ad custodiam corporis instituit Romulus, i, 15. — eorum tribunus L. Brutus, 59.

Celetrum, Macedoniæ opp. captum a Romanis, xxxi, 40. — ejus situs, ibid.

Cella Fortis Fortunæ, xxvii, 11. — Jovis, Junonis et Minervæ in templo Capitol. iii, 17, 19; v, 50; vi, 16, 29; xxxv, 41; xliv, 14. — cellam unam pontifices negant amplius, quam uni Deo, rite dedicari, xxvii, 25.

Celoces piraticæ, xxxvii, 27.

Celtæ, s. Gallia Celtica, pars tertia Galliæ, v, 34; ciii, 137.

Celtiberia in Hispania Tarrac. ad Iberum, media inter duo maria, xxviii, 1. — subigitur a Tib. Sempronio Graccho, xl, 47-50. — ejus montes, xxi, 43. — termini, xxxix, 21, 3. — Celtiberiæ motus a Marcello pacatur, xlviii, 4, 5, 6, 18.

Celtiberi excutiunt jugum Pœnorum, xxii, 21. — eos eadem mercede, quam pacti cum Carthaginiensibus erant, imperatores Romani ad se perducunt, xxiv, 49. — primi erant mercenarii milites Romanorum, xxiv, 49. — cum Scipionibus arma jungunt, xxv, 32. —

deserunt Scipionem, xxv, 33.— vincuntur a M. Silano, xxviii, 2. — ingenti agmine ad oppid. Illiturgi M. Helvio occurrunt, xxxiv, 10.— cæduntur, ib. — Celtiberum decem millia mercede conducunt Turduli, 17. — funduntur et fugantur a M. Fulvio, xxxv, 7.— duodecim millia cæsa a Romanis, xxxix, 21. — de iis triumphat C. Calpurnius Piso, 42. — eorum oppida aliquot expugnata, 56.– adoriuntur Q. Fulvium Flaccum, Urbicuam oppugnantem, xl, 16. — fessi præliis variis abscedunt, ibid. — vincuntur, 31, 32. — eorum maxima pars in deditionem venit, 33. — insidiantur Fulvio Flacco, eumque in saltu Manliano invadunt, 39. — cæduntur, 40. — de iis triumphat Q. Fulvius Flaccus, 43. — mira eorum simplicitas, 47. — de iis triumphat Sempronius Gracchus, xli, 6, 7, 26. — rebellant et ab Ap. Claudio devincuntur, xli, 26.

Cenæum, promontorium Eubœæ, xxxvi, 20.

Cenchreæ, portus Corinthi, xxviii, 8; xxxii, 19. — Corinthiorum emporium, xxxii, 17. — capitur, 23.

Cenomani in Gallia Transpad. (quorum oppida erant Brixia, Cremona, Mantua et alia) transcendunt Alpes et in Italia considunt, v, 35. — in fide populi Romani manent, xxi, 55. — duce Hamilcare Pœno, invadunt Placentiam, xxxi, 10. — conciliantur Romanis, xxxii, 30. — de iis triumphatur, xxxiii, 23. — iis arma demit M. Furius prætor, xxxix, 3. — conquerentibus Romæ apud senatum arma reddita, ibid.

Ceno s. Cenon, opp. Volscorum, Antio vicinum, ab Virginio consule captum, ii, 63.

Censennia, opp. Samnii, ix, 44.

Censor, a censu dictus, iv, 8. — post mortem collegæ abdicat, et alius numquam sufficitur defuncto, v, 31; vi, 27; ix, 34; xxiv, 43; xxvii, 6.—a collega subrogatus, v, 31; ix, 34. — solus Appius Claudius, ix, 29. — et ultra legitimum tempus, ix, 29, 33, 34. — solus aliquis creari non potest, ix, 34 extr. — primus e plebe lustrum condit Cn. Domitius, xiii, 35. — nec bis idem, xxiii, 23, 3. — uterque legit senatum, sed principem senatus alter, cui id sorte obtigit, xxvii, 11. — primus e plebe fit C. Marcius Rutilus, vii, 22. — unus non poterat, altero adversante, aliquem senatu aut tribu movere, iv, 24. 5, 40; li, 2. — alter alterum notat, xxix, 37.

Censores Mam. Æmilium tribu movent, octuplicatoque censu ærarium faciunt, iv, 24. — qui nondum consules nec prætores fuerant, creati, xxvii, 6, 11. — recitant senatum, xxix, 37; xl, 41. — et prætereunt quosdam, xxvii, 11; xxxviii, 28; xl, 51.—locant redemptoribus opera publica, v, 23, 6; vi, 4, 4; ix, 43; xxiv, 18; xxxvi, 36; xxxviii, 28. — ea exigunt et tuentur sarta tecta, vi, 4, 4. — ea probant, iv, 22, 5. — senatu movent aliquot senatores, xxxiv, 44; xxxix, 42. — notas senatu motis jam patrum memoria adscripsere, xxxix, 42, 4. — equitibus adimunt equos publicos, xxiv, 18; vid. xxvii, 11. — confectis comitiis in Campo ad aram Martis sellis curulibus consident, xl, 45. — ambo e plebe primum creati, lix, 33. — ultimi e privatis, cxxxvi, 8, 9 — Censores coloniarum et municipiorum, xxix, 37, 5. — Censores et lustra non accurate a Livio memorantur, x, 47, 3. — Censorum opera pu-

blica, in quæ iis vectigal annuum decretum, XL, 46; XLI, 32. — edicta de delectu, XLIII, 16. — alter, cui id sorte obvenerat, lustrum condebat : at olim ambo, X, 9; XXXVIII, 36.

Censoria potestas per dictatorem exercita, XXIII, 22 et 23. — comitia, IX, 34. — potestas P. Clodii lege labefactata, CIII, 109. — restituta, CVII, 50.

Censura ejusque initium et potestas, IV, 8. — insignis, IX, 29; XXXIX, 42-44. — ejus severitas, XIV, 33; XXIV, 18; XXVII, 11; XXIX, 37; XXXIX, 44; XLIV, 10; XCVIII, 28. — tempus minutum, et ex quinquennali annua et semestris facta, IV, 24; IX, 33, 34. — lege cautum, ne quis censuram bis gerat, XV, 17.

Census instituitur, I, 42, 43. — census actus, III, 3, 22, 24; X, 47; XI, 22; XIV, 33; XVI, 40; XIX, 38, 66; XX, 15, 16; XXVII, 36; XXIX, 37; XXXV, 9; XXXVIII, 36; XLII, 10; LIX, 53; LX, 31. — vid. Lustrum. — populi primum in villa publica actus, IV, 22. — equitum, XXIX, 37. — habitus Idibus Decembribus, XLIV, 16. — Cf. Lustrum.

C. CENTENIUS, proprætor, XXII, 8.

M. CENTENIUS, cognomento Penula, insignis inter primipili centuriones, XXV, 19. — ejus clades, ibid.

Centunculi mulorum, VII, 14.

Centuriæ tres equitum a Romulo conscriptæ, I, 13. — in iis, regnante Tarquinio Prisco, mille et octingenti equites, 36. — geminantur a Ser. Tullio, ita ut sex numero fiant, adjectis duodecim novis centuriis, 43. — jure vocatæ, V, 18. — primo vocatæ, X, 15. — in centurias describitur a Ser. Tullio populus Romanus, I, 42, 43. — ordo suffragiorum per centurias, ibid. — prærogativa centuria, III, 51; V, 18; X, 22; XXIV, 7; XXVI, 22. — seniorum et juniorum, XXIV, 7, 9; XXVI, 22. — Centuria sive ordo in legione, XLII, 34.

Centuriata comitia, v. Comitia.

Centuriatus sive descriptio modo lectorum militum in centurias, XXII, 38. vid. et X, 21; XXV, 15.

Centuriati libertini, X, 21.

Centurio primus, Primipilus appellatus, VII, 41; VIII, 8, ubi acies Romana describitur; vid. et XXV, 19; XXXIV, 46, et ad II, 27, 7. — primus Princeps, XXV, 14. Conf. XLII, 34, 2. — primus et decimus Hastatus, XLII, 34. — centurionis vox pro omine accepta, V, 55. — centuriones ab ipsis cohortibus lecti, III, 69. — centuriones et Duplicarii, securi percussi, II, 59. — Centurionum gradus, II, 27, 7; XXV, 14, 4; XLII, 34, 5. — centurionibus quantum diviserint triumphantes imperatores, XXXIV, 52; XXXVI, 40.

CEPHALLENIA, insula maris Ionii ad Acarnaniam, hodie *Cefalonia*, XXXVII, 13, 50, XXXVIII, 9, 10, 28. — ejus quatuor urbes, XXXVIII, 28.

CEPHALOEDIUM capiunt Romani, XVIII, 39.

CEPHALUS, princeps Epirotarum, suam gentem Perseo adjungit, XLIII, 18. — pugnans cadit, XLV, 26.

Ceræ copiam Romanis dare coguntur Corsi, XL, 34; XLII, 7.

CERAUNII montes, XIV, 37.

CERCETIUS, mons Thessaliæ, XXXII, 14.

CERCINA, insula Africæ ad Syrtim parvam, hodie *Gamelera* s. *Kerkine*, XXII, 31; XXXIII, 48. — Cf. Meninx. — occupatur a Sallustio, CXIV, 17.

Cercinium, Thessaliæ opp. captum et incensum, xxxi, 41.

Cercuri, navigii genus, xxxiii, 19.

Cerdiciates, Liguriæ populi, se dedunt Romanis, xxxii, 29.

Cerdubellus, Hispanus, prodit Romanis Castulonem, xxviii, 20.

Cerealia, ludos, dictator et magister equitum ex senatusconsulto faciunt xxx, 39.

Ceres, ii, 41. — Cereris sacrum anniversarium intermissum ob luctum, matronarum, xxii, 56. — ejus ædes, iii, 55; xxviii, 11; xl, 2. — ejus templum Atheais ingressi duo juvenes Acarnanes, imprudentes religionis, interficiuntur, xxxi, 14. — ejus initia, xxxi, 47. — Cereri peculium Sp. Cassii consecrat pater, ii, 41. — institutum jejunium ob prodigia, xxxvi, 37. —signum æneum ex mulctaticio argento positum, xxxiii, 25.—Cereris Ennensis antiquissimum simulacrum, lix, 22, 23, 27. — sacerdos a Velia arcessitur Romam, lxx, 3.

Cerrinus vel Cerrinius; vid. Herennius, Jubellius, Minius.

Certamina singularia, i, 24, 25; vii, 10; vii, 26; xxiii, 47; xxv, 18.

Certima, prævalida urbs Celtiberiæ, deditur Romanis, xl, 47.

Certimensium legatorum rudis simplicitas, ibid.

Certis, fluvius, idem qui Bætis, xxviii, 22.

Cerva, Dianæ sacra, x, 27.

Cervi objecti viæ intercludendæ, xliv, 11.

Cestrosphendona, xlii, 65.

Cethegus; vid. Cornelius.

Cetra peltæ haud dissimilis, xxviii, 5.

Cetrati, xxi, 21; xxxi, 36; xxxiii, 4, 8; xxxv, 30; xlii, 51; xliv, 41. — Peltastæ Græcis vocati, xxxi, 36; xxxiii, 4.

Chæreas s. Chærea, xl, 55.

Chæronea, opp. Bœotiæ ad Cephissum, xxxv, 46; xxxvi, 11; xlii, 43. — Plutarchi patria, lxxxii, 10. — prope eam urbem insignis Sullæ victoria, ii, 17.

Chalbus, Carpessiorum dux, xxiii, 26.

Chalcaspides, milites, xliv, 41, 2.

Chalcedon, opp. Bithyniæ adversus Byzantium, hodie *Scutari*, xlii, 56.

Chalcis, Ætoliæ opp. xxxvi, 11, 4.

Chalcis Euboica, viii, 22; xxvii, 30; xxviii, 5, 6 et 8.—una e compedibus Græciæ, xxxii, 37. —caput Eubœæ, h. *Negroponte*; unde originem trahunt Cumani, viii, 22.— ejus situs, xxviii, 6, 7. — gemini portus, 6. — occupatur a Romanis et diripitur, xxxi, 23.—eam tentat frustra Thoas, Ætolorum princeps, xxxv, 37.

Chalcidenses colloquuntur cum Ætolis, xxxv, 38, 46. — portas aperiunt Antiocho, 51. — et mox consuli M'. Acilio Glabrioni, xxxvi, 21. — queruntur de injuriis sibi illatis, xliii, 9. — Chalcidensis hospitis cœna, xxxv, 49.

Chalcioecon, templum Minervæ æreum Spartæ, xxxv, 36.

Chaldæi pelluntur Roma, liv, 30. — eorum vanitas, lxxx, 27.

Chaldæi, qui et Chalybes, subiguntur a Lucullo, xcvii, 46.

Chaones in Epiro, xliii, 23.

Chaonia, pars Epiri septemtr. xxxii, 5.

Characitani stratagemate Sertorii expugnati, xci, 13, 14.

Charax, Thessaliæ locus circa Tempe, xliv, 6.

Chariclitus, præfectus Rhodiorum classis, xxxvii, 23.

Charilaus, princeps civitatis Palæpolis, tradit urbem Publilio Phi-

loni, imperatori Romano, VIII, 25.

CHAROPUS, princeps Epirotarum, Villio et Quintio consulibus utilem operam præbet, XXXII, 6, 11.

CHAROPUS, superioris nepos, missus ab avo Romam, ut linguam Romanam literasque perdisceret, principes gentis suæ criminatur apud Romanos, et cogit ad Persei amicitiam confugere, XXXII, 6, 1.

CHAUCI populi descripti, CXXXVII, 8. — Chaucorum sedes, CIV, 13.

CHAUNUS, mons Celtiberiæ, XL, 50.

CHAUS, amnis Cariæ, XXXVIII, 14, n. 1.

CHELIDONIUM, prom. Lyciæ, h *Capo Cameroso*, XXXIII, 41.

CHERRONESUS, urbs libera, se dedit Mithridati, LXIII, 49.

CHERSONESUS, seu Cheronesus Thraciæ, pæne insula, XXXI, 16; XXXVI, 41.

CHERUSCI, CIV, 13. — debellantur a Druso, CXL, 2.

CHIMARUS, miles Persei Cretensis, XLIV, 24.

CHII, XXXVI, 43, 6, XLIV, 28.— mittunt legatos ad dirimendum bellum Philippum inter et Ætolos, XXVII, 30.—donantur agro, XXXVIII, 39. — Chiorum muri a Zenobio occupantur, LXXXII, 39. — duobus talentorum millibus mulctantur, 43. — eorumdem calamitas, 44. — ab Heracleotis nonnihil sublevatur, 45.

CHIOMARÆ, uxoris Ortiagontis, facinus memorabile, XXXVIII, 24, 2.

CHIUS, XXXII, 33, 34; XXXVI, 43, 6; XLIV, 28. — insula et opp. Asiæ in mari Ægæo, hod. *Scio* seu *Chio*, XXXVII, 27. — ejus portus et prom. Phanæ, XXXVI, 43; XLIV, 28.

Chonologia Livii et Polybii in rebus Græciæ diversa, XXVII, 30, 5.

CIA, s. Cea, h. *Zea*, *Cea*, *Zia*, *Cia*, ins. e Cycladibus non longe ab Eubœa et Sunio prom. XXXI, 15.

CIANI, quorum urbs Cius sita in Bithynia, XXXI, 31; XXXII, 21; XXXIII, 30.

CIBYRA, Phrygiæ oppidum, XXXVIII, 14.

CIBYRATÆ populi, XLV, 25.

C. CICEREIUS Africani, cujus scriba fuerat, filio ad præturam consequendam adjumento est, XLI, 26. — fit prætor, 33. — vincit Corsos, et in Sardiniam transit, XLII, 7.— de Corsis triumphat in monte Albano, 21.

C. CICEREIUS, legatus ad Gentium, Illyriorum regem, XLII, 26; XLV, 17. — ædem votam dedicat, XLV, 15.

CICERO; vid. C. Claudius et Tullius.

CILICES latrociniis maria tenent infesta, LXVIII, 1. — contra eos mittitur M. Antonius prætor, ibid. — vincuntur, ibid.

CILICES piratæ, XC, 32. — adversus eos res gestæ P. Servilii, XCIII, 1, 2.

CILICIA aspera et campestris in Asia minori trans Taurum, XXXIII, 19. — Cilices maritimi, XXXVIII, 18. — Cf. Pamphylia.

CILNIUM genus in Etruria præpotens, X, 3.

C. CILNIUS Mæcenas, princeps ordinis equestris, LXXI, 21.

C. CILNIUS Mæcenas ab Octaviano Cæsare, ad plebem in officio continendam, Romam mittitur, CXXVIII, 50. — omnia administrat Romæ, CXXX, 31. — fugientes ex Actiaca pugna Antonianos insequitur, CXXXIII, 9.—princeps amicorum Cæs. Octaviani, 20, 21. — ejus annulus ranæ effigiem insculptam gerebat, 22. — dissuadet Octaviano, ne Rempublicam reddat, CXXXIV, 29 et seqq. — cum Augusto in Galliam proficisci-

tur, CXXXVI, 49. — mors Mæcenatis, CXL, 21. — ejus libertas in admonendo Cæsare, 22. — testamentum Mæcenatis, 24.

CIMBER quidam ad occidendum Marium missus, majestate ejus perterritus, abjecto gladio, fugit, LXXVII, 39.

CIMBIS, locus Hispaniæ Bæt. non procul a Gadibus, XXVIII, 37.

CIMBRI, gens ex variis nationibus collecta, LXIII, 21. — eorum expeditiones, 22. — iis agros petentibus negat cos. Junius Silanus, LXV, 16. — vincunt Junium, 17. — eorum crudele votum, LXVII, 2. — fuso exercitu Rom. capiunt legatum consulis, M. Aurelium Scaurum, ib. —duos exercitus Rom. delent, 5.— eorum consultatio de invadenda Italia, 6, 11. — transcendunt in Hispaniam, et ibi funduntur a Celtiberis, 61. — per Noricos in Italiam irrumpunt, LXVIII, 2, 14, 45. — ad Athesin veniunt, ibid. — per præcipitia devolvuntur, 47. — fluminum transeundorum ratio apud Cimbros, 48. — eorum vigor deliciis Italiæ resolvitur, 51. — decipiuntur, 53, 54. — legatos ad Marium mittunt, 56. — eorum acies, et armatura, 61, 62. — Cimbrorum incredibilis strages, 64. — uxores legatos mittunt ad Marium, 65 et seq. — quæ sibi necem consciscunt, 71. — Cimbrorum sedes, CIV, 13.

CIMETRA in Samnio capta, X, 15.

CIMINIAM silvam in Etruria apud Volsinios penetrat exercitus Romanus, IX, 35, 36; X, 24.

CIMINIUS mons et saltus, h. *Monte Viterbo*, ad lacum Ciminium, h. *Lago di Ronciglione* et *Lago di Vico*, IX, 37.

CIMMERIORUM mentio antiquissima apud Homerum, LXIII, 19. — ab Alyatte canum auxilio Asia ejiciuntur, ibid. — ad Cimbricam Chersonesum consistunt, ibid.

CINCIBILUS, Gallorum rex, legatos mittit Romam questum de crudelitate C. Cassii consulis, XLIII, 5.

CINCINNATUS, III, 12, v. Quintius.

CINCIA lex de donis et muneribus, XXXIV, 4.

L. CINCIUS Alimentus, diligens veterum monimentorum auctor et rerum Roman. scriptor, VII, 3. — captus ab Hannibale, XXI, 38. — prætor, XXVI, 23. — ei ad obtinendam Siciliam Cannenses milites dati, 28. — in annum prorogatur imperium, XXVII, 7, 8. — legatus, 29.

M. CINCIUS Alimentus, tribunus plebis ad Scipionem mittitur, XXIX, 20.

M. CINCIUS, præfectus Pisis, de Ligurum conjuratione ad senatum scribit, XXXIV, 56.

Cinctus gabinus, V, 46; VIII, 9.

CINEAS, XII, 17. — ejus colloquium cum Pyrrho, 18. — suadet ei pacem cum Romanis, XIII, 18. — mittitur a Pyrrho Romam, 30, 31. — ejus calliditas, 31. — urbe exire cogitur, 33. — ejus dictum de urbe et senatu Romano, 34.

CINEAS animos virorum mulierumque Romanorum donis tentavit, XXXIV, 4.

CINGETORIX accipit imperium in Trevirorum civitatem, CVII, 7.

CINGILIA, oppidum Vestinorum, capitur a Romanis, VIII, 29.

CINNA; v. Cornelius et Helvius.

CINNINIENSIUM ferocia, LVI, 7.

CIOS, prætor Mamertinorum, vincitur ab Hierone, XVI, 16.

CIRCE Dea, a qua oriundus Octavius Mamilius Tusculanus, I, 49.

CIRCEII opp. Volscorum ad fines Latii antiqui in hod. *Monte Circello* s. *Circilli*, I, 56; II, 39. — colonos

Romanos inde expellit Marcius Coriolanus, et urbem Volscis tradit, ibid. vid. et XXVII, 9; XXIX, 15. — de Circeiis, quod pecuniam milites-que Romanis negarant, senatusconsultum, ibid.

CIRCEIENSES moliuntur defectionem, VI, 12, 21.

Circense ludicrum, XLIV, 9. — Circensium ludorum crescens magnificentia, 18.

CIRCUMPADANI campi, XXI, 35. —tota Europa, judice Polybio, præstantissimi, LXXII, 30.

Circuitio ædilium plebis ob pestem, III, 7.

Circumvallatio, III, 28.

Circus Apollinaris, III, 63. — Flaminius, III, 54; XX, 58; XXVII, 21. — in eo ara Neptuni, XXVIII, 11. Maritimus apud Hernicos, IX, 42. — Maximus, a Tarquinio Prisco ædificatus, I, 35. — foros in eo facit Tarquinius Superbus, 56. — in eo factus fornix de manubiis, et fornici imposita signa aurata, XXXIII, 27. — signa in eo cum columnis, quibus superstabant, evertit atrox tempestas, LX, 2. — in Circo carceres quando primum statuti, VIII, 20. — ova, quibus in eo curricula numerabantur, XLI, 27. — in eo ludi per quatriduum facti, XXX, 27. — Circo inundato, ludi Apollinares extra portam Collinam sunt parati, XXX, 38.

CIRRHA, opp. Phocidis et navale Delphorum, unde Delphos ascendebatur, XLII, 15.

CIRTA, opp. Numidiæ, hod. *Constantina*, XXIX, 32. — caput regni Syphacis, XXX, 12. — se dedit Masinissæ, ibid. — eam Masinissæ donat Scipio, 44. — ab Jugurtha oppugnatur, LXIV, 3, 4; et CXIV, 14.

CISALPINA Gallia; vid. Gallia.

CISPADANA Gallia, LXXII, 27, 32.

M. CISPIUS, tribunus pleb. Ciceronem revocare studens, repellitur a Clodianis, CIV, 46.

Cistophorus nummus, XXXVII, 46, 58; XXXIX, 7.

CITHÆRON, mons Bœotiæ, XXXI, 26.

CITIUM, Macedoniæ oppidum in australi litore, h. *Chiti*, XLII, 51.

CITIUS, mons ad fines Macedonici regni, hodie *Capo de Chiti*, XLIII, 21.

CIUS, urbs Bithyniæ, funditus eversa, XXXII, 33, 34.

Cives novi censi, VIII, 17. — civium Romanorum in centurias distributio, I, 43. — numerus tempore Servii Tullii, 44.

Civica corona; vid. Corona.

Civile jus in penetralibus pontificum repositum, C. Flavius Cn. filius, scriba, evulgat, IX, 46.

CIVISMARUS, regulus Gallorum, cadit in prælio, XXIV, 42.

Civitas in duas partes discedit, IX, 46. — Campanis equitibus data, VIII, 11. — omnibus Campanis et aliis, sed sine suffragio, VIII, 14. — sine suffragio dabatur ex auctoritate senatus et plebiscito, cum suffragio a solo populo sine senatusconsulto dari poterat, XXXVIII, 36, 4. — data sociis, qui, stirpe ex sese domi relicta, Romæ habitarent, XLI, 8. — civitatis forma mutatur a consulibus ad decemviros translato imperio, III, 33.

Clamor in prælio, VIII, 16, 38; XXV, 21, 41; XXX, 34. — clamor initio pugnæ index eventus, IV, 37. — congruens, eoque major et terribilior, quam dissonæ hostium voces, XXX, 34.

CLAMETIA s. Clampetia et Lampetia in Bruttiis, h. *Amantea* in *Calabria cit.* capitur a Romanis, XXIX, 38; XXX, 19.

Clarigatio ad mille pondo, VIII, 14.

Classico milites ad concionem convocati, VII, 36; VIII, 7, 31.

Classis Achæorum, XXXV, 26. — Attali, XXXII, 16. — Græcorum ad Italiæ litora appulsa, X, 2. — Nabidis, XXXV, 26. — Punica, XVIII, 2; XXI, 22. — vastat Sardiniam, XXVII, 6. — vincitur a Romana, 29, et XXVIII, 4. — Rhodiorum, XXXII, 16. — Romanorum, IX, 30, 38. — classis die quadragesimo quinto, quam ex silvis materia detracta erat, in aquam deducitur, XXVIII, 45. — proficiscitur, duce Scipione, in Africam, XXIX, 25, 26. — Nova, forte opp. XXII, 21, 5. — classis Punica plus nocet suis quam prodest, XVIII, 54. — prima apud Romanos de paranda classe seria cogitatio, XVII, 2; vid. et XVIII, 1; XIX, 52. — classis nova lustratur, nec ideo minus perit tempestate, CXXVIII, 45, 46. — classibus pugnatum ad Fidenas, IV, 34.

Classium a Servio Tullio instituta distinctio, I, 43; IV, 4.

CLASTIDIUM (ad) pugna Marcelli cum Gallis, XX, 52, 54. — vicus vel opp. Liguriæ aut Galliæ Cispadanæ, (h. *Chiastezzo*, s. *Chia Steggio*) proditur Pœnis, XXI, 48. — fuit horreum Pœnis, ibid. — se dedit Romanis, XXXII, 29. — incenditur, 31. — Cf. XXIX, 11.

CLAUDIA Quinta matrona, ab sacerdotibus Idæam matrem accipit, XXIX, 14. — ejus pudicitia, ibid.

CLAUDIA gens omnis cur et quando sordidata, VI, 20. — majestatis Patrum propugnatrix, 41. — inimica plebi, IX, 34. — ejus nobilitas, XIX, 40. — et in plebem injuriæ, 45.

CLAUDIA tribus, ab Ap. Claudio appellata, II, 16.

CLAUDIÆ, Appii filiæ, dies dicta, XIX, 39. — ejus damnatio, 47.

CLAUDIANA castra, XXIII, 31, 39-48; XXV, 22.

CLAUDIUS (Q. Claudius Quadrigarius) historicus, VI, 42; VIII, 19; IX, 5; XXXIII, 10. — annales Acilianos ex Græco in Latinum vertit, XXV, 39; XXXV, 14.

CLAUDIUS Asellus pugnat cum Jubellio Taurea Campano, XXIII, 46 et 47.

CLAUDIUS Pulcher male rem gerit adversus fugitivos, Spartaco duce, tumultuari incipientes, XCV, 3.

CLAUDIUS Unimanus, prætor, vincitur a Viriatho, LII, 33.

AP. CLAUDIUS, magna clientium comitatus manu, ab Regillo Romam transfugit, II, 16. — iis datur civitas et trans Anienem ager, ibid. — inter Patres legitur, ibid. — consul, 21. — in ejus consulatu turbæ, 23 et seqq. — ejus sententia de dictatore creando, 29-30. — auctor est dissolvendæ potestatis tribunitiæ per intercessionem, 44.

AP. CLAUDIUS, consul, infestus plebi, II, 56. — atrox ejus certamen adversus tribunos de magistratibus plebeiis, tributis comitiis creandis, ibid. — mittitur in Volscos, 58. — exercitum nequicquam domare tentat, ibid. — vinci volunt ejus milites, 59. — in exercitum animadvertit, ibid. — ei dies dicitur, 61. — moritur, ibid.

AP. CLAUDIUS creatur decemvir, III, 33. — ejus ambitio, 35. — violentia, 36. — libido, 44. — foro pellitur, 49. — abdicat decemviratum, 54. — ei dies dicitur, 56. — ducitur in carcerem, 57. — sibi necem consciscit, 58.

AP. CLAUDIUS, filius decemviri, tribunus militum, IV, 35. — a collegis linquitur præfectus Urbis, 36.

AP. CLAUDIUS, nepos decemviri,

avitum consilium de intercessoribus parandis refert, IV, 48. — tribunus militum consulari potestate, V, I. — ejus oratio pro hibernaculis ad Veios, 3 et seqq. — ejus sententia de præda Veiorum, 20.

AP. CLAUDIUS, nepos decemviri, dissuadet legem de consulatu plebeio, VI, 40. — dictator, VII, 6. — consul, in ipso apparatu belli moritur, 25.

AP. CLAUDIUS, censor, IX, 29. — post abdicationem collegæ solus censuram gerens, viam munit, et aquam in Urbem ducit, ibid. — eo auctore Potitia gens sacra Herculis edocet servos publicos, et exstinguitur, ibid. — ejus concertatio cum P. Sempronio, tribuno plebis, de censura, 33, 34. — fit consul, 42. — dissuadet legem de pontificibus et auguribus plebeiis, X, 7. — interrex, II — creatur consul iterum, 15. — male rem gerit, 18. — in medio pugnæ discrimine templum vovet Bellonæ, 19. — vincit Samnites et Tuscos, ibid. — prætor, 22. — ejus res gestæ adversus Samnites, 31. — creatur dictator, XI, 23. — Senex et cæcus pacem cum Pyrrho dissuadet, XIII, 32. — ejus oratio, 32-33.

AP. CLAUDIUS, consul, XV, 8. — ejus in Umbria res gestæ, ibid. — triumphat, 9.

AP. CLAUDIUS, cos. in magistratu cognominatus Caudex, XV, 18. — Rhegium venit, XVI, 30. — ejus stratagema in trajiciendo freto, 33, 34. — fugat Hieronem, 35. — Pœnos vincit, 36, 37. — ejus periculum, ibid. — triumphat, 38.

AP. CLAUDIUS Pulcher, tribunus militum, XXII, 53. — prætor, XXIII, 24. — Siciliam sortitur, 30. — legatos mittit ad Hieronymum, XXIV, 6. Romam ad petendum consulatum mittitur a Marcello, 39. — consul, XXV, 2, 3. — obsidet Capuam, 22. — proconsul, XXVI, I. — vulneratur, 6. — moritur sub deditionem Capuæ, 16.

AP. CLAUDIUS Pulcher, tribunus militum, XXXII, 35. — mittitur Romam, 36. — legatus, XXXIV, 50. — ad præsidium Larissæ mittitur, XXXVI, 10. — ejus arte ab obsidione Larissæ deterretur Antiochus, ibid. — præest parti castrorum in obsidione Heracleæ, 22. — præmittitur ad occupanda juga Œtæ, 30. — prætor, sortitur Tarentum, XXXVIII, 42. — consul, XXXIX, 23. — cædit Ingaunos Ligures, 32. — vi Claudiana fratrem ad consulatum evehit, ibid. — princeps legationis in Græciam, 33. — ejus legationis gesta, 34-37. — legatus missus ad Ætolos, XLI, 25.

AP. CLAUDIUS Nero, prætor, sortitur Hispaniam ulteriorem, XXXIII, 42, 43. — ab eo M. Helvio datum præsidium, XXXIV, 10. — legatus, XXXVII, 55.

AP. CLAUDIUS Centho, ædilis curulis, XL, 59. — prætor cædit Celtiberos, XLI, 26. — ovans ingreditur Urbem, 28. — legatus ad Thessalos, eorum discordias componit, XLII, 5. — legatus ad res repetendas in Macedoniam missus, redit, XLII, 25. — a consule Hostilio mittitur in Illyricum, XLIII, II. — cæditur ab Uscanensibus, 12.

AP. CLAUDIUS Pulcher, consul, LIII, 5. — Salassis infert bellum, eosque vincit, 6, 7. — injussu senatus populique triumphat, 8. — censor, lustrum condit, LVI, 19. — de ejus sententia T. Gracchus, ipsius gener, scribit legem agrariam, LVIII, II. — fit triumvir agris dividundis, 27.

AP. CLAUDII exercitum in pote-

statem redigit Cinna, LXXIX, 5-7.

Ap. CLAUDIUS, tribunus militum, intromittit Marium in urbem, LXXX, 4.

Ap. CLAUDIUS Pulcher, consul, LXXXIX, 35. — victis Thracibus moritur, XCI, 22.

Ap. CLAUDIUS, legatus ad Tigranem, XCVIII, 5. — quosdam a Tigrane alienat, 6. — ejus Mithridatem reposcentis oratio ad Tigranem, 8. — consul, CV, 62. — majestatis reus absolvitur, et censor creatur, CVIII, 44. — severa ejus censura, CIX, 19. — superstitio Claudii et mors, CXI, 42-44.

Duo APPII CLAUDII accusant Milonem, CVII, 37.

C. CLAUDIUS Ap. F. consul, III, 15. — petens decemviratum, repulsam patitur, 35. — ejus oratio ad Appium decemvirum, 40. — orat populum pro Appio reo, 58. — censet arma capienda adversus tribunos, IV, 6. — Cf. III, 63.

C. CLAUDIUS Cicero, tribunus plebis, Romilio consuli diem dicit, III, 31.

C. CLAUDIUS Regillensis, dictator, et

C. CLAUDIUS Hortator, magister equitum, vitio creati, abdicant se magistratu, VIII, 15.

C. CLAUDIUS Canina, consul, XI, 28. — secundum consul, XIV, 38. — de Lucanis, Samnitibus et Bruttiis triumphat, 39.

C. CLAUDIUS, tribunus militum, mittitur in Siciliam, XVI, 24. — cum eo disceptant Pœni, 25. — rediens in Siciliam repellitur, 26. — Messanam intrat et Romanis eam urbem adjungit, 27.

C. CLAUDIUS, Appii F. Centho, consul, XX, 1. — interrex, XXII, 34. — dictator, XXV, 2.

C. CLAUDIUS, flamen Dialis, XXVI, 23. — quod exta perperam dederat, abiit flaminio, ibid.

C. CLAUDIUS Nero, graviter a Marcello consule increpitus, XXIV, 17. — prætor, XXV, 2. — provinciam sortitur Suessulam, 3. — ab Suessula excitur Capuam, 22. — mittitur in Hispaniam, XXVI, 17. — deluditur ab Hasdrubale, ib. — legatus XXVII, 14. — consul, 34. — cum Hannibale non semel congreditur, 41, 42. — relicto Hannibale, ad Hasdrubalem properat, 43. — ad milites orationem habet, 45. — devicto Hasdrubale, ad Hannibalem revertitur, 50. — caput Hasdrubalis ante stationes hostium projici jubet, 51. — redit ad Urbem, XXVIII, 9. — equo triumphat sine militibus, ibid. — censor, XXIX, 37. — ejus intempestiva severitatis jactatio, ibid.

C. CLAUDIUS Nero, legatus ad Ptolemæum, XXXI, 2.

C. CLAUDIUS Centho cum viginti longis navibus et militum copiis mittitur ad auxilium Athenarum, a Macedonibus obsessarum, XXXI, 14, 22.

C. CLAUDIUS, Ap. F. Pulcher, augur in Q. Fabii Maximi locum lectus, XXXIII, 44. — prætor, XL, 37. — consul in Istriam præceps discedit, XLI, 8 sq. — legem fert de sociis, 9. — exercitum offendit et Romam redit, 10. — redux obsidet Nesartium et capit, 11. — Istriam pacat, ib. — legiones in Ligures transducit, 12. — vincit Ligures, ibid. — triumphat, 13. — ei in annum prorogatum imperium, 14. — recipit Mutinam a Liguribus, 16. — consularis, fit tribunus militum, XLII, 49. — creatur censor, XLIII, 14. — edictum ejus et collegæ de delectu, ibid. — reus ad populum, ægre absolvitur, 16. — censum agit, XLIV, 16; XLV, 15. — legatus in Macedoniam, XLV, 17. — moritur, 44.

C. Claudius, Ap. F. Pulcher, ædilis curulis, insignes ludos facit, primum elephantibus pugnantibus, lxix, 44.—prætor, Halesinis Siculis leges scribit, lxx, 25.—consul, 40.

L. Claudius Asellus, prætor, xli, 21. — ei Sicilia decreta, ib.

M. Claudius, Ap. Claudii decemviri cliens, asserit Virginiam in servitutem, iii, 44. — abit exsulatum, 58.

M. Claudius Glicia, e scriba aut viatore consulis dictator, cogitur abdicare, xix, 28, 29.—fœdæ pacis cum Corsis auctor, in custodia necatur, xx, 11.

M. Claudius, prætor, xxii, 57.

M. Claudius, prætor, plebis causam agit, xliii, 14, 15.

M. Claudius, dux in exercitu Marcii in Macedonia, xliv, 3.

Nero Claudius Drusus, privignus Augusti nascitur, cxxviii, 4. — munus gladiatorium edit, cxxxvi, 48. — præturæ urbanæ vices pro fratre implet, 49. — bellum cum Rhætis et Vindelicis conficit, 54, 55. — coercet Gallos, cxxxvii, 4, 5.—ejus expeditio Germanica, 7, 8. — prætor urbanus, 9. — domat Usipetes et Tenchteros, ib.—vincit Germanos, 10. — fossam Drusianam, quæ nunc Isalæ fluminis pars est, efficit, 11. — ornamenta triumphalia accipit, ib.—Octaviam defunctam laudat pro Rostris, cxxxviii, 5. — Antoniam duxerat uxorem, 6. — Transrhenanas gentes ad obsequium cogit, cxxxix, 2. — consul, cxl, 1. — ejus mortem præcedunt prodigia, ibid. — Cheruscos et Sicambros debellat, 2. — a spectro mors ei denunciatur, 3.—de genere mortis ejus variæ opiniones, 4. — ejus funus, 7. — virtutes, 9.— et varia opera, 10.

P. Claudius sive Clodius, cos. xix, 17. — ejus vitia, ib. — pugna magna vincitur ab Adherbale, 18, 20. — pullos bibere jusserat, quoniam esse nollent, 21. — dictatorem dicit scribam suum aut viatorem, Gliciam, 28. — ad judicium populi adducitur, 29.

P. Claudius, præfectus socium, xxvii, 41.

P. Claudius cum parte copiarum mittitur a T. Quintio, xxxiii. 29.

P. Claudius, tribunus militum de legione secunda, cadit in prælio cum Boiis, xxxiii, 36.

P. Claudius Pulcher, consul, bello Punico primo navalem accipit cladem ob contemptum auspiciorum, xxii, 42.

P. Claudius Pulcher, ædilis curulis, xxxviii, 35. — creatus prætor, sortitur jurisdictionem peregrinam, ib. — consul creatur, xxxix, 32.—triumvir coloniæ deducendæ, xl, 29.

P. Claudius, sive Clodius, Ap. F. uxoris Luculli frater, perditus adolescens, xcviii, 98. — ejus seditiosi susurri, 99.— capitur a piratis, 103. — sine pretio dimittitur, ibid. — ejus in sacro Bonæ deæ facinus, ciii, 24. — accusatur, 31.— ejus facinora, 31, 32.—absolvitur, 32 et seqq. — ambit tribunatum, 61. — ei Q. Metellus obsistit, 62. — traducitur ad plebem, — adoptatus a Fonteio, 106. — designatur tribunus, 107. — ejus perniciosæ leges, 109. — Cicero ei resistit, 110. — Clodius evertit Ciceronem dolo, 111. — lex ab eo promulgata adversus Ciceronem, 112. — ejus artibus Cato in Cyprum proficiscitur, 118, 119. — cum Catone jurgium, 120. — Clodius in Pompeium insurgit, 124. — hinc in urbe prælia, 126.— accusatur a Milone de vi, civ, 47. — creatur ædilis curulis, 53. —

impugnat acta Catonis, 70. — Milonem de vi postulat, 80. — exagitat Pompeium, 81. — abutitur haruspicum responsis contra Ciceronem, 84. — unde inter eos dissensio, 87. — interficitur a Milone, CVII, 20. — in curia Hostilia crematur, 22.

Q. Claudius, tribunus plebis, XXI, 63.

Q. Claudius Quadrigarius; vid. Claudius.

Q. Claudius Flamen, præt. creatur, XXVII, 21. — sortitur provinciam Tarentum, 22. — proprætor, XXVII, 36, 40, 43; XXVIII, 10, 45.

Ti. Claudius Asellus, tribunus militum, XXVII, 41. — prætor creatus, sortitur Sardiniam, XXVIII, 10.

Ti. Claudius Asellus, ædilis plebis, XXIX, 11.

Ti. Claudius Nero creatur prætor, XXIX, 11. — sortitur Sardiniam, 13. — consul, XXX, 26. — Africam provinciam cupit, 27. — privatus classem, tempestate vexatam, reducit Romam, 39.

Ti. Claudius Nero, prætor creatus, sortitur Sardiniam, XL, 18.

Ti. Claudius Nero, prætor, XL, 59. — paludatus Pisas in provinciam proficiscitur, XLI, 5. — ei prorogatur imperium, 12, 14. — legatus in Asiam, XLII, 19, 45.

Ti. Claudius Nero, prætor, XLV, 14. — Siciliam sortitur, 16.

Ti. Claudius Nero, legatus Pompeii bello piratico, XCIX, 31.

Ti. Claudius Nero, quæstor, ad Cæsarem venit, CXII, 77. — præmia decernit interfectoribus Cæsaris, CXVI, 70. — prætorius et pontifex, capta Perusia, servos vocare ad pileum conatur, CXXVI, 33. — adventu Octaviani, fugit ad Sex. Pompeium in Siciliam, ibid. — dein ad Antonium, 34. — nuptiis Liviæ, uxoris suæ, cum Cæsare Octaviano fit auctor, CXXXVIII, 4. — post paulo moritur, ibid.

Ti. Claudius Nero, bimulus pene prodit parentum fugam, CXXVI, 33. — quæstor, CXXXVI, 8. — accusat Fannium Cæpionem et Murænam, 11. — ad eum Phrahates remittit aquilas et signa militaria, 22. — in Armeniam missus, Tigrani diadema imponit, 25. — prætoria insignia ei decreta, 31. — munus gladiatorium edit, 48. — prætor urbanus cum Augusto proficiscitur in Gallias, 49. — bellum cum Rhætis et Vindelicis conficit, 54, 55. — consul, 65. — sensim succedit in Agrippæ locum, CXXXVII, 3. — ob res in Pannoniis gestas triumphalia ornamenta primus accipit, ibid. — ducit Juliam uxorem, CXXXVIII, 5. — Daces, Pannonios, Dalmatas vincit, CXXXIX, 2. — inter ejus oscula Drusus frater moritur et ab eo laudatur pro Rostris, CXL, 5, 7. — ovans ingreditur urbem, 11. — mittitur ad bellum Germanicum, 18. — imperator appellatur, 20. — ei alter consulatus cum altero triumpho decernitur, ibid. — secundum consulatum init, 24. — Rhodum secedit, 30, 31.

Claudius Marcellus, vid. Marcellus.

Clausala, Illyrici fl. XLIV, 31.

Clausus; vid. Atta Clausus.

Claves portarum urbis et arcis a præfecto Romano reposcunt frustra Ennenses, XXIV, 37. — clavibus portarum Arretii amissis, Romani novas omnibus portis imponunt, XXVII, 24.

Clavus fixus dextro lateri ædis Jovis Optimi Maximi, VII, 3. — index numeri annorum Volsiniis fuit, ib. — clavi figendi solemne a consulibus ad dictatores translatum, ibid. — clavus ab dictatore fixus

pestilentiæ sedandæ causa, VII, 3; IX, 28. — in secessionibus, ad revocandas ad sanitatem civium mentes, VIII, 18. — clavi figendi causa dictator dictus L. Manlius, VII, 3.— et Cn. Quintilius, VIII, 18. — et P. Cornelius Rufinus, XIV, 26. — clavorum in scandendo per abrupta usus, XXVIII, 20.

CLAVI lati; v. Lati clavi.

CLAZOMENÆ, oppid. Ioniæ, hod. *Kelisman*, unde Clazomenii, quibus immunitas concessa, XXXVIII, 39.

CLEO Gordiocomensis occupat Callydium castellum Phrygiæ, CXXVII, 15.

CLEOMEDON, legatus Philippi, XXXII, 21.

CLEOMENES, primus tyrannus Lacedæmone fuit, XXXIV, 26. — vincitur ab Antigono ad Sellasiam, XXXIV, 28.

CLEON, dux fugitivorum, Agrigentinum agrum vastat, LVI, 39.— copias cum Euno conjungit, 40. — capitur, nec multo post ex vulneribus obit, LIX, 26.

CLEONÆ, opp. Argolidis in Peloponneso, XXXIII, 14, 15; XXXIV, 25.

CLEONÆUM agrum depopulantur copiæ Philippi, XXXIII, 14.

CLEONYMUS, dux Lacedæmoniorum, classem appellit ad Italiæ litora et Thurias urbem capit, X, 2. — Patavinos agros diripit, ibid. — cæditur a Patavinis, ibid. — eum in regnum Spartæ reducere conatur Pyrrhus, XIV, 41.

CLEOPATRA, uxor Alexandri, Epiri regis, VIII, 24.

CLEOPATRA, Ptolemæi Philopatoris soror et conjux, donatur a Romanis palla picta cum amiculo purpureo, XXVII, 4.

CLEOPATRA, uxor Ptolemæi Epiphanis, legatos Romam mittit de Antiocho ex Græcia pulso, XXXVII, 3.—filia Antiochi Magni, XXXV, 13.

CLEOPATRA, soror Ptolemæorum Philometoris et Evergetæ, XLIV, 19; XLV, 13.

CLEOPATRA, Syriæ regina, LX, 50. — virum suum Demetrium interficiendum curat, 53.—dein Seleucum filium, 54. — alteri filio Grypo venenatum poculum offert, LXII, 35. — a quo jubetur prior bibere, 36.

CLEOPATRA, Ptolemæi Physconis filia, Ptolem. Lathuri soror et uxor, ab viro invito divellitur, cogente matre, LXII, 42. — nubit Antiocho Cyziceno, LXIII, 33, 36.—ab sorore Tryphæna, Grypi conjuge, interficitur, 38. — mortem ejus ulciscitur Cyzicenus, 38, 39.

CLEOPATRA, Ptolemæi Auletæ filia, regnum sibi a propinquis et amicis fratris ereptum, armis repetere conatur, CXI, 8. — culcita circumligata inclusam deferri se jubet ad Cæsarem, CXII, 32. — eum forma sua capit et orationis illecebris, 33 et seqq. — jubetur regnare cum fratre, 38. — post mortem fratris majoris, alterum sibi matrimonio regnoque jungit, CXIII, 1. — ejus effigiem juxta Veneris Genitricis simulacrum ponit Cæsar, CXV, 19.— accitu Cæsaris Cleopatra Romam venit, 35. — natus ex ea puer post discessum Cæsaris ex Ægypto, Cæsario vocatus, ibid. — favet Dolabellæ, CXXI, 15. — ab Antonio arcessita, miro fastu accedit, CXXVI, 6, 7. — convivio excipit Antonium, 8. — ostendit se favisse partibus Cæsaris, 9. — Cleopatræ forma et veneres, 10. — quodlibet impetrat ab Antonio, CXXIX, 48. — cum Antonio Ephesum pergit, CXXXII, 1.— ei indicitur bellum, 11. — in adventum Cæsaris Octaviani ludit, 28. — in Ægyptum revertendum putat, 33.— pugnante ad Actium Antonio,

fugit, CXXXIII, 3.—Cleopatræ astus, crudelitas, rapinæ, 28. — fugam in alium orbem tentat, 29. — legatos mittit ad Octavianum, 35.— eam astu petit Octavianus, 36. — illa secum omnia pretiosa crematuram minatur, 38. — comprehenditur, 52. — ejus cum Octaviano colloquium, 55. — artes ejus, 56. — commentarium thesaurorum tradit Octaviano, 57. - parentat Antonio, 58. — post magnifice epulata, festinata morte decedit, 59, 60.—ejus elogium, 61. — unio ejus dissectus utramque Veneris aurem in Pantheo ornat, 86.

CLEOPATRA ex Ægyptia regina Antonio genita, in matrimonium datur Jubæ, CXXXIII, 63.

CLEOPTOLEMI Chalcidensis filiam ducit Antiochus, XXXVI, 11.

CLEVAS, dux Persei, XLIII, 21-23.

Clipeus; vid. Clypeus.

CLITÆ, opp. Maced. XLIV, 11.

CLITORE, in Arcadia, datum legatis Romanis concilium, XXXIX, 35.

Clivus Capitolinus silice stratus, XLI, 27. — Clivus Publicius, XXVII, 37. — ad solum exuritur, XXX, 26. — Urbius vel Virbius, I, 48.

Cloaca maxima a Tarquinio Superbo exstructa, I, 56; V, 55.

CLOACINA, seu Cluacina Venus, III, 48.

SEX. CLODIUS, auctor referendi in curiam cadaveris P. Clodii, damnatur, CVII, 43.

CLODIUS Licinius rerum Romanarum scriptor, XXIX, 22.

P. CLODIUS; vid. Claudius.

CLOELIA virgo, una ex obsidibus, inter tela hostium Tiberim transit, II, 13.—statua equestri donatur, ib.

CLOELII, ex Albanis principibus in collegium Patrum lecti, I, 30.

GRACCHUS CLOELIUS, Æquorum dux, in Lavicanum agrum, inde in Tusculanum, populabundus venit, III, 25. — male habet Romanos legatos, ibid. — a dictatore L. Quintio Cincinnato vincitur et capitur, ibid. 28.

CLOELIUS Tullus, legatus Romanus jussu Tolumnii interficitur, IV, 17. — ei in Rostris statua posita, ibid.

P. CLOELIUS, tribunus militum, consulari potestate, VI, 31.

P. CLOELIUS Siculus inauguratur rex sacrificus, XL, 42.

Q. CLOELIUS, consul, II, 21.

Q. CLOELIUS Siculus, censor factus, VI, 31.

T. CLOELIUS Siculus inter primos tribunos militum consulari potestate, IV, 7. — triumvir coloniæ deducendæ, 11.

CLONDICUS, Bastarnarum dux, XL, 58.

CLONDICUS, (forte idem) regulus Gallorum, a Perseo delusus, XLIV, 26, 27.

A. CLUENTIUS a rebellantibus Pelignis prætor creatur, LXXII, 8.

L. CLUENTIUS, sociorum dux, cæditur a Sulla, LXXV, 3, 14. — pugnando cadit, 16.

CLUILIÆ fossæ, I, 23; II, 39.

CLUILIUS, dux Volscorum, Ardeam obsidet, IV, 9. — vincitur a Romanis, 10.

C. CLUILIUS Albæ imperitat, I, 22. — ejus res gestæ, ibid. et 23.— moritur, 23.

CLUPEA s. Clypea et Aspis, opp. Zeugitanæ in Africa propria, hod. *Zafaran*, urbs fit Romanorum, XVIII, 11. —relinquitur a Romanis, 34. Cf. XXVII, 29; XXIX, 32.

C. CLUSINAS a Cæsare dimittitur cum ignominia, CXIV, 28.

CLUSINI, a Gallis oppugnati, legatos a Romanis ad Gallos impetrant, V, 35. — Clusinorum cum

Gallis prælium, 36. — cæduntur a Romanis, x, 30. — abietem in fabricandas naves et frumenti magnum numerum pollicentur Scipioni, xxviii, 45.

Clusium, Etruriæ oppidum, h. *Chiusi*, v, 33. — olim dictum *Camers*, x, 25.

Cluvia, oppid. Samnii, capitur a Romanis, ix, 31.

Cluvia (Faucula), Campana mulier, quæ quondam corpore quæstum fecerat, captivis Romanis clam alimenta suppeditat, xxvi, 33. — eidem bona et libertas ex plebiscito restituuntur, 34.

C. Cluvius, legatus, xliv, 40.

C. Cluvius Saxula creatur prætor iterum, xli, 28. — sortitur jurisdictionem inter cives et peregrinos, xlii, 1.

Sp. Cluvius creatur prætor, xlii, 9. — sortitur Sardiniam, 10.

Clypea, imagines, xxv, 39, 7. — inaurata in fastigio ædis Jovis ab ædilibus posita, xxxv, 10, 41. — ærata, xxxviii, 35. — argentea, xxxiv, 52.

Clypeus Marcius, xxv, 39. — argenteus, centum triginta octo pondo, cum imagine Barcini Hasdrubalis, captus, xxv, 39. — clypeis olim Romani usi; postquam stipendiarii facti sunt, scuta pro clypeis fecere, viii, 8. — usi Macedones, ix, 19.

Clypeati, xxxiii, 15; xliv, 41.

Clytus, prætor Acarnanum, deficit a Romanis, xxxvi, 11.

Cnidiis immunitas a Cæsare concessa, cxii, 24.

Cnidus seu Gnidus urbs Cariæ, h. *Cnido*, xxxvii, 16.

Cobulatus aut Colobatus, fluv. Asiæ minoris ad fines Pamphyliæ, xxxviii, 15.

Hor. Cocles; vid. Horatius.

M. Cocceius Nerva pacem inter Cæsarem et Antonium componit, cxxvii, 20-24. — consul creatur, cxxviii, 35.

Codrio, oppid. Macedoniæ, munitum, deditur Romanis, xxxi, 27.

Coela, Euboicus sinus, xxxi, 47.

Coela Thessaliæ, fauces, xxxii, 4.

Coele Syria, pars Syriæ inter Libanum et Antilibanum, xxxiii, 19; xlii, 29; xlv, 11.

Coeletæ in Thracia, xxxviii, 40, Not. 2.

Coelia gens, xi, 29.

Coelia, uxor C. Marii, per causam sterilitatis dimissa, lxxvii, 2.

Coelius mons, ii, 11. — additur Urbi, i, 30. — eam sedem Tullus regiæ capit, ibid. — datur sedes Albanis, 33.

C. Coelius, tribunus plebis, cviii, 35.

C. Coelius Caldus, cos. lxx, 27.

C. Coelius, tribunus plebis, ob turpem cum Tigurinis pactionem diem dicit C. Popillio, lxv, 57.

L. Coelius Antipater, scriptor antiquus, xxi, 38; xxii, 31; xxiii, 6; xxvi, 11; xxvii, 27; xxviii, 46; xxix, 27.

L. Coelius, legatus, Illyrico præest, xliii, 23.

M. Coelius Rufus, reus a Cicerone defenditur, cvi, 22. — tribunus plebis favet Miloni, cvii, 25, 26, 34. — accusat et damnat Q. Pompeium Rufum, 44. — fert cum collegis ad populum, ut Cæsari absenti consulatum petere liceat, 49. — ad Cæsarem cum Antonio ex urbe fugit, cix, 35. — prætor, res novas molitur, cxi, 17-19. — foro et curia exclusus, Milonem concitat, 20, 21. — et ad eum profugit, 22. — sed mox ambo intereunt, 23.

Cælum velut magno hiatu findi visum; vid. Prodigium.

COGENTIATUS, Bituiti filius, educatur Romæ, LXI, 48.

Cognati animadvertunt in mulieres, XXXIX, 18.

Cohors sexcentorum hominum, XXVIII, 45.— exsulum Romanorum, II, 19. — imperatorum et magistratuum provincialium, XXIX, 19, 5. —quadringenaria, VII, 7; X, 40.— extraordinaria; vid. extraordinarii. — alaris, X, 40. — subsidiaria, IX, 27. — cetrata, XXXI, 36; XXXIII, 46. — Cremonensis, XLIV, 40. — Cumana, II, 14. — Firmana, ibid. — Lucana, X, 33. — Marrucina, XLIV, 40. — Marsorum, XXXIII, 36. — Peligna, XXV, 14; XLIV, 40. — Placentina, XLI, 5. — Suessana, X, 33. — Vestina, XLIV, 40. — Cohors puerorum regiorum, apud Macedonas, transit ad Romanos, XLV, 6.— Cohortibus, quæ signa amiserant, hordeum datum, XXVII, 13. — cohors prætoria Cæsaris Octaviani, CXIX, 14.

Coitiones quæ sint, III, 35, 10.

COLCHAS s. Colcas, regulus duodetriginta oppidorum Hispaniæ ulterioris, XXVIII, 13.—cum eo decem et septem oppida consurgunt adversus Romanos, XXXIII, 21.

COLENDENSES, oppido eorum recepto, cum uxoribus et liberis vendit T. Didius, LXX, 31.

Collatia Sabinis adempta, I, 38. — formula deditionis, ibid.

COLLATINUS; vid. Tarquinius. Cf. I, 57, 60; II, 2.

Collegium mercatorum, II, 27.— ad ludos Capitolinos conditum, V, 50, 52. — pontificum, IV, 44; vid. Pontifices.

COLLINA porta, II, 11 et 51; III, 51; VII, 11; XXVI, 10; XLI, 9. — ad Collinam portam virgines Vestales, stupri compertæ, vivæ defossæ, VIII, 15; XXII, 57.

Colonia Adria, XI, 22; XXVII, 10; Æsernia, XVI, 48. — Alba in Æquis, X, 1; XXVII, 9. — Colonia Æsulum, XIX, 38. — Alsium, ibid. — Aquæ Sextiæ, LXI, 3. — Augusta Bracara, CXXXVI, 58. — Emerita, CXXXV, 14. — Firma, CXXXVI, 58. — Gemella, ibid. — Nova, ibid. — Prætoria, CXXXV, 9. — Ausciorum, CXXXVI, 58. — Nemetum, ibid. — Raucorum, ibid.— Suessionum, ib. — Trevirorum, ib. — Tricastinorum, ib. — Veromanduorum, ibid. — Vindelicorum, CXXXVI, 55. — Augustani Astures, CXXXVI, 58. — Cerretani, ibid. — Setubitani, ib. — Augustobona, ib. — Augustobriga, ibid. — Augustodunum, CXXXVI, 53. — Augtomagus, CXXXVI, 58. — Augustoritum, ibid. — Brundusium, XIX, 50; XXVII, 10.—Cæsaraugusta, CXXXVI, 58.—Capua, CIII, 93. — Carthago, LX, 73-76; CXVI, 23, 24. — Casilinum, CXVII, 32. — Castrum, XI, 22; XVI, 48, 3.—Corinthus, CXVI, 23, 24. — Cremona, XX, 64; XXXVII, 46. — Drusomagus, CXXXVI, 55. — Eporedia, LXIX, 20. — Fabrateria, LX, 31. — Julia Augusta Gaditana, CXXXVI, 58. — Julia Romulensis, CXV, 62. —Lugdunum, CXIX, 46. — Minervium, LX, 72.— Narbo Marcius, LXII, 7. — Neptunia, LX, 72. — Pæstum, XIV, 39.— Rauraca, CXIX, 46. — Scylacium, LX, 72. — Sena, XI, 22. — Tarentum, LX, 72. — Valentia, XX, 7.— Antemnæ, I, 11. — Antium, III, 1; VIII, 14; XXVII, 38; XXXVI, 3.—Anxur, VIII, 21. — Aquileia, XXXIX, 55; XL, 34. — Ardea, IV, 11.— Ariminum, XV, 8; XXVII, 10. — Beneventum, XV, 8; XXVII, 10.— Bononia, XXXVII, 57. — in Bruttios, XXXIV, 53.—Buxentum, XXXIV, 45; XXXIX, 23.—Cales, VIII, 16; XXVII, 9.

Carseoli, x, 3 et 12; xxvii, 9. — Carteia, xliii, 3. — Casinum, ix, 28. — Castrum novum, xxxvi, 3. — Circeii, i, 56; vi, 21; xxvii, 9. — Cora, ii, 16; xxvii, 9. — Cosa, xiv, 39; xxvii, 10. — Croton, xxxiv, 45. — Crustumeria, i, 11. — Fidenæ, iv, 17 et 30. — Firmum, xvi, 48; xxvii, 10. — Fregellæ, viii, 22. — Fregenæ, xix, 48; xxxvi, 3. — Graviscæ, xl, 29. — Hadria, vid. Adria. — Interamna, ix, 28; xxvii, 9.—Lavici, iv, 47. — Liternum, xxxiv, 45. — Luca, xli, 13. — Luceria, ix, 26; xxvii, 10. — Luna, xli, 13, 3. — Minturnæ, x, 21; xxxvi, 3.—Mutina, xxxix, 55. — Narnia, x, 10; xxvii, 9. — Nepete, vi, 21; xxvii, 9. — Norba, ii, 34; vii, 42; xxvii, 10. — Ostia, i, 33; xxvii, 38; xxxvi, 3. — Parma, xxxix, 55. — Pisaurum, xxxix, 44. — Placentia, xx, 64; xxi, 25; xxvii, 10; xxxvii, 46. — Pometia, ii, 16. — Pontiæ, ix, 28; xxvii, 10. — Pollentia, xxxix, 44. — Puteoli, xxxiv, 45.— Pyrgi, xxxvi, 3. — Salernum, xxxiv, 45. — Saticula, xxvii, 10.— Satricum, vi, 16, 22; vii, 27. — Saturnia, xxxix, 55. — Setia, vi, 30; vii, 42; xxvii, 9. — Signia, i, 56; ii, 21; viii, 3; xxvii, 10. — Sinuessa, x, 21; xxxvi, 3. — Sipontum, xxxiv, 45; xxxix, 23. — Sora, x, 1; xx, 2. — Spoletium, xxvii, 10. — Suessa, ix, 28; xxvii, 9. — Sutrium, xxvii, 9.—Tarracina; vid. Anxur, xxxvi, 3. — Tempsa, xxxiv, 45. — in Thurinum agrum, xxxiv, 53. — Velitræ, ii, 31, 34; vi, 21; viii, 3. — Venusia, xi, 17; xxvii, 10. — Vibo, xxxv, 40. — Vitellia, v, 29. — Vulturnum, xxxiv, 45.

Coloniæ latinæ, xxxiv, 53. — Græcorum in Æolidem Ioniamque missæ, xxxiv, 58, not. 5.

Coloniæ duodecim abnuunt, se milites dare posse Romanis, xxvii, 9. — XVIII aliæ in obsequio et fide manent, 10. — rebellium coloniarum pœna, xxix, 15, 37.— coloniarum numerus et nomina, xxvii, 9 et 10.

Coloniæ multæ suis originibus exitiosæ, lx, 74.

Coloni maritimi, sacrosanctam vacationem habentes, coguntur dare milites, præter Antiates et Ostienses, xxvii, 38. — omnes coacti in classem, xxxvi, 3. — colonis plerumque dividebantur bina jugera, vi, 36. — colonorum numerus ex senatusconsulto augetur, ii, 21; iv, 11; xxxi, 49; xxxii, 2; xxxiii, 24; xxxiv, 42, 2; xxxvii, 46.—diversa genera et jura, xxxiv, 42, 2.

Colophon, Ioniæ oppidum, hodie *Colofon*, *Belvedere*, *Alto Bosco*, xxxvii, 26.

Colophonii, qui in Notio habitabant, immunitas nominatim concessa, xxxviii, 39.

Colossus Apollinis a Lucullo ponitur in Capitolio, xcvii, 17.

Columen, locus Latii prope Algidum montem, iii, 23.

Columna ænea insculptum fœdus cum Latinis, ii, 33. — aurea solida in templo Junonis Laciniæ, xxiv, 3. — rostrata in Capitolio, bello Punico priore posita a M. Æmilio consule, ad imum fulmine discussa, xlii, 20, n. 1.—polita albo, xl, 51.

Columnæ Herculis, xxi, 43; xxiii, 5.

Combolomarus, regulus Gallorum Trocmorum, xxxviii, 19.

Combulteria, aut Compulteria, opp. Samnii, xxiii, 30; xxiv, 20.

Come Macra, opp. Thessaliotidis, xxxii, 13.

Comensis ager, xxxiii, 36; vid. Comum.

Cometæ maximi futuram Mithridatis magnitudinem portendisse crediti, LXII, 40.

COMINIUM, oppidum Samnii aut Hirpinorum, a Carvilio captum, X, 39, 40 et 43. — diripitur et inceditur a militibus, 44. — obsidetur a Q. Fabio, XI, 15. — expugnatur a Postumio, 16.

COMINIUM Ceritum Campaniæ, XXV, 14.

L. COMINIUS, tribunus militum, VIII, 30.

PONTIUS Cominius; vid. Pontius.

POST. COMINIUS, consul, II, 18. — iterum, 33.

Comissandi mos, XL, 9.

Comitia in trinum nundinum edici solita, III, 35, I. — differunt a conciliis populi, I, 36, 7. — centuriata, I, 60. — iis creati consules, ibid. — tribuni militum consulari potestate, V, 52. — prætor, X, 22. — proconsul, XXVI, 18. — prodictator, XXII, 8. — dictator, LXXXIX, 78. — iisdem perlatæ leges XII tabularum, III, 34. — et aliæ leges, III, 55; VIII, 12. — judicia perduellionis exercita, VI, 20; XXVI, 3; XLIII, 16; CII, 44. — bellum jussum, XXXI, 7. — habita a magistratu majore aut pontifice pax, XXVI, 3, 4. — in Campo Martio, I, 6, 5; I, 44; VI, 20; XXXI, 7. — consulibus creandis a consule ordinario habenda, non a suffecto, XLI, 18.

Comitia curiata rem militarem continent, V, 52; vid. et IX, 38; v. Curia.

Comitia tributa, II, 56. — habita in foro aut Capitolio, I, 6, 5; II, 56; XI, 25; XXV, 5. — iis ut crearentur magistratus plebeii, lex magna contentione perlata, II, 56 et 57. — ex iis Patres submoti, 60. — iis quæ plebs jusserat, populum tenent, III, 55; VIII, 12. — iis senatui potestas facta pacem cum Carthaginiensibus faciendi, XXX, 43. — pax jussa cum Philippo, XXXIII, 25, vid. et LXXIX, 15. — comitia septemdecim tribuum ad designationem publicorum sacerdotum, LXVII, 56; vid. Tribus.

Comitia ædilibus et tribunis plebis creandis sola per quinquennium habita, VI, 35. — censoribus creandis, VII, 22. — consulibus, I, 60 et passim. — curioni maximo creando, XXVII, 8. — decemviris creandis, III, 33. — pontifici maximo creando, XXV, 5. — militaria, XXV, 37. — prætoria, X, 22. — quæstoria, IV, 54. — tribunis plebei creandis, II, 33. — tribunis militum consulari potestate, IV, 6. — tribunis militum ad legiones, VII, 5. — Comitia non stato die habita, XL, 59, not. 3. — vitium de cœlo turbat, XL, 42.

Comitia primo tributa instituta ad quæstores creandos, fiunt subito centuriata ad designandum consulem, CXVI, 11.

Comitialis dies, III, 11; XXIV, 7; XXV, 2.

Comitium, I, 36, 6; VI, 15; IX, 9; XXII, 57; XXXIV, 45; XLV, 20. — Comitium tectum, XXVII, 36.

COMIUS Atrebas, dux Gallorum, CVIII, 12. — in Britanniam fugit, 18. — venit in fidem Cæsaris, 28. — pactus, ne veniret in conspectum cujusquam Romani, 29.

Commentarium Eumenis de apparatibus belli a Perseo factis, XLII, 6. — Commentarii Numæ Pompilii, editi jussu Anci Marcii, I, 32. — pontificum, IV, 3; VI, I. — Servii Tullii, I, 60. — Sullæ, LXX, 35; LXXXII, 17.

Comparatio consulibus præcipitur sine sortitione, XLII, 4, not. I.

Compedes Græciæ Demetrias, Chalcis, Corinthus, XXXII, 37.

Compitalia celebrata, C, 2.

COMPSA, urbs Hirpinorum, hod. *Conza*, tradita Pœno, XXIII, 1. — recepta a Romanis, XXIV, 20.

COMPSANUS ager, in quo Jovis Vicilini templum, XXIV, 44.

COMPULTERIA, oppidum Samnii, XXIII, 39; XXIV, 20.

COMUM, s. Novum Comum, opp. Galliæ Transpad. hodie *Como*, a Romanis capitur, XXXIII, 36. — inde Comensis ager, XXXIII, 36.

Concilia abolentur per omnem Græciam, LII, 20.

Concilia populi differunt a comitiis, I, 36, 7.

Conciliabula et nundinæ, VII, 15; XXV, 5; XXXIX, 14.

Concilium Acarnanum, XXXIII, 16. — Achæorum, XXVIII, 7; XXXII, 20; XLII, 37. — Ætolorum, XXXI, 29; XXXIII, 3. — Panætolicum, XXXI, 32; XXXV, 32. — Arcadum, XXXII, 5. — Bœotorum, XXXIII, 2. — Etruscorum, V, 17. — Latinorum populorum, VII, 25; VIII, 3. — Magnetum, XXXV, 31. — Pylaicum, XXXI, 32. — Thessalorum, XXXVI, 8; XLII, 38.

Concio apud Græcos in theatro habita, XII, 9; XXXIII, 28. — concionem avocat censor, a trib. pleb. XLIII, 16. — conciones seditiosæ tribunorum plebis, IV, 35 et alibi passim.

CONCOLITANUS, rex Gallorum, capitur in prælio, XX, 44.

Concordiæ ædes in area Vulcani, IX, 46. — alia in arce, XXII, 33; XXIII, 21. — Ara, XXIV, 22. — area, XXXIX, 56; XL, 19. — in ædis culmine Victoria, fulmine decussa, XXVI, 23.

CONDYLON, castellum inexpugnabile Thessaliæ, XLIV, 6.

Congiaria habuerat M'. Acilius Glabrio, XXXVII, 57.

Congii olei in vicos singulos dati, XXV, 2.

Conjurati, nondum milites, XLV, 1; vid. et XXII, 38.

Conjuratio de regibus revocandis, II, 3, 4. — in Hieronymum Syracusanum regem, XXIV, 5, 7. — Acarnanum, non redituros se ex bello, nisi victores, XXVI, 25. — Catilinæ, CII, 35. — in Cæsarem, CXVI, 42. — Conjurationes, VII, 38; XXXIII, 36; XXXIX, 8. — periculosa domi erumpit, CI, 20.

CONNOBAS, ductor prædonum, permittit se Fabio consuli, LIV, 10.

Connubium Romulus novo populo petit, I, 9. — Patrum et plebis, IV, 1, 3, 4. — connubia Latinis populis et commercia adempta, VIII, 14, 9. — extra fines suos interdicta Macedonibus, XLV, 29. — aliis populis inter ipsos permissa, IX, 43; XXXI, 31; XXXVIII, 36.

Conscripti Patres unde dicti, II, 1.

CONSENTIA, opp. Bruttiorum, h. *Cosenza in Calabria cit.* capitur ab Alexandro Epirensi, VIII, 24; vid. et XXIII, 30; XXIX, 38; XXX, 19.

CONSENTINI redeunt in fidem Romanorum, XXV, 1.

CONSENTINUM agrum depopulantur Romani, XXVIII, 11.

C. CONSIDIO filio Cæsar parcit, CXIV, 60.

Q. CONSIDII gravitas, CIII, 95.

Q. CONSIDIUS, tribunus plebis, auctor legis Agrariæ, diem dicit T. Menenio, II, 52.

Consilium militare, VIII, 6, not. 6.

Consualia, I, 9.

Consul sine lictoribus ad dictatorem venit, XXII, 11. — collegam dicit s. rogat, si jam creatus est et præest comitiis, VII, 24, 6. — Valerius renuntiatur XXIII annos natus, VII, 26. — consul magistratum initurus primum salutatur et in Ca-

pitolium deducitur; tum in Capitolio nuncupat vota et sacrificat; tum coacto senatu ad eum refert de religione atque re publica, et in leges jurat; xxi, 63, 10. — votis in Capitolio nuncupatis feriisque Latinis indictis paludatus ab urbe proficiscitur, prosequentibus eum omnium ordinum hominibus, ibid. xli, 10, 27; xlii, 49. — consulis est, dicere dictatorem, iv, 31; xxii, 8; xxvi, 5. — consulis aut imperatoris est dedicare templum, ii, 27; ix, 46. — consulem alterum ex Latio creari cupiunt Latini, viii, 4, 5; xxiii, 6. — Consul simul et dictator Sulla, idque exemplum a Cæsaribus probatum, lxxxix, 24, 25. — cos. unius diei, cxvi, 11. — nullus sub Cæsaribus annuus consul, cxxvii, 34. — consules in vincula ducti, lv, 2; lxxi, 26; ciii, 59.

Consules primi Romæ creati, i, 60. — a consulibus ad decemviros transfertur imperium, iii, 33. — sublato decemviratu, reditur ad consules, iii, 54, 55. — lex a Canuleio lata, ut populo potestas esset, sive de plebe, sive de patribus vellet, consules faciendi, iv, 1. — sed resistentibus legi patriciis, eo decursum, ut tribuni militum pro consulibus crearentur, vi, 7. — lex de consule uno plebeio perlata, vi, 35 et seqq. — primus e plebe consul L. Sextius, vi, 42; vii, 1. — consules ambo de plebe, xxiii, 31; xlii, 9. — fratres germani, xl, 43, 3. — duos patricios creari non licet, vi, 35, 4; xxvii, 34, 4; xxxv; x, 1; xxxix, 32. — ordinarii et suffecti, xli, 18. — Consules inter se comparant sortiunturve, uter comitia habeat, etc. xxxv, 6, 1. — primi omnia jura et insignia regiæ potestatis habuere, ii, 1. — novi primum de religione et de republica ad senatum referebant, ix, 8; xxi, 63; xxii, 1. — unus tantum consul in urbe fasces habebat, et plerumque alternis mensibus, ii, 1, 11. — lex de provocatione a consulibus ad populum, ii, 8; iii, 55; x, 9. — consules magistratu se abdicare jussi, v, 32; viii, 3; xxi, 63; xx, 51; xlvi, 28. — Consules ante L. Postumium Albinum nulla in re oneri sociis aut sumptui fuere, xlii, 1. — Consulibus minantur vincula tribuni plebis, ni senatui dicto audientes sint, iv, 26. — consulibus etiam a patribus justus honor præstandus, xxiv, 44.

Consulatus ortus ex domo Junia, ii, 5. — quomodo initus, xxi, 63, 10. — initus Cal. Sextil. iii, 6. — Idibus Maiis, iii, 36, 38. — Idib. Decembr. iv, 37; v, 9. — Cal. Oct. v, 9. — Cal. Quintil. v, 32; viii, 20. — Id. Mart. xxi, 63; xxii, 1; xli, 6, 8. — Kalendis Januariis, xlviii, 36. — Consulatus secundi et tertii nota in libris II et III plerumque a Livio omittitur, ii, 16, 4. — ad consulatum ex quæstura saltus, 37. — ad illum et alios magistratus necessaria ætas, xxv, 2, 4; xl, 44. — lex Cornelia ne quis consulatum ante præturam peteret, lxxxix, 9. — lex, ne quis consulatum aliumve magistratum bis intra X annos capiat, vii, 42; x, 13; lxxxix, 10.

Contenebra, oppid. Etruscum, vi captum a Romanis, vi, 4.

Contrebia, oppidum Carpetanorum in Hispania Tarrac. a Fulvio Flacco captum, xl, 33. — a Metello, liii, 33.

Conviviorum luxus, xlvi, 36.

Copais, palus Bœotiæ, xxxiii, 29.

Copillus, Tectosagorum regulus, vivus capitur a Sulla, lxvii, 48.

Coponii proscripti uxor, mariti

redimendi causa, libidinem Antonii perpatitur, CXX, 50.

C. Coponius, dux classis Rhodiæ, CXI, 2. — exponit tribus Romanorum doctissimis vaticinium remigis Rhodii, CXII, 4.

Coquus quando primum Romæ in pretio esse cœperit, XXXIX, 6.

Cora, Latii colonia, deficit ad Latinos, II, 16. — obsides dat Romanis, 22. — negat consulibus pecuniam et milites, XXVII, 9.

Coracesium, oppid. Ciliciæ, ab Antiocho oppugnatur, XXXIII, 20.

Coranus ager, VIII, 19.

Corax, mons altissimus Ætoliæ inter Callipolin et Naupactum, XXXVI, 30; XXXVII, 4.

Corbio, oppidum Æquorum in Latio, capitur a Coriolano, II, 39; III, 28. — expugnatur ab Æquis, III, 30, — et Volscis, III, 66. — diruitur, III, 30.

Corbio, in Hispania citeriore op. Suessetanorum, XXXIX, 42.

Corbis et Orsua, patrueles fratres, de principatu civitatis ferro certant, XXVIII, 21.

Corcyra, insula et urbs maris Ionii, h. *Corfou*, XX, 27, 30; XXVI, 24; XXXI, 18, 22, 44; XXXII, 6; XXXVI, 21; XL, 42; XLII, 37; XLIV, 1; XLV, 2.

Corcyræi oppugnantur a Pyrrho, XII, 13. — ab iis et Corinthiis condita Apollonia, XV, 12. — se permittunt Romanis, XX, 27, 31.

Corcyræis donantur lembi de rege Gentio capti, XLV, 43.—eorum præfecto Rom. ab Ætolis tradendi perfugæ et captivi Romani, XXXVIII, 11.

Cordax saltatio, XXVII, 37, 8.

Cordubam in urbis speciem et magnitudinem Marcellus ædificat, XLVIII, 6; vid. et CXII, 48.

Coreli Thraces, XXXVIII, 40.

Corfinium, Pelignorum maxima urbs, Italica appellatur, LXXI, 44.— caput sociorum rebellantium constituta, 45. — socii deserunt Corfinium, et consilii publici sedem statuunt Æserniam, LXXVI, 2.

Corinthiacus sinus, h. *Golfo di Lepanto*, XXVI, 26.

Corinthii condidere Apolloniam, XV, 12. — Isthmiorum participes esse Romanos jubent, XX, 33.

Corinthium æs, LII, 18.

Corinthius ager vastatur a classe Romana, XXVII, 31. — sinus, XXVIII, 7, 8; XLIV, 1.

Corinthus in Peloponneso, hod. *Corinto* s. *Gereme*, XXVII, 31; XXXI, 22. — oppugnatur, XXXII, 23. — redditur Achæis, XXXIII, 34; XXXIV, 50. — una e compedibus Græciæ, XXXII, 37. — ejus arx et Isthmus, XLV, 28. — Corinthi excidium secutum est cladem Carthaginis, LI, 56; vid. et Achæi. — Funditus diruitur Corinthus a Mummio, LII, 16. — ejus instauratio, CXVI, 23.

Coriolanus; vid. Marcius.

Coriolos, oppid. Volscorum in Latio obsident et capiunt Romani, II, 33. — adimit Romanis Coriolanus, 39.

Cormasa, Pisidiæ oppidum, XXXVIII, 15.

Cornelia gens, XXXV, 10; XLV, 41. — tribus, XXXVIII, 36.

Cornelia venefica, suomet epoto medicamento, interit, VIII, 18.

Cornelia, nupta Graccho; vid. XXXVIII, 57. — Gracchorum mater, LVIII, 9.—Servat M. Octavium, LX, 43. — statua ei posita, ibid.— mira ejus post filiorum cædem constantia, LXI, 39.— et dictum de locis ubi filii ceciderant, 40.

Cornelia, filia Metelli Scipionis, P. Crassi vidua, nubit Pompeio, CVII, 19. — eam, fugiens Pom-

peius secum avehit ex urbe Mitylenis, cxii, 8. — propter eam ad Parthos confugere abnuit, 10. — ea inspectante occiditur, 17.

Cornelii de patroni nomine appellati, 10000. servi a Sulla manumissi, lxxxix, 34.

Cornelius Barbatus, pontifex maximus, ix, 46.

Cornelius Phagita, Sullæ libertus, xciii, 22.

A. Cornelius, quæstor, diem dicit M. Volscio, iii, 24.

A. Cornelius, pontifex maximus, iv, 27.

A. Cornelius, tribunus militum consulari potestate, vi, 36. — iterum, 42.

A. Cornelius Arvina dictator creatur, viii, 38. — prælio vincit Samnites, ib. et 39.—triumphat, ib.

A. Cornelius Arvina, fecialis, Sp. Postumium et T. Veturium cæterosque sponsores pacis Caudinæ, dedit Samnitibus, ix, 10.

A. Cornelius Cossus, tribunus militum, occidit in prælio Lartem Tolumnium, Veientium regem, iv, 19. — spolia opima regis interfecti in dictatoris triumpho gerit, 20.— super ea re disputatio Livii, ib. — consul creatur, 30. — tribunus militum consulari potestate, 31. — magister equitum, ibid.

A. Cornelius Cossus, dictator, vi, 11. — adversus Volscos proficiscitur, 12. — eosque vincit, 13.— M. Manlium, seditionem molientem, in carcerem mittit, 16. — triumphat, ibid.

A. Cornelius Cossus, magister equitum, vii, 19. — iterum, 26.— creatur consul, 28. — in Samnium proficiscitur, 32. — ejus periculum, 34. — vincit Samnites, 36.— triumphat, 38. — primus arma Samnio intulit, x, 31; xi, 20.

A. Cornelius Mammula prætor, xxii, 25, 6. — proprætor in Sardinia, xxiii, 21. — vovit ver sacrum, xxxiii, 44.

A. Cornelius Mammula, prætor, xxxv, 24. — sortitur provinciam Bruttios, xxxvi, 2. — proprætor, xxxvii, 2, 4.

C. Cornelius, tribunus militum consulari potestate, vi, 5.

C. Cornelius Lentulus, xxxii, 2.

C. Cornelius Cethegus, proconsul, vincit Hispanos, xxxi, 49. — absens creatur ædilis curulis, 50.— magno apparatu facit ludos Romanos, xxxii, 7. — creatur consul, 27. — proficiscitur in Galliam, 29. — vincit Insubres, 30. — ædem vovit Sospitæ Junoni, ib. — triumphat, xxxiii, 23. — Hamilcar ante ejus currum traductus, ib. — censor creatur, xxxiv, 44. — ludis Romanis, loca senatoria secernit a populo, ib. — lustrum condit, xxxv, 9.

C. Cornelius Cethegus, legatus in Africam, xxxiv, 62.

C. Cornelius Cethegus, cum P. Lentulo Ciceronem interficiendum sibi sumit, cii, 83. — comprehensus cum aliis principibus conjurationis supplicio afficitur, 93-104.

C. Cornelius, Patavii sacerdos, operam quum daret augurio vidit pugnam Pharsalicam, cxi, 72.

C. Cornelius, tribunus plebis, xcix, 38. — ejus in tribunatu actiones, 41-45; vid. et c, 1. — majestatis reus, a Cicerone defenditur, cii, 15.

C. Cornelius Cinna, socius conjurationis contra Cæsarem, cxvi, 42.

Cn. Cornelius, legatus, xxxiii, 35.

C. vel fortasse Cn. Cornelius Scipio Hispallus, prætor peregrinus, urbe pellit Jovis Sabazii cultores et Chaldæos, liv, 30.

Cn. Cornelius Blasio, consul, triumphat de Sarsinatibus, xv, 4. — censor, 17 et xvi, 40. — consul iterum, xvii, 28.

Cn. Cornelius Blasio, prætor, xxxiv, 42.—sortitur Siciliam, 43.

Cn. Cornelius Cossus, tribun. militum, consulari potestate, iv, 49. — iterum, 61.

Cn. Cornelius Cossus, consul, iv, 54. — tribunus militum consulari potestate, 58. — iterum, v, 10. — Capenatem agrum vastat, 12.— frater P. Licinii Calvi, ibid.

Cn. Cornelius Dolabella rex sacrorum inauguratur, xxvii, 36. — ejus mors, xl, 42.

Cn. Cornelius Dolabella, ædilis curulis, pugilum et funambulorum spectacula introducit in scenam, xlvi, 5. — consul, xlvii, 1.

Cn. Cornelius Dolabella consul, lxxxix, 14.

Cn. Cornelius Dolabella, Saturnini frater, in foro Olitorio interfectus, lxix, 29.

Cn. Cornelii Galli ruina, cxxxv, 5. — ab adulatoribus procurata, 6.

Cn. Cornelius Lentulus, tribunus militum, xxii, 49. — quæstor, æquo fere marte pugnat cum Hannibale, xxv, 19. — ædilis curulis, xxix, 11. — creatur consul, xxx, 40. — ambit Africam provinciam, ibid. — eo consule, pax cum Carthaginiensibus facta, 44. — ei proconsuli imperium in Hispania esse plebs jubet, xxxi, 50. — ex senatusconsulto ovans Urbem ingreditur, xxxiii, 27.

Cn. Cornelius Lentulus, consul, li, 39.

Cn. Cornelius Lentulus, consul, lxx, 15.

Cn. Cornelius Lentulus Clodianus, consul, ingenti clade vincitur a Spartaco, fugitivorum duce, xcvi, 1, 3. — censor, quatuor et sexaginta senatu movet, xcviii, 28; vid. et ciii, 42.

Cn. Cornelius Lentulus Marcellinus, legatus Pompeii, in bello adversus piratas, xcix, 31.—consul, civ, 77. — ejus cum Pompeio certamina, cv, 2-6.

Cn. Cornelius L. F. Lentulus, consul, cxxxvi, 36.

Cn. Cornelius Cn. F. Lentulus, augur, consul creatur, cxxxvi, 59.

Cn. Cornelius L. F. Cn. N. Scipio Asina, consul, xvii, 2.—ei cura fabricandæ classis mandata, ib. — capitur ab hostibus, 4. — iterum consul, xviii, 38.

Cn. Cornelius Merenda creatur prætor, xxxiv, 42. — sortitur Sardiniam, 43.

Cn. Cornelius Merula, legatus in decem, ad res Asiæ componendas, xxxvii, 55.

Cn. Cornelius Merula, legatus ad res Ægypti componendas, xlvi, 33; xlviii, 32.

Cn. Cornelius Scip. Calvus, consul, xx, 51. — cum classe et exercitu adversus Hasdrubalem mittitur in Hispaniam, xxi, 32. — ibi prospere rem gerit, 60, 61; xxii, 19, 21. — fratre adjuncto, communi deinde cum eo simul animo consilioque bellum administrat, 22. — utriusque res gestæ, xxiii, 26-29, 48, 49; xxiv, 41, 42, 48, 49. — cum tertia parte veteris exercitus Cn. Scipio, Celtiberis adjunctis, cum Hasdrubale Barcino bellum gerit, xxv, 32. — eum deserunt Celtiberi, 33. — recedit, 35. — tumulum occupat, 36. — eum aggrediuntur Pœni, ib. — occiditur ejusque exercitus cæditur, ibid. — de ejus morte variæ auctorum sententiæ, ibid. — ex ejus morte luctus Romæ et in Hispania, ib.

Cn. Cornelius Scipio, pontifex, xxxii, 7.

Cn. Cornelius Scipio, prætor, sortitur Galliam, xli, 8.

Cn. sive L. Cornelius Scipio, Africani filius, ab Antiocho captus, xxxvii, 34, 2. — patri remissus, xxxvii, 37. — vix præturam, ope Cicereii competitoris, assequutus, sortitur jurisdictionem inter peregrinos, xli, 21. — senatu ejicitur a censoribus, 27.

Cn. Cornelius Scipio Hispallus, prætor, sortitur jurisdictionem inter peregrinos, xl, 44. — consul, xli, 14. — non perlitat, 15. — in magistratu moritur, 16.

Cn. Cornelius Scipio Hispallus, quæstor, xlix, 15.

Faust. Cornelius Sulla, dictatoris Sullæ filius, lxxxviii, 32. — ludos in honorem patris edit, ciii, 64. —Macedoniam servat Pompeianis, cxi, 42. — post Pharsalicam pugnam recipit se ad Catonem, cxii, 56.—interficitur a Cæsarianis, jussu, ut probabile est, Cæsaris, cxiv, 63.

L. Cornelius legatus, xxxiii, 39.

L. Cornelius Balbus, Hispaniæ originis, consul sufficitur Domitio, cxxvii, 31. — moriens, pop. Rom. quinos vicenos denarios viritim legavit, ibid. — ejus triumphus de Garamantibus, cxxxvi, 35. — primus triumphat, qui Romanus natus non esset, ibid.

L. Cornelius Caudinus, ædilis curulis, xxvii, 21.

L. Cornelius Dolabella duumvir navalis, xl, 42; xli, 1. — contentio ejus cum Servilio pontifice maximo, xl, 42.

L. Cornelius Dolabella prospere cum Lusitanis pugnat, lxix, 48.— de iis triumphat, lxx, 3.

L. Cornelius Cinna, designatus consul, lxxvii, 47. — exsecrationibus se adstringit, nihil facturum contra Sullam, ibid. — consulatu inito, novis rebus studet, lxxviii, 29.— ejus in Sullam criminationes, 30-32. — per vim seditiosas leges fert, lxxix, 1. — unde tumultus, quo Cinnani vincuntur, 2, 3. — ad Cinnam transit Sertorius, 4. — Cinnæ abrogatur consulatus, 5. — ejus oratio Capuæ habita, 6. — Appii Claudii exercitum in potestatem redigit, urbique bellum infert, 7. — Latini, aliique populi excitantur ab eo, 21 et sequent. — deliberat an Marium recipiat, 28. — eum recipit, 45. — oppugnat urbem, 46.— in potestatem redigit Ariminum, 47. — in urbem intromissus repellitur, lxxx, 4. — insidiis petit Cn. Pompeium, ibid. 5. — sub ipsis mœnibus castra ponit, 22. — Cinna et Marius in urbem venire rogantur, 24. — deliberat cum suis, quemadmodum victoria utendum sit, 28 et seqq. — multos insignes viros occidi jubet, 38 - 45. — se et Marium consules renuntiat, 46. — se tertium cos. facit, lxxxii, 60. — ejus impotens tyrannis multos principum virorum ad Sullam se recipere cogit, ibid. — se parat adversus Sullam, lxxxiii, 13. — se quartum consulem reficit, 14.—a centurione occiditur, 15.

L. Cornelius Cinna, prætor, invehitur in Cæsarem, cxvi, 64. — ejus periculum, 68.

L. Cornelius L. F. consul, lx, 3.

L. Cornelius Lentulus, consul in Lucaniam irruit, xiv, 27. — triumphat, 35.

L. Cornelius Lentulus, consul, Samnitibus, si qua se moverent, oppositus, viii, 22. — dicit comitiorum causa dictatorem in castris, 23.

suadet ad Caudium, ut a Pontio dictæ leges accipiantur, IX, 4.

L. CORNELIUS Lentulus, cos. in Lucaniam irruit, XIV, 27. — triumphat, 34.

L. CORNELIUS Lentulus, consul, XX, 7. — censor, 12. — pontifex maximus, populum consulendum censet de vere sacro, XXII, 10. — moritur, XXV, 2.

L. CORNELIUS Lentulus, decemvir sacrorum creatur, XXV, 5.— prætor sortitur Sardiniam, 41. — legatus, XXVII, 14. — moritur, XLII, 10.

L. CORNELIUS Lentulus, Scipionis in Hispania successor, XXVIII, 38. — ejus res gestæ, XXIX, 2, 3.— ædilis curulis absens creatur, absens gerit honorem, 11. — ei prorogatur imperium in Hispania, 13. — ex Hispania redux, petit triumphum, XXXI, 20. — ex SCto ovans Urbem ingreditur, ib.—creatur consul, 49; XXXII, 7, 8, 9.

L. CORNELIUS Lentulus Romam mittitur, nuntius victoriæ de Perseo, XLIV, 45; XLV, 1. — ædilis curulis, XLVI, 18. — et consul, XLVII, 22.— damnatus repetundarum, 27. — censor, LI, 38. — Lupus illi fuit cognomen, XLVII, 22; LI, 38.

L. CORNELIUS P. F. Lentulus, cos. CIX, 29. — ob adventum Cæsaris ex urbe profugit, 55.—cum victo Pompeio fugit, CXII, 8. — Pelusii in custodia necatur a Ptolemæo, 19.

L. CORNELIUS Maluginensis, consul, III, 22. — ejus res gestæ, ibid. et 23, 24. — tuetur causam decemvirorum in quibus frater ipsi erat, 40.

L. CORNELIUS Merula, prætor, XXXII, 7. — sortitur jurisdictionem urbanam, 8, 26. — triumvir coloniæ deducendæ, XXXIV, 45. — consul, 54. — inducit exercitum in Boiorum agrum, XXXV, 4.—eos vincit prælio, 5. — postulat supplicationem et triumphum, 8. — nihil impetrat, ibid.

L. CORNELIUS Merula, flamen dialis, sufficitur consul in locum Cinnæ, LXXIX, 5.—abdicat consulatum, LXXX, 23.—reus factus, in ipso Jovis sacrario incidit venas, 44.

L. CORNELIUS Scipio, interrex, VII, 21. — consul, 23.

L. CORNELIUS Scipio, consul, et ejus res gestæ, X, 11. — proprætor, X, 25, 26.

L. CORNELIUS, L. F. Cn. N. Scipio, consul, XVII, 12. — ejus res gestæ in Corsica et Sardinia, 16, 20, 21. — triumphat, 21. — censuram gerit, 27.

L. CORNELIUS Scipio, frater P. Cornelii Scipionis, oppugnat et capit opulentissimam urbem Oringin, XXVIII, 3.—nuntius receptæ Hispaniæ Romam a fratre mittitur, 4, 17; XXX, 38. — creatur prætor, XXXIV, 54. — sortitur Siciliam, 55. — consul, XXXVI, 45. — ei Græcia decreta, XXXVII, 1. — paludatus ab urbe proficiscitur, 4. — ei nomina dant ad quinque millia voluntariorum, ibid. — accipit exercitum M'. Acilii Glabrionis, 7. — ei per Macedoniam et Thraciam eunti, omnia parat Philippus, ib. — trajicit Hellespontum, 33. — sacrificat Ilii Minervæ, 37. — pergit ad Antiochum, 38. — ejus acies, 39. — fundit et fugat Antiochum, 43. — capit ejus castra, ib. — pacem dat Antiocho, 45. — vult se appellari Asiaticum, 58. — triumphat, 59. — dissuadet legem de pecunia regis Antiochi, XXXVIII, 54. — damnatur peculatus, 55. — ejus statua extra portam Capenam, 56. — jubetur in carcerem duci, 58. — defenditur a Nasica, ibid. — liberatur a Gracccho, 60. — petit censuram, XXXIX, 40. — ei ademptus equus, 44.

L. Cornelius Scipio, Africani filius; v. Cn. s. L. Cornelius Scipio.

L. Cornelius Scipio, quæstor, obviam mittitur Prusiæ, xlv, 44.

L. Cornelius Scipio, cos. senatusconsultum de dimittendis exercitibus facit, lxxxiv, 9. — cum eo de pace colloqui cupit Sulla, lxxxv, 8. — ejus exercitus corrumpitur a Sulla, 10. — cum filio comprehenditur in tabernaculo, ib. — dimittuntur a Sulla, 11. — iterum copias comparat, ib. — quæ ad Pompeium transeunt, 16. — proscribitur a Sulla, lxxxviii, 21.

L. Cornelius Sulla, C. Marii cos. quæstor, egregium et numerosum equitatum in Numidiam adducit, lxvi, 23. — fortis ab eo in præliis opera navata, 24 - 29. — eum inter et Bocchum de bello componendo, deque tradendo Jugurtha tractatum, 30 - 35, et 46 - 52. — Bocchus tradit Jugurtham Sullæ cum jactura Marii gloriæ, 53, 54. — atque inde semina discordiarum Sullam inter et Marium, 55.— ejus res sub Mario gestæ adversus Germanicas gentes, lxvii, 48. — res contra Cimbros bene gestæ sub Catulo, lxviii, 55. — prætor centum leonum jubatorum pugnam in circo dat, lxx, 35. — ejus prætura non optimis artibus parata, ibid. et 36. — duces Tigranis Cappadocia expellit, 50. — ad eum primum ex Romanis legati Parthorum veniunt, ibid. — judicium physiognomicum de Sulla, 51. — victoria aurea cum imagine Sullæ et Bocchi, a Boccho Romam missa, causa simultatis inter Marium et Sullam, lxxi, 29. — legatus bello Marsico, lxxii, 10. — cædit fugientes Marsos, lxxiii, 61, 62. — expugnat et delet Stabias, lxxiv, 39. — ejus contra Cluentium res gestæ, lxxv, 3. — oratio ad milites, 4. — victoria, 13, 14. — alia ejus victoria, 16. — donatur corona obsidionali, 17. — recipit Hirpinos, 23, 24, 25. — ad eum Hirpinorum oratio, 26-35. — responsum Sullæ, 36. — ejus stratagema, 37. — vincit Samnites, 38. — Bovianum capit, 39. — consul creatur, 39, 52. — ei provinciam Asiam decernit senatus, lxxvii, 1. — adimit Sulpicius et in Marium transfert, ibid. et 2, 9-12. — Sullæ oratio ad milites, 13. — ducit ad urbem, 15. — Marius occidit amicos Sullæ, 17.—ad Sullam senatus legati, 18.—Sullæ somnium, 19. — ad legatorum orationem fallax responsum, 23. — pugnat in urbe contra Marium et Sulpicium, eosque vincit, ibid. et 24. — minuit potestatem populi, 25. — senatum, allectis equitibus, replet, ib. — duodecim ex ejus inimicis a senatu hostes judicantur, ibid. — ordinat rempublicam, 45. — comitia habet, 46. — consulem L. Cinnam designari patitur, 47. — ejus adversarii moliuntur res novas, 48.—eum Cinna accusandum curat, lxxviii, 29. — criminationes in Sullam, 30, 32. — defensio pro Sulla, 33, 37. — proficiscitur in Asiam, 37. — eo absente Cinna et Marius urbem intrant cædibusque replent, lxxx, 25, 39 - 42. — Sullæ uxor effugit periculum, 43. — in Atticam adversus Archelaum proficiscitur, lxxxi, 1. — ad eum deficiunt Thebani, 2.— vincit copias Mithridatis, 5. — oppugnat Piræeum, 6.— sacros Græciæ thesauros spoliat, et in ea re facetiis ludit, 8. — nititur occupare Athenas, 10. — ejus cum Archelao prælium, 14. — castra ad Eleusinem movet, 15. — Athenas circummunit, 24.—Piræeum acriter oppugnat, resistentibus strenue regiis, 25, 26. — alia oppugnatio itidem irrita, 27.

— Aristio familiares aliquot de pace ad Sullam mittit, 29. — Sullæ responsum, 43. — expugnat Athenas, sed exoratus urbi parcit, 44-46. — oppidanis libertatem concedit, 47. —expugnat et Piræeum, 50, 52. — in Bœotiam contendit, LXXXII, 1, 2. — ad eum venit Hortensius, 3. —intra vallum suos continet, 5.— eosque ad poscendam pugnam adigit, 6. — ejus stratagema, 8. — sequitur Archelaum, 9. — ejus insignis victoria ad Chæroneam, 10-18. — Elatienses remunerat et Thebanos punit, 19. —profectus Athenas, Aristionem ejusque satellites punit, 21. — quod Flacco consuli bellum Mithridaticum decretum fuerat, Sulla in Thessaliam ducit, 25. — reversus ad obviam eundum novis a Mithridate missis exercitibus, rursum egregie vincit ad Orchomenum, 26-34. — in ea pugna strenuum ejus factum, 30. — Mithridates Archelaum tractare de pace jubet cum Sulla, 50. — Sullæ responsum, 52. — pacis conditiones, 56. — vincit Thraces, LXXXIII, 8. — plures claros viros ad eum fugere cogit sævitia Cinnæ et Carbonis coss. 9. — literas mittit ad senatum, 10. — adversus eum se parant consules, 12. — comiter tractat Archelaum, morbo decumbentem, 17.—Mithridatis legatis aspere respondet, 18. — ab Archelao placatur, 19.—ejus colloquium cum Mithridate, ib. 20, 30. — adversus Fimbriam movet, 30.— ei percussorem subornat Fimbria, 33. — post mortem Fimbriæ, recipit ejus copias, 35. — Ilium instaurat, 36. — militarem disciplinam corrumpit, 37. — Asiaticos principes graviter increpat, 38, — iisque mulctam imponit, 41.—navigat Athenas, 43. — tentatur dolore pedum, 46. — ejus mandata ad senatum et conditiones propositæ, LXXXIV, 1-3.—Carbonianorum erga Sullam iniquitas, 3.—a quibus bellum adversus Sullam senatus decernere cogitur, 4. — ad eum quum Dyrrachii esset, satyrus adducitur, 12. — suos jurejurando adstringit, 29. — ejus ad milites oratio, 30. — Sulla in Italiam trajicit, LXXXV, 1. — ad eum Q. Metellus venit cum copiis, ib. — legati Sullæ a Norbano violantur, 2. — Sulla vincit Norbanum, 3. — ab eo increpitus M. Crassus, 7. — de pace cupit colloqui cum Scipione, 8. — ab eo corrumpitur exercitus Scipionis, 10.— ad eum venit Pompeius adolescens, 16. — nobilitas ad Sullam venit, 22. — ejus fiducia, LXXXVI, 4.— in Volscis Setiam capit, LXXXVII, 1.— eum provocat Marius junior, ib. et 2. — vincit Marium, 3. — obsidet Præneste, 7. — Romam venit, 10. — ejus oratio, 11. — contra Carbonem movet, 17. — prælio ancipiti dimicat, 18. — adversus Samnites Romam invasuros cum Carboniani exercitus reliquiis accurrit, LXXXVIII, 4-7. — et militi ac fortunæ confisus prælium committit, 8-12. — ejus periculum, 13. — et post ancipitem pugnam victoria, 14, 15. — post victoriam mutat mores, 16. — ejus immanis crudelitas, ibid. — etiam in deditos, 17. — vox ejus truculentissima, 18. — proscriptio Sullana, et ingens etiam per Italiam ab eo cæsorum numerus, 21-23. — Felicis cognomen assumit, 32.—venit Præneste, 33. — ibique ad millia duodecim deditorum interficit, 34. — civitates integras mulctat et punit, 35. — de eo interficiendo cogitat Cato puer, 36. — creatur dictator perpetuus, LXXXIX, 8.— leges multas fert novas, alias antiquat, 9. — minuit tribuniciam potestatem,

XI. — supplet senatum, eique judicia tribuit, ibid. — proscriptorum liberis jus honorum petendorum aufert, 12. — Q. Lucretium occidi jubet, 13. — atrox ejus fabula, 14. — triumphat de Mithridate, 15. — triumphi hujus pompa, ibid. — revocat Pompeium ex Africa, 22. — secundum cos. creatur, 24. — honoris causa Pompeio occurrit, 26. — et triumphum ægre sed concedit tamen, 26-29. — decem millia servorum manumittit, 34. — coloniæ militares ab eo deductæ, ib. — Italiam, et reges quoque, exterasque nationes vexat, 35. — Sulla privatus ex dictatore, 37. — de hac re dictum Cæsaris, 39. — ei conviciatur adolescens, 40. — ejus vox de Lepido, 42. — morbus ejus pedicularis, XC, 1. — rerum suarum commentariis immoritur, 3, 4. — exsequiæ, 5. — et pompa funebris, 6. — Sulla cur voluerit cremari? 8.

M. CORNELIUS Cethegus, in L. Cornelii Lentuli pontificis maximi locum pontifex creatur, XXV, 2. — habet comitia pontifici maximo creando, 5. — prætor sortitur Apuliam, 41. — Siciliæ res administrat, XXVI, 21. — censor creatur, quum nondum consul fuisset, XXVII, 11. — lustrum condit, 36. — creatur consul, XXIX, 11. — ei Etruria provincia obvenit, 13. — continet Etruriam in officio, 36. — proconsul Magonem vincit, XXX, 18. — moritur, XXXIII, 42.

M. CORNELIUS C. F. C. N. Cethegus, legatus, XLIII, 1. — triumvir colonis Aquileiam deducendis, 17. — cos. XLVI, 40. — exsiccat paludes Pomptinas, 44.

M. CORNELIUS Cossus cos. creatur, IV, 51.

M. CORNELIUS Maluginensis, decemvir, III, 35, 40, 41.

M. CORNELIUS Maluginensis, cos. IV, 21.

M. CORNELIUS Maluginensis, suffectus in locum demortui censoris, V, 31; IX, 34. — tribunus militum consulari potestate, VI, 36. — iterum, 42.

M. CORNELIUS Scipio Maluginensis creatur prætor, XLI, 14. — sortitus Hispaniam ulteriorem, provinciam ejurat, 15. — notatur a censoribus, 27.

M. CORNELIUS Mammula legatus, XLII, 6.

P. CORNELIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 1. — iterum, 11.

P. CORNELIUS, oræ maritimæ præfectus, IX, 38.

P. CORNELIUS, tribunus plebis, CVIII, 35.

P. CORNELIUS Arvina cos. creatur, IX, 42. — censor lustrum condit, X, 47. — consul iterum, XI, 28.

P. CORNELIUS Asina; vid. P. Cornelius Scipio Asina.

P. CORNELIUS Blasio, legatus, XLIII, 7; XLV, 13.

P. CORNELIUS Calussa, pontifex maximus creatus, quum sella curuli nondum sedisset, XXV, 5.

P. CORNELIUS Caudinus, a Scipione C. Lælio et M. Sempronio, de medio adjicitur, XXVI, 48.

P. CORNELIUS Cethegus, ædilis curulis, XXXIX, 7. — creatur prætor, 32. — utramque in urbe jurisdictionem habet, 38 et 39. — creatur cos. et Ligures provinciam sortitur, XL, 18. — exercitum in Ligures Apuanos inducit, 37. — nullo bello gesto triumphat, 38. — decemvir agro dividundo, XLII, 4.

P. CORNELIUS Cethegus Marianæ factionis, a senatu hostis judicatur, LXXVII, 27.

P. CORNELII Cethegi opera, Lucul-

lus Ciliciam consequitur, XCIII, 16.

P. CORNELIUS Cossus, tribunus militum consulari potestate, IV, 49. — iterum, 56. — dictator, 57. — vincit Volscos, castellumque ad lacum Fucinum expugnat, ibid. — abdicat se magistratu, ibid. — tertium tribunus militum consulari potestate, 58.

P. CORNELIUS Cossus, tribunus militum consulari potestate, V, 24. — depopulatur Faliscum agrum, ibid.

P. CORNELIUS Dolabella, consul, contendit ad fines Gallorum Senonum, XII, 1, 2. — profligat Senones, eorumque agrum vastat, ib.—delet nationem Senonum, 4. — legatus mittitur ad Pyrrhum, captivorum redimendorum causa, XIII, 14.

P. CORNELIUS Dolabella accusat Ap. Claudium majestatis, CVIII, 44. — a Cæsare præficitur mari Adriatico, CX, 7. — res male ab eo gestæ in Illyrico, 51. — tribunus plebis, magnas turbas excitat, CXIII, 28.— ab Antonio pellitur foro, 37. — Dolabellæ ignoscit Cæsar, 39. — eum Cæsar consulem sibi sufficiendum designat, CXVI, 19. — post mortem Cæsaris, Dolabella fasces consulares corripit, 63. — adjungit se Cassio et Bruto, 65. — anxietas ejus de retinendo consulatu, 73. — ab Antonio collega agnoscitur, 84.—tumultuantem plebem acerrimis suppliciis reprimit, 115. — ei provincia Syria a populo datur, bellumque Parthicum mandatur, CXVII, 10. — pactus cum Antonio de occupanda dominatione proficiscitur in provinciam, CXIX, 1. — Trebonio se amicissimum ostendit, 2. — mox eum perfide redactum in potestatem fœde lacerat et occidit, 3, 4. — occupat Asiam, et hostis a senatu judicatur, 5.— quod decretum, rogatione ad populum lata, irritum facit Octavianus, CXX, 3. — contra eum ducit Cassius, CXXI, 11. — prælium navale, 14. — Dolabellæ favet Cleopatra, 15. — aliud prælium navale, quo res Dolabellæ pessumdantur, 20, 21. — ejus exitus, 22.

P. CORNELIUS Lentulus, prætor, XXIV, 9. — Siciliam sortitur, 10; XXV, 6.

P. CORNELIUS Lentulus prætor creatur, XXIX, 38. — sortitur Sardiniam, XXX, 1. — inde naves cum commeatu transmittit in Africam, 23, 36.

P. CORNELIUS Lentulus, legatus in Græciam, XLII, 37, 47.

P. CORNELIUS Lentulus, illustris juvenis, cum P. Licinio consule, tribunus militum, in Macedoniam proficiscitur, XLII, 49. — ædilis curulis, XLIV, 18. — legatus a Paullo Æmilio ad Persea, XLV, 4. — cos. XLVI, 29.

P. CORNELIUS Lentulus, princeps senatus, grave vulnus accipit in pugnam adversus M. Fulvium in Aventino, LXI, 27.

P. CORNELIUS Lentulus a Mario necatur, LXXX, 39.

P. CORNELIUS Lentulus consul, cur Sura appellatus, XCVI, 38. — movetur senatu, XCVIII, 28.— prætor iterum, ordinis senatorii recuperandi causa, CII, 93. — ejus molitiones contra rempublicam, in Catilinaria conjuratione, et dignus furore exitus, 88, 104.

P. CORNELIUS Lentulus Spinther intercedit S. C. quod in gratiam Cretensium fiebat, XCVIII, 82.

P. CORNELIUS Spinther, ædilis curulis, magnificos ludos edit, CII, 46. — prætor, ludis Apollinaribus, theatralia vela primus ex carbaso ducit, CIII, 64. — consul designatus, sententiam dicit de reditu Cicero-

nis, CIV, 44. — consul rem perficit, 49. — ei ex consulatu provincia evenit Cilicia cum Cypro, 77. — Ptolemæi reducendi curam et negotium ambit, ib. et seqq. — a Cæsare incolumitatem impetrat, CIX, 65.—cum Metello Scipione et Domitio, de pontificatu maximo, quod sacerdotium Cæsar gerebat, acerrime contendit, CXI, 58. — cum Pompeio fugit, CXII, 7-9.

P. CORNELIUS, P. F. Lentulus Spinther, post mortem Cæsaris, adjungit se ejus percussoribus, CXVI, 62.

P. CORNELIUS, P. F. Lentulus, consul, CXXXVI, 36.

P. CORNELIUS Maluginensis, trib. militum consulari potestate, IV, 61; V, 16.

P. CORNELIUS Mammula, prætor, sortitur Siciliam, XL, 35.

P. CORNELIUS Merenda, candidatus consulatus, XXII, 35.

P. CORNELIUS Rufinus, dictator vitio creatus, abdicat se magistratu, VIII, 17.

P. CORNELIUS Rufinus, consul, XI, 19. — ingentibus cladibus compellit Samnites ad petendam pacem, ib. — fit secundum consul, Fabricio suffragante, XIII, 52. — super ea re dictum Fabricii, ib. — vastat Lucanos et Bruttios, XIV, 5. — occupat Crotonem, licet primum repulsus, 6. — temeritatem corrigit consilio, ib. — ejus stratagema, 7. — conjectura de ejus triumpho, 11. — et de dictatura, 26. — motus a censoribus senatu, 33. — isque casus posteris quoque ejus damno fuit, ibid.

P. CORNELIUS Scapula consul creatur, VIII, 22.

P. CORNELIUS Scipio a dictatore Camillo magister equitum dicitur, V, 19. — tribunus militum consulari potestate creatur, 24. — interrex creatur, 31. — interrex iterum, VI, 1.

P. CORNELIUS Scipio, primus ædilis curulis, VII, 1. — magister equitum, 24.

P. CORNELIUS Scipio, dictator, IX, 44.

P. CORNELIUS Scipio Asina, cos. XX, 56. — interrex, XXII, 34. — omnes duces exercitusque tota ex Italia ad urbis præsidium revocandos censet, XXVI, 8.

P. CORNELIUS Scipio, cos. XXI, 6, 17. — venit Massiliam, 26. — cum Hannibale congredi in Gallia cupiens, eum assequi non potest, 32. — repetit Genuam, ibid. — festinat ad Padum, 39. — movet castra ad Ticinum amnem, ib. — ejus ad milites adhortatio, 40. — vulneratur in pugna equestri ad Ticinum, 46. — recedit ultra Padum, 47. — eum sequitur Hannibal, ib. — recedit ad Trebiam, 48. — dissentit a collega, pugnare cupiente, 52, 53. — classe advehitur in Hispaniam, XXII, 22. fratri conjungitur, ib. vid. Cn. Cornelius Scipio Calvus. — duas partes exercitus adversus Magonem ducit, XXV, 32. — lancea trajicitur pugnans, 34. — ejus mors non magis Romæ, quam in Hispania defleta, 36.

P. CORNELIUS P. F. Scipio patrem in pugna ad Ticinum præsenti periculo eripit, XXI, 46. — in pugna ad Cannas tribunus militum de legione secunda, XXII, 53. — conjurationem aliquot nobilium adolescentium de deserenda Italia disturbat, ib. — ab anno ætatis XVII honores capit, XXXVIII, 51. — ante annos fit ædilis curulis, XXV, 2. — quatuor et viginti annos natus creatur a populo proconsul in Hispaniam, XXVI, 18. — ejus artes ad paranda sibi multitudinis obsequia, 19. — milites adhortatur, 41. — uno die Carthaginem novam capit, 42-46. — bene

habet obsides Hispanos, 49.—sponsam Allucii servat, sponsoque reddit, 50. — res egregie gerit in Hispania, XXVII, 17, 18. — regium nomen, sibi ab Hispanis delatum abnuit, 19.—novæ ejus in Hispania victoriæ, XXVIII, 1-4, 12-16. — pellit Hispania Carthaginienses, ibid. — ad Syphacem cum quinqueremibus duabus trajicit, 17. — eodem lecto apud Syphacem cum Hasdrubale accumbens cœnat, 18. — Hasdrubalis de eo judicium, ib. — fœdere cum Syphace icto, redit in Hispaniam, ibid. — sumit pœnas de Illiturgitanis, Castulonensibus, Astapensibus, 19, 23. — dum gravi morbo implicitus decumbit, seditio in castris ad Sucronem oritur, quam sanguine triginta quinque maxime noxiorum expiat et placat, 24-29. — Mandonium et Indibilem rebellantes vincit, 32-34. — Masinissam secum congressum sibi et populo Romano conciliat, 35. — Romam redit et tentata magis spe triumphi, quam petita pertinaciter, consul creatur, 38.—Africa ei provincia destinatur, ib. — super ea re ejus et Fabii contrariæ orationes, 40-44. — in Siciliam proficiscitur, 46. — trecentos juvenes Romanos deligit, quos Siculorum totidem armis et equis ornat, XXIX, 1. — res Siciliæ componit, ib. — Locros advehitur, atque ibi Q. Pleminium legatum relinquit, 7, 8. — hinc crimina in Scipionem, 19. — rebus, non verbis, se purgat, 22. — profectio ejus in Africam, 24, 27. — ejus res gestæ, 28, 29; 33, 35. — victoriæ de Syphace et Hasdrubale, XXX, 3-9. — oratio ejus ad Masinissam de Sophonisba, 14. — cum Hannibale in colloquium congreditur, 29-31. — vincit Hannibalem, 32-35. — Carthaginem petit, 36. — legati ad eum Carthaginienses, ibid. — conditiones pacis a Scipione dictæ, 37. — jubetur a populo pacem dare Carthaginiensibus, 43. — cur non exitio Carthaginis bellum finierit, 44. — Romam redit, triumphat et Africani cognomen adsciscit, 45.—creatur censor, XXXII, 7. — parum ex dignitate populi Romani esse ducit, Hannibalem pervicaci odio persequi, XXXIII, 47. —consul iterum, XXXIV, 42.—princeps senatus iterum lectus, 44. — legatus mittitur in Africam, 62. — ejus cum Hannibale colloquium, XXXV, 14. — se legatum cum fratre in Græciam iturum pollicetur, XXXVII, 1. — fornicem in Capitolio, cum signis septem auratis, duobus equis, et marmorea duo labra ante fornicem ponit, 3. — ejus ad Prusiam, Bithyniæ regem, literæ, quibus eum ad consilia pacis revocat, 25. — Scipio, quia Salius erat, disjunctus ab exercitu, 33.—ejus filius apud Antiochum captivus, 34. — Africani animum tentat legatus Antiochi, 36. — responsum egregium Africani, ib. — ejus filium remittit Antiochus, 37. — respondet legatis Antiochi, iisque præscribit conditiones pacis, 45. — princeps in senatu tertium legitur, XXXVIII, 28; XXXIX, 52. — accusatur a tribunis plebis, XXXVIII, 50. — se defendit sola commemoratione rerum gestarum, ibid. — populum ab tribunis abducit secum in Capitolium, ad gratias Diis agendas pro egregie a se gesta republica, 51. — in Liternium concedit, 52. — citatus absens non adest, ibid. — Gracchi, tribuni plebis, decretum in gratiam Scipionis, ibid. — Africani laudes, 53. — mors, 54. — de eo obscura historia, 56. — ejus statua extra portam Capenam, ibid. — stirpe divina satus credebatur, XXVI, 19;

XXXVIII, 58. — quo anno mortuus? XXXIX, 52.

P. Cornelius Scipio, filius Africani, augur cooptatur in locum Albini, XL, 42. — pater adoptivus Africani minoris, XXXVII, 34, 2; XLIV, 44; XLV, 40.

P. Cornelius Scipio, Africanus, filius naturalis L. Paulli, adoptione prioris Africani nepos, septimum decimum annum agens, in pugna, qua Perseus victus est, effuse sequitur hostes, XLIV, 44; XLV, 40.—ejus liberalitas, XLVI, 43, 44. — oratione arguit juventutem Romanam militiam detrectantem, XLVIII, 15, 16. ejus certamen singulare cum Intercatiensi, 22. — primus in murum ascendit, 23. — in castra Masinissæ venit, 32. — spectat ex edito loco prælium inter Masinissam et Carthaginienses, 33. — ejus contra Pœnos virtus et gloria, XLIX, 45-55. — arcessitur a Masinissa moriente, L, 15. — inter Masinissæ liberos hæreditatem dividit, 18.—Gulussam cum equitibus Numidis ad exercitum adducit, IL, 9. — ejus et Phamææ colloquium, 20. — ejus fide accepta Phamæas ad Romanos transit, 21, 22. — commeatum expedit exercitui, 23. — magna cum laude Romam dimittitur, 24.— ædilitatem petens, consulatui a plerisque destinatur, 35.—et, frustra repugnantibus multis, consul creatur, 36. — in Africam venit, LI, 1.—adveniens Mancinum proconsulem præsenti periculo eripit, 3, 4. — ei corruptus exercitus traditur, 5. — ejus ad milites concio, 6. — partem Carthaginis Megara capit, 8. — ejus opera ad oppugnandam Carthaginem, 11. — incredibili opere portum obstruit, 14. — fugam suorum sistit, 19. — Nepherim aggreditur, 21.—castra Pœnorum expugnat, 22. — Nepherim capit, 23. — Carthaginem præter Byrsam, 40. — Byrsam oppugnat, 41. — et capit, 45. — Carthaginis excidio illacrimatur, 48. — Siculis ornamenta sua, quæ Carthaginem fuerant translata, restituit, 49. — ejus abstinentia in tantis manubiis, 51. — de sententia decem legatorum, capta Carthagine, res ordinat, 55. — ejus de Carthagine triumphus, LII, 23. — ejusdem legatio in Ægyptum, LIII, 18. — honores a rege ei habiti, 20. — Ægyptum perlustrat, 21 — peracta legatione Romam redit, 22.—sequuntur regum nationumque legati, gratias agentes, 23. — ejus et Mummii censura discors, LIV, 6. — ejus facetiæ, 7; vid. et LVII, 7.—emendat solemne in lustro condendo precationis carmen, LIV, 8. — accusatur ab Asello, 32, 33.—consul iterum, non petens, creatur, LVI, 24. — ei extra ordinem bellum Numantinum decernitur, 25. — ad bellum Numantinum nec pecunia, nec exercitus novus ei datur, LVII, 1. — luxum et ignaviam exercitus Hispanici corrigit, 2-7. — stativa caute ponit, 8. — propius accedit ad Numantiam, 9. — præter urbem tamen ducendum exercitum non putat, 10, 13. — agrum hostilem vastat, 13. — P. Rutilium ab hostibus circumventum servat, 14. — insidias hostium evitat, 15. — ad eum Jugurtha cum auxiliis Numidicis venit, 16. — et simul stipendia meret C. Marius, 17, 18. — a Scipione Numantini repelluntur, 21. — gemina castra ad Numantiam ponit, 22. — cum desperatis pugnare non vult, 23. — circumvallare obsessos instituit, 24.— fossam murumque circa Numantiam ponit, 26. — Durium amnem novo ingenio præcludit, 27. — ejus inventum ad celeriter significandam

hostium eruptionem, 28.—ejusdem copiarum dispositio, 29.—Antiochi legatos audit, 35. — Numantinos fame ad deditionem compellit, LIX, 1 - 5. — ejus dictum de morte Tib. Gracchi, 7.—de Numantinis triumphat, 27, 28. — ejus gravitas et constantia, 35. — defensionem possessorum suscipit, 74. — murmurante plebe et acriter postulante C. Gracco, 76. — de eo dictatore creando mentio fit, 77. — ejus interitus, 78, 79.—de eo vox Q. Fabii Maximi, itemque Q. Metelli Macedonici, 80. — de ejus morte nulla quæstio habita, 81. — ejus opes modicæ, 82.

P. Cornelius Cn. F. Scipio adolescens, nondum quæstorius, Romæ judicatur vir bonorum optimus, XXIX, 14. — obviam it Matri Deum cum matronis, ibid. — ad supplendum Venusinis colonorum numerum triumvir creatur, XXXI, 49. — ædilis curulis, XXXIII, 25.— prætor, XXXIV, 42. — sortitur Hispaniam ulteriorem, 43. — in Hispania multa secunda prælia facit, XXXV, 1. — proprætor, vincit Lusitanos, ibid. — petens consulatum repulsam patitur, 10.—cos. creatur, 24. — perfert rogationem de indicendo regi Antiocho bello, XXXVI, 1.— sortitur Italiam provinciam, 2. — proficiscitur in Boios, 37. — cædit Boios, 38. — se dedunt Boii, ib. — Boios agri parte fere dimidia mulctat, 39. — triumphat de Boiis, 40.—defendit L. Scipionem, XXXVIII, 58. — petit censuram, XXXIX, 40. — triumvir Aquileiæ coloniæ deducendæ, 55; XL, 34. — nominatur patronus ab Hispanis citerioribus, XLIII, 2.

P. Cornelius Scipio Nasica præsidium Macedonum ad Pythium jugo dejicit, XLIV, 35. — ejus cum L. Æmilio Paullo colloquium, 36. —mittitur Amphipolim, 46.—consulatum abdicat, XLVI, 27, 28.—censor, XLVII, 2, 3. — cos. iterum, 24. —pontifex maximus, XLVIII, 10.— Carthaginiensibus tempus ad resipiscendum dandum censet, 26. — sapientia et eloquentia et juris scientia commendatus, ib.—Corculum appellatus, ib. — ejus cum Catone de exscindenda Carthagine controversia, XLIX, 4. — in Græciam adversus Andriscum mittitur, L, 2.

P. Cornelius Scipio Nasica, quæstor, XLIX, 15.—cos. LV, 1.—a tribunis plebis in carcerem duci jubetur, 2.—ejus vox memorabilis, 3.—ei a Curiatio Serapionis cognomen datum, ib. — petit a consule P. Mucio ut contra Ti. Gracchum auxilio sit reipublicæ, LVIII, 53. — opprimit Ti. Gracchum, 58. — per speciem legationis emittitur, LIX, 11, 22. — Pergami moritur, 29. — pontifex maximus fuerat, ib.

P. Cornelius Scipio Nasica, cos. LXIV, 17. — moritur, 23. — ejus eximiæ laudes, ibid.

P. Cornelius P. F. P. N. Scipio, consul, CXXXVI, 47.

P. Cornelius Sisenna, creatus prætor, sortitur jurisdictionem urbanam, XXXIX, 45.

P. Cornelius Sulla, prætor, XXV, 2. — sortitur jurisdictionem urbanam et peregrinam, 3. — ludos Apollinares primus facit, 12. — De illo conf. 15, 19, 22, 41.

P. Cornelius Sulla, prætor, XXXIX, 6. — sortitur Siciliam, 8.

P. Cornelius Sulla, consul designatus, damnatur lege Calpurnia, CI, 21. — ejus cum Catilina conjuratio, ibid. et seqq.

Ser. Cornelius, consul, II, 41.

Ser. Cornelius, flamen Quirinalis, pestilentia mortuus, III, 32.

Ser. Cornelius, consul, x, 1.

Ser. Cornelius, tribun. militum, xxix, 2.

Ser. Cornelius Lentulus, ædilis curulis, xxviii, 10.

Ser. Cornelius Lentulus, legatus, xlii, 37. — prætor, xliii, 11. — sortitur Siciliam, 15.

Ser. Cornelius Maluginensis, tribun. militum consulari potestate, v, 36. — iterum, vi, 6. — tertium, 18. — quartum, 22. — quintum, 27. — sextum, 36. — septimum, 38.

Ser. Cornelius Maluginensis, magister equitum, vii, 9.

Ser. Cornelius Merenda, cujus opera oppid. Samniticum captum, donatur corona aurea, xiv, 35. — consul, 37.

Ser. Cornelius Sulla, prætor, sortitur Sardiniam, xli, 21. — legatus in Macedoniam, xlv, 17.

Cornicen; v. Æbutius et Oppius.

Cornicines et tibicines in centurias distributi a Servio, i, 43.

Corniculana captiva, qua natus Servius Tullius, i, 39; iv, 3.

Corniculis donati equites, x, 44.

Corniculum, opp. Sabinorum in Latio a Tarquinio Prisco captum, i, 38, 39.

L. Cornificius Bruto accusator apponitur ab Octaviano, cxx, 7. — præficitur copiis Cæsarianis in Sicilia, cxxix, 13. — quibus e magno periculo servatis, honos ei habetur, 16-19. — consulatum gerit, cxxxi, 1.

P. Cornificius falsa criminatione onerat Milonem, cvii, 35.

Q. Cornificius, candidatus consulatus, cii, 32.

Q. Cornificius, Cæsaris quæstor, Illyricam provinciam proprætore obtinet, cxii, 51. — Africæ præest, cxviii, 19; vid. et cxix, 52. — ex Africa auxilium mittit Sexto Pompeio, cxxiii, 2. — oppugnatur a T. Sestio, 35. — occiditur, cxxvii, 5.

Cornus s. Corni, Sardiniæ caput, ad Termum fl. hod. *Corneto*, a T. Manlio occupatur, xxiii, 40.

M. Cornutus, prætor urbanus, publicis sumptibus sepelit Hirtium et Pansam coss. cxix, 26. — sibi manus infert, 66.

Corolamus, regulus Boiorum, cædit Romanos, xxxiii, 36.

Corona, gestata sacrificantibus, xxiii, 11, 7; xxvii, 37. — et ab iis, qui cum læto oraculi responso domum redibant, at deposita ab iis, quibus triste responsum aut in itinere adversi quid obtigerat, xxiii, 11, 7. — civica, vi, 20; x, 46; xxiii, 23; xlii, 34. — graminea obsidionalis, vii, 37. — muralis, vi, 20; x, 46; xxiii, 18; xxvi, 48; xxx, 28. — myrtea ovantibus, xcvii, 34. — rostrata, xcix, 32; cxxix, 37. — vallaris, x, 46; xxx, 28. — Corona urbem oppugnare aut capere, vii, 27; xxiii, 18; xliii, 18. — sub corona venire, ii, 17; iv, 34; ix, 42. — in coronam auream XV talenta oblata, xxxviii, 14.

Coronæ aureæ Jovi in Capitolium missæ, ii, 22; iii, 57; vid. et iv, 20; vii, 38; xxxii, 27; xxxvi, 35; xxxviii, 14; xliii, 6; xliv, 14; xlv, 25. — aureæ præferuntur in triumpho, xxxiv, 52; xxxvii, 58 et 59; xxxix, 5, 7, 29 et 42; xl, 16, 34 et 43; xlv, 39. — gestatæ a triumphantibus, xxx, 15. — iis donati milites, vii, 10, 26, 37; x, 44. — et dux, iii, 29.

Coronæ, Messeniæ oppid. hod. *Coron*, xxxix, 49.

Coronæi, v. Coronei.

Coronatus populus ludos spectat, x, 47; xxv, 12; xxiii, 11, 7. — ad omnia pulvinaria supplicat, xxiii, 11, 7; xxxiv, 55; xxxvi, 37; xl, 37; xliii, 13.

Coronea, opp. Bœotiæ, xxxiii, 29.

Coronei, xlii, 44, 63. — vexant Thebanos, 67. — a Crasso consule crudeliter vexati, a senatu in integrum restituuntur, xliii, 4.

Coroneum s. Coronensem agrum depopulantur Romani, xxxvi, 20.

Corporibus humanis vesci Hannibal docuit milites suos, xxiiii, 5.

Corragum, castellum Macedon. xxxi, 27.

Corragus Macedo, xxxviii, 13.

Corragus, Eumenis præfectus, xlii, 67.

Correus, dux Bellovacorum, cviii, 12. — insidias struit Cæsari, 15. — sed in ipsum vertuntur, 16. — eo cæso Bellovaci deditionem faciunt, 17.

Corribilo, nobilis regulus Hispanus, vivus capitur, xxxv, 22.

Corsica, insula, xvi, 7; xxii, 31; xxx, 39. — Corsicæ descriptio et urbes, xvii, 15. — prima Romanorum in Corsicam expeditio, 12, 16, 20, 21. — Corsica et Sardinia Pœnis ademptæ, xx, 3 et 4.

Corsi deficiunt, xl, 19. — cæduntur ab M. Pinario, prætore, 34. — dant obsides, ib. — vincuntur a C. Cicereio, prætore, xlii, 7. — iis pax data, et exacta ceræ ducena millia pondo, ib. — de iis triumphat in monte Albano C. Cicereius, 21. — Corsorum fœdus cum Glicia irritum, xx, 11. — iis deditur fœderis auctor, ib. — Corsi subacti, 15.

Cortona, opp. Etruriæ ad lacum Trasim. h. *Cortona*, ix, 37; xxii, 4.

Cortuosa, oppid. Etruscum, vi captum a Romanis, vi, 4.

Ti. Coruncanius, summa morum innocentia inclytus, xii, 21; xiii, 29. — consul, xiii, 1. — vincit Etruscos et universam gentem obstringit novo fœdere, 12. — de Vulsiniensibus et Vulcientibus triumphat, 35. — primus ex plebe pontif. maximus, xviii, 47.

C. et L. Coruncanii legati ad Teutam, xx, 25. — minor ex eis a Teuta occisus, ib.

T. Coruncanio trepidanea statua in foro posita, xx, 26.

Corvus in M. Valerii, tribuni milit. singulari certamine cum Gallo pugnantis, consedit galea, vii, 26. — nidum facit in æde Sospitæ Junonis; vid. Prodigium.

Corvus machina bellica, xxiv, 34, 6.

Corvus machina quædam ad comprehendendas hostium naves, xvii, 6. — quam novitatem admirantur Carthaginienses, 8; vid. et xviii, 8.

Corvus vel Corvinus; vid. M. Valerius.

Corycum, prom. Ioniæ, xxxvii, 12, 13.

Corycus, portus Ioniæ, xxxvi, 43; xxxvii, 8.

Corycus, urbs Siciliæ, xxxiii, 20. — Corycum evertit P. Servilius, xc, 35.

Corylenus, opp. Cariæ ab Antiocho captum, xxxvii, 21.

Cos, ab Accio Navio augure novacula discissa, i, 36.

Cosa s. Cossa colonia, xiv, 39.

Cosa s. Cossa et Cossæ, oppidum Etruriæ, ad os Albiniæ fl. (hodie *Albena*), in monte Argentario, colonia auctum, xxxiii, 24.

Cosani, ob servatam fidem a Romanis laudati, xxvii, 10. — petunt, ut colonorum numerus cogatur, xxxii, 2. — frustra, ib.

Cosanus portus, xxii, 11; vid. et xxx, 39.

C. Cosconius, prætor in Iapygia, ajutore Q. Luceio Samnites vincit et complura oppida in deditionem accipit, lxxv, 21. — cædit Trebatium, Samnitium ducem, 23.

M. Cosconius, tribunus militum,

cadit in prælio cum Magone Pœno, xxx, 18.

M. Cosconius, prætor, sortitur Macedoniam, lvi, 20.

Cossinius interficitur a Spartaco, xcv, 6.

Cossuram, insulæ ejusdem nominis caput, Romani capiunt, xviii, 34.

Cossurientes; de ipsis triumphatum, xviii, 41.

Costocus fugit cum Perseo, xliv, 42, 1.

Cothon, insula rotunda, xlix, 40. — capitur, li, 41.

Cotiso, rex, affinitatem cum Cæsare pactus, cxxxiii, 87.

Cotta; vid. Aurelius.

Cotto, nobilis Bastarna, xl, 57.

Cotton, Cariæ urbs, xxxvii, 21.

Cotyi, Thraciæ regulo, ob auxilium Pompeio latum, munera missa, cxi, 8.

Cotys, Seuthæ filius, Odrysarum rex favet Perseo, xlii, 29, 51, 57, 58, 67; xliii, 18; xliv, 42.

Cous s. Coos et Cos, insula, (e Sporadibus Asiaticis), et oppidum ad oram Cariæ, h. *Lango*, *Stingo*, (εἰς τὴν Κῶ), *Stanchio*, xxxvii, 16.— Coa quinqueremis, xxxvii, 22.

Cranæ in Laconica, xxxii, 16, 2.

Cranii, Cephalleniæ populi, xxxviii, 28.

Cranon, urbs Thessaliæ, xxxvi, 10; xlii, 64, 65.

Cranonius ager, xlii, 64.

Crantor, captivus e Salluviorum gente, libertati restituitur a C. Sextio, lxi, 2.

Crassus; v. Licinius et Papirius.

Crastinus, centurio, incipit pugnam inter Cæsarem et Pompeium, cxi, 65.—ejus laus et sepultura, 69.

Cratera aurea, donum Apollini Delphos portata, v, 25 et 28.

Craterus, xxxv, 26.

Crates; crate superne injecta, i, 51. — sub crate necari, iv, 50.

Creditori ne debitoris corpus obnoxium esset, lege cautum, viii, 28; vid. Æs alienum, et Nexi.

Cremaste Larissa, opp. Phthiotidis in Thessalia, xxxi, 46.

Cremera, Etruriæ fl. in Tiberim fluens, ii, 49.

Cremona, oppid. Cenomanorum in Gallia Transpad. ad Padum, h. *Cremona:* colonia deducta, xx, 64. — atque inde Gallorum iræ, xxi, 25. — a Gallis incursata, xxviii, 11; xxxi, 10. — in eum redeunt coloni, xxxi, 21; xxxii, 26. — ad Cremonam a L. Furio vincuntur Galli, xxxi, 21. — Cremonæ quod bello dirutum fuerat, restituit L. Valerius Flaccus, consul, xxxiv, 22.—eo coloni deducuntur, xxxvii, 46.

Cremonensium fides in Romanos, xxvii, 10.

Cremonensis cohors, xliv, 40.

Cremonis jugum, pars Alpium, xxi, 38.

Crene, opp. Æolidis, xxxvii, 21.

Crepidæ palliumque Græcorum, xxix, 19.

Crepitus æris ad territandos hostes, xxvi, 5. — in defectu lunæ, ibid.

Creta pluit; vid. Prodigium.

Creta, insula maris Mediterranei, h. *Candia*, xxxiv, 27; xxxvii, 60.

Cretenses, xxiv, 30; xxxv, 28, 29; xxxvii, 39, 40. — pediti Romano parum metuendi, xxxi, 39. — captivos Romanos a Cretensibus frustra repetit Q. Fabius Labeo, xxxvii, 60. — eorum dissidia et bella intestina, xxxvii, 60; xli, 25.— legatos Romam mittunt, pollicentes sagittarios, xliii, 7. — Cretensibus bellum infert Antonius, xcvii, 14. — vincunt Antonium, 15. — eos bello petit Metellus, xcviii, 80.— legatos Romam mittunt, 81.—duræ illis ponuntur conditiones, 82. —

eorum deliberatio, 83.—bellum parant et delectum habent, ib.—vincuntur in Cydoniatarum agro, 84. — multasque urbes amittunt, XCIX, 1. — domantur a Metello, 47.—eos in deditionem accipit Pompeius, ib. — atque ideo infestius tractantur a Metello, 48, 49.— libertatem amittunt, C, 10.

CRETENSES sagittarii, XXXVII, 41; XXXVIII, 21; XLII, 35; XLIII, 7.

CREUSA, mater Ascanii, I, 3.

CREUSA s. Creusis, Thespiensium portus et emporium, oppid. Bœotiæ ad sinum Corinth. XXXVI, 21; XLII, 56; XLIV, 1.

Crinibus matres stratæ templa verrunt, III, 7; XXVI, 9.

CRISPINUS; vid. Quintius.

CRISTA; vid. Nævius.

Cristæ galearum, X, 39.

Cristæ elephantorum, XXXVII, 40.

Cristatæ galeæ, IX, 40; X, 38.

CRITO Berræus, legatus Philippi ad Hannibalem, XXIII, 39.

CRITOLAUS Achæus causa exitii suæ reipublicæ, LI, 56.—Romanos eludit, 57, 58. — populum sibi conciliat, 59. — ejus seditiosa oratio, 61. — ejus rixa cum aliis principibus, 64. — adventu Q. Metelli cognito fugit, LII, 2. — perit, 3.

CRIXUS, fugitivorum dux, XCV, 7. — cum viginti millibus hominum cæditur, XCVI, 1, 2.

CROTO, Croton, Crotona, Bruttiorum oppid., h. *Crotone*, I, 18. — occupatur a P. Cornelio cos. XIV, 5. — capitur, excepta arce, a Bruttiis, XXIII, 30; XXIV, 2, 3; XXIX, 36. — Crotonem colonia civium Romanorum deducta, XXXIV, 45.

CROTONIENSES deficiunt ad Pœnos post cladem ad Cannas, XXII, 61.— abeunt Locros, XXIV, 3. — grave bellum gessere cum Locrensibus, XXIX, 18.

CROTONIENSIS ager, XXIX, 36.—in eo cum Hannibale pugna, XXX, 19.

Cruci adfigunt transfugas suos Romani, XXX, 43. — et servos principes conjurationis, XXXIII, 36.

CRUSTUMERIA, Crustumerium, Crustumium, oppidum Sabinorum, colonia deducta a Romulo, I, 11.— a Tarquinio Prisco capitur, 38.

CRUSTUMINA tribus, XLII, 34.

CRUSTUMINI ad videndam Rom. proficiscuntur, I, 9. — bellum parant ob raptum filiarum, 10.—vincuntur, 11.

CRUSTUMINIS montibus Allia fl. defluit, V, 37.

CRUSTUMINUS ager, XLI, 9, 13.

CTESIPHON, urbs Parthorum regia, CVI, 32.

CUBALLUM, Gallogræciæ castellum, XXXVIII, 18.

Culeo, insutus in pœnam parricidii, LXVIII, 83.

Cultus amœnior in femina suspectus, IV, 44.

CUMÆ, Cyme, Cuma oppidum Campaniæ, h. *Cuma*, II, 9; IV, 44; IX, 19; XXIII, 36; XLI, 16.—Cumas missi ad frumentum comparandum, II, 9 et 34. — Cumis moritur Tarquinius, 21. — Cumæ capiuntur a Campanis, quam urbem Græci tum tenebant, IV, 44. — Cumas it obsessum Hannibal, XXIII, 36. — defenduntur a Graccho, ibid. — a Cumis recedit Hannibal, 37.

CUMANÆ cohortes, II, 14.

CUMANÆ aquæ, XLI, 16.

CUMANIS civitas sine suffragio data, VIII, 14. — Cumani unde originem trahant? 22. — municipes, XXIII, 31. — in Cumanos Campanorum molitiones, 35 - 37. — Cumanis permissum publice latine loqui, eorumque præconibus jus datum vendendi latine, XL, 42.

CUMANUS ager, usque ad Miseni

prom. vastatur ab Hannib. xxiv, 13.

Cuneorum gens, xlviii, 24.

Cuneus, viii, 10. — ut primam frontem æquavit, xxii, 47. — Cuneus Macedonum, phalanx, xxxii, 17.—cuneo pugnant Hispani, xxxix, 31.

Cuneus, promont. Lusitaniæ, h. *Capo de Santa Maria*, xxv, 32, 2; xxviii, 37, 1.

Cuniculi in obsidione, iv, 22; v, 19-21; xxiii, 18; xxxvi, 25.—Cuniculis deprehensis quomodo resistatur, xxxviii, 7.

Cupressea simulacra in ædem Junonis illata, xxvii, 37.

P. Curatius, trib. pleb. accusat duos tribunos militum, v, 11.

Cures, oppidum Sabinorum, h. *Correse* s. *Cureze*, vel *Vescovio*, vel potius *Monte maggiore* ad sinistram ripam amnis *Corese*, i, 18.

Curia, pars populi; in Curias triginta populus a Romuló divisus, i, 13. — curia Faucia, ix, 38. — curiata comitia, v, 52; vi, 41. — curiata lex, v, 46; ix, 38.

Curia Hostilia, i, 30; v, 55; xxii, 55. — igne consumitur in funere P. Clodii, cvii, 22. — jubetur instaurari a Fausto Sulla, et Cornelia appellari, 27. — curia Julia, cxvi, 34.

Curiana villa, frequentata a seniore Catone, xiv, 49.

Curiatii, ex Albanis principibus in collegium patrum lecti, i, 30.—Curiatiorum et Horatiorum, trigeminorum fratrum, certamen, i, 24, 25.— sepulcra Horatiorum et Curiatiorum, ib. — Curiatiorum spolia fixa eo loco, qui Pila Horatia appellatur, 26.

C. Curiatius, tribunus plebis, utrumque consulem in carcerem duci jubet, lv, 2.

P. Curiatius, consul, iii, 32.— decemvir legibus scribendis, 33.

Curio maximus, iii, 7; xxvii, 8. — primus ex plebe maximus curio C. Mamilius Vitulus, ib.

Curio; vid. Scribonius.

M. Curius Dentatus, consul, xi, 19. — ejus res gestæ, 20. — bis in eodem magistratu triumphat, 20.— ejus res magnifica, 22. — ejus ovatio, 29. — secundum consul, xiv, 26. — non respondentem ad nomen in servitutem vendit, 27. — eum aggreditur Pyrrhus, 28. — vincit Pyrrhum, 30, 31, 32.—ejus triumphus pulcher ac magnificus, 34.— tertium consul, 37. — censor, 47. — Anienis aquam in urbem inducit, 48. — insigniora ejus dicta factaque, ib. et 49.

M'. Curius, trib. pleb. xxxii, 7.

M'. Curius de Pyrrho triumphavit, xlv, 38.

Q. Curius movetur senatu, xcviii, 28. — primus Catilinariæ conjurationis index, ciii, 11.

Curricula in circo numerabantur ovis, xli, 27.

Currus; ante currum triumphantis captivi ducebantur, vi, 4. — currus contis ferro præfixis horrens, ab equis, laminis ferreis obductis, tractus, præsidium adversus elephantos, xiii, 38.

Curtius lacus, i, 13; vii, 6.

Curtius Salassa ab Aradiis vivus comburitur, cxxvii, 9.

C. Curtius, cos. iv, 1. — capit parum recte tabernaculum, 7.

M. Curtius, juvenis bello egregius, equo insidens, armatus se in voraginem immittit, vii, 6.

Mett. Curtius; vid. Mettius.

Curulis sella, i, 8. — curules magistratus, v, 41. — eos creari toto quinquennio non patiuntur tribuni plebis, vi, 35. — duos simul unus nec capere potest, nec gerere, xxxix, 39. — curules equi, xxiv, 18.

Cusibi, opp. Hispaniæ Tarracon. xxxv, 22.

Custodia libera, xxiv, 45.

Cutilia s. Cutiliæ oppid. Sabinorum ad lacum et aquas Cutilias, h. *Lago di Contigliano*, xxvi, 11.

Cutina, oppidum Vestinorum, capitur a Romanis, viii, 29.

Cyatidem, arcem Samæorum, in Cephallenia ins. occupant Romani, xxxviii, 29.

Cybele; vid. Idæa Mater.

Cybiosactes; vid. Seleucus.

Cyclades, insulæ maris Ægæi, Archipelagi, xxxiv, 26; xxxvi, 43; xliv, 28, 29. — regio inter Cycladas est ventosissima, fretis alias majoribus, alias minoribus divisa, xxxvi, 43.

Cycliadas, prætor Achæorum, xxvii, 31; xxxi, 25. — Philippi postulationem eludit, xxxi, 25.—princeps factionis trahentium res ad Philippum, expellitur, xxxii, 19. — apud Philippum exsul, 32.

Cydas, dux Gortyniorum Cretensium, jungit se Quintio, xxxiii, 3.

Cydas Cretensis, ex intimis Eumenis, xliv, 24.—per eum tractatæ inter Eumenem et Persea conditiones amicitiæ, 13.

Cydon s. Cydonia, opp. Cretæ, h. *Canea*; unde

Cydoniatæ, Cretæ populi, adversus Gortynios et Gnossios bellum gerentes, xxxvii, 60.

Cylarabis, gymnasium trecentos passus ab Argis, xxxiv, 26.

Cyllene, oppidum Elidis, hod. *Chiarenza*, xxvii, 32.

Cyme s. Cuma, oppid. Æolidis prope Lesbum ins. h. *Foia nuova*, deficit ad Seleucum, xxxvii, 11.

Cymæi, xxxviii, 39.

Cymine, Thessaliæ opp. ab Ætolis capitur, xxxii, 13.

Cynosarges, templum Herculis, gymnasium et lucus Athenis incenditur a Philippo, xxxi, 24.

Cynoscephalæ, tumuli Thessaliæ prope Scotusam, xxxiii, 7. — ibi magna pugna vincitur Philippus, 7-10, 16; xxxvi, 8.

Cynus, navale et emporium Opuntiorum, ex adverso Eubœæ, xxviii, 6.

Cypæra, opp. Thessaliæ, capitur ab Antiocho, xxxvi, 10.

Cyparissia s. Cyparissa et Cyparissiæ, opp. Messeniæ, h. *Arcadia*, xxxii, 21. Vid. not. 9.

Cyphara s. Cypæra, opp. Thessaliotidis in Pindo, xxxii, 13.

Cyprius, vicus Romæ, i, 47.

Cyprus, ins. Asiæ juxta Ciliciam et Syriam, xxxiii, 41. — Cyprum classe missa, Antiochus ea sibi cedi postulat, xlv, 11. — in provinciæ formam redigitur, civ, 65-69.

Cypsela, castellum Thraciæ, occupat Philippus, xxxi, 16.—eo pervenit Manlius, xxxviii, 40.

Cyrenarum regnum testamento regis transfertur ad populum Romanum, lxx, 18. — ejus regni descriptio, 19. — pessimus ibi rerum status, lxxxi, 16. — eorum rempublicam ordinat Lucullus, 18.

Cyrene s. Cyrenæ, caput Cyrenaicæ in Africa, hod. *Ceyret*, pagus Barcæ, xxiii, 10.

Cyretiæ, oppid. inter Estiotas Thessaliæ populos situm, capitur a Romanis, xxxi, 41; vid. et xxxvi, 10, 13; xlii, 53.

Cyrtæi funditores, iidem forte qui Cyrtii, xxxvii, 40.

Cyrtii, gens Mediæ, xlii, 58.

Cyrus, rex Persarum, ix, 17.

Cyrus, filius Mithridatis, ducitur ante currum Æmilii triumphantis, ciii, 48.

Cyssus, portus Erythræorum, xxxvi, 43.

Cytheris, mima, ab Antonio per Italiam, lictoribus præeuntibus, aperta lectica vecta, cxiii, 38.

Cythnus, insula e Cycladibus, h. *Thermia*, xxxi, 15, 45.

Cyziceni terra marique clausi, xciv, 10. — strenue se defendunt, 13. — Proserpina et Minerva eos adjuvisse creditæ, 14.

Cyzicus, pæne insula ad Propontidem in Asia Minori, h. *Artakui*, in qua opp. *Cyzicus* s. *Cyzicum*, hod. *Chizico* aut *Mitabilia* prope *Antaki*, xli, 20. — a Mithridate oppugnatur, xciv, 9.—de ejus expugnatione Mithridates desperat, xcv, 11.

D.

Daci inter auxilia Antonii Actiaco bello, cxxxiii, 86. — habitant ad Danubium, ib. — repulsi submotique a Lentulo, cxxxvi, 51.

Dactyliotheca Mithridatis in Pompeii triumpho translata, ciii, 47.

Dædala, Cariæ castell. hod. *Urlie*, xxxvii, 22.

Dahæ s. Daæ, Nomades in Scythia ultra Hyrcanos et mare Caspium, xxxv, 48, 49. — equites sagittarii, xxxvii, 38 et 40.

Dalmatarum insolentia contra legatos Romanos, xlvii, 21. — eos bello persequuntur Romani, 22, 23. — de iis Metelli triumphus, lxii, 8. — Cæsar Octavianus iis bellum infert, cxxxi, 33. — ejus stratagemate circumventi opprimuntur, 34.—eorum aliarumque gentium motus, cxxxvi, 51. — eosdem cum vicinis subigit Tiberius, cxxxix, 2.

Dalmaticus; vid. L. Cæcilius Metellus.

Damagoras, Rhodiæ classis præfectus, deprimit naves Mithridatis, lxxviii, 21, 22.

Damarata, Damaratus; vid. Demarata, Demaratus.

Damasci varia fata, cii, 58.

Damasippus; v. L. Junius Brutus.

Damio, libertus Clodii, Pompeium obsidet domi suæ, ciii, 127. — L. Novium, trib. plebis, ferro vulnerat, ibid.

Damippus Lacedæmonius, missus a Syracusanis ad Philippum regem, xxv, 23. — capitur a Romanis, ib. — eum redimere studet Epicydes, ibid.

Damiurgi s. Demiurgi, Achæorum magistratus, xxxii, 22; vid. et xxxviii, 30.

Damius, præfectus classis Eumenis, xliv, 28.

Damocles, Argivus adolescens, in libertatem Argos vindicare volens, occiditur, xxxiv, 25.

Damocritus, prætor Ætolorum, Philippo adversus Romanos favet, xxxi, 32. — legatus mittitur ab Ætolis ad Nabin, ut eum concitet ad bellum Romanum, xxxv, 12.—ejus ad T. Quintium superbum responsum, 33. — vivus traditur Romanis, xxxvi, 24. — conjicitur in Lautumias, xxxvii, 3. — se transfigit gladio, 46.

Damocritus, prætor Achæorum, vincit Spartanos, eorumque vastat agrum, li, 30.

Damopheles prodit Romanis Heracleam, xcviii, 15.

Damophili sævitia in servos, lvi, 32, 33. — a quibus cum uxore capitur, 35. — filiæ ejus ob mansuetudinem parcunt servi, ibid. — ipse interficitur, 36.

Damoteles, legatus Ætolorum, xxxviii, 8.

Dantheletæ s. Danthelitæ, Dentheleti, Denseletæ, Denselatæ, in Thracia inter Nestum et Strymonem fl. xxxix, 53; xl, 22.—Dantheletæ

Macedoniam infestant, cxxxvi, 51.

Danubii accolæ, lxii, 60, 62; civ, 18.

Daorseis, populis Illyrici, immunitas data, xlv, 26. — eorum agros vastant Dalmatæ, xlvii, 13.

Daphne, vicus Syriæ prope Antiochiam ad Orontem fl. xxxiii, 49.

Dapyx, Getarum regul. cxxxv, 2.

Darda, Epirotarum prætor, xxix, 12.

Dardani in Dardania, parte Mœsiæ superioris, h. *Servie* et *Belgrad*, xxvi, 25; xl, 30. — populantur Macedoniam, xxvii, 33. — iis infert bellum Philippus, xxviii, 8. — pollicentur Romanis auxilia adversus Philippum, xxxi, 28. — male mulctantur, 43. — pugnant et cedunt confertim, ib. — cæduntur a Philippo, xxxiii, 19. — gens infestissima Macedoniæ, xl, 57. — bellum eos inter et Bastarnas, xli, 23. — vincuntur a Scribonio, xcv, 1.

Dardanum, promontorium et oppidum Troadis ad Hellespontum, xxxvii, 9, 37. — donatur libertate, xxxviii, 39.

Darius, rex Persarum, mulierum ac spadonum agmen trahens, præda verius quam hostis, ix, 7.

Darius, filius Mithridatis, ducitur ante currum Pompeii triumphantis, ciii, 48.

Darsa, Pisidiæ opp. xxxviii, 15.

Dasius Altinius Arpinus, proditor, vincitur a Romanis, xxiv, 45. — ejus familia comburitur ab Hannibale, ib.

Dasius Brundusinus prodit Hannibali Clastidium vicum, xxi, 48.

Dasius, Salapiæ princeps, favet Hannibali, xxvi, 38. — eum de proditione appellat Blasius, ib.

Dassarenses forte iidem qui Dassaretii sive Dassaretæ, in Illyrico Macedonico, xxvii, 32; xlv, 26. — eorum fines populatur P. Sulpicius, xxxi, 33. — Dassaretiorum Pirustis immunitas data, xlv, 26.

Dassaretiorum vici, xxvii, 32. — castella, xlii, 36.

Daulis, opp. Phocidis, xxxii, 18.

Debitoris corpus ne obnoxium esset creditori, lege cautum, viii, 28; v. Æs alienum et Nexi.

Deceates seu Deciates, Liguriæ populi, xlvii, 29. — victi, se fidei permittunt Romanorum, 31.

Decem principes coloniarum et municipiorum, xxix, 15, 4.

Decembribus Idibus consulatus initus, iv, 37. — et census habitus, xliv, 16.

Decemviri legibus scribendis sine provocatione creati, iii, 32. — decem tabulas legum ferunt, 34. — novi creantur, 35. — hi inpotentes et crudeles, 36, 37. — alterum privati imperium retinent, 38. — senatum per præconem in curiam vocant, ib. — delectum habent, 41. — coguntur se magistratu abdicare, 54. — sacrosancti, 55. — Claudio et Oppio in carcere mortuis, cæteri in exsilium mittuntur, eorumque bona publicantur, 58.

Decemviri sacrorum, iii, 10, 6. — partim ex plebe, partim ex patriciis, vi, 37, 42. — inspiciunt libros Sibyllinos, iii, 10, 6; vii, 27; xxi, 62; xxii, 1, 9, 36, 57; xxv, 12; xxxi, 12; xxxiv, 55; xxxv, 9; xxxvi, 37; xli, 26; xliii, 13. — antistites Apollinaris sacri, x, 8. — majoribus hostiis sacrificant, xxii, 1. — Græco ritu sacra faciunt, xxv, 12. — supplicationem indicunt, xxxix, 46, 4; xl, 37. — ex libris fatalibus et precationes edunt, et quibus diis quibusque hostiis sacrificetur, xxi, 61; xl, 45; xli, 21, 8. — coronati laurea prætextatique, sequuntur Vir-

gines in sacrificio Junonis, XXVII, 37. — verba præeunt in voto concipiendo, IV, 21; XLI, 21; XLIII, 13.

Decemviri agris inter veteranos milites dividendis creati, XXXI, 4, 49.

C. DECIANUS, tribunus pleb. ob verba quædam incommodiora damnatur, LXIX, 49.

DECIDIUS Saxa, legatus triumvirorum, adversus Brutum in Macedoniam præmittitur, CXXII, 51. — prælio victus a Labieno, sibi manus infert, CXXVII, 11.

Decima prædæ Apollini data, V, 23.

Decimatio, I, 26, 6; II, 59. — militum, XCVI, 41; CXXXI, 35.

C. DECIMIUS Flavus, tribun. militum, XXVII, 14. — ejus insigne factum, ibid.

C. DECIMIUS Flavus prætor creatur, XXXIX, 32. — sortitur jurisdictionem urbanam, 38 — moritur, ibid. 39.

C. DECIMIUS, legatus, XLII, 35. — prætor, XLIII, 13. — sortitur jurisdictionem peregrinam, 17. — legatus ad finiendum inter Antiochum et Ptolemæum reges bellum, XLIV, 19.—ejus apud Rhodios moderatio, XLV, 10.

C. DECIMIUS deserit Cercinnam, CXIV, 17.

L. DECIMIUS, legatus, XLII, 37. — captarum pecuniarum a regibus Illyriorum suspicione infamis, 45.

M. DECIMIUS, legatus, XLII, 19.

NUM. DECIMII Samnitis interventu restitutum prælium, XXII, 24.

DECIUS Jubellius, trib. militum, præsidio firmat Rhegium, XII, 27. — ejus scelere Rhegium, trucidatis ejectisque oppidanis, occupatum, 28-30. — ejus cæterorumque perfidorum pœna, 31, 32.— qui oculis suis superstes vixerat in carcere manus sibi infert, XV, 3. Vide etiam XXVIII, 28.

DECIUS Magius; vid. Magius.

M. DECIUS, trib. plebis, IX, 30.

P. DECIUS Mus, quinquevir mensuarius creatus, VII, 21.— tribunus militum, 34. — eximit ingenti periculo Romanas legiones, ibib. et 35, 36. — donis militaribus ornatus a consule, 37. — duas a militibus coronas obsidionales accipit, ibid. — consul, VIII, 3. — ejus somnium, 6. — ei immolanti parum læta exta apparent, 9. — se devovet pro populo Romano Quiritibusque, ibid. — in mediis hostibus moritur, ibid. —ejus corpus postero die inventum inter maximam hostium stragem, coopertum telis, 10. — ei funus celebrat T. Manlius, consul, ibid.

P. DECIUS Mus, consul, IX, 28, 29. — legatus, 40. — cos. iterum, 41.—ejus in Etruria res bene gestæ, ibid. — magister equitum, 44. — censor, 46. — ejus oratio pro lege de augendo numero sacerdotum, X, 7, 8. — pontifex creatur, 9. — tertium consul, 14. — ejus res gestæ, ib. et 15. — proconsul Samnitium exercitum expellit finibus, 16. — tres urbes in Samnio capit, 17, 18, 20. — quartum consul, 22. — ejus contentio cum Fabio collega de provinciis, 24. — cum eo ad bellum proficiscitur, 26. — pro exercitu Romano se Diis Manibus devovet, 28. — equum in Gallos concitans, interficitur, 29.

P. DECIUS Mus, consul, XIII, 36. — metus in Epirotarum exercitu, ne se ille patris avique exemplo devoveat, ibid. et 37; vid. et 42.

P. DECIUS Subulo triumvir deducendis Aquileiam colonis, XLIII, 17.

P. DECIUS, legatus, XLV, 3.

P. DECIUS, tribunus plebis, accusat L. Opimium ob cædem Grac-

chi, LXI, 49.—ejus oratio, 50, 57.—prætor coercetur a Scauro consule, LXII, 26.

Decumæ frumenti exactæ, XXXVI, 2; XXXVII, 2, 50.

Decumana porta castrorum, III, 5; X, 32.

Decumani seditionem moventes, a Cæsare ad obsequium rediguntur, CXIII, 49. — recusantem sequuntur Cæsarem, 50.

Decuriæ decem, in quas distributi sunt centum Patres post obitum Romuli, I, 17.

Decuriatus s. descriptio equitum in decurias, XXII, 38.

Decurio equitum, IV, 38.

Decuriones in navibus, XXVIII, 45.

Decursio exercitus, XXIII, 35; XXIV, 48; XXVI, 51; XXIX, 22; XXXV, 35; XL, 6, 47.— circa rogum tumulumve, XXV, 17.

Dedicatio templi consulis est, aut imperatoris, IX, 45. — centurioni primi pili data, II, 27; vid. ad I, 55, 3.

Dedita urbs diripi non debet, XXXVII, 32; vid. Fides. — omnia divina humanaque a suspectis, XXVIII, 34.

Dediti triumphati ac venditi, VII, 27.

Deditionis formula, I, 38; VII, 31; XXVIII, 34.

Defectio lunæ; vid. *Eclipsis*.

DEJOTARUS, e media cæde Gallogræcorum tetrarchici generis sexaginta, qui conjuraverant in Mithridatem, elapsus expellit Eumachum præfectum Mithridatis, LXXXII, 38. — eumdem rursus magna clade adficit, XCIV, 21. — ei Pompeius dat Armeniam Minorem, CII, 7.—ejus dictum in Crassum, CVI, 17. — relicto regno, cum omnibus copiis suis Ciceroni auxilium fert, CVIII, 39. — et Pompeio, CXI, 8. — cum Pompeio victo fugit, CXII, 7, 8, 9. — ei deprecanti ignoscit Cæsar, CXIII, 9. —Armeniam sibi ablatam suo Marte recuperat, CXIX, 9.

DELDON, Bastarnarum rex, occiditur a Crasso, CXXXIV, 5.

Delectus, II, 55; III, 67; IV, 1, 31. — a tribunis plebis impediri solet, ut quæ velint a Patribus extorqueant, II, 43, 44; III, 11, 15, 20, 25, 30; IV, 1, 6, 55; VI, 27, 31, 32. — non ex toto passim populo habitus, IV, 46. — juniorum a Camillo habitus, ita ut seniores quoque in verba sua juratos centuriaret, VI, 7. — sine vacationibus habitus, VII, 28. — a tribunis militum, XLII, 32, 33.—voluntariorum, IX, 10. — omnis generis hominum, X, 21. — in et ex agris, pagis, foris et conciliabulis, XXV, 5.—servorum, XXII, 57; XXIII, 14. — facinorosorum et judicatorum pecuniæ, XXIII, 14. — capite censorum, LXVI, 8. — difficulter habitus, XIV, 27; XXV, 5; XLII, 32; XLIII, 16; XLVIII, 14; LV, 1-2. — ex lege sacrata habitus, in quo vir virum legit, et milites Volscorum Samnitiumque horrendo ritu adiguntur sacramento, IV, 26; IX, 39; X, 38. — de delectu censorum edicta, XLIII, 14. — de delectibus vid. et XXII, 37, 38; XXIV, 11; XXVI, 35; XXVII, 38. — Delectibus adversæ leges abrogantur, LXIV, 56.

DELIUM, urbs Bœotiæ, XXXI, 45. — et Apollinis templum, imminens mari, XXXV, 50, 51. — ejus templi religio, ibid.

DELMINIUM oppidum, captum a Romanis, XLVII, 23.

DELPHI, in media Parnassi parte et templum in ejus vertice, hodie *Castri*, XLII, 15, 4.—umbilicus terrarum orbis, XXXV, 18, 2; XXXVIII, 48. — medius umbilicus Græciæ,

XLI, 23. — Delphos petit Æmilius Paullus, XLV, 27. — spoliaverunt Galli, XXXVIII, 48; XL, 58. — eo missi regis Tarquinii liberi portenti causa, I, 56. — idem rursus factum, durante Veiorum obsidione, V, 15, 16; XXII, 57; XXIII, 11. — legati, ad donum ex præda portandum, missi, V, 28; XXVIII, 45.

DELPHICUM oraculum; vid. Oraculum.

DELTA, insula haud procul Alexandria descripta, CXII, 79.

Delubra Deorum, VIII, 33; vid. Ædes et Templum.

DELUS, una Cycladum in mari Ægæo, h. *Delo, Delos, Deli, Dilli, Sdili*, XXXIII, 30; XXXVI, 42; XLIV, 28; XLV, 10. — Delon aris insignibus et statuarum copia exornat Antiochus Epiphanes, XLI, 20. — ejus insulæ templique sanctitas inviolatos præstat omnes, XLIV, 29. — augustissimum ibi et celeberrimum templum, XLII, 12. — Delus diripitur a Metrophane, præfecto Mithridatis, quum sine muris et præsidio, ad id tempus sacrorum veneratione defensa fuisset, LXXVIII, 38.

DEMARATA, filia Hieronis, uxor Andranodori, stimulat maritum ad retinendam tyrannidem, XXIV, 22. — occiditur, 25.

DEMARATUS Corinthius, Lucumonis pater, I, 34.

DEMETRIACUS sinus, forte idem Pagasæus, vid. Demetrias, h. *Golfo d'Armiro*, s. *die Bay von Demetrias*, XXVIII, 5.

DEMETRIAS, urbs Thessaliæ ad mare, condita a Demetrio Poliorceta, transductis eo incolis Pagasarum, forte h. *Armira*, XXVII, 32; XXVIII, 5, 7 et 8; XXXI, 24, 46; XXXVI, 20; XXXIX, 23; XL, 24; XLII, 67, XLIV, 12, 13 et 24. — una e compedibus Græciæ, XXXII, 37. — occupatur ab Ætolis, XXXV, 34. — se dedit Philippo, XXXVI, 33.

DEMETRIUM Phthiotidis ad Amphrysum fl. XXVIII, 6.

DEMETRIUM, portus Samothraciæ, XLV, 6.

DEMETRIUS Pharius, XX, 27. — ejus improbitate bellum cum Illyriis instauratum, 56. — se ad obsidionem parat et strenue se defendit, 59. — præsens ejus in ancipiti discrimine consilium, 61, 62. — ad Philippum profugit, 62. — ad eum deposcendum legati missi, XXII, 33.

DEMETRIUS, Philippi Macedoniæ regis pater, XXXI, 28.

DEMETRIUS, filius Philippi, XXXIII, 13. — obses a patre datur Romanis, 30. — ante currum triumphalem T. Quintii ducitur, XXXIV, 52. — patri redditur, XXXVI, 35. — remittitur a patre Romam ad purganda crimina, XXXIX, 35. — defendit patrem, 47. — in ejus honorem senatus multa condonat Philippo, ibid. — redit in Macedoniam, 53. — ejus cum Perseo fratre majore comparatio, ibid. — cum eodem discordiæ, ibid. — prava Persei in Demetrium consilia, XL, 5. — Demetrius fit suspectus Philippo, ibid. — ludicri certaminis victor, 6. — eum apud patrem accusat Perseus, 8. — Demetrius sese oratione defendit, 12. — meditatur fugam, 23. — fictæ dolo Persei ad eum perdendum T. Quintii literæ, ibid. et 24. — iterum accusatus a fratre, jussu patris interficitur, ib. — ejus innocentiam Philippus agnoscit, 54, 55. — et desiderio multum angitur, 56.

DEMETRIUS, Seleuci filius, obses Romæ, XLI, 24. — Ptolemæo Philometori Romam venienti, obviam procedit, XLVI, 21. — ad recuperandum Syriæ regnum se adjuvari ab senatu petit, 24. — at frustra,

25. — ipse se ad id accingit, 33. — instigatur a Diodoro, 34.—profugit ex urbe, 35. — occupat regnum Syriæ, 39. — Andriscum Romam mittit, XLVIII, 9. — ejus vitia, L, 12.— interficitur in prælio, 13.

DEMETRIUS, Demetrii filius, a patre cum Alexandro Bala bellum gerente, apud hospitem Gnidium deponitur, LII, 38. — post patris mortem bellum movet, ibid. — a Ptolemæo Philometore juvatur, 41. — et rex Syriæ constituitur, 46. — cognomine Nicatoris ornatur, 47. — ingratus in Ægyptios, ib. — ejus segnities et fastus, 49. — Myrinen meretricem amat, 50. — a Lasthene ad sævitiam impellitur, 51. — a Diodoto superatus, Seleuciam confugit, 55. — Parthis infert bellum, LIII, 13. — a Parthis capitur, 16. — ab iisdem, fratrem ejus Antiochum Sideten metuentibus, in regnum remittitur, LIX, 60. — Ægyptum bello petit, LX, 50. — Syri ab eo deficiunt, 52. — ejus clades et mors, 53.

DEMETRIUS Eucærus, Grypi filius, cum Antiocho Pio contendit de regno Syriæ, LXX, 63 vid. et 66.

DEMETRIUS Phalereus colligit libros in Bibliothecam Alexandrinam, CXII, 44.

DEMETRIUS, Pompeii libertus præpotens apud patronum, CII, 68, 69.

DEMIURGI; vid. Damiurgi.

DEMOCHARES, Sex. Pompeii libertus, bene pugnat adversus classem Cæsaris, CXXVIII, 13. — præficitur classi Pompeianæ, 15. — ejus prætoria navis capitur, 16.

DEMOCRATES, præfectus classis Tarentinæ, XXVI, 39; XXVII, 15. — fortiter pugnans cadit, 16.

Denarius nummus, VIII, 11, et XXXIV, 50, 2. — denarii quando primum Romæ cusi, XV, 6. — denariorum militibus a ducibus triumphantibus divisorum prima mentio, XXXVII, 59.

DENTHELETÆ; vid. Dantheletæ.

DERBANI, populi, in potestatem Cæsaris Octaviani veniunt, CXXXI, 52.

DERCETO, Edessæ culta, CVI, 20.

DESUDABA, urbs Mædicæ in Thracia, XLIV, 26.

Desultorum, binos trahentium equos, dexteritas, XXIII, 29; XLIV, 9.

Devovere licet consuli, dictatori et prætori, non utique se, sed quem velit legionarium militem, VIII, 10. — si is non moritur, quid faciendum, ib.—devovere se alicui in societatem omnis fortunæ, atque etiam mortis, usitatum apud Hispanos, XCI, 5.—multa millia devota in has leges Sertorio, 6.

Devovent se primores Romanorum adventantibus Gallis, V, 41 — Curtius, VII, 6. — Decii, VIII, 9; X, 28.

DEURIOPUS, Pæoniæ regio, XXXIX, 53, not. 6.

DEXAGORIDAS, proditurus Romanis urbem Gythium, interficitur a Gorgopa, XXXIV, 29.

Dextra sinistraque non ab hostium, sed historicorum parte designata, XXI, 31, 9. — dextras hostium amputare et Diis dedicare, apud Numantinos solitum, LV, 13.

DIÆUS Megalopolitanus, prætor Achæorum, pecunia corruptus a Menalcida, LI, 29. — legatus Romam mittitur, 30.—decipit Achæos, ibid. — exercitus dux in locum Critolai, LII, 5. — ab ejus factione pacis hortatores violantur, 8.—vincitur a Romanis, 14. — conjugem interficit, seseque veneno necat, ib.

DIALIS flamen, I, 20. — ei unam noctem extra urbem manere nefas, V, 52. — jure sacerdotii ingreditur senatum, XXVII, 8.—jurare in leges

non potest, xxxi, 50. — flaminio abit, quod perperam dedit exta, xxvi, 23. — capitur et inauguratur a Pontifice maximo, xxvii, 8. — Dialis flamen, post mortem L. Merulæ nullus per septem et septuaginta annos, lxxx, 44. — Dialis apex, vi, 41. — Diales olim flamines, nunc consules, jocus Ciceronis, cxvi, 12.

Dianæ ædes vota, xxxix, 2. — dedicata, xl, 52. — munita, lxi, 25. — lucus, xxvii, 4. — templum in Aventino, i, 45. — Abydi, xxxi, 17. — Heracleæ, xxxvi, 22. — Aulide, xlv, 27. — Dianæ insignis magnitudinis bos immolatur, i, 45. — lectisternium ponitur, v, 13; xxii, 10. — festum per triduum agitur Syracusis, xxv, 23. — Ephesiæ, i, 45. — Dianæ Amarynthidis sacrum anniversarium Eretriæ, xxxv, 38. — Dianæ, quam Tauropolon vocant, fanum Amphipoli, xliv, 44. — Dianæ Persicæ armentum peculiari, nota insigne et humanis usibus exemptum xcviii, 33.

Dianium, i, 48.

Dibapha Tyria primus usus P. Lentulus Spinther, cii, 46.

Dicæarchi Platæensis rogatio, xxxiii, 2.

Dicæarchus, xxxviii, 10. — Ætolorum legatus, mittitur ad Antiochum, ut eum concitet ad bellum Romanum, xxxv, 12. — eum sibi dedi postulat M'. Acilius Glabrio, consul, xxxvi, 28.

Dictator Albanorum, i, 23. — Tusculi, iii, 18; vi, 26. — Pœnorum, xxiii, 13.

Dictator primus quis Romæ fuerit non satis constat, ii, 18. — sine provocatione, ii, 29; iii, 20. — dicitur fere Romæ, et non nisi a consule, iv, 31. — eam religionem exemere augures consulti, iv, 31. — silentio dicitur et medio noctis, quo tempore auspicia habentur, viii, 23, 12; ix, 38. — non extra Italiam seu Romanum agrum dici potest, xxvii, 5. — dicitur a consule, is quem populus jussit, xxvii, 5. — sine magistro equitum, xxiii, 22, 23. — dictus ex senatusconsulto, iv, 46. — absens, v, 46; viii, 23; xxvii, 5. — e consularibus, ii, 18. — prodictator a populo dictus, xxii, 8, 31. — belli causa dictus, iv, 26; vii, 9, 11. — ludorum causa, viii, 40. — clavi figendi causa, vii, 3; viii, 18; ix, 28. — comitiorum causa, viii, 23; ix, 7; xxv, 2. — feriarum constituendarum causa, vii, 28. — quæstionibus exercendis, ix, 26. — dictus a consulibus in castris, misso eo senatusconsulto, vii, 21; viii, 23; ix, 38; xxv, 2; xxvii, 2; v, 29; xxix, 10. — primus de plebe, vii, 17. — consulem ad se venire jubet sine lictoribus, xxii, 11. — dictatoris edictum pro numine observatum, viii, 34. — imperium invictum, vi, 16; viii, 34. — semestre, iii, 29; ix, 34; xxii, 31. — sed non nisi rei gerendæ causa creati, xxiii, 23.

Dictatori nefas equo uti sine permissu populi, xxiii, 14. — ei cum magistro equitum æquatum imperium, xxii, 26. — mulctam ei dictam quidam parum probabiliter scripsere, vi, 38. — de eo dicendo concertatio, iv, 56; xxvii, 5. — provocatum ad populum a dictatore, viii, 33. — duo dictatores tempore uno, xxii, 27; xxiii, 22, 23.

Dictatura semestris, iii, 28; ix, 34. — post centum et viginti annorum intervallum revocata, et nullum ad finitum tempus data Sullæ, lxxxix, 8. — eodem modo et jure decreta Cæsari, cxvi, 8. — in perpetuum e republica sublata, 115.

Dictynneum, locus prope Spartam, xxxiv, 38.

Didas, præfectus Pæoniæ, prodit Perseo arcana consilia Demetrii, xl, 23. — occidit Demetrium, 24; vid. et xlii 51 et 58.

C. Didius navale prælium committit cum Varo, cxv, 41. — insequitur fugientem Cn. Pompeium juvenem, 59. — occiditur a Lusitanis, 61.

T. Didius de Scordiscis triumphat, lxiii, 29. — consul, lxx, 1. — rem bene gerit in Hispania, 15, 31. — ejus illaudatum stratagema, 32. — triumphat, 36.

Dido profuga peninsulam, ubi Carthago post condita, tenet, xvi, 1. — moritur, 2.

Dies Alliensis unde dictus, vi, 1. — dies comitiales, iii, 11. — religiosi, vi, 1. — festi profestique, v, 25; xxxiv, 3. — nefasti fastique facti a Numa Pompilio, i, 19; vi, 1, 7. — diei partes, xxv, 9, 8.

Dii cælestes, inferi, x, 28. — Hospitales, xxxix, 51. — Indigetes, viii, 9. — Manes, viii, 6, 9; x, 28. — Penates, i, 1. — præsides urbis Romæ, iii, 7. — sociales, iii, 18; xl, 22. — præsentes juvant, i, 12, 6. — Dii non alii, nisi Romani, et more patrio, colendi, iv, 30; xxv, 1. — mœnia Veientium deserturi, v, 15. — fortunam nimiam invident hominibus, x, 13, 5. — colentes urbem, lacus, lucos, xxxi, 30, 4. — deorum cultus ne mortis quidem metu desertus, v, 46. — deorum evocandorum ex urbe hostilis mos, v, 21. — e sede sua in aliam transferendorum ritus ac religio, 22. — forma amplior augustiorque humana, i, 7. — negligentia et contemptus ætate Livii, iii, 20; x, 40. — Diis templa in ipso discrimine vovendi mos, x, 42 et passim. — iis ipsis tribuuntur magna eis insolita, xxvi, 48, 1.

Sex. Digitius, socius navalis, post Carthaginem novam captam, certat de murali corona cum Q. Trebellio, xxvi, 48.

Sex. Digitius, prætor, xxxiv, 42. — sortitur Hispaniam citeriorem, 43. — parum scite aut fortunate rem gerit in eadem Hispania, xxxv, 1, 2. — legatus, xxxvii, 4.

Sex. Digitius, legatus in Macedoniam, xli, 22. — ad frumentum classi exercituique coemendum in Apuliam mittitur, xlii, 27. — trib. militum, xliii, 11.

Dimalum expugnat L. Æmilius, xx, 59; xxix, 12.

Dinarchus, Niciæ filius, amicus Pyrrhi, xiv, 24.

Dinarchus, præfectus equitum gentis Ætolorum, xliii, 24.

Diniæ, urbs Phrygiæ, xxxviii, 15.

Dino, princeps Rhodiorum, xliv, 23, 29. — deditur Romanis, xlv, 22.

Dinocrates, præfectus Philippi, fugit, xxxiii, 18.

Dinocrates, prætor Messeniorum, xxxix, 49.

Dinomenes, custos corporis Hieronymi, in eum conjurat, et sociis ad eum interficiendum aperit viam, xxiv, 7. — Syracusis prætor creatur, 23.

Dio, princeps legationis Alexandrinæ, adversus Ptolemæum Auleten, civ, 75. — occiditur Romæ, 76.

Dio Cassius, Cæsarem Octavianum excusans, refellitur, cxx, 42, 43.

Diocles, princeps Ætolorum, occupat Demetriadem, xxxv, 34.

Diodorus, præfectus Amphipolis, xliv, 44. — ejus ars, ibid.

Diodotus Apamensis, præfectus urbi Antiochenæ ab Alexandro Bala, lii, 38. — Alexandri filium reducit, pulso Demetrio, 54. — Jona-

thanem occidit LV, 35. — mox Antiochum puerum, Syriæ regem, 36. — ipse regnum invadit, 37. — Tryphonis cognomen sibi adsciscit, ibid. — superbia et luxu militum animos abalienat, LVII, 36. — vincitur ab Antiocho Sideta, 37. — ejus interitus, 38.

DIOGENES Stoicus, legatus Atheniensis, XLVII, 24.

DIOMEDIS argivi campi, sæpe campi Diomedis dicuntur, XXV, 12, 6.

DIONYSII, Siciliæ tyranni, superbia, XXIV, 5. — vox, 23. — per dolum cepit arcem Crotonis, XXIV, 3, 6.

DIONYSIUS historicus, XIII, 9.

DIONYSODORUS, legatus Attali, XXXII, 32.

DIOPHANES, prætor Achæorum, leniter castigatur a T. Quintio legato, XXXVI, 31. — missus in auxilium Attalo, Syros ab obsidione Pergami abscedere cogit, XXXVII, 20, 21. — legatus mittitur Romam, XXXVIII, 32.

DIOPHANES Mitylenæus, præcipuus auctor Ti. Graccho ferendæ agrariæ legis, LVIII, 9.

DIOPHANTUS, dux Mithridatis, LXIII, 49.

DIOXIPPUS Athenas defendit adversus Philippum, XXXI, 24.

DIPYLON Athenis, XXXI, 24.

Diræ populi in Philippum a Diis exauditæ, XL, 5.

Diribitorium, CXL, 26.

Disciplina militaris a T. Manlio sancita filii sanguine, VIII, 7. — defensa a Papirio dictatore, 34, 35. — jam inde ab initiis Urbis tradita per manus, IX, 17. — servat exercitum Romanum, XVI, 51. — Disciplinæ militaris exercitus Scauri exemplum, LXII, 53.

Discordia ordinum venenum urbis Romæ, III, 67.

DITALCO, proditor audax Viriathi, LIV, 22.

Diti patri ludi facti ad Terentum, XLIX, 7.

Diverbia, VII, 2.

DIVI Novensiles, VIII, 9.

Divitiæ habebantur dena millia gravis æris, IV, 45. — divitiæ corrupere imperium Romanum, Præf. XXXIV, 4; XXXIX, 6.

Divortium primum Romæ, XX, 21.

DIUM, urbs Macedoniæ maritima, XXVI, 25, XXXIII, 3; XLII, 38; XLIV, 2 sqq. — non magna, sed munita egregie, et exornata publicis locis multitudine statuarum, XLIV, 7. — ex ea turbam amicorum Alexandri transfert Romam Metellus, LII, 22.

DODONÆI Jovis sortes, in urbe Molossorum in Epiro, hodie *Paramythia*, VIII, 24.

DOLABELLA; vid. CORNELIUS.

Dolabræ ad proruendum vallum, IX, 37. — dolabra refringendæ portæ, XXVIII, 3.

DOLICHE, opp. Maced. aut Thessaliæ deditum Perseo, XLII, 53; XLIV, 2.

Dolium Ambracensium in cuniculo, XXXVIII, 7.

Dolon, anterius minimumque velum, erigitur in celeri fuga, XXXVI, 44, 45; XXXVII, 30.

DOLOPES in Thessalia ad Epirum et Pindum pronuntiantur liberi, XXXIII, 34. — recipiuntur armis a Philippo, XXXVI, 33. — deficiunt ad Ætolos, XXXVIII, 3. — a Perseo, Philippi filio, oppugnantur, 5. — a Macedonibus devastantur, 8. — totam gentem sub jus judiciumque suum cogit Perseus, XLI, 23. — ob cædem Euphranoris præfecti a Perseo puniuntur, XLII, 41.

DOLOPIA, XXXII, 13; XXXVI, 33; XXXVIII, 8; XXXIX, 26.

CN. DOMITIUS, consul, VIII, 17.

C. *sive potius* Cn. Domitius Cn. F. Calvinus, ædilis curulis, x, 9.

Cn. Domitius, xii, 1. — vincit Gallos, 4. — censor, xiii, 35. — primus e plebe lustrum condit, ibid.

Cn. Domitius Ahenobarbus, ædilis plebis, xxxiii, 42. — creatur prætor, xxxiv, 42. — sortitur juris dictionem urbanam, 43. — creatur consul, xxxv, 10, 20. — ei se dedunt Boii, 22, 40. — creatus proconsul, xxxvi, 37.

Cn. Domitius Ahenobarbus, oppido adolescens, in locum Q. Fulvii Flacci sufficitur pontifex, xlii, 28. — legatus in Macedoniam, xliv, 18. — urbis, xlv, 17. — consul, xlvi, 29.

Cn. Domitius Ahenobarbus, cos. lx, 79. — ejus in Gallia res egregie gestæ, lxi, 4. — ad eum Bituiti regis legatio, 5. — bello petit Allobroges, eosque vincit, 8, 9, 10. — ejus fraude capitur Bituitus Arvernorum rex, 47. — via ab eo munita in Gallia, 72. — tropæum structum, ibid. — elephanto vectus provinciam lustrat, ibid. — triumphat, 73. — censor severe exercet censuram, lxii, 27.

Cn. Domitius, filius superioris, Ahenobarbus, diem dicit Junio Silano, lxvii, 54. — ejus Scaurum accusantis, eximium factum, 55. — adhuc tribunus plebis, creatur pontifex maximus, ib. — ejus lex de sacerdotiis, 56. — creatur consul, lxx, 17. — censor, 37. — ejus cum Crasso collega certamen, 39. — socios urbem petentes avertit, lxxi, 30.

Cn. Domitius Ahenobarbus, a Sulla proscriptus, in Africa milites conscribit, lxxxix, 18. — ejus prælium cum Pompeio, 20. — vincitur et cadit in pugna, 21.

Cn. Domitius Ahenobardus, socius conjurationis contra Cæsarem, cxvi, 42. — mittitur ad Brutum a Cassio cum quinquaginta navibus unaque legione, cxxiii, 7. — post pugnam Philippensem, semetipso contentus auctore, cum classe mare Ionium obtinet, cxxv, 13. — Ad Antonium se applicat, cxxvi, 32; cxxvii, 16. — consul, civilium certaminum experientia cautior, modeste agit, cxxxii, 1. — proficiscitur ad Antonium, 2. — suadet ei, ut Cleopatram in Ægyptum remittat, 3. — ad Cæsarem transit, 31. — moritur, 32.

Cn. Domitius, M. F. Calvinus, accusatur ambitus, cvi, 22. — consul, cvii, 15. — factiones et ambitum candidatorum coercere studens, vulneratur, 16. — a Cæsare mittitur cum copiis in Macedoniam, cxi, 30. — ejus castris sua opponit Scipio, 42. — insperatum ejus periculum, et insperata salus, 54. — Asiam obtinens, mittit legionem unam ad auxilium Cæsari in Ægyptum, cxii, 67. — vincitur a Pharnace, 87-90. — ad Tisdrum manere jubetur a Cæsare, cxiv, 40. — magister equitum designatur a Cæsare, cxvi, 20. — cos. iterum, cxxvi, 15. — ejus severitas prodest ad victoriam, cxxvii, 51. — triumphat, cxxx, 31.

L. Domitius opprimitur ab Hirtuleio, xc, 28, 29.

L. Domitius Ahenobarbus, quæstor, disjicit agmen factiosorum, c, 2. — ædilis venationem in circo dat, ciii, 42. — ejus inimicitiæ cum Cæsare, civ, 39. — candidatus consulatus, vi excluditur, cv, 5, 7. — consul, 62. — ejus et collegæ turpis pactio cum Memmio et Cn. Domitio, candidatis consulatus, cvi, 23. — successor Cæsari datus, cix, 36. — Corfinii obsidetur a Cæsare,

57-63. — de fuga cogitat, 64. — venenum a medico petit, et soporiferam pro veneno potionem accipit, 66. — incolumis dimittitur a Cæsare, 67. — occupat Massiliam, cx, 8, 9. — profugit, 40. — Pompeium *regem regum* et *Agamemnonem* vocat, cxi, 57. — contendit de pontificatu maximo, quem Cæsar gerebat, 58. — in pugna Pharsalica sinistrum cornu cum Pompeio tenet, 62. — occiditur, 70.

L. Domitius jussu Marii junioris occiditur a Damasippo, lxxxvi, 5.

L. Domitius Cn. F. L. N. Ahenobarbus, consul, cxxxvi, 47.

Dona militaria; vid. Miles. — Dona Legatis data; vid. Lautia et Legatus.

Donuca, mons Thraciæ, xl, 58.

Dorimachus, princeps Ætolorum, xxvi, 24.

Doris pars Græciæ propr. ad Pindum et OEtam, xxviii, 7. — Doridis oppida (potius Phocidis), Tritonon et Drymas, capit Philippus, ibid.

Doriscon seu Doriscus, castellum Thraciæ, xxxi, 16.

Dorulacus, dux Boiorum, xxxiv, 46.

Dorylaus cum novo exercitu a Mithridate mittitur ad Archelaum, lxxxii, 26, 27. — primo ferox adversus Sullam et Romanos, mox mutat sententiam, ibid.

Drachma, xxxiv, 50, 2.

Drapes novas in Gallia turbas concitat, cviii, 21, 22. — victus inedia se conficit, 27.

Draudacum, castellum frequens Penestarum in Illyrico Græco seu Maced. xliii, 19.

Drepana seu Drepanum oppid. et prom. Siciliæ occidentale, hodie *Trapani*, xxviii, 41. — Drepanum abest a Lilybæo passuum 15000, xix, 18. — pugna ad Drepanum, in qua vincitur P. Clodius, 18-22. — Drepanum obsidetur a Romanis, 37, 54.

Dromades ante equitatum Antiochi, xxxvii, 40.

Dromichætes a Mithridate cum Thracum auxiliis missus ad Archelaum, lxxxi, 14.

Dromos, campus ad Lacedæmonem, xxxiv, 27.

Druentia fl. Galliæ Narbon. ad Alpes, in Rhodanum influens, hod. *Durance*, xxi, 31.

Drusiana fossa, cxxxvii, 11.

Drusus; vid. Claudius et Livius.

Drymæ, opp. Doridis, xxviii, 7.

Drymusa (forte Drymussa), insula Ioniæ, xxxviii, 39.

Ducarius quidam, eques Insuber, C. Flaminium consulem lancea transfigit, xxii, 6.

Duellorum insania animos capit, lxviii, 12.

Cæso Duilius, decemvir, iii, 35.

Cæso Duilius, consul, viii, 16. — triumvir coloniæ Ausonum Cales deducendæ, ibid.

C. Duilius, plebeius, tribunus militum consulari potestate creatus, v, 13.

C. Duilius, quinquevir mensarius creatus, vii, 21.

C. Duilius M. F. M. N. consul xvii, 2. — ei fabricandæ classis mandata cura, 3. — navali prælio vincit Pœnos, 7, 9. — ejus triumphus et honores, 12. — censor struxit Jani templum apud forum olitorium, xvii, 27.

M. Duilius, tribunus plebis, ii, 58. — diem dicit Appio Claudio, 61. — plebi in certaminibus decemviralibus non inutilis, iii, 52, 54. — iterum tribunus plebis creatur in Aventino, 54. — rogationem pertulit de consulibus creandis cum provocatione, ibid. — ejus æquitas

demit metum Patribus, 59. — collegis, magistratum continuare cupientibus, resistit, 64.

M. Duilius, tribunus plebis, rogationem fert de unciario fenore, vii, 16.

Dumnacus bellum in Pictonibus movet, cviii, 19. — expellitur finibus, 20.

Dumnorix Æduorum princeps, invito Cæsare domum rediens interficitur, cv, 64, 65.

Duodecim tabulæ, iii, 57.

Duplicarii, ii, 59.

Durius amnis, lvii, 25, 27.

Durnium, *sive potius* Burnium, Illyrici opp. xliv, 30.

Duronia, urbs Samnii, expugnata a L. Papirio, x, 39.

Duronia, mater P. Æbutii, filium Bacchis vult initiari, xxxix, 9.

L. Duronius, creatus prætor, sortitur Apuliam, xl, 18.

M. Duronius senatu motus, quod legem de coercendis conviviorum sumptibus tribunus pleb. abrogarat, lxx, 16.

Duumvir, xxiii, 30, 8.

Duumviri judicant perduellionem, i, 26; vi, 20; cii, 43. — Duumvir vel Duumviri dedicant ædes, ii, 42; vii, 28; xxii, 33; xxiii, 20; xxx, 31; xxxiv, 53; xxxv, 41; xxxvi, 36; xl, 34. — Conf. ad i, 53, 3 et xxiii, 30, 8.

Duumviri sacris faciundis, librorum Sibyllinorum custodes, iii, 10; iv, 25; v, 13. — dedicant ædem Martis, vi, 5. — rogatio, ut pro duumviris sacris faciundis creentur decemviri, vi, 37. — ad ædem locandam seu faciendam, vii, 28; xl, 44. — navales, classis ornandæ reficiendæque causa, ix, 30; xii, 7; xl, 18 et 26; xli, 1, 5.

Dux, testis spectatorque virtutis et ignaviæ militum, eorum animos accendit, xxi, 43; vide xliv, 3. — duces ob male rem gestam rei, ii, 52; v, 11, 12; xxvi, 2, 3. — ducum Romanorum, circa Alexandri Magni tempora præstantissimorum, enumeratio, ix, 17. — clarissimorum trium uno anno parum dignus splendore vitæ exitus, xxxix, 52. — Ducibus validior res Romana, quam exercitu, ii, 39.

Dymæ opp. Achaiæ, h. *Clarenze*, xxvii, 31; xxxii, 21; xxxviii, 29.

Dymæi abeunt e concilio Achæorum, xxxii, 22.

Dymæus ager, xxvii, 31.

Dymenses funditores, xxxviii, 29.

Dyrrachini, xlii, 48. — auxiliantur Romanis adversus Gentium, xliv, 30. — donantur lembis, de Gentio rege captis, xlv, 43.

Dyrrachium opp. Illyrici Maced. seu Græci adversus Brundisium, hod. *Durazzo*, *Duradsch*, xxix, 12; xxxi, 27; xlii, 48. — Græcis dicebatur Epidamnus, xliii, 21. — Dyrrhachii situs, cxi, 31.

E.

Ebora capta a Sex. Pompeio, cxvii, 33.

Eburones cædunt Cottam et Titurium, legatos Cæsaris, cvi, 12. — vincuntur a Cæsare, 15.

Ebusus seu Ebusia et Ophiusa seu Colubraria et Frumentaria, Pityusæ, vicinæ Balearibus et Hispaniæ insulæ, h. *Iviza* seu *Ibiza* et *Formentera* xxii, 20.

Ecbatana duplicia, cii, 27.

Ecetra opp. Volscorum, iv, 61; vi, 31.

Ecetranis Volscis datur ex SCto pax et adimitur ager, ii, 25. — desciscunt ad Æquos, iii, 4.

Echecrates, pater Antigoni, xl, 54.

Echedemus, princeps Acarnanum, xxxiii, 16.

Echedemus, Atheniensis legatus, xxxvii, 7.

Echinus, Thessaliæ oppidum in Phthiotide et intimo sinus Maliaci recessu, xxxii, 33; xxxiii, 13; xxxiv, 23.

Eclipsis solis, xxii, 1; xxx, 2, 38; xxxvii, 4; xxxviii, 36.—Eclipsis lunæ prædicta a C. Sulpicio Gallo, tribuno militum, xliv, 37.

Edesco, Hispanorum dux, venit ad P. Scipionem, xxvii, 17.

Edessa, urbs Maced. ab Ægis diversa, hodie Edessa ad Vistrizam, xlv, 29, 30.

Edessa urbs Syriæ, cvi, 20.

Edetani; vid. Sedetani.

Edictum dictatoris, ii, 30; viii, 34. — consulum, ii, 24; viii, 6 — ex edictis perpetuis prætores jubentur jus dicere, xcix, 44.

Egeria Dea, cum qua nocturnos congressus simulat Numa, i, 19.

Egerii nomen ab inopia inditum filio Aruntis, i, 34. —is Collatiæ in præsidio relinquitur, 38. — ejus filius Tarquinius Collatinus, i, 57, 60.

L. Egilius, triumvir coloniæ deducendæ, xli, 13.

Gell. Egnatius, dux Samnitium, Etruscis est auctor belli adversus Romanos, x, 18. — Umbros vocat ad defectionem, et Gallos ingenti pretio sollicitat, 21. — cadit in pugna, 29.

M. Egnatii Rufi vecordia, cxxxv, 7. — seditio, cxxxvi, 29.— et insidiæ in Augustum, 39.

L. Egnatuleius, quæstor, legionem quartam ab Antonio ad Cæsarem Octavianum transfert, cxvii, 51.

Elæa, oppid. Æolidis, navale Pergami, xxxvi, 43; xxxvii, 18; xxxviii, 40; xliv, 28.

Elæon campus Epiri, xliii, 23.

Elæus Chersonesi Thrac. opp. xxxi, 16; xxvii, 9.

Elatea seu Elatia, urbs Phocidis, ad Cephissum et fines Thessaliæ, hod. *Turco-chorio*, xxviii, 7; xxxii, 18.

Elatia seu Elatea, opp. Thessaliæ ad Peneum et Tempe, xlii, 54.

Elatienses in libertatem restituuntur a Sulla, lxxxii, 19.

Eleazarus trabem auream ex templo Hierosolymitano dat Crasso, cvi, 20.

Elei cum Achæis pugnant, xxvii, 31, 32, 33. — eos, Olympiorum solenne ludicrum parantes, aggredi vult Machanidas, xxviii, 7. — a Romanis adscripti fœderi cum Philippo inito, xxix, 12.—veniunt Chalcidem ad Antiochum, auxilium petentes adversus Achæos, xxxvi, 5. — post fugam Antiochi Achæorum legatis lene dant responsum, 31. — Eleus ager vastatur a Philippo, xxvii, 31, 32. — Eleorum metus adventante Mummio, lii, 6.

Elephanti dant Pyrrho victoriam de Romanis, xiii, 6, 9. — unius elephanti barritus turbat cæteros, 8. — metum ex eo injicere Fabricio frustra tentat Pyrrhus, 26. — turbant suorum aciem, xiv, 31; xxvii, 14. — igni magis avertuntur quam ferro, ibid. — vulnerati sæviunt in suos, xviii, 54.—quatuor cum turribus, tum primum visi Romæ, ducti in triumpho, xiv, 34.— eos vulgus boves Lucas vocat, ibid. —in Metelli triumpho ducti viginti supra centum, xix, 2. — quonam modo ex Sicilia in Italiam transportati, xviii, 56. — quonam modo Rhodanum trajecti, xxi, 28. — frigore absumpti, xxi, 56, 58. — quonam modo per invia traducti, xliv, 5. — Indici maximi, xxxvii, 39.—

in ludis Circensibus exhibiti, XLIV, 18. — igni e castris exacti, XXVI, 6. —eorum frontalia et cristæ, et tergo impositæ turres, XXXVII, 40. — quando iis primum Romani usi, XXXI, 36.—eos fabrili scalpro necare docuit Hasdrubal, XXVII, 49.—Velites fodiunt sub caudis, XXI, 55; XXXVII, 42. — a Pompeio in ludis producti ad pugnam, miserabili comploratione fletum populo movent, CV, 30. — elephanti quadraginta dextra lævaque lychnuchos gestantes in triumpho Cæsaris adscendentis in Capitolium, CXV, 12. — Elephantorum terror apud Romanos, XVIII, 46.

Eleusis seu Eleusin, oppidum Atticæ, hodie *Elessin* seu *Lessina*, *Lepsina*, XXXI, 25, 26.

Eleusis ad Alexandriam, XLV, 12, 2.

Eleuthera capitur a Metello, XCIX, 49.

Elicius Jupiter; vid. Jupiter.

Elimea regio Illyrici Græci Macedoniæ adjecta, XXXI, 40; XLII, 53; XLIII, 21.

Elimiotis, XLV, 30.

Elis, urbs et regio Peloponnesi, hod. *Belvedere*, XXVII, 32. — sentit cum Ætolis, XXXVI, 31. — Elin concilium indicit M. Fulvius consul, XXXVIII, 32.

Elisa; vid. Dido.

Elitovius, dux Cenomanorum, transcendit Alpes, V, 35.

Elorus; vid. Helorus.

Elua; vid. Æbutius.

Elymæi in Media aut Susiana, Persidis regione, sagittarii, XXXV, 48, 49; XXXVII, 40.

Emathia, pars Maced. quondam dicta Pæonia, XL, 3; XLIV, 44.

Emathia, urbs Thraciæ s. Maced. dicta olim Œsyma, XLIII, 7.

Emerita colonia, CXXXV, 14. — ab Emerita Gades viam perducit Augustus, CXXXVI, 5.

Emporia, regio Byzacii in Africa propria ad Syrtim min. XXI, 60, 1; XXIX, 25, 33; XXXIV, 62.

Emporiæ, urbs Græca, oriunda a Phocæa, in Hispania Tarrac. h. *Ampurias in Catalonia*, XXI, 60, 1; XXVI, 19; XXVIII, 42. — ejus situs, XXXIV, 9. — Emporiis appulit classem Cn. Scipio, XXI, 60; XXVIII, 42.

Emporitani Hispani se dedunt Catoni consuli, XXXIV, 16.

Emporium prope Placentiam, defensum a Romanis, XXI, 57. — ad Tiberim, XXXV, 10.—lapide stratum stipitibusque septum, XLI, 27.

Empulum, oppid. Latii, captum a Romanis, VII, 18.

Enipeus, fluv. Macedoniæ oriens in valle Olympi et ad Dium in sinum Thermaicum influens, XLIV, 8, 20, 26, 27, 32, 35.

Enna; vid. Henna.

Ennensis; vid. Hennensis.

Q. Ennius poeta nascitur, XX, 2. —ejus de Q. Fabio Maximo dictum, XXX, 26. — statua extra portam Capenam, XXXVIII, 56.

Eordæa s. Eordææ oppid. Mygdoniæ in Macedonia, XXXI, 39, 40. — ejus aditus, XXXIII, 8; XLII, 53.

Eordæi populi, XLV, 30.

Epaminondæ illustre factum memoratum, LXI, 66.

Epanterii montani, cum quibus bellum gerunt Ingauni, forte Alpina juga incoluere, XXVIII, 46.

Ephesii vincunt Aristonicum, LIX, 20. — Mithridati placere studentes, dejiciunt statuas Romanor. LXXVIII, 4. — occidunt Zenobium, Mithridatis præfectum, LXXXII, 46.

Ephesus, urbs Ioniæ in Asia minori, h. *Epheso*, *Aiosoluk*, *Ajasoulouk*, h. e. locus paluster, I, 45; XXXIII, 38; XXXVI, 42. — se dedit

Romanis, XXXVII, 45.—adtribuitur Eumeni, XXXVIII, 39.

EPICADUS occiditur a Gentio, Illyriorum rege, XLIV, 30.

EPICADUS, præfect. peditum Parthinorum in castris Anicii, XLIV, 30.

EPICRATES Rhodius, XXXVII, 13, et 15.

EPICRATES, dux Antiochi, accepta pecunia, Judæis tradit Scythopolim, LXIII, 45.

EPICURUS, et de illius secta Fabricii judicium, XIII, 27.

EPICYDES, missus ab Hannibale cum Hippocrate fratre legatus ad Hieronymum, XXIV, 6, 23. — Syracusis prætores ambo creantur, 27. — bellum inter Syracusanos et Romanos concitare nituntur, 29.—Syracusanum exercitum sibi conciliant, 30, 31. — occupant Syracusas, 32. —Romanis superbe respondent, 33. — Epycides præest custodiæ urbis, a Romanis obsessæ, 35.—relinquit Syracusas, magna jam ex parte captas, XXV, 27.—trajicit in Africam, XXVI, 40.

EPICYDES, cui Sindon cognomen, præfectus alterius Epicydis, interficitur Syracusis, XXV, 28.

EPIDAMNUS; vid. Dyrrhachium.

EPIDAURUS, urbs Argolidis, hod. *Napoli di Malvasia, Menewtsche*, aut *Pidáure*, (sed *Villoison* eo loco non nisi IV tuguria invenit) nobilis templo Æsculapii, X, 47; XLV, 28. — ab Epidauro Æsculapius arcessitur, XI, 12, 13.

C. EPIDIUS Marullus, tribunus plebis, hominem statuæ Cæsaris coronam imponentem in carcerem duci jubet, CXVI, 28. — ei adimitur tribunatus, 29.

EPIEIRCTE, XIV, 13; XIX, 33, 37.

EPIGONUS, Colophoniorum tyrannus, comprehenditur a Lucullo, LXXXIII, 5.

EPIPOLÆ, locus Syracusis, XXV, 24.

EPIROTÆ; vid. Alexander et Pyrrhus.—de communi pace legatos ad Philippum mittunt, XXIX, 12. — a Philippo adscripti fœderi cum Romanis inito, ibid. — tentant pacem Philippum inter et Romanos frustra, XXXII, 10. — non manent sincera fide in amicitia Romanorum XXXVI, 35. — eorum legati ad M'. Acilium consulem, ib.— mittuntur Romam, ibid. — septuaginta eorum urbes a Paullo Æmilio diripiendæ dantur militibus, XLV, 34.

EPIRUS, altera pars h. *Albaniæ*, VIII, 24; XII, 18; XXIX, 12; XXXI, 7; 18. — ejus montes, XXXII, 13. — et fauces, XXXII, 5, 16; XXXIII, 4. — Cf. Illyricum.

EPOREDIA colonia, LXIX, 20.

EPOSOGNATUS seu Epossognatus, regulus Gallorum, XXXVIII, 18.

Epulones triumv. quando primum creati, XXXIII, 42. — iis, ut pontificibus, datum jus togæ prætextæ habendæ, ibid et XL, 42. — a Cæsare ad decem illorum numerus auctus, CXVI, 13.

Epulum Jovis ludorum causa, XXV, 2; XXVII, 36; XXIX, 38; XXX, 39; XXXI, 4; XXXII, 7.—ludorum causa, XXXIII, 42. — in quo strata toto foro triclinia, XXXIX, 46.—populo datum, CXV, 14.

Epulæ hospitales sacræ, XXIII, 9, 3. — instructæ Romæ ante omnium domos, III, 29; vid. et XXV, 12.— similiter et Beneventi, XXIV, 16. — quando primum Romæ magno luxu apparatæ, XXXIX, 6.

Eques, qui paulo ante servus fuerat, impetrat a Metello Scipione donum militare, CXIV, 10.—Equites; vid. Centuriæ Equitum.—e publico iis empti altique equi, I, 43. — magistratu capto non desinebant

equites esse, neque a censoribus in senatum lecti equum publicum amittebant, XXIX, 37, 6. — quibus census equester erat, equus publicus nondum erat adsignatus, equis suis merere incipiunt, V, 7.—iis stipendium adsignatum, ibid. — triplex, 12.—institutum a Fabio Rullo censore, ut Idibus Quintilibus transveherentur, IX, 46.—gestant annulos aureos, XXIII, 12. — principes juventutis, seminarium senatus, XLII, 61. — ad eos judicia transfert C. Gracchus, LX, 66; vid. Judicia. — eorum in judiciis iniquitas et petulantia, LXX, 52, 53; LXXI, 37, 38. — ex equitum ordine erant publicani, LXX, 52; CIII, 52. — Equitibus, ignominiæ causa, adempti a censoribus equi publici et vendere eos jussi equites, XXII, 18, 4; XXVII, 11; XXIX, 37; XXXIV, 44; XXXIX, 44; XLI, 27; XLII, 10; XLIII, 16; LIV, 7. — Equites alarii, XXXV, 5; XL, 40. — delecti et extraordinarii, XLII, 58. — Galli in castris Eumenis, XLIV, 13.— Numidæ ad Romanos transfugunt, XXII, 48; XXIII, 46. — sacræ alæ in exercitu Persei, XLII, 58, 66. — legionarii, XXXV, 5; XL, 40. — treceni in singulas legiones, VIII, 8. — loricati, quos cataphractos vocant, XXXV, 48; XXXVII, 40. — sagittarii, XXXVII, 38. — ex equis desiliunt, et pedestrem committunt pugnam, II, 20; III, 62; IV, 38, 40; VI, 24; VII, 7; IX, 39; XXI, 46; XXII, 49; XXIX, 2; XXXVIII, 26. — detrahunt equis frenos, et perrumpunt hostium agmen, IV, 33; VIII, 30; XL, 40. — sexcenti obsides dantur Samnitibus, IX, 5. — liberantur, 15. — ob rem bene gestam corniculis armillisque argenteis donantur, X, 44. — et phaleris, catellis ac fibulis, XXXIX, 31. — in equos suos velites singulos accipiunt, XXVI, 4.—in stationibus armati, frenatis equis, totum diem perstabant, XLIV, 33. — Equitum recensio, XXXVIII, 28; XXXIX, 44; XL, 46. — Equitibus quantum diviserint imperatores triumphantes, XXXIV, 46, 52; XXXVI, 40.—colonis Bononiam deductis septuagena jugera, cæteris quinquagena data, XXXVII, 57.

Equester census, V, 7; XLIX, 3.

Equestria spolia, VIII, 7.

Equestris Fortunæ magnificum templum, XL, 40; XLII, 3. — equestris statua, VIII, 13; IX, 43.

Equitatus Hannibalis melior equitatu Romanorum, XXI, 47; XXII, 44. — post amissam alam quæ Salapiæ erat, nunquam deinde superior, XXVI, 38. — Ætolorum longe optimus in Græcia, XXXIII, 7. — Numidarum descriptus, XXXV, 11. — Thessalorum, IX, 19.

L. EQUITIUS, Ti. Gracchi filium se ferens, a censore Numidico censu prohibetur, LXVIII, 36, 37. — eum Sempronia non vult agnoscere, 38. — ejus nominis favore carus populo, fit tribunus plebis cum Saturnino, LXIX, 23. — cum eo fugit in Capitolium, 27. — interficitur, 29.

Equus publicus, I, 43; V, 7. — Cæsaris, prioribus pedibus humanis, CXV, 20.—ejus effigies in templo Veneris Genitricis, ib. — Sejanus, CXXI, 24.—ademptus; v. Equitibus, XXXIX, 9, 19. — equum publicum vel retinere vel reddere poterant equites, sive a censoribus in senat. lecti fuissent, sive jure magistratus in eum venissent, XXIX, 37, 6. — equo uti non licet dictatori sine permissu populi, XXIII, 14.—equi albi currum Camilli triumphantis trahunt, V, 23. — ferreis obducti laminis, currum contis ferro præ-

fixis horrentem trahentes, præsidia contra elephantos, xiii, 38. — decernuntur Cæsari in triumpho, cxv, 1. — Dionysii et Hieronymi, xxiv, 5. — equi curules ad vehendas quadrigas in ludis circensibus publice præbendi, xxiv, 18. — equorum dorsum demulcere, ix, 16. — equos binos trahentium desultorum mos, xxiii, 29. — equorum denorum commercium, eosque educendi ex Italia potestas data legatis regulorum Gallorum, xliii, 5. — equi ornati honoris causa regibus eorumque liberis dono dantur, xxvii, 19; xxxv, 23. — phalerati duo Masinissæ, xxx, 17. — et regulis Gallorum, xliii, 7. — equis crura succidere et ilia suffodere in pugna, xlii, 59.

Equuleus Reate cum quinque pedibus natus; vid. Prodigium.

Erbessus; vid. Herbessus.

Eretria Thessaliæ, xxxii, 13. — et quidem in agro Phthiotico, xxxiii, 6.

Eretria Eubœæ, hodie *Trocco*, *Rocco*, oppugnatur et capitur, xxxii, 16. — libertatem a Romanis accipit, xxxiii, 34.

Eretum, oppid. Sabinorum, h. *Monte Rotondo* vel potius Rimane, iii, 26, 29, 38, 42; xxvi, 11, 23.

Ergastulum, ii, 23; vii, 4.

Ergavia seu potius Ergavica, nobilis et potens civitas Celtiberiæ, deditur Romànis, xl, 50.

Ericinium, oppidum Thessaliæ, xxxvi, 13; xxxix, 25.

Erigon seu Erigonus, fluvius ex Illyrico per Pæoniam fluens, in Axium amnem editur, xxxi, 39; xxxix, 54.

Eritium, oppidum Thessaliæ, xxxvi, 13.

Eriza, opp. Cariæ; vid. *Eryza*.

Eropon, legatus Persei ad Eumenem, xliv, 24, 27 et 28.

Eropus quidam capit Lychnidum, xxvii, 32.

Erycina urbs; vid. Eryx.

Erycinæ Veneri ædes vota in Capitolio, xxii, 9, 10; xxiii, 30, 31. — alia extra vel ad portam Collinam, xxx, 38; xl, 34.

Erythræ Ætolorum prope Eupalium, xxviii, 8.

Erythræ Ioniæ, hodie *Colite*, *Cabianco*, *Stolar*, xxxvii, 27 — Erythrarum promontorium, xliv, 28.

Erythræa (terra), xxxvii, 12; xliv, 28. — Erythræa terra, xxxvi, 45. — Erythrææ triremes, xxxvii, 11. — Erythræi donantur agro, xxxviii, 39. — eorum portus Cyssus, xxxvi, 43.

Eryx Siciliæ mons et oppidum, h. *Trapano del monte* aut *Monte S. Juliano*, capitur a Pyrrho, xiv, 10. — ab Hamilcare, xix, 49. — conf. xxi, 10, 41; xxviii, 41.

Eryza, urbs Cariæ, xxxviii, 14.

Esquiliæ, i, 44; xxvi, 10. — in Esquiliis cœtus facit plebs, ii, 28.

Esquiliarius collis, i, 48.

Esquilina porta, ii, 11; iii, 66 et 68; xxvi, 10; xxxiii, 26; xli, 9. — ad Esquilinam portam exercitus indictus, vi, 22.

Esquilina tribus, xx, 58; xlv, 15. — in eam conjecti libertini, ib.

Esseda Gallorum, x, 28.

Essedarii, cv, 57.

Etesiæ, venti favonii, xxxvii, 23.

Ethopia, oppid. Epiri aut Athamaniæ, xxxviii, 2.

Etleva, uxor Gentii Illyriorum regis, captiva ducitur Romam, xliv, 32.

Etovissa, oppidum Edetanorum in Hispania Tarracon. ad Iberum, xxi, 22.

Etritus, amicus Platoris, occiditur a Gentio, xliv, 30.

Etruria, regio Italiæ, Græcis

Tyrrhenia et Tuscia, hod. *Toscana* et *Etruria* vicina Romæ, I, 23, 30. — perdomita a Q. Fabio consule, IX, 41. — rebellat, X, 3.—vastatur, 12, 30, 37.—eam populatur D. Brutus, consul, XI, 10. — meditatur defectionem, XXVII, 21. — frenatur, 24. — Etruriæ concilia ad fanum Voltumnæ, IV, 23, 25, 61; V, 17; VI, 2; X, 16. — duodecim populi, IV, 23.

ETRUSCI obsident Romam, II, 11; vid. Porsena. — instaurant bellum, 44. — improbant regem, a Veientibus creatum, V, 1. — movent bellum adversus Romanos, VI, 2. — obsident et capiunt Sutrium, 3. — cæduntur, et captivi sub hasta venumdantur, 4. — parant bellum, VII, 17. — vincuntur, ib. et IX, 35 sqq. — inducias annuas impetrant, IX, 41. — rebellant et vincunt Romanos, X, 3. — funduntur, iisque induciæ biennii dantur, 4, 5. — paciscuntur cum Gallis adversus Romanos, 10, 18. — afficiuntur clade, 30; vid. et XI, 29; XII, 1, 4, 5; XIII, 51; vid. et Tusci. — gens ante omnes alias dedita religionibus, V, 1. — Græcis perperam dicuntur Tyrrheni, et origo eorum ultra Alpes quærenda, I, 8, 2. — Etrusci haruspices, V, 15. — vates ad publica prodigia adhibiti, I, 56. — Etrusci campi fertiles, XXII, 3.—Etruscum mare, XL, 41. — Etruscorum aliquot populis civitas data, LXXIV, 7. — Etruscis literis Romani pueri olim erudiri soliti, IX, 36. Cf. Tusci.

ETUTA, filia Honuni, Dardanorum principis, uxor Gentii, XLIV, 30, 3.

EUBOEA, hod. *Negropont*, insula Græciæ et Archipelagi, a Bœotia angusto Euripi freto (*Golfo di Negropont*) dirempta, XXVII, 30.—ejus urbes Romanis traditæ, XXXVI, 21.— ejus angustiæ, XXX, 23.—et Cœle s. Cœla, XXXI, 47.

EUBOEENSES et Bœoti centum talenta Heracleotis pendere jubentur, LII, 19.

EUBOICARUM civitatum conventus, XXXIV, 51.

EUBOICUS sinus, XXXI, 47.

EUBOICUM talentum; vid. Talentum.

EUBULIDAM Chalcidensem sibi ab Antiocho dedi postulant Romani, XXXVII, 45; XXXVIII, 38.

EUCTUS, præfectus urbis Pellæ, XLIV, 43.

EUDAMUS, præfectus Rhodiæ classis, XXXVII, 12, 28.—vincit prælio navali Hannibalem, 23; XLIV, 28.

EUDIERU, turris in Macedonia, XLIV, 3.

EUGANEI, in Gallia Transpad. inter mare Alpesque incolentes, pelluntur ab Henetis, I, 1.

EUGENIUM, opp. Illyrici Maced. XXIX, 12.

EUHYDRIUM, oppid. Thessaliæ, vastatur a Philippo, XXXII, 13.

EUMACHUS, præfectus a Mithridate Gallogræciæ a Dejotaro expellitur, LXXXII, 38; vid. et XCIV, 21.

EUMENES, rex, Attali filius, XXXIII, 30 et 34. — pius erga propinquos, justus in cives, et munificus erga omnes homines, XLII, 5.—auxilium fert T. Quintio, consuli, XXXIV, 26, 30. — incitat Romanos ad bellum contra Antiochum, XXXV, 13.—occurrit cum tribus navibus C. Livio, præfecto classis Romanæ, XXXVI, 42. — ejus in pugna navali fortis et fidelis opera, 44. — dimittitur domum, 45. — occurrit obviam Æmilio, XXXVII, 14. — ejus regni caput Pergamum obsidetur a Seleuco, Antiochi filio, 18. — præsto est Romanis, in Asiam trajicientibus, 33.— itemque in pugna cum Antiocho,

41. — proficiscitur Romam, 45.— ei datur senatus, 52. — ejus postulata, 53.—quæ regiones et civitates ei nominatim datæ, xxxviii, 39.— ejus legati de Philippo queruntur, xxxix, 27. — beneficiis sibi obligat omnes Græciæ civitates, xlii, 5.— Romam venit, et Perseum Romanis suspectum facit, xlii, 11 seqq. — Eumenem accusant Rhodii frustra, 14. — in eum percussores mittit Perseus, 15. — ascendens Delphos lapidibus obruitur, ibid. — sopitus vulnere tollitur, et Æginam transfertur, 16. — redit Pergamum, 18. — ejus fides dubia, xliv, 13, 20.— eum sollicitat Perseus, 24. — ejus consilia et cum Perseo nundinatio, 25. — auxilia, ab eo missa ad Attalum fratrem, intercipiuntur a classe Macedonum, 28. — Attalo, eunti Romam, adjungit Stratium medicum, xlv, 19.—in Italiam navigat, xlvi, 1. — excedere Italia jubetur, 2. — criminationibus in eum pronas aures commodant Romani, 9, 19, 20.

Eumenes, dux Persei, præest Thessalonicæ, xliv, 32.

Eunomus, prætor Thessalorum, xxxv, 39.

Eunus, magicæ superstitioni addictus, lvi, 30. — flammam inter verba fundit, 31. — eo auctore et duce, servi deficiunt, 34.—rex constituitur, 37. — ejus expeditiones, 38.—captivitas et mors, lix, 46.

Eupalium, oppidum Locridis, xxviii, 8.

Eupatoria obsidetur a Lucullo, xcvi, 30. — capitur, xcvii, 46, 47.

Eupatra, filia Mithridatis, ducitur ante currum Pompeii triumphantis, ciii, 48.

Euphanes, dux Cretensis, xxxvi, 5.

Euphranor, præfectus Persei, interficitur a Dolopibus, xlii, 41.

Euphranor, unus ex ducibus Persei cum duobus millibus delectis Melibœam mittitur, xliv, 13.

Euphranor, Rhodiæ classis dux, vincit Alexandrinos, cxii, 70, 72.

Euphratem Crassus ponte transgreditur, cvi, 30.

Eupolemus Ambraciam obsessam a Romanis intrat, xxxviii, 4.

Eupolemi, principis Hypatæorum, in exsules perfidia, xli, 25.

Eureas, Achæorum legatus, xlvi, 8.

Euripi Chalcidici descriptio, xxviii, 6. — Euripi fretum, xxxi, 22; xxxv, 46; (vid. Eubœa.) — Euripi castellum expugnat Antiochus, xxxv, 51; xxxvi, 7.

Euripus ad Cassandream situs, xliv, 11.

Euromus seu Eurome et Euromensium urbs in Caria, xxxii, 33; xxxiii, 30. — eorum oppida occupant Mylassenses, xlv, 25.

Europa, xxvii, 29.

Eurotas, amnis, sub ipsis Spartæ mœnibus, hod. *Iris* et *Basilipotamo*, Βασιλιπόταμος, xxxiv, 28; xxxv, 29.

Eurus, ventus, xxv, 27.

Euryalus, tumulus Syracusis, xxv, 25.

Eurydica, mater Gentii, Pleuruti uxor, xliv, 30.

Eurylochus, princeps Magnetum, profugit in Ætoliam, xxxv, 31, 32. — revocatur, 34. — sibi consciscit mortem, xxxvi, 33.

Eurymedon, amnis in Pamphylia, xxxiii, 41; xxxvii, 23.

Eurymenæ, Thessaliæ oppidum, xxxix, 25.

Euthymidas, princeps, Chalcide pulsus, frustra tentat patriam in potestatem Ætolorum redigere, xxxv, 37, 38.

Evagoras, Theodori filius, amicus Pyrrhi, xiv, 24.

EVANDER Arcas instituit in Palatino monte Lupercale sacrum, I, 5.—miraculo literarum inter rudes populos venerabilis, 7.—Herculem Jove natum agnoscit et sacrum ei facit, ibid.

EVANDER Cretensis, dux auxiliorum, ad cædem Eumenis subornatur a Perseo, XLII, 15, 59.—comes fugæ Persei, XLIV, 43.—interficitur a Perseo, XLV, 5.

Eventus in manu stultorum versatur, et nihil iniquius est, quam rem ex eo famam habere, XXVII, 44.

EVERSA seu Everca, Thebanus, civitatis princeps, sublatus a Perseo, XLII, 13 et 40.

Examen apum in arbore; vide Prodigium.

Execratio Atheniensium in Philippum, XXXI, 44.

Exercitus Romani ordo et numerus descriptus, VIII, 8. — collatio cum Alexandri M. exercitu, IX, 19. consularis, VII, 19. — octingenta hominum millia scripta ex tota Italia adversus Gallos, ita ut Romani Campanique numerum explerent peditum 248,200, equitum 26,600, XX, 35. — voluntarius, V, 7. — sine ulla vacationis venia scriptus, VIII, 20.—tumultuarius, VIII, 11.—navalis, XXII, 11. — urbanus, ibid. et XXVII, 7. — exercitus numero copiarum insignes apud Romanos, nempe decem scriptæ legiones, II, 30; VII, 25. — armati 87,200 in castris Romanis, quum pugnatum ad Cannas est, XXII, 36; vid. Legio. — lustrati, I, 44; XXXVIII, 12; XL, 6. — exercitus itineribus et mutatione locorum salubrior, X, 25. — in oppidis hibernare vetitus, XXVI, 21. — correctus ad severiorem disciplinam, LVII, 2-5.— seditiosi, II, 32, 43 et 59; III, 50; IV, 50; VII, 38-42; XXVIII, 24 et seqq. LXXV, 1; CXIII, 45-51; CXXV, 15-17; CXXXI, 21. — in exercitu Hannibalis, mixto ex colluvione omnium gentium, nulla seditio, XXVIII, 12.

Exodia, VII, 2.

Expiatio fanorum; vid. Fanum.

Exploratores Romanos inter Numidasque certamen, XXI, 26.

Exsilii causa solum vertendo pœnam subterfugere licebat, XXIX, 21, 1.

Exsules occupant noctu Capitolium, III, 15. — Exsules Hypatæi, XLI, 25.—Lacedæmonii, XXXIV, 26. — reducuntur ab Achæis, XXXVIII, 30-34.

Exta victimarum parum læta, XIV, 28. — lætiora, 30. — læta prolationem finium, victoriam et triumphum portendunt, XXXI, 5.—cruda in mare porricit Scipio, XXIX, 27. — primo trunca et turpia, deinde nimis læta, XXVII, 26— eorum pars familiaris, VIII, 9. — ad exta, sacrificio perpetrato, duo angues, ex occulto adlapsi, edere jecur, XXV, 16.

Extares ollæ sive extar aut extare, XXV, 16, 2.

Externa non ultra attingit Livius, nisi qua Romanis cohærent rebus, XXXIX, 48.

Extraordinarii equites, XL, 31.— extraordinariæ cohortes, XXXIV, 47; XL, 27. — Cf. ad III, 5, 3.

Exuvias non militum tantum, sed et imperatorum, portat Hannibalis exercitus, XXX, 28.

F

FABARIA, quæ et Byrchanis, ins. a Druso expugnata, CXXXVII, 7.

L. FABATUS cadit in prælio Mutinensi, CXIX, 16.

Faber; fabrorum centuriæ in prima classe, I, 43.

Fabia gens, ii, 45.—bellum cum Veientibus suscipit privato sumptu, 48. — sex et trecenti milites, omnes patricii, e gente Fabia, 49. — a Veientibus cæsi omnes, uno tantum e stirpe relicto, 50.—e Fabia gente tres continui principes sen. sc. Maximus, Ambustus et Gurges, xi, 23.

Fabiæ sorores, M. Fabii Ambusti filiæ, vi, 34.

Fabiæ domus opprobria, lxvii, 25, 26.

Fabii Galli temeritas, cxxx, 15.

Fabius Pictor, auctor antiquissimus, i, 44, 55; ii, 40; viii, 30; x, 37; xxii, 7; videatur infra Q. Fabius Pictor.

C. Fabius, consul, jussu populi Tarquiniensibus bellum indicit, vii, 12. — male contra Tarquinienses rem gerit, 15. — creatur interrex, ibid. 17.

C. Fabius, suffectus in locum Aulii, magister equitum, ix, 23.

Cæso Fabius, quæstor, diem perduellionis dicit Sp. Cassio consuli, ii, 41. — creatur consul, 42. — iterum, 43. — exercitus ejus non vult vincere, ibid. — pugnam cum M. Fabio, fratre, consule, restituit, 46. — tertium consul, 48. — gentis suæ orator ad senatum, ibid. — et dux, proficiscitur ad bellum Veiens, ibid. 49.

Cæso Fabius Ambustus, quæstor, iv, 54. — tribunus militum consulari potestate, 61. — iterum, v, 10. — præest castris ad Veios, 12. — tertium tribunus militum, 24.

C. Fabius Dorso per medios hostes (Gallos) in Quirinalem collem pergit, ibi sacra peragit, et in Capitolium ad suos redit, v, 46.

C. Fabius Dorso, cos. xiv, 38. — eo cos. legati Alexandrinorum regum Romam veniunt, ibid.

C. Fabius Hadrianus, prætor Africæ, in prætorio suo vivus exuritur, lxxxvi, 3.

C. Fabius, legatus Cæsaris, rem gerit adversus Gallos, cviii, 19-21. — a Cæsare cum sex legionibus præmittitur in Hispaniam, cx, 10. —dejicit præsidium Afranii ex saltu Pyrenæo, 12. — castra metatur ad Sicorim, 13.

C. Fabius Pictor legatus mittitur ad Ptolemæum Philadelphum, xiv, 38. — consul creatur, xv, 5.

L. Fabius, legatus a Scipione ad Carthaginienses, xxx, 25.

M. Fabius, Cæsonis frater, cos. ii, 42. — iterum, 43. — adversus Veientes egregie rem gerit, 44, 47.—triumphum sibi decretum recusat, ibid.

M. Fabius, pontifex maximus, præfatur carmen, quo primores Romanorum sese, adventantibus Gallis, pro patria devovent, v, 41.

M. Fabius Ambustus, v, 35.

M. Fabius Ambustus, tribunus militum consulari potestate, vi, 22. — ejus filiæ duæ nuptæ, Ser. Sulpicio major, minor C. Licinio Stoloni, 34. — consilia init cum genero et L. Sextio de via plebeiis hominibus ad consulatum aperienda, ibid. — tribun. militum consulari potestate iterum, 36.

M. Fabius Ambustus, cos. vii, 11. — ducit exercitum adversus Hernicos, ibid. — ejus res gestæ, ibid. — ovans Urbem ingreditur, ibid. — secundum consul, 17. — a Faliscis fusus, restituit aciem, ibid. — consul tertium, 18. — dictator, 22. — pro filio, magistro equitum, adversus Papirium dictatorem contendit, viii, 33.

M. Fabius Ambustus, magister equitum, viii, 38.

M. Fabius Buteo, consul, xix, 47. —censor, 66.—sine magistro equi-

tum dictator ad supplendum senatum dictus, XXIII, 22. — senatu lecto, sese extemplo magistratu abdicat, 23.

M. FABIUS Buteo, ædilis curulis, XXX, 26. — creatus prætor, sortitur Sardiniam, 40.

M. sive KÆSO Fabius, Fabii Rulli frater, IX, 36. Vid. not. 3.

M. FABIUS Dorso, cos. creatus, VII, 28.

M. FABIUS Adrianus vincitur a Mithridate, XCVIII, 86.—et obsidetur, 88. — liberatur a Triario, ib.

M. FABIUS Vibulanus, consul, IV, 11. — legatus, 17, 19, 27. — tribunus militum consulari potestate, 25.

NUM. FABIUS Ambustus, tribun. mil. consulari potestate, ejusque collegæ movent Veiens bellum, IV, 58.

N. FABIUS Buteo, cos. XIX, 34.

N. FABIUS Buteo creatur prætor, XLI, 28. — sortitur Hispaniam citeriorem, XLII, 1. — Massiliæ moritur, 4.

N. FABIUS Pictor legatus mittitur ad Ptolemæum Philadelphum, XIV, 38. — consul, XV, 11. — bis triumphat, 14.

N. FABIUS Vibulanus, consul, IV, 43. — tribunus militum consulari potestate, 49. — iterum, 57.

Q. FABIUS, cos. II, 41.—iterum, 43. — in prælio occiditur, 46.

Q. FABIUS, is qui unus exstinctæ ad Cremeram genti superfuerat, cos. creatur, III, 1. — iterum, 2.—rem bene gerit adversus Æquos, ib. — populatur eorum agros, 3. — præfectus urbis, resistit tribuno, legem de minuendo consulari imperio ferenti, 9. — consul tertium, vincit Volscos, 22.—Tusculanis fert auxilium, 23. — legatus ad Æquos, 25. — decemvir legibus scribendis, 36. — ejus ingenium non tam gnavum in malitia, quam in bono parum constans, 41. — mittitur ad bellum in Sabinos, ibid. — cum collegis exsilii causa solum vertit, 58.

Q. FABIUS, legatus ad Gallos, ducem eorum occidit hasta, V, 35, 36.—cum duobus fratribus creatur tribunus militum, ibid. — ei dies dicta, VI, 1. — moritur, ibid.

Q. FABIUS, uxoris T. Quintii Flaminini sororis filius, mittitur Romam, XXXII, 36.

Q. FABIUS Ambustus, consul, IV, 52. — eo consule pestilentia coorta, ex eaque seditionibus finis imponitur, ibid.

Q. FABIUS Ambustus, magister equitum, VII, 28.

Q. FABIUS Ambustus, dictator, IX, 7.

Q. FABIUS Buteo, prætor, sortitur Hispaniam ulteriorem, XXXIII, 24 et 26.

Q. FABIUS Buteo, prætor, sortitur Galliam provinciam, XL, 18. — ei prorogatur imperium, 36. — creatur triumvir coloniæ deducendæ, 43. — quinquevir, ut de finibus cognosceret, XLV, 13.

Q. FABIUS Buteo, Scipionis fratris filius, quæsturæ candidatus, commendatur a Scipione tribubus, LVI, 24.—quæstor, quatuor millia hominum in Hispaniam ducit, LVII, 2.

Q. FABIUS Gurges, Maximi filius, aliquot matronas, stupri damnatas mulctat pecunia, X, 31.—ædem Veneris curat faciendam, ib. — cos. 47.—proficiscitur in Samnium, XI, 1.—vincitur a Samnitibus, 2.—accusatur, 4. — defenditur et excusatur a patre, 5-7. — ejus legati opera vincit, 8, 9. — se mitem ac moderatum præstat adversus Postumii consulis arrogantiam, 15, 16. — triumphat, 18. — censor, XIII, 35. — secundum consul, XIV, 12. —

triumphat, ibid. — legatus mittitur ad Ptolemæum Philadelphum, 38. — mira ejus in illa legatione abstinentia, 47. — princeps senatus, ib. tertium consul, xv, 14. — ex vulnere inter pugnandum accepto, moritur, 16.

Q. Fabius Labeo, quæstor urbanus, xxxiii, 42. — ei magnum certamen cum sacerdotibus propter tributum solvendum, ib. — creatur prætor, xxxvii, 47.—præest classi, 52. — trajicit in Cretam, 60.—ejus res in Asia gestæ, xxxviii, 39. — triumphat, 47. — candidatus consulatus, nec semel repulsam passus, xxxix, 32. — triumvir duabus coloniis deducendis, 44. — consul, 45. — pontifex in locum L. Valerii Flacci suffectus, xl, 42.

Q. Fabius Maximus Rullianus, ædilis curulis, viii, 18. — iterum, secundum quosdam auctores, x, 9, 11.—magister equitum, viii, 29.— adversus imperium L. Papirii dictatoris pugnat cum Samnitibus et prospere rem gerit, 30.—concremat arma hostilia, ibid. — citatur a dictatore, 32. — sese recipit ad triarios, qui eum dictatori eripiunt, ib. — fugit Romam, 33. — noxæ damnatus, donatur populo, 35.—vetatur quidquam pro magistratu agere, 36. — creatur cos. 38. – interrex, ix, 7. — dictator, 22. — capit Saticulam, ib. — vincit Samnites, 23. — iterum consul, 33. — adversus Etruscos proficiscitur eosque fundit, 35 sqq. — jussus a senatu, L. Papirium Cursorem, cui infestus privatim erat, dictatorem dicit, 38.— ob egregie perdomitam Etruriam ei continuatur consulatus, 41.—vincit Samnites et Umbros, ib. — ei prorogatur imperium, 42. — censor omnem forensem turbam in quatuor urbanas tribus conjicit, 46. — Maximi cognomen ei datur, ibid. — ab eo institutum, ut equites Idibus Quintilibus transveherentur, ib. — ædilis curulis, x, 9, 11. — invitus consul quartum creatur, x, 13. — vincit Samnites, 14. — consulatum recusat, 15. — consul quintum, 22. —ejus certamen cum P. Decio collega de provinciis, 24. — egregia ejus in agro Sentinati victoria, 27, 29. — triumphat, 30. — filio it legatus, xi, 8. — ejus triumphantis currum sequitur, 18. — princeps senatus, xiii, 35.—hujus filium cognomento Gurgitem censorem tum fuisse conjectura colligitur, ibid.

Q. Fabius, ædilitatem gerens, aliique ordinis senatorii juvenes, orta contentione pulsant legatos Apolloniatas, xv, 12. — deditur Apolloniatibus, sed remittitur, 13.

Q. Fabius Maximus Verrucosus, consul, xx, 16. — triumphat de Liguribus, 17. — censor, 24. — cos. iterum, 32. — legatus Carthaginem mittitur, xxi, 18. — prodictator creatur, xxii, 8. — dictator iterum, xxii, 9. — libros Sibyllinos inspici postulat, idque pervincit, 9.—ejus consilia de bello gerendo, 11. — pugnam detrectat, 12.— ejus artes, ibid. — magistrum equitum infestum sanis consiliis habet, ib. et 14. — ejus cunctatio et in castris et in Urbe infamis, 15. — ab Hannibale deluditur, 16, 17.—sacrorum causa Romam vocatur, 18. — inviolatum ab Hannibale agrum suum vendit captivis redimendis, 23.—eo absente, Minucius rem non improspere gerit, 24. — ipsi æquatur magister equitum, 25, 26. — cui laboranti et pæne jam victo fert suppetias, 28 et 29. — magister equitum sub ejus imperium auspiciumque sponte redit, 30. — exacto semestri imperio, abdicat se dictatura, 31. — ejus ad

L. Æmilium Paullum cos. oratio, 39. — ejus consilium post cladem Cannensem, 55.—creatur pontifex, XXIII, 21. — duumvir ædibus dedicandis, 31. — consul tertium, ibid. — ejus res gestæ, 46 - 48. - ejus oratio de creandis consulibus quam præstantissimis, XXIV, 8. — consul quartum creatur, 9. — Casilinum oppugnat, 19. — legatus filio consuli ad Suessulam venit, 44.—Hannibale ad Romam oppugnandam veniente censet abscedendum non esse a Capua, XXVI, 8. — consul quintum, XXVII, 7. — senatus princeps, 11. — Marcellum per literas monet, ut quam acerrimo bello detineat Hannibalem, 12.—Manduria vi capta, obsidet Tarentum et capit, 15. — Deos iratos Tarentinis jubet relinqui, 16.—Livium et Neronem, consules, sibi mutuo reconciliat, XXVII, 35. — Scipioni, in Africam transcendere cupienti, adversatur, XXVIII, 40. — ejus oratio, 40 sq.— truci oratione et sententia Scipionem impugnat, XXIX, 19.—moritur exactæ ætatis, XXX, 26. — ejus laudes, ib. — augur per LXII annos, ibid.

Q. Fabius, filius præcedentis, prætor, XXIV, 9.—sortitur Apuliam, 12. — absens creatur consul, 43.— patrem jubet descendere equo, 44. —Altinium Arpinum jubet vinciri, 45.—capit Arpos, 46. — ad exercitum Venusiam mittitur, XXVII, 29. — Idem forte legatus ab M. Livio consule Romam ad senatum mittitur, XXVIII, 9.

Q. Fabius, augur, in locum patris electus, XXX, 26. — moritur, XXXIII, 42.

Q. Fabius, quæstor, XXXIX, 29.

Q. Fabius Maximus, prætor, sortitur jurisdictionem peregrinam, XL, 18.

Q. Fabius Maximus, filius L. Æmilii Paulli consulis, XLIV, 35. — nuntius victoriæ de Perseo mittitur Romam, XLIV, 45; XLV, 1. — mittitur a patre ad Æginium et Agassas diripiendas, 27. — et ad Illyrios depopulandos, 33.—consul in Hispaniam proficiscitur, LII, 35. — ejus legatus funditur a Viriatho, 36. — vincit Viriathum, LIII, 4.

Q. Fabius Maximus, Æmiliani filius, consul, LXI, 8. — adversus Bituitum, Arvernorum regem, proficiscitur, 42. — cædit Arvernos, 44, 45. — vocatur Allobrogicus, 46. — triumphat, 73. — censor, LXV, 31.

Q. Fabio, Allobrogici filio, bonorum administratione interdicit prætor, LXVII, 26.

Q. Fabius Maximus Eburnus, consul, LXII, 24. — occidit filium dubiæ castitatis et cædis ministros manu mittit, LXVII, 25.—accusatus abit in exsilium, 26.

Q. Fabius Maximus Servilianus, consul, LIII, 24. — cum Viriatho pugnat, 25, 26. — ejus gesta adversus Lusitanos, 37. — ejus sævum factum in deditos, LIV, 10. — censor, LX, 6.

Q. Fabius Q. F. Q. N. Maximus a Cæsare sibi consul suffectus, a populo contemnitur, CXVI, 1.—triumphat, 2.

Q. Fabius Pictor Delphos ad oraculum mittitur, XXII, 57.—Delphis Romam redit, responsumque ex scripto recitat, XXIII, 11; vid. supra Fabius Pictor.

Q. Fabius Pictor, flamen Quirinalis, creatur prætor, XXXVII, 47.— ei Sardinia provincia evenit, 50. — prohibetur a pontifice maximo ire in provinciam, 51. — flamen Quirinalis moritur, XLV, 44.

Q. Fabius Sanga docet Ciceronem, Allobrogum legatos a Catili-

nariæ conjurationis sociis sollicitatos, CII, 89.

Q. FABIUS Vibulanus, consul, IV, 37. — tribunus militum consulari potestate, 47 ubi vid. not. 2. — iterum, 49. — interrex, 51.

FABRATERIA, oppid. Volscorum; unde Fabraterni recepti a Romanis in fidem, VIII, 19.

FABRATERIA colonia, in Volscis, LX, 31.

C. FABRICIUS Luscinus, consul, vincit Samnites, Bruttios et Lucanos, XII, 5, 6. — triumphat, 20. — legatus captivorum redimendorum causa mittitur ad Pyrrhum, XIII, 14.—bene habetur a Pyrrho, 15.— eum sibi conciliare cupit Pyrrhus, 17, 18. — abnegat Fabricius, 20-25.—ejus judicium de Epicuri secta, 27. — ejus supellex, 28. — consul iterum, 44. — amicum s. medicum Pyrrhi, venenum regi parantem aversatur et indicat, ibid. et 45.— de Lucanis, Bruttiis, Tarentinis et Samnitibus triumphat, 51.—simultas inter eum et Rufinum, 52. — censor severus, senatu movet Rufinum bis consulem et dictatorem, quod argenti facti, cœnæ gratia, pondo decem haberet, XIV, 33.

C. FABRICIUS Luscinus, prætor, sortitur jurisdictionem urbanam, XXXIII, 42, 43.—legatus, XXXVII, 4.

L. FABRICIUS C. F. curator viarum reficit pontem Fabricium, vid. CXXXVI, 21.

Q. FABRICIUS, tribunus plebis, ejusque de reditu Ciceronis rogatio, CIV, 45.—a Clodianis repellitur, 46.

Fabrum centuriæ duæ in prima classe, I, 43.

FÆSULÆ, opp. Etruriæ ad radices Apennini, hodie *Fiesole*, *Fiezola*, regio erat inprimis Italiæ fertilis, omnium copia rerum opulenta, XXII, 3.

Falarica, genus teli, XXI, 8; XXXIV, 14.

Falcatæ quadrigæ; v. Quadrigæ.

P. FALCIDIUS, tribunus plebis, CXXVII, 28.

Falerina tribus addita, IX, 20.

FALERII, oppidum Etruriæ, hod. *Falari*, V, 27; X, 14; XXI, 1.

FALERNUS ager in Campania inter Cales et Sinuessam, VII, 26; X, 20, 21; XXII, 13, 14.—dividitur, usque ad Vulturnum fluvium, plebi Romanæ, VIII, 11.

FALISCI, incolæ Faleriorum, auxilio veniunt Veientibus et Fidenatibus, IV, 17. — ad Veios, a Romanis obsessos, accedunt, V, 8.—adoriuntur castra Romanorum, ibid. et 13. — vincuntur a Camillo, 19. — eorum castra capiuntur, et urbs obsidetur, 26. — magistri, Faliscam juventutem prodentis, supplicium, 27. — Falisci dedunt se Romanis, ib. — rebellant, VII, 17. — inducias quadraginta annorum impetrant 22. — iis bellum indicitur, X, 45.— pacem petentibus induciæ annuæ datæ, 46. — eorum legati Romanos docent, Etruscos concilia de pace petenda habere, X, 14. — bellum moliuntur, XIX, 66. — dediti mulctantur, 67.

FALISCUS ager, X, 12, 26 et 27.

Fames Romæ, II, 34; III, 32. — tanta, ut multi ex plebe, capitibus obvolutis, se in Tiberim præcipitarint, IV, 12, 52. — in castris ad Lilybæum, XIX, 10.—Capuæ, XXV, 13. — Casilini, XXIII, 19. —Peteliæ, XXIII, 30. — Numantiæ, LIX, 3, 5. — in castris Cæsaris ad Dyrrhachium, CXI, 35.

FANGO; vid. Fuficius.

FANNIA, olim a Mario impudicitiæ damnata, eum Minturnis captivum benigne excipit, LXXVII, 37.

FANNIUS Cæpio conspirat in Au-

gustum, CXXXVI, 11. — fugiens interficitur, 12.

C. FANNIUS, tribunus plebis, XXXVIII, 60.

C. FANNIUS C. F. C. N. Strabo, consul, XLVI, 36.

C. FANNIUS, legatus ad Dalmatas, XLVII, 13.

C. FANNIUS primus Carthaginis muros conscendit, LI, 49. — ejus virtus insignis, LIII, 26. — consul contendit cum C. Graccho, LX, 79.

L. FANNIUS Mithridatem incitat ad fœdus ineundum cum Sertorio, XCIII, 6.—hostis a senatu judicatur, 7. — vincitur a Mamerco, XCIV, 20.

Fanum Æsculapii tabulis pictis exornatum, XLIII, 6. — Apollinis, et oraculum ad Hieran Comen XXXVIII, 12, 13. — Dianæ, I, 45.— Concordiæ, LXI, 35. — Fortunæ publicæ, CXIII, 29. — Feroniæ, I, 30. — Herculis, XL, 51. — Palloris, I, 27. — Pavoris, ibid. — Proserpinæ, XIV, 23; XXIX, 18 — expilatum a Pyrrho, XIV, 23. — a Pleminio, XXIX, 8, 18; XXXI, 12; XXXII, 1. — Quietis, IV, 41. — Termini, I, 55. —Voltumnæ, IV, 23, 25, 61; V, 17; VI, 2. — Fanum quomodo differat ab æde, X, 37. — Fanorum expiatio in libris per duumviros quæsita, V, 50. — in fanis omnibus, in quibus lectisternium majorem partem anni fieri solet, consules res divinas majoribus hostiis faciunt, XXXVI, 1.

Farris selibræ et quartarii vini M. Manlio datæ, V, 47.

Fas audi, VIII, 5, 4.

Fasces non ambo coss. in Urbe castrisve habent, II, 1, 11; IX, 8. — populo submissi a P. Valerio, II, 7. — capti a Pœnis, ponuntur ante tribunal imperatoris, XXV, 16. — a multitudine concitata franguntur, II, 55; III, 49; XCIX, 43.

Fasti dies facti a Numa, I, 19.

Fastos circa forum in albo proponit Flavius, ut, quando lege agi posset, sciretur, IX, 46. — fasti, in quos nomina consulum dictatorumque cum eorum rebus gestis referebantur, IX, 18. — fastos, id est, anni descriptionem corrigit Cæsar, CXV, 29, 31.

Fatales libri; v. Sibyllini et Libri.

Fati lege immobilis rerum humanarum series nectitur, XXV, 6.

Fauces ad Antigoniam, XXXII, 5. —Isthmi, XXXII, 21.—Thessaliam ab Athamania dividentes, XXXII, 14. — ferentes in Tempe, XXXIII, 13.

FAUCIA curia duabus insignis cladibus, IX, 38.

FAUCULA Cluvia; vid. Cluvia.

FAUNI ædes, facta in insula ex pecunia multaticia, XXXIII, 42. — dedicata, XXXIV, 53.

FAUNI aut Panis nomen spectrum notat, LXXXIV, 24. — Fauni cur humanam figuram caprina misceant? 25. — de Faunis et Satyris, conf. ibid. ex 12 ad 28.

FAUSTULUS regii pecoris magister, Romuli et Remi servator et educator, I, 4, 5.

FAUSTUS, Sullæ filius; vid. Cornelius.

FAVERIA, opp. Istriæ, vi capitur a Romanis, XLI, 11.

FAVONII venti, XXXVII, 23.

M. FAVONIUS queritur in senatu de nece legatorum Alexandrinorum, CIV, 75. — ædilis plebis, in carcerem conjicitur, CVI, 26.—ejus querelæ in Pompeium, CIX, 45.—eum periculo liberat Scipio, CXI, 41. — cum Pompeio fugit in Ciliciam, CXII, 8. — cur eum non admiserit Brutus in societatem consilii de interficiendo Cæsare, CXVI, 42. — Bruto molestum se exhibet, CXXII, 37, 38.

M. FAVONIUS, quæsitor de sodalitiis, CVII, 41.

Favor pravus in certaminibus ludicris, XLII, 63.

Fax arsit in cœlo; v. Prodigium. — facibus ardentibus armata multitudo, IV, 33. — facibus ardentibus anguibusque prælatis sacerdotes Tarquiniensium militem Romanum terrent, VII, 17.

Februariæ Calendæ, XXXVII, 58.

FECENIA Hispala; vid. Hispala.

Feciales; vid. Fetiales.

FELSINA, XXXIII, 37; v. Bononia.

Feminæ sunt in manu parentum, fratrum, virorum, tutorum, et nullam, ne privatam quidem, rem agere possunt sine auctore, XXXIV, 2; XXXIX, 18, 4.

Feminarum agnomina, Secunda, Tertia, Quarta, Quinta, ab ordine nascendi petita, XXIX, 14, 6.

FENECTANI campi in Latio, VIII, 12, 6.

Fenus et Feneratores; v. Fœnus.

Feralia, XXXV, 7.

FERENTANI; vid. Frentani.

FERENTINÆ lucus, I, 50, 52; VII, 25. — Ferentina aqua, I, 51. — Ferentinum caput, II, 38.

FERENTINUM, opp. Hernicorum in Latio, h. *Ferentino*, IV, 51, 61; VII, 9; X, 34; XXXII, 2.

FERENTINATI populo suæ leges redditæ, IX, 43; XXXIV, 42.

FERENTUM seu Forentum, oppid. Apuliæ, h. *Forenza*, IX, 20. — Ferentani siv. Frentani siv. Forentani vincuntur, 16.

FERETRIUS Jupiter; vid. Jupiter.

Feriæ per novem dies actæ, quod lapidibus pluisset, I, 31; vid. Novemdiale sacrum. — per triduum, III, 5. — Feriarum constituendarum causa dictator creatus, VII, 28. — Feriæ latinæ, in monte Albano actæ, I, 45, 2; V, 17, 19; VIII, 11; XVII, 28; XXI, 63; XXII, 1; XXV, 12; XXXII, 1. (Cf. Latinæ.) — ob terræ motum per dies duodequadraginta, XXXV, 40. — valetudinis populi causa indictæ, XLII, 2.

FERONIÆ, deæ Etruscorum et Latii, fanum, I, 30. — lucus et templum, XXVI, 11; XXVII, 4. — ædes in Capenate, XXXIII, 26. — donum a libertinis mulieribus datum, XXII, 1.

Ferrariæ et argentariæ in Hispania, XXXIV, 21.

Fescenninus versus, VII, 2.

Festum Dianæ per triduum Syracusis, XXV, 23. — tabernaculorum accurata religione celebratum apud Judæos, LVII, 41.

Fetiales mittuntur ad res repetendas, I, 24; IV, 30; VII, 6, 9, 16, 32; VIII, 22; IX, 45; X, 12. — ad fœdus feriendum, XXX, 43. — consulti de ratione indicendi belli, XXXI, 8; XXXVI, 3. — quibus ceremoniis utantur, I, 24, 32; IX, 5; XXX, 43. — duo faciunt fœdus, IX, 5, 3. — eorum jus, IX, 9, 2. — collegium, XXXVI, 3. — per eos Pœnis traduntur duo Romani, qui eorum legatos pulsarunt, XXXVIII, 42.

Fibulis donati equites, XXXIX, 31.

FICANA in Latio capta ab Anco, et inde cives traducti Romam, I, 33.

FICULNEA vetus, urbs Sabinorum, a Tarquinio Prisco capta, hodie Fanum *S. Vasile*, I, 38.

FICULNENSIS via, quæ postea Nomentana, III, 52.

FICUS Ruminalis, I, 4. — ad eam simulacra infantium, conditorum Urbis, sub uberibus lupæ posita, X, 23.

Fidei sacrosanctum nomen, XIX, 67. — solenne a Numa Pompilio institutum, I, 21. — in fidem se permittentes quo jure fuerint apud Romanos, XXXVI, 28.

FIDENÆ opp. Sabinorum ad Tiberim, colonia Romanorum, hodie *Castello Giubileo*, I, 27; IV, 17. —

deficiunt ad Veientes, ibid. — capiuntur, IV, 22, 33, 34.

FIDENATES bellum inferunt Romanis, I, 14. — vincuntur, ibid. — alterum cum Romanis bellum, 27. — vincuntur, ibid. — obsidentur, II, 19. — occidunt legatos Romanorum, IV, 17. — populabundi descendunt in agrum Romanum, 21. —vincuntur, multique sub corona venundantur, XXXIII, 34.

M. FIDUSTIUS bis proscriptus occiditur, CXX, 82.

L. FIGULUS classem cogit pro Dolabella, CXIX, 4.

Filio consuli pater justum honorem præstat, XXIV, 44. — filii jussu parentum necati, II, 5; IV, 29; VIII, 7.

Filo velatum fecialis caput, I, 32.

FIMBRIA; vid. FLAVIUS.

Fimo bubulo pro lignis utuntur, XXXVIII, 18.

FIRMUM colonia, XVI, 48.—opp. Piceni, hod. *Fermo:* unde Firmani, quorum fides in Romanos laudata, XXVII, 10.

FIRMANA cohors, stativum sub costris præsidium, XLIV, 40.

Fisci et ærarii differentia statuitur, CXXXIV, 82.

FLACCUS; vid. FULVIUS et VALERIUS.

FLAMEN, cognomen Q. Claudii.

Flamen Dialis; vid. Dialis Martis, I, 20; XXIX, 11; XLV, 15. — Quirinalis, I, 20; V, 40; XXIV, 8; XXXVII, 47 et 51.—flaminem apicatum mori triste et inauspicatum urbi habebatur, LXXX, 44.—Flamines bigis, curru arcuato, ad Fidei sacrarium vehi jubet Numa, I, 21. — Flaminibus cura sacrorum demandata, I, 33.— Flaminum Vestaliumque hospitium, a Cæritibus religiose cultum, VII, 20. — Flamines abesse a sacris non possunt, atque adeo in provinciam ire vetantur a pontifice maximo, XIX, 53; XXIV, 8; XXXVII, 51; LIX, 29, 30.

FLAMINIA prata, III, 54, 63. — via, XX, 58; XXII, 11; XXXIX, 2.

L. FLAMININUS, XLIII, 11.—*De eo et cæteris Flamininis;* vid. Quintius, et de hoc cognomine ad XXXII, 7, 4.

FLAMINIUS circus, III, 54; XXVII, 21; XL, 52.

C. FLAMINIUS, trib. plebis, fert legem de Piceno et Gallico agro plebi dividendo, XX, 18. — spernit minas senatus, sed a patre de rostris detrahitur, 19. — prætor in Siciliam primus mittitur, 33. — fit consul, 46. — primus Romanorum Padum transit cum exercitu, ib.— revocatur a senatu, ex augurum responso, qui consules vitio creatos esse dixerant, 47. — non lectis senatus literis pugnat et vincit, 48, 49. — post eas lectas remanet tamen in provincia, et reversus Romam triumphat, 50. — censor, viam munit et Circum exstruit, 58. — iterum consul, XXI, 57. — clam in provinciam abit, et Arimini consulatum init, 63. — de eo querelæ Romanorum, XXII, 1. — ejus ferocia, 3. — ad Trasimenum lacum circumventus ab Hannibale, in prælio cadit, 4, 6.

C. FLAMINIUS quæstor, XXVI, 47, 49. — ædilis curulis, XXXIII, 42.— tritici decies centum millia binis æris populo dividit, ibid. — creatur prætor, XXXIV, 54. — sortitur Hispaniam citeriorem, 55. — in Hispania expugnat Litabrum oppidum, XXXV, 22. — creatur consul, XXXVIII, 42.—defendit M. Fulvium contra Ambracienses, 43. — Friniates Ligures, pluribus secundis præliis factis, in deditionem accipit, iisque arma adimit, XXXIX, 2. — domat Apuanos, ibid. — viam

a Bononia perducit Arretium, ibid. — triumvir coloniæ Aquileiam deducendæ, XXXIX, 55; XL, 34.

Q. FLAMINIUS creatur decemvir agro dividundo, XXXI, 4.

Flamma circa caput Servii infantis dormientis, I, 39. — flamma, a capite concionantis Marcii emicans, XXV, 39. — flamma, in proris navium prælata, arcet hostes, ne propius accedant, XXXVII, 11.

FLAVIUS LUCANUS prætor, XXV, 16. — prodit Ti. Gracchum, ibid.

C. FLAVIUS Cn. F. scriba, humilique fortuna ortus, ædilis curulis, IX, 46. — certat adversus nobiles, ibid.—jus civile, repositum in penetralibus Pontificum, evulgat, ibid. — Fastos circa forum in albo proponit, ibid. — dedicat ædem Concordiæ, ibid.—curulem sellam sibi adferri jubet, quum nobilium nemo ei assurgeret, ibid.

C. FLAVIUS Fimbria, consul, LXVII, 18.

C. FLAVIUS Fimbria crudelissimus Cinnæ satelles, occidit L. Cæsarem, LXXX, 40. — diem dicit Scævolæ vulnerato, et ex vulnere non mortuo, 48. — cum Valerio Flacco cos. legatus in Asiam venit, LXXXII, 57. — eorum discordia, 58. Fimbria seditionem concitat, 61, 62. — sociorum spoliis milites ditat, 62. — occidit Flaccum consulem, 64. militari consensu imperium in Fimbriam transfertur, ibid. — ejus adversus Mithridatem res gestæ, LXXXIII, 1. — stratagema et victoriæ, 2. — crudelitas et avaritia, 3. — vincit Mithridatem, 5. — capit et delet M. Ilium, 6, 7. — contra eum movet Sulla, 31. — Fimbriæ milites multi ad Sullam transeunt, 32. — Sullæ percussorem subornat, 33. — cum Rutilio colloquitur, 34. — Pergami Æsculapii templum ingressus, se transfigit gladio, ibid.

FLAVIUS Fimbria e Carbonianis ducibus, ab Albinovano inter epulas interfectus, LXXXVIII, 3.

C. FLAVIUS Pusio, princeps equestris ordinis, LXXI, 21.

L. FLAVIUS, tribunus Plebis, Metellum consulem in carcerem ducit, CIII, 57, 59. — ejus improbitas, 60. — prætor, commissum suæ custodiæ a Pompeio Tigranem, ereptum deinde sibi a P. Clodio frustra repetit, 124, 125.

M. FLAVIUS dat viscerationem populo in funere matris, VIII, 22. — tribunus plebis, 37. — fert ad populum, ut in Tusculanos animadvertatur, ibid.

M. FLAVIUS, scriba, a Cæsare adhibitus ad corrigendos fastos, CXV, 29.

M. FLAVOLEIUS centurio, II, 45.

FLORONIA, virgo Vestalis, stupri comperta, XXII, 57.

Flumen manavit sanguine, XXIV, 44; vide prodigia. — flumine vivo perfundebantur sacrificaturi, etc. I, 45, 7. — fluminum transeundorum ratio, LXVIII, 48.

Flumentana porta, VI, 20; XXXV, 21. Sed vid. Nomentana.

Fœdus quid sit, quo ritu fiat, et quomodo a sponsione differat, I, 24; IX, 5.—ejus tria genera, XXXIV, 57. — de fœderum jure inter Romanos Carthaginiensesque disceptatio, XXI, 19. — fœdus Romanorum cum Pœnis primum, II, 8, 10. — alterum, VII, 27. — tertium, IX, 43. — quartum Epit. 13. — quintum, XIX, 60, 61. Conf. XX, 6, 31. — sextum, XXI, 2. Conf. XXX, 37, 43.—cum Ætolis, XXVI, 24; XXXVIII, 9.—cum Illyriis, XX, 30.—cum Philippo, XXIX, 11; XXXIII, 30. — cum Nabide, XXXIV, 35. — Antiocho, XXXVIII, 38. — Philippi cum Hannibale, XXIII, 33.

Fœnus unciarium, VII, 16, 21. — semunciarium factum ex unciario, VII, 27. — fœnere obruti debitores, XXXV, 7.

Fœneratores mulctantur, VII, 28; X, 23; XXXV, 41. — eorum improbitas, VIII, 28; XI, 25, 26. — ex Sardinia fugantur, XXXII, 27.

Fons Herculis Cære, XXII, 1.

A. FONTEIUS, tribunus militum, a Cæsare dimittitur cum ignominia, CXIV, 27.

M. FONTEIUS creatur prætor, XLV, 44.

P. FONTEIUS Balbus creatur prætor, XLIV, 17.—sortitur Hispaniam, ibid.

P. FONTEIUS Capito prætor, XLIII, 11. — sortitur Sardiniam, 15.

T. FONTEIUS legatus, XXV, 34; XXVI, 17.

T. FONTEIUS Capito creatur prætor, XL, 59.—proconsul in Hispania manere jubetur, XLI, 15.

FONTINALIS porta, XXXV, 10.

Forem ex æde Lunæ, quæ in Aventino est, raptam fert atrox tempestas et in posticis parietibus Cereris templi adfigit, XL, 2. — Fores Sulpicii, tribuni militum, virga percutit lictor, VI, 34.

FORENTUM et Forentani; vid. Ferentum.

Fori in circo, I, 35 et 56. — Fori publici, XXIX, 37; XLV, 1.

FORMIÆ, oppidum Auruncorum in Latio, h. *Mola*, in intimo recessu sinus Formiani s. Cajetani, XXXV, 21.—Formiis prodigia, ib.

FORMIANA saxa, XXII, 16.

FORMIANIS civitas sine suffragio data, VIII, 14. — tum longo post tempore suffragii latio, XXXVIII, 36.

FORMIANUS ager, X, 31.

FORMIANUS mons, XXXIX, 44.

Formulæ votorum, XXII, 10; XXXVI, 2.—solennes, synonymis abundantes, I, 32; XXII, 10, 2. — belli indicendi, I, 32.

Fornix in Capitolio cum septem signis auratis et duobus equis, positus a P. Cornelio Scipione Africano, XXXVII, 3. — fornices duo de manubiis facti ab L. Stertinio, XXXIII, 27. — Fornices in muro apti ad excurrendum, XXXVI, 23.

Fornicata via, XXII, 36.

Fortuna adjuvat fortes, VIII, 29. — ludit et jocatur, XXX, 30, 3.—nec prospera efferat, nec adversa infringat animum, XLV, 8.

FORTUNÆ ædes Præneste, XXIII, 19; XLII, 1. — Romæ intra portam Carmentalem incendio absumitur, XXIV, 47. — reficitur, XXV, 7. — in foro Boario, XXXIII, 27.—Equestris, XL, 40 et 44; XLII, 3, et 10.—Fortis Fortunæ ædes, X, 46; XXVII, 11.— Fortunæ muliebris templum, II, 40. Primigeniæ ædes in colle Quirinali, XXIX, 36; XXXIV, 53; XLIII, 13. — Fortunæ in Algido supplicatio imperata, XXI, 62. — Fortunæ populi Romani inopinata salus in magno periculo tribuitur, I, 46; II, 40; VI, 30, 3; XXXVIII, 46. — Fortunam nimiam hominibus invident dii, X, 13, 5.

FORTUNATÆ insulæ detectæ, in quas fugere cupit Sertorius, XC, 23.

FORULI, vicus Sabinorum, hod. *Civita Tomassa*, XXVI, 11.

Forum Romæ, I, 12. — ornatum scutis auratis Samnitium, IX, 40.— inde initium fori ornandi ab ædilibus, ibid. — medium specu vasto collapsum in immensam altitudinem VII, 6. — circa forum fastos in albo proponit C. Flavius, ut, quando lege agi posset, sciretur, IX, 46. — in forum per viatorem accitæ matronæ veneficæ, VIII, 18. — in foro medio captivi et defectionis auctores virgis cæsi et securi percussi,

VII, 19; IX, 24; XXVIII, 28. — ibi suggestum adornatum rostris navium Antiatum, unde Rostra, 8, 14. — Forum Boarium, X, 23; XXI, 62; XXII, 57; XXVII, 37; XXIX, 37; XXXV, 40. — in foro Boario ante Fortunæ ædem fornix factus ab L. Stertinio, XXXIII, 27. — Olitorium, XXI, 62. — ad Forum Olitorium Jani templum structum, XVII, 27; XL, 34. — in foro Olitorio ædes Junonis Sospitæ dedicata, XXXIV, 53. — Piscatorium, XXVI, 27; XL, 51. — extra portam Trigeminam, XL, 51. — quæstorium in castris, XLI, 2.

M. Fossius, trib. milit. consulari potestate, IV, 25.

M. Fossius Flaccinator consul creatur, IX, 20.—magister equitum, 26. — iterum, 28.

Fossa Cluilia, I, 23; II, 39. — Drusiana, CXXXVII, 11. — Græca, XXVIII, 46. — Quiritium, opus Anci regis, I, 33.

Frater fratri, etiam filium habenti, succedit in principatum apud Hispanos, XXVIII, 21. — item apud Numidas, XXIX, 29. — frater sororque tori et regni consortes, XXVII, 4, 6. — fratres germani collegæ in consulatu, XL, 4; XLIII, 3. — in prætura, XL, 44. — discordes, XLV, 19. — frater fratrem ignorans interficit, mox sese eodem gladio transfigit, LXXIX, 26.

Fregellæ, oppidum Volscorum ad Lirim, colonia Romanorum, VIII, 22.—occupantur a Samnitibus, IX, 12.—obiter expugnantur a Pyrrho, XIII, 12.

Fregellana arx capitur a Samnitibus, IX, 28. — recipitur, ibid.

Fregellani rebellantes ab Opimio opprimuntur, LX, 23, 24. — Fregellanorum in Romanos fides, XXVII, 10. — equitum fortitudo, 26, 27.

Fregellanus ager; vid. XXVI, 9.

Fregenæ, oppid. Etruriæ, hod. *la Macarese*, non longe ab ostiis Tiberinis colonia, XIX, 48.—ei negatur vacatio rei navalis, XXXVI, 3.

Frentani, qui oram maris superi, ab Aterno amne (hod. *Pescara*) ad Frentonem fl. (h. *Fortore*) obtinebant in hod. *Abruzzo cit.* uno prælio debellantur, IX, 16.—oratores mittunt Romam, petentes pacem, 45. — iis fœdus datum, ib. vid. et XV, 7; LXXII, 8.

Frentanus ager, XXVII, 43.

Fresilia, oppidum Marsorum, capitur a Romanis, X, 3.

Friniates (al. Briniates) Ligures C. Flaminius consul, pluribus præliis secundis factis, in deditionem accipit, iisque arma adimit, XXXIX, 2.

Frisios bello petit Drusus; vid. CXXXVII, 7.

Frontalia elephantorum et cristæ et tergo impositæ turres addebant speciem, XXXVII, 40.

Frumentaria lex C. Gracchi, LX, 44.

Frumentum ex Campania aliisque locis Romam advehitur, II, 34, 52. — quaternis æris populo vicatim descriptum, XXX, 26; XXXI, 4.—binis æris, XXXI, 50; XXXIII, 42; vid. CXXXVI, 43. — pro vectura nautis relictum, XXX, 38. — duplex militi post victoriam, iterumque post triumphum, a L. Scipione datum, XXXVII, 59. — Frumentum a provincialibus dandum, et a magistratibus Rom. æstimatum et emptum, XLIII, 2, 7. — ejus duæ decumæ exactæ, XXXVI, 2; XXXVII, 2.

Frusinas ager, XXVI, 9.

Frusinates conjurantes damnantur tertia parte agri, X, 1.—capita conjurationis, virgis cæsi, securi percutiuntur, ibid.

Frusino, oppid. Volscorum ad

Cosam fl. et fines Campaniæ, hod. *Frosinone*, XXVII, 37.

FUCINUS lacus in Marsis, hodie dicitur *Lago Fucino* s. *Lago di Celano* s. *di Tagliacozzo in Abruzzo ulteriore*, IV, 57.

C. FUFICIUS Fango mittitur in Africam a Cæsare Octaviano, CXXVII, 5. — ei bellum infert Sextius, 6. — Fango sibi consciscit necem, 7.

L. FUFIUS postulat M'. Aquillium de repetundis, LXX, 4.

M. FUFIUS M. F. Strigo præest ludis secularibus, CXXXVI, 46.

Q. FUFIUS Calenus, trib. plebis, favet Clodio, reo violatæ religionis, CIII, 30. — prætor fert legem, uti singulorum corporum suffragia seorsum colligantur, 95. — legatus Cæsaris Pompeianos deducit ex Hispania, CX, 35. — ejus in Phocide et Bœotia res gestæ, CXI, 42.—expugnat Megarenses, CXII, 57.—cos. tantum nomine, 61. — Antonii amicus, et a Cicerone dissidere in senatu solitus, CXVIII, 21.

Fuga impedita, dum dux milites a suis haberi jubet pro hostibus, XXXVII, 43.

Fugitivi, Euno duce, in Sicilia rebellant, LVI, 26 seqq. vid. Eunus. — Alterum fugitivorum bellum in Sicilia, LXVII, 29-44; vid. Athenio et Salvius.—in his bellis consumpta servorum decies centena millia, LXIX, 47. — fugitivi qui se dediderant M'. Aquillio, in Circum deducti, mutuis vulneribus se conficiunt, LXX, 4. — fugitivi Spartaco duce in Italia rebellant, XCV, 2-10; vid. Spartacus. — interfecto in pugna Spartaco, per globos sparsi circumveniuntur, XCVII, 12. — quosdam et Pompeius concidit, XCVII, 13.— fugitivi, quibus Sex. Pompeius perfugium apud se dederat, post ejus cladem puniuntur, CXXIX, 44.

C. FULCINIUS, legatus, jussu Tolumnii interficitur, IV, 17. — ei statua publice in Rostris posita, ibid.

FULFULÆ, oppidum in Samnio, XXIV, 20.

Fulmen aureum pondo L donum Jovi factum, XXII, 1. — fulmine ictus Romulus Silvius, I, 3. — icta Spei ædes; vid. Prodigium. — multi icti milites, X, 31. — fulmine icta Helvia virgo, LXII, 54.

FULVIA ostendit multitudini vulnera interfecti a Milone mariti Clodii, CVII, 21. — testimonium dicit in Milonem, 38. — uxor Antonii, periclitatur de bonis, CXIX, 31. — in eam æquitas Pomponii Attici, ib. — Ciceronis occisi linguam compingit acubus et calamistro, CXX, 67. — multos curat occidendos, 68. — Fulviæ potentia, CXXV, 5.—cum L. Antonio molitur oppugnare Octavianum, 6. — gladio cincta et signum dare militibus, conciones habere sueta, 33. — moritur, CXXVII, 20. — ejus mors aperit reducendæ paci viam, ibid. et 23.

FULVIUS Flaccus, legatus, XXII, 12.

A. FULVIUS, senator, filium ad Catilinam proficiscentem necat, CII, 88.

C. FULVIUS, quæstor, Hannibali traditur, XXI, 59.

C. FULVIUS, legatus, XXVI, 14, 33; XXVII, 8.

C. FULVIUS Curvus, ædilis plebeius, X, 23.

C. FULVIUS Flaccus, consul, LVI, 24. — Siciliam provinciam accipit, 25, 41.

CN. FULVIUS, legatus, X, 4. — consul, 11. — vincit Samnites, 12. — triumphat, ibid. — proprætor, 26. — Etruriæ fines depopulatur, 27. — vincit Etruscos, 30.

CN. FULVIUS, prætor, XXXVI, 45.

— sortitur jurisdictionem peregrinam, XXXVII, 2.

Cn. Fulvius Centumalus, ædilis curulis, XXIV, 43 —prætor creatur, ibid. — ei evenit provincia Suessula, 44. — creatur consul, XXV, 41; XXVI, 1.—ei prorogatur imperium, 28. — vincitur ab Hannibale ad Herdoneam et cum undecim tribunis cadit, XXVII, 1.

Cn. Fulvius Flaccus, prætor, XXV, 2. — sortitur Apuliam, 3. — prosperis rebus solutus ad socordiam, 20. — ad Herdoneam vincitur ab Hannibale, 21. — ob exercitum in Apulia amissum ei dies dicta, XXVI, 2 — primo pecunia, mox capite in eum anquiritur, 3. — it Tarquinios in exsilium, ibid.

Cn. Fulvius movetur senatu a fratre censore, XLI, 27.

Cn. Fulvius Gillo creatur prætor, XLV, 14. — sortitur Hispaniam citeriorem, 16.

Cn. Fulvius Cn. F. Cn. N. Maximus Centumalus clavi figendi causa dictator dictus, XVI, 48.

L. Fulvius Curvus, consul, VIII, 38. — magister equitum, IX, 21.

M. Fulvius Flaccus, consul, XV, 18. — punitis Volsiniensium servis triumphat, XVI, 39.

M. Fulvius, secundum quosdam auctores, consul suffectus Ti. Minucio, IX, 44.

M. Fulvius, tribunus militum, X, 14.

M. Fulvius, tribunus militum, occiditur in pugna, XXVII, 12.

M. Fulvius, tribunus plebis, XXXII, 7.

M. Fulvius, legatus, XLIII, 1.

M. Fulvius Centumalus, prætor, XXXV, 10, 20, 23, 24. — sortitur jurisdictionem urbanam, 20.

M. Fulvius Flaccus, decemvir agro dividundo, XXXI, 4.

M. Fulvius Flaccus, legatus in Macedoniam, XLIII, 11.

M. Fulvius Flaccus, triumvir coloniæ deducendæ, XXXIX, 44.

M. Fulvius Flaccus, triumvir agris dividundis, cum C. Graccho et C. Carbone, LIX, 72.—Africanum multis conviciis petit, 78.— allatæ Africano mortis magnopere suspectus, 82. — consul, LX, 18. — fert leges perniciosas, 20. — Massiliensium necessitatibus ex urbe avocatur, 21. — triumphat de Salluviis, Liguribus et Vocontiis, 38, 39. — C. Gracchum exstimulat ad resistendum senatui, LXI, 14.—vocatus cum eo in curiam ad reddendam rationem actorum, arma parat, 20, 21. — occupat Aventinum, 23. — munit ædem Dianæ, 25. — cum filio majore interficitur, 27. — domus ejus diruitur, 34.

M. Fulvius Nobilior, ædilis curulis, XXXIII, 42.—creatur prætor, XXXIV, 54. — sortitur Hispaniam ulteriorem, 55. — Vaccæos, Vectones et Celtiberos fundit fugatque, XXXV, 7. — proconsul, multa prospere gerit, 22. — ovans Urbem ingreditur, XXXVI, 21, 39. — creatur consul, XXXVII, 47. — ei provincia Ætolia evenit, 50 — proficiscitur in Epirum, XXXVIII, 3. — Ambraciam urbem oppugnat, 4-9. — donatur corona aurea CL pondo, ibid. — perdomitis Ætolis, recipit Cephalleniam, 28, 29. — componit res Achæorum, 30. — comitiorum causa proficiscitur Romam, 35. — redit in provinciam, eique in annum prorogatum imperium, ibid.—eum accusant Ambracienses, 43. — defenditur a C. Flaminio, ibid. — ex Ætolia rediens petit triumphum, XXXIX, 4. — M. Aburius, tribunus plebis, intercedit, ibid. — Gracchi oratio pro M. Fulvio, 5.—triumphat

de Ætolis et Cephallenia, ibid. — per dies decem, ludos, quos voverat Ætolico bello, facit, 22. — censuram petit, 40. — creatur triumvir coloniis deducendis, 44. — censor, XL, 45. — inimicus M. Æmilio Lepido, XXXVII, 47; XXXVIII, 43, 44; XXXIX, 4; XL, 45, 46. — reconciliatur cum M. Æmilio, XL, 46. — ejus opera publica, 51. — lustrum condit, XLI, 2.

M. Fulvius Nobilior, tribunus militum, mensibus suis dimittit legionem, obque id factum in Hispaniam relegatur et a fratre senatu movetur, XL, 41.

M. Fulvius Nobilior, tribunus plebis, XLII, 32.

M. Fulvius M. F. M. N. Nobilior, ædilis curulis, XLVI, 4. — consul, XLVII, 1. — de Eleatum populo triumphat, 13.

M. Fulvius Pætinus, consul, X, 9.

Q. Fulvius ædilis curulis, XXX, 39.

Q. Fulvius, trib. pl. XXXII, 8.

Q. Fulvius, legatus, XXXII, 36.

Q. Fulvius M. F. triumvir epulo cooptatur, XL, 42.

Q. Fulvius Flaccus creatur consul, XX, 7. — censor vitio factus abdicat, 21. — iterum consul, 45. — pontifex, XXIII, 21. — prætor, 24. — sortitur jurisdictionem urbanam, 30. — prætor refectus cum jurisdictione urbana, XXIV, 9. — magister equitum, XXV, 2. — tertium consul, ibid. — pontificatum maximum petens, repulsam patitur, 5. — Hannonis castra oppugnat et capit, 13, 14. — ei prorogatum imperium, XXVI, 1. — Capuam obsidet, 4. — Romam euntem Hannibalem sequitur, 8, 9. — ingreditur Romam cum exercitu, 10. — redit Capuam, 12. — virgis cædi et securi percuti jubet senatores Campanos, 15. — accusatur a Campanis, 27, 33. — dictator dicitur, XXVII, 5. — iis comitiis, quæ habebat ipse, creatur consul quartum, 6. — ejus senescit fama, 20. — ei prorogatur in annum imperium, 22. — iterum, 35.

Q. Fulvius Flaccus, ædilis plebis, XXXVIII, 35. — creatur prætor et sortitur Sardiniam, 42. — legatus Æmilii Paulli, XL, 27. — consul, 37. — bellum gerit cum Apuanis Liguribus, 41.

Q. Fulvius Flaccus (illius frater patruelis) ædilis curulis designatus, petit præturam, impetrassetque, nisi senatus comitia sustulisset, XXXIX, 39. — fit prætor, 56. — sortitur Hispaniam citeriorem, XL, 1. — Urbicuam capit, 16. — ejus res gestæ adversus Celtiberos, 18, 30, 33. — rursum vincit Celtiberos, 39, 40. — ædem Fortunæ Equestri et ludos Jovi vovet, ibid. — pontifex cooptatur, XL, 42. — quum extra Urbem triumphi causa esset, creatur consul cum L. Manlio Acidino, fratre germano, 43. — de Celtiberis triumphat, ibid. — ejus ludi, 45. — creatur censor, XLI, 27. — fratrem germanum et consortem senatu movet, ibid. — ejus opera publica, ibid. — ædem Fortunæ Equestris enixo studio facit, et ex æde Junonis Laciniæ marmoreas tegulas detrahit, XLII, 3. — ædem Fortunæ Equestris dedicat, 10. — laqueo sibi gulam frangit, 28.

Q. Fulvius Nobilior ædilis curulis, XLVII, 1. — consul improspere cum Segidensibus pugnat, 36, 38. — plura detrimenta patitur, 38, 39. — censor, collegæ fervidum animum obsequio mitigat, LVI, 19.

Q. Fulvius Nobilior, triumvir coloniæ deducendæ, XXXIX, 44.

Q. Fulvius Gillo, legatus Sci-

pionis, xxx, 21. — prætor, xxxi, 4. — sortitur Siciliam, 6.

Serv. Fulvius Flaccus, consul, Ardyæos subigit, lvi, 20-22.

Funda prævalida (Achaica) describitur, xxxviii, 29.

Fundanis populis (conf. Fundi) civitas sine suffragio data, viii, 14. — sociant se Privernatibus, bello Romanos lacessentibus, 19. — orant veniam, ibid. — iis datur latio suffragii, xxxviii, 36.

C. Fundanius diem dicit Claudiæ Appii Cæci filiæ, xix, 39. — consul, 50.

M. Fundanius, tribunus plebis ad plebem fert de lege Oppia abroganda, xxxiv, 1.

M. Fundanius Fundulus, ædilis plebeius, aliquot matronas probri accusat, xxv, 2.

Fundi, opp. Auruncorum inter Formias et Tarracinam, h. *Fondi*, xli, 27.

Funditores in exercitu Pyrrhi, xii, 23; xxvii, 38; xxxvi, 18. — Achæi eorumque in bello maximum momentum, xxxviii, 29. — Baleares eorumque peritia, xxviii, 37; lx, 35; vid. et xxi, 21. — Cyrtæi, xxxvii, 40.

Funebres laudationes seu laudes, ii, 47, 61. — matronis concessæ, v, 50. — vitiant historiam, viii, 40. — funebres ludi, xxiii, 30; xxviii, 21, 45; xxxi, 50; xxxix, 46.

Funus prosequutis mulsum datum, xxxviii, 55. — publicum, xxx, 45. — funeris causa data epulum, visceratio, munus gladiatorium et ludi funebres, viii, 22; xxiii, 30; xxxix, 46. — in funus Menenii collati a populo sextantes, ii, 33. — in Valerii consulis quadrantes, iii, 18. — funera Romanorum ducum curata ab Hannibale, xxii, 52; xxv, 17; xxvii, 28.

Furcæ Caudinæ, vid. Caudium.

Furcis oppugnantes detruduntur scalis, xxviii, 3. — spectacula olim sustinebantur, i, 35. — furcis seu furculis oppugnatores suspendunt murum, xxxviii, 7. — sub furca virgis cædi, i, 26; ii, 36.

Furiæ genti fato quodam data Gallica bella, xxxi, 48.

Furii et Fusii iidem, iii, 4.

Furius, legatus, frater Sp. Furii, cos. ab Æquis cæditur, iii, 5.

Agr. Furius, consul, iii, 66. — collegæ summam imperii concedens, ab eo vicissim honoratur, 70.

Agr. Furius, tribunus mil. cons. pot. v, 32. — adversus Salpinates bellum gerit, ibid.

C. Furius, duumvir navalis, xli, 1. — legatus, xliii, 9.

C. Furius Aculeo, quæstor L. Scipionis, damnatur, xxxviii, 55.

C. Furius Pacilus, consul, iv, 12. — censor, probavit villam publicam in campo Martio, 22. — Mamercum Æmilium, qui censuram ad unius anni et sex mensium spatium redegerat, ærarium facit, 24; ix, 33. — tribunus mil. cons. pot. iv, 31.

C. Furius Pacilus, cos. iv, 52.

L. Furius, consul, resistit agrariæ legi, ii, 54. — post consulatum fit reus ad populum, ibid. — tribunus, qui eum accusabat, mortuus domi inventus, ibid.

L. Furius, tribunus militum consulari potestate cum Camillo, vi, 22. — ejus temeraria adversus collegam protervia, 23. — pugna initio improspera et corrigendæ culpæ studium, 24. — moderatio in eum Camilli, 25.

L. Furius, tribunus pl. ix, 42.

L. Furius Bibaculus, quæstor, in prælio ad Cannas occisus, xxii, 49.

L. Furius Camillus, dictator,

reddit Patribus possessionem pristinam consulatus, VII, 24. — ob id meritum consul creatur, ibid. — collega mortuo, solus rempublicam et bellum Gallicum administrat, 25. —vincit Gallos, 26.—adversus Græcos ad oram maritimam profectus, nullam memorabilem rem gerit, ibid. — dictator in pugna adversus Auruncos vovet ædem Junoni Monetæ, 28.

L. Furius Sp. F. M. N. Camillus, consul, VIII, 13.—capit Pedum opp. ibid. — triumphat, ibid. — statua equestris ei in foro posita, ibid. — ejus oratio ad senatum de Latinis populis, ibid. — consul iterum, 29.

L. Furius Camillus, prætor leges dat Capuanis, IX, 20.

L. Furius Medullinus. (In hoc nomine tanti errores implicant apud Livium, ut haud facile ad liquidum perduci res possit. Nec tanti est. Itaque apponemus notam eorum locorum, in quibus L. Furius Medullinus aliquem magistratum gessisse dicitur, licet non omnia in unum hominem conveniant, et sint in duos tresve dispertienda, ut constat ex Sigonio ad IV, 44).

L. Furius Medullinus, tribunus mil. cons. pot. IV, 25, 35. — iterum, 44. — creatur consul, 51. consul iterum, 54, 61. — tribunus mil. cons. pot. quum jam functus eo honore esset, 57. — tertium, V, 14. — quartum, 16. — quintum, 24. — sextum, 26. — septimum, 32.

L. Furius Purpureo, tribunus militum, XXVII, 2. — prætor, XXXI, 4. — sortitur Galliam, 6, 10. — Gallos vincit, 21. — petit triumphum, 47.— de ea re variæ in senatu sententiæ, 48. — triumphat, 49.—creatur consul, XXXIII, 24.— per tribum Sappiniam in Boios venit, 37. — populatur agrum Boiorum, ibid. — ædes ab eo votæ, XXXIV, 53; XXXV, 41. — legatus, XXXVII, 55. — resistit Cn. Manlio, triumphum petenti, XXXVIII, 44, 45, 54. — magna contentione censuram petit, XXXIX, 40. — legatus in Galliam Transalpinam a senatu mittitur, 54.

L. Furius Purpureo, legatus ad concilium Ætolorum, XXXI, 29. — ejus oratio, 31.

L. Furius Philus, creatur prætor, XLII, 28. — sortitur Sardiniam, 31. — pontifex moritur, XLIII, 13.

M. Furius defendit in senatu M. Aurelium, quem accusabant legati Philippi, XXX, 42.

M. Furius, legatus, XXXI, 21.

M. Furius Camillus, trib. mil. cons. pot. V, 1. — iterum, 10. — contra Faliscos proficiscitur, 12.— tertium tribunus mil. cons. pot. 14. — a Capena ingentes prædas agit, ibid. — interrex, 17. — dictator, 19.—ludos magnos ex SCto vovet, ibid. — vincit Faliscos, ibid. — cuniculum in arcem Veiorum agit, ibid. — Veios capit, 21.—ejus precatio, ibid. — curru equis albis juncto triumphans Urbem ingreditur, 23. — resistit legi de transmigrando Veios, 25. — religionem injicit de decima prædæ Veientanæ, ibid. — tribunus mil. cons. pot. quartum, 26. — Faliscum ludi magistrum, puerorum proditorem, remittit Falerios, 27. — invehitur in plebem, 29. — senatum incitat adversus legem, 30. — creatur interrex, 31. — ei ab L. Apuleio, trib. pl. dies dicta, 32. — abit in exsilium, et absens quindecim millibus gravis æris damnatur, ibid. — concitat Ardeates ad opprimendos Gallos populatores, 44, 45.—revocatur et dictator dicitur, 46. — cæsis Gallis triumphat, 49.—diligen-

tissimus religionum cultor, 50. — prohibet migrari Veios, habetque super ea re ad populum orationem, 51 et sqq. — interrex, VI, 1. — dictator tertium, 2. — capit Volscorum castra, ibid. — recipit Sutrium, ab Etruscis captum, 3. — triumphat, 4. — tribunus mil. cons. pot. quintum, 6. — ei regimen omnium rerum collegæ permittunt, ibid. — ejus res gestæ, 7-10. — in eum Manlii Capitolini livor, 11. — fit tribunus mil. cons. pot. sextum, 18. — septimum, 22. — ejus moderatio in collegam et victoria de hostibus, 23-25. — dictator quartum creatur, 38. — certamen inter eum et tribunos plebis, ibid. — se abdicat magistratu, ibid. — dictator quintum creatus, 42. — victis Gallis, triumphat, ibid. — discordias inter ordines sedat, ibid. — alter Romulus, V, 49. — ejus mors et laudes, VII, 1.

M. Furius Crassipes, coloniæ deducendæ triumvir, cui in triennium imperium esset, creatur, XXXIV, 53; XXXV, 40. — prætor creatus, sortitur Galliam, XXXVIII, 42. — insontibus Cenomanis arma adempta reddere jubetur a senatu, et provincia decedere, XXXIX, 3. — prætor iterum, XLI, 33. — sortitur Siciliam, XLII, 1.

M. Furius Luscus, ædilis pl. XXXIX, 7.

P. Furius, triumvir agro dando, III, 1.

P. Furius, tribunus plebis, LXIX, 30. — intercedit legi de reducendo in urbem Metello Numidico, et filium ejus ad genua sibi accidentem fastidit, 40. — a populo Rom. discerpitur, 49.

P. Furius Philus, consul, XX, 46. — ejus res gestæ adversus Gallos, moderatio, triumphus, abdicatio, 47-51. — fit prætor iterum et sortitur jurisdictionem inter cives et peregrinos, XXII, 35, 55. — classem accipit a Marcello collega, 57. — redit ex Africa Lilybæum graviter saucius, XXIII, 21. — censor, XXIV, 11. — severe castigat vitia, 18. — dies ei dicitur a L. Metello, tribuno plebis, quem senatu moverat, 43. — mors ejus impedit, ne lustrum perficiatur, ibid. — augur moritur, XXV, 2.

P. Furius Philus, consularis viri filius, XXII, 53.

P. Furius Philus, consul, LVI, 1. — inimicos suos secum legatos in Hispaniam ducit, 4. — Mancinum dedit Numantinis, 13.

P. Furius Philus, prætor creatus, obtinet Hispaniam citeriorem, XLI, 21. — ab Hispanis accusatus, Præneste in exsilium abit, XLIII, 2.

Q. Furius, pontifex max. jubetur creare tribunos pl. III, 54.

Sex. Furius, consul, II, 39.

Sp. Furius, consul, II, 43.

Sp. Furius, consul, male rem gerit adversus Æquos, et in castris obsidetur, III, 4. — a T. Quintio liberatur, 5.

Sp. Furius, tribunus militum consulari potestate, VI, 31.

Sp. Furius M. F. Camillus, primus prætor, VII, 1.

C. Furnius Asiam obtinens nomine Antonii, CXXXI, 3 et 11. — Sex. Pompeium cogit ad deditionem, 12-18.

C. Furnius C. F. consul, CXXXVI, 45. — eo consule, in villa Liviæ ingenti motu terra tremuit, fax in cælo lucem illustravit, etc. ibid. Vide Prodigia.

Sp. Fusius sive Furius, pater patratus, I, 24.

Fustuarium pœna militaris, I, 26, 6; V, 6, 8; Epit. LVII.

G

GABII opp. Latii inter Romam et Præneste, I, 53; XXIV, 10; XXVI, 9; XLI, 16. — eos fraude capit Tarquinius Superbus, I, 53, 54. — Gabiis murus ac porta de cælo tacta; vid. Prodigium.

GABINA via, II, 11; III, 6; V, 49.

GABINI, VI, 21.

GABINIUS, præfectus præsidii Scodræ, regiæ Gentii, XLV, 26.

GABINIUS, trib. pl. fert legem tabellariam, LIV, 31.

A. GABINIUS, legatus, violatur ab Achæis, LI, 60.

A. GABINIUS, legatus bello Marsico fusis Lucanis, dum victoriam urget, occiditur, LXXVI, 1.

A. GABINIUS, tribunus plebis, legem fert de bello Piratico, XCIX, 3, 29. — parat rogationem ad dejiciendum magistratu consulem, ni Pompeii auctoritate deterritus esset, 33. — consul, CIII, 108. — Syria ei provincia datur, 109. — qua mercede emptus a Clodio, ei contra Ciceronem favet, 114-117. — mox, insectante Pompeium Clodio, ipse pro Pompeio stans violenter a Clodio impugnatur, 126. — restituere Ciceronem cupientibus adversatur, CIV, 40, 45. — male præest Syriæ, CV, 8. — Judæos vincit, 10, 11. — ei supplicatio negatur, 12.—retinet imperium ultra præfinitum lege tempus, 36. — victum Aristobulum remittit Romam, 37. — Arabas aggressus, Parthorum turbis revocatur, 38, 39. — reducere parat Ptolemæum, 40. — in Ægyptum properat, 41. — capit Pelusium, 42.— vincit Alexandrinos, et totum Ægypti regnum capit, 44. — ejus adversus Judæos et Arabas expeditiones, 45, 46. — contra Gabinium querelæ, 47. — super illo negotio urbanæ turbæ, 62. — majestatis postulatus absolvitur, CVI, 3.—repetundarum damnatur, 5.—ad Cæsarem per Illyriam ducere copias instituit, CXI, 26. — improspere rebus gestis, ex ægritudine morbo contracto moritur, CXII, 53.

P. GABINIUS, legatus, conquirit carmina Sibyllina, XCI, 23.

GABINUS ager vastatur a Volscis, III, 8.

GABINUS cinctus, V, 46; VIII, 9; X, 7.

GADES, profectus Hannibal vota exsolvit Herculi, XXI, 21. — Conf. XXIV, 49; XXVI, 43; XXVIII, 1. — Gades condidere Tyrii, XVI, 9.

GADITANA provincia, XXVIII, 2.

GADITANI perfugæ pollicentur, se prodituros urbem et præsidium Punicum Romanis, XXVIII, 23. — patefacta proditione, conjurati Carthaginem devehuntur, 30. — a Gaditanis Mago exigit pecuniam, 36. — Gaditanos magistratus in crucem tollit, 37. — Gaditani Romanis deduntur post Magonis ab Oceani ora discessum, ibid.

GADITANIS remissum, ne præfectus Gades mitteretur, XXXII, 2. — Gaditanis civitas data a Cæsare, CX, 37.

GÆSA, VIII, 8.

GÆSATÆ, XX, 40. — eorum ferocia et clades, 42, 43.

GÆTULI in Africa inter Numidiam et Æthiopiam ad Nigrin fl. hodie *Brebern* in *Barbaria* seu *Berberia*, XXIII, 18.—Gætuli multi ad Cæsarem confugiunt, CXIV, 29. — Gætulorum Maurorumque clades, LXVI, 25.

GALA Massylorum, Numidicæ gentis, rex, XXIV, 48. — Masinissæ pater, 49; XXIX, 29.—jungitur Car-

thaginiensibus, xxiv, 49. — moritur, xxix, 29.

Galæsus seu Galesus Calabriæ fl. ad Tarentum, h. *Galaso aut Bagrada aut Tara*, xxv, 11.

Galatia, castellum Campaniæ, capitur ab Hannibale, xxvi, 5.

Galatia; vid. Gallogræcia.

Galba; vid. Sulpicius.

Galbus, s. Chalbus, Carpesiorum dux, xxiii, 26.

Galea, i, 43. — Galeæ cristatæ, ix, 40; x, 38. — Galeas gestant milites in stationibus, xliv, 33.

Galeagra, turris ad Syracusas, xxv, 23.

Galepsus, urbs Thraciæ, xliv, 45.

Galeria centuria juniorum, xxvii, 6.

Gallæ cujusdam captivæ facinus, xxxviii, 24.

Gallæci victi a Bruto, lvi, 5.

Galli fanatici, matris Deum famuli, xxxvii, 9.

Galli, novi accolæ Etruscis, v, 17. — captos dulcedine frugum, maxime vini, transisse Alpes fama est, 33. — ducentis ante annis, quam Roma caperetur, in Italiam transcenderant, ibid. — Tarquinio Prisco regnante Romæ, 34. — eorum variis temporibus, transitus in Italiam descripti, ib. et 35. — postremi omnium transgressi Senones Clusium oppugnant, 35. — legati ad eos Romanorum, ibid. — responsum Gallorum, 36. — jure gentium a Romanis legatis violato, ipsi mittunt legatos Romam, ibid. — elusa sua legatione, Romam iter intendunt, 37. — vincunt Romanos ad Alliam, 37, 38. — diripiunt et incendunt Romam, 41. — oppugnant frustra arcem Romanam, 43. — repelluntur, 47. — paciscuntur cum Romanis, 48. — dum appenditur aurum, intervenit Camillus dictator, eosque pugnare jubet et vincit, 49. — iterum eos cædit, ita ut ne nuntius quidem supersit, ibid. — rursum vincuntur a Camillo, vi, 42. — ad tertium lapidem, Salaria via, trans pontem Anienis castra habent, vii, 9. — post cæsum a T. Manlio Gallum eximia corporis magnitudine, relinquunt trepide castra, 9-11. — alia cum Gallis bella, ii, 12, 15, 23, 24, 25; viii, 20. — pugna M. Valerii Corvi, vii, 26. — cum Gallis pacem ingenti pecunia redimunt Etrusci, x, 10. — eorum auxilia mercede sollicitata a Samnitibus et Etruscis, x, 21. — Senones delent legionem Romanam, x, 26. — Galli juncti cum Etruscis, Samnitibus, Umbris, vincuntur in Sentinati agro, x, 27-29. — eorum in Italia, sub initia belli Hannibalici, motus, xxi, 25, 26. — et incerti ac fluctuantes animi, 39, 52; xxii, 1. — Galli Transalpini frustra sollicitantur a legatis Romanis contra Pœnos, xxi, 20. — ab Hannibale partim donis conciliati, partim vi victi, 23, 24 et 26-28. — in Venetiam transgressi oppidum condunt non longe ab Aquileia, xxxix, 22, 45. — expelluntur a Romanis, 54. — legationi super ea re missæ ad Transalpinos populos benigne respondetur, 54, 55; l, 53. — eorum manus in Hercynios saltus missa, v, 34. — transitus in Italiam, locique et fines, quos tenuere, v, 34, 35. — transitus in Asiam, xxxviii, 16, 17. — acies, 26. — arma, xxii, 46; xxxviii, 17. — auxilium a Perseo per avaritiam dimissum, xliv, 27. — procera corpora, promissæ et rutilatæ comæ, xxxviii, 17. — prælongi gladii et scuta longa quidem, sed parum lata nec tegentia corpus, xxii, 46, 2 et 3; xxxviii, 17, 21. — cor-

pora intolerantissima laboris atque æstus, x, 28. — humori et frigori assueta, v, 49. — corpora iis et animi magna magis, quam firma, v, 44. — molles ad laboris longæque viæ tædia, xxii, 2. — eorum mollia et fluida corpora, minime patientia sitis, decedere pugna cogit, xxxiv, 47; xxxviii, 17. — prima eorum prælia plus, quam virorum, postrema minus, quam feminarum, v, 44; vii, 12; x, 28; xxxviii, 17. — cantus ineuntium prælium et ululatus et tripudia, et quatientium scuta in patrium quemdam modum horrendus armorum crepitus, xxi, 28; xxxviii, 17-26. — gens nata in vanos tumultus, v, 37, 39; xxxviii, 17. — haudquaquam negligens religionum, v, 46. — auri avidissima, xxi, 20. — Galli pectoribus equorum suspensa gestant capita cæsorum hostium vel lanceis infixa, x, 26, 8. — ovant moris sui carmine, ibid. — in concilium veniunt armati, xxi, 20. — pugnant superstantes essedis carrisque, x, 28. — super umbilicum pugnant nudi, xxii, 46; xxxviii, 21. — ex calva hostium pocula faciunt, xxiii, 24. — Galli in Thracia, xxxiii, 12, 6; xlv, 30. — jungunt cursum equis et equos vacuos prolapsorum equitum capiunt, xliv, 26. — ingens cum Gallis bellum, xx, 34-45. — insignis de iis triumphus, ibid. — urgent anno sequente victos Romani, 46. — victoria de Gallis C. Flaminii et P. Furii, 48, 49. — cum iis Marcelli pugna ad Clastidium, 52, 54. — de iis ejusdem Marcelli triumphus, 55. — vid. Boii, Cenomani, Insubres, Senones. — prima Romanorum in Transalpinos Gallos expeditio, lx, 38, 39. — res gestæ adversus eos C. Sextii, lxi, 1, 3. — Cn. Domitii splendidiores, 4, 10. — Q. Fabii, 42, 46. — Galli rebellant, lxxiii, 65. — Gallis quoties inferendum bellum, in eorum finibus sacrificari oportere monent decemviri, liii, 7.

Gallia provincia, xxiv, 44, 2. — Gallia duplex, trans et cis Alpes, ciii, 136. — hæc Togata dicebatur, ibid. — Gallia Transalpina divisa in Braccatam et Comatam, 137. — Galliæ Transalpinæ notitia, ibid. et seqq. — prima Romanorum in Transalpinam Galliam expeditio, lx, 38, 39. — tota Gallia Transalpina a Cæsare pacata, cviii, 27. — Gallia Togata, seu Cisalpina, lxxii, 31.

Gallicum aurum occultari a Patribus, criminatur M. Manlius, vi, 14. — Gallicus tumultus, vii, 9, 11. — Gallici tantum tumultus causa ærarium sanctius aperiri debuit, cx, 5, 6. — ager qui Gallorum Senonum fuerat, viritim populo divisus, xx, 18; xxiii, 14; xxxix, 44; xlii, 4. — Gallicus sinus; vid. sinus.

Gallina alba, ramulum lauri rostro tenens, in sinum Liviæ decidit, cxxviii, 37.

Q. Gallius, prætor, cii, 15.

Q. Gallius, prætor, miserabiliter interit, cxx, 6. — ei post mortem imperium abrogatum a collegis, 7.

Gallogræcia seu Galatia, pars Phrygiæ maj. hod. pars *Natoliæ et Caramaniæ*, xxxvii, 8; xxxviii, 12. — a Mithridate in provinciæ formam redacta, lxxxii, 38.

Gallogræci Antiochum auxiliis juvant, xxxvii, 18, 40, 51, 60. — hinc iis bellum infert Cn. Manlius consul, xxxviii, 12, 15, 17. — ejus belli gesta, 18-27. — pax iis data, 37, 40. — de iis triumphus, xxxix, 6. — captivos diis suis immolant, xlvi, 6. — eorum iter in Asiam, et

tres populi, Tectosagi, Tolistoboii et Trocmi, qui regiones ejus occuparunt, XXXVIII, 16. — deficiunt ab Eumene, XLV, 19, 20, 34. — eorum equites, XXXVII, 40.

GALLOGRÆCHI tetrarchæ, LXXXII, 37; CXII, 76.

GALLUS et Galla vivi defodiuntur, XX, 34; XXII, 57; LXIII, 17.

GANYMEDES, præfectus Ptolemæi, prodit Philippo Ænum, XXXI, 16.

GANYMEDES, spado Arsinoæ, aperit fugæ viam, CXII, 46. — interfecto Achille, succedit in exercitus Ægyptiaci imperium, 62. — corrumpit Cæsaris aquas, 63.

GARAMANTES, inter Æthiopiam et Gætuliam, vel in extremis Africæ partibus, meridiem spectantibus, ultra Gætuliam colentes, ubi nunc *Guargala, Gademes* et *Fessen*, XXIX, 33, 3.

GARITENES, hospes Philippi, ab eo occisus, XXXII, 21.

GARULI, Liguriæ populi, XLI, 19.

GAUDA, Masinissæ nepos, a C. Mario incitatus adversus Metellum consulem, LXV, 40-43.

GAULOTUS, regulus Gallogræcorum Tectosagum, XXXVIII, 19.

GAURELEOS, portus Andri insulæ, XXXI, 45.

GAURUS mons Campaniæ inter Puteolos et Avernum Lucrinumque lacum, h. *Monte Barbaro*, VII, 32.

CN. GAVILLIUS Aquileiensis, XLI, 5.

L. GAVILLIUS, ibid.

GEGANII ex Albanis principibus in Patres lecti, I, 30.

L. GEGANIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 31.

L. GEGANIUS, interficitur in foro olitorio, LXIX, 29.

M. GEGANIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 42.

M. GEGANIUS MACERINUS, consul, sedat coitiones tribunorum, adversus nobilium juventutem ortas, III, 65. — secundum consul, IV, 8. — Volscos, Ardeam obsidentes, obsidet ipse, 9. — vincit Volscos et sub jugum mittit, 10. — componit Ardeæ res, ibid. — redit in urbem triumphans, ibid. — tertium consul, 17. — censor probavit villam publicam in campo Martio, 22. — Mam. Æmilium, qui dictator censuram, quinquennalem intra anni et sex mensium redegerat spatium, omni ignominia afficit, 24; IX, 33, 34.

PROCULUS GEGANIUS MACERINUS, consul, IV, 12.

T. GEGANIUS, consul, II, 34.

GELLIUS; vid. STATIUS et EGNATIUS.

L. GELLIUS PUBLICOLA, consul cædit fugitivos, XCVI, 1, 2. — ingenti clade vincitur a Spartaco, 3. — censor quatuor et sexaginta senatu movet, in his C. Antonium et Q. Lentulum Suram, XCVIII, 28. — vid. et CIII, 42. — legatus Pompeii bello piratico, sortitur mare Italicum, XCIX, 31.

L. GELLIUS PUBLICOLA L. F. M. Messalæ frater, insidiatur M. Bruto, CXXII, 1. — dimittitur, ibid. — insidias tendens Cassio, iterum absolvitur, 7. — fugit ad Antonium et Octavianum, ibid.

L. GELLIUS L. F. L. N. PUBLICOLA, consul, CXXVIII, 35.

GELO vincit Hamilcarem, XVI, 8. — ad eum referebat originem Hierocles pater Hieronis regis, 12.

GELO, Hieronis filius, deficit ad Pœnos, XXIII, 30. — mors ejus adeo opportuna, ut patrem quoque suspicione adspergat, ib. — ejus, dum viveret, in cultu habituque modestia, XXIV, 5.

GEMELLI tribunitii viatoris flagitiosum convivium, CVII, 50, 51.

GEMINIUS METIUS, præfectus equitum Tusculanorum, init cum T. Manlio singulare certamen, VIII, 7. — vincitur et interficitur, ibid.

C. GEMINIUS, prætor, infeliciter adversus Thracas pugnat, LXX, 56.

GENABI, negotiatores Romani a Carnutibus interfecti, CVII, 51. — Cæsar Genabum occupat et incendit, 54.

GENIO Deo quinque majores hostiæ cæsæ, XXI, 62.

Gentem habere se solos, patricii gloriabantur, X, 8.—gentis enuptio, XXXIX, 19.

Gentilitia sacra, V, 52.

GENTIUS, Illyriorum rex, variis criminibus insimulatus apud senatum, legatos Romam mittit ad purgandum se, XL, 42. — eum suspectum Issenses legati faciunt, tamquam uno animo viventem cum Perseo, XLII, 26. — ad eum legati Romani, ibid. — est Romanis suspectus, XLIII, 9. — tentatur a Perseo, XLIII, 18, 19, 20, 23. — obsidibus ultro citroque datis, fœdus facit cum Perseo, XLIV, 23. — conjicit legatos Romanos in carcerem, 27.—pecunia pacta fraudatur a Perseo, decem tantummodo talentis acceptis, ibid.—ejus genus et facta, 30. — copiæ, ibid.—vincitur a Romanis, 31. — petit inducias, ibid. — dedit se in potestatem Anicii prætoris, ibid. — in custodiam traditur, ibid.—cum conjuge et liberis in triumphum ducitur ante currum L. Anicii prætoris, XLV, 43. — Spoletium mittitur in custodiam, ibid.

GENUA urbs, XXI, 32.— capitur a Magone, Hamilcaris filio, XXVIII, 46. — ab eo diruta exædificatur a Romanis, XXX, 1.

C. GENUCIUS inter primos augures e plebe creatos, X, 9.

C. GENUCIUS Clepsina, consul, XIV, 12. — consul iterum, XV, 4.

CN. GENUCIUS, tribunus plebis, domi suæ occisus, II, 54.

CN. GENUCIUS plebeius, tribunus militum consulari potestate, V, 13. — iterum tribunus militum, 18.— præcipitatus in insidias ante signa inter primores cadit, ibid.

CN. GENUCIUS, consul, VII, 3.

L. GENUCIUS, ex plebe consul, VII, 1. — secundum consul, 4. — adversus Hernicos profectus male rem gerit, 6. — ab insciis quem interfecissent interficitur, ibid.

L. GENUCIUS, tribun. plebis, fert ad populum, ne fenerare liceat, VII, 42.

L. GENUCIUS, consul, X, 1.

L. GENUCIUS, consul, XV, 2. — legionem Campanam, quæ Rhegium occupaverat, obsidione ad deditionem cogit, ibid.

L. GENUCIUS, ad regem Syphacem legatus, XXVII, 4.

M. GENUCIUS, consul, IV, 1.

M. GENUCIUS, tribunus militum secundæ legionis, interficitur in prælio cum Boiis, XXXV, 5.

T. GENUCIUS, tribunus plebis, auctor agrariæ legis, diem dicit T. Menenio, II, 52.

T. GENUCIUS decemvir creatur, XXXI, 33.

GENUSUS s. Genusuus Illyrici fl. XLIV, 30.

GERÆSTICUS, portus Teiorum in Ionia, XXXVII, 27, 28.

GERÆSTUS, nobilis Eubœæ portus et prom. contra Sunium prom. h. *Jastura*, XXXI, 45.

GERGITHUS s. Gergithum et Gergitha, oppidum Mysiæ aut Æolidis prope fontes Caici, XXXVIII, 39.

GERGOVIAM in Arvernis oppugnat Cæsar, CVII, 59, 61. — ab ea prope capta rejicitur, 65.

GERMANI veteres, eorumque mores, CIV, 24. — corporum habitus, 25. — apud eos opinio immortalitatis, 26. — prælium cum Cæsare et clades, 36-38. — in Galliam transgressi, opprimuntur a Cæsare, CV, 48 - 52. — cum Germanis in sua terra pugnaturus Cæsar, Rhenum transit, 54. — iterum, CVII, 8. — vincuntur a Lollio, CXXXVI, 44, 47. — vastant Gallias, 49. — adversus eos res gestæ Drusi, CXXXVII, 7-11; CXXXIX, 1; CXL, 1, 2. — tum L. Domitii et Tiberii, 18, 19.

GERMANIÆ, prima et secunda, CIII, 138, 140.

GERMANIÆ veteris situs et fines, CIV, 4 et seqq.

GERMANICI saltus, IX, 36.

GERONIUM, sive Gerunium, opp. Apuliæ, XXII, 18, 24, 32, 39.

GERRUNIUM, castellum Maced. XXXI, 27.

GETÆ vincuntur a Licinio Crasso eorumque spelunca, aliaque loca, capiuntur, CXXXV, 2, 3. — repelluntur a Lentulo, CXXXVI, 51.

GILLICAS Pœnus, XLIX, 7.

GISGO, legatus ad Philippum, XXIII, 24.

GISGO, dissuadens pacem ab Hannibale e superiore loco detrahitur, XXX, 37.

GISGO, Hamilcaris filius, Pœnos ad bellum concitat, XLVIII, 3.

GISGO Strytanus a Carthaginiensibus legatus Romam mittitur ad petendam pacem, XLIX, 7.

GITANÆ, Epiri oppidum, XLII, 38, 1.

Gladiatores apud Campanos dicti Samnites, IX, 40. — Gladiatores primi Romæ, XVI, 42. — Gladiatores quatuor et septuaginta ex ludo Lentuli profugiunt, XCV, 1. — congregata servitiorum ergastulorumque multitudine, duces creant, 2. — Claudium Pulchrum legatum prælio vincunt, 3; vid. Crixus, Spartacus. — inter epulas, IX, 40. — liberi homines sponte facti, XXVIII, 21, 3.

Gladiatoria spectacula, XXIII, 30; XXVIII, 21; XXXI, 50; XXXIX, 46; XLI, 28. — ab Antiocho Epiphane edita, XLI, 20. — edita funeris causa, XXXIX, 46.

Gladius et parma sunt arma velitum, XXXI, 35. — ponderi additur ab insolente Gallo, V, 48. — Gladii Arabum sagittariorum, insidentium camelis, tenues, longi quaterna cubita, XXXVII, 40. — Gallorum inepti, XX, 49; vid. XXII, 46. — Hispanienses, VII, 10; XXII, 46; XXXI, 34. — Romani his similes, VII, 10, 1. — Gladiis destrictis discincti, destituuntur milites ignominiæ causa, XXVII, 13. — gladiis ad scuta adlisis, signum datur vel ardoris pugnandi vel approbationis, VI, 24, 1: X, 26, 8; XXVIII, 29, 3.

Glarea substructæ marginatæque viæ, XLI, 27.

GLAUCIA; vid. Servilius.

GLAUCIAS ex custodibus corporis Persei, XLIII, 20.

GLESURIA insula subacta a Druso, CXXXVII, 7.

Gloriam qui spreverit, veram habebit, XXII, 39.

GNIDUS; vid. Cnidus.

GNOSSII in Creta, XXXVII, 60; XLII, 51.

GOMPHI, urbs Thessaliæ, XXXI, 41; XXXII, 14; XXXVI, 13; XXXVIII, 2.

GOMPHOS capit Cæsar, CXI, 55. — viginti senes, nobilissimus quisque civitatis, asperiora timentes veneno se interimunt, ibid.

GONNI sive Gonnus, XXXIII, 10; XXXVI, 10; XLII, 54. — oppidum Thessaliæ, situm in faucibus saltus, quæ Tempe appellantur, XLII, 67; XLIV, 6.

GONNOCONDYLUM, opp. Perrhæbiæ, XXXIX, 25.

GORDIUM, Phrygiæ oppidum et frequens emporium ad tria maria, XXXVIII, 18.

GORDIUS a Mithridate Romam mittitur, LXX, 45. — eum Cappadoces regem eligere verentur, suspectum Romanis ob Mithridatis amicitiam, 48. — profligatur a Sulla, 50.

GORDIUTICHOS, Bithyniæ oppid. XXXVIII, 13.

GORDYENE regio adimitur Parthis, et restituitur Tigrani per Afranium, CII, 1, 2.

GORDYENI se dedunt Lucullo, XCVIII, 64.

GORGOPAS præest urbi Gythio, XXXIV, 29. — interficit Dexagoridam, urbem prodere volentem Romanis, ibid.

GORTYN, Gortina, Gortinæ, opp. Cretæ, h. *Chetina*, unde Gortynii quingenti, duce Cydate, se jungentes Quintio consuli, XXXIII, 3; XXXVII, 60.

GRACCHORUM elogium, LXI, 36. — illorum interitu plebis libertas concidit, 37. — publicæ calamitates invectæ sunt, 38.

GRACCHUS; vid. Sempronius.

GRACCHUS; vid. Clœlius et Sempronius.

GRADIVUS Mars; vid. Mars.

GRÆCA fossa, XXVIII, 46. — calliditas, XLII, 47. — Græca lingua scriptam epistolam ne intercepta intelligeretur, ad Q. Ciceronem mittit Cæsar, CVI, 14. — Græcarum urbium mos habendi concionem in theatro, XII, 8. — Græcæ fabulæ, XXVIII, 43. — coloniæ in Asiam deductæ, XXXIV, 58. — Græcarum artium opera quando primum admirati sint Romani, XXV, 40, et magis, XXXIX, 6. — Græci, gens lingua magis strenua quam factis, VIII, 22. — barbaris sunt natura hostes, XXXI, 29. — sunt omnium eruditissimi, XXXIX, 8. — Asiatici sunt levissima hominum genera, et servituti nata, XXXVI, 17. — Græci septem libri de sapientiæ disciplina inventi in sepulcro Numæ, XL, 29. — Græcis literis, Livii ævo, instituta juventus Romana, IX, 36. — Cf. ad XXIX, 19, 4. — Græco ritu decemviri sacra faciunt Apollini, Dianæ et Latonæ, XXV, 12. — Græcorum classis mare Tuscum oramque litoris Antiatis et Tiberis ostia infestat, VII, 25. — a Siciliæ tyrannis, ut videtur, missa, 26. — alia classis, ad Italiæ litora appulsa, capit Thurias, X, 2. — mari Adriatico ad litus Venetorum pervenit, ibique cæduntur a Patavinis Græci, ibid. — Græcorum pallium, crepidæ, palæstra et libelli, XXIX, 19, 3. — eorum levissimi quique, Parthorum etiam gloriæ, contra nomen Romanum, favent, IX, 18. — Græcus et Græca vivi defodiuntur, XXII, 57; LXIII, 17. — Græcus ignobilis auctor Bacchanalium; vid. Bacchanalia.

GRÆCIA ulterior s. propria, Hellas, h. *Livadien*, VII, 26. — major s. magna, Italia inferior, XXXI, 7. — post cladem Romanorum ad Cannas, deficit ad Pœnos, XXII, 61. — Græciæ libertas in ludis Isthmicis promulgata, XXXIII, 32. — Græciæ civitates tria habent principum genera, XLV, 31. — a Romanorum fautoribus cæteri vexantur, ibid. — Græciæ compedes Demetrias, Chalcis et Corinthus, XXXII, 37. — duo ex ea trajectus in Italiam, XXXVI, 21, 3. — Græciam inter et Italiam pontes jacere cogitavit Pyrrhus, quod et postea molitus est M. Terentius Varro, XIII, 35.

Graminea corona obsidionalis Decio data, VII, 37.

Grando et tonitru prælium prohibent, II, 62; XXVI, 11.

GRANII præconis liberum responsum, LXIV, 17.

CN. et Q. GRANII, factionis Marianæ, a senatu hostes judicantur, LXXVII, 27.

GRATIDIANUS; vid. Marius.

M. GRATIDIUS, præfectus Antonii, interficitur in Cilicia, LXVIII, 2.

GRAVISCÆ, oppidum Etruriæ et colonia, hodie dictum *Corneto*, XL, 29; XLI, 16.

Greges in luco ad Laciniæ Junonis sine custode pascentes, et ultro ad stabula redeuntes, XXIV, 3.

GREGORIUS Papa narratur abolere voluisse Livium, LXXI, 4.

GRUMENTUM, Lucaniæ oppidum, h. *Agromento*, ad dextram Aciris, fl. h. *Agri*, XXIII, 37; XXVII, 41.— a sociis Italicis captum, recuperatur a Romanis, LXXIII, 21. — in expugnatione illius urbis, insigne duorum servorum ad servandam heram commentum, 22.

GULUSSA, filius Masinissæ, a patre Romam mittitur, XLII, 23. — respondet legatis Carthaginiensium de patre querentibus, 24.— dimittitur cum donis, ibid. — redit legatus Romam, XLIII, 3. — senatui nuntiat Carthaginienses bellum parare, XLVIII, 11. — Pœnos contra fœdus cædit, 35. — post mortem Masinissæ, a Scipione Æmiliano arbitrium ei pacis et belli in Numidico regno permittitur, L, 18. — sequitur Scipionem ad obsidionem Carthaginis cum equitatu Numidico, 19. — cædit Pœnos, LI, 22.—ejus colloquium cum Hasdrubale, 24-27.—de ejus morte mentio, LXII, 1.

GURAS, frater Tigranis, dedit Lucullo arcem Nisibis, XCVIII, 79.

GYMNASIÆ s. Gymnesiæ insulæ, vulgo Baliarides dictæ, XXI, 21, 7. Epit. LX.—Gymnesiæ cur Baleares vocatæ? LX, 33.

Gymnasium Cynosarges Athenis, XXXI, 24.—Cylarabis Argis, XXXIV, 26. — Gymnasia Tarentinorum jubet occludi Pyrrhus, XII, 24; XXIX, 19.

GYRISENORUM opp. stratagemate capit Q. Sertorius, LXX, 21.

GYRTON et Gyrtona Thessaliæ urbs, XXXVI, 10; XLII, 54.

GYTHIUM, h. *Colo-Kythia*, oppid. Laconicæ validum, portus Spartæ omniumque maritimarum rerum Lacedæmoniis receptaculum XXXIV, 29. — capitur a T. Quintio, ibid. — oppugnatur a Nabide et capitur, XXXV, 27.

H

HADRIA; vid. Adria.

HÆMUS; vid. Æmus.

HALESINIS leges scribuntur a C. Claudio, LXX, 25.

HALIACMON, fluvius Macedoniæ, quam a Thessalia dirimit, h. *Platamona*, XLII, 53.

HALIARTII, XLII, 44.

HALIARTUS, opp. Bœotiæ, XLII, 46, 56. — oppugnatum et captum a Romanis, 63. — diruitur a fundamentis, ibid.

HALICARNASSENSES, XXXIII, 20.

HALICARNASSUS, oppidum Cariæ, h. *Bodrun, Budrun* vel *Nessi, Cosmeti Alicarnasso*, XXXVII, 10, 16.

HALICYÆI deficiunt a Carthaginiensibus ad Pyrrhum, XIV, 10.

HALYS, fl. Cappadociæ, quam a Paphlagonia dirimit, hodie *Kisel-Irmak*, XXXVIII, 16, 25, 38; conf. LXXVI, 26.

HAMÆ in Campania absunt a Cumis tria millia passuum, XXIII, 35. — Hamis statum sacrificium et nocturnum sacrum, ibid.

HAMILCAR, Hannonis filius, a Gelone victus interit, XVI, 8.

HAMILCAR, immerito habitus a quibusdam pro Barca Hannibalis patre, in Siciliam venit, XVI, 61. — ejus res prosperæ in Sicilia, XVII, 19. — cædit Romanos, 25. — vincitur prælio navali a Manlio et Regulo, XVIII, 2 et seqq. — revocatur e Sicilia ad auxilium patriæ, 15. — Mauros et Numidas pacat, 42.

HAMILCAR, nobilis Pœnus, excruciatus ab uxore Reguli, magistratuum Romanorum imperio eximitur morti, XVIII, 66.

HAMILCAR, cognomento Barca, pater Hannibalis, in Siciliam venit, XIX, 32. — Epiercten castris occupat, 33. — per triennium quotidiana fere cum Romanis prælia facit, 37. — Erycem urbem occupat, 49. — inter duo præsidia hostium medius ab inferiore obsidetur, dum ipse superius obsidet, 50. — post pugnam ad Ægates insulas, Pœni ad eum summam belli pacisque deferunt, 59. — legatos de pace ad Lutatium consulem mittit, ibid. — arma tradere recusat, 61. — Hamilcaris perpetuum in Romanos odium, causa secundi Punici belli, XX, 6. — ejus maxime virtute Pœni vires animumque receperunt, 17. — Hamilcarem, agitantem in animo bellum adversus Romanos, mors opprimit, XXI, 1, 2 et 5. — ad castrum Altum in Hispania, XXIV, 41.

HAMILCAR, Gisgonis filius, præfectus præsidii in insula Melita, captus, XXI, 51.

HAMILCAR, Bomilcaris filius, XXIII, 49.

HAMILCAR Pœnus, dux Gallorum, invadit Placentiam, XXXI, 10. — exsilio mulctatur a Carthaginiensibus, et bona ejus publicantur, 19. — cadit in prælio ad Cremonam, 21. — alii eum captum in prælio ad Mincium amnem tradunt, XXXII, 30. — et ante currum triumphantis consulis ductum fuisse, XXXIII, 23.

HAMILCAR, unus e legatis a Carthagine Romam missis, ad pacem petendam, XLIX, 7.

HAMPSICORA, princeps Sardiniæ, molitur defectionem, XXIII, 32. — consciscit sibi mortem, 41.

HANNIBAL, Carthaginiensium prætor, Messenam ingreditur, XVI, 18.

HANNIBAL, Gisgonis filius, Agrigenti præfectus, XVI, 53. — clausus elabitur Agrigento, 58. — vincitur navali prælio a C. Duilio consule, XVII, 9. — ejus commentum in evitando supplicio ob rem male gestam, ibid. — vincitur a Caio Sulpicio consule, 26. — cruci affigitur, 27.

HANNIBALIS Rhodii audacia, XIX, 11 et seqq. — ipse intercipitur, 14.

HANNIBAL annos ferme novem natus, hostem se populi romani fore jurejurando adstringit, XXI, 1; XXXV, 19. — imperator in locum Hasdrubalis succedit, XXI, 3. — ejus dotes et ingenium, 4. — res ejus gestæ adversus varios Hispaniæ populos, 5. — Saguntum oppugnat, 6. — vulneratur, 7. — non admittit legatos Romanorum, 8. — centum quinquaginta millia habuit in armis, ibid. — dedendum eum Romanis censet Hanno, 10. — Hannibal Saguntum capit, 14. — ejus apparatus ad bellum et copiarum numerus, tum divisio, 21, 22, 23. — transit Iberum, et Pyrenæum saltum superat, 23. — sibi conciliat Gallos, 24. — trajicit Rhodanum, 27. — hortatur milites, 30. — petit Galliæ mediterranea, 31. — transit Alpes, 32. — ingreditur Italiam, 38. — quantas habuerit copias in Italiam transgressus, ib. — Tauri-

norum urbem expugnat, 39. — rebus prius, mox verbis milites hortatur, 42 et seqq. — promittit suis præmia, 45. — vincit Romanos ad Ticinum, 46. — mox ad Trebiam, 54 et seqq. — saucius excedit pugna ad Emporium prope Placentiam, 57. — pugnat rursus cum Sempronio, 59. — equitatu invictus, XXI, 47; XXII, 44. — altero oculo capitur, XXII, 2. — vincit Romanos ad Trasimenum lacum, 4 et seqq. — Italiæ agros devastat, 9. — ex Hirpinis in Samnium transit, ducemque itineris virgis cæsum in crucem tollit, 13. — duo millia ferme boum accensis cornibus in montes concitat, 16. — ejus dolus ad augendam dictatoris invidiam, 23. — ad certamen prolicit magistrum equitum, 28. — ejus de Q. Fabii Maximi virtute testimonium, 30. — exercitus omnium rerum penuria laborat, 40. — relictis castris, fugam simulat, 41. — ejus insidiæ detectæ, 42. — ejus inopia et anxietas, 43. — ad Cannas castra ponit, ibid. — aciem instruit, 46. — vincit Romanos magna clade, 49. — sed uti victoria nescit, 51. — vesci docuit corporibus humanis, XXIII, 5. — Capuam venit, 7. — apud Ninnios Celeres deversatur, 8, 1. — ejus in senatu campano oratio, 10. — in agrum Nolanum traducit exercitum, 14. — Nuceriam in deditionem accipit, 15. — ad Nolam vincitur a Marcello, 16. — Acerras diripit, et Casilinum oppugnat, 17, 18. — ejus exercitum Campanæ deliciæ enervant, ibid. — ex hibernis redit, Casilinum oppugnaturus, 19. — ejus ad Philippum legati intercipiuntur, 34. — Campanis opem laturus ad Hamas pervenit, 36. — ab obsidione Cumarum discedit, 37. — cum exercitu Nolam oppugnaturus accedit, 43. — Nolam oppugnat, 44. — ejus equites mille ducenti septuaginta duo ad Marcellum transfugiunt, 46. — Puteolos frustra tentat, XXIV, 13. — Tarentum per proditionem capit, XXV, 8, 9, 10. — consilium ejus de Tarentina classe in apertum mare emittenda, 11. — Cn. Fulvium prætorem vincit ad Herdoneam, 21. — in Campaniam contendit, XXVI, 5. — oppugnandæ Romæ consilium capit, 7. — tria millia passuum ab Roma castra locat, 10. — irrito incepto discedit, 11. — Cn. Fulvium proconsulem cum exercitu fundit, XXVII, 1. — ejus de M. Marcello judicium, 16. — Metapontum se recipit, ibid. — Lacinium copias admovet, 25. — Marcelli corpus sepelit, 28. — ejus annulo uti conatus ad decipiendos Salapitanos, suamet ipse fraude capitur, ibid. — viso capite Hasdrubalis, se Carthaginis fortunam agnoscere dicit, 51. — omnia auxilia in extremum Italiæ angulum Bruttios contrahit, ibid. — adversis, quam secundis rebus, mirabilior, XXVIII, 12. — ad Junonis Laciniæ templum æstatem agit, 46. — aram ibi dedicat cum ingenti rerum ab se gestarum titulo, ibid. — Locros tendit, XXIX, 7. — adverso prælio perculsus, Crotonem exercitum abducit, 36. — ex Italia revocatur, XXX, 9, 19. — in qua XVI annos consumpsit, XXVIII, 12, 2. — frendens ac gemens eam relinquit, XXX, 20. — ejus cum Scipione colloquium, 29, seqq. — suos ad pugnam hortatur et instruit, 32. — victus Adrumetum profugit, 35. — spem salutis alibi non esse, quam in pace impetranda, fatetur, ibid. — Gisgonem ad dissuadendam pacem procedentem, ex superiore loco detrahit, 37. — Pœnos in curia flentes ridet et

increpat, 44. — nuntios et literas ad Antiochum misisse insimulatur, XXXIII, 45. — prætor judicum potentiam, gravem libertati, minuit, 46. — vectigalium publicorum rationes cum fide et prudentia administrat et corrigit, ibid. et 47. — — Romani Carthagine Hannibalem accusant, ibid. — aufugit ad regem Antiochum, 48, 49. — quem ad bellum concitat, XXXIV, 60.—concitare conatur Pœnos, 61.—ejus cum P. Villio et P. Scipione Africano colloquium judiciumque de optimis imperatoribus, XXXV, 14.— propter colloquia cum Villio suspectus, se apud Antiochum oratione purgat, 19. — non ipsi tribuendus infelix belli cum Romanis gesti eventus, XXVIII, 12; XXX, 35. — ejus de bello romano oratio ad Antiochum, XXXVI, 7. — eum ut vatem omnium, quæ evenerant, admiratur Antiochus, 15. — præficitur classi, XXXVII, 23. — fugatur a Rhodiis, 24. — profugit ad Prusiam; ejus mors, XXXIX, 51. — ætas annique imperii, XXI, 3, 2. — uxor, XXII, 41. — Hannibal trierarchus legatusque, XXIV, 6.

HANNIBAL SAMNIS, caput factionis popularis apud Carthaginienses, XLVIII, 11.

HANNO, dux Pœnus, bellum gerit adversus Dionysium, XVI, 8.

HANNO, præfectus urbi Messanæ, et custodiæ freti, XVI, 26. — pellitur Messana, 27.—cruci a Pœnis adfigitur, 28.

HANNO senior in Siciliam venit, XVI, 53. — ejus fiducia, 55.— cunctatio, ibid. — vincitur a Romanis, 57. — in seditiosis puniendis fraudem commentus est, 60. — ignominiose excipitur a Carthaginiensibus et mulctatur, 61.

HANNO, præfectus classis Punicæ, XVIII, 2. — victus a Romanis, fugit, 8. — ejus astutum responsum, 10.

HANNO, æmulus Hamilcaris, prospere res in Africa gerit, XIX, 34.

HANNO, princeps factionis Barcinis inimicæ, censet, Hannibalem mittendum non esse in Hispaniam, XXI, 3. — dedendum Romanis, 10. — pacem petendam a Roman. post Cannensem pugnam, XXIII, 13.

HANNO, Bomilcaris F. strenue rem gerit, XXI, 27, 28.

HANNO, Hispaniæ cis Iberum, præfectus ab Hannibale, a Cn. Scipione vincitur, XXI, 23, 60.

HANNO, nobilis Carthaginiensis, capitur in Sardinia, XXIII, 41.

HANNO, victus et pulsus finibus Lucanis a Ti. Sempronio Longo, abit in Bruttios, XXIII, 37.—copiis auctus redit Nolam, et cum Nolanis colloquitur, 43. — in Bruttios remittitur, 46. — ad defectionem sollicitat Græcas urbes in Bruttiis, XXIV, 1.—inter Hannonem et Gracchum acris pugna ad Beneventum, 14, 15.—sublevat inopiam Capuæ, XXV, 13. — ejus castra capiuntur a Romanis, 14. — fugit in Bruttios, ibid. — præest præsidio Metaponti, XXVII, 42.

HANNO Capuæ præest præsidio Punico, XXVI, 5, 12.

HANNO, relicta Sicilia, trajicit in Africam, XXVI, 40.

HANNO, novus imperator, in Hispaniam ex Africa, in locum Barcini Hasdrubalis transgreditur, XXVIII, 1. —adversus eum mittitur a Scipione M. Silanus, ibid. — Hanno vivus capitur a Romanis, 2. — mittitur Romam, 4.

HANNO, præfect. Magonis, XXVIII, 23.— funditur a L. Marcio, 30.

HANNO, nobilis juvenis, equitatui Punico præf. in pugna equestri, ad Uticam, occiditur, XXIX, 29, 35.

HANNO, Hamilcaris filius, præfe-

ctus equitatui Punico, xxix, 34. — elicitur a Masinissa ad pugnam, vincitur et interficitur, ibid.

Hanno, Hamilcaris filius, xlv, 14.

Hanno Gillas, xlix, 18. — ejus miserabilis deprecatio, ibid.

Harmonia, Gelonis filia, Themisto nupta, xxiv, 24.—cum omni stirpe regia occiditur, 25.

Harpagones, asseres ferreo unco præfixi, xxx, 10.

Harpalus, princeps legationis Persei, offendit Romanos, xlii, 14.

Harpasus, Cariæ fl. xxxviii, 13.

Haruspex; vid. Aruspex.

Hasta Martis, xxiv, 10. — sub hasta bona vendita, v, 16. — et captivi, vi, 4; xxiv, 18. — hastæ immissio in fines eorum, unde res repetitæ, ritus indicendi belli, i, 32. — hastarum duarum spicula ardent; vid. Prodigium. — hastis tribus fit jugum, iii, 28. — ex hastis, quæ in terram cadentes infixæ steterant, vallum, xxxv, 30.

Hastati, primæ aciei milites, viii, 8. — Hastatus secundus, xxvi, 5. — decimus, xlii, 34. — primus prioris centuriæ, ibid.

Haterii servus, domino prodito libertatem nactus, ejus liberis rursus in servitutem traditur, cxx, 74.

Hebrus maximus, Thraciæ fl. h. *Maritz, Maritza*, xxxviii, 41.

Hegeas, præfectus equitum Neapolitanorum, xxiii, 1.

Hegelochus, dux Ptolemæi, delet exercitum Alexandrinorum, lx, 50.—Cleopatram fugere cogit, ibid.

Hegesianax, legatus Antiochi ad Romanos, xxxiv, 57, 58, 59.

Hegesilochus, summus apud Rhodios magistratus, xlii, 45. — ejus prudens consilium, ibid.

Helenæ reddendæ auctores Æneas et Antenor, i, 1.

Helenus, Cæsaris Octaviani libertus, cxxvii, 26.

Heliopolitæ, servi rebelles in Asia, lix, 21. — eorum ope Aristonicus multa secunda prælia facit, ibid.

Hellas; vid. Græcia.

Hellespontus fretum inter Sestum et Abydum, quo Asia ab Europa dirimitur, h. *Dardanelli majores*, xxxi, 15; xxxii, 33; xxxiii, 38; xxxviii, 18. — ejus fauces, xxxvii, 9.

Helorus seu Elorus et Elorum Siciliæ opp. et fluvius, h. *Atellaro et Abiso*, xxiv, 35.

Helotæ Spartanorum, xxxiv, 27, 4.

Helvetia, lxv, 55.

Helvetiorum motus, ciii, 58, 128. — eorum migrationem interpellat Cæsar, 129.—fundunt Cæsaris equites, 131.—ipsum Cæsarem petunt, 132. — victi se dedunt Cæsari, 133, 134. —in eorum castris reperiuntur tabulæ Græcis literis confectæ, 135.

Helvia, equitis Rom. filia, fulmine percussa, lxii, 55.

Helvius Blasio, ejusque in amicum P. Brutum fides, cxx, 15.

C. Helvius Cinna, tribunus plebis, rogationem fert de abrogando magistratu collegis suis, cxvi, 29. —ejus somnium et mors, 109, 110.

Cn. Helvius, tribunus militum, in pugna cadit, xxx, 18.

C. Helvius ex ædilitate plebeia creatur prætor, xxxii, 7.—sortitur Galliam, viii, 26.

C. Helvius, legatus Cn. Manlii consulis, xxxviii, 20, 22, 23.

M. Helvius, tribunus militum, cadit in prælio, xxvii, 12.

M. Helvius ædilitate plebeia prætor creatur, xxxii, 27. — sortitur Hispaniam ulteriorem, 28. — ejus

de motu Hispanorum ad senatum literæ, XXXIII, 21. — cædit Celtiberos, XXXIV, 10. — ovans ingreditur Urbem, ibid. — triumvir coloniæ deducendæ creatur, 45.

Hemerodromi, ingens uno die cursu conficientes spatium, XXXI, 24.

HENETI, in Paphlagonia, I, I.

HENNA seu ENNA, hod. *Castro Janni*, media in Sicilia excelso loco sita, et infida Romanis, sed malo, aut necessario facinore L. Pinarii retenta, XXIV, 37, 39. — capitur ab Hamilcare, XVII, 19. — recipitur a Romanis, 25. — a servis rebellantibus oppressa, LVI, 34. — a Romanis obsessa, LIX, 25.—traditur, 26.

HENNENSES trucidantur a servis, LVI, 37.

HENNENSIS Cereris religio, LIX, 22, 27.

HEPHESTIA urbs Lemni, XXXIII, 35.

HEPTAGONIÆ, locus prope Spartam, XXXIV, 38.

Hepteris navis, XXXVII, 23.

HERACLEA, urbs magnæ Græciæ, I, 18. — colonia Tarentinorum, VIII, 23; vid. et XIII, 51.

HERACLEA Siciliæ, XIV, 10. — Minoa, XXIV, 35; XXV, 40.

HERACLEA prope Thermopylas, XXVIII, 5, 7; XXXIII, 3. — ejus situs, XXXVI, 22. — oppugnatur et capitur a Romanis, 23, 24.

HERACLEA Arcaniæ, XXXVIII, I.

HERACLEA, XL, 24.

HERACLEA Sintice, XLV, 29.

HERACLEA Pontica alienatur a Romanis, XCIII, 19. — a Mithridate occupatur, XCV, 30. — oppugnatur a Cotta, XCVI, 32.—capitur, XCVIII, 11-17.

HERACLEA, filia Hieronis, uxor Zoippi, crudeliter cum filiabus occiditur, XXIV, 26.

HERACLEENSIS ager, XXXVI, 16.

HERACLEOTÆ, XCVI, 33; XCVIII, 11.

HERACLEUM opp. XLIV, 2. — ejus situs, 8. — capitur a Romanis, 9.

HERACLIDAS legatus Leontinorum ad Pyrrhum, XIV, 3.

HERACLIDES classi præficitur a Philippo rege, XXXI, 16. — conjicitur in vincula, XXXII, 5.

HERACLIDES Byzantius, Antiochi ad L. Scipionem cos. legatus, XXXVII, 34. — ejusdem oratio, 35. — tentat animum P. Scipionis Africani, 36. — ei egregie respondet Africanus, ibid.

HERACLIDES Alexandrum tamquam Antiochi Epiphanis filium, a senatu adjuvari postulat, XLVIII, 8. — contrahit copias, ibid.

HERACLITUS, cui Scotino cognomen, legatus regis Philippi ad Hannibalem, XXIII, 9.

HERACLITUS, prætor Atheniensium, opprimit motus serviles, LVIII, 62.

HERÆA, Peloponnesi urbs, XXVIII, 7, 8, XXXII, 5; XXXIII, 34.

HERÆORUM ludorum curatio ad Philippum defertur, XXVII, 30.

HERÆUM, XXXIII, 17.

Herba Sardoa, XVII, 14.

HERBESSUS, urbs Siciliæ capitur a Romanis, XVII, 25. — eam occupare frustra tentant prætores, XXIV, 30.—a Marcello recipitur, 35.

HERCATES populi, XLI, 19.

HERCULANEUM, oppid. in Samnio captum a Sp. Carvilio cos. X, 45.

HERCULES venit in Latium, I, 7. — ejus cum Evandro post Cacum interfectum congressus, ibid. — in ejus honorem lectisternium habitum, V, 13. — ejus magnum simulacrum, IX, 44. — Tyrius, XVI, 5. — Herculis ministri Potitii, I, 7; IX, 29. — ara ab Evandro dedicata, I, 7. — ara maxima,

IX, 29. — ædes rotunda, X, 23; vid. et XXI, 62; XXXII, 1; XXXVIII, 35. — columnæ, XXI, 43. — fanum, XL, 51. — Lavacrum, LXXXIII, 44. — templum, XXVI, 10; XXXI, 24. — mortale corpus crematum in loco quem Pyram vocant, XXXVI, 30. — Herculi sacra a Romulo ritu græco fiunt, I, 7. — votum vovet et exsolvit Pyrrhus, XIV, 10. — Gadibus vota exsolvit Hannibal, XXI, 21. — sacrificium facit in monte Œtæ M'. Acilius Glabrio cos. XXXVI, 30.

HERCYNII saltus, V, 34; LXIII, 22; CIV, 4.

HERCYNNA Dea, XLV, 27.

HERDONIA seu Herdonea, oppid. Hirpinorum ad fines Apuliæ, hodie *Ardona*, XXV, 21; XXVII, 1, 2. — ab Hannibale deletur, et oppidani migrare jubentur, ibid. — Confer. Ardoneæ.

AP. HERDONIUS Sabinus cum exsulibus et servis Capitolium et arcem occupat, III, 15. — ibi interficitur, 18.

TURN. HERDONIUS in Tarquinium invehitur, I, 50. — opprimitur a Tarquinio, 51.

HERENNIUS Bassus ab Hannone ex Nola ad colloquium vocatur, XXIII, 43. — Hannoni respondet, 44.

HERENNIUS Cerrinius, Bacchis initiatus a matre, XXXIX, 13.

HERENNIUS Pontius, imperatoris Samnitium pater, vir prudentissimus, IX, 1. — ejus discordia responsa de exercitibus Romanorum, ad Caudium inclusis, 3.

C. HERENNIUS, triumvir coloniæ deducendæ, XXI, 25.

C. HERENNIUS testis citatur in Marium, cujus patronum se esse dicebat, LXII, 25.

C. HERENNIUS, trib. pl. favet P. Clodio tribunatum ambienti, CIII, 61.

M. HERENNIUS, obscuræ sortis homo, consul creatur, LXX, 33. — eo immolante, bis jecur abest, 34.

M. HERENNIUS, consulatum gerit, CXXXI, 49.

HERIUS Asinius prætor a rebellantibus Marrucinis creatur, LXXII, 8. — occiditur in prælio adversus Romanos, LXXIII, 62.

HERIUS Pettius ab Hannone ad colloquium vocatur, XXIII, 43.

HERMÆUM in Bœotia, XXXV, 50.

HERMANDICA, Polyb. Ἐλμαντική, urbs Vaccæorum, forsan hodie *Salamanca*, ab Hannibale vi capta, XXI, 5.

LAR. HERMINIUS, consul, III, 65.

T. HERMINIUS, genere factisque clarus, cum Horatio Coclite pontem sublicium parumper defendit, II, 10. — strenue adjuvat victoriam consulis de Etruscis, 11. — occiditur in pugna ad Regillum lacum, 20.

HERMION seu Hermione, oppid. Argolidis vicina Troezeni, h. *Castri*, XXXI, 45.

HERMIONICUS ager, XXXI, 44.

HERNICI in Latio parant bellum, II, 22. — devicti, 40. — cum iis ictum fœdus, 41. — iis agri duæ partes ademptæ, ib. — eorum agros depopulantur Æqui et Volsci, III, 6. — Hernicis tristia responsa a senatu data, ibid. — deficiunt a Romanis, VI, 2, 7 sqq. — iis bellum inferunt Romani, VII, 6. — cædunt Romanos, ibid. — ingens eorum exercitus, 7. — fugantur, 8. — victi a C. Plautio consule subactique, 15. — Romanis bellum indicunt, IX, 42. — victi se dedunt, 43. — iis suæ leges redditæ, ibid. — Hernicorum ager, XIII, 12.

HERODES Samariæ et Cavæ Syriæ præficitur, CXXI, 2. — ei favet M. Antonius, ejusque accusatores occidit, CXXVI, 12, 13. — adversus Par-

thos ab Antigono arcessitos pro Hyrcano fortiter repugnat, CXXVII, 12, 13 — in Italiam ad Antonium proficiscitur, Parthorum progressus expositurus, 14. — appellatur rex, 33. — in Judæam redit, ibid. — expugnat Joppen, 50. — superat ducem Antigoni, CXXVIII, 27. — Hierosolymam capit cum templo, 31-33. — ei Judæorum regnum traditur, 34. — post victum a Cæsare Octav. Antonium, ad victorem venit Rhodum, CXXXIII, 39. — et magno animo constantem in Antonium fidem fassus, et parem Cæsari pollicitus, absolvitur, 40, 41. — ejus in Cæsarem studium, 43. — regnum auget beneficio Cæsaris, et ei ob merita templum ponit, CXXXVI, 25. — majore spatio templum Hierosolymitanum instaurat, 45. — ejus et Augusti mutua benevolentia; vid. CXXXIX, 3.

HERODICUS, princeps Thessalorum, interficitur a Philippo, XL, 4.

HERODORUS Cianus, mercator, XXXV, 37.

HERODORUS, princeps amicorum Demetrii, conjicitur in custodiam, XL, 23. — moritur in tormentis, ibid.

HERSILIA, uxor Romuli, I, 11.

HESTIÆA, XXXI, 46, 4.

HETRICULUM, oppidum Bruttiorum, a Pœnis deficit ad Romanos, XXX, 19.

HETRUSCI, vid. Etrusci.

HEXAPYLON Syracusis, XXIV, 21, 32, 39; XXV, 24.

Hexeris navis, XXIX, 9; XXXVII, 23, 6.

Hibernacula, res nova militi Romano, ad Veios ædificari cœpta, et super ea re orationes tribunorum plebis et Appii Claudii, V, 2-6. — hibernacula Pœnorum in tres partes divisa, XXVI, 20. — Pœnorum et Numidarum comburuntur a Scipione, XXX, 3-6.

HICETAS per novem annos principatum Syracusis tenet, XIII, 49.

HIEMPSAL, Micipsæ filius, despicit Jugurtham, LXII, 2, 3. — agit cum fratribus de dividendo Numidarum regno, 4. — occiditur a Jugurtha, 11.

HIEMPSAL in Numidiæ regnum a Pompeio restituitur, LXXXIX, 21.

Hiems gelida et nivosa, ut viæ clausæ, et Tiberis innavigabilis fuerit, V, 13; vid. et XV, 5.

HIERA, Vulcani insula, in qua legati Romani Diis manibus atque marinis sacra faciunt, LX, 8.

HIERA COME, oppidum Lydiæ ad fines Mysiæ, Hierocæsarea, XXXVIII, 12. — ibi fanum augustum Apollinis et oraculum, 13.

HIERO omnem fortunam sibi debuit, XVI, 11. — Hierocle patre et ancilla natus, exponitur, 12. — ab apibus in os ejus mel ingerentibus alitur, ibid. — omen ei oblatum, ib. — ejus forma et mores, 13. — creatur prætor Syracusanorum, ibid. — mercenarios retundit dolo, 14. — ejus consilio victi Mamertini, 16. — rex acclamatur, 18. — est Pœnorum socius, 28. — ejus expostulatio cum legatis Romanis, 30-32. — fugatur ab Appio Claudio consule, 35. — fit socius Romanorum, 44. — societatis leges, 45. — ejus humanitas, XVIII, 37. — Romani remisso tributo annuo, perpetuam cum eo societatem amicitiamque sanciunt, XIX, 33. — Romam venit, XX, 9. — pollicetur gratis se daturum Romanis legionibus frumentum ac vestimenta, XXI, 50. — post pugnam ad Trasimenum lacum, legatos Romam, cum classe magno commeatu onusta donisque et auxiliis, mittit, XXII, 37. — victoriam auream pondo tre-

centum viginti dono dat, ibid. — a classe punica vastatur ejus regnum, 56. — Hieronis mors, XXIV, 4. — liberi, XXIV, 4, 2.

HIEROCLES, Hieronem filium exponit, XVI, 12.

HIEROCLES Agrigentinus tradit Zacynthum Achæis, XXXVI, 31, 32.

HIERONYMUS Cardianus historicus, XIII, 9.

HIERONYMUS, nepos Hieronis et successor, XXIV, 4. — ejus vitia, 5. — conspiratio in illum, ibid. — ad Hannibalem inclinat, 6. — legati Romani male ab eo excepti, ib. — ejus fœdus cum Pœnis, ibid. — a conjuratis occiditur, 9.

HIEROSOLYMA urbs obsidetur ab Antiocho Sideta, LVII, 39. — inutilis turba ejicitur, quam Antiochus versus urbem rejicit, 40. — muris dirutis obsidio solvitur, 48. — in potestatem Pompeii venit, CII, 61-65. — stipendiaria fit Romanis, 67. — capitur ab Herode, CXXVIII, 32.

HILERMUS, regulus Hispanorum, vivus capitur, XXXV, 7.

HIMERA amnis Siciliam dividens adluensque Himeram et Thermas Himerenses, post Himeram ab Hannibale Gisgonis filio excisam a Pœnis conditas, h. *Termini*, duplex, hod. *fiume grande* seu *fiume di Termini et fiume salso*, XXIV, 6; XXV, 40.

HIMERUS sævit in Babylonios et Babylonis ædificia, LX, 56.

HIMILCO, præfectus Lilybæi, obsessam a Romanis urbem strenue defendit, XIX, 4-9; vid. et 24.

HIMILCO, vir factionis Barcinæ, victoria Hannibalis nuntiata, Hannonem increpat, XXIII, 12.

HIMILCO cum exercitu in Siciliam venit, XXIV, 35. — ejus res gestæ, ibid. et 36. — Agrigentum se recipit, XXIV, 39. — Syracusanis opem fert, XXV, 26. — peste perit, ibid.

HIMILCO Punicis auxiliaribus Castulone præest, XXVIII, 20.

HIMILCO Phamæas, equitum præfectus in ultima Carthaginis obsidione, acer juvenis, XLIX, 42; vid. et Phamæas.

HIOSTUS, filius Hampsicoræ, principis Sardorum, temere inito prælio cadit, XXIII, 40.

HIPPAGOGUS, genus navis, XLIV, 28, 5.

HIPPAGRETA frustra a Romanis obsidentur, L, 26; vid. not. poster. ad XXV, 40.

HIPPIAS Berœæus, Persei amicus, XLII, 39, 51, 59; XLIV, 2, 4, 23, 45.

HIPPIAS, Thessalorum prætor, XLII, 54.

HIPPO Regius, oppidum et olim regia Numidiæ, hod. *Bona*, XXIX, 3, 4, 32.

HIPPO, urbs Hisp. XXXIX, 30.

HIPPOCRATES, dum Epicydes frater præest Syracusis, ipse, Pœnis conjunctus, bellum gerit adversus Marcellum, XXIV, 35. — vincitur, 36. — Murgantiam se recipit, 39. — Syracusanis suppetias fert, XXV, 26. — peste perit, ibid. — Confer. Epicydes.

HIPPOLOCHUS, Larissæorum dux, XXXVI, 9.

HIRPINI, populi Italiæ in hodie *Principato ulteriore* et *Capitanata*, XXII, 13. — a Romanis deficiunt ad Pœnos, XXII, 61; XXIII, 1. — ex Hirpinis tria oppida recepta a Romanis, XXIII, 37. — Hirpini dedunt se Romanis, XXVII, 15. — Hirpinorum legatorum ad Sullam oratio, LXXV, 26.

A. HIRTIUS cons. multa decernit in honorem Octaviani, CXVIII, 9, 10. — vincit Antonium, CXIX, 12. imperator vocatur, 13. — altero prælio interficitur, 15. — sepultura publica honoratur, 26.

HIRTULEIUS, quæstor Sertorii, opprimit cum exercitu Domitium et Manlium proconsules, XC, 29. — vincitur a Q. Metello, XCI, 25, 26. — interficitur, ibid.

HISPALÆ Feceniæ, nobili scorto, præmium a senatu datum, quod ejus opera Bacchanalia detecta, XXXIX, 4-14 et 19.

HISPALIS urbs a Cæsare recipitur, CXV, 58.

HISPANIA: in eam transeunt Pœni, XVI, 9. — inter Pœnos et Romanos divisa amne Ibero, XX, 31; XXI, 2. — citerior seu Tarraconensis (hod. *Catalonia* et *Valentia*), et ulterior s. Baltica (h. *Andalusia* et *Granada*), XXXII, 28. — prima Romanis inita provinciarum, quæ quidem continentis sint, postrema perdomita est, ductu auspicioque Augusti Cæsaris, XXVIII, 12. — primus in eam Romanus imperator transgressus Cn. Scipio, XXI, 32; XXV, 37. — in eam missi primum duo proconsules extra ordinem, deinde quotannis duo prætores, XXII, 22; XXVIII, 38, 4; XXIX, 13; XXX, 2; XXXII, 27, 28. — una provincia per bellum Maced. XLV, 16. — multas habet turres, quibus pro speculis et propugnaculis utuntur adversus latrones, XXII, 19. — bello reparando aptissima, XXVIII, 12. — arido et inculto solo magnam urbium multitudinem alere non potest, XLI, 3. — Hispaniæ pleraque sunt asperitates viarum et angustiæ crebris saltibus iuclusæ, XXVIII, 1, — oppidorum nomina in *is* et *i* desinentia, XXI, 24, 2.

HISPANI sollicitantur a legatis Romanis contra Pœnos, XXI, 19. — suppositis incubantes utribus cetrisque fluvios transnatant, XXI, 27, 47. — ad concursandum inter saxa rupesque apti, XXII, 18. — inquieti avidique in res novas, XXII, 21. — allecti præda cæduntur, XXVIII, 33. — vincuntur a Lentulo et Manlio Acidino, XXIX, 2, 3. — a Cornelio Cethego, XXXI, 49. — a Minucio, XXXIII, 44. — a Catone, XXXIV, 14, 15, 16. — a Ti. Graccho, XLI, 3. — ægre patiuntur sibi adempta arma, multique sibi consciscunt necem, XXXIV, 17. — queruntur de magistratuum Romanorum avaritia, et aliquod impetrant a senatu levamen, XLIII, 2. — primi mercenarii apud Romanos, XXIV, 49. — præstantissimi milites exercitus Hannibalis, XXVII, 14. — Hispanorum acies, XXIX, 3; XXXIX, 31. — gladius, VII, 10; XXII, 46. — scuta longa, sed parum lata, nec tegentia corpus, ut Gallorum, XXII, 46. — obsides Sagunti, XXII, 23. — apud Hispanos usitata devotio comitum, XCI, 5. — horum devotorum multa millia apud Sertorium, 6. — iis pugna in arcto loco aut cominus committenda minus apta, quam Romanis, XXVIII, 21, 33.

HISTER Tusco verbo vocatur Ludio, VII, 2.

HISTER fl. vid. Ister.

HISTIÆA, XXXI, 46, 4.

HISTIÆUS, dux Persei, XLIV, 32.

Historiæ utilitas, Præf. veteris obscuritas, VI, 1; VIII, 40; IX, 15. — historias apud Romanos accuratius scribendi origo, LIII, 39. — historiæ defectus, LX, 1. — de historiæ Rom. detrimento querela, LXXIII, 55.

Historicorum mala fides arguitur a Polybio, XVI, 38, 39.

Histriones unde dicti, VII, 2. — iis ad manum cantari cœptum, ib.

HOLO, opp. Hispaniæ, XXXV, 22.

HOMERI carmine Thebes campus nobilitatus, XXXVII, 19.

Homines immolari Geniis fas, Diis nefas, LXIII, 17. — hominum im-

molatio, XVI, 5; vid. et XX, 34; XXII, 57; CXV, 27. — genus ingeniumque locis, quæ incolunt, simile, IX, 13, 2.

HOMOLIUM, oppidum Thessaliæ, XLII, 38.

HOMOLOICHUS Chær. LXXXII, 12.

HONORIS et Virtutis ædes, XXVII, 25; XXIX, 10.

HONOSCA, opp. Hispaniæ, XXII, 20.

HONUNUS, Dardanorum princeps, XLIV, 30.

HORATIA a fratre occisa, I, 26.

HORATIA pila, I, 26.

HORATIORUM et Curiatiorum, trigeminorum fratrum, certamen, I, 24, 25. — sepulcra, 25.—Horatius victor sororem suam gladio transfigit, 26. — in jus vocatur ad regem, ibid. — provocat ad populum Romanum, et absolvitur, ibid.

HORATIUS Cocles excipit impetum hostium in primo aditu pontis, II, 10. — armatus in Tiberim desilit, ibid. — ei statua in comitio posita, ib. — tantum agri ei datum, quantum uno die circumaravit, ib.

C. HORATIUS, cons. æquo Marte cum Tuscis pugnat, II, 51.

C. HORATIUS Pulvillus, consul, Æquos fundit, III, 30. — augur, pestilentia moritur, 32.

L. HORATIUS Barbatus, tribunus militum consulari potestate, IV, 35.

L. HORATIUS Pulvillus, tribunus militum cons. potestate, VI, 6.

M. HORATIUS Barbatus graviter invehitur in decemviros, III, 39.— Appium foro expellit, 49.—legatus ad plebem, 50, 53. — creatur consul, 55. — ejus leges, ib. — vincit Sabinos, 61-63. — sine auctoritate senatus, populi jussu, triumphat, ibid. — ejus moderatio, 64; IV, 6.

M. HORATIUS Pulvillus cos. creatur, II, 8. — dedicat ædem Jovis in Capitolio, ibid. et VII, 3.

M. HORATIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 31.

P. HORATIUS pater judicat filiam suam jure occisam, I, 26. — filium expiare tenetur pecunia publica, ibid.

Q. HORATIUS poeta, Venusiæ natus, LXXII, 43. — Bruto victo, servatur a Mæcenate, CXXIV, 31. — jussu Augusti carmen sæculare condit, CXXXVI, 46.

Hordeum datum a Marcello pro tritico cohortibus, quæ signa amiserant, XXVII, 13.

Horologium res nova Romanis, in triumpho prætervectum, XVI, 47.— diligentius ordinatum in publico positum, XLVI, 17. — aliud horologium, aquæ fluentis indicio horas notans, sub tecto dedicatum, XLVII, 3.

HORREUM, opp. Epiri, XLV, 26.

HORTENSIA impositam matronis a tribusviris conferendi necessitatem publica oratione deprecatur, CXXII, 43-45.

L. HORTENSIUS, tribunus plebis, diem dicit C. Sempronio, IV, 42.

L. HORTENSIUS, prætor, sortitur classem cum ora maritima Græciæ, XLIII, 4. — de ejus crudelitate queruntur Abderitæ, 6. — et Chalcidenses, 9.

L. HORTENSIUS, vir acer, cum Sulla copias conjungit, LXXXII, 3; vid. et 14, 15.

Q. HORTENSIUS, dictator in secessione plebis creatus, fert legem ut quod plebes jussisset omnes Quirites teneret, XI, 26. — ejus mors, 27.

Q. HORTENSIUS defendit Cn. Pompeium, LXXXII, 24. — ædilis, frumentum populo dividit, XCIV, 25. — consul, XCVIII, 31. — favens Ciceroni a Clodio verberibus et contumeliis afficitur, CIII, 115.— dissuadet pugnam, 118.—defendit Ap. Claudium paucis ante mortem

diebus, CVIII, 44; vid. et CXIV, 58.

Q. HORTENSIUS, oratoris filius, a Cæsare, bellum civile moliente, præmittitur cum decem cohortibus, CIX, 39. — præficitur classi Cæsaris, CX, 7. — a Pompeii ducibus vincitur, 51. — Macedoniam dat Bruto, CXVIII, 5. — pro quo facto laudatur a senatu, 20. — interficit C. Antonium, CXXI, 28.—victo Bruto, a M. Antonio occiditur, CXXIV, 30.

HORTENSIUS, consul designatus, non init, LXV, 29.

C. HOSIDIUS Geta, proscriptus a triumviris, filii pietate servatur, CXX, 77.

Hospitales Dii, XXXIX, 51. — hospitalia Romanorum erga Etruscos officia, II, 14. — hospitalis fœderis contemptor Badius, XXV, 18.

Hospitium publice junctum, I, 45; V, 50.

HOSTIA; vid. Ostia.

Hostiæ humanæ, XXII, 57.—hostiis majoribus procurata prodigia, XXI, 62; XXII, 1; XXV, 12; XXVI, 23; XXVII, 4, 11; XXX, 2; XXXII, 1; XXXIII, 26; XLI, 15. — rem divinam facere jubentur consules, XXXI, 5.—hostiis partim majoribus, partim lactentibus, procurata prodigia, XXII, 1.

HOSLILIA curia, I, 30; XXII, 55. — in eam vocatus senatus, ibid.— Hostilia curia fit Julia, CXVI, 34.

QUARTA Hostilia damnatur, necato marito consule, ut filio viam ad consulatum aperiret, XL, 37.

A. HOSTILIUS Cato prætor, XXVII, 30.—sortitur Sardiniam, 36.

A. HOSTILIUS Cato creatur decemvir agris dividundis, XXXI, 4.

A. HOSTILIUS Cato, legatus Scipionis, damnatus, XXXVIII, 55.

A. HOSTILIUS Mancinus creatur prætor, et sortitur jurisdictionem urbanam, XL, 35. — creatur cons. XLIII, 4, 6. — in Macedonia parum feliciter bellum administrat, 9, 11. — proconsul, 17.

C. HOSTILIUS legat. XLIV, 19, 29.

C. HOSTILIUS Cato prætor creatur, XXVII, 35. — sortitur jurisdictionem urbanam, 36.

C. HOSTILIUS Mancinus, consul, sinistris auspiciis proficiscitur in Hispaniam, LV, 9, 10.—ejus fuga a Numantia detegitur miro casu, 13. — in summas angustias redigitur a Numantinis, 14.—pacem facit cum Numantinis, eamque jurejurando sancit, 15, 16. — revocatus ex Hispania, 18. — ejus oratio in senatu, 19, 26. —ipse legem suadet qua jubebatur Numantinis dari, LVI, 2.— Mancinus deditur, nec receptus a Numantinis redit Romam, 13, 14. — Curiam intrantem T. Rutilius, tribunus plebis, educi jubet, 15.— lex fertur ut Mancinus civis Romanus esset, 18.

C. HOSTILIUS Tubulus, prætor creatus, sortitur jurisdictionem urbanam, XXVII, 6, 7. — ludos vovet facitque Apollinares, 11.—adoritur Hannibalem, ad quatuor millia hominum occidit, et novem signa militaria capit, 40. — ei in annum prorogatum imperium, XXVIII, 10; XXIX, 13.

L. HOSTILIUS Cato creatur decemvir agris dividundis, XXXI, 4.

L. HOSTILIUS Cato, legatus, XXXVIII, 55.

L. HOSTILIUS Mancinus cum quadringentis equitibus exploratum missus, cæditur a Pœnis, XXII, 15.

L. HOSTILIUS Mancinus classi præest ad Carthaginem, L, 25. — partem Carthaginis capit, et in ea obsidetur, LI, 1. — ejus periculum, 3. — eum eripit Scipio, 4.—creatur consul, LII, 33. — rebus utcunque ad Carthaginem gestis consulatum debuit, LIII, 5.

L. Hostilii Tubuli judicium et mors, liii, 38.

L. Hostius, primus inter Romanos parricida, lxviii, 84.

Hostus Hostilius rem Romanam iniquo loco contra Mettium sustinet, i, 12. — cadit, 12, 22.

Tullus Hostilius; vid. Tullus.

Humanis corporibus vesci milites suos docuit Hannibal, xxiii, 5.

L. Hupsæus; vid. Plautius.

Hyampolis, urbs, oppid. Phocidis, xxxii, 18.

Hybla, tria oppida Siciliæ dicta, Hybla major, hod. *Paderno*, minor s. *Heræa*, *Hera*, et parva s. *Galeotis* et *Megara*, xxvi, 21.

Hybreas, clarissimus facundia, offendit Labienum, cxxvii, 15.

Hybristas, Lacedæmonius, pirata, xxxvii, 13.

Hydræ Lernææ comparat Pyrrhus Romanos, xiii, 13.

Hydrela Caria, xxxvii, 56.

Hydrelatanus ager, xxxvii, 56.

Hydruntum s. Hydrus, oppid. Calabriæ maritimum, h. *Otranto*, xiii, 35; xxxvi, 21.—ab Hydrunte ad Apolloniam pontes jacere cogitavit Pyrrhus, ibid.

Hymettium marmor, xxxi, 26, 4. — Hymettus mons Atticæ, hod. *Lamprobouni, Monte-Matto.*

Hypæpeni, populi, deficiunt a Mithridate, lxxxii, 47.

Hypata, Thessaliæ opp. xxxvi, 16, 26, 27.

Hypatæi exsules, xli, 25.

Hypatæorum agri vastantur, xxxvi, 14.

Hyrcanium castellum, cv, 11.

Hyrcanus, Judæorum princeps, auxilium fert Antiocho Sidetæ, lix, 58. — moritur, lxviii, 85.

Hyrcanus contendit cum fratre coram Pompeio, cii, 56. — a Pompeio jubetur regnare, 67. — ei a Gabinio sacerdotium redditum, cv, 11. — Cæsar confirmat ei principatum Judæorum, cxiii, 2.—instaurat muros Hierosolymæ, 3. — ei clementer respondet Antonius, cxxvi, 5. — Hyrcanum oppugnat Antigonus, cxxvii, 12. — eique morsu aures avellit, 14. — Hyrcanus in Parthos abducitur, ibid.

Hyrcanus campus in Lydia, xxxvii, 38.

I.

Iarbas, regulus Africanæ gentis, ambit nuptias Didonis, xvi, 2.

Ibera, Hispaniæ Tarraconensis urbs, a propinquo flumine appellata, xxiii, 28.

Iberi, in Asia ad mare Caspium porrecti, ci, 16. — falso crediti ab Hispania venisse, 19. — lacessunt Pompeium, 27, 28. — semel atque iterum victi, pacem petere coguntur, 29, 30.

Iberus, fluvius Hispaniæ, hod. *Ebro*, Punici et Romani imperii finis, xx, 31; xxi, 2.—trans Iberum omnia, præter Saguntinos, sunt Carthaginiensium, xxi, 5. — cis Iberum Hispanis omnibus arma adimit Porcius Cato cons. xxxiv, 17.

L. Icilius, tribunicius, sponsus Virginiæ, iii, 44.—ejus cum Appio decemviro contentio, 45. — eum in vincula duci jubet Appius, 49. — exercitum ab decemviris abducit, 51. — in Aventino tribunus plebis creatur, 54.

L. Icilius, trib. pl. iv, 52.

Sp. Icilius, trib. pl. ii, 58.

Icilii tres in unum annum tribuni plebis creati, iv, 54.

Icus, insula maris Ægæi, e Sporadibus, adversa Eubœæ, xxxi, 45.

Idæa Mater, xxix, 10. — carmen in libris Sibyllinis inventum a de-

cemviris, si Mater Idæa a Pessinunte Romam foret advecta, pelli vincique hostes posse, ibid. — petitur ex Asia, 11. — a viro bonorum optimo, P. Scipione Cn. F. matronisque accipitur et perfertur in ædem Victoriæ, 14. — Idææ Matris Magnæ ædes dedicata ab M. Junio Bruto, XXXVI, 36.

IDUMÆI, bello fatigati, dedunt se Judæis, LXIII, 42.

Idus Decembres, solemnis ineundis magistratibus dies, IV, 37; V, 9. — Maiæ, III, 36. — Idibus Martiis magistratus initus, XXII, 1; XXIII, 30; XXVI, 1, 26; XXVII, 7; XXXI, 5; XXXII, 1; XXXVIII, 45; XXXIX, 45; XL, 35; XLII, 22; XLIV, 19. — Quintilibus transvectio equitum facta, IX, 46. — Septembribus prætor Maximus clavum pangere vetusta lege jubebatur, VII, 3. — Latinæ feriæ in ante diem tertium idus Sextiles indictæ, XLI, 16.

IGITURVIUM sive potius IGUVIUM, quod est oppidum Umbriæ, hodie *Gubbio, Ugubbio, Eugubio in ducatu Urbino*, XLV, 43.

Ignis in Vestæ æde exstinctus, XXVIII, 11; XLI, 2. — ignes cælestes; vid. Prodigium. — ignes crebri per noctem in castris accensi ad fallendum hostem, XXII, 41, 5; XXXI, 38; XXXVI, 10. — ignibus armati Fidenates terrent exercitum Rom. IV, 33. — ex ignibus conjicitur veniens exercitus, XX, 38.

IGUVIUM; vid. IGITURVIUM.

ILERCAONENSES, seu Ilercaones, Ilergaones et Illurgavonenses in Hispania Tarraconensi, ad Iberum, XXII, 21.

ILERDA, CX, 12. — ad Ilerdam pugnat Cæsar, 15; vid. Athanagia.

ILERGETES s. Ilergetæ in Hispania Tarraconensi cis Iberum, XXVI, 49; XXIX, 2. — subiguntur ab Hannibale, XXI, 23. — vastantur a Cn. Scipione, 61. — Ilergetum rebellio, XXII, 21; (vid. Indibilis et Mandonius). — auxilium petunt a Romanis, XXXIV, 11. — Cf. Athanagia.

ILIENSES in Troade a Romanis adscripti fœderi cum Philippo inito, XXIX, 12. — dicunt ab se oriundos Romanos, XXXVII, 37. — hinc Rhœteo et Gergitho donantur, XXXVIII, 39. — iis impositam mulctam remittit Agrippa ab Herode placatus, CXXXVI, 63. — Cf. Ilium.

ILIENSES, Sardiniæ populi, concitant bellum, XL, 19, 34. — adjunctis Balarorum auxiliis, pacatam provinciam invadunt, XLI, 6. — funduntur et fugantur a Rom. 12.

ILION, urbs Maced. XXXI, 27.

ILIPA, urbs Hispaniæ Bætensis, XXXV, 1.

ILIUM, Troadis oppid. in Mysia, XXXV, 43; XXXVII, 9, 37. — a Fimbria capitur, LXXXIII, 6. — vastatur, 7. — a Sulla instauratur, 36.

ILLIBERIS, urbs Galliæ Narbon. ad Pyrenæum, Helena dicta a Constantino M. in honorem matris, unde hod. *Elne*, XXI, 24.

ILLITURGI s. Illiturgis, oppidum Turdulorum in Hispania Bætensi ad Bætim, hod. *Anduiar el vejo*, XXIII, 49, 4; XXVI, 17. — a Pœnis, ob defectionem ad Romanos, obsessa, XXIII, 49. — liberatur obsidione, ibid. — iterum oppugnatur a Carthaginiensibus, XXIV, 41. — liberatur a Romanis, ibid. — post cæsos Scipiones defecerat ad Pœnos, ac scelus etiam defectioni addiderat, XXVIII, 19. — Illiturgin oppugnat Scipio, et acriter resistunt oppidani, ibid. — urbs capitur, ib. — tum etiam arx, 20. — oppidani ad internecionem delentur, et urbs inceditur, ib. vid. et XXXIV, 10.

ILLITURGITANI, XXVIII, 25.

ILLYRICUM Macedon. s. Græcum et Epirus, h. *Albania, quæ Albania et Macedonia Turcis Arnauth Wilajeti dicuntur*, XLV, 26. — in tres partes divisum, ibid.

ILLYRII, gens fera, X, 2.—ferox et avidum prædæ genus, XX, 24.— injuriæ eorum in Romanos, et Romanorum legatorum cædes, ib. et 25. — bellum iis indictum, ibid.— ejus belli eventus, 26-29. — pacis cum iis leges, 30. — rebellant, 59. —vincuntur, 60, 62.—pax iis reddita, 63. — eorum legati curia excedere jussi, XLII, 26. — Illyrii vincuntur a Romanis, XLIV, 27, 30-32. — iis libertas concessa, XLV, 18, 26. — Illyrii prædones, XL, 42. — Illyriorum castella, XLII, 36. — Cf. Teuta et Gentius. — Illyriorum legati Romam ad Cæsarem veniunt, CXVI, 26. — ei tributa et obsides pollicentur, 27.

ILOTÆ seu HELOTÆ, castellani, genus agreste apud Lacedæmonios, XXXIV, 27.

ILUCIAM, oppidum in Oretanis, capit C. Flaminius, XXXV, 7.

ILVA, gr. ÆTHALIA, ins. maris Tusci inter Etruriam et Corsicam, h. *Elva* seu *Elba*, XXX, 39.

ILVATES LIGURES, exciti a Gallis, invadunt, duce Hamilcare Pœno, Placentiam, XXXI, 10. — veniunt in ditionem Romanorum, XXXII, 29, 31.

Imaginum falsi interdum tituli, IV, 16; VIII, 40; XXII, 31.—imago triumphali ornatu decreta Scipioni, XXXVIII, 56.

Imber ingentibus procellis dirimit pugnam, VI, 8, 32; XXIII, 44; XXVI, 11. — imbris opportunitas in Arpis capiendis, XXIV, 46.

IMBRINIUM in Samnio, VIII, 30.

IMBRUS insula maris Ægæi ad Cherson. Thraciæ, hodie *Embro*, *Lembro*, XXXIII, 30; XXXV, 43.

IMILCO vincit Leptinem Dionysii majoris fratrem, XVI, 8; *videatur* Himilco.

Immolant consules, antequam suos educant in aciem, VIII, 9. — immolati a Tarquiniensibus trecenti milites Romani, VII, 15.

Impedimenta Romanorum ab equitibus Samnitium direpta, VIII, 38.

Imperator parentis loco militibus suis, IV, 42. — Imperator Antiochus rex appellatur ab Ætolis, XXXV, 45. — imperatoris munus, XLIV, 34. — injussu nemini hostem prælio adoriri licitum, IV, 29; VIII, 7. — aut consulis est dedicare templum, IX, 46.—boni præsentia plurimum pollet, XCVII, 21.—imperatores maximi judice Hannibale, XXXV, 14. — ab exercitibus legi, res mali exempli, XXVI, 2. — nominati ob rem bene gestam, XXVII, 19; CXVI, 7. — Imperatoris prænomen Cæsari datum, CXVI, 7.—ad principes sequentes transiit, ibid. — sub eo occultata regia potestas, CXXXIV, 74 et 105.

Imperium Romanum, I, 33. — nullum cuiquam, injussu populi, deferendum et primum ab exercitu delatum, XXVI, 2.—militare datum lege curiata, V, 46, 8. — quod amittebant magistratus cum exercitu in Urbem redeuntes, XXVI, 9, 7. — in Urbe datum censoriis consularibusque, XXVI, 10.—prorogatum primum Publilio, VIII, 23, 26. —datur ovanti et absente exercitu, XXVI, 21. — Proconsuli par cum consulibus in Urbe datum, XXVI, 9. — finito magistratu semper prorogandum erat, XXXV, 1, 2. — non in annum Scipioni prorogatum, sed donec revocaretur a senatu, XXVII, 7.—ablatum a tribunis, XXVIII, 27. — non ambo consules habent in

Urbe castrisve, II, 1, 11. — prorogatur a populo comitiis tributis, sed sæpe ex SCto, IX, 42, 1; XXXII, 28, 3; XXXV, 1, 2. — imperium in magistratu insitum fuisse videtur, quia prorogatur etiam iis magistratibus, qui nullam imperii militaris partem attigere, XXVII, 22, 2. — imperii magnitudinem portendens prodigium, I, 55. — insignia regem faciunt venerabilem, I, 8. — imperia Manliana et Postumiana, IV, 29. — extraordinaria a senatu sublata, CXIX, 28.

Incendium ingens Romæ, XIX, 63; XXIV, 47; XXVI, 27; XXXV, 40; LXIV, 24. — a libertinis excitatum, CXXXII, 24. — aliud in ipsos dominos collatum, CXL, 26.

Indagine agere feras et hostes, VII, 37, 6.

Indemnatus indicta causa non debet in vincula duci, III, 13. — indemnatum necari nefas, LVIII, 54.

INDI nullius momenti milites, IX, 19. — Indi legationem mittunt ad Augustum, CXXXVI, 26. — eorum dona, 27. — Indi quidam tempestatibus abrepti, in Germaniam veniunt, CIII, 108.

INDIA, IX, 17; XXXV, 32; XLII, 52.

INDIBILIS, Ilergetum regulus, XXII, 21; XXV, 34. — frater Mandonis, XXVI, 49; XXVIII, 34. — ejus filiæ humaniter et verecunde a Scipione habitæ, XXVI, 49. — deficit ad Romanos, XXVII, 17. — ejus oratio, ibid. — ei conjux et liberi restituuntur, ibid. — rebellat et, concitatis Lacetanis popularibus, agros sociorum populi Romani depopulatur, XXVIII, 24. — copias contrahit, 31. — victus fugit, 33. — Mandonium fratrem ad Scipionem supplex mittit, 34. — veniam impetrat, ibid. — post discessum Scipionis concitat populares et Ausetanos ad bellum, XXIX, 1. — pilo terræ affigitur in pugna, 2.

Indici præmium pecunia ex ærario, libertas et civitas data, II, 5. — dena millia gravis æris ex ærario numerata, IV, 45. — libertas data et æris gravis viginti millia, XXII, 33; XXVII, 3; XXXIX, 19.

INDICI elephanti magnitudine præstant, XXXVII, 39.

INDIGETEM Jovem appellant Æneam Latini, I, 2. — Indigetes Dii, VIII, 9.

Induciæ datæ Veientibus in centum annos, I, 15. — iisdem datæ in quadraginta annos, II, 54. — Volsiniensibus datæ in viginti annos, V, 32. — cum Cæritibus in centum annos factæ, VII, 20.

INDUS, Cariæ fl. XXXVIII, 14.

INDUS quidam incendio sponte se tradit, CXXXVI, 28.

INDUTIOMARUS, Trevirorum princeps, vincitur a Cæsare, CV, 64. — instruit bellum, CVII, 1. — ceditur, 2.

Infans in utero matris, Io triumphe, clamavit, XXIV, 10. — infans, incertum masculus an femina esset, natus, et extemplo in mare deportatus, XXXI, 12. — Conf. XXVII, 11, 37. — infantes etiam cæsi in hostilis urbis expugnatione, XXVIII, 20.

Inferum mare; vid. Mare.

Infulæ; vid. Supplicum insignia.

INGAUNI, gens Ligurum, bellum gerunt cum Epanteriis montanis, XXVIII, 46; XXX, 19. — cum iis fœdus icit P. Ælius consul, XXXI, 2. — vincuntur ab Ap. Claudio consule, XXXIX, 32. — oppugnant castra L. Æmilii Paulli, XL, 25. — funduntur et in deditionem veniunt, 27, 28. — de iis triumphat L. Æmilius Paullus proconsul, 34. — orant pacem, ibid.

Ingenui decem, decem virgines,

patrimi omnes matrimique, ad sacrificium adhibiti, xxxvii, 3. — ingenuarum mulierum jura, datio, deminutio, gentis enuptio, tutoris optio, xxxix, 19. Vid. not. 5.

Initia Cereris, xxxi, 14, 47. — Bacchi, xxxix, 8 sq.

Insani montes Sardiniæ, xxx, 39.

Insania ex herbæ cujusdam esu, cxxx, 25.

Insubres, pagus Æduorum, v, 34.

Insubres Galli in Gallia Transpadana, hodie *ducatu Mediolanensi* (*Milano*), Mediolanum condunt, v, 34. — bellum adversus Romanos cum Boiis et Transalpinis etiam populis agitant, xx, 33. — vincuntur, 36-44; vid. et 47-50. — iis pax petentibus negatur, 51. — in deditionem veniunt, 54. — rursum deficiunt, xxi, 25; xxx, 18. —Insubres invadunt, duce Hamilcare Pœno, Placentiam, xxxi, 10. — circumveniunt Cn. Bæbium, et supra sex millia et sexcentos milites cædunt, xxxii, 7. — a C. Cornelio consule vincuntur, 30. — cæduntur ab L. Valerio Flacco, xxxiv, 46.

Insula Æsculapii, xi, 14.

Insula vocatur pars Syracusarum, xxiv, 21.

Insula Tiberina, ii, 5, 33; xlii, 6.

Insula nova e mari edita, haud procul Sicilia, xxxix, 56.

Intemelii Ligures, xl, 41.

Intemelium Romæ, xxxiii, 26, 5.

Interamna opp. Volscorum in Latio, ubi Liris et Melpis confluunt, h. *Terni* (alia Interamna in Umbria, alia in Piceno, ubi duo brachia Naris, h. *Neræ*, coeunt, h. *Teramo*), xxvi, 9. — colonia Romanorum, ix, 28. — frustra a Samnitibus tentata, x, 36. — negat consulibus Romanis milites et pecuniam, xxvii, 9. — aliquanto majorem numerum mox dare cogitur, xxix, 15. Vid. not.

Interamnas ager, x, 39.

Intercalandi ratio, i, 19; vid. et ibi not. 3; cix, 5, 6.

Intercalares Calendæ, xliii, 11; xlv, 44.

Intercalarius mensis, xxxvii, 59.

Intercatia urbs xlviii, 21. — deditur Romanis, 23.

Intercedit tribunus pl. non prius legi, quam privatis suadendi dissuadendique legem potestas facta est, xlv, 21.

Interregnum unde dictum, i, 17.

Interregna, i, 17, 22; iii, 8; iv, 7, 43, 51; v, 17, 31; vi, 1, 5, 36; vii, 17, 21, 28; viii, 3, 17, 23; ix, 7; x, 11; xi, 11; xxii, 33; lxxxix, 8; cvi, 24; cvii, 17.

Interrex prodebatur auspicato a patriciis, sine suffragio populi, vi, 41.

Interrogandi legatos potestas Patribus data, xxx, 22, 2.

Intertrimentum argenti, xxxii, 2.

Intibili, opp. Hispaniæ Tarrac. ad ostia Iberi, xxiii, 49.

Inuus, Pan Romanis dictus, i, 5.

Iolcos, vicus in Magnesia, hod. *Iaco*, xliv, 12 et 13.

Ion Thessalonicensis, præfectus Persei, xlii, 58. — liberos Persei tradit Octavio, xlv, 6.

Ionia, in Asia minore ad Ægæum mare sita a Phocæa ad Miletum, xxxiii, 38.

Ionium mare inter Italiam, Siciliam et Græciam, xiii, 35; xxiii, 33; xlii, 48.

Iphigenia, victima aris admota Dianæ, xlv, 27, 4.

Iresiæ, opp. Thessaliæ, vastatur a Philippo, xxxii, 13.

Iriates in Liguria, xxxi, 10, 2.

Isalca, præfectus Gætulorum, xxiii, 18.

Isaura urbs, xciii, 1.

Isauri domiti a P. Servilio, xciii, i. — unde Servilio cognomen Isaurici additum, ib. — vid. Servilius.

Isidis fana, Romæ a privatis facta, diruuntur, cvi, 23.

Isidorus, xxxvi, 33. — præfectus Antiochi, fugit Cenæum Eubœæ, 20.

Isionda, urbs Ioniæ, obsessa a Termessensibus, liberatur a Romanis, xxxviii, 15.

Isiondenses, xxxviii, 15.

Ismenias, princeps Bœotorum, xlii, 38, 43.

Issa, insula et urbs ad oram Illyrici, a Teuta obsessa, xx, 26. — a Rom. liberata, 29; vid. et xliii, 11.

Issæi, Issenses ab Illyriis ad Romanos deficiunt, xx, 24. — eorum legatus a Teuta occisus, 25; vid. et xxxvii, 16. — viginti lembos classi Romanorum adjungunt, ad depopulandos Carystiorum agros, xxxi, 45; xxxvii, 16. — insimulant Romæ Gentium, Illyriorum regem, xlii, 26. — duodecim lembos Romanis submittunt, 48. — iis immunitas concessa, xlv, 26.

Issaici lembi, xxxii, 21. — Issenses naves, xliii, 9.

Ister fluvius, nomen Danubii, ita mutatum in medio cursu ad ostium, xl, 21, 57.

Isthmia, ludicrum, xxxiii, 32. — in quo promulgata Græciæ libertas, ibid.

Isthmus Corinthiacus duo maria, ab occasu et ortu Solis finitima, arctis faucibus dividit, xlv, 28. — Isthmi faucibus continenti adhæret Peloponesus, xxxii, 21. — Isthmum inter Lecheam et Cenchreas perfodere cogitat Cæsar: quod alii tentaverunt, cxvi, 22.

Istiæa, xxxi, 46, 4.

Istria, Galliæ Cisalpinæ regio, in confinio Illyrici, quæ et nunc ita dicitur, xxxix, 55. — in Istriam legiones ducit M. Claudius Marcellus, consul, ibid. — Istria tota trium oppidorum excidio et morte regis pacatur, xli, 15.

Istri, gens fera, x, 12. — cum iis bellum Romani gerunt, xx, 56. — lacessierunt magis, quam exercuerunt, Romana arma, xxi, 16. — prohibent coloniam Aquileiam deduci, xl, 26. — tumultum creant in castris Romanis, xli, 2. — a Romanis opprimuntur, 3, 4. — in civitates passim dilabuntur, 5. — rursum vincuntur, 6, 9. — in deditionem veniunt, 11. — de iis triumphat C. Claudius Pulcher, 13. — queruntur de crudelitate C. Cassii consulis, xliii, 5.

Istricus vicus, xxiv, 10.

Italia, i, 2. — ejus descriptio et divisio, lxxii, 29-43. — Supero et Infero mari, insulæ modo, cingitur, v, 33. — universa pacata, xv, 12. — ex ea duo trajectus in Græciam, xxxvi, 21, 3. — Italiam inter et Græciam pontes jacere Pyrrhus cogitat, xiii, 35. — idem molitus est M. Terentius Varro, ibid.

Italicorum populorum defectio, lxxi, 44, 45. — eorum legatio ad Romanos, lxxii, 10. — multas colonias vastant, 25. — ingens eorum clades, lxxv, 14. — legatos ad Mithridatem mittunt, lxxvi, 7. — Italicis aliquot populis civitas data, lxxiv, 7, 8, 9.

Itonia Minerva, xxxvi, 20. — ejus templum, ibid.

Iulus, Æneæ et Creusæ filius, auctor Juliæ gentis, i, 3.

Iulus Antonius, cos. cxxxix, 3.

J.

Jacula quaternos pedes longa, xxvi, 4, not. 3. — jacula et sagittæ

parum nocent in tenebris, XLIV, 35.

Jaculatores, XXXVI, 18. — Afri, XXI, 21. — Numidæ, XXVIII, 11.— Mauri, XXIII, 26, 7.

JAMBLICUS, Emessenæ gentis regulus, in commilitium pertrahitur a Cæcilio Basso, CXXI, 1. — ab Antonio interficitur, CXXXII, 32.

JAMPHORINA, caput Mædicæ, in deditionem accipitur, XXVI, 25.

JANICULUM additur Urbi et ponte sublicio conjungitur, I, 33. — repentino impetu capitur a Tuscis, II, 10, 51.—in Janiculum secedit plebs, XI, 25. — sub eo inventi libri Numæ Pompilii, XL, 29. — in eo vexillum ponebatur die comitiorum, XXXIX, 15.

Januæ ædium omnium Romæ, quibuslibet adire volentibus, per lectisternii tempus, patefactæ, V, 13.

Januariæ kalendæ, anni consularis principium, XLVII, 36.

Januario mense comitia consularia habita, XLIII, 13.

JANUS a Numa belli et pacis index factus, I, 19.— bis post Numæ regnum clausus fuit, ibid. — ejus ædes clausa, XX, 14. — tertium clausa Cæsare, CXXXIII, 78.

JANI templum a C. Duilio censore structum ad forum Olitorium, XVII, 27.

JANUS dexter portæ Carmentalis, II, 49. — Jani tres a censoribus facti, XLI, 27.

JAPODES seu Iapydes debellantur a C. Sempronio consule, LIX, 83.

JAPYDUM, qui superiorem Illyrici partem incolebant, legati in senatu queruntur de C. Cassio cons. XLIII, 7. — bellum cum iis Cæsaris Octaviani, CXXXI, 22-26.

JASOS, oppidum in agro Lacedæmonio, LI, 31.

JASSENSIUM exsules, XXXVII, 17.

JASSUS, oppidum Cariæ, hodie *Askem - Calesi*, XXXII, 33; XXXIII, 30; XXXVII, 17. — Jassius sinus, XXXVII, 17, 1.

Jecur defluxit et ei deest caput, XXVII, 26; XXX, 2; XLI, 14, 15. — caput jecinoris a familiari parte cæsum, VIII, 9.—jecur ab anguibus editur, XXV, 16.

Jejunium, quinto quoque anno observandum, institutum Cereri ob prodigia, XXXVI, 37.

JOANNES Hyrcanus, Simonis filius, obsidetur Hierosolymæ ab Antiocho Sideta, LVII, 39. — ejus generosa indole captus Antiochus, dat pacem, 47. — sub eo Judæorum res efflorescunt, LXIII, 41, 42. — Samariam obsidet, 43.—et capit, 45.

JONATHAN, Judæorum dux, LII, 38. — occurrit Ptolemæo Philometori, 40. — ad eum minaces literas mittit Demetrius, 54. — fœdus renovat cum Romanis, 55.—occiditur a Diodoto, LV, 35.

JUBÆ regi paternum fuit hospitium cum Pompeio, et maxima cum Curione simultas, CX, 56.— movet adversus Curionem, 63.—eum cum toto exercitu delet, 64. — Jubæ arrogantia, 65; vid. et CXII, 10, et CXIII, 4. — cum ingenti exercitu contra Cæsarem proficiscitur, CXIV, 11.—Bogude Numidiam invadente, revocatur, 14. — conjungit se cum Scipione, 24. — male pugnat cum Cæsare, 25. — Jubæ superbia et auctoritas, 29. — delet Vaccenses, 33. — eo victo, castris potitur Cæsar, 37. — ejus ad Catonem literæ, 46. — a Zamensibus exclusus, cum Petreio mutuis vulneribus concurrit, 61, 62. — a Petreio interficitur, ibid.

JUBA, filius superioris, in triumpho ducitur a Cæsare, CXV, 17. — liberaliter educatus Romæ, literis, quam regno, quod postea recupera-

vit, clarior fuit, ib. — ducit Cleopatram, filiam Antonii, CXXXIII, 63.

JUBELLIUS Taurea, vir bello insignis et nobilis eques Campanus, XXIII, 8, 46. — ejus cum Claudio Asello pugna, 47. — ejus mors, capta Capua, XXVI, 15.

JUBELLIUS Decius; vid. Decius.

C. JUDACILIUS, inter præcipuos rebellantium Italicorum duces, LXXII, 9. — fundit Cn. Pompeium, LXXIII, 19. — pervagatur Apuliam, multaque oppida in deditionem accipit, 28. — cum octo cohortibus intrat Asculum a Pompeio obsessum, LXXIV, 22. — increpat Asculanos, eorumque ignaviam accusat, 23, 29. — invehitur in æmulos quos supplicio afficit, 29, 30. — ipse se moriturum ostendit, 31. — suadet et aliis mortem, 34. — ejus consilium reprehenditur, 35 et seqq.

JUDÆI ducem habent Jonathanen, LII, 38; vid. Jonathan. — Judæi bello petuntur ab Antiocho Sideta, LVII, 38. — eorum oratio ad Antiochum, 41. — inducias petunt, 42. — impetrant pacem, 47. — Judæi nulli Syriæ regum postea paruerunt, 48. — eorum res efflorescunt, LXIII, 41, 42. — obsident Samariam, 43. — captam delent, 45. — bellum adversus eos Pompeii, CII, 59-68. — de iis Gabinii victoria, CV, 10, 11. — Judæi non impediunt sabbato opera hostium, CII, 63. — Judæis privilegia confirmat Agrippa, CXXXVI, 64.

JUDAICA sacra apud omnes gentes, etiam apud Syros, venerationi, LVII, 43, 44.

Judices Carthagine iidem qui et reges, XVI, 4. — olim appellati Romæ, qui celebratissimo nomine consules, III, 55. — judicum ordo, Carthagine nimium potens, lege Hannibalis coercetur, XXXIII, 46.

Judicia a patribus ad equites translata, LX, 66. — communicata senatoribus et equitibus, LXVI, 38. — reddita senatui a Sulla victore, LXXXIX, 11. — communicata inter tres ordines, senatores, equites et tribunos ærarios, XCVII, 38.

Judicia capitalia solus per se agit Tarquinius Superbus, I, 49. — judicia insignia, Horatii, I, 26. — Coriolani, II, 35. — Manlii Capitolini, VI, 20. — Cn. Fulvii, XXVI, 2, 3. — Scipionis Africani, XXXVIII, 50-53; vid. et LXXI, 37-42; CVII, 31-45. — judicium populi a senatu rescindi non potest, IV, 7.

Jugarius vicus Romæ, XXIV, 47; XXVII, 37; XXXV, 21.

Jugera agri ne quis plus quingenta possideat, lex lata, VI, 35, 36; VII, 16.

Jugi descriptio, III, 28. — sub jugum mittebantur inermes et nudi vel seminudi cum singulis vestimentis, III, 19, 9; IX, 4, 6, 15; XLV, 39. — missus exercitus Romanus, IX, 5. — mox Samnitium militum septem millia, 15; X, 36.

JUGURTHA cum auxiliis venit ad Scipionem Numantino bello, LVII, 16. — adoptatur a Micipsa, LXII, 2. — irritatur ab Hiempsale, 3. — agit cum fratribus de dividendo Numidarum regno, 4. — fratres bello petit, 9. — Hiempsalem occidit, et Adherbalem expellit, 11. — legatos cùm muneribus Romam mittit, 12. — mavult auro quam ferro fortunam experiri, ib. — legatorum ejus ad Adherbalis orationem responsio, 16. — regno inter illum et Adherbalem diviso, Jugurthæ melior portio datur, 21, 22. — lacessit Adherbalem, LXIII, 51. — eumque vincit, LXIV, 2. — oppugnat Cirtam, 3, 4. — eludit legationem senatus, 5 et seqq. — Adherbalem excruciatum occidit,

15. — ei bellum a Romanis indicitur, 16. — filium suum Rom. mittit, qui re infecta domum revertitur, 19. — corrumpit Calpurnium cos. pecunia, 21. — venit in castra Romana, 22. — seque suaque in fidem populi Romani per simulationem dedit, 23. — pacem hanc refutat Memmius, tribunus plebis, 25. — ad Jugurtham mittitur L. Cassius, prætor, adducturus eum Romam, 34. — Jugurtha paret, 35. — humili cultu Romam adductus, in urbe occidit Massivam patruelem suum, 36-38. — profugit, 39. — ejus vox notabilis, 40. — magnam exercitus Rom. partem ad proditionem emercatur, 43. — capit eorum castra, 44. — turpis pax adjicitur, ibid. — quam nullam esse decernit senatus, 47. — adversus eum proficiscitur Metellus, consul, 57. — Jugurtha parat deditionem, LXV, 3. — mox pacem sibi datum iri desperans, armis se defendere statuit, 6. — struit Metello insidias, 7. — prælium committit, 8. — Jugurthæ virtus, 10. — vincitur, 11. — carpit Romanos, 15. — pugnat cum Romanis, 24-26. — denuo deditionem offert, 28. — et iterum abjicit, 29. — impellit Vaccenses ad occidendum Rom. præsidium, 32. — adversus eum conjuratio Bomilcaris et Nabdalsæ, 44 et seqq. — Jugurtha detegit insidias, 50. — ignoscit Nabdalsæ et Bomilcarem necat, ib. — fugatur Thalam, LXVI, 1. — expugnata Thala, excedit regno, 2-4. — cum eo Bocchus arma conjungit, ib. — eos ad Cirtam exspectat Metellus, 6. — funditur et fugatur a Mario, 29. — recedit in solitudines, 37. — speculatur consilia Bocchi, 43. — proditur a Boccho traditurque Sullæ, 53. — cum duobus filiis in triumpho ducitur, LXVII, 19. — ejus miseriæ, 20. — et demum fœdus exitus, 21.

Julia, soror Cæsaris, CIII, 24.

Julia, filia Cæsaris, Pompeii uxor, abortum facit, CV, 15. — ejus mors et sepultura, CVI, 1, 2. — monumentum Juliæ in campo fulmine ictum, CXVII, 13.

Julia, M. Antonii mater, servat proscriptum fratrem, CXX, 70.

Julia, Cæsaris Augusti filia, nubit Marcello, CXXXV, 18. — mox Agrippæ, CXXXVI, 19. — ejus et Liviæ comitatus dispar, 41. — nubit Tiberio, CXXXVIII, 5.

Julia aqua Capuæ, CXXIX, 43.

Julia curia, CXVI, 34.

Julia septa, CXXXV, 4.

Julii ex principibus Albanis in Patres lecti, I, 30.

C. Julius Iulus, cons. II, 43. — decemvir, III, 33. — P. Sestio diem dicit, ibid. — legatus a senatu ad exercitum, Aventinum insidentem, III, 50.

C. Julius Iulus, cos. III, 65. — sedat tribunorum coitiones, ortas adversus juventutem nobilium, ib. — iterum consul, IV, 21. — tertium consul, 23.

C. Julius Iulus, tribun. militum consulari potestate, IV, 56. — iterum, 61. — censor decedit, V, 31.

C. Julius, dictator, VII, 21.

C. Julius, L. F. Cæsar, accusat Albucium, LXVII, 50. — pontifex, LXIX, 42.

C. Julius C. F. C. N. Cæsar nascitur, LXIX, 43. — adolescens in contubernio M. Thermi prætoris agit, LXXXIX, 36. — captis Mitylenis donatur corona civica, ibid. — ejus dictum in Sullam, 37. — ejus adolescentia, deque eo Sullæ judicium, XCIII, 21, 22. — tertio et vicesimo ætatis anno Dolabellam accusat, 22. — capitur a piratis, 23. — vicissim illos capit, 24. — suadet legem Ma-

niliam, c, 5. — designatus ædilis, venit in suspicionem conjurationis cum Catilina factæ, ci, 22. — mox cum Cn. Pisone, 25. — magnifica ejus ædilitas, cii, 9. — et munus gladiatorium, 11. — hæc acta, varie accepta, defendit, 13, 14. — quæstionem de sicariis in Sullanos exercet, 18. — cum Catilina aliisque coitionem facit ad dejiciendum consulatu Ciceronem, 33. — in petitione pontificatus summos viros superat, 98. — prætor designatus, censet socios Catilinæ non esse morte plectendos, 101. — acta Ciceronis lacerat, 106. — prætor vexat Catulum, ciii, 1. — socium se addit tribuno seditioso Metello Nepoti, 13. — vim atque arma parat, 16. — decreto senatus ab administratione reipublicæ removetur, 19. — placat sibi senatum, et in integrum restituitur, 20. — in ejus domo celebratur sacrum Bonæ Deæ, 24. — ibi Pompeia, uxor ejus, P. Clodio se adulterandam permittit, ibid. — eam dimittit Cæsar, 25. — Hispaniam citeriorem sortitur, 27. — testis citatus in judicio Clodii, negat se quidquam comperisse, 33. — ejus æs alienum, 65. — ambitio, 66. — conspecta imagine Alexandri Magni ingemiscit, 67. — omina futuræ dominationis ejus, ibid. — ejus gesta in Hispania, 68, 69. — triumphum simul et consulatum petit, 73. — dimisso triumpho, urbem intrat, ib. — Pompeium et Crassum inter se et sibi conciliat, 74. — causæ initi triumviratus, 75. — ejus pactum cum Luceio, 77. — designatur cos. 78. — ejus leges et in his ferendis astutia, 80, 81. — Catonis cum eo certamen, 83. — Cæsar negligit senatum, 84. — legem ejus probat Pompeius, 85. — Cæsar filiam collocat Pompeio, 87. — ipse Calpurniam ducit, ibid. — legem per vim fert, 88-92. — plebem et equestrem ordinem sibi conciliat, 93. — ejus potentia, 94. — ei provinciæ et exercitus decernuntur, 96. — reges socios sibi conciliat, 97. — Vettium indicem subornat, 98. — mox in carcere necandum curat, 101. — præsidium sibi circumdat, 102. — offenditur a Cicerone, 105. — P. Clodium ad plebem traducit, ib. et 106. — ejus et Pompeii fraus adversus Ciceronem, 114. — in concione Lentulum, Cethegum et cæteros jure necatos videri sibi negat, 117. — it in provinciam, 128. — interpellat migrationem Helvetiorum, 129. — victos Helvetios in deditionem accipit, 133, 134. — ad Ariovistum ducit, civ, 3. — suorum animos metu perculsos confirmat, 28. — colloquium Cæsaris et Ariovisti, 31. — dirimitur, 32. — vincit Germanos, 37. — Gallorum ingentes apparatus contra Cæsarem, 54. — cædit Belgas, 56. — ad Nervios pervenit, 58. — eosque vincit, 60. — in deditionem accipit Atuaticos, 61. — pacat Galliam, 63. — Pompeius ob ejus incrementa anxius, 89. — clam ei adversatur, 90. — Cæsaris artes, 92. — concursus Roman. principum ad Cæsarem, 93. — ei proditur resp. 94. — pugnat cum Venetis, nec multum proficit, 95, 96. — eos navali prælio vincit, 97. — ei in quinquennium prorogatæ provinciæ, cv, 21. — vincit Usipetes, 48. — opprimit Germanos, 52. — facto ne suis quidem probato, 53. — transit Rhenum, 54. — dein in Britanniam, 55. — vincit Britannos, 56, 59. — ejus ad senatum literæ, 60. — Britanniæ domandæ cupidus, 63. — redit in Britanniam, 65. — Tamesin transit, 67. — Cassivellauno, Britannorum imperatori, pacem

dat, 68. — Ambiorigem vincit, CVI, 13-16. — aliæ ejus victoriæ, CVII, 1-7. — iterum Rhenum transit, 8. — recedit ex Germania, 10.—ejus res gestæ adversus varios Galliæ populos, 11-13. — ut sibi absenti consulatum liceat petere postulat, et impetrat, 49.—occurrit Vercingentorigi, 53. — expugnat Genabum, 54. — Noviodunum Biturigum deditione capit, 55. — expugnat Avaricum, 59. — a Gergovia prope capta rejicitur, 65. — vincit Vercingentorigem, CVIII, 3. — Cæsaris periculum, 4. — Bellovacos aggreditur, 13. — et in deditionem accipit, 17. — res ab eo adversus Comium Atrebatem gestæ, 18-29. — Cæsarem impugnat Marcellus cos. 30. — et Pompeius, 31. — ei adversatur Curio, tribun. plebis, CIX, 1. — quem pecunia placat, 2.—de Cæsaris successione contentiones, 3-14. — ab eo duæ legiones abducuntur, 15. — ejus artes, 17.—Galliæ tributum imponit, 18. — literæ Cæsaris ad senatum pro concione recitantur, 22, 23. — contra Cæsarem bellum mandatur Pompeio, 25. — eique imperium abrogatur in senatu, 31. — concionatur apud milites, et dignitatem suam defendi petit, 37, 38.—Ariminum occupat, 39.—ad Rubiconem venit, eumque transit, 40, 41. — rejicit conditiones pacis, 52, 53. — opportuna loca occupat, 54. — ei Cingulum et Asculum deduntur, 57. — pergit ad Corfinium, 59. — ei Sulmo deditur, 62.— et Corfinium, 64.—Brundusii portum claudere instituit, 71. — Brundusium intrat, expulso Pompeio, 73. — in urbem accurrit, CX, 1. — senatum habet, 3. — consolatur populum, 4. — effringit ærarium, 5. — magnasque inde opes profert, 6. — ejus consilia et apparatus, 7. — ei Massilienses portas claudunt, 8. — obsidet Massiliam, 9.—lucum exscindere cunctantibus militibus, ipse primus arripit securim, 10. — in Hispaniam venit, 14. — magnis laborat difficultatibus, 17. — ejus res mutantur, 21. — hostes in magnas difficultates conjicit, 26. — et sine prælio vincit, 27-34. — Hispanias constituit, 36, 37. — Massiliam recipit, 39. — dictator dicitur, 40.—ejus ad seditiosos milites oratio, 42.—seditio placata, 47. — Romæ dictaturam init, 48. — acta ejus urbana et de ære alieno constitutio, 49, 50.—adversus Pompeium proficiscitur, 67. — Brundusio transmittit in Græciam, 69.—consulatu inito, ib.—occupat Oricum et Apolloniam, CXI, 10, 11.— Cæsar et Pompeius castra propinqua habent, 13. — conditiones pacis tentat Cæsar, 14. — summa ejus audacia, 24. — et vox memorabilis, *Cæsarem vehis*, ib. — suos hiberno mari in Græciam trajicere jubet, 26. — ejus consilia, 30. — circumvallare instituit castra Pompeii, 31.— laborat inopia frumenti, 35.—uno die sex prælia committit cum Pompeianis, 37. — de pace agit frustra, 44. — ejus munitiones aggreditur Pompeius, 46. — magnum exercitus Cæsaris periculum, 47.—Cæsar vicissim aliquid tentat, 48. — suorum errore in magnum incidit discrimen, 49, 50. — in Thessaliam castra movet, insequente Pompeio, 52, 53. — Thessali se Cæsari dedunt, 56. — acies Cæsaris, 63. — vincit Pompeium, ejusque castra expugnat, 66, 67. — Cæsaris clementia et virtus, 68, 69. — ejus victoria in remotissimis terris nuntiata, 71. — eamque augur Patavii videt, 72.—Cæsar insequitur Pompeium, CXII, 20. — ignoscit Athe-

niensibus, 21. — mira ejus fortuna, 22. — Asiam constituit, 23. — navigat Rhodum, 24. — Alexandriam venit, 25. — viso capite Pompeii, flet, 26. — occupat regiam Ptolemæi, 27. — ejus dissimulatio, 28. — ei insidiatur Pothinus, ib. — ad eum Cleopatra veniens eum forma sua capit, 32, 33.—regnum Ægypti Ptolemæo majori et Cleopatræ attribuit, 38.—interficit Pothinum, 39. — in maximum periculum ab Achilla conjectus, sese defendit, 41, 42. — decreta urbanorum in honorem Cæsaris, 59.—dictator iterum, 60. — Ganymedes corrumpit Alexandriæ Cæsaris aquas, 63.—unde maximus militibus terror, 64.—qui increpantur et confirmantur, 65, 66. — puteis fossis, aquæ copiam reperit, 67.—Alexandrinos navali prælio vincit, 68, 69. — Cæsar periculum suum egregia virtute discutit, 72, 73. — ad eum confluunt ex Syria et Cilicia auxilia, 75. — superat Ptolomæi copias, 81.—Alexandrini ei se dedunt, 83.—deliciatur cum Cleopatra, CXIII, 1. — contendit in Syriam, deinde in Ciliciam, 2, 3. —constituit Cappadociam, 8.—Dejotaro deprecanti ignoscit, 9. —ad eum legati Pharnacis, 10. — Cæsaris oratio ad milites, 16.—profligat Pharnacem, 22. — ejus post victoriam acta, 25. — Tyri aufert e fano Herculis donaria, 27. — mutuam pecuniam sumit a civibus, 40. — negat novas tabulas, 41. — adversariorum bona proscribit, 42. — plebem et potentes varie conciliat, 43.—in Martium campum descendit ad seditiosos milites, 46.—eosque exterritos ad obsequium redigit, 48, 49.—brumæ tempore, cum parvis admodum copiis it in Africam, 53, 54.—repellit equites Jubæ, 55. —occupat Ruspinam, 56.—tertium dictator et consul, ibid. — difficile bellum in Africa gerit, CXIV, 4. — undique commeatus arcessit, 5. — occupat Leptin, 6. — pugnans cum Labieno et Petreio, sua unius virtute repellit hostes, 7-9. — communit castra, 10. — ejus onerariæ passim expugnantur, 11. — compescit nova ratione timorem militum, 12. — suos e Sicilia trajicere cogit, 15. — ejus ad castra procedit Scipio, multique ad Cæsarem transfugiunt, 16, 17. — solvit obsidionem Acillæ, 20. — prospera ejus prælia, 25. — ad eum hostium multi transfugiunt, 26. — quosdam cum ignominia dimittit, 27, 28. — mari rem feliciter gerit, 30. — ei a Labieno insidiæ struuntur, 31.—milites suos docet, quemadmodum adversus levem et concursatorem hostem se tueantur, ib. — obsidet Thapsum, 34. — vincit Scipionem, 36. — trinis potitur castris, 37. — ejus morbus comitialis, 38. — et ingens felicitas, 39. — ejus, audita morte Catonis, dictum, 59. — recepta Utica ignoscit victis, 60.—Scipionis literas comburit, 66. — Romam venit, ibid. — honores ei decreti, CXV, 1. — ejus in senatu oratio, 2. — triumphi quatuor, 2-17. — axis in curru ejus triumphali frangitur, 12. — militum licentiosa carmina in eum, 13. — viscerationem dat populo, 19. — spectacula edit, 20-25. — seditionem militum coercet, 26.—homines immolari jubet, 27. — multa bene constituit, 28. — corrigit fastos, 29. — Marcello reditum concedit, 32. — acta ejus deteriora, 34. — Cleopatram et Ptolemæum hospitio in ædibus suis excipit, 35. — filium Cleopatræ, Cæsarionem vocari patitur, ibid.— in Hispaniam proficiscitur, 36, 41. — consul quartum, sine collega,

42. — obsidet Ateguam, 43.—quæ ei deditur, 48. — pugna ad Mundam, 50-56. — Cæsaris in magno periculo virtus, 53. — recipit Cordubam, 57. — et Hispalim, 58. — Munda expugnata, mulctat victos, 62. — ex æde Herculis Gaditani demit donaria, 63. — Anticatones duos scribit, ib.—discedit Romam, 64. — triumphus ejus ex Hispania populo peracerbus, CXVI, 1.—Cæsari adulatur senatus, 3.—clementia Cæsaris, 4. — et insolentia, 5. — habitus corporis, 6. — ei divini honores decernuntur, 8. — et universa in rempublicam potestas, ib. — ei statuæ dicatæ, 9. — superbia Cæsaris, 10. — auget magistratuum numerum, 13. — in senatum viles et non idoneos allegit, 14. — in eo cum rapacitate certat profusio, 16, 17. — quintum consul, 19. — ejus destinata et opera, 21. — instaurat Corinthum et Carthaginem, 23. — Dacis et Parthis bellum inferre meditatur, 25. — ei Illyrii tributa et obsides pollicentur, 27. — factum ejus arrogans, 28. — Cæsetio et Marullo tribunatum plebis adimit, 29. — non admittit stipatores, 30. — ei diadema imponit M. Antonius, 31. — nomen regis affectare creditur, nimios honores admittens, 32, 33. — Jupiter Julius appellatur, 35. — ejus insolentis arrogantiæ voces, 36. — impudens in eum adulatio, 37. — contra eum populus inclamat Brutum, 38, 39.—Cæsar Brutum et Cassium suspectos habet, 44. — prodigia mortem ejus antecedentia, 45. — Cæsar inopinatam mortem optimam putat, 46.—a D. Bruto persuasus, in senatum pergit, 48, 49. — indices conspirationis audire impeditur, 50. — Cæsar irridet haruspicem, 53.—ad Pompeii statuam cæditur, 57, 58.—terror et tumultus ex ea cæde, 59.—L. Cinna in Cæsarem invehitur, 64. — ejus cædes impunita; acta rata, 84. — Cæsaris testamentum, 102. — corpus in forum infertur, 103. — simulacrum ejus ex cera, 107. — corpus crematur in foro, 108.—populus memoriam Cæsaris honorat, 110. — ejus elogium, 117.

C. Julius Cæsar Strabo petit consulatum contra leges, LXXV, 40. — ejus elogium, 42.—propter eum seditiones, 43. — pro sua causa exempla adducit, 44. — petitione abstinet, 52. — hospitis Etrusci scelere proditus, in penatibus suis trucidatur, LXXX, 39.

C. Julius Mento consul, IV, 26. — discordia ejus et collegæ, certamenque adversus senatum, ibid.— dedicat sine sorte absente collega, ædem Apollinis, 29.

L. Julius, tribunus militum consulari potestate, IV, 16. — magister equitum, 26. — creatur cos. 30.

L. Julius, tribunus militum consulari potestate, VI, 30.

L. Julius, prætor creatus, sortitur Galliam, XXXIX, 45.

L. Julius, prætor, (an idem?) XLV, 44.

L. Julius Cæsar, consul, reficit Junonis Sospitæ templum, LXXII, 6, 7. — cæditur ab Italicis sociis, LXXIII, 20. — vincit Papium, 49. — ab exercitu imperator vocatur, 50. — funditur ab Egnatio, 57. — reparat vires, 58. — ejus castra collocata castris Papii, ib.—legem fert de recipiendis in civitatem sociis, LXXIV, 7. — vincit Papium, 16. — censor, 56-58.—jussu Marii occiditur, LXXX, 40.

L. Julius Cæsar, consul, CII, 18. — proscriptus a M. Antonio, sororis filio, a Julia sorore servatur, CXX, 70.

L. Julius Cæsar ad C. J. Cæsarem mittitur de pace, cix, 50. — Uticensibus suadet, ut portas aperiant C. Julio Cæsari, cxiv, 59. — se ad genua ejus demittens, deprecatur vitam, 60. — per insidias interficitur, 64.

L. Julius Iulus, tribun. militum consulari potestate, v, 1.

L. Julius Iulus, tribun. militum consulari potestate, v, 10—iterum, 16. — opprimit Tarquinienses, ib.

L. Julius Iulus, tribun. militum consulari potestate, vi, 4.

L. Julius Libo, consul, xv, 10. — triumphat, 11.

L. Julius Patiecus cohortes introducit Ullam, cxv, 42.

L. Julius Sequestris, in Sabinos proficiscens, fulmine ipse et equus exanimantur, xxxiii, 26.

Proc. Julius affirmat, sibi visum esse Romulum, post mortem in Deos relatum, i, 16.

Sext. Julius Iulus, tribun. militum consulari potestate, iv, 35.

Sext. Julius Cæsar prætor creatur, xxvii, 21. — sortitur Siciliam, 22. — legatus, 29.

Sex. Julius Cæsar, tribunus militum, xl, 27. — legatus, xliii, 4.

Sex. Julius Sex. F. Sex. N. Cæsar, ædilis curulis, pugilum et funambulorum spectacula introducit in scenam, xlvi, 5.—cos. xlvii, 14. — legatus ad Achæos, li, 38.

Sex. Julius C. F. cos. lxxi, 1.

Sex. Julius Cæsar legionibus in Syria præficitur, cxiii, 3. — eum interficiendum curat Bassus, cxiv, 3.

Julius Jupiter, cxvi, 35.

Julius portus ab M. Agrippa factus, cxxviii, 29.

Julius mensis in honorem Cæsaris dictus, cxvi, 8.

Julus, s. Iulus Antonius, cos. cxxxix, 3.

Jumenta singula oppidis, per quæ legati Romani missi transibant, imperata, xlii, 1.

Junia domus, ii, 5. — ex ea consulatus ortus, ibid.

Junia Tertia, Serviliæ filia, Cassii uxor, cxvi, 16.

Junius Brutus, Marianæ factionis, hostis judicatur, lxxvii, 27.

C. Junius Bubulcus cos. creatur, ix, 20. — secundum consul, 28.— dictator, vel potius magister equit. 29, 3.—tertium consul, 30. — magister equitum dictus, 38.—censor, 43. — ædem salutis, quam cos. bello Samnitium voverat, locat, ibid. — ab eo viæ per agros publica impensa factæ, ib. — tumultus causa dictator creatur, x, 1.—primo congressu Æquos subigit, ibid. — triumphat, ibid. — ædem Salutis dedicat, ib.

C. Junius Brutus plebeius homo cons. creatur, xi, 11. — spernitur a collega L. Postumio Megello, ib. — collegæ suo, ne discordia consulum bono publico fraudi esset, cedit Brutus, ib. — secundum consul, xiii, 52.

C. Junius Silanus, consul, cxxxvi, 45. — eo cos. ingens in terra Liviæ motus, ibid.

D. Junius Brutus Scæva, magister equitum, viii, 12. — cos. 29.

D. Junius Brutus Scæva, legatus Carvilii consulis, x, 43. — cos. 47. — vincit Faliscos, xi, 10.

D. Junius, præpositus ad ostium Vulturni, xxv, 22.

D. Junius Brutus, triumvir coloniæ deducendæ in Sipontum agrum creatur, xxxiv, 45.

D. Junius Brutus, consul, lv, 1. — a tribunis plebis in carcerem duci jubetur, 2. — in Hispaniam proficiscitur et Valentiam condit, 5. — nititur compescere latrocinia, 6. — Celticos Lusitanosque perdomat, 29.

— Oblivionis flumen transit, ibid. —Talabricenses acriter castigatos,in fidem recipit, 33, 34. — vincit Gallæcos, LVI, 5. — de iis et Lusitanis triumphat, LIX, 27. — Callaici cognomen obtinet, ibid. — adversus C. Gracchum, cujus socer fuerat, pugnat in Aventino, LXI, 27.

D. JUNIUS D. F. M. N. Brutus, consul, XC, 14.

D. JUNIUS Brutus classi a Cæsare, Massiliam obsidente, præficitur, CX, 9. — Massilienses navali prælio vincit, 19. — Galliam provinciam obtinet, CXIII, 44. — Bellovacos rebellantes cædit, CXIV, 66. — in societatem consilii ad interficiendum Cæsarem initi pertrahitur a Cassio et M. Bruto, CXVI, 41. — Cæsari persuadet ut in senatum pergat, 49. — Galliam Cisalpinam provinciam ex Cæsaris destinatione retinet, 101. — a Cæsare inter secundos hæredes scriptus, 102.—ei Galliam provinciam extorquere parat Antonius, CXVII, 57. — qui et eum Mutinæ inclusum obsidet, 58. — Bruto succurrunt consules et Cæsar Octavianus, CXVIII, 29, 30. — sua eruptione absolvit victoriam adversus Antonium, CXIX, 16. — ejus ferocia in Octavianum, 19.—Brutum extollere studet senatus, 33.— magnum ejus periculum, CXX, 10. — ad M. Brutum evadere tentat, 11. — proditur a Camillo, 24. — occiditur, ib. et 15.

D. JUNIUS D. F. D. N. Pera cos. Umbros et Sallentinos in deditionem accipit, XV, 11. — triumphat, 14. — censor, XVIII, 44.

D. JUNIUS Silanus, prætor, accusatur a Macedonibus, LIV, 9. — patris in eum severitas, ib.—Silanus suspendio vitam finit, ib.

D. JUNIUS M. F. Silanus, consul designatus, CII, 100. — ejus de conjuratis sententiam vide ibidem.

L. JUNIUS, Tarquinia, sorore seu *amita* Tarquinii Superbi, natus, Bruti haud abnuit cognomen, I, 56. — Delphos missus cum juvenibus Tarquiniis, baculum aureum Apollini offert, et Terram matrem osculatur, ibid. — cum Collatino ad Lucretiam venit, 58. — ducem se præbet ad expugnandum regnum, 59.—quum esset tribunus Celerum, ibid. — cos. creatur, 60.—senatum ad trecentorum summam explet, II, 1. — jurejurando populum adstringit, neminem Romæ regnare passuros, 2.—Tarquinium Collatinum cogit consulatu se abdicare, et civitate cedere, ib. — supplicii liberorum suorum exactor, 5. — ejus pugna cum Arunte Tarquinio, et mors, 6. — funus ei a collega Valerio factum, 7. — per annum a matronis lugetur, ibid.

L. JUNIUS cos. Lilybæum versus navigans,classem naufragio amittit, XIX, 27, 28. — Erycem montem occupat, 30. — de eo diversæ opiniones, 31.

L. JUNIUS, legatus in Macedon. XLV, 17.

L. JUNIUS Brutus Damasippus, prætor, jussu Marii Junioris tollit Sullanæ factionis principes, LXXXVI, 5. — a Carbone ad Præneste liberandum irrito eventu mittitur, LXXXVIII, 3. — se ipse interficit, LXXXIX, 3; vid. et LXXXVIII, 15.

M. et D. JUNII Bruti primi Romæ gladiatorium munus edunt, XVI, 42.

M. JUNIUS Brutus, tribunus plebis, XXXIV, 1. — tuetur legem Oppiam de cultu matronarum, ib. — creatur prætor, XXXV, 24. — ei obvenit jurisdictio utraque, XXXVI, 2. dedicat ædem Matris magnæ Idææ, 36. — legatus, XXXVII, 55. — cos. XL, 59. — ex Liguribus in Galliam

transit, XLI, 5. — ejus res gestæ in Istria, 10, 11. — legatus in Asiam, XLII, 45.—petit censuram, XLIII, 14.

M. JUNIUS Brutus, legatus Lepidi, vincitur et occiditur a Pompeio, XC, 12, 14.

M. JUNIUS Brutus dicit pro Ap. Claudio, majestatis reo, socero suo, CVIII, 44. — victo Pompeio, servatur a Cæsare, CXI, 68.—præficitur Galliæ Cisalpinæ, CXIII, 44.—cum Cassio prætor creatur, CXVI, 4. — vulgo inclamatur ejus nomen, vindexque libertatis invocatur, 39. — a Cassio sollicitatus adsciscit plures, 40, 41. — eum suspectum habet Cæsar, 44. — percutit Cæsarem, 57. — ad eum Cæsaris vox, 58.—occiso Cæsare, in forum prodit, inde in Capitolium, 62. — concionatur, 65. —cum Antonio et Lepido per internuncios agit, 66. — ejus ad populum oratio, 87. — descendit de Capitolio, 100.— senatum ingreditur, ibid. — urbe egreditur, CXVII, 10, 11. — ei pro Macedonia provincia Creta datur, ibid. — ex Italia profectus vires quærit, CXVIII, 1, 2, 3. — Macedoniam ei tradit Q. Hortensius, 5. — Vatinius exercitum Bruto tradere cogitur, 6, 7, 8. — ei pecunia a senatu decreta, 20. — adoptatus ab avunculo, nomen et prænomen Q. Cæpionis adsciverat, ib. — C. Antonium in potestatem redigit, 32, 33. — in ejus favorem decreta senatus, 34. — ad eum duo senatores missi, ut reipublicæ subveniret adversus M. Antonium, CXIX, 52. — Macedoniæ rebus constitutis, seditionem militum compescit, CXX, 108, 109. — ejus de morte Ciceronis dictum, 110.—in Asiam transit, ib.—ei insidiatus Poplicola dimittitur incolumis, CXXII, 1. — Bruti apparatus et reditus in Europam, 2, 3. — vincit Bessos, 3. — consultat cum Cassio, et ab eo pecunias accipit, 5, 6. — pugnat cum Lyciis, 23. — oppugnat Xanthum urbem et capit, 24-29. — ei se dedunt Patarenses, 33. — ejus lenitas et justitia, 34. — omnem Lyciam recipit, 35. — colloquitur cum Cassio, non sine altercatione, 36, 37. — Bruti et Cassii diversi mores, 39. — Bruti magna laus, 40. — epistola ab eo paulo ante mortem scripta, 41. — horribile visum objectum Bruto, CXXIII, 8. ejus copiæ, 10. — donativum ab eo militibus repræsentatum, 11 et 25. — ejus stratagema, 27.—Philippos ducit, CXXIV, 1. — pugnandum censet, 5. — vincit ab sua parte, 8 et 9. — post Cassii interitum, colligit reliquias ejus exercitus, 11.— iterum pugnare statuit, 15.—Lacedæmonis et Thessalonicæ direptionem militibus promittit, 16.—omina ei oblata, 17. — vincitur, 19. — in tumulum quemdam se recipit, 23. — ejus extrema oratio, 26 - 28. exitus, 29.

M. JUNIUS Pennus, ædilis plebis, XXXIX, 11. — creatur prætor, et obtinet sortem urbanam, XXX, 40. — creat decemviros agro Samniti Appuloque dividendo, XXXI, 4.

M. JUNIUS Pennus, prætor, XLII, 9. — sortitur Hispaniam citeriorem, 10. — consul, XLV, 14. — ei obvenerunt Pisæ, 17.

M. JUNIUS M. F. Pennus, tribunus plebis, fert legem de peregrinis urbe pellendis, LX, 9.

M. JUNIUS D. F. D. N. Pera, consul, XX, 22. — censor, 45. — dictator post Cannensem cladem, XXII, 57. — ære alieno obrutos liberat si milites fiant, XXIII, 14, 19. — ejus modestia, 24. — Conf. ibid. 32.

M. Junius, legatus captivorum, qui in Hannibalis potestate erant, pro iis ad senatum orationem habet, xxii, 59.

M. Junius Silanus, præfectus Neapolitanus, xxiii, 15. — prætor creatur, xxv, 2. — sortitur Tuscos, xxv, 3, 20. — ei in Etruria prorogatum imperium, xxvi, 1. — ad res gerendas adjutor P. Scipioni datur, xxvi, 19; (vid. ad Epit. XXVIII). — a Scipione mittitur adversus Magonem et Hannonem, xxviii, 1. — eos vincit, 2.—adducit ad Scipionem auxilia, 13.

M. Junius Silanus, præfectus sociûm, occiditur in tumultuario prælio, xxxiii, 36.

M. Junius Silanus, cos. lxiv, 55. — Cimbris agros petentibus negat, lxv, 16. — ab iis vincitur, 17. — adductus in judicium populi, absolvitur, lxvii, 54.

M. Junius Silanus, prætor Asiæ, Bithyniam in provinciæ formam redigere jubetur, xciii, 4.

M. Junius Silanus, cos. cxxxv, 8.

P. Junius Brutus, tribun. plebis, tuetur legem Oppiam, xxxiv, 1.— ædilis curulis, xxxv, 41. — creatur prætor, xxxvi, 45. — sortitur Tuscos, xxxvii, 2. — proprætor in Etruria, 50. — jubetur proficisci cum imperio in Hispaniam ulteriorem, 57.

Q. Junius, tribunus plebis, ejusque collegæ, queruntur indignam necem Mælii, iv, 16.

Juniorum centuriæ, i, 43; ii, 7; xxvi, 22; xxvii, 6. — Juniores, citati a consulibus, ad nomen non respondent, ii, 28.—juniores omnes adiguntur sacramento, x, 4; xxii, 57. — juniorum ob inopiam Romæ delectus ægre confectus, xxv, 5.

Juno, i, 32. — culta apud Carthaginienses, xvi, 5. — Junonis in æde veteri Patavii fixa rostra navium spoliaque Laconum, x, 2. — Juno Acræa, xxxii, 23.—Lacinia, xxiii, 33; xxiv, 3; xxviii, 46; xxx, 20. — Junonis Laciniæ nobile templum, sanctum omnibus circa populis, xxiv, 3. — detectum, ablatis marmoreis tegulis, a Q. Fulvio censore, xlii, 3. — Juno matrona in Aventino, xxi, 62. — Moneta, vii, 28.— Junonis Monetæ ædes structa in eo loco, quæ area ædium Manlii Capitolini fuerat, ibid. — ei ædem vovet C. Cicereius, prætor, xlii, 7. — Regina, v, 21; xxvii, 37; xxxi, 22. — Junonis reginæ ædes in arce Veientana, ibid. — ejus signum, more Etrusco, nisi certæ gentis sacerdos, adtrectare non solitus, 22. —Juno deportatur magna religione Veiis Romam, ibid. — perfertur in Aventinum, eique a dictatore Camillo templum locatur, ibid. — et dedicatur, 31; xxxix, 2; xl, 52. — ante pedes Junonis tres pateræ aureæ, cum titulo nominis Camilli, positæ, vi, 4. — Junoni Reginæ in Aventino majoribus hostiis sacrificatur, xxii, 1. — in ejus tutela Argi sunt, xxxiv, 24. — Juno sospita, viii, 14; xxiv, 10; xxix, 14; xxxi, 12. — Junonis Sospitæ ædes lucusque communis Lanuvinis municipibus cum populo Romano, viii, 14; xxiii, 31. — ejus simulacrum, xl, 19. — ei ædes vota a C. Cornelio Cethego consule, xxxii, 30.— dedicata, xxxiv, 53.—ejus templum negligenter habitum reficitur, lxxii, 7. — ei omnes consules facere necesse erat, ib.—ei majoribus hostiis Lanuvii sacrificatur, xxii, 1.

Junonia colonia, Carthago, a triumviris condita, lx, 76.

Jupiter, fœderum ruptorum testis, xxvi, 8, 5.—Acræus, xxxviii, 2. — Ætnæus, lix, 27. — Capito-

linus, I, 55; VI, 17; XXII, I.—ejus templum magnificum Antiochiæ, XLI, 20. — Dodonæus, VIII, 24.— Jovis Dodonæi sortes, ib. — Elicio aram in Aventino dedicat Numa Pompilius, ib. vid. et 31. — Feretrius, I, 10. — ei templum dedicat Romulus, et opima spolia fert, ib. — ædes ejus ab Anco amplificata, I, 33. — refecta ab Augusto, IV, 20. —imperator cujus signum Præneste devectum, in Capitolium fertur, VI, 29. — Indiges, I, 2. — sic dictus Æneas, ibid. — Latiaris, XXI, 63. —ei donum, fulmen aureum pondo quinquaginta factum, XXII, I. — Nicæus, XLIII, 21. — Olympius, XXIV, 21. — ejus templum Athenis, XLI, 20. — Olympiæ, XLV, 28. — Optimus Maximus, IV, 2; XLII, 20. — Sabazius, cujus cultores urbe pulsi, LIV, 30. — Stator, I, 12, 41. — ei templum in pugna cum Samnitibus vovet M. Acilius, X, 36. — Tonans, CXXXVI, 13.—Trophonius, XLV, 27. — Victor, X, 29. — ei ædes vota spoliaque hostium cremata, ib. — Jovi Victori pocillum mulsi, priusquam temetum biberet, vovet L. Papirius, 42.—Jovis ædes in Capitolio dedicata, II, 8.—ædes duæ in Capitolio dedicatæ, XXXV, 41.—ædem in Capitolio, columnasque circa poliendas albo locant censores, XL, 51. — Capitolini signum fulmine tactum, caputque avulsum, non nisi haruspicum arte inventum, XIV, II. — cella in templo Capitol. III, 19; V, 50; VI, 4; X, 23; XXVII, 25. — cella, in qua ante pedes Junonis tres pateræ aureæ positæ, VI, 4. — epulum ludorum causa, XXV, 2; XXVII, 36; XXIX, 38; XXX, 39; XXXI, 4; XXXII, 7. — porta, Capuæ, XXVI, 14. — Jovis sella, in templo Capitolino, V, 50. — signum, Præneste devectum, a dictatore T. Quintio in Capitolium fertur, VI, 29.— Jovi aram in monte Æmo consecrat Philippus, XL, 22.—dona et spolia figit Pyrrhus, XIII, 9. — Jovem lapidem jurare, I, 24, N. 14.

Jurare non potest flamen Dialis, atque adeo alium dat, qui pro se juret, XXXI, 50. — jurandi ritus, I, 24; IX, 5; XXI, 45.—jurant in leges magistratum inituri et depositiri, XXIX, 37, 9; XXXI, 5, 9.

Jusjurandum militum diversum a sacramento, XXII, 38. — per signa militaria et aquilas sacramentique religionem, per se suumque caput, XXVI, 48.—jurisjurandi religiosa observatio, III, 20. — nimis callida interpretatio, XXII, 61. — jurejurando adactus populus, neminem regnare Romæ passuros, II, I, 2.

Jus id est, quod postremum populus jubet, VII, 17; IX, 33.—Jus Fasque audite, VIII, 5, 4. — jus publicum, XLV, 18, 2. — divinum et humanum, I, 18. — civile, repositum in pontificum penetralibus, evulgat C. Flavius, IX, 46. — jurisdictio in urbe et provincia extra Italiam eidem simul decretæ, XLV, 12.—de jure domi respondent JCti sedentes in solio, Epit. LIV, 3. — jus postliminii et de eo disputatio, LVI, 16.

Justitium indictum, III, 3, 27; IV, 26, 31; VI, 2, 7; VII, 6, 28; X, 4, 21. — per quatriduum servatum, III, 3. — per dies decem et octo, X, 21. — remissum, III, 5. — in foro sua sponte cœptum prius, quam indictum, IX, 7. — omnium rerum, XXVI, 26. — Justitio simile otium, VII, I; XXVI, 26.

Juvenes CCC conspirant de occidendo Porsena, II, 12. — nobiles conspirant de regibus revocandis, II, 3. — conjecti in vincula, 4. — dant pœnas, 5.

L. Juventius Thalna, legatus, xxxix, 31. — Romam missus, 38.

M. Juventius Laterensis, ne juret in legem de agro Campano, absistit petitione tribunatus, ciii, 107. — legatus Lepidi, cxix, 49.—accepto in castra Antonio, sese interficit, 51.

M'. Juventius Thalna, tribunus plebis, accusat C. Lucretium prætorem, xliii, 8. — creatus prætor, sortitur jurisdictionem inter peregrinos, xlv, 14, 16. — rogationem promulgat de bello Rhodiis indicendo, xlv, 21. — cos. decreta supplicatione ob res bene ab eo gestas, moritur præ lætitia, xlvi, 18.

P. Juventius Thalna, prætor, cum exercitu in Macedoniam proficiscitur contra Andriscum, l, 3.— vincitur, 38.

T. Juventius, tribunus militum, cadit in pugna, xxxiii, 22.

T. Juventius Thalna creatur prætor, xxxiv, 42. — sortitur jurisdictionem peregrinam, 43.

T. Juventius legatus in Apul. xlii, 27.

Juventas Dea, v, 54. — Juventatis ædes in circo maximo dedicata, xxxvi, 36. — Juventati lectisternium imperatum, xxi, 62.

Juventus Romana Sabinas virgines rapit, i, 9. — Romana detrectat militiam, xlviii, 14.

L

Labeates, Illyrici populus, cujus rex Gentius, xliii, 19; xliv, 31; xlv, 26.

Labeatis palus, xliv, 31.

Labeatis terra, xliv, 23.

C. Labeo, tribun. militum, cadit in pugna, xxxiii, 22.

Labeo; vid. Antistius, Atinius, Fabius.

D. Laberius, eques Romanus, mimum agit, cxv, 21. — postea indignus habetur equestri loco, 22.

Labicani sive Lavicani, hostes Romanorum, iv, 45. — prælio vincuntur, 46; vi, 21.

Labicanus seu Lavicanus ager, iii, 25; iv, 49; xxvi, 9. — Labicana via, iv, 41.

Labici, seu Lavici, seu Lavicum, oppidum Latii, non longe ab hod. *Zagarolo* aut *Colonna*, ii, 39. — Labicos capit Coriolanus, ibid. — capiunt et diripiunt Romani, iv, 47. —Lavicos deducta colonia, ib.

Q. Labienus occiditur cum Saturnino, lxix, 29.

T. Labienus, tribunus plebis, perduellionis accusat C. Rabirium, cii, 42.—fert privilegium, ut Pompeius ludis circensibus corona aurea utatur, 47. — legatus Cæsaris, domat Morinos, cv, 60. — bellum gerit cum Treviris, cvii, 5.—ejus stratagema, 6. — et victoria, 7.— deserit Cæsarem, cix, 51.—clamat nisi relato Cæsaris capite, pacem esse nullam posse, cxi, 17.—post prælium Pharsalicum fugit Dyrrhachium, cxii, 2. — pugnat in Africa cum Cæsare, cxiv, 7. — insidias irritas struit Cæsari, 31—ex Africa in Hispaniam ad Cn. Pompeium fugit, cxv, 40. — cadit in prælio, 56.

T. Labienus T. F. ad sollicitanda Parthorum auxilia missus a Bruto, Parthos in Syriam inducit, cxxvii, 10.—prælio vincit Decidium Saxam, 11.—Ciliciam et Asiæ continentem subjugat, 14. — sese Parthicum imperatorem vocari vult, 15.—vincitur a P. Ventidio, 47, 48. — capitur, ibid.

Labra duo marmorea in Capitolio a Scipione posita, xxxvii, 3.

Laccobrigæ obsessæ a Metello Pio, xci, 3. — obsidio solvitur, 4.

LACEDÆMON seu Sparta, caput Laconicæ, hod. *Misitra, Mistra,* aut potius *Palæo-Castra* seu *Magoula*, validissima urbs viris armisque, XXXIV, 33. — non operum magnificentia, sed disciplina institutisque, memorabilis, XLV, 28.—Cf. Sparta.

LACEDÆMONII vexantur ab suis exsulibus, XXXVIII, 30. — bello oppugnatur ab Achæis, 32.—Lycurgi leges abrogare et Achæorum leges institutaque accipere jubentur, 34. — de iis agitur in concilio Achæorum coram Romanis legatis, XXXIX, 35-37. — manere jubentur in concilio Achæorum, 48. — deficiunt ad Archelaum, Mithridatis ducem, LXXVIII, 51. — Lacedæmonii propterea quod arcebant peregrinos, imperium et libertatem tueri non potuerunt, XVI, 41. — pugnant missilibus, XXXIV, 39.—cunctatores natura, XLV, 23. — eorum exsules multi, pulsi a suis tyrannis, XXXIV, 26, 27, 35, 37; XXXVIII, 30, N. 4, 34; XL, 20. — res publica ejusque forma, XXXIV, 31, 6. — breviloquentia, XXXIV, 31, 7.— consortio sociabilis inter binos eorum reges, salutaris per multa sæcula, XL, 8.

C. LACERIUS, trib. pl. V, 10.

LACETANIA in Hispania Tarrac. ad Pyrenæum, XXI, 23.

LACETANI, XXI, 60, 61. — depopulantur agros sociorum populi Romani, XXVIII, 24. — in eos edicitur expeditio, 26, 33, 34. — Lacetani, gens, quam insita feritas tenet in armis, XXXIV, 20.—eorum oppidum oppugnat M. Cato cons. et capit, ibid.

LACINIA Juno, XXIV, 3.—ejus nobile templum, sanctum omnibus circa populis, ib. XXIII, 33; XXVIII, 46. — in eo multi, qui in Africam sequi Hannibalem abnuebant, jussu ejus interfecti, XXX, 20. — tegulæ marmoreæ, ex eo sublatæ a censore, jussu senatus reportantur, XLII, 3.

LACINIUM, promont. in Bruttiis, hod. *Capo delle Colonne*, XII, 7. — illud prætemavigare fas Romanis esse, negat Philocharis Tarentinus, ibid. XXVII, 25; XXXVI, 42.

LACONES; vid. Lacedæmonii.

LACONICA in Peloponeso, in hod. *Braccio di Maina*, XXXVIII, 30.

Lacte pluit; vid. Prodigium.

LACUMACES, stirpis regiæ apud Numidas puer, appellatur a Mezotulo rex, XXIX, 29. — victus a Masinissa fugit in agrum Carthaginiensem, 30. — se in Masinissæ fidem permittit, ibid.

Lacus Albanus, V, 15. — crescit in altitudinem insolitam, ibid. — Averni, XXIV, 12, 13, 20; CXXVIII, 30. — Begorrites, XLII, 53. — Curtius, a Curtio appellatus, I, 13; VII, 6. — Fucinus, IV, 57. — Lucrinus, Avernusque conjuncti, CXXVIII, 30. — Martis, XLI, 9. — Ostiæ, XXVII, 11. — Regillus, II, 19, 20; III, 20; VI, 2. — Timavi, XLI, 5. — Trasimenus, XXII, 4. — Vadimonis, IX, 39.

Lacus manavit sanguine; vide Prodigium.

C. LÆLIUS classi a Scipione præfectus, XXVI, 42. — ob virtutem corona aurea et triginta bubus donatur, 48. — it Romam, et in senatu Carthaginem novam aliasque urbes captas esse exponit, XXVII, 7. — mittitur orator a Scipione ad Syphacem, XXVIII, 17. — mittitur ad prædandam Africam, XXIX, 1.—ad eum venit Masinissa, 4. — redit ex Africa, 6. — classis præfectus cum Scipione transit in Africam, 25. — cum Masinissa mittitur ad persequendos Syphacem et Hasdrubalem, XXX, 9. — vincit Syphacem, 11. — improbat Masinissæ cum Sophonisba

nuptias, 13. — a Scipione donatur corona aurea, 15. — cum Syphace aliisque captivis Romam mittitur, 16. —quæ in Africa gesta sint, exponit Patribus, 17. — legatus et deinde quæstor Scipionis, xxx, 33. — ædilis plebis, xxxiii, 25.—creatur prætor, xxxiii, 24. — sortitur Siciliam provinciam, 26.—ambiens consulatum, repulsam patitur, xxxv, 10. — creatur consul, xxxvi, 45. — ejus contentio de provincia cum L. Scipione collega, xxxvii, 1. — ex Gallia Romam redit, 47. — ei cum suo exercitu in annum prorogatum imperium, 50.

C. Lælius, legatus in Macedoniam, xli, 22. — legatus ad Gallos trans Alpes, xliii, 5.

C. Lælius Sapiens, prætor, dissuadet legem Liciniam, lii, 37.— res in Hispania contra Viriathum egregie gessit, ibid. — consulatum petens, repulsam patitur, liii, 35. — creatur consul, liv, 11.—clientes suos ad Ser. Galbam, meliorem oratorem, remittit, lv, 4.

D. Lælius, præfectus a Pompeio Asiaticis navibus, cxi, 2.

D. Lælius D. F. D. N. Balbus præest ludis sæcularibus, cxxxvi, 46. — consul, cxl, 29.

Lætorius, tribunus plebis, ii, 56. — ejus violenta contentio cum Ap. Claudio consule, ib.

C. Lætorius, ædilis curul. xxiii, 30. — legatus, xxv, 22. — creatur prætor, xxvi, 23; xxvii, 7. — decemvir sacris faciendis, xxvii, 8.

Cn. Lætorius, legatus L. Furii prætoris, xxxi, 21.

L. Lætorius, et P. Ælius Tubero ædiles plebis, vitio creati, abdicant se magistratu, xxx, 39.

M. Lætorius, primipili centurio, ii, 27. — ei data a populo dedicatio ædis Mercurii, ib.

M. Lætorius M. F. M. N. Plaucianus, magister equitum, xvii, 28.

Lævi Ligures, v, 35; xxxiii, 37.

Lævinus; vid. Valerius.

Lagius, pacis auctor Achæis, rapitur in vincula, lii, 8. — dimittitur, 10.

Lagos, Ioniæ urbs, xxxviii, 15.

Lamia, oppidum Pthiotidis in Thessalia ad Acheloum, xxvii, 30; xxxii, 4; xxxv, 43. — oppugnatur a Philippo, xxxvi, 25. — qui ab ea recedit, ibid. — oppugnatur a Romanis, xxxvii, 4. — capitur, 5.

M. Lamponius prætor rebellantium sociorum creatur, lxxii, 8.— M. Licinium Grumentum concedere cogit, lxxiii, 21.

Lampsacus, oppidum Mysiæ min. ad Hellespontum, h. *Lepsek*, *Lamsaco*, *Lapsico*, xxxvii, 35. — libertatem suam defendit adversus Antiochum, xxxiii, 38; xxxv, 42.

Lampsaceni coronam LXXX pondo Romam mittunt et referuntur in sociorum formulam, xliii, 6.

Lampsus, urbs Thessaliæ, xxxii, 14.

Lamptera, pars Phocææ, xxxvii, 31, 4.

Lana pulla terra enata; vid. Progium. — lana alba velatum caput insigne libertatis, xxiv, 16, 9.

Lanassa, filia Agathoclis, Syracusarum regis, e qua Pyrrhus liberos susceperat, xii, 17.

Lanciensium perfidia in Numantinos, liv, 5.

Laniencæ et tabernæ in publicum emptæ, xliv, 16.

Lanistæ, xxviii, 21.

Lanuvii dictator Milo, cvii, 19.

Lanuvium, oppidum Latii, iii, 29.—ad illud castra posita, vi, 2; conf. xxvi, 8; xxix, 14; xlv, 16.

Lanuvii strepitus in æde Junonis Sospitæ editus; vid. Prodigium.

LANUVINI deficiunt, VI, 21, 2. — iis civitas datur, VIII, 14. — ædes Sosp. Junonis communis Lanuvinis municipibus cum populo Romano, ibid.

LANUVINUS magistratus feriis Latinis precationem solemnem non rite peragit, XLI, 20.

LAODICE cum Alexandro Syriæ regnum a senatu petit, XLVIII, 8. — occiditur ab Alexandro, L, 14.

LAODICEA ad Lycum, LXXVIII, 1.

LAODICEA, insignis Syriæ civitas, CXXI, 12. — ad eam castra ponit Dolabella, 13. — capitur arte Cassii, 22.

LAODICEA, oppid. Phrygiæ maj. hodie *Ladikie, Ladiche, Eskihissar,* unde

LAODICENI ex Asia inter auxilia Rhodiorum, XXXIII, 18. — Laodicenorum miseriæ, CXXI, 23.

LAPATHUS, castellum Thessaliæ, XLIV, 2, 6.

LAPICINI in Liguria, XLI, 19.

Lapis quidam sacer datur legatis Romanis, quem Pessinuntii Matrem Deum vocabant, XXIX, 11. — lapis sacer (terminalis) in agro Crustumino, rostro avis cæsus, XLI, 13. — lapides silices, XXX, 43. — lapidibus quoties pluisse nuntiatur, novemdiale fit sacrum, I, 31.

LAPIDES Atri, locus inter oppida Illiturgim et Mentissam in Ausetanis, XXVI, 17.

LAPPAM urbem in Creta insula capit Metellus, XCIX, 49.

Laqueatum auro templum, XLI, 20. Vid. not. 8.

Laqueis excipiuntur ictus arietum, XXXVI, 23.

LARENTIA, uxor Faustuli, educat Romulum et Remum, I, 4.

Lares, peccantur, VIII, 9. — Permarini, XL, 52.

LARINAS ager, XXII, 18 et 24; XXVII, 40 et 43; XLV, 2. — vastatur a Cosconio, LXXV, 23.

LARISSA, arx Argis, XXXII, 25.

LARISSA ad Peneum, urbs nobilis Thessaliæ, h. *Larissa* et *Jengischeher,* XXXI, 46; XLII, 67.

LARISSAM dies exercitui ad conveniendum a Philippo edicitur, XXVIII, 5.

LARISSÆ Thessalorum concilium, XXXVI, 8; XLII, 38. — ab Larissa obsidenda deterretur Antiochus arte Ap. Claudii, XXXVI, 10 et 13.

LARISSA Cremaste in Thessalia, XXXI, 46; XLII, 56 et 67.

LARISSENSES, XXXI, 31.

LARISUS, seu Larissus amnis, Eleum agrum ab Dymæo dirimit, XXVII, 31.

LARTES Porsena; vid. Porsena.

LARTES Tolumnius; vid. Tolumnius.

SP. LARTIUS, genere factisque clarus, II, 18. — cum Horatio Coclite manet aliquantisper in statione pontis, II, 10. — præficitur expeditæ juventuti, 11.

T. LARTIUS, consul, II, 18. — primus dictator, ib. — consul iterum, 21; vid. et 29.

LAS, vicus maritimus Laconicæ, XXXVIII, 30, 31. — eum improviso occupant, et statim amittunt Lacedæmonii, ib.

Laserpitium Cyrenis publice Romam advectum, LXX, 33.

LASTHENES Demetrium ad sævitiam impellit, LII, 51.

LASTHENEM dedi sibi Romani postulant, XCVIII, 82. — isque Cretensibus bellum suadet, 83. — funditur a Metello, 84.

LATEMNASTUS Cretens. XXXV, 29.

LATERENSIS; vid. Juventius.

LATIALIS seu Latiaris Jupiter solenni sacro in monte Albano cultus, XXI, 63.

Lati clavi ob Caudinæ pacis ignominiam depositi, IX, 7.—lato clavo tunicæ, XXX, 17.

LATINI unde dicti, I, 2.—prisci Latini ab Alba oriundi, 3 et 52; vid. et 32. — Latini bello lacessunt Ancum Martium, I, 32. — vincuntur, 33. — multa eorum millia traducuntur Romam, ib. — cum iis bella gerit Tarquinius Priscus, 35 et 38. — Latinorum et Romanorum communia sacra, 45. — eos sibi conciliat Tarquinius Superbus, 49. — cum iis fœdus facit, 50-52. — ad Regillum lacum cæsi, II, 19, 20. — sollicitant frustra Latinos Volsci ad bellum Romanis inferendum, 22. —sex millia Latinorum captivorum a senatu remissa, ibid. — coronam auream Jovi in Capitolium mittunt, ibid. — cum Latinis populis ictum fœdus, 33. — vexantur incursionibus Æquorum, 48. — opem ferunt Romanis adversus Volscos et Æquos, sed vincuntur, III, 7. — deficiunt a Romanis, quum per annos plus centum nunquam ambigua fide in amicitia Romana mansissent, VI, 2; vid. et 7, 11 et 32. — ab iis Tusculum captum, 33. — quod recipitur, cæsis Latinis, ib. — iis petentibus pax data, VII, 12. — magna vis militum ab iis accepta, ibid. — concilia habent, et Romanis negant milites, 25. — exercitibus jam in Romanos comparatis, vertunt bellum in Pelignos, 38. — Sidicini dedunt se Latinis, VIII, 2. — Latini vastant agros Samnitium, ibid. — moliuntur occulte bellum in Romanos, 3. — decem principes Latinorum Romam evocati, ib.—consilia Latinorum ea de re, 4. — petunt consulem et senatores Latinos, VIII, 5; XXIII, 6. — iis inferunt bellum Romani, VIII, 6. — ad Capuam conveniunt Latini cum sociis suis, ibid. — sunt persimiles Romanis in rebus bellicis, 8. — prælium atrox inter Latinos et Romanos, 9. — vincuntur Latini, 10.—mulctantur agro, 11. — rebellantes funduntur, 12. — in deditionem accipiuntur, ibid.—Latinorum status infelix, 13. — subactis iis leges dicunt Romani, ibid. et 14. — e Latinis Romani ad exercitus suos alterum tantum adjiciebant, VIII, 8; vid. et 4. — ex iis senatum supplendum censet Sp. Carvilius, XXIII, 22.—Latini, qui Romam commigrarant, jubentur redire domum, XXXIX, 3. — eorum querelæ in senatu, XLI, 8. — de Latinis lex lata, 13.

LATINA via; vid. Via.

LATINÆ coloniæ, XXXIV, 53. — legiones, longa societate militiam Rom. edoctæ, VI, 32.

LATINÆ feriæ, V, 17 et 19; XXI, 63; XXII, 1. — ad eas instaurandas dictator creatus, XVII, 28.—tenent consules prætoresque Romæ usque ante diem quintum Calendas Maias, XXV, 11. — decreto pontificum instauratæ, quod Ardeatibus caro data non fuerat, XXXII, 1; XXXVII, 3.— quia magistratus Lanuvinus non rite precatus erat, XLI, 16. — edicendæ erant a consulibus, prius quam in provincias proficiscerentur, I, 45, 2; V, 17, 3; IX, 8; XXI, 63; XXII, 1; XXV, 12; XLII, 35; XLIII, 15.— non rite conceptæ, V, 17. — ante diem tertium Nonas Maias, XLI, 16. —instauratæ et indictæ in ante diem tertium Idus Sextiles, ib.—Calendis Juniis factæ, XLII, 35. — pridie Calendas Aprilis, XLIV, 22. — in ante quartum et tertium et pridie Idus Novembres, XLV, 3.

Latine loquendi publice Cumanis, et latine vendendi jus eorum præconibus permissum, XL, 42.

LATINUS rex armatus, ad arcen-

dam vim advenarum, Æneæ occurrit, I, 1. — pacem cum Ænea, deinde affinitatem cum eo jungit, data ei in matrimonium filia, ibid.

Latinus Silvius, Albæ rex, I, 3.

Latium Romanis suspectum, VI, 21. — Latii status infelix, VIII, 13. — descriptio, LXXII, 40. — Latium subactum, VIII, 13.—Latio universo civitas data, LXXIV, 7.

Latona, V, 13.

Latonæ bove femina aurata sacrum factum, XXV, 12.

Latrones, ad duo millia, in spelunca oppressi, X, 1.

Laudationes seu laudes funebres; vid. Funebres.

Laudice, Cappadociæ regina, filios suos veneno tollit, LX, 62. — occiditur a populo, ibid.

Laurea corona; vid. Corona. — laurea in puppi navis longæ enata; v. Prodigium. — lauream in manu tenentes et coronati, supplicant Romæ omnes, duodecim annis majores, XL, 37.

Laureatæ literæ et tabellæ, V, 28; XLV, 1.

Laurens ager, I, 1. – (Laurentum, oppidum Latii inter Ostiam Antiumque, h. *S. Lorenzo.*)

Laurentes, quibuscum quotannis renovatum fœdus post diem decimum Latinarum, VIII, 11.—Laurentium legati pulsati a Tito Tatio, I, 14. — Laurentibus non data caro Latinis feriis, XXXVII, 3.

Lauretanus portus Etruriæ, XXX, 39, 1.

Lauretum e ramulo lauri in sinum Liviæ cum gallina alba delapso enatum, CXXVIII, 37.

Lauro urbs deletur a Sertorio, XCI, 20.

Laurus quernam coronam sustinens, Augusto decreta, CXXXIV, 102.

Lauti pure sacrificabant, I, 45, 7.

Lautia, legatis præbita, XXVIII, 39; XXX, 17; XXXIII, 24; XXXV, 23; XLII, 26; XLIV, 56; XLV, 20.

Lautulæ, locus angustus ac saltuosus Latii inter Anxur et Fundos, VII, 39; IX, 23. — ad Lautulas ancipiti prælio cum Samnitibus dimicatum, ibid.

Lautumiæ, XXVI, 27. — Lautumiarum carceris custodiam intentiorem habere jubentur triumviri, XXXII, 26. — in Lautumias Ætolorum principes conjecti, XXXVII, 3. — in Lautumiis duo atria, Mænium et Titium, XXXIX, 44.

Lavicana via, IV, 41.

Lavici; vid. Labici.

Lavinia, Latini regis filia, datur Æneæ in matrimonium, I, 1.

Lavinium, oppidum Latii, hod. *Patrica* seu *Pratica*, vel *Indovina in Monte di Levano*, conditum ab Ænea et ab uxoris nomine appellatum, I, 1. — inter Lavinium et Albam Longam coloniam deductam triginta ferme interfuere anni, 3. — Lavinii interfectus T. Tatius, 14. — fœdus inter Romam et Lavinium renovatum, ibid. — Lavinium ab Troja oriundum, 23; II, 39.

Lazi, pop. Ponticus, XCVIII, 21.

Leander tollit fratrem, Cyrenarum tyrannum, LXXXI, 17.—deinde ipse, ejus similem se præbens, ab Aretaphila tollitur, ibid.

Lebadia seu Lebadea, oppidum Bœotiæ, hod. *Livadia*, (unde Hellas dicta h. *Livadia*), ubi templum Jovis Trophonii adit Æmilius Paullus, XLV, 27. — cum celebri Trophonii oraculo diripitur a militibus Mithridatis, LXXXII, 5.

Lechæus portus seu Lechæum et Lecheæ, oppid. et portus s. navale Corinthi, XXXII, 23.

Lecti ærati quando et a quibus primum Romam advecti, XXXIX, 6.

Lecticula in aciem illatus Cn. Scipio confligit, XXIV, 42.

Lectisternium quando primum Romæ, et qua celebritate factum, V, 13. — Conf. VII, 2, 27; VIII, 25; XXIV, 10; XXIX, 14; XXXVI, 1; XL, 59; XLII, 30. — Cære imperatum, XXI, 62. — Juventati, ib. — Junoni Reginæ, XXII, 1. — Saturno imperatum, quem lectum senatores straverunt, ib. — per triduum habitum, sex pulvinaria in conspectu fuere, XXII, 10.

LECTON, promontorium Troadis, pars Idæ, XXXVII, 37.

M. LECTORIUS, factionis Marianæ, a senatu hostis judicatur, LXXVII, 27.

Legati Abderitarum queruntur de avaritia et crudelitate Hortensii, XLIII, 6. — Achæi nuntiant, Nabidem contra fœdus maritimam oram Laconum oppugnare, XXXV, 22. — Ætolorum Romam missi, pacem petentes, XXXVI, 35. — Urbe eodem die, Italia intra quindecim dies, excedere jubentur, XXXVII, 1. — admittuntur, iisque pacis leges dantur, XXXVIII, 10, 11. — Alexandrini cum muneribus Romam missi, XIV, 38. — Alexandrini queruntur de Antiocho, XLIV, 19. — Ambracienses accusant Fulvium Nobiliorem XXXVIII, 43. — Hannibalis ad Philipp. XXIII, 34. — Antiochi Romam, eorumque oratio, XXXIV, 57. — ad Scipionem, XXXVII, 34, 45. — ab Ardea queruntur in senatu, sibi in monte Albano Latinis carnem non esse datam, XXXIII, 1. — Ariarathis, eorumque oratio, XLII, 19. — Asiæ et Græciæ, Romæ auditi, XXXIV, 57. — Atheniensium implorant auxilium Roman. XXXI, 5. — Attali queruntur de Philippo, XXXI, 2; XXXII, 8. — coronam auream CCXLVI pondo in Capitolio ponunt, XXXII, 27. — ex Balearibus insulis et ultima Hispania ad Scipionem, XXII, 20. — Bilistagis, Ilergetum reguli, flentes ad genua Catonis provoluti, auxilia petunt, XXXIV, 11. — Cæritum, bellum deprecantes, impetrant pacem, VII, 20. — Campanorum a Roman. auxilium petunt, VII, 30. — Carnorum; vid. Japydum. — Carthaginiensium, amicitiam et societatem Romanorum petentes, VII, 27. — auream coronam donant Romanis, 38. — legatis Carthaginiensibus, qui ad fœdus tertio renovandum venerant, comiter munera missa, IX, 43. — ad Hasdrubalem et Syphacem missi, XXIX, 34. — ad Romanos de pace, XXX, 22, 40. — frumentum et hordeum adportant, XXXVI, 4. — queruntur de Masinissa, XLII, 23. — Clusini auxilium adversus Gallos petunt, V, 33. — Epirotarum, XXXVI, 35. — Eumenis querentes de clade Sinopensium, XL, 2. — Gallorum pollicentur Romanis auxilia ad bellum Macedonicum, XLIV, 14. — Græciæ Asiæque, Romæ auditi, XXXIV, 57; XLIII, 6. — Hispani, eorumque simplicitas, XL, 47. — Japydum, Istrorumque et Carnorum queruntur de avaritia et crudelitate consulum, XLIII, 5. — Issenses Gentium, Illyriorum regem, Romæ suspectum reddunt, XLII, 26. — Lacedæmoniorum, XXXIX, 33. — Latinorum, VIII, 5. — Laurentium pulsantur a propinquis Titi Tatii, I, 14. — Locrensium, obsiti squalore et sordibus, ramos oleæ, velamenta supplicum, porrigentes, queruntur de Pleminio, XXIX, 16. — Macedones, deducti extra Urbem in villam publicam, ibique iis locus et lautia præbita, XXXIII, 24. — Masinissæ a Romanis donantur, XXX, 17. — ejus et Pœnorum, XXXIV, 62. — Nabidis, XXXIV, 42.—

Neapolitani aurum offerunt Romanis, xxii, 32. — Pamphili coronam auream in curiam inferunt, xliv, 14. — Persei jubentur excedere Italia, xlii, 36. — Philippi ad Hannibalem, xxiii, 33, 34 et 39. — ad Ætolos, xxxi, 28. — ad Romanos, xxxii, 37; xxxiii, 24. — pollicentur Romanis pecuniam et frumentum, et coronam auream centum pondo in æde Jovis Optimi Maximi ponunt, xxxvi, 4. — Pisanorum, xlv, 13. — Pœnorum ad Philippum, capti mittuntur Romam, xxiii, 34.— Pœnorum et Masinissæ, Romæ de agro disceptantium, xxxiv, 62. — Privernates, viii, 21.—Prusiæ, Romam missi, xliv, 14. — Ptolemæi donati, xxxi, 9. — Ptolemæi et Cleopatræ gratulantes, quod M'. Acilius Antiochum Græcia expulerit, xxxvii, 3. — Rhodiorum ad Antiochum, xxxiii, 20. — ad Romanos, querentium de Sinopensium clade, xl, 2. — ad Romanos, xliv, 14. — horum superba oratio, ibid. — alii legati, xlv, 20. — miserabili oratione deprecantur iram Romanorum, 22. — Romani, ad Coriolanum de pace missi, ii, 39. — Athenas, qui Solonis leges describerent, iii, 31.—jussu Tolumnii a Fidenatibus interfecti, iv, 17.— Veios, et superbum Veientium responsum, iv, 58. — Delphos, consulturi oraculum, v, 15.—Apollini crateram auream ferunt, v, 28; xxviii, 45. — ad Gallos, eorumque cum Gallis colloquium, v, 35, 36. —decem Æsculapium ab Epidauro Romam advehunt, xi, 12.—ad Pyrrhum, xiii, 14. — in Hispaniam ad Hannibalem, non admittuntur, xxi, 6, 9. — Carthaginem missi, xxi, 18; xli, 22. — ridentur a Gallis, xxi, 20.—in varia loca missi, xxii, 23. —male excipiuntur ab Hieronymo, Syracusanorum rege, xxiv, 6. — violantur a Carthaginiensibus, xxx, 25. — ad Ptolemæum, xxxi, 2. — ad Masinissam, 11.—decem missi, quorum ex consilio imperator leges pacis daret, xxx, 43, 44. — constitueretque res Græciæ, xxxiii, 24, 31.—Asiæ, xxxvii, 55; vid. xlv, 17 et lii, 20. — Macedoniæ et Illyrici, xlv, 17. — consilium dispensandæ cohonestandæque victoriæ imperatoribus datum, xxxviii, 47. —quinque in Illyricum missi, xlv, 17. — consulares fere et prætorii, xxxvii, 55; xlv, 17. — ad Antiochum et Philippum, xxxiii, 35, 39. — in Græciam, xxxix, 33; xlii, 37. — in Macedoniam, xli, 22. — Saguntini gratias agunt senatui, xxviii, 39. — adducunt quosdam Carthaginienses cum pecunia, qui ad conducenda auxilia in Hispaniam trajecerant, xxx, 21. — Samnites, Romam missi de pace, viii, 1. — ad Hannibalem, xxiii, 42. — Sardorum Romam, xli, 6, 8. — Syphacis, donati ab senatu Romano, xxvii, 4; xxx, 17. — Syracusani, xxii, 37. — ad Marcellum, xxv, 29. — Tarentini ad Hannibalem, xxiv, 13.—Tarquiniorum exsulum, ii, 3, 4. — Thracum, petentes amicitiam et societatem Romanorum, xlii, 19.—Verminæ Romam, xxxi, 11.

Legati in senatum introducti per consules, iii, 4, 2; xxxii, 8; xxxviii, 43; xxxix, 33, 46; xl, 20, 35.— absentibus consulibus a prætore urbano, iii, 4, 2; x, 45; xxxiv, 57; xxxvii, 46; xxxix, 54. — a censoribus, xli, 8, 3. — jure gentium sacrosancti, ii, 4.—licet viderentur commisisse, ut hostium loco essent, in iis tamen jus gentium valet, ii, 4. — contemptui habiti, iii, 25.— interfecti, iv, 17, 32; xx, 25. —

contra jus gentium arma capiunt, v, 36. — male excepti a Samnitibus, vii, 31; viii, 23. — violantur a Gallis, xii, 1. — ludibrio habentur a Tarentinis, 8. — violantur ab Achæis, li, 60. — si repente aliquo mitterentur, singula per oppida, qua faciendum iter, jumenta imperant, xlii, 1. — legati solemnium ludorum sacrorumque vel indicendorum causa missi, θεωροὶ s. θεωρίαι, xlv, 32, 5. — legatis cæsis publice in Rostris statuæ positæ, iv, 17; xx, 26. — munera data, plerumque bina millia æris; vid. ad xlii, 6, 6, et cf. ix, 43; xiii, 17; xxvii, 4; xxviii, 39; xxx, 17; xxxi, 9; xxxvii, 3; xlii, 6, 19, 24; xliii, 5, 6, 7, 8; xliv, 14, 15; xlv, 13, 42. — simul comitibus eorum, xxx, 17. — loca et lautia decreta, xxviii, 39; xxx, 17; xxxiii, 24; xxxv, 23; xlii, 26; xliv, 16; xlv, 20. — ædes liberæ hospitio datæ, sumptusque decretus, xlii, 6. — legatis hostium in æde Bellonæ senatus datus, xxx, 21; xxxiii, 24.

Legati imperatorum, ii, 20; x, 40, 43; xxvi, 5, 6. — legati, mandante vel absente imperatore, imperium et ejus insignia, fasces et lictores habebant, xxix, 6, 6. — legati consulares olim ex SCto imperatori sæpe adjungebantur et legionibus præerant, sed extra ordinem, xxxvi, 1, 4; xxxvi, 17, 1; xxxvii, 1, 6.

Legationis jus externis, non civibus, comparatum, vi, 17.

Legio quot militum, vi, 22; vii, 25; viii, 8; xxi, 17; xxii, 36; xxiii, 34; xxvi, 28; xxix, 24; xxxvii, 39; xxxix, 38; xl, 1, 18, 36; xli, 13, 25; xlii, 31; xliii, 14; xliv, 21. prima, secunda, tertia, x, 18; xxii, 53; xxxiii, 36; xxxiv, 46. — quarta, x, 18; xxvi, 48; xxxiv, 46. — quinta, xxxix, 30. — octava, ibid. — undecima, xxx, 18. — duodecima, magna ex parte cæsa, xxx, 18. — tertia decima, ibid. — undevicesima, xxvii, 38. — vicesima, xxvii, 14, 38. — tota, millia hominum quatuor, Romæ in foro securi percussa, xxviii, 28. — Campana, xii, 27. — Romæ in foro securi percutitur, xv, 3. — Sabina, ii, 26. — linteata Samnitium, x, 38. — legiones Etruscorum, x, 5. — Faliscorum, iv, 5. — legiones urbanæ, vi, 9; xxiv, 44; xxv, 3; vid. ad xxvi, 28, 2. — legiones quatuor vulgo scribebantur, viii, 8. octo scriptæ, xxii, 36. — decem, ii, 30; vii, 25. — omnino fuerunt duodeviginti, xxiv, 11. — una et viginti, xxvi, 28; xxvii, 22. — tres et viginti, xxvi, 1; xxvii, 36. — viginti, xxx, 2. — quatuor et quadraginta distributæ ab Augusto per provincias, cxxxiv, 103. — sex, xxxi, 8. — octo, xxxiv, 43. — tumultuariæ, xl, 26. — legiones quot quovis anno scriptæ sint, diligenter adnotatur, xxvii, 22, 4.

Legionariorum numerus auctus, xlii, 31. — legionarii equites, xxxv, 5.

Lembi, xxxiii, 19. — biremes, xxiv, 40. — Issaici, xxxii, 21. — piratici, xxxvii, 27.

Lemnos, insula maris Ægæi, objecta Thraciæ versus austrum, h. *Stalimene*, xxviii, 5. — ibi virorum omne genus conjuratione muliebri ab stirpe sublatum, xxxiv, 2, 1.

Lentinus; vid. Manlius.

Lentulus; vid. Cornelius.

Leon accusat Apollodorum, impellentem Athenienses ad defectionem, xxxv, 50. — idem esse videtur ac

Leon, Icesiæ filius, legatus Atheniensis, xxxviii, 10.

Leon, locus prope Syracusas, xxiv, 39.

Leonatus Eulyesta, præfectus agematis Macedonici, xlii, 51, 59.

Leonicus a Rhodiis capitur; vid. lxxviii, 23. — redimit eum Mithridates, olim ab eo defensus, ibid.

Leonides Lacedæmonius, dux Persei, xlii, 51.

Leonnatus eripit Pyrrhum e periculo, xiii, 5.

Leonorius, Gallorum regulus, xxxviii, 16.

Leontini, oppidum Siciliæ (al. Leontium, hod. *Lentini*), xiii, 50. — urbem suam tradunt Pyrrho, xiv, 3. — incolæ ejus, xxiv, 7. — ibi Hieronymus occiditur, ibid. — eo proficiscuntur Hippocrates et Epicydes, 29. — Leontinorum urbs a M. Marcello consule capta, 30.

Leonum et pantherarum venatio Romæ, xxxix, 22.

Lepidus; vid. Æmilius.

Leptis, magna et parva, hodie *Lebeda* et *Lemta*, opp. Africæ propriæ inter Syrtes (ex Lepti magna, Oea et Sabratha, h. *Lebeda, Tripoli* et *Sabart*, conflata Tripolis Africana), xxx, 25; xxxiv, 62.—Leptin occupat Cæsar, cxiv, 6.

Leptitani auxilium Romanorum implorant, lxvi, 5. — mulctantur a Cæsare, cxiv, 65.

Lesbii M. Aquillium, legatum, capiunt, eumque vinctum tradunt Mithridati, lxxviii, 3.

Lesius; vid. Seppius Lesius.

Letus, mons Liguriæ, xli, 18.

Leucadia s. Leucas, olim pæninsula, postea insula, divisa ab Acarnania freto vadoso (Dioryctos), quod perfossum manu est, hodie *Santa Maura*, xxxiii, 17.

Leucæ, oppid. Asiæ, occupatur ab Aristonico, lix, 15, 16.

Leucas, caput Leucadiæ et olim etiam Acarnaniæ, hodie *Leucada*, *Santa Maura*, xxxii, 15; xxxiii, 17; xxxvi, 11. — Leucadem indictum concilium Acarnanum, xxxiii, 16. —eam oppugnat Flamininus, 17.— Leucadis situs, ib. — capitur proditione, ib.—Leucas eximitur concilio Acarnanum, xlv, 31.

Leucaspis phalanx, xliv, 41, 2.

Leucate s. Leucata, promontorium Leucadiæ, hod. *Capo Ducato*, xxvi, 26; xxxvi, 15; xliv, 1.

Leusis s. Leusin, s. potius Eleusis, locus Ægypti, quatuor millia ab Alexandria abest, xlv, 12,

Leusus Cretensis, xxxviii, 13.

Leves milites, viii, 8.

Lex Ælia et Fusia, contra ambitum comitiorum, xlvii, 24. — abrogatur a Clodio, ciii, 109. — lex nova semper antiquæ obrogat, ix, 34. — lex Æmilia de minuenda censura, iv, 24; ix, 33, 34. — de ære alieno; videatur Æs. — Agraria; videatur Agraria et Adde, vi, 35; xx, 19; lviii, 1-12; lx, 44; lxxi, 20; cii, 40. — de ambitu, vii, 15; xl, 19; xcix, 38; cvii, 31. — Annaria, xxv, 2, 4; xl, 44. — Annonaria, lx, 45. — Apuleii agraria, lxix, 11. — Bæbia, xl, 44. — Cæcilia, xlvii, 27. — Cæcilia et Didia de trinundino ferendarum legum, lxx, 2. — Calpurnia de repetundis, xlix, 58. — Cassia tabellaria, lv, 11. — Cassia, ne quis in senatu esset, cui populus imperium abrogasset, lxvii, 27. — ne quis censor iterum fieret, xv, 17.—Cinnæ ut novi cives in omnibus tribubus suffragia ferrent, lxxix, 1.— Clodii annonaria, ciii, 108.—Cottæ judiciaria, xcvii, 38. — in creditorum fraudem, lxxxii, 22. — Curionis alimentaria, cix, 7. — Canuleii de connubio Patrum et pleb. iv, 1. — Cincia de donis et mune-

ribus, xxxiv, 4. — de magistratu eodem intra decem annos non capiendo, vii, 42; x, 13. — Curiata de imperio militari, v, 46; ix, 38. — Decem tabularum, iii, 34. — Decemvirales, quibus tabulis duodecim est nomen, in æs incisæ et in publico propositæ, iii, 57. — de dictatore creando, ii, 18. — Didia sumptuaria, liii, 24. — Domitia, de sacerdotiis, lxvii, 56. — Duillia et Mænia de unciario fenere, vii, 16. — Falcidia, cxxvii, 28. — Fannia, xlvi, 38; lxiv, 53, 54. — Flavii, ut in Tusculanos animadvertatur, viii, 37. — Frumentaria, lx, 45; lxxi, 20; xciv, 25. — Gabinii tabellaria, liv, 31. — Gabinii de bello Piratico, xcix, 8. — Genucia ne fenerare liceret, vii, 42. — Horatia, iii, 55. — Hortensia, ut quod plebs jussisset, Quirites omnes teneret, xi, 26. — Icilia de Aventino, iii, 32. — judiciaria, lx, 66; lxvi, 38; lxxi, 21; lxxxix, 10; xcvii, 38; cv, 23. — Julia de recipiendis in civitatem quibusdam sociorum populorum, lxxiv, 7. — Julia de agrorum divisione a Cæsare cos. lata, ciii, 80 et seqq. — Julia de maritandis ordinibus, cxxxvi, 42. — Junii Penni de peregrinis urbe pellendis, lx, 9. — Liciniæ Sextiæ de ære alieno, de modo agrorum, de consulum altero ex plebe creando, vi, 35; vii, 21, 22, 25. — Licinia de sacerdotibus creandis, lii, 37. — sumptuaria, lxiv, 52. — magistratus plebeii ne pateant patricio, iv, 25. — de mulctarum æstimatione, iv, 30. — Mænia, xi, 27. — de majestate, xix, 41. — Manilia de libertinis, c, 1. — Manilia de imperio Pompeii, c, 3. — Metelli de portoriis abrogandis, ciii, 63. — Metilia de fullonibus, xx, 58. — militaris, C. Gracchi, lx, 45. — Manlia de vicesima eorum, qui manu mitterentur in castris lata, vii, 16. — ne quis in numerato supra sestertia sexaginta haberet, cx, 50. — Orcia, xlvi, 36. — Oppia de cultu matronarum, xxxiv, 1. — abrogatur, 8. — Papia de peregrinis urbe submovendis, cii, 17. — Papiria, qua Acerranis civitas sine suffragio datur, viii, 17. — Papiria de triumviris capitalibus, xi, 22; vide et lxxiv, 44. — Pedia in percussores Cæsaris, cxx, 3. — Plautia de vi publica et de judiciis, lxxiv, 44. — de civitate sociis danda, 53. — per censores tollitur, 55. — ut plebiscita omnes Quirites tenerent, iii, 55; viii, 12; xi, 26. — Pompeii de vi et ambitu, cvii, 31. — de Portoriis, lx, 45; ciii, 63. — de perduellione, i, 26. — Petillia, xxxviii, 54. — Pœtelia de nundinis et conciliabulis obeundis, vii, 15. — Porcia pro tergo civium, x, 9. — Roscia theatralis, xcix, 3. — Rulli agraria, cii, 40. — leges Rupiliæ, lix, 47. — de sacerdotiis, lii, 37; lxvii, 56. — lex sacrata, in Sacro monte lata, ii, 33. — aliæ sacratæ leges, iii, 32; iv, 26; vii, 41; ix, 39; xxxvi, 38; xxxix, 5. — Salonia de testamentis, cxx, 102. — Scatinia, xlviii, 1. — senator ne quis, quive senatoris pater fuisset, maritimam navem, quæ plusquam trecentarum amphorarum esset, haberet, xxi, 63. — Servilia, ut pecuniæ contra leges captæ, ad quoscumque pervenissent, repetantur, lxvii, 27. — de suffragiis, qua patres in comitiorum incertum eventum auctores fieri coguntur, xi, 27. — Sullæ unciaria, lxxvii, 45. — de Majestate, Falso, Veneficiis et Injuriis, lxxxix, 10, 11. — sumptuaria, xlvi, 36, 38; liii, 24; lxiv, 52. — tabellaria, lv, 11; lxv, 58. — Terentia, frumenta-

ria, xciv, 25.—Terentilla, iii, 9, 10. — Trebonia, iii, 65; v, 10. — Tribunus militum ubi quis fuisset, ne postea ordinum ductor esset, vii, 41. — tribunorum militum comitia ne fierent, consulumque utique alter ex plebe crearetur, vi, 35. — tribunis, ædilibus, judicibus, decemviris qui nocuisset, ut ejus caput Jovi sacrum esset, iii, 55.— Valeria de provocatione ter lata ab eadem familia, ii, 8; iii, 55; x, 9.—Valeria in fraudem creditorum, lxxxii, 22. — de sacrando cum bonis capite ejus, qui regni occupandi consilia inisset, ii, 8.—Varia, lxxi, 37, 38. — vetusta, priscis literis verbisque scripta, ut, qui prætor maximus sit, Idibus Septembribus clavum pangat, vii, 3. — Villia annalis, xl, 44.—Voleronis, ut plebeii magistratus tributis comitiis fierent, ii, 56. — ne quis magistratus sine provocatione crearetur, iii, 55. — ne cui album in vestimentum addere petitionis causa liceat, iv, 25.—ne quis populum sevocaret, vii, 16. — ne quis, nisi qui noxam meruisset, donec pœnam lueret, in compedibus aut in nervo teneatur, viii, 28. — ne cui regi Romam venire liceret, xlvi, 2. — legi non prius intercedit tribunus plebis, quam privatis suadendi dissuadendique legem potestas facta est, xlv, 21.—leges fenebres, xxxv, 7.— regiæ, vi, 1. — decemvirales, iii, 57.— consulares, iii, 56. — tribunitiæ, iii, 56.—legum publice examinandarum mos, iii, 34. — legum intemperie laboratur Romæ, lxv, 58. — legibus suis utentes socii Rom. xlv, 29.

Lexobii populi a Q. Titurio Cæsaris legato profligantur, civ, 98.— civitates eorum omnes se Titurio dedunt, ibid.

Liber vetus linteus Samnitium, x, 38. — libri fatales, v, 14; xxii, 9, 57; xlii, 2. — lintei, repositi in æde Monetæ, iv, 7, 13, 20, 23; x, 38. — magistratuum, iv, 7, 20; xxxix, 52. — Numæ Pompilii septem Græci, septem Latini, sub Janiculo in duabus arcis lapideis inventi, comburuntur, xl, 29. — Sibyllini inspecti, iii, 10; v, 13; vii, 27; xi, 12; xxi, 62; xxix, 10; xli, 21; vid. Sibylla. — vaticini ex SCto ad prætorem delati, xxv, 1; xxxix, 16.

Liberi sequuntur patrem, i. e. conditionem patris accipiunt, iv, 41.

Liberi Liberæque ædes, iii, 55; xli, 28. — iisdem tria signa ænea ex argento mulctaticio posita, xxxiii, 25.

Libertas populo Romano reddita, ii, 1. — ea donati mox pileati et capite raso, vel lana alba velato, xxiv, 16; xlv, 44.

Libertatis ædes in Aventino, xxiv, 16. — insignia pileus caputque lana alba velatum et rasum, xxiv, 16, 32; xlv, 44. — atrium, xxv, 7. — in eo custoditi obsides Tarentinorum, xxv, 7. — ibidem fuit tabellarium, et in eo tabellæ publicæ, xliii, 16. — reficitur, xxxiv, 44; xlv, 15.

Libertinæ, Feceniæ Hispalæ, senatusconsulto jura tribuuntur ingenuarum, datio, deminutio, gentis enuptio, tutoris optio, xxxix, 19.

Libertini in militiam centuriati, x, 21; xxii, 11; lxxiv, 6. — in navalem militiam descripti, xl, 18; xlii, 27. — libertinorum filii in senatum ab Ap. Claudio censore lecti, ix, 46. — libertini in quatuor tribus urbanas conjecti, ix, 46; xx, 58; xlv, 15. — ut distribuantur in quinque et triginta tribus, fert legem P. Sulpicius, lxxvii, 7.—item

C. Manilius, c, 2. — libertinis civitatem vendit P. Sulpicius trib. plebis, LXXVII, 6. — libertini, tributorum acerbitate in furorem acti, incendium grave excitant Romæ, CXXXII, 24.

LIBETHRUM, Thessaliæ oppidum, XLIV, 5.

LIBITINA vix sufficiens funeribus, XL, 19; XLI, 21.

LIBUI Galli in Gallia Transpad. V, 35; XXI, 38; XXXIII, 37.

LIBURNI, gens fera, X, 2.

LIBYA, testamento Ptolemæi Apionis, Romanis provinciis accedit, XCIII, 4.

LIBYPHOENICES in Byzacio Africæ propriæ, XXI, 22; XXV, 40.

LICINIA lex; vid. lex.

LICINIA, seu Lucinia, nobilis femina, virum suum veneno necasse arguitur, XLVIII, 10.

LICINIA, uxor C. Gracchi, maritum proficiscentem in forum detinere conatur, LXI, 23, 24. — post mortem occisi mariti, spoliatur dote, 34.

LICINIA, virgo vestalis, incesti accusata, primo absolvitur, LXIII, 7, 8. — deinde damnatur, 11.

LICINIUS Macer, historiæ Roman. scriptor, IV, 7, 20, 23; VII, 9; IX, 46; X, 9.

LICINIUS Nerva, prætor, LIII, 29. — devicto altero Pseudo-Philippo, imperator vocatur, 32.

A. LICINIUS Nerva, tribunus plebis, XLI, 6. — legatus, XLII, 35; XLIV, 18. — prætor, XLV, 44.

C. LICINIUS, tribunus plebis, II, 33.

C. LICINIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 31. — primus magister equitum de plebe dictus, 39; X, 8.

C. LICINIUS, legatus Carthaginem missus, XXI, 18.

C. LICINIUS, præfectus præsidii Rhizonis et Olcinii, XLV, 26. — forte idem C. Licinius Nerva legat. XLV, 3.

C. LICINIUS Crassus, prætor, sortitur jurisdictionem urbanam, XLII, 9, 10. — reficit classem, 27. — dextro cornu in prælio adversus Persea, propositus a fratre consule, 58. — creatur consul, et obtinet Italiam, XLIV, 17. — ejus res gestæ in Gallia, XLV, 12. — prorogatur imperium, 17. — legatus in Macedoniam, ibid.

C. LICINIUS Crassus trib. legem fert de sacerdotibus suffragiis tribuum creandis, LII, 37.

C LICINIUS Geta, cons. LXII, 24. —a censoribus movetur senatu, 27. — creatus censor, LXV, 31.

C. LICINIUS Lucullus, tribunus, triumvir Epulo creatur, qui legem de creandis triumviris Epulonibus tulerat, XXXIII, 42. — triumvir ædi Juventatis dedicandæ, XXXVI, 36.

C. LICINIUS Nerva, legatus, nuntiat victoriam de Gentio, XLV, 3.— forte et XLV, 26. — prætor (si idem est), 14. — sortitur Hispaniam ulteriorem, 16. — legatus reducit obsides in Thraciam, 42.

C. LICINIUS sacerdos, candidatus consulatus, CII, 32.

C. LICINIUS Calvus Stolo, plebeius, minorem M. Fabii Ambusti filiam uxorem ducit, VI, 34.—creatur tribunus plebis, 35. — leges adversus patriciorum opes promulgat, ib. — refectus tribunus plebis, non patitur creari curules magistratus, ibid. — decimum tribunus plebis refectus, suas leges perfert, 42. — creatur consul, VII, 2. — iterum, 9. — sua ipsius lege damnatur, 16.

L. LICINIUS prætor, XXVII, 8.

L. LICINIUS Crassus, unius et viginti annorum adolescens, accusat

Carbonem, LXI, 75, 76. — Crassi pudor et justitia, 77. — triumvir coloniæ Narbonem deducendæ, LXII, 7. — Liciniam vestalem, incesti accusatam, defendit et periculo eripit, LXIII, 8.—ejus orationes contrariæ, LXVI, 39. — consul, LXX, 21.—lex ab eo lata de civibus regundis, ib. — triumphum appetit, 23.—et frustra postulat, ib. — sancte integreque præest provinciæ, 24. — Carbonem, cujus patrem damnaverat, ducit secum in provinciam, ib. — censor, claudi jubet scholas rhetorum Latinorum, 37, 38.—ejus cum collega Domitio certamina, 39. — ejus luxus, 41. — luget mortuam murænam, 42. — ejus cum Philippo contentiones, LXXI, 32. — moritur, ib.

L. LICINIUS L. F. Lucullus, cos. XLVIII, 11. — quod delectum severe egerit, in carcerem conjectus est a tribunis plebis, 14. — Vaccæis bellum infert, 19. — ejus perfidia in Caucæos, 20. — bellum infert Intercatientibus, 21. — frustra tentat Pallantiam, 25. — vincit Lusitanos, 28. — ejus astus, LII, 58.

L. LICINIUS Pollio, legatus, XXVII, 29.

L. LICINIUS Lucullus, ædilis curulis, XXX, 39.

L. LICINIUS Murena; v. Murena.

L. LICINIUS Lucullus, prætor, bellum gerit in Sicilia adversus fugitivos, eosque vincit, LXVII, 56, 59. — sed per negligentiam victoriæ fructum amittit, 59. — repetundarum damnatur a Servilio, 60. — hinc graves Lucullorum et Serviliorum inimicitiæ, ibid.

L. LICINIUS L. F. L. N. Lucullus a Sulla mittitur ad corroganda a regibus et maritimis civitatibus navium auxilia, LXXXI, 16. — Cyrenensium rempublicam ordinat, 18. — Alexandriæ eximio honore excipitur, ibid. — modicam classem ex maritimarum civitatum auxiliis colligit, LXXXII, 36. — Mitylenæos cædit, LXXXIII, 47.—cos. ad bellum Mithridaticum mittitur, XCIII, 16. — in Asiam venit, 25. — quærit Mithridatem, 28. — eo adnitente Pompeius stipendium accipit, 32. — Mithridatem fame consumere statuit, XCIV, 2. — ejus ad milites concio, 4. — occupat locum opportunum, 6. — egregie pugnat, 19.— Mithridatis exercitum ad Cyzicum delet, XCV, 13. — pecuniam senatui remittit, 15. — ejus somnium, 17. — Philosophos secum habuit, 18. — classem Mithridatis vincit, 21-24. — eumque in Pontum cogit, 25, 26. — dividit copias, XCVI, 24. — laborat inopia, 29. — Themiscyram oppugnat, 30. — Amisum obsidet, 31.—Murena ad obsidionem Amisi relicto, movet contra Mithridatem, XCVII, 18.—cedere cogitur, 19. — insidiis petitus, fide cubicularii servatur, 22, 23. — cæsis Mithridaticis, regem fugere cogit, 27-31. — Eupatoriam et Amisum capit, 46-48. — ejus æquitate et prudentia liberatur Asia oppressa usuris, XCVIII, 2, 3. — obsidet Sinopen, 20. et occupat, 21. — ejus somnium de Autolyco, 22. — bellum infert Tigrani, 24. — ei et Mithridati obviam ire statuit, 27. — movet ad Euphratem, 32. — sacrificaturo ultro se sistit hostia, 33. — oppugnat Tigranocertam, 38. — vincit fugatque Tigranem, 42, 48. — Luculli dictum de ea pugna, 49. — ab eo capitur Tigranocerta, 51.—Lucullo invident senatores, 61. — ejus justitia et humanitas, 64. — Parthos petiturus, a milite destituitur, 66. — transcendit Taurum, 69. — Artaxata petit, 71. — egregie vincit

Tigranem, 72, 73.—in Mygdoniam intrat, 76. — Nisibin oppugnat, ib. capit, 79. — ei succensent milites, 96. — nonnulla ipsius culpa, 97. — ejus successor Glabrio, 100. — Lucullus suppliciter orat exercitum, 101. — Pompeius rescindit acta Luculli, c, 12. — eorum querelæ et jurgia, 13 - 16. — Luculli triumphus invidia Pompeii differtur, 27. — triumphat, CII, 74.—profusæ in ædificiis conviviisque luxuriæ primus auctor, 77. — ab optimatibus incitatus contendit cum Pompeio, CIII, 56.

M. Licinius, trib. militum, occiditur in prælio, XXVII, 12.

M. Licinius Crassus non patitur per fundum suum aquam duci, XL, 51.

M. Licinius Crassus, octingentis militibus amissis, a Lamponio Grumentum urbem concedere cogitur, LXXIII, 21.

M. Licinius Crassus, adolescens rabiem Cinnæ et Marii fugiens, qua pater et frater absumpti fuerant, in Hispania aliquandiu latet, LXXXIV, 8. — armat milites, et in Africam ad Metellum trajicit, 9. — relicto Metello ad Sullam proficiscitur, ib. — increpatur a Sulla, LXXXV, 7.— Tuder, insigne municipium in Umbria, capit, LXXXVIII, 4. — in pugna ad portam Collinam dextro cornu præfectus, egregie vincit, 12. — prætor creatur, XCVI, 24. — ei servile bellum adversus Spartacum demandatur, 39. — ejus legato Mummio a fugitivis cæso, Crassus pœnas sumit de militibus, 40, 41. — circumvallat Spartacum, 43. — partem fugitivorum fundit, XCVII, 1. — iterum illis insidiatus, multa hostium millia delet, 3, 4. — bellum conficit, 5. — ovans urbem init, pro myrtea coronam lauream gestans, 34. — creatur consul, ib. — Herculi decimas solvit, 36. — cum Pompeio redit in gratiam, XCVIII, 30. — dimittit exercitum, ibid. — abit magistratu, ib. — ejus censura cum Catulo discors et reipublicæ inutilis, CII, 15, 16.— adversatur Ciceroni consulatum petenti, 33. — inter conscios conjurationis Catilinariæ nominatur, 96. — pro Cæsare in Hispaniam proficiscente spondet ducenties, CIII, 65. — eum et Pompeium inter se et sibi conciliat Cæsar, 73 - 75. — Ciceronem palam impugnat, 114. — Ciceroni, ab exsilio redeunti, obviam prodit, CIV, 51. — consilia ejus et Pompeii de altero consulatu petendo, 91 - 93. — Ravennam ad Cæsarem venit, 93. — ejus et Pompeii dolus, CV, 1, 2. — secundum cos. creatur, 7. — impedit præturam Catonis turpibus artibus, 13, 14.— sortitur Syriam provinciam, 22. — cupit bellum Parthicum, 33. — ab Ateio retinetur, 34. — proficiscitur, 35. — bello petit Parthos, CVI, 16. — diripit Mesopotamiam, 18. — recedit in Syriam, 19. — securus de bello in pecuniam intentus, 20. —Hierosolymitanum templum spoliat, ibid. — legatio ad eum Parthorum, 26. — festinat ad bellum malis ominibus, 28, 29.— transgreditur Euphratem, 30. — multa ab eo inconsulte et temere dicta factaque, 31 - 37. — instruit aciem, 38. — pugna, 41-48. — ejus in morte filii constantia, 46. — fuga Romanorum, 49. — Carrhas venit, 50. — ab Andromacho circumducitur, 52. — decipitur a Surena, 53.— ad colloquium venit cum Surena, 56. — interficitur, 57.—ejus caput regi Parthorum adfertur, 59..

M. Licinius Crassus M. F. M. N. consul, CXXXIII, 23. — bellum in-

fert Bastarnis, CXXXIV, 1. — vincit Mœsos, 2. — Bastarnarum legatis delusis, illorum regem cædit, 4, 5. — ei triumphus decretus, 6. — Serdos Merdosque servat, CXXXV, 1. — adversus Getarum regulum Dapygem gerit, 2. — speluncam Getarum et alia loca capit, 3.—triumphat, 4.

M. LICINIUS M. F. Crassus cos. CXXXVI, 59.

M. LICINIUS Lucullus, consul, XCIV, 25; vid. Lucullus.

M. LICINIUS Lucullus, prætor, XXXIX, 6. — sortitur jurisdictionem inter peregrinos, 8, 18.

M. LICINIUS Strabo, tribunus militum, fortissime dimicans, ab Istris interficitur, XLI, 2.

P. LICINIUS Calvus, primus ex plebe tribunus militum consulari potestate creatus, V, 12. — iterum creatus orat, ut sibi delatus honos filio suo mandetur, 18. — ejus de præda Veiorum sententia, 20.

P. LICINIUS Calvus, tribunus militum consulari potestate, V, 18, 20.

P. LICINIUS Crassus, pontifex maximus creatur ante ædilitatem, XXV, 5. — magister equitum, XXVII, 5. — censor, 6. — prætor, 21. — sortitur jurisdictionem peregrinam, 22. — consul, XXVIII, 38.—Bruttios provinciam extra sortem accipit, XXIX, 1. — gravi morbo afficitur, uti et ejus exercitus, 10. — ei prorogatur imperium, 13. — copiis conjunctis cum consule, pugnat cum eo adversus Hannibalem, 36.—ejus laudes, XXX, 1.—negat ludos ex incerta pecunia voveri debere, XXXI, 9; XXXIV, 44. — votum præit consuli, XXXVI, 2. — vetat Q. Fabium Pictorem flaminem Quirinalem, qui tum prætor erat, ire in Sardiniam provinciam, XXXVII, 51.—moritur, XXXIX, 46. — funeris ejus causa visceratio data, et gladiatores centum viginti pugnaverunt, ib.

P. LICINIUS Crassus creatur prætor, XLI, 14.—excusat se sacrificiis solemnibus impediri, ne in provinciam Hispaniam citeriorem, eat, 15. — fit consul, XLII, 28. — Macedoniam provinciam sortitur, 32. — proficiscitur, 49. — male pugnat adversus Persea, 58, 59. — pacem petenti Perseo negat, 62. — altera ejus pugna cum Perseo, meliore eventu, 66. — crudeliter ab eo avareque in Græcia bellatum, XLIII, 4, 7. — legatus ad Gallos in Asiam, XLV, 34.

P. LICINIUS Crassus, pontifex maximus, LVIII, 11. — creatur cos. LIX, 29. — ejus contentio cum collega de provincia, ib. — profectio in Asiam, 31. — linguæ Græcæ studium, ibid. — severitas, 32. — juris prudentia, 47. — interficitur, et caput ejus ad Aristonicum defertur, 48-50.

P. LICINIUS Crassus Dives fert legem sumptuariam, LXIV, 52. — consul, LXX, 15. — ad Cassiterides insulas ex Hispania navigat, 30. — triumphat de Lusitanis, 37. — creatur censor, LXXIV, 55. — novas constituit tribus, in quas novi cives rejicerentur, ib. — luxuriam castigat, 58.

P. LICINIUS Crassus M. F. patre Ciceronem impugnante, ipse ei fert opem, CIII, 112, 118. — patrem reconciliat Ciceroni, CIV, 51. — legatus Cæsaris, ad Oceanum populos in ditionem populi Rom. redigit, CIV, 63. — ejus gesta in Aquitania, 97. — virtus infelix et exitus, CVI, 42-45. — ejus viduam Corneliam ducit uxorem Pompeius, CVII, 19.

P. LICINIUS Nerva, prætor Siciliæ, proponit edictum, unde servilis belli in Sicilia origo, LXVII, 30. —

fraude superat servos, 32, 33; vid. et 37, 38, 39.

P. Licinius Lucullus, tribunus plebis, magistratum continuare cupiens, a collegis prohibetur, lxiv, 41.

P. Licinius Tegula carmen condit, quod ad ter novenis virginibus cani jussum, xxxi, 12.

P. Licinius Varus, ædilis curulis, xxvii, 6.

Q. Licinii Macri mors inusitati exempli, c, 6, 7.—ejus filius Calvus, insignis orator, 7.

Sex. Licinius, senator, jussu Marii, de saxo Tarpeio præcipitatur, lxxx, 46.

Sp. Licinius, tribunus plebis, suscipit rem militarem impediendam, ii, 43.

Licinus; v. L. Porcius Licinus.

Lictores a Romulo instituti duodecim, i, 8. — tot fuere non modo consulibus proconsulibusque, sed etiam prætoribus proconsulare imperium habentibus, xxx, i, N. 3. — quatuor et viginti apparent consulibus, ii, 55. — animadvertunt præeuntque singuli, xxiv, 44, 7. — decemvirorum centum et viginti forum implent, iii, 36. — præeunt proficiscentibus ad bellum, x, 25; xli, 14. — lictor Horatio laqueum injicit, i, 26. — deligat ad palum, ibid. et viii, 7. — Cf. xxvi, 15, 6. — Sulpicii, tribuni militum, de foro domum se recipientis, forem virga percutit, vi, 34.

P. Ligarius Afranianus occiditur a Cæsare, cxiv, 30.

Q. Ligarius vitam impetrat a Cæsare, cxiv, 60. — socius conjurationis contra Cæsarem, cxvi, 42. occiso fratre, a triumviris proscripto, in fluvium insilit, cxx, 84.

Lignis carens terra, xxxviii, 18.

Ligures in Gallia Cisalpina, h. *Gennenses*, v, 35. — vincuntur a Lælio Lentulo, xx, 8.—rebellant, 17.—eos vincit deque iis triumphat Q. Fabius, ib. — diversi a Gallis Cisalpinis, xxi, 48, 7; xxi, 58; xxvii, 49; xxxix, 2. — in Ligures legati missi ad expostulandum quod Pœnos opibus auxiliisque juvissent, xxii, 33. — eorum auxilia Hasdrubali parata, xxvii, 39. — jungunt se Magoni, xxviii, 46; xxix, 5.— adversus Ligures varia Romanorum bella, xxxii, 29 et seqq. xxxiv, 56; xxxv, 3, 11, 21, 40; xxxviii, 42; xxxix, 1, 32, 45. — Ligures, improviso castra Q. Minucii aggressi, funduntur, xxxvi, 38. — omnes in deditionem veniunt, xxxvii, 2.— circumveniunt et occidunt D. Bæbium prætorem, xxxvii, 57. — hostes perpetui populi Romani, et exercendo militi Romano apprime utiles, xxxix, 1. — cæduntur a Romanis, 32. — castra L. Æmilii, proconsulis, oppugnant et ægre ab eo vincuntur, xl, 25, 28. — dedunt sese et in Taurasinos publico sumptu traducuntur, 38. — rebellant, xli, 12, 18. — Ligures violant legatos Romanos, xlvii, 30. — victi debellantur, 31.

Ligures Alpini, xxviii, 56; xxix, 5. — Apuani, xl, 41. — Celelates, Cerdiciates, xxxii, 29. — Deceates, xlvii, 29. — Ilvates, xxxii, 29.— Ingauni, xl, 25. — montani, xl, 41. Oxybii, xlvii, 29. — Statiellates vincuntur ab M. Popillio consule, xlii, 7. — se dedunt, 8.—venditos senatus jubet redimi, ib.

Ligustini pop. xxxi, 10; xxxix, 21. — Ligustini Ilvates, xxxii, 31. — Ligustini montes, xxxiv, 8. — Ligustinum bellum, xxxv, 4.—scutum, xliv, 35. — Ligustinus ager viritim divisus, xlii, 4.

Sp. Ligustinus, xlii, 34.— ejus

ad populum oratio, ibid. Vid. not. 2.

LILYBÆUM, promontorium Siciliæ occidentale, h. *Capo di Marsella* aut *di Boco*, XIV, 1; XXV, 31; XXVII, 5. — conditum a Pœnis, XIV, 13. — ab iis munitur, 14. — obsidetur a Pyrrho frustra, 15. — ejus nobilis obsidio per decennium, XIX, 1, 3, 16; vid. et 28, 36, 48. — ad Lilybæum pugna navalis, XXI, 50.

LILYBÆUM obsidetur ab Athenione, duce fugitivorum, qui brevi incepto absistit, LXVII, 41.

Limina, ænea in Capitolio posita, X, 23.

LIMNÆA, oppidum Thessaliæ, deditur M'. Acilio consuli, XXXVI, 14.

LINGOS, mons ad fines Epiri, Thessaliæ et Macedoniæ, XXXII, 13.

LINGONES, in Gallia Cispadana (quorum oppida fuere Faventia, Mutilum, Ravenna, etc.) cum Boiis pellunt Etruscos et Umbros agro, V, 35; vid. et CVII, 53.

Lingua ab irrisu exserta, VII, 10.

Linteata legio Samnitium, X, 38.

Linteus thorax, IV, 20, 5.

Lintei libri, IV, 7, 13, 20, 23; X, 38.

Lintea in vela conferunt socii, XXVIII, 45.

LINTERNUM s. rectius Liternum, oppidum Campaniæ inter Cumas et Vulturnum, hod. *Torre di Patria*, ad Liternam paludem, hodie *Lago di Patria*, et ad ostium Literni fl. XXIII, 35. — ejus arenæ, XXII, 16. — eo colonia deducta, XXXII, 29; XXXIV, 45. — in Liternum secedit Scipio Africanus, ibique moritur, XXXVIII, 52, 53; XLV, 38.

Lintribus utuntur pedites in trajiciendo Rhodano, XXI, 27.

LIPARA urbs obsidetur et capitur, XVIII, 45.

LIPARÆ insulæ seu Liparenses, Æoliæ, Vulcaniæ, Hephæstiades, Plotæ, circa Siciliam, in latere septemtrionali (ut Ægates in occidentali) sitæ, hodie *Isole di Lipari*, quarum maxima fuit Lipara, hodie *Lipari*, XXI, 49.

LIPARENSES piratæ, V, 28; vid. et XVIII, 46.

LIRIS, olim Clanis seu Glanis dictus, hod. *Garigliano, Gariglione*, fluvius Latium a Campania dirimens, X, 21; XXVI, 9, 34.

LISINÆ, urbs Thessal. XXXII, 14.

LISSII agros suos a Dalmatis vastari nuntiant, XLVII, 13.

LISSUS, Lissum, Dalmatiæ oppidum, hod. dictum *Alessio*, XLIII, 20; XLIV, 30.

LITABRUM, oppidum in Hispania munitum et opulentum, vineis expugnat C. Flaminius, XXXV, 22.

LITANA, silva in Gallia cisalpina, XXIII, 24. — in ea exercitum L. Postumii consulis delent Galli, ibid. — ad eam octo millia Gallorum cæsa, XXXIV, 22, 42.

Litatio ac perlitatio in sacrificiis, XLI, 15.

LITAVICUS, dux Æduorum, suos ad defectionem sollicitat, CVII, 62 et seqq.

Literæ laureatæ, V, 28; XLV, 1.

Literas attulit in Latium Evander, I, 7.

LITERNUM; vid. Linternum.

LITERNUS seu Glanis et Glanius, hodie l'*Agno*, Campaniæ fl. inter Capuam Cumasque in mare fluens, XXXII, 29.

LITUBIUM, oppidum Ligurum, se dedit Romanis, XXXII, 29.

Lituus augurum, baculus sine nodo aduncus, I, 18.

LIVIÆ fortuna et grave periclum, CXXVI, 33, 34. — eam ducit Octavianus Cæsar, priore marito nuptum eam dante, CXXVIII, 3, 4. — in sinum ejus lauri ramulus cum gallina

alba delabitur, 37.—Liviæ et Juliæ comitatus dispar, CXXXVI, 41. — mortem filii Drusi fert fortiter, CXL, 8.

Livius, poeta, ab saturis ausus primus argumento fabulam serere, VII, 2; XXVII, 37.

C. Livius Salinator pontifex creatur in M'. Pomponii Mathonis locum, XXVI, 23. — ædilis curulis, XXIX, 38. — prætor cum cognomine Salinatoris, XXX, 26. — sortitur Bruttios, 27. — præest equitibus alariis in pugna adversus Boios, XXXV, 5. — petit consulatum, sed repulsam patitur, 10. — moritur (si idem est ut videtur), XLIII, 11.

C. Livius Salinator creatur prætor, XXXV, 24. — sortitur classem, XXXVI, 2. — lustrat classem, XXXVI, 42. — Samen Zacynthumque populatus, pervenit Piræeum, ibid. — ei occurrit Eumenes cum tribus navibus, ibid. — trajicit Delum, ib. — Deli retinetur ab adversis ventis, 43. — vincit classem Antiochi, 44, 45.—Ilii sacrificat Minervæ, XXXVII, 9. — capit Seston, ib. — oppugnat Abydum, ibid. — obsidionem relinquit 12. — tradit L. Æmilio Regillo classem, 14. — censet obstruendum esse exitum portus Ephesini, ib.— in Lyciam missus, fugat Lycios, 16. — legatus ad Prusiam, Bithyniæ regem, missus, eumdem revocat ad consilia pacis, 25. — creatur cons. XXXVIII, 35.

C. Livius Mamiliani F. M. N. Drusus creatur consul, L, 37. — movet irritum cum Scipione collega certamen de provincia Africa, ibid.

L. Livius, trib. pl. intercessionem pro Postumio tentat, IX, 8.

M. Livius Drusus, tribunus plebis, adversarius C. Graccho collegæ a senatu paratur, LX, 70. — hic, auctore senatu, plura largitur populo, quam C. Gracchus, 71.—ejus modestia et justitia, 72. — consul, contra Scordiscos prospere pugnat, LXIII, 31.

M. Livius Drusus, tribunus plebis, agrarias aliasque ad delinendam plebem leges promulgat, LXX, 57. — ejus largitiones, LXXI, 9.— plebem devincire studet, 11. — agrarias frumentariasque leges promittit, 14. — et perfert, 20. — in cudendis nummis argento partem æris octavam miscendi auctor est, ib. — ejus lex judiciaria equites offendit, 21. — et Patres, 22. — Q. Cæpio ejus adversarius, 23.— ejus ingenium bonis malisque mixtum, 25. — ejus vitia, 26. — dicta incivilia, 27. — morbus sponte contractus, 28. — insidiis petitur, 33. — domi suæ occiditur, 34. — vox ejus pulcherrima, 35. — ejusdem leges abrogantur, 37.

M. Livius L. F. Drusus Libo, consul, CXXXVI, 51.

M. Livius Salinator, cos. XX, 58. — quidam scriptores eum de Illyriis triumphasse tradunt, 63. — accusatus post consulatum et damnatus, urbem relinquit, XXIX, 37.— consul legatus Carthaginem missus, XXI, 18. — octavo post damnationem anno reducitur a consulibus in urbem, XXVII, 34. — pro cognato, M. Livio Macato, dicit in senatu, ibid. — ad secundum consulatum pæne invitus protrahitur, ibid. — ægre se reconciliari patitur cum Nerone collega, 35. — iræ plenus adhuc in cives proficiscitur ad bellum, 40. — egregia ejus victoria de Hasdrubale, 46-49. — triumphat, XXVIII, 9 — dictator creatur, 10.— ei in annum prorogatum imperium, ibid. — Volonum exercitum in Galliam ex Etruria traducit, XXIX, 5. — ei prorogatur imperium, 13. —

creatur censor, 37. — Salinatoris quare cognomen invenerit? ibid.— pravum ejus certamen cum collega Nerone, ib. — præter tribum Mæciam populum Romanum omnem, quatuor et triginta tribus, ærarios relinquit, ibid. conf. et XXXVI, 36; XXXIX, 3.

M. LIVIUS Macatus Tarentum tuetur, XXIV, 20. — urbe capta ab Hannibale, in arcem confugit, XXV, 10. — arcemque ipse defendit, 11, XXVI, 39.—de eo certamen in senatu, XXVII, 25.

M. LIVIUS Denter, consul, X, 1. — eo consule, Æquicum bellum redintegratum, ib. — creatur pontifex inter primos e plebe, 9. — præit verba devotionis P. Decio, 28. — proprætor, 29.

M. LIVIUS Macatus, XXVII, 34.

T. LIVIUM quæ causæ ad res populi Romani scribendas impulerint, *Præf. lib.* I. — quo tempore vixerit, IV, 20; XXVIII, 12. — cur sequatur Polybium, XXXIII, 10.

T. LIVIUM abolere Gregorius papa voluisse memoratur, LXXI, 4. — *De reliquiis quæ ad T. Livium spectant, vid. præfationem* Creverii.

Locata ædes Salutis a censore redemptoribus, IX, 43.—alia ædificia et opera publica, V, 23, 6; VI, 4, 4; XXIII, 48, 49; XXIV, 18; XXXVI, 36; XXXVIII, 28.

Loca et lautia legatis decreta, XXVIII, 39; XXX, 17; XXXIII, 24; XXXV, 23; XLII, 26. — locorum divisio in spectaculis, I, 35; XXXIV, 54. — locis sanctitate insignibus etiam adficta miracula, XXIV, 3.

LOCRENSES in Italia, XIX, 34; XXIII, 30; XXIX, 6, 9.

LOCRENSES in Græcia restituti Ætolis, XXXIII, 34. — grave bellum cum Crotoniensibus gessere, XXIX, 18.

LOCRI (Epizephyri ad Zephyrium promont. h. *Capo Bursano*), in Bruttiis, XXIX, 18.—Locri deficiunt ad Romanos, XIV, 8.—apud eos fanum, in quo thesauri Proserpinæ, quos diripit Pyrrhus, 23; XXIX, 18.—deficiunt post Cannens. cladem ad Pœnos, XXII, 61; XXIII, 30; XXIV, 1. — oppugnantur a Crispino, XXVII, 25. — recipiuntur a Scipione, XXIX, 6, 7. — qui iis Pleminium præfectum imponit, 8.— in eos impotenter sævit Pleminius, ib. et 9. —eorum querelæ per legatos delatæ ad senatum, 16, 17, 18.—libertas iis legesque suæ restituuntur a senatu, 21; XXXI, 12.

LOCRIS in Hellade, XXVI, 26; XXVIII, 6.

Locustarum vis ingens, ita ut, unde advenissent, parum constaret, circa Capuam omnem agrum complevit, XXX, 2, XLII, 2. — earum tantæ nubes a mari vento in Apuliam illatæ, ut examinibus suis late agros operirent, XLII, 10.—vastant Africam; vivæ, exedendo herbas frugesque; mortuæ, pestilentiam excitando, LX, 18, 19.

LOLLIUS Samnis latrocinia facit, XV, 6.

LOLLII cujusdam improbitas et fatum, LXXXVIII, 24, 25.

M. LOLLIUS M. F. consulatum aliquantisper gerit solus, CXXXVI, 18. — ex senatusconsulto probat pontem Fabricium, 21. — superat Germanos, 44, 47.

LONGARUS, Dardanorum princ. bellum cum Demetrio, Philippi regis patre, gessit, XXXI, 28.

LONGULA, oppidum Volscorum, II, 33. — a Coriolano Romanis adimitur, 39; IX, 39.

LONGUNTICA, oppidum Hispaniæ Tarrac. XXII, 20.

Lora, detractæque scutis pelles,

in usum cibi versa, XXIII, 19.

LORACINA, Latii fl. XLIII, 6.

Loricati equites, XXXV, 48; XXXVII, 40. — Saliis æneum pectoris tegimen v. semilorica s. pectorale fuit, I, 20, 6.

LORYMA, Cariæ portus, XXXVII, 17. — viginti paullo amplius millia ab Rhodo abest, XLV, 10.

LUA mater, VIII, 1. — ei arma cæsorum Volscorum data a consule, ibid.— eique dicata spolia hostium, XLV, 33.

LUCA, Etruriæ oppidum, (hodie *Lucca*), XXI, 59. — eo colonia deducta, XLI, 13.

LUCANIA, XII, 20. — Lucaniæ situs, LXXII, 42.

LUCANI (inter Silarum et Laum fluv. in Lucania, hodie *Basilicata*) pugnant cum Samnitibus adversus Alexandrum Epirensem, VIII, 17. — recipiuntur a Romanis in fidem, 19. — fœdere in amicitiam accipiuntur, 25. — deficiunt fraude impulsi, 27. — in eorum regionem transeunt exercitus Romani, IX, 20. — Lucanorum oratores petunt in amicitiam Romanorum recipi, X, 11. — fœdus cum iis ictum, 12. — eorum seditio comprimitur, 18.—cur petiti bello, XI, 28. — vincuntur a Fabricio, XII, 6. — arma jungunt cum Pyrrho, XIII, 11.—a Fabricio vincuntur, 51. — vastati a P. Cornelio Rufino consule, XIV, 5. — de iis triumphat Curius, 34.—domantur a Papirio Cursore consule, 40. — deficiunt ad Pœnos, XXII, 61.— eorum legiones sæpe fusæ ab Alexandro Epirensi, VIII, 24. — Lucanorum aliquot ignobilia oppida expugnat Ti. Sempronius consul, XXV, 1. — qui in Lucanis perit, 16. — dedunt se Romanis, XXVII, 15; XXVIII, 11. — accedunt partibus Sullanis, LXXX, 2.

LUCANUS exsul veruto transfigit Alexandrum Epirensem, VIII, 24.

LUCANI montes, IX, 17.

C. LUCCEIUS Hirrus, trib. plebis, rogationem promulgat de Pompeio dictatore creando, CVII, 14. — Camerino fugiens, jungit copias cum Vibullio, CIX, 57.

L. LUCCEIUS, historiarum scriptor, cum Cæsare paciscitur de consulatu, CIII, 77.

Q. LUCCEIUS, historiarum scriptoris pater, adjuvat Cosconii victoriam de Samnitibus, LXXV, 21.

LUCERES, tribus antiqua, I, 13; X, 6. — equitum centuria, I, 13, 36.

LUCERIA, oppidum Apuliæ, hod. *Lucera*, IX, 2, 12; XXII, 9; XXIII, 37; XXIV, 3. — in ea servati obsides Romanorum, ad Caudium dati Samnitibus, IX, 12.—obsessa et capta a Roman. 15. — amissa et recepta, 26. — colonia eo deducta, ibid.— oppugnatur a Samnitibus, X, 35.

LUCERINI, IX, 2.—ad Lucerinum finem pugnatum cum Samnitibus, duce Atilio consule, X, 35. — ob servatam fidem a Romanis laudantur, XXVII, 10.

LUCILIUS Lucinus se pro Bruto capi sinit, CXXIV, 22.—in amicitiam recipitur ab Antonio, ibid. — eique fidus ad extremum comes adhærescit, CXXXIII, 27.

SEX. LUCILIUS, trib. pl. resistens Carbonis actionibus, de saxo Tarpeio dejicitur, LXXXIV, 3.

LUCINIA; vid. Licinia.

LUCRETIA, uxor Collatini, I, 57. — stuprum ei per vim oblatum a Sex. Tarquinio, 58. — illa vocat patrem et virum, ac cultro se occidit, ibid.

LUCRETIUS ædilis in flumen (Tiberim) projicit cadaver Gracchi, unde cognomen familiæ datum, ut

Vespillones vocarentur, LVIII, 6.

C. LUCRETIUS, duumvir navalis, XL, 26.

C. LUCRETIUS Gallus creatur prætor, XLII, 28.—sortitur provinciam quo senatus censuit, 31.— ei decernitur classis, 35, 48. — acerbæ ejus injuriæ in Græcos, XLIII, 4, 6, 7. — accusatur et damnatur, 8.

HOSTUS LUCRETIUS Tricipitinus, consul, IV, 30.

L. LUCRETIUS Flavus, consul, vincit Æquos acie, V, 29. — tribun. militum consulari potestate, 32. — adversus Volsinienses profectus, eos vincit, ibid.

L. LUCRETIUS Tricipitinus, cons. ingentem Volscorum multitudinem fundit, III, 8. — cum ingenti præda Romam redit, et de Volscis Æquisque triumphat, 10.

L. LUCRETIUS Tricipitinus, trib. militum consulari potestate, VI, 4. — iterum, 21. — tertium, 22.

L. LUCRETIUS, quæstor, per insidias interceptus, traditur venienti in Ligures Hannibali, XXI, 59.

M. LUCRETIUS, tribunus plebis, XXVII, 5.

M. LUCRETIUS, tribunus plebis, XLII, 19. — a fratre prætore præmissus, naves a sociis ex fœdere exigit, 48. — cum classe Chalcidem petit, 56.

P. LUCRETIUS, consul, II, 15.

P. LUCRETIUS, præfectus Urbis, differt actiones tribunitias in adventum consulum, III, 24.

P. LUCRETIUS Tricipitinus, trib. militum consulari potestate, IV, 44. — iterum, 47.

Q. LUCRETIUS Ofella Prænestinæ obsidioni a Sulla præficitur, LXXXVII, 8. — jussu Sullæ ab L. Bellieno in medio foro occiditur, LXXXIX, 13.

Q. LUCRETIUS, senator, Sulmonensium præfectus, adveniente Antonio de muro se dejicit et effugit, CIX, 62.

Q. LUCRETIUS, proscriptus, servatur ab uxore, CXX, 45.— consul creatur, CXXXVI, 30.

SP. LUCRETIUS, Lucretiæ pater, I, 58. — præfectus Urbis a rege relictus, 59. — suffectus Bruto, non sufficientibus viribus ad consularia munera obeunda, intra paucos dies moritur, II, 8.

SP. LUCRETIUS, ædilis plebis, creatur prætor et sortitur Galliam, XXVIII, 38. — ei prorogatum imperium, XXIX, 13. — rursumque, ut Genuam oppidum, a Magone Pœno dirutum, exædificaret, XXX, 1. — mittitur legatus in Africam, XXXI, 11.

SP. LUCRETIUS, prætor, XLII, 9. — occupat castella circa Tempe, XLIV, 7. — in Syriam legatus mittitur, XLVI, 25.

T. LUCRETIUS Carus, poeta nobilis, nascitur, LXX, 33.

T. LUCRETIUS, consul, II, 8. — Etruscos cædit, 11. — iterum cos. creatur, 16.

LUCRINUS lacus, CXXVIII, 30.

Luctus triginta diebus finitus post Cannensem cladem, XXII, 56. — publici forma et indicia, III, 27; IX, 7; XXV, 37; XXVI, 9; XXXIV, 7; XLIII, 16.

LUCULLUS; vid. Licinius.

M. TERENTIUS Varro Lucullus, consul, XCIV, 25. — ejus gesta in Thracia, XCVII, 16, 17. — triumphat de Bessis, ibid.

LUCUMO, potens divitiis, commigrat Romam, I, 34. — ejus pater Damaratus, ib. — ejus uxor Tanaquil, ibid. — ei, carpento sedenti, aquila pileum aufert et rursus capiti reponit, ib.—vocatur L. Tarquinius Priscus, ibid. Vid. L. Tarquinius Priscus.

LUCUMO, juvenis præpotens, cor-

rumpit uxorem Aruntis Clusini, v, 33.

Lucus, quo se Numa, velut ad congressum Deæ, sine arbitris conferebat, sacratus Camenis, I, 21.— Dianæ, XXVII, 4. — Ferentinæ, ad quem concilia Latinorum populorum habita, I, 50, 52; VII, 25. — Feroniæ, XXVI, 11; XXVII, 4. — Junonis Laciniæ, XXIV, 3. — Junonis Sospitæ, VIII, 14. — Maricæ, XXVII, 37. — Petelinus, VI, 20; VII, 41. — Similæ, XXXIX, 12. — Luci fanaque sacrosancta, XXXV, 51.

Ludi a Romulo editi, I, 9. — a Tarquinio Prisco, qui deinde solemnes annui mansere, Romani Magnique varie appellati, I, 35.— a prætoribus urbis, XXVII, 23.—ab ædilibus plebeiis et curulibus, VI, 42. — voti a dictatoribus, V, 19; VII, 11, 15. — a consulibus, XXXI, 9; XXXVI, 2. — a variis imperatoribus, XXVIII, 45; XXXI, 49; XXXIX, 22; XL, 44, 45. — religionis causa, XXXIX, 22. — belli causa, XXII, 9, 10; XXVII, 33; XXX, 27.—concordiæ causa, IV, 12; VI, 42.—pestilentiæ avertendæ causa, VII, 2; XXVII, 23. — non vovendi inconsulto senatu, aut privato sumptu faciendi, XXXVI, 36. — ludi Apollinares, eorumque origo, XXV, 12. — eos populus coronatus spectavit, ibid. XXVI, 23; XXVII, 11. — in perpetuum voti, XXVII, 23. — circo inundato, extra portam Collinam, ad ædem Erycinæ Veneris parati, XXX, 38.—Apollinaribus ludis ante diem quintum Idus Quintiles solis eclipsis, XXXVII, 4. — Capitolini, V, 50.—Circenses, XXX, 27; XLIV, 18. — Consualia, I, 9. — Floralia, XX, 1. — Funebres, editi a Scipione, XXVIII, 21, 45.— Ludi funebres, per quatriduum in foro, mortis M. Valerii Lævini causa, a filiis ejus facti, in quibus quinque et viginti paria gladiatorum, XXXI, 50; vid. et XLVI, 43. — per triduum a filiis M. Æmilii Lepidi, XXIII, 30. — Gladiatorii, XVI, 42; vid. Gladiatores. — funeris P. Licinii causa, XXXIX, 46.—Jovi Opt. Maximo per X dies facti, XLII, 20. — Isthmii, XXXIII, 32. — Magni ex instauratione Romæ parati, II, 36. — tumultus causa voti, IV, 27. — a Camillo voti, V, 19.—ex auctoritate Patrum voti a dictatore, VII, 11. — voti æris trecentis triginta tribus millibus, trecentis triginta tribus, triente, XXII, 9, 10. — in quinquennium a M. Æmilio et a T. Manlio Torquato voti, XXV, 1; XXVII, 33; XXX, 2, 27. — voti a consule Acilio Glabrione, XXXVI, 2. — ludi Megalesia, XXIX, 14; XXXIV, 4. — Nemei, XXVII, 30 et 31.—Olympici, XXVII, 35.—Plebeii ab ædilibus plebis instaurati, II, 36, 1; XXXII, 7. —in unum diem, XXVII, 21; XXVIII, 10; XXXIX, 7. — per biduum, XXV, 2; XXVII, 36; XXIX, 38; XXXIII, 42. — ter, XXIII, 30; XXV, 2; XXX, 26; XXXI, 4. —quinquies toti, XXXVIII, 35. — septies, XXIX, 11; XXXIII, 25. — Romani, etiam Magni et Maximi dicti, I, 35; II, 36, 1; VI, 42. — magnifice facti, XXV, 2; XXXII, 7. — instaurati, II, 36, 1. — ab ædilibus curulibus instaurati, XXXII, 7. — diem unum, XXV, 2. — semel, XXVII, 6, 21, 36; XXX, 26; XXXIX, 7. — per biduum, XXIX, 38.—per triduum, XXIII, 30. — ter toti, XXVIII, 10; XXIX, 11; XXXIII, 25, 42; XXXVIII, 35. — quater, XXXII, 27. — seculares, XIX, 31; XX, 9; CXXXVI, 46. — Maximi ab ædilibus curulibus acti, die uno ad triduum adjecto, VI, 42. — Scenici, quando primum instituti et quare? VII, 2. — a satyra ad fabulas traducti, XX, 1. — per quatriduum primum fa-

cti ab ædilibus curulibus, xxiv, 43. —magnifice apparateque facti, xxxi, 4. — Sæculares seu Terentini Epit. xlix.—Taurilia, xxxix, 22.—ludorum solemnia intermitti, nefas, v, 1.—ludi ab ædilibus ex mulctaticia pecunia facti, x, 23. — ludorum causa epulum Jovis, xxv, 2; xxvii, 36; xxix, 38. — in ludis senatoria loca secreta a populo, xxxiv, 44, 54.—ludorum sumptus graves, non modo Italiæ ac sociis Latini nominis, sed etiam provinciis externis, circumscripti, xl, 44, 7. — sumptuum in ludos vix tolerabilis opulentis regnis insania, vii, 2.— magnificentia ludorum C. Claudii, ædilis curulis, lxix, 44. — Sullæ prætoris, lxx, 35. — Scauri, civ, 42, 43. — ludi primum de incerta pecunia voti, xxxi, 9. — injussu senatus voti (ob frivolam hanc causam), non fiunt de ære publico, xxxvi, 36. — pontifices negant pertinere ad religionem, quanta impensa ludi fiant, xxxix, 5. — ludos ob res bene gestas quando primum coronati spectaverint? x, 47. — in iis pravum vulgi studium, xlii, 63.

Ludi literarum in tabernis in foro, iii, 44. — strepunt discentium vocibus, vi, 25.

Ludiones, ex Etruria acciti, vii, 2.—eorum convivalia oblectamenta quando primum Romæ addita epulis? xxxix, 6.

Luerii, Arvernorum regis, opes, lxi, 7.

Lugduni origo, cxix, 46.

Lugdunensis provincia, ciii, 138 et 142.

Lugdunensis ara, ciii, 148.

Lunæ in defectu crepitus æris nocte silente cieri solet, xxvi, 5.— lunæ eclipsis prædicta a C. Sulpicio Gallo, tribuno militum, xliv, 37.— lunæ ædes in Aventino, xl, 2.

Luna, Etruriæ oppidum aut Liguriæ, ad Macram fl. h. *la Magra*, xxxix, 21; xliii, 9. — colonia, xli, 13. Vid. not. 3. — Lunæ portus, xxxiv, 8; xxxix, 21, 32.

Lunensem agrum depopulantur Ligures, xxxiv, 56. — Lunensium et Pisanorum de agris controversia, xlv, 13.

Lupa mammas Romulo et Remo præbet et lingua pueros lambit, i, 4. — simulacra infantium, conditorum Urbis, sub uberibus Lupæ posita, x, 23.

Lupercal, i, 5.

Lupercalia, cxvi, 32.

Luperci, cxvi, 31.

Lupus in Gallia vigili gladium, e vagina raptum, abstulit, xxi, 62; vid. Prodigia. — Martius, x, 27.

Lupi ferrei in oppugnantes urbem injecti, xxviii, 3. — lupi pellis pro caduceo, xlviii, 5.

Luporum simulacrum, xxii, 1.

Lupus, viri cognomen; vid. L. Cornelius Lentulus et Rutilius.

M. Lubius pellit Menam, mox ipse fugere cogitur, cxxvii, 26.

Luscinus, regulus Hispaniæ ulterioris, xxxiii, 21.

L. Luscius, centurio Sullanus, damnatur, cii, 18.

Lusitania, hod. *Portugallia*, xxi, 43; xxvii, 20.—Lusitaniæ montes, xxi, 43.

Lusitani vincuntur a P. Cornelio Scipione, cæsis duodecim millibus, xxxv, 1.—cædunt Romanos, xxxvii, 46. — funduntur a L. Æmilio Paullo, cæsaque sunt decem et octo millia armatorum, xxxvii, 57.—et sex millia a C. Atinio prætore, xxxix, 21. — de Lusitanis triumphat C. Calpurnius Piso prætor, xxxix, 42. — iis subactis, triumphat L. Postumius Albinus, xli, 3, 11.—adversus eos male rem gerit Sergius

Galba prætor, XLVIII, 24. — eos vincit Lucullus, 28. — in eos perfidum et crudele Galbæ facinus, 29. — rebellant, Viriatho duce, LII, 24, 25. — legatos mittunt ad Rom. imperatorem, ib. et seqq. vid. Viriathus; vid. et LVI, 5, 6; LXV, 16; LXIX, 48.

C. LUSIUS, tribunus militum, a milite quem de stupro appellaverat, interficitur, LXVII, 24. — miles absolvitur, 25.

Lustratio exercitus apud Macedonas, XL, 6.

Lustrata Urbs, XXI, 62; XXXV, 9; XLII, 20; XLV, 16.

Lustratum oppid. a decemviris, XLII, 20.

Lustrum, propter Capitolium captum et occisum consulem, condi religiosum est, III, 22.—conditum ab utrisque censoribus, X, 9.—ab altero eorum, cui id sorte obvenerat, XXXVIII, 36.—serius conditum, XXIX, 37.

Lustra varia, I, 44; III, 3, 24; X, 9, 47; XIII, 35; XVI, 40; XX, 24; XXVII, 36; XXIX, 27; XXXV, 9; XXXVIII, 36; XLII, 10; XLVIII, 1; LIV, 8; LXIII, 4; LXV, 31; LXVIII, 34; LXX, 16, 40; LXXIV, 57; LXXXII, 59; XCVIII, 29.

LUTARIUS, Gallorum regulus, XXXVIII, 16.

C. LUTATIUS Catulus, cos. XIX, 53. — ejus progressus et vulnus, 54. — victoria ad Ægates insulas, 55-58. — de hac victoria vide quæ enarrantur XXI, 10, not. 8; conferatur etiam lib. XXII, 14, not. 12. — dat pacem victis Pœnis, 59, 61. — triumphat, 65. — ejus contentio cum Q. Valerio prætore, ibid.

C. LUTATIUS, triumvir coloniæ deducendæ, a Boiis comprehenditur, XXI, 25. — post sextum decimum annum servitute eximitur a Servilio consule, XXX, 19.

CN. LUTATIUS Cerco, XLII, 6.

Q. LUTATIUS Catulus, cos. bellum contra Cimbros parat, LXVIII, 2. — ei prorogatum imperium, 43. — se munit in saltu Tridentino, 47. — ejus stratagema, 53. — ejus opera insignis in prælio adversus Cimbros, 59-73. — triumphat, 76. — ejus humanitas, 80. — et interitus, LXXX, 45.

Q. LUTATIUS Cerco, XIX, 62. — eo consule pax data Pœnis, XXX, 44.

Q. LUTATII Catuli vox libera ad Sullam, LXXXVIII, 20. — cos. creatur Catulus cum M. Lepido, XC, 1. — collegam tumultuantem reprimit, 8, 13. — ejus moderatio in victoria, 17. — princeps senatus legitur, XCVIII, 29. — dedicat templum Jovis Capitolini, 31. — ejus contra Gabinii legem oratio, XCIX, 22. — judicium populi Romani de eo, 28. — ejus vox nobilis de Cæsare, CII, 14. — censura ejus, 15, 16. — in eum Catonis asperitas, 17. —pontificatum petens, superatur a Cæsare, 98. — vexatur a Cæsare, CIII, 1. — defenditur ab optimatibus, 2. — ejus de judicio Clodiano dictum, 34.— mors, ib.—somnium de Augusto, 35.

LUTERIUS Cadurcus occupat Uxellodunum, CVIII, 20, 21. — vinctus mittitur ad Cæsarem, 26.

LUTIA opprimitur a Scipione, LVII, 34.

Luxus Romam invectus e Græcia et Asia, XXXIV, 4. — inpr. a Cn. Manlio et ab exercitu Asiatico, XXXIX, 6. — luxus et ignavia Hispanici exercitus corrigitur a Scipione, LVII, 3, 4.—Romæ coercetur a censoribus, XXXIX, 44; LXXIV, 58; vid. CIX, 20.—luxus legibus potentior, LXIV, 52-54.—invalescit Romæ,

LXX, 8, 9; CV, 26, 27. — luxus in castris et exercitu Antiochi Sidetæ, LIX, 59.

LYCAONIA, XXXVII, 54.—donatur Eumeni, XXXVIII, 39.

LYCEUM Athenis incensum a Philippo, XXXI, 24.

LYCEUS Pan (rectius Lycæus), I, 5.

LYCHNIDUS, opp. Dassaretiorum in Illyrico Maced. hod. *Lœrida in Albania*, XXVII, 32; XLIII, 9, 10 et 21.

LYCIA in Asia Minore, pars hod. *Caramaniæ*, XXXIII, 41; XXXVII, 15. — ejus caput, Patara, XXXVII, 16.

LYCII fusi fugatique a Romanis, XXXVII, 16. — attributi Rhodiis, XXXVIII, 39. — queruntur de crudelitate Rhodiorum, XLI, 6. — vexantur bello ab Rhodiis, 25. — jubentur esse liberi, XLIV, 15.

LYCISCUS, Ætolorum prætor, XLII, 38.—crudelis homo et fautor Romanorum, XLV, 28.

LYCO Achæus, præfectus Ætolorum et Bœotorum in Persei exercitu, XLII, 51.

LYCOMEDI sacerdotium Comanorum tradit Cæsar, CXIII, 8.

LYCON, opp. Hispaniæ, XXXVII, 46.

LYCORTAS, Megalopolitan. XXXV, 29. — pater Polybii, princeps legationis Achæorum ad Romanos, XXXVIII, 32, 2. — prætor Achæorum, indicit concilium, XXXIX, 35. —ejus ad Appium Claudium oratio, 36.

LYCURGI disciplina, cui per septingentos annos adsueverant Lacedæmonii, abrogatur a Philopœmene, XXXVIII, 34; XXXIX, 33, 37.

LYCURGUS, tyrannus Lacedæmoniorum, XXXIV, 26.

LYCUS in Dassaretiis Illyrici, XXXII, 9; XXXIII, 34.

LYDIA in Asia Minore donatur Eumeni, XXXVIII, 39.

LYDI vox Germanica, LXXII, 34.

LYGIORUM sedes, CIV, 20.

LYNCESTÆ, Macedoniæ populi, XLV, 30. — eorum regio Lyncestis, et oppid. Lyncus vocatur, XXVI, 25; XXXI, 33.

LYSIAS procurationem regni Syriæ invadit, XLVI, 24, 25.—auctor interficiendi Cn. Octavii, 29.—occiditur a militibus, 39.

LYSIMACHIA, oppidum Ætoliæ, XXXVI, 11. Vid. not. 3.

LYSIMACHIA, oppidum Thraciæ, in Isthmo Chersonesi Thracicæ, XXXII, 33, 34; XXXIV, 57; XXXVI, 33; XXXVII, 35; XXXVIII, 40.—diripitur et incenditur a Thracibus, XXXIII, 38, 40. — eam restituere cupit Antiochus, ib. — ut Seleuco filio eam det regni sedem, 40; XXXV, 15.

LYSIMACHUS, rex Thraciæ victus a Seleuco, XXXIII, 40, not. 5 et 7.

LYSIMACHUS, Philippi amicus, in consilium ab eo adhibetur ad judicium Demetrii, XL, 8.

LYSINOE, Pisidiæ opp. XXXVIII, 15; N. 4.

LYSIS, fluvius Ioniæ, XXXVIII, 15.

M

MACATUS; vid. Livius.

MACEDONIA, hod. *Macdonia* seu *Fitiba Wilajeti in Arnauth. Wilujeti*, I, 1; IX, 18. — etiam Illyricum et Epirum comprehendebat, XXXV, 24, 3.—ademptam Demetrio, tenet Pyrrhus, XIII, 43. — sed Pyrrho vi extorquet Lysimachus, ibid. — ei denuo inhiat Pyrrhus, XIV, 41. — Macedoniam populantur Dardani, XXVII, 33. — tota se dedit Æmilio Paullo, consuli, XLIV, 45. — de Macedonia senatusconsultum, XLV, 18.

— ei libertas datur, 29.—dividitur in quatuor regiones, ibid. et 30. — brevi tota a Pseudo-Philippo occupatur, XLIX, 59, 60.—ab altero Pseudo-Philippo turbatur, LIII, 29. — vastatur a Thracibus, LXXXI, 49. — eam incursant finitimi, CIII, 103.—Macedoniæ descriptio, LXII, 59.—Cf. Illyricum.

MACEDONES, VII, 26; XIV, 34.— ei pugnæ generi adsueverunt, ut equites in vicem refugiant et insequantur, XXXI, 35. — tradentes se erigunt hastas, XXXIII, 10.—eorum legio in Hannibalis exercitu, XXX, 33; vid. Philippus.—eorum legati, in senatum introducti, queruntur de M. Aurelio, XXX, 42. — Macedonum exercitus cum Romanis comparati, IX, 19. — gentis nobilitas, XXXI, 1. — Macedonici belli causæ cum Philippo, I, 5. — item cum Perseo, XXXIX, 23. — Macedones terrentur fœditate vulnerum, Rom. armis illatorum, XXXI, 34.—eorum animos sibi conciliare studet Philippus, XXXII, 5. — Macedonum cum Romanis pugna ad Cynoscephalas, XXXIII, 7-10.—Macedonum interfectorum ossa legit Antiochus ad Cynoscephalas, XXXVI, 8. — offenduntur a Philippo, XL, 3. — Macedones inter et Romanos fortuna, non jussu imperatorum, commissum certamen, XLIV, 40.—vincuntur a Paullo Æmilio, 40-42. — belli finis, XLV, 9. — Macedonum regnum quomodo et per quos creverit? XLV, 9. — post mortem Alexandri in multa regna distractum, ibid. — reges Argis oriundi, XXVII, 30; XXXII, 22.—principes in Italiam ire jubentur, XLV, 32.—robur, quos Sarissophoros appellabant, in exercitu Antiochi, XXXVI, 18. — iis interdicta auri et argenti metalla, XLV, 29. — et connubia extra fines suos, ibid. — leges egregiæ ab Æmilio datæ, XLV, 32.

MACEDONICA phalanx, IX, 19; XIV, 28. — præda, XLV, 33, 39. — Macedonici exercitus lustratio, XL, 6. — Macedonicum mare, XLIV, 11. vallum; vid. Vallum.

MACELLA, urbs Siciliæ, deficit a Romanis, XXVI, 21.

MACELLUM Romæ incendio consumitur, XXVI, 27. — reficitur, XXVII, 11.

MACER; vid. Licinius.

MACERINUS; vid. Geganius.

MACHANIDAS, tyrannus Lacedæmoniorum, bello petit Achæos, XXVII, 29; XXVIII, 5.—Eleos, Olympiorum solemne ludicrum parantes, aggredi statuit, XXVIII, 7. — metu Philippi comprimitur, ibid.

MACHARES, Mithridatis filius, Bosphoranorum rex, legatos ad Lucullum mittit, ejusque amicitiam petit, XCVIII, 19, 20.—socius amicusque populi Romani appellatur, 24. — ad patrem legatos mittit, CI, 41.— pater incitat quosdam ad tollendum filium, 42. — Machares se interficit, ib.

MACRA Come, Thessaliotidis oppidum, XXXII, 13.

MACRA fl. dirimens Etruriam Liguriamque, hod. *Magra*, XXXIX, 32; XL, 41.

MACRI campi in Gallia Cisalpin. XLI, 18; XLV, 12.

MACRIS Cyclas, vulgo Learia, h. *Nicaria*, XXXVII, 13, 28, 29.

MADUATENI, Thraciæ populi, XXXVIII, 40.

MADYTUS ad oram Thraciæ in Chersoneso, XXXI, 16; XXXIII, 38.

MÆANDER, Phrygiæ et Ioniæ fl. h. *Meinder, Madre, Mindre*, XXXVII, 45, 56.—ejus amnis fontes Celænis oriuntur, XXXVIII, 13. — vado superari non potest, 12.

Mæcenas; videatur sup. Cilnius.

Mæcia tribus addita, viii, 17; xxix, 37.

P. Mæcilius, tribunus plebis, ii, 58.

Sp. Mæcilius absens quartum tribunus plebis creatur, iv, 48. — turbator vulgi, ibid.

Mædi, populi in Thracia, xxvi, 25; xxviii, 5.

Mædica, Thraciæ regio ad Nestum fl. xxvi, 25; xl, 21. — in Mædicam exercitum ducit Philippus, ib.

P. Mælius, tribunus militum consulari potestate creatur, v, 12.— iterum, 18.

Q. Mælius, tribun. plebis, ix, 8.

Sp. Mælius, ex equestri ordine, largitiones frumenti facere instituit in annonæ caritate, iv, 13. — de regno parando agitat, ib.—vocatur ad dictatorem Cincinnatum, 14.— ab Ahala Servilio magistro equitum occiditur, ibid. — factum defendit dictator, 15.—domus ejus diruitur, 16; vid. Æquimelium.

Mænium atrium, xxxix, 44.

Mænius, tribunus plebis, xi, 27.

C. Mænius, consul, vincit Aricinos Laviniosque, viii, 13.—triumphat, ibid. — statua equestris ei in foro posita, ibid. — quæstionum de conjuratis exercendarum causa dictator creatur, ix, 26.—ei minitatur accusationem nobilitas, ib. ix, 34. —ejus oratio, ix, 26. — abdicat se dictatura, et, reus factus, absolvitur, ibid.

C Mænius, prætor, xl, 35. — exercet quæstiones de veneficiis, ibid. 43.

L. Mænius, tribunus plebis, rogationem de unciario fenere fert, vii, 16.

M. Mænius, tribunus plebis, legis agrariæ lator, iv, 53. — impedit delectum a Valerio habitum, ibid.

M. Mænius, tribun. plebis, dedit se in seditione Manliana auctoritati Patrum, vi, 19. — diem dicit Manlio, 19, 20.

M. Mænius, tribunus militum, in pugna cum Magone Pœno cadit, xxx, 18.

P. Mænius, tribunus militum consulari potestate, v, 12.

Q. Mænius, prætor, sortitur jurisdictionem peregrinam, xliii, 4.

T. Mænius, prætor, xxxix, 6. — sortitur jurisdictionem inter cives, 8, 18.—tribunus militum, xl, 35.

Mæsia, silva, i, 33.

Magaba, Galatiæ mons, quem petunt Tectosagi Galli, xxxviii, 19.

Magalus, regulus Boiorum ad Hannibalem venit, xxi, 29.

Magister equitum primus Sp. Cassius, ii, 18. — primus de plebe, C. Licinius, vi, 39. — apud Epirotas, xxxii, 10. — Magistro equitum cum dictatore æquatum imperium, xxii, 25, 26. — sine magistro equitum dictator, xxiii, 22, 23.

Magister juventutis Faliscæ prodit pueros, v, 27. — cæditur virgis a pueris, ib. xlii, 47.

Magistri vicorum prætextati, xxxiv, 7, 1.—navium soli in hospitia deducendi, xliii, 8. — Cf. xxix, 25; xlv, 42.

Magistratus curulis, iv, 7.—quum sine magistratu curuli respublica esset, creatur interrex, ibid. — Cf. Curulis.—plebeius nullus auspicato creatur, vi, 41. — magnos decet esse minus diuturnos, iv, 24. — magistratus non creandus sine provocatione, iii, 55.—qui sine magistratu rem gessit, triumphare non potest, xxviii, 38.—L. tamen Lentulus, qui sine magistratu rem gesserat in Hispania, ovans Urbem ingreditur, xxxi, 20.—magistratum

endituri et depositurì jurabant in leges, xxix, 37, 9; xxxi, 50. — magistratum gesturi intra quintum diem in leges jurare debebant, xxxi, 50. — magistratus absentes creati, iv, 42, 1. — vitio creati, v, 17; vi, 5, 27; viii, 33. — duos curules unus nec capere potest, nec gerere, xxxix, 39. — eumdem intra decem annos non capiendum, plebiscitis cautum, vii, 42.—duo magistratus uno anno non gerendi, ib.—utrumque plebiscito et exemplis sublatum, xxvii, 6.—magistratum continuari non satis civile est, neque eum creari, qui comitia habeat, xxvii, 6. — magistratus et senatores pecuniam sponte conferunt ad supplementum classis, xxvi, 36.— magistratus minores Romæ circumire vigilias jussi, xxxii, 26; xxxix, 16. — magistratus cuncti circa omnia pulvinaria victimis majoribus sacrificant, prodigiorum procurandorum causa, xliii, 15. — non in jus vocandi, inpr. majores, xxiv, 43.— magistratuum Romanorum prisca modestia, xlii, 1. — avaritia et superbia, xliii, 2. — crudelitas, 4, 6, 7. — legitima ætas, xxv, 2, 4. — magistratuum libri, iv, 7, 20; xxxix, 52. — magistratibus ineundis solemnis dies; vid. Annus. — magistratibus in provincias aut legationis causa proficiscentibus decernebantur sumptus et res ad iter necessariæ, ne molesti essent provincialibus; a quibus tamen posteriori ævo plurima exigebant, xlii, 1, not. 5.

Magius, præfectus fabrum Pompeii, venit in potestatem Cæsaris, cix, 69.—remittitur ad Pompeium, ibid. 70.

Cn. Magius Atellanus, xxiv, 19.

Dec. Magii Campani constans erga Romanos fides, xxiii, 7.—vinctus in Hannibalis castra ducitur, 10. — navi Carthaginem missus, tempestate fertur Cyrenas, ibid.— confugiens ad statuam regis Ptolemæi liberatur, ib.—manere mavult in Ægypto, quam redire in Italiam, ibid.

L. Magius Mithridatem ad ineundum cum Sertorio fœdus incitat, xciii, 6. — hostis a senatu judicatur, ib. 7.—prodit Mithridatem, xciv, 7.

P. Magius Chilo occidit M. Marcellum, cxv, 32.

Magnesia, urbs Ioniæ aut Lydiæ ad Mæandrum, hodie *Mangresia, Gigelhissar, Guzel-Hizar, Gusel-Hissar,* dedit se Romanis, xxxvii, 45.

Magnesia, urbs ad Sipylum, in Lydia, hodie *Magnissa, Manachie*, xxxvi, 43; xxxvii, 10, 11, 37. — se dedit Romanis, xxxvii, 44. — Eumeni a Romanis tribuitur, 56.

Magnesia, pars Thessaliæ et pæninsula, a Pelio procurrens inter Onchestum fl. et Ossam, h. *Zagora,* xlii, 54; xliv, 11.

Magnetarches, summus Magnetum magistratus, xxxv, 31, 3. Cf. ibid. 39-43.

Magnetes in Thessalia pronuntiantur liberi, xxxiii, 32, 34. — eorum concilium Demetriade, xxxv, 31. — ad Magnetes legatorum Romanorum oratio, ib. — eos frustra tentat T. Quintius, 39. — Magnetes ad Sipylum resistunt Mithridati, lxxxi, 48.—Archelaum, fines suos vastantem, sauciant, urbemque suam fortiter defendunt, ibid.

Magni campi, locus Africæ propriæ, xxx, 8.

Magnopolis, urbs a Mithridate diruta, et a Pompeio, quod Romanos recepisset, refecta, et novo nomine donata, ciii, 21.

Mago, dux Pœnorum, cum clas-

se missus auxilio Romanis, XIII, 47. — speculatur consilia Pyrrhi, 48.

MAGO a Timoleonte ejicitur Syracusana urbe, XVI, 8.

MAGO, frater Hannibalis, XXI, 47. — prælio ad Trebiam in insidiis collocatur, 54. — in Cannensi pugna mediam aciem cum Hannibale tenet, XXII, 46. — res a fratre Hannibale gestas Carthaginiensibus exponit, XXIII, 11, 12. — annulos aureos, e digitis occisorum Romanorum detractos, in curiæ vestibulo effundi jubet, ib. — cum eo Hannonis disceptatio, 13. — mittitur in Hispaniam, 32. — vincitur ad Illiturgin a Romanis, 49. — mittitur ab Hasdrubale fratre ad conquisitionem militum, XXIV, 42. — Hasdrubali, Gisgonis filio, conjunctus, vincit P. Scipionem, XXV, 32, 34. — Hasdrubali fratri se jungit, 35. — ejus castra a Marcio capta, 39. — venit ex ulteriore Hispania cum Hasdrubale, Gisgonis filio, ad Hasdrubalem fratrem, XXVII, 20.—in fugam vertitur, XXVIII, 2. — delectum in Hispania cum Hasdrubale, Gisgonis filio, habet, et cum eo bellum instaurat, 12. — equestri prælio vincitur, 13. — it Gades, dissipaturque ejus exercitus, 16. — Gadibus ex fuga subsistit, 23. — jubetur a senatu Carthagin. classem, quam Gadibus haberet, in Italiam trajicere, 36. — a Gaditanis intra urbem non admittitur, 37. — ex minore Balearium insula in Italiam trajicit, 46. — capit Genuam, ibid. — Gallos et Ligures in concilium vocat, XXIX, 5. — vincitur a Romanis, XXX, 18.—femore transfixo vulneratur, ibid. — profugit in Liguriam, 19. — ex vulnere moritur, ibid.

MAGO, legatus Pœnorum ad Philippum, XXIII, 34.

MAGO, ex gente Barcina, cognatus Hannibalis, capitur, XXIII, 41.

MAGO, Pœnorum dux, Carthaginem novam tuetur, XXVI, 44.—se, arcem et præsidium Scipioni dedit, 46. — Romam mittitur cum quindecim captivis senatoribus, 51.

MAHARBAL, Himilconis filius, oppugnationi Sagunti præficitur ab Hannibale, proficiscente in Oretanos Carpetanosque, XXI, 12. — depopulatur sociorum populi Romani agros, 45. — persequitur Romanos a Trasimeno fugientes, XXII, 6.— præfectus equitum suadet Hannibali post cladem Romanorum ad Cannas, ut quam primum Romam petat, 51; XXIII, 18.

Majestas populi Rom. conservari jubetur in formulis fœderis, XXXVIII, 11, 3.

MALEA, promont. Laconicæ, h. *Capo S. Angelo* s. *Malio*, XXXI, 44, 47; XXXII, 16; XXXIV, 32; XXXVI, 42; XLII, 56.

MALEVENTUM, cui postea Beneventum nomen fuit, IX, 27; X, 15; XIV, 29. — quare Beneventum dictum? XV, 8.

MALIACUS sinus, hodie *Golfo di Zeiton*, inter Locros et Thessaliam, XXVII, 30; XXXI, 46; XXXII, 4, 32; XXXVI, 14.

MALICHUS, ex Judæorum principibus, centum talentis redimitur ab Hyrcano, CXXI, 10. — ab Herode trucidatur, 25.

MALIENSES in Hispania dedunt urbem suam Pompeio, LIV, 4.

MALIENSIS ager in Græcia, XLII, 40. Cf. XXXIII, 32, 6; XLI, 22, 4.

MALITIOSA silva in Sabinis, I, 30.

MALLEOLUS; vid. Poblicius.

Malleoli, ignita tela, XXXVIII, 6; XLII, 64.

CN. MALLIUS Maximus in petitione consulatus Q. Catulo præfertur,

LXVI, 55. — ejus et Q. Cæpionis discordia, LXVII, 1.—exercitus ejus deletur a Cimbris, 4, 5.

MALLOEA Perrhæbiæ, XXXI, 41; XXXVI, 13; XXXIX, 25.— vi capitur a Menippo, duce Antiochi, XXXVI, 10. — a Philippo, 13.—a Romanis, XLII, 67.

MALUGINENSIS; vid. Cornelius.

Malus in circo instabilis in signum Pollentiæ procidit, atque id dejicit, XXXIX, 7.—mali inclinantur in pugna navali, XXXVI, 44, 1.

MAMERCINUS; vid. Æmilius et Pinarius.

MAMERCUS Æmilius; vid. Æmilius.

MAMERTUM, oppidum Campaniæ aut Samnii aut Bruttiorum; unde

MAMERTINI, qui proditorie occupant Messanam, XII, 28,—vincuntur a Pyrrho, XIV, 16. — insidiis excipiunt Pyrrhum, 21, 22. — non exiguam Siciliæ partem tenent, XVI, 10. — mox amissis, quæ tenuerant, de ipsa urbe pugnant cum Hierone, ibid. — vincuntur ab eo, 16, 17. — eos eripit Hieroni Hannibalis dolus, 18.—iis est suspecta Pœnorum societas, 19. — arcessunt Romanos, ibid. — atque inde origo primi Punici belli, 20 et seqq.—eorum scelera, 31. — Mamertini in Sicilia Messanam occupasse memorantur, XXVIII, 28.

C. MAMILIUS Limetanus, tribun. plebis, rogationem fert de puniendis iis qui a Jugurtha corrupti fuissent, LXIV, 48.

C. MAMILIUS Vitulus, primus ex plebe curio maximus creatur, XXVII, 8. — prætor, XXVII, 35. — sortitur Siciliam, 36, 38. — legatus ad Philippum, XXX, 26. — pestilentia moritur, XLI, 21.

L. MAMILIUS, Tusculi dictator, auxilium fert Romanis, III, 18. — Romana civitate donatur, III, 29.

L. MAMILIUS Vitulus, cos. XV, 14.

OCT. MAMILIUS Tusculanus, ab Ulysse Deaque Circe oriundus, I, 49. — ei filiam nuptum dat Tarquinius Superbus, ibid. — ad eum exsulatum abit socer, II, 15.—concitat triginta populos adversus Rom. 18. — in pugna ad Regillum lacum vulneratur, 19.

Q. MAMILIUS Q. F. M. N. Vitulus, consul, XVI, 48. — ejus res gestæ, ibid. et seqq.

Q. MAMILIUS Turinus, ædilis plebis, XXVII, 36.—prætor creatur, XXVIII, 10.—sortitur jurisdictionem peregrinam, sed accipit Galliam, ibid.

MANASTABAL, Masinissæ filius, L, 18. — ei, ob Græcarum artium et justitiæ studium, a patre moriente judicia data, ib.—ejus filius Jugurtha, LXII, 2.

MANCÆUS, præfectus Tigranocertis, in ea urbe obsidetur a Sextilio, XCVIII, 35, 36. — ejus cum Græcis militibus discordia urbem Lucullo aperit, 51.

MANCINUS; vid. Hostilius.

MANDONIUS, XXII, 21. — frater Indibilis, Ilergetum reguli, XXVI, 49; XXVIII, 34. — ejus uxor capta flens ad pedes Scipionis procumbit obtestaturque, ut curam feminarum impensius custodibus commendaret, ibid. — Mandonius deficit ad Romanos, XXVII, 17. — ei conjux et liberi redduntur, ibid. — deficit et, concitatis popularibus, agros sociorum populi Romani depopulatur, XXVIII, 24. — magna pugna vincitur, 33.—petenti veniam ignoscit Scipio, 34. — deficit a Roman. sed comprehensus traditur ad supplicium, XXIX, 3.

MANDROPOLIS, oppid. Phrygiæ, XXXVIII, 15.

Manduria, Calabriæ oppidum in Sallentinis, hod. *Casalnuovo* vocatum, ad lacum qui dicitur hodie *Andoria*, a Q. Fabio consule vi capitur, xxvii, 15.

Manes, i, 20.—Manes Virginiæ, per tot domos ad petendas pœnas vagati, nullo relicto sonte tandem quieverunt, iii, 58, 12. — Manium placandorum ritus edocere debebat pontifex maximus, ib. — Diis Manibus Tellurique se devovet Decius, viii, 9.

Manicius prætor Prænestinus ex scriba, xxiii, 19. — statua ei Præneste in foro statuta, ibid.

C. Manilius, tribunus plebis, legem fert de libertinis, c, 1.—Pompeio Mithridaticum bellum mandat, 3. — apud Ciceronem postulatur, 7. — sed ejus judicium subito tumultu turbatur, 9.

L. Manilius, proconsul Galliæ Narbonensis, victus ab Hirtuleio quæstore Sertorii, pene solus fugit Ilerdam, xc, 29.

M'. Manilius P. F. P. N. consul, proficiscitur ad bellum Carthaginiensibus inferendum, xlix, 6. — oppugnat Carthaginem, 41.—contra Hasdrubalem proficiscitur, 49. — rem male gerit, 50, 51.

P. Manilius, cos. lxi, 49.

P. Manilius, legat. in Illyricum, xlv, 17.

Sex. Manilius in secessione militum cum M. Oppio summæ rerum præest, iii, 51.

Manipulus, i, 52; vii, 24.—leves vicenos milites, aliam turbam scutatorum habebat, viii, 8.

Manius, servus Barri, ab hero non præstitis promissis, patefacit incestum virginum vestalium, lxiii, 8.

Manliæ gentis decreto cautum, ne quis deinde M. Manlius vocetur, vi, 20.

Manliana imperia, iv, 29; viii, 7.

Manlianus saltus in Hispania, xl, 39.

Manlii Acidini, duo juvenes illustres, tribuni militum, xlii, 49.

Manlius Lentinus Ventiam capit, ciii, 37, 38.

A. Manlius (non C.) consul, ii, 54. — accusatur post consulatum, ib. — tribunus, ejus accusator, domi interficitur, ib.—legatus Athenas missus, legum causa, iii, 31. — decemvir creatur, 33.

A. Manlius, tribunus militum consulari potestate, iv, 61.—iterum, v, 8. — tertium, 16. — legatus auream crateram, donum Apollini, Delphos fert, 28.— a Liparensium piratis captus et dimissus, ib.

A. Manlius, tribunus militum, interficitur, xxvii, 27.

A. Manlius Capitolinus, tribun. militum consulari potestate, vi, 1. — iterum, 11. — tertium, 21. — quartum, 36. — frater M. Manlii Capitolini, cum eo vestem non mutat, 20.

A. Manlius Torquatus Atticus, censor, xix, 38. — consul, 49. — consul iterum, 62. — triumphat de Faliscis, 67.

A. Manlius Torquatus, prætor creatus, xlv, 14. — sortitur Sardiniam, sed in provinciam ire nequiit, exercendis judiciis ex senatusconsulto retentus, 16.

A. Manlius A. F. T. N. Torquatus, cos. xlvi, 13.

A. Manlius Vulso, consul, xl, 59. — male rem gerit adversus Istros, xli, 6, 7, 8, 10.

A. Manlius, vir prætorius, legatus Marii, lxvi, 8. — legatus ad Bocchum, 30.

C. Manlius, consul, ii, 54; vid. supra A. Manlius.

C. Manlius, tribunus militum

consulari potestate, VI, 30.— male rem gerit, ib.

C. MANLIUS, socius Catilinariæ conjurationis, arma capit, CII, 78. — a senatu hostis judicatur, 86. — occiditur in pugna, CIII, 7.

CN. MANLIUS, consul, II, 43. — in prælio occiditur, 47.

CN. MANLIUS, consul, VII, 12.— Tiburtes ad mœnia Romæ vincit, ibid. — secundum consul, 26.—adversus Faliscos proficiscitur, ib. — legem de vicesima manumissorum in castris fert, ibid. — interrex, 17. — censor, 22.—magister equitum, ibid. 28.

CN. MANLIUS Mancinus, tribun. plebis, petulantibus dictis proscindit Metellum, LXV, 53.

CN. MANLIUS, prætor adversus Spartacum, fugitivorum ducem, male pugnat, XCVI, 22.

CN. MANLIUS Vulso, ædilis curulis, XXXIII, 25.—creatur prætor, 42. — sortitur Siciliam provinciam, 43. — coloniæ deducendæ triumvir, XXXIV, 53; XXXV, 9. — cos. XXXVII, 47. — suscipit bellum adversus Gallogræcos, XXXVIII, 12. — ejus iter ab Epheso ad Tolistoboiorum fines, 12-15. — ejus ad milit. oratio, 17. — aggreditur Tolistoboios, Olympum montem insidentes, 20. — capit eorum castra, 23. — res ejus gestæ adversus Tectosagos et Trocmos, 24-27. — ad eum legationes Asiæ, 37. — it in Pamphyliam, ib. — fœdus facit cum Antiocho, 38. — res regum et urbium componit, 39. — trajicit in Thraciam, 40.—eum invadunt Thraces, et partem prædæ abigunt, ibid. — in Thessaliam traducit exercitum, et Apolloniæ hibernat, 41. — petit triumphum, 44. — legati ipsius contradicunt, ibid. et 45, 46. — se defendit, 47. — triumphus ei decernitur, 50. — de Gallis Asiaticis triumphat, XXXIX, 6. — petit censuram, 40.—luxuriam peregrinam ejusque instrumenta primus in Urbem invexit, XXXIX, 6.

L. MANLIUS Imperiosus, clavi figendi causa dictator dictus, VII, 3. —delectum habere conatur frustra, ib.— ob delectum acerbius habitum ei dies a M. Pomponio, tribun. plebis, dicta, 4. — ejus crudelitas in filium, et filii generosum factum, ibid. et 5. — Manlio remissa causæ dictio, ib.

L. MANLIUS, prætor, in Galliam mittitur, XXI, 17. — ejus exercitus cæditur a Boiis, 25. — Concordiæ ædem voverat, XXII, 33; XXIII, 21. — petit consulatum, XXII, 35.

L. MANLIUS, quod legatos Carthaginienses pulsasset, per fetiales traditur legatis, et avehitur Carthaginem, XXXVIII, 42.

L. MANLIUS, quæstor, XLV, 13.

L. MANLIUS Acidinus, prætor, XXVI, 23. — urbanus, XXVII, 4. — legatus trans mare missus, XXVII, 35. — præest exercitui ad Narniam, XXVII, 43, 50. — ei Hispania provincia traditur a Scipione, XXVIII, 38. — ejus in Hispania res gestæ, XXIX, 2, 3.—ei prorogatur imperium 13. — prohibetur a Tribuno plebis, M. Porcio Læca, ne ovans Urbem iniret, quum ab senatu impetrasset, XXXII, 7.

L. MANLIUS Acidinus, creatus prætor, sortitur Hispaniam citeriorem, XXXVIII, 35. — cum Celtiberis confligit, XXXIX, 21. — impetrat ovationem, 29.—legatus in Galliam Transalpinam, 54. — triumvir coloniæ Aquileiam deducendæ, 55 et XL, 34. — consul cum Q. Fulvio Flacco, fratre germano, XL, 43.

L. MANLIUS Capitolinus, tribun. militum consulari potestate, IV, 42.

L. Manlius Torquatus, legatus, x, 26.

L. Manlius Torquatus, pontifex, moritur, xxx, 39.

L. Manlius L. F. Torquatus, consul, ci, 23. — quum P. Sullam ambitus reum peregisset et damnasset, 21.

L. Manlius Torquatus, prætor, cum sex cohortibus discedit Alba, cix, 68. — Orici portas aperit Cæsari, cxi, 10.

L. Manlius A. F. P. N. Vulso Longus, consul, xviii, 1. — cum Regulo collega vincit pugna navali Carthaginienses, ib. 2-9. — trajicit in Africam, 11. — redit Romam cum classe ingenti præda onusta, et triumphat, 13.

L. Manlius Vulso, præt. xxxii, 27. — sortitur Siciliam, 28.— consulis Cn. Manlii frater, xxxviii, 20.

M. Manlius, tribunus militum consulari potestate, iv, 44.

M. Manlius, cui Capitolino fuit cognomen, creatur consul, v, 31. — facit ludos magnos, ibid. — ingreditur Urbem ovans, ib.—servat arcem Romanam, 47. — interrex, vi, 5.— pravæ ejus adversus Patres molitiones, 11. — seditionem movet, 14, 15.—mittitur in carcerem, 16. — e carcere quare eductus? 17. — ejus seditio renovatur, 18. — advocata domum plebe, invehitur in Patres, et de regno incipit agere, ibid. — tribuni plebis sese adversus eum jungunt senatui, 19.—ei dies dicitur, 20. — ejus defensio, ib. — damnatus, de saxo Tarpeio dejicitur, ib. — ei mortuo adjectæ notæ, ibid.

P. Manlius, tribunus militum consulari potestate, vi, 30.—ei sine sorte, extra ordinem, Volsci provincia data, ib. — male rem gerit, ib. — creatur dictator, 38.

P. Manlius triumvir Epulo factus, xxxiii, 42.—creatur prætor, ibid. — in Hispaniam citeriorem adjutor consuli datur, 43. — vincit Turdetanos, xxxiv, 17. — prætor iterum, xxxix, 56. — sortitur Hispaniam ulteriorem, xl, 1. — quid rerum ibi gesserit? 16, 34. — moritur, 42.

P. Manlius Vulso, prætor, xxvi, 23. — Sardiniam obtinet, xxvii, 6, 7.

T. Manlius L. F. a patre rus relegatus, vii, 4. — generosum et pium T. Manlii factum, 5.—tribun. militum suffragio populi creatur, ibid. — pugnat cum Gallo, quem vincit, 10. — quare dictus Torquatus? ibid.—donatur a dictatore corona aurea, ibid.—dicitur dictator, 19. — iterum, 26. — consul, 27.— secundum consul, 28. — tertium cos. viii, 3. — ejus ad legati Latini superbam orationem responsio, 5. — proficiscitur ad bellum, 6. — filium securi percutit, 7.—in pugna adversus Latinos virtute consilioque egregius, 10. — redit Romam, cui seniores tantum obviam iverunt, juventute eum exsecrante, 12.

T. Manlius Torquatus, consul, x, 9.—ex equo lapsus moritur, 11.

T. Manlius Torquatus, consul, xx, 13. — triumphat de Sardis, 14. — eo consule, Jani ædes clausa, ib. Conf. i, 19. — censor vitio factus abdicat, xx, 21. — consul iterum, 45. — bis consul censorque, xxiii, 34; xxv, 5. — censet non redimendos esse captivos Cannenses, xxii, 60. — nec Latinos in Patres legendos, xxiii, 22. — mittitur cum imperio in Sardiniam, xxiii, 34. — Sardos domat, 40, 41.—pontificatum maximum petit frustra, xxv, 5. — recusat consulatum, xxvi, 22.— comitiorum et ludorum faciendo-

rum causa dicitur dictator, xxvii, 33. — ludos facit et lustrum vovet, ibid.

T. Manlius Torquatus, prætor, xliii, 4. — pontifex legitur, 13.— consul, xlvi, 5. — legatus, xlvi, 33. — ut se a Cypro abstineat, monet Ptolemæum, xlvii, 4.—ejus in filium severitas, liv, 9.

Mannus, servus Campanorum Calaviorum, indicat incendium Romæ fraude Campanorum factum, xxvi, 27.—ei libertas data et viginti millia æris, ibid.

Mantua, oppid. Galliæ Transpad. h. *Mantua*, xxiv, 10.

Manubiæ, x, 46; xxxvi, 36, 1.— de manubiis ædes Fortis Fortunæ facta, x, 46.

Manumitti poterat apud omnes magistratus majores xli, 9.—manumissi raso capite calvi capiebant pileum, xxiv, 16, 9.—lex de vicesima manumissorum in castris a Cn. Manlio, consule, lata, vii, 16.

Manus ad digitos usque involutæ in re divina Fidei faciunda, i, 21. — præcisæ speculatoribus deprehensis, xxii, 33; xxvi, 12.—religiose admotæ Deorum signis, v, 22. — manibus ad cælum sublatis, precatur M. Furius Camillus, v, 21.— ad cælum porrectis, M. Curtius se devovet, vii, 6. — manus ferreæ ad naves sistendas aut comprehendendas, xxiv, 34; xxvi, 39. Conf. et xxxvi, 44.

Mapalia Massyliorum, xxix, 31; xxx, 3 extr.

C. Marcelli, pater et filius, conjurationis Catilinariæ socii, opprimuntur, ciii, 9.

C. Claudius C. F. Marcellus, consul, spernit oblatam a Cæsare pecuniam, cix, 2.—impugnat Curionem, 21. — jubet Pompeium bellare contra Cæsarem, 25.

C. Claudius M. F. M. N. Marcellus, consul, cix, 29.

C. Marcellus, præfectus a Pompeio Rhodiis navibus, cxi, 2.

C. Marcellus, prior Octaviæ maritus, cxxvii, 24.

M. Claudius Marcellus, cos. viii, 18. — dictator, 23.

M. Claudius Marcellus, cos. xi, 24.

M. Claudius Marcellus, consul, xx, 51. — ejus pugna ad Clastidium et spolia opima et triumphus, 52 - 55. — prætor creatus, obtinet Siciliam, xxii, 35. — post pugnam Cannensem, quum classi, ad Ostiam stanti, præesset, mittitur ad reliquias exercitus a consule accipiendas, 57. — Nolam magnis itineribus pervenit, xxiii, 14. — Hannibalem vincit, 16. — supplicium de proditoribus sumit, 17. — creatus consul secundum, quum augures vitio creatum pronuntiavissent, abdicat, 31. — proconsul copias educit in aciem contra Hannibalem, 44. — hortatur suos, 45. — Pœnos in castra compellit, 46. — ad eum equites Hispani et Numidæ transfugiunt, ib.—tertium consul absens creatur, xxiv, 9.—ei Sicilia provincia decreta, 21. — Leontinorum urbem capit, 30. — oppugnat Syracusas, 33. — capit alias urbes, 35. — fundit Syracusanos, 36. — capit Syracusas, xxv, 23, 24. — Marcelli lacrimæ, captis Syracusis, ibid. — castigat Syracusanos, 31. — spoliat Syracusas, 40. — componit res Siculorum, ib. — patronus Siculorum, xxv, 29, 6.— vincit Pænos, 41. — ex Sicilia redux, petit triumphum, xxvi, 21. — Urbem ovans ingreditur post triumphum in Albano monte, ibid. — quartum consul, 22. — Siculi eum accusant in senatu, 30. —

purgat se, 31. — de ea re senatusconsultum, 32. — cum Hannibale dubio Marte pugnat, XXVII, 2. — Hannibali ad Canusium occurrit, 12. — æquo Marte pugnat cum Hannibale, ibid. — postero die, iterum lacessens Hannibalem, vincitur, ib. — increpat exercitum, 13. — vincit Pœnos, 14. — accusatur a tribuno plebis, 20. — absolvitur et quintum consul creatur, 21. — ædes Honoris et Virtutis ædificat, 25. — insidiis exceptus perit, 26, 27. — varia de ejus morte fama, ibid. — sepelitur ab Hannibale, 28. — ejus annulo potitus Hannibal frustra dolum Salapitanis nectit, ib. — augur fuerat Marcellus, 36.

M. Claudius Marcellus, consul. filius, tribunus militum, XXVII, 26. — vulneratur, 27. — Venusiam abducit cæsi patris exercitum, 29. — ædem Virtutis, septimo decimo anno, postquam a patre ejus primo consulatu vota in Gallia fuerat, ad portam Capenam dedicat, XXIX, 11. — tribunus plebis, XXIX, 20. — ædilis curulis, XXXI, 50. — prætor, XXXII, 7. — ei Sicilia sorte obvenit, 8, 27. — consul creatur, XXXIII, 24. — triumphat de Insubribus et Comensibus, 37. — pontifex, 42. — legatus Carthaginem missus, 47. — legatus in exercitu, XXXV, 5, 7. — Censor, XXXVII, 58. — lustrum condit, XXXVIII, 36. — pontifex moritur, XLI, 13.

M. Claudius Marcellus, prætor, sortitur jurisdictionem urbanam, XXXVIII, 35. — ejus jussu, qui pulsarant legatos Carthaginienses, iis traduntur, 42. — creatur cos. XXXIX, 45. — ejus res gestæ, 54, 55. — legatus, XLII, 5, 6. — decemvir sacrorum moritur, XLIV, 18.

M. Claudius Marcellus, prætor, XXXIX, 23.

M. Claudius Marcellus pontif. XLI, 13. — tribunus plebis, XLII, 32. — prætor, XLIII, 11. — sortitur Hispaniam, 15. — jubetnr delectum agere, 14. — consul creatur, XLV, 44. — triumphat, XLVI, 5. — iterum consul, XLVII, 24. — tertium, XLVIII, 2. — ejus res gestæ in Hispania, 4-6. — Cordubam ædificat, 6. — bellum parat, 13, 14. — pacem cum Celtiberis facit, 18. — legatus ad Masinissam, naufragio perit, L, 25.

M. Claudius Marcellus, cos. CVIII, 11. — ejus actiones contra Cæsarem, 30. — jura Novocomensis coloniæ proterit, 31. — reditus ei a Cæsare conceditur, CXV, 32. — interficitur a Magio, ibid. — de eo Bruti testimonium, 33.

M. Claudius Marcellus, Octaviæ sororis Augusti filius, ducit uxorem Juliam, CXXXV, 18. — moritur, 27. — luctus ob ejus mortem, 28. — theatrum ejus nomine insignitum, ibid.

Marcia rogatio, XLII, 21.

Marcia, uxor M. Reguli, XVIII, 64. — senatus ei nobiles captivos dedit, 66. — ejus sævitia in eos a magistratibus coercita, ib.

Marcia, virgo vestalis, incesti accusata, primo absolvitur, LXIII, 7, 8. — deinde damnatur, 11.

Marcia, uxor Catonis, Q. Hortensio velut usuraria conceditur, CXIV, 58.

Marcius clipeus, XXV, 39.

Marcius saltus, XXXIX, 20.

Marcius, illustris vates, ejusque carmina, XXV, 12. — prædixit Cannensem cladem, ib. — alterum ejus vaticinium, ibid.

Marcius, unus e ducibus Carbonianis, LXXXVIII, 4.

C. Marcius, adolescens consilio et manu promptus, II, 53. — ejus maxime opera capti Corioli, ib. —

inde ei cognomen Coriolano, ibid. — ejus odium in tribunitiam potestatem et atrox sententia, 34. — die dicta damnatus in Volscos exsulatum abit, 35. — dolus ejus ad concitandos Volscos, ibid. et 37.— imperator Volscorum legitur, 39. —res ejus gestæ adversus Romanos, ib. — variæ ad eum legationes, ib. — a matre victus discedit ex agro Romano, 40. — ejus mors, ib.

C. Marcius, trib. plebis, diem dicit Q. Fabio, quod legatus in Gallos contra jus gentium pugnasset, vi, 1.

C. Marcius Rutilus, cons. victis Privernatibus, triumphat, vii, 16. — primus de plebe dictator, victis Etruscis, jussu populi, sine auctoritate Patrum, triumphat, vii, 17. — consul iterum, 21. — primus de plebe censor, 22. — tertium consul, 28. — quartum cons. conjurationis militaris vires arte spargit et dissipat, 38, 39.

C. Marcius, tribunus plebis, ix, 30.—ejus et L. Atilii de militaribus imperiis rogatio, ibid.

C. Marcius, augur, x, 9.

C. Marcius Rutilus, consul, ix, 33. — capit Allifas de Samnitibus, 38. — vulneratur in prælio cum Samnitibus, ib.—pontifex creatur, x, 9. — censor, lustrum condit, 47. —censor, iterum creatus auctor est populo sanciendæ legis, qua caveretur, ne quis iterum censor fieret, xv, 17. — lustrum condit, xvi, 40.

C. Marcius C. F. C. N. Censorinus, consul, cxl, 15.

C. Marcius Figulus creatus prætor, xliii, 11 — sortitur classem, 17. — trajicit in Græciam, xliv, 1. — cum classe in Macedoniam contendit, 2. — Thessalonicam frustra oppugnat, 10, 13. — cos. abdicat, xlvi, 27, 28. — iterum consul, in Dalmatiam mittitur, xlvii, 22. — Delminium incendit et capit, 23.

C. Marcius Ruffus, legatus M. Crassi, xcvii, 3, 4.

L. Marcius, legatus Pontinii, ciii, 39.

L. Marcius Censorinus, ædilis curulis, xlvii, 1. — cos. ad bellum proficiscitur Carthaginiensibus inferendum, xlix, 6. — legatis Pœnorum respondet, 14 et 24. — oppugnat Carthaginem, 41. — machinas ædificat, 42.—Ægymurum insulam in potestatem redigit, 44.—censor, li, 38.

L. Marcius L. F. Censorinus, prætor ad Antonium proficiscitur, cxviii, 20. — consul, triumphat ex Macedonia, cxxvii, 33.

L. Marcii Philippi tribunatus et seditiosum dictum, lxvii, 28. — in petitione consulatus repulsam fert, lxx, 33. — fit consul, lxxi, 1. — adversatur M. Druso, 22. — reus factus erat ambitus a Cæpione, 24. — a Druso, obtorta gula, in carcerem rapitur, 26. — offendit senatum, 31. — ejus cum L. Crasso contentio, 32. — struit perniciem Druso, 33, 34.—eo referente, quidquid legum tulerat Drusus, uno SCto tollitur, 37. — dicit pro Pompeio, lxxxii, 24. — ejus censura, 59. — ejus sententia contra Lepidum, xc, 13. — censet Pompeium mittendum esse in Hispaniam, non pro consule, sed pro consulibus, xci, 1.

L. Marcius Philippus, legatus Sullæ, Q. Antonio occiso, occupat Sardiniam, lxxxvi, 4.

L. Marcius Philippus, consul, civ, 77. — vitricus Octaviani Cæsaris, cxvii, 13. — legatus a senatu ad Antonium, cxviii, 13.

L. Marcius septimus, eques Romanus, Scipionibus occisis, dux a

militibus eligitur, xxv, 37.—hortatur suos ad oppugnanda hostium castra, 38. — bina castra hostium capit, 39. — flamma ei concionanti fusa dicitur e capite, ib.—scribens senatui, se proprætorem nuncupat, unde multorum offenduntur animi, xxvi, 2. — a Scipione magno in honore habetur, 19. — cornu in pugna sinistro præest, xxviii, 14. — Tarracone ad præsidium Hispaniæ relinquitur, xxviii, 17. — ad oppugnandum Castulonem mittitur, xxviii, 19.—capit Astapam urbem, 22, 34, 35; xxxii, 2.

M. Marcius, rex sacrorum, moritur, xxvii, 6.

M. Marcius, tribunus militum secundæ legionis, interficitur in prælio cum Boiis, xxxv, 5.

M. Marcius Ralla, creatus prætor, xxix, 11.—sortitur jurisdictionem urbanam, 13. — cum legatis Carthaginiensibus mittitur a Scipione Romam, xxx, 38.

M. Marcius Sermo, tribun. plebis, xlii, 21.

Numa Marcius, Marci F. pontifex a Numa Pompilio ex Patribus lectus, i, 20.

P. Marcius Rex, legatus, xliii, 1.

Q. Marcius Tremulus cos. creatur, ix, 42.—ejus res egregie gestæ, 43. — triumphat, ibid. — ei statua equestris in foro ante templum Castoris decreta, ib.—consul iterum, xi, 23.

Q. Marcius Philippus, consul, xii, 9. — ex Etruria rebus prospere gestis reversus, triumphat, 20.

Q. Marcius Philippus, magister equitum, xvi, 48.

Q. Marcius Philippus creatur prætor et sortitur Siciliam, xxxviii, 35. — consul, xxxix, 6. — ei et collegæ mandatur quæstio de Bacchanalibus, 14. — post quæstiones perfectas in Ligures Apuanos proficiscitur, 20. — circumvenitur a Liguribus, ibid. — ab ejus nomine saltus Marcius appellatus, ibid. — legatus ad res Macedoniæ Græciæque visendas, xxxix, 48; xl, 2, 3. —decemvir sacrorum, xl, 42; xli, 21. — legatus in Græciam mittitur, xlii, 37. — ejus colloquium petit Perseus, 38.—congrediuntur, transgresso amnem Perseo, qui et obsides dedit, 39. — Marcii ad regem oratio, 40. — persuadet Perseo, ut mittat legatos Romam, 43. — redit Romam, 44. — gloriatur, decepto per inducias et spem pacis rege: quod quidem seniores Patrum vehementer improbant, 47. — consul iterum, xliii, 11. — trajicit in Græciam, xliv, 1.—ejus ad milites oratio, ibid. — contendit in Macedoniam, 2 et seqq. — Dium venit, 7. — laborat inopia, ibid. — ejus literæ ex Macedonia Romam missæ, 16. — censor horologium diligentius ordinatum in publico ponit, xlvi, 17.

Q. Marcius, Marcii Philippi consulis filius, xliv, 3.

Q. Marcius Ralla, duumvir ædibus dedicandis creatus, xxxiv, 53; xxxv, 41.

Q. Marcius Rex, tribun. plebis, xxxiii, 25.

Q. Marcius Rex creatur consul, lxii, 1. — amittit unicum filium, 5. — ejus constantia, ibid. — bello petit Stœnos, feram Ligurum nationem, 6. — de iis triumphat, 24.

Q. Marcius Rex, consul, mortuo L. Metello collega et eo qui collegæ suffectus fuerat, solus consulatum gerit, xcviii, 67.

Q. Marcius Scylla, trib. plebis, xlii, 21.

Q. Marcius Crispus obsidet Bassum Apameæ, cxxi, 4. — tradit

copias Cassio, 9.—dimittitur a Cassio, 11.

Marcium (ad) locus, non procul a Lanuvio, vi, 2.

Marcolica, nobilis urbs Hispaniæ, capitur ab M. Marcello, xlv, 4.

Marcomannorum sedes, civ, 19.

Marci preces pro Barbula, Antonii duce, cxxxiii, 17.

Mare Hadriaticum, seu Adriaticum, v, 33; xi, 21; xl, 21; xliv, 31; xlv, 14. — Ægæum, xxxvi, 43; xliv, 28.—Etruscum, xl, 41. — Inferum, v, 33; xxii, 1; xxiii, 38. — Ionium, xiii, 35; xxiii, 33; xlii, 48.—Macedonicum, xliv, 11. — Pamphylium, xxxviii, 13. — Ponticum, xl, 21. — Rubrum, sinus Persicus et Arabicus, xxxvi, 17; xlii, 52; xlv, 9, 3.—Siculum, xiii, 35; xxxiii, 17. — Superum, v, 33; vii, 26; xxiii, 38; xlv, 2. Toronaicum, xliv, 11. — Tuscum, xxvi, 19. — Tyrrhenum, v, 33.

Marene, regio Thraciæ, ab Eumene Corragum præfecto et Atlesbi capitur, xlii, 67.

Mariani muli, pro *præstantissimis*, ut dici cœperit, lvii, 17.

Maricæ, lucus ad flumen Lirim, xxvii, 37.

Maritimi coloni; vid. Coloni.

Maritimus circus; vid. Circus.

Marius Alfius Medixtuticus apud Campanos, xxiii, 35. — in pugna occiditur, ibid.

Marius Blosius, prætor Campan. concione advocata edicit, ut frequentes cum conjugibus ac liberis obviam irent Hannibali, xxiii, 7.

Marius Egnatius, a rebellantibus Samnitibus prætor creatur, lxxii, 9.—proditione intercipit Venafrum oppidum, lxxiii, 21. — fundit L. Jul. Cæsarem cos. 57. — occiditur a C. Cosconio, lxxv, 21.

Marius Statilius præfectus, cum turma Lucana exploratum missus, detegit insidias Hannibalis, xxii, 42.

C. Marius stipendia meret in bello Numantino, lvii, 17. — honorifico Scipionis testimonio excitatur, 18. — faventibus Metellis, tribunatum adipiscitur, lxi, 78. — ejus certamen cum Patribus, 79. — senatum cogit sibi cedere, 80. — collegæ frumentariam legem ferenti resistit, 81.— in petitione ædilitatis duplicem repulsam fert uno die, lxii, 23. — de ambitu postulatur, 24. — vix evadit ambustus, ib. — ejus spiritus, 25. — prætura ejus obscura, 26. — ex prætura Hispaniam ulteriorem sortitus, provinciam purgat a latrociniis, 56. — Lusitanos pacat, 57. — legatus in Numidiam, lxiv, 57.—pugnat cum Jugurtha, lxv, 24. — strenuam navat operam in oppugnatione Zamæ, 25-27. — ejus malignitas, 29, 35. — et inimicitiæ cum Metello, 36. — ejus virtutes militares, 37. — ad consulatum adspirat, 38. — incitat Gaudam, Masinissæ nepotem, adversus Metellum, 40, 41, 42. — dimittitur a Metello, 51. — sacrificanti læta omnia promittit haruspex ibid.—criminatur Metellum Romæ, 52. — impetrat consulatum, 53. — ei Numidia decernitur, 55. — exagitat nobilitatem, lxvi, 8.—scribit milites humillimos, 9. — Capsam urbem in potestatem redigit, 18, 20. — casus Mario viam ostendit Mulucha potiendi, 21.—fundit Bocchum et Jugurtham, 29. — legatio Bocchi ad Marium, 32 - 34. — discordiarum inter Marium et Sullam origo, 53 - 55. — solutus legibus, creatur secundum cos. lxvii, 14, 15. — triumphat, 18.—triumphali veste in senatum venit, 21.—ferreo annulo ad tertium usque consulatum

usus est, ibid. — causa continuandorum ei consulatuum, 23. — militum tribuni, a quo de stupro appellatus fuerat, interfectorem absolvit et corona donat, 24, 25. — tertium cos. 46. — quartum, LXVIII, 2. — contra Cimbros bellum parat, ib. — explorat animos Ligurum, 3. — castra ad Isaræ et Rhodani confluentes munit, 4. — Rhodani navigationem commodiorem efficit, 5. — non facit hosti copiam pugnandi, 6. — sagam habet in castris, 7. — provocatur a quodam Teutono, 12. — ad Aquas Sextias pugnare statuit, 15. — primum prælium, 16-19. — hostem insomnem tenet suis quiescentibus, 20. — iis insidias ponit, 21. — Teutonos cædit, eosque delet, 22-24. — præda donata imperatori, 25. — ejus ad milites oratio, 26. — vili pretio prædam vendit, 29. — quintum cos. creatur, 30. — arma hostilia cremat, 32. — differt triumphum, 33. — venit Romam, 52. — ejus exercitus Catuli copiis adversus Cimbros jungitur, 54. — Cimbrorum legatos ludibrio habet, 56, 57. — ejus inventum, ne pila remitti possint, 58. — ejus acies, 60. — cædit Cimbros, 62-65. — ad eum Cimbrorum uxores legationem mittunt, 66. — Catuli major, quam Marii, opera in Cimbrico prælio, 73. — ex quo tamen Marius totam prope gloriam reportat, 74. — triumphat, 75. — contemnit elegantiam, 78. — turbat omnia Romæ, LXIX, 1. — per tribus divisa pecunia, sextum cos. creatur, 7. — ejus et Apuleii Saturnini conspiratio, 9. — et turpis vafrities, 13. — ejus et Metelli dispar ingenium, 14. — scelerum Apulei est concitator et vindex, 21. — Marii veteratorium facinus, 22. — instituit reprimere Apuleium, 26. — Mario se dedit Apuleius obsessus in Capitolio, 28. — Metellum ab exsilio revocatum, videre gravatur Marius, 62. — simultas Marium inter et Sullam ad tempus obruta, LXXI, 29. — legatus cum P. Rutilio cos. copias dividit, LXXIII, 29. — occupat castra sociorum Italicorum, 31. — exercitum dividit cum Cæpione, 34. — profligat Marsos, 60. — detrectat pugnam, 63. — de hac re ejus dictum, ibid. — cum Marsis dubio marte pugnat, LXXIV, 4. — per causam valetudinis abdicat se imperio, 5. — Sulpicium trib. pl. instigat ut ademptum Sullæ bellum adversus Mithridatem sibi decernat, LXXVII, 1, 2, 12. — occidit amicos Sullæ, 17. — vincitur a Sulla in urbe, 24, 25. — a senatu hostis judicatur, ejusque bona publicantur, 28. — fugit ex urbe, ibid. — ejus errores et miseriæ, 31, 32. — hortatur comites, et ostentum sibi oblatum narrat, 33. — a præternavigantibus suscipitur, 34. — deinde relinquitur expositus, 35. — capitur in palude, 36. — benevole tractatur a Fannia, 37. — stolido omini confidit, 38. — ad eum missus Cimber fugit, 39. — dimittitur Marius, 40. — navigat in Africam, 41. — in Carthaginiensem agrum transit, 42. — ad eum redit filius, 43, 44. — in Italiam ad Cinnam, urbi bellum inferentem, venit, LXXIX, 27 et seqq. — a Cinna proconsul vocatur, 45. — Ostiam expugnat et diripit, 47. — ejus partibus accedunt Samnites, LXXX, 3. — ab Ap. Claudio in urbem intromissus, repellitur, 4. — colonias circa Romam occupat, 8. — in urbem venire rogatur, 24. — minax ejus ingressus, 25. — et crudelis oratio, 29. — insignes viros trucidari jubet, 38-42. — a Cinna consul septimum creatur, 46. — ejus

mors, 47. — ejusque elogium, 48.

C. Marius C. F. in suspicionem venit oblatæ L. Porcio cos. necis, lxxv, 20.— ejus periculum, lxxvii, 29. — in Africam fugit, 30. — evadit dolos Numidarum, 43. — post multos errores ad patrem redit, 44. — sua manu occidit tribunum plebis, lxxx, 46. — ante ætatem per vim cos. creatur, lxxxvi, 1.— tollit multos principes Sullanæ factionis, 5, 6. — ad pugnam provocat Sullam, lxxxvii, 1. — victus fugit Præneste, 4. — ibique obsidetur, 7. — eruptionem tentans, a Sulla repellitur, 20. — Præneste dedito, sibi consciscit necem, lxxxviii, 31.

M. Marius Gratidianus, prætor, de probandis denariis fert legem, lxxxii, 23. — per omnes vicos ei statuæ et ad eas thus et cerei ponuntur, ibid. — crudelissime excarnificatur a Sulla, lxxxviii, 29.

Maronea, opp. Samnii, xxvii, 1.

Maronea, urbs Thraciæ, expugnatur a Philippo, xxxi, 16; xlv, 29. — Antiochi præsidium inde deducitur, xxxvii, 60; xxxix, 24; xliii, 9.

Maronitæ in Thracia, xxxi, 31; xxxvii, 33-60. — Maronitarum vicus Sare appellatus, xxxviii, 41. — Maronitarum exsules veniunt Romam, xxxix, 24. — eorum legati queruntur de Philippo, 27. — crudeliter cæduntur a Philippo, 34.

Marrucini, populi Italiæ propr. ad Aternum fl. hod. *Pescara*, quorum oppida fuere Teate et Aternum, hod. *Chieti* et *Pescara*, viii, 29; xxiv, 11; xxvi, 11. — oratores Romam mittunt, pacem petentes, ix, 45. — iis fœdus datur, ibid. — devastantur ab Hannibale, xxii, 9. — multos voluntarios dant Scipioni in classem, xxviii, 45. — deficiunt a Romanis, lxxii, 8. — cæduntur a Sulpicio, lxxvi, 1.

Marrucinus ager, xxvii, 43.

Mars, conditor et parens populi Romani, dictus Gradivus, i, 20; ii, 45. — ei duodecim Salii a Numa Pompilio lecti, i, 20. — Pater, viii, 9. — creditus in obsidione Thurinæ urbis scalas muris attulisse, xii, 6. — Martis ædes, Gallico bello vota, dedicatur a T. Quintio duumviro, vi, 5. — ædes extra portam Capenam, ad quam omnes armati convenire jussi, vii, 23; x, 23, 27. — ara, xxxv, 10. — ad eam censores, statim inito magistratu, sellis curulibus considere, mos erat, xl, 45. — hasta, xxiv, 10. — silex, x, 47. — lacus in agro Crustumino, xli, 9. — signum Appia via ad simulacra luporum, xxii, 10. — Marti flamen a Numa assignatus, i, 20. — piaculum faciendum suovetaurilibus, viii, 10. — supplicatio habita, xii, 6. — bos albus opimus immolatus a Decio, vii, 37. — lectisternium habitum, xxii, 10. — spolia hostium dicata, xlv, 33. — Martem Romuli et Remi patrem nuncupat Rhea Silvia, i, 4.

Martius campus, i, 44. — fuit ager Tarquiniorum, post eos expulsos consecratus Marti, ii, 5; vi, 20.

Martialis flamen; vid. Flamen.

Marsi in Italia propria, ad Fucinum lacum, in hod. *Abruzzo* ulteriore, viii, 6; xxvi, 11. — deficiunt, ix, 41. — oratores, pacem petentes, Romam mittunt, 45. — iis fœdus datur, ibid. — rebellant, vincuntur et mulctantur, x, 3. — devastantur ab Hannibale, xxii, 9. — dant Scipioni multos voluntarios in classem, xxviii, 45. — Marsorum cohors, xxxiii, 36. — primi Italicorum populorum bellum sumunt

adversus Romanos, LXXII, 5; vid. et 8. — celebrata eorum fortitudo, adeo ut, ad illa usque tempora, neque de Marsis Romæ, neque sine Marsis triumphatum esse opinio tenuerit, 37. — profligantur a Mario, LXXIII, 60. — fugientes cæduntur a Sulla, 61. — eos etiam cædit Cn. Pompeius, LXXIV, 18. — eorum aliquot millia frigoribus pereunt, 19, 20. — Marsi pacem petunt, LXXVI, 2.

MARSICUM bellum, LXXII, 5.

MARSYAS, amnis Phrygiæ magnæ ad Celenas, haud procul a Mæandri fontibus oritur, et in Mæandrum cadit, XXXVIII, 13.

MARTHA, saga, sacrorumque magistra, in castris C. Marii, LXVIII, 7. — lecticæ imposita cum veneratione circumfertur, 8.

MARTIÆ Calendæ, XXXVIII, 42. — ante diem duodecim. Calendas Martias comitia fuerunt consulibus rogandis, XXXVIII, 42; XLII, 28. — Martiis Idibus magistratus initus, XXII, 1; XXIII, 30; XXVI, 1, 26; XXVII, 7; XXXI, 5; XXXII, 1; XXXVIII, 35; XXXIX, 45; XL, 35; XLII, 22; XLIV, 16. — Cæsar occisus, CXVI, 45, 48 et seqq.

MASÆSYLI, altera Numidiæ pars, cujus rex fuit Syphax, XXIV, 48; XXVIII, 17; XXIX, 32.

MASGABA, Masinissæ filius, proficiscitur Romam, XLV, 13. — ei obviam mittitur L. Manlius quæstor, qui eum Romam publico sumptu perduceret, ibid. — ejus in senatu oratio, ibid. — ei dantur munera, 14.

MASINISSA, al. Masanissa (v. ad XXI, 29, 6), filius Galæ, regis Numidarum Massylorum, vincit Syphacem, XXIV, 48; XXIV, 49, 1. — socius Carthaginiensium, ingenti tumultu turbat exercitum P. Scipionis, XXV, 34. — conciliatur Romanis, XXVIII, 16. — Masinissæ et Scipionis colloquium, 35. — fide data acceptaque discedunt, ibid. — queritur apud Lælium nimiam Scipionis cunctationem, XXIX, 4. — accedit ad Scipionem, 29. — varia fortuna in amittendo recuperandoque paterno regno est usus, ib. — capit Thapsum urbem, 30. — in eum stimulatur ab Hasdrubale Syphax, 31. — vincitur Masinissa a Syphace, ibid. — profugit in montem Balbum, ibid. — Bocchar mittitur adversus Masinissam, 32. — qui vincitur, sed circumventus cum solis quatuor equitibus aufugit, ibid. — insilit in fluvium, unde cum duobus emergit, ibid. — in occulta spelunca vulnus curat, ibid. — repetit regnum, ibid. — Syphax in eum contendit eumque vincit, 33. — cum modica manu Masinissa ad Scipionem venit, ibid. — Hannonem ad pugnam elicit, 34. — Syphacis castra incendit, XXX, 5. — Masinissa regnum recuperat, 11. — Sophonisbam, Syphacis uxorem, ducit, 12. — ob Sophonisbæ nuptias a Scipione reprehenditur, 14. — ejus anxietas, 15. — venenum in poculo ad Sophonisbam mittit, ibid. — amplissimis donis a P. Scipione donatur, ibid. — ejus legati in senatum Romanum introducti, 17. — Masinissam Cirta cæterisque oppidis agrisque ad regnum paternum adjectis, donat Scipio, 44. — ei gratulantur Romani et dona mittunt, XXXI, 11. — mittit Romanis auxilia, 19; XXXII, 27. — populatur agrum Carthaginiensium, et quasdam urbes vectigales eorum sibi cogit stipendium pendere, XXXIV, 62. — legatos Romam mittit, XXXVI, 4. — pollicetur frumentum et hordeum, ibid. et XLIII, 8. — ejus cum Carthaginien-

sibus de agro, quem illis ademerat, contentiones, XXXIV, 62; XL, 17, 34. — de eo legati Carthaginiensium queruntur in senatu, XLII, 23.—mittit filium suum Romam, qui legatis respondet, ibid. —auxilia cum elephantis Misagenemque filium mittere Romanis ad bellum Persicum parat, 29, 35; XLV, 13. — ejus stemma, XXIX, 29. — cum eo Carthaginiensium contentiones, XLVII, 19. — ei favent Romani, 20.— auxilia ab eo missa Romanis in Hispaniam, 38.—adversus eum bellici Carthaginiensium apparatus, XLVIII, 2.—ad eum confugiunt exsules Pœni, 3.—bellum inter eum et Carthaginienses, 31. — pugna, 33. — Pœnos fame expugnat, 34.—victis duras imponit leges, 35.—ejus mors, L, 15.—et elogium, 16.—vegeta senectus et liberi, 17, 18.

MASSICUS, mons in Campania, h. *Monte Marsico*, XXII, 14.

MASSILIA, opp. Galliæ Narbon. h. *Marseille*, XXI, 26; XL, 18.—inter Gallos sita, traxit aliquantum ab accolis animorum, XXXVIII, 17.

MASSILIENSES, a Phocæa profecti, V, 34; XXXIV, 9.—socii Romanorum, XXI, 20-26; XXII, 19. — mores et leges et ingenium sincerum integrumque a contagione accolarum servarunt, XXXVII, 54.—a Romanis contra Ligures adjuti, XLVII, 30, 31. — in eorum gratiam parcitur Phocæensibus, LX, 2.—non mediocres fructus capiunt ex clade Teutonorum, LXVIII, 31.—portas claudunt Cæsari, CX, 8. — obsidentur, 9.—vincuntur a D. Bruto, 19, 38. —Cæsaris fidei se permittunt, 39.

MASSIVA Numida, puer forma insigni et regii generis, capitur in prælio, XXVII, 19. — dimittitur a Scipione ad Masinissam avunculum cum donis, ibid. 19; et XXVIII, 35.

MASSIVA filius Gulussæ occiditur Romæ a Jugurtha, LXIV, 37, 38.

MASSYLI Numidiæ altera pars, cujus rex Gala, XXIV, 48.—regnum paternum Masinissæ, XXX, 11; vid. Masinissa.

Mataris, teli Gallici genus, VII, 24.

MATER Deum lapis quidam sacer in urbe Phrygiæ Pessinunte, XXIX, 11. — quo honore a Romanis accepta, 14.—ludi in ejus honorem, v. Megalesia.—Matris magnæ ædes in Palatio facienda locatur, XXIX, 37. — dedicatur, XXXVI, 36.

MATRIS Matutæ ædes; vid. Matutæ. Ejus ædes Satrici, XXVIII, 11.—de cælo tangitur, ibid.

Matres duæ, receptis præter spem filiis, gaudio exanimantur, XXII, 7.

MATERINA, plaga in Umbris, IX, 41.

Mathematici pelluntur urbe, CXXXI, 53.

C. MATIENUS creatur duumvir navalis, XL, 26. — prædonum Ligurum duas ac triginta naves capit, ibid. 28.

C. MATIENUS, quod exercitum deseruisset, sub furca virgis cæsus, sestertio nummo venit, LV, 1.

M. MATIENUS, prætor, XLI, 28. — sortitur Hispaniam ulteriorem, XLII, 1. — ab Hispanis ulterioribus ad recuperatores adductus ampliatusque, quum dicenda de integro causa esset, in exsilium abit Tibur, XLIII, 2.

P. MATIENUS, tribunus militum, XXIX, 6.—a Pleminio, virgis cæsus, interficitur, 9.

MATRIMI; vid. Patrimi.

Matronæ per annum lugent Brutum, II, 7.—et Valerium Publicolam, 16. — aurum et omnia ornamenta in ærarium conferunt, V,

25. — ob eam munificentiam iis honor habitus, ut pilento ad sacra ludosque, carpentis festo profestoque uterentur, ibid. — aurum item conferunt, ad summam pactæ mercedis Gallis conficiendam, 50. —hinc decernitur, ut earum, sicut virorum, solennes post mortem laudationes essent, ibid.—iis pro auro pretium persolvitur, VI, 4.— veneficæ ad centum septuaginta damnatæ, VIII, 18. — stupri damnatæ pecunia mulctantur, 22; X, 31. — in exsilium aguntur, XXV, 2. — dedicant Junoni signum æneum in Aventino, XXI, 62. — item pelvim auream, XXVII, 37.— per omnia delubra vagæ suppliciis votisque fatigant Deos, XXVII, 50. —crinibus passis aras verrunt, etc. XXVI, 9. — cum Scipione obviam eunt Deum Matri, XXIX, 14. — de Matronarum cultu lex Oppia, XXXIV, 1. — contra earum luxum oratio Catonis consulis, XXXIV, 2 seq.— L. Valerius eas defendit, 5.—Matronas patricias inter et plebeias certamen, X, 23; vid. Mulieres.

Matutæ Matris ædes, V, 19-23; VI, 33; VII, 27; XXIV, 47; XXV, 7; XXVIII, 11; XXXIII, 27; XLI, 28.

MAURI seu MAURUSII in Mauritania, regione Africæ ad oram maris Mediterr. inter mare Atlanticum et Numidiam, XXI, 22; XXIV, 49; XXVIII, 17. — Maurorum et Gætulorum clades, LXVI, 25. — Mauri et Numidæ ab Hamilcare pacantur, XVIII, 42. — Maurorum rex Bocchus; vid. Bocchus.

MAXIMI cognomen Q. Fabio datum, IX, 46, 19. — ita simpl. dicitur Fabius Cunctator, XXV, 20, 2.

MAZACA caput Ciliciæ, postea Cæsarea vocata, LXXVI, 25.

MEDEON, oppidum Labeatidis terræ in Illyrico, XLIV, 23, 32.

MEDI in Asia, XXXV, 48; XXXVII, 40. — adversus Medos Antonii bellum, CXXX, 1 et seqq.—inter Medorum regem et Antonium fœdus, CXXXI, 62.

Medicæ artis initium, XX, 64.

Medicus, vitæ Pyrrhi insidians, a Romanis illi proditur, XIII, 44, 45; vid. et XLII, 47. — medicos civitate donat Cæsar, CXV, 28.

Medimnus, XXXVIII, 14, 8.

MEDIOLANUM, oppidum Galliæ Transpad. (hodie *Mailand* seu *Milano*) ab Insubribus conditum, V, 34; XXXIV, 45.

MEDION, oppidum Illyrici, XLIV, 23-32.

MEDION, opp. Acarnaniæ, XXXVI, 11, 12.

MEDIONII, XXXVI, 12.

Medixtuticus magistratus summus Campanis dicitur, XXIII, 35; XXIV, 19; XXVI, 6.

MEDON Borœæus, Persei amicus, XLII, 58; XLIV, 32-45.

MEDUACUS seu MEDOACUS major et minor, amnes Galliæ Cisalp. hod. *Brenta* et *Bachiglione*, X, 2.

MEDULLIA, opp. Latii in Sabinis, oppugnatur a Romanis, I, 33, 38.

MEDULLINUS; vid. FURIUS.

MEDULLIUS, mons Hispaniæ, obsessus, CXXXV, 11.

MEGACLES, paludamento Pyrrhi insignis, interficitur, XIII, 6.

MEGALESIA, ludi in honorem Magnæ Matris Deum, XXIX, 14. — in iis dati ludi scenici, XXXIV, 54; XXXVI, 36.

MEGALLIS, uxor Damophili, sævit in ancillas, LVI, 33. — ex præcipiti saxo dejicitur, 38.

MEGALOPOLIS (hod. *Leontari* aut *Sinano*) condita, multis vicis oppidisque Arcadiæ in unam urbem contributis, XXXII, 5; XXXVI, 31. — porticus, quam Megalopoli dirue-

rant Lacedæmonii, refecta, XXXVIII, 34. — ibi concilium, XLI, 24.

MEGALOPOLITÆ, XXVIII, 8; XXXV, 27. — sive Megalopolitani pulsi a Lacedæmoniis, et restituti in patriam ab Antigono, Macedoniæ rege, XXXII, 22. — Megalopolitanis in Arcadia murum se circumdaturum urbi pollicetur Antiochus Epiphanes, XLI, 20.

MEGARA seu MEGARIS urbs Siciliæ (vid. Hybla), XXIV, 30, 31. — capta et diruta a M. Marcello, 35.

MEGARA in Megaride, parte Atticæ, aut ei proxima, h. *Megara*, XXVIII, 7; XXXI, 22.

MEGARA, pars Carthaginis a Scipione, occupata, LI, 8. — deditur Romanis, LII, 7. — capitur a Fusio Caleno, CXII, 56. — strages in ea urbe a leonibus temere solutis edita, 57.

MEGISTE Lyciæ ins. et portus, XXXXVII, 22, 24, 45.

MELÆ, urbs Samnii, XXIV, 20. — eadem Meles, XXVII, 1.

MELAMBIUM Scotussæi agri, XXXIII, 6.

MELAS, amniculus prope Heracleam ad OEtam, XXXVI, 22.

MELAS, Thraciæ amnis inter Lysimachiam et Cypsela, XXXVIII, 40.

MELES; vid. MELÆ.

MELESSUM in Hispania Bæt. urbs Oringis, XXVIII, 3.

MELIBOEA, opp. Thessaliæ, XXXVI, 13. — situm in radicibus Ossæ montis, XLIV, 13. — tentatur a Romanis frustra, ibid. — capitur a Cn. Octavio et diripitur, XLIV, 46.

MELITA, insula maris Africani inter Siciliam et Africam, h. *Malta*, capta a Ti. Sempronio consule, XXI, 51.

MELIUS, vicus Romæ, XXXIII, 26.

MELOTIS terra in Thessalia, XXXII, 13.

C. MEMMIUS gallus legatus ad Ætolos mittitur, XLI, 25. — prætor iterum, XLII, 9. — sortitur Siciliam, 10, 27.

C. MEMMIUS, tribunus plebis, Jugurthinam pacem refutat, LXIV, 24, 25 et seqq.

C. MEMMIUS, candidatus consulatus, a Saturnino et Glaucia occiditur, LXIX, 24.

C. MEMMIUS Gemellus, trib. pleb. accusat M. Lucullum, C, 27.

C. MEMMII prætoris inimicitiæ cum Cæsare, CIV, 39.

C. MEMMIUS, trib. pleb. accusat Gabinium ad pop. CVI, 3.

C. MEMMIUS, cos. suffectus, Veneri Genitrici ludos facit, CXXXI, 49.

T. MEMMIUS, legatus, XLIII, 7.

MEMNON, Demiurgus apud Achæos, XXXII, 22.

MEMNONIS Heracleotæ error geographicus, LXXII, 28.

MEMPHIS, caput Ægypti mediæ prope Delta in sinistra Nili ripa, ex adverso Cairo, h. *Menchis* et *Misr*. XLV, 11, 12. — a Mithridate Pergameno occupatur, CXII, 79.

MEMPHITES, Ptolemæi et Cleopatræ filius, crudeliter interficitur a patre, LIX, 68. — membra occisi filii mittuntur ad matrem, ibid.

MENALCIDAS Lacedæmonius, prætor Achæorum, LI, 28-31.

MENAPII, populus Gallicus, vastantur a Cæsaris legatis, CV, 60. — eos ad pacem petendam cogit Cæsar, CVII, 4.

MENAS a Prusia Romam mittitur insidiarum filio Nicomedi struendarum causa, L, 5. — cum filio conjurat adversus patrem, 6 et seqq.

MENAS, archipirata, Sex. Pompeii classem ducens, capit Titium eumque servat, CXXVII, 26. — præstruit sibi gratiam apud Octavianum, ibid. — suadet Pompeio ut Cæsarem

et Antonium convivantes apud se tollat, 41. — Pompeii gratia amissa transit ad Octavianum, CXXVIII, 7, 8. — in equestrem ordinem recipitur, et ab Octaviano ad mensam adhibetur, ibid. — legatus Calvisio datur, 10. — ejus pugna cum Menecrate, 13. — ejus prudentia in tempestate, 18.—ab Octaviano rursus ad Pompeium transfugit, 45.— iterumque ad Octavianum, CXXIX, 3. — sed Cæsar ei parum fidit, 4.

MENDIS, seu MENDE et MENDÆ, maritimus vicus Thraciæ aut Macedoniæ in Pallene, XXXI, 45.

MENECRATES dux Persei, XLIV, 24.

MENECRATES, libertus Pompeii, Vulturnum, aliaque Campaniæ loca vastat, CXXVIII, 8. — in pugna navali cum Menodoro vulneratur, 13. — se projicit in mare, ibid.

MENEDEMUS, Luculli cubicularius, servat Lucullum insidiis petitum, XCVII, 23.

MENELAIS, oppidum in Dolopia, XXXIX, 26.

MENELAIUS, mons Spartæ proximus, XXXIV, 28.

AGR. MENENIUS consul, II, 16. — ad plebem, quæ in sacrum montem secesserat, mittitur, eamque reducit, 32. — moritur, 33. — ei sumptus quum funeri deesset, plebs eum extulit, sextantibus collatis in capita, ibid.

AGR. MENENIUS, triumvir ad coloniam deducendam, IV, 11.

AGR. MENENIUS Lanatus consul, IV, 13. — trib. mil. cons. pot. 44. — iterum, 47.

C. MENENIUS consul, III, 32.

L. MENENIUS Lanatus consul, IV, 12.

L. MENENIUS, trib. mil. cons. pot. VI, 5. — secundum, 27.

T. MENENIUS, consul, male rem gerit adversus Tuscos, II, 51. — ei diem dicunt tribuni plebis, 52. — damnatus non fert ignominiam, morboque absumitur, ibid.

MENESTAS seu MENETAS Epirota, XXXVI, 28. — eum sibi dedi petit M'. Acilius Glabrio consul, ibid. — Ætolos concitat, XXXVIII, 10.

MENINX; vid. MENIX.

MENIPPUS dux Philippi, XXVII, 32. — cum mille peltastis Chalcidem mittitur, XXVIII, 5.

MENIPPUS legatus Antiochi ad Romanos, XXXIV, 57. — ejus oratio, ibid. — mittitur ad Ætolos, apud quos vires Antiochi in immensum extollit, XXXV, 32.

MENITHYLLUS, Philometoris legatus, Demetrio, tunc obsidi, fugiendi facultatem præbet, XLVI, 34, 35. — jubetur excedere Italia, XLVII, 12.

MENIX seu MENINX insula Lotophagorum in mari Mediterr. ad Syrtim min. ex adverso Cercinæ, postea Girba seu Gerbi dicta, et hinc h. *Zerbi*, XXII, 31.

MENO Antigonensis, præfectus Persei, XLII, 58.

MENODORUS; vid. Menas.

MENOPHILUS, mercator Perrhæbus, XLIV, 35.

MENS, Dea, XXII, 10. — ei ædes vota a T. Otacilio prætore, ibid.— dedicata, XXIII, 31.

Mensa hospitalis sacra, XXIII, 9, 3.

Mensarii vel *mensularii* et argentarii, VII, 21, 3.

Mensarii triumviri, XXIII, 21. — et quinqueviri, VII, 21; XXIII, 21; XXIV, 18; XXVI, 36.

Mensarum trium argentea vasa in cella Jovis posita, X, 23.

Mensis intercalaris, XXXVII, 59.

MENTESA seu MENTISA et MENTISSA duplex Hispaniæ Tarrac. opp. in Oretanis et in Bastetanis Bastulisve, XXVI, 17.

Mercatorum collegium, II, 27. N. 7.

Mercedonius mensis, CXV, 31.

Mercenarii exercitus apud Pœnos, quoties terra res gerenda esset, XVI, 6. — milites apud Romanos primi Celtiberi, XXIV, 49. — Mercenariorum motus Lilybæi, XIX, 5. — grave adversus Pœnos bellum, XX, 4.

Mercurius, V, 13. — Mercurii ædes Idibus Maiis dedicata, II, 21. — de æde Mercurii dedicanda certamen inter consules, II, 27. — Mercurii tumulus, XXVI, 44. — Mercurii promontorium seu Hermæum, h. *Cap Bon* et *Ras Adder*, ab oriente Carthaginis in septemtr. procurrens, cujus pars Pulchrum seu Pulchri promont. XXIX, 27. — Conf. promontorium Apollinis.

Merdi populi domantur a M. Licinio Crasso, CXXXV, 1.

Merenda; vid. Antonius.

Mericus Hispanus prodit Romanis insulam Syracusanam, XXV, 30. — cum corona aurea incedit, ovante Marcello, et civitate Romana donatur, XXVI, 21.

Merula; vid. Cornelius.

Mesopolitæ deficiunt a Mithridate, LXXXII, 46.

Mesopotamia vastatur a Parthis, LXX, 66. — diripitur a Crasso, CVI, 18.

Messala nomen cur Valerio inditum, XVI, 48.

Messala; vid. Valerius.

Messana urbs Siciliæ ad fretum Siculum, olim Zancle dicta, hod. *Messina*, XII, 28; XVI, 10; XXI, 49; XXIV, 1; XXIX, 7, 8, 9. — occupatur scelere a Mamertinis, XII, 28; XXVIII, 28.

Messapii in Messapia seu Calabria, VIII, 24. — fœdus et arma jungunt Tarentinis, XII, 17.

Messene, caput Messeniæ in Peloponneso, h. *Mauro Matia*, direpta a Philippo, XXXII, 21. — vi capta a Nabide, XXXIV, 32. — obsidetur ab Achæis, XXXVI, 31. — Quintio nuntiat, se Romanis, non Achæis, aperturam urbis portas, ibid. — desciscit a concilio Achæorum, XXXVI, 31; XXXIX, 48. — inde oritur bellum, in quo Philopœmen capitur a Messeniis, et veneno interficitur, 49, 50. — vincitur ab Achæis, ibid.

Messenii a Messana in Sicilia, XII, 28.

Messenii in Peloponneso a Romanis adscripti fœderi, cum Philippo inito, XXIX, 12. — legatos Achæorum sine responso dimittunt, XXXVI, 31. — se Romanis portas aperire paratos nuntiant, ibid. — Messeniorum flebilis conditio, LII, 6.

Messis ante Cal. Junias, XXIII, 32.

C. Messius, ædilitius, introducit præsidium Cæsaris in Acillanorum urbem, CXIV, 17.

Vect. Messius, ex Volscis vir nobilis, IV, 28. — ejus adhortatio ad milites, 28.

Metalla nova instituta a rege Philippo, XXXIX, 24. — Metalli Macedonici ingens vectigal sublatum, XLV, 18, 29.

Metapontum, opp. Lucaniæ, h. *Torre di Mare*, I, 18; VIII, 24; XXV, 11; XXVII, 1.

Metapontini deficiunt ad Pœnos, post cladem ad Cannas, XXII, 61; XXV, 15; XXVI, 39; XXVII, 16.

Metapontinus ager, XXIV, 20.

Metaurus, Umbriæ fluvius, h. *Metro*, XXVII, 47.

Metellæ Cæciliæ somnium, LXXII, 6.

Metella, Sullæ uxor, effugit Marii crudeles manus, LXXX, 43. — moritur, LXXXIX, 41.

Metellorum familiæ dignitas et fortuna, LXIII, 29.

METELLUS; videatur CÆCILIUS.

METHYMNA, opp. Lesbi insulæ maris Ægæi prope oram Asiæ, XLV, 31. — Methymnam traducti Antissæi, ibid.

METILIA lex de fullonibus, XX, 58.

M. METILIUS, trib. pl. accusat duos tribunos mil. V, 11.

M. METILIUS, trib. pl. invehitur in Fabium, XXII, 25.

M. METILIUS legatus a senatu ad consules, XXV, 22.

SP. METILIUS, absens tertium tribunus pl. creatus, rogationem promulgat, ut ager ex hostibus captus viritim dividatur, IV, 48.

T. METILIUS Croto, legatus, XXIII, 31.

METIUS; vid. STATIUS.

METON Tarentinus dissuadet civibus suis bellum, XII, 15. — exigitur theatro, ib.

METRODORUS interficitur a Mithridate, XCVIII, 26.

METROPHANES, præfectus Mithridatis, diripit Delum, LXXVIII, 38. — fugatur a Bruttio Sura, 52. — vincitur a Mamerco, XCIV, 20.

METROPOLIS, urbs Thessaliæ, oppidanorum concursu defenditur, XXXII, 13. — capitur ab Antiocho, XXXVI, 10. — se dedit Romanis, 14.

METROPOLITANUS campus in Phrygia, XXXVIII, 15.

METTI Curtii clara adversus Romulum pugna, I, 12. — lacus Curtius ab eo appellatus, 13.

METTIUS Fuffetius, dictator Albanorum creatur, I, 23. — ejus oratio ad Tullum, ibid. — perfidia, 27. — et supplicium, 28.

M. METTIUS missus a Cæsare ad Ariovistum, ab hoc in vincula conjicitur, CIV, 33.

P. METTIUS occidit C. Memmium, LXIX, 24.

METULUM obsidet Octavianus, CXXXI, 24. — desperatio Metulinorum, 26.

MEVANIA, oppidum Umbriæ, hodie *Bevagna* in ducatu Spoletino, IX, 41.

MEZENTIUS, Etruscorum rex, socia arma Rutilis adversus Trojanos jungit, I, 2.

MEZETULUS, Numida, contendit cum Capusa de regno, XXIX, 29. — gens Massylorum omnis in ejus venit potestatem, ibid. — abstinet nomine regio, ibid. — matrimonio sibi jungit sororis Hannibalis filiam, ibid. — victus a Masinissa fugit in Carthaginiensem agrum, 30. — redit in patriam, ibid.

MICIPSA filius Masinissæ natu maximus, L, 18. — ex hæreditate paterna nomen regium, commune cum fratribus, Cirtam cum regia, vectigaliumque tractationem accipit, ibid. — auxilium mittit Scipioni in Hispaniam, LVII, 16. — in ejus regno ad octoginta millia hominum intereunt pestilentia, LX, 19. — Jugurtham adoptat, LXII, 2. — morti proximus liberos hortatur ad concordiam, ibid.

MICTION, Chalcidensis princeps, XXXV, 38. — fidus Romanis, 46. — pedibus captus lectica in senatum introfertur, XLIII, 9. — queritur de crudelitate et sacrilegio Lucretii et Hortensii, prætorum Romanorum, ibid. — vehicula ei publice præbentur, 8.

MIDAS, Orphei discipulus, LXXXIV, 21. — de Mida et Sileno fabula, 19.

MILETUS, opp. Ioniæ, h. *Milazzo, Palascha, Palatscha, Miles*, XXXVII, 16; XXXVIII, 13.

MILESIIS ager sacer restituitur, XXXVIII, 39. — eorum legati pollicentur ad bellum, quidquid senatus imperaret, XLIII, 6.

Miles Romanus quando primum de publico stipendium acceperit? IV, 59. — delectu rite acto, qui miles factus non esset in servitutem venditus, XIV, 27. — militem mercenarium quando primum Romani habuerint? XXIV, 49. — veterem invitum ducere ad bellum gerendum in Macedoniam vetitum, XXXI, 8. —horridum magis esse decet, quam ornatum auro et argento, IX, 40.— Milite suo, non externo, uti solitus Romanus, XXII, 37. — Milites accensi, VIII, 8. — antepilani, 9. — antesignani, II, 20. — causarii, VI, 6. — hastati, VII, 23; VIII, 8. — leves, ibid. — manipulares, VII, 34; VIII, 8. — mercenarii apud Romanos primi Celtiberi, XXIV, 49. — principes, VII, 23; VIII, 8.—rorarii, ibid. — statarii, IX, 19. — subitarii qui? III, 4; XL, 26. — triarii, VII, 23; VIII, 8. —tumultuarii, XXXV, 2. — veterani, VIII, 8. — voluntarii, XXXI, 8. — missi, horumque varia missio, VII, 39, 1. — duplici frumento in perpetuum, in præsentia singulis bobus binisque privis tunicis donati, VII, 37. — Milites sacramento adiguntur singulari ritu, II, 32; III, 20; X, 38; XXII, 38-53. — laureati supplicatum eunt Marti, XII, 6. —a tribunis militum adiguntur jurejurando, XXII, 38. —quibus satis est roboris, XXV, 5, 4. — post seditionem Sucronensem rursum jurant in verba imperatoris, XXVIII, 29. — donantur agris, XXXI, 4, 49.—in triumphis laureati, imperatoris canunt laudes, XXXIX, 7; XLV, 38. — militum decimatio, II, 59; XCVI, 41.— Romani laudantur, et cum Alexandri M. militibus conferuntur, IX, 19. — Militum ludi, exercitationes et in armis decursus, XXIII, 35; XXVI, 51. — nomina noscit et ciet dux, XXI, 43.—pœnæ et ignominiæ; v. c. extra vallum sine tentoriis destituuntur, X, 4.—cibum potumque capiunt stantes, XXIV, 16. — hordeum accipiunt, XXVII, 13. — carent prædæ parte, et consul fit legatus, III, 29. —pedibus merent, et mittuntur in Siciliam, XXIII, 25, 5; XXIV, 18; XXV, 6. — non in oppidis hibernant nec prope, XXVI, 1. —destrictis gladiis et discincti destituuntur, XXVII, 13. — semestre stipendium accipiunt pro annuo, XL, 41. — milites Rom. vitibus, extranei fustibus cæduntur, Epit. LVII.—iis præmia data pro portione stipendii, et in triumphis, X, 44; X, 46, 8; XXVIII, 9; XXX, 45; XXXIII, 23; XXXIV, 52; XXXVII, 59; XXXIX, 5, 7; XL, 34, 43; XLI, 7, 13; XLV, 40.—eorum carmina, III, 26; IV, 20; XXVIII, 9. — officia, XLIV, 34. — præmia, saga et tunicæ, etc. X, 30; XXV, 7.

MILIONIA, urbs Marsorum, X, 3.— capta a Romanis, ibid. et 34.

Militaris ætas, III, 57; V, 22; XI, 7. — via, XXXVI, 15; XLIV, 43. — Militares artes diversæ ab imperatoriis, XXV, 19. — militare consilium, VIII, 6, 6.—Militaria comitia, XXV, 37.

Militiæ gradus, XLII, 34. — Disciplinæ exempla, VIII, 7; XVI, 51; LXII, 53. — defensio, IX, 17. — Militiam detrectat juventus Romana, XLVIII, 14.

MILLIONIUS, prætor Lavinii, VIII, 11.

MILO missus a Pyrrho, Tarentinam arcem firmat præsidio, XII, 19. — prodit Tarentum Romanis, XIV, 44, 45; vid. et XIII, 16.

MILO, Berœæus, præfectus Persei, XLII, 58.

MILO (forte idem), princeps amicorum Persei, sese dedit Ro-

manis, XLIV, 32, 45; v. ad XLII, 58, 2.

MILO; v. Annius.

C. MILONIUS, senator, Cinnæ factionem sequitur, LXXIX, 4.

MILYAS regio Lyciæ, XXXVIII, 39.

MINATIUS; v. Statius Minatius.

MINATIUS Magius, fidus Rom. amicus, justam conscribit legionem, LXXII, 26. — præclara ejus in bello sociali opera, 27. — donatur civitate, ejusque duo filii creantur prætores, ibid.

MINCIUS, Galliæ Transpad. fl. ad Mantuam, h. *Minzio, Menzo,* XXIV, 10; XXXII, 30.

MINERVÆ cella in Capitolio, VI, 29.—templum, VII, 3.—inventum, numerus, ibid.—ei et Neptuno pulvinar stratum in lectisterniis, XXII, 10. — Minerva, arcis Athenarum præses, XXXI, 30; XLV, 28.—Piræei templum ei dicatum, XXXI, 30. — Minerva præses arcis Ilii, XXXVII, 37. — ibi sacrificatum ei ab Antiocho, XXXV, 43. — et a Romanis, XXXVII, 9.—Minervæ Lacedæmone templum æreum, Chalciœcos, XXXV, 36. — Minervæ Itoniæ templum in agro Coronæo, XXXVI, 20. — Minervæ, quam Alcidem sive Alcidemum vocant, sacrificatum a rege Perseo, XLII, 51.—Minervæ, Marti et Luæ Matri spolia hostium dicata a Paullo Æmilio, XLV, 33.

MINERVÆ, prom. Campaniæ, h. *Capo della Minerva*, XL, 18.

MINERVIUM, Calabriæ opp. XLV, 16.

MINIO princeps amicorum Antiochi, XXXV, 15.—ejus cum legatis Romanis colloquium, 16. — præest mediæ aciei, XXXVII, 41.

MINIO Smyrnæus conjurat adversus Mithridatem, LXXXII, 48.

MINIUS, Lusitaniæ fluminum omnium maximus creditur, LV, 32.

MINIUS, Cerrinius a Minia Paculla matre Bacchis initiatus, XXXIX, 13.—inter maximos sacerdotes conditoresque ejus sacri, 17. — adductus ad consules fatetur omnia, ibid. — Ardeam in vincula mittitur, 19.

MINII Celeres, hospites Hannibalis, quum is Capuam venit, XXIII, 8.

MINOA Heraclea; v. Heraclea.

MINTURNÆ opp. Auruncorum in Latio, ad fines Campaniæ et ostia Liris, h. *la barca del Garigliano*, VIII, 11; XXXVI, 37. — Ausonum urbs, venit in potestatem Romanorum, IX, 25.—eo colonia deducta, X, 21.

MINTURNENSIBUS negatur vacatio militiæ, XXVII, 38. — item rei navalis, XXXVI, 3.

MINUCIA, Vestalis, suspecta propter mundiorem justo cultum, VIII, 15. — facto judicio, viva sub terram defoditur, ibid.

L. MINUCIUS, consul, male rem gerit, III, 25, 26. — liberatus obsidione a Quintio Cincinnato, dictatore, jubetur abdicare se consulatu, 29.

L. MINUCIUS, decemvir legum ferendarum causa, III, 35.

L. MINUCIUS, præfectus annonæ, IV, 12. — de Sp. Mælii consiliis docet senatum, 13. — bove aurato donatur, 16.—Mælianum frumentum assibus in modios æstimatum dividit plebi, ibid.

L. MINUCIUS Basilus mittitur a Cæsare ad capiendum Ambiorigem, CVII, 11. — in Illyrico legioni Cæsarianæ præest, CX, 51.—in Cæsaris interficiendi consilium adsciscitur, CXVI, 41. — a servis suis interficitur, CXX, 16.

L. MINUCIUS Myrtilus, quod le-

gatos Carthaginienses pulsasset, per fetiales traditur legatis, et Carthaginem avehitur, XXXVIII, 42.

L. MINUCIUS legatus Q. Fulvii Flacci in Hispania citeriore, XL, 35.

L. MINUCIUS Thermus, legatus Manlii consulis in Istria, XLI, 8.

M. MINUCIUS, consul, II, 21.—eo consule ædes Saturno dedicata, ibid. — consul iterum, 34.

M. MINUCIUS, tribunus pl. accusat duos tribunos mil. V, 11.

M. MINUCIUS Fessus augur de plebe creatur, X, 9.

M. MINUCIUS Rufus cos. XX, 56. Cf. XXII, 49. — mag. eq. sub Fabio dictatore, XXII, 8. — Fabii cunctationem incusat, 12.—ejus seditiosa oratio in Fabii cunctationem, 14. — Fabio absente, rem non improspere gerit, 24. — æquatur dictatori, 26. — dividit exercitum cum Fabio, 27. — pugnam committit adversus Hannibalem, in qua laborans servatur a Fabio, 28, 29. — agnoscit errorem suum, et sub imperium Fabii redit, ibid. et 30.— in pugna ad Cannas perit, 49.

M. MINUCIUS, tribunus plebis, XXIII, 21.

M. MINUCIUS Rufus, prætor, XXXII, 27. — sortitur jurisdictionem peregrinam, 28. — triumvir coloniæ Vibonem deducendæ, XXXIV, 53; XXXV, 40. — legatus in Africam, XXXIV, 62.

M. MINUCIUS Rufus, cos. LXIV, 36.—fundit Scordiscos, LXV, 18.— de iis triumphat, LXVI, 17.

P. MINUCIUS, tribunus militum, XXXV 5.

Q. MINUCIUS, consul, III, 30.

Q. MINUCIUS, Ap. Claudii consulis legatus, XXVI, 33.

Q. MINUCIUS, tribunus militum, XXXV, 5.

Q. MINUCIUS Rufus, prætor factus, quum ædilis plebis esset, XXXI, 4. — sortitur Bruttios, 6. — scribit senatui, pecuniam e fano Proserpinæ sublatam, 12. — pervestigat sacrilegium, pecuniamque reddit Proserpinæ, 13. — ei prorogatum imperium, XXXII, 1. — creatur consul, 27. — ejus res gestæ in Gallia, 29 - 31. — ei negatur triumphus, XXXIII, 22, 23. — triumphat in monte Albano, ibid. — legatus in decem ad res Asiæ disceptandas componendasque, XXXVII, 55. — legatus in Galliam Transalpinam mittitur, XXXIX, 54. — idem forte, XLI, 25.

Q. MINUCIUS Thermus, tribunus plebis, XXX, 40. — ædilis curulis, XXXII, 27. — triumvir colonis deducendis, 29; XXXIV, 45. — prætor, XXXIII, 24. — sortitur Hispaniam citeriorem, 26. — cædit Hispanos, 44. — triumphat, XXXIV, 10. — consul, 54. — ejus in Liguria res gestæ, XXXV, 3. — ei cum exercitu in Liguribus prorogatum imperium, 20. — cum Liguribus prospere pugnat, 21. — ejus castra aggressi Ligures repelluntur, XXXVI, 38.—ei negatur triumphus, XXXVII, 46. — legatus mittitur in decem ad res Asiæ constituendas, 55. — interficitur in prælio adversus Thracas, XXXVIII, 41, 46, 49.

Q. MINUCIUS Thermus Iguvium relinquit Cæsarianis, CIX, 54.

Q. MINUCIUS legatus, XLI, 25.

T. MINUCIUS, consul, vincit Samnites, IX, 44.

TI. MINUCIUS Molliculus, creatus prætor, sortitur jurisdictionem peregrinam, XL, 35. — moritur, 37.

T. MINUCIUS Rufus, XLII, 54.

MINURUS, pecunia corruptus, proditor Viriathi, LI, 22.

Miracula fere afficta locis insignibus, XXIV, 3.

Miraculum in Ti. Attinio, repente membris omnibus capto, mox sano ac vegeto, II, 36.

Miranda et prodigiosa quo magis creduntur, eo plura annuntiantur, XXIV, 10.

MISAGENES, Masinissæ filius, auxilio venit Romanis, XLII, 29, 62, 65, 67. — ejus classis dispergitur in Hadriatico mari, ipseque æger Brundisium defertur, XLV, 14. — ei a Romanis munera data, ibid.

MISDES, unus e principibus legationis missæ a Carthaginiensibus ad petendam a Romanis pacem, XLIX, 7.

MISENI promontorium in Campania, h. *Capo di Miseno*, XXIV, 13.

Missilia tela, IX, 35; XXXVIII, 19, 20.

MITHRAUS, dux Tigranis, contra Ariobarzanem missus, a Sulla Cappadocia expellitur, LXX, 49, 50.

Missio militum, VII, 39, 1.

MITHRIDATES, filius Antiochi, XXXIII, 19; alii Mithradates. Vide ad XXI, 29, 6.

MITHRIDATIS Magni pueritia, LXII, 37. — petita insidiis tutorum, 38. — ejus corporis animique robur, 39. — et peritia linguarum, ibid. — magnitudo, cometarum apparitionibus prædicta, 40. — ejus sævitia, LXIII, 46. — et ardens ambitio, 47. — cur Bacchus cognominatur? 48. — domat Scythas et Sarmatas, 49. — ejus de orbis imperio consilia, 50. — ejus legati Romæ violantur ab Appuleio Saturnino, LXIX, 2. — affectat Cappadociæ regnum, LXX, 43. — legatis Rom. molliter respondet, 44. — impudenti mendacio subdititium Ariarathi hæredem, Cappadocibus regem imponit, ibid. — concitat Tigranem in Ariobarzanem, electum regem a Cappadoc. 49. — Socratem deducit in regnum Bithyniæ, LXXIV, 10. — cum legatis Rom. altercatur, 12. — interficit regno expulsum Socratem, 13. — ad Tigranem legatos mittit, et cum eo fœdus facit, 14, 15. — ad suas partes allicit Scythas, ibid. — a sociis Italicis sollicitatur, LXXVI, 7 et seqq. — Mithridates rem differt, 19. — legati Rom. cum minacibus mandatis ad Mithridatem, 32. — ejus fines depopulatur Nicomedes, 33. — Mithridates occupat Cappadociam, 41. — exercitus Romani adversus eum et utriusque partes vires, 47, 48. — ejus duces primo a Nicomede victi, dein superatum fugant, 49-53. — ejus in captivos clementia, 53. — ejus in captivos clementia, ib. — ejus potentia, LXXVII, 51. — occupat Paphlagoniam, 52. — fugat Nicomedem, ib. — vincit. M'. Aquillium, 54. — naves Nicomedis traduntur Mithridati, 56. — Bithynia recepta, Phrygiam, Romani populi provinciam irrumpit, ib. — Lyciam Pamphyliam occupat, LXXVIII, 1. — legatum Aquillium, a Lesbiis captum, sibique traditum in vincula conjicit, et in os ejus aurum liquefactum infundit, 3. — ducit Monimam, 5. — magnam classem comparat, 7. — per Asiam omnes Romani generis homines occidi jubet, ib. — in Coum navigat, 17. — Rhodum obsidet, 18. — a Rhodiis vincitur prælio navali, 19-21. — in Chios effundit iram, 22. — Rhodum urbem noctu conatur occupare, 24. — casu occasionem amittit, 25. — et a Rhodiis repellitur, 26. — recedit ab obsidione, 27. — lucum Furiarum succidens, terretur, 28. — *res gestas Sullæ adversus Mithridatis duces vid. sub titulo* L. Cornelius Sulla. — Mithridates Gallogræcorum insidiis petitus eorum

regulos cum uxoribus et liberis interficit, LXXXII, 37, 38. — Chios duobus talentorum millibus mulctat, 43. — plures ab eo deficiunt populi, 46. — ejus artes ad retinendos in fide populos, 47. — contra eum conjurationes, et de iis quæstiones, 48, 49. — Archelaum jubet tractare de pace, 50. — conditiones pacis, 56. — a Fimbria Pergami fere capitur, LXXXIII, 5. — fugit Mitylenen, 6. — ejus legatis aspere respondet Sulla, 18. — Mithridates pergit ad colloquium cum Sulla, 20. — eorum occursus, 21. — Mithridates Romanos accusat, se purgat, 22. — accipit pacem, 28. — interficit filium suum Mithridatem, LXXXVI, 7. — Muræna adversus eum bellum renovat, 12. — legatorum Mithridatis perfidia, ibid. — ejus ad Sullam et ad senatum legatio, 13. — ejus fines populatur Muræna, 15. — eum vincit Mithridates, 17. — et Persico more sacrificat, 18. — Mithridati genus Persicum, 19. — ejus majores, et initia Pontici regni, 20-22. — *quid rerum gesserit adversus Mithridatem Muræna videatur sub titulo Muræna.* — Tertium Mithridatis adversus Rom. bellum, XCI, 27. — incitat Tigranem adversus Romanos, 28. — bellum sumit, XCIII, 5. — legatos ad Sertorium mittit, 6. — fœdusque cum eo icit, 13. — ejus apparatus et auxilia, 14, 15. — vincit pedestri et maritimo prælio Cottam, 26, 27. — ad Cyzicum castra ponit, XCIV, 3. — prodente Mithridatem Magio, ejus res fiunt perquam impeditæ, 7, 8. — ejus clades, 19, 20. — de expugnatione Cyzici desperans noctu abnavigat, XCV, 11, 12. — ejus peditatum cædit Lucullus, 13. — Mithridatis clades, 14. — ejus navibus ancipiti pugna deprehensis, duces classis cæduntur aut capiuntur, 22, 24. — Mithridates Nicomediæ obsessus, 25. — mari fugiens classem amittit, ib. — Heracleam properat, 26. — eamque occupat, 30. — equestri prælio superior, XCVII, 19. — iterum, 25. — Lucullum inopia premere nititur, 26. — sed, quibusdam acceptis damnis, totus exercitus fugit, 27-31. — Mithridates avaritia militum Romanorum elabitur, 32. — uxores sororesque interfici jubet, 39. — a Tigrane arcessitur, XCVIII, 25. — Tigranes victus summam rerum permittit Mithridati, 52. — Mithridatis ad Phraatem literæ, 54. — novum cogit exercitum, 68. — turpissime fugit e prælio, 73. — multa recuperat, 85. — vincit Fabium Adrianum, 86. — Mithridates vulneratur, 87. — acie vincitur a Triario, 88, 89. — vincit fugatque Triarium, 91, 92. — variæ adversus eum insidiæ, 93-95. — contra eum proficiscitur Pompeius, C, 17. — Mithridates hostem inopia premere tentat, 20. — ejus res arctæ, 22. — castra ejus circumvallare instituit Pompeius, 23. — Mithridates meditatur fugam, 24. — eum sequitur Pompeius, CI, 1. — clades Mithridatis et fuga, 4, 5. — Tigranem inimicum experitur, 6. — in Bosporum tendit, 40. — una ex ejus uxoribus, Stratonice, castellum, in quo thesauri ejus erant, Romanis prodit, CII, 3-6. — Mithridates filium e Stratonice susceptum, necat, 20. — ejus novi apparatus, 21. — ab eo deficiunt Phanagorenses aliique populi, 22-24. — in Italiam per tot interjectas regiones penetrare statuit, 25. — sed exercitus abhorret a tam longinqua et periculosa militia, 26. — Mithridati insidias struit filius Pharnaces, 48. — Mi-

thridatis periculum, 51.—ad filium preces, 52. — venenum dat suis et ipse sumit, 53.—etiam gladium admovet, utrumque frustra, 54.—a Bituito Gallo occiditur, 55.—eum tumulo majorum inferri jubet Pompeius, 70.

Mithridates, Magni filius, cum ingenti exercitu Bithyniam tuetur, lxxxiii, 1. — victus a Fimbria, Pergamum ad patrem fugit, 2.— a patre interficitur, lxxxvi, 7.

Mithridatis Ctistæ historia, lxxxvi, 20, 21.

Mithridates Evergetes, Ponti rex, ad suas partes trahit M'. Aquillium proconsulem, lx, 2.—ei Phrygia major conceditur, ibid. — tuetur domum Ariarathis adversus Nicomedem, 55. — insidiis amicorum interficitur, 63. — pater Mithridatis Magni, lxxxvi, 19. — alii reges Pontici, quibus nomen Mithridates, 20, 21.

Mithridates, Parthorum rex, eripit Syris Babyloniam, vicinisque suis omnibus videtur formabilis, liii, 13.

Mithridates Medus in fugam vertitur a Lucullo, xcviii, 73; vid. et cv, 39.

Mithridates Pergamenus, pellice Mithridatis Magni editus, ad Gallogræciæ tetrarchas referebat originem, cxii, 76. — auxilium fert Cæsari adversus Alexandrinos, ib. — capit Pelusium, 77. — occupat regionem Oniæ, et Memphin, 78. — profligat Ægyptios, 80. — ei tetrarchiam Gallogræcorum adjudicat Cæsar, cxiii, 26.

Mithrobarzanes a Tigrane adversus Romanos mittitur cum stolidis mandatis, xcviii, 35. — cæditur, 36.

Mitylenææ triremes, xxxvii, 12.

Mitylenæi in insidias deventi cæduntur a Lucullo, lxxxiii, 46, 47.

Mitylene, caput et hod. nomen (s. *Metelino*) Lesbi ins. maris Ægæi, xxxvii, 21. — ab M. Thermo expugnata diruitur, lxxxix, 36.

Mitys, Macedoniæ fluvius, xliv, 7.

Mnaseas, Rhodiæ classis præfectus, cxxii, 9. — vincitur a Statio Murco, 17, 18.

Mnasimachus, aut Mnasilochus, xxxvii, 45, 8.

Mnesilochus, princeps Acarnanum, gentem suam conciliat Antiocho regi, xxxvi, 11, 12. — eum sibi dedi postulant Romani, xxxvii, 45; xxxviii, 38.

Moagetes, tyrannus Cibyræ, cogitur centum talenta et decem millia medimnum frumenti pendere Romanis, xxxviii, 14.

Moenicaptus, Gallorum regulus, cadit in prælio, xxiv, 42.

Moeno quidam Siciliæ regi Agathocli venenum dat, xiii, 49. — affectat tyrannidem, ibid.—pulsus a Syracusanis fugit ad Carthaginienses, ibid.

Moesia duplex, lxii, 60. — adversus Mœsos et Dardanos bene pugnatur, lxx, 17.

Moesi subacti, xcv, 1. — iterum victi a Licinio Crasso, cxxxiv, 3.

Moles in mari, xl, 50, 3.

Molossis pars australis Epiri, viii, 24; xlv, 26.

Monæses Parthius ad Antonium confugit, cxxviii, 36.

Moneris navis, xxxviii, 38.

Monetæ ædes atque officina, iv, 7, 20; vi, 20; xxxii, 26; xlii, 7; vid. Juno. —Monetæ nomen unde, xv, 6. — Monetæ fraudes a Graditiano repressæ, lxxxii, 23.

Monime, Philopœmenis Milesii filia, ducitur a Mithridate, lxxviii, 4. — Monimes fatum, xcvii, 40.

Monomachiæ, VII, 10, 26; VIII, 7, 8; XXIII, 46, 47; XXV, 18; XLVIII, 21.

Monopodia quando primum et a quibus Romam advecta, XXXIX, 6.

MONS Sacer, II, 32. — eo plebs secedit, ibid. — tribuni plebis in eo creati, 33. — ibi sacrata lex lata, ibid.

MOPSELUS tumulus; vid. Mopsium.

MOPSIANI, sive Mopsiorum factio, XXIII, 1.

MOPSIUM, tumulus Thessaliæ inter Tempe et Larissam, XLII, 616, 7.

MORCUS legatus Gentii ad Rhodios, XLIV, 23.

MORGANTINA urbs; vid. Murgantia.

MORINI se dedunt Cæsari, CV, 55.

Mors honesta, IX, 3, 3.

Mortuorum laudationes vitiant rerum historias, VIII, 40.—Mortui cum insignibus honorum cremantur, XXXIV, 7. — Mortuorum in bello corpora vetantur in urbem referri, LXXIII, 32.

Morum præfectura Cæsari delata, CXV, 1. — postea Augusto, CXXXVI, 31.—eidem prorogata, CXXXVII, 1.

MORZES, Paphlagonum rex, XXXVIII, 26.

MOTYENSES, XIV, 13.

MUCIA, Pompei uxor, CII, 36.— repudiatur a Pompeio, CIII, 23.— eam ducit uxorem M. Scaurus, ibid. — ad Sex. Pompeium filium leniendum proficisci cogitur a populo, CXXVII, 35.

MUCIA prata; sic dictus ager, Mucio virtutis causa trans Tiberim datus, II, 13.

C. MUCIUS, adolescens nobilis, penetrat in castra hostium, II, 12. — scribam pro rege obtruncat, ibid.—incenso foco dextram injicit, ibid. — ei ager a Patribus Romanis datur, 13. — cur Scævola dictus, ibid.

P. MUCIUS Scævola, prætor, sortitur urbanam jurisdictionem, XL, 44. — consul in Gallia res bene gerit, XLI, 19-23. — petit censuram, XLIII, 14.

P. MUCIUS Scævola, trib. pleb. de judicio Tubuli fert ad populum, LIII, 38. — cos. LVII, 19. — juris publici privatique peritissimus, LVIII, 11. — censet jure agendum esse cum Ti. Graccho, non vi, 53 et seqq.

Q. MUCIUS Scævola prætor creatur, XXIII, 24.—Sardiniam sortitur, 30.—longo morbo implicitus, ad belli vim sustinendam fit inutilis, 34, 40.

Q. MUCIUS Scævola, decemvir sacrorum, moritur, XXVII, 8,

Q. MUCIUS Scævola, prætor, sortitur Siciliam, XL, 44. — consul, XLI, 21.—tribunus militum, XLII, 49. — ejus res gestæ, 58. — legatus, 67.

Q. MUCIUS Scævola, cos. LXII, 10.—an in Albucium dixerit? LXVII, 51.—odiorum inter eos causa, 52.

Q. MUCIUS Scævola, prætor, in Asiam missus, LXX, 10.—ejus integritas, ib.—et in provincia administranda justitia, 11. — coercet injurias publicanorum, 12.—cos. 21. —deponit provinciam, 23.—intercedit triumpho L. Crassi collegæ, ib.

Q. MUCIUS Scævola Marium hostem judicare non vult, LXXVII, 29, 30.

Q. MUCIUS Scævola, pont. max. jussu Marii junioris per Damasippum ante Vestæ aras occiditur, LXXXVI, 5.

Q. MUCIUM Scævolam Fimbria mandat occidi, et ei, quum occisus non esset, diem dicit, LXXX, 48.

Q. MUCIUS Scævola, trib. pleb.

prohibere conatur triumphum Pontinii, CVI, 11.

MUGILLANUS; vid. Papirius.

Mula parit; vid. Prodigium.

Mularum jugis Æsculapius ab Epidauro forma serpentis Sicyonem deportatus, XI, 13.

Mulctæ æstimatio, IV, 30.

Mulctaticia pecunia et lex; vid. Pecunia et Lex. Mulctaticium argentum; vid. Argentum.

Muli clitellarii instructi ad hostem fallendum, VII, 14; X, 40; vid. et LXVIII, 21.—Muli tabernacula et alia omnia instrumenta militaria, magistratibus in provincias ituris subministrata de publico, XLII, 1. —mulis inter eundum insidere milites vetat Scipio, LVII, 4.—muli Mariani, ibid. 17.

Muliebris servitus nunquam salvis suis exuitur, XXXIV, 7.—muliebris vestis, quæ pluris esset, quam quindecim millium æris, in censum deferri jussa, XXXIX, 44.

Mulieres in manu sunt parentum, fratrum, virorum, XXXIV, 3; XXXIX, 19, 5. — urbem, quam armis viri defendere non possent, precibus lacrimisque defendunt, II, 40. — Argivæ spoliantur auro, veste et mundo ab uxore Nabidis, XXXII, 40.—mille et quadringentæ jubentur a triumviris profiteri bona, et ex iis conferre in belli sumptus, CXXII, 42 et seqq. — damnatæ judicio publico puniuntur privatim a cognatis, XXXIX, 18. — Mulierum finitus lege Oppia cultus, XXXIV, 1. — coercitæ hereditates, XLI, cap. 33.—turba in foro et Capitolio sacrificantium et precantium Deos externo more et ritu, XXV, 1.—terror, audito Hannibalis ad Urbem adventu, XXVI, 9. — cura habita post captam Carthaginem Novam, XXVI, 49.— Lusitanarum fortitudo, LV, 7. — Cimbricarum audacia, LXVIII, 19, 65-71; vid. et Matronæ.

Mulsum datum prosequutis funus mortui Scipionis, XXXVIII, 55. — — Mulsi pocillum Jovi Victori votum, X, 42.

Multitudinis natura, XXIV, 25.

MULVIUS pons, XXVII, 51.

MUMMIUS, legatus Crassi, vincitur a Spartaco, XCVI, 39, 40.

L. MUMMIUS, trib. pl. XXXVIII, 54. — prætor creatus, sortitur Sardiniam, XLI, 8, 9.

L. MUMMIUS, prætor, in ulteriore Hispania male pugnat, XLVII, 40. —deinde egregie, ibid. — decedit ad triumphum, XLVIII, 6.—fit consul, LI, 39. — ei Achaia provincia decernitur, ibid.—ejus adventus in Achaiam, et copiæ, LII, 13.—vincit Achæos, 14. — capit Corinthum, 15.—et funditus diruit, 16. — ejus astutia in deprehendendis Corinthiis, 17. — Macedoniam et Græciam ordinat, 56.—ejusdem triumphus magnorum artificum tabulis statuisque decoratus, 57.—ejus magnanimitas, 58. — ejus cum Scipione discors censura, LIV, 6. — falso traditur lege Varia condemnatus, LXXI, 41.

L. MUMMIUS Quadratus, trib. pl. resistit actionibus Clodii, CIII, 110. — de Ciceronis reditu refert, 126.

Q. MUMMIUS, tr. pl. XXXVIII, 54.

C. MUNATIUS decemvir agris dividundis, XLII, 4.

L. MUNATII Flacci stratagema, CXV, 45. — ejus crudelitas in Ateguenses, 46.—dedit se Cæsari, 48.

L. MUNATIUS Plancus pugnat contra Afranium, CX, 14.—cos. designatus accedit sententiæ Antonii, CXVI, 83.—a senatu ex Gallia vocatur ad auxilium consulibus et Bruto ferendum, CXVIII, 13.—fit suspectus Patribus, CXIX, 45. —

colonias deducit Lugdunum et Rauracam, 46, 47.—ejus frater Plotius proscriptus, cxx, 36 et 100.—triumphat, 100.—consulatum init, cxxii, 42.—de manubiis Saturno templum ædificat, cxxv, 4. — cædit legionem Octaviani, 34. — ex Italia fugit, cxxvi, 32.—ab Antonio ad C. Octavianum transit, eique testamentum Antonii prodit, cxxxii, 6, 7. — censura ejus parum utilis reipublicæ, ipsi turpis, cxxxvi, 8, 9.

T. Munatius Plancus, trib. pleb. intercedit ne interrex crearetur, cvii, 19. — in funere Clodii concionatur in Milonem, 22. — hortatur populum, ne Milonem elabi pateretur, 38. — expellitur Pollentia, cxviii, 27.

Munda, urbs Celtiberiæ in Hispania Bætica, non longe ab hod. *Monda*, seu *Munda*, vico Grandæ, xxiv, 42; xl, 47. — prælium ad Mundam, quo vincunt Pœnos Romani, xxiv, 42. — expugnatur et mulctatur a Cæsare, cxv, 61.

Mundensis pugna, cxv, 50-56.

Mundus muliebris, xxxii, 40; xxxiv, 7.

Municeps, viii, 14.

Municipia Appiæ, xxvi, 8.

Municipiis plerisque civitatem et agros adimit Sulla, lxxxix, 34.

Munimenta Romanorum ad Veios, v, 1. — combusta a Veientibus, 7.

Munus legatis datum, xlii, 6, 6.

C. Licinius Muræna multos conjurationis Catilinariæ socios in vincula conjicit, cii, 89. — ædilis, ciii, 74.

L. Licinius Muræna, in pugna ad Chæroneam sinistro cornu a Sulla præfectus, sibi oppositos egregie vincit, lxxxii, 11-16.—relictus a Sulla in Asia, triumphi cupiditate, novas cum Mithridate belli causas circumspicit, lxxxvi, 7.—ad eum pergit Archelaus, eumque ad bellum incitat, 9. — Muræna bellum movet, 12. — denuo fines Mithridatis populatur, 15. — profligatur, 17. — triumphat de Mithridate, lxxxix, 16. — de ejus gestis disquisitio, 17. — represserat piratas, xc, 33.

L. Licinius Muræna, Luculli legatus, vincit Tigranem, eumque omnibus impedimentis exuit, xcviii, 38. — consul designatus a Sulpicio accusatur ambitus, cii, 87. — a Cicerone defenditur, ibid. — consul Catonem eripit furori seditiosorum, ciii, 18.

Murænam luget mortuam L. Crassus, lxx, 42.

Muralis corona; vid. Corona.

Murcia Dea, i, 33. — ad Murciæ (ædem) Latinis sedes datæ ab Anco Marcio, ibid.

Mures in usum ciborum versi ab obsessis in urbe Casilino, xxiii, 19. — mures aurum rodunt; vide Prodigia.

Murgantia, urbs valida Samnii, oppugnatur et capitur, x, 17.

Murgantia, s. Morgantia, urbs Siciliæ, xxiv, 27, 36; xxvi, 21. — contra servos rebelles a servis defenditur, lxvii, 39.

Muri urbi Romæ circumdati, i, 6, 33, 36, 38, 44; vi, 32. — Muri omnium cis Iberum civitatum dejecti, xxxiv, 17. — Murorum pinnæ, xxxviii, 5. — Murus novus objectus pro diruto in oppugnationibus, xxi, 11; xxxviii, 7. — cuniculis suffossus suspenditur furculis, xxxviii, 7.

Muthul fluvius, lxv, 7.

Mutila, Istriæ oppidum, vi capitur a Romanis, xli, 11.

Mutilum Castrum, oppid. Lingonum, hodie *Medoli*, xxxi, 2; xxxiii, 37.

MUTINA, oppid. Galliæ Cisalp. hod. *Modena*, XXI, 25; XXXV, 4. — colonia civium Romanorum, XXXIX, 55.—captam a Liguribus, recipiunt Romani, XLI, 20.—Mutinam D. Brutus occupat, et ibi ab Antonio obsidetur, CXVII, 58. — de bello ad Mutinam vid. M. Antonius, D. Junius Brutus, C. Octavianus, etc.

MUTINENSEM agrum populantur Ligures, XLI, 14.

MUTINES, sub Hannibale omnes belli artes edoctus, novus dux in Sicilia, XXV, 40. — terret Romanos, ibid. — eo absente prælium committitur, 41. — vincunt Romani, ibid. — urit agros sociorum populi Romani in Sicilia, XXVI, 21. — ab Hannone, Carthaginiensium imperatore, præfectura Numidarum spoliatur, 40. — tradit Agrigentum Romanis, ibid. — donatur civitate Romana, XXVII, 5. — ipse et filius pugnant cum Thracibus, XXXVIII, 41.

MUTISTRATUM opp. capitur a Romanis, XVII, 22.

MYCENICA, locus haud procul Argis, XXXII, 39.

MYGDONIA, regio Mesopotamiæ, XCVIII, 76.

MYLA, seu Mylæ, Siciliæ flumen, inter Megara et Leontinos, XXIV, 30, 31.

MYLÆ, opp. Thessaliæ, capitur et diripitur a Perseo, XLII, 54.

MYLASA diruuntur a Labieno, CXXVII, 15.

MYLASA, opp. Cariæ et sedes regia, h. *Melazzo*, XXXVIII, 39.

MYLASENIS immunitas concessa, XXXVIII, 39.

MYLASENSES, seu Mylassenses, *iidem qui Mylaseni*, occupant Euromensium oppida, XLV, 25. — rediguntur ab Rhodiis in officium, ibid.

MYNDUS, opp. Cariæ, h. *Mentese*, XXXVII, 16.

MYONNESUS, prom. Ioniæ inter Teum Samumque, XXXVII, 13, 27.

MYRINA, opp. Æolidis, XXXIII, 30.

MYSI sagittarii, XXXVII, 40.

MYSIA, regio Asiæ min. Eumeni donata, XXXVIII, 39.

N.

NABATÆI, socii Romanorum, CXXXV, 21.

NABATÆORUM regum socordia, CXXXV, 22.

NABDALSA, insignis inter Numidas nobilitate et virtute, conjurat cum Bomilcare adversus Jugurtham, LXV, 44-48. — insidiæ deteguntur, 49. — Nabdalsæ ignoscit Jugurtha, 50.

NABIS, Lacedæmoniorum tyrannus, ab Romanis adscriptus fœderi, cum Philippo rege inito, XXIX, 12. — vastat finitimorum agros, XXXI, 25.—ei traduntur a Philippo Argi, XXXII, 38. — ejus cum T. Quintio Flaminino consule colloquium, 39. — auxilia mittit Romanis, et inducias cum Achæis facit, ibid. — spoliat Argivos, 40.—mittit uxorem suam Argos ad spoliandas feminas, ibid. — de bello ei inferendo deliberant Patres, et T. Quintio rem totam permittunt, XXXIII, 44. — bellum adversus eum decretum, XXXIV, 22-24. — apparatus belli, 26, 27. — octoginta principes juventutis Laconicæ interficit, 27.— bellum adversus eum terra marique geritur, 28, 29. — petit, ut sibi colloqui cum T. Quintio liceat, 30.— ejus oratio ad T. Quintium, 31.— respondet Quintius, 32. — conditiones pacis a Quintio scriptæ, 35.

— quas respuit, 36, 37. — Lacedæmonem oppugnat Quintius, 38, 39. — induciæ, 40. — Nabis mittit legatos Romam, qui pacem impetrant, 43. — concitantibus Ætolis denuo bellum molitur adversus Romanos, xxxv, 12, 13. — contra eum mittitur Atilius prætor, 22. — Nabis oppugnat Gythium, 25. — vastat Achæorum agros, ibid. — parat classem, 26. — vincit prælio navali Achæos, ibid. — fugatur ab Achæis, 28-30. — occiditur ab Alexameno, principe Ætolorum, 35.

NADAGARA; vid. Naraggara.

NÆVIA porta, II, 11.

L. NÆVIUS Balbus, XLV, 13.

M. NÆVIUS, tribunus plebis, secundum quosdam auctores accusator P. Scipionis Africani, XXXVIII, 56.

Q. NÆVIUS Crista invadit Macedonum castra et diripit, XXIV, 40.

Q. NÆVIUS Matho prætor, XXXIX, 32. — sortitur Sardiniam et quæstionem de veneficiis, 38. — ad duo millia veneficorum damnat, 41.

Q. NÆVIUS, coloniæ deducendæ triumvir, cui in triennium imperium esset, creatur, XXXIV, 53; XXXV, 40.

NANTUATES a Galba victi pacem petunt, CIV, 64.

NAPATA, regia Candaces, capitur a Romanis, CXXXVI, 17.

NARBO Marcius, colonia a nomine cos. appellata, LXII, 7.

NARBONENSIS prima, secunda, CIII, 147.

NAR Umbriæ fl. h. *Nera*, in quo lac fluxit, XXXIV, 45, not. 6.

NARAGGARA, s. Naragara, non Nadagara, opp. Numidiæ, XXX, 29.

NARNIA Umbriæ opp. ad Narem fl. colonia, olim Nequinum, h. *Narni*, X, 9, 10. — negat consulibus Romanis milites et pecuniam, XXVII, 9. — de hac re senatusconsultum, XXIX, 15. — Narnia colonia suppleta, XXXII, 2.

NARNIENSES equites, nuntii Pœnorum cladis, XXVII, 50.

NARNIENSIS tribus, VI, 5; XXIX, 37.

NASICA; vid. P. Cornelius.

L. NASIDII Equitis Romani studium insigne pro senatu adversus Antonium, CXVIII, 18. — ei gratiæ actæ, ibid.

Q. NASIDIUS navali pugna vincitur ab Agrippa, CXXXII, 31.

NASONIS proscripti, a liberto proditi casus, CXX, 88.

NASUS Acarnanum, XXVI, 24.

NASUS, sive insula, Syracusanæ urbis pars, capitur a Romanis, XIII, 49; XXV, 30.

Naufragia classium Romanarum, XVIII, 37, 43.

NAUPACTUS s. Naupactum opp. Ætoliæ aut Locridis ad sinum Corinth. h. *Lepanto*, *Ennebeck*, XXVI, 26; XXVII, 29, 30; XXXV, 12. — obsidetur a Romanis, XXXVI, 30, 34. — solvitur obsidio, 35. — Naupacti concilium habent Ætoli, XXXI, 29; XXXV, 12.

NAUSTATHMOS, sinus Phocææ, sic vocatus, quia magnam vim navium capit, XXXVII, 31.

Nautæ ex senatusconsulto imperati privatis, et dati pro censu, XXIV, 11.

C. NAUTIUS, consul, II, 52. — iterum, III, 25. — Sabinos, bellum Romanis inferentes, fundit, III, 26, 29.

C. NAUTIUS Rutilus, consul, IV, 52.

C. NAUTIUS Rutilus, consul, XI, 24.

SP. NAUTIUS, consul, II, 39.

Sp. Nautius Rutilus, tribunus militum cons. pot. iv, 35.

Sp. Nautius Rutilus, tribunus militum consulari potestate, iv, 44. — iterum, 47. — tertium *ex Fastis Capitolinis*, iterum *ex Livio*, 61.

Sp. Nautius Rutilus, consul, ix, 21.

Sp. Nautius Rutilus, dux alaribus cohortibus, x, 41. — donatur ob virtutem armilla aureaque corona, 44.

Navale prælium, xvii, 8; xviii, 5-9; xix, 18-20; li, 16; vid. et pugna.

Navalia Romæ trans Tiberim, iii, 26; viii, 14; xl, 51.

Navalis pugnæ simulacrum, xxvi, 51; xxix, 22. — Conf. Pugnæ et Duumviri. Navalis triumphus Octavii de Perseo, xlv, 42. — navalis triumphus Duilii de Pœnis, xvii, 12. — navalium sociorum conspiratio Romæ discutitur, xvii, 18; vid. Socii.

Navis actuaria, xxi, 28. — aperta, xxxvi, 42. — hepteris, xxxvii, 23, 30. — hexeris, ibid. — hippagogus, xliv, 28. — longa, v, 28; xxi, 17; xxii, 22. — moneris, xxxviii, 38. — oneraria, xxi, 17; xxii, 11. — prætoria, xxix, 25. — rostrata, 28, 45, 46; xxx, 10.— speculatoria, xxx, 10; xxxvi, 41, 42. —regum Macedoniæ, XVI versibus remorum agitata et Romam deducta, xxxiii, 30; xlv, 35. — maritima amphorarum trecentarum, xxi, 63. — velata infulis ramisque oleæ, occurrit Scipioni, cum classe Carthaginem petenti, xxx, 36. — in nave prætoria insigne nocturnum, tria lumina, xxix, 25. — Naves ex abiete structæ, xxviii, 45. — religatæ puppibus in altum extrahuntur, xxii, 20. — non ob plures remorum ordines, sed aliis de causis velociores, xxviii, 30, 3. — instructæ armatæque in aquam deducuntur die quadragesimo quinto, quam ex silvis detracta materia erat, xxviii, 45. — intra tricesimum diem, cx, 9. — scorpionibus et ballistis instructæ, xii, 20. — plaustris translatæ in mare, quibus obsessa arx Tarentini, xxv, 11. — Naves non majores, quam CCC amphorarum, habere senatoribus licuit, xxi, 63. — Navium certamen quotannis Patavii, et quare, x, 12. — magistri, xxix, 25.

Ac. Navius; vid. Accius.

Q. Navius, centurio, auctor peditum equiti immiscendorum, xxvi, 4. — ejus bellica virtus, 5.

Neapolis, nomen partis Syracusanæ urbis, xxv, 24.

Neapolis, opp. Thraciæ, inter Strymonem et Nessum, hod. *Christopoli*, xxxviii, 41.

Neapolis, Campaniæ opp. s. Parthenope, h. *Napoli*, viii, 22; xl, 41.—Neapolim contendit Pyrrhus, sed frustratur spe, xiii, 12.—Neapolis conspecta mœnia Hannibalem ab ejus oppugnatione absterrent, xxiii, 1.

Neapolis, urbs a Pompeio condita, ciii, 21.

Neapolitani aurum afferunt Romanis, xxii, 32.—Neapolitanum fœdus, viii, 26.—agrum populatur Hannibal, xxiv, 13.

Nefasti dies instituti a Numa Pompilio, i, 19.

Neleus Scepsius bibliothecam Aristotelis, quæ sibi ex hæreditate Theophrasti obtigerat, transfert Scepsin, lxxxiii, 44.

Nemea fl. Corinthium et Sicyonium interfluens agrum, xxxiii, 15.

Nemea, ludi acti ad Nemeam, vicum Argolidis et silvam prope

Cleonas, XXVII, 30, 31. — eorum curatio ad Philippum delata, ibid. —iis præficitur T. Quintius, XXXIV, 41. — ipso Nemeorum die testata voce præconis Argivorum libertas, ibid.

Nemus Albanum, V, 15.

NEO Thebanus fugit cum Perseo, XLIV, 43.—captus a Romanis et securi percussus, XLV, 31.

NEOCRETES in exercitu Antiochi, XXXVII, 40.

NEOPTOLEMUS, dux Mithridatis M. domat Scythas et Sarmatas, LXIII, 49. — confligit cum Nicomede, LXXVI, 50, 53.—vincitur a Romanis, LXXXI, 20.

NEPESINUS ager, V, 19; XXVI, 34.

NEPETE, s. Nepe, Nepet, Nepeta urbs Etruriæ, h. *Nepi* prope fl. *Pozzolo*, VI, 9.—capta ab Etruscis, recepta ab Romanis, ibid. et 10. —Nepesinorum deditionis auctores securi percussi, ibid. — coloniæ Nepete deducendæ triumviri creati, 21. — ab Nepete legati Romanos docent, Etruscos de pace petenda concilia habere, X, 14.—milites pecuniamque Romanis negat, XXVII, 9.—in eam senatusconsultum, XXIX, 15.

NEPHELIS, promontorium Ciliciæ, XXXIII, 20.

NEPHERIS, castellum, XLIX, 49. —Nepherim aggreditur Scipio, LI, 21.—et capit, 23.

NEPTUNIÆ aquæ opp. Campaniæ ad mare, h. *Nettuno*, XXXIX, 44.

NEPTUNUS lectisternio placatus, V, 13; XXII, 10. — Neptuni ara in circo Flaminio, XXVIII, 11. — Neptuno Equestri quadrigæ albæ immolatæ a Mithridate, XCIII, 17.

NEQUINUM; vid. Narnia.

NERGOBRIGES pacem petunt a Marcello, XLVIII, 5.

NERO; vid. Claudius.

NERVA; vid. Cocceius et Licinius.

NERULUM, opp. Lucaniæ, VI captum a Romanis, IX, 20.

NERVII, populi, vincuntur a Cæsare, CIV, 58 et seqq. — reparant bellum, CVII, 1.—se dedunt, 3.

NESACTIUM, s. Nesattium, oppidum Istriæ, h. *Castel nuovo*, ad ostium Arsiæ, h. *Arsa*, obsidetur a Romanis, XLI, 11.—obsessi conjuges et liberos occidunt et palam in muris trucidatos præcipitant, ibid.

NESIOTÆ in Cephallenia, obsides dant Romanis, XXXVIII, 28.

NESSUS s. Nestus fluvius Thraciam a Macedonia dirimens, h. *Mesto*, *Mestro*, *Carasu*, XLV, 29.

Nexi ob æs alienum, II, 27. — soluti, cautumque in posterum ne necterentur, VIII, 28; vid. Æs alienum.

NICÆA, urbs Corsicæ, descripta, XVII, 15.

NICÆA, urbs Locridis in sinu Maliaco, XXVIII, 5; XXXII, 32, 35.

NICÆA, urbs Bithyniæ, LXXVI, 27.

NICÆA, uxor Crateri, XXXV, 26.

NICÆUS Jupiter, XLIII, 21.

NICAGORA Sicyonem deducit Æsculapium forma serpentis indutum, XI, 13.

NICANDER ab Ætolis legatus mittitur ad Philippum, ut eum concitet ad bellum Romanum, XXXV, 12. — ab rege Antiocho veniens, implet vana exspectatione multitudinem Ætolorum, XXXVI, 29. — prætor Ætolorum, XXXVIII, 1. — ejus res gestæ, 4, 5, 6.

NICANDER archipirata, XXXVII, 11.

NICANOR, unus ex purpuratis Philippi, XXXIII, 8.

NICATORES apud Macedonas milites cohortis regiæ, XLIII, 19.

NICEPHORIUM, lucus ad Pergamum, XXXII, 33, 34.

Nicias parat venenum Pyrrho, xiii, 45. — indicatur a consulibus regi, ibid. vid. et xlii, 47.

Nicias, prætor Achæorum, xxviii, 8.

Nicias clam interficitur a Perseo, xliv, 10.

Nico Tarentinus juvenis, conjuratione facta cum aliis nobilibus juvenibus, prodit Hannibali Tarentum, xxv, 8, 9. — ejus cum D. Quintio certamen, xxvi, 39. — hasta transfigit Quintium, ibid. — occiditur pugnans, quum caperetur Tarentum, xxvii, 16.

Nicocrates, Cyrenaicus tyrannus, tollitur a fratre Leandro, incitante Aretaphila, lxxxi, 17.

Nicodamus, dux Ætolorum, auxilio mittitur Ambraciæ urbi, xxxviii, 5, 6.

Nicomachus subsidio venit Crotoniensibus, xiv, 6.—Stratagemate P. Cornelii Rufini cos. decipitur, 7.—patitur cladem, 8.

Nicomedes, Bithyniæ rex, Zibœam auxilio Gallorum vincit, xxxviii, 16.

Nicomedes, filius Prusiæ, cum patre Romam venit, xlv, 44. — commendatur a patre senatui, ibid. — bello peti Attalum a Prusia negat apud patres Rom. xlvii, 26. —eum pater interficere studet, l, 5.—in patris caput vertuntur insidiæ, 6. — Nicomedem Attalus juvat, 9.—ejus jussu Prusias occiditur, 11. — affectat regnum Cappadociæ, lx, 55; lxx, 44, 45.

Nicomedes, superioris ex Nysa uxore filius, Bithyniam tenet auctoritate senatus, lxxiv, 10. — ei de regno controversiam facit frater Socrates, adjuvante Mithridate, ibid. — pulsus a fratre Romam venit, 11. — restituitur in regnum, 12. — depopulatur fines Mithridatis, lxxvi, 33.—cum eo confligunt duces Mithridatis, 49, 50. — primo vincit, 51. — postea vero ab Archelao superatus fugit, 52. — victus a Mithridate, exuitur regno, et in Italiam navigat, lxxvii, 53-56. — restituitur in regnum, lxxxiii, 29. — moritur, populo Rom. hærede instituto, xciii, 3.

Nicomedia Bithyniæ urbium maxima, lxxvi, 27.

Nicopolim inter Euphratem et Araxem condit Pompeius, ci, 7.

Nicopolim in Actiaco litore, victo Antonio condit Cæsar Octavianus, cxxxiii, 10.

Nicostratus, Achæorum prætor, xxxii, 39, 40. — ejus strategenia, xxxiii, 14. — et victoria, 15.

P. Nigidius Figulus, amicus Ciceronis et mathematicarum artium peritia excellens, cii, 89. — ejus vaticinium in ortu Octavii, qui postea Augustus fuit, ibid.

Nilus, xliv, 19. — per Nilum pons tumultuario opere factus, ib. — Nili ostium Pelusiacum, xlv, 11, 12.

Ninnius; vid. Pacuvius et Stenius.

Nisibin oppugnat et capit Lucullus, xcviii, 77, 78.

Nisuetæ inter auxilia Rhodorum, xxxiii, 18.

Nobiles deponunt annulos aureos et phaleras, ix, 46.

Nobilitas, ut duo consularia loca a plebe recuperaret, totis viribus incumbit, x, 15.

Noctua consedit in hasta Hieronis, xvi, 12.

Nola, opp. Campaniæ, h. *Nola*, capitur a Romanis, ix, 28. — oppugnatur ab Hannibale, xxiii, 14-16.—iterum, 43-46. — occupatur a Papio, lxxiii, 25. — recipitur, totaque incendio deletur, lxxxix,

33.—Nolæ senatus favet Romanis, plebs Hannibali, xxiii, 14, 39; xxiv, 13.

Nolani milites tenent cum Samnitibus Palæpolim, viii, 23, 25. — urbe Romanis tradita, effugiunt, 26. — Nolanus ager, xxiii, 14.

Noliba, oppid. Oretanorum in Hispania Tarrac. xxxv, 22.

Nomen pro prænomine et cognomine, vii, 22, 3. — ad nomina qui non respondissent, virgis cæsi, vii, 4. — ad nomen non respondentem Curius cos. in servitutem vendit, xiv, 27. — Nominis error fraudi est Hannibali, xxii, 13. — Nomini nonnunquam postponitur prænomen, et præponitur cognomen, iii, 1, 1. — nomina militum noscit et ciet dux, xxi, 43.—regionum urbiumque pro incolis posita, iii, 47, 1. — barbarica variata, xxi, 29, 6. — nomina locorum hominumque non mutanda, quia ab aliis non memorantur, iii, 50, 1; xlii, 21, 2.

Nomentana via, olim Ficulnensis, iii, 52.

Nomentani in civitatem accepti, viii, 14.

Nomentum, oppid. Latii in Sabinis, hod. *Mentana*, a Tarquinio Prisco captum, i, 38; iv, 22, 32.

Nonæ Maii, xli, 20. — Quintiles, xxvii, 33. — Sextiles, xli, 20.

Nonius, senator, ob gemmam proscribitur ab Antonio, cxx, 69.

Nonius, centurio, a seditiosis militibus necatur, cxxv, 16.

A. Nonius cum Appuleio Saturnino petit tribunatum, et, illo repulso, designatur, lxix, 5. — occiditur, 6.

Norba Latii in Volscis, h. *Norma*, colonia Romanorum, ii, 34; xxxii, 2. — eam subita incursione depopulantur Privernates, vii, 42.

Norbani nuntiant defectionem Privernatium, viii, 1. — a populo Romano laudantur ob constantem in rempublicam fidem, xxvii, 10. — Norbanus ager, viii, 19.

C. Norbanus, trib. pleb. gravissimam seditionem excitat, lxx, 26. — reus fit majestatis, 28. — defenditur a M. Antonio, 29. — absolvitur, 30. — prætor Siciliæ periculo eripit Rheginos, lxxx, 1. — consul senatusconsultum de dimittendis exercitibus facit, lxxxiv, 9. — violat legatos Sullæ, lxxxv, 2. — vincitur a Sulla, 3. — iterum magna strage a Metello Pio, lxxxviii, 2.— avehitur Rhodum, 3. — proscribitur a Sulla, 21. — se interimit, lxxxix, 32.

C. Norbanus C. F. Flaccus, triumvirorum legatus, octo cum legionibus, in Macedoniam adversus Brutum præmittitur, cxxii, 51. — cos. primus binis quæstoribus utitur, cxxviii, 1. — proconsul triumphat ex Hispania, cxxxi, 49.

Norici, pop. a Silio domiti, conditiones pacis accipiunt, cxxxvi, 51.

Nortia, Etrusca Dea, vii, 3.

Notæ censoriæ, xxvii, 11. — earum origo, xxxix, 42, 4. — Cf. ad iv, 24, 5; vid. et Censor et Censura.

Notatos a Numidico censor alter eximit notæ, lxviii, 37.

Notium, oppid. Ioniæ prope Colophonem et mare, xxxvii, 26; xxxviii, 39.

Nova Carthago; vid. Carthago.

Novæ tabernæ, iii, 48.

Novemdiale sacrum publice sumptum, præcipue ubi lapidibus pluit, i, 31, 3; xxi, 62; xxiii, 31; xxv, 7; xxvi, 23; xxvii, 37; xxix, 14; xxx, 38; xxxiv, 45; xxxv, 9; xxxvi, 38; xxxviii, 36; xxxix, 22; xliv, 18; lxx, 28.

Novensiles Divi a Samnitibus accepti, vii, 9, 5.

Novius Calavius; vid. Calavius.

L. Novius Niger, quæstor, a Cæsare prætore in carcerem conjicitur, CIII, 11.

L. Novius, tribun. pl. a liberto Clodii ferro vulneratus, CIII, 127.

Novocomensibus civitatem adimit M. Marcellus, CVIII, 31.

Nox prælium dirimit, IV, 39; IX, 32; XXXII, 10, 12; XXI, 59.— victoriam magis, quam prælium, dirimit, VII, 33. — inter noctem lux orta, XXXII, 29. — Noctis partes, XXV, 9, 8. — nocte lux oborta; vid. Prodigium.

Nuceria Alfaterna, oppidum Campaniæ (et Umbriæ), hod. *Nocera* subigitur ad deditionem a Q. Fabio, IX, 41. — capitur a Pœnis, incenditur et diripitur, XXIII, 15.

Nucerini Atellam traducti, XXVII, 3. — Nucerinum agrum populantur socii navales Romanæ classis, IX, 38.

Nuces secundo amni fusæ Casilinum, ad sublevandam obsessorum inopiam, XXIII, 19.

Numa Pompilius rex Romanorum a Patribus eligitur, I, 18. — ejus justitia et religio, ibid.—Numa serior Pythagoras, ibid. — ejus inauguratio, ib. —Janum indicem pacis bellique facit, 19. — Deorum metum injicit animis, ibid. —cum Dea Egeria congressus nocturnos simulat, ibid. — describit annum ad cursum lunæ in duodecim menses, ibid. — nefastos dies fastosque facit, ibid. — Flamines, Salios, Pontificem creat, 20. — virgines Vestales legit, et ipsis stipendium de publico instituit, ibid. — Jovi Elicio aram in Aventino dicat, ib. — lucum sacrat Camœnis, 21. — Fidei instituit solenne, ibid. — regnavit tres et quadraginta annos, ibid. — ejus commentarii, 31, 32. —ejus et cadaver, et libri sub Janiculo in duabus arcis lapideis inventi, XL, 29. — cremantur libri, ibid.

Numa Marcius; vid. Marcius.

Numantia, XLVII, 37. — obsidetur frustra a Q. Pompeio, LIV, 3.— iterum, 26, 27.—a Popilio, LV, 8.— ab Hostilio Mancino, 10 et seqq. — ad Numantiam accedit Scipio, LVII, 9-22.—Numantiæ situs, 24.—fossa murusque circa eam ducuntur, 26. — capitur et deletur, LIX, 1-6.

Numantini belli memoratur initium, XLVII, 39.

Numantini pacem faciunt cum Q. Pompeio, LIV, 28. — sed illud fœdus pro rato non habetur Romæ, 34. — fundunt exercitum Rom. LV, 8. — in summas angustias redigunt Romanos, 14. — cum iis pacem facit Hostilius Mancinus, 15. — pacem hanc irritam esse censet senatus, 17, 26. — Mancinus deditur Numantinis, LVI, 13. — eum non recipiunt, 14. — insidias ponunt Romanis, LVII, 20. — repelluntur, 21. — cum desperatis pugnare non vult Scipio, 23. — obsessi circumvallantur, 24. — tentant eruptionem, 30. — eorum sollicitudo, 31. — premuntur a Scipione, LIX, 1. — eorum desperatio, 2. — erumpunt, 3. — fames horribilis, 4. — plerique sibi necem consciscunt, 5. — de iis triumphat Scipio, 27.

Numerius Decimius Samnis, XXII, 24.

Numerius Fabius; vid. Fabius.

Numerus, inventum Minervæ, VII, 3. — Numerus cæsorum hostium a Livio nimis augeri solet, IX, 43, 8.

Numicius, s. Numicus, fluvius Latii ad fines Rutulorum, inter Laurentum ac Lavinium defluens,

et ex lacu Nemorensi prodiens, h. *Rivo di Nemi*, I, 2.

L. NUMICIUS Circeiensis, prætor Latinorum, Romam nominatim evocatus, VIII, 3.

T. NUMICIUS Priscus, consul, adversus Volscos proficiscitur, II, 63. — bene rem gerit, ibid.

NUMIDÆ veteres Pœnorum hostes, XVIII, 20. — Numidæ et Mauri ab Hamilcare pacantur, ibid. 42. — Africæ populi Massyli et Masæsyli (ubi hodie *Alger*), quorum reges Masinissa, Micipsa, Jugurtha, Syphax, XXI, 29; XXIV, 49.—equitum auxilia adjungunt Hasdrubali in Hispania, XXI, 22. — quingenti de Hannibalis exercitu pugnant cum trecentis equitibus Romanis, 29.— Numidæ primum in Africa equitum genus, XXIV, 48; XXIX, 34. — liberant exercitum Romanum, XXXV, 11. — ad Romanos transfugiunt, XXII, 48; XXIII, 46; XXVI, 10. — eorum dimicandi ratio, XXI, 55, 4. — jaculatores, XXVIII, 11.—discincti et inermes, nisi quod jacula portant: equi sine frenis, XXXV, 11. — ante omnes Barbaros effusi in Venerem, XXIX, 23; XXX, 12. — vagas trahunt domos, XXIX, 31.— carne ac lacte vescuntur, ibid. — apud eos regnum ad fratrem regis pervenit, XXIX, 29.

Q. NUMIDICUS; vid. Cæcilius Metellus.

NUMISIUS, imperator Latinorum, VIII, 11.

C. NUMISIUS creatur prætor, et sortitur Siciliam, XLI, 8.

T. NUMISIUS Tarquiniensis legatus in Macedoniam, XLV, 17.

NUMISTRO, aut Numestro, opp. Lucaniæ aut Bruttiorum, XXVII, 2.

NUMITOR, filius major Procæ, Albæ regis, I, 3. — pellitur ab Amulio fratre, ib. — restituitur, 5.

C. NUMITORIUS per medium forum uncis raptatur, LXXX, 39.

L. NUMITORIUS, tribunus plebis, II, 58.

P. NUMITORII cum Appio decemviro contentio, III, 45. — in Aventino tribunus pl. creatur, 54.

Q. NUMITORIUS Pullus, proditor patriæ, LX, 23. — ei venia datur, ibid.

Nummus quadrigatus, XXII, 52.— nummi in memoriam victoriæ de Picentibus cusi, XV, 9.

Nundinæ, VII, 15. — Kalendis Januariis, CVII, 16.

Nuptias (ob) virginis inter Ardeates bellum intestinum, IV, 9.

NURSIA, opp. Sabinorum, hod. *Norcia*: unde

NURSINI pollicentes Scipioni milites, XXVIII, 45.

NUTRIA capitur, XX, 28.

Nux; vid. Nuces.

NYMPHÆUM in Apolloniati agro et Illyrico Maced. ad Aoum, XLII, 36, 49, 53.

NYMPHIUS princeps Palæpolis, VIII, 25. — urbem tradit Romanis, 26.

NUSA, uxor Nicomedis, soror Mithridatis, XCIII, 3.

NYSA, uxor Nicomedis, et mater alii Nicomedis, LXXIV, 10.

O

OENÆUM, opp. Penestiæ in Illyrico, XLIII, 19.

OBLIVIONIS flumen transire vix audent Romani milites, LV, 29.

OBRIMA, fl. Phrygiæ maj. ad Apameam in Mæandrum cadens: ejus fontes, XXXVIII, 15.

Obsecratio in unum diem populo indicta, III, 63; XXVI, 23. — a populo, præeuntibus duumviris, facta,

IV, 21. — circa omnia pulvinaria, XXXI, 8, 9.

Obsides, fidei pignus, XLII, 39. — totius Hispaniæ Sagunti in arce custoditi, XXII, 22. — eos tradit Romanis Abelox, ibid. — Obsides Tarentinorum, e fuga retracti, virgis cæduntur, et de saxo dejiciuntur, XXV, 7. — obsides civitatum Hispaniæ post captam Carthaginem Novam reddit suis Scipio, XXVI, 49. — obsides exacti a Carthaginiensibus, ne minores quatuordecim annis, neu triginta majores, XXX, 37. — redduntur iis centum, XXXII, 2. — iterum centum, XL, 34. — exacti ab Antiocho, ne minores octonum denum annorum, neu majores quinum quadragenum, et triennio mutandi, XXXVIII, 38. — obsides Carthaginiensium Setiæ custoditi, XXXII, 26. — in triumphis ducti, XXXIV, 52; CIII, 48. — iis in publicum prodeundi facultas negata, XXXII, 26.

Oceanus orbem terrarum amplexu finit, XXXVI, 17.

OCILIS, urbs Hispaniæ, quæ defecerat ab Romanis, accipitur in fidem, XLVIII, 4.

Ocrea sinistrum crus tectum, IX, 40.

OCRICULUM, opp. Umbriæ, ultra quod Nar et Tiberis coeunt, hod. *Otricoli* in limite ducatus Spoletini, XXII, 11. — vastatur a sociis Italicis, LXXII, 25.

OCRICULANI sponsione in amicitiam Romanorum accepti, IX, 41.

OCTAVIA Cæsaris Octaviani soror, multis proscriptis saluti est, CXX, 44. — eam ducit M. Antonius, CXXVII, 27. — virum et fratrem conciliare studet, CXXVIII, 40. — ejus ad fratrem oratio, 41. — ad Antonium navigat, sed ille artibus Cleopatræ fascinatur, CXXXI, 56, 57. — Octaviæ facta laudabilia, 59. — ei repudium mittit Antonius, CXXXII, 5. — moritur, CXXXVIII, 5. — ei honos habetur a senatu, ib.

OCTAVIÆ porticus et in ea bibliotheca, CXXXI, 54.

OCTAVIUS legatus Crassi, auxilium ei laturus, de colle quem ceperat, decurrit, CVI, 53. — eum defendens occiditur, 57.

OCTAVIUS Mamilius; v. Mamilius.

OCTAVIUS Metius, X, 41.

C. OCTAVIUS Ruso, quæstor, legatos Bocchi Romam ducit, LXVI, 35.

C. OCTAVIUS, Augusti pater, CII, 90. — ex prætura Macedoniam sortitus, CIII, 78. — Bessis prælio fusis, imperator appellatur, 108.

C. OCTAVIUS, postea Augustus appellatus nascitur, CII, 89. — de eo somnium Catuli, CIII, 35. — a Cæsare, magno avunculo, extolli incipit, CXV, 24. — in Hispaniam ad Cæsarem venit, 63. — precatur Cæsarem pro Saguntinis et aliis, 64. — magister equitum a Cæsare designatur, CXVI, 19. — hæres a Cæsare scriptus ex dodrante, in nomen adoptatur, 102. — ejus prudentia, 112. — in urbem post necem Cæsaris, properat, CXVII, 4. — Brundusii honorifice excipitur a militibus, ib. — adsciscit nomen Cæsaris, 5. — (*atque adeo posthac Cæsar Octavianus dicetur*) parat sibi favorem Ciceronis, 6. — Romam venit, 13. — hæreditatem Cæsaris sibi adeundam statuit, dissuadente matre et propinquis, 13, 14. — ejus prudens moderatio, 15. — initia contentionum cum Antonio, ib. — tribunatum plebis dissimulanter ambit, 16. — ludos in honorem Cæsaris facit, 17. — in eum senatus malignitas, 19. — et Antonii, 20. — quos ille magnitudine animi superat, 21. — adquirit studia ple-

bis, 22. — Antonii invidia in eum, et cum eo reditus in gratiam, 26, 27. — populus ei tribunatum plebis offert, 28. — veteranos sollicitat, 29. — ejus dolo sibi parari insidias dicit Antonius, ibid. et 30.—utriusque apparatus ad bellum, 36. — Cæsarem Octavianum in urbem adducit Canutius, 37. — oratio Octaviani ad pop. 44.—eum veterani destituunt, sed mox revertuntur, 45, 46. — anceps Octaviani deliberatio, et copiæ, 54, 56. — senatum defendit contra Antonium, CXVIII, 2. — in ejus favorem multa senatus decreta, 10. — variæ cogitationes ejus, 24. — totum se militibus tradit, 26. — inter arma studiis operam dat, 27. — cum consulibus succurrit D. Bruto, 29. — ob prælium Mutinense Imperator vocatur, CXIX, 11, 13. — iterum egregie pugnat, 16. — D. Bruti ferocia in Octavianum, 19. — ei a Pansa produntur consilia senatus, 21, 22.—legiones Pansæ restituuntur Octaviano, 25. — suspicio in eum de morte Hirtii et Pansæ, 27. — eum deprimere studet senatus, 32.—reconciliationem cum Antonio meditatur, 35.—Antonium patitur elabi, 38.— Lepidum et Asinium sollicitat, 39. — decipit Ciceronem, ut ejus negotium in senatu agat, 40, 41. — Patres ad eum recurrunt, ei triumphum ac stipendium decernunt, 53. — Octaviani adversus senatum concio, 54. — periculum sui ipsius et militum non nisi se consule discuti posse ostendit, 56, 57. — ei ab senatu consulatum petunt centuriones, 58. — Octavianus transit Rubiconem, 60. — contendit Romam, 61, 65. — urbanas legiones in deditionem accipit, 66. — novæ formæ comitiis cos. fit, 68.—ei augurium Romuli oblatum, CXX, 1. — multaque decernunt Patres, 2.—fert legem in percussores Cæsaris, 3. — ejus crudelitas in Q. Gallium, 6. — expetit amicitiam Antonii, 8. — ejus cum Antonio et Lepido colloquium, 17.—cedit Antonio, Ciceronem proscribi postulanti, 18. — triumviratus constituitur, patresque inter triumviros dividuntur, 19. — privignam Antonii ducturum se promittit, 21. — ostentum Octaviano oblatum, 22. — triumviratum reipublicæ constituendæ in quenquennium invadit cum Antonio et Lepido, 26-28. — edictum proscriptionis ab eo collegisque promulgatum, 29 et seqq. — restiterat aliquamdiu collegis, ne qua proscriptio fieret, sed inceptam exercuit utroque acerbius, 43. — abdicat consulatum, 101. — navali prælio superatur a Sex. Pompeio, furtimque trajicere conans, repellitur, CXXIII, 3, 4. — cum Antonio in Græciam transit, 6. — somnia ipsius, et medici Artorii ante pugnam Philippensem, CXXIV, 4. — in pugna castra ejus capiuntur, ipse vix effugit, 8. — ejus post victoriam sævitia, 30. — novam cum Antonio instituit divisionem provinciarum, CXXV, 1. — petit Italiam, 2.—anceps ejus morbus, 3. — eum cum L. Antonio oppugnare molitur Fulvia, 6.—Octavianus filiam Fulviæ, sibi desponsam, dimittit, 7. — magnæ eum difficultates adoriuntur dividere incipientem agros veteranis, 7-13.— ei offensi senatores, 14. — tumultuantur milites, quos tamen placat, 15-17.—pacem offert Fulviæ, et L. Antonio, 18. — leges concordiæ non servantur, 20. — accusatur Octavianus a Manio, 21. — milites Octaviani causam probant, 22, 23. — ejus in senatu oratio, 26. — incohat bellum, 28. — Romam ab

L. Antonio occupatam, recipit, 29-31. — obsidet Antonium Perusiæ, 32. — Octaviani periculum, 35. — urget obsidionem Perusinam, CXXVI, 15-18. — ab eo petit pacem Antonius, 19. — oratio ad eum Antonii, 21-24. — Cæsaris responsio, 25-26. — ignoscit veteranis, 28, 29. — est in Perusinos immitior, 30. — et in alios viros egregios crudelis, 31. — ejus potentia crescit, 35. — Galliam et Hispaniam, M. Antonio attributas, cum undecim legionibus in potestatem accipit, ibid. — ei corona laurea decreta, ibid. — Pompeio amicitiam Antonii ambiente, Octavianus ancipiti cura distringitur, CXXVII, 1, 2. — ducit uxorem Scriboniam, 3. — Lepido in Africam ablegato, L. quoque Antonium per speciem honoris in Hispaniam amovet, 8, 9. — ei bellum faciunt M. Antonius et Pompeius, 17. — mortua Fulvia pax conficitur, 23, 24. — ovans ingreditur urbem, 27. — exorta seditione in urbe magnum adit periculum, 29. — cui eximitur ab Antonio, 30. — barbam ponit, populoque epulum dat, 33. — repudiat Scriboniam, 35. — ejus et Antonii cum Pompeio colloquium, et conditiones pacis, 37-39. — mutua convivia, 41. — noctu urbem intrat, 43. — ejus et Antonii concordia, ib. — ducit Liviam, CXXVIII, 3, 4. — Pompeio novas res molienti bellum infert, 11. — pugna navalis dubio exitu, 12, 13. — alia pugna, in qua urgentur Cæsariani, 15, 16. — Octaviani classem tempestas affligit, 19. — eum et Antonium conciliare studet Octavia, 40. — certamen humanitatis Antonii et Octaviani, 42. — nova inter eos pacta, etiam de retinendo triumviratu, 43, 44. — ejus classis tempestate perit, 46. — vel invito Neptuno victoriam se adepturum jactat, 50. — fretum transire statuit, CXXIX, 6. — in Siciliam transit, 11. — ejus periculum, 12. — hortatur suos, 13. — cladem accipit a Pompeianis, 14. — Mylensium fauces occupat, 20. — sine tabernaculo pernoctat, 21. — cum Lepido conjungitur, 22. — Pompeium ad pugnam cogit, ejusque classem vincit, 23-25. — eum criminatur Lepidus, 27. — Octavianus, corruptis Lepidi copiis, in castra ejus venit, 28, 29. — in potestatem ejus venit Lepidus, 30. — Octavianus ordinat Siciliam, 31. — differt militum missionem et præmia in adventum Antonii, 32, 33. — partem copiarum dimittit, 35. — ei adulatur senatus, 38. — ovans urbem init, 40. — Lepido pontificatum non vult eripere, 41. — honores ei decreti, 42. — ejus ex morte Pompeii lætitia, CXXXI, 19. — in Illyricum expeditionem suscipit, 20. — seditionem veteranorum comprimit, ib. — Iapydas aggreditur, 22. — et in fidem accipit, 23. — Metulum obsidet, 24. — ponte rupto sauciatur, 25. — ejus in Pannonios expeditio, 27. — Segesticani quum strenue sese defendissent, tandem sese dedunt, 29-32. — in Dalmatas arma vertit, 33. — strategemate circumventos opprimit, 34. — Priamonem capit, 36. — dextrum genu lapide sauciatur, 37. — iterum consul, ipse die initi magistratus honore abit, 49. — in Dalmatas iterum profectus, eos domat, 53. — ex eorum manubiis Octaviæ porticum exstruit, 54. — in eum bellum molitur Antonius, 58. — mutuæ criminationes, 60. — Octavianum inter et consules Antonio faventes contentio, CXXXII, 1, 2. — ei testamentum Antonii prodit Plancus, 7. — illud pa-

lam recitat Cæsar, 8. — ejus oratio de bello civili, 12. — vires, 16. — militibus suis nummos dividit, 18. — Antonium ad prælium provocat, 22. —Antonius Octavianum ad singularem pugnam, 23.—Cæsar tertium consul, 24. — in Epirum classem mittit, 25. — universas copias trajicit, 27. — deluditur solertia Antonii, 29. — ad eum multi transeunt, 31. — ejus ad milites oratio, 46. — ad prælium se comparat, 58. — ad Actium navali prælio vincit Antonium, cxxxiii, 1-8. — Apollini honorem habet, 9. — Nicopolim condit, 10. — ornat Patrenses, 11. — exercitus Antonii in ejus fidem venit, 14. — victoria utitur clementer, multisque ignoscit, 15-18. — Curionem et alios quosdam occidit, 19. — ejus annulus Sphingis imagine signatus, 21. — usurpata ab eo occulte scribendi ratio, ibid. — obit Græciam, 22. — in Italiam revocatur, 23. — quartum consul, ibid. — Metello in filii gratiam ignoscit, 24. —hiberna ejus navigatio, 25. — ejus adventu conquiescunt turbæ, 26. — redit in Græciam, 27. — astu petit Cleopatram ne suo triumpho se eriperet morte, 36, 37. — Herodi veniam dat, 41. — libellos quibus Antonius ad se transituris denarios 1500 promittebat, ultro recitat militibus, 44. — illacrimatur morti Antonii, 51. — ingreditur Alexandriam, 53. — Antyllum, Antonii filium, occidit, 54. — ejus cum Cleopatra colloquium, 55. — commentarium thesaurorum Cæsari tradit Cleopatra, 57. — Octavianus Cæsarionem interficit, 62. — cæteris Antonii liberis omnem benevolentiam favoremque præstat, 63. — corpus Alexandri Magni videre cupit, 65. — Ptolemaicorum regum conditoria, et Apin videre recusat, ibid. — ordinat Ægyptum et ei imponit præsidium, 66, 67.—honores ei decreti, 75, 76. — quintum consul, 77. — claudit Janum, 78. — ei templa posita, 79. — urbem intrat, 81. — ejus triumphi, 82. — honores ab eo Diis habiti, 85.—ludi varii editi, 86. — Daci Cotisonis cum eo affinitas, 87. — imperator appellatur ob victoriam Crassi de Bastarnis, cxxxiv, 6. — deliberat de reddenda republica, 7. — ordinat senatum, 75. — ejus in recensendo senatu modestia, 77. — instaurat Carthaginem, 78. — sextum consul, 80. — censum agit, ibid. — templum Apollinis perficit, 81. — ejus liberalitas, 83. — omnia ante sextum suum consulatum constituta abolet, 84. — septimum consul, ibid. — ejus oratio de deponendo imperio, 85. — retinet imperium, 94. — cum senatu dividit provincias, 96. — appellatur *Augustus*, 103. — bene imperare studet, 110. — censum Galliarum agit, 112. — ordinat Hispaniam, cxxxv, 4.—octavum consul, ibid. — Britannos bello petere destinat, 8. — nonum cos. ibid. — laboriosum et difficile bellum gerit adversus Cantabros, 10-12. — Hispaniam pacat, 14. — decimum cos. 19. — in ejus acta jurat senatus, ibid. — undecimum cos. 25. — in morbum incidit, 26. — ejus testamentum, 28. — de iis qui quondam sibi adversati fuerant, benevole loquitur, cxxxvi, 2, 3. — Teridaten et Parthorum legatos in curiam adducit, 4.—viam ab Emerita Gades perducit, 5. — deprecatur dictaturam, 7. — nec censuram perpetuam recipit, 8. — plerasque tamen ejus magistratus partes per se obit, 9. — ei maledicit Varro,

10. — in eum Fannius Cæpio conspirat, 11. — Agrippæ dat filiam in matrimonium, 19.—ei signa Romana restituunt Parthi, 22.—bene constituit provincias, 24.—Herodi regnum firmat, 25. — ad eum legatio Indica, 26. — in ejus honorem multa decreta, 31. — consilium ejus de repurganda curia, 37. — senatores ad sexcentos reducit, 38. — insidiæ in eum Egnatii, 39. — leges ejus de ambitu et de maritandis ordinibus, 40-42. — præest ludis sæcularibus, 46. — in Galliam proficiscitur, 48. — porticum Liviæ ædificat, 57. — ab Augusto multarum urbium nomina, 58. — oblatos honores abnuit, 66.—agrorum divisiones tollit, 67. — non facile sinit senatorem ejurare, 69. — pontificatum maximum, Lepido mortuo, assumit, 70. — ne quid per iram faciat, cavet, 71.—ei præfectura morum prorogatur, cxxxvii, 1. — ejus natalis celebratur, 14.— pecuniam ad statuas suas oblatam in effigies Deorum expendit, cxxxviii, 4.—ejus et Herodis mutua benevolentia, cxxxix, 3. — ad famam ægrotantis Drusi Ticinum usque procurrit, cxl, 5. — eum defunctum laudat in circo Flaminio, 7. — elogium ejus versibus et prosa oratione persequitur, 8. — ejus constitutiones circa senatum, 13. — mira ejus lenitas, 14. — dicit se imperium deponere, satis certus futurum ut recipere illud cogeretur, 17. — nationes Transalpinas vult non irritari, 19. — liberam Mæcenatis admonitionem in optimam partem accipit, 22, 23.

Cn. Octavius, ædilis plebis, prætor creatur, et sortitur Sardiniam, xxviii, 38. — ad octoginta onerarias Pœnorum naves capit, 46. — ei prorogatur imperium, xxix, 13; xxx, 2. — infeliciter ex Sicilia trajicit in Africam, 24. — legatus in Africam mittitur, xxxi, 11.—creatur triumvir coloniæ deducendæ, xxxiv, 45.—legatus in Græciam, xxxv, 23. — a Quintio missus, præsidium et paucas naves accipit, xxxvi, 12.

Cn. Octavius legatus in Græciam mittitur, xliii, 17. — prætor creatus sortitur classem, xliv, 17. — decemvir sacrorum, 18. — cum classe Samothracam appellitur, xlv, 5. — ei cum filio Philippo se tradit Perseus, 6. — prædam Macedonicam Romam fert, 33.—ejus triumphus navalis de Perseo, 42. — fit consul, xlvi, 5. — legatus ad ordinandas Syriæ res missus, 25. — a Syris interficitur, 29. — ei statua in Rostris posita, ibid.

Cn. Octavii Cn. F. Cn. N. consulatus insignis ob incrementum luxuriæ, lx, 1.

Cn. Octavius, cos. lxxviii, 29. — resistit Cinnæ collegæ, perniciosas leges ferenti, lxxix, 1, 2, 3. — adversus Cinnam, patriæ bellum inferentem, urbem munit, 24. — Pompeium in auxilium vocat, 25.— — ab urbe repellit Marium et Cinnam, lxxx, 4.—revocatis in urbem Cinna et Mario, trucidatur a Censorino, 26. — in sinu interempti tabellæ cum signis Chaldæorum repertæ, 27.

Cn. Octavius M. F. Cn. N. cos. xci, 22.

L. Octavius Cn. F. cos. xcii, 16.

M. Octavius trib. plebis, inimicus T. Gracchi, lvii, 19. — intercedit legi agrariæ, lviii, 16 et seqq. — ei magistratus abrogatur, 22-24. — detrahitur de Rostris, 25. — et a populo pene discerpitur, 26. —in eum legem fert C. Gracchus, lx, 42.—servatur a Cornelia Gracchorum matre, 43.

M. Octavius a Pompeio Liburnicæ et Achaicæ classi cum Libone præfectus, cx, 51, et cxi, 2.—Dolabellam, exutum copiis, Dalmatia expellit, cx, 51. — magnam cladem patitur, 67. — multæ ejus naves a Cornificio capiuntur, cxii, 51. — Salonas oppugnare aggressus primo rejicitur, mox prælio vincit Salonenses, 52. — a P. Vatinio vincitur, 54.

M. Octavius Marsus, legatus Dolabellæ, præmittitur Asiam, cxix, 1. — capta Laodicea sibi infert manus, cxxi, 23.

Octobribus Calendis magistratus initus, v, 9.

Octogesa oppidum ad Iberum, cx, 22.

Octolophum, seu Octolophus, loci in Thessalia nomen, xxxi, 36; xliv, 3.

Odomantica terra in Thracia, xlv, 4.

Odrisæ in Thracia, xxxix, 53.— eorum equitatus, xliv, 42.

Odrysæ, clientes Bacchi, cxxxv, 2.—iis, vastatis terris, parcit Licinius Crassus, ibid.

OEniadæ, populus et opp. Acarnaniæ, xxvi, 24. — attribuuntur Acarnanibus, xxxviii, 37, 39.

OEnus, Laconicæ opp. et fl. xxxiv, 28.

OEsalces, frater Galæ regis Numidarum, fratri succedit, xxix, 29.

OEta mons Thessaliæ ad fines Doridis, Locridis et Phocidis, a Thermopylis ad Pindum, h. *Banina*, xxxvi, 15. — OEtæi montes, xli, 27.

Ofilius Calavius Campanus, Ovii filius, clarus genere factisque, ix, 16.—ejus judicium de silentio Romanorum post Caudinam ignominiam, ibid.

Ofilii in Cæsaris Octaviani exercitu tribuni, ferocia et pœna, cxxix, 35.

Officia summis magistratibus et patronis præstanda, vi, 34, 6; xlii, 49.

Officina Monetæ, vi, 20.

A. Ogulnius, tribunus militum de legione secunda, cadit in prælio cum Boiis, xxxiii, 36.

Cn. Ogulnius, tribunus plebis, legem fert de sacerdotiis cum plebe communicandis, x, 6.—ædilis curulis, damnatis aliquot feneratoribus, ex mulctatitia, pecunia varia dona et opera in sacros publicosque usus facit, 23.

M. Ogulnius ad frumentum in Etruria coemendum missus, xxvii, 3.

M. Ogulnius Gallus prætor, xxxix, 36.—sortitur jurisdictionem urbanam, xl, 1.

Q. Ogulnius, tribunus plebis, fert legem de sacerdotiis cum plebe communicandis, x, 6.—ædilis curulis mulctat feneratores, 23. — —princeps legationis Epidaurum ad Esculapium devehendum missæ, xi, 13.

Q. Ogulnius leg. cum tribus aliis ad Ptolemæum Philadelphum, xiv, 38, — ejus et collegarum abstinentia, 47. — consul creatur, xv, 5. — dictator, xvii, 28.

Olbia, urbs Sardiniæ, xvii, 17. — Olbiæ ager vastatur a classe Punica, xxvii, 6.

Olcades in Hispania Tarrac. ultra Iberum, inter Carpetanos et Oretanos, prope Carthaginem Novam, xxi, 5. — Olcadibus bellum infert Hannibal, ibid. — vincuntur, ibid.

Olcinium seu Olchinium, opp. Illyrici, in confinio Dalmatiæ Albaniæque, h. *Dolcigno*, xlv, 26.

Olciniatis immunitas data, xlv, 26.

Olea a Minerva producta ad

tempora obsessarum a Sulla Athenarum durasse dicebatur, LXXXI, 30, 31.

Oleæ rami; vid. Supplicum insignia.

Oleum per manipulos, ut mollirent arcus, missum, XXI, 55.—olei congii in vicos singulos dati, XXV, 2.

OLITORIUM forum; vid. Forum.

OLONICUS, sive SALONDICUS, rebellantium Celtiberorum dux, Epit. lib. XLIII. — Conf. ad XLIII, 4, 1.

OLTACHUS e Mæotica Dardariorum gente regulus, insidiis petit Lucullum, XCVII, 22. — re infecta fugit ad Mithridatem, 23, 24.—ducitur ante currum Pompeii triumphantis, CIII, 48.

OLYMPIA vicus Elidis in Peloponneso, XXVI, 24; XLV, 28.

OLYMPIORUM sollenne ludicrum, XXVII, 35. — parant Elei, XXVIII, 7.

OLYMPIAS, mater Alexandri M. VIII, 24.

OLYMPIAS, oppid. Macedoniæ, olim Gonnocondylum, XXXIX, 25.

OLYMPIO legatus Gentii ad Persea, XLIV, 23.

OLYMPIUM Jovis templum prope Syracusas, XXIV, 21, 33.

OLYMPIUS Jupiter, XXIV, 21.—templum ejus maximum Athenis, XLI, 20.—et Olympiæ, XLV, 28.

OLYMPUS, mons Thessaliæ, hod. *Lacha*, XLIV, 6.

OLYMPUS, mons Galatiæ, XXXVIII, 18.—in eum fugiunt Tolistoboii, 19. — ex eo depelluntur a Romanis, 20, 21.

Omen accipere vel non accipere licet, I, 7, 11.—dii avertunt seu averruncant, ibid.

ONCHESTUS, Thessaliæ fl. XXXIII, 6.

ONESIMUS Macedo, Pythonis filius, Romam profugit, XLIV, 16.—ejus præmia, ibid.

ONIÆ regio in Ægypto, CXII, 78.

ONOMASTUS, maritimæ oræ præfectus a Philippo, jussu ejus Maronitas, intromissis in urbem Thracibus, trucidat, XXXIX, 34. — cum Philippo judicat de Demetrio, XL, 8.

Opera publica locant, exigunt et sarta texta tuentur ædiles censoresque, V, 23, 6; VI, 4, 4.—eorum apud Romanos jam ab antiquis temporibus magnificentia, I, 56.

Opifices ad bellum exciti, VIII, 20. — opifices Carthaginis Novæ captos publicos fore populi Romani, edicit Scipio, XXVI, 47, 51.

Opima spolia; vid. Spolia.

OPIMIA, virgo Vestalis, stupri comperta, sub terram, ad portam Collinam, necata, XXII, 57.

OPIMIANUM vinum, LXI, 8.

L. OPIMIUS Pansa, quæstor, occiditur a Samnitibus, X, 32.

L. OPIMIUS, prætor, in potestatem redigit Fregellanam urbem, LX, 23. — ei negatur triumphus, 24.—eum metuit C. Gracchus, 77. —creatur consul, LXI, 8. — curat, ne Gracchus reficiatur tribunus, 11. — ejusque leges conatur subvertere, 12.—impugnat coloniam Carthaginiensem a C. Graccho deductam, 13. — ejus præco interficitur a turba Gracchana, 16. — ei respublica commendatur, 20. — arma parat adversus Gracchum, 21.—Gracchum et Fulvium ipsos venire, positis armis, jubet, seque senatus arbitrio permittere, 26. — ad eum deferuntur capita occisorum, 32. —acerbe quærit in Gracchanos, 33. — fanum Concordiæ ponit in foro, 35.—accusatur ob cædem Gracchi, 49.—pro eo Carbonis cos. oratio, 58. — absolvitur, 71.—princeps legationis in Africam Jugurthæ pecunia corrumpitur, LXII, 22. — eo crimine damnatus in exsilium abit, et, post sene-

ctam in contumeliis odioque hominum exactam mortuus in Dyrrachino litore sepelitur, LXIV, 51.

L. OPIMIUS provocatorem Cimbrum interficit, LXVIII, 51.

Q. OPIMIUS Q. F. Q. N. cos. vincit Ligures, XLVII, 29, 31.

Q. OPIMIUS, qui trib. pl. nobiles offenderat, ab iis per C. Verrem opprimitur, XCII, 28.

OPIS ædes in Capitolio, de cælo tacta, XXXIX, 22.

OPITERGINI ad mille circiter a Pompeianis militibus deprehensi, mutuis vulneribus se conficiunt, CX, 52-55.

L. OPITERNIUS, conditor et sacerdos Bacchanalium, XXXIX, 17.

OPLACUS infesta lancea equum Pyrrhi percutit, XIII, 5. — interficitur ab amicis regis, ibid.

OPPIA, virgo Vestalis, damnata incesti, dat pœnas, II, 42.

OPPIA (Vestia), mulier Atellana, Capuæ habitans, quotidie sacrificat pro salute et victoria populi Romani, XXVI, 33. — eidem bona et libertas restituuntur, 34.

OPPIA lex de cultu matronarum, XXXIV, 1. — pro ea oratio M. Catonis consulis, 2. — adversus eam oratio L. Valerii, tribuni plebis, 5. — abrogatur, 8.

OPPIDUM pars Romæ, XLII, 20.

OPPIUS Statianus, relictus ad impedimenta ab Antonio ad Praaspa contendente, a Parthis cum duabus legionibus cæditur, CXXX, 3, 5.

C. OPPIUS, tribunus pleb. III, 54.

C. OPPIUS, præfectus socium, invadit tumultuaria manu agrum Boiorum, XXXI, 2. — circumventus a Boiis, cæditur, ibid.

C. OPPIUS, tribunus pleb. legem Oppiam tulerat, XXXIV, 1.

L. OPPIUS, trib. pl. XXXII, 28.

L. OPPIUS Salinator, post ædilitatem plebis, in Siciliam classem triginta navium ducere jubetur, XXXV, 23. — prætor, 24. — sortitur Sardiniam, XXXVI, 2.

M. OPPIUS in secessione militum cum Sex. Manilio summæ rerum præest, III, 51.

M. OPPIUS, a triumviris proscriptus, filii pietate servatur, CXX, 78. — filii pietas honorata, CXXVIII, 39.

Q. OPPIUS, procos. a Laodicensibus comprehensus, Mithridati deditur, LXXVIII, 2.

SP. OPPIUS Cornicen decemvir creatur, III, 35. — decemviris aliis ad bellum proficiscentibus Ap. Claudio adjutor ad Urbem tuendam datur, 41. — ut auxilium collegæ ferat, in forum irrumpit, 49. — senatum habet, 50. — accusatur, 58. — testis in eum productus, ibid. — Oppius, in vincula ductus, sibi manus infert, ibid.

OPUS, urbs Locridis, capitur ac diripitur ab Attalo, XXVIII, 7. — Opunte seditio, XXXII, 32.

OPUNTIORUM emporium, Cynus Locridis, XXVIII, 6.

Ora pro fune nautico, XXII, 19; XXVIII, 36.

Oraculi fallacis ambages, XII, 26.

Oraculum Apollinis ad Hieran Comen, XXXVIII, 13. — Delphicum, I, 56; V, 15; XI, 12; XXIX, 10, 11; XLI, 27. — consulitur a Pyrrho, et ambiguum ejus responsum, XII, 17. — spoliatur a Sylla, LXXXI, 8; vid. et Delphi. — Dodonæi Jovis, VIII, 24.

Oratio Acilii Glabrionis consulis, ad milites, XXXVI, 17. — Æmilii Mamerci, IV, 32. — Æmilii Paulli jamjam morituri, XXII, 49. — Æmilii Paulli consulis, XLIV, 22, 34, 38. — ad Persea, mox ad suos, XLV, 8. — alia, qua liberos esse jubet Ma-

cedones, 29. — de publica suaque fortuna, 41. — Ætolorum contra Romanos, XXXI, 29. — Alexandri Acarnanis, XXXV, 18. — Alexandri Ætoli in Philippum, XXXII, 33. — Alorci ad Saguntinos, XXI, 13. — Andranodori ad Syracusanos, XXIV, 22. — Hannibalis ad milites, XXI, 21, 43; XXIII, 45. — ad Scipionem, XXX, 30. — ad senatum Carthaginiensem, 34. — ad Antiochum, XXXV, 19; XXXVI, 7. — antequam venenum sumeret, XXXIX, 51. — Annii Setini, prætoris Latinorum, VIII, 4. — in senatu Romano, 5. — Antiochi in concilio Ætolorum, XXXV, 44. — legati ejus in concilio Achæorum, 48. — Apollonidæ, XXIV, 28. — Arconis contra Callicratem, XLI, 29. — Aristæni in concilio Achæorum, XXXII, 20, 21. — Astymedis, Rhodiorum legati, XLV, 21. — Atheniensium legatorum, XXXI, 30. — in concilio Panætolico, XXXV, 32. — Bæbii Herennii in nobiles, XXII, 34. — Q. Cæcilii Metelli ad censores, XL, 46. — Cæritum legatorum, VII, 20. — Callicratis Achæi contra Perseum, XLI, 23. — Campanorum legatorum, VII, 30. — Canuleii, IV, 3. — Carthaginiensium legatorum de pace, XXX, 22, 42. — querentium de Masinissa, XLII, 23. — Ap. Claudii rei, III, 56. — Ap. Claudii, IV, 48; V, 3. — in tribunos, VI, 40. — C. Claudii, patrui Appii, III, 40. — M. Claudii Marcelli, respondentis accusantibus Siculis, XXVI, 31. — ejusdem ad milites in castris, XXVII, 13. — consulum in tribunos plebis, IV, 2. — A. Cornelii Cossi dictatoris ad milites, VI, 12. — ad M. Manlium, 15. — L. Cornelii Lentuli in consilio militari ad Caudium, IX, 4. — P. Cornelii Scipionis ad milites, XXI, 40. — P. Cornelii Scipionis Africani ad milites, XXVI, 41, 43. — ad Allucium, Celtiberorum principem, 50. — ad milites, XXVIII, 27, 32. — in senatu respondentis Fabio, 43. — ad Masinissam, XXX, 14. — ad Hannibalem, 31. — ad legatos Antiochi, XXXVII, 36, 45. — ad populum rei, XXXVIII, 51. — P. Cornelii Scipionis Nasicæ, XXXVIII, 58. — P. Decii, tribuni militum, ad milites, VII, 35. — P. Decii pro lege de sacerdotiis cum plebe communicandis, X, 7. — de provinciis, 24. — C. Decimii ad Rhodios, XLV, 11. — Demetrii, XL, 12. — Eumenis ad Æmilium Regillum, XXXVII, 19. — ad senatum, 45. — contra Perseum, XLII, 11, 12. — M. Fabii, VIII, 33. — M. Fabii Buteonis dictatoris, XXIII, 23. — Q. Fabii in Terentillum tribunum, III, 9. — Q. Fabii, magistri equitum, VIII, 31. — Q. Fabii Maximi Cunctatoris ad Æmilium, XXII, 39. — de consulibus creandis, XXIV, 8. — in senatu, ne Scipioni Africa mandetur extra sortem, XXVIII, 40. — M. Fulvii triumphum petentis, XXXIX, 4. — L. Furii, post consulatum rei, II, 54. — L. Furii, tribuni mil. cons. pot. ad milites, VI, 23. — L. Furii Camilli, VIII, 13. — L. Furii Purpureonis adversus Cn. Manlium, XXXVIII, 45. — M. Furii Camilli, V, 27, 30, 44, 51; VI, 7, 24, 26, 38. — Gallorum legatorum in senatu, XXXIX, 54. — Gulussæ respondentis legatis Carthaginiensium, XLII, 24. — Hannonis de Hannibale, XXI, 3, 9; XXIII, 12. — Heraclidis Byzantii, legati ab Antiocho ad Romanos missi de pace, XXXVII, 35. — Hirpinorum et Samnitium ad Hannibalem, XXIII, 42. — M. Horatii Barbati adversus decemviros, III, 39. — ad milites, 62. — L. Icilii contra Ap. Claudium, III, 45. — In-

dibilis, Hispaniæ reguli, ad Scipionem, XXVII, 17; XXVIII, 34. — ad suos, XXIX, 2. — L. Junii Bruti, II, 2. — M. Junii de captivis redimendis, XXII, 59. — P. Licinii Calvi, V, 18. — Sp. Ligustini ad populum, XLII, 34. — Locrensium legatorum, deplorantium fortunas suas, XXIX, 17. — Lycortæ, Achæorum prætoris, ad A. Claudium, XXXIX, 36. — C. Mænii dictatoris, IX, 26. — Magonis ad Gallos, XXIX, 5. — Cn. Manlii, consulis, ad milites, XXXVIII, 17. — pro se, 47. — M. Manlii, VI, 15, 18. — T. Manlii Torquati de captivis non redimendis, XXII, 60. — Marcii ad milites, XXV, 38. — Q. Marcii Philippi, legati, ad Perseum, XLII, 40. — Masgabæ, Masinissæ filii, XLV, 13. — Masinissæ ad Scipionem, XXVIII, 35. — ejus legatorum, XXX, 17. — Menippi, legati Antiochi, XXXIV, 57. — M. Metilii, tribuni plebis, in Fabium, XXII, 25. — militum, ex Cannensi clade superstitum et in Siciliam relegatorum, XXV, 6. — Minionis, amici Antiochi, ad legatos Romanos, XXXV, 16. — Minucii Rufi, cunctationem Fabii reprehendentis, XXII, 14. — Nabidis, Lacedæmoniorum tyranni, ad T. Quintium, XXXIV, 31. — L. Papirii dictatoris, VIII, 32, 34. — Persei, accusantis Demetrium, XL, 9. — se purgantis, XLII, 41. — ad milites, 52. — Petilliorum in Africanum, XXXVIII, 51. — Philippi in concilio Achæorum, XXVIII, 8. — ejus legatorum in concilio Ætolorum contra Romanos, XXXI, 29. — ad T. Quintium, XXXII, 33. — ad legatos Romanos, XXXIX, 28. — ejusdem, judicis inter duos filios, XL, 8. — L. Pinarii ad milites, XXIV, 38. — Polyæni Syracusani, XXIV, 22. — C. Pontii, imperatoris Samnitium, IX, 1, 11. — M. Porcii Catonis, consulis, contra luxum muliebrem, XXXIV, 2. — ad milites, 13. — Sp. Postumii, IX, 8, 9. — Sp. Postumii, consulis, in Bacchanalia, XXXIX, 15. — L. Quintii Cincinnati, III, 19; IV, 15. — T. Quintii Capitolini, III, 67. — T. Quintii ad conjuratos, qui eum ducem elegerant, VII, 41. — T. Quintii Flaminini ad Græcos, XXXIV, 22. — ad Nabidem, 32. — ad Græcos, 49. — ad Ætolos, XXXV, 33. — ad Achæos, 49; XXXVI, 32. — Rhodiorum legatorum, XXXVII, 54. — Romanorum legatorum ad Ætolos, XXXI, 31. — post aditum Persea, legationem renuntiantium in senatu, XLII, 47. — Saguntinorum legatorum, XXVIII, 39. — Samnitium legatorum, VIII, 1. — P. Scaptii, III, 71. — P. Sempronii, tribuni plebis, in Ap. Claudium, VIII, 33, 34. — P. Sempronii Tuditani, tribuni militum, ad milites, XXII, 50. — Ti. Sempronii Gracchi, consulis, ad Patres, XXIII, 25. — Ti. Sempronii Gracchi, tribuni plebis, pro Africano, XXXVIII, 53. — ad collegam de triumpho M. Fulvii, XXXIX, 5. — C. Servilii Ahalæ, V, 9. — M. Servilii, pro triumpho Æmilii Paulli, XLV, 37. — Siculorum in Marcellum, XXVI, 30. — Sophonisbæ ad Masinissam, XXX, 12. — Sopatri Syracusani, XXIV, 25. — Sulpicii Galbæ, consulis, XXXI, 7. — ejusdem, respondentis Minioni, XXXV, 16. — Syphacis ad Scipionem, XXX, 13. — Syracusanorum legatorum ad Marcellum consulem, XXV, 29. — Tempanii decurionis, IV, 41. — C. Terentii Varronis ad legatos Campanos, XXIII, 5. — tribunorum plebis, V, 2, 11; VI, 36, 37, 39. — Tulliæ ad L. Tarquinium, I, 47. — Att. Tulli, II, 38. — Sex. Tullii ad dictatorem,

vii, 13. — L. Valerii, consulis, ad milites, iii, 61.—ejusdem ad equites, ibid. — L. Valerii, tribuni plebis, in legem Oppiam, xxxiv, 5. — M. Valerii dictatoris, ii, 31. — M. Valerii Corvi ad milites, vii, 32. — ad conjuratos, 40.—M. Valerii Lævini ad Ætolos, xxvi, 24.— in senatu, 36. — P. Valerii ad populum, ii, 7. — P. Valerii, consulis, ad populum, iii, 17. — Vectii Messii, iv, 28. — Veturiæ ad Coriolanum, ii, 40. — Vibii Virrii, auctoris Campanorum defectionis, xxvi, 13. — Virginii ad Ap. Claudium, iii, 47, 48. — ad commilitones, 50. — in Ap. Claudium, 56, 57. — L. Volumnii ad populum, x, 21, 22. — Zenonis ad Quintium et legatos, xxxv, 31. — Zeuxidis, legati Antiochi, de pace, xxxvii, 45. — *Orationes quæ in Supplementis reperiuntur.* Oratio M. Æmilii Scauri contra Jugurtham, lxii, 18. — Agrippæ ad Cæsarem Octavianum, cxxxiv, 8. — M. Antonii, cxvi, 71, 79. — ad Alexandrinos, cxxxi, 43. — ad milites, cxxxii, 35. — M. Apuleii Saturnini, lxvii, 63. — Archelai ad Sullam, lxxxii, 51. — ad Murænam, lxxxvi, 9. — Archelai, qui magister Cassii fuerat, ad Cassium, cxxii, 10. — Aristionis ad Athenienses, lxxviii, 44. — legatorum ejus ad Sullam, lxxxi, 30. — Astymedis in senatu Romano, xlvi, 10. — Adherbalis contra Jugurtham, lxii, 13.—Atilii Reguli in senatu, xviii, 58. — C. Aurelii Cottæ ad populum, xcii, 22. — Aurelii Orestis ad Achæos, li, 32.—Aurelii Scauri ad Cimbros, lxvii, 7. — Bocchi regis ad Sullam, lxvi, 49. — Q. Cæcilii Metelli Macedonici de maritandis ordinibus, lix, 53; vid. et lxviii, 38, 39. — Q. Cæcilii Metelli Numidici pro triumpho suo, lxvi, 11. — post reditum ad Quirites, lxix, 53. — T. Canutii ad M. Antonium, cxvii, 37. — Carthaginiensium legatorum ad consules Romanos, xlix, 11.— ad Andriscum, l, 28. — C. Cassii, cxxi, 5; cxxii, 13; cxxiii, 12. — Cineæ, xiii, 16.—Ap. Claudii Cæci, in senatu, xiii, 32. — Ap. Claudii ad Tigranem, xcviii, 8. — L. Cornelii Cinnæ, lxxix, 6, 8.—L. Cornelii Sullæ ad milites, lxxv, 4; lxxvii, 13. — ad Archelaum, lxxxii, 52. — ad Asiaticos principes, lxxxiii, 38. — ad milites, lxxxiv, 30.—ad populum, lxxxvii, 11.—ad Pompeium, lxxxix, 27.— P. Cornelii Scipionis Æmiliani, xlviii, 15; lvii, 10. — Critolai ad Achæos, li, 61. — P. Decii tribuni plebis in Opimium, lxi, 50. — Domitii Ahenobarbi, cxxv, 41. — Q. Fabii pro filio, xi, 5. —Fabricii ad Pyrrhum, xiii, 20.—C. Fundanii adversus Claudiam, xix, 40. — Hannonis cognomento Gillæ ad consules Romanos, xlix, 18. — Hirpinorum ad Sullam, lxxv, 26.—Hortensiæ ad Tresviros, cxxii, 44. — Hostilii Mancini, lv, 19. — Italicorum legatorum in senatu Rom. lxxii, 10. — Judacilii, sociorum ducis, ad Asculanos, lxxiv, 23.— ad amicos, 30. — Judæorum ad Antiochum Sideten, lvii, 41. — Jugurthæ legatorum, lxii, 16. — C. Julii Cæsaris Strabonis, lxxv, 43. — C. Julii Cæsaris, qui dictator fuit, in senatu, xc, 19. — ad milites, civ, 28; cix, 37; cx, 42; cxii, 64; cxiii, 16; cxiv, 28. — in senatu, cxv, 2. — M. Junii Bruti ad populum, cxvi, 87. — L. Licinii Luculli ad milites, xciv, 4. — M. Livii Drusi, lxxi, 11. — Lucanorum et Samnitium legatorum ad Mithridatem, lxxvi, 7. — Q. Luta-

tii Catuli ad populum, xcix, 22. — Mæcenatis ad Cæsarem Octavianum de non reddenda republica, cxxxiv, 29. — C. Marii ad milites, lxviii, 26. — ad Cinnam consulem lxxx, 29. — C. Memmii contra pacem Jugurthinam, lxiv, 26. — Mithridatis legatorum ad Sertorium, xciii, 7. — Mucii consulis in senatu, lviii, 53. — Nicomedis legatorum ad Romanos, lxxvi, 35. — Numantinorum in senatu Romano, lv, 23. — Octaviæ ad fratrem, cxxviii, 41. — Octaviani Cæsaris ad populum, cxvii, 44. — in senatu, cxxv, 26. — ad L. Antonium, cxxvi, 25. — de bello adversus M. Antonium, cxxxii, 12. — ad milites, 46. — de deponendo imperio, cxxxiv, 85. — C. Papirii Carbonis consulis pro L. Opimio, lxi, 58. — Pelopidæ, Mithridatis legati, lxxvi, 33. — Q. Pompædii ad Cæpionem, lxxiii, 35. — Cn. Pompeii Magni ad senatum exsulem, cxi, 5. — Sex. Pompeii legatorum ad M. Antonium, cxxxi, 5. — M. Porcii Catonis ad Romanos qui Uticæ erant, cxiv, 41. — Pyrrhi regis ad Romanos legatos, xiii, 17. — ad Fabricium, 18. — C. Scribonii Curionis in Sicinium trib. pleb. xci, 29. — Scytharum ad Phraatem, lx, 58. — C. Sempronii Gracchi, lix, 38; lx, 9. — T. Sempronii Gracchi de jure tribunatus, lviii, 37. — Sertorii ad Cinnam de non recipiendo Mario, lxxix, 31. — ad suos de fuga in insulas Fortunatas, xc, 24. — ad milites, xci, 8. — de sua cerva, xcii, 8. — ad suos, de non concedenda Mithridati Asia, xciii, 10. — Q. Servilii ad Asculanos, lxxii, 2. — Statii Murci, cxxv, 38. — Tarentini cujusdam, xii, 11. — Thebanorum ad Sullam, lxxxi, 2. — Tremellii quæstoris ad milites, liii, 30. — tribunorum plebis adversus senatum, lxxiii, 1. — et contraria pro senatu, 10. — Viriathi legatorum, liv, 15. — Zenobii ad Chios, lxxxii, 39.

Oratores quinam floruerint Romæ septimo urbis Romæ seculo, lxiii, 14, 16.

Orbes ænei positi in sacello Semonis Sanci, viii, 20.

Orbitanium, oppid. in Samnio, xxiv, 20.

Orchomenos, urbs Arcadiæ, reddita Achæis, xxxii, 5. — ad Orchomenum pugna, lxxxii, 28.

Ordinum ac dignitatum discrimen institutum a Servio rege, i, 42. — ordinum in ludis discernendorum mos incipit, xxxiv, 54. — Ordo amplissimus, ibid. — Ordo in militia, altera pars manipuli, viii, 8. — Ordinum ductor, vii, 41. — primus ac decimus Ordo hastatus et primus princeps ac pilus, xlii, 34. — ordines primi, xxx, 4, 1.

Orestæ in Epiro aut Macedonia, xlii, 38. — iis, quod primi ab rege Philippo defecissent, suæ leges redditæ, xxxiii, 34.

Orestis regio, xxvii, 33. — in eam impetum facit cons. Sulpicius, xxxi, 40.

Orestes; vid. Aurelius.

Oretani in Hispania Tarrac. inter Anam et Bætim, xxi, 11; xxxv, 7.

Oreum seu Oreus urbs in Eubœa, olim dicta Istiæa seu Histinea, h. *Oreo* seu *Orio*, xxviii, 5, 8; xxxi, 40; xxxi, 46, 4; xliv, 13, 30. — capitur a Romanis, xxviii, 6. — iterum a Romanis et Attalo oppugnatur et capitur, xxxi, 46. — ei libertas data, xxxiii, 34. — Oritani, xxviii, 8.

Orgessum, castellum Macedoniæ, xxxi, 27.

ORICINI, XXVI, 25. — in eorum fines subitam expeditionem facit Philippus, ibid.

ORICUM opp. Illyrici Maced. in confinio Albaniæ et Epiri, h. *Orco, Orso*, XXIV, 40. — ab Orico legati ad M. Valerium prætorem veniunt, ibid. — Oricum a Philippo captum, ibid. — recipitur a Romanis, ibid. — occupatur a Cæsare, CXI, 10. Conf. XXXIV, 52.

Origines M. Catonis, XXXIV, 5. — ejus operis liber quintus, XLV, 25.

ORINGIS seu Aurinx et Oningis, Opp. Hispaniæ Bæt. (vid. Aurinx) oppugnatur et capitur a L. Scipione, XXVIII, 3. — ejus ager frugifer: argentum incolæ fodiunt, ibid.

ORITANI; vid. Oreum.

ORIUNDI flumini ortus ducitur ex monte Scodra, XLIV, 31.

OROANDA, urbs Pisidiæ, XXXVIII, 37, 39.

OROANDENSES Galatiæ, XXXVIII, 18, 19.

OROANDES Cretensis decipit Persea, XLV, 6.

OROBAZUS, legatus Arsacis ad Sullam, LXX, 50. — majestatis imminutæ reus, ab Arsace morte afficitur, ibid.

ORODES succedit patri Phrahati in Parthorum regnum, CV, 39. — Mithridatem expellit Media, ibid. — legatos ad Crassum mittit, CVI, 26. — exercitus ejus, Pacoro et Labieno ducibus, irrumpit in Syriam et Asiam, CXXVII, 10. — occiditur a filio Phrahate, CXXVIII, 26.

OROESES, Albanorum rex, tribus locis Romanos adoritur, CI, 17. — et ubique profligatur, 18. — veniam pacemque petit, 19.

OROPHERNES Cappadocia pellit Ariarathem, XLVII, 14.

OROPII pluribus injuriis affecti ab Atheniensibus, Achæorum implorare fidem coguntur, LI, 28.

OROPUS, urbs in confinio Atticæ et Bœotiæ orientali posita, h. *Oropo* seu *Ropo*, in qua Amphilochus vates pro Deo cultus, XLV, 27. — direpta ab Atheniensibus, XLVII, 24. — quam ob injuriam, mulcta Atheniensibus imponitur, ibid.

OROSCOPA, oppidum Pœnorum, XLVIII, 31.

ORSABARIS, filia Mithridatis, ducitur ante currum triumphantis Pompeii, CIII, 48.

ORSUA et Corbis, patrueles fratres, de principatu civitatis ferro certant, XXVIII, 21.

ORTHOBULA veneno tollit Proxenum maritum, XLI, 25. — damnata abit in exsilium, ibid.

ORTHOSIA Cariæ, ad Mæandrum fl. et prope Nysam, XLV, 25.

ORTHOSIA Phœniciæ, LVII, 38.

ORTIAGON, regulus Gallorum, XXXVIII, 19. — ejus uxoris memorabile facinus, 24.

ORTONA, urbs Latina, oppugnatur ab Æquis, II, 43. — oppugnatur, et mox recipitur, III, 30.

OSACES, dux Parthorum, interit ex vulnere, CVIII, 40.

OSCA, opp. Hispaniæ Tarrac. h. *Huesca* in Aragonia, XCI, 5: unde

OSCA lingua, X, 20.

OSCI, Opici, Opsci, Ausonum gens in Campania et Latio, a quibus Atellanas fabulas Romani acceperunt, VII, 2.

OSCENSE argentum, XXXIV, 10, 46. — signatum, XL, 43.

Osculari limina templorum demissis manibus, XLV, 44, 11.

OSISMII, Galliæ populus, CIV, 63.

OSPHAGUS, Maced. fl. XXXI, 39.

Ossa Macedonum interfectorum legit Antiochus, XXXVI, 8.

OSSA mons Thessaliæ, Pelio adhærens, inter quem et Olympum

erant Tempe et Peneus, XLII, 54; XLIV, 13.

OSTIA, urbs, in ore Tiberis condita, h. *Ostia*, I, 33; XXII, 11 et 27; XXIII, 38; XXV, 20; XXVII, 22; XXIX, 14. — Ostia Tiberina, XXVI, 19. — Ostiæ lacus *sive fortasse* lucus, de cælo tactus, XXVII, 11. — Ostia proditione expugnatur a Mario, LXXIX, 47.

OSTIENSIS populi vacatio observatur, XXVII, 38. — ei vacatio rei navalis negatur, XXXVI, 3.

OSTIENSIS ager, VIII, 12. — in eum excursionem faciunt Antiates; vid. Antiates.

OTACILIUS, seu Octalicius Crassus, Cæsarianos perfide interimit, CXI, 28. — Lissum amittit, 29.

M. OTACILIUS C. F. M. N. Crassus, cos. præfectus in Siciliam, vincit Pœnos, XVI, 43. — ejus severitas, 47.

M. OTACILIUS, legatus, conquirit carmina Sibyllina, XCI, 23.

M. OTACILII Pitholai maledicentissima carmina æquo animo fert Cæsar, CXVI, 5.

T. OTACILIUS C. F. M. N. Crassus, consul in Sicilia rem gerit, XVI, 59.

T. OTACILIUS, prætor, ædem Menti vovet, XXII, 10; XXII, 25, 6; XXII, 31. — proprætor literas mittit ex Sicilia de vastato Punica classe Hieronis regno, 56; XXIII, 21. — duumvir Menti ædem dedicat, XXIII, 31, 32. — in Siciliam cum imperio, qui classi præesset, mittitur, 32. — depopulatur agrum Carthaginiensem, et aliquot capit naves Pœnorum, 41. — quum consul crearetur, Q. Fabius, ejus uxoris avunculus, eum certo jam honore dejicit, XXIV, 7-9. — creatur prætor iterum, 9. — obtinet classem, quam priore anno habuerat, 10. — depopulatur agrum circa Uticam, et frumentum Syracusas mittit, XXV, 31. — prorogatur ei imperium, XXVI, 1. — rursum eligitur consul, irrito eventu, 22. — nuntiatur, eum mortuum esse in Sicilia, 23. — pontifex fuerat, ibid.

Ova ad notas curriculis in Circo numerandis, XLI, 27.

Ovatio, I, 11; III, 10; vid. XXVI, 21; XXXI, 20; XXXIII, 27; XXXIV, 10; XLI, 33. — Crassus ovans pro myrtea corona lauream gestat, XCVII, 34. — ovatio decreta Cæsari Octaviano et M. Antonio ob pacem factam, CXXVII, 27; vid. et CXXIX, 39, 40.

Q. OVINIUS, senator, quod se lanificio Cleopatræ præfici sustinuerit, interficitur ab Octaviano, CXXXIII, 64.

OVIUS Calavius; vid. Calavius.

OVIUS Paccius, sacerdos Samnitium, X, 38.

OXATHRES, filius Mithridatis, ducitur ante currum triumphantis Pompeii, CIII, 48.

OXIMUM; vid. Auximum.

OXINTAS, filius Jugurthæ, ducitur in triumpho, LXVII, 18, 20. — Venusia e custodia arcessitus a Papio in castra, regio ornatur cultu, LXXIII, 48. — ad eum Afrorum a Romanis transfugia, ibid.

OXTHRACÆ, urbs Lusitaniæ, occupatur ab M. Atilio prætore, XLVIII, 6.

OXYBII, Liguriæ populi, vincuntur a Romanis, XLVII, 30, 31.

P

PACHYNUM, promontorium Siculum, hod. *Capo Passaro*, XXIV, 35. — accedit classis Punica, XXIV, 27; XXV, 27.

PACILUS; vid. Furius.

PACORUS, Orodis, Parthorum regis, filius, oppugnat Antiochiam, CVIII, 37. — Antigoniam petit, 39. — vincitur a Cassio et Syria expellitur, 40. — irrumpit in Syriam et Palæstinam, CXXVII, 10, 11, 12.— rogatu Antigoni Hierosolymam ingressus, Hyrcano insidias struit, 13. — fortissime pugnans occiditur, CXXVIII, 23.

PACTIUS et Vibius fratres nobilissimi Bruttiorum, XXVII, 15.

PACULLA Minia Campana, Bacchanalium sacerdos, XXXIX, 13.

PACUVIUS Calavius Campanus, qui Appii filiam uxorem duxerat, filiamque Livio Romam nuptum dederat, defectionis ab Romanis auctorem se præbet, XXIII, 2. — senatum Campanum sibi vitæ beneficio obnoxium facit, 2-4. — filio Hannibalem placat, 8. — filium deterret a consilio occidendi Hannibalis, ibid.

PACUVIUS Ninnius Celer, hospes Hannibalis Capuæ, XXIII, 8.

SEX. PACUVIUS, tribunus plebis, se devovet Augusto, CXXXIV, 104.

PADUS, seu Eridanus, fluvius effundens se per mediam Galliam Cisalp. et per septem ad postremum ostia, h. *Po*, V, 33, 35. — quonam tempore primum transitus a Romanis, XX, 46, 47. — major ac violentior Rhodano, XXI, 43. — eum transit exercitus Hannibalis, 47. — Bodinci nomen ei antiquitus inditum, LXXII, 34.

PÆONES, XLII, 51; videatur et CXXXI, 27.

PÆONIA pars septemt. Macedoniæ, XXXIII, 19; XXXVIII, 17; XXXIX, 54; XL, 21, 23; XLV, 29. — postea dicta Emathia, XL, 3. Conf. et XLIV, 44.

PÆSTANI, XXVII, 10.

PÆSTUM, seu Posidonia, oppid. Lucaniæ, hod. *Pesti*, ad sinum Pæstanum, cui nunc a Salerno nomen est, VIII, 17; XXVI, 39. — Græcis vocata Posidonia, XIV, 39. — legati a Pæsto pateras aureas Romam afferunt, XXII, 36.

PALÆPHARSALUS, seu Palalopharsalus, opp. Thessaliæ, XLIV, 1.

PALÆPHARUS, seu Palæphatus, opp. Thessaliæ, vastatur a Philippo, XXXII, 13.

PALÆPOLIS, urbs sita in Campania haud procul inde, ubi postea Neapolis, VIII, 22. — obsessa a Romanis, 23. — traditur Romanis, 25, 26.

PALÆPOLITANI, VIII, 22, 25.

PALATINUS mons, I, 5. — munitur a Romulo, 7. — idem dicitur Palatina tribus, XX, 58.

PALATIUM, I, 5, 33; II, 10; XXIX, 37. — circa Palatium habitabant Romani veteres, I, 33.—ædes Matris Magnæ in Palatio, XXIX, 37. — in Palatio habitationem sibi parat Cæsar Octavianus, CXXIX, 42.

PALENSES in insula Cephallenia, XXXVIII, 28.

PALES, pastorum dea, XV, 11. — ei ædes Romæ dedicata, ibid.

M. PALICANUS, homo sordidus, consulatum petit, XCIX, 40. — constantia Pisonis, consulis, absterretur, ibid.

Palla picta cum amiculo purpureo dono missa reginæ Cleopatræ, XXVII, 4.

PALLADIUM Romæ, Lavinii, Argis, et multis locis ostensum, LXXXIII, 8.

PALLANTEUM, seu Pallantium, Palantium, urbs Arcadica, I, 5.

PALLANTIA, Tarraconensis Hispaniæ clarissima civitas, frustra tentatur a Lucullo cos. XLVIII, 25. — iterum ab M. Æmilio, LVI, 8, 9.

Pallantini Romanum hostem cædunt, lvi, 11.

Pallene, pæuinsula et oppidum Maced. inter sinum Thermaicum et Toronæum, xxxi, 45; xlv, 30.

Pallenensis ager, xliv, 10, 11.

Pallium crepidæque Græcorum, xxix, 19.

Pallori vovet fanum Tullus Hostilius, i, 27.

Palma enata in area ædis Fortunæ; vid. Prodigium. — Palmæ germen in loco Mundensis pugnæ enatum, prosperum omen Octavio, cxv, 64.

Palmæ, in ludis Romanis, primum datæ victoribus, x, 47.

Palmata tunica; vid. Tunica.

Palmyram equites mittit Antonius oppidi diripiendi causa, cxxvi, 13. — urbem suam deserunt Palmyreni, 14.

Paludamentum, xxv, 16. — a sorore Horatii sponso factum, i, 26. — Paludamenta consulibus sub jugum transituris, detracta, ix, 5.

Paludati cum lictoribus in provincias proficiscuntur consules, xxi, 63; xxxi, 14; xxxvi, 3; xxxvii, 4; xli, 5, 10; xlii, 49; xlv, 39. — An etiam lictores fuerint quæritur, xli, 10, 2.

Palumbinum in Samnio captum a Sp. Carvilio cos. x, 45.

Palus Ascuris, xliv, 2. — Labeatis, 31.

Palustris itineris difficultas, xxii, 2.

Pamphilidas, præfectus classis Rhodiorum, xxxvii, 22, 23, 24.

Pamphylia (in Asia min.) et Cilicia, hod. *Caramania*, xxxiii, 41; xxxv, 48; xxxvii, 23; xlv, 22.

Pamphylorum legati coronam auream in curiam inferunt, xliv, 14.

Pamphylium mare, xxxviii, 13.

Pamphylius sinus, xxxvii, 23.

Pan a Romanis Inuus vocatur, i, 5. — solenne in Panis Lycæi honorem, ibid. — Pan cur facie rubra pingatur, lxxxiv, 26.

Panætolium, concilium Ætolorum, xxxi, 29; xxxv, 32.

Pandosia, Lucanorum oppidum, h. *Castro Franco*, viii, 24; xiii, 2. —in deditionem venit Romanorum, xxix, 38.

Panis de Capitolio in hostium stationes jactatus, v, 48.

Pannoniæ descriptio, cxxxi, 28.

Pannonii subiguntur a Tiberio, cxxxix, 2. — a Sex. Apuleio vincuntur, cxl, 21.

Panopeum, Bœotiæ urbem, diripiunt copiæ Mithridatis, lxxxii, 5.

Panopolis, oppid. Byzantiorum, xxxii, 33, 9.

Panormum, seu Panormus, opp. Siciliæ, hod. *Palermo*, occupatur a Pyrrho, xiv, 13. — Panormum obsident et capiunt Romani, xviii, 40. — ad Panormum pugna, 53; vid. et xxiv, 36; xxix, 1.

Panormus Sami, xxxvii, 10, 11.

Pansa; vid. Appuleius et Vibius.

Pantaleon, Ætoliæ princeps, protegit Eumenem, xlii, 15.

Pantauchus obses a Perseo datur legatis Romanis, xlii, 39. — ad Gentium mittitur legatus, fœderis faciendi causa, xliv, 23, 27, 30. —Berœam Romanis tradidit, 45.

Pantherarum et leonum venatio Romæ, xxxix, 22.

Papaverum capita a Tarquinio Superbo decussa, i, 54.

Paphlagonia in Asia inter Pontum et Bithyniam, h. *Penderachie*, i, 1. — Paphlagoniæ descriptio, lxxvi, 28. — Paphlagoniam liberam esse jubet senatus, lxx, 45. — occupatur a Mithridate, lxxvii, 52. — redditur Attalo et Pylæmeni, cii, 8.

PAPINUS, mons Galliæ Cisalp. non longe a Macris Campis, XLV, 12.

PAPIRIA tribus, VIII, 37.—gens, IX, 16, 8.

PAPIRIANA sævitia, X, 3.

C. PAPIRIUS Crassus, tribunus mil. cons. pot. VI, 18.

C. PAPIRIUS Carbo, prætor, XLIV, 17. — sortitur Sardiniam, ibid. — jubetur jus dicere inter cives et peregrinos, XLV, 12.

C. PAPIRIUS Carbo, trib. pleb. deplorat mortem Ti. Gracchi, LIX, 34. — ejus actiones turbulentæ, 36. — creatur cos. LXI, 49. — ejus oratio pro L. Opimio C. Gracchi interfectore, 58. — accusatur ab L. Crasso, 75, 76. — cantharidum veneno sumpto, sibi mortem consciscit, 78.

C. PAPIRIUS Carbo, trib. plebis, legem fert de civitate sociis danda, LXXIV, 53.

C. PAPIRIUS Carbo Arvina, jussu C. Marii filii occiditur, LXXXVI, 5.

CN. PAPIRIUS legatus violatur ab Achæis, LI, 60.

CN. PAPIRIUS Carbo, cos. LXIII, 9. — adversus Cimbros proficiscitur, 22. — ejus infelix astutia, 26. — vincitur ad Goriciam, 27.

CN. PAPIRIUS Carbo cum Cinna oppugnat urbem, LXXIX, 46.—cum Cinna consul creatur, LXXXII, 60. —se parat contra Sullam, LXXXIII, 12. — cum Cinna cos. reficitur, 13. — occiso Cinna retinet dominationem, 16. — Sullæ, conditiones æquas proponenti, acriter resistit, LXXXIV, 3, 4. — obsides exigit ab Italicis, 6. — ejus vox de Sulla, LXXXV, 11. — vincitur a Pompeio, 16. — cos. tertium cum Mario filio creatur, LXXXVI, 1. — a Metello vincitur, LXXXVII, 5.—contra eum Sulla movet, 17. — et ancipiti prælio dimicat, 18. — Carbo cum Norbano Metellum oppugnans, magna strage vincitur, LXXXVIII, 1.—deserit Italiam, 4. — relictus ab eo exercitus a Sullanis cæditur, 5.— proscribitur a Sulla, 21. — captus occiditur a Pompeio, LXXXIX, 3, 4.

C. PAPIRIUS Maso, consul, Corsos vincit, XX, 20. — primus in monte Albano triumphat, 22. — pontifex, moritur, XXI, 25; XXV, 2.

C. PAPIRIUS L. F. Maso, decemvir sacrorum, moritur, XXV, 2.

C. PAPIRIUS Turdus, tribunus plebis, XLI, 6.

L. PAPIRIUS, trib. mil. consulari potestate, VI, 22.

L. PAPIRIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 38.

L. PAPIRIUS, prætor, legem fert, qua Acerranis civitas sine suffragio data, VIII, 17.

L. PAPIRIUS, tribunus plebis, XI, 22.

L. PAPIRII feneratoris fœda libido et crudelitas, VIII, 28.

L. PAPIRIUS Crassus, cos. IV, 21.

L. PAPIRIUS Crassus, cos. IV, 30.

L. PAPIRIUS Crassus, prætor, dictator creatur, VIII, 12. — nihil memorabile gerit, ibid. — consul creatur, 16. — iterum, 19. — magister equitum, 36.

L. PAPIRIUS Cursor, tribunus mil. cons. pot. VI, 5. — iterum, 11. — censor fuerat eo lustro, quo Urbs capta est, IX, 34.

L. PAPIRIUS Cursor, cui pedum pernicitas cognomen dedit, IX, 16. — magister equitum dictus, VIII, 12. — consul, 23. — dictator, 29. — adversus Samnites proficiscitur, ibid. — Roman redit, monitus a pullario, ad auspicium repetendum, 30. — indignatur Q. Fabio, magistro equitum, quod, se absente, pugnasset cum hostibus, ibid. — ejus interrogatio ad Q. Fabium,

32. — sequitur Q. Fabium, proficiscentem Romam, 33. — ejus et Fabii contentio apud populum, ib. — dictator defendit disciplinam militarem, 34. — noxæ damnatum Q. Fabium donat populo Romano, 35. — comior factus, vincit Samnites, 36. — triumphat, 37. — abit magistratu, ibid. — consul iterum creatur, IX, 7. — in Apuliam pergit, 12. — obsidet Luceriam, 13. — cum collega vincit Samnites, 14. — capit Luceriam, 15. — sub jugum mittit Samnites, ibid. — tertium consul, ibid. — recipit Satricum, 16. — triumphat, ibid. — ejus laudes, ibid. — consul quartum Romæ manet, 22. — quintum consul, 28. — dictator iterum, 38. — insignem victoriam refert de Samnitibus, 40. — triumphat, ibid.

L. Papirius Cursor, X, 9. — consul insignis, qua paterna gloria, qua sua, 38. — expugnat Duroniam urbem, 39. — hortatur milites, ib. — pullarium, qui mentitus fuerat auspicium, inter prima signa constituit, ubi ille occiditur, 40. — vincit Samnites eorumque capit castra, ibid. — Jovi Victori pocillum mulsi, priusquam temetum biberet, vovit, 42. — triumphat, 46. — prætor, 47. — consul iterum Bruttios et Lucanos domat, XIV, 40. — Tarentum prodente Milone capit, 45. — triumphat, 46.

L. Papirius Cursor, princeps senatus, XIV, 47.

L. Papirius Maso creatur prætor, XLI, 14. — sortitur jurisdictionem urbanam, 15.

L. Papirius Mugillanus consul creatur, IV, 7. — censor primus, 8. — iterum consul, 30. — tribunus mil. cons. pot. 42. — proditur interrex, 43.

L. Papirius Mugillanus, consul ab interrege creatur, VIII, 23.

M. Papirius Gallum, barbam suam mulcentem, scipione eburneo percutit et interficitur, V, 41.

M. Papirius quinquevir mensarius creatus, VII, 21.

M. Papirius Atratinus consul, IV, 52.

M. Papirius Crassus consul, IV, 12.

M. Papirius Crassus dictator, VIII, 17.

M. Papirius Mugillanus, tribunus militum consulari pot. IV, 45. — iterum, 47.

Sp. Papirius, tribunus mil. cons. pot. VI, 22.

Sp. Papirius, tribunus militum, VI, 27.

Sp. Papirius, consulis fratris filius, renuntiat patruo ambigi de auspicio, X, 40. — donis militaribus donatur, 44.

Papius; vid. Brutulus.

C. Papius, unus e præcipuis rebellantium sociorum ducibus, LXXII, 8. — capit Nolam, LXXIII, 24. — alias multas urbes Italicorum auspicia sequi cogit, 26. — occupat Stabias, ibid. — pervagatur Campaniam, 27. — exercitum suum insigniter auget, 28. — gravi obsidione Acerras premit, 47. — vincitur ab L. Julio cos. 49. — victus iterum ab eodem Julio, LXXIV, 16, 17. — victus a Sulla et vulneratus in prælio fugit Æserniam, LXXV, 37, 38.

C. Papius, tribunus pl. legem fert de Peregrinis urbe submovendis, CII, 17.

Pappus, dux Antigoni, vincitur ab Herode, CXXVIII, 27.

Parachelois, Thessaliæ et Ætoliæ oppidum ad Acheloum flumen, XXXIX, 26.

Parada a Metelli Scipionis equi-

tibus expugnata, incolæ omnes in foro comburuntur, CXIV, 40.

PARII; vid. Paros.

PARILIA, XL, 2.

PARISADES, Bospori tyrannus, se dedit Mithridati Magno, LXIII, 49.

PARISII adversus Romanos sollicitantur a Vercingentorice, CVII, 51.

PARMA, oppidum Galliæ Cispadanæ, hodie *Parma*, colonia, XXXIX, 55.

Parma et gladius, arma velitum, XXXI, 35. — Parma tripedalis velitum, XXXVIII, 21. — velitum breviores, quam equestres, XXVI, 4.—Parmæ in cælo visæ: vid. Prodigium.

Parmati, equites IV, 39.

PARMENIO, legatus Gentii Rhodum missus, XLIV, 23.

PARNASUS, s. Parnassus, mons Phocidis biceps, XLII, 16.

PAROCHI, XLII, 1-5.

PAROREIA Thraciæ, XXXIX, 27; XLII, 51.

PAROS Cycladum ins. maxima, h. *Paros*, XXXI, 15, XXXIII, 30. — Parii, XXXI, 31.

PARSTRYMONIA, pars Thraciæ ad Strymonem fl. XLII, 51.

PARTHENIUS, Arcadiæ mons, XXXIV, 26.

PARTHI in Asia, IX, 18.—eorum gloriæ contra nomen Romanum favent levissimi ex Græcis, ibid. — vincuntur ab Antiocho Sideta, LIX, 59. —eorum legatio ad Pompeium, CII, 1. — eos Gordiene expellit Afranius, 2.— cum Parthis pugnat Crassus, CVI, 41, 49. — a Cassio vincuntur, CVIII, 40. — Parthorum Syria facta præter Tyrum, CXXVII, 11. — Signa restituunt Romanis, CXXXVI, 22; vid. et Arsaces, Labienus, Licinius, Crassus, Orodes, Pacorus, Phrahates. — equites, sagittæ et fuga similata, IX, 19, 8.— Parthorum ager vastatur a Scythis, LX, 61. — ipsorum imperium bellis civilibus laceratum, CXXXIII, 71.

PARTHENI, s. Parthini, in Illyrico Maced. vicini Dyrrhachio, XXIX, 12; XLIII, 21. — olim sub ditione Philippi, dantur Pleurato, XXXIII, 34; XLIV, 30.

PASSARO, s. Passaron, civitas Epiri, XLV, 26, 33.

Passus quot contineat stadium, XXXVII, 6, 2.

Pastor, a Charopo Epirota missus, magno usui est T. Quintio consuli, XXXII, 11. — Pastores in Apulia conjurant viasque et pascua latrociniis infesta habent, XXXIX, 29. — ad septem millia condemnat L. Postumius prætor, ibid.—Pastorum habitu milites, IX, 2; X, 4.

PATARA caput Lyciæ, h. *Patera*, XXXIII, 41; XXXVII, 16, 17, 45; XXXVIII, 39.

PATARENSES Bruto se dedunt, CXXII, 32-34.

PATAVIUM, opp. Venetorum, h. *Padua*, X, 2.— Patavii monimentum navalis pugnæ et victoriæ de Græcis solemni certamini exercetur, ibid.

PATAVINORUM seditio, XLI, 27.— eos semper in armis habent Galli, X, 2.

Pater patratus quis, I, 24.

Pater filio, consulatum gerenti, justum honorem præstat, XXIV, 44. — patrem sequuntur liberi, IV, 4. — patre, qui curuli sella sederit, vivo, filius neque tribunus, neque ædilis plebis jure esse potest, XXVII, 21; XXX, 19.

Patres ab honore appellati senatores, I, 8. — cur conscripti dicti, II, 1, 14. — lecti a Romulo primo centum, I, 8. — aucti a Tarquinio Prisco, adscitis centum novis, I, 35. — Tarquinius Superbus, immi-

nuto per cædes et exsilia Patrum numero, statuit nullos in Patres legere, quo contemptior paucitate ipsa ordo fiat, 49. — L. Brutus Patrum numerum, primoribus equestris gradus lectis, ad trecentorum summam explet, II, 1.—post Cannensem pugnam, quum senatus ad insignem paucitatem redactus esset, centum septuaginta septem a Buteone dictatore in Patres leguntur, XXIII, 22, 23. — C. Gracchus fert, ut trecentis senatoribus sexcenti equites allegantur, sed id obtinere non potest, LX, 66. — trecenti ex ordine equestri in Patres a Sulla consule tributis comitiis allecti, LXXVII, 27.—auctus ad nongentos sub Cæsare dictatore Patrum numerus, CXVI, 14.—redactus ab Augusto ad sexcentos, CXXXVI, 38. -- singuli interrogant legatos, XXX, 22, 2. — in Patres lecti principes Albanorum, I, 30. — Patres minorum gentium, 35, 3. — Atta Clausus in Patres lectus, II, 16.— primus plebeius senator, V, 12. — senatus ab Ap. Claudio, libertinorum filiis allectis, inquinatus, IX, 46. — lecti in Patres a Buteone dictatore insignes variis titulis viri, XXIII, 23.—alii a Censoribus, XXIII, 22; XL, 53; XLIII, 15. — in senatum allecti homines viles a Cæsare dictatore, CXVI, 14, 15. — senatus repurgatus ab Augusto, CXXXVI, 35 et seqq. Vid. et Censores. — Patribus loca in Circo divisa, I, 35. — in ludis Romanis secreta a populo, XXXIV, 44.—iis ne connubium esset cum plebe, lex a Decemviris lata, IV, 5.—postea abrogata, VIII, 14, 9. — Patres tribunatum capere prohibentur, II, 33. — Patrum ac plebis certamina, venenum urbis Romæ, III, 67. — Patrum indulgentia in plebem, II, 9. — Patrum juniores resistunt tribunis, III, 14. — injurias facere incipiunt plebi, 65. Cf. Patricii, Senatores, Senatus.

Patera, ex quinque pondo auri facta, regi Syphaci mittitur dono, XXVII, 4. — Pateram auream Masinissæ donat Scipio, XXX, 15. — Pateræ aureæ a legatis Pæstanis Romam allatæ, XXII, 36. — tres aureæ, cum titulo nominis Camilli, in Jovis cella ante pedes Junonis positæ, VI, 4. — aureæ ex mulctatitia pecunia ad Cereris positæ, X, 23. — ducentæ septuaginta sex aureæ, capta Carthagine Nova, relatæ ad Scipionem, XXVI, 47.

PATRÆ, urbs Achaiæ, h. *Patras*, *Patrasso*, XXVII, 29; XXXVI, 21; XXXVIII, 7, 29; vid. et LII, 6.

Patria non sunt tecta urbis et turba imbellis, sed juventus militaris, IX, 4. — Patriæ caritas per omnes ordines velut uno tenore pertinens, XXIII, 49.

PATRICIÆ Pudicitiæ sacellum in foro Boario, X, 23.

PATRICII unde appellati? I, 8; X, 8. — a Cæsare allecti, CXVI, 16. — gloriabantur penes se auspicia esse, se solos gentem habere, et justum imperium et auspicium domi militiæque, X, 8. Conf. III, 1; VI, 41; VII, 6. — Patricios inter et plebeios certamen de consulatu, IV, 1 sq. — diremptum creatione tribunorum mil. cons. pot. promiscue ex Patribus et plebe sumendorum, 6. — renovatum, VI, 34 sq. — vincuntur Patricii, 42. — adversus legem Liciniam Sextiam duo Patricii consules creati, VII, 18; 19, 22, 24, 28. — idem frustra tentatum, X, 15. — Patricii præturam et ædilitatem curulem, pro concesso plebi altero consulatu, sibi quærunt, VI, 42; VII, 1. — in arce aut Capitolio habitare vetiti, VI, 20. — Patricii

magistratus, vi, 41. — Patriciorum superbia et libido, iv, 3-5; vi, 36, 37. — eorum est, prodere interregem, vi, 41. — eorum certamen cum plebeiis de sacerdotiis, x, 6 sq. xxvii, 8. — iis plebeii magistratus non patent, iv, 25. — Patricii consularesque duo tribuni pl. iii, 65.

Patrimi et maritimi ad sacrificium adhibiti, xxxvii, 3.

PATROCLES Antigonensis, præfectus Persei, xlii, 58.

Patroni Antiatibus dati ab senatu Rom. ad jura statuenda, ix, 20. — Siculorum Marcelli, xxv, 29, 5.

PAULLUS; vid. Æmilius.

PAULLUS Fabius Q. F. Maximus cos. cxxxvii, 9.

Paupertati honos habitus in civitate Romana, Præf. Liv. ii, 16, 33; iii, 26, 27; xiii, 20, et seqq. 27, 28; xviii, 14.

PAUSANIAS, prætor Epirotarum, xxxii, 10.

PAUSANIAS, dux Pheræorum, xxxvi, 9.

PAUSISTRATUS, prætor Rhodiorum, xxxiii, 18. — præfectus classis, xxxvi, 45; xxxvii, 9. — opprimitur a Polyxenida, Antiochi præfecto, xxxvii, 10-12.

PAVORI vovet fanum Tullus Hostilius, i, 27.

Pax Caudina, ix, 5, 6. — Numantina, lv, 16. — Pacis conditiones cum Pœnis, xix, 60, 61; xx, 6, 31; xxx, 37, 43. — cum Illyriis, xx, 30. — cum Philippo, xxix, 12; xxxiii, 30. — cum Ætolis, xxxviii, 9. — cum Antiocho, xxxviii, 38. — cum Mithridate, lxxxii, 56; lxxxiii, 28. — Pacem petunt, qui erant in induciis, vii, 38.

Pecora hostibus objecta per insidias, ii, 50; xxviii, 33. — Massiliis sunt pecunia, xxix, 31.

Pecuarii condemnati, x, 23, 47. — et ex mulctaticia pecunia ædes in insula Fauni facta, xxxiii, 42. — et clypea inaurata in fastigio ædis Jovis posita, xxxv, 10.

Pecunia privata conducuntur, quæ ad exercitum Hispaniensem opus sunt, xxiii, 49. — mulctaticia, ex qua facta ædes Veneris, x, 31. — Victoriæ, x, 33. — Libertatis, xxiv, 16. — Fauni, xxxiii, 42; xxxiv, 53. — ludi, x, 23. — ænea in Capitolio limina, etc. x, 23. — signa, xxvii, 6. — pecunia in ærarium lata, xxviii, 9, 38, et al. — pecuniæ a privatis, ad sublevandam ærarii inopiam, collatæ, xxiv, 18; xxvi, 36. — tribus pensionibus solvuntur iis, xxix, 16; xxxi, 13; xxxiii, 42. — ad ludos Romæ faciendos exactæ a sociis, xxxix, 5, 22; xl, 44, 7. — in oppidis Hispaniæ coguntur a præfectis, xliii, 2. — de pecunia incerta ludi voti, xxxi, 9. — pecuniam ex ærario scribæ viatoresque ædilitii clam egerunt, xxx, 39. — per indicem comperti damnantur, ibid.

Pecus quale, ver sacrum? xxxiv, 44. Conf. et xxii, 10, 9.

PEDANIS civitas datur, viii, 14.

T. PEDANIUS, princeps primus centurio, signifero signum adimit, in hostes jacit, et in castra Pœnorum irrumpit, xxv, 14.

PEDASA, seu Pedasum, Cariæ opp. xxxiii, 30.

Pedestre scutum, vi, 8; vii, 10.

Peditibus æra constituta, iv, 59. — in triumphis dabatur ab imperatoribus triens ejus, quod dividebatur equitibus, xxxiv, 46, 52.

Q. PEDIUS, Cæsaris in Gallia legatus, civ, 57. — triumphat ex Hispania, cxvi, 2. — fuit sororis Cæsaris nepos, ejusque ex octava parte hæres, 102. — cos. cxix, 68. — de ejus nomine lex adversus interfecto-

res Cæsaris Pædia appellata, CXX, 3. — ad senatum refert de venia Lepido et Antonio concedenda, CXX, 8.—ejus diligentia et mors, 25.

C. PEDUCÆUS, vir illustris, cadit in prælio ad Mutinam, CXIX, 16.

SEX. PEDUCÆUS, trib. pleb. fert ad populum, ut causa Vestalium retractetur, LXIII, 11.

PEDUM, opp. Latii inter Tibur et Præneste, II, 39; VII, 12; VIII, 12. — capitur a Coriolano, II, 39. — oppugnatur et capitur ab L. Furio Camillo consule, VIII, 13.

PELAGONIA regio Macedoniæ, XXVI, 25; XXXI, 28; XXXIII, 39. — oppidum, XLV, 29.

PELAGONES, populi, XLV, 30.

PELIGNI populus Italiæ propr. vicinus Marruciniis, Frentanis et Marsis, cujus oppida erant Corfinium et Sulmo, h. *Pentina* et Sulmona, in hod. *Abruzzo* cit. VIII, 6, 29. — deficiunt, IX, 41. — vincuntur, ibid. — oratores, pacem petentes, Romam mittunt, 45. — iis fœdus datur, ibid. — cædunt agmen fugientium Samnitium, X, 30. — devastantur ab Hannibale, XXII, 9. — multi voluntarii dant nomina in classem Scipionis, XXVIII, 45. — deficiunt a Romanis, LXXII, 8. — et acie funduntur a Sulp. Galba, LXXIII, 33. — accipiuntur in fidem, LXXVI, 1.

PELIGNA cohors, XXV, 14; XLIV, 40. — pugnat acerrime, ibid.

PELIGNUM bellum, VII, 38.

PELIUM Illyrici urbem vi capiunt Romani, XXXI, 40.

PELLA, opp. Macedoniæ, h. *Jenitza, Palatisa*, XXVI, 25; XLII, 67. — Pellæ hibernat Philippus, ibid. et XXXVII, 7. — ibi vetus Macedonum regia, XLII, 41, 51. — ibidem servabatur gaza regum Macedoniæ, XLIV, 10.—deditur Æmilio Paullo, consuli, 45. — Pellæ situs, 46.

PELLENE, opp. Achaiæ, XXXIII, 15.

PELLENENSIS Timocrates, XXXIV, 29.

PELLENENSIS ager, XXXIII, 14, 15. — eum depopulantur Philippi copiæ, ibid.

Pellis lupi pro caduceo, XLVIII, 5. — pelles detractas scutis comedunt Casilini, XXIII, 19. — sub pellibus durant ad Veios Romani milites, V, 2. — victus a Pyrrho exercitus sub pellibus hiemem agere cogitur, XIII, 14.

PELLINÆUM (rectius forte Pelinæum seu Pelinnæum), oppid. Phthiotidis in Thessalia ad Peneum fl. occupat Amynander, XXXVI, 10. — recipitur a Romanis, 14.

Pelliti Sardi, XXIII, 40.

PELOPIDAS, Mithridatis legatus ad duces Romanos, LXXVI, 33. — ejus oratio, ibid. et 42.

PELOPONNESUS pæne insula inter mare Ægæum et Ionium, h. *Morea*, I, 7; XII, 13; XXXI, 7; XXXII, 21. — testudini assimulatur, XXXVI, 32.— potentiæ appetens Peloponnesum intrat Pyrrhus, XIV, 41.

PELOPS, Lacedæmoniorum rex, XXXIV, 32.

Pelta similis cetræ, XXVIII, 5.

Peltastæ, XXVIII, 5. — iidem qui et cetrati, XXXI, 36; XXXIII, 4.

PELUSIACUM Nili ostium, XLV, 11.

PELUSIUM, opp. Ægypti inferioris et claustra Ægypti, hod. *Tineh* (טין), XLIV, 19; XLV, 11, 12. — Pelusium a Mithridate Pergameno capitur, CXII, 77.

Pelvis aurea facta lataque in Aventinum, Junoni Reginæ donum, XXVII, 37.

PENATES publici et privati, III, 17, 4. — deorum ædes in Velia, XLV, 16. — publicorum ædes in Ca-

pitolio et arce, III, 17. — privatorum sacrarium in penetralibus seu impluvio, XXIV, 26.

PENESTÆ Illyrii, XLIII, 20, 21, 23. — bellicosum genus, XLIV, 11.

PENESTIA, Illyrici regio, ad fines Macedoniæ et Thessaliæ, XLIII, 19.

PENESTIANA terra, XLIII, 18.

Penetrale ædis Vestæ, XXVI, 27.

Penetrale urbis Cyzici, sive Prytaneum, XLI, 20.

PENEUS, Thessaliæ fl. ex Pindo ortus, per mediam Thessaliam et Tempe interque Ossam et Olympum lapsus, h. *Salamprias*, XXXII, 15; XLII, 38 et 55; XLIV, 6.

PENNINUM, Alpium jugum, V, 35; XXI, 38.

PENNUS; vid. Quintius.

PENTRI, Samnites, IX, 31; vid. et XXII, 61.

PEPARETHUS, Archipelagi insula et urbs haud ignobilis ex adverso Thessaliæ, XXVIII, 5; XXXI, 28. — diruitur, ibid.

PERÆA, regio Cariæ, XXXII, 33, 35; XXXIII, 18.

PERÆA, Æolidis opp. (*nisi mendum in nomine est*), XXXVII, 21.

Perdix vulture major allata ad Augustum ex India, CXXXVI, 27.

Perduellibus superatis, gratiæ actæ Diis, XLV, 16.

Perduellionis crimen et pœna, I, 26. — judicium semper in comitiis centuriatis et a duumviris perduellionis actum, I, 26; VI, 20; XXVI, 3; XLIII, 18; conf. CII, 43; vid. et Populus.

Peregrini Urbe pulsi, XXXIX, 3; XLI, 8, 9; XLII, 10.

Perfidia barbarica, XXV, 33.

Perfidia Punica, XXI, 4.

Perfugæ gravius puniti, XXIV, 20, 45; XXX, 43. Epit. LI.

PERGA, urbs Pamphyliæ, XXXVIII, 37, 4.

PERGAMENORUM regum successiones, LIX, 12.

PERGAMUS, opp. Mysiæ maj. h. *Pergamo*, XXIX, 11; XXXV, 13; XLII, 18; XLIV, 28. — circa Pergamum sacra profanaque urit Philippus, XXXI, 46; XXXII, 33, 34. — Pergamum oppugnat Seleucus, filius Antiochi, XXXVII, 18. — Pergamum intromissi Achæi, 20. — solvitur obsidio Pergami, 21.

PERICLES struxit mœnia Piræi, LXXXI, 5.

PERINTHUS, opp. Thraciæ vicinum Byzantio, hod. *Pantiro*, XXXII, 33, 9; XXXIII, 30.

Perlitare bove jussus consul Q. Petilius, XLI, 15.

PEROLLA, Calavii filius, interficiendi Hannibalis consilium capit, XXIII, 8. — adversatur ei pater, cui invitus cedit, 9.

PERPERNA transgreditur in Hispaniam cum militibus Lepidanis, XC, 18; XCI, 1.—accedit ad Sertorium, 7.—eum clam odiosum reddit suis, XCIV, 22; XCVI, 7. — Sertorium ad convivium invitatum interficit, 9, 10. — ad Perpernam defertur imperium, 11. — exercitus, necem Sertorii ægre ferens, contemnit Perpernam, 12, 15. — Perperna milites et socios conciliare nititur, 16.— ob crudelitatem ab eo multæ civitates desciscunt, 17. — a Pompeio victus et captus occiditur, 18, 19.

C. PERPERNA a Præsenteio vincitur, LXXIII, 24.

M. PERPERNA, legatus ad Gentium, Illyriorum regem, XLIV, 27. — a Gentio conjicitur in carcerem, ibid. — liberatur ab Anicio prætore, 32. — nuntius victoriæ Romam mittitur, ibid.

M. PERPERNA, cos. LIX, 48. — vincit Aristonicum, 51. — et capit, 56.—provincia decedens, moritur,

70. — sunt qui eum triumphasse dicant, 71. — pater ejus in peregrinitatem redactus, LX, 16.

M. PERPERNA, consul, LXX, 39. —censor, LXXXII, 59.—moritur novissimus omnium quos consul in senatu sententiam rogaverat, neque plus septem in vita relinquens ex iis quos censor in senatu legerat, CIX, 49.

PERRHÆBIA, Thessaliæ pars primum ad Olympum, deinde ad Peneum, postremo ad Pindum, XXXI, 41; XXXII, 15; XXXVI, 10, 13, 33; XLII, 36, 67. — oppidum, XLII, 67.

PERRHÆBI pronuntiantur liberi, XXXIII, 32, 34; XLII, 53. — eorum querelæ de Philippo, XXXIX, 34.

PERRANTHES, tumulus prope Ambraciam, XXXVIII, 4.

PERSÆ, IX, 18, 19. — ab Lacedæmoniis aquam et terram petiere, XXXV, 17. — Lacedæmonios a tergo circumvenere in Thermopylis, XXXVI, 16.

PERSEIS, urbs Macedoniæ in Pæonia et Deuriopo, in honorem Persei, Philippi filii, sic appellata est, XXXIX, 54.

PERSEUS, relictus a Philippo cum quatuor millibus armatorum ad fauces Thessaliæ, XXVI, 25.

PERSEUS, Philippi regis Macedonum filius, admodum puer, mittitur ad obsidendas angustias, quæ ad Pelagoniam sunt, XXXI, 28. — oppugnat Amphilochos, XXXVIII, 5. — redit in Macedoniam, 7. — belli cum Perseo inchoata initia a Philippo sunt, XXXIX, 23. — Persei cum Demetrio comparatio, 53. — inter eos discordiæ, ibid. — prava ejus in Demetrium consilia, XL, 5. — ludicro certamine vincitur a Demetrio, 6. — Perseus accusat Demetrium apud patrem, 8, 9, 23, 24.— ejus in Demetrium insidiæ deteguntur, 55. — regnum scelere partum invadit, 56. — Antigonum curat interficiendum, 58. — legatos Romam mittit, petens, ut amicitia paterna renovetur, et ipse rex a senatu appelletur, XL, 58. — utrumque impetrat, XLI, 19; XLII, 25; XLV, 9. — miscet inter Dardanos et Bastarnas certamina, XLI, 19. — legatos mittit Carthaginem, 22. — Dolopum totam gentem sub jus judiciumque suum cogit, ibid. — adit oraculum Delphicum, ibid.— Achæos maxime sibi reconciliare studet, 22, 23. — conciliat sibi animos Græcorum, XLII, 5. — uxorem manu sua occidit, et interficit Apellem aliosque, 5. — sororem ejus Prusias ducit uxorem, XLII, 12, 29. — ad eum legati mittuntur Roma, 6. — Eumenes eum suspectum facit Romanis, 11, 12. — et bellum adversus eum suadet, 13.— legatis ejus datur senatus, 14. — ad Eumenis cædem sceleratos quosdam subornat, 15.—per veneficia grassari conatur in Romanos, 17. — a senatu judicatur hostis, 18. — legatos Romam mittit, 36. — cum Marcio, Romanorum legato, colloquitur, 39-42. — mittit legatos ad Byzantinos et Rhodios, 46. — de rerum suarum summa consilium habet, 50. — ipsius exercitus, triginta novem millia peditum, quatuor equitum, 51. — cohortatur milites ad bellum, 52. — in Thessaliam it, 53. — Romanos equestri prælio vincit, 57-59.—ad milites orationem habet, 61. — tentat pacem frustra, 62. — castra Romanorum vult incendere, 64. — Romanos passim vagantes opprimit, 65. — redit in Macedoniam, 67. — res prospere gerit adversus Hostilium consulem, XLIII, 4, 10 sq. — proximas Illyriorum gentes oppugnat

et Uscanam capit, XLIII, 18. — legatos ad Gentium, Illyriorum regem mittit, 19.—occurrit Q. Marcio consuli, XLIV, 2. — occupat aditus, ibid. — levia committit prælia, 4. — ejus ignavia, 6. — trepidans Nician mittit Pellam, ut gazam in mare dejiciat, Andronicum Thessalonicam ad navalia incendenda, 10.—postea, pudore tactus, utrumque interficit, ibid. — fœdere sibi adjungit Gentium, 23. — sollicitat Rhodios, Eumenem et Antiochum, 24. — ejus avaritia, 26. — recusat Gallorum auxilia, ibid.— Gentium in fraudem impellit, 27. — vincitur et fugatur ab Æmilio Paullo, consule, 40 sq. — caduceatores mittit ad consulem, 45. — Samothracam pervenit, ibid. — eum sequitur consul, 46. — ejus ad Æmilium literæ, XLV, 4. — molitur fugam frustra, 6. — ejus pueri transeunt ad Romanos, ibid. — Perseus ipse se tradit, ibid. — eum benigne excipit consul, 7, 8. — cum filio Philippo in custodiam mittitur, 28. — de eo triumphat Paullus, 39.— ducitur ante currum victoris, ibid. — deprecanti hanc ignominiam quid Paullus responderit, ibid. — Albam in custodiam mittitur, 42. — ejus liberi, XLII, 52, 3. — moritur, XLVI, 16.

C. PERSIUS, vir impiger, cædit Tarentinos, XXVI, 39.

Pervigilium, XXIII, 35.

PERUSIA, Etruriæ oppidum, hod. *Perugia*, petit pacem, IX, 37. — accipitur in deditionem, 40; X, 37. — Perusiæ obsidetur L. Antonius ab Octaviano, CXXV, 32. — fames, CXXVI, 16.—obsessi eruptionem tentantes cum detrimento rejiciuntur, 17, 18. — in Perusinos Octavianus est immitior, 30.—Perusia incendio deletur, ib.

PERUSINA cohors intrat Casilinum, XXIII, 17.—Perusini cæduntur a Romanis, X, 30. — rebellant, 31. — Perusinorum quatuor millia et quingenti occisi, ibid.—abietes in fabricandas naves, et frumenti magnum numerum pollicentur Scipioni, XXVIII, 45.

PESSINUS, opp. Tolistoboiorum in Galatia, hod. *Tribanda*, XXIX, 10; XXXIV, 3; XXXVIII, 18. — Idæa Mater a Pessinunte Romam advecta, XXIX, 10, 11.

Pestilens et aridum circa Urbem solum, VII, 38.

Pestilentiæ causâ clavus pangitur, VII, 3. — pestilentia pecudes hominesque in Urbe corripiens et gravidarum abortibus formidabilis, XIV, 11. — ejus causa clavus pangitur, XIV, 26. — pestilentia, quæ magis in longos morbos, quam in perniciales, evasit, XXVII, 23.

Pestis Romæ, h. e. lues seu febres contagiosæ, I, 31, 4; III, 6, 32; IV, 15, 21, 25, 30, 52; V, 13; VI, 20; VII, 1, 2, 6, 27; VIII, 17, 18; IX, 28; X, 31, 47; XXV, 26, XXVII, 23; XXVIII, 46; XL, 19, 37; XLI, 21. — Syracusis, XXV, 26. — in exercitibus Romano Punicoque, XXVIII, 46. — circum insulas Liparæorum, LX, 7, 8. — in Africa, LX, 18, 19.

PETELIA seu Petilia, urbs in Bruttiis, hod. *Belcastro*, fida Romanis, a Pœnis expugnatur, XXIII, 30; XXVII, 26.

PETELINORUM fides erga Romanos, eorumque legatio ad senatum, XXIII, 20.

PETELINUS lucus prope Romam, VI, 20. — in eo comitia habita, quibus damnatur M. Manlius, ibid.

Petillia rogatio, XXXVIII, 54.

L. PETILLIUS (al. Petilius; vid. ad XLIV, 27, 6.) legatus ad Gentium,

Illyriorum regem, XLIV, 27. — a Gentio conjicitur in carcerem, ib. —liberatur ab Anicio, prætore, 32.

L. PETILLIUS scriba, XL, 29. — in ejus agro libri Numæ Pompillii inventi, ibid.

Q. PETILLII (Spurini), duo tribuni plebis, diem dicunt Scipioni Africano, XXXVIII, 50. — illo mortuo, rogationem promulgant de pecunia Antiochi, 54.

Q. PETILLIUS Spurinus (alter illorum) creatur prætor et sortitur jurisdictionem urbanam, XL, 18. — duas legiones tumultuarias civium Romanorum scribere jubetur, 26. — libros Numæ Pompilii legit, eosque ex SCto comburi curat, 29. — creatur consul, XLI, 14. — ei sacrificanti in jecinore non inventum caput, ibid. — jubetur bove perlitare, ibid. — occiditur in prælio adversus Ligures, 18.

PETITARUS, fluvius Ætoliæ, XLIII, 22.

PETRA, oppid. in Pieria, XXXIX, 26; XLIV, 32; XLV, 41.

PETRA, urbs Mædicæ, oppugnatur a Philippo, XL, 22.

C. PETREIUS, legatus Pompeii in Hispania, CX, 12. — Octogesam petit, 22. — in magnas difficultates conjicitur a Cæsare, 26. — turbat pacem, de qua milites Pompeiani cogitant, 27, 28. — excedere Hispania cogitur, 34. — ad Pompeium proficiscitur, 35. — in Africa pugnat cum Cæsare, CXIV, 8. — graviter ictus, deserit pugnam, 9. — cum Juba mutuis vulneribus concurrit, 62. — a servo suo occiditur, ibid.

PETREIUS filius superioris occiditur, CXIV, 63.

CN. PETREII Atinatis insigne factum, LXVIII, 51. — obsidionali corona donatur, ibid.

PETRONIUS Granius quæstor Cæsaris salutem sibi a Scipione oblatam respuens, suo se gladio interficit, CXIV, 21.

PEUCE insula ad ostia Danubii, CIV, 6.

PHACIUM, oppidum Thessaliæ, vastatum a Philippo, XXXII, 13; vid. et XXXVI, 13.

PHÆNEAS, princeps Ætolorum, adest colloquio Quintii cum Philippo, XXXII, 32. — in eum Philippi jocus, 34. — venit ad Quintium cum Ætolorum auxiliis, XXXIII, 3. — ejus altercatio cum Quintio, 12, 13. — inter eum et Thoantem contentio, XXXV, 45. — princeps est legationis qua Ætoli se suaque omnia fidei populi Romani permittunt, XXXVI, 28. — ejus ferocia fracta, ib. — provolutus ad pedes Quintii orat eum, ut misereatur gentis Ætolorum, 35. — legatus ab Ætolis cum liberis mandatis ad consulem M. Fulvium venit, XXXVIII, 8.

PHÆSTUM, oppidum Thessaliæ capitur, XXXVI, 13.

PHALANNA, Thessaliæ oppid. ad Peneum prope Tempe et Gyrtonem, XLII, 54. — Phalannæus ager, 65.

PHALANX Macedonica, VIII, 8; XXXIII, 4; XLII, 61. — confertur cum acie Romana, IX, 19. — phalanx si explicari potest nulla acies par, XIV, 28. — carptim aggrediendo turbanda, quia confertæ et intentis horrentis hastis intolerabiles vires sunt, IX, 19; XLIV, 41. — utitur sarissis, hastis prælongis, IX, 19, 2. — Phalanx cuneus Macedonum, et robur exercitus, XXXII, 17; XXXIII, 8. — duplex phalanx, Leucaspidum et Aglaspidum sive Chalcaspidum, XLIV, 40. — ad conspectum phalangis stupet Æmilius, ibid. — Phalangis incommoda, IX, 19; XXXI, 39; XXXIII, 9; XXXVII, 40; XLIV, 41.

Phalangitæ, XXXVII, 40; XLII, 51; XLIII, 18.

PHALARA, seu Phalera, oppidum Thessaliæ in Phthiotide situm ad sinum Maliacum, XXVII, 30; XXXV, 43; XXXVI, 29.

PHALASARNEUS Susus, XLII, 51. (Phalasarna oppid. Cretæ.)

PHALASIA Eubœæ prom. XXXI, 46, 4.

Phaleræ equorum, XXII, 52, 4. — phaleras deponunt nobiles, IX, 46. — iis donati equites, XXXIX, 31.

PHALORIA, oppid. Thessaliæ, XXXVI, 13; XXXIX, 25. — a Romanis capitur, incenditur et diripitur, XXXII, 15.

PHAMÆAS; ejus et Scipionis colloquium, L, 20. — a Scipione fidem accipit, 21. — cum bis mille ducentis equitibus ad Romanos transit, 22. — et laudibus Romanorum accipitur, ibid.

PHANÆ, portus et promont. Chiorum, XXXVI, 43; XLIV, 28; XLV, 10.

PHANOTA, urbs Epiri, XLIII, 21, 23; XLV, 26.

PHANOTEA seu PHANOTE Phocidis capta a Romanis, XXXII, 18.

PHARNABAZUS, Iberorum rex, a Canidio legato Antonii vincitur, CXXIX, 45.

PHARNACES, Ponti rex, legatos Romam mittit, XL, 2 et 20. — Sinopen expugnat, XL, 2, 8. — Sinopensium domitor, LXXXVI, 19.

PHARNACES, filius Mithridatis, declaratus regni successor, CII, 48. — patri struit insidias, ibid. — sollicitat Romanos transfugas, 49. — deinde totum patris exercitum, 50. — salutatur rex, 51. — diræ in eum Mithridatis, 52. — a Pompeio in Bosporo regnare jubetur, 71. — bellum movet, CXII, 87. — vincit Domitium Calvinum, 89. — legatos ad Cæsarem mittit de pace, CXIII, 10. — rem callide trahit, 15. — instructo exercitu Cæsarem petit, 21. — profligatus fugit, 22, 23. — occiditur ab Asandro, 24.

PHARSALIA terra, XXXIII, 6.

PHARSALICA pugna, CXI, 62-69.

PHARSALUS, opp. Phthiotidis in Thessalia, h. *Pharsala*, *Farsla*, *Farsa*, XXXII, 33; XXXIV, 23. — dedit se M'. Acilio consuli, XXXVI, 14.

PHARUS, insula, in Adriatico mari, XX, 60, 62. — Phari situs et conditores, CXII, 44. — in ea turris insulæ cognominis, ibid.

PHASELIS, urbs in confinio Lyciæ et Pamphyliæ, XXXVII, 23. — evertitur a P. Servilio, XC, 35.

PHECA, Thessaliæ oppidum, XXXII, 14. — idem forte

PHECADUS Phecadum urbs, XXXI, 41, 3.

PHELLUS Liciæ portus, XXXVII, 16, 3.

PHENEUS, opp. Arcadiæ ad Stygem, hod. *Phoma*, XXVIII, 7.

PHERÆ, opp. Thessaliæ in Pelasgiotide, XXXII, 13; XXXIII, 6. — Pheris exclusus Philippus redit in Macedoniam, XXXII, 13. — Antiochus oppugnat et capit Pheras, XXXVI, 9. — Pheræ se dedunt Romanis, 14.

PHERÆorum fides erga Romanos, XXXVI, 9. — eorum ager vastatur a Perseo, XLII, 56.

PHERÆ Messeniæ aut Laconicæ, XXXV, 30.

PHERINUM, oppid. Thessaliæ, XXXII, 14.

PHILA, oppid. Maced. in Pieria, XLII, 67; XLIV, 2, 3, 7, 8, 34.

PHILEAS Tarentinus, vir inquieti animi, educit custodia obsides Tarentinorum, XXV, 7.

PHILEMENUS, conjuratione facta cum nobilibus juvenibus Tarentinis, prodit Hannibali Tarentum,

xxv, 8, 9. — quum reciperetur Tarentum a Romanis, ita perit, ut corpus ejus nusquam fuerit inventum, xxvii, 16.

Philetærus, frater Eumenis, xlii, 55.

Philippei, nummi aurei, xxxiv, 52; xxxvii, 59; xxxix, 5, 7; vid. et xliv, 14.

Philippi urbs in Thracia, cxxiii, 31. — ad Philippos pugna, cxxiv, 7-9. — pugna altera, 18, 19.

Philippi Thessaliæ, cxxiii, 31. — sive Philippopolis; vid.

Philippopolis Thessaliæ eadem cum Thebis Phthiis, xxviii, 7, 9; xxxix, 25.

Philippopolis Thraciæ, xxxix, 53.

Philippus, Macedonum rex, Demetrium Pharium profugum in amicitiam recipit, cujus adulationibus corrumpitur, xx, 62. — ad eum legati mittuntur ad deposcendum Demetrium Pharium, xxii, 33. — legatos mittit ad Hannibalem, xxiii, 33. — eum inter et Hannibalem fœderis leges, ibid. — ad eum legati Pœnorum, 34. — legationem alteram ad Hannibalem mittit, 39. — bellum movet parum prospero eventu, xxiv, 40. — subitam expeditionem in Oricinorum atque Apolloniatium fines facit, xxvi, 25. — in Thessaliam descendit, ibid. — redit Pellam, ibid. — Achæis auxilium fert, xxvii, 29, 30. — vincit Ætolos, ibid. — it in Peloponnesum, ibid. — repellit Romanos, populantes agrum Corinthium, 31. — popularem se præbet, ibid. — ejus intoleranda libido, ibid. — Polycratiam, Arati Achæorum principis uxorem, absportat in Macedoniam, ibid. — periculum ejus et insignis fortitudo in pugna adversus Romanos eorumque socios, 32. — redit in Macedoniam, ibid. — hortatur ac tuetur socios, xxviii, 5. — Attalus ferme ab eo opprimitur, 7. — capit Toronem urbem, ibid. — ejus metu Machanidas compressus, ibid. — ejus oratio in concilio Achæorum, 8. — classe in Ætoliam contendit, ibid. — in regnum redit, ut Dardanis inferat bellum, ibid. — ei ducenta argenti talenta pollicentur Carthaginienses, ut in Siciliam aut in Italiam trajiciat, xxix, 4. — cum eo pacem Ætoli faciunt, 12. — et Romani, ibid. — per legatos petit sibi restitui Macedonas, qui apud Hannibalem mercede militassent, captique in vinculis essent, xxx, 33, 42. — triste responsum legatis a senatu redditum, 42. — ei bellum indictum, xxxi, 5-8. — Philippus oppugnat Abydum, 14. — fœdus ejus cum Antiocho, Syriæ rege, ibid. — bellum inter eum et Athenienses, ibid. — quum ægre sustineret Attalum Rhodiosque hostes, ne Romano quidem bello terretur, 16. — Abydum capit, 16, 17. — eum audacter alloquitur M. Æmilius, legatus Romanus, 18. — insueto vera audire ferocior videtur legati oratio, ibid. — Philippus petit Athenas, 24. — edit prælium memorabile cum Atheniensibus, ibid. — recedit, et omnia circa Athenas diruit, ibid. — Achæos Romano illigare bello frustra conatur, 25. — Athenas et Piræum frustra tentat, 26. — diruit templa circa Athenas, ibid. — ejus apparatus, 28. — legatos mittit ad Ætolos, ibid. — miratur Romanorum castra, 34. — detrectat pugnam, 36. — cædit vagos frumentatores Romanos, ib. — repellitur, 37. — in magno est periculo, ibid. — recedit, 38. — cædit Ætolos, 41, 42. — in eum Atheniensium decreta, 44. — Thau-

macos, frustra tentatos, deserit Philippus, xxxii, 4. — ejus anxietas et curæ, 5. — conciliat sibi Græcos et Macedonas, ibid. — occupat fauces Antigoniæ, ibid. — castra ponit ad Aoum, ibid. — ejus colloquium cum T. Quintio consule, 10. — eum aggreditur Quintius et fugere cogit in Thessaliam, 12. — in Macedoniam Philippus redit, 13. — ejus societate relicta, Achæi se adjungunt Romanis, 19-23. — ejus nomen in comitiis Argivorum recitatum post Jovem, Apollinem et Herculem, 25.—ejus præfecto Philocli Argos proditur, ibid. — ejus cum Quintio consule colloquium, 32-36. — Philippus dicacior erat, quam regem decet, 34; xxxvi, 14. — petit a Quintio, ut legatos Romam mittere liceat, xxxii, 36. — impetrat inducias in duos menses, ibid. — ejus legati, re infecta, discedunt Roma, 37. — fœdus facit cum Nabide, 38. — Argivorum urbem fiduciariam Nabidi tradit, 38 sq.—ejus apparatus, xxxiii, 3.—ad eum contendit Quintius consul, ibid. — copiarum Philippi numerus, 4. — castra ponit ad Cynoscephalas, 7. — prælium, quo vincitur, 7-10. — caduceatorem mittit ad Romanos, 11. — ei induciæ quindecim dierum datæ, 12.—colloquium ad Tempe, 13. — pacis leges cum Philippo, 13, 30. —cædit Dardanos, 19.—pax cum eo a populo jussa, 25. — de eo triumphat Quintius, xxxiv, 52. — Demetrius, ejus filius, obses ante currum triumphantis ductus, ibid. — eum ad bellum renovandum incitant Ætoli, xxxv, 12. — legatos Romam mittit, pollicentes Romanis auxilia ad bellum adversus Antiochum, xxxvi, 4. — quum fortunam speculari in animo haberet, offensus ab Antiocho, se jungit Romanis, 8. — proficiscitur in Thessaliam, 13. — capit quasdam urbes, ibid.—Athamania potitur, 14. — ab oppugnatione Lamiæ jubet eum discedere Acilius consul, 25. — Demetrias se Philippo dedit, 33. — ei redditur filius obses et stipendium remittitur, xxxvi, 35; xxxvii, 25. — exercitui Romano, per fines suos transeunti, omnia parat, xxxvii, 7. — ejus præsidia expelluntur Athamania, xxxviii, 1. — ingreditur cum exercitu Athamaniam, 2. — repellitur, ibid. — causæ irarum ejus in Romanos, xxxix, 23. — colligit vires, 24. — de eo Thessalorum aliorumque querelæ, ibid. — legati Roma missi ad eas controversias disceptandas, ibid. — Philippus respondet querelis Thessalorum, 26.— ejus minax dictum, ibid. — respondet Maronitarum et Eumenis legatis, 28. — animus ejus alienatus ab Romanis, ibid. — Maronitas crudeliter trucidat, 34. — ad purganda crimina mittit Demetrium, minorem filium, Romam, 35. — sollicitat accolas Istri fluminis, ut in Italiam irrumpant, ibid. — Demetrius patrem defendit, 47. — Macedonas e maritimis civitatibus in Pæoniam traducit, et urbes Thracibus aliisque Barbaris tradit habitandas, xl, 3. — ejus crudelitas, 3, 4. — ei Demetrius est suspectus, 5. — Perseus accusat Demetrium apud Philippum, 8. — ejus ad filios suos oratio, ibid. — ejus iter ad Hæmum montem, 21. — duas aras Jovi et Soli consecrat, 22. — Demetrium interfici jubet, 24. — innocentiam Demetrii agnoscit, 54, 55. — regnum Antigono relinquere cupit, 56. — moritur, ibid. — procedente ætate ex optimo principe in ferum tyrannum

mutatus, XXVII, 31, 3.—ejus scelera et stupra, XXXI, 26, 30; XXXII, 21.

PHILIPPUS, filius Alexandri Megalopolitani, XXXV, 47. — a Philippo, rege Macedonum, ad ludibrium frater appellatur, XXXVI, 14. —in vinculis Romam mittitur, ib. —præfectus fuerat Zacyntho insulæ, 31.

PHILIPPUS Pœnus, scortum L. Quintii, XXXIX, 42.

PHILIPPUS, natura frater, adoptione filius Persei, XLII, 52; XLIV, 45. — Philippum, seseque Octavio tradit Perseus, XLV, 6. — cum Perseo ducitur ante currum Paulli triumphantis, 39.

PHILIPPUS, Amyntæ filius, aliis Græcis adempta a Spartanis restituit, XXXVIII, 34, 7. — ex quo crescere cœpit regnum Macedoniæ, XLV, 9.

PHILIPPUS, præsidii præfectus Cassandreæ, XLIV, 11, 12.

PHILIPPUS, Epirotarum prætor, XXIX, 12.

PHILIPPUS, magister elephantorum Antiochi, præest mediæ aciei, XXXVII, 41.

PHILIPPUS Philadelphus contendit cum Antiocho Pio de regno Syriæ, LXX, 62, 63, 64.

PHILIPPUS, Romanum cognomen; vid. Marcius.

PHILISTIO, præfectus Epicydis, interficitur Syracusis, XXV, 28.

PHILO; vid Publilius.

PHILO, Pompeianarum partium acerrimus defensor, noctu intromissus Hispalim, interficit præsidium Cæsaris, CXV, 57.

PHILONIS armamentarium Athenis, mille navium instrumentum capiens, LXXXI, 52.

PHILONEM Chalcidensem Romani sibi dedi postulant, XXXVII, 45; XXXVIII, 38.

PHILOCHARIS, auctor est Tarentinis hostiliter invadendi Romanos, XII, 7.

PHILOCLES, præfectus Philippi, mittitur ad populandos Atheniensium agros, XXXI, 16.—frustra oppugnat Eleusinem et Athenas, 26. —depopulatur fines Atheniensium, ibid.—Chalcidem tenet, XXXII, 16. —Corinthum obsidione liberat, 23. —ei Argos proditur, 25. — legatus a Philippo Romam mittitur speculatum de iis, quorum Perseus Demetrium insimilabat sermonum, cum Romanis habitorum, XL, 20. —interficitur, 55.

PHILOCRATES, princeps legationis Rhodiæ, XLV, 25.

PHILODEMUS Argivus, deducto præsidio, tradit tumulum Euryalum Romanis, XXV, 25.

PHILONIDES, scurra Tarentinus, respersit urina vestimenta legatorum Romanorum, XII, 8.

PHILOPHRON, legatus Rhodiorum, XLVI, 4.

PHILOPOEMEN, prætor Achæorum, XXXI, 25, 3; XXXV, 25. — Arcas, XXXV, 26. — in Creta auxiliorum præfectus, 26. — adversus Nabin classem educit, 26. — vincitur, ibid. — incendit castra Nabidis, 27. — populatur agros Laconicos, ibid. — ejus in ducendo agmine locisque capiendis sollertia et usus, 28. — vincit et fugat Lacedæmones, 29. — societati Achæorum Lacedæmonios adjungit, 36. — eo referente, fit ab Achæis decretum in Lacedæmonios, XXXVIII, 31. — Lacedæmonem affligit et enervat, disciplina Lygurgi sublata, 33, 34; XXXIX, 36. — capitur a Messeniis, XXXIX, 49.—in cellam sub terra demittitur, 50. — veneno tollitur, ibid.—ab universo Achaico concilio sepelitur, ibid. — divini

honores ei decreti, ibid. — comparatur Hannibali et Scipioni, ibid.

PHILIPOEMEN Milesius, pater Monimes, LXXVIII, 4.

PHILIPOEMEN, libertus Vinii, ob servatum patronum ab Octaviano equestri dignitate decoratur, CXX, 44.

Philosophi et rhetores Roma pulsi, XLVI, 40. — et oratores in legatione Attica, XLVII, 25.

PHILOSTRATUS, Epirotarum princeps, XLIII, 23.

PHILOTAS, præfectus præsidii Abydi, XXXVII, 12.

PHILOTIMUS Smyrnæus conjurat adversus Mithridatem, LXXXII, 48.

PHINTHIAS; ad Phintiadem certamen, XIX, 24, 25.

PHLIASII, XXXIII, 14.

PHLIASIUS ager, vastatus a copiis Philippi, XXXIII, 14, 15.

PHLIUS opp. Sicyoniæ in Achaia, XXVIII, 7.

PHOCÆA opp. Ioniæ, h. *Foia, Phokia, Fochia Vecchia* origo Massiliensium, V, 34. — et Emporitanorum, XXVI, 19. — Phocæam transmittit Romana classis, XXXVI, 45. — ejus seditio, XXXVII, 9. — situs, 31. — oppugnatur ab Æmilio Regillo, XXXVII, 32. — diripitur, ibid.

PHOCÆENSIBUS ager, quem ante bellum habebant, donatur, XXXVIII, 39. — quum in partibus Aristonici fuissent, iis tamen in gratiam Massilientium parcitur, LX, 2.

PHOCEÆ ad Ætoliam, XXVIII, 7.

PHOCENCES contributi Ætolis, XXXIII, 34.

PHOCIS, regio Helladis inter Bœotiam et Ætoliam, XXVIII, 5; XXXVI, 20. — ejus urbes (Elatea, Delphi, Crissa, Cirra, Anticyra) captæ a Romanis, XXXII, 18.

PHOEBEUM, locus sine muro apertus, ad Spartam, XXXIV, 38.

PHOENICE, Epiri urbs, XXIX, 12.

PHOENICUS, portus Erythrææ terræ, XXXVI, 45.

PHOENICUS, portus Lyciæ, duûm millium spatio Pataris distans, XXXVII, 16.

PHRAATES, Parthorum rex, a Pompeio Tigranem juniorem generum suum, frustra repetit, CI, 15. — ad Pompeium mittit legationem de renovanda societate et amicitia, CII, 1. — queritur, quod se Pompeius in epistolis regem tantummodo, non regem regum appellaret, 3. — Phraatis cum Tigrane bellum, 30. — et pax, 31. — scelere filiorum interficitur, CV, 39.

PHRAATES, Orodis filius, Parthorum rex, patrem, fratres, filium occidit, CXXVIII, 26. — ob crudelitatem ejus Parthi ingens inter se bellum movent, 36. — adversus eum Antonius bellum parat, CXXIX, 46, 47. — ejus astutia, CXXX, 11. — superbe excipit Antonii jam discessum meditantis legationem, ibid. — ob crudelitatem in exsilium agitur, CXXXIII, 71. — signa Romana remittit, CXXXVI, 22.

PHRAGANDÆ gens Thraciæ, vel opp. Medicæ, XXVI, 25.

PHRAHATES, Parthorum rex, bello impetitur ab Antiocho Sideta, LIX, 57. — vincitur, 59. — mittit Demetrium, fratrem Antiochi, ad occupandum regnum Syriæ, 60. — sollicitat civitates, 61. — vincit Antiochum, 61, 62. — eique cæso regio more exsequias facit, 63. — ejus de Antiocho dictum, ibid. — Scythis, quos exciverat cum Antiocho bellans, negat mercedem, LX, 57. — ad eum Scytharum oratio, 58. — cæditur a Scythis cum copiis suis, 62.

PHRYGIA in Asia min. XXIX, 11; XXXVII, 8, 54. — Phrygia ultra-

que donatur a Romanis Eumeni, XXXVII, 56 ; XXXVIII, 39.

PHRYGIUS, amnis Ioniæ, primum dictus Hyllus, in Hermum dilabitur, XXXVII, 37, 4.

PHTHIOTÆ Achæi in Thessalia liberi et immunes esse jubentur, XXXIII, 32. — Thessalorum genti contribuuntur, 34. — ante saltum Thermopylarum in septemtrionem versi, XXXVI, 15.

PHTHIOTICUS ager, XXXIII, 3.

PHTHIOTIS in Thessalia, XXVIII, 6. — Phthiotis Achaia, XLI, 22 ; XLII, 67.

PHYLACE Molossidis opp. se dedit Romanis, XLV, 26.

Piacula insolita et peregrina pacis Deum exposcendæ, IV, 30.

Piacularia sacra genti Horatiæ tradita, I, 26. Cf. XXIX, 19, 21.

PICENTES, X, 10. — cum iis bellum ortum, ibid. XV, 5. — confectum, 9. — eorum 360 millia in fidem populi Rom. venisse traduntur, ibid.

PICENTES Italicorum populorum primi deficiunt a Romanis, LXXII, 1. — omnes cives Romanos etiam populares qui contra Romanos arma sumere detrectabant, excruciant et occidunt, 23.—vincuntur a Pompeio, LXXIV, 1, 2.

PICENUM regio Italiæ propriæ, h. *la Marca d'Ancona*, XXI, 62 ; XXVII, 43.

PICENUS ager, XXII, 9.

PICTONES a Vercingentorige adversus Cæsarem commoventur, CVII, 51. — ab Cæsaris legatis opprimuntur, CVIII, 20.

PICTOR ; vid. Fabius.

PIERIA, regio Macedoniæ, XXXIX, 26 ; XLIV, 9, 20. — ejus termini, XLIV, 9, 8.

PIERIA silva, forte Pieris mons, XLIV, 43.

PIERA vel Pieria, urbs Thessaliæ, XXXII, 15; XXXVI, 14.

PIETATIS ædes in foro olitorio dedicatur ab M'. Acilio Glabrione, XL, 34. — ædes ex carcere facta, XLIX, 3.

Pignus fatale imperii Romani, XXVI, 27. — Pignera capiunt censores, etc. III, 38, 12 ; XXXVII, 51 ; XLIII, 16.

Pila Horatia, I, 26.

Pilæ pontis Tiberini, XL, 51.

Pileati capite raso liberti, XLV, 44. Conf. XXXIII, 23 ; XXXIV, 52 ; XXXVIII, 55.—pileati volones, XXIV, 16, 9.

Pilento usæ ad sacra ludosque matronæ, V, 25.

Pileus, ad pileum vocati servi, XXIV, 32 ; LXXVII, 25.

Pilum, VIII, 8 ; IX, 19, 2.

Pinarii, ministri sacrorum Herculis, I, 7. — quare illis interdictum, ne extis solennium vescantur ? ibid.

L. PINARIUS consul, II, 56.

L. PINARIUS Mamercinus tribunus mil. cons. pot. IV, 25.

L. PINARIUS magister equitum, VII, 3.—prætor, 25.

L. PINARIUS, Ennæ præfectus, Ennenses, rebellionem meditantes, cædit, XXIV, 37-39.

L. PINARIUS sororis Cæsaris nepos, ejusque ex octava parte hæres, CXVI, 102.

M. PINARIUS Posca, prætor, sortitur Sardiniam, XL, 18, 25. — cædit Corsos in Corsica, et in Sardinia cum Iliensibus prælia secunda facit, 34.

PINDARUS, libertus, Cassio caput præcidit, CXXIV, 10.

PINEUS ; vid. Pinneus.

Pinnæ mœnium, XXXVIII, 5 ; XLIV, 8.

PINNÆ, op. in Vestinis, LXXII, 23.

PINNENSIUM constantia et calamitas, LXXII, 23.

PINNEUS vel Pineus Illyriorum rex, XX, 57.—cum eo fœdus ictum, 63. — ad eum legati a Romanis missi, XXII, 23.

PIRÆEUS Athenarum portus, h. *Porto Drako, Porto Lione*, XXXI, 14, 22, 23, 30; XXXVI, 42.—muro duplici Athenis junctus, XXXI, 26; XLV, 27.—Piræeum frustra tentat Philippus, XXXI, 26.—Piræei templum Jovis et Minervæ, XXXI, 30. — Piræi munitiones, LXXXI, 5. — Piræeum oppugnat Sulla, 6, 25-27, 51.—et capit, 52.

Piratæ belli Mithraditici occasione grassantur et opes acquirunt, XC, 31.—Cilices vocati, 32.—reprimuntur a Muræna, 33.—iterum a Servilio, 34; et XCIII, 1, 2. — capiunt Cæsarem, XCIII, 23. — vicissim ab eo capti, 24. — Piratarum potentia et maleficia, XCIX, 4, 5 — etiam in ora Italiæ, 6.—eorum ludibria in cives Romanos, 7. — adversus eos bellum Cn. Pompeio mandatur, 8 et seqq. — ad Coracesium vincit Pompeius, 35. — et deditos in mediterraneis locis collocat, 36. — navium in eo bello captarum, oppidorumque receptorum numerus, 37.

PIRUSTIS, Illyrio populo, immunitas data, XLV, 26.

PIRUSTARUM natio comprimitur a Cæsare, CV, 64.

PISÆ, Etruriæ opp. h. *Pisa*, XXI, 39; XXXIII, 43; XL, 17; XLI, 5; XLIII, 9.—Pisas circumsident quadraginta millia Ligurum, XXXV, 3. — colonia Latina Pisas deducta, XL, 43.

PISANUS ager vastatur ab Apuanis Liguribus, XXXIX, 2.

PISANORUM et Lunensium de agro controversia, XLV, 13.

PISAURUM, opp. Umbriæ, h. *Pesaro*, quod præterfluit Pisarus fl. h. *Foglia*, in ducatu Urbinate, colonia in Gallico agro, XXXIX, 44; XLI, 27.

PISCATORIUM forum, XXVI, 26; XL, 51.

Pisces emerserunt sub glebis, qua inducebatur aratrum; vid Prodigium.

Piscina publica, XXIII, 32. — ad eam tribunalia posita, ibid.

PISIDÆ, XXXV, 13.

PISIDIA regio Asiæ min. in Tauro monte, hod. *Varsacili*, pars Caramaniæ, XXXVII, 54, 56.

PISISTRATIDÆ; adversus eos decreta, XXXI, 44, 4.

PISISTRATUS, princeps Bœotorum, societatis Romanæ auctor, XXXIII, 27.—interficiendum curat Brachyllam Bœotarchen, 28.—de eo sumitur supplicium, ibid.

PISO; vid. Calpurnius.

PISO (L. Calpurnius Piso Frugi cos. a. U. 619) annalium auctor, I, 55; II, 58; IX, 44; X, 9; XXV, 39.

P. PISO, *sive potius*, Pupius Piso, legatus Pompeii, XCIX, 31.

PISUETÆ inter auxilia Rhodiorum, XXXIII, 18.—(Pisua opp. Cariæ.)

PITHECUSÆ insulæ, Miseno prom. Campaniæ objectæ; quarum una fuit Ænaria, quæ tamen ab iis discernitur, VIII, 22. Cf. Ænaria.

PITYUSA (major) insula, centum millia ferme a continenti distans, XXVIII, 37; vid. Ebusus.

PLACENTIA opp. Ananum in Gallia Cispad. h. *Piacenza*, colonia deducta, multum indignantibus Gallis, XX, 64; XXI, 25. — iterum, XXXVII, 46. — a Gallis incursata, XXVIII, 11.

PLACENTIAM victi ab Hannibale fugiunt Romani, XXI, 56, 57, 59.

—obsidetur ab Hasdrubale, xxvii, 39. — qui abscedit ab obsidione, 43. — incenditur a Gallis, xxxi, 10.—restituitur, xxxii, 26; xxxiv, 22. — ab ea viam, ut Flaminiæ committeret, Ariminum perduxit M. Æmilius consul, xxxix, 2.

Placentini laudati a Romanis, xxvii, 10.—Placentini captivi redditi colonis, xxxi, 21. — legatos Romam mittunt, querentes inopiam colonorum, xxxvii, 46.

Placentina cohors, xli, 2. — turma equitum, xliv, 40.—Placentinum agrum incursant et vastant Galli, xxviii, 11. — eum, usque ad ipsa coloniæ mœnia, cum cædibus et incendiis depopulantur Ligures, xxxiv, 56.

C. Plætorius triumvir deducendæ coloniæ creatur, xxxiv, 45.

C. Plætorius legatus ad Gentium, Illyriorum regem, xlii, 26.

Plaga Materina in Umbris, ix, 41, 7.

Plagulæ, xxxix, 6.

Plancus; vid. Munatius.

Plator, præpositus Oreo a Philippo, xxviii, 6. — Oreum tradit Romanis, ibid.

Plator, frater Gentii, Illyriorum regis, ab eo cum amicis occiditur, xliv, 30.

C. Plautius consul creatur, vii, 12.—Hernicis bellum indicit, ibid. — vincit subigitque Hernicos, 15. —magister equitum, 17.

C. Plautius consul, vii, 27.— — iterum, viii, 1. — atroci prælio dimicat cum Volscis, et cæsorum arma Luæ Matri dare se dicit, ib.

C. Plautius consul, viii, 20. — de Privernatibus triumphat, ibid. favet eorum causæ in senatu, ibid. et 21. — censor, ix, 29. — se magistratu abdicat, ibid. et 33.

L. Plautius Venno consul, viii, 19. — bellum adversus Privernates gerit, ibid.—prætor, 40.

L. Plautius Hypsæus creatur prætor, xxxvii, 47. — sortitur Hispaniam citeriorem, 50.

L. Plautius Hypsæus, seu Hupsæus, prætor vincitur a fugitivis in Sicilia, lvi, 40.

P. Plautius Proculus, consul, viii, 22.

P. Plautius Hypsæus petit consulatum cum Scipione Metello, et Milone, cvii, 17. — ei studet Pompeius, 27. — damnatur ambitus, 45.

Plebs dure habita a Tarquinio Superbo, i, 56. — indulgenter a senatu, ii, 9. — patitur prima injurias a primoribus, ii, 21. — ære alieno oppressa, ii, 23; vid. Æs alienum et Nexi. — Plebi conceduntur sui magistratus sacrosancti, quibus auxilii latio adversus consules esset, nempe tribuni plebis, ii, 33; vid. Secessio. — Plebs irata interesse non vult consularibus comitiis, ii, 64. — certat cum Patribus; vid. Seditio. — Plebis concilium, vi, 38; xxxix, 15; vide Comitia. — Plebs damnat Coriolanum, ii, 35. — Camillum, v, 32. — in Italiæ civitatibus ab optimatibus fere dissentiebat favebatque Pœnis, ut senatus Romanis, xxiii, 14, 16; xxiv, 2. — aut Antiocho et Perseo, diversis principum studiis, xxxvi, 6; xlii, 30.

Plebeius magistratus ut tributis comitiis fiat, lex fertur, ii, 56. — nullus auspicato creatur, vi, 41.— plebeius senator primum memoratur, v, 12. — plebeius tribunus mil. cons. pot. primus, v, 12. — post quadraginta quatuor annos a lege Canuleia, vi, 37. — magister equitum, vi, 39. — consul, vi, 42; vii, 1. — qui suis auspiciis bellum

gesserit, VII, 6. — dictator, VII, 17. — censor, VII, 22. — qui lustrum condiderit, XIII, 35. — prætor, VIII, 15. — Plebeii ambo consules primi, XXIII, 31. — Plebeii ambo censores primi, LIX, 33. — Plebeii ad ædilitatem curulem admissi, VII, 1. — Plebeii decemviri sacris faciundis, VI, 37, 41. — ad pontificatum et auguratum admissi, X, 6-9.—Plebeius pont. max. primus, XVIII, 48.—primi quæstores, IV, 54. — plebeii nobiles, XXII, 34, 35. — plebeios inter et patricios certamen de consulatu, IV, 1 sq. — plebeii ludi; vid. Ludi.

Plebiscitum nullum, nisi ex auctoritate senatus, perferri patiuntur tribuni plebis, IV, 49. — ut, si M. Furius pro dictatore quid egisset, quingentum millium æris ei mulcta esset, VI, 38. — ne quis eumdem magistratum intra decem annos capiat, neu duos magistratus uno anno gerat, utique liceat consules ambos plebeios creari, VII, 42. — de duumviris navalibus creandis, IX, 30. — de dictatore dicendo, XXVII, 5. — de Campanis, XXVI, 33. — de Liguribus, XLII, 21. — ut cum sociis ac nomine Latino pecuniæ creditæ jus idem, quod cum civibus Romanis, esset, XXXV, 7. — ut tribuni pl. senatores essent, LIX, 54. — ex plebiscito senatus pacem decernit, XXX, 43. — lege cautum, ut Plebiscita omnes Quirites tenerent, III, 55; VIII, 12; XI, 27.

Pleiæ, seu potius Bœæ, locus in Laconica, XXXV, 27, 1.

Pleiadum ortus et occasus, XXI, 35, 5.

Q. Pleminius, proprætor et legatus, XXIX, 6, 6. — capit unam ex arcibus Locrorum, XXIX, 6. — Locris ad tuendam urbem relinquitur a Scipione, 8. — ejus crudelitas et avaritia, ib. — Proserpinæ thesauros spoliat, ibid. — tribunos crudeliter occidit, 9. — de eo queruntur Locrenses apud senatum, 16, 17, 18. — adductus Romam, in vinculis moritur, 21, 22. — de Urbe incendenda conjurans, necatur in carcere, XXXIV, 44.

Plestina, Marsorum urbs, capitur a Romanis, X, 3.

Pletorius; vid. Plætorius.

Pleurati filius, Agron, Illyriorum rex, XX, 25.

Pleuratus, Illyriorum rex, XXII, 33, 4; XXVI, 24; XXVII, 30; XXVIII, 5. — a Romanis adscriptus fœderi, cum Philippo inito, XXIX, 12. — Scerdilædi filius, XXII, 33, 3. — pollicetur auxilium Romanis, XXXI, 28. — ei Lycus et Parthini dati, XXXIII, 4. — maritima Ætoliæ vastat, XXXVIII, 7. — Gentii pater XLIV, 30.

Pleuratus, Gentii filius, XXII, 33, 4. — captivus ducitur Romam, XLIV, 32.

Pleuratus, Illyrius exsul, legatus a Perseo missus ad Gentium, XLIII, 19.

Plistia, oppidum Samnitium, IX, 21, 22.

Plitendum, oppid. Bithyniæ aut Galatiæ, XXXVIII, 18.

Plotius Varus, legatus Pompeii in bello Piratico, XCIX, 31.

A. Plotius, legatus, vincit tumultuantes Umbros, LXXIV, 6, 7.

C. Plotii nefaria libido dat causam secessioni plebis in Janiculum montem, XI, 24, 25.

C. Plotius Plancus, a triumviris proscriptus, occiditur, CXX, 90.

Plumæ accensæ odor et fumus immissus in cuniculum, XXXVIII, 7.

Plutei in oppugnandis urbibus adhibiti, XXI, 61; XXXIV, 17.

Pluvina, urbs Macedoniæ, xxxi, 39, 2.

Poblicius, seu Publicius Malleolus interimit matrem, lxviii, 83. — in culeum insutus vivus præcipitatur in mare, ibid.

Pocula faciunt Galli ex calva hostium, xxiii, 24.

Poediculorum gens in fidem Romanorum venit, lxxv, 23.

Pœnæ apud Romanos mitissimæ, i, 28. Cf. Milites.

Poeni auxilium offerunt Romanis, xiii, 47. — fœdus cum iis renovatur, ibid. — prima æmulationum initia Pœnos inter et Romanos, xiv, 40; vid. Carthago, Carthaginienses, Punicum bellum.

Poetelinus; vid. Petelinus.

Poetelius, trib. pl. seditiosus, iv, 12.

C. Poetelius Balbus, consul, vii, 11. — de Gallis Tiburtibusque triumphum agit, ibid.

C. Poetelius, tribunus plebis, fert legem de ambitu, vii, 15.

C. Poetelius Libo Visolus, cos. vii, 27. — forte idem creatur consul iterum, viii, 23. — dictator, ix, 28.

M. Poetelius, consul, ix, 24.— cum collega Samnites vincit prælio, 27. — legiones ad oppugnandum Bovianum ducit, 28.

P. Poetelius, ad regem Syphacem legatus, xxvii, 4.

Q. Poetelius decemvir, iii, 35.

Poetnæum, castellum Athamaniæ, xxxix, 25.

Polemo, Ponti rex, honorat senatores Romanos, cxxxv, 8. — ei Agrippa Bosporanos subjicit, vid. cxxxvi, 62.

Polemocratia, Thracis cujusdam reguli conjux, cujus maritus, dolo æmulorum fuerat, cum filio et thesauris se confert ad Brutum, ejusque fidei omnia tradit, cxviii, 5.

Politorium, urbs Latinorum, ab Anco Marcio vi capta, i, 33.

Polla, mater Puplicolæ, filii insidias indicat Cassio, cxxii, 7.

Pollentiæ Deæ signum in circo, xxxix, 7.

Pollentia, oppidum Piceni; in eam colonia deducta, xxxix, 44; conf. et xli, 27.

Pollia tribus, viii, 37; xiv, 27; xxix, 37. — nemo ferme ex Pollia tribu candidatus Papiriam ferre solitus, viii, 37.

Pollio; vid. Asinius et Vedius.

Polusca, oppidum Volscorum, ii, 33. — Romanis adimitur a Coriolano, 39.

Polyænus Syracusanus pro ara Concordiæ orationem habet et liberam, et moderatam, xxiv, 22.

Polyaratus, princeps Rhodiorum, xliv, 23, 29. — Romanis traditur, xlv, 22.

Polybius, haudquaquam spernendus auctor, xxx, 45. — non incertus auctor, quum omnium Romanarum rerum, tum præcipue in Græcia gestarum, xxxiii, 10; xxxiv, 50; xxxvi, 19; xxxix, 52; xlv, 45. — ejus in Græciam merita, lii, 21 — statua ei in foro Megalopolis posita, ibid.

Polyclitus, præfectus Epicydis, interficitur Syracusis, xxv, 28.

Polycratia, uxor Arati, Achæorum principis, spe regiarum nuptiarum a Philippo in Macedoniam absportatur, xxvii, 31.

Polyphantas, dux Philippi, xxvii, 32. — in Bœotiam mittitur, xxviii, 5.

Polyxenidas, exsul Rhodius, præfectus classis Antiochi, xxxvi, 41, 43. — confligit cum Romanis, 44. — fugit in portum Ephesi, 45. —incautum opprimit Pausistratum,

xxxvii, 10, 11. — insidiatur classi Romanæ, 13, 28. — vincitur a Romanis et Rhodiis, 30.

Pometia; vid. Suessa.

Pomoerium, i, 44.

Q. Pompædius Silo, Marsorum princeps, magna stipatus caterva Romam petit civitatis accipiendæ gratia, lxxi, 30. — eum avertit Cn. Domitius, ibid. — præcipuus belli socialis auctor, lxxii, 4 et 8. — fallit Q. Cæpionem, lxxiii, 34, 46. — novum exercitum cogit, lxxvi, 3. — vincitur a Mamerco Æmilio, legato, 5. — recipit Bovianum et triumphat, 6. — cadit in prælio, ibid. et 7.

Pompeia, Quinti filia, Cæsaris uxor, adulterandam se tradit P. Clodio, ciii, 24. — eam dimittit Cæsar, 25.

Pompeii, oppidum Campaniæ, ix, 38.

Pompeiopolis, ciii, 21.

A. Pompeius, tribunus plebis, contumeliose tractat Batabaten, Matris Magnæ sacerdotem, lxviii, 9, 10. — ardente febri correptus, intra triduum exspirat, 11.

A. Pompeius Bithynicus, Siciliæ prætor, repellit Sex. Pompeium, cxxiii, 2. — inter eos pactio, ut æquato imperio Siciliam obtineant, ibid. — Bithynicus a Sexto in potestatem redactus interficitur, 5.

Pompeius Rufus pæne a militibus Cæsaris occisus, cxiv, 38.

Cn. Pompeius Strabo postulat accusationem Albucii, cujus quæstor fuerat, lxvii, 50. — prætor adversus Asculanos copias ducit, lxxii, 5. — ab Asculo repulsus, 6. — funditur ab hostibus, lxxiii, 19. — Firmi obsidetur a Picentibus, 20. — eruptione facta, eos cædit, lxxiv, 1, 2. — obsidet Asculum, 3. — ob ejus victoriam latus clavus et alia magistratuum insignia et ornamenta resumuntur, ibid. — consulatum init, 16. — fundit Marsos, 18. — vincit Vestinos, lxxv, 18. — capit Asculum, lxxvi, 4. — triumphat, 5. — eo instigante, ab exercitu occiditur Q. Pompeius consul, lxxvii, 49. — ipse exercitum recipit, 50. — ejus avaritia, lxxviii, 6. — ad Urbem vocatur contra Cinnam patriæ bellum inferentem, lxxix, 25. — pugnat cum Sertorio, 26. — insidiis Cinnæ petitus a filio conservatur, lxxx, 5. — fulmine afflatus interit, 7. — corpus, omni contumelia affectum, unco trahitur, ibid. — ejus exercitus ad hostem transit, 9.

Cn. Pompeius Magnus nascitur, lxvi, 37. — insidias a Cinna patri et sibi structas eludit, lxxx, 5. — seditionem castrorum sedat, 6. — accusatus diserte adeo pro se egit ut Antistius prætor ei filiam nuptum offerret, lxxxii, 24. — clam ex castris Cinnæ fugit, lxxxiii, 14. — exercitum pro Sulla comparat, lxxxv, 12. — egregium ducem agit, 13. — proficiscens ad Sullam in itinere vincit Brutum, 14, 15. — mox Scipionem et Carbonem, 16. — a Sulla imperator appellatur, 17. — eum Sulla mittere cum imperio in Galliam cupit, 18. — Pompeius modeste renuit, 20. — devicto Marcio diripit Senas, lxxxvii, 6. — milites qui se insolenter gesserant, caute comprehendit, et severe punit, 7. — missus in Siciliam fugat Perpernam, lxxxix, 1, 2. — captum occidit Carbonem, 3. — in Sicilia jus dicit, 5. — Sthenii Thermitani constantiam laudat, et in ejus gratiam Thermitanis ignoscit, 6. — ejus res in Africa bene gestæ, 18. — ejus milites frustra thesauros quærunt, 19. — pugnat cum Domitio, 20. — Hiempsalem in Numidiæ regnum restituit, 21. —

revocatus a Sulla paret, multum indignantibus militibus, 22, 25.—Sulla Pompeio honoris causa occurrit, et Magnum appellat, 26.—sed triumphum negat, 27. —Pompeii vox libera et audax : « plures adorare solem orientem quam occidentem », ibid. 29. —triumphat adhuc Eques Romanus, 25, 29. — Pompei severitas in seditione militum, 30. — licet testamento Sullæ præteritus, exsequiis ejus securitatem decusque præstat, XC, 5. — conficit bellum a Lepido excitatum, 13.—Brutum interficit, 14. — adversus Sertorium in Hispaniam mittitur, non pro consule, sed proconsulibus, XCI, 1, 15. — artibus Sertorii superatur, 16 et seqq. — denuo cum Sertorio ambiguo Marte dimicat, XCII, 1. —duplex Pompeii periculum 2.—de eo vox Sertorii, 4. — a Pallantia submovetur, 20.—Galliam petere cogitur, XCIII, 29.—ejus epistola ad senatum, 30 sqq. — stipendium accipit, 32.—prospere cum Sertorio bellat, XCIV, 21.—victum Perpernam occidi jubet, XCVI, 18, 19. — finem Sertoriano bello imponit, 21. — evertit Uxamam et Calagurim urbes, XCVII, 6.—exercitum deducit ex Hispania, 7. — cædit quosdam ex fugitivis, atque inde confecti Spartacii belli gloriam vindicat, 13.—triumphat iterum Eques Romanus, 34.—creatur consul, 35. —coram censoribus se sistit, postulans vacationem militiæ, tanquam Eques Romanus, 37. — restituit tribunitiam potestatem, ibid.—cum Crasso redit in gratiam, XCVIII, 30. — dimittit exercitum, 31. — lege ad populum lata persequi piratas jubetur, XCIX, 8 et seqq. — eam provinciam ficta modestia deprecatur, 11, 12. — in tredecim sortes distribuit maria, 30. — Ciliciam subigit, 34.—piratas ad Coracesium vincit, 35. — deditos, in mediterraneis locis collocat, 36. — numerus captarum ab eo navium, oppidorumque receptorum, 37. — ei Cretenses se dedere cupiunt, 47. — inde inter Pompeium Metellumque jurgia, 48, 50. — ejus et Metelli odiosæ literæ, 50. — Pompeium in Cretam transmittere parantem avertit alio lex Manilia, C, 1-5. — ejus livor et ambitio, 11. — et æmulatio adversus Lucullum, 12-16. — contra Mithridatem proficiscitur, 17. — insidias struit Mithridaticis, 20. — castra Mithridatis circumvallare nititur, 23. — invidia Pompei triumphus Luculli differtur, 27. — sequitur Mithridatem, CI, 1. — cædit fugatque Mithridatem, 2-5. — Nicopolin condit, 7. — regnum Tigranis invadit, 8. — Tigranes ad Pompeium veniens benigne suscipitur, 9-11. — in Armenia res componit, 16. — Albanis profligatis veniam et pacem dat, 17-19. — Mithridatem persequitur, 27.—Iberos lacessitus invadit, 28. — semel iterumque victos pacem petere cogit, 30. — in Bosporum transire cogitat, 31.—regreditur in Albanos, 32.—Cyrum vado transit, 33. — et Cambysen, 34. — iterum vincit Albanos, 35. — regis fratrem sua manu prosternit, 36. — Albanis aliisque pacem dat, 38. — Phraatis ad Pompeium legatio, CII, 1, 3. — ei firmissimum castellum tradit Stratonice, 3-6. — Amisi conventum agit, 7. — Pontum in provinciæ formam redigit, ibid. — sociis præmia distribuit, 8. — in Syriam descendit, 27. — declinat bella Parthica, 28. — Antiochum exuit regno Syriæ, Tigranemque ejus hostem regnare patitur, ibid. et 29. — tribunus

pl. privilegium ferunt, ut Pompeius ludis Circensibus corona aurea, toga picta, cultu triumphantium, uteretur; Scenicis prætexta, coronaque laurea, 47. — coram eo litigant Hyrcanus et Aristobulus, 56. —latrones et tyrannos punit, 57, 58. — eum irritat Aristobulus, 59. — Pompeius Hierosolymam tendit, 60. — ad Hierichunta accipit nuntium de morte Mithridatis, ibid. — ei urbem dedit Aristobulus, 61. — templum Hierosolymitanum oppugnat, 62. — et capit, 64.—intrat templi penetralia, 65. — ornamentis templi sacraque pecunia abstinet, 67. — et instaurari sacra jubet, ibid. — in gratiam Demetrii liberti sui Gadara urbem instaurat, et liberam esse jubet, 68, 69. — discedit in Ciliciam, 69. — Mithridatem majorum tumulo inferri, filiumque ejus in Bosporo regnare jubet, 70, 71. — Mithridatis thesauros recipit, 72. — urbes ab eo conditæ, CIII, 21. — Rhodum, Posidonii causa, proficiscitur, ibid. — differri comitia postulat, 22. — uxori libellum repudii mittit, 23.— in urbem venit, 27. — maximo favore excipitur, 28, 29.—pecuniam dividit, ut Afranium Metellumque Celerem consules faciat, 40, 41. — triumphat, 43.—ejus inscriptio in templo Minervæ, 44. — descriptio triumphi, 45-50. — confertur Alexandro M. 51. — coss. ei sunt molesti, 55. — cum eo contendit Lucullus, 56. — Pompeius ad plebem se applicat, 57. — ab optimatibus desciscit plane, 61. — eum Crasso et sibi conciliat Cæsar, 74. — triumviratus initi caussæ, 75. — probat legem Cæsaris agrariam, 85, 86. — ei filiam collocat Cæsar, 87. — offenditur a Cicerone, 105. — eumque deserit, 116. — in eum insurgit Clodius, 124. — Pompeius Ciceronem revocare studet, 125. — domi suæ obsidetur, 127. — cum Milone urget reditum Ciceronis, CIV, 49. — ei in quinquennium cura annonæ mandatur, 52. — nobilissima ejus vox, *navigare necessum est, vivere non est necesse*, 53. — ambit negotium reducendi Ptolemæi, 77-79. — exagitatur a Clodio, 81.—est anxius ob incrementa Cæsaris, 88. — ei clam adversatur, 90. — cum Crasso consilia jungit, 91. — ejus pacta cum Cæsare et Crasso, 93, 94. — petit cum Crasso alterum consulatum, CV, 1-7. — et per vim consequitur, 7. — turpibus artibus impedit præturam Catonis, 13, 14. — ejus in Juliam uxorem amor, 16. — per Treboniom provinciam ambit, ib. — provincias Cæsari in quinquennium prorogat, 21. — sortitur Hispanias, 22. — crimina ei objecta, 24. — leges ab eo latæ, 25. — ejus theatrum, 28. — spectacula et ludi, 29. — ad urbem manere cupit, 32. — ejus uxor Julia moritur, CVI, 1. — Pompeius patrocinatur Gabinio, frustra, 6. — repudiat dictaturam, CVII, 14. — occulta ejus ambitio, 19. — Corneliam ducit uxorem, 20. — ei cum interrege ac tribunis cura reipublicæ S. C. mandatur, 23.—iterum jubetur videre ne quid respublica detrimenti patiatur, 26. — eum Milo placare sibi frustra conatur, 28. — consul creatur sine collega, 30. — ejus leges, 31, 32, 33. — odit Milonem, 34. — subvertit leges suas, 44. — ejus iniquitas et constantia, 45. — assumit collegam, 46. — ei prorogantur provinciæ, 47. — cum Cæsare simulat potius amicitiam, quam præstat, 49. — ejus contra Cæsarem machinationes, CVIII, 32. — Curio

contendit Pompeium provincias et exercitus dimittere debere, CIX, 8, 9. — pro Pompeio ægrotante vota, 10. — fingit se exercitus et provincias redditurum, 11.—ejus astutia detegitur, 12. — ejus negligentia in apparando bello, 15. — Pompeio bellum mandatur contra Cæsarem, 25. — accipit imperium, 26.—delectus habere jubetur, 36.—querelæ in Pompeium, 44. — abscedit ab urbe, 46, 47. — edicit pro hostibus se habiturum, qui reipublicæ defuissent, 53. — delectum habet Capuæ, 56. — copias Brundusium ducit, 67. — adversus Cæsarem Brundusii portum tuetur, 72. — relinquit Italiam, 74. — ad eum se Cicero confert, CX, 11. — adversus Pompeium proficiscitur Cæsar, 67. — Pompeii apparatus, CXI, 1.—exsul senatus ei summam rerum permittit, 4. — contendit Dyrrachium, 12. — de pace tractare dedignatur, 16. — ejus castra circumvallare instituit Cæsar, 31. — ad Pompeium perfugiunt Allobroges, 45. — aggreditur munitiones Cæsaris, 46. — occasionem victoriæ negligit, 50. — insequitur Cæsarem castra in Thessaliam moventem, 53. — duces ejus eum cogunt pugnare magna spe concepta victoriæ, 59, 60. — quam interpellant prodigia, 61.—somnium Pompeii, ibid. — acies, 62. — pugna, 65. — Pompeio victo, ejus castra expugnantur, 66, 67. — ejus fuga, CXII, 7. — Rhodii eum non accipiunt, 9. —externas opes quærendas sibi censet, 10. — Ægyptum petens, Cyprum tendit, 11.—duos gravissimos a se commissos errores sero deplorat, 12.—Pelusium pervenit, 13. — Theodotus suadet Ægyptiorum regi mortem Pompeii, 14. — in conspectu conjugis et liberorum occiditur a Septimio et Achilla, 16, 17. — fluctibus marinis ejus tumulus disjectus, 18.

CN. POMPEIUS adolescens mittitur in Syriam a patre cum Scipione, ad concitanda regum et gentium auxilia, CIX, 69. — præest navibus Ægyptiis, CXI, 2. — interfecturus Ciceronem, a Catone placatur, CXII, 5. — ejus gesta, 55. — desertus ab Ægyptiis ad Catonem se confert, 56. — hortatu Catonis bellum in Hispaniam movet, CXIII, 7. — copias colligit, CXV, 39, 40.—multos equites Cæsaris cædit, 44. — ejus copiæ, ibid.—sævitia in Ucubenses, 49. — in Mundensem campum venit, 50. — ejus acies, 51. — ancipiti Marte dimicat, 52. — victus fugit, 54, 59. — cavis rupibus se occultans, captivorumque indicio proditus, interficitur, 60.— ejus caput præcisum ad Cæsarem mittitur, ibid.

L. POMPEIUS, trib. mil. XLII, 65.

Q. POMPEIUS A. F. creatur cos. primus e gente Pompeia summos honores adeptus, LIII, 35. — obtinet citeriorem Hispaniam, ibid. — frustra Numantiam et Termantiam obsidet, LIV, 3. — purgat Sedetaniam latronibus, 4. — punit perfidiam Lanciensium, 5. — iterum Numantiam obsidet, 26. — multas clades patitur, ibid. et 27.—pacem facit cum Numantinis, 28. — ob id fœdus accusatus, per artem et blanditias justissimam effugit damnationem, 34. — absolvitur judicio repetundarum, 35. — minatur Graccho, LVIII, 33. — creatur censor, LIX, 33.

Q. POMPEIUS Q. F. A. N. RUFUS rogationem promulgat de Metello revocando ab exsilio, LXIX, 30. — cos. LXXV, 52; LXXVI, 5. — resistit Sulpicio tribuno, LXXVII, 11. —

ejus filius, Sullæ gener, occiditur a seditiosis, instigante Sulpicio, 11. — Pompeio abrogatur a Sulpicio magistratus, 12. — occiditur ab exercitu, 49.

Q. Pompeius Rufus, nepos Sullæ, tribunus plebis, a senatu in carcerem duci jubetur, cvi, 26. — in Milonem concionatur, cvii, 22. — postquam magistratu abiit, condemnatur, 43.

Pompeius Rufus male habetur a Cæsaris militibus, cxiv, 38.

Q. Pompeius A. F. Bithynicus occiditur ab Ægyptiis, cxii, 16.

Q. Pompeii Nigri, spectatæ virtutis viri, singulare certamen cum Turpione Ambivio, cxv, 49.

Sex. Pompeius patrem fugientem assequitur, cxii, 9. — post patris mortem venit ad Catonem, 84. — ex Africa transit in Hispaniam ad fratrem, cxv, 40. — cum præsidio tenet Cordubam, 42. — ea relicta in Celtiberiam perfugiens, latrocinio se tolerat, 56. — ejus varia fortuna, cxvii, 33, 34. — senatus illi septies millies et oræ maritimæ præfecturam tribuit, 35. — venit Massiliam, ibid. — ad eum nuncii missi, ut reipublicæ subveniat, cxix, 52. — damnatur lege Pedia, tanquam conscius necis Cæsarianæ, cxx, 4. — Siciliam obtinens multis proscriptis saluti est, 93, 94. — vagatus aliquamdiu circum Italiam occupat Siciliam, cxxiii, 1, 2. — Octavianum navali prælio superat, 3. — eumque furtim trajicientem repellit, 4. — A. Pompeium Bithynicum interimit, 5. — Neptuni se filium prædicat, ibid. — ejus potentia, cxxv, 25. — Statius Murcus cum valida classe ei se conjungit, 38-43. — de amicitia agit cum Antonio, cxxvi, 33, et cxxvii, 1. — — vastat Italiam, 4. — hortante Antonio bellum infert Octaviano, 17. — audita conjunctione Antonii et Octaviani, Menam cum parte classis mittit ad inferendum damnum adversariis, 26. — ad eum Mucia mater mittitur, flagitante populo, 35. — Statium Murcum interficit, 36. — ejus cum Octaviano et Antonio colloquium, et conditiones pacis, 37, 38. — mutua convivia, 40. — Menæ consilium suadentis ut Antonium et Cæsarem, quos in potestate habebat, tolleret, non admittit, 41. — ejus filia M. Marcello desponsa, ib. — res novas molitur, cxxviii, 6. — eum bello petit Octavianus, 11. — prælio navali urget Cæsarianos, sed victoria uti nescit, 15-20. — ejus vanitas, cxxix, 1. — classis ejus fugatur, 7, 8. — cladem infert Octaviano, 14. — ejus classis vincitur ab Octaviano, 23-25. — fugit in Asiam, 26. — Mitylenen venit, cxxxi, 3. — imperatorium habitum resumit, 4. — ad Antonium legatos mittit, 5. — insidias struit Ahenobarbo, 11. — Furnium castris exuit, 12. — equites Italicos corrumpere conatur, 13. — ab amicis deseritur, 14. — fugiens cum persecutoribus pugnat, 15. — colloquium Furnii exposcit, 16. — iterum fugiens capitur et interficitur, 17, 18. — ob ejus mortem Cæsar Circenses exhibet, 19.

Sex. Pompeius sex F. consul, cxxxi, 1.

Numa Pompilius; vid. Numa.

Sex. Pompilius, tribunus plebis absens creatur, iv, 42, 44.

L. Pomponius Veientanus, præfectus socium, prosperis aliquot populationibus in agro Bruttio justi ducis speciem nactus, vincitur et capitur, xxv, 1. — idem publicanus, omnibus malis artibus reip.

et societatibus famosus, ibid. et 3.

M. Pomponius trib. pl. iii, 54.

M. Pomponius, tribunus militum consulari potestate, v, 13.

M. Pomponius, tribunus plebis, diem dicit L. Manlio, vii, 4. — a filio Manlii cogitur jurare, se causa ejus accusandi numquam concilium plebis habiturum, 5.

M. Pomponius Matho, consul in Sardinia bellum gerens, canes sagaces ex Italia curat advehendos, qui latentes in sylvis homines deprehenderent, xx, 20. — prætor, xxii, 7.—augur et decemvir fuerat, xxix, 38.

Man. Pomponius Matho, magister equitum, vitio creatus, abdicat se magistratu, xxii, 33. — creatur prætor, 35, 55; xxiii, 20, 22, 24.—ei imperium prorogatur, xxiv, 10. —pontifex fuerat, xxvi, 23.

M. Pomponius Matho, ædilis plebis, instaurat ludos plebeios, xxviii, 10. — legatus ad donum ex præda Hasdrubalis Delphos portandum mittitur, 45.—prætor, xxix, 11.— sortitur Siciliam, 13, 20; xxxi, 12.—jubetur de querelis adversus Scipionem cognoscere, xxix, 20, 21, 22.—prorogato imperio, præficitur classi, xxx, 2.

M. Pomponius, tribunus plebis, adversatur rogationi Thalnæ prætoris in Rhodios, xlv, 21.—prætor pellit urbe philosophos et rhetores, xlvi, 40.

M. Pomponius legatus Pompeii in bello piratico, xcix, 31.

Q. Pomponius, tribunus plebis, accusatus, postquam magistratu abiit, denis millibus gravis æris condemnatur, v, 29.

Sex. Pomponius, legatus consulis Sempronii, xxi, 51.

T. Pomponio Attico Cæsar remittit Q. Ciceronem, cxiii, 27. — ejus gravitas, cxvi, 113. — laudabilis ejus æquitas, cxix, 31. — ab Antonio de proscriptorum numero eximitur cum familiari et æquali suo Q. Gellio Cano, cxx, 56.—suis in agris Epirensibus recipi haberique liberaliter proscriptos jubet, 93. — ejus filia Agrippæ nupta, cxxviii, 44.

Pomponius, præfectus equitum Luculli, xcvii, 19. — ejus generosum dictum, ibid.

Pomptina tribus addita, vii, 15.

Pomptinas paludes exsiccat Cethegus, consul, xlvi, 44. — idem et Cæsar facere in animo habuit, cxvi, 22.

Pomptinus ager in Latio, ii, 34; iv, 25; vi, 5. — dividitur a quinqueviris, vi, 21.

C. Pomptinus legatus M. Crassi, rem bene gerit adversus fugitivos, xcvii, 3.

Pondera iniqua a Gallis allata, quibus appenderetur aurum, quo se redimebant Romani, v, 48.

Pons Anienis, vii, 9. — Pons Mulvius, xxvii, 51. — Pons Sublicius in Tiberim factus, i, 33; ii, 10.—Pontis in Tiberim pilæ a censore locatæ, xl, 51. — deinde post aliquot annos fornices, ibid. — de ponte Italiam inter et Græciam struendo consilium Pyrrhi, xiii, 35. —et M. Varronis, xcix, 30.— Pontes ac moles ex humanorum corporum strue facti ab Hannibale, xxiii, 5.—Pontes intercisi ad remorandum Hannibalem, xxvi, 9. — Pontes multis locis faciendos locant censores, xli, 27.

Pontiæ insulæ aut Pontia insula maris Etrusci contra Latium, h. *Ponza*, ix, 28.

Pontiani a Romanis laudati, xxvii, 10.

Ponticæ regiæ tragici casus,

LXIII, 46. — Ponticæ gentes descriptæ, LXXVI, 29. — Pontici regni initia, LXXXVI, 19.—Ponticum regnum prius fuit Satrapia Persica, ibid. 22.

PONTICUM mare (Pontus Euxinus, *das schwarze Meer*), XL, 21.

Pontifex a Numa lectus, I, 20.— Pontificis maximi appellatio primum a Livio usurpata, III, 54. — ejus jura et munia, I, 20; IV, 44; XXII, 10; XXXI, 9.--Pontifex maximus comitia habet in Aventino, tribunorum plebis creandorum causa, III, 54. — a sacris recedere vetat flaminem, XIX, 53; XXXVII, 51. — sacrorum cura retinetur in Italia, et concedit collegæ provinciam Africam extra sortem, XXVIII, 38, 44.—vetat collegam flaminem martialem sortiri provinciam Asiam sibique eam extra sortem sumit populi jussu, LIX, 29, 30. — intra annos centum ac viginti nemo, qui non sedisset sella curuli, XXV, 5.— ex plebe primus, XVIII, 48. — eligebatur a populo, pontifice comitia habente, XXV, 5; CII, 98.—eo mortuo primum novus pontifex cooptatur, et deinde pontifex max. e collegio pontificum creatur comitiis tributis, XXV, 5 pr. XXXIX, 46 pr. XL, 42. — pontifex publicus populi Romani præit verba, quibus se P. Decius devoveat, VIII, 9; X, 28.—pro prætore est, X, 29.—quatuor de plebe allecti, X, 6, 9. — habent jus togæ prætextæ, XXXIII, 42.—olim cooptati a collegio a minore populi parte creari incipiunt, LXVII, 56. — inaugurant regem sacrorum, XL, 42. — eorum collegium de religione consulitur et decernit, XXII, 9; XXX, 2; XXXI, 9; XXXII, 1; XXXIX, 5. — Pontificum commentarii, IV, 3; VI, 1.—a Pontificibus suppressa, quæ ad religionem pertinebant, VI, 1. — et ad civile jus, IX, 46. — ab iisdem et auguribus tributum, quod per bellum non contulerant, exigitur, XXXIII, 42. — Pontifices minores, XXII, 57.

Pontificatus nunquam vivo cuiquam ademptus est, CXXIX, 41. — Pontificatum maximum et sacerdotia omnia, soli retinent imperatores, CXXXIV, 106.

Pontificium jus, XL, 29.

TI. PONTIFICIUS, tribunus plebis, auctor legis agrariæ, II, 44.

C. PONTINIUS prætor insidiis excipit proficiscentes ad Catilinam, cum Volturtio et literis Lentuli, legatos Allobrogum, CII, 93.—vincit Allobroges, CIII, 37-39. — de Allobrogibus triumphat, CVI, 11.

PONTIUS AQUILA, trib. plebis, triumphanti Cæsari non adsurgit, CXVI, 11.—multum indignante Cæsare, ibid. — adjungit se Bruto et Cassio socium contra Cæsarem, 41. -- legatus Bruti, T. Plancum expellit Pollentia, CXVIII, 27. — cadit in prælio ad Mutinam, CXIX, 16.

PONTIUS TELESINUS a rebellantibus Samnitibus prætor creatur, LXXII, 9.

PONTIUS COMINIUS, incubans cortici, secundo Tiberi ad Urbem defertur, et in Capitolium, obsessum a Gallis, evadit, V, 46.

C. PONTIUS, Herennii filius, imperator Samnitium, IX, 1. — ejus ad Samnites oratio, ibid. — fraude capit ad Furculas Caudinas Romanorum exercitum, 2 et seqq.— ejus ad legatos Romanorum responsio, 4. — et ad fecialem Romanum oratio, 11. — in quibusdam annalibus captus a Romanis et sub jugum missus esse memoratur, 15. —post devictum Fabium Gurgitem

ipse vicissim ab eo vincitur capiturque, XI, 9. — ductus in triumpho, securi percutitur, 17. — ejus dictum de Romanis, ibid.

C. POPILLIUS eques, cui Sabello nomen, ejusque fortitudo insignis, XLI, 4.

C. POPILLIUS Lænas creatur prætor, XLI, 22. — consul, XLII, 9. — ejus contentiones cum senatu pro fratre, 10, 21. — nihil memorabile gerit, 26. — male excipitur Romæ, 28. — legatus mittitur in Græciam, XLIII, 17, 22. — ad Antiochum et Ptolemæum, XLIV, 19.—Delum venit, 29.—ejus in Rhodios asperitas, XLV, 10.—occurrit Antiocho, Alexandriam eunti, 12.—circumscribit Antiochum virga, ibid. — cos. iterum, XLVII, 3.

C. POPILLIUS, legatus, sub jugum cum reliquiis exercitus Romani mittitur a Tigurinis, LXV, 57.—ei diem dicit Cœlius, ibid. — abit in exsilium, 58.

C. POPILLIUS Lænas tribunus occidit Ciceronem, CXX, 62, 63. — ejus improbitas et merces, 64.

M. POPILLIUS, cos. ejusque collega, Romæ manserunt, IX, 21.

M. POPILLIUS, legatus ad Ætolos missus, XLI, 25.

M. POPILLIUS Lænas consul creatur, VII, 12. — unde ei Lænatis nomen inditum sit, ibid. — Tiburtes ad mœnia Romæ vincit, ibid. — damnat Licinium Stolonem decem millibus æris, 16.—secundum consul, 17.—tertium consul, 23.—Gallos vincit, sed difficulter, ibid. — vulneratur, 24.—triumphat, 25. — quartum consul, 26.

M. POPILLIUS Lænas triumvir coloniæ deducendæ, XL, 43.—prætor, XLI, 14. — ei obveniunt Ligures, 15. — consul, 28. — vincit Ligures, XLII, 7. — vendit Ligures, quos senatus jubet redimi, 8. — contumacia ejus, 9. — non audet ad caussam dicendam reverti Romam, 22. — judicium ejus fallaci arte eluditur, ibid. — tribunus militum sequitur Philippum consulem in Macedoniam, XLIV, 1. — censor, XLVII, 2. — legatus violatur a Liguribus, 30.

M. POPILLIUS Lænas, cos. LIV, 29. — male rem gerit ad Numantiam, LV, 8.

P. POPILLIUS legatus ad regem Syphacem, XXVII, 4.

P. POPILLIUS C. F. P. N. Lænas cos. in Ti. Gracchi socios animadvertit acerbe, LIX, 8. — Gracchus, Tiberii frater, aggreditur Popilium, LX, 42. — qui solum vertit, 43. — post cædem Gracchi redit ab exsilio, LXI, 41.

P. POPILLIUS Lænas triumvir coloniæ deducendæ, XL, 43.

P. POPILLIUS Lænas, tribunus pl. Lucilium, qui actionibus Carbonis restiterat, de saxo Tarpeio dejicit, LXXXIV, 3.

T. POPILLIUS, XXVI, 6.

POPLICOLA; vid. Gellius, Valerius.

POPULONII, s. Populonia et Populonium, opp. Etruriæ, h. *Piombino*, XXX, 39.

POPULONIENSES pollicentur Scipioni ferrum, XXVIII, 45

Populus regem jubet, Patres auctores fiunt, I, 17, 22, 32, 35, 46. — Populus creat consules, I, 60. — decemviros legibus scribendis, III, 33, 35.—tribunos militum consulari potestate, IV, 6. — censores, IV, 8. — quæstores, IV, 44; CXVI, 11.—prætorem et ædiles curules, VI, 42; VII, 1. — tribunos militum ad legiones, VII, 5; IX, 30. — duumviros navales, IX, 30. — prodictatorem, XXII, 8, 31. — pro-

consulem, qui cum imperio in Hispaniam mittatur, xxvi, 18. — dictatorem, lxxxix, 8. — de bello indicendo consulitur, iv, 58; xxxi, 5, 6, 8; xxxvi, 1. — de pace facienda, xix, 61; xxi, 18, 19; xxxvii, 55.—Populi jussu, sine auctoritate Patrum, triumphatum, iii, 63; vii, 17; x, 37. — Populo fasces submittit consul, ii, 7. — a populo jussæ leges decem tabularum, iii, 34.—et aliæ leges, iii, 55; iv, 24. —Populus quod postremum jussit, id jus ratumque est, vii, 17; ix, 33. — judicat de perduellione, i, 26; ii, 41. — de perduellione in comitiis centuriatis, xxvi, 3; xliii, 16; cii, 43, 44. — ad populum adversus magistratus provocatio, ii, 8. Cf. Provocatio.—Populi Romani modestia, iv, 6. Vid. Romani.

Porcia basilica, a M. Porcio Catone facta, xxxix, 44.

Porcia lex, x, 9.

Porcia uxor Bruti, in societatem conspirationis contra Cæsarem admissa, cxvi, 51, 52. — audita mariti morte sibi necem consciscit, cxxiv, 32

C. Porcius Cato, cos. lxii, 54. —proficiscitur adversus Scordiscos, lxiii, 3.—ab iis cum exercitu funditur, ibid. — damnatur repetundarum, 30; vid et lxiv, 51.

C. Porcius Cato, turbulentus et audax adolescens, tribunus pleb. civ, 76. — promulgat de imperio Lentulo abrogando, 80. — impedit comitia, cv, 3.

L. Porcius Cato rogationem promulgat de revocando Metello ab exsilio, lxix, 30. — prætor, vincit rebellantes Etruscos, lxxiv, 7. — creatur cos. 16. — in pugna adversus Marsos occiditur, lxxv, 19, 20. —in ejus nece suspectus C. Marius filius, ibid.

L. Porcius Licinus, legatus, in oppugnatione Capuæ pro vallo acriter pugnat, xxvi, 6. — ædilis plebis, xxvii, 6. — prætor, 35. — sortitur Galliam, 36.—literæ ejus, ex Gallia allatæ a L. Porcio, augent tumultum, 39. — in prælio adversus Hasdrubalem mediam aciem tuetur, 46, 48.

L. Porcius Licinus creatur prætor, xxxiv, 54. — sortitur Sardiniam, ibid. 55. — creatur consul, xxxix, 32.

L. Porcius L. F. Licinus, duumvir, dedicat ædem Veneris Erycinæ ad portam Collinam, xl, 34.

L. Porcius Licinus præficitur deductioni navium Brundusium, xlii, 27.

M. Porcius Cato, quæstor P. Scipionis, xxix, 25.—ædilis plebis, xxxii, 7.—creatur prætor, ibid.—obtinet Sardiniam, 8, 27. — est asperior in coercendo fenere, ibid. — creatur consul, xxxiii, 42. — sortitur Hispaniam provinciam, 43. —ejus contra luxum muliebrem pro lege Oppia oratio, xxxiv, 2.—proficiscitur in Hispaniam, 8. — ejus de bello dictum, 9. — urit hostium agros, ibid. — ad ejus genua provolvuntur legati Bilistagis, Ilergetum reguli, auxilium ab eo petentes, 11. — ejus consilia, 12. — strategema, 13.—oratio ad milites, ibid.—Hispanos ad pugnam elicit, 14. — quos fugat, et castra eorum oppugnat et capit, 14, 15. — ei se dedunt Hispani, 16. — exarmat omnes cis Iberum Hispanos, et urbium muros una die diruit, 17. — Segesticam, opulentam civitatem, capit, ibid.—ejus vigilantia et parcimonia, 18.—proficiscitur in Turdetaniam, 19. — sollicitat Celtiberos frustra, ibid.—regreditur cum septem cohortibus ad Iberum, ib.

—ad eum deficiunt Sedetani, Ausetani et Suessetani, 20.—oppugnat Lacetanorum oppidum et capit, ib. — triumphat, 46. — ædiculam Victoriæ Virginis dedicat, xxxv, 9.— legatus consularis, xxxvi, 17.—ad Thermopylas jugum insessum ab Ætolis occupat, 18. — nuntius victoriæ Romam mittitur, 21.—censuram petit, et in suspicionem falsi testimonii venit, xxxvii, 57. — est Scipionis Africani inimicus, xxxviii, 54.—de pecunia regis Antiochi orationem habet, ibid.—censuram petit, xxxix, 40.—M. Porcii Catonis laus, ibid. — creatur censor, 41. — ejus censuræ acta, 42, 43, 44. — patronus nominatur ab Hispanis, xliii, 2.—plurimum adjuvat causam Rhodiorum, xlv, 25. — oratione, quæ scripta exstat in lib. V Originum, ibid. — ejus mores, xxxiv, 1, 7.—annales, Ep. 49. — censet omnes philosophos ex Urbe ablegandos, xlvii, 25.— bellum suadet adversus Carthaginienses, xlviii, 2. — mortui filii funus modico sumptu facit, 9. — ejus cum Nasica, de exscindenda Carthagine, controversia, xlix, 4.—vincit Cato, 5; vid. et 8, 9. — ejus dictum de Scipione Æmiliano, 55. — nonaginta annos natus accusat Galbam, 56, 57.—ejus dictum de legatione in Bithyniam missa, l, 10.

M. Porcius Cato prætor moritur, xlviii, 9.

M. Porcius Cato, consul, lxii, 1.—in Africa moritur, 5.

M. Porcius Cato puer sibi pugionem dari postulat ad interficiendum Syllam, lxxxviii, 36. — ejus in Catulum asperitas, cii, 17. — ei obvia fit pompa, ad excipiendum Demetrium, Pompeii libertum, ex urbe Antiocha procedens, 68.—accusat Murænam, 88.—ejus sententia de conjuratorum pœna, 102. — tribunus plebis, frumenti dividendi auctor fit, ciii, 3. — resistit actionibus pravis Metelli, 13. — quibus ut obviam iret, tribunatum petierat, ib. — Catonis periculum, et postremo victoria, 17, 18. — ejus cum Cæsare consule certamen, 83. — in carcerem ducitur, ib.—artibus Clodii in Cyprum proficiscitur, 118, 119.—ejus cum Clodio jurgium, 120.—redigit Cyprum in provinciæ formam, civ, 66. — opes Ptolemæi Romam deportat, 67. — ei obviam itur, 68.— honores oblatos spernit, 69.—ejus acta impugnat Clodius, 70. — Ptolemæi regis Ægypti cum Catone colloquium, 71. — præturam petens repulsam patitur, cv, 13, 14. — ejus in Pompeium et Crassum consules oratio, 15.—repugnat consulibus provincias ambientibus, 17. —abduci jubetur in carcerem, 19. — prætor damnat Gabinium, cvi, 5. — ambitum reprimere studens, male tractatur a populo, 8, 9. — honoratur a bonis, 10. — consulatum petens repulsam fert, cviii, 10, 11. — negat fieri debere ullas cum Cæsare pactiones, cix, 30. — vetat legatos ad eum mitti, 33. Vid. et 44, 45.—cedit Sicilia, cx, 2. —visa Julianorum strage ad Dyrrachium, flens, operto capite, discedit, cxi, 51.—ejus consilia post pugnam Pharsalicam, cxii, 2, 3, 5. — Ciceronem præsenti periculo liberat, ibid. — Cyrenen petit, 58 et 84.— ejus iter per deserta et arida, 85, 86.—ejus adventu Pompeianorum in Africa partes confirmantur, cxiii, 4. — imperium oblatum recusat, 5. — salvam retinet Uticam, 7. — ejus consilium, non lacessendi Cæsaris, rejicitur a Scipione, cxiv, 18.—ejus acta Uticæ, 40. — oratio

ad suos, 41. — literæ Scipionis et Jubæ ad Catonem, 46. — et legatio equitum, 47.—Uticensium cum eo colloquium, 49. — prædam Uticensem equitibus extorquet Cato, 51. —dat filio præcepta, 52.— ultima ejus cœna, 53.—sibi manus infert, 55. — ab Uticensibus publice sepelitur, 58. — Cæsaris dictum audita morte Catonis, 59.

M. Porcius Cato in prælio Philippensi strenue pugnans occiditur, cxxiv, 19.

P. Porcius Læca, tribunus plebis, xxxii, 7. — triumvir epulo, xxxiii, 42.—prætor, ib.—sortitur Pisas, 43.

Porcus in fœderibus sanciendis saxo silice percussus, i, 24; ix, 5. — Porcus biceps natus; vid. Prodigia.

Poris, Æneatum princeps, xl, 4. — ejus triste fatum, ibid.

Lar sive Lartes, Porsena, rex Clusinorum, ii, 9. — ad eum perfugiunt Tarquinii, ibid. — bellum infert populo Romano, ibid. — obsidet urbem Romam, 11. — Porsenam cogitat occidere C. Mucius, et scribam pro rege obtruncat, 12. — mittit legatos Romam, qui de pace agant, 13. — obsides accipit a Romanis, ib. — Porsena filium Aruntem Ariciam oppugnatum mittit, 14. — mittit legatos Romam de reducendo in regnum Tarquinio, 15. —fit amicus populi Romani, ibid. — reddit obsides, ib. — agrum Veientem restituit, ib. — Porsenæ regis bona vendendi mos unde ductus, ii, 14.

Porta Capena, i, 26; iii, 22; x, 23; xxv, 40; xxvi, 10; xxxiii, 36. — extra portam Capenam convenire jubentur armati juniores, vii, 23. — consules edicunt, quoties in senatum vocassent, uti senatores ad portam Capenam convenirent, xxiii, 32. — ad portam Capenam ædem Virtutis dedicat M. Marcellus, xxix, 11. — Carmentalis, ii, 49; xxiv, 47; xxv, 7; xxvii, 37.— Cœlimontana, xxxv, 9. — Collina, i, 51; ii, 11; iii, 51; iv, 22; vi, 28; vii, 11; xxvi, 10; xxx, 38; xli, 9. — ad portam Collinam Vestales, quæ stupri compertæ fuerant, defossæ, viii, 15; xxii, 57. — Esquilina, ii, 11; iii, 66, 68; vi, 22; xxvi, 10; xxxiii, 26; xli, 13. — Flumentana, xxxv, 9, 21. — Fontinalis, xxxv, 10.—Nævia, ii, 11. — Nomentana, vi, 20. — Trigemina, iv, 16; xxxv, 10, 41; xl, 51; xli, 27.—Porta Jovis Capuæ, xxvi, 14. — Portæ quatuor castrorum, iii, 5, 3; xl, 27. — nempe, extraordinaria porta, eademque prætoria, ib. — decumana, eadem quæstoria, iii, 5; x, 32; xxxiv, 47; xl, 27. — principalis dextra, principalis sinistra, xl, 27.

Porticus, circa forum a Tarquinio Prisco rege factæ, i, 35.—Porticus duæ ex pecuariorum damnatorum pecunia factæ, xxxv, 10.— tres porticus extra portam Trigeminam, xxxv, 10, 41; xl, 51. — Porticus post navalia, ib. — Porticus ad fanum Herculis, ibid. — ab æde Saturni in Capitolium ad senaculum, xli, 27. — Porticus in Capitolio, xlvii, 3. — Æmilia refecta, xli, 27.—in Aventinum silice strata, ib. — Porticus Octaviæ in qua mox collocata bibliotheca, cxxxi, 54; vid. et cxxxviii, 6. — Liviæ, cxxxvi, 57. — Paulli conflagrat et reficitur, cxxxvi, 59. — Porticus Megalopoli, quam Lacedæmonii diruerant, refecta, xxxviii, 34.

Portoria instituta, xl, 51. — portoria venalium Capuæ Puteolisque, et portorium Castrorum fruendum

locant censores, XXXII, 7. — portoriorum, ab Ambraciensibus capiendorum, immunes Romani ac socii eorum, XXXVIII, 44. — portoriis liberata plebs Romæ, II, 9.

Portus Acarnanum, XXVIII, 7.— Achæorum, XXXVII, 9. — Actium, XLIV, 1. — Aulis, XLV, 27. — portus Brundusinus, XV, 11.—Carthaginis Novæ, XXVI, 42.—Carteiæ, XXVIII, 30. — Chiorum, XXXVI, 43. — Corycus, ib. — Cosanus, XXX, 39. — Cyssus, XXXVI, 43. — Demetrium, XLV, 6. — Gaureleos, XXXI, 45. — Geræstus, ib.—Geræsticus, XXXVII, 27. — Julius, CXXVIII, 29, 30. — Lauretanus, XXX, 39. — Lechæum, XXXII, 23. — Loryma, XXXVII, 17; XLV, 10.—Lunæ, XXXIV, 8; XXXIX, 21. — Megiste, XXXVII, 22. — Panormitanus, XIV, 13. — Phanæ, XXXVI, 43. — Phœnicus, XXXVI, 45; XXXVII, 16.—Pygela, XXXVII, 11.— Pyrenæi, XXXIV, 8.—Ruscino, XXX, 10.—Trogiliorum, XXV, 23.

POSIDEUM, promontorium Pallenes in Macedonia, XLIV, 11.

POSIDONIA, alias Pæstum, colonia deducta, XIV, 39.

POSIDONIUS Apamenus historiarum scriptor, LIX, 63.

Postliminii jus, LVI, 16.

POSTUMIA, virgo Vestalis, ob cultum amœniorem suspecta, de incestu causam dicit, IV, 44.

POSTUMIANA imperia, IV, 29.

A. POSTUMIUS, dictator, contra Latinos missus, prospere ad lacum Regillum pugnat, II, 19, 20. — ædem Castori vovet, ib.—triumphat, ib. — consul creatur, 21.

A. POSTUMIUS trib. mil. XL, 41.

A. POSTUMIUS Albus consul, III, 4. — legatus ad Æquos, a Graccho Clœlio, eorum duce, injuriosius tractatur, 25.

A. POSTUMIUS Albinus, consul, XIX, 53. — quum flamen Martialis esset, prohibetur a pontifice max. ire in provinciam, ibid.

A. POSTUMIUS Albinus consul, XXIII, 13.

A. POSTUMIUS Albinus Luscus, XL, 35; XLV, 17. — ædilis curulis ludos facit, XXXIX, 7. — creatur prætor, 23. — consul, XL, 35. — ejus res gestæ in Liguribus, 41.— censor creatur, XLI, 27. — lustrum condit, XLII, 10. — in locum L. Cornelii Lentuli decemvir sacrorum sufficitur (nisi potius hic alius est), XLII, 10.—legatus in Cretam, 35.—in Macedoniam, XLV, 17.

A. POSTUMIUS Albinus mittitur a Paullo ad Persea, XLV, 4.—in exercitu Æmilii Paulli custodit regem Persen, 28.—Idem forte memoratur, XXXVIII, 23, et XLIV, 32.

A. POSTUMIUS Regillensis, tribunus militum consulari potestate opprimit graves præda Tarquinienses, V, 16. — iterum tribunus militum, VI, 22.

A. POSTUMIUS Tubertus magister equitum dictus, IV, 23. — dictator, 26.—insigni pugna Æquos Volcosque vincit, 26-29. — quidam ab eo filium victorem securi percussum esse tradidere, 29.

A. POSTUMIUS A. F. Sp. N. Albinus, cos. XLVIII, 11.—in carcerem conjicitur a tribunis, quod delectum severe egerit, 14. — legatus in decem ad res Græciæ constituendas, LII, 20.

A. POSTUMIUS Albinus male rem gerit adversus Jugurtham, LXIV, 41, 42 et seqq.

A. POSTUMIUS Albinus, consul, LXIX, 42.

A. POSTUMIUS Albinus legatus ab exercitu quem ducebat interficitur, LXXV, 1.

C. POSTUMIUS trib. mil. XLV, 6.

L. Postumius Albinus, tribunus mil. cons. pot. vi, 1.

L. Postumius Albinus consul, xx, 15. — in Liguribus rem bene gerit, ibid. — iterum consul vincit Illyrios, 27-30. — prætor, xxii, 35. — tertium consul absens creatur, xxiii, 24. — una cum exercitu cæditur a Gallis, ibid.

L. Postumius Albinus creatur prætor, xl, 35. — sortitur Hispaniam ulteriorem, ibid. — ei prorogatur imperium, 44. — ejus res gestæ, 47, 50. — triumphat de Lusitanis, xli, 6, 7. — creatur consul, 28. — Prænestinis cur infensus, xlii, 1. — ante eum nemo umquam sociis in ulla re oneri aut sumptui fuit, ibid. — legatus ad Carthaginienses et Masinissam, 35. — petit censuram, xliii, 14. — legatus consularis sub Æmilio Paullo, xliv, 41. — mittitur ad diripiendam urbem Æniorum, xlv, 27.

L. Postumius Albinus inauguratur flamen Martialis, xlv, 15.

L. Postumius Sp. F. L. N. Albinus, ædilis curulis, ludos Megalenses facit, xlvi, 38. — cos. creatus moritur, xlvii, 29.

L. Postumius Megellus consul, ix, 44. — vincit Samnites et de iis triumphat, ib. — proprætor, x, 26. — secundum consul, 32. — ædem Victoriæ, quam ædilis curulis ex mulctaticia pecunia faciendam curaverat, dedicat, 33. — Samnitium aliquot urbes capit, 34. — in Etruriam traducit exercitum, et ibi rem gerit, 37. — triumphat, senatu adversante, et sine plebis jussu, ib. — accusatur a M. Cantio tribuno plebis, 46. — interrex, comitiis, quæ ipse habebat, consul tertium declaratur, xi, 10. — ejus arrogantia, 11, 15. — capit Cominium et Venusiam urbes, 15. — ejus intemperies, 18. — accusatus omnium tribuum suffragiis damnatur, 19.

L. Postumius Megellus interrex et consul, xxvii, 6; Epit. XI.

L. Postumius legatus, xii, 8. — ludibrio habetur a Tarentinis et scurra Philonide, ibid. — increpat Tarentinos, ibid.

L. Postumius L. F. L. N. Megellus cos. xvi, 48. — ejus et collegæ res in Sicilia gestæ, 49-58.

L. Postumius Regillensis tribunus mil. cons. pot. vi, 22.

L. Postumius Tempsanus creatur prætor, xxxix, 23. — pastores, in Apulia vias pascuaque infesta habentes, condemnat, 29. — et reliquias Bacchanalium quæstionis exsequitur, 41.

L. Postumius Tympanus, quæstor, occiditur a Boiis, xxxiv, 47.

L. Postumius Pyrgensis, publicanus, xxv, 3. — ejus avaritia et fraus, ib. — accusatur apud populum, ibid. — creat tumultum, ibid. — rei capitalis dies ei dicitur, 4. — abit in exsilium, ibid.

M. Postumius trib. mil. cons. pot. iv, 31. — decem millibus æris gravis damnatur, 41.

M. Postumius Albinus, tribunus mil. cons. pot. *(sive potius censor)*, v, 1.

M. Postumius Regillensis, tribunus mil. cons. pot. iv, 49. — homo pravæ mentis, ibid. — in eum invehitur Sextius, tribunus plebis, ibid. — ab exercitu suo lapidibus obruitur, 50.

P. Postumius consul, ii, 16. — triumphat de Sabinis, ibid.

P. Postumius legatus, xlii, 45.

Q. Postumius, senator, jussu Antonii, quorumdam manibus discerpitur, cxxxii, 32.

Sp. Postumius consul, iii, 2. — legatus mittitur Athenas legum caus-

sa, 31. — decemvir creatur, 33. — legatus præest mediæ aciei, 70.

Sp. Postumius Albus tribunus militum consulari potestate, iv, 25. — legatus, 27.

Sp. Postumius, tribunus militum consulari potestate, v, 26. — ab Æquis primo pulsus, mox eosdem vincit, 28.

Sp. Postumius consul, viii, 16. — censor, 17. — magister equitum, 23. — iterum creatur consul, ix, 1. — sub jugum mittitur, 6. — ejus oratio et magnanima sententia, 8. — per feciales Samnitibus deditus non accipitur, 10.

Sp. Postumius Albinus creatur prætor, xxxvii, 47. — sortitur jurisdictionem urbanam et inter peregrinos, 50. — consul, xxxix, 6. — ei Æbutius aperit flagitia, quæ in Bacchanalibus patrarentur, 11. — rem ad senatum defert, 14. — ejus oratio super ea re ad populum, 15, 16. — augur moritur, xl, 42.

Sp. Postumius Albinus, prætor, sortitur Siciliam, xxxix, 45.

Sp. Postumius Albinus Magnus, cos. xlix, 56.

Sp. Postumius Albinus, cos. lxiv, 36. — ei Numidia provincia venit, 38. — proficiscitur in Numidiam, 40. — nulla re gesta redit Romam, 41. — revertitur in Africam, nec quidquam moliri audet, 47. — publico judicio damnatur, 51.

Sp. Postumius Regillensis censor creatur, vi, 27.

Potentia, in Piceno agro, colonia, xxxix, 44; xli, 27. Al. Pollentia.

Pothinus spado Ægyptius, cum Achilla et Theodoto Pompeium interficiendum decernit, cxii, 14, 15. — insidiatur Cæsari, 28. — exercitum advocat, 31. — interficitur a Cæsare, 39.

Potidania, urbs Ætolorum, xxviii, 8.

Potitii, ab Evandro edocti, ministri sacrorum Herculis per multas ætates fuere, i, 7. — servos publicos solennia horum sacrorum, auctore Ap. Claudio censore, edocent, ix, 29. — duodecim eorum familiæ intra annum exstinctæ, ibid.

Potitus; vid. Valerius.

Praaspa obsidentur ab Antonio, cxxx, 3. — Parthi ad liberanda Praaspa veniunt, 4. — recedit a Praaspis Antonius, 12.

Præco ad tribunum Celerum Brutum populum advocat, i, 59. — Præco Patres in curiam ad decemviros vocat, iii, 38. — in concilio Achæorum, per Præconem, suadendi, si quis vellet, potestas fit a magistratibus, xxxii, 20. — in Isthmiorum ludicro Præco Græciæ libertatem promulgat, xxxiii, 32. — Præcones per vicos dimissi ad concionem advocandam, iv, 32.

Præda in campo Martio exposita, ut sua quisque cognita abduceret, iii, 10. — de Æquis capta, propter ærarii inopiam venditur, iii, 31. — ad quæstores redacta, iv, 53; v, 19, 26; xxvi, 47. — militi concessa et ab ipsis deinde vendita, exceptis corporibus captivis, quæ a quæstore vendebantur, x, 17, 5; v, 22; vi, 13; vii, 16, 24, 27, 37; viii, 36; ix, 23, 31; x, 45, 46; xi, 18; xxiii, 15, 37; xxiv, 16, 40; xxvii, 1, 19; xxx, 7; xxxi, 27; xxxvi, 30; xxxvii, 5; xxxviii, 23; xli, 15; xlv, 34. — militi data, excepto auro et argento, ix, 37. — exceptis liberis corporibus, x, 31. — ad Prædam Veientanam populus ex urbe in castra missus, v, 20. — imperatori donata, lxviii, 25. — iniquissima sorte fit eorum, qui

pugnæ non interfuerunt, XXXVIII, 23.—Macedonica Romam devecta, XLV, 33. — Prædæ Veientanæ decima Apollini data, V, 23. — quomodo soluta, 25. — aviditate amissa occasio rei bene gerendæ, XXI, 48. — Prædam vendere cogitur miles, X, 17, 20. — vendit quæstor, et pecuniam dividit inter milites, XXXV, 1. — Præda partienda et stipendio cum fide exsolvendo milites sibi maxime conciliat Hannibal, XXI, 5. — ex præda militibus data præmia, X, 30, *et passim in triumphis*.

Prædiorum rusticorum locationes apud Macedonas sublatæ, XLV, 18. — Prædiis prædibusque populo cavendum, si ex ærario pecunia mutua detur, XXII, 60.

Prædones terrestres et maritimi, VII, 25.

Præfecturæ, IX, 20.

Præfectus annonæ L. Minucius, IV, 12. — Præfectus Urbi, I, 59; III, 3, 24. — fere consularis, ut III, 3, 5, 8, 29. — Præfecti Capuæ primum creati, legibus ab L. Furio prætore datis, IX, 20; XXIII, 7; XXVI, 16. — Gades missi, XXIII, 2. — Præfecti sociorum in exercitu, VIII, 36, 5; XXIII, 7; XXV, 1; XXXIV, 47. — in oppida Hispaniæ impositi ad pecunias cogendas, XLIII, 2.—fuere cives Romani, XXV, 1, 4.

Prælia Gallorum prima plus quam virorum, postrema minus quam feminarum, sunt; vid. Galli. —In ipso discrimine prælii templa Diis vovendi mos est Gallis, X, 42. Cf. Pugna.

Præmia militum; vid. Miles.

Præneste opp. Latii, h. *Palestrina*, VI, 29; VII, 12; XXVIII, 9; XLIIII, 2. — Præneste desciscit ab Latinis ad Romanos, II, 19. — recipitur per deditionem a T. Quintio, VI, 29. — obsidetur a Sulla, LXXXVII, 7. — obsidionem solvere conatur Marcius octo cum legionibus, Italicique duces M. Lamponius, Pontius, Telesinus, sed frustra, 19, 20. — e Præneste Marius eruptionem frustra tentat, 20. — capitur, LXXXVIII, 31-33.

Prænestini deficiunt, VI, 21.— iis bellum indictum, 22. — et illatum, 27. — vastant agrum Romanum, sed vincuntur, 28, 29. — Prænestinorum octo oppida capta, ibid. — Præneste devectum Jovis Imperatoris signum in Capitolium latum, ibid. — Prænestini rebellant, 30. — tuentur Pedanos, VIII, 12. — mulctantur agro, 14. — eorum principes custodiæ caussa concluduntur in ærario publico, XII, 26. — intellectæ hinc oraculi fallacis ambages, ibid.—Prænestini quingenti cum Perusina cohorte post Cannensem pugnam defendunt Casilinum adversus Hannibalem, XXIII, 17-19. — pacti pretium, quo redimerentur, se tradunt, 19. — iis senatus Romanus duplex stipendium et quinquennii militiæ vacationem decernit, XXIII, 20. — Prænestinis infensus L. Postumius Albinus consul, XLII, 1.

Prænestinos montes (supra) prædonum agmen ductum, III, 8.

Prænestinus ager, III, 8.

Prænomen nomini postpositum, III, 1, 1. — Prænomina damnatorum a familia non adsumpta, VI, 20. — eadem duorum filiorum, XXVIII, 9, 1.

Prærogativa centuria, V, 18; X, 22; XXIV, 7, 9; XXVI, 22.

P. Præsenteius, clarus sociorum Italicorum dux, LXXII, 9. — ignominiosa clade vincit Perpernam LXXIII, 24.

Præsidio decedere, apud Romanos capitale, xxiv, 37.

Præsultator ingratus Jovi, ii, 36.

Prætexta toga, i, 8; vid. Toga.

Prætextati qui fuerint, xxxiv, 7. — consules, prætor, ædiles curules, vii, 1. — sacerdotes, sacra facientes, xxvii, 37; xxxiii, 42; xxxiv, 7. — pueri nobiliores, milites facti, xxii, 57, 10; xxxiv, 7; xl, 42. — magistri vicorum et magistratus in coloniis municipiisque, xxxiv, 7.

Prætor olim idem, qui consul, iii, 55. — prætor maximus, vii, 3. — Prætor qui jus in Urbe diceret, ex Patribus creatus, vi, 42; vii, 1. — collega consulibus, atque iisdem auspiciis creatus, iii, 35; vii, 1; viii, 32. — subest tamen consuli, xix, 65. — in annum sequentem creari solebat alter consulum, x, 22, 47. — plebeius primus, viii, 15. — Prætores duo primum creati, xix, 53. — quatuor, xx, 33. — sex, xxxii, 27. — rursum quatuor, sed semel, lege Bæbia, quæ alternis quaternos jubebat creari, xl, 44. — duodecim a Cæsare creati, cxv, 34. — quatuordecim, cxvi, 13. — sexdecim, 20. — sexaginta septem uno anno, cxxviii, 1. — Prætor urbanus senatum vocat, xxii, 55; xxvi, 21, 1; xxxviii, 44. — a senatu jubetur senatores ex tota Italia Romam edicto vocare, xliii, 11. — Urbis religionibus peregrinis populum liberare jubetur, xxv, 1. — fert legem ad populum, xxvii, 23. — absentibus consulibus eorum muneribus fungitur, xxvi, 3, 15, 21; xxxviii, 44. — facit ludos Apollinares, xxiii, 32; xxvii, 23. — Prætorum, quorum jurisdictio est, tribunalia, xxiii, 32, xxvii, 50. — Prætores, etiam quibus jurisdictio evenerat, jussi rem militarem administrare, xxiii, 32; xxiv, 44. — institutum ut Prætores annum in urbe exigerent juri dicundo, et quæstionibus capitalium rerum exercendis, deinde ex prætura provincias regerent, liii, 1, 2. — Prætoribus quærentibus deteriore se loco esse quam tribunos, jus datum dicendæ in senatu sententiæ, cxl, 13.

Prætor Arpinus, xxiv, 47. — Prætores Argis, primo comitiorum die, Jupiter, Apollo et Hercules, ominis caussa, pronuntiari soliti, xxxii, 25. — Samnitium, viii, 39.

Prætorium, vii, 12; conf. xxviii, 25. — Prætoria consulum, ix, 2; x, 33. — tria circa Capuam erecta, xxv, 22.

Prætoria comitia; vid. Comitia.

Prætoria navis D. Quintii, capta a Tarentinis, xxvi, 39. — cohors, ii, 20, 1.

Præturæ urbana et peregrina uni datæ; vid. ad xxv, 41, 8.

Prætutianus ager in Piceno, xxii, 9; xxvii, 43.

Prasiæ, locus Atticæ, xxxi, 45.

Prata Flaminia, iii, 54, 63. — Quintia, iii, 26. — Vacci, viii, 19.

Praxo, mulier princeps auctoritate et opibus Delphorum, xlii, 15, 17.

Precationis solenne carmen, quod magistratus præfari solent, prius quam populum alloquantur, xxxix, 15. Conf. xxxi, 5, 7, etc.

Prehensionem habent tribuni pl. xxix, 20, 5.

Priamon, urbs in Dalmatis, a Cæsare Octav. capitur, cxxxi, 35.

Priaticus campus in Thracia, xxxviii, 41.

Priene, opp. Ioniæ, h. *Palatia*, aut *Samson Kalessi*, xxxviii, 13.

Primigenia Fortuna, xxix, 36; xxxiv, 53; vid. et Fortuna.

Primipili centurio, II, 27; VII, 41; XXV, 19; XLII, 32.

Princeps senatus, XXVII, 11, 8; XXIX, 37; XXXIV, 44; XXXVIII, 28; XXXIX, 52; XL, 51; XLI, 27; XLIII, 15. — legebatur a censore, cui id sorte obtigerat, XXVII, 11, 8. — tribus lustris lectus Scipio, XXVII, 11, 8. — antiquitus is legebatur, qui primus censor ex iis, qui viverent, esset, XXVII, 11. — is mos immutatus, ibid. — ipse censor legitur a collega, XXXIV, 44; XXXIX, 52; XL, 51. — Princeps primus centurio, XXV, 14. — tertiæ legionis, ibid.—Principis primi signum, XXVI, 6. — primus Princeps prioris centuriæ, XLII, 34. — Principes, milites, VII, 23; VIII, 8. — Principum Romanorum virtus, XIII, 28; XXVI, 22. — Principes decem senatores in coloniis et municipiis, XXIX, 15, 4.

Principia, locus in castris, VII, 12, 6; XXVIII, 25.—Principalis via, X, 33.

Prisci Latini, I, 3; vid. Latini.

PRISCUS; vid. Numicius, Tarquinius.

Pristis, navis genus, XXXV, 26; XLIV, 28.

Privatorum pecunia et liberalitate juvatur resp. XXIII, 48, 49; XXIV, 18; XXVI, 35, 36.

PRIVERNATES vastant agrum Roman. VII, 15. — in eorum agrum exercitum inducit C. Marcius consul, eosque vincit, 16. — capta eorum urbs, ibid. — de iis triumphus actus, ib. — depopulantur colonias Romanas, Norbam et Setiam, 42. —nuntii eorum defectionis veniunt Romam, VIII, 1.—vincuntur, ibid. —oppidum eorum captum, et agri partes duæ ademptæ, ibid. — bellum adversus Romanos instaurant, 19. — vincuntur, ib. — eorumque senatores trans Tiberim habitare jussi, 20. — eorum legati ferox responsum, 21. — iis datur civitas, ibid.

PRIVERNUM, opp. Volscorum ad Ufentum fl. et paludes Pomptinas, hod. *Piperno*, obsidetur et capitur, VIII, 20. Conf. et XXXVII, 11.

PROCA, rex Albæ, I, 3.

L. PROCILIUS, occiso patrefamilias, damnatur, CVI, 22.

Proconsul et proprætor quis dicatur, XXVIII, 38, 4; XXXV, 1, 2. — ejus prima apud Livium mentio, III, 4. — Pro consule primus rem gerere jubetur, postquam consulatu abisset, Q. Publilius Philo, VIII, 23, 26.—itidemque Q. Fabius et P. Decius, X, 16. — Pro consule mittitur in Hispaniam P. Scipio privatus, XXVI, 18; XXVIII, 38. — Pompeius, XCI, 1. — duo Proconsules a prætore urbano creati comitiorum consularium habendorum caussa, CXIX, 68.—Proconsules sub Cæsaribus dicti qui populi provincias regerent, CXXXIV, 98. — Pro consulibus se gerebant imperatores quoties extra pomærium agerent, CXXXII, 105.—Proconsulibus, si ingrederentur Urbem, minuebatur imperium, XXVI, 9. — prorogabatur imperium, VIII, 23, 26.

Proconsulatus non est magistratus, sed imperium XXVIII, 38, 4.

PROCULUS; vid. Geganius, Julius, Virginius.

Procuratio prodigiorum, I, 20, 11. — ad procurationem prodigii captivus vates adhibitus, V, 27.

Prodictator Q. Fabius Maximus creatur, XXII, 8, 31.

Prodigia, I, 31, 1. — *Ædes* Salutis de cælo tacta, XV, 5. —item Vulcani, XXIV, 10. — Jovis Ariciæ, XXIV, 44; XXVII, 37; XXXII, 1, 9; XXXVI, 37; XL, 45. — duæ ædes in

Capitolio, xxv, 7. — Fortunæ et Martis, xxvii, 23. — Junonis Reginæ, 37. — Matris Matutæ, xxviii, 11. — Cereris, Salutis et Quirini, ib. — Apollinis et Sanci, xxxii, 1. — Vulcani Summanique, 29. — Opis in Capitolio, 22. — Apollinis Caietæ, xl, 2. — Veneris cremata, xli, Sup. 2. — Deorum Penatium in Velia, xlv, 16. — Spei in foro olitorio, xxi, 62. — *Agnus* cum ubere lactenti natus, xxvii, 4. — mas idemque femina natus, xxviii, 11. — cum suillo capite, xxxi, 12. — biceps cum quinque pedibus, xxxii, 29. — *Ancilia* cum strepitu mota ante Cimbricum perfectum bellum, Epit. lxviii. — *Anguis* ex columna lignea elapsus, 1, 36. — quadrupes, xli, 9. — jubatus, aureis maculis sparsus, apparet, xli, 21; xliii, 13. — Angues duo, perpetrato sacrificio, ex occulto ad exta allapsi, jecur edunt, conspectique repente ex oculis abeunt, xxv, 16. — in mari Tarracinæ miræ magnitudinis lascivientium piscium modo exsultant, xxvii, 4. — duo prolapsi foribus in ædem Jovis, xxviii, 11. — angues in galea T. Gracchi ponunt et excludunt ova, lviii, 47. — *Apollo* Cumis in arce triduum ac tres noctes lacrimavit, xliii, 13. — *Apum* examen Romæ in foro visum, xxiv, 10. — Casini in foro consedit, xxvii, 23. — et in arbore imminente prætorio, xxi, 46. — *Aqua* Albana fluxit cruenta, xxvii, 11. — et Aquæ Cæretes sanguine mistæ, xxii, 1. — Aquæ multo cruore e fonte calidæ manarunt, xxii, 36. — *Ara* in cælo speciesque hominum circa eam cum candida veste visæ, xxiv, 10. — Ara Neptuni in circo Flaminio multo sudore manavit, xxviii, 11. — *Arbor* de cælo tacta, xxvii, 11. — *Arcus* tenui linea solem amplexus, xxx, 2; xli, 21. — *Asinus* triceps, natus Calatiæ, xlii, 20. — *Atrium* publicum in Capitolio de cælo tactum, xxiv, 10. — *Aves* ad compitum Anagninum in Luco Dianæ nidos in arboribus relinquunt, xxvii, 4. — Avis sangualis sacrum lapidem rostro cædit, xli, 13. — *Bos* loquuta, iii, 10; xxiv, 10; xxvii, 11; xxviii, 11; xxxv, 21; xli, 13, 21; xliii, 13. — Bos peperit equuleum, xxiii, 31. — Bos in foro Boario in tertiam contignationem sua sponte escendit, atque territus habitatorum tumultu sese dejicit, xxi, 62. — Boves domiti duo in Carinis per scalas veniunt ad tegulas ædificii, xxxvi, 37. — *Cære* sortes extenuatæ, xxi, 62. — *Capillus* enatus in æde Herculis, xxxii, 1. — *Capra* sex hædos uno fetu edidit xxxv, 21. — Capræ lanatæ factæ, xxii, 1. — *Caput* humanum integra facie aperientibus fundamenta templi apparuit, 1, 55. — *Carne* pluit, iii, 10. — *Classis* magnæ species in cælo visæ, xlii, 2. — *Cælum* visum ardere, iii, 5, 10; xx, 47; xxxi 12; xxxii, 9; xliii, 13. — findi velut magno hiatu visum, quaque patuit, ingens lumen effulsit, xxii, 1. — *Columna* rostrata in Capitolio tota ad imum fulmine discussa, xlii, 20. — *Corvus* ante Papirium consulem occinit, x, 40. — in ædem Junonis devolavit et in ipso pulvinario consedit, xxi, 62. — Corvi nidum faciunt in æde Sospitæ Junonis, xxiv, 10. — aurum in Capitolio non tantum lacerasse rostris crediti, sed etiam edisse, xxx, 2. — *Creta* pluit, xxiv, 10. — *Culmen* ædis Jovis fulmine ictum, ac prope omni tecto nudatum, xxvii, 4. — *Draco* biceps, cxxxii, 20. — *Equuleus* cum quinque pedibus natus,

xxx, 2; xxxi, 12.—*Fastigia* templorum a culminibus abrepta, xl, 2.—*Fax* ab ortu Solis ad occidentem porrigi visa, xxix, 14; vid. xxx, 2; xli, 16, 21; xliii, 13; xlv, 16. — *Flamma* alata e terra erupit, xv, 5.—*Flumen* Amiterni cruentum fluxit, xxiv, 44. Conf. xx, 47. — *Fons* in vico Istrico sub terra tanta vi aquarum fluxit, ut serias doliaque velut impetu torrentis tulerit, xxiv, 10.—Fons Herculis cruentis sparsus manavit maculis, xxii, 1. — *Forum* Ariciæ de cælo tactum, xxx, 38.—in foro Capuæ multa ædificia de cælo tacta, xli, 9.—*Gallina* in marem, gallus in feminam sese vertit, xxii, 1.—*Hasta* Martis sua sponte promota, xxiv, 10; xxi, 62; xl, 19. — Hastarum spicula arserunt, xxxiii, 26; xliii, 13. — *Homines* aliquot de cælo tacti exanimatique, xxii, 36. —*Ignis* in æde Vestæ exstinctus, xxviii, 11. — Ignes sparsi in cælo, xxx, 2.—cælestes, multifariam orti, adurunt complurium vestimenta, xxxix, 22. — *Imber* lapideus, xxx, 38; xliii, 13.—*Infans* in utero matris clamat, Io triumphe! xxiv, 10. — Infans ambiguo inter marem et feminam sexu natus, xxvii, 11, 37; xxxi, 12.—Infans ingenuus semestris in foro Olitorio triumphum clamat, xxi, 62. — *Jecur* hostiæ ab anguibus adesum, xxv, 16. — defluxit et ei caput deest, viii, 9; xxvii, 26; xxx, 2; xli, 14, 15.— *L. Julius* Sequestris fulmine ipse et equus exanimati sunt, xxxiii, 26. — *Lac* fluxit, xxxiv, 45. — Lacte pluit, xxvii, 11.—*Lacrumant* signa, xl, 19; xliii, 13.—*Lacus* Albanus, sine ullis cælestibus aquis caussave qua alia, in altitudinem insolitam crevit, v, 15. — Lacus sanguine manavit, xxvii, 23. — *Lana* pulla e terra enata, xlii, 2. — *Lapis* in agro Crustumino in lacum Martis de cælo decidit, xli, 9. — Lapidibus pluit, i, 31; vii, 28; xxi, 62. — Lapides frequentes grandinis instar decidunt, xvii, 28; xxii, 36; xxiii, 31; xxv, 7; xxvi, 23; xxvii, 37; xxix, 10, 14; xxx, 38; xxxiv, 45; xxxv, 9; xxxvi, 37; xxxviii, 36; xxxix, 22; xlii, 2; xliv, 18. —*Laurea* in puppi navis longæ enata, xxxii, 1.—*Legiones* armatæ in Janiculo visæ, xxiv, 10.—*Locustarum* vis ingens, ita ut, unde advenissent, parum constaret, omnem agrum circa Capuam complevit, xxx, 2; xlii, 2, 10; lx, 18, 19. — *Lucus* Maricæ de cælo tactus, xxvii, 37.—*Luna* inter imbrem cadens, al. candens, xxii, 1.—*Lunæ* duæ interdiu ortæ, xxii, 1. — Lunæ tres eodem tempore, xx, 47. — *Lupus* fugit ad Romanos, in acie stantes, x, 27. — Capuæ portam nocte ingressus, laniat vigilem, xxvii, 37.—Esquilina porta ingressus, frequentissima parte urbis, per portam Capenam prope intactus evasit, xxxiii, 26; vid. xxi, 46; xli, 9.—vigili gladium e vagina aufert, xxi, 62. — Lupi visi in Capitolio, iii, 29. — tres, ante lucem ingressi, semesum cadaver intulerunt, et in foro reliquerunt, xv, 5.—Formiis duo lupi, oppidum ingressi, obvios laniarunt, xxxii, 29. — *Lux* orta nocte, xxviii, 11; xxix, 14; xxxii, 29.—*Mare* arsit, xxiii, 31. — *Milites* fulmine icti, x, 31; xxii, 1.— Militibus aliquot spicula arserunt, xxii, 1. — *Mœnia* Formiis fulmine icta, xv, 5. — *Mula* peperit, xxxvii, 3. — *Mulus* tripes natus, xl, 2, 45. — *Mures* in æde Jovis roserunt aurum, xxvii, 23; xxx, 2. — *Murus* ac portæ de cælo tactæ,

xxiv, 44; xxvi, 23; xxvii, 11, 23; xxix, 14; xxx, 38; xxxv, 21; xxxvii, 3; xlv, 16. — Murus turresque fulminibus decussæ, xxv, 7; xxxii, 9, 29. — *Naves* duæ, fulmine ictæ, conflagrarunt, xxxvi, 37; xli, 9. — Navium longarum species in flumine Terracinæ, quæ nullæ erant, visæ, xxiv, 44. — Navium species de cælo affulsit, xxi, 62. — *Nox* interdiu visa intendi, vii, 28. — *Nux* de cælo tacta, xxiv, 10. — *Palma* viridis arsit, xxiv, 10. — in æde Primigeniæ Fortunæ in area enata, xliii, 13. — *Parmæ* in cælo visæ, xxii, 1. — *Pestilentia* tanta, ut Libitina non sufficeret, xl, 19. — *Pisces* emerserunt, qua induceretur aratrum, sub exsistentibus glebis, xlii, 2. — *Porcus* cum ore humano genitus, xxvii, 4. — Porcus biceps natus, xxviii, 11. — cum humano capite, xxxii, 9. — *Porta* de cælo tacta, xxix, 14; xxxii, 1; xxxv, 9; xlv, 16. — *Puer* cum elephanti capite natus, xxvii, 11. — non manus, non pedes habens, xxxiv, 45. — unimanus, xxxv, 21; xli, 21. — trunci corporis, xli, 9. — biceps, et puella cum dentibus, xli, 21. — Pueri ingenui sine oculis et naso nati, xxxiv, 45. — *Pulli* gallinacei cum ternis pedibus, xxxii, 1. — *Sanguinis* rivi per diem totum fluxere in foro Sudertano, xxvi, 23. — in porta Minturnis, xxvii, 37. — Sanguinis guttæ in Foro et Comitio et Capitolio visæ, xxxiv, 45. — Sanguis e foco manat, xlv, 16. — Sanguine pluit Calibus, et Romæ in foro Boario, xxiv, 10. — per biduum in area Vulcani, xxxix, 46. — et in area Concordiæ, xxxix, 56; xl, 19; xliii, 13. — *Saxum* ingens Reate volitare visum, xxv, 7. — *Scipio* circumeuntí vigilias equiti in manu arsit, xxii, 1. — *Scuta* sanguinem sudarunt, xxii, 1. — *Semimas*, xxxix, 22. — *Signum* Jovis Capitolini fulmine tactum, caputque avulsum non nisi haruspicum arte inventum, xiv, 11. — Signum Jovis in monte Albano de cælo tactum, xxvii, 11. — Signa in Sabinis multo cruore manarunt, xxii, 36. — Lanuvii ad Junonis Sospitæ cruore manarunt, xxiii, 31. — in agro Capenate, quatuor signa sanguine multo diem ac noctem sudarunt, xxvii, 4. — Signa in Capitolio constrata, xl, 45. — *Simulacrum* Junonis Sospitæ Lanuvii lacrymavit, xl, 19. — *Sol* rubere visus similisque sanguineo, xxv, 7. — per totum diem Priverni sereno ruber fuit, xxxi, 12. — Solis orbis minui visus in Sardinia, xxii, 1. — Cumis, xxx, 38. — Soles duo visi, xxviii, 11; xxix, 14. — Soles tres simul effulserunt, xli, 21. — *Sortes* sua sponte extenuatæ, unaque excidit ita scripta: *Mavors telum concutit*, xxi, 62; xxii, 1. — *Species* viri majoris, quam pro humano habitu, augustiorisque, visa in quiete utrique consuli, viii, 6. — Species hominum circa aram in cælo, cum candida veste, xxiv, 10. — *Spicæ* metentibus cruentæ in corbem cecidere, xxii, 1. — metentibus cruentæ visæ, xxviii, 11. — *Stagnum* Mantuæ, effusum Mincio amni, cruentum visum, xxiv, 10. — *Strepitus* cum horrendo fragore Lanuvii in æde Junonis Sospitæ editus, xxix, 14; xxxi, 12. — *Tabernæ* Frusinone de cælo tactæ, xxx, 38. — et Minturnis, xxxvi, 37. — *Taurus* cum quinque vaccis uno fulminis ictu exanimati, xlii, 20. — *Tempestas* atrox signa ænea in Capitolio dejecit, xl, 2. — forem ex æde Lunæ, quæ in Aventino est, raptam tulit, et in posticis parieti-

bus Cereris templi affixit, ibid. — signa in Capitolio et Circo maximo cum columnis, quibus superstabant, evertit, ibid. Confer et XL, 45. — *Templum* Junonis Laciniæ de cælo tactum, XXXVII, 3. — *Tenebræ* luce obortæ, XXXVIII, 36. — *Terra* ingenti motu concussa, III, 10. — multifariam pluit, X, 31; XXXIV, 45; XXXV, 21; XXXVII, 3; XLII, 20; XLV, 16. — Anagniæ ante portam icta, diem ac noctem sine ullo ignis alimento arsit, XXVII, 4. — Arpini campestri agro in ingentem sinum consedit, XXX, 2. — ingentibus cavernis in Veliterno agro consedit, arboresque in profundum haustæ, XXX, 38; XXXII, 9. — Terræ motus prodigiosus, XV, 9; XXXV, 40; XL, 59. — Terræ motibus crebris tecta in agris ruunt, IV, 21. — *Tiberis* inundatio, XXX, 38. — loca plana Urbis inundavit, etc. XXXV, 9, 21. — *Vacca* ænea Syracusis ab agresti tauro inita ac semine adspersa, XLI, 13. — *Vesparum* ingens examen Capuæ in forum advolavit et in Martis æde consedit, XXXV, 9. — *Via* publica de cælo tacta, XXIV, 10; XXXII, 9. — *Victoria* in æde Concordiæ, quæ in culmine erat, fulmine icta, XXVI, 23. — *Vir* factus ex muliere, XXIV, 10. — *Vitulus*, jam ictus, e manibus sacrificantium sese proripuit, multosque circumstantes cruore respersit, XXI, 63. — *Vorago* in foro, VII, 6. — *Vox* ingens audita ex Albani montis luco, I, 31. — cælestis ex Albano monte missa, ibid. — ex Arsia silva silentio noctis edita, et credita Silvani, II, 7. — divinitus emissa de adventu Gallorum, V, 32. — audita e templo Matutæ Deæ, VI, 33. — *Vulcani* caput arsit, XXXIV, 45. — *Vulturius* Priverni frequenti foro in tabernam devolat, XXVII, 11. — nuntiatur Vulturium Cære volasse in ædem Jovis, XXVII, 23.

Prodigia procurata a consulibus, jussu senatus et ex decreto pontificum vel decemvirorum, I, 20, 11; XXIV, 44, 5. — per pontifices et decemviros, XXIV, 44, 5; XXXVII, 3. — a matronis, XXVII, 37. — quo ritu procurata, XXIV, 10, *et passim, ubi prodigiorum mentio.* — vix expiata, XXVII, 23; XLI, 19. — ad ea elicienda e mentibus divinis, ara Jovi Elicio a Numa dicata, I, 20. — Prodigiorum procuratio pertinet ad pontificem, I, 20. — religio retinet consulem, XXIII, 36. — Prodigia (quod evenire solet motis semel in religionem animis) multa nuntiata et temere credita, XXI, 62; — quæ quo magis credebant religiosi viri, eo plura nuntiabantur, XXIV, 10. — ludibria oculorum auriumque credita pro veris, XXIV, 44. — in iis nuntiandis prava religio etiam minimis inserit Deos, XXVII, 23. — Prodigia nulla admodum nuntiabantur in publicum Livii ævo, XLIII, 13.

Prodigia varia, XLVI, 5; XLVIII, 1; LV, 9; LVI, 1, 21, 41; LVIII, 47; LIX, 77; LX, 7, 18, 75; LXII, 1, 10, 54; LXV, 30; LXVI, 38; LXVII, 47; LXVIII, 44; LXIX, 42; LXX, 1, 16, 17, 28, 34; LXXI, 1; LXXVII, 3; XCI, 22; CI, 26; CIV, 82; CXIII, 29; CXV, 50; CXVII, 63, 64; CXX, 23; CXXIV, 2, 3; CXXVIII, 2, 37; CXXXII, 19; CXXXIII, 68; CXXXVI, 45.

Prodigiorum expiationes novæ, LXVIII, 44.

Prodigiorum interpretationes, CI, 26. — de his haruspicum responsa, CIV, 83. — eorumdem interpretatio, CIX, 49.

Proditionis supra septuaginta Nolani damnati securi percutiuntur, XXIII, 17.

Proditores libertatis dant pœnas, II, 5.

Prœlia; vid. Prælia.

Proerna, opp. Thessaliæ, XXXVI, 14, 3.

Proletarii rogantur sacramento, XII, 21.

Promontorium Anemurium, XXXIII, 20. — Apollinis et Mercurii (hod. *Cap. Zibeeb* seu *Zebibi* et *Cap Bon* seu *Rasadder*) efficiunt sinum Tunitanum (*le Golfe de Tunis*), in quo sita est Carthago, XXIX, 27; XXX, 34. Cf. Mercurii promont.—Brundusii, X, 2. — Calabriæ, XLII, 48. — Calycadnus, XXXVIII, 38. — Canastræum, XLIV, 11. — Chelidonium, XXXIII, 41. — Corycum, XXXVII, 12, 29. — Junonis Acrææ, XXXII, 23. — Lacinium, XII, 7. — Lecton, XXXVII, 37. — Leucate, XXVI, 26.— Lilybæum, XXVII, 5. — Maleæ, XXXIV, 32. — Mercurii seu Hermæum, XXIX, 27. (Conf. Promont. Apollinis.) — Minervæ, XL, 18. — Miseni, XXIV, 13. — Myonnesus, XXXVII, 27, 29.—Nephelis, XXXIII, 20. — Pachyni, XXIV, 35.—Phanæ, XLIV, 28. — Posideum, XLIV, 11. — Pulchri, pars promontorii Hermæi seu Mercurii, XXIX, 27, 5. — Pyrenes, XXVI, 19. — Sarpedon, XXXVIII, 38. — Sunium, Atticæ terræ, XXXII, 17. — Toronæ, XXXI, 45. — Zelasium, XXXI, 46.

Proprætores dicti consulis legati, quibus imperium eo absente traditum, XXII, 8, 1.—qui proprie dicti, XXVIII, 38, 4; XXXV, 1, 2.

Prorogatio imperii, XXXV, 1, 2. — in Publilio primum facta, VIII, 23, 26.

Proscenium, locus inter scenam et orchestram, quo histriones recitabant, XL, 51, 4.

Proscripti quidam pueri opum causa, CXX, 41. — ob signa et gemmas alii, 69. — de proscriptorum liberis contentio, CII, 44.

Proscriptio Sullana, LXXXVIII, 21-30. — cæsorum numerus, 22.

Proscriptio Triumviralis, CXX, 28-99. — edicti formula, 30-35.

Proserpina adjuvat Cyzicenos, XCIV, 13. — ejus victima sponte accurrit ad aram, 15.

Proserpinæ thesauros spoliat Pyrrhus, XIV, 23. — naves sacram pecuniam ferentes intereunt, 24.— raptæ vestigia sacrata, XXIV, 39. — pecuniam referunt fluctus in vicina fano litora, XXIX, 18. — thesauri spoliantur a Q. Pleminio, præfecto Locris, XXIX, 8. — super ea re Locrensium querelæ, 18. — pecunia ex his thesauris nocte clam sublata, XXXI, 12.—sacrilegium a Q. Minucio pervestigatum, pecuniaque ex bonis noxiorum in thesauros reposita, 13.

Προσκυνεῖν, IX, 18, 2.

Provincia extra Italiam et jurisdictio in Urbe eidem simul datæ, XLV, 12.

Provincia Hernici Aquilio evenit, II, 40, 9. — vetus in Sicilia, XXIV, 44; XXV, 3. — Provinciæ extra ordinem datæ, III, 2, 1; VI, 30; VIII, 16; X, 24; XXVIII, 38; XXXVII, 1.— ut et urbanæ, XXIV, 9; XL, 44. — provincias aut sortiri, aut comparare inter se consules jussi, III, 2, 1; III, 41; IV, 46; VI, 30; VIII, 20; XXVIII, 45; XXX, 1; XXXII, 8; XXXIII, 41; XXXVII, 1.—sortiuntur tantum consules aut comparant, XLII, 4, 1. — provinciæ prorogatæ, VIII, 23, 26; X, 16, 22, 34; XIX, 62; XXIII, 31, *et sæpe alias*. — ejuratæ, XLI, 15. — sæpius permutatæ, XXV, 41, 8. — de provincia decedere injussu senatus non licitum, X, 18, 37; XXIII, 41; XXVII, 43; XXVIII, 42; XXIX, 7, 19; XXX, 24; XXXI, 48;

xxxvi, 39, 40; xli, 7; xliii, 1. — Provinciarum administrandarum ratio mutata, liii, 1, 2.—de provinciis per senatum constituendis decernendisque lex C. Gracchi, lx, 73. — Provinciam Hispaniam Pompeius manens ad Urbem per legatos rexit, cv, 22, 23. — Provinciarum inter senatum et Cæsarem divisio, cxxxiv, 96.

Provocatio ad populum lege sancita, ii, 8; iii, 55; x, 9. — provocatio non est a dictatore, ii, 18, 29. — dictator non tam provocationi, quam precibus tribunorum cedit, viii, 33, 35. — creantur decemviri sine provocatione, iii, 32. — lex lata ne quis ullum magistratum sine provocatione crearet; qui creasset, eum jus fasque esset occidi, iii, 55; vid. tamen, iv, 13.— provocatio non est longius ab Urbe mille passuum, iii, 20.

Proxenus scriptor, xiv, 25.

Proxenus ab Orthobula uxore veneno tollitur, xli, 25.

Prusias, Bithyniæ rex, in fines regni Attali transgreditur, xxviii, 7. — a Philippo, Macedoniæ rege, adscribitur fœderi cum Romanis inito, xxix, 12. — socius et amicus Philippi, xxxii, 34. — ad eum de Cianorum libertate scribitur, xxxiii, 30. — eum ad bellum concitat Antiochus, xxxvii, 25. — revocatur a Romanis ad consilia pacis, ibid.— adversus Eumenem bellum gerit, xxxix, 46. — Hannibalem recipit, 51. — et Romanis prodit, ibid. — sororem Persei uxorem ducit, xlii, 12, 29. — ejus legatio ad Romanos de pace cum Perseo concilianda, xliv, 14. — cum filio Nicomede Romam venit, xlv, 44. — ejus humilitas, ibid. — ejus ad Romanos legatio, xlvi, 9. — accusat Eumenem, ibid. — Attalo insidias tendit, xlvii, 33. — ejus cum Attalo bellum, 41. — pacem accipit, 42. — ejus vitia, l, 4. — filium Nicomedem interficere studet, 5. — jussu filii interficitur, 11.

Prytaneum Cyzici, i. e. penetrale urbis, ubi publice, quibus is honos datus est, vescuntur, xli, 20, 5.

Prytanis, summus apud Rhodios magistratus, xlii, 45.

Psaltriæ quando primum additæ epulis, xxxix, 6.

Pseudophilippus seu Andriscus vincitur capiturque, Epit. 48-50.— alter cæditur, Ep. 53.

Pseudophilippus alter Macedoniam turbat, liii, 29. — vincitur a L. Tremellio, 32.

Pteleum, opp. Thessaliæ, xxxv, 43. — diruitur, xlii, 67.

Ptolemæus Ceraunus interficitur a Gallis, xiii, 43.

Ptolemæus, filius Pyrrhi, quindecim annorum adolescens, præficitur regno Epiri, xii, 24.

Ptolemæus Philadelphus ambit societatem et amicitiam Romanorum, xiv, 38. — ad eum missi legati, ibid. vid. et 47. — frustra pacem inter Pœnos et Romanos tentat, xviii, 47.

Ptolemæo Philopatori, Ægypti regi, ad renovandam amicitiam dono missa toga et tunica purpurea cum sella eburnea, xxvii, 4. — is mittit legatos ad dirimendum bellum inter Philippum et Ætolos, 30; vid. et xxxii, 33.

Ptolemæus Epiphanes, rex Ægypti, de cujus regno dividendo post Philopatoris mortem pactum inter se ineunt Antiochus et Philippus, bellumque movent, xxxi, 2, 14; xxxii, 33. — ad eum legati Romani missi, xxxi, 2. — ejus ad Romanos legatio, 9. — Antiochi fi-

liam ducit, XXXV, 13. — legatos Romam mittit et pollicetur, se cum copiis suis in Ætoliam venturum, XXXVI, 4; XXXVII, 3.

Ptolemæus major, sive Philometor, et Ptolemæus minor, sive Evergetes, aut Physcon, filii Ptolemæi Epiphanis, XLIV, 19. — eorum discordiæ, ibid. — et reconciliatio, XLV, 11.—Ægypti regnum, brevi iis adimendum ab Antiocho Epiphane, servatur a Romanis legatis, 12.—aliæ eorum discordiæ, XLVI, 21, 22 et 32; XLVII, 4, 12, 32.

Ptolemæus Philometor dat filiam in matrimonium Alexandro Balæ, L, 14. — venit in Syriam cum exercitu, LII, 39. — et insidiis generi appetitus, Demetrium juvat, 40. —Syriaci regni diadema sumit, deinde deponit, 41. et seqq. — occiditur in pugna, 46.

Ptolemæus Physcon in regnum Ægypti succedit patri Philometori, LII, 48. — ob ejus scelera status Ægypti miserabilis, LIII, 17. — ad eum Scipio legatus venit, 18, 20. — ob nova scelera et flagitia expellitur, LIX, 66-69. — moriens duos filios relinquit Ptolemæo, Soterem et Alexandrum, LXII, 41.

Ptolemæus Soter, sive Lathurus, succedit patri, LXII, 42, 43.—pulsus Ægypto a matre, Cyprum occupat, LXVIII, 85, 86. — ei Cleopatra mater uxorem adimit, 88.— in Syriam venit, et bellum prospere gerit adversus Alexandrum Judæorum regem, a Cleopatra adjutum, 89-92. — revocatus in regnum Ægypti, LXXXI, 19.—Thebas prope delet, ibid.

Ptolemæus Alexander, frater Lathuri, obtinet Cyprum, LXII, 42, 43.—fratre pulso, Pelusio evocatur a matre, et regnat in Ægypto, LXVIII, 87.—matre interfecta, ipse ab Ægyptiis occiditur, LXXXI, 19.

Ptolemæus Alexander, filius proxime præcedentis, a Sulla Ægyptiis rex mittitur, ducturus uxorem Cleopatram Lathuri filiam novercam suam, LXXXIX, 23.—ab Alexandrinis interimitur, 24.

Ptolemæus Auletes, Cleopatræ de qua modo mentio facta est, frater, rex Ægypti constituitur, LXXXIX, 24. — suorum injurias fugiens Romam petit, CIV, 71. — ejus colloquium cum Catone, ibid. — Romam pergit, ibid. — pravi ejus mores, 73. — concedit Ephesum, 76. — de eo reducendo contentiones, 77-79. — a Gabinio restituitur in regnum, CV, 40-45. — ejus sævitia, ibid.

Ptolemæus, Auletæ filius, a senatu Pompeiano rex appellatur, CXI, 8. — Pompeium occidi jubet, CXII, 14-16. —et L. Lentulum, 19. — vocatur ad Cæsarem, 37.—Ptolemæum sibi remitti a Cæsare petunt Alexandrini, 74. — ejus copiæ superantur, 81. — in Nilo submersus perit, 82.

Ptolemæus Apion, Cyrenarum rex, moritur, populo Romano hærede relicto, LXX, 18.

Ptolemæus Apion, Libyam Aridam testamento legat populo Romano, XCIII, 4.

Ptolemæus, Cypri rex, P. Clodio capto a piratis et pretium ab eo redemptionis petente, mittit duo talenta, XCVIII, 103. — lege ab eodem P. Clodio tribuno plebis lata, regno exuitur, CIII, 119, 120.— ejus avaritia et exitus, CIV, 65, 66.— ejus opes Romam deportatæ, 67.

Ptolemæus Cæsario, Antonii et Cleopatræ filius, CXXXI, 46.—rex Syriæ et omnium regionum inter Euphratem et Hellespontum a patre constitutus, ib. — incolumis serva-

tus a Cæsare victore, cxxxiii, 63.

Ptolemæus Telmissius, xxxvii, 56, 2.

Ptolemæi statua, xxiii, 10.

Publicanus ubi est, ibi aut jus publicum vanum, aut libertas sociis nulla, xlv, 18. — Publicanorum privata pecunia res publica administrata, xxiii, 48, 49. Conf. ad v, 23, 7. — Publicanorum fraus in ementiendis naufragiis, xxv, 3.— turbæ in concilio plebis, xxv, 3, 4; xliii, 16. — societates, xxiii, 49; xxv, 1. — Publicanorum injuriæ coercentur a Mucio Scævola, lxx, 11. — a Lucullo, xcviii, 2.

C. Publicius Bibulus, tribunus plebis, inimicus Marcello, xxvii, 20. — accusat Marcellum et omnem nobilitatem, 21.

L. Publicius Bibulus, tribunus mil. de legione secunda, xxii, 53.

Publicius clivus; vid. Clivus.

Publicola; vid. Valerius.

Publilia tribus addita, vii, 15.

C. Publilius ob æs alienum paternum nexus, viii, 28.

L. Publilius Volscus, tribunus mil. cons. pot. v, 12.

Q. Publilius, tribunus plebis, in seditione Manliana senatus probat consilia, vi, 19.—Manlio diem dicit, 20.

Q. Publilius quinquevir mensarius, vii, 21.

Q. Publilius Philo, consul, viii, 12. — Latinos rebellantes fundit et castris exuit, ibid.—dictator dictus tres leges fert secundissimas plebi, ibid.—primus prætor plebeius, 15. — magister equitum dictus, 16. — censor, 17. — consul iterum, 22.— bellum gerit adversus Palæpolitanos, 22, 23, 25. — ei omnium primo prorogatum imperium, et datus, post actum honorem, triumphus, 26.—consul tertium creatur, ix, 7. — vincit Samnites, 13, 14 et 15.

T. Publilius augur de plebe creatur, x, 9.

Vol. Publilius, homo de plebe, negat se fieri debere militem, ii, 55. — appellat tribunos, ibid. — consules spoliari Publilium jubent, ibid. — provocat ad populum, ib. — prævalens ipse, et adjuvantibus advocatis, repellit lictorem, ibid.— comitiis creatur tribunus plebis, 56. — rogationem fert ad populum, ut plebeii magistratus tributis fiant comitiis, ibid. — a plebe tribunus reficitur, ibid.

Vol. Publilius, tribunus militum consulari potestate, v, 13.

Pudicitiæ patriciæ sacellum in foro Boario, x, 23. — Pudicitiæ plebeiæ ara, a Virginia, Auli filia, dedicatur, ibid.

Puer cum elephanti capite natus; vid. Prodigium.

Pueri Romani erudiri soliti olim Etruscis literis, ut ætate Livii Græcis, ix, 36. — Pueri regii apud Macedonas, xlv, 6. — transeunt ad Romanos, ibid. — Pueri quidam opum causa a triumviris proscripti, cxx, 41.

Pugnæ Romanorum terrestres et navales, i, 30; iv, 33; vii, 8, 26, 27; viii, 1, 38; ix, 13, 21, 22, 23, 27, 32, 35, 38, 39, 40, 44; x, 2, 3, 5, 12, 14, 19, 27, 31, 36, 41; xi, 9; xii, 6; xiii, 4, 40; xiv, 30; xvii, 7; xx, 40; xxi, 50, 55, 57; xxii, 5, 6, 7, 16, 19, 47; xxiii, 40, 41, 44; xxiv, 41; xxvii, 12; xxix, 2; xxxiii, 9; xxxiv, 14, 15, 46; xxxv, 1, 5, 7, 22, 29; xxxvi, 18, 44; xxxvii, 23, 30, 41-44; xxxix, 30-33; xl, 40; xliv, 41. — in conspectu parentum, conjugum ac liberorum, vii, 11. — in pugna navali vela contrahuntur, et inclinantur mali, xxxvi, 44, 1.

Pulcher; vid. Claudius.

Pulchri promontorium, xxix, 27; vid. Mercurii promont.

Pullarius nuntiat auspicia, ix, 14; x, 3, 40. — Pullarius, in auspicium missus, mentitur auspicium, x, 40. — inter prima signa constitutus, ictus pilo cadit, ibid. — Pullarius testatur in auspicio vitium fuisse, viii, 30.

Pulli si non pascuntur, si ex cavea tardius exierint, infaustum auspicium est, vi, 41.—in mare mitti jussi a P. Clodio consule, ut biberent, quoniam esse nollent, xix, 21. — Pulli gallinacei tres cum ternis pedibus nati; vid. Prodigium.

Pulvillus; vid. Horatius.

Pulvinaria sex Diis duodecim, xxii, 10. — circa omnia Pulvinaria supplicatum et obsecratio facta, xxx, 21; xxxi, 9; xxxii, 1. — coronati ad omnia Pulvinaria supplicarunt, xxxiv, 55. — dona ad ea vota, xxxvi, 2. Conf. ad v, 13, 5.

Punicum bellum primum incipit, xvi, 22 et seqq. — Mamertinis auxilium a Romanis latum, 24 et seqq. — victoria navalis Duilii de Pœnis, xvii, 7 et seqq. — alia, Reguli et Manlii, consulum, xviii, 2 et seqq. — Reguli res gestæ in Africa, 14 et seqq. — clades, 22 et seqq. — victoria L. Metelli de Pœnis, ad Panormum, 50 et seqq. — Regulus a Pœnis missus Romam, 57 et seqq. — Lilybæi obsidio, xix, 1, 3 et seqq. — P. Clodius victus a Pœnis, 17 et seqq. — clades et naufragium L. Junii, 23 et seqq. — Hamilcaris gesta in Sicilia, 33, 34, 37, 49-50. — victoria Romanorum ad Ægates insulas, 54 et seqq. — belli Punici primi exitus, 62.

Punicum bellum secundum, cœptum a Sagunti oppugnatione, quæ narratur, xxi, 6-15. — indictum, 18.—disceptatio de fœderum jure, 19. — Hannibal transit Alpes, 32-38. — pugna ad Ticinum, 46. — ad Trebiam, 53-56. — ad Trasimenum, xxii, 4-6. — dictatura Fabii, 12-18 et 23-30. — pugna ad Cannas, 44-52. — defectio Campanorum, xxiii, 2-10. — pugna Marcelli ad Nolam, 16. — Hannibal it Capuam in hiberna, 18. — mors Hieronis: regnum Hieronymi, xxiv, 4-7. — Syracusæ a Marcello captæ, xxv, 23-31. — Scipionum morte res Romanorum in Hispania afflictæ, a Marcio restitutæ, 32-39. —Hannibal ad Romæ portas, xxvi, 10, 11. — Capua a Romanis capta, 12-16. — Carthaginis Novæ expugnatio, 42-50.—mors Marcelli miserabilis, xxvii, 26, 27.—Hasdrubal victus ab Livio et Nerone, 43-51. — pulsi Hispania Pœni, xxviii, 16. — fœdus a Scipione cum Syphace ictum, 17, 18. — Syphax ab Romanis per Sophonisbæ nuptias abalienatus, xxix, 23. — Scipio proficiscitur ad invadendam Africam, 24-27. — castra Syphacis et Hasdrubalis a Scipione incensa, xxx, 3-6.—Syphax victus et captus, 11, 12. — Sophonisbæ nuptiæ cum Masinissa, et mors, 12-15. — Hannibal Italiam relinquit, 20. — ultima ejus pugna cum Scipione, 29-35. — belli exitus, 44. — Punicum bellum tertium; vid. Carthago et Carthaginienses.

Punica perfidia, xxi, 4. — versutia, xlii, 47. — religio, xxii, 6.

Pupillares pecuniæ in auxilium ærarii Romani collatæ, xxiv, 18.

Pupinia tribus, xxvi, 9.

Pupiniensis ager in Latio prope Tusculum, ix, 41.

Cn. Pupius, duumvir ædis Concordiæ faciendæ caussa, xxii, 33.

L. Pupius ædilis, xxxix, 39. —

prætor sortitur Apuliam, xxxix, 45; xl, 19.

L. Pupius, legatus Romanus violatur a Liguribus, xlvii, 30.

M. Pupius Piso triumphat ex Hispania, xcviii, 67. — legatus Pompeii bello Piratico, xcix, 31. — cos. ciii, 22, 25.

P. Pupius, inter primos e plebe quæstores, iv, 54.

Pure lauti sacrificabant, i, 45, 7.

Purpuræ usus quibus licitus, xxxiv, 7.—quando deponendus, ib.

T. Pusio, cx, 52.

Puteoli, oppidum Campaniæ, hod. *Pozzuolo* seu *Pozzuoli* dictum, xxiv, 7, 12; xxv, 22; xxvi, 17. — Puteolos tentat Hannibal frustra, xxiv, 13. — Puteolos colonia deducta, xxxiv, 45.

Pydna, opp. Maced. in Pieria, ad sinum Thermaicum, postea dictum Citron, Kitron, h. *Citro*, *Khitro*, xliv, 6.—diripitur a Romanis, 45.

Pydnæi, xliv, 45.

Pygela, opp. Ioniæ cum portu, xxxvii, 11.

Pylæ, xxxii, 4; xxxvi, 15. Cf. Thermopylæ.

Pylæmenes, rex Henetum, i, 1.

Pylæmenes, rex Paphlagoniæ, regno obiter expellitur a Mithridate, lxxvii, 52.

Pylaicum concilium, conventus Græciæ ad Thermopylas, xxxi, 32; xxxiii, 35.

Pylleon, al. Pteleon, opp. Thessaliæ, xlii, 42, 9.

Pylus, opp. Messeniæ, h. *Zouchio* seu *Avatino vecchio*, xxvii, 30.

Pyra, locus in monte OEta, ubi Herculis mortale corpus crematum, xxxvi, 30.

Pyramus, fluvius Cappadociæ, lxxvi, 26.

Pyrenes promont. xxvi, 19, 9.

Pyreneum, seu Pyrenæum, Hannibal transgreditur, xxi, 24.

Pyrenæa juga, xxi, 30.—Pyrenæi montes, xxi, 23. — portus, xxxiv, 8.—Pyrenæus saltus, xxi, 23.

Pyrganio archipirata, pulsa classe Romana, Syracusanum portum obtinet, xcviii, 29. — navali prælio vincitur a Metello, ibid.

Pyrgus, castellum Eleorum, xxvii, 32.

Pyrgi, opp. Etruriæ ultra Minionem ab oriente, versus Cære, colonia, xxxvi, 3. — ei negata vacatio rei navalis, ibid.

Pyrrheum, locus in urbe Ambracia, xxxviii, 5.

Pyrrhias, dux et prætor Ætolorum, ad Lamiam vincitur a Philippo, xxvii, 30.

Pyrricham saltant Asiæ Bithyniæque principum liberi, ludis quos Cæsar dabat, cxv, 20.

Pyrrhi proditor, xxiv, 45, 3. — regia Ambraciæ, xxxviii, 9.

Pyrrhi castra, Laconicæ locus, forte Pyrrhichus, xxxv, 27.

Pyrrhus Romanorum hostis, vii, 29. — in Italiam arcessitus a Tarentinis, xii, 15. — eum, oppugnantem classe Corcyræos, juverant Tarentini, 13. — consulit oraculum, et ambiguum responsum accipit, 17. — ejus cum Cinea colloquium, 18. — parat bellum, 19. — mittit Milonem firmaturum arcem Tarentinam præsidio, ib. — navigat in Italiam, 22. — venit Tarentum, ibid. — gymnasia et porticus occludit, et solennia ludorum ad mediocritatem reducit, ob eam rem gravis Tarentinis, 22-24. — Tarentinorum principes mittit ad filium, alios tollit per insidias de medio, 24. — obviam it cum Tarentinis P. Valerio Lævino, consuli Rom. xiii, 1. — mittit literas ad Lævinum, 2. — laudat Roma-

norum castra, ib. — pugnam committit cum Romanis, 4. — Pyrrhus dux et miles bonus, ib. — ejus periculum, 5.—mutat arma, ib. — sistit suorum fugam, 6.—vincit Romanos, 7. — ejus de sua victoria voces, 9. — laudat occisos Romanos, 10. — ejus humanitas, ib. vid. XXII, 59. — utitur victoria sua, 11. — contendit Romam, 12. — repetit Campaniam, 13. — ad eum Romanorum legati missi redimendorum captivorum caussa, 14. — Pyrrhi mores, 15. — legatos liberaliter habet, ibid. — ejus responsum, 17. — munera dat legatis, ibid.— ejus colloquium cum Fabricio, 18-25. — Romanos beneficiis vincere nititur, 29. — mittit Cineam Romam, 30. — ejus consilium de ponte struendo Italiam inter et Græciam, 35. — Pyrrhus in Apuliam movet, 36. — monet Decium consulem, ne se devoveat, 37. — aciem instruit, 39. — ejus prælium cum Romanis, 40, 41. — Pyrrhus inhiat Macedoniæ, 43. — ei venenum parat vel Timochares, vel Nicias, 44, 45. — iterum pacem offert, 45. — Pyrrhi expeditio Siciliensis, 46-49. — Pyrrhus magna parte Siciliæ potitur, XIV, 1.—ejus consilia, ib. — procedit Syracusas, 2. — Leontini aliique accedunt Pyrrho, 3.— socii ejus Italici laborant, 4.—ejus res gestæ in Sicilia, 9, 10.—Panormum occupat, 13.—obsidet frustra Lilybæum, 15. — vincit Mamertinos, 16. — ejus superbia, ib. — Siculi deficiunt a Pyrrho, 17. — amicis suis nimium gratificatur, 18. — auget offensiones, 19. — qui eum arcessiverant in Siciliam, eos aut occidit, aut alienat, ibid. — ex Sicilia discedit lubens, 20. — in ipso freto vincitur a Carthaginiensibus, 21. — insidiis Mamertinorum excipitur, 22. — quibus se expedit, ib. — ejus pugnacitas et robur, ibid. — diripit Proserpinæ thesauros, 23; vid. XXIII, 18. — ejus naves tempestas perdit, 24. — thesaurum omnem diligenter conquisitum referri ad pristinas sedes jubet, 25; vid. et XXIX, 18. — redit Tarentum, ib. — adoritur Man. Curium, cos. Rom. 28. — petit castra Romana, 29. — vincitur a Romanis, 30-32.—capta ejus castra admirationi tunc fuerunt et postea usui, 32; vid. XXXV, 14. — meditatur discessum, 35.—ejus artes in tegendo abitu, 36.—redit in Epirum, 37.— ejus in Macedonia res gestæ, 41. — ingreditur in Peloponnesum, ib. — ab Argivo juvene, in prælio Argis commisso, vulneratur lancea, 43. — tegulam in ejus caput demittit mater illius juvenis Argivi, ibid.— moritur, ibid. vid. et XXIX, 19. — ejus elogium, ibid.

PYTHAGORAS Samius serior Numa Pompilio, I, 18.

PYTHAGORICI libri, auctore Valerio Antiate, in Numæ sepulcro inventi, XL, 29.

PYTHAGORAS, gener Nabidis, et uxoris ejus frater, est præfectus præsidii Laconum Argis, XXXIV, 25. — cum mille mercenariis et duobus millibus Argivorum Lacedæmonem ad Nabidem venit, 29. — mittitur in castra Romana ad T. Quintium, 30. — iterum, 40.

PYTHEAS, Bœotarchus, cives suos ad bellum concitat adversus Romanos, LII, 1. — cum uxore et liberis in exsilium abit, 7. — captus, capite dat pœnas, ibid.

PYTHICÆ sortes, I, 56; V, 23.

PYTHICUM oraculum, V, 15.

PYTHICUS Apollo, V, 21.

PYTHIUM, opp. Maced. aut Thessaliæ, XLII, 53; XLIV, 2, 32, 35.

Pythius Apollo : dona ei a Rom. missa, xxiii, 11 ; xxix, 10.

Pytho, Macedo, præfectus præsidii Cassandreæ, xliv, 12. — Pythonis filius, xliv, 16.

Pythodorus, ex Asiarcharum numero, redimit a Cæsare opes suas, cxii, 23.

Python, legatus Prusiæ, xlvi, 9.

Q.

Quadrantes in P. Valerii consulis, occisi in prælio, domum a plebe jactati, ut funere ampliore efferretur, iii, 18.

Quadratum agmen, ii, 6, 3.

Quadrigæ in ludis, quibus mittendis signum dat dictator, consul, prætor, viii, 40 ; xlv, 1.—Quadrigæ aureæ in Capitolio positæ ab ædilibus curulibus, xxix, 38. — in cella Jovis, xxxv, 41.—in culmine Capitolii, x, 23.—Quadrigæ falcatæ in bello, xxxvii, 40, 41.—Quadrigis Urbem inire jubetur triumphans M. Livius, xxviii, 9. — Quadrigis duabus, in diversum concitatis, distractum Mettii Fuffetii corpus, i, 28.

Quadrigati nummi, xxii, 52.

Quadringenariæ cohortes, vii, 7 ; x, 40.

Quadriremis, xxviii, 45 ; xxx, 25.

Quadruplatoris nomen infame, iii, 72.

Quæsitores et judices creati, cvii, 36, 37.

Quæstiones de criminibus civium quomodo exercitæ, xxxix, 14, 4.— eas postulare, ii, 29. — iis exercendis dictator creatus, ix, 26.

Quæstiones perpetuæ institutæ, liii, 1 et 2.

Quæstor Pœnorum Campanis dat frumentum, xxv, 13. — in judices plerumque referebatur, xxxiii, 46.

Quæstorum prima apud Livium mentio, ii, 41.—jus illis fuit diem dicendi ad populum iis, qui aliquo se scelere obstrinxissent, ib. et iii, 24, 25. — eorum numerus duplicatus, iv, 43. — primis temporibus patricii omnes creati, ibid.—primi e plebe quæstores, iv, 54.—eorum numerus ampliatus, ut essent octo, xv, 18.—Quæstores viginti a Sulla creari jussi, lxxxix, 11. — quadraginta a Cæsare dictatore creati, cxvi, 13. — Quæstores ex ærario signa proferunt, iii, 69 ; iv, 22 ; vii, 23.—datam prædam vendunt, iv, 53 ; v, 19, 26 ; xxvi, 47 ; xxvii, 19. — provinciales secundi a proconsule ejusque vicarii, xxv, 19, 2.

Quæstoria porta castrorum, xxxiv, 47 ; xl, 27. — comitia ; vid. Comitia. Quæstorium forum, xli, 6. — Quæstorium captum a Samnitibus, et quæstor occisus, x, 32.

Quæstura, ex qua consulatum petit et adipiscitur T. Quintius, xxxii, 7.

Quæstus omnis visus Patribus indecorus, xxi, 63.

Quarta Hostilia, uxor C. Calpurnii Pisonis, consulis, damnatur, quod maritum veneno sustulisset, ut privigno ejus, Fulvio Flacco filio suo, locum adipiscendi consulatum daret, xl, 37.

Quartanæ morbo implicabantur, qui peste laborantes septimum superabant diem, xli, 21.

Quartarii vini M. Manlio dati ab singulis militibus, v, 47.

Quercus pastoribus sacra, i, 10.

Quietis fanum, iv, 41.

Quieti dabat Hannibal id, quod gerendis rebus supererat, sine discrimine noctium aut dierum, xxi, 4.

Quinarii ex argento cusi, xv, 6.

Quinctius ; vid. Quintius.

Quindecim viri sacris faciundis, III, 10, 6.

Quinquaginta annis minores omnes sacramento rogati, XL, 26.

Quinquatrus, XXVI, 27; XLIV, 20.

Quinquennalia vota, XXXI, 9.

Quinqueremes, XXI, 17; XXVIII, 45. — novæ, XXXV, 24; XXX, 25.

Quinqueviri postulati, qui scriberent leges de imperio consulari, III, 9. — triumviris adjutores dati, ut ab incendiis caveretur, XXXIX, 14.

Quinqueviri, qui Pomptinum agrum dividant, creati, VI, 21.

Quinqueviri, quos ab dispensatione pecuniæ Mensarios appellarunt, creati, VII, 21.

Quinqueviri muris turribusque reficiendis creati, XXV, 7.

Quinqueviri, qui cis Tiberim suæ quisque regionis ædificiis præerant, XXXIX, 14, 9.

Quintana castrorum, XLI, 2.

Quintiles Idus, VI, 1. — postridie has Idus religiosus dies, VI, 1. — Quintiles Nonæ, ludis Apollinaribus solennis servatus dies, XXVII, 23.—Quintilibus Calendis magistratus initus, V, 32; VIII, 20. — Quintilibus Idibus transvectio equitum facta, IX, 46.

CN. QUINTILIUS clavi figendi caussa dictator creatur, VIII, 18.

M. QUINTILIUS Varus, tribunus mil. cons. pot. V, 1.

M. QUINTILIUS, filius prætoris, XXX, 18.

P. QUINTILIUS Varus, prætor, XXIX, 38.—sortitur Ariminum, XXX, 1.— vincit Magonem in agro Insubrium Gallorum, 18.

P. QUINTILIUS Varus, flamen Martialis, moritur, XLIV, 18.

P. QUINTILIUS Varus creatur prætor, XLV, 44.

P. QUINTILIUS Sex. F. Varus, cos. CXXXVI, 65.

SEX. QUINTILIUS, consul, III, 32. —moritur pestilentia, ibid.

T. QUINTILIUS Varus, legatus, XXXIX, 31.—Romam missus, 38.

QUINTIA gens, III, 12.

QUINTIA prata, III, 26.

QUINTII ex Albanis principibus in collegium Patrum lecti, I, 30.

QUINTIUS Cincinnatus, tribunus mil. cons. pot. IV, 49.

CÆSO QUINTIUS resistit tribunis legem Terentillam ferentibus, III, 11. — ei homicidium falso objectum, 13.—primus vades publicos dat, ibid.—in exsilium abit, ibid.

CÆSO QUINTIUS Flamininus duumvir creatur ædis Concordiæ faciendæ caussa, XXII, 33.

C. QUINTIUS Cincinnatus, trib. mil. cons. pot. VI, 32.

C. QUINTIUS cos. XV, 2.

C. QUINTIUS Flamininus creatur prætor, et sortitur jurisdictionem peregrinam, XLI, 8.

CN. QUINTIUS, obscuro genere ortus, sed militari gloria illustris, dux Romanæ classis, XXVI, 39. — ejus cum Tarentina classe prælium, ibid. — cadit Quintius, et, capta prætoria navi, vincuntur Romani, ibid.

L. QUINTIUS, tribunus militum, VIII, 25.

L. QUINTIUS Cincinnatus pro Cæsone filio populum precatur, III, 12.—fit consul, 19.—ejus in tribunos vehemens oratio, ibid. — non patitur se contra SCtum consulem refici, 21. — ab aratro ad dictaturam vocatur, 26.—Æquos circumvallat et sub jugum mittit, 27, 28. — corona aurea donatur ab exercitu, quem servaverat, 29. — triumphat, ibid.—petens decemviratum repulsam patitur, 35.—ejus moderatio in censendo, IV, 6. — dictator iterum creatur, 13. — ejus

oratio ad populum de Sp. Mælii nece, 15.

L. Quintius, Cincinnati filius, tribunus mil. cons. pot. iv, 16. — magister equitum dictus, 17.—iterum tribunus mil. cons. pot. creatur, 35.—et tertium, 44.

L. Quintius Cincinnatus, tribunus mil. cons. pot. vi, 6.—iterum, 32.—recipit Tusculum, 33.

L. Quintius Capitolinus, tribunus mil. cons. pot. vi, 11.

L. Quintius Crispinus creatur prætor, xxxix, 6.—sortitur Hispaniam citeriorem, 8.—ejus in Hispania res gestæ, 30.— triumphat de Lusitanis et Celtiberis, 42. — creatur triumvir coloniarum deducendarum caussa, 55.

L. Quintius Flamininus augur creatur, xxv, 2. — moritur, xliii, 11, 8.

L. Quintius Flamininus, ædilis curulis, xxxi, 4. — prætor, 49. — sortitur jurisdictionem urbanam, xxxii, 1. — fratre T. Quintio Flaminino consule bellum adversus Philippum gerente, præest classi, 16. — ejus res in Græcia gestæ, 16 sq.—creatur consul, xxxv, 10. — ejus gesta in consulatu, 20, 22, 24, 40, 41. — senatu movetur, xxxix, 42.—moritur, xliii, 11.

L. Quintius funditur a Spartaco, xcvii, 9.

Q. Quintius Cincinnatus, tribunus mil. cons. pot. iv, 61.

T. Quintius, proprætor, prorogato imperio, Tarentum obtinet, xxix, 13.

T. Quintius Barbatus Capitolinus, consul, sedat plebem sævientem, ii, 56.— ei gratiæ actæ a senatu, 57. — inter eum et milites comitate et beneficiis certatum, 60. — per Patres clientesque Patrum consul iterum creatur, 64.—insigne ejus strategema, ib.—creatur triumvir agro dando, iii, 1. — tertium consul, 2. — pro consule mittitur subsidio consuli laboranti, 4. — eum liberat, 5.—defendit Cæsonem Quintium reum, 12, 13.—quæstor Volscium, quo teste Cæso damnatus fuerat, impugnat, 25. — petens decemviratum repulsam patitur, 35.—quartum consul, 66.—egregia ejus de concordia oratio, 67, 68.— laus T. Quintii, 69. — vincit Æquos et Volscos, 70.—interrex, iv, 7. — quintum consul, 8. — togatus armati collegæ gloriam æquat, 10. — sextum consul creatur, 13. — nominat dictatorem L. Quintium Cincinnatum, ib.—legatus sequitur Æmilium dictatorem, 17.—precatur populum pro T. Quintio, Cincinnati filio, reo, 41.

T. Quintius Cincinnatus Pennus consul, iv, 26.—discordiæ ejus cum collega, ib.—strenua ejus opera in bello, 27-29. — iterum consul, 30. — tribunus militum consulari potestate, 31.— male rem gerit ad Veios, ib. — legatus adjuvat victoriam dictatoris, 32, 33. — reus factus ad populum absolvitur, 41.

T. Quintius, Capitolini filius, Capitolinus, consul creatur, iv, 43. —tribunus mil. cons. pot. 61.

T. Quintius Cincinnatus, tribunus mil. cons. pot. vi, 4.— secundum, 18.—dictator creatur, 28.— vincit Prænestinos, 29. — triumphans signum Jovis Imperatoris Præneste devectum in Capitolium fert, ibid.

T. Quintius Capitolinus, tribunus mil. cons. pot. et magister eq. vi, 11.

T. Quintius, tribunus militum consulari potestate, vi, 38.

T. Quintius Pennus, magister equitum, vi, 42.

T. Quintius, dictator, vii, 9. — magister equitum, 11. — consul, 18.

T. Quintius Pennus Kæso (al. Caius), consul, vii, 22.

T. Quintius a seditiosis militibus dux eligitur, vii, 39. — ejus oratio ad suos, 41.

T. Quintius, triumvir coloniæ deducendæ, viii, 16.

T. Quintius Crispinus, præfectus a Marcello classi castrisque veteribus, xxiv, 39. — prætor creatur, xxvii, 6. — sortitur Capuam, 7. — consul, 21. — vulneratur, 27. — fraudem Hannibalis antevertit, 28. — moritur ex vulnere, 33.

T. Quintii Crispini et Badii Campani singulare certamen, xxv, 18.

T. Quintius Flamininus, triumvir ad supplendum Venusinis colonorum numerum creatur, xxxi, 49. — ex quæstura consulatum petit et, reclamantibus duobus tribunis plebis, adipiscitur, xxxii, 7. — sortitur provinciam Macedoniam, 8. — proficisci maturat, 9. — ejus cum Philippo colloquium, 10. — ejus res gestæ, 10-13, 15, 17, 18. — auctore eo, legati a fratre ejus L. Quintio ad Achæos mittuntur, 19. — Elatiam capit, 24. — ei prorogatum imperium, 28. — ejus cum rege Philippo colloquium, 32 sqq. — ei liberum arbitrium pacis ac belli a senatu permissum, 37. — Nabin tyrannum Romanis conciliat, 39. — it in Bœotiam, xxxiii, 1. — ingreditur Thebas, ibid. — Bœotos in societatem adsciscit, 2. — ad Thermopylas venit, 3. — progreditur Xynias, ibid. — contendit ad Philippum, ibid. — movet castra ad Thebas Phthioticas, 5. — prælio ad Cynoscephalas vincit Philippum, 7 sqq. — Ætolos offendit, 11. — consilium habet de pace, 12. — ejus colloquium ad Tempe cum Philippo, 13. — inducias ei quatuor mensium concedit, ibid. — Bœotos, quod multos Romanos per latrocinia occiderint, mulctat, 29. — promulgari in ludis Isthmiis curat libertatem Græciæ, 32-34. — ei prorogatur imperium, 43. — ejus justitia et temperantia, xxxiv, 22. — ad eum SCtum missum, quo adversus Nabin bellum decretum, ibid. — conventum omnium sociarum civitatium legationibus edicit Corinthum, ibid. — ejus ad Græcos oratio, ibid. — exercitum ducit Argos, 25. — petit Lacedæmonem, 26. — ejus res gestæ in eo bello, 26-29. — colloquium cum Nabide, 30-32. — socios ad pacem hortatur, 33, 34. — pax convenire non potest, 35, 36. — corona oppugnat Spartam, 38. — recedit, 39. — inducias concedit Nabidi, 40. — præficitur Nemeis, 41. — Ætolorum in T. Quintium querelæ, ibid. — Græciam relinquens alloquitur sociorum legatos, 48, 49. — petit ab iis, ut cives Romanos, si qui apud eos in servitute essent, liberarent, 50. — Acrocorinthum, Chalcidem et Demetriadem liberat, 51. — triduum triumphat, 52. — ante ejus currum multi nobiles captivi obsidesque ducti, inter quos Demetrius, Philippi regis, et Armenes, Nabidis, filii, ibid. — audit legatos Antiochi, iisque respondet, 57, 58. — legatus in Græciam mittitur, xxxv, 23. — quid egerit in ea legatione, narratur, 31-33 et 39. — ejus oratio in concilio Achæorum, 49. — leniter increpat Diophanem, Achæorum prætorem, xxxvi, 31. — ejus oratio in concilio Achæorum, 32. — it Naupactum, 34. — ejus opem implorant Ætoli, ibid. — creatur censor, xxxvii, 58. — ejus censuræ acta, xxxviii, 28. — legatio ejus ad

Prusiam, fatalis Hannibali, xxxix, 51, 56.

T. Quintius Flamininus ludos edit mortis caussa patris sui, xli, 28. — legatus in Thraciam reducit obsides, xlv, 42. — augur in C. Claudii locum legitur, 44. — consul, xlviii, 30.

T. Quintius T. F. Crispinus, cos. cxl, 1.

Quirinalis flamen a Numa creatur, i, 20; vid. Flamen.

Quirinalis collis additus Urbi, i, 44.

Quirinalibus triumphavit Anicius, xlv, 43.

Quirinus, i, 20; v, 52; viii, 9; xxviii, 11. — Quirini ædes, iv, 21; xxviii, 11. — dedicatur, et exornatur hostium spoliis, x, 46. — Quirini fanum incendio haustum, cix, 48. — templum dedicat Augustus, cxxxvi, 47.

Quirites unde dicti? i, 13. — ut Quirites omnes teneantur plebiscitis, lex lata, viii, 12. — Quirites contumeliose appellantur milites, xlv, 37.

Quiritium fossa, i, 33.

R

Rabirius Postumus in Siciliam mittitur a Cæsare ad arcessendos commeatus, cxiv, 5.

C. Rabirius perduellionis a Labieno accusatus, a Cicerone defenditur, cii, 43.

M'. Rabuleius decemvir, iii, 35.

Racilia uxor L. Quintii Cincinnati, iii, 26.

M. Ræcius, legatus in Galliam, xxvii, 36.

M. Ræcius, prætor, edicto senatores omnes ex tota Italia Romam revocat, xliii, 11.

Ræti; vid. Rhæti.

L. Rammius, princeps Brundusii, indicat veneficia Persei, xlii, 17.

Ramnenses, sive Ramnes, antiqua tribus et equitum centuria, i, 13, 36; x, 6.

Ranæ imago, gemmæ qua Mæcenas signabat, insculpta, cxxxiii, 21.

Raphia in Phœnice (Palæstina), xxxv, 13.

Ratibus trajiciendi fluminis ratio, xxi, 27.

Reate, opp. Sabinorum, hodie *Rieti*, xxv, 7; xxvi, 11, 23.

Reatini pollicentur Scipioni milites, xxviii, 45. — Reatinorum clades, xci, 22.

Rebilus; vid. Caninius.

Recensio equitum, ix, 46, 20; xxxviii, 28; xxxix, 44; xl, 46; xliii, 16.

Recuperatores tres in judicio coronæ muralis, xxvi, 48. Cf. xliii, 2.

Redemptores, v, 23, 6. — opibus suis juvant remp. xxiii, 48, 49; xxiv, 18.

Referendum erat ad senatum de omnibus rebus, de quibus SCtum faciendum erat, xxvi, 2, 3.

Regia potestas non tam immutata Romæ, inducto consulatu, quam velut annua facta, ii, 1. — Regiæ leges conquisitæ, vi, 1. — Regii nominis ac fastus invidia apud Romanos, ii, 1, 15, 41; iv, 13-16; vi, 20; cxvi, 31, 32. — Regii nominis honor pro magnis erga se meritis datus regibus a Romanis, xxxi, 11. — Regii pueri apud Macedones dicti principum liberi, ad ministerium regis electi, xlv, 6.

Regillum, oppidum Sabinorum, ii, 16.

Regillus lacus prope Tusculum, iii, 20. — ad eum A. Postumius prospere contra Latinos pugnat, ii, 19, 20; vi, 2.

Reginæ in Oriente imperii consortes, et sæpe tam uxores quam sorores regum, xxvii, 4, 6.

Regulus; vid. Atilius.

Religio a Numa Pompilio constituta, i, 19.—multiplex et pleraque externa, animos invadit, iv, 30, 6.—nova objecta ex carminibus Marcianis, xxv, 12. — Romanorum in suscipiendis votis, xxxi, 9. — Religio loci præbet inducias, hostibus simul versantibus, xliv, 29.— Religionis patriæ cura Romæ, iv, 30, 5; v, 15, 25, 28, 40, 46; xl, 29.—Religionis externæ inductio perniciosa, iv, 30, 5; xxv, 1. — de religione primum novi consules ad senatum referunt, xxi, 63, 10. — Religiones cultæ a priscis Romanis pie magis, quam magnifice, iii, 57.—iis dediti Etrusci, v, 1.—Religiones Carthaginiensium, xvi, 5.

Religiosi dies, vi, 1.

Remens in Veienti, xlii, 2.

Remiges exercentur apud Romanos in sicco, xvii, 3. — edictum consulum de dandis remigibus cum stipendio excitat indignationem, xxvi, 35.

Remulco trahere naves, xxv, 30; xxxii, 16; xxxvii, 24.

Remorum sexdecim versus, xxxiii, 30, 4.

Remus a latronibus capitur et Amulio traditur, i, 5.—ad supplicium Numitori deditur, ib.—Aventinum montem ad inaugurandum capit, 7. — ei priori augurium venit, sex vultures, ib.—a fratre occiditur, ibid.

Repetere res, i, 22, 5; xliii, 2.

Repetundarum judicio Q. Pompeius absolvitur, liv, 35. — leges severe exercitæ, xcix, 45.

Respublica nova Italorum, ejusque ordinatio, lxxi, 44, 45. — Reipublicæ Romanæ et Carthaginiensis comparatio, vid. xviii, 59 et 60.

Reste per manus data saltare, xxvii, 37.

Retius; vid. Rætius.

Reudigni populi, eorumque sedes, civ, 16.

Reus cui capitalis dies dicta sit, et de quo propediem futurum judicium, indicta caussa non debet violari, iii, 13.—reus agi non potest magistratus et qui reip. caussa abest, x, 46, 10.

Rex, cognomen; vid. Marcius, Rupilius, et ad i, 20, 9.

Rex orbis terrarum, deque eo nascituro vaticinia, cii, 90.

Rex sacrificulus *sive* rex sacrorum, ii, 2; vi, 41; ix, 34; xxvii, 6; xl, 42.—ejus sacerdotium pontifici subjectum, ii, 2. — ei magistratum gerere non licuit, xl, 42. — inauguratur a pontificibus, xl, 42, 4.

Rex et civitas libera, natura inter se inimica, xxxvii, 54.—Regis mali typus, xxiv, 5. — Reges Romani a populo electi, auctore senatu; vid. Populus et Senatus.—Exacti ex Urbe i, 59.—priores bene regnaverunt, ii, 1.—neminem regnare se non passurum jurat populus Rom. ii, 1.—conjuratio de Regibus revocandis, 3. — Regibus negatur reditus, 15. — iis fere semper similis est multitudo, i, 21; v, 28. — reges socios omni honore augent Romani, xxxvii, 25. — iis munera data aut missa, xxvii, 4; xxx, 15.— Regum mos, habere venenum ad incerta fortunæ, xxx, 15. — Regibus interdictum lege venire Romam, ad submovendum Eumenem, xlvi, 2.

Rhæti unde originem trahant, v, 33. — Italiam latrocinio vexant, cxxxvi, 54.—vincuntur a Druso et Tiberio, 55.

Rhascus et Rhascupolis, fratres,

Thracumque Sapæorum reguli, alter ad Antonium se confert, alter ad Brutum, ut alter ex eventu alteri salutem a victore impetraret, CXXIII, 9; vid. et 28, 30.

RHASCYPORIS, prælio victus a Volagæse, occiditur, CXXXVIII, 1.

RHEA Silvia legitur virgo Vestalis, I, 3.—vi compressa, quum geminum partum edidisset, nuncupat Martem patrem incertæ stirpis, 4. —vincta in custodiam datur, ib.

L. RHEGINUS trib. pl. comitatur Cæpionem in fuga, LXX, 26.

RHEGIUM in Brutiis, h. *Reggio*, XII, 27. — occupatur per scelus a legione Romana, ib. 28. — nova reipublicæ forma Rhegii, ibid. 30. — restituitur incolis, XV, 4. Conf. XXIV, 1; XXVI, 12, XXIX, 6.—Rhegium tentant Pœni, XXIV, 1; XXVI, 12.—in præsidium legio missa per decem annos tenuit, XXVIII, 28; XXXI, 31.

RHEGINI manent in fide erga Romanos, XXIII, 30. — triremi una opem ferunt Romanis, XLII, 48.

RHENUS a Cæsare transitus, CV, 54.—iterum, CVII, 8.

RHENUS, amniculus prope Bononiam, CXX, 17.

RHETOGENES, obsessa Numantia, per opera Romanorum elabitur, LVII, 32. — Arvaccorum implorat opem, 33.

Rhetores et Philosophi expelluntur Roma, XLVI, 40. — Rhetorum Latinorum scholæ sublatæ, LXX, 37.

RHINOCOLURA, Ægypti opp. XLV, 11; vid. et XXXV, 13, 2.

RHION, sive Rhium et Drepanon, fretum et prom. Achaiæ, Naupactum inter et Patras, cui ex adverso positum Antirrhium in confinio Ætoliæ et Locridis (h. *die kleinen Dardanellen*), XXVII, 29. — fauces eæ sunt Corinthii sinus, XXVIII, 7.

RAIZON s. Rhizinium et Risinum, opp. Dalmatiæ, h. *Risino*, *Risano*, XLV, 26.

RHISIASUS Pellenensis, XXXII, 22. — ejus contra filium Demiurgum Memnonem certamen, ibid.

RHIZONITÆ, populus Illyrius, in intimo recessu sinus Rhizonici, h. *Golfo di Cattaro*, XLV, 26.

RHIUM; vid. Rhion.

RHIUM, urbs, XXVII, 30, 8.

RHODA, opp. Indigetum in Hispania Tarrac. ad Pyrenæum, hodie *Roses* in Catalonia, XXXIV, 8.

RHODANUS, fl. Galliæ, h. *Rhône*, XXI, 31; XXVII, 39. — Rhodanum trajicit Hannibal, XXI, 26. — ejus ostia, ibidem. — Rhodani navigationem commodiorem efficit Marius, LXVIII, 4.

RHODUS, insula maris Carpathii ad oram Asiæ, XXXI, 15. — obsidetur a Mithridate, LXXVIII, 18. — qui pugnis navalibus victus, et repulsus ab obsidione recedit, 19-27. — Rhodum oppugnare statuit Cassius, CXXII, 7.—Rhodiorum ad Cassium legatio, et diversa studia, 8, 9. — navali pugna vincuntur a Statio Murco, 18. — Rhodus capitur, 19. — Cassii in Rhodios severitas, 20.

RHODII legati ad dirimendum bellum inter Philippum et Ætolos, XXVII, 30; XXVIII, 7. — nuntiant Romam, Asiæ civitates a Philippo sollicitari, XXXI, 2. — navale Rhodiorum certamen cum Philippo, 14. — ab Atheniensibus corona aurea et civitate donantur, 15. — eorum viginti naves Romanæ classi se jungunt, 46; XXXII, 16. — eorum legati ad Achæos, 19. — cum iis societatem jungunt Achæi, 23. — Rhodii recuperant Peræam, XXXIII, 18. — mittunt legatos ad Antio-

chum, 20. — tuentur socios Ptolemæi, ibid. — accipiunt Stratoniceam Cariæ, aliasque urbes, 30. — in bello adversus Antiochum mittunt classem auxilio Romanis, XXXVI, 45; XXXVII, 9. — classis eorum opprimitur a Polyxenida, 10, 11. — eorum luctus ac deinde ira, 12. — vincunt classem Antiochi, 23, 24, 30. — oratio eorum in senatu contra Eumenem, 54. — Lycia et Caria iis dantur, XXXVIII, 39. —queruntur de clade Sinopensium, XL, 2. — bello vexant Lycios, XLI, 25. — Eumenem accusant Romæ, XLII, 14. — eo veniunt purgaturi ea, quæ de Persei societate jactari sciebant, XLII, 26. — superba eorum legatio de reconcilianda cum Perseo pace, XLIV, 14. — castigata eorum ferocia, 15. — Perseus eos incitat ad bellum, 23. — eorum legati in castra ad Æmilium Paullum, consulem, veniunt, 35. — ad ludibrium stolidæ superbiæ in senatum Rom. vocantur, XLV, 3. — invitant ad se legatos Romanos, missos ad Antiochum, XLV, 10.—in eos asperitas C. Popillii, legati Romani, ibid. — qui Perseo faverant, damnantur capitis, ibid. — eorum legati male excipiuntur Romæ, 20. — contra eos Thalnæ prætoris, rogatio, 21.—eorum in senatu oratio, 22. — eatenus sociali fœdere cum Romanis non illigati, tunc societatem petendam putant, 25. — legatos mittunt Romam, XLVI, 4. — postulant recipi in societatem, 10-12. — et impetrant, 13.—Pompeium classe juvant, CXI, 2. — eorum classis deserit socios, CXII, 4. — victum a Cæsare Pompeium jubent discedere, 9.—Rhodii remigis vaticinatio, CXII, 4.

RHODUNTIA, cacumen montis OEtæ, XXXVI, 16.

RHOETEUM, oppidum et prom. Troadis, h. *Peskia*, XXXVII, 9, 37; XXXVIII, 39.

Romphææ Thracum, XXXI, 39.

Rogatio de tribunis plebis, non aliter, quam per suffragia tribuum, creandis, III, 65. — de connubio Patrum et plebis, IV, 1. — de faciendis consulibus, seu de plebe, seu de Patribus, ibid. — de publicandis bonis Servilii Ahalæ, IV, 21. — ut ager ex hostibus captus viritim dividatur, 48. — ut pro duumviris sacris faciundis creentur decemviri, VI, 37. — de unciario fenere, VII, 16. — de Tusculanis, VIII, 37. — ut tribuni militum seni deni in quatuor legiones a populo creentur, IX, 30. — de duumviris navalibus creandis, ibid. — de pontificibus auguribusque plebeiis adlegendis, X, 6. — de bello Macedonico, XXXI, 6. — de pace cum Macedonibus in Capitolio ad plebem lata, XXXIII, 25. — de bello adversus Antiochum, XXXVI, 1. — quot annos nati quemque magistratum petant, XL, 44. — de Statiellatibus Liguribus, XLII, 21. — de bello in Persea, XLII, 30.—de bello Rhodiis indicendo, XLV, 21. — Rogationis carmen de tribunis plebis a Duilio recitatum, III, 64. — Rogationes Licinii Sextiique tribunorum conjunctim ferendæ, VI, 39 sq.

Rogus, XXV, 17; XXVIII, 23.

ROMA condita a Romulo, I, 6. — caput orbis terrarum esse jubetur a Diis, I, 16; XXI, 30. — crescit ex ruinis Albæ, I, 30.—cingitur muro lapideo, I, 38. — quadrifariam divisa regionibus collibusque, I, 43. —amplificatur, et aggere fossisque circumdatur, I, 44. — obsidetur a Porsenna, II, 11. — diripitur a Gallis, V, 41. — et incenditur, 42. — instauratur, V, 55; VI, 4. — ejus

situs descriptio et laus, v, 54.—pestilens atque aridum circa urbem solum, vii, 38.—multitudine alienigenarum exoneratur, xxxix, 3.—Romæ urbis templum apud Alabandenses, xliii, 6. — Romam multis operibus exornat Agrippa, cxxxv, 17. — partes urbis earumque præfecti, cxl, 27.

Romanæ reipublicæ laus, *Præf.*— Romanorum abstinentia, xiii, 46; lxxx, 43. — animus magnus, iv, 6; xxvii, 14. — amor libertatis, ii, 15; vi, 19. — amor in patriam, xxiii, 49; xxiv, 18; xxvi, 36. — constantia in adversis, ix, 3; xiii, 14; xxii, 58, 61; xxvii, 14; xxxvii, 45; xlii, 62. — gratus in bene meritos de sua republica animus, ii, 10, 13; v, 47; xxx, 15; xxxvii, 25; xliv, 16. — gravitas, xviii, 10; xlii, 47. — justitia, v, 27; xiii, 44, 45. — modestia in prosperis rebus, iv, 6; xxx, 42; xxxvii, 45; xlii, 62. — religionis cura, i, 21; xxx, 21; xxxi, 9; vid. Religio. — virtus militaris, ix, 17, 19; vid. Acies, Castra, Classis, Disciplina, Equites, Miles. — apud Romanos in honore habita paupertas; vid. Paupertas. — et facere et pati fortia, Romanum est, ii, 12. — Romana res ducibus validior fuit, quam exercitibus, ii, 39. — Romanorum artes fraudulentæ, xxxiv, 62; xl, 2, 20; xlii, 47, 52; xlix, 8-16. — avaritia, lx, 29; xcix, 45, 46; vid. et lxxxiii, 22; xcviii, 54 et seqq. — mos in adversis vultum secundæ fortunæ gerere, moderari animos in secundis, xlii, 62. — avari magistratus, xliii, 2. — crudelitas, xxxix, 51; xlvi, 15; lxvii, 20. — injustitia, xlvi, 25, 26. — luxus, xxxix, 6; civ, 42, 43; vid. supra Luxus. — superbia, lxx, 50; civ, 71. — Romani imperii mutatio in pejus, lxx, 58 et 59.

T. Romilio, consuli, a Claudio Cicerone dies dicta, iii, 31.—creatur decemvir, 33.

Romularis, postea Ruminalis, ficus, i, 4.

Romulea, urbs Hirpinorum, capitur a Romanis, x, 17.

Romuli et Remi natales, i, 4. — educatio et adolescentia, ibid. — impetus faciunt in latrones, et prædam dividunt pastoribus, ibid. — Remus capitur a latronibus et deditur Amulio, 5. — liberatur a Romulo; Amulium obtruncant, et avum Numitorem regem salutant, ibid. — condendæ urbis consilium capiunt, i, 6.—Romulus Palatinum montem ad inaugurandum capit, i, 6.—ei se duodecim vultures ostendunt, ibid.—fratrem occidit, quod novos muros transiluerit, ibid. — urbem a suo nomine appellatam condit, ibid. — Palatinum primum montem munit, ibid. — rempublicam ordinat, 8. — auget urbem, ibid. — asylum aperit, ibid. — senatum creat, ibid. — ex consilio Patrum legatos circa vicinas gentes mittit, qui societatem connubiumque novo populo peterent, 9. — quas juventus Romana virgines Sabinas rapuit, consolatur, ibid. — occurrit Cæninensibus, qui impetum in agrum Romanum fecerant, eos fundit, et regem occidit, 10. — Jovi Feretrio spolia opima fert, et ei primum omnium Romæ sacrat templum, ibid. — Antemnates et Crustuminos vincit, 11. — in pugna cum Sabinis Romanos fugientes resistere jubet, et Jovi Statori templum vovet, 12. — pacem init cum Sabinis, et populum in triginta curias dividit, 13. — Fidenates fundit, 14.—Veientes cædit, 15.— trecentos armatos ad custodiam cor-

poris, quos Celeres appellavit, legit, ibid. — ejus mors, 16. — creditur Deus, ibid. — septem et triginta regnavit annos, 21. — Romulus Deo prognatus, Deus ipse, I, 40; IV, 15.

ROMULUS alter Camillus, V, 49.

ROMULUM vocari debere Cæsarem Octavianum, quidam censuere, CXXXIV, 102.

ROMULUS Silvius, Albæ rex, I, 3.

Rorarii milites, VIII, 8; vid. Acies.

ROSCILLUS, Allobrogum dux, perfugit ad Pompeium, CXI, 45.

L. ROSCIUS, legatus Romanorum, jussu Tolumnii interficitur, IV, 17. — ei statua publice in Rostris posita, ibid.

L. ROSCIUS Otho, trib. pl. legem theatralem fert, XCIX, 3.

L. ROSCIUS, prætor, ad Cæsarem mittitur de pace, CIX, 50.

Rostra navium ex hostibus captarum, in æde Junonis Patavii fixa, X, 2. — Rostris navium suggestum in foro Romæ exstructum adornatur, Rostraque id templum appellatur, VIII, 14. — Rostra per anticipationem a Livio nominata, IV, 17.

ROXANE, soror Mithridatis, ab eo mori jussa, diras in eum jacit, XCVII, 40, 41.

RUBICONEM Jul. Cæsar transit, CIX, 40, 41.

Rubra saxa; vid. Saxa.

RUBRIUS Ruga, socius conjurationis contra Cæsarem, CXVI, 42.

M. RUBRIUS, CXIV, 48.

Q. RUBRIUS, trib. pl. legem fert de colonia in solum Carthaginis deducenda, LX, 73, 74.

Q. RUBRIUS Varro, factionis Marianæ, a senatu hostis judicatur, LXXVII, 27.

RUBRUM mare, XXXVI, 17; XLII, 52; XLV, 9.

Rudibus inter se in modum justæ pugnæ concurrentes milites, XXVI, 51, 3.

RUFFRIUM, Rufrium, Rufræ, oppid. Samnii in finibus Hirpinorum, hod. *Ruvo in Terra di Bari*, VIII, 25.

RUFFULI, tribuni militum a consule facti, non a populo, VII, 5.

RUMINALIS ficus, olim Romularis, I, 4.

Rupes aceto perruptæ, XXI, 37.

P. RUPILIUS, cons. LIX, 8. — servos in Siciliam vincit, 23. — Tauromenium obsidet, 24. — et eo recepto, Ennam, 25. — Siciliam pacat, 45. — leges dat Siculis, 46. — quum prius in eadem Sicilia publicanis opera danda se sustentasset, 47. — ovans ingreditur Urbem, ibid.

P. RUPILIUS Rex, prætor, fugit in castra Bruti, CXX, 59.

RUSCINO, oppid. Galliæ Narbon. non longe ab hod. *Perpignan* in comitatu Ruscinonensi, *Roussillon*, XXI, 24. — conveniunt eo aliquot Galliæ populi adversus Hannibalem, ibid.

RUSCINO, portus Africæ, hodie *Tadeles*, XXX, 10, 6.

RUSCONIÆ seu Rusconium, XXX, 10, 6.

RUSELLANI, abietes in fabricandas naves, et frumenti magnum numerum pollicentur Scipioni, cos. XXVIII, 45.

RUSELLÆ, oppid. Etruriæ, hod. *Roselle*: unde Rusellanus ager, X, 4. — agri vastati, et oppidum expugnatum, 37.

RUSPINA oppidum, CXIII, 56; CXIV, 19.

RUSUCURON, s. Rusucurum, portus Africæ, XXX, 10, 6.

RUTHENIS victis pax data, LXI, 48.

RUTILIUS, auctor a Livio citatus, XXXIX, 52.

RUTILIUS missus a Sulla, cum Fimbria colloquitur, LXXXIII, 34.

P. RUTILIUS, tribunus plebis, diem dicit censoribus, XLIII, 16.—tribu motus a censoribus, et ærarius factus, XLIV, 16.

P. RUTILIUS Calvus creatur prætor, XLV, 44.

P. RUTILIUS L. F. L. N. Lupus, cos. LXXII, 6.—adversus socios Italicos proficiscitur, 26. — in ejus castris proditio, 45.— suspectum habet Marium, 47. — male rem gerit in Marsis, LXXIII, 19. — copias cum Mario dividit, 29. — a C. Vettio, sociorum Italicorum prætore, magna clade profligatur, 30. — telo in caput ictus, cruentus refertur in Urbem, 32.—moritur, 33.

P. RUTILIUS Lupus, trib. pleb. CIV, 53.

P. RUTILIUS Rufus M. F. trib. plebis, Mancinum curiam intrantem educi jubet, LVI, 15. — trib. mil. circumventus, servatur a Scipione, LVII, 13, 14. — legatus a Q. Metello legitur, LXIV, 57. — cædit Numidas, LXV, 12. — ejus cum Scauro contentio, LXVI, 16.—creatur cos. 55. — legatus est Q. Mucii in Asia, LXX, 10. — in eum odia Publicanorum, 12. — ab improbis adversariis judicio adfligitur, 51. — ejus gravitas in judicio, et injusta condemnatio, 53. — a civitatibus et regibus summo honore afficitur, 55. — Romanis crudelissime jussu Mithridatis per Asiam trucidatis, mutatione vestis servatur, LXXVIII, 11, 12.—in eum calumnia Theophanis, ibid.

SP. RUTILIUS Crassus, tribunus mil. cons. pot. IV, 47.

RUTULI in Latio, I, 2.—eorum rex Turnus, ibid. — ab Ænea vincuntur, ibid. — confugiunt ad Mezentium, regem Etruscorum, ibid. — iis bellum infert Tarquinius Superbus, 57. Conf. Ardea.

S

SABATINA tribus nova, VI, 5.

SABATINI, Campaniæ populi, forte sic dicti a Sabato fl. h. *Sabato*, XXVI, 33.

SABAZII Jovis cultores expelluntur Roma, LIV, 30.

Sabbato Judæi opera hostium non impediunt, CII, 63.

SABELLÆ cohortes, i. e. Samnitium, qui a Sabinis originem ducebant, X, 19.—Sabellus ager, VIII, 1.

SABINI (populus Italiæ ad Tiberim, Umbris conterminus) bellum parant contra Romanos ob raptum filiarum, I, 9, 10. — tenent arcem, 11. — prælium cum Romanis, 12, 13. — pax convenit, 13. — bello petiti a Tullo Hostilio vincuntur, 30, 31. — Sabini, qui cum Tatio migraverant Romam, Capitolium et arcem incolebant, 33. — Sabinis bellum infert Tarquinius, 36. — funduntur, 37. — bellum parant, II, 16. — pacem, creato Romæ dictatore, petunt, 18. — Sabinus tumulus, 26.—iterum bellum parant, 31. — vincuntur, ibid. — arma conjungunt Veientibus contra Romanos, sed cæduntur, 53. — usque ad portas Urbis populantes incedunt, 63, 64. — bellum inferunt Romanis, III, 26, 30.—pugna cum iisdem, 62.—vincuntur a Romanis, 63. — eorum castra direpta, ibid. —victis a M'. Curio Dentato civitas datur absque suffragio, XI, 20, 21. — Sabinus ager, VI, 27. — Sabinus bovem miræ magnitudinis ad Dianæ Aventinensis fanum ducit, I, 45. — Sabini juvenes Romæ scorta per ludos rapiunt, II, 18.—Sabinæ

virgines rapiuntur, I, 9.—dirimunt prælium inter Romanos et Sabinos, 13. — earum nomina Curiis imposita, 13.

Sacella publica, XL, 51. — Sacellum Semonis Sanci, VIII, 20. — Sacellum Pudicitiæ Plebeiæ in foro Boario, X, 23.

SACER ager apud Milesios, XXXVII, 39. — Sacer lapis, XLI, 13.—Sacer mons, II, 32; III, 52. — Sacra via, II, 13. — Sacræ equitum alæ apud Macedonas, XLIV, 42.

Sacerdotes publici, XXVI, 23; XLII, 28. — creati a Numa, I, 20.— cooptantur a collegio suo, XXIII, 21, 5; XXXIX, 45, 5. —creati a populo in comitiis, XXXIX, 45, 5. — velati suis insignibus, eunt supplices ad castra Coriolani, II, 39. — quum patricii soli semper fuissent, novi de plebe alleguntur, X, 6-8; XXVII, 8. — raro fiebant juvenes aut adolescentes, XXIX, 38. — coacti stipendium dare in bellum, XXXIII, 42. — Abydeni cum infulis ad dedendam Philippo urbem mittuntur, XXXI, 17. — Athenienses cum insignibus suis obviam Attalo prodeunt, XXXI, 14. — exsecrari quotannis jubentur Philippum, liberos ejus, regnumque, XXXI, 44. — Tarquinienses, facibus ardentibus anguibusque prælatis, Romanum militem turbant, VII, 17. — Bacchanalium comprehenduntur, XXXIX, 14. — Sacerdotum Judæorum in obeundis sacris perseverantia, CII, 65.

Sacerdotia duo accepit unus idemque, XXVII, 6, 8; XXIX, 38; XXX, 26; XL, 42.—moribus Romanis ne exsilio quidem amittuntur, CXXXVI, 69.

Sacramentum militare, II, 32; III, 20; XXII, 38. — quomodo differat a jurejurando, XXII, 38. — Sacramentum dicebatur quoque, quod pœnæ nomine pendebatur æs, XI, 23. — Sacramento dicere, IV, 53; XXIV, 8.—Sacramento adiguntur juniores omnes, IX, 29, 43; X, 4. — et seniores, VI, 6; X, 21. — Samnites lege sacrata et horrendo quodam ritu, X, 38. — etiam minores septemdecim annis, XXV, 5.

Sacrata lex; vid. Lex.

Sacrificaturi vivo flumine perfundi debebant, I, 45, 7.

Sacrificia læta, XXXVI, 1. — humana, ritu minime Romano, aliaque extraordinaria Romæ ex fatalibus libris facta, XXII, 57. — gentilitia, solennia et stata, IV, 2, 6; XLI, 15, 5; XLII, 11; XLII, 32, 1; XLIII, 23. — sacrificium Junoni Reginæ a Matronis factum, XXVII, 37. — novemdiale, XXXIV, 45; vid. Novemdiale. — statum quotannis cum magna ceremonia fit Æneæ, conditori Æneæ oppidi, XL, 4. — Hamis ab omnibus Campanis, XXIII, 35. — Sacrificium Persico ritu a Mithridate factum, LXXXVI, 18.

Sacrificuli vatesque foro, circo, Urbe prohibiti, XXXIX, 16. — ex alieno errore quæstum facientes, XXV, 1. — Sacrificulus Græcus in Etruriam Bacchanalia invehit, XXXIX, 8. — Sacrificulus rex; vid. Rex.

Sacrilegium; vid. Proserpina. A Fulvio censore commissum, XLII, 3. — ejus ultio, 28. — C. Lucretii, XLIII, 7.

SACRIPORTUS Latii, LXXXVII, 1.

SACRIPORTUS, locus ad quindecim millia ab Tarento, XXVI, 39.

Sacrosancti quinam, III, 55.

Sacrum novemdiale, vid. Novemdiale. Sacrum anniversarium Cereris intermissum, XXII, 56. — ab Hannibale factum ad lacum Averni, XXIV, 12, 13. — a Samnitibus horrendo ritu celebratum, X, 38,

39. — anniversarium Eretriæ Amarynthidis Dianæ, xxxv, 38. — Sacra gentilitia, I, 26; IV, 2, 6; V, 46, 52; XXII, 18; XLI, 15, 5; XLII, 32. — publica, V, 52. — summa a Romanis cura custodiebantur, IV, 30, 5. — Græco ritu a Romulo facta, I, 6, 7. — Apollini et Latonæ, ex senatusconsulto, XXV, 12. — externa Romæ vetita, IV, 30; V, 25, 1; XXXIX, 16; LIV, 30. — Sacrorum reverentia magistratus majestate potior, XLVII, 1. — Sacrorum præfatio, qua profani arcentur, XLV, 5.

SADALES, regulus Thraciæ, Pompeianis auxilium fert, CXI, 41.

SÆPINUM, Samnii opp. (al. Sepinum) h. *Supino*, X, 44, 45.

L. SÆNIUS Balbinus cos. suffectus, CXXXIII, 73. — ad ejus pedes supplex M. Lepidus, ib.

Saga ex præda militi data, X, 30. — ob bellum Marsicum populus sumit, LXXII, 5. — deponit, LXXIII, 50; vid. et CXVIII, 13.

SAGALASSENUS ager in Pisidia, XXXVIII, 15.

Sagittarii, XXVII, 38. — Arabes, XXXVII, 40. — Cretenses, XLII, 35; XLIII, 7. — equites, XXXVII, 38.

Sagittarum apud Armenios descriptio, XCVIII, 69, 70.

Sagmina, I, 24; XXX, 43.

Sagula purpurea duo cum fibulis aureis singulis Masinissæ donant Romani, XXX, 17. — Sagulum Hispanicum, XXVII, 19. — gregale, VII, 34, 3.

SAGUNTUM s. Saguntus urbs opulentissima Sedetanorum in Hispania Tarrac. (v. Sedetani), h. *Murviedro* in Valentia, ultra Iberum, XXI, 7. — oppugnatur et capitur ab Hannibale, VI, 15. — aurum argentumque omne in ignem conjiciunt, eodemque semetipsi plerique præcipitant, 14. — obsides Hispanorum Sagunti, XXII, 22. — Saguntum recipitur a Romanis, et cultoribus antiquis restituitur, XXIV, 42. — dirutum et restitutum, XXVIII, 39.

SAGUNTINI comprehensi fœdere cum Hannibale, XXI, 2, 9. — iis minatur Hannibal, 6. — legatos Romam mittunt, ib. — fidem socialem, usque ad perniciem colunt, 7. — eorum in obsidione constantia, 11. — legati Saguntinorum in senatum introducuntur, XXVIII, 39. — eorum oratio, qua gratias agunt senatui, ibid. — alia Saguntinorum legatio, XXX, 21. — Saguntina desperatio et rabies, XXXI, 17.

Sal; Salis vendendi arbitrium ademptum privatis, II, 9. — Salis commercium Dardanis cum Macedonia concessum, XLV, 29. — sale invecto uti prohibentur Macedones, XLV, 29.

SALAPIA, opp. Apuliæ ad Aufidum fl. h. *Salpe*, XXIV, 20, 47. — traditur Marcello cum præsidio Punico, XXVI, 38; XXVII, 1.

SALAPITANI Hannibalem sua fraude captum repellunt, XXVII, 28.

SALARIA via, VII, 9.

Salaria annona et ex ea vectigal, XXIX, 37.

SALASSI montani, incolentes Alpes Graias in Gallia Transpad. ubi oppida Augusta Prætoria et Eporedia, h. *Aosta* et *Ivrea*, XXI, 38. — Salassis bellum inferunt Romani, LIII, 6. — Salassi vincuntur, 7. — rebellant, CXXXI, 37. — a Messala domantur, 38. — perdomantur a Varrone, CXXXV, 9. — in eorum agrum colonia deducta Augusta Prætoria, ibid.

SALECA aut Salera, urbs Africæ propriæ, XXIX, 34, 35.

SALERNI castrum s. Salernum, colonia, XXXII, 29; XXXIV, 45; vid. Castrum Salerni.

SALGANEA, Bœotiæ opp. XXXV, 37, 46, 51.

T. SALIENUS a Cæsare dimittitur cum ignominia, CXIV, 27.

Salinæ circa Ostiam factæ, I, 33. —Romanæ, VII, 19; V, 45; VII, 17; XXIV, 47.

SALINATOR quare Livius cognominatus, XXIX, 37.

SALIOS duodecim Marti Gradivo legit Numa Pompilius, eosque jussit ancilia ferre per Urbem, I, 20. —quibus diebus non licebat Saliis discedere e loco, in quo erant, XXXVII, 33, 3. — Salios XII vovet Tullus, qui *Agonales*, sive *Collini*, dicti sunt, I, 27. — iis fuit tunica picta et æneum pectoris tegumentum, I, 20. — Salius erat P. Cornelius Scipio Africanus, XXXVII, 33.

SALLENTINI s. Salentini in Calabria et Umbria, IX, 42. — de Sallentinis triumphat L. Æmilius Barbula, XIII, 14.—perdomantur, XV, 10, 11. — eorum urbes ignobiles deficiunt ad Hannibalem, XXV, 1. —eorum ager, X, 2; XXIV, 20.

C. SALLUSTIUS Crispus, trib. pl. CVII, 36. — a Milone deprehensus in adulterio Faustæ, loris cæsus fuerat, ibid.—senatu movetur, CIX, 20. — prætor designatus, a militibus seditionem moventibus in fugam conjicitur, CXIII, 45, 46.—prætor ad arcessendos commeatus a Cæsare Cercinnam ire jubetur, CXIV, 5.—occupat Cercinnam, magnamque frumenti copiam in castra Cæsaris mittit, 17. — Numidiæ præficitur, 65. — expilat provinciam, ibid.

SALLUVII, seu Salyi et Salyes, in Gallia Narbon. inter Rhodanum et Alpes, ubi oppida Arelatum, Aquæ Sextiæ, Tarasco et Forum Voconii, h. *Arles, Aix, Tarascon et Fanfaron en Provence*, V, 35. Cf. Salyi.— Salluvii urgent Massiliam, LX, 38.— de iis triumphat M. Fulvius, ib. — reparant exercitum, LXI, 1. — vincuntur a C. Sextio, 2.

SALONÆ a viris et mulieribus fortiter defensæ, CXII, 52.

SALONDICUS; vid. Olonicus.

C. SALONIUS, triumvir coloniæ deducendæ, XXXIV, 45. — decemvir agro dividundo, XLII, 4.

C. SALONIUS, trib. pl. ejusque lex, CXX, 102.

P. SALONIUS, alternis prope annis tribunus militum et primus centurio, Patres conscriptos obtestatur, ne suum honorem præponant concordiæ civitatis, VII, 41.

Q. SALONIUS Sarra prætor, XXXV, 10.—sortitur Sardiniam, 20.

SALPINATES in Etruria, incursant agros Romanos, V, 31.

Saltatio in ludis scenicis, VII, 2. —virginum, reste per manus data, XXVII, 37, 8.

Saltus ad Aoum amnem, XXXII, 6. — Apuliæ, XXIV, 20. — Castulonensis, XXII, 20; XXVI, 20. — Caudini, IX, 7.—Cithæronis, XXXI, 26. — Germanici, IX, 36. — Hercinius, V, 34.—Manlianus, XL, 39.—Marcius, XXXIX, 20 —Taurinus, V, 34. — Thermopylarum, XXVIII, 5, 7; XXXVI, 15.—Vescinus, X, 21.

SALUTIS ædes, a C. Junio Bubulco consule vota, ab eodem, censore, locatur, IX, 43. — dedicatur ab eodem, dictatore, X, 1. — Salutis ædes de cælo tangitur; vid. Prodigia.— augurium celebratur, CII, 47.—Saluti dona vovere, et signum inauratum dare, consul jubetur, XL, 37.

Q. SALVIDIENUS Rufus ab Cæsare Octaviano cum ingentibus copiis contra Sex. Pompeium præmittitur Rhegium, CXXIII, 2. — navali prælio superatur, 3. — eum interci-

pere nititur L. Antonius, frustra, cxxv, 30.—Salvidienus obsidet Antonium, 31. — homo obscurissimi generis, fortunæ variæ fuit documentum, et quum proditionis damnaretur, sibi mortem ipse conscivit, cxxvii, 27.

Salvius creatur rex a fugitivis in Sicilia, lxvii, 35, 36. — ejus calliditas, 38.—ordinat serio imperium, 43. — a suis Tryphon appellatur, ibid.—ei se submittit Athenio, alter fugitivorum rex, 44. — funditur et fugatur a Lucullo, 58.

Salvius, trib. pleb. super mensam occiditur, cxx, 57.

Salyi, duce Hamilcare Pœno, invadunt Placentiam, xxxi, 10. — eorum gens, v, 34.—et montes, xxi, 26; vid. Salluvii.

Samæi, Cephalleniæ populus, dedunt se Romanis, xxxviii, 28, 29.

Samaria obsidetur a Judæis, lxiii, 43. — capta deletur, 45. — post ab Herode condita, Sebaste appellatur, ibid.

Sambucæ, xxiv, 34, 4.

Sambucistriæ, xxxix, 6, 9.

Same, Cephallenia insula, xxxii, 16, 2; xxxvi, 42. Cf. Zama.

Same, urbs Cephalleniæ, sustinet obsidionem per quatuor menses, xxxviii, 29.

Samii, xxxi, 31; xxxiii, 20; vid. Samos.

Samia terra, xxxvii, 10, 11, 12 et 13.

Samnites in Samnio, regione Italiæ inferioris, cujus oppida fuere Aufidena, Bovianum, Beneventum, Æsernias, Sæpinum, Allifæ, Telesia, etc. h. *Alfidena*, *Bojano*, *Benevento*, *Isernia*, s. *Sergna*, *Supino*, *Alife*, *Telese*, vii, 32. — ineunt fœdus cum Romanis, vii, 19.—gens opibus armisque valida, 29.—inferunt Sidicinis arma, unde origo belli cum Romanis, ibid. — vincunt Campanos, ibid. — male excipiunt legatos Romanorum, 31. — bellum cum Samnitibus, 32. — atrox cum iis prælium, 33. — vincuntur in Campania, ibid. — victi iterum in Samnio, 36. — tertia pugna cum Samnitibus, qua fugantur, 37. — legatos Romam mittunt, pacem orantes, viii, 1. — cum iis fœdus renovatum, 2. — Samnitium agros vastant Latini, ibid.—petunt a Romanis, ut Latini coerceantur, ib. — pugnant cum Lucanis adversus Alexandrum Epirensem, 17.— suspecti sunt Romanis, 23.—ferox eorum responsum, ibid. — tria oppida iis adempta, 25. — ejiciuntur Palæpoli, 26.—vincuntur a Q. Fabio, magistro equitum, 30. — victi rursum a Papirio dictatore, 36. — annuas impetrant inducias, 37. — deficiunt, ib.— prælium atrox cum Samnitibus, 38.—eorum equites impedimenta Romanorum diripiunt, ibid. — vincuntur Samnites, 39. — damnant bellum, ibid. — satisfaciunt Romanis, ibid. — nec tamen impetrant, ibid. — bellum instaurant, ix, 1, 2. — fraude capiunt Romanos apud Caudinas Furcas, 2 sq. — occupant Fregellas, coloniam Romanorum 12. — vincuntur a Romanis, 13. — iterum, 14. — sub jugum mittuntur Samnitium septem millia, 15. — eorum præsidium Satrici oppressum, 16. — inducias biennii impetrant a Romanis, 20.—rebellant, 21. — anceps prælium cum Samnitibus, ibid.— vincuntur, ibid. — prælium equestre cum Samnitibus, in quo eorum imperator occiditur, 22. — capiunt Plistiam, ib. — pugna vincuntur, 23. — progrediuntur ad Caudium, 27. — ad triginta millia Samnitium cæsa, aut capta, ibid.—

capiunt Cluviam, 31. — eorum insidiæ, ibid.—ad viginti millia Samnitium cæsa, ibid. — anceps prælium cum Samnitibus, 38.—eorum exercitus duo; scuta alterius auro, alterius argento cælata, 40. — vincuntur, 40-42.—dedunt se Romanis, ibid. — sub jugum mittuntur, ibid. — victi petunt pacem, 43, 45. — iis fœdus antiquum redditum, ibid. — rebellant, x, 11. —iis infertur bellum, 12. — vincuntur, ib.— prælium atrox cum Samnitibus, 14. — pulsi finibus suis, Etruriam petunt, 16. — vincuntur, 19. — populantur Campaniæ agrum, 20. — cæduntur, duxque eorum captus ad consulem Romanum rapitur, ib. — conferunt arma cum Etruscis, Umbris, Gallis, 21. — cum Gallis invadunt Romanos, 27. — Samnites primo impetu feroces; longiore certamine residunt eorum animi, 28. — vincuntur, 29. — Samnitium agmen a Pelignis cæditur, 30. — bellum reparant, 31. — vincuntur prælio, in quo cæsa Samnitium sexdecim millia trecenti, capta duo millia septingenti, ib. — Samnitici belli diuturnitas et atrocitas, ibid. — aggrediuntur castra Romana, 32. — expelluntur, 33. — aliquot eorum oppida capiunt Romani, 34. —oppugnant Luceriam, 35.—vincuntur, 36. — septem millia et trecenti capti, omnes nudi sub jugum mittuntur, ibid. — Samnitium ingens apparatus belli, 38.—vincuntur a Papirio consule, 41, 42. — —eorum urbes captæ, 45. — renovant bellum, xi, 1. — lacessunt Campanos populationibus et vastatione agrorum, ib. —vincunt Q. Fabium Gurgitem cos. 2. — Samnitium error, 3.—magna pugna vincuntur, 19. — fœdus cum Samnitibus quarto renovatum, ib. — fœdus violant, xii, 6. — vincuntur a C. Fabricio, ibid. — amicitiam et fœdus ineunt cum Pyrrho, xiii, 11. —a Pyrrho relicti, desertis oppidis, in arduos montes se recipiunt, xiv, 4. — saxis telisque multos obruunt Romanos, ibid. — vincuntur, 35.—Samnitici belli finis, 40. — deficiunt ad Pœnos, xxii, 61. — Samnitium legatorum ad Hannibalem oratio, xxiii, 42. — Samnites deficiunt a Romanis, lxxii, 8. — iis postremis omnium Italicorum data fuit civitas, lxxiv, 9. — cæduntur a Sulla, et eorum castra in potestatem Romanorum veniunt, lxxv, 16. — vincuntur iterum a C. Cosconio prætore, 21.—legatos ad Mithridatem mittunt, lxxvi, 7. — accedunt partibus Marianis, lxxx, 3. — Samnitium ingens exercitus cum reliquiis copiarum Marianarum Romam petunt, lxxxviii, 4-6. — vincuntur a Sulla, 12-15. —edixerat Sulla ne quis Samnis vivus caperetur, 15.—ubique Samnites omnes Sulla interficere solitus erat, dictitans, neminem Romanum incolumi Samnio tutum aut quietum fore, 34. — Samnitium nomine gladiatores appellati, ix, 40.—armatura, forma scuti, ocreæ, galeæ cristatæ, tunicæ versicolores et linteæ, ix, 40. — mos, milites sacramento adigendi lege sacrata et horrendo ritu, viroque lecto a viro, x, 38.

Samnites Caudini, xxiii, 42.

Samnites Pentri, ix, 31.

Samnium, vii, 32.

Samos s. Samus insula et opp. Ioniæ, Epheso urbi et Mycalæ prom. objecta, h. *Sussam Adassi*, xxxvii, 10 sq.

Samothraca vel Samothracia insula Thraciæ in extremo mari Ægæo ad ostia Hebri fl. h. *Samon-*

drachi, Samandraki, XLII, 25, 50; XLIV, 45, 46.

SAMOTHRACUM insulæ religio, XLV, 5.—templum et insula sanctissima, ibid.

SANCUS Semo; vid. Semo.

SANCI ædes de cælo tacta, XXXII, 1. Vide Prodigia.

SANGARIUS, Phrygiæ fl. h. *Sagaris*, XXXVIII, 18.

Sangualis avis, XLI, 13.

Sanguine mixtæ fluxerunt Cæretes aquæ; vid. Prodigium.

SANNI ad interiora Ponti habitant, XCVIII, 21.

SAPINIA aut Sappinia tribus Umbriæ pars, circa Sapim fl. h. *Savio*, XXXI, 2; XXXIII, 37.

SARDES, caput Lydiæ, hodie *Sard, Sards, Sardo*, XXXIII, 19; XXXVII, 18.

SARDIANI deficiunt a Mithridate, LXXXII, 47.

SARDI variis ex Barbaris mixta natio, XVII, 14.—cum Carthaginiensibus vincuntur a L. Cornelio Scipione cos. 20. — a Tib. Graccho, XX, 3. — rebellant, 12. — a Manlio Torquato subacti, 14. — jugum excutiunt, ib.—vincuntur a Spurio Carvilio, 15. — rebellionem instaurant, 18. — denuo victi, 20.—tumultuantur et haud magno negotio coercentur, 36. — clandestinam legationem ad Pœnos mittunt, XXIII, 32. — cæduntur a Romanis, 40. — perdomantur, 41. — legatos Romam mittunt, XLI, 6, 8.—Sardorum omnes, qui defecerant, in ditionem rediguntur a Ti. Sempronio, XLI, 17, 26.

SARDI Pelliti, XXIII, 40.—venales, proverbium, XX, 3; XLI, 28, 4.

SARDINIA insula, XVI, 7; XXI, 1; XXII, 31. — ejus descriptio, XVII, 13. — in eam et Corsicam prima Romanorum expeditio, 15. — Sardinia et Corsica Pœnis ademptæ, XX, 4; XXI, 1.—vastatur a classe Punica, XXVII, 6. — in Sardinia magnum tumultum esse nuntiatur, XLI, 6.—pacatur, 15. — Sardiniæ cælum grave, XXIII, 34, 6. — formam exhibens tabula in æde Matutæ Matris a Ti. Graccho posita, XLI, 28.

SARDONIACA herba, XVII, 14.

SARE, vicus Maronitarum, XXXVIII, 41.

SARIASTER, filius Tigranis, a patre interficitur, C, 25.

Sarissæ, hastæ prælongæ Macedonum, IX, 19; XXXI, 39; XXXII, 17; XXXIII, 8; XXXVII, 42; XXXVIII, 7; XLIV, 41.

Sarissophori, milites Macedones, XXXVI, 18.

SARMATÆ a Mithridate magno domantur, LXIII, 49.—victi a Lentulo trans Istrum recedere coguntur, CXXXVI, 51.

Sarmenta arida boum cornibus præligantur, et accenduntur, XXII, 16, 17.

SARPEDON, promontorium Lyciæ, XXXVIII, 38.

SARSINATES Umbri a Romanis victi, XV, 4.

SARUS, fluvius Ciliciæ, XXXIII, 41.

SASSULA, urbs Latii, vicina Tiburi, capta a Romanis, VII, 19.

Satellites sumit Tarquinius Superbus, I, 49.—Satellites Porsenæ, II, 12.—Satellites armatos sibi circumdat Hieronymus, qui nulli Hieroni fuerant, XXIV, 5.

SATICULA, opp. Samnii aut Campaniæ, VII, 32; IX, 21; XXIII, 39.—oppugnatur a Romanis, IX, 21. — capitur, 22.

SATICULANI laudati, XXVII, 10. —Saticulanus ager, XXIII, 14.

SATRICANI, IX, 12; XXVIII, 11. — deficiunt ad Samnites, IX, 12.

Satricum, opp. Latii, ii, 39; vi, 8; xxviii, 11.—a Marcio Coriolano Romanis adimitur, ii, 39. — mœnibus Satrici se includunt Volsci, vi, 8.—capitur a Romanis, ibid.—a Prænestinis et Volscis, 22. — a Latinis concrematur, 33. — Satricum coloniam deducunt Antiates, vii, 27.—capitur a Romanis, ibid. — diripitur et incenditur, ibid. — Volscorum exercitus consedit ad Satricum, viii, 1.—a Papirio consule oppugnatur et capitur, ix, 16.

Saturæ Romanorum, vii, 2.

Saturnalia instituta, ii, 21. — diem ac noctem clamata, xxii, 1.— prima, xxx, 36.

Saturnia, colonia civium Romanorum, in agrum Caletranum deducta in Etruria, xxxix, 55.

Saturnus, idem qui Belus, cultus a Carthaginiensibus; vid. Belus.—Saturni ædes, ii, 21; xxii, 1; xli, 21. — ad ædem Saturni immolatum, et lectisternium imperatum, xxii, 1.

Satyrus, ad Sullam adductus, lxxxiv, 12.—Alexandriæ visus, 22. — Satyri in Atlante monte, lxxxiv, 14. — simiorum genus, 15. — loquentes, fuerunt diaboli, 27. — de Satyris impiæ nugæ et fabulæ, lxxxiv, 16, 17.

Satyrus, Achæorum legatus, xlvi, 9.

Satyrus, princeps legationis Rhodiorum, intemperantius invehitur in Eumenem, xlii, 14.

Satyrus, dux fugitivorum, deditionem facit, lxix, 46. — venabulo se occidit, lxx, 4.

C. Saufeius, quæstor cum Apuleio in Capitolium fugit, lxix, 27. — trucidatur, 29.

M. Saufeius M. F. dux occidendi Clodii accusatur, cvii, 43. — absolvitur, ibid.

Savo, oppidum Alpinum in Liguria, hod. *Savona*, xxviii, 46.

Saxa Rubra, locus, ubi Veientes castra habebant in Etruria, ad Cremeram fl. ii, 49.—Saxa Formiana xxii, 16.

Saxum Tarpeium, vi, 20. — de hoc dejecti damnati, vi, 20; xxiv, 20; xxv, 7.

Saxum ingens in vicum Jugarium ex Capitolio procidit, et multos oppressit, xxxv, 21.—visum est volitare; vid. Prodigia. — Saxa infuso aceto putrefacta, xxi, 37.

Scæva; vid. Junius.

P. Scævæ, militis Cæsariani prodigiosa virtus, ciii, 70.

Scævola; vid. Mucius.

Scalæ, mœnibus admotæ, onere subeuntium fractæ, xxvi, 45.

Scalpro fabrili elephantos necare docuit Hasdrubal, si quando sævirent, xxvii, 49.

Scandinavia, civ, 5.

Scantinia; vid. Scatinia lex, xlviii, 1.

P. Scantinius pontifex mortuus, xxiii, 21.

Scaptia tribus addita, viii, 17.

P. Scaptius hortatur populum Romanum, ut agrum de quo lis erat inter Ardeates et Aricinos sibi adjudicet, iii, 71.

T. Scapula, dux rebellantium adversus Cæsarem legionum, Bæticam ad defectionem trahit, cxv, 38. — victo Cn. Pompeio, jugulum præbet servo, 57.

Scardus, Scordus, Scodrus, mons Illyr. h. *Monte Argentaro*, xliii, 20, 1, xliv, 31.

Scarphæa s. Scarphia et Scarphe, oppidum Locridis prope Thermopylas, xxxiii, 3; xxxvi, 19; lii, 3.

Scaurus; vid. Æmilius et Aurelius.

Sceleratus vicus, i, 48. — campus unde nomen habeat, viii, 15.

Scenam ædilibus prætoribusque præbendam censores locant, xli, 27, 8.

Scenica ars minime apud Græcos pudori, xxiv, 24. — inhonesta Romæ, vii, 2, 12.—scenici ludi quando Romæ primum et quare instituti, vii, 2. — Romani magnifice facti ab ædilibus curulibus, xxxi, 4. Cf. Ludi.

Scerdilædus, Illyriorum rex, xxii, 33, 3; xxvi, 24; xxvii, 30; xxviii, 5; xxix, 12. — pater Pleurati, xxxi, 28.

Scerdilædus, Gentii Illyriorum regis filius, captivus mittitur Romam, xxii, 33, 3. Conf. et xliv, 32; xlv, 43.

Schoenus, mercator Perrhæbus, de transitu ad Perrhæbiam consultus ab Æmilio consule, xliv, 35, 5.

Sciathus, ins. maris Ægæi, vicina Thessaliæ, xxxv, 43; xliv, 13. — urbs haud ignobilis, xxxi, 28.—diruitur, 28 et 45.

Scipio; vid. Cornelius.

Scipio eburneus dono datus Masinissæ, xxx, 15. — dono missus a senatu, xxxi, 11. — dono datus Eumeni, xlii, 14.

Scissis Hispaniæ Tarrac. opp. expugnatum, xxi, 60.

Scodra, Gentii regia, opp. Illyrici, h. *Scutari* seu *Scadar* et *Iscodar*, xliii, 20; xliv, 31; xlv, 26. — ejus situs, xliv, 31. — ad ejus mœnia Illyrios vincunt Romani, ibid. — deditur, 32.

Scodrus; vid. Scardus.

Scodrenses, xlv, 26.

Scopas, Ætolorum prætor, xxvi, 24. — bellum infert Acarnanum genti, 25.—ab rege Ptolemæo cum magno pondere auri mittitur in Ætoliam, xxxi, 43. — juventutem Ætolorum, mercede conductam, avehit in Ægyptum, ibid.

Scordisci in Mœsia Pannonia et Illyrico, hodie Croatia, xl, 57; xli, 19. — Scordiscorum origo, sedes et mores, lxiii, 1. — caussa belli cum Scordiscis, 2. — adversus eos C. Porcius Cato cos. proficiscitur, 3. — cædunt exercitum Rom. ibid. — vastant provincias Romanas, 4.—contra eos prospere pugnat M. Drusus, consul, 29. — Scordisci funduntur ab M. Minucio, lxv, 18.—infestant Macedoniam, cxxxvi, 51.

Scordus; vid. Scardus.

Scorpione ictus, qui proximus Hannibalem ad Locros steterat, xxix, 7. — Scorpiones majores et minores, xxiv, 34; xxvi, 47, 49.— Scorpionum in Carthagine Nova expugnata repertorum numerus, xxvi, 47. — Scorpionibus et ballistis instructæ naves Tarentinorum, xii, 20.

Scortorum raptus bellum excitans, ii, 18. — Scorti amor redimitur homicidio, xxxix, 42. — Scortorum duo millia a Scipione e castris ad Numantiam expulsa, lvii, 3.

Scotussa seu Scotusa Thessaliæ, Pelasgiotidis, oppid. xxviii, 5, 7; xxxiii, 6. — capitur ab Antiocho, xxxvi, 9.—recipitur a Romanis, 14.

Scotussæus ager, xxxiii, 6.

Scriba, pari fere ornatu cum rege Porsena, pro eo obtruncatur, ii, 12. — Scriba pontificis ob stuprum cum Vestali virgine ad mortem virgis cæditur, xxii, 57. — Scribæ publici, ix, 46, 6. — quæstoribus urb. lecti, xl, 29. — ædilitii, pecuniam ex ærario clam egessisse comperti, damnantur, xxx, 39.

Scriboniam ducit Cæsar Octavianus, cxxvii, 3. — eamque, ea-

dem, qua filiam peperit die repudiat, 35.

Scribonius Bospori regni se defensorem mentitus, regnum occupat, cxxxvi, 60.

C. Scribonius, ædilis pl. xxxiii, 42; xxxiv, 53. — prætor, 54. — sortitur jurisdictionem urbanam, 55.—idem forte curio max. xli, 21.

C. Scribonius, præfectus socium, xl, 31.

C. Scribonius Curio, curio maximus, xli, 21.

C. Scribonius Curio, cos. xci, 22. — ejus cum Sicinio tribuno plebis certamina, 29-32. — proconsul Macedoniæ, in Dardania asperum bellum felici eventu gerit, xcii, 16. — finemque bello imponit, xcv, 1. — triumphat, xcvii, 34. — pro Cicerone deprecator ab equitibus Romanis adhibitus, a Clodio verberibus et contumeliis afficitur, ciii, 115.

C. Scribonius Curio trib. pleb. designatur, cviii, 32. — Cæsari adversatur, cix, 1.—magna pecunia placatur, 2. — ejus artes, 4. — palam pro Cæsare loquitur, 7-13. — ejusdem concertatio cum cos. Marcello, 21.—Pompeio repugnat, 27. — in Africam trajicit, cx, 57. — pugna inter Curionem et Varum, 61. — Curionis audacia et victoria, 62. — a Juba cum toto exercitu deletur, 64.

Scribonius Curio, proxime præcedentis filius, ab Cæsare Octaviano post Actiacam victoriam occiditur, cxxxiii, 19.

L. Scribonius, legatus captivorum, qui in potestate Hannibalis erant, xxii, 61.

L. Scribonius Libo triumvir mensarius factus, quum esset tribunus plebis, xxiii, 21.

L. Scribonius Libo, prætor, xxix, 11. — sortitur jurisdictionem peregrinam et Galliam, 13.

L. Scribonius Libo, ædilis curulis, xxxiv, 54. — hujus et collegæ ludos Romanos senatus primum a populo secretus spectavit, ibid. — creatur prætor, xxxv, 10. — sortitur jurisdictionem peregrinam, 20. — triumvir coloniæ deducendæ, xxix, 23.

L. Scribonius Libo, trib. plebis, diem dicit Galbæ, xlix, 56.

L. Scribonius Libo, adventante ab Arimino Cæsare, fugit in Campaniam, cix, 54. — Corn. Dolabellam exutum copiis Dalmatia expellit, cx, 51. — unus e ducibus Pompeianæ classis, cxi, 2. — ab Sex. Pompeio genero mittitur ad Antonium legatus, cxxvii, 1. — ejus soror Scribonia nubit Cæsari Octaviano, 3. — consul, cxxxi, 33.

Scriptores a Livio memorati. Annales Aciliani, xxv, 39; xxxv, 14. — M. Porcius Cato, xxxiv, 5; xlv, 25. — L. Cincius Alimentus, vii, 3; xxi, 38; xxvi, 23, 28; xxvii, 7, 29. — Q. Claudius Quadrigarius, vi, 42; vii, 10; viii, 19; ix, 5; xxv, 39; xxxiii, 10; xxxv, 14. — Clodius Licinius, xxix, 22. — Commentarii pontificum, iv, 3; vi, 1. — Fabius Pictor, i, 44; vid. Fabius Pictor.—Funebres laudes, imaginumque tituli, viii, 40. — Libri lintei, iv, 7, 20. — Libri magistratuum, iv, 7, 20. — Licinius Macer, iv, 7; vid. Licinius Macer. — Piso, i, 55; vid. Piso. — Polybius, xxx, 10; vid. Polybius. — Rutilius, xxxix, 52. — Silenus, xxvi, 49. — Tubero, iv, 23; x, 9. — Valerius Antias, iii, 5; vid. Valerius Antias.

Scriptorem nullum temporum vetustiorum æqualem Livius suo ævo exstare queritur, et publica moni-

menta confusa, VIII, 40; vid. Annales.

SCULTENNA, Galliæ Cisalp. fl. in Padum influens, XLI, 12, 18.

Scurrarum nomina celebrantur annalibus Tarentinorum, principum ignorantur, XII, 8.

Scutum et clipeus quomodo differant, I, 43, 4. — ex lævo humero suspensum sinistra manu tenetur, ut hasta dextra, I, 11, 6. — majus corpori tegumentum, quam clipeus, IX. 19. — ejus forma, IX, 40.—equestre, XLIII, 3.—pedestre, VI, 8; VII, 10. — Scuta pro clipeis quando fecerint Romani, VIII, 8.— Scuta Gallorum, XXII, 46.—longa, parum lata, plana, XXXVIII, 21. — Hispanorum, ejusdem fere formæ ac Gallorum, XXII, 46.—Ligurum, XLIV, 35. — Samnitium, auro et argento cælata, IX, 40. — dominis argentariarum ad forum ornandum divisa, ibid. — Scutis densatis conferti Romani excipiunt tela hostium, XXVIII, 2. — Scutum in vigiliam ferre vetuit Æmilius Paullus consul, XLIV, 33.

Scutati, VIII, 8; XXVIII, 2.

SCYLLÆUM promont. Argolidis et totius Peloponnesi, h. *Capo Schilli*, XXXI, 44; XXXVI, 42.

SCYRUS, insula ex Cycladum numero, h. *Skiro* seu *Sciro*, XXXI, 45; XXXIII, 30.

SCYTHÆ exciti a Phrahate adversus Antiochum, LX, 57.—iis negat, post victoriam, mercedem Phrahates, ibid. — eorum oratio, 58 et seqq. — vastant agros Parthorum, 61. — Phrahatem cædunt, 62. — domantur a Mithridate magno, LXIII, 49.

SCYTHOPOLIS ab Epicrate proditur Judæis, LXIII, 45.

Secessio plebis in montem Sacrum, II, 32, 33.—in Aventinum, III, 50, 51. —atque inde in Sacrum montem, 52. — in Janiculum, XI, 25, 26. — secessio militum, VII, 39 - 42. — secessio apud veteres Romanos ultima rabies habebatur, VII, 40.

Secubitus, sacrorum Bacchi caussa, XXXIX, 10.

Secures prælatæ dictatori, II, 18. — decemviris, III, 36. — consulibus extra Urbem, XXIV, 9.—securi percussi in medio foro trecenti quinquaginta octo delecti nobiles Tarquinienses, VII, 19. — trecenti milites e legione Campana, quæ Rhegium invaserat, XV, 3.

SEDETANIA purgatur latronibus a Pompeio, LIV, 4.

SEDETANI seu Edetani, Hedetani, Sidetani, in Hispania Tarrac. inter Iberum et Sucronem, in hod. Valencia et Aragonia, ubi oppida eorum Cæsaraugusta, Segobriga, Saguntus (h. *Saragossa, Segorve, Murviedro*) et Edeta, ad Catonem consulem deficiunt, XXXIV, 20.

SEDETANUS ager, XXVIII, 24; XXIX, 1; XXXI, 49. — eum depopulatur Mandonius, XXVIII, 24.

Seditio Romæ, II, 23, 28, 56; III, 66; V, 24, 25; VI, 14 sq. 31; XI, 24; LVIII, 1; LX, 40, 65; LXI, 11; LXIX, 9; LXXVII, 1 et seqq. — militum Romanorum, IV, 50; VII, 39; XXVIII, 24 sq. XXXII, 3; CX, 41; CXIII, 45; CXXV, 15; CXXIX, 32. —Seditio nulla sub Hannibale duce, XXVIII, 13. — seditionis auctores securi percussi, XXVIII, 29. — Seditione mercenariorum anguntur Pœni, XVI, 59, 60.

SEDUNI populi a Galba victi, CIV, 64, 65.

SEGEDA, urbs Hispaniæ opulenta, XLVII, 36.

SEGEDENSES cum Arvaccis conjuncti in fugam vertunt Romanos, XLVII, 37.

SEGESTANI veniunt in fidem Romanorum, LXI, 74.

SEGESTE, oppidum Carnorum, LXI, 74.

SEGESTICA s. Segeda Celtiberorum in Hispania Tarrac. civitas gravis et opulenta, XXXIV, 17. — eam vineis et pluteis capit Cato consul, ibid.

SEGESTICA, oppidum Pannoniæ, CXXXI, 29.

SEGESTICANI legatos ad Cæsarem Octavianum mittunt, CXXXI, 29.— inter se discordant, 30. — strenue se adversus Cæsarem defendunt, 31.—ei se dedunt, 32.

SEGOBRIGENSES affliguntur a Viriatho, LII, 33.

SEGUNTIA s. Segontia et Saguntia, opp. Arvaccorum in Hispania Tarrac. ad fontes Bilbilis fl. h. *Siguenca* ad fontes fl. *Henarez* in confinio Aragoniæ et Castellæ vet. XXXIV, 19.

Sejuges aurati in Capitolio a P. Cornelio positi, XXXVIII, 35.

SELEPITANI in Illyrico, XLV, 26.

SELEUCENSIBUS præest Himerus, omnes tyrannos ferocitate supergrediens, LX, 56.

SELEUCIA Ciliciæ opp. aut aliud, XXXIII, 41.

SELEUCUS Nicator, XXXIII, 40, 2.

SELEUCUS Philopator, Antiochi filius, XXXIII, 40, 41; XXXVI, 7. — ei Lysimachia sedes a patre data, XXXIII, 40; XXXV, 15. — in Æolide relinquitur a patre ad maritimas urbes continendas, XXXVII, 8. — recipit Phocæam, 11. — Pergamum oppugnat, 18.—eum ex Pergameno agro discedere cogit Diophanes, prætor Achæorum, 21.

SELEUCUS, Demetrii filius, quum audita morte patris diadema sumpsisset, a matre Cleopatra sagitta transfixus est, LX, 54.

SELEUCUS succedit patri Antiocho Grypo in Syriæ regno, LXX, 61. — victus ab Antiocho Pio, sibi manus infert, 62.

SELEUCUS Cybiosactes, ab Alexandrinis in Ægypti regnum accitus, CIV, 74. — jussu Berenices reginæ occiditur, ibid.

SELEUCIDARUM progenies in Syria disparet, LXX, 66.

SELINUNTII in Sicilia deficiunt a Carthaginiensibus, XIV, 10.

SELINUS, opp. Ciliciæ, XXXIII, 20.

Sella curulis, I, 8; I, 20, 2; II, 54; VII, I; X, 7; XXV, 5. — Sella curulis ab Etruscis sumpta, I, 8. —Sella curulis dono missa Masinissæ, XXXI, 11. — Eumeni, XLII, 14. — eburnea dono missa regi Syphaci, XXVII, 4.

Sella Jovis in Capitolio, V, 50.

SELLASIA, oppidum Laconicæ, XXXIV, 28.

Sellisternium, V, 13, 5.

A. SELLIUS tribunus plebis absens creatur, IV, 42.

SELLULARII ad bellum exciti, VIII, 20.

SELYMBRIA, Thraciæ opp. h. *Selivrea*, XXXIII, 39.

SEMIGERMANÆ gentes, XXI, 38.

Semimares in mare deportantur; vid. Androgyni.

Semita saxo quadrato a Capena porta ad Martis strata, X, 23.

SEMO Sancus, VIII, 20. — bona Vitruvii Vacci Semoni Sanco consecrata, ibid. — in ejus sacello ænei orbes positi, ibid.

SEMPRONIA basilica, XLIV, 16.

SEMPRONIA uxor Africani, suspecta in mariti nece, LIX, 79. — insititium Gracchum non agnoscit, LXVIII, 38.

SEMPRONIA, conjurationis Catilinariæ socia, CII, 36.

SEMPRONIUS Blæsus, quæstor,

occisus cum mille hominibus, XXII, 31, 3.

A. SEMPRONIUS, consul, II, 21.— iterum, 34.

A. SEMPRONIUS Asellio, prætor, seditionem ob fœnebre malum coercere cupiens, a creditoribus occiditur, LXXIV, 41, 42.

A. SEMPRONIUS Atratinus inter primos tribunos militum consulari pot. IV, 7.

A. SEMPRONIUS Atratinus, tribunus mil. cons. pot. IV, 35.—iterum, 44.—tertium, 47.

A. SEMPRONIUS Atratinus magister equitum dictus, VI, 28.

C. SEMPRONIUS Atratinus, consul, IV, 37. — ejus negligentia et temeritas, ibid.—Sempronio diem dicit L. Hortensius, tribunus plebis, 42. — eripitur reus precibus quatuor tribunorum, qui sub illo meruerant, ibid. — rursum accusatur et damnatur, ibid.

C. SEMPRONIUS Blæsus diem dicit Cn. Fulvio ob exercitum in Apulia amissum, XXVI, 2.

C. SEMPRONIUS Blæsus, ædilis, XXXIX, 7. — creatur prætor, 32. — sortitur Siciliam, 38. — legatus, XLIII, 4.

C. SEMPRONIUS Gracchus, Ti. frater, cum eo creatur triumvir agris dividundis quum ad Numantiam militaret, LVIII, 27. — ei frater tribunatum secum dari cupit, 45. — postulat ut corpus fratris sibi sepeliendum reddatur, nec impetrat, 61. — suadet legem de reficiendis tribunis, LIX, 37-44. — per agrorum divisionem magnas in urbe turbas ciet, 72, 73. — ejus contentiones super hac re cum Africano, 76. — exclamat *tolli tyrannum oportere*, ibid. — suspectus in Africani nece, 82. — florens ejus adolescentia, LX, 3. — quæstor sortitur Sardiniam, 4, 5. — ejus somnium, 6. — dissuadet legem de peregrinis urbe pellendis, 9. — invidia Gracchi ex negotio Fregellano, 25. — redit in urbem invitis Patribus, 26, 27. — ejus de hac re apud censores defensio, 28. — tribunus plebis creatur, 29, 30. — ejus actiones adversus senatum, 40. — fratris cædem invidiose exagerat, 41. — leges fert in M. Octavium et P. Popilium, 42, 43.—ejus variæ leges, 44, 45. — vias munit, 46. — ejus vigor et humanitas, unde major optimatibus metus, 47, 48. — reficitur trib. 49. — alter tribunatus ejus truculentus, 65. — ejus leges judiciariæ, 66. — insultat senatui, 68, 69. — senatus ei adversarium M. Livium Drusum parat, 70. — lex ejus de provinciis senatus arbitratu constituendis decernendisque, 73. — triumvir coloniæ Carthaginem deducendæ proficiscitur in Africam, 74. — post diem septuagesimum redit Romam, 76. — L. Opimium metuit, 77. — novas leges promulgat, 78. — contendit cum C. Fannio cos. 79. — mox cum collegis suis, 80. — ejus in obtinendo proposito ardor, 81. — multas reip. partes egregie constituit, 82. — ædificat horrea, 83. — consul Opimius curat ne Gracchus tribunus reficiatur, LXI, 11. — ejusque leges subvertere conatur, 12. — Gracchus resistit, 14. — ægerrime fert a sua turba præconem Opimii interfectum, 16, 17.—adversus eum consul ex SC. arma parat, 20, 21. —Gracchus armat familiam, 23.— eum detinere conatur uxor, ibid. et 24. — munit ædem Dianæ, 25. — cum eo pugnatur, 27. — fugit, 28. — jugulum servo præbet, 31. — cranio ejus plumbum infundit Septimuleius, 32. — ejus corpus extra-

ctum aquis, ad matrem deportatur, 33. — ob ejus cædem Opimius accusatur ad populum, 49. — et absolvitur, 71.

C. Sempronius Longus, decemvir sacrorum, xli, 21.

C. Sempronius Rutilus, tribunus plebis, M'. Acilio Glabrioni diem dicit, xxxvii, 57.

C. Sempronius Tuditanus, quum ædilis plebis esset, prætor creatur, xxxii, 27. — sortitur Hispaniam citeriorem, 28. — proconsul victus prælio ab Hispanis, ex vulnere moritur, xxxiii, 25. — ipse pontifex fuerat, 42.

C. Sempronius Tuditanus, legatus in decem ad res Græciæ constituendas, lii, 20.

C. Sempronius C. F. C. N. Tuditanus, consul creatur, lix, 70. — jussus cognoscere caussas possessorum, difficultate negotii deterretur, 75. — debellat Japodas, 83. — et apud eos statuam, victoriæ monumentum erigit, ibid.

Cn. Sempronius Blæsus, legatus Q. Fulvii, xxvii, 6.

L. Sempronius Asellio æquitate et abstinentia sua Siciliam recreat, lxx, 8, 13, 14.

L. Sempronius Atratinus, consul, iv, 7. — primus cum L. Papirio censuram gerit, 8.

L. Sempronius L. F. L. N. Atratinus, procos. triumphat ex Africa, cxxxvi, 21.

M. Sempronius Tuditanus, Carthagine Nova capta, coronæ muralis arbiter, xxvi, 48.

M. Sempronius Tuditanus, tribunus plebis, ex auctoritate Patrum plebem rogat, ut cum sociis ac nomine Latino pecuniæ creditæ jus idem, quod cum civibus Romanis esset, xxxv, 7. — creatur prætor, xxxvii, 47. — sortitur Siciliam provinciam, 50. — consul creatur, xxxix, 23. — a Pisis in Apuanos Ligures proficiscitur, eorumque agros vastat, 32. — frustra censuram petit, 40. — pontifex cooptatur, 46. — pestilentia moritur sacerdos, xli, 21.

P. Sempronius præfectus socium, xxxiv, 47.

P. Sempronius Atratinus, cos. ab Antonio suffectus, cxxxi, 39.

P. Sempronius Blæsus tribunus plebis, P. Cornelio Scipioni, triumphum petenti, obsistit, xxxvi, 39. — auctoritate senatus compellitur remittere intercessionem, 40.

P. Sempronius Gracchus, tribunus plebis, diem dicit M'. Acilio Glabrioni, xxxvii, 57.

P. Sempronius Longus creatur prætor, xxxix, 32. — sortitur Hispaniam ulteriorem, 38.

P. Sempronius Sophus tribunus plebis, ix, 33. — ejus in Ap. Claudium censorem oratio, 34. — prendi Appium jubet, et in vincula duci, ibid. — consul creatur, 45. — triumphat, ib. — pontifex creatur, quum primum plebeii pontifices facti sunt, x, 9. — censor, ibid. — prætor, 21.

P. Sempronius Sophus, consul, xv, 8. — Picenses domat, et de iis triumphat, 9, 10.

P. Sempronius Tuditanus, tribunus militum ad Cannas, xxii, 50. — ejus virtus, ibid. et 60. — ex ædilitate curuli prætor creatur, xxiv, 43. — sortitur Ariminum, 44. — ejus res gestæ, 47. — imperium ei prorogatur, xxv, 3. — iterum, xxvi, 1. — censor, xxvii, 11. — lustrum condit, 38. — creatur consul, quum provinciam Græciam haberet, xxix, 11. — pacem cum Philippo facit, 12. — sortitur Bruttios, 13. — consul, tumultuario

prælio confligit cum Hannibale, 36. — vincitur, ibid. — dein et Hannibalem acie vincit, ibid. — ædem Fortunæ Primigeniæ vovet, ibid. vid. et xxxiv, 53. — legatus ad Ptolemæum, xxxi, 2.

Ti. Sempronius Gracchus, magister equitum, xxii, 57. — castris Romanis præfectus, absente dictatore, Casilinum mittit frumentum et nuces, xxiii, 19. — quum magister equitum et ædilis curulis esset, consul creatur, 24. — senatum habet, consolatur Patres, eosque adhortatur, ne calamitatibus succumbant, 25. — init consulatum, 30. — ei volonum exercitus sorte evenit, 32. — ejus res gestæ, 35, 36, 37. — ei prorogatur imperium, xxiv, 10. — vincit Hannonem Pœnum, 14, 15. — volonibus dat libertatem, 16. — secundum consul absens creatur, 43. — in Lucanis multa prælia parva, haud ullum dignum memoratu, facit, xxv, 1. — aliquot ignobilia oppida Lucanorum capit, ibid. — ei imperium prorogatur, 3. — ex Lucanis cum equitatu ac levi armatura Beneventum venire jubetur, 15. — triste prodigium Gracco sacrificanti factum, 16. — proditione circumvenitur, ibid. — exanimis ad Hannibalem mittitur, poniturque cum captis simul fascibus ante tribunal imperatoris, ibid. — de ejus obitu varia fama, 17. — item de ejus funere, ibid.

Ti. Sempronius Gracchus, admodum adolescens (quod tunc perrarum in mandandis sacrificiis erat), augur creatur in locum M. Pomponii Mathonis, xxix, 38. — moritur, xli, 21.

T. Sempronius Gracchus, præfectus socium, cadit in prælio cum Boiis, xxxiii, 36.

Ti. Sempronius Gracchus, acer juvenis, legatus mittitur ad Philippum, xxxvii, 7. — ab eo comiter accipitur, ibid. — tribunus plebis, auxilio est Scipioni Africano, ne caussam dicat, xxxviii, 52. — ei gratiæ actæ, quod rem publicam privatis simultatibus potiorem habuisset, 53. — ei nupta minor e duabus Africani filiabus, 57. — ejusdem aliud decretum de L. Scipione, Africani fratre, 60. — ejus oratio ad collegam, triumpho M. Fulvii moram afferentem, xxxix, 5. — creatur triumvir coloniæ deducendæ, 55. — memoratur ædilis, xl, 44. — prætor citeriorem Hispaniam sortitur, 35. — capit Mundam et Certimam urbes, 47. — vincit Celtiberos et subigit, 48, 49, 50. — triumphat de Celtiberis, xli, 6, 7. — creatur consul, 8. — multis secundis præliis perdomat Sardos, 17-26. — rerum ab eo in Sardinia gestarum ergo tabula in æde Matris Matutæ posita, 28. — creatur censor, xliii, 14. — ejus censuræ acta, 14, 15. — contentiones cum tribuno plebis P. Rutilio, 16. — ejus bona consecrantur a tribuno, ibid. — ei et collegæ dies dicitur ad populum, ibid. — collegam servat, jurando se ei comitem exsilii futurum, ibid. — basilicam faciendam curat, quæ Sempronia dicta est, xliv, 16. — libertinos in unam tribum Esquilinam conjicit, xlv, 15. — legatus in Asiam, xlvi, 13. — quomodo exceptus ab Eumene et Antiocho, 14. — cos. iterum, 18. — subacta Cammanorum gente, ad triumphum Romam regreditur, 27. — comitia consularia habet, ibid. — ex Sardinia scribit ad augures, vitium aliquod intervenisse auspiciis horum comitiorum, unde consules abdicare jubentur, 28.

Ti. Sempronius Gracchus ante cæteros murum Carthaginis conscendit, li, 49. — quæstor sub Mancino consule, fœdus cum Numantinis pangit, lv, 15. — Numantinorum in eum comitas, 16. — reversus Romam, pugnat pro fœdere tuendo, 17, et lvi, 3. — fit trib. pleb. lvii, 19. — meditatur agrariam legem adversus voluntatem senatus, lviii, 2 et sqq.—intercedit collega M. Octavius, 16.—conviciis exagitatur Gracchus in curia, 21. — sibi aut Octavio magistratum abrogandum esse declarat, 22. — Octavium tribunatu per populum privat, 23-25. — lex Agraria perfertur, 27. — creatur cum socero Ap. Claudio, et C. fratre, triumvir agris dividundis, ibid. — Gracchum senatus et equites oderunt, 28. — commendat suos populo, 30. — aliam legem agrariam promulgat, 31. — et de Attali regis pecunia, 32. — ei minatur Q. Pompeius, 33.—et Q. Metellus eum objurgat, 34. — Gracchi cum T. Annio contentio, 35. — ad interrogationem Annii obmutescit, 36. — Gracchi de jure tribunatus oratio, 37. — omnia miscet, 44. — tribunatum sibi et fratri ambit, 45. — domi suæ custoditur a plebe, 46. — turbatur prodigiis, 47. — in Capitolium pergit, 48. — eum opprimit Scipio Nasica, 58. — Gracchi cædes et elogium, 59, 60. — corpus ejus fratri negatur ad sepulturam, 61.—in ejus socios crudeliter animadvertitur, lix, 8. — ejus filium falso se ferens Equitius quidam, vid. Equitius.

Ti. Sempronius Longus, consul, xxi, 6. — in Siciliam mittitur, 17. — capit Melitam, 51. — revocatur in Italiam, ibid. — venit ad collegam, ibid. — pugnæ adversus Hannibalem cupidus, 53. — educit copias, 54. — vincitur, 55, 56. — alia pugna inter Sempronium et Hannibalem, 59. — prospere pugnat cum Hannone Pœno, xxiii, 37.

Ti. Sempronius Longus, tribun. plebis, xxxi, 20. — ædilis curulis, xxxii, 27. — triumvir coloniis deducendis, 29. — prætor, xxxiii, 24. — sortitur Sardiniam provinciam, 26. — ei prorogatur imperium, 43. — creatur consul, xxxiv, 42. — triumvir coloniæ deducendæ, 45. — proficiscitur in Boios, et adversus eos pugnat, 46, 47. — legatus consularis, xxxv, 5. — frustra censuram petit, 39, 40.

Ti. Sempronius C. F. Longus decemvir sacris faciundis moritur, xxvii, 6.

Ti. Sempronius Ti. F. Longus filius illius, augur factus et decemvir, xxvii, 6. — pestilentia moritur, xli, 21.

Ti. Sempronius Longus præest parti castrorum in oppugnatione Heracleæ, xxxvi, 22.

Ti. Sempronius Musca, xlv, 13.

Ti. Sempronius Rutilus, vitricus P. Æbutii, xxxix, 9. — cupit pupillum initiari Bacchis, ibid.

Semunciarium fenus factum ex unciario, vii, 27.

Sena sc. Gallica s. Senogallia, Umbriæ opp. (hod. *Sinigaglia*), ad Metaurum fl. xxvii, 46. — in eam colonia deducta, xi, 11. Conf. et xii, 4.

Senæ, *eadem urbs quæ Sena modo memorata*, a Pompeio diripiuntur, lxxxvii, 6.

Senensis populus vacationem (scilicet a militia) obtinere non potest, xxvii, 38.

Senaculum in Capitolio, xli, 27.

Senator pacem suadens in curia occiditur, xix, 16.

Senatores centum, a Romulo creati, I, 8. — plebeii, V, 12. — decem principes in coloniis et municipiis, XXIX, 15, 4. — octoginta occiduntur in prælio ad Cannas, XXII, 49. — olim in promiscuo spectarunt ludos; postea a populo secreti, XXXIV, 44. 54. — pecuniam sponte conferunt ad supplementum remigum, XXVI, 36. — naves majores, quam CCC amphorarum, habere vetiti, XXI, 63. — quinque uno tempore et longe abesse ab urbe Roma vetiti, XXXVI, 3. — pigneribus capiendis aut mulcta dicenda, ut frequentes adessent, cogi poterant, III, 38, 12. — sententiam dicebant stantes, IX, 8, 2. — et ordine vel suo quisque loco rogati, XXVIII, 45, 3. — edicto prætoris ex tota Italia Romam vocantur, XLIII, 11. — quatuor et sexaginta senatu moti, XCVIII, 28. — Senatores, quibusque in senatu sententiam dicere licet, XXII, 49, 13; XXIII, 32; XXXVI, 3. — quæstus iis indecorus visus, XXI, 63. — lecti potissimum magistratus, XXII, 49, 12; XXIII, 23. — pedarii, I, 32, 13; XXII, 49, 13.—singuli interrogant legatos, XXX, 22.

Senatorius census, CXXXVI, 44.

Senatus nisi auctor fieret, ratum esse non poterat id, quod populus jusserat, I, 17. — postea in incertum comitiorum eventum auctor fieri cœpit, ibid. et XI, 27. — ejus quænam partes fuerint in regibus creandis, I, 17, 18; XXII, 32, 41. — Senatus a regibus de omnibus negotiis consultus, I, 49. — juratus nonnumquam censebat, XXVI, 33; XXX, 40; XLII, 21.—infrequens non facere potest SCtum, II, 23, 9. — lectus a censoribus, XXIII, 22; XL, 53; XLIII, 15. — de bello indicendo consultus, I, 33. — decernit, ut ad populum feratur de bello indicendo, IV, 58; XXI, 5; XLV, 21. — provincias consulibus decernit, X, 24; XXVIII, 38, 40, sqq. — de provinciis senatus arbitrio constituendis decernendisque lex C. Gracchi, LX, 73. — extra Urbem in æde Apollinis aut Bellonæ datur et legatis imperatoribus triumphum petentibus, XXVI, 21, 1. — vocatur a consulibus, et iis absentibus a prætore urbano, XXII, 55; XXVI, 21, 1; XXXVIII, 44. — senatus auctoritas quomodo paullatim sit imminuta, I, 17, 6. — ea quomodo differat a SCto, I, 17, 6. — Senatus de pace facienda consultus, VI, 26; XXX, 42, 43; XXXIII, 24; XXXVII, 55; XXXVIII, 10. — decernit triumphum, III, 26; XXVIII, 9. — negat, X, 36, 37; XXVI, 21. — sine auctoritate senatus triumphatum, III, 63; X, 37. — quædam negotia a se ad populum rejicit, II, 27; VII, 20; XXVII, 8. — legatis populorum regumque dat responsa, VI, 26; VII, 20; XIII, 31; XIX, 61; XXX, 17. — mittit legatos, II, 15; XXX, 26; XLII, 19, *et alibi passim*. — vetat exerceri judicia lege Varia, LXXIII, 1. — vetat consules quidquam pro imperio agere, XCVI, 23.—Cæsarem prætorem et Metellum tribunum ab administratione reip. removet, CIII, 19. — Senatus Romanus tamquam regum consessus, IX, 17; XIII, 34. — Senatus princeps, XXVII, 11 (v. Princeps). — lectio, XXIII, 22, 1. — Senatus habitus in Capitolio, III, 21; VIII, 5; XXIV, 10; XXVI, 1; XXVIII, 38; XXXII, 8. — noctu in æde Æsculapii Carthagine datus, XLI, 22. — Romæ in æde Bellonæ, XXX, 21; XXXI, 47; XLI, 6. — in æde Apollinis, XXXIV, 43; XXXIX, 4; XLII, 21. — in Octaviæ gentis fano, CXL, 25. — in senatum veniebant

plures pluresque sententiam dicebant quam senatores, XXII, 49, 13. —senatu moveri quis poterat a censore, sed non adversante altero censore, IV, 24; V, 40, 51, 2. — Senatus auctoritas, i. e. judicium Senatus, cui legitima Senatusconsulti forma accedere non potuit, IV, 57; CVIII, 36.

Senatusconsultum factum, ut omnes Volsci Urbem excederent, II, 37. — ut pontifex maximus tribunos plebis crearet, III, 54. — ut decemviri magistratu se abdicarent, III, 54. — ut consularia comitia haberentur, IV, 25, 36. — ut duo ex tribunis consularibus ad bellum proficiscerentur, unus res Romæ curaret, 45. — de cæde Postumii, 51. — de creandis tribunis militum, 55. — ut tribuni militares peditibus equitibusque gratias agerent, V, 7. — ut tribuni militum se abdicarent magistratu, 17. — ut agri Veientani septena jugera dividerentur plebi, 30. — ut consules se abdicarent magistratu, 31. — de rebus ad religionem spectantibus, 50.—ut redirent, qui Veios iverant, VI, 4. — ut educeretur e carcere M. Manlius, 18. — ne quis patricius in Capitolio habitaret, 20. — de induciis in centum annos Cæritibus concedendis, VII, 20. — de Latinis, VIII, 14. — de dicendo dictatore, 15, 16. — de colonia Cales deducenda, 16. — de deducendis Interamnam et Casinum coloniis, IX, 28. — ut magistratus facerent, quod e republica fideque sua esse ducerent, XXII, 39, 1. — ut privati nautas darent, XXIV, 11.—de coercendis superstitionibus et externis religionibus, Romæ exortis, XXV, 1. — de ludis Apollini, reque divina faciunda, 12. — de Marcello et Siculis, XXVI, 32 — de Campanis, 34. — de provinciarum sortitione, XXVIII, 45. — ut, quos ludos inter seditionem militarem vovisset Scipio, ex ea pecunia, quam ipse in ærarium intulisset, faceret, 38. — de coloniis, quæ milites dare abnuerant, XXIX, 15. — de bello adversus Nabin Lacedæmonium, XXXIV, 22. — de coloniis deducendis, 53. — de rebus Asiæ, XXXVII, 56. — in gratiam Ambraciensium, XXXVIII, 44. — de Bacchanalibus, XXXIX, 18, 19. — de exercitibus, 38. — quo sublata comitia prætoris creandi, 39. — in honorem Demetrii, 47. — de ludis, XL, 44. — de Latinis, XLI, 8, 9. — de agris Ligustinis et Gallicis viritim dividendis, XLII, 4.—in gratiam Statiellatium, 22.—de bello in Persea, 30. — quo Cares Lyciique jubentur esse liberi, XLIV, 15. — de Macedonibus et Illyriis, XLV, 18.—SC. de destruendo theatro, XLVIII, 27. — de non immolando homine, LXX, 15.—de non exercendis judiciis tempore tumultus Italici, LXXIII, 1.— de recipiendis in civitatem sociis, LXXIV, 7. — de provinciis, CVIII, 34-36. — de minoribus magistratibus, CXXXVI, 68. — Senatusconsulti forma ultimæ necessitatis, videre, ne quid respublica detrimenti capiat, III, 4; CII, 78. — SCtum relatum in tabulas, IV, 11. — non fit ob infrequentiam senatus, II, 23, 9. — fit, ubi major pars in eamdem sententiam ivit, I, 32; XXVI, 33.— quomodo differat ab auctoritate senatus, I, 17, 6. — SCta in ædem Cereris ad ædiles plebis delata, III, 55. — ad ærarium, XXXIX, 4.

Senes Romani, Urbe capta, exspectant domi mortem, V, 41.—trucidantur a Gallis, ibid.

Seniores coacti nomina dare, ut agant Urbis custodiam, V, 10; VI,

2, 6. — Seniorum cohortes factæ, x, 21. — triginta principes, apud Carthaginienses sanctius consilium, xxx, 16.

Senones tum in Gallia Lugdun. ad confluens Sequanæ et Icaunæ, (ubi oppida Agedicum s. Agendicum et Antissiodorum, h. *Sens* et *Auxerre*) tum in Umbria inter Æsin et Utentem fl., Clusium et Romam veniunt, v, 34, 35; vid. Galli. — Legionem Romanam circumveniunt et delent, x, 26. — obsident Arretium, xi, 29.—cum iis sociant arma Tusci, xii, 1. — violant legatos Romanorum, ibid. — profligantur a Dolabella, eorumque ager vastatur, 2.—vincunt L. Cæcilium prætorem Rom. ibid.—pergunt Romam, 3.—Senonum natio internecione deleta, 4. — Senones ejiciunt Cavarinum regem sibi a Cæsare impositum, cvii, 1.

Sententiam senatores dicebant stantes, ix, 8, 2. — et ordine vel suo quisque loco rogati, xxviii, 45, 3.

Sentinum, opp. Umbriæ, hodie *Sentina*; unde Sentinas ager, x, 27, 30.

C. Sentius prætor superat Thraces, lxxvi, 53; vid. et lxx, 17.

Sentius Saturninus Vetulio, proscriptus a triumviris, stratagemate elabitur, cxx, 95.

C. Sentius C. F. Saturninus consulatum egregie gerit, cxxxvi, 29. — præest ludis sæcularibus ingenti apparatu factis, 46.

Sepinum; vid. Sæpinum.

Seppius Lesius, summum Capuæ magistratum ultimus omnium Campanorum capit, xxvi, 6, 13.

Septa Julia, cxxxv, 4.

Septembribus Idibus prætor maximus clavum pangere vetusta lege jussus, vii, 3.

Septemdecim annos nati, qui non militarant, ærarii facti, xxvii, 11.

Septemtrio in aquilonem versus, xxxvii, 12.

Septemvirorum collegium auctum, cxvi, 13; vid. Epulones.

L. Septimius occidit Pompeium, cxii, 15, 16.

L. Septimuleius Anagninus cranio occisi C. Gracchi plumbum infundit, lxi, 32.

Septum in campo Martio, ubi suffragia ferebantur, x, 13, 9.

Sepulcrum dirutum in ora Africæ pro malo omine vitatur ab Hannibale, xxx, 25. — sepulcra diruta Athenis a Philippo, xxxi, 24. — super ea re Atheniensium querelæ, 30.—in Græcia erant extra urbium mœnia, xxxi, 24, 10.

Sepultura prohiberi et carere, i, 49; xxiv, 21; xxix, 9; xxxvi, 8. Conf. Epit. 58 et 59.

Serapidis fanum Romæ dirutum, cvi, 23.

Serapio e templo Herculis apud Tyrios extractus, jussu Antonii Cleopatræ traditur, cxxvi, 11.

Serdi populi domantur a Licinio Crasso, cxxxv, 1.

Sergia venefica, suo ipsa epoto medicamento, interit, viii, 18.

C. Sergius, tribunus militum consulari potestate, vi, 5.—iterum, 11.—tertium, 27.

Cn. Sergius Plancus, prætor, xxxi, 4. — sortitur jurisdictionem urbanam, 6. — ei prorogatum imperium, xxxii, 1.

L. Sergius, legatus, auream crateram donum Apollini Delphos fert, v, 28.—a Liparensium piratis exceptus et dimissus, ibid.

L. Sergius Catilina fratrem suum prius jugulatum proscribendum curat, lxxxviii, 28. — M. Marium excarnificat, 29.—alia ejus atrocia

facinora, 30. — absolvitur incesti, xcvi, 36. — prior ejus conjuratio, ci, 20-24. — accusatus lege de sicariis absolvitur, cii, 19. — petit consulatum cum Cicerone, 32. — nova ejus conjuratio, 35. — erumpit, 73. — accusatur de vi, 80. — a Cicerone excedere Urbe jussus, 81. —egreditur, 82.—epistola Catilinæ ad Catulum, 85. — cum lictoribus fascibusque ad exercitum pergit, 86. — eorum qui conjuraverant cum eo supplicium, 104.—Catilina fugam in Galliam molitur, ciii, 4. —impeditur ab Antonio, 5. — pugnat victusque occiditur, 7. — eo occiso reliquiæ conjurationis opprimuntur, 9.

L. Sergius Fidenas, consul, iv, 17.—tribunus mil. cons. pot. 25.— iterum consul, 30. — iterum tribunus militum cons. pot. 35. — tertium, 45.

L. Sergius Fidenas, tribunus militum, v, 16.

L. Sergius, legatus, xxx, 25.

M. Sergius decemvir creatur, iii, 35.

M'. Sergius Fidenas, tribunus militum cons. pot. iv, 61.—iterum, v, 8.—ejus castra adoriuntur Falisci, ibid. — mavult vinci ab hoste, quam per civem sibi privatim invisum infestumque vincere, ib. — accusatur a tribunis plebis, 11. — et denis millibus æris gravis condemnatur, 12.

M. Sergius, tribunus militum, xxix, 6. — jussu Pleminii post gravissima tormenta necatur, et insepultus projicitur, 9.

M. Sergius Silus, prætor, xxxii, 27. — sortitur jurisdictionem urbanam, xxxii, 28, 31, vid. et xxxiii, 21, 24.

M. Sergius Silus, legatus Æmilii consulis, xliv, 40.

Serpens pro Æsculapio, xi, 13 — pergit ad portum ubi Romana triremis stabat, ibid. — portentosæ magnitudinis ad Bagradam et cum eo pugna, xviii, 15, 16.—ejus corium in templo suspensum, ibid.

Serrheum, s. Serreum et Serrium, prom. Thraciæ, et in eo castellum, xxxi, 16.

Q. Sertorius, sub Cæpione stipendia faciens, virtutis suæ specimen edit, lxvii, 6. — ei a Mario honor habetur, lxviii, 78. — tribunus militum, sub Didio imperatore strenue se gerit, lxx, 17. — Castulonem recuperat, 20. — Gyrisenorum oppidum stratagemate capit, 21. — quæstor Galliæ Cispadanæ, egregiam operam præstat in bello sociali, altero etiam oculorum effosso, lxxii, 27.—infensus Sullæ transit ad Cinnam, lxxix, 4.—ante portam Collinam pugnat cum Pompeio, 26. — suadet Cinnæ ne Marium recipiat, 31 et seqq. — oppugnat Urbem, 46.—pertæsus crudelitatis Marii servos cædis ministros delet, lxxx, 45. — occupat Suessam, lxxxv, 9. — a Sulla proscribitur, lxxxviii, 21.—belli Sertoriani origines, xc, 21.—Sertorius ab Annio pulsus fugam ad insulas Fortunatas agitat, 22, 23. — a suis desertus in Africam transit, 26. — vocatur a Lusitanis, 27. — Furfidium vincit, 28. — constituit sibi senatum, 30. —provocat Metellum ad singulare certamen, xci, 2. — eumque Laccobrigas obsidentem cum damno submovet, 3, 4. — secum multa millia devotorum habet, 6.—ad eum accedit Perperna, 7.—ejus, ut obsequentioribus militibus utatur, inventum, 8.—oratio, 9. — Characitanos stratagemate expugnat, 13, 14. — artibus suis superat Pompeium, 15-17.— Lau-

ronem delet, 20. — cum Pompeio dubio Marte dimicat, XCII, 1. — secum habet cervam candidam, 5, 6. — astus ejus circa eam, 7. — deque ea re concio, 8. — suos educit in hostem, 10. — includit se Cluniæ, 12. — in Sertorii caput pecunia pronuntiata, 15. — ejus prior mansuetudo mutatur ad crudelitatem, 17. — ejus magnæ virtutes, 19. —Pompeium a Pallantia submovet, 20.—cum eo fœdus facit Mithridates, XCIII, 6-14.—Metellum et Pompeium macerat, 29. — Sertorius in luxum declinat, XCIV, 21. — eum clam suis odiosum reddit Perperna, 22. — hinc Sertorio multa incommoda, 24. — dolo fit invisus suis, XCVI, 6.—a Perperna ad convivium invitatus interficitur, 9, 10.

SERVILII ex Albanis principibus in collegium Patrum lecti, I, 30.

A. SERVILIUS Priscus; vid. Q. Servilius Priscus.

C. SERVILIUS consul, II, 49.

C. SERVILIUS, tribunus mil. cons. pot. contendens cum collegis, patri paret, IV, 45.

C. SERVILIUS, triumvir coloniæ Placentiam deducendæ, XXI, 25. — a Gallis comprehenditur, ibid. — a filio consule sextum decimum post annum liberatus, Romam revertitur, XXX, 19.

C. SERVILIUS (Geminus) legatus, frumento in Etruria coempto instruit arcem Tarentinam, XXV, 15. —pontifex, XXVII, 6. — ædilis plebis, 21.—magister equitum et ædilis curulis, 33, 36.—prætor creatus, sortitur Siciliam, XXVIII, 10, 46. — consul, XXIX, 38; XXX, 1.—patrem ex servitute liberatum, Romam reducit, 19. — dictator, 39. — decemvir agris dividundis, XXXI, 4. —pontifex maximus, XXXIX, 46.— piacula iræ Deum conquirit, XL, 37.—moritur, 42.—*Ad eumdem referri possunt, quæ de C. Servilio habet Livius,* XXXIII, 47; XXXIV, 53.

C. SERVILIUS Ahala, mag. equitum, obtruncat Mælium, IV, 13, 14. — ejus factum defendit dictator Cincinnatus, 15. — cos. 30.

C. SERVILIUS Ahala, tribunus mil. cons. pot. IV, 56. — magister equitum, 57. — iterum tribunus mil. cons. pot. 57.—tertium, V, 8. — senatui obtemperans, cogit collegas ante diem abdicare se magistratu, 9.

C. SERVILIUS Ahala, magister equitum, VI, 2.

C. SERVILIUS Casca, tribunus pl. XXV, 3.

C. SERVILIUS Casca in societatem consilii ad Cæsarem interficiendum initi cum fratre Publio adsciscitur, CXVI, 41. — alter ex iis primum Cæsari vulnus infligit, 57.

C. SERVILIUS Glaucia, trib. pl. legem fert de pecuniis repetundis, LXVII, 27.—ejus in prætura improbitas, LXIX, 17. — ei sellam conscindit trib. pl. Saturninus, 21. — Glaucia petens consulatum contra leges, C. Memmium competitorem in foro occidit, 24.—cum Saturnino interficitur a Mario, 27, 28.

C. SERVILIUS Tucca: ejus consulatus memoratur, XI, 30.

CN. SERVILIUS Cæpio, pontifex, XXV, 2. — ædilis curulis, XXVIII, 10. — creatus prætor, sortitur jurisdictionem urbanam, 38, 40. — consul, XXIX, 38. — sortitur Etruriam, XXX, 1. — inde Romam redit cum patre C. Servilio et C. Lutatio patruo, ex servitute receptis, 19. — Hannibalem persequens, in Siciliam transit, 24. — revocatur a dictatore ad id ipsum creato, ibid. — legatus in Græciam mittitur, XXXV, 23.

Cn. Servilius Cæpio, pontifex, pestilentia moritur, xli, 21.

Cn. Servilius Cæpio, ædilis curulis, xl, 59.—prætor sortitur Hispaniam ulteriorem, xli, 21, — legatus ad res repetendas in Macedoniam missus, redit, xlii, 25. — creatur consul, xliii, 11; xliv, 21.

Cn. Servilius Cæpio, consul, liii, 35.—opprimit serviles motus per Italiam, lviii, 62. — censor aquam Tepulam in Urbem adducendam curat, lx, 22.

Cn. Servilius Geminus, consul, xxi, 57; xxii, 1, 8, 9. — sine lictoribus ad dictatorem venit, xxii, 11. — litora Italiæ tuetur classe, ibid. — Sardiniæ et Corsicæ oram circumvectus, Meningem insulam vastat, 31. — Fabii artibus bellum gerit, 32. — in consilio assentitur Paullo adversus Varronem, 43. — occiditur ad Cannas, 49.

L. Servilius Structus, tribunus mil. cons. pot. iv, 47.

M. Servilius Geminus, augur, xxvi, 23. — ædilis curulis, xxix, 38. — magister equitum, xxx, 24. — consul, 26, 27. — ei prorogatum imperium, 41.—decemvir agris dividundis, xxxi, 4. — triumvir coloniis deducendis, xxxii, 29; xxxiv, 45. — pro triumpho Paulli Æmilii orationem ad populum habet, xlv, 36. — ter et vicies cum hoste pugnavit, et spolia retulit, xlv, 39. — cicatrices ostentat, ib.

M. Servilius, trib. mil. xl, 27.

M. Servilius, pontifex, xliii, 11.

M. Servilius, trib. pleb. proponit edictum Bruti, cxvii, 59.

P. Servilius, consul, ii, 21. — ejus populare edictum, 24. — nec plebi, nec Patribus gratus, abit magistratu, 27.

P. Servilius, consul, iii, 6. — moritur, 7.

P. Servilius C. F. Cn. Geminus, consul, xviii, 44. — Himeram capit, ib.—iterum cos. xix, 31.

P. Servilius, decemvir agris dividundis, xxxi, 4.

P. Servilius C. F. M. N. Vatia, qui postmodum Isauricus cognominatus est, cos. lxxxix, 35.—procos. piratas reprimit, xc, 34. — Phaselin, Olympum, Corycum, evertit, 35. — Isauros domat, xciii, 1. — Ciliciæ vectigal imponit, 2.—triumphat, 3; vid. et xcvii, 34. — moritur, quum ad nonaginta annos et corporis et animi vim pertulisset, cxvii, 61.—ejus auctoritas, 62.

P. Servilius Vatia Isauricus, prætor, cvi, 11. — Cæsar dictator eum designat consulem secum, cx, 49. — ejus cum M. Cœlio prætore contentiones, cxi, 19, 20. — fit iterum cos. cxxv, 5.

P. Servilius Casca; vid. C. Servilius Casca. — Ei tribuno magistratum abrogat collega Titius, cxx, 5.

P. Servilius Globulus, trib. pleb. resistit C. Cornelio, xcix, 42.

P. Servilius Rullus, trib. pleb. legem agrariam fert, cii, 40.

Q. Servilius per Patres clientesque Patrum consul creatur, ii, 64.—iterum consul, in Æquos mittitur, iii, 2.

Q. Servilius, quæstor, diem M. Volscio dicit, iii, 24.

Q. Servilius Priscus (al. A. et Structus), dictator, iv, 21. — fundit Etruscos et Fidenas capit, 22. —appellat tribunos, ut cogant consules dicere dictatorem, 26. — cognoscit de rebellione Fidenatium, 30.—filium tribunum militum jubet collegis belli gerendi curam concedere, et Urbi præesse, 45. — ex SCto dictator dicitur, 46. — vincit Æquos, 47.

Q. SERVILIUS Fidenas, tribunus mil. cons. pot. v, 8. — iterum, 14. —interrex, 17.—tribunus militum tertium, 24.—quartum, 36.—quintum, vi, 4.—sextum, 6.

Q. SERVILIUS, tribunus militum consulari potestate, vi, 22. —. iterum, 31.—tertium, 36.

Q. SERVILIUS Ahala, consul, vii, 1.—secundum, 4. — dicit consensu patriciorum Ap. Claudium dictatorem, 6.—creatur dictator, 11.— ex auctoritate Patrum ludos magnos vovet, ibid. — ejus res gestæ, ibid.—abdicat se dictatura, ibid.— interrex creatur, 17.

Q. SERVILIUS, magister equitum, vii, 22.—consul, 38.

Q. SERVILIUS Cæpio creatur cos. liv, 11. — persequitur Viriathum, 13. — durum ejus imperium, ob quod fere in tentorio suo ab equitibus concrematur, 19, 20, 21.— Viriathum curat tollendum per proditores, 22.

Q. SERVILIUS Cæpio contra Lusitanos prospere pugnat, lxv, 19, 20.—triumphat, lxvi, 17.—fit consul, 37.—legem fert de judiciis, ob eamque rem patronus ab senatu appellatur, 39.—occupat Tolosam, et diripit, 40-42.—ejus et Mallii discordiæ, lxvii, 1.—temeritas Cæpionis, 3. — cogitur in castra Mallii venire, 4. — ejus exercitus deletur a Cimbris, 5. — ei abrogatur imperium, 13. — ei dies dicitur a Norbano, lxx, 25.—ejus infelix fatum, 27.

Q. SERVILIUS Cæpio, adversarius Drusi, lxxi, 23. — undenam orta inter eos simultas, 23. — M. Scaurum repetundarum, et L. Philippum ambitus reos facit, 24. — ei præcipitium de rupe Tarpeia Drusus minatur, 27. — insidiis petit Drusum, 33, 34. — legatus Rutilii, obsessus a sociis Italicis, prosperam eruptionem facit, lxxiii, 33. — cum eo exercitum Rutilianum dividit Marius, 34.—eum incautum fallit Pompædius, sociorum Italicorum dux, 34-44.—et in insidias deductum, cum ingenti militum numero cædit, 47.

Q. SERVILIUS, proconsul, sociis deficientibus, Asculum accurrit, lxxii, 2. — graviter corripit Asculanos, 3, 4. — et ab iis trucidatur, 4.

SP. SERVILIUS, consul, cædit Veientes, ii, 51. — mox pulsus ab iis, interventu collegæ servatur, ibid. — reus factus ad populum, periculum audacia discutit, 52.

SP. SERVILIUS Priscus, censor, vi, 31. — tribunus militum cons. pot. 38.

SERVIUS Tullius, i, 18. — captiva Corniculana natus, i, 39; iv, 3. — ei caput in multorum conspectu arsit, i, 39.—de ejus natalibus variæ sententiæ, ibid.—Servius fuit maximo honore apud regem et Patres, ibid. — curam rerum capessit, 41. — a senatu jubetur regnare, ibid. — filias Tarquiniis collocat, 42.—Veientibus bellum infert, ibid. — instituit censum, ibid. — condit lustrum, 44. — interficitur, 48.—ejus laudes, ibid.—commentarii, 60.

Servus conjurationis index; vid. Vindicius.—Servi vindicta liberati, in civitatem accepti videbantur, ii, 5. — manumissi raso capite capiebant pileum, xxiv, 16, 9. — Capitolium occupant, iii, 15. — dant pœnas, 18. — servorum alia conjuratio, iv, 45. — multitudo per totam Italiam, vi, 12, 3.—servorum tyrannica dominatio Volsiniis; vid. Volsinii. — Servus, interfecti domini ultor, occidit Hasdrubalem,

XXI, 2. — ejus in tormentis constantia, ibid. — Servi quinque et viginti in crucem acti, quod in campo Martio conjurassent, XXII, 33. — Servi in militiam allecti Romæ, XXII, 57. — eorum octo millia armantur, ibid. vid. Volones. — Servi vocati ad pileum, XXIV, 32; LXXVII, 25. — Servi duo Attici, quum Athenæ ab Sulla obsiderentur, ei indicant quiquid ab obsessis fieret, LXXXI, 11. — Servus indicat auctores incendii, pluribus simul locis circa forum orti, XXVI, 27. — Servi publici, IX, 29; XLIII, 16, 10. — Servi indices conjurationis, XXXII, 26. — iis vicena quina millia æris et libertas data, ibid. — Servorum motus Romæ oppressus, XVII, 17, 18. — Servorum magnus motus in Apulia, XXXIX, 29. — Servorum conjuratio in Etruria, XXXIII, 36. — vincuntur a M'. Acilio, prætore, ib. — principes conjurationis affiguntur crucibus, ibid.

Servorum in Sicilia bellum, LVI, 25. — ejus origo et causæ, 26, 27. — servorum inter se clandestina colloquia, 28, 29. — eos maxime Eunus permovet, 30, 31; vid. Eunus, Cleon. — Ab iis vincitur L. Hupsæus prætor, 40. — adversus eos prospere bellum gerit Piso consul, LVIII, 63, 64. — tum P. Rupilius, LIX, 23-26. — qui et Siciliam pacat, 45, 46.

Servorum in Sicilia bellum alterum, LXVII, 29. — ad Palicorum lucum confugiunt, 31. — arma capiunt, 32. — fraude superantur, 33. — mox coeunt plures, 34. — M. Titinium vincunt, 35. — Salvius eorum rex, 36. — victi, deinde victores, 37. — servi contra servos Morgantinam defendunt, 39. — eorum rex Athenio, ib. vid. Salvius, Athenio. — Vincuntur ab L. Lucullo, 57, 58. — sed per cunctationem victoris resumunt animos, 59. — C. Servilium prætorem vincunt, LXVIII, 41. — ab M. Aquillio vincuntur, LXIX, 41; vid. Fugitivi.

Serviles motus in Italia et alibi, LVIII, 62.

Servitiis Achæorum fugitivis receptaculum Macedonia, XLI, 28.

Sescenaris bos, XLI, 19.

Sestertii primum cusi, XV, 6. — primum a Livio memorati, XXVIII, 9.

L. SESTIUS P. F. abdicante Augusto, consul sufficitur, Bruti olim quæstor, et ejus memoriæ fidus cultor, CXXXVI, 1.

P. SESTIUS Capitolinus, consul, III, 32. — decemvir legibus scribendis, 33.

P. SESTIUS, patriciæ gentis vir, a C. Julio decemviro ad populum accusatus, III, 33.

P. SESTIUS, quæstor, IV, 50.

T. SESTIUS bellum gerit in Africa adversus Q. Cornificium, CXXIII, 35. — Cornificium, deinde Fangonem vincit, CXXVII, 5-7. — inter suffectos consularem tenuit locum, ibid. 7.

SESTOS, Chersonesi Thraciæ opp. ad Hellespontum, hod. *Zemenik*, XXXI, 17, 1; XXXII, 33. — deditur Romanis, XXXVII, 9. Cf. Abydus.

SETIA, opp. Volscorum, in Latio, h. *Sezza*, VI, 30; XXVI, 8; XXIX, 14. — eam depopulantur Privernates, VII, 42. — negat consulibus milites et pecuniam, XXVII, 9. — de ea re SCtum, XXIX, 15. — Setiæ magnus tumultus servorum opprimitur, XXXII, 26. — Setiæ Carthaginiensium obsides custoditi, ibid.

SETINI nuntiant defectionem Privernatium, VIII, 1.

SETINUS ager, XIII, 14.

SEUTHES, Cotyis pater, regis

gentis Odrysarum, vid. XLII, 51.

Sextantes, II, 33.

Sextarii vini, honoris ergo, militibus qui Decium sequuti fuerant, a legionibus collati, VII, 37.

Sextiles Calendæ olim anni principium, III, 6. — duplici clade insignes, VI, 1. — Sextiles Nonæ et Idus, XLI, 20.

Sextilis mensis, mutato nomine, Augustus appellatur, CXXXIV, 103.

SEXTILIA, virgo vestalis, comperta incesti, defoditur viva, XIV, 39.

C. SEXTILIUS, plebeius, tribunus mil. cons. pot. VI, 30.

L. SEXTILIUS egregie adversus Tigranem pugnat, XCVIII, 35-37.

L. SEXTILIUS Rufus, missus a Cassio, Tarsenses cogit ad deditionem, CXXI, 26.

M. SEXTILIUS Fregellanus, respondet pro duodeviginti coloniis, milites ex formula paratos esse, XXVII, 10.

C. SEXTIUS Calvinus, cos. LX, 27. — procos. in Gallia vincit Salluvios, LXI, 1, 2.— ejus clementia, ib. — Aquas Sextias condit, 3. -- de Liguribus, Vocontiis et Salluviis triumphat, ibid.

L. SEXTIUS, tribunus plebis, rogationem fert, qua Volas coloni mitterentur, IV, 49.

L. SEXTIUS, tribunus plebis, promulgat leges de ære alieno, de modo agrorum et de consulatu plebeio, VI, 35.—refectus tribunus plebis, non patitur creari curules magistratus, ibid.—octavum tribunus plebis, 36. — continuari sibi tribunatum recusat, 39.—decimum tribunus refectus, 42.—primus de plebe consul factus, ib. et VII, 1.

M. SEXTIUS Sabinus, ex ædilitate plebeia prætor, XXX, 26. — sortitur Galliam, 27.

P. SEXTIUS, quæstor C. Antonii, ei stimulos ad rem gerendam contra Catilinam admovet, CIII, 5, 6. —tribunus plebis, qui Ciceronis studiosus erat, male habetur a Clodianis, CIV, 46.

P. SEXTIUS Naso, socius consilii ad interficiendum Cæsarem initi, CXVI, 42.

Q. SEXTIUS latum clavum, offerente Cæsare, studiorum obtentu, repudiat, CXVI, 14.

SIBARIS, vid. Sybaris.

Sibylla, I, 7.

Sibyllæ carmina de termino fatali imperii Romani, XXXVIII, 45.

Sibyllini libri aditi s. inspecti et consulti, III, 10; V, 13; VII, 27, 28; X, 31, 47; XXI, 62; XXII, 1, 9, 10, 36, 57; XXIX, 10; XXXVI, 37; XLI, 21.—libri combusti cum Capitolio, LXXXV, 4.—Sibyllina carmina undique conquisita, XCI, 23.

SICAMBRI oppugnant castra Cæsaris, CVII, 12. — re infecta recedunt impune, 13. — eos debellat Drusus, CXL, 2.

Siccitas ingens in urbe et agro Romano, IV, 30; XL, 29.

L. SICCIUS, vir fortissimus, fraude decemvirorum interfectus, sepelitur, III, 43.

SICILIA, I, 1.—divisa in veterem novamque provinciam, XXIV, 44, 3; XXV, 41, 8. — in Siciliam venit Æneas, ib. — in Sicilia frumentum emptum propter caritatem annonæ, II, 34. — in Siciliam exercitum quando primum trajecerint Carthaginienses, IV, 29. — a tyrannis Siciliæ missam suspicatur Livius classem Græcorum, quæ mare Etruscum infestum habebat, VII, 24, 26.— Siciliensis expeditio Pyrrhi, XIII, 46. — Siciliæ intestina bella, 49.—successus Pyrrhi in Sicilia, 52. — ejus magna parte potitur Pyrrhus, XIV, 1. — Siculi defi-

ciunt ab eo, 17.—Pyrrhus discedit e Sicilia, 20. — Siciliæ status initio belli Punici primi, XVI, 10.—Pœnorum in Sicilia successus, 7, 8, 9. — Siciliæ nomen, XVI, 21; LXXII, 35. — descriptio, XVI, 22. — in Siciliam navigant Romani, 26, 27, 34. — Sicilia, qua possessa a Carthaginiensibus erat, fit provincia, XIX, 64. — in Sicilia militare jussi, qui apud Cannas fugere, XXIII, 25, 5; XXXI, 25, 5 sq.—Sicilia deseritur a Pœnis, XXVI, 40. — Siciliæ res componit Scipio, XXIX, 1.—Siciliæ, grave cælum, XXIII, 34, 6.—calamitas ob motus serviles; vid. Servi, Fugitivi. — Siciliæ pars incendiis Ætnæ montis vastata, LXI, 41. — immunitatem vectigalium et tributorum omnium ei concedit Senatus, ibid.

SICILINUS (alii Sicilius) securi percussus, XXIII, 37.

SICULORUM res a M. Marcello compositæ, XXV, 40. — eorum querelæ de Marcello, XXVI, 29. — eorum oratio in senatu, 30. — iis respondet Marcellus, 31. — de ea re SCtum, 32. — Siculi legati ad Marcelli genua se projiciunt, 33.

SICULUM fretum, I, 2.—Siculum mare, XIII, 35.

SICIMINA, mons Galliæ Cisalp. XLV, 12.

C. SICINIUS, auctor secessionis in Sacrum montem, II, 32. — inter primos tribunos plebis, ibid. 33; vid. et III, 54.

C. SICINIUS, tribunus pl. II, 58. — diem dicit Ap. Claudio, 61.

C. SICINIUS, tribunus plebis post secessionem in Aventinum, III, 54.

C. SICINIUS legatus a senatu missus, XLIII, 5.

CN. SICINIUS ædilis petit præturam, XXXIX, 39. — fit anno sequente prætor, et sortitur Sardiniam, 45.

CN. SICINIUS, triumvir coloniæ Lucam deducendæ, XLI, 13.

CN. SICINIUS, prætor, XLII, 9.— in Apuliam mittitur ad colligendas locustas, 10.—obtinet Macedoniam provinciam, prorogato in annum imperio, 27.—paludatus proficiscitur ex Urbe, ibid.

L. SICINIUS, tribunus pl. VI, 6.

L. SICINII, trib. pl. contentio cum Curione, XCI, 29.—ejus dicacitas, 32.—occiditur, ibid.

T. SICINIUS, consul, II, 40.

T. SICINIUS, lator rogationis de migrando Veios, V, 24.

SICIUS; vid. Sicilius.

SICYON, opp. Achaiæ, h. *Vasilica*, in Saccania, parte Moreæ, XI, 13; XXVII, 31; XXXV, 25. — Sicyone Romanorum aliorumque populorum legatis datum Achæorum concilium, XXXII, 19.

SICYONIUS ager, XXXIII, 15.

SIDA, Pamphyliæ opp. XXXV, 13; XXXVII, 23.

SIDETÆ populi, XXXV, 48.

SIDICINI (vid. Teanum Sidicinum), a Samnitibus bello lacessiti, socios sibi parant Campanos, VII, 29. — rursus ab iisdem impugnati, deditionem facere volunt ad Romanos; a quibus repudiati, dedunt se Latinis, VIII, 1, 2. — Sidicinos inter et Auruncos bellum, 15, 1. — vincuntur Sidicini a Romanis, 16, 17. — Sidicini lævam Liris fluvii ripam colebant, LXXII, 41.

SIDICINUS ager, X, 14; XXVI, 9.

SIDON, opp. Phœniciæ, h. *Said*, *Saide*, *Seide*, XXXV, 48.

Sidus Vergiliarum, XXI, 35.

SIGEUM, prom. Troadis (h. *Cape Janissari*), et opp. (h. *Janitcher*, *Janizzari*, *Jeni Hisari* seu *Giaur Kevi*), XLIV, 28.

Signatum argentum; vid. Argentum.

SIGNIA, opp. Volscorum, in Latio, h. *Segni*, colonia, I, 56; II, 21; VIII, 3; XXXII, 2.

SIGNINI Romanis fidi, XXVII, 10.

Signifer omni vi moliens signum convellere nequit, XXII, 3.—Signiferum manu arreptum secum in hostem rapit Camillus, VI, 8.

Signum emissum in hostium aciem vel castra, IV, 29; VI, 8; XXV, 14; XXXIV, 46; XLI, 4. — secundi Hastati, ademptum signifero, a Q. Navio in hostes illatum, XXVI, 5. — Signa legionum, vexilla sociorum, VIII, 8, 2. — militaria ex ærario deprompta, III, 69; IV, 22; VII, 23. — convelli nequeunt, XXII, 3. — per ea juratur, XXVI, 48.—capta in prælio, IX, 44; X, 14, *et alibi sæpius*. — ante Signa et post Signa strages facta, VIII, 11. — Signum legionis, aquila, CVI, 29.

Signum pugnæ datum, VI, 8, 1. —propositum, IX, 23; XXII, 45. — receptui datum, VI, 8.

Signum secundæ vigiliæ, VII, 35. —signa bis canunt, ubi duo sunt consules, XXVII, 47. —Signum datum, id est, tessera s. jussus imperatoris per totum exercitum perlatus, V, 36; VII, 35, 1; XXVIII, 24, 6. — vocale erat aut tacitum, VII, 35, 1.

Signum Jovis imperatoris, Præneste devectum, T. Quintius dictator in Capitolium infert, VI, 29.— Junonis a matronis dedicatum in Aventino, XXI, 62. — Martis, XXII, 1. — Signa ænea Deorum facta ex argento mulctaticio, XXVII, 6; XXX, 39. — tria ad Cereris data, 36.—duo cupressea in ædem Junonis Reginæ illata, 37. — ænea quinque ex mulctaticio argento in ærario posita, XXXI, 50. — tria Cereri, Libero, Liberæque posita, XXXIII, 25. — ænea in Capitolio dejecta, et in circo maximo cum columnis eversa, XL, 2.—Signa tabulasque, quibus abundabant Syracusæ, Marcellus Romam devehit, atque inde primum initium mirandi Græcarum artium opera factum, XXV, 40; XXVI, 30, 31; XXXIV, 3.— Signa tabulasque Tarentinis relinquit Fabius, XXVII, 16. — Signa, tabulæ priscæ artis, ornamentaque ejus generis plura Eretriæ reperta, XXXII, 16.

SIGOVESUS, filius sororis Ambigati, Celtarum regis, V, 34. — in Hercynios saltus sorte missus, ibid.

SILANA, opp. Thessaliæ, XXXVI, 13, 2.

M. SILANUS; vid. Junius.

SILENUS, auctor Græcus a Livio memoratus, XXVI, 49.

SILENUS apparet regi Midæ, LXXXIV, 19.

P. SILIUS P. F. Nerva, cos. CXXXVI, 21.—contra Inalpinas gentes bene pugnat, 50.—domat Pannonios, ibid.

Q. SILIUS, primus quæstor plebeius, IV, 54.

SILPIA, opp. Hispaniæ, XXVIII, 12, 9.

Silva; vid. Sylva.

SILVANUS; vid. Sylvanus.

SILVIUS; vid. Sylvius.

SIMILÆ (forte Semelæ aut Stimulæ) lucus, XXXIX, 12, 4.

Simii divino honore culti, LXXII, 35. — Simiorum genus Satyri, LXXXIV, 15.

Simulacra Junonis Reginæ cupressea circumlata, XXVII, 37. — Simulacra infantium, conditorum Urbis, sub uberibus lupæ, ad Ficum Ruminalem posita, X, 23. — oppidorum in triumpho lata, XXXVII,

59; v, 30, 4. —luporum, xxii, 1. — Simulacrum Herculis in Capitolio positum dedicatumque, ix, 44. — pugnæ terrestris et navalis editum a Scipione, xxix, 22.

Sinda opp. Pisidiæ; unde Sindensis ager, xxxviii, 15.

Sinope urbs, postea Sinuessa (v. Sinuessa), x, 21.

Sinope opp. Paphlagoniæ ad Pontum Euxinum, hod. *Sinabe*, xxxviii, 18.—occupatur a Lucullo, xcviii, 18, 21.

Sinopensium clades, xl, 2.—iis datur libertas, xcviii, 22.

Sintii, s. Sinti, populi in Thracia, xlii, 51.

Sintice, regio Thraciæ aut Macedoniæ inter Strymonem et Chabrium fl. xliv, 46. — In ea Sintice Heraclea, xlii, 51; xlv, 29.

Sinuessa, urbs in confinio Latii Campaniæque sita inter ostia Liris et Savonis prope castellum, hod. *Rocca di Mondragone*, viii, 11. — colonia, x, 21, xxii, 14.—ei negatur vacatio, xxvii, 38; xxxvi, 3. Cf. Sinope.

Sinuessanæ aquæ, xxii, 13.

Sinus Adriaticus, x, 2. — Ænianum, xxviii, 5.—Ambracius, xxxii, 14; xxxviii, 4. — Bargylieticus, xxxvii, 17. — Corinthiacus, xxvi, 26; xxviii, 7; xxxviii, 7, — Demetriacus, xxviii, 5.—Euboicus, xxxi, 47. — Gallicus, xxvi, 19; xxx, 19; xxxiv, 8; xl, 26.—Maliacus, xxvii, 30; xxxi, 46; xxxv, 37; xxxvi, 11, 14. — Pamphylius, xxxvii, 23. —Telmessicus, xxxvii, 16. — Thesprotius, viii, 24.

Sipontum, s. Sipuntum et Sipus, urbs Apuliæ, ex cujus ruinis crevit hod. *Manfredonia*, capta ab Alexandro Epirensi, viii, 24. — Sipontum colonia civium Romanorum deducta, xxxiv, 45; xxxix, 23.

Sipylus mons et opp. Lydiæ seu Phrygiæ, hod. *Cusinas*, xxxvi, 43; xxxvii, 11.

Sipyrrhicas Ætolus, xxxi, 46.

Siræ (s. Sirrha), oppidum terræ Odomanticæ in Thracia, xlv, 4.

L. Sisenna, legatus Pompeii, bello Piratico, xcix, 31.

Sitella ad sortiendum, xxv, 3; xli, 18.

P. Sitii, s. Sicii, Nucerini fortuna, cii, 37. — cum Bogude invadit Numidiam, cxiv, 14. — cædit equites Scipionis, 63. — occidit Afranium aliosque, ibid. — capit naves Scipionis, 65.

Sitianorum colonia, olim Cirta, cxiv, 65.

Sitones populi, eorumque sedes, civ, 21.

Smyrna, opp. Ioniæ, h. *Ismyr, Ismir*, xxxvii, 35. — usurpat libertatem, xxxiii, 38. — obsidetur ab Antiochi copiis, ib. et xxxv, 42.

Smyrnæi, xxxvii, 16.—laudati a senatu Romano, 54. — donantur agro, xxxviii, 39.—deficiunt a Mithridate, lxxxii, 47.

Socii Romanorum, sine duce aut exercitu Romano, propriis viribus bellum gerere non sinuntur, ii, 53; viii, 4.—Latini nominis, xxi, 55; xxii, 38. — alii generis Italici, xxii, 13. —quot pedites equitesque dederint, iii, 22; viii, 8; x, 18, 26; xxii, 36, 4; xxxiii, 43; xxxiv, 56; xxxv, 20, 41; xxxvii, 2; xxxviii, 35; xxxix, 20; xl, 1, 18, 26, 36; xli, 5, 9, 14, 21; xlii, 1, 31, 35; xliii, 12; xxiv, 21. — ex formula, xxii, 57, 10.—nec tamen omnes socii omni anno milites dabant, xxxiv, 56, 2.—capti ab Hannibale sine pretio dimittuntur, xxii, 7, 58. — quomodo differant ab amicis Rom. xlv, 25, 7. — magnos sumptus faciunt in cultum præto-

rum Rom. xxxii, 27.—et ab iis magistratus Rom. magnam exigunt pecuniam ad ludos et opera publica, xxxix, 5, 22; xl, 44, 7. — sociis civitas Rom. data, si, stirpe domi relicta, Romæ habitarent, xli, 8, 9. —sociis olim a magistratibus Rom. iter facientibus non nisi singula imperabantur jumenta; plura et publicum hospitium primus postulavit L. Postumius Albinus consul, xlii, 1. — sociis Romanorum in bello Hannibalis constat fides, quia justo et moderato regebantur imperio, xxii, 13.—Sociorum dura conditio, xxii, 13, 9.—eorum defectio et sociale bellum; vid. Italici. — Socii navales, ix, 38, 1; xxi, 49.— ex libertinis conscripti, ix, 38, 1; xxxvi, 2; xl, 18; xlii, 27, 31. — privata impensa parati, xxiv, 11. — copiis terrestribus additi, xxvi, 17; conf. et xxvii, 17.

Socrates, cognomento Chrestos, a Mithridate deducitur in regnum Bithyniæ, lxxiv, 10.—regno expulsus, occiditur a Mithridate, 13.

Sol ruber per totum diem; vid. Prodigium.—Solis eclipsis, xxxvii, 4. — Soli aram consecrat Philippus in monte Hæmo, xl, 22.

Solenne Pani Lyceo ab Evandro institutum, i, 5.—Fidei a Numa, i, 21, 2.

Soli, Ciliciæ urbs, xxxiii, 20; xxxvii, 56.

Soliferrea, tela bellica, xxxiv, 14, 5.

Solistimum tripudium (auspicium faustum e pullis), x, 40, 4.

Solon, præfectus præsidio Pydnæ, xliv, 45.

Solonis leges a legatis Romanorum descriptæ, iii, 31.

Solonius ager in Latio apud Lavinium, viii, 12. — in eum excursionem faciunt Antiates, ibid.

Solovettius, dux Gallorum, xlv, 34. — eum Rom. alloquuntur, ib.

Solstitium Veteribus media tantum æstas dicebatur, xxxv, 49, 4; xliv, 36.

Solstitialis orbis, i, 19.

Solstitiale tempus, xxxv, 49.

Somnium Ti. Atinii, ii, 36.—Hannibalis, xxi, 22.

Sopater Syracusis prætor creatur, xxiv, 23. — ejus oratio de Andranodori et Themisti cæde, 25.

Sopater, dux Philippi regis, secum quatuor millia militum in Africam trajicit, xxx, 26. — eum captum a Romanis sibi restitui petunt legati Philippi, 42.

Sopater Acarnan, præfectus Chalcidis, interficitur, xxxi, 23.

Sopater, dux Persei, prælio interficitur a Romanis, xlii, 66.

Sophenorum tota natio se dedit Romanis, xcviii, 64.

Sophonisba, uxor Syphacis, filia Hasdrubalis, xxx, 12. — ejus ad Masinissam oratio, ibid. — nubit Masinissæ, ibid. — venenum, sibi a Masinissa missum, haurit intrepide, 15.

Sora, opp. Volscorum Arpino proximum, ad Lirim fl. h. *Sora*, colonia, ix, 23; x, 1. — capitur a Romanis, vii, 28. — interfectis Romanorum colonis, deficit ad Samnites, ix, 23. — obsidetur a Romanis, 24.—capitur, ibid.—expugnatur a Samnitibus, 43. — recipitur, 44.—montibus scopulisque munita, ix, 24. — de Sora, quod milites pecuniamque Romanis negarat, SCtum, xxix, 15.

Soranus; vid. Q. Valerius.

Soranus ager, x, 14, 33.

Sordidati rei et eorum cognati esse solent, vi, 20; xxvii, 34; vid. et xliv, 19.

Soror fraterque tori et regni

consortes in Oriente, XXVII, 4, 6.

Sororium tigillum, I, 26.

Sors a magistratibus in templo conjicienda erat in sitellam, XLI, 18. — Sortes Cære extenuatæ, XXI, 62; XXII, 1. — oraculi Pythici, V, 15. — Dodonæi Jovis, VIII, 24.

Sortitio consulibus præcipitur sine comparatione, XLII, 4, 1.

SOSICRATES, princeps Achaici concilii, supplicio a rebellionis auctoribus afficitur, LII, 10.

SOSIGENES Ægyptius a Cæsare adhibitus ad corrigendos fastos, CXV, 29, 31.

SOSILAUS, XXXIV, 30.

SOSIS et Theodotus, interfecto Hieronymo, regiis equis Syracusas contendunt, XXIV, 21. — eos alloquitur Andranodorus, 22. — Sosis, unus ex interfectoribus tyranni, mittitur a Marcello ad Philodamum, præfectum arcis Euryali, XXV, 25.

SOSIS, faber ærarius, Syracusas Marcello tradit, XXVI, 21, 30. — cum corona aurea præcedit in triumpho Marcelli, et, donatus civitate Romana, accipit quinquaginta jugera in agro Syracusano, XXVI, 21.

SOSISTRATUS, obtinente Syracusanam insulam Thœnione, ipse in cætera urbe tyrannidem agit, XIII, 49. — Pyrrho tradit Syracusas, XIV, 9. — et triginta alia quibus imperabat oppida, ib. — male habitus a Pyrrho effugit ad Pœnos ejus hostes, 19.

SOSITHEUS Magnes, legatus Philippi, XXIII, 39.

C. SOSIUS in Ventidii locum præficitur Ciliciæ et Syriæ, CXXVIII, 27. — Hierosolymam obsidet et capit, 31, 32. — Antigonum, sese ad pedes ejus abjicientem, vinclis onerat, 34. — Judæa pacata triumphat, CXXXI, 49. — consul multa cum laude Antonii Cæsarem arguit, CXXXII, 1. — ad Antonium proficiscitur, 2.

Sospita Juno; vid. Juno.

SOTIMUS, minister ex regiis Alexandri Epirensis pueris, VIII, 24.

SOTHIMUS, Thracum rex, a C. Sentio superatus domum reverti cogitur, LXXVI, 53.

Spadones regum, XXXV, 15.

SPARTA (v. Lacedæmon) oppugnatur corona a T. Quintio, XXXIV, 38-40. — Sparta quondam sine muro, XXXIV, 38; XXXIX, 37. — Spartæ tyranni addiderant murum, XXXIV, 38. — ejus muri diruti, XXXVIII, 34.

SPARTANA disciplina dura et horrida, XXXVIII, 17. — respublica, XXXIV, 31, 6.

SPARTANORUM cum Achæis controversia, LI, 29.

SPARTACUS, Thrax, a fugitivis dux creatur, XCV, 2. — cædit Cl. Pulcrum, 3. — auget copias, 4. — vincit P. Varinium prætorem, 5. — interficit Cossinium, 6. — multis præliis vincit Varinium, 7, 8. — ejus astus, ibid. — Spartacus eximius imperator, 10. — ingenti clade vincit coss. Romanos, XCVI, 3. — de Urbe invadenda deliberat, 4. — Manlium et Cassium vincit, 22. — adversus eum mittitur M. Crassus prætor, 39. — Mummium Crassi legatum Spartacus vincit, 39, 40. — a Crasso victus in Siciliam trajicere conatur, 41, 42. — circumvallatur, 43. — erumpit, 44. — tentat conditiones, XCVII, 9. — extrema ejus pugna, mors, et fugitivorum clades, 10, 11.

Sparti ad rem nauticam usus, et copia ingens in Hispania, XXII, 20, 5.

Sparus, agreste telum, XXXIV, 15, 2.

Spectacula sibi Patres equitesque faciunt, alta duodenos pedes : fori appellabantur, I, 35.

Spectrum per quietem utrique consuli visum, VIII, 6. — Spectra cur humanam figuram caprina miscere ament, LXXXIV, 25.

Specula in Tisæo monte posita, XXVIII, 5.

Speculator Pœnus, Romæ deprehensus, præcisis manibus dimissus, XXII, 33. — Atheniensis, XXXI, 24. —convivii male exceptus, XL, 7.— speculatores, IX, 23.—Hannibalis, excepti a custodibus Romanis, jubentur a Scipione visere omnia, XXX, 29.—dimittuntur a Scipione, ibid.

Specus in foro ; vid. Vorago.

SPEI templum, II, 51 ; XXIV, 47. —reficitur, XXV, 7. — ædes ad Tiberim, XL, 51. — in foro olitorio, XXI, 62.— ædes fulmine icta; vid. Prodigium.

SPELÆUM, prope Pellam locus, XLV, 33.

Spelunca in Umbria, in qua ad duo millia armatorum absumpta fumo et vapore, X, I; vid. et CXXXIV, 3.

SPERCHIÆ, s. Sperchia et Sperchea, opp. Thessaliotidis, XXXII, 13.

SPERCHIUS Thessaliæ fl. XXXVI, 14; XXXVII, 4.

Spicæ metentibus visæ cruentæ; vid. Prodigium.

Sphingis imago gemmis, quibus uti solebat in signando Cæsar Octavianus, insculpta, CXXXIII, 21.

SPINTHER ; vid. P. Cornelius Lentulus.

SPOLETIUM s. Spoletum opp. Umbriæ, h. *Spoleto*, colonia deducta, XX, 2. — frustra tentat Hannibal, XXII, 9; XXIV, 10; XLV, 43.

SPOLETANI a Romanis laudati, XXVII, 10.

Spolia opima quæ dicantur, IV, 20.—Jovi Feretrio a Romulo lata, I, 10. — in æde Jovis Feretrii, prope Romuli spolia, ab A. Cornelio Cosso, tribuno militum, dono fixa, IV, 20, 32. — a Marcello, post Romulum et Cossum tertio et ultimo, XX, 56; vid. et CXXXIV, 5. — Spolia equestria, VIII, 7.—spolia cæsorum hostium lecta, V, 36, 39; XXVII, 42. —in templis fixa, IV, 20, 32 ; X, 2, 11; XXII, 57; XXIII, 14; XXIV, 21. —foribus ædium affixa, X, 7 ; XXIII, 23; XXXVIII, 43. — Vulcano cremata, I, 37. — dono data Hieroni, XXIV, 21.—dicata Marti, Minervæ, Luæque Matri, et succensa, VIII, 1; XLV, 33. — Jovi Victori vota, X, 29.—vetera hostium templis porticibusque detracta armando militi, XXII, 57; XXIII, 14. — Spoliorum simulacra, ex mille pondo argenti facta, Delphos mittuntur, XXVIII, 45; vid. Præda.

Spongia (thoracis genus, ab spongiæ similitudine ita appellatum) pectori tegumentum, IX, 40.

Sponsionis fœderisque discrimen, IX, 5.

M. SPURIUS, socius conspirationis contra Cæsarem, CXVI, 42.

STABIÆ expugnantur et delentur a Sulla, LXXIV, 39.

Stadium quot passus contineat, XXXVII, 6, 2.

Stagnum effusum Mincio amni, cruentum visum; vid. Prodigium.

STAIUS MINACIUS, dux Samnitium, X, 20. — eum captum ad consulem Romanum rapiunt, ibid.

Stans cibum potumque capere jussus miles ignominiæ caussa, XXIV, 16.—Stantes sententiam dicunt senatores quidam, XXVII, 34.

Statarius miles, IX, 19.

STATIANUS ; vid. Oppius.

STATIELLAS ager in Liguria ad

Aquas Statiellas opp. h. *Acqui* in ducatu *Montferrato*, XLII, 7.

STATIELLI seu Statiellates Ligures vincuntur a Romanis, XLII, 7. — venduntur a consule, sed a senatu jubentur redimi, 8. — cæduntur iterum ab M. Popillio, 21. — de iis rogatio, ibid. — in eorum gratiam SCtum, 22.

MARIUS Statilius; vid. Marius.

T. STATILIUS T. F. Taurus, pacata Africa triumphat, CXXXI, 49.— iterum consul, CXXXV, 4.—præficitur Urbi, CXXXVI, 50.

Stationes etiam nocturnæ, x, 32; XXV, 38.—stationum ratio mutata a Paullo Æmilio, XLIV, 33.

STATIRA, soror Mithridatis, mortem a fratre indictam gratanter accipit, XCVII, 43-45.

STATIUS Trebius pollicetur se traditurum Compsam urbem Hannibali, XXIII, 1.

STATIUS Gellius, imperator Samnitium, in prælio capitur a Romanis, IX, 44.

STATIUS Metius, præfectus præsidii Casilini, XXIV, 19.

STATIUS; vid. Staius.

T. STATIUS, tribunus plebis, diem dicit Sp. Servilio, II, 52.

STATIUS Samnis a triumviris proscriptus occiditur, CXX 87.

L. STATIUS Murcus, legatus Cæsaris, CXI, 14.—bellum infert Cæcilio Basso, CXXI, 4.—copias tradit C. Cassio, 9. — Murco datur præfectura classis, 11. — vincit prælio navali Dolabellam, 21. — et Rhodios, CXXII, 18.—insulam, Brundusino portui oppositam, capit, 51. — impedit Antonium copias transmittentem, 52. — devicto Bruto ad Sex. Pompeium se confert, CXXV, 37-43. — ejus cædes, CXXVII, 36.

STATOR Jupiter; vid. Jupiter.

STATORIUS ad Syphacem, Numidarum regem, a Scipionibus mittitur legatus, XXIV, 48. — ex juventute regi pedites conscribit, et ad morem Romanorum ordinat et instruit, ib. et XXX, 28.

Statua Accio Navio Romæ posita, I, 36.—Æmilii Lepidi, CXVII, 35.—Antiochi in Minervæ Itoniæ templo, XXXVI, 20. — Antonii, CXVII, 32. — L. Bruti, CXVI, 9. — M. Bruti ænea Athenis, CXVIII, 2.—item Mediolani, CXXXVI, 2.—Cæsaris, CXVI, 9; CXVII, 31. — Camilli et Mænii, consulum, in foro, VIII, 13. — Cassii ærea Athenis, CXVIII, 2. — Clœliæ in Sacra via, II, 13. — Horatii Coclitis in Comitio, II, 10. — Juventii Laterensis, CXIX, 51. — Manicii, Prænestinorum Præfecti, loricata, XXIII, 19.—Marcii, consulis, in foro ante templum Castoris, IX, 43.—Octaviano Cæsari decreta, CXVII, 59; CXXXIII, 75. — Philippi, regis Macedonum, XXXI, 23, 44.—Pompeii, CXVI, 4.—Ptolemæi, XXIII, 10.—Sullæ, CXVI, 4. — Statua aurata omnium in Italia prima Glabrioni posita, XL, 34.—Statuæ publice in Rostris positæ legatis Romanis, a Fidenatibus occisis, IV, 17. — item legatis a Teuta Illyriorum regina occisis, XX, 26. — item Cn. Octavio a Syris interfecto, XLVI, 29. — Statuæ tres in monimento Scipionum, XXXVIII, 56.—equestres in foro positæ, Camillo et aliis, rara illa ætate res, VIII, 13; IX, 43. — Statuæ circa forum sublatæ, exceptis quæ Senatus decreto aut populi jussu positæ essent, XLVII, 3. — Statuas auratas omnes ab Dio in classem congerit Perseus, XLIV, 6. — quas deinde Metellus Romam transtulit, LII, 22.

Stellæ cadentes, XXIX, 14, 2.

STELLATES campi, in Campania, IX, 44; X, 31; XXII, 13.

STELLATINA tribus nova, VI, 5.

Stena Græcis, fauces Latinis, XXXII, 5.

STENIUS Ninnius Celer, hospes Hannibalis Capuæ, XXIII, 8.

C. STERTINIUS creatur prætor, et sortitur Sardiniam, XXXVIII, 35.

L. STERTINIUS, proconsul, in Hispaniam mittitur, XXXI, 50. — rediens quinquaginta millia pondo argenti in ærarium fert, et de manubiis duos fornices facit, XXXIII, 27.—legatus, 35.

L. STERTINIUS, quæstor, cum muneribus mittitur ad Misagenem, Masinissæ filium, XLV, 14.

STHENII Thermitani constantia et in patriam amor a Pompeio honoratur, LXXXIX, 6, 7.

Stigmatiæ servi fides in herum, CXX, 76.

STIMON, Thessaliæ opp. se dedit, XXXII, 14.

STIMULA dea, XXIX, 12, 4.

Stipendium de publico quando miles primum acceperit, IV, 59.— quando eques, V, 7.—et is triplex, ut centurio duplex, V, 12; VII, 41; XXXIX, 7, 2. — ad diem dandum, XXIII, 21, 1. — annuum, et trium mensium frumentum accipit exercitus Romanus a Samnitibus, mercedem induciarum, VIII, 2. — ab hoste in militem exigitur, VIII, 36; IX, 41, 43.—ab auguribus pontificibusque exigitur, XXXIII, 42.—peditum in diem duo oboli, centurionum quatuor, equitum sex, XXXIX, 7, 2.— impositum Carthaginiensibus, XX, 6; XXI, 1. — Stipendia legitima et emerita, III, 57, 5.

Stips in honorem deorum ludorumque faciendorum caussa collata, V, 25, 3.

STOBI Pæoniæ, XXXIII, 19; XLV, 29.—Stobos exercitum indicit Philippus, XL, 21.—haud procul Stobis novam urbem Perseida condit Philippus, XXXIX, 53.

STOENI, Ligurum Inalpinorum natio, LXII, 6. — petuntur bello a Rom. ibid.—eorum feritas, ibid.

Stomachace et Scelotyrbe pestes Romanum exercitum infestant, CXXXV, 23.

Stragulæ, vestis pretiosæ, usus quando primum Romæ cœperit, XXXIX, 6.

Stratagema Æmilii consulis, XII, 20.—Hannibalis, XXI, 27; XXII, 16, 17.—Catuli, LXVIII, 53.—Ap. Claudii, XVI, 33.—P. Clodii, XIX, 21.— Cornelii Scipionis, XVII, 21. — P. Cornelii Rufini, XIV, 6, 7. — Gallorum, XXIII, 24. — L. Metelli ad comprehendendos speculatores, et illiciendum Hannibalem in loca iniqua, XVIII, 51. — Philemeni proditoris, XXV, 9. — Polyxenidæ, XXXVII, 28. — M. Porcii Catonis, XXXIV, 12, 13.—T. Quintii consulis, II, 64.—C. Sulpicii Dictatoris, VII, 14. — Stratii, XLIII, 22.

STRATIUS, medicus, speculaturus, quæ ab Attalo agerentur, ab Eumene mittitur Romam, XLV, 19. —sapientibus monitis pravas Attali spes castigat, ibid.

STRATO Ægeates Brutum interficit, CXXIV, 29.

STRATONICA, patre pauperculo nata, Mithridatis uxor, CII, 3, 4. — castellum Symphoriutichos tradit Pompeio, salutem Xipharis filii pacta, 6.

STRATONICEA, urbs Cariæ, XXXIII, 18.—datur Rhodiis, 30; XLVI, 10.

STRATONICENSIS ager a Pisistrato occupatur, XXXIII, 18.

STRATONIDAS Thebis perfugit Tanagram, XXXIII, 28.

STRATUS, opp. Acarnaniæ Ætolorum subjecta imperio, XXXVI, 11; XXXVIII, 4; XLIII, 21, 22, 23.

STRYMO, fluvius Thraciam a Macedonia dirimens, hod. *Marmora*, XLIV, 44, 45; XLV, 29.

STUBERA, opp. Maced. XXXI, 39; XLIII, 18, 20.

STUBERÆUS, XL, 24.

Studium pravum in certaminibus ludicris, XLII, 63.

Stupra in Bacchanalibus per vim illata, adhibito cymbalorum et tympanorum pulsu, ne vox quiritantis exaudiri possit, XXXIX, 10.—virorum inter sese plura, quam feminarum, XXXIX, 13.—Stupri damnatæ matronæ mulctantur pecunia; vid. Matrona.

STYMPHALIS in Epiro vel Maced. XLV, 30.

STYMPHALUS, s. Stymphalum et Stymphalis Arcadiæ mons (h. *Monte Poglisi*), fluvius, opp. et palus: unde

STYMPHALIA terra, XXXIII, 14.

Submovetur populus a viatoribus jussu tribunorum pl. II, 56; III, 14; XXV, 3.—a lictoribus, III, 48; IV, 50; VIII, 33; XXVI, 38; XXVIII, 27; XXXV, 7. — submovere pro imperio non potest, II, 56.

SUBOTA, insula interjecta Elææ et Atho, in mari Ægæo, XLIV, 28.

SUBURA, regio urbis Romæ frequentissima, III, 13, 2.

Subcenturio Romanus vincit Latinum centurionem, VIII, 8.

SUCRO Hispaniæ Tarrac. opp. (h. *Alcira*) et fluvius (h. *Xucar*, s. *Jucar*), XXVIII, 4.

SUDERTANUM forum, XXVI, 23. (Sudertum Etruriæ opp.)

Sudibus et saxis et omni genere telorum summoventur a vallo hostium Romani, XXXIV, 15.

SUESSA Pometia, urbs Volscorum, I, 41; II, 16, 17, 22; VIII, 15, 1.—vi capitur a Tarquinio Superbo, I, 53.

SUESSA Aurunca, opp. Campaniæ ad Lirim fl. h. *Sezza*, s. *Sessa*, VIII, 15, 1. — eo colonia deducta, IX, 28. — negat consulibus milites et pecuniam, XXVII, 9. — de hac re SCtum, XXIX, 15.

SUESSANI, VII, 38. Cf. Aurunci.

SUESSETANI, Hispaniæ Tarrac. populus, XXV, 34. — deficiunt ad Romanos, XXXIV, 20.—iis opem ferunt in expugnando Lacetanorum oppido, ib.—in Suessetanis A. Terentius oppidum Corbionem expugnat, XXXIX, 42. — Suessetanum agrum depopulatur Mandonius, XXVIII, 24.

SUESSULA, opp. Campaniæ, hod. *Castel di Sessola*, VII, 37; XXIII, 14, 17, 32; XXIV, 44, 46; XXV, 7, 22; XXVI, 9; XXVIII, 9.

SUESSULANIS civitas sine suffragio data, VIII, 14.

SUETONII error, CXXXVII, 6.

SUEVORUM veterum sedes descriptæ, CIV, 15.

SUEVOS debellat Drusus, CXL, 2.

Sufetes, summus apud Pœnos magistratus, XXVIII, 37, 3; XXX, 7; XXXIV, 61.

Suffragia quomodo Romæ lata, I, 43; X, 13, 21; XXIV, 7, 9; XXV, 2, 3.—confusa, XXVI, 18—mutata a Lepido et Fulvio censoribus, regionatimque generibus hominum tribus descripta, XL, 51. — suffragii lationem impartiri, populi erat, non senatus, XXXVIII, 36. — latio per censores adimi non potest injussu populi, XLV, 15.

Suggestum in foro Romano adornatum, rostris navium Antiatum, VIII, 14.

SUISMONTIUM, mons Liguriæ, XXXIX, 2; XL, 41.

SULCI, opp. Sardiniæ, XXII, 1, 9.

SULCITANIS imperat pecuniam Cæsar, CXIV, 66.

Sulla cognomen unde ortum, xxv, 12, 12; vid. Cornelius.

Sulmo, opp. Pelignorum, hod. *Sulmona,* xxvi, 11. — patria Nasonis, lxxii, 37.

Sulmo, vetus Latii oppidum, a Sulla diruitur, lxxxviii, 35.

Sulpicia, gravis femina, socrus consulis Postumii, xxxix, 11, 12 et 13.

Sulpicia, mulier castissima, dedicat simulacrum Veneris Verticordiæ, lxiii, 18.

C. Sulpicius, legatus, *qui idem videtur esse, ac C. Sulpicius Peticus de quo infra vid.*, vincit Hernicos, vii, 7.

C. Sulpicius prætor creatur, et sortitur Siciliam, xxv, 41.

C. Sulpicius, tribunus plebis, xliii, 14.

C. Sulpicius Camerinus censor creatur, vi, 27.—abdicat se magistratu, ibid.

C. Sulpicius Galba, pontifex, xxx, 39.—moritur, xxxii, 7.

C. Sulpicius Galba, pontifex, xli, 21.

C. Sulpicius Galba creatur prætor, xlii, 28. —sortitur jurisdictionem urbanam, 31.

C. Sulpicius Gallus, nuntius victoriæ et forte tribunus militum, xl, 28.—nominatur patronus ab Hispanis, xliii, 2.—creatur prætor, 11. — delectum habet, 14, 15.—sortitur jurisdictionem urbanam, ib.—ab eo et collega M. Claudio consul accipit legiones, 15, 16. — idem Gallus, tribunus militum secundæ legionis, prædicit eclipsin Lunæ, xliv, 37.—præest castris Æmilii Paulli, xlv, 27.—creatur consul, 44.—ejus legatio in Græciam et Asiam insolenter acta, xlvi, 20.

C. Sulpicius Longus, consul, viii, 15. — iterum 37. — tertium, ix, 24.—Samnites vincit, 27.—dictator, ix, 29, 3.

C. Sulpicius Peticus, consul, vii, 2 (vid. C. Sulpicius legatus). —iterum consul, 9.—ducit exercitum in Hernicos, et Ferentinum urbem capit, ib.—dictator dictus, 12.—trahit bellum, ægre id ferentibus militibus, ib.—Sex. Tullii ad eum oratio, 13.—ejus stratagema, 14.—vincit Gallos et triumphat, 15.—auri ex Gallicis spoliis magnum pondus, saxo quadrato septum, in Capitolio sacrat, ib. — creatur interrex et tertium consul, 17, 18. —quartum, 19.—iterum interrex, et quintum consul, 22.

C. Sulpicius Q. F. Q. N. Paterculus, cos. xvii, 22. — in Africam navigat, 26.—vincit Hannibalem et triumphat, 27.

C. Supicius Ser. Galba, primus post Romam conditam sacerdos publico damnatus judicio, lxiv, 51.

L. Sulpicius, tribunus militum, xl, 27.

P. Sulpicius, interrex, x, 11.

P. Sulpicius Galba, Servii filius, qui nullum antea curulem magistratum gesserat, consul creatur, xxv, 41.—magistratum init, xxvi, 1.—Apuliam provinciam obtinet, 22. —in Macedoniam mittitur, ib.—ei imperium prorogatum, 28.—etiam anno sequenti, xxvii, 7, 10. — iterum anno sequenti, 22.—ejus res gestæ, 31, 32, 33.—ejus res gestæ anno sequenti, xxviii, 5-7. — ei succedit P. Sempronius, xxix, 12. —creatur dictator, xxx, 24.—iterum consul, xxxi, 4.—de bello adversus Philippum refert ad senatum, 5.—ei evenit Macedonia provincia, 6.—rogationem promulgat de bello Macedonico, ib. — ejus oratio, 7.—consulit fetiales de bel-

lo, Philippo regi indicendo, 8.—ei permissum, ut de exercitu, quem P. Scipio ex Africa deportasset, voluntarios, quos posset, duceret, ib.—paludatus cum lictoribus proficiscitur in Macedoniam, 14.—circa Apolloniam hibernat, 22, 27.—ejus res gestæ, 33-40.—legatus additur T. Quintio, XXXII, 28.—legatus in decem ad res Macedoniæ et Græciæ componendas, XXXIII, 24.—legatus mittitur ad Antiochum, XXXIV, 59.—venit ad Eumenem, XXXV, 13, 14.—ejus cum Minione colloquium, 16.

P. Sulpicius Galba, candidatus consulatus, CII, 32.

P. Sulpicius P. F. Quirinus, cos. CXXXVI, 72.

P. Sulpicius Saverrio consul creatur, IX, 45.—ob res bene adversus Æquos gestas triumphat, ib.—censor, X, 9.

P. Sulpicius Saverrio, cos. ejusque collega, castra prope Asculum ponunt, XIII, 36.

P. Sulpicius Rufus, celebris orator, C. Norbanum reum facit majestatis, LXX, 28.—tribunus plebis Sullæ provinciam adimit, et Mario decernit, LXXVII, 1, 2.—ejus importunitas, 5.—libertinis vendit civitatem, 6.—reduci postulat exsules, 7.—ingentem excitat seditionem, 11, 12.—a Sulla victus, a senatu judicatur hostis, 23-28.—occiditur, ib.—servus, qui eum prodiderat, manumissus, et statim de saxo præcipitatus est, ibid.

Q. Sulpicius, legatus dictatoris A. Postumii, IV, 27.

Q. Sulpicius Camerinus, tribunus militum cons. pot. V, 8.—iterum, 14.

Q. Sulpicius Longus, tribunus mil. cons. pot. V, 36, 47.—paciscitur cum Brenno, 48.

Ser. Sulpicius, consul, nihil dignum memoria agit, II, 19.

Ser. Sulpicius, curio maximus, moritur, III, 7.

Ser. Sulpicius, consul, III, 10.—legatus mittitur Athenas legum caussa, 31.—decemvir, 33.—legatus ad exercitum qui Aventinum insederat, 50.—legatus præest equitibus, 70.

Ser. Sulpicius Camerinus consul creatur, V, 29.—tribunus mil. cons. pot. 32.—adversus Salpinates proficiscitur, ibid.—creatur interrex, VI, 5.

Ser. Sulpicius Camerinus consul, VII, 28.

Ser. Sulpicius Galba, ædilis curulis, XXVII, 21.—ad Attalum legatus mittitur, XXIX, 11.—pontifex, XXX, 26.—moritur, XXXII, 7.

Ser. Sulpicius Galba, ædilis curulis, XXXVIII, 35.—prætor, sortitur jurisdictionem urbanam, 42; XXXIX, 5.—candidatus consulatus, 32.

Ser. Sulpicius Galba, forte idem tribunus militum secundæ legionis, adversatur Æmilii Paulli triumpho, XLV, 35, 36.

Ser. Sulpicius Galba, prætor, rem male gerit adversus Lusitanos, XLVIII, 24.—ejus in Lusitanos perfidia, 29.—incertum avarior an crudelior, 30.—accusatur subscriptore Catone, XLIX, 56.—mira arte absolutionem invenit, 57.—ejus tres orationes, 58.—creatur cos. LIII, 1.—in provinciam non mittitur, dicto notatus ab Africano, 3.—ejus eloquentia, LV, 4.

Ser. Sulpicius Galba, consul, LXV, 29.

Ser. Sulpicius Galba, a Lucanis captus, unius mulieris opera evadit, LXXII, 25.

Ser. Sulpicius Pelignos acie fun-

dit, LXXIII, 33.—et Picentes, LXXIV, I, 2.—Marrucinos vincit, LXXVI, I.—cædit Pompædium cum ejus exercitu, 6.

SER. SULPICIUS Galba, legatus Pontinii, rem gerit adversus Allobroges, CIII, 39.—prætor, CVI, II.

SER. SULPICIUS Galba, legatus Cæsaris, vincit Alpinas gentes, CIV, 64, 65.—socius consilii ad interficiendum Cæsarem initi, CXVI, 41.—cum Pansa Mutinam proficiscitur, CXIX, 7.—in prælio pellit Antonianos loco, 10.

SER. SULPICIUS Rufus, tribunus mil. cons. pot. VI, 4.—iterum, 18.—tertium, 21.

SER. SULPICIUS Rufus L. Murænam, a quo in petitione consulatus superatus erat, ambitus accusat, CII, 88.—petit consulatum, CVIII, 10.—designatur, II.—favet Cæsari, 32.—victo Pompeio Cæsaris clementiam Athenis exspectat, CXII, 6.—legatus ad Antonium a senatu missus in itinere moritur, CXVIII, 13.

SER. SULPICIUS, tribunus militum cons. pot. VI, 22.—iterum, 32.—recipit Tusculum, 33.—duxerat majorem M. Fabii Ambusti filiam, 34.—tribunus mil. cons. pot. tertium, 36.—quartum, 38.

SUMMANI ædes, XXXII, 29.

SUNIUM, h. *Capo Colonni*, prom. Atticæ, XXVIII, 8; XXXI, 22; XXXII, 17.

Suovetaurilia, I, 44.—Suovetaurilibus piaculum, VIII, 10.

SUPERBUS cur dictus Tarquinius, I, 49.

Superstitio externa repressa, IV, 30; vid. Religio.

Supplicare coronati et lauream in manu tenentes, jubentur omnes duodecim annis majores, XL, 37.

Supplicationes ad omnia delubra, III, 7.—duorum consulum nomine in unum diem, III, 63.—supplicatio per unum diem Æsculapio habita, X, 7.—Marti habita a militibus laureatis, XII, 6.—belli Carthaginiensis caussa, XXI, 17; XXII, 10.—per triduum ad omnia pulvinaria, XXII, I.—Fortunæ in Algido, XXI, 62.—ad ædem Herculis, ib.—Supplicationes omnibus Diis, quorum pulvinaria Romæ sunt, indicatæ, XXIV, 10.—ad omnia delubra, III, 7, 4; XXIV, 10.—circa vel ad omnia pulvinaria, V, 13, 5; XXI, 62; XXII, I; XXIV, 10; XXV, 7; XXVII, 4, II; XXX, 21; XXXI, 9; XXXII, I; XXXIV, 55; XLV, 2.—in unum diem, III, 63; XXVII, 7, 37; XL, 19, 28; XLI, 26.—per compita, tota Urbe, XXVII, 23; XXXVIII, 36.—in biduum, XL, 37.—in triduum celebratæ a viris feminisque, XXVII, 51; XXXIV, 21, 24; XXXVIII, 36, 44.—in quatriduum, V, 23; XXIX, 14; XXX, I, 17; XXXII, 31.—per quinque dies, XXX, 21; XXXIII, 24.—in triduum ob victum Hannibalem, XXX, 40.—ob bellum Philippo decretum, XXXI, 8, 9.—ob victoriam de Gallis reportatam, XXXI, 22.—ob eamdem victoriam bis decretæ, XXVII, 51; XXVIII, 9.—prodigiorum averruncandorum caussa, X, 23; XXXII, I, 9; XXXV, 21; XXXIX, 56; XL, 2.—indictæ a decemviris, aut ex eorum responso et decreto a senatu, XXXIX, 46, 4.—decretæ a senatu et edictæ a consulibus, XLV, 3, I.—ob res bene gestas, X, 21; XXXII, 31; XXXIII, 24; XXXIV, 21, 42; XXXVI, 21.—ob terræ motus, XXXIV, 55.—in triduum in omnibus compitis, XXXVIII, 36.—pro valetudine populi in triduum, XXXVIII, 44.—circa omnia pulvinaria in diem unum, XL, 19, 28.—ob devictum

Perseum, XLV, 2.—et Gentium, 3. — in dies duodecim, ob victum a Pompeio Mithridatem, CII, 47.— in dies quindecim, ob res a Cæsare in Gallia gestas, CIV, 63.—dierum sexaginta, CXIX, 30. — Supplicationibus ordo statutus, VII, 28.

Supplicum insignia Infulæ s. Vittæ, et Velamenta, Rami oleæ, Vestis sordida, II, 39; II, 54, 6; XXIV, 30; XXV, 25; XXIX, 16; XXX, 36; XXXI, 17; XXXV, 34; XXXVI, 20; XXXVII, 28; XLIV, 19; XLV, 25.

P. SURA, legatus, XXII, 31; vid. et Cornelius Lentulus.

SURENAS, dux Parthici exercitus adversus Crassum, CVI, 27, 37, 39. — simulat se colloqui velle cum Crasso, 51.—decipit Crassum, 53. —ejus dignitas et opes, 54, 55.— cum Crasso congreditur, et Crassus interficitur, 56, 57.

SURENTINI populi deficiunt ad Pœnos, XXII, 61.

SURUS, Æduorum dux, equestri prælio capitur a Labieno, CVIII, 27.

Sus mansueta variis condimentis adsimilata ferinæ carni, XXXV, 49.

SUSUS Phalasarneus, dux Cretensium in exercitu Persei, XLII, 51.

SUTHUL, oppidum Numidiæ, LXIV, 42.

SUTRINI, socii Rom. VI, 3.

SUTRINUS ager, XXVI, 34.

SUTRIUM, opp. Etruriæ, hod. *Sutri*, obsidetur et capitur a Tuscis, VI, 3.—recipitur a Camillo, ib.— obsidetur ab Etruscis, 9.—liberatur, ib.—Sutrium, claustrum Etruriæ, ab Etruscis oppugnatum, IX, 32, 36; X, 14. — negat consulibus milites et pecuniam, XXVII, 9. — de hac re SCtum, XXIX, 15.

SYBARIS, opp. Lucaniæ inter fluvios Crathin et Sybarim, h. *Crate* et *Cochille*, XXVI, 39.—Cf. Thuriæ.

SYCURIUM, Thessaliæ urbs sub radicibus Ossæ, XLII, 54, 56, 57, 62, 64.

SYLEUM, s. Sileum, opp. Pamphiliæ aut Phrygiæ maj. XXXVIII, 14.

SYLLUS Gnossius, dux Cretensium in exercitu Persei, XLII, 51.

Sylva Arsia, II, 7.—Ciminia, IX, 36.—Litana, XXIII, 24; XXXIV, 22. —Mæsia, I, 33.—Malitiosa, I, 30. —Pieria, XLIV, 43.

SYLVANUS ex sylva Arsia ingentem vocem noctis silentio edidisse creditur, II, 7.

SYLVIUS, Ascanii filius, secundus Albæ rex, I, 3.—casu quodam in sylvis natus, ibid.

SYLVIUS Æneas, tertius Albæ rex, I, 3.

SYLVIUS Latinus, quartus Albæ rex, I, 3.

SYLVIUS Romulus, fulmine ictus, I, 3.

SYLVIUS, cognomen omnium Albanorum regum, I, 3.

SYMPHORIUTICHOS castellum a Stratonice Pompeio traditum, CII, 3, 6.

SYNNADA, s. Synnas, opp. mediterran. Phrygiæ maj. XXXVIII, 15; XLV, 34.

Synedri, Macedonum senatores, XLV, 32.

SYPHAX, rex Numidarum, a Scipionibus appetitus, jungit amicitiam cum Romanis, XXIV, 48.—vincitur a Masinissa, 49.—in Maurusios fugit, ib.—ejus ad Romanos legati, prospera cum Carthaginiensibus prælia memorantes, XXVII, 4.—ad eum vicissim senatus legatos mittit, ib.—ad eum Scipio navigat, XXVIII, 17.—eodem tecto recipit Scipionem et Hasdrubalem, 18.—cum eo fœdus icit Scipio, ib.—ducit Hasdrubalis filiam, XXIX, 23.—Scipioni amicitiam renuntiat, ib.—ejus adversus Masinissam bellum, 29-33. — in

ejus castra ignes conjiciunt Scipio et Masinissa, xxx, 5.—Syphax adversus Masinissam et Lælium copias educit, 11.—capitur, ib.—in castra Romana adducitur, 13.—ejus oratio ad Scipionem, ib.—a Lælio in Italiam abducitur, 17.—Tibure moritur, et publico funere effertur, 45.

SYPHEUM, opp. Bruttiorum, deficit a Pœnis ad Romanos, xxx, 19.

SYRACUSÆ, caput Siciliæ, h. *Siracusa* s. *Siragosa*, XIII, 50; XXIV, 21.—Syracusas obsident Carthaginienses, XIII, 50.—urbem occupat Pyrrhus, Thœnione et Sosistrato tradentibus, XIV, 3. — *de bellis Pœnorum cum Syracusanis* vid. et XVI, 8.—Syracusarum rex Hiero, 9.—Syracusæ a coss. Rom. obsessæ, 44; vid. Hiero et Hieronymus. — turbarum plenæ post mortem Hieronymi, XXIV, 21-27. — pacem cum Romanis decretam turbant, 28-32. — sub dominationem Hippocratis et Epicydis cadunt, 32.—terra marique oppugnantur a Marcello, 33.—Archimede defendente, 34.—oppugnatione absistunt Romani, et obsidendo arcent commeatus, ib.—Syracusæ captæ, XXV, 23-31.—Syracusarum spolia Romam devecta, 40.—partes IV, vel V, et portus duo, XXIV, 21, 3.—origo, XXV, 29, 4.—bella prospere gesta cum Atheniensibus ac Pœnis, XXV, 24, 29.

SYRACUSANI in fidem clientelamque Marcelli urbem suam tradunt, XXV, 29; XXVI, 32.

SYRIA; vid. Antiochus, Demetrius, Seleucus. Syriæ regnum occupatur a Tigrane, LXX, 65. — *de turbis in Syria* vid. XLVI, 24; L, 12; LXIII, 32. — in provinciæ formam redigitur, CII, 30. — Syriæ reges quatuor intra triennium occisi, LXX, 63. — eorum intricata historia, 64.

SYRI haud paullo mancipiorum melius, quam militum, genus, XXXV, 49. — leves et servituti nati, XXXVI, 17.—Gallis stipendium pendere, XXXVIII, 16.

SYRTIS minor in mari mediterr. ad oram Africæ propr. et Byzacium, h. *Golfo di Capes* (ut major h. *Golfo di Sidra*), XXIX, 33; XXXIV, 62.

T.

TABÆ, Lydiæ seu Phrygiæ magnæ opp. in finibus Pisidarum, XXXVIII, 13.

Tabellæ et literæ laureatæ, XLV, 1.—publicæ, IV, 8, 4; XLIII, 16.

Tabellarius, XLIV, 44; XLV, 1.

Tabernæ Romæ a Tarquinio Prisco rege factæ, I, 35; III, 27, 3. — Tabernæ in gravi periculo claudi jussæ, III, 27, 3; IV, 31; XXIII, 25. —in luctu, IX, 7; XXXIII, 25. — in pace apertæ, VI, 25; XXIII, 25. — Tabernæ argentariæ fori Romani venduntur ab Hannibale, castra ad Urbem habente, XXVI, 11.—Tabernæ septem in foro Romano incendio hauriuntur, XXVI, 27. — reficiuntur, XXVII, 11. — omnes cum magni pretii mercibus conflagraverunt, XXXV, 40. — quatuor in publicum emptæ, XXXIX, 44. — circa forum piscatorium in privatum venditæ, XL, 51. — foro circumdatæ, XLI, 27.—Tabernæ et laniенæ conjunctæ, in publicum emptæ, XLIV, 16. — Tabernæ Novæ, loci nomen Romæ, III, 48; XXVI, 27. — veteres, XLIV, 16.

Tabernaculum parum recte captum, IV, 7. — male capti vitium, XLVI, 27, 28. — Tabernaculorum festum accurata religione

celebrabatur a Judæis, LVII, 41.

Tabernacula in foro statuta, XXXIX, 46. — Philippi in tumulo posita, XXXII, 5.—tabernacula, muli et omnia alia instrumenta militaria, magistratibus in provincias ituris subministrata de publico, XLII, 1. — tabernacula militaremque supellectilem, qualem consuli præberi mos est, Masinissæ donant Romani, XXX, 17.

Tabula Aristidis Liberum patrem exhibens, ludentibus aleam militibus alvei vicem præstat, LII, 18. — Tabulas in Italiam portandas conducentibus edictum a Mummio, si eas perdidissent, novas esse redditurος, 57. — templo affixa voti index, XL, 52.—victoriæ index in æde Matris Matutæ, XLI, 28. — priscæ artis, inventæ Eretriæ, XXXII, 16.— Ambracia avectæ, XXXVIII, 9. — Tabulis pictis fanum Æsculapii exornatum, XLIII, 4. — Tabula a T. Quintio dictatore in Capitolio sub signo Jovis Imperatoris fixa, VI, 29. — Tabulæ pictæ prælatæ in triumpho M. Curii, XIV, 34.

Tabulæ decem a decemviris latæ, III, 34.—duæ prioribus decem additæ, 37.—duodecim, in æs incisæ, in publico propositæ, 57.—Tabulæ publicæ, IV, 8, 4; XXXI, 36; XLIII, 16.—novæ, XXXII, 38; CII, 48; CXI, 19; CXIII, 28.

Tabularium, XLIII, 16.

Tabulatorum quinque turris, vid. XXVIII, 6.

TABULIUS ager; vid. Trientius.

TACITUS arguitur, CIV, 20.

TAGUS, Lusitaniæ fl. hod. *Taio* s. *Teio*, XXI, 5; XXVII, 19; XXXV, 22; XXXIX, 30.

TALABRICA, urbs Hisp. in deditionem venit, LV, 32.

TALABRICENSES oratores ad Brutum mittunt, LV, 33. — is acriter instigatos in fidem recipit, ib. 34.

Talassio, vox nuptialis, I, 9.

Talentum Atticum, XXXVIII, 24 in pr.—XXXIV, 50, 2. — ponderum Rom. octoginta, XXXVIII, 38.—Euboicum, XXXVII, 45; XXXVIII, 9.— Talenta argenti ducenta Philippo pollicentur Carthaginienses, ut in Siciliam aut Italiam cum exercitu trajiciat, XXIX, 4. — Talenta ducenta, semestre stipendium, Cotyi appensa a Perseo, XLII, 67.—quinquaginta in ripa exponit Perseus, militi diripienda, XLIV, 45.

TAMIANI in Africa, inter auxilia Rhodiorum, XXXIII, 18.

TANAGRA, opp. Bœotiæ, XXXIII, 28; XXXV, 51.

TANAIS, fluvius qui Asiam ab Europa dirimit, h. *Don*: sed. leg. *Halys*, XXXVIII, 38, 2.

TANAQUIL, femina summo loco nata, nubit Lucumoni, I, 34.—cælestium prodigiorum perita, ibid. —Tarquinium ad educandum summa cura Servium excitat, 39.—interfecto Tarquinio, eumdem Servium, ad capessendam rerum curam hortatur, 41, 47.

TANETUM, vicus Galliæ Cispad. inter Parmam et Mutinam, hod. *Tanedo*, XXI, 25, 26; XXX, 19.

TANGINUS, dux latronum, fugatur a Q. Pompeio, LIV, 4.

L. TANTASIUS, eques Rom. interficitur a Catilina, LXXXVIII, 30.

TANUSIÆ, T. Tinii uxoris, fides in virum, CXX, 44.

TARCONDIMOTUS, Ciliciæ rex, auxilium fert Antonio, CXXXII, 17.

TARENTUS, s. Tarentum, Calabriæ urbs, h. *Taranto*, XII, 22; XXIV, 13.—Tarentum venit Pyrrhus, XII, 22. — proditur Romanis, XIV, 45, 46. — a Tarentis condita et a Partheniis occupata, XXV, 9, 10.—proditur Hannibali, XXV, 8, 9. — op-

pugnatur et capitur a Fabio Maximo, XXVII, 15.

TARENTINA arx firmatur præsidio misso a Pyrrho, XII, 19. — et oppugnatur ab Hannibale, XXV, 11. — Tarentinæ arci provident Romani, 15.

TARENTINI, VIII, 27. — male et serviliter tractati a Pyrrho, XXIII, 7. — eorum indignatio in Romanos, VIII, 27. — concitant Lucanos, ibid. — eorum superba legatio, IX, 14. — ridetur a consulibus Romanis, ad pugnam se parantibus, ibid. — involvunt se bello Romano, XII, 7. — circumveniunt et deprimunt Romanorum naves, ib. — inferunt Thurinis bellum, ibid. — legati ad Tarentinos missi ludibrio habentur, 8. — eorum annalibus celebrantur nomina scurrarum, principum ignorantur, ib. — increpantur a Postumio leg. ib. — petuntur bello a Rom. 9. — Pyrrhum arcessunt, 11-15. — cæduntur a Romanis, 16. — Pyrrhus corrigit mores Tarentinorum, 23. — est gravis Tarentinis, eorumque querelæ, 24, 25. — ægre ferunt a Pyrrho præsidium in urbe sua relinqui, XIII, 50. — Tarentini belli finis, XIV, 40, 44, 45. — puniuntur, XV, 1. — defecere ad Pœnos bello Hannibalico, XXII, 61. — Tarentini legati ad Hannibalem, XXIV, 13. — eorum obsides apud Romanos, quum fugissent ab Urbe, retracti de saxo dejiciuntur, XXV, 7. — Tarentinorum defectio, 8 sq. — eorum classis cædit et mergit classem Romanorum, XXVI, 39. — Tarentini cæduntur a C. Persio, ib. — pacem petunt a Romanis cum libertate ac legibus suis, XXVII, 21, 25.

TARENTINI equites, XXXV, 28, 29.

TARENTINUS ager, XXVII, 40.

TARENTINUS portus, XXIII, 33.

SP. TARPEIUS præest arci Romanæ, I, 11. — ejus filia, a Tito Tatio, Sabinorum rege, auro corrupta, accipit armatos Sabinos in arcem, ibid.

SP. TARPEIO, consuli, ut magistratu abiit, dies dicta, III, 31. — legatus mittitur ad exercitum Aventinum insidentem, 50. — creatur tribunus plebis, 65.

TARPEIA rupes, VII, 10.

TARPEIUM saxum; vid. Saxum.

TARPEIUS mons, I, 55.

TARQUINII, urbs Etruriæ, hod. *Tarquinia*, vicus Patrimonii Petri, I, 34; XXVI, 2; XXVII, 4.

TARQUINIENSES ad Tarquinium Superbum in regni possessionem restituendum arma capiunt, II, 6. — pugna inter eos et Romanos, ib. — domum abeunt, 7. — bellum inferunt Romanis, V, 16. — populantur agrum Romanorum, VII, 12. — cædunt Romanos, et trecentos septem milites Romanorum captos immolant, 15. — sacerdotes eorum, anguibus prælatis, furiali incessu Romanos terrent, VII, 17. — vincuntur, ibid. — in eos, quod milites Romanos immolassent, sævitum, 19. — inducias quadraginta annorum impetrant, 22. — pollicentur Scipioni lintea in vela, XXVIII, 45.

TARQUINIENSIS ager, VI, 4.

L. TARQUINII Prisci genus et nomen, I, 34. — institutus tutor liberis regis, ibid. — ambit regnum, 35. — eligitur, ibid. — centum in Patres legit, ibid. — bellum gerit cum Latinis, ibid. — Circo maximo designat locum, ibid. — muro lapideo Urbem circumdare parat, 36. — Sabinis infert bellum eosque fundit, 36, 37. — bellum facit Latinis, 38. — multa eorum oppida capit, ibid. — ejus opera, ibid. — occiditur, 40.

L. TARQUINIUS regnum affectat,

I, 46.—Tarquinii Prisci filium plures edidere auctores, ib.—instinctu conjugis regnum invadit, 47. — quare Superbi nomen illi inditum, 49. — Patrum primores interficit, ibid.—circumsepit corpus armatis, ibid. — primus morem consulendi senatum solvit, ibid.—Latinos sibi conciliat, ibid. — Octavio Mamilio Tusculano filiam nuptum dat, ibid. — in eum invehitur Turnus Herdonius, 50.—opprimit Herdonium, 51. — ejus ad Latinos oratio, cum quibus fœdus renovat, 52. — Volscis bellum infert, eorumque urbem Suessam Pometiam vi capit, 53. — Gabios fraude capit, ib. et 54.—pacem facit cum Æquis, et cum Tuscis fœdus renovat, 55.—ædificat Jovis Capitolini ædem, ibid. — alia ejus opera, ibid.—Ardeam obsidet, 57. — pellitur Roma, 60. — regnavit annos quinque et viginti, ibid. — bellum molitur, II, 6. — primo a Veientibus et Tarquiniensibus adjutus, ib.—deinde a Porsena, 9. — relictus ab eodem, exsulatum abit Tusculum, 15.—pugnans ad Regillum lacum vulneratur, 19.—moritur Cumis, 21.

Auruns Tarquinius, Superbi filius, Delphos missus portenti caussa, I, 56.—cum L. Junio Bruto pugnat, utriusque exitio, II, 6.

Sex. Tarquinius, Superbi filius minimus, I, 53. — Gabios prodit patri, 53, 54. — Lucretiæ vim infert, 58.—Gabios exsul profectus, interficitur, 60.

T. Tarquinius, Superbi filius, I, 56. — pugnat ad Regillum lacum, II, 19, 20.

Aruns Tarquinius, Superbi frater, mitis ingenii juvenis, clam ab uxore tollitur, I, 46.

L. Tarquinius Collatinus, Egerii filius, Lucretiam suam laudat, I, 57; vid. Lucretia. —creatur consul, 60. — abdicato consulatu, in exsilium abit, II, 2.

Tarquiniorum nominis odium apud Romanos, II, 2. — Tarquiniorum bona repetunt legati, 4. — eorum bona diripiuntur, aut consecrantur, 5.

L. Tarquitius, patriciæ gentis, magister equitum, III, 27.

Tarquitius Priscus, sub Sertorio militans, XCI, 17.

Tarracina, seu Anxur (vid. supra Anxur), IV, 59; XXII, 15; XXVII, 4; XXVIII, 11; XL, 45. — colonia, cui negatur vacatio rei navalis, XXXVI, 3.

Tarracinæ flumen, XXIV, 44.

Tarraco, opp. Hispaniæ Tarrac. ab eo sic dictæ, hodie *Tarragona* in ora Cataloniæ, XXI, 61; XXVI, 17; XL, 40.

Tarraconis portus, XXII, 22.

Tarraconensis conventus, vid. XXVI, 19.

Tarsensium clades, CXXI, 26.— immunes pronuntiantur ab Antonio, CXXVI, 6.

Tarsus, Ciliciæ caput, favet Dolabellæ, CXXI, 12.

Tartessus, ins. et opp. Hispaniæ Bæt. inter duo Bætis ostia (cf. Carteia); unde Tartessii, Hispaniæ populi, XXIII, 26.

Tatius; vid. Titus Tatius.

Taulantiis populis in Illyrico Maced. immunitas data, XLV, 26.

Taurasini campi, XIV, 29.

Taurasinorum ager in Samnio, XL, 38.

Taurea; vid. Jubellius.

Taurilia ludi, per biduum facti religionis caussa, XXXIX, 22.

Taurini in hod. *Pedemontio*, quorum caput fuit Augusta Taurinorum, h. *Turino*, V, 34; XXI, 38, 39. — Taurinorum urbem, caput

hujus gentis, expugnat Hannibal, xxi, 39.

Taurinus saltus, v, 34.

Tauromenii pop. xvi, 16. — iidem qui Taurominitani, xiv, 2.

Tauromenium a Rupilio obsidetur et capitur, lix, 24, 25.

Tauropolos Diana, xliv, 44.

Taurus, jugum ingens montium percurrens Asiam ad Indiam usque, xxxv, 13.—omni cis Taurum montem possessione Asiæ cedere Antiochus jubetur, xxxvii, 35, 54, 55; xxxviii, 38.

Taurus, Asiæ minoris fluvius, xxxviii, 15.

Taxiles, Mithridatis prætor, lxxxi, 50; vid. et lxxxii, 1. — arcesssit Archelaum, 3. — et cum eo a Sulla vincitur ad Chæroneam, 16, 17.

Taygetus, h. *Monte di Maina*, mons Laconicæ, xxxiv, 28.

Teanenses Apuli veniunt in deditionem, ix, 20.

Teanum Apulum, h. *Civita in Capitanata* ad Frentonem fl. viii, 15, 1; xxiii, 24.

Teanum Sidicinum in Campania, h. *Teano*, viii, 15, 1; xxii, 57; xxiii, 24. Cf. Sidicini.

Teates Apuli fœdus impetrant a Romanis, ix, 20.

Tecmon, Epiri opp. xlv, 26.

Tectosagi (vid. Gallogræci) sortiuntur et occupant mediterranea Asiæ, xxxviii, 16. — iis Romani bellum inferunt, ibid. — eosque vincunt, 24 sqq. — fabula de auro Delphico a Tectosagis Tolosam translato, lxvi, 41.

Sex. Tedius, senator, lecticæ suæ impositum trucidati Clodii cadaver deportat Romam, cvii, 20.

Tegea, opp. Arcadiæ, h. *Moklia*, xxxiv, 26; xxxv, 27; xxxviii, 34. — Tegeæ theatrum magnificum e marmore facere instituit Antiochus Epiphanes, xli, 20.

Tegulæ marmoreæ ex æde Junonis Laciniæ detractæ, mox jussu senatus relatæ, xlii, 3.

Teii; vid. Teus.

Telamon, Etruriæ portus; vid. lxxix, 27.

Telecles Tegeates, legatus Achæorum, xlvii, 27.

Telesia, opp. Samnii, h. *Telese*, capitur ab Hannibale, xxii, 13. — a Romanis, xxiv, 20.

Tellene, s. Tellenæ, urbs Latii, ab Anco Marcio capta, i, 33.

Telmessicus, s. Telmessicus sinus, xxxvii, 17.

Telmissium castra, xxxvii, 56.

Telmissus, s. Telmessus, Telmisus et Telmissum, opp. in finibus Cariæ et Lyciæ situm, xxxvii, 56; xxxviii, 39.

Telonii fluminis utramque ripam obtinet Rutilius, lxxiii, 29.

Telum, i, 25. — super telum se devovens stat consul P. Decius, viii, 9. — Telo, super quod stans consul precatus est, hostem potiri fas non est, 10. — Telorum nubes, xxxviii, 26.

Tellus Dea, x, 28; xv, 10. — ejus ædes, ii, 41.

Sex. Tempanius, decurio equitum, jubet equites ex equis desilire, qui pugnam restituunt, iv, 38. — a C. Junio tribuno interrogatur de Sempronio consule, 40. — ejus prudens responsio, 41. — absens creatur tribunus plebis, 42. — cum eodem Sempronio se vestem mutaturum profitetur, ibid.

Temenis porta Tarenti, xxv, 9.

Tempe Thessalica ad Peneum fl. inter Olympum et Ossam, xxxii, 15; xxxiii, 10, 13, 35; xxxvi, 10; xxxix, 24; xlii, 54.—ejus loci descriptio, xliv, 6.

Tempestas fœda prohibet castrorum hostilium oppugnationem, II, 62.—prohibet oppugnationem urbis Romæ, XXVI, 11. — obruit Bastarnas, XL, 58. — atrox multis sacris profanisque locis stragem facit, XL, 2.—prætorum comitia dirimit, XL, 59.

Templum primum a Romulo Jovi Feretrio dedicatum, I, 10.—Æsculapii, XI, 12, 13; XLV, 28. — Apollinis, XXXV, 51. — Apollinis Zerynthii, XXXVIII, 41. — Bellonæ, X, 19. — Bendidium, XXXVIII, 41. — Castoris, IX, 43. — Cereris, XXXI, 14; XL, 2.—Concordiæ, IX, 45.—Dianæ, I, 45; XXXI, 17; XXXVI, 22; XL, 52; XLV, 27. — Feroniæ, XXVI, 11. — Fortunæ, XXIV, 47; XLII, 1.—Fortunæ hujusce diei, LXVIII, 78. — Fortunæ muliebris, II, 40.—Herculis, XXVI, 10; XXXI, 24. — Honoris et Virtutis, XXVII, 25; LXVIII, 78. — Jani, I, 19; XVII, 27.—Jovis Acræi, XXXVIII, 2.—Jovis Capitolini, I, 38, 55; XLI, 21.—Jovis Feretrii, I, 10; IV, 32. — in illud spolia opima illata, ib.—Nicæi, XLIII, 21.—Jovis Olympii, XXIV, 21; XLI, 21.—Jovis Statoris, I, 12; X, 36, 37. — Jovis Trophonii, XLV, 27. — Jovis Vicilini, XXIV, 44. — Junonis Laciniæ, XXIII, 23; XXIV, 3; XXVIIII, 46; XXX, 20; XLII, 3. — Reginæ, XL, 52. —Junonis Sospitæ, XXXI, 12. — Juventatis, CXXXVI, 50.—Matutæ Matris, V, 19, 23; VI, 33; XXIV, 47.— Minervæ, VII, 3. — æreum, XXXV, 36.—Minervæ Itoniæ, XXXVI, 20.— Nortiæ, Etruscæ Deæ, VII, 3.—Pudicitiæ, X, 23.—Quirini, CXXXVI, 47. —Spei, II, 51; XXIV, 47.—Veneris Genetricis, CXV, 19.

Templum nemo dedicare potest, nisi consul aut imperator, IX, 46. —Templum Hierosolymitanum oppugnatur a Pompeii legato Pisone, CII, 62—capitur, 64. — nullum simulacrum in templo, 66.—capitur ab Herode et Sosio, CXXVIII, 33.

Templa vovere, definire, terminare, condere, effari, consecrare, inaugurare, dedicare, exaugurare, I, 55, 3. — locare, V, 23, 6. — exigere et tueri sarta tecta, VI, 4, 4. — templa suis crinibus matres in luctu et metu verrebant, III, 7; XXVI, 9.—Diis in ipso discrimine vovendi mos, X, 42. — Deum, quæ Athenienses pagatim habebant, dirui atque incendi jubet Philippus, XXXI, 26. — Græcis erant asyla, XXXV, 51. — Templa duo in orbe sanctissima, Delphis et Samothraciæ, XLV, 5.

Templorum dona recognoscuntur et persignantur a Triumviris, XXV, 7. — Templis insignibus etiam aliqua miracula affinguntur, XXIV, 3; XXIX, 8, 18. — Deum, Alba diruta, temperatum, I, 29. — Templorum ornamenta ex SC. conflantur, LXXXVI, 2.

TEMPSA, s. Temsa et Temesa in Bruttiis, XXXIV, 45.—Tempsam colonia civium Romanorum deducta, ibid.

TEMPSARUM ager de Bruttiis captus, XXXIV, 45.

Temporum diversa indoles notatur, III, 20, 6.

TEMPYRA, opp. Thraciæ, hod. *Impara*, XXXVIII, 41.

TENCHTERI, CVII, 12.—domantur a Druso, CXXXVII, 9.—Tenchterorum sedes, CIV, 10.

TENDEBA, locus in agro Stratonicensi, XXXIII, 18.

TENEDUS ins. Ægæi maris non longe a Troade, h. *Bokischa-Adassi*, XXXI, 16; XLIV, 28.

Tensæ ductæ, V, 41; IX, 41.

Tentorium suum cuique militi domus ac penates sunt, XLIV, 39.—

sine tentoriis extra vallum destitutæ cohortes, quæ signa amiserant, x, 4.

Tenus, s. Tenos, insula e Cycladibus et urbs, h. *Tine*, xxxvi, 21.

Terentia Ciceronis uxor, domi cum vestalibus Bonæ Deæ sacrum celebrat, cii, 99.

Terentilla, nupta Mæcenati, adamata Augusto, cxxxvi, 48.

C. Terentillus Arsa, tribunus pl. absentibus consulibus, in consulare imperium apud plebem invehitur, iii, 9.—legem promulgat, ut quinque viri creentur, legibus de imperio consulari scribendis, ib.

Terentina tribus addita, x, 9.

A. Terentius Varro ad custodiendum iter legatorum Ætolorum missus, xxxvii, 49.—creatur prætor, xxxix, 32.—sortitur Hispaniam citeriorem, 38.—ejus res gestæ, 41, 56; xl, 2.—ovans Urbem ingreditur, 16.

A. Terentius Varro, legatus ad Gentium, Illyriorum regem, xlii, 26.—in Macedoniam, xlv, 17.

C. Terentius Varro, humili et sordido loco natus, suasor legis de æquando magistri equitum et dictatoris jure, prætor et consul, xxii, 25, 26, 35.—conciones multas ac feroces habet, 38.—ejus et Æmilii collegæ discordia, 41-44.—signum pugnæ ad Cannas proponit, 45.—fugit Venusiam, 49.—C. Terentio Varroni, redeunti a clade Cannensi, obviam itum ab omnibus ordinibus, 61.—ejus ad legatos Campanos oratio, xxiii, 5.—proconsul, jubetur Piceno agro præsidio esse, 32.—ei per omnes annos post fugam ab Cannis prorogatum imperium, xxv, 6.—proprætor in Etruriam mittitur, xxvii, 35.—legatus mittitur ad Philippum, xxx, 26.—legatus in Africam mittitur, xxxi, 11.—triumvir creatur ad supplendum Venusinis colonorum numerum, 49.

C. Terentius Istra creatur prætor, xxxix, 56.—sortitur Sardiniam, xl, 1.—triumvir coloniæ Graviscas deducendæ, 29.

L. Terentius legatus ad Antiochum missus, xxxiii, 35.

L. Terentius, corruptus a Cinna, struit insidias Cn. Pompeio adolescenti, lxxx, 5.

L. Terentius Massiliota, ædilis plebis, xxxi, 50.

L. Terentius Massiliota creatur prætor, et sortitur Sardiniam, xxxviii, 42.—tribunus militum, xl, 35.

M. Terentius M. F. Varro Lucullus; vid. Lucullus.

M. Terentius Varro, doctissimus togatorum, legatus Pompeii bello Piratico, Italiam cum Græcia ponte jungere cogitat, xcix, 31; vid. et xiii, 35.—coronam navalem meritus, xcix, 32.—triumvirale fœdus satyra perstringit, ciii, 74.—ædilis, ibid.—ei negotium datum a Cæsare Græcas Latinasque bibliothecas colligendi, cxvi, 21.—proscriptus a Fufio Caleno occultatur, cxx, 81.—vitam et studia ad centesimum fere annum prorogavit, ib.

M. Terentius Varro, trib. pleb. edicto proposito se caussa et agnomine distingui profitetur ab M. Terentio proscripto, cxx, 81.

P. Terentius Tusciveicanus, legatus in Illyricum, xlv, 17.

Q. Terentius, legatus, xxi, 63.

Q. Terentius Culleo, senator, apud Carthaginienses captivus, Romanis redditur, xxx, 43.—pileo capiti imposito, sequutus est Scipionem triumphantem, 45.—legatus, xxxiii, 47; xlii, 35.—prætor sortitur jurisdictionem peregrinam,

XXXVIII, 42, 55.—petit consulatum frustra, XXXIX, 32. — legatus ad Masinissam et Carthaginienses, XLII, 35.

Sex. Terentii, amici D. Bruti, fides, CXX, 15.

Terentius Varro Muræna perdomat Salassos, CXXXV, 9. — cos. moritur, 23.

Terina, urbs Bruttiorum, h. *Nocera* aut *Amantea*, capta ab Alexandro Epirensi, VIII, 24.

Termantia frustra obsidetur a Q. Pompeio, LIV, 3.

Termessus, Pisidiæ oppidum, XXXVIII, 15.

Termessenses oppugnant arcem Isiondensium, XXXVIII, 15.—mulctantur, ibid.

Termestini, gens Hispaniæ valida, domantur a T. Didio, LXX, 31.

Terminalia festa, XLIII, 11. — postridie terminalia, XLV, 44.

Terminus Deus, I, 55; V, 54.—lapis sacer in Crustumino, XLI, 13, 1.

Termini fanum, I, 55.

Terra Mater, VIII, 6.

Terra Arpini campestri agro in ingentem sinum consedit, XXX, 2. —Velitris trium jugerum spatio desedit; v. Prodigium.—Terræ motus, III, 10; IV, 21; XV, 9.—qui multarum urbium Italiæ magnas partes prostravit, non animadversus a pugnantibus, XXII, 5; XXXIV, 55; XXXV, 40; XL, 59. — terræ motu Caria concussa, et collapsus Rhodi colossus, XX, 47.

Terror nocturnus Romæ, VIII, 37.

Tessera a duce tribunis data, VII, 35, 1; IX, 32; XXVIII, 24, 6. — vesperi per castra data, XXVII, 46; XXVIII, 24, 6.—tacitum signum, XXXIX, 30, 3.

Tesserarum ludus, IV, 17.

Testudinum varia genera, V, 5, 3; XXVIII, 2, 4.—testudo e scutis densatis, X, 29, 41, 43; XXXI, 39; XXXIV, 39 pr. XLIV, 9. — ad oppugnationem urbium, V, 5.

Testudini assimilata Peloponnesus, XXXVI, 32.—Testudo fluviatilis trium cubitorum ab Indis dono data Augusto, CXXXVI, 27.

Tetradrachmum, XXXIV, 52, et XXXVII, 46, 58.

Tetraphylia, urbs Athamaniæ, XXXVIII, 1.—ibi custodia regiæ pecuniæ, ib.—ea expelluntur Macedones, ibid.

Teus, sive Teos, insula et opp. Ioniæ, h. *Segesi*, XXXVII, 27.—Teii, XXXVII, 12. — oratores mittunt ad Romanos, 28.—facturos se imperata pollicentur, ibid.

Teuta, Pinnæi Ardiæorum regis noverca, interficiendos curat legatos Romanos, XX, 25. — adversus eam bellum Romani gerunt, 26-30. — administratione regni abit, 31. — Teutæ pax cum Romanis facta, XXII, 33, 4.

Teuticus, legatus Gentii, XLIV, 31.

Teutobodus, rex Teutonorum, in pugna capitur a Mario, LXVIII, 23.—fabula de Teutobodo, ib.—Teutobodus, honoris nomen, non hominis, 24. — ante currum Marii triumphantis ducitur, 76.—Teutobodi proceritas, ibid.

Teutomalius, Salluviorum rex patria profugus, ab Allobrogibus juvatur, LXI, 5.

Teutonorum antiquæ sedes, LXIII, 21. — eos fallere conatur Cn. Papirius Carbo cos. 26. — vincunt Carbonem, 27.—per Liguriam irrumpunt in Italiam, LXVIII, 2, 14. —eos cædit Marcellus, 22, 23.

Teutonus quidam C. Marium cos. provocat ad singulare certamen, LXVIII, 12.

Tezaga, urbs expugnata et diripienda militi data, L, 19.

THABUSION, Phrygiæ maj. castellum, XXXVIII, 14.

THALA opp. capitur a Metello, LXVI, 2, 3.

THAPSUS, urbs Africæ, h. *Demsas*, XXIX, 30; XXXIII, 48.—Thapsum obsidet Cæsar, CXIV, 34. — apud eam urbem vincit Metellum Scipionem, 35, 36. — Thapsitanos mulctat pecunia, 65.

THASII, XXXI, 31.

THASUS insula maris Ægæi, Thraciæ vicina, h. *Tasso* s. *Thassus*, XXXIII, 30, 35, 39.

THAUMACI (s. Thaumacus et Thaumacia) ubi siti in Thessalia, et unde appellati, XXXII, 4; XXXII, 13, 7; XXXVII, 7.—frustra tentati a Philippo et capti a Romanis, XXXVI, 14.

THEÆTETUS, legatus Rhodiorum, XLVI, 4.

Theatrum, XII, 8. — et proscenium ad ædem Apollinis, XL, 51. — magnificum Tegeæ ab Antiocho Epiphane e marmore factum, XLI, 20. — in theatro Græci concionem habere solent, XXIV, 39; XXXIII, 28. — Romæ senatores quando secreti a populo, XXXIV, 44, 54. — Theatrum, quod censores struendum locaverant, auctore Scipione Nasica destruitur, XLVIII, 27.—Theatrum Scauri, CIV, 42. — Theatrum Pompeii, primum Romæ stabile et mansurum, CV, 28.

THEBÆ, caput Bœotiæ, h. *Thiva*, s. *Thiba*, *Stives*, XXXIII, 1; XLII, 44.—sunt in magno tumultu, ibid. — recipiuntur a Romanis, 63. — diruuntur, LII, 19; vid. et IX, 18.

THEBÆ Phthioticæ in Thessalia, XXVIII, 7.—sive Phthiæ, XXXII, 33; XXXIX, 25. — dirutæ ab Alexandro, IX, 18. — a Philippo captæ, XXVIII, 7. — maritimum emporium, XXXIX, 25; vid. et XXXII, 33; XXXIII, 5.

THEBANI ad bellum Romanum concitantur, LII, 1. — maximus apud eos metus, 7. — a Romanis ad Mithridatem desciscunt, LXXVIII, 51. — mox a Mithridate deficiunt ad Sullam, LXXXI, 1, 2. — priorem defectionem ab Romanis excusant, 3. — dimidio agri mulctantur, LXXXII, 19.

THEBES, campus nobilitatus carmine Homeri, XXXVII, 19.

THEIUM, oppidum Athamaniæ, XXXVIII, 1.

THEMISCYRA oppugnatur a Lucullo, XCVI, 30.

THEMISTUS, Gelonis gener, ob sociata cum Andranodoro consilia occiditur, XXIV, 24, 25.

THENSÆ, V, 41; IX, 40.

THEODOTUS, unus ex conjuratis in Hieronymi cædem, traditur Andranodoro torquendus, XXIV, 5. — celat conscios, et Thrasonem insontem consilii auctorem mentitur, ibid.

THEODOTUS et Sosis, interfecto Hieronymo, regiis equis Syracusas contendunt, XXIV, 21. — eos alloquitur Andranodorus, 22.

THEODOTUS, præfectus classis Rhodiæ, XLV, 25.—legatus mittitur Romam cum corona viginti millium aureorum, ibid.

THEODOTUS, nobilis adolescens, Passaronis urbis portas aperit Romanis, XLV, 26.

THEODOTUS, præceptor Ptolemæi, suadet regi ut Pompeium interficiat, CXII, 14. — Cæsari offert caput annulumque Pompeii, 25. — a Bruto omnibus suppliciis cruciatus occiditur, CXXII, 36.

THEOGENES, dux Persei, XLIV, 32.

THEONDAS, summus magistratus Samothraciæ, XLV, 5.

THEOPHANES Rutilium falso criminatus est, LXXVIII, 11.—cum eo res maximas communicare Pom-

peius solebat, CXI, 16.—fuit præfectus fabrum Pompeii, 30. — eo auctore, Ægyptum Pompeius petit, CXII, 11.

THEOPHRASTUS hæres scholæ et librorum Aristotelis, LXXXIII, 44.

THEOPOMPUS potens apud Cæsarem, CXII, 24. — Gnidiis propter Theopompum immunitas data, ib.

THEOXENA sibi cum marito et liberis sororis suisque necem affert, XL, 4.

THEOXENUS, dux Achæorum cum Rhodiis militantium, XXXIII, 18.

THERMOPYLÆ, via angusta per saltum ex Thessalia in Locridem et Bœotiam, XXXIII, 3, 35.—Thermopylis frequens Græciæ statis diebus solet esse conventus, ibid. et XXXI, 29, 1. — Thermopylarum saltus et angustæ fauces, XXVIII, 5, 7; XXXI, 23; XXXIII, 3.—iis nomen inditum ab aquis θερμοῖς, calidis, XXXI, 29, 1; XXXVI, 15.

L. THERMUS legatus, XLVII, 32.

M. THERMUS, prætor, expugnat et diruit Mitylenas, LXXXIX, 36; vid. Minucius.

Thesauri auri Gallici, VI, 14, 15. —Proserpinæ; vid. Proserpina.

Thesaurus publicus Messenæ sub terra saxo quadrato septus, quo Philopœmen vinctus demittitur, XXXIX, 50.

THESPIA, s. Thespiæ, opp. Bœotiæ inter Heliconem et Cithæronem, XLII, 43.

THESPIENSES, XXXVI, 21.—eorum emporium Creusa, ib. — a Mithridaticis obsessi fuere, LXXVIII, 51.

THESPROTI in mediterranea Epiri parte, XLIII, 21.

THESPROTIUS sinus, VIII, 24.

THESSALIA pars Græciæ, h. *Janjah*, XXXI, 41; XLII, 54.

THESSALI, XIV, 34.—adscripti a Philippo Macedoniæ rege fœderi, cum Romanis inito, XXIX, 12. — Thessalos primos omnium liberandos Philippo nominat T. Quintius, XXXII, 10. — liberi pronuntiantur, XXXIII, 32.— iis, præter libertatem concessam, Achæi Phthiotæ dati, 35. — Thessali, gens inquieto ingenio, XXXIV, 51. — liberantur a T. Quintio, et ex omni colluvione et confusione in aliquam tolerabilem formam rediguntur, ibid. — eorum concilium Larissæ, XXXVI, 8; XLII, 38. — impugnatur ab Antiocho, XXXVI, 9, 10. — eorum querelæ de urbibus suis a Philippo possessis, XXXIX, 24, 25. — eorum discordiæ sopitæ ab Ap. Claudio legato, XLII, 5.—dedunt se Cæsari, CXI, 56.

THESSALI equites, IX, 19.

THESSALICI equitatus virtus, XIII, 7; XLII, 59.

THESSALONICA, opp. Maced. ad sinum Thermaicum, h. *Thessalonich*, *Saloniki*, *Selaniki*, XXXIX, 27; XL, 4.—urbs celeberrima, XLV, 30. — ibidem erant navalia, XLIV, 10, 32.— frustra oppugnatur a C. Marcio, 10. — deditur Æmilio Paullo, 45; XLII, 67; XLIV, 12; XLV, 29.

THETIDIUM Pharsaliæ terræ in Thessalia, XXXIII, 6, 7.

THEUDORIA, urbs Athamaniæ qua expelluntur Macedones, XXXVIII, 1.

THEUMA, vicus Thessaliæ, expugnatur, XXXII, 13.

THIMARUM, oppidum Thessaliæ, XXXII, 14.

THOAS, prætor Ætolorum, conqueritur injurias Romanorum, et reges ad bellum concitat, XXXV, 12. —mittitur ab Ætolis ad Antiochum, XXXV, 32; XXXVI, 7.—frustra tentat Chalcidem, XXXV, 37. — Hannibalem Antiocho suspectum facit, 42. — ejus cum Phænea contentio, 45. —mittitur iterum legatus ab Ætolis ad Antiochum, XXXVI, 26. — eum

sibi dedi postulant Romani, XXXVII, 45; XXXVIII, 38.

THOENIO dominationem Syracusis affectat, eique resistit Sosistratus, XIII, 49. — occurrit Pyrrho, XIV, 1.—occiditur a Pyrrho, 19.

Thorax linteus in æde Jovis Feretrii, IV, 20, 5.

THORAX, nomen collis, XVI, 16.

SP. THORIUS abrogat leges agrarias, LXI, 37.

THRACES invadunt Manlii exercitum, et prædæ partem abigunt, XXXVIII, 40, 46, 49; XXXIX, 1. — cur minus infesti fuerint Scipioni, XXXVIII, 41. — adsumuntur in societatem a Romanis, XLII, 19. — pugnant longis rhomphæis, XXXI, 39. — cum cantu superfixa capita hostium portant, XLII, 60. Conf. Cotys.—a Pisone funduntur, LXVII, 62. — C. Geminium vincunt, LXX, 56.—Macedoniam et finitimas gentes vastant, LXXXI, 49. — a Sulla vincuntur, LXXXIII, 8.

THRACIA, h. *Bulgaria* et *Romania*, s. *Rum-Ili*, XXVI, 25.—in Thraciam exercitum ducit Philippus, ibid. — eam depopulantur Galli, XLIV, 27.

THRASIPPUS Eulyesta, præfectus agematis Macedonici, XLII, 51.

THRASO, familiaris Hieronymo, Syracusanorum regi, XXIV, 5. — nominatur inter conjuratos, ibid. — traditur ad supplicium insons, ibid.

THRASYMEDES Parius ingentis molis simulacrum Æsculapii fecit, XI, 13.

THRAUSI, s. TRAUSI, gens Thracum, XXXVIII, 41.

THRONIUM, oppidum Locridis, XXVIII, 7, 6; XXXII, 36; XXXIII, 3; XXXV, 37; XXXVI, 20.

THURIA servavit Q. Lucretium, maritum a triumviris proscriptum, CXX, 45.

THURIÆ, s. Thurii et Thurium, antea Sybaris, opp. Italiæ inferioris in Sallentinis ad sinum Tarentinum, h. *el Cupo*, IX, 19; X, 2; XXV, 15; XXVII, 1. Cf. Sybaris.

THURINI a Lucanis impugnati confugiunt ad fidem Rom. XI, 28. — dono dant C. Ælio statuam et coronam auream, ibid.—obsessi liberantur a Fabricio, XII, 6. — eorum urbem capiunt et diripiunt Tarentini, 7. — in fidem Romanorum redeunt, XXV, 1. — deficiunt ad Hannibalem, XXV, 15; XXVI, 39; XXVII, 1. — in eorum agrum colonia deducta, XXXIV, 53.

THURIUM; vid. Thyrium.

Thuribula ante januas posita, quum mater Deum in Urbem inferretur, XXIX, 14.

THURRUS; vid. Turrus.

Thus publice in sacrificiis præbitum, X, 23.

THYATIRA, opp. Lydiæ, ad Lycum flumen, hodie *Thira*, *Akhissar*, XXXVII, 8, 21, 37. — se dedit Romanis, 44.

THYMBRIS, Bithyniæ fluvius, XXXVIII, 18.

THYRIUM, sive Thurium et Tyrrheum, opp. Acarnaniæ, XXXVI, 11, 12; XXXVIII, 9.

THYRIENSES, XXXVI, 12.

THYRSIS quidam Stuberæus, injectis tapetibus in Demetrii fauces, ei intercludit spiritum, XL, 24.

TIBARENI subiguntur a Lucullo, XCVII, 46.

TIBERINA insula, II, 5. — ostia, XXVI, 19.

TIBERINUS Silvius, decimus rex Albæ, in Albula submersus, I, 3.

TIBERINUS amnis, V, 37.—Tiberini ostium, XXIX, 14.

TIBERIS, fl. Italiæ, hod. *Tevere*, olim Albula dictus, I, 3. — Tiberis dictus a rege Tiberino, qui in tra-

jectu submersus est, ibid.—ab Hercule nando trajicitur, 7. — est gelida hieme innavigabilis, v, 13. — ejus inundationes maximæ, xix, 64; xxiv, 9; xxx, 38; xxxv, 9, 21; xxxviii, 28. — ejus exundatio pro omine habita, cxxxiv, 109.—trans Tiberim habitare jussi senatores Veliternorum et Privernatium, viii, 14, 20.—Campani, xxvi, 34.

Tiberius; vid. Claudius.

Tibicines et Cornicines in centurias distributi a Servio, i, 43. — eorum in ludis usus, vii, 2. — vini avidum genus, ix, 30. — prohibiti in æde Jovis vesci, uno agmine eunt Tibur, ibid. — vino onerati somnoque victi in plaustra conjiciuntur, et Romam revehuntur, ibid. — iis restitutum jus vescendi in æde Jovis, ibid.

Tibur, opp. Latii, h. *Tivoli*, vii, 11; ix, 30; xxii, 11; xxx, 45; xliii, 2.

Tiburtes, populi, vii, 9.—quare iis bellum indixerint Romani, ibid. — Gallos benigne adjuvant commeatu, 11.—vincuntur, ibid. — infesto agmine, primo noctis silentio ad urbem Romam veniunt, 12. — ad mœnia Romæ vincuntur, ib. — cum iis bellum geritur, 18. — coguntur dedere se Romanis, 19. — triumphus de Tiburtibus, ibid. — tuentur Pedanos, viii, 12. — eos vincit L. Furius, consul, 13.—mulctantur agro, 14.

Tichius, cacumen montis OEtæ, xxxvi, 16, 17.

Ticinus, amnis Galliæ Cisalp. (h. *Tesino*) cui adjacet Ticinum, h. *Pavia*, v, 34; xxi, 39. — Romani ponte Ticinum jungunt, xxi, 45.— pugna equestris ad Ticinum, 46.

Tifata, Campaniæ mons imminens Capuæ, vii, 29; xxiii, 36, 39, 43; xxvi, 5.

Tifernum, opp. Samnii, ix, 44; x, 14; xxiv, 47, 10.

Tifernus, mons Samnii, x, 30.

Tigillum Sororium, i, 26.

Tigranes Armenius ducit filiam Mithridatis, lxx, 49.—a Mithridate concitatur in Ariobarzanem, ib. — ejus duces a Sulla expelluntur Cappadocia, 50. — occupat Syriam, 65-67. — cum Tigrane fœdus facit Mithridates adversus Romanos, lxxiv, 13-15. — Tigranes Cappadociam denuo vastat, xci, 28. — ad eum confugit Mithridates, xcvii, 39.—qui a Lucullo per legatum Ap. Claudium reposcitur, 50; vid. et xcviii, 6.—Tigranis incrementa et superbia, 7. — Tigrani bellum infert Lucullus, 24. — Tigranes arcessit Mithridatem, 25. — ejus vecordia, 34.—Mithrobarzanem cum stolidis mandatis mittit, 35. — omnibus impedimentis exuitur, 38.— Tigranis copiæ, 41. — vincitur et fugatur, 45, 48. — summam rerum permittit Mithridati, 52.—Tigranis ad Phraatem legatio, 53. — pulso Fannio, multa recuperat, 85. — ejus res malæ, c, 25. — ejus cum filio et Parthis bellum, 26. — regnum Tigranis invadit Pompeius, ci, 8.—in castra Pompeii profectus benigne suscipitur, 9-11. — amicus et socius populi Romani appellatur, 15.—ejus cum Phraate bellum, cii, 30.—et pax, 31.

Tigranes proxime præcedentis filius, a patre corona donatur, c, 25. — contra patrem arma capit, 26. — victus a patre, in castra Pompeii venit, ibid. — ejus in patrem irreverentia, et contumacia in Pompeium, ci, 12, 13.—in vincula conjicitur, 14. — repetitur a socero Phrahate, frustra, 15. — in triumpho ducitur, ciii, 48. — pecuniis acceptis emittitur a Clodio, 124.

Tigranocerta, urbs amplissima, a Tigrane conditur, lxxiv, 15. — obsidetur a Lucullo, xcviii, 38. — urbis ejus opulentia, 39, 51.

Tigris allata ad Augustum ex India, tumque primum visa Romanis, atque etiam, ut Dio putat, Græcis, cxxxvi, 27.

Tigurini circumveniunt L. Cassium cos. eumque occidunt, lxv, 56. — reliquias Romani exercitus turpi pactione dimittunt, 57. — Tigurinorum clades, ciii, 130.

Timanora Dolopem jaculatoribus et funditoribus præficit Perseus, xlii, 58.

Timasicrates Rhodius deductus ad Æmilium, xxxvii, 14.

Timasitheus Liparensis a legatis Romanis injuriam popularium arcet, v, 28.—ejus posteris gratiam referunt Romani, xviii, 46.

Timavi lacus, xli, 1. (Timavus fl. Istriæ, h. *Timavo, Rekam*.)

Timochares Ambraciensis furtim ad C. Fabricium cos. accedit, veneno necaturus Pyrrhum, xiii, 44; vid. Nicias.

Timocrates Pellenensis præest Argis, xxxiv, 29.

Timoleon vincit Pœnos, xvi, 8.

Timon, princeps Thebarum Phthioticarum, xxxiii, 5.

Timon præponitur ab Antiocho Lydiæ, xxxvii, 44.

Timotheus, præfectus Persei, xlii, 67.

Tiridates in locum Phraatis a Parthis rex constituitur, et Cæsaris arma socia optat, cxxxiii, 71.

M. Tiro a Cæsare dimittitur cum ignominia, cxiv, 27.

Tirocinii dies, xxii, 57, 9.

Tirones ab decem et sex annis milites scribit Philippus, xxxiii, 3.

Tisæum, s. Tisæus mons Thessaliæ, xxviii, 5.

Tisdritani mulctantur a Cæsare, cxiv, 65.

Tisippi crudelitas in Ætolorum principes, xlv, 28.

Tiso Patrensis, xxxv, 26.

Titienses, equitum centuria et tribus antiqua i, 13, 36; x, 6.

C. Titinius, trib. pl. xxxv, 8.

C. Titinius prodit prætori castellum a fugitivis in Sicilia occupatum, lxvii, 32, 33.

C. Titinius, equestris ordinis princeps aperte recusat, judiciaria lege a Druso lata, ingredi curiam, lxxi, 21.

C. Titinius vincitur a fugitivis in Sicilia, lxvii, 35.

L. Titinius, tribunus mil. cons. pot. v, 12.—iterum, 18.—profectus adversus Faliscos, male rem gerit, ibid.

M. Titinius, trib. pl. iii, 54.

M. Titinius, magister equitum, x, 1.

M. Titinius, trib. pl. xxxv, 8.

M. Titinius Curvus, prætor, xl, 59. — dat senatum Sempronio et Postumio, xli, 6.

M. Titinius, prætor, sortitur Hispaniam citeriorem, xli, 5, 9, 15, 26. — accusatur ab Hispanis, xliii, 2.

P. Titinius legatus, xxxi, 21.

Sex. Titinius, tribunus plebis, queritur indignam mortem Mælii, iv, 16.

Titium atrium in Lautumiis, xxxix, 44.

M. Titius, prætor, aquæductus reficit, novasque aquas inducit in Urbem, liii, 4.

M. Titius naves comparans, capitur, et incolumis servatur a Mena, cxxvii, 26. — ab Antonio ad Cæs. Octavianum transit, eique Antonii testamentum prodit, cxxxii, 6, 7.

P. Titius, tribunus plebis, ma-

gistratu Cascæ collegæ abrogato, ante annum moritur, cxx, 5. — ejus de triumviris in quinquennium lex, 26.

Sex. Titii, trib. pl. certamen cum Antonio cos. lxix, 45. — in exsilium agitur, 50.

Q. Titurius Sabinus, Cæsaris in Gallia legatus, civ, 56. — profligat Unellos, eorumque civitates in deditionem accipit, 98.—vastat Menapiorum culta, cv, 60. — cæditur ab Ambiorige, cvi, 12.

Titus Tatius rex Sabinorum, i, 10. — ad eum congregantur raptarum virginum parentes, ibid. — bellum parat, ibid. — corrumpit auro filiam Tarpeii, quæ Sabinos in arcem accipit, 11. — pax convenit inter eum et Romulum, 13. — ejus mors, 14.

Togæ militibus datæ, xxii, 54; xxix, 3, 36; xlii, 16.—Toga prætexta ab Etruscis sumpta, i, 8.—Togam prætextam sumunt, qui se pro populo devovent, viii, 9. — Togæ prætextæ habendæ jus, ut pontificibus, ita datum triumviris epulonibus, xxxiii, 42. — prætextis Togis quinam uterentur, xxii, 57, 10; xxxiv, 7.—Toga candida, xxxix, 39; vid. Album. — picta, x, 7. — purpurea, xxvii, 4; xxxi, 11. — virilis, xxvi, 19; xlii, 34. — quando sumpta, conf. et xxii, 57, 10. — Togam pictam Masinissæ donat Scipio, xxx, 15.

Toletum, urbs parva, sed loco munita, Carpetanorum in Hispania Tarrac. h. *Toledo*, xxxv, 7 et 22.— operibus Toletum capit M. Fulvius Nobilior, proconsul, ibid. vid. et xxxix, 30.

Tolistoboii Galli in Asia (vid. Gallogræci), xxxviii, 15.—quonam modo eas ceperint sedes, 17. — iis Romani bellum inferunt, 16 sqq.— fugiunt in Olympum montem, 18, 19.—vincuntur, 20 sqq.

Tolosa nobilis Gallorum civitas præsidium Romanum opprimit et in vincula conjicit, lxvi, 40. — occupatur et diripitur a Servilio consule, ib. et 41.

Tolosanum aurum habere, proverbium, lxvi, 41, 42.

Lar, sive Lartes Tolumnius, Veientium rex, iv, 17. — ad eum deficiunt Fidenæ, ibid. — interfici jubet legatos Romanos, ibid. — in prælio occiditur a Cornelio Cosso tribuno militum, 19.

Tonitru, ineunti magistratum superveniens, vitio creatum arguebat, xxiii, 31.

C. Toranius, tutor Octaviani Cæsaris, proscribitur a triumviris, cxx, 37.—a filio suo proditus occiditur, 59.

Toredorix, Tosioporum tetrarcha, insidiis Mithridatem petens, cum uxore et liberis trucidatur, lxxxii, 37, 38.

Tormenta bellica, xxiv, 34.

Torone, opp. Macedoniæ ad sinum Toronaicum, s. Toronæum, h. *le Golfe d'Aiomana*, xxviii, 7; xliv, 12; xlv, 30.— eam incolunt profugi ab Thebis Phthioticis, xxviii, 7. — capitur a Philippo, ibid.

Toronæ promontorio superato, xxxi, 45.

Toronaicum mare, xliv, 11.

Torquatus, cognomen T. Manlio datum, vii, 10; vid. Manlius.

A. Torquatus, senator, victo Pompeio, Cæsaris clementiam Athenis exspectat, cxii, 6.

T. Torquatus, captus a Sitio, a militibus interficitur, cxiv, 65.

Torquis aureus magni ponderis in Capitolio Jovi donum in æde positus, xxxiii, 36. — Torques au-

reos mille quadringentos septuaginta transtulit P. Cornelius Scipio, xxxvi, 40.

Toryne, Epiri oppidum, cxxxii, 28. — in id nomen Cleopatræ jocus, ibid.

Trabs aurea ex templo Hierosolymitano sublata, ab Eleazaro datur Crasso, cvi, 20.

Tragula Hannibal ictus, xxi, 7. —etiam Cn. Scipio, xxiv, 42.

Trajectus duo ex Italia in Græciam, xxxvi, 21, 3.

Tralles, sive Tralli, Illyriorum genus, xxvii, 32; xxxi, 35; xxxiii, 4; xxxvii, 39, 40.

Tralles, urbs Lydiæ, aut Cariæ, aut Ioniæ, ad Mæandrum fluvium, dedit se Romanis, xxxvii, 45; xxxviii, 39.

Tralliani Theophilo locant Romanos jugulandos, lxxviii, 9.

Transalpini Galli; vid. Galli.

Transfugæ verberati et securi percussi, xxiv, 30. — nominis Latini qui erant, securi percussi, Romani in crucem sublati, xxx, 43.— Transfugæ nomen exsecrabile veteribus sociis, novis suspectum, xxvii, 17.

Transpadanis omnibus civitatem dat Cæsar, cx, 55.

Trasimenus, lacus Etruriæ in agro Perusino, h. *Lago di Perugia*, xxii, 4.—ad eum Hannibalis castra et insidiæ, ibid. — ad Trasimenum pugna, vi, 7; xxiv, 13.

Trausi, s. Thrausi, gens Thracum, xxxviii, 41.

Trebatius, Samnitium ductor, vincitur a Cosconio, lxxv, 22, 23.

L. Trebellius, trib. pl. Gabiniæ legi, qua Pompeio bellum adversus piratas mandabatur, intercedit, xcix, 11.—metu coactus, cedit, 20.

L. Trebellius, tribunus plebis, Dolabellæ legem ferenti de tabulis novis resistit, cxiii, 28, 33, 35, 36.

M. Trebellius Fregellanus, xliii, 21.

Q. Trebellius, centurio legionis quartæ, xxvi, 48. — eum inter et Sex. Digitium de murali corona certamen, ibid.

Trebia, opp. Latii, ii, 39. — Trebiam capit Coriolanus, ibid. — (Alia est Trebia urbs Umbriæ inter Fulginium et Spoletum, h. *Trevi*.)

Trebia, fl. ex Apennino in Padum ad Placentiam defluens, h. *Trebbia*, xxi, 48. — ad eum pugna, 54-56.

Trebianus, ager in Campania, xxiii, 14.

Trebius, nobilis Compsanus, xxiii, 1.

C. Trebonius, trib. pl. v, 11.

C. Trebonius, legatus, x, 40.

C. Trebonius, trib. pl. rogat ut Pompeio Crassoque Provinciæ decernantur, cv, 16.—et per vim perfert legem, 18-20. — legatus Cæsaris bello Gallico, cviii, 12, 13.— præficitur obsidioni Massiliæ, cx, 10. —prætor urbanus, cxi, 17.—ei se opponit Cœlius, ib. — Trebonius de tribunali deturbatur, 19.—procos. in Hispaniam proficiscitur, cxii, 50.—Cæsar eum sibi in tres menses consul sufficit indignante populo, cxvi, 1. — socius conjurationis adversus Cæsarem, 41. — Asia ei provincia decernitur, 101. —quam ei tradit M. Apuleius quæstor, cxviii, 3. — fœde occiditur a Dolabella, cxix, 2-4.

L. Trebonius, tribunus plebis, insectatur Patres, unde Aspero inditum cognomen, iii, 65. — ejus rogatio, ibid.

M. Trebonius, tribunus militum cons. pot. vi, 21.

Trebula, triplex urbs Italiæ; prima Campaniæ (unde Trebulani

Balinienses), duæ in Sabinis, altera Trebula Mutusca, h. *Monte Lione della Sabina,* infra Reate, altera Trebula Suffena, s. Suffenatis, h. *Montorio di Romagna* supra Nerulam, XXIII, 39.

TREBULANUS ager, XXIII, 14.

TREBULANIS data civitas, X, 1.

C. TREMELLIUS decemvir agro dividundo, XLII, 4.

C. TREMELLIUS Scrofa, quæstor, a Spartaco cæditur, XCVII, 8.

CN. TREMELLIUS Flaccus, quæstorius, in Asiam ad Attalum legatus mittitur, XXIX, 11.—ædilis plebis, XXX, 26.— creatur prætor, ib. —sortitur Siciliam, 27.

CN. TREMELLIUS, tribunus pl. XLV, 15.

CN. TREMELLIUS, tribunus plebis, jurgatur cum pontifice maximo, XLVII, 1.—ob id ei dicta mulcta, ibid.

L. TREMELLIUS quæstor, LIII, 29. — ejus ad milites oratio, 30, 31.— vincit Pseudophilippum, 32. — unde ei Scrofæ cognomentum hæserit, ibid.

TREVIRI vincuntur a Cæsare, CV, 63. — bellum instaurant, CVII, 1.—vincuntur iterum, 5-7.

Triarii, milites, II, 47; VII, 23; VIII, 8.—hastis, non pilis, utuntur, VIII, 8, 8.—cur, et quo sensu dicatur res ad Triarios rediisse, ibid.

C. TRIARIUS, legatus Luculli, Apameam capit, XCV, 15, 16.—parti classis præficitur, XCVI, 24. — advocatus ad Heracleam a Cotta, eam urbem recipit, XCVIII, 11-15.— Tion quoque et Amastrin recipit, 6. — liberat Fabium obsessum a Mithridate, 88. — acie vincit Mithridatem, 89.—lacessitus iterum a Mithridate vincitur, 90-92. — videtur idem fuisse qui C. Valerius Triarius; vid. hoc nomen.

C. TRIARIUS C. F. accusat M. Scaurum, CVI, 7 et 23.

C. TRIARIUS, unus e ducibus Pompeianæ classis, CXI, 2.

TRIBALLI funduntur a M. Minucio, LXV, 18.

Tribunal prætoris, XXVII, 50.— Tribunal consulis Romani Macedonibus est terrori, XLV, 29.—legatorum Rom. in concilio Chalcide habito, XLII, 44, 2. — Tribunalia a prætoribus ad Piscinam publicam posita, XXIII, 32. — in castris, XXVIII, 26, 4.

Tribunatus plebis iniri solet a. d. IV Idus Dec. XXXIX, 52.

Tribunus Celerum, I, 59.

Tribuni militum in secessione militum ab exercitibus creati, III, 51. — primo ab imperatoribus, dein populi suffragio ex parte facti, VII, 5, 4; IX, 30; XXVII, 36 extr. XXVIII, 27; XLII, 31; XLIII, 12; XLIV, 21. —legionis primæ, secundæ, tertiæ, XXII, 53; XL, 41; XLI, 3. — primi, XLI, 3, 5. — alternis imperabant, XL, 41. — delectum habent, XLII, 32, 33.— propter bellum Macedonicum non suffragiis creati, sed a consulibus prætoribusque facti, XLII, 31, 35, 49.— consulares aut honoribus functi, XLII, 49; XLIV, 1, 21. —rursum a populo ex parte creati, VII, 5, 4; XXVII, 36; XLIII, 12; XLIV, 21, 37. — ordinarii olim imperatorum consiliarii, ut legati extraordinarii, XXXVII, 1, 6.

Tribuni militum consulari potestate tres numero primum creati, IV, 6, 7. — abeunt honore, quasi vitio creati, ibid. — quatuor creantur, IV, 31. — sex, IV, 61. — octo, V, 1.—Tribunos militum consulari potestate creari, evincunt tribuni plebis, IV, 25. — mox vetat senatus, decernitque, ut consularia comitia habeantur, ibid. — Tribuni

mil. cons. pot. patricii omnes creati per quatuor et quadraginta annos, vi, 37.—promiscue ex Patribus ac plebe creari possunt, iv, 6, 7. — Tribunus militum consulari potestate ex plebe primus, v, 12.

Tribuni militum consulares, xxxvi, 17, 1; xlii, 49; xliii, 5; xliv, 1.—et prætorii, xliv, 37.

Tribuni plebis primum creati, ii, 33.—sacrosancti, ii, 8, 3; ii, 33; iii, 19, 55; ix, 8, 9. — non populi, sed plebis magistratus, cui non imperium et pœnæ jus datum, sed auxilii latio adversus Patres s. auxilium, ii, 33, 35, 56; vi, 37. — tributis comitiis creari jubentur, ii, 56-58. — numeroque eorum tres adduntur, ex Pisone, ib. — decem creantur, iii, 30. — tolluntur, decemviris institutis, iii, 32. — restituuntur, iisdem sublatis, iii, 54. — in senatum veniendi jus non ante sublatos e republica decemviros habuisse aut exercuisse videntur, iii, 69, 4. — senatores fiebant lectione censorum, xlv, 15, 10.—per cooptationem duo adsciscuntur patricii et consulares, iii, 64, 65; v, 10. — cooptari vetantur, iii, 65; v, 11. — certant adversus Patres, ii, 42, *et passim.* — diem dicunt C. Marcio, ii, 35.—M. Manlio, vi, 20. — tribunatum ineunt a. d. IV Idus Dec. xxxix, 52. — Tribunus plebis viatorem mittit ad consulem, ii, 56. — Tribuni pl. poterant intercedendo efficere, ut comitiis centuriatis nihil a populo peragere-tur, non vero, ut ea a consulibus convocari non possent, ix, 42, 2.— minantur vincula consulibus, iii, 55, 58; iv, 26; vi, 14; ix, 34. — tribunis militum, v, 9.—in ordinem cogunt dictatorem, ut quidam retulere parum probabiliter, vi, 38. —consules in vincula duci jubent, lv, 2; lxxi, 26; ciii, 59. — Tribunus pleb. censorem Q. Macedonicum obtorto collo rapit, e saxo Tarpeio præcipitandum, lix, 54.— habent prehensionem, xxix, 20, 5. — provocatio ad eos non est longius ab Urbe mille passuum, iii, 20. — vetant delectum haberi, iv, 1, *et alibi sæpius.* — vetant tributum conferri, v, 12. — vetant per quinquennium ullos magistratus curules creari, vi, 35.—Tribunus plebis vetat quidquam publicæ rei prius agi, quam lex sua perlata esset: ærarium, ne adiri a quæstoribus posset, annulo suo claudit, et prætorum quosdam jus dicere pergentes, proposita mulcta coercet, lviii, 18.—senatum convocat, lxxi, 31.— tribunis datum ut senatores essent, lix, 54. — legati, ix, 36. — Tribunus plebis unus per intercessionem suam, unamque vocem *veto*, cæteros omnes morari potest, ii, 44; iv, 48; vi, 35. — Tribunorum plebis potestas mœnibus Urbis terminatur, iii, 20.—Tribunus plebis a Patribus clam occisus, ii, 54. —Tribuni plebis duo, quod gratificati fuerant Patribus, post depositum magistratum accusantur et damnantur, v, 29.—Tribuno pl. Magistratus abrogatur a populo, lviii, 22-25. — de ea re T. Gracchi oratio, 37 et seqq.—Tribuno plebis, mulcta indicta, quod cum pontifice max. injuriose jurgatus fuisset, xlvii, 1.— Tribunus plebis præscriptione tribunatus abutens ne creditoribus suis satisfaceret, a collegis coercetur, xlvii, 35. — duo in Siciliam mittuntur, xxix, 20. — Tribunis plebis usitatum semetipsos creare, iii, 35.—non licebat egredi mœnia Urbis aut saltem extra eam pernoctare, xxix, 20, 4. — nec prius intercedere legi, quam privatis sua-

dendi dissuadendique legem potestas facta esset, XLV, 21. — Tribunus plebei esse non potest, cujus pater, qui sella curuli sederit, vivit, XXVII, 21; XXX, 19.

Tribunitia potestas imminuta a Sulla, LXXXIX, 11. — de ejus restitutione certatur, XCI, 29. — tribunis plebis redditur jus petendorum honorum ademptum a Sulla, XCII, 27. — omnia eis jura restituuntur a Pompeio consule, XCVII, 37. — Tribunitia potestas ab imperatoribus adscita, CXXXIV, 106.

Tribus unde dictæ? I, 13, 7; I, 43. — urbanæ et rusticæ, 35. — earumque nomina, I, 43, 22; IX, 46; XX, 58. — Æmilia, XXXVIII, 36. — Aniensis, X, 9. — Arniensis, vid. Narniensis. — Claudia, II, 16. — Collina, XX, 58. — Cornelia, XXXVIII, 36. — Crustumina, XLII, 34. — Esquilina, XX, 58; XLV, 15. — Falerina, IX, 20. — Galeria, XXVII, 6. — Mæcia, VIII, 17; XXIX, 37. — Narniensis sive Arniensis, VI, 5; XXIX, 37. — Palatina, XX, 58. — Papiria, VIII, 37. — Pollia, VIII, 37; XIV, 27; XXIX, 37. — Pomptina, VII, 15. — Publilia, VII, 15. — Pupinia, XXVI, 9. — Quirina, XIX, 65. — Sabatina, VI, 5. — Scaptia, VIII, 17. — Stellatina, VI, 5. — Suburrana, XX, 58. — Terentina, X, 9. — Tromentina, VI, 5. — Velina, XIX, 65. — Veturia, XXVI, 22. — Ufentina, IX, 20. — una et viginti factæ, II, 21. — ad numerum quinque et triginta productæ, XIX, 65. — octo novæ additæ propter socios in civitatem receptos, LXXIV, 56. — quas tollendas suscipit P. Sulpicius, LXXVII, 7, 8. — mox Cinna, LXXIX, 15. — triginta quinque, XXIII, 12, 9; XXIX, 37; XLIII, 8; XLV, 15. — Tribu moventur quidam a censore, IV, 24, 5; XXIV, 18. — sed altero censore non adversante, IV, 24, 5; XL, 51, 2. — Tribuum omnium nomina in urnam ad delectum conjecta, XIV, 27. — Tribus bellum jubent, VI, 21. — pacem, XXX, 43; XXXIII, 25. — triumphum decernunt, III, 63; vid. et Comitia tributa, et plebs, et Suffragia.

Tributa comitia; vid. Comitia.

Tributo plebs liberata Romæ, II, 9. — Tributa iterum indicta, vid. CXVIII, 19.

Tributum indictum, IV, 60. — ægre collatum, V, 10. — conferri prohibetur, 12. — in murum saxo quadrato faciendum, VI, 32. — in militum stipendium, X, 46. — duplex imperatum civibus Romanis, XXIII, 31. — eo liberata plebs Romæ, II, 9.

TRICASTINI et Vocontii in Gallia Narbon. inter Rhodanum et Druentiam, in hod. *Delphinatu*, XXI, 31.

Tricca, Thessaliæ oppidum, hodie *Tricala*, XXXII, 13; XXXVI, 13; XXXIX, 25.

TRICIPITINUS; vid. Lucretius Tricip.

Triclinia toto foro strata, in epulo, XXXIX, 46.

TRICORII in Gallia Narbonensi, XXI, 31.

TRIENTIUS Tabuliusque ager quis et quare sic dictus, XXXI, 13.

TRIFANUM locus Latii, VIII, 11.

Trigemina porta, IV, 16; XXXV, 10 et 41; XL, 51; XLI, 27.

Trinundinum, in quod comitia edicta, III, 35, 1.

TRIOCALA, sedes Salvii fugitivorum in Sicilia regis, LXVII, 44.

TRIPHYLIA Epiri, XXXII, 13. — a Philippo Achæis redditur in Elide, XXVIII, 8; XXXII, 5; vid. et XXXIII, 34.

TRIPOLIS Thessaliæ, XLII, 53.

TRIPOLIS Scea, XLII, 55, 67.

Tripolis, urbs Laconici agri, xxxv, 27.

Tripolitanus ager, xxxvi, 10.

Tripudium solistimum, x, 40.

Tripudia Gallorum prælium ineuntium, xxxviii, 17. — et Hispanorum, xxiii, 26.

Triremes, xxxi, 22.

Tritonon, Doridis oppidum, xxviii, 7.

Triumphi origo, i, 10. — descriptio, iii, 29; xlv, 39, 40. — Triumphus Tarquinii Prisci, primus a Livio memoratus, i, 38. — P. Valerii, ii, 7. — Camilli, v, 23. — P. Scipionis Africani, xxx, 45. — L. Scipionis Asiatici, xxxvii, 59. — L. Æmilii Paulli, xlv, 39, 40. — Pompeii de Mithridate, ciii, 43-50. — Cæsaris quatuor triumphi, cxv, 11-18. — Cæsaris Octaviani tres, cxxxiii, 81-83. — navalis primus, xvii, 12; xviii, 41; xlv, 42. — Triumphus tam est militum, quam ducum, xlv, 38. — petitur a senatu extra Urbem evocato, xxvi, 21, 1. — non datur, nisi ei, qui pacata provincia exercitum deportavit, xxvi, 21; xxxix, 29. — primus eum acto honore reportavit Q. Publilius Philo, viii, 26. — deinde alii, xxvi, 21, 1; xxviii, 38, 4; xxxvi, 39, 4. — triumphum decernunt tribus, iii, 63. — concedere aut denegare senatus est, iii, 26, 63; x, 36, 37; xxvi, 21, 1; xxviii, 9. — ad eum consequendum quæ requirantur, xxvi, 21, 1. — triumphus sine auctoritate Patrum, populi jussu actus, iii, 63; vii, 17. — sine auctoritate Patrum, sine populi jussu, x, 37. — eum impetrare non poterat, qui sine magistratu res gessisset, xxviii, 38; xxxi, 20. — aut provinciam non confecisset, exercitumque inde deportasset, xxvi, 21, 1. — eum petens, quum sine magistratu res gessisset, L. Cornelius Lentulus ovationem impetrat, xxxi, 20. — item L. Manlius, xxxix, 29. — triumphat Pompeius adhuc eques Rom. lxxxix, 29; xcvii, 34. — Triumphus non recuperantibus amissa, sed imperium augentibus decernebatur, lx, 24. — non de civibus agi debebat, lxxxix, 14. — quam consuetudinem, nec totam servat Cæsar, nec omnino spernit, cxv, 17, 18; cxvi, 1; vid. cxxxiii, 82 et 83. — triumphum egit in monte Albano Papirius et sine exercitu, quum non potuisset triumphum impetrare, xx, 22; xxvi, 21. Cf. xxxiii, 23; xlii, 21; xlv, 38. — de triumphandi jure certamen inter cos. et prætorem, xix, 65. — triumphus nullo bello gesto, xl, 38. — non petenti delatus, x, 46. — triumphus nulli jam privato sub imperatoribus concessus, cxxxvi, 72. — in quo neque captivi ante currum ducti, neque spolia prælata, neque milites sequuti, xxxi, 49. — in eo imagines prælatæ devictorum oppidorum, etc. v, 30, 4. — Triumphantium ducum ornatus, x, 7; xxx, 15. — filii pueri cum patre curru vehi solebant, xlv, 40. — militum laureatorum clamor, Io triumphe! xlv, 38, 4. — Triumphantibus post exactum magistratum imperium ut esset, quo die Urbem inituri essent, ad populum ferebatur, xxvi, 21; xlv, 35.

Triumviralis conspiratio Cæsaris, Pompeii et Crassi, ciii, 73-76, 79; vid. Pompeius, Crassus, Cæsar. — Triumviralis proscriptio, cxx, 28, 36, 40, 50, et alibi in eod. lib.

Triumviri Reipublicæ constituendæ caussa, cxx, 19, 26. — eorum edicti sanguinarii formula, 29-35; vid. C. Octavius, M. Antonius, M. Æmil. Lepidus.

Triumviri, IX, 46, 9.—agrarii aut coloniæ deducendæ creati, III, 1; IV, 11; VI, 21; VIII, 16; IX, 28, 46; XXI, 25; XXVII, 21; XXXI, 49; XXXII, 29; XXXIV, 45, 53; XXXIX, 55; XLI, 13.—quibus in triennium est imperium, XXXII, 29; XXXIV, 53.—bini creari jussi, qui citra et ultra quinquagesimum lapidem, in pagis forisque et conciliabulis, omnem copiam ingenuorum inspicerent, XXV, 5.—bini, uni sacris conquirendis, alteri reficiendis ædibus sacris, creati, XXV, 7.

Triumviri capitales creati, XI, 23. —incusantur ab senatu quod cœtus sacrificantium novo more non prohiberent, XXV, 1. —jubentur intentiorem custodiam Lautumiarum carceris habere, XXXII, 26. — iis mandatum, ut per Urbem vigilias disponant, XXXIX, 14, 17.

Triumviri epulones quando primum creati, XXXIII, 42.—iis, ut pontificibus, datum jus togæ prætextæ habendæ, ibid. vid. et XL, 42.— nocturni, IX, 46, 9.

Triumviri mensarii facti ob argenti penuriam, VII, 21, 3; XXIII, 21; XXIV, 18; XXVI, 36.

TROAS Alexandria; vid. Alexandria Troas.

TROCMI, Galli, occupant Hellesponti oram, XXXVIII, 16; vid. Gallogræci.

TROGILIORUM portus in Sicilia ad Syracusas, XXV, 23.

TROJA Troadis in Mysia, non longe ab recentiori Ilio, capta, et in Trojanos sævitum, I, 1.—Troja decem annis oppugnata ob unam mulierem, V, 4.

TROJA in Euganeorum agro ab Antenore condita, I, 1.

TROJAM ludit patricia juventus, CXV, 23. — ludit et in dedicando Julio templo, CXXXIII, 86.

TROJA in Laurente agro ab Ænea condita, I, 1.

TROJANUS pagus, I, 1.

TROJANI, I, 1.

TROILIUM in Etruria a Sp. Carvilio consule captum, X, 46.

TROMENTINA tribus addita, VI, 5.

Tropæa, VIII, 30, 9. —Tropæa a Pompeio in Pyrenæis montibus excitata, XCVII, 7.—quod quum ei crimini datum esset, Cæsar postea nullum in Pyrenæis montibus tropæum posuit, sed aram statuit, CX, 37. — Tropæum Augusti in Alpibus, CXXXV, 15, 16.—Tropæum struit Cn. Domitius ex saxo, LXI, 72. — et Fabius ex lapide albo, ib.

TROPHONII specus Lebadiæ in Bœotia, XLV, 27.—Trophonii oraculum diripitur ab exercitu Mithridatis, LXXXII, 5.

TROPHONIUS Jupiter, XLV, 27.

TROSSULUM, opp. Etruriæ, unde Trossuli equites Rom. X, 46, 4.

TRYPHÆNA, conjux Antiochi Grypi, interfici jubet Cleopatram, LXIII, 36, 37. — occiditur ab Antiocho Cyziceno, 39.

TRYPHON; vid. Diodotus et Salvius.

Tuba signum proficiscendi datum, XXIX, 27, 4.

TUBERO; vid. Ælius.

TUBERTUS; vid. Postumius.

TUCCIA Vestalis incesti damnata, XX, 15.

M. TUCCIUS, ædilis curulis, XXXV, 41.—creatur prætor, XXXVI, 45.— sortitur Apuliam et Bruttios, XXXVII, 2.—ei in Bruttiis et Apulia prorogatum imperium, XXXVII, 50; XXXVIII, 36.—creatur triumvir coloniæ deducendæ, XXXIX, 23.

TULLIÆ, regis Servii Tullii filiæ duæ, I, 46.—majoris Tulliæ ambitio, ib.—ambæ nubunt Tarquiniis, ib.—minor nubit Arunti, ib.—

majoris Tulliæ violenta consilia, 47. — Tulliæ majoris impietas, 48. —Tarquinio pulso et ipsa fugit, 59.

TULLIANUM, pars quædam carceris, XXIX, 22.

TULLIUS Cimber in societatem consilii adversus Cæsarem adsciscitur a Bruto, CXVI, 41.—primas in occidendo Cæsare partes suscipit, 56, 57. — Bruti legatus, classi præest, CXXXIII, 27.

TULLIUS Rufus, quæstorius, a militibus trajicitur pilo, CXIV, 38.

M. TULLIUS CICERO nascitur, LXVI, 37.—quæstor frumentum ex Sicilia mittit Romam, XCIV, 26. — prætor suadet legem Maniliam, C, 5. — ejus integritas et constantia, 6.— Manilius apud Ciceronem postulatur, 8. — defendit C. Cornelium, CII, 15.—petit consulatum, 33. — adversus Catilinam et Antonium competitores dicit, 34. — cos. 38, 40.—abolet Rulli legem agrariam, ib. — iram populi in L. Roscium auctorem legis theatralis placat, 42.—defendit C. Rabirium, 43. — tollit contentionem de proscriptorum liberis, 45.—Antonium collegam suum patientia et obsequio mitigat, 46. — inter ipsa comitia Ciceronem trucidandi consilium capit Catilina, 73.—res detegitur, 74.—Catilinam excedere Urbe minis ac prope imperio cogit, 81. — conjuratorum consilia irrita reddit, 83, 84. — Equestrem ordinem stabilit, 87.—eo defendente Muræna absolvitur, ib.—comprehensis conjuratis, ei supplicatio decreta, 93, 95. — Cæsarem suspectum et periclitantem tuetur, 97-99.—supplicio afficit conjuratos, 104.—Pater patriæ vocatur, 106. — ejus jusjurandum, 107. — Ciceronis consulatus omnibus aliis præfertur, 108.—eum vexat Metellus Nepos, CIII, 1-12. —testimonium dicit adversus Clodium, 31.—retinetur in Urbe cum Pompeio a senatu, 59. — in invidiam vocatur a Vettio, quem Cæsar indicem subornaverat, 101. — defendens Antonium in consulatu collegam, offendit Pompeium et Cæsarem, statimque Clodius ad plebem a Cæsare traducitur, 105.— in exsilium a Clodio pellitur, 109-121.—ejus et fratris somnia, 121, 122.—senatus commendat Ciceronem publice, 123.—Pompeius Ciceronem revocare studet, unde in Urbe prælia, 125, 126.—eum reducere student amici, frustra, CIV, 40, 41.—revocatur, 45-51. — ejus sententia Pompeio annonæ cura in quinquennium mandatur, 51.—contra eum Clodius abutitur responsis haruspicum, 84. — ea ipse retorquet in Clodium, 85.—et Clodianarum legum tabulas ex Capitolio avellit, 86.—unde ei dissensio cum Catone, 87. — ejus fides in defendendo Milone, CVII, 35, 36. — dum caussam ejus agit, perturbatur, 39.— cum imperio in Ciliciam mittitur, CVIII, 36.—ejus res gestæ, 38, 44.— triumphi petendi caussa quum ad Urbem erat reversus, pacem inter Cæsarem et Pomp. conciliare conatur, frustra, CIX, 30.—post longam et ancipitem dubitationem confert se ad Pompeium, CX, 11. — ejus acerbæ in Pompeium et Pompeianos facetiæ, CXI, 45; CXII, 1, 2. — victo Pompeio, revertitur Brundisium, 5.—ejus in Caninium, unius diei consulem joci, CXVI, 12. — a Bruto in societatem consilii adversus Cæsarem non adsciscitur, 42, — ejus de interfectoribus Cæsaris sententia, 83.—Ciceronis favorem sibi parat Octavianus, CXVII, 6. — ejus sententia Octaviano decernitur imperium, 59.—in Antonium actio-

nes, 60.—ei oblata portenta, 65. — descendit ad forum sagatus, CXVIII, 13. — in eum invehitur Antonius, 14. — ejus in bello adversus Antonium studium, 18.—detrectat legationem ad Antonium, 21. — ejus dictum de Octaviano, CXIX, 32. — deceptus ab Octaviano, ejus negotium in senatu agit, 40, 41. — vox ejus libera, qua Octavianum offendit, 60. — cum Octaviano colloquium, 66.—in lectica fugit, 67.— eum proscribi patitur Octavianus, CXX, 18.—ejus cædes, 60-62.—caput et manus in Rostris ponuntur, 63.—elogium Ciceronis, 65.—caput ejus super mensam spectat Antonius, et linguam acubus et calamistro compungit Fulvia, 67.

M. TULLIUS M. F. CICERO adjungit se M. Bruto, CXVIII, 2; vid. et 32. — victo Bruto, ad Murcum et Ahenobarbum se confert, CXXV, 37. — cos. suffectus, CXXXIII, 73.

M. TULLIUS M. F. A. N. Decula, cos. LXXXIX, 14.

Q. TULLIUS CICERO, prætor, opprimit reliquias conjurationis Catilinariæ, CIII, 9. — sortitur Asiam, 27. — ejus de fratre Cicerone somnium, 122. — male habetur a Clodianis, CIV, 46. — ejus domus incenditur, 48. — legatus Cæsaris in Gallia rem gerit, CVI, 14; CVII, 13. — post pugnam Pharsalicam ad Fufium Calenum se confert, CXII, 6. — proscriptus, occiditur, CXX, 79.

Q. TULLIUS CICERO Q. F. CXII, 6. — a Cæsare remittitur Pomponio Attico, CXIII, 27. — proscriptus, insigne pietatis in patrem et constantiæ præbet exemplum, CXX, 79.

MAN. TULLIUS, cos. II, 19.

SERV. TULLIUS; vid. Servius.

SEX. TULLIUS septimum primum pilum ducit, VII, 13. — ejus ad C. Sulpicium dictatorem, quod bellum traheret, oratio, ibid. — privatum dictatoris cum eo colloquium, 14. — ejus in prælio virtus, 16.

TULLUS HOSTILIUS creatur rex Romanorum, I, 22. — ejus indoles, ibid. — infert Albanis bellum, 23. — ejus cum Mettio colloquium, ibid. — favet Horatio reo, 26. — in prælio adversus Veientes Fidenatesque duodecim vovet Salios fanaque Pallori ac Pavori, 27. — supplicio afficit Mettium ob perfidiam, 28.— diruit Albam, 29. — addit Cœlium montem Urbi, ibique deinde habitat, 30. — principes Albanorum in Patres, et equitum decem turmas ex Albanis legit, ibid. — infert Sabinis bellum, eosque vincit, ibid.— longinquo morbo implicatur, 31. — fit superstitionibus obnoxius, ibid. — fulmine ictus cum domo conflagrat, ibid. — regnavit annos duos et triginta, ibid.

ATT. TULLUS, princeps Volscorum, infestus Romanis, II, 35. — excipit hospitio Marcium Coriolanum, ibid. — de bello Romanis inferendo cogitat, ib. — ejus dolus, 37. — Volsci, a Tullo concitati, deficiunt, XXXVIII, 39.

CLOELIUS TULLUS; vid. Clœlius.

Tumultus quomodo differat a bello, II, 26, 1. — Sabinus, II, 26. — Gallicus, VII, 9. — servilis, XXXII, 26. — in magno tumultu justitium indici et delectus sine vacationibus haberi solet, II, 26, 1; VII, 28; VIII, 20; XXXIV, 56; XLI, 5, 6.

Tumultum esse decretum, LXXII, 5.

TUNES, locus quum operibus, tum suapte natura tutus, h. *Tunis*, XXX, 9. — abest ab Carthagine quindecim millia ferme passuum, ibid. — Tuneta occupat Scipio, ib. vid. et XVIII, 19.

Tunica palmata, x, 7. — Masinissæ donatur a Scipione, xxx, 15; xxxi, 11. — purpurea, regi Syphaci dono missa, xxvii, 4. — Tunicæ versicolores, ix, 40. — Tunicæ militum præmia, vii, 37; x, 30. — ab hoste in militem exactæ, ix, 41, 43; conf. et viii, 36.

Turba, opp. Hispaniæ Tarrac. xxxiii, 44.

Turbæ ob nexos, ii, 23, 27; vid. Seditio.

Turdetania, xxviii, 39; xxxiv, 16. — in Turdetaniam proficiscitur cum exercitu P. Manlius, prætor, xxxiv, 17. — et M. Porcius Cato consul, accitus a Manlio prætore, 19.

Turdetani et Turduli in Lusitania, Hispania Bætica et Tarrac. xxi, 6. — lites inter eos et Saguntinos, ab Hannibale satæ, ibid. — iis ut Saguntini res reddant, postulat Hannibal, 12. — in potestatem redacti, sub corona venduntur, xxiv, 42. — eorum urbs deleta, ibid. — eorum regulus Attanes, xxviii, 15. — vectigal ex eorum agro Saguntini capiunt, 39. — omnium Hispanorum maxime imbelles habentur, xxxiv, 17.

Turduli, forte non iidem qui Turdetani, xxviii, 39; xxxiv, 17.

Turdulum bellum, xxxiv, 20.

Turmæ equitum, i, 30; xxvii, 26, 5.

Turma equitum Placentina, xliv, 40. — Æsernina, ibid. — Lucana, xxii, 42.

Turnus, rex Rutulorum, Æneæ Latinoque bellum infert, i, 2. — vincitur, et, cum Mezentio junctis viribus, altero prælio superatur, ibid.

Turnus Herdonius; vid. Herdonius.

T. Turpilius Silanus, præfectus fabrum, interfecto a Vaccensibus Romano præsidio, solus relinquitur intactus, lxv, 32. — de eo supplicium sumitur, 35.

Turpionis Ambivii cum Q. Pompeio Nigro singulare certamen, cxv, 49.

Turres murorum, xxi, 8. — Turres quinque tabulatorum, xxviii, 6. — contabulatæ, xxiv, 34. — turres impositæ tergo elephantorum, xxxvii, 40. — Turres in operibus oppugnandarum urbium, v, 5; xxi, 8, 11; xxiv, 34; xxxii, 17; xxxiii, 17; vid. et lxxxi, 13. — Turris a Cæsare admota mœnibus obsessi oppidi incredibili stupore exterret Gallos, civ, 61.

Turris Eudieru, xliv, 3.

Turrus s. Thurrus, regulus omnium Hispanorum potentissimus, xl, 49. — ejus duo filii cum filia in potestatem veniunt Romanorum, ib. — sequitur Romanos, fortique ac fideli opera rem Romanam adjuvat, ibid.

P. Turullius, socius consilii ad interficiendum Cæsarem initi, cxvi, 42. — post pugnam Philippensem adjunxit se Cassio Parmensi, cxxv, 36, 37.

Tusci occupant Janiculum, ii, 51. — eorum imperium olim quam late patuerit, i, 2; v, 33. — Tusci opprimuntur a Romanis, 45; vid. Etrusci.

Tusci et Lydi, Germanorum nomina, lxxii, 34.

Tusci populi descripti, lxxii, 33. — eorum opes, 36. — vincuntur ab L. Porcio prætore, lxxiv, 7.

Tuscum mare, v, 33; xxvi, 19.

Tuscus, vicus Romæ, ii, 14; xxvii, 39; xxxiii, 26.

Tusculum, Latii municipium, h. *Frascati*, ii, 15, 16; xxvi, 9. — capitur a Latinis, vi, 33. — reci-

pitur, cæsis Latinis, ibid. — oppugnatur a Veliternis, 36. —liberatur obsidione, ib.

TUSCULANA arx, III, 23, 42, not. 4; VI, 33.

TUSCULANI colles, III, 7, 8.

TUSCULANI Romam suppetias mittunt, III, 18. — iis decretum bellum, VI, 25. — quod arcent constanti pace, ibid. — pacem impetrant, deinde et civitatem, VI, 26; VIII, 14. — de iis, rogatione Flavia, judicium populi, VIII, 37. — populus Tusculanus mutata veste venit Romam, impetratque veniam, ibid. — in Papiria tribu suffragium ferebant, ibid.

TUTIA, fluvius Latii, XXVI, 11.

Tutorem a tribunis et prætore petit Hispala post patroni mortem, XXXIX, 9. — tutorum potestas contra matrem, in virgine nuptum elocanda, IV, 9. — tutoris optio Hispalæ concessa, XXXIX, 19. — tutores pupillorum an matres fuerint post secundas nuptias, XXXIX, 9, 2.

TYCHA, nomen partis Syracusanæ urbis, XXIV, 21; XXV, 25.

TYNDARION, princeps Tauromitanorum, favet Pyrrho, XIV, 2.

TYNDARITÆ, XVI, 16. — prohibentur a Pœnis transire ad Romanos, 46.

TYNDARIUM s. Tyndaris, opp. Siciliæ, h. *Tendaro*, XXXVI, 2.

Tyrannidem, pedibus tractus, non insidens equo, relinquere debet tyrannus, auctore Dionysio tyranno, XXIV, 22.

TYRANNIO, celebris Grammaticus, XCVII, 50.

Tyranno judicato Cæsare, quænam sequutura fuerint, CXVI, 80.

TYRRHENI perperam Græcis dicuntur Etrusci, I, 8, 2.

TYRRHENUM mare, sive Tuscum (e gentis nomine), et inferum, V, 33.

TYRRHEUM; vid. Thyrium.

TYRUS, opp. Phœniciæ, h. *Sur*, XXXIII, 48.

TYRII, XXXV, 48. — conditores Carthaginis, XXXIII, 49.

TYSCOS, vicus quidam Galatiæ, XXXVIII, 18.

U

UCUBENSES septuaginta quatuor crudeliter occidi jubet Cn. Pompeius, CXV, 49.

UFENS, fl. Latii, h. *il Portatore*, IV, 59, 2.

UFENTINA tribus addita, IX, 20.

UFFUGUM, opp. Bruttiorum, deficit a Pœnis ad Romanos, XXX, 19.

ULLA oppugnata a Cn. Pompeio, Magni F. CXV, 42.

Ultro tributa, XXXIX, 44; conf. et XLIII, 18.

ULYSSES, I, 49.—ab eo et Circe oriundus Octavius Mamilius, ibid.

Umbilicus orbis terrarum Delphi, XXXVIII, 48. — et Græciæ, XLI, 23. —hunc incolunt Ætoli, XXXV, 18.

Umbo, IX, 41; XXX, 34.

UMBRI in Umbria, h. *Urbino* et *Spoleto*, V, 35; IX, 37; XII, 26. — agro pulsi a Boiis, V, 35. — eorum exercitus funditur, IX, 39. — deficiunt, 41. — se oppugnaturos Romam jactant, ibid. — adoriuntur Romanos, vincuntur, et defectionis auctores deduntur, ibid. — instaurant bellum, juncti cum Etruscis, Samnitibus, Gallis, X, 21, 27. — rebellantes superantur, LXXIV, 6, 7.

UMBRIA, X, 1; XXII, 9; XXVII, 43.

UMBRIÆ pars plaga Materina, IX, 41.—tribus Sappinia, XXXI, 2.

Unciarium fenus, VII, 16. — ex unciario semunciarium fenus factum, 27.

UNELLI populi profligantur a Ti-

turio, Cæsaris legato, vid. CIV, 88.

UNIMANUS; vid. Claudius.

Urbanæ tribus; vid. Tribus.

Urbanæ legiones; vid. Legiones.

URBINIUS Panopio proscribitur a triumviris; pro eo se percussoribus offert servus ejus, CXX, 75.

Urbium primordia, miscendo humana divinis, augustiora facta, *Præf.* — Urbium veteres conditores natam sibi e terra prolem ementiebantur, I, 8. — captarum imagines in triumpho ferebantur, V, 30. — urbes dirutæ, ne venirent in hostium potestatem, XXXI, 28. — urbes captæ diripi solent, non deditæ, XXXVII, 32. — urbes orbis terrarum maximæ Roma et Carthago, XXXVIII, 50. — urbibus parcebant veteres Macedones, quo haberent imperium opulentius, XXXII, 33.

URBICUA, opp. Hispaniæ Tarrac. capitur a Q. Fulvio Flacco, XL, 15.

Urinatores, XLIV, 10.

URITES, in Bruttiis aut Calabria, XLII, 48.

Urna: in urnam tribuum nomina conjecta, XIV, 27.

C. URSANIUS trib. pl. XXXIII, 22.

Ursi et elephanti in ludis Circensibus, XLIV, 18. — Ursi Numidici, CIII, 42.

USCANA, oppidum Penestarum in Illyrico (hod. *Albania*), XLIII, 10, 18, 19, 20, 21. — ab Uscanensibus cæditur Ap. Claudius, 10.

USIPII, sive USIPETES, gens Cattis proxima, CIV, 10. — eos Rhenum transgressos vincit Cæsar, CV, 48-53. — iterum, petiti bello, CXXXVII, 6. — domantur a Druso, 9.

UTENS fl. Galliæ Cispad. ad Ravennam in mare Hadriat. influens, h. *Montone*, V, 35.

UTICA, colonia Tyriorum, XVI, 1. — opp. Lybiæ s. Africæ propriæ, in regno Tunetano (ubi hod. *Bog-Schatter*), quo T. Otacilius cum classe trajicit, XXV, 31. — alia in Uticensem agrum exscensio, XXVII, 5. — circa ipsa mœnia Uticæ prædas agunt Romani, XXVIII, 4. — Uticam mittit classem Scipio, XXIX, 28. — Uticam frustra oppugnat Scipio, 35. — rursus obsidet, XXX, 3, 5, 8. — classem Scipionis ad Uticam invadunt Carthaginienses, 9, 10. — Utica deficit a Pœnis, XLIX, 6, 7. — remuneratur a Romanis, LI, 55. — Uticam exscindi a Juba et Pompeianis vetat Cato, et ejus custodiam accipit, CXIII, 6, 7. — post Cæsaris victoriam, Uticam rursus a magnis periculis servat Cato, et ibi se interficit, CXIV, 40-57. — Uticam intrat Cæsar, 60.

UTICENSES proni in Cæsarem, CXIII, 6; CXIV, 47, 58, 61. — publice sepeliunt Catonem, 58.

Utrarii, XLIV, 33.

UXAMA urbs a Pompeio eversa, XCVII, 6.

UXELLODUNUM obsidetur a legato Cæsaris Caninio, CVIII, 21. — eodem et Cæsar accedit, 22. — et aquam prohibere instituit obsessis, 23. — qua arte? 24. — Uxellodunensium eruptio, 25. — Cæsar sævit in deditos, 26.

Uxoris corruptæ ira maritum stimulat, ut alienigenas in regionem inducat, sui ulciscendi caussa, V, 33. — Uxores uni nuptæ, X, 23. — Uxores suas liberosque cædunt viri, ne veniant in manus hostium, XXVIII, 23. — Uxorum perfidia erga maritos in proscriptione triumvirali, CXX, 86.

V

Vacatio militiæ quibus ac quando data, et quando non, IV, 26, 7;

VII, 28; VIII, 20. — vacatio munerum castrensium operumque militarium, IV, 26, 7. — Vacatio rei navalis colonis maritimis negata, XXXVI, 3. — Vacatio sacrosancta, XXVII, 38.

Vacca ænea Syracusis ab agresti tauro inita, ac semine adspersa; vid. Prodigium.

VACCÆI, in Hispania Tarrac. quorum oppida erant præter alia Palantia et Pintia, h. *Palencia* et *Valladolid,* vincuntur ab Hannibale, XXI, 5. — funduntur fuganturque ab M. Fulvio, XXXV, 7; XL, 47, 50. — Vaccæis bellum infert Lucullus, XLVIII, 19. — et Æmilius Lepidus, LV, 26. — eorum agrum vastat Scipio, LVII, 13.

VACCENSES præsidium Romanum occidunt, LXV, 32. — eorum proditio punitur, 34. — a Juba delentur, CXIV, 33.

VACCI prata, VIII, 19; vid. Vitruvius Vaccus.

Vades publici a quo et qua occasione primum dati, III, 13.

VADIMONIS lacus, in Etruria (h. *Lago di Bassano*) ad quem cum Etruscis pugnatum, IX, 39; XII, 4.

VAGIENNORUM ager, in quem colonia Eporedia deducta, LXIX, 20.

VALENTIA in Hispan. a D. Junio Bruto condita, LV, 5.

(Q.) VALERIUS Antias, historiæ Romanæ scriptor, III, 5. — nullum mentiendi modum tenet, XXVI, 49. —immodice omnium rerum numerum auget., XXXIII, 10; XXXVI, 38. — citatus, IV, 23; XXV, 39; XXIX, 35; XXX, 19, 29; XXXII, 6; XXXIII, 30, 36; XXXIV, 15; XXXV, 2; XXXVI, 19, 36, 38; XXXVIII, 23, 50, 55; XXXIX, 22, 52; XL, 29; XLI, 27; XLII, 11; XLIV, 13; XLV, 40.

VALERIUS Flaccus, tribunus militum, XXV, 14.

C. VALERIUS, tribunus militum consulari potestate, VI, 36.

C. VALERIUS, consul, VIII, 18.

C. VALERIUS, flamen Dialis, XXXIX, 39. — creatur prætor, et sortitur jurisdictionem peregrinam, 45.

C. VALERIUS legatus mittitur Alexandriam, XLII, 6, 17.

C. VALERIUS Flaccus flamen Dialis inauguratur invitus, XXVII, 8. — jure sacerdotii senatum ingreditur, ibid. — ædilis curulis, XXXI, 50; XXXII, 7.

C. VALERIUS Flaccus, prætor, LXX, 3. — cos. 33. — viginti millibus Celtiberorum cæsis, appellatur imperator, 56.

C. VALERIUS Lævinus, prætor, sortitur Sardiniam, XL, 44. — consul subrogatur in locum Cornelii Scipionis, XLI, 17. — triumphat de Liguribus, 18. — mittitur legatus ad Ætolos, 25. — petit censuram, XLIII, 14.

C. VALERIUS Lævinus, prætor, XLI, 8.

C. VALERIUS, Lævini filius, Ætolos adjuvat, XXXVIII, 9.

C. VALERIUS Potitus, tribunus mil. cons. pot., IV, 49. — consul creatur, 53. — capit arcem Carventanam, ibid. — Urbem ovans introit, ibid. — tribunus mil. cons. pot. iterum, 57. — tertium, 61.

C. VALERIUS Procillus, missus ab Cæsare ad Ariovistum, in vincula conjicitur, CIV, 33. — recipitur a Cæsare victore, postquam de eo ter sortibus consultatum fuerat, utrum igni combureretur, 38.

C. VALERIUS Tappus, tribunus plebis, XXXVIII, 36.

C. VALERIUS Triarius, proprætor Sardiniæ, undique depellit Lepidum, XC, 16; vid. Triarius.

L. VALERIUS, quæstor, diem perduellionis dicit Sp. Cassio consuli,

II, 41. — consul creatur, 42. — iterum, 61 — bellum gerit adversus Æquos, 62.

L. Valerius, interrex, v, 17.

L. Valerius, legatus, auream crateram donum Apollini Delphos fert, v, 28. — exceptus a Liparensium piratis, dimittitur, ibid.

L. Valerius, magister equitum, v, 48.

L. Valerius magister equitum dictus, VIII, 18.

L. Valerius, duumvir navalis, XII, 7. — a Tarentinis impugnatus perit, ibid.

L. Valerius, tribunus plebis, ad populum tulit de lege Oppia abroganda, XXXIV, 1. — ejus contra Catonem consulem oratio, 5.

L. Valerius legatus in Asiam mittitur ad conquirenda carmina Sibyllina, XCI, 23.

L. Valerius Antias ad captivos deportandos missus, XXIII, 34.

L. Valerius Flaccus magister equitum dictus, IX, 7.

L. Valerius M. F. M. N. Flaccus, cos. XVI, 59.

L. Valerius Flaccus, ædilis curulis, XXXI, 4. — creatur prætor, 49. — sortitur Siciliam, XXXII, 1. — consul, XXXIII, 42. — sortitur Italiam, 43. — ejus res gestæ, XXXIV, 21, 46. — legatus consularis, sub M'. Acilio consule rem gerit ad Thermopylas, XXXVI, 17, 19. — fit censor, XXXIX, 40. — ejus censuræ acta, 42 - 44. — princeps senatus, quum censor esset, lectus est, 52.

L. Valerius Flaccus in locum M. Cornelii Cethegi sufficitur pontifex, XXXIII, 42. — forte idem cos. ib. — moritur, XL, 42.

L. Valerius L. F. P. N. Flaccus, cos. de Carthaginiensibus refert ad senatum, XLVIII, 2.

L. Valerius C. F. P. N. Flaccus, flamen Martialis, cos. LIX, 29. — ejus cum collega contentio de provincia, ibid. et 30.

L. Valerius Flaccus, cos. ab C. Mario, non ut collega, sed tanquam administer allectus, LXIX, 7, 8; vid. et 26.

L. Valerius Flaccus, consul suffectus in locum C. Marii in septimo suo consulatu demortui, LXXXII, 22. — legem fert in fraudem creditorum, ibid. — ei bellum Mithridaticum decernitur, 25. — in Asiam proficiscitur, 56. — ejus cum Fimbria discordia, 58. — Fimbria seditionem concitante, Valerius profugit, 61-63. — occiditur a Fimbria, 64.

L. Valerius Flaccus, gentilis consulis Flacci, princeps senatus lectus, LXXXII, 59. — legatos ad Sullam mittendi auctor, LXXXIII, 11. — interrex proditur, LXXXIX, 8. — Sullam dictatorem creat, et ab eo mag. equitum dicitur, 8, 9.

L. Valerius Flaccus, prætor, deprehendit Lentuli literas ad Catilinam, CII, 93. — reus ex Asia, a Cicerone defenditur, CIII, 107.

L. Valerius L. F. prætor, refert de fœdere cum Judæis, CXIII, 3.

L. Valerius Potitus primus adversus decemviros movet certamen, III, 39, 41. — cum M. Horatio Appium expellit foro, 49. — cum eodem legatur ad plebem, 50 - 53. — et fit consul, 55. — leges fert in gratiam plebis, ibid. — ejus res gestæ in bello, 60, 61. — triumphat sine auctoritate Patrum, populi jussu, 63. — sibi consulatum continuari nolle se profitetur, 64; IV, 6.

L. Valerius Potitus, tribunus mil. cons. pot. IV, 49. — iterum, 58. — tertium, V, 1. — quartum,

10. — quintum, 14. — a Faleriis ingentes prædas agit, ibid.

L. Valerius Potitus, consul creatur, v, 31. — facit ludos magnos, ibid. — cædit Æquos, ibid. — triumphat, ibid.

L. Valerius Potitus, interrex, v, 31.

L. Valerius Potitus, interrex, vi, 5.

L. Valerius Præconinus, legatus, pulso exercitu, interficitur ab Hirtuleio, xc, 29.

L. Valerius Publicola, tribunus militum consulari potestate, v, 26. — trib. milit. creatur iterum, vi, 1. — tertium, 5. — quartum, 21. — quintum, 27.

L. Valerius Tappo creatur prætor, xxxv, 10. — sortitur provinciam Siciliam, 20.

L. Valerius P. F. Flaccus et L. Valerius C. F. Tappo, triumviri coloniæ deducendæ, xxxvii, 46, 57.

M. Valerius fetialis facit Sp. Fusium patrem patratum, i, 24.

M. Valerius, Publicolæ frater, consul, triumphat de Sabinis, ii, 16. — in pugna ad Regillum lacum, petens Tarquinium, ipse interficitur, 20.

M'. Valerius, M. F. Volesi N. non fuit primus dictator, ii, 18.

M'. Valerius, Volesi F. dictator creatur, ii, 30. — de Sabinis triumphat, 31. — quum populo indulgeri cuperet, adspernantibus Patribus ejus relationem, abdicat se dictatura, ibid.

M. Valerius augur ejusque collega moriuntur, iii, 7.

M. Valerius, quæstor, iii, 25. — consul, 31.

M. Valerius, tribunus militum cum Gallo singulari certamine pugnans, a corvo galeæ insidente adjutus, hostem obtruncat, vii, 26. — decem bobus aureaque corona donatur, ibid. — Corvus vocatur, ibid. — et Maximus, x, 3. — tres et viginti annos natus consul creatur, vii, 26. — secundum consul, 27. — vincit Volscos, capit Satricum et triumphat, ib. — tertium consul, 28. — adversus Samnites proficiscitur, 32. — ejus ad milites adhortatio, ibid. — familiaris est militi dux, 33. — invadit primus omnium hostes, et vincit, ibid. — triumphat de Samnitibus, 38. — dictator creatur, 39. — seditionem rebellantium militum componit, 40, 41. — quartum consul, viii, 16. — capit Cales Ausonum, ibid. — ex SCto triumphat, ib. — interrex, viii, 3, 17; ix, 7. — dictator secundum, x, 3. — triumphat, 5. — consul quintum, v, 6. — legem fert de provocatione, tertio tum ab Urbe condita latam, semper a familia eadem, 9. — consul sextum creatur, T. Manlio suffectus, 11.

M. Valerius Corvinus, consul, xi, 21.

M. Valerius Falto, quæstorius, in Asiam ad Attalum legatus mittitur, xxix, 11. — ædilis curulis, xxx, 26. — creatur prætor, et Bruttios provinciam sortitur, 40, 41. — ei prorogatur imperium, ut in Sardiniam trajiciat, xxxi, 8.

M. Valerius Lævinus, prætor, sortitur jurisdictionem peregrinam, sed postea bellum administrare jussus est, xxiii, 24, 30, 32, 37, 38. — proprætor præesse jubetur oræ maritimæ ad Brundusium, xxiv, 10. — mittit M. Livium, qui Tarentum tueatur, 20. — ad eum legati ab Orico, 40. — ejus res gestæ in Græcia adversus Philippum, ib. — prorogato imperio mandatur ei Græcia et Macedonia, 44. — ite-

rum, xxv, 3. — res gestæ, xxvi, 24-26. — consul absens creatur, 22. — venit Romam, 27.—Italiam sortitus, provinciam permutat cum Marcello collega, 29. — suadet Patribus, ut omne aurum, argentum, æs signatum in publicum conferant, 36. — Sicilia omni Pœnos expellit, 40.— Romam redit, et res in Sicilia gestas narrat, xxvii, 5. — ejus concertatio cum Patribus de dictatore dicendo, ibid. — ei prorogatum imperium, 22. — proconsul ex Sicilia in Africam proficiscitur, xxviii, 4. — legatus ad Attalum mittitur, xxix, 11. — refert de reddendis pecuniis, quæ a privatis collatæ erant, 16. — propraetor, cum classe mittitur adversus Philippum in Macedoniam, xxxi, 3. — mortis ejus caussa a Publio et Marco filiis ludi funebres facti, 50. — bis consul fuit, xxix, 11; conf. et xxx, 23.

M. Valerius Lævinus creatur prætor, xxxix, 56.— sortitur jurisdictionem peregrinam, xl, 1; conf. xlii, 58.

M. Valerius Maximus, tribunus militum consulari potestate, v, 14. — iterum, 24.

M. Valerius Maximus, consul, ix, 28. — legatus dictatoris Papirii Cursoris, 40. — prætor quartum, 41. — censor, ix, 43. — ab eo et collega viæ per agros publica impensa factæ, ibid.

M. Valerius M. F. M. N. Maximus, consul, xvi, 43. — ejus res gestæ in Sicilia, ibid. et 44.—triumphat, et in triumpho prætervehit horologium, 47. — Messala cognominatur, a Messana urbe liberata, ibid. 48.

M. Valerius Messala, consul, xx, 34.

M. Valerius Messala, præfectus classis, cum parte navium mittitur in Africam, xxvii, 5. — populatur Africam, ibid. — eum dictatorem dicere cupiens consul Lævinus prohibetur a senatu, ib.

M. Valerius Messala creatur prætor, xxxiv, 54. — sortitur jurisdictionem peregrinam, 55. — creatur consul, xxxviii, 35. — legatus in Macedoniam, xli, 22. — in locum Æmilii Papi sufficitur decemvir sacrorum, xlii, 28.

M. Valerius, legatus Æmilii Paulli in bello adversus Ligures, xl, 27.

M. Valerius M. F. M. N. Messala, consul, xlvi, 36. — censor, quum ipse olim a censoribus notatus esset, xlvii, 35.

M. Valerius M. F. Messala Barbatus, cos. cxxxvi, 72.

M. Valerius M. F. Messala Niger, cos. ciii, 25.

M. Valerius Messala, cos. ob factiones candidatorumque ambitum senatum Equestri habitu convocat, cvii, 15.

M. Valerius Messala, juvenis omni laude insignis, eximitur numero proscriptorum, cxx, 83. — post pugnam Philippensem, victoribus cedendum esse censet, cxxiv, 31. — Cæsari utilem operam præbet, cxxix, 3, 5, 6, 11, 14, 15.—domat Salassos rebellantes, cxxxi, 37, 38. — consul, cxxxii, 24.— triumphat, cxxxv, 4.

M. Valerius Publicola, magister equitum, vii, 12. — consul, 17, 18. — iterum, 19.

M. Valerius Potitus, consul, xi, 26.

P. Valerius, Volesi F. cum Sp. Lucretio venit ad Lucretiam, i, 58. — jurat in verba, quæ Brutus præiverat, 59. — consul creatur in locum Collatini, ii, 2. — pugnat

cum Tarquiniis, 6. — spolia legit, et triumphans Romam redit, 7. — affectati regni insimulatur, ibid. — submittit fasces populo, ibid. — purgat se, ibid. — Veliæ ædes subjicit, ibid. — leges ab eo latæ, 8. — cognomen Publicolæ ei datum, ibid. — ad Veientium bellum proficiscitur, ibid. — consul iterum creatur, ibid. — cædit Etruscos, 11. — creatur tertium consul, 15. — quartum consul, 16. — infesto exercitu in agrum Sabinum proficiscitur, hostes cædit, et Romam redit triumphans, ibid. — moritur, copiis familiaribus adeo exiguis, ut funeri sumptus deesset, ibid. — de publico elatum luxere matronæ, ut Brutum, ibid.

P. Valerius, consul, ii, 52.

P. Valerius Falto, cos. xx, 2. — ejus pugnæ cum Gallis, 3.

P. Valerius Flaccus, cos. xx, 33. — legatus ad Hannibalem missus, xxi, 6.

P. Valerius Flaccus, legatus Marcelli in pugna ad Nolam, xxiii, 16. — præfectus classis, xxxiv, 38; xxvi, 8.

P. Valerius Lævinus, cos. movet exercitum in Lucaniam, xiii, 1. — ei obviam it Pyrrhus cum Tarentinis, ibid. — ad Lævinum Pyrrhi literæ, 2. — Lævini fiducia, 13. — cupit prælium, ib. — acerrimum certamen, 4. — vincitur, 7. — intrat Capuam urbem, eamque defendit, 12.

P. Valerius Lævinus creatur prætor, et sortitur Galliam, xli, 8.

P. Valerius Potitus, tribunus mil. cons. pot., vi, 6. — socius imperii a Camillo lectus, ibid. — tribunus mil. cons. pot. iterum, 18. — tertium, 27. — quartum, 32. — fundit Volscos et Latinos, ibid. — quintum, 36. — sextum, 42.

P. Valerius Publicola, interrex, iii, 8. — consul creatur, 15. — ejus ad tribunos et plebem oratio, 17. — oppugnat Capitolium, ab Herdonio servisque occupatum, 18. — interficitur, ibid.

P. Valerius Publicola, consul, vii, 21. — prætor, 23. — dictator creatus, 28.

P. Valerius Publicola, mag. equitum, viii, 17.

Q. Valerius Falto, prætor, cum Lutatio consule proficiscitur in Siciliam, xix, 53. — in pugna ad Ægates insulas, quum consul ex vulnere æger esset, ipse omnia imperatoris munia obit, 56. — ejus cum consule de triumpho contentio, 65. — triumphat, ibid.

Q. Valerius mittitur a Cæsare in Sardiniam, cx, 1.

Q. Valerii Sorani fata reprehensionem Pompeii, et indignationem hominum habuerunt, lxxxix, 4.

T. Valerius legatus, xxiv, 40.

Valetudinis ergo supplicatio facta, xl, 37.

Valetudinis populi caussa supplicatio et feriæ, xlii, 2. — Valetudini excusandæ solennia fuere cum jurejurando verba, vi, 22.

Vallaris corona; v. Corona.

Vallos cædit secumque fert miles, xxv, 36; xxxiii, 5, 6. — duodenos, iii, 27.

Vallum Macedonum, xxxiii, 5. — Romanorum, ibid.

P. Varinius, prætor, vincitur a Spartaco, fugitivorum duce, xcv, 5-8. — eum eludit Spartacus, 9.

L. Varius, ædilitius, cui ob morum turpitudinem Cotylæ nomen, ab Antonio legatus ad senatum mittitur, cxviii, 15. — cum sex legionibus ab Antonio in Gallia relinquitur, cxx, 16.

M. Varius proconsulari potestate

a senatu Sertoriano ornatus, mittitur ad Mithridatem, XCIII, 20.

Q. VARIUS, tribunus pleb. insidiis petit Drusum, LXXI, 33, 34.— fert legem, ut quæratur de iis quorum dolo malo socii ad arma ire coacti essent, 37. — accusat Scaurum, 41.— Varii exitium, 43.

VARRO; v. Terentius.

VARRO ulteriorem Hispaniam nomine Pompeii tenet, CX, 12. — Cæsari se dedere cogitur, 36.

L. VARRO Murena maledicit Augusto, CXXXVI, 10. — conjurat adversus Augustum, 11. — deprehensus perit, 13.

P. VARUS; v. Attius.

Vasa argentea in cella Jovis ex mulctatitia pecunia posita, X, 23. — Vasa argentea et aurea Romani donant Attalo, Eumenis fratri, XXXV, 23. — permulta in Asiatico triumpho traducta, XXXVII, 59. — Vasa ænea et argentea Gallica, XXXVI, 40. — aurea quingentum pondo Romanis mittit Antiochus, XLII, 6.

VASTETANI in Hispania Bæt. (forte iidem Bastetani s. Bastitani dicuntur) XXXVII, 46.

Vates ex alieno errore quæstum facientes, XXV, 1. — vates et sacrificuli foro, circo, Urbe prohibiti, XXV, 1; XXXIX, 16. — vates Græcus Bacchanalia in Etruriam invehit, XXXIX, 8.

VATICANUS ager circa montem Vaticanum trans Tiberim, X, 26.

Vaticinantes fanatice corpora jactant, XXXIX, 13.

Vaticini libri jubentur conquiri et comburi, XXV, 1; XII, 39, 16.

Vaticinia de rege orbis terrarum nascente, CII, 90.

P. VATINIUS quæstor, CII, 45.— tribunus plebis, improbitate insignis, CIII, 92. — legatus Cæsaris, CIV, 39. — reus factus de tribunali deturbat quæstorem, 40. — Catoni in petitione præturæ anteponitur, CV, 14. — a Cæsare ad Labienum mittitur de pace, CXI, 16. — telis petitur a Pompeianis, 17.— profectus in Illyricum, vincit M. Octavium Pompeianarum partium ducem, CXII, 53, 54. — consulatus nomen extrema anni parte recipit, 61. — in Illyrico agens proconsul, exercitum suum tradere Bruto cogitur, CXVIII, 6, 7. — triumphat de Illyrico, CXXV, 4.—

VECILIUS mons in Latio, III, 50.

Vectigal novum statutum ex salaria annona, XXIX, 37. — annuum in opera publica censoribus decretum, XL, 46. — e metallis Macedonicis, XLV, 18, 29. — Vectigalia populi Romani sub nutu arbitrioque censorum fuere, IV, 8. — magna ex ferrariis et argentariis in Hispania instituit Cato, XXXIV, 21. — summis pretiis locata, XXXIX, 44. — multa instituta, XL, 51. — vectigalium annuorum dimidium ad opera publica facienda censoribus attributum, XLIV, 16.—Vectigalia Carthaginiensium prædæ ac divisui esse principibus, prohibet Hannibal, XXXIII, 46, 47.

VECTIUS Messius; v. Messius.

VECTONES, vel VETTONES, Lusitaniæ populus circa Tagum, inter Durium et Anam, ubi hodie *Estramadura*, funduntur et fugantur ab M. Fulvio, prætore, XXXV, 7. — eorum magnus exercitus Toletanis subsidio venit, XXXV, 22.

VEDII Pollionis sævitia, CXXXVI, 55, 56.—ejus hæres Augustus, in solo domus ejus dirutæ porticum Liviæ exstruit, 57.

VEIENTES (v. Veii) in fines Romanos excurrunt, I, 15. — a Romulo vincuntur, ibid. — agri parte

mulctatis in centum annos induciæ datæ, 15. — vincuntur a Tullo, 27, 30, 42. — Tarquinium juvant ad repetendum regnum, II, 6. — iis restituitur ager, 14. — Veientem agrum, fœdere ad Janiculum icto Romanis ademptum, restituit Porsena, 15. — populantur Rom. agrum, 43. — minitantur se oppugnaturos Romam, ibid. — lacessunt Romanos ad pugnam, 45. — vincuntur, 46, 47. — assidui magis, quam graves, hostes, 48. — Fabii suscipiunt bellum privato sumptu cum Veientibus, ib.—Veientes Fabiorum victores, 50. — vincuntur a Romanis, 51. — denuo Romanis bellum inferunt, 53.—fugantur, ibid.— impetrant inducias quadraginta annorum, 54. — depopulantur extrema agri Romani, IV, 1.—bellum renovant adversus Romanos, interfectis etiam eorum legatis, 17. — vincuntur, 18, 19 (vid. Tolumnius).— iis bellum indictum, 30. — compellunt Romanos in castra, 31. — vincuntur, 33.— Veientibus induciæ annorum viginti datæ, 35. — Veiens senatus superbe respondet legatis Romanis, 58. — iis indicitur bellum, 60. — Veientes regem creant, V, 1. — quod improbatur ab Etruscis, ib. — septies rebellarunt, 4.

VEII opp. Etruriæ, obsessum a Romanis, IV, 61. — hibernacula ad Veios, V, 2-21. — Veii capiuntur a Camillo dictatore, 21. — post decennalem obsidionem, 22. — Veios migrare plebs Romana cupit, 24. — inde turbæ, ibid. 25, 29, 30. — antiquatur lex de migrando Veios, 30. — Veios fugiunt reliquiæ Alliensis prælii, 37. — multis eo confluentibus, fit jam valida manus, quæ, a Veiis profecta, Camillo duce, repetit patriam, 46, 48. — rursus movetur actio transmigrandi Veios, 49, 50. — antiquatur ea rogatio, 55. — qui Veios iverant, revocantur SCto, VI, 4.

VEIENTANÆ prædæ decimam partem vovet Apollini Camillus, V, 21. — quonam modo illa decima pars soluta fuerit, 23, 25 et 28.

VEIENTANI agri septena jugera plebi divisa, V, 30.

Velabrum, XXVII, 37.

Velamenta; vid. Supplicum insignia.

VELIA, regio altissima in urbe Roma, II, 7. — ibi inædificare incipit P. Valerius, ibid. — Veliæ ædes subjicit, ib.—ibi ædes deorum Penatium, XLV, 16.

VELIA, s. Helia, opp. Lucaniæ, h. *Castello a mare della Brucca*, XXVI, 39.

VELINA tribus Romæ, XIX, 66.

Velites ut in legionibus essent institutum, XXXI, 4. — ante signa eunt, XXXVIII, 21, 2. — eorum hastæ, XXIV, 34. — armatura, XXXI, 35; XXXVIII, 21. — parmæ tripedales, XXVI, 4, 2.—pugnâ cum elephantis, XXI, 55, 11.

VELITRÆ in Volscis, h. *Velletri*, II, 30.— eo colonia a Romanis deducta, 31. — numerus colonorum auctus, 34.

VELITERNI deficiunt, VI, 13, 21. — vincuntur, 22, 29. — incursant Romanorum agrum, 36. — oppugnant Tusculum, ibid.—obsidentur a Romanis, 36, 37, 38, 42. — vastant Romanorum agrum, VII, 15. —rursum deficiunt, VIII, 3, 12. — in eos, quod toties rebellassent, graviter sævitum, 14.— jussi trans Tiberim habitare, ut ejus, qui cis Tiberim deprehensus esset, usque ad mille pondo clarigatio esset, ibid.

VELITERNUS ager, II, 31; XXX, 38.

Velum: vela contrahuntur in navali prælio, XXXVI, 44, 1. — tria Græcarum navium, ibid.—lintea in vela conferunt socii, XXVIII, 45.

VENAFRUM, oppidum Campaniæ, proditione capitur ab Mario Egnatio, LXXIII, 21.

Venalium portoria, XXXII, 7.

Venatio leonum et pantherarum data Romæ ab M. Fulvio, XXXIX, 22.—venatio omnis generis ex sue mansueto, XXXV, 49. — venationis prætextu occupatum et proditum Tarentum, XXV, 9. — venationes a Pompeio datæ, CV, 29, 30.

Veneficæ matronæ ad centum septuaginta damnatæ, VIII, 18.

Veneficia, deque iis quæstiones, XXXIX, 8, 38, 41.—veneficorum ad duo millia damnata, ib. et XL, 37.

Venenum Pyrrho paratur, XIII, 44. — regio more sub custodia fidi servi ad incerta fortunæ est, XXX, 15. — veneni poculum Demetrio, Philippi filio, datum, XL, 24.—vim minus efficacem faciunt venæ cibis vinoque impletæ, XXVI, 14. — veneno sublatæ concubinæ et sorores Mithridatis, ipso jubente, XCVII, 39-45.

Veneratio humi procumbentium, IX, 18, 2.

VENETI in Italia ab Henetis et Trojanis oriundi, I, 1. — sinum circumcolunt maris Adriatici, V, 33, X, 2; LXXII, 32.

VENETI in Gallia, hodie Vennensis Episcopatus, CIII, 142. — in ditionem pop. Rom. rediguntur, CIV, 63.—rebellant, sed prælio navali vincuntur a Cæsare, 94-97.

VENETIA, XLI, 32.

VENNONETES populi a P. Silio sub imperium populi Rom. redacti, CXXXVI, 50.

P. VENTIDIUS, dux sociorum Italicorum, LXXII, 8; vid. et LXXIII, 19, 20.

P. VENTIDIUS Bassus ducitur in triumpho Cn. Pompeii Strabonis, LXXVI, 5. — designatur a Cæsare prætor, CXVI, 20. — præturam gerens ad Antonium proficiscitur, CXVIII, 20. — in ejus gratiam delectus habet, 31.—ex pacto triumvirorum consul fit ex humili fortuna, CXX, 19, 101, 102. — inter Antonianos duces insignem locum tenet, CXXV, 18, 30-34; CXXVI, 16. — post pacem Perusinam fugit ex Italia, 32. — in Asiam contra Labienum et Parthos mittitur, CXXVII, 25. — vincit Parthos, 46, 47. — mox etiam Labienum, 48.—prope Hierosolyma castra ponit, 49. — civitates, quæ ad Parthos defecerunt, recipit, 50. — præclarum ejus stratagema, CXXVIII, 21. — et mox de Parthis celeberrima victoria, 22. —invidiæ vitandæ caussa, non instat victoriæ, 24. — ei invidet Antonius, 25.—triumphat, qui ipse fuerat triumphatus, ibid.

Ventorum atrox tempestas, XL, 2.

Ventris et cæterorum membrorum apologus, II, 32.

VENUS, X, 13.—ejus ædes prope circum, ibid.—facta ex ære mulctaticio matronarum stupri damnatarum, ibib. — Veneris ædes sine vestigio cremata, XLI, Suppl. 2. — Veneri et Marti pulvinar in lectisternio, XXII, 10. — Venus Cloacina, III, 48.—Venus Erycina, XXII, 9.—ei ædes vovetur et dedicatur a Q. Fabio Maximo, XXII, 10; XXIII, 30, 31. — ejus ædes extra portam Collinam, XXX, 38; XL, 34.—Venus Verticordia, LXIII, 18. — Venere armata obsignare literas solitus erat dictator Cæsar, CXVI, 6.

VENUSIA Apuliæ urbs, h. *Venosa*,

a Postumio consule capta, XI, 16. — eo colonia deducta, 17. — quæ deinde suppleta, XXXI, 49. — Venusiam fugit post cladem Cannensem consul Romanus, XXII, 49. — tum reliquiæ exercitus, XX, 54; XXVII, 2, 20, 41. — Venusia Horatii Flacci patria, LXXII, 43.

VENUSINI profugos a Cannensi pugna benigne et hospitaliter excipiunt, XXII, 54. — Romanis fidi, dum aliæ coloniæ detrectant imperium, XXVII, 10. — eorum ager vastatur a Cosconio, LXXV, 23.

Ver sacrum vovetur, XXII, 9, 10. — id ex pontificum jussu consules faciunt, XXIX, 22; XXXIII, 44. — instauratur, XXXIV, 44.

Ver procellosum, XL, 2.

VERAGRI in Gallia Narbon. ubi nunc *Chablais* in Delphinatu, XXI, 38. — a Galba legato Cæsaris vincuntur, CIV, 64, 65.

Verbenæ, XXX, 43.

Verbis quibusdam in solenni precatione omissis, instaurantur Latinæ feriæ, XLI, 16.

VERCELLIUS, auctor defectionis Hirpinorum, securi percutitur, XXIII, 37.

VERCINGETORIX Gallos sollicitat adversus Romanos, CVII, 51. — bellum adversus eum Cæsaris, 51-66. — imperator Gallorum creatur, CVIII, 2. — equestri prælio vincitur a Cæsare, 3. — defendit Alesiam, 5. — se dedit Cæsari, 7. — ductus in triumpho necatur, CXV, 11, 12.

VERGÆ, opp. Bruttiorum, a Pœnis deficit ad Romanos, XXX, 19.

VERGIUM, castrum, in Hispania Tarrac., capitur a Catone consule, XXXIV, 21. Inde

VERGESTANUS princeps venit ad Catonem consulem, XXXIV, 21. — Vergestani venditi, ibid.

Vergiliarum sidus, XXI, 35.

M. VERGINIUS, trib. pl. criminatur Sullam, LXXVIII, 29 et seqq.

Veritatem laborare nimis sæpe aiunt, exstingui numquam, XXII, 39, 11.

VERMINA, filius Syphacis, XXX, 40. — mittitur adversus Masinissam, eumque in fugam vertit, XXIX, 33. — Carthaginiensibus venit auxilio, XXX, 36. — ejus exercitus cæditur et fugatur, ibid. — legati petunt a senatu, ut rex socius et amicus appelletur, XXXI, 11. — legatis Romanis obviam progreditur, et ab iis leges pacis accipit, 19. — ad confirmandam pacem jubetur legatos Romam mittere, ibid.

Vernum æquinoctium, XXXIII, 3.

VERONA, urbs Venetorum, hod. *Verona*, quam mediam secat Athesis, h. *Adige*, *Etsch*, V, 35.

C. VERRES scelestissimus, XCII, 28; XCVIII, 29. — proscribitur ob negata Antonio Corinthia, CXX, 69.

VERRUGO opp. Volscorum, IV, 1. — recipitur, 55. — præsidium Verrugine amittitur, 58. — Verruginem præsidio obtinet C. Æmilius, tribunus militum, V, 28.

Versus Fescenninus, VII, 2.

VERULÆ, opp. Latii in Hernicis, h. *Veroli*, unde

VERULANUS populus, IX, 42. — leges suas, quam civitatem Romanam, mavult, 43.

Verutum telum, VIII, 18; X, 29; XXI, 56.

VESCELIA, opp. Hispaniæ, expugnatur ab M. Fulvio, XXXV, 22.

VESCIA, urbs Ausonum in Latio, VIII, 11; IX, 25. — venit in potestatem Romanorum, ibid.

VESCINI, X, 20.

VESCINUS ager, X, 21; XXXI, 46. — saltus, X, 21.

VESERIS, Campaniæ fl. VIII, 8; X, 28.

Vesparum ingens examen Capuæ in forum advolavit, et in Martis æde consedit; v. Prodigium.

VESTA, I, 20.—Vestæ æterni ignes et signum, ibid. et V, 52; XIX, 64; XXVI, 27.—pulvinar in lectisternio, XXII, 10. — ejus ædes ab incendio servata opera L. Cæcilii, XIX, 64.—opera servorum, XXVI, 27.—in ædis penetrali conditum fatale pignus imperii Romani, V, 52; XXVI, 27. —Vestæ penetralis ignis exstinctus, XXVIII, 11.—supplicatio ad Vestæ, XXVIII, 11.

Vestalis Rhea Silvia, mater Romuli, I, 3, 4. — Vestales virgines a Numa Pompilio lectæ, I, 20. — iis stipendium de publico statutum, ibid. — virginitate aliisque ceremoniis sanctæ factæ, ibid. — Vestales virgines sacraque in plaustrum imponit L. Albinius, et Cære pervehit, V, 40. — Vestalium hospitium a Cæritibus religiose cultum, VII, 20. — stupratores virgis ad mortem cæduntur, XXII, 57. — Vestalis virgo incestus rea absolvitur, sed jubetur abstinere jocis, colique sancte potius, quam scite, VI, 44; VIII, 15. — alia, incesti comperta, ad portam Collinam viva defoditur, II, 42; VIII, 15; XIV, 39; XXII, 57.— alia, cujus custodia ejus noctis fuerat, qua ignis in Vestæ æde exstinctus, jussu pontificis cæsa est flagro, XXVIII, 11; XLI, 2. — ejus stuprator ad necem virgis in comitio cæditur, 22, 57. — Vestalium incestus, LXIII, 5, 6, 7. — indicio servi patefactus, 8.—una damnatur a pontificum collegio, duæ absolvuntur, ibid. — sed quæsitor extra ordinem a populo creatus L. Cassius eas quæ absolutæ fuerant damnat, 11. — Vestalibus datur ut singulis lictoribus utantur, vid. CXXII, 49.

VESTIA Oppia, Atellana mulier, quæ quotidie sacrificarat pro salute et victoria populi Romani, in possessionem bonorum libertatemque restituitur, XXVI, 33, 34.

Vestem mutare solent rei et eorum propinqui, II, 61; VI, 20.— etiam amici reorum, II, 53, 5; III, 58; IV, 42; VI, 16, 20; XLIII, 16. — vestes stragulæ pretiosæ ex Asia Romam advectæ, XXXIX, 6. — Vestem mutant cum Cicerone periclitante Equites fere omnes, CIII, 112. — senatus quoque jubet vestem mutare populum, 113. — plurimi senatores vestem mutant, 115. — vestem, positis dignitatis insignibus, mutant Patres, CV, 3.

Vestimenta ad exercitus missa, XXXII, 27; XLIV, 16. — ab hostibus exacta et militibus data, VIII, 36; IX, 41, 43. — in vestimentum petitionis caussa album addi vetitum IV, 25.

VESTINA cohors, XLIV, 40.

VESTINUS populus Italiæ ad mare Hadriat. inter Picenum et Pelignos, conjungit se Samnitibus, VIII, 29. — iis bellum indictum, ib.— vincuntur uno prælio, ib. — cum iis fœdus ictum, X, 3.

VESTINI deficiunt a Romanis, LXXII, 8. — vincuntur a Pompeio, LXXV, 18. — accipiuntur in fidem, LXXVI, 1.

VESUVIUS, mons Campaniæ, hodie *Vesuvio, Monte di Somma*, VIII, 8.

Veterani donantur agris, XXXI, 4.

Veteres sc. tabernæ, XLIV, 16.

VETERES campi, XXV, 16.

C. VETILIUS, prætor victus a Viriatho, interficitur, LII, 25-31.

Veto, vox tribunorum intercedentium, VI, 35.

VETTII, gens Macedonica bellicosa, XLV, 30.

C. Vettius Cato a Marsis rebellantibus prætor creatur, LXXII, 8. — cædit L. Julium cos. LXXIII, 20.— magnaque strage profligat P. Rutilium cos. 29, 30. — ejus castra a C. Mario capiuntur, 31.

C. Vettius Pelignus, quum ad Cn. Pompeium duceretur, a servo suo interimitur, LXXVI, 1.

L. Vettius, eques Rom. conjurationis Catilinariæ index, CIII, 9. —quum Cæsarem nominasset, ab eo conjicitur in carcerem, 11.—turbas excitat, 98. — multos nominat tanquam insidiatos Pompeio, 99. — subornatur a Cæsare, 100. — occiditur, 101.

P. Vettius, eques Rom. servile bellum concitat, LXVII, 15, 16. — opprimitur ab L. Lucullo, 17.

P. Vettius Cato colloquitur cum Cn. Pompeio Strabone, LXXV, 19.

Vettones Lusitanis vicini, XLVIII, 6; vid. et Vectones.

Vetulinus proscriptus, in Siciliam se recipit, sed a servo quem habuerat in deliciis, proditus, pugnans occiditur, CXX, 87. — ejus casus, 88.

Veturia, mater Coriolani, proficiscitur in filii castra, ejusque flectit animum, II, 40.

Veturia, centuria juniorum, XXVI, 22. — seniorum, ibid.

C. Veturius, consul, III, 31. — ei ab L. Allieno dies dicta, ibid. — in locum C. Horatii Pulvilli augur legitur, 32.

C. Veturius, tribunus mil. cons. pot. VI, 32. — secundum, 36.

L. Veturius decemvir, III, 33.

L. Veturius tribunus militum consulari potestate, VI, 38.

L. Veturius Philo, cos. XX, 56.— dictator comitiorum habendorum caussa, XXII, 33.—censor, XXVII, 6. — moritur, 34.

L. Veturius Philo, legatus, XXVI, 33.

L. Veturius Philo, ædilis curulis, XXVII, 6. — prætor, ib. — sortitur jurisdictionem peregrinam et Galliam, 7. — proprætor Galliæ, 22. — legatus, XXVIII, 9. — a M. Livio dictatore consul creatur, et Bruttii, provincia, ipsi decernuntur, 10. —ejus res gestæ, 11.—habet comitia consularia, 38.— magister equitum, XXIX, 11.—a Scipione ex Africa mittitur Romam, XXX, 38. — exponit victoriam Scipionis, 40.

M. Veturius, tribunus militum consulari potestate, V, 13.

T. Veturius Calvinus, consul, VIII, 16. — iterum, IX, 1. — sub jugum mittitur, 6. — deditur Samnitibus, 10.

T. Veturius, filius T. Veturii Calvini, adspernans flagitiosam Plotii fœneratoris libidinem, ab eo vulneribus laceratur, XI, 24.

T. Veturius Geminus, consul, Volscos fundit fugatque, III, 8.— ovans Urbem ingreditur, 10.

T. Veturius Gracchus Sempronianus, augur in locum Sempronii Gracchi sufficitur, XLI, 21.

Ti. Veturius Philo creatur flamen Martialis in locum M. Æmilii Regilli, XXIX, 38.

C. Vetusius, consul, II, 19.

T. Vetusius, consul, II, 28.— contra Æquos, qui agrum Romanum invaserant, proficiscitur, 30.

Vexillarius, VIII, 8; XXXV, 5.

Vexillum, VIII, 8.—vexillum in hostes jactum, XXV, 14.—in Janiculo positum die comitiorum, XXXIX, 15.—Vexilla sociorum, signa legionum, VIII, 8, 2.

Via Æmilia, a M. Æmilio Lepido munita, XXXIX, 2. — eadem, a M. Æmilio Scauro munita, LXV, 21.— Appia, VII, 39. — quando munita,

IX, 29; vid. et XXII, 1, 55. — Domitia, LXI, 72. — ab Emerita Gades, CXXXVI, 5. — Flaminia, C. Flaminii censoris opus, XX, 58; XXII, 11. — ab Augusto reparatur, CXXXIV, 3. — a C. Flaminio consule perducta a Bononia ad Arretium, XXXIX, 2; CXXXIV, 112. — per Formianum montem, XXXIX, 44. — Gabina, II, 11; III, 6; V, 49. — Latina, II, 39; X, 36; XIII, 12; XXII, 12; XXVI, 8. — Lavicana, IV, 41; LXXVII, 23. — a Martis silice ad Bovillas perstrata, X, 47. — Nomentana, eademque Ficulnensis, III, 52. — Salaria, VII, 9; VIII, 15, 6. — Via Fornicata Romæ, XXII, 36. — Sacra, II, 13. — militaris, XXXVI, 15; XLIV, 43. — Suburrana, LXXVII, 24. — Viæ per agros a censoribus publica impensa factæ, IX, 43. — viarum a C. Graccho munitarum descriptio, LX, 46. — vias sternendas silice in Urbe, glarea extra Urbem substruendas marginandasque censores locant, XLI, 27.

Viator mittitur a tribuno ad consulem, II, 56. — a consulibus ad matronas, VIII, 18. — ab imperatore Samnitium, X, 38. — Viatores ædilitii, XXX, 39. — censorum, XXXIX, 44.

VIBIUS Accuæus, præfectus cohortis Pelignæ, arreptum vexillum trans vallum hostium trajicit, XXV, 14. — ob strenuum factum donatur, ibid.

VIBIUS Virius, unus e legatis Campanis ad Varronem consulem missis, suadet suis defectionem ab Romanis, XXIII, 6. — desperatis Capuæ rebus, senatores Campanos ad mortem sibi consciscendam adhortatur, XXVI, 13. — cum septem et viginti senatoribus Campanis venenum bibit, 14.

VIBIUS et PACTIUS fratres; vid. Pactius.

C. VIBIUS PANSA, tribunus plebis intercedit senatus consultis de provinciis, CVIII, 35. — cos. quamquam proscripti filius, CXVIII, 9. — ei et collegæ mandatum, ut viderent ne quid respublica detrimenti acciperet, 18. — ei ostenta oblata, 22. — proficiscitur Mutinam, CXIX, 7. — ei insidiatur Antonius, 8. — Pansa graviter vulneratur in prælio, 11. — vocatur imperator, 13. — morti proximus consilia senatus Cæsari Octaviano aperit, 21-25. — publica sepultura honoratur, 26.

VIBONEM in Bruttiis colonia deducta, XXXI, 3; XXXV, 40.

VIBONENSIS ager, XXI, 51.

VIBULANUS; vid. Fabius.

L. VIBULLIUS Rufus copias jungit cum Hirro, CIX, 57. — captus a Cæsare, incolumis dimittitur, 67. — iterum in Hispania captus a Cæsare, mittitur ad Pompeium, CXI, 10. — qui eum aspernatur, 16.

VICÆPOTÆ ædes, II, 7.

Vicesima manumissorum, de qua lex in castris lata, VII, 16. — vicesimas vendere coguntur Hispani, quanti vult magistratus Rom. XLIII, 2.

Vicesimarium aurum; vid. Aurum.

VICILINI Jovis templum in agro Compsano, XXIV, 44.

Victimæ cæduntur ad averruncandam Deum iram, VIII, 6. — majores cæsæ, XXX, 21; XXXVI, 38. — victimæ aliaque, quæ ad sacrificium pertinent, magistratibus e publico præbita, XLV, 44.

Victimarius, XL, 29; XLI, 19.

VICTORIA aurea pondo trecentum viginti, ab Hierone senatui Romano dono missa, in Capitolio locatur, XXII, 37. — alata, VII, 12, 5. — in culmine ædis Concordiæ fulmine icta, XXVI, 23. — Victoriæ ædes, facta ex mulctatitia pecunia, dedi-

catur a L. Postumio, consule, x, 33. — ædes in Palatio, xxix, 14; xxxv, 9.—Victoriæ Virginis ædicula prope ædem Victoriæ, xxxv, 9.

Victoriæ mons, xxiv, 41.

Victoriati nummi, xli, 13.

Q. Victorius, primi pili centurio, signum ademptum signifero jacit in hostem, xxxiv, 46.

Victumviæ opp. Galliæ Cispad. emporium, xxi, 45. — Victumviæ captæ, fusis et trucidatis oppidanis, 57.

Vicus Cyprius, i, 48.—Jugarius, xxiv, 47; xxvii, 37; xxxv, 21. — Longus, x, 23. — Melius, xxxiii, 26. — Tuscus, ii, 14; xxvii, 37; xxxiii, 26.—Vicos cur non direxerint Romani, v, 55.

Viduæ equitibus, quæ equos alerent, attributæ, i, 43, 18. — Viduarum pecuniæ in ærarium collatæ, xxiv, 18.

Viennensis provinciæ descriptio, ciii, 138, 139.

Vigil, quem Galli scandentes fefellerant, de saxo dejectus, v, 47. —vigilibus scutum aufert Æmilius Paullus, consul, xlvi, 33.

Vigiliis quatuor distincta nox quælibet: hinc Vigilia prima v, 44; ix, 36; x, 34; xxi, 27; xxiii, 35; xxvii, 15; xxx, 6; xxxv, 13. — secunda, vii, 35, 2.—tertia, ix, 44; x, 20, 40; xxv, 38; xxvii, 42; xxviii, 7; xxxv, 1; xxxvi, 19; xl, 4.—quarta, ix, 37; xxi, 47; xxiv, 46; xxv, 13. —Vigiliæ vicatim Romæ exactæ, x, 5; xxxii, 26. — nocturnæ per Urbem earumque circuitio ac cura minoribus magistratibus mandatæ, iii, 6; xxxii, 26; xxxix, 14, 16.— vigiliarum munus a senatoribus obitum, iii, 6.—Vigiliæ militares, xliv, 33.—a buccinatore indictæ, vii, 35, 2. — ab equite circumitæ et tribunis, xxii, 1, 10. — ab ipso imperatore, xlv, 37.—ab exercitu Hannibalis per quatriduum et tres noctes toleratæ, xxii, 2.

Villa Curiana, xiv, 49.

Villa publica in campo Martio ædificata, iv 22.—ibi primum census populi actus, ibid.—reficitur et amplificatur, xxxiv, 44.—in ea hospitium legatis hostium præbetur, xxx, 21; xxxiii, 24.

C. Villius, ex amicis T. Gracchi, in vas serpentibus et viperis repletum conjicitur, lix, 8.

L. Villius, tribunus plebis, legem annariam fert, xl, 44. — inde cognomen familiæ inditum, ut Annales appellarentur, ib. — creatur prætor, xlii, 28. — sortitur jurisdictionem inter peregrinos, 31.

L. Villius Annalis, prætor, a triumviris proscriptus, atque a filio proditus occiditur, cxx, 58.

L. Villius Tappulus, ædilis plebeius, aliquot matronas probri accusat, xxv, 2.

L. Villius Tappulus, prætor, xxxi, 49. — ei evenit Sardinia, xxxii, 1.

P. Villius, tribunus plebis, iii, 54.

P. Villius Tappulus, ex ædilitate plebeia prætor, xxix, 38. — sortitur Siciliam, xxx, 1.—decemvir agris dividundis, xxxi, 4. — consul, 49. — proficiscitur in Macedoniam, xxxii, 3. — mihil memorabile ab eo actum, 6. — legatus sub T. Quintio, 28. — jubetur esse in numero decem legatorum, ex quorum consilio pacis leges Philippo daret T. Quintius, xxxiii, 24. — it ad Antiochum, 35. — ejus et collegarum congressus cum rege, xxxix, 40. — rursum mittitur ad Antiochum, xxxiv, 59. — Elæam venit, xxxv, 13. — congreditur cum Hannibale, 14. — cum Antiocho, 15.

— legatus in Græciam mittitur, 23. — tentat Magnetas frustra, 39.

VIMINALIS collis additus Urbi a Ser. Tullio, I, 44.

Vincula dempta Romæ vinctis in celebritate primi lectisternii, V, 13.

VINDELICI adjungunt se Rhætis Italiam latrociniis vexantibus, CXXXVI, 54. — vincuntur a Druso et Tiberio, 55.

Vindiciæ secundum libertatem, III, 44.

VINDICIUS, servus, conjurationem ad revocandos reges initam prodit, II, 4. — ei pecunia ex ærario, libertas et civitas datur, 5. — quidam Vindictæ nomen ab illo tractum putant, ibid.

Vinearum usus in oppugnationibus, V, 7; X, 34; XXI, 61; XXIII, 18; XXXII, 4; XXXV, 22.

L. VINICIUS, tribunus pleb. intercedit senatusconsultis de provinciis, CVIII, 36.

M. VINICIUS, cos. CXXXVI, 35.

T. VINIUS, proscriptus a triumviris, ab uxore servatur, CXX, 44.

Vinum publice in sacrificiis præbitum, X, 23. — in Galliam invectum illiciendæ gentis caussa, V, 33. — Chium, LXX, 9. — Falernum, ib. — Opimianum, LXI, 8. — Vini avidi tibicines; v. Tibicines.

Vipera immodicæ magnitudinis ad Augustum allata ex India, CXXXVI, 27.

VIPSANIUS; v. Agrippa.

Vir factus ex muliere; v. Prodigium. — Vir ferus prope Villingam visus, LXXXIV, 23. — Vir virum legens, IX, 39; X, 38. — Viri majoris species, quam pro humano habitu, augustiorisque, in quiete visa utrique consuli, VIII, 6. — Virorum omne genus in insula Lemno conjuratione muliebri sublatum, XXXIV, 2. — Virorum inter sese plura stupra in Bacchanalibus, quam feminarum, XXXIX, 13.

VIRBIUS clivus Romæ, I, 48.

VIRDOMARUS; v. Britomarus.

Virga circumscribitur Antiochus rex a Popillio, legato Romano, XLV, 12. — Virga lictor Sulpicii, tribuni militum domum intrantis, forem percutit, VI, 34. — Virgis cædi civem Romanum, vetuit lex Porcia, X, 9; vid. et LXV, 35. — Virgis qui ad mortem cæsi, quique virgis cæsi et securi percussi sint, I, 26, 6. — Tarquinienses CCCLVIII in foro Rom. VII, 19. — senatores Campani XXVI, 15. — milites seditiosi, XXVIII, 29. — Virgis sese cædunt mutuo quidam Lucanorum in invidiam Romanorum, VIII, 27.

C. VIRGILIUS, Siciliam cum imperio obtinens, Ciceronem exsulem insula abstinere jubet, CIII, 121 et 123.

C. VIRGILIUS, prætorius, dedentes se duos tribunos militum Cæsarianos ad Scipionem perducit, CXIV, 11. — se dedit Caninio Rebilo, 62.

P. VIRGILIUS Maro nascitur, XCVII, 38. — ejus periculum, quod ei ad majorem fortunam viam facit, CXXV, 9. — eum aiunt suasisse Cæsari Octaviano ut imperium retineret, CXXXIV, 70. — Augusto et Mæcenate hæredibus, moritur anno vitæ primo et quinquagesimo, CXXXVI, 32.

VIRGINIA, Auli filia, patricia, nupta Volumnio, consuli plebeio, X, 23. — exclusa sacris Pudicitiæ Patriciæ a matronis Patriciis, dedicat aram Pudicitiæ plebeiæ, ib.

VIRGINIÆ infelix forma, mors miserabilis et ultio, III, 44-48, 58.

VIRGINIUS proscriptus a triumviris, servatur a militibus, CXX, 72.

A. VIRGINIUS, consul, II, 28. — contra Volscos proficiscitur, eosque fundit, 30.

A. Virginius, consul, II, 51.

A. Virginius, consul, II, 63. — contra Æquos proficiscitur, ib.

A. Virginius, triumvir agro dando, III, 1.

A. Virginius, trib. pl. Cæsoni Quintio capitis diem dicit, unde magnæ contentiones, III, 11-13.

A. Virginius, postquam tribunatu plebis abierat, accusatur, et denis millibus gravis æris condemnatur, V, 29.

L. Virginius, Virginiæ pater, III, 44. — ejus de filia cum Ap. Claudio contentio, 47. — filiam suam occidit, 48. — orta inde certamina in Urbe, 49. — et motus in castris, 50. — consilium ab eo militibus datum de creandis decem tribunis militum, quorum in numero esse recusat, 51. — creatur tribunus plebis, 54. — Appio diem dicit, 56.— et eum in carcerem duci jubet, 57. — remittit ultimam pœnam M. Claudio, assertori Virginiæ, 58.

L. Virginius, consul, IV, 21. — iterum, 23.

L. Virginius, tribunus mil. cons. pot. V, 8. — invisus infestusque collegæ Sergio, ei non fert auxilium, ib. — ante diem ipse et collega abdicare coguntur, 9. — accusatur a tribunis plebis, 11. — decem millibus æris gravis condemnatur, 12.

L. Virginius, tribunus militum consulari potestate, VI, 1.

L. Virginius, tribunus militum, XXVII, 43.

Opiter Virginius, consul, cum collega Pometiam primo vi, deinde operibus oppugnat, II, 17.— triumphat, ibid.

Opiter Virginius consulatum init, II, 54.

P. Virginii sententia de ære alieno, II, 29, 30.

Proc. Virginius, consul, II, 41. — ejus cum collega de lege agraria contentiones, ibid.

Sp. Virginius, consul, III, 31.

T. Virginius, consul, II, 21 — forte et II, 29, 30.

T. Virginius, consul, II, 48.

T. Virginius Rutilus, augur, moritur, III, 7.

T. Virginius Cœlimontanus, consul, III, 65.

Virgines ter novenæ, per Urbem euntes, carmen canunt in Junonem Reginam, XXVII, 37; XXXI, 12.—Virgines Vestales; v. Vestales.—Virgines decem, et decem ingenui pueri, patrimi omnes matrimique, ad sacrificium adhibiti, XXXVII, 3. — ob virginem excitatum Ardeæ bellum, IV, 9. — Virginem captivam parentibus reddit Scipio, XXVI, 50. — virginem Chalcidensem in medio ardore belli ducit uxorem Antiochus, XXXVI, 11. — Virgo Vestalis incesti damnata; vid. Vestalis.

Viriathus ex pastore venator, ex venatore latro, dein justi dux exercitus, LII, 24. — dissuadet Lusitanis pacem, 29. — eludit Vetilium prætorem Romanum, 30. — fundit Romanos, 31, 32.—Segobrigenses affligit, 33. — Claudium Unimanum superat, 34. — cædit legatum Fabii, 36. — vincit Quintium, LIII, 10. — Viriathi virtus et mores, 11, 12. — pugnat cum Fabio cos. 25-28. — discedit in Lusitaniam, 27. — Romanos cædit, LIV, 11. — pacem cum iis facit, ib. — Patres Romani eam pacem irritam videri decernunt, 12. — eum persequitur Cæpio, cos. 13. — se suosque eripit periculo, 14. — legatos mittit ad consulem, 15. — Viriathum per proditores tollendum curat Cæpio cos. 22. — ejus exsequiæ, 23. — encomium, 24.

Virilis toga; v. Toga.

VIRRIUS; vid. supra Vibius.

Virtute, non dolo, superare hostes, pulcrum ducebant Romani veteres, XLII, 47. — virtutibus nonnumquam vitia vicina affinguntur, XXII, 12, 39.

VIRTUTIS et Honoris ædes votæ a M. Marcello et exstructæ, XXVII, 25. — a filio ejus dedicata Virtutis ædes, XXIX, 11.

Visceratio populo data a M. Flavio in funere matris, VIII, 22. Cf. XXXIX, 46; XLI, 28.

Visus nocturni, II, 36; VIII, 6.

VITELLIA, opp. Æquorum, II, 39; V, 29.

Vitio creati magistratus, V, 17; IV, 6; V, 27; VIII, 15, 17, 30, 33.

Vitis aurea pulcherrimi operis, inventa in templo Judæorum, a Pompeio in fano Jovis Capitolini ponitur, CII, 66.

VITRUVIUS Vaccus Fundanus vastat Setinum Norbanumque agrum, VIII, 19. — in potestatem venit Romanorum, 20. — asservatur in carcere, ib.— verberatus necatur, ib. — ædes ejus Romæ, quæ Vaccæ prata appellabantur, in Palatio diruuntur, et bona Semoni Sanco consecrantur, XIX, 20.

Vittæ; v. Supplicum velamenta.

Vitulus jam ictus e manibus sacrificantium sese proripuit, multosque circumstantes cruore respersit, XXI, 6.

VOCANUS ager, XXXIII, 48.

VOCONIUS Barba ad distinendum Nicomediæ Mithridatem mittitur, XCV, 15.—ejus negligentia, 25.

VOCONTII XXI, 31; v. Tricastini.

VOLÆ; v. Bolæ.

VOLANI; v. Bolani.

VOLANUS ager, IV, 51.

VOLATERRÆ opp. Etruriæ, h. *Volterra*, ubi cum Etruscis incerta victoria pugnatum, X, 12.

VOLATERRIS deditis, pax toti Italiæ restituta, LXXXIX, 36.

VOLATERRANI interamenta navium et frumentum pollicentur Scipioni, XXVIII, 45.

VOLCÆ Tectosages et Arecomici in Gallia Narbon. h. *Languedocia*, XXI, 26.

L. VOLCATIUS Tullus, cos. C, 1. — ejus in Pompeium querelæ, CIX, 44. — censet mittendos ad Cæsarem de pace legatos, 45.

L. VOLCATIUS Tullius, consul, CXXXI, 49.

VOLCENTES in Lucania, traditis præsidiis, ab Hannibale deficiunt ad Romanos, XXVII, 15.

VOLCIANI; vid. Volsciani.

VOLERO Publilius; vid. Publilius.

VOLERONES ab Ap. Claudio tribuni plebis vocati, II, 58.

VOLOGÆSES, natione Bessus, sacerdos Bacchi, in Thracia bellum concitat, CXXXVIII, 1.

Volones, id est servi in militiam conscripti, XXII, 57, 12; XXIII, 32, 35; XXIV, 10, 11. — libertatem tacitis votis expostulant, XXIV, 14. — iis libertatem promittit Ti. Gracchus, referentibus capita hostium, ibid. — capita hostium abscindunt, quæ abjicere jubentur, 15.--iis datur libertas, 16. — segniores ex iis notantur, ibid. — Beneventi in publico pileati epulantur omnes, ibid. — simulacrum celebrati ejus diei Gracchus Romæ pingi jubet in æde Libertatis, ibid. — ab signis discedunt mortuo Graccho, XXV, 20, 22. — Volones in undevicesimam et vicesimam legiones scripti, XXVII, 38; XXVIII, 46.

VOLSCI in Latio, in hod. *Campagna di Roma* et *Terra di Lavoro*, petuntur bello a Tarquinio Superbo, I, 53. — in Volscos missi ad fru-

mentum comparandum, II, 9. — Volsci comparant auxilia, quæ mittant Latinis, 22. — obsides dant trecentos principum liberos, ib.— occultum parant bellum, ibid. — veniunt ad oppugnandam Urbem, 24. — vincuntur, 25. — Volsci Romanis bellum inferunt, 30. — vincuntur, ibid. — iis Veliternus ager ademptus, 31. — Volsci Antiates victi, 33. — ad ludos magnos magna Volscorum vis Romam venit, 37. — exacti Urbe, ibid. — concitati ab Att. Tullo, deficiunt a Romanis, 38, 39. — retro abducuntur a Coriolano, 40. — redeunt in agrum Romanum, ibid. — rebellant, 42.—castra ponunt in Latino agro, sed vincuntur, et nullum genus calamitatis contumeliæque non editum in eos, 53. — iis induciæ in annos quadraginta datæ, 54. — Volsci instaurant bellum, 58.—vincunt Romanos, 59. — oppugnant castra Romanorum, 64. — vincuntur, 65. — prædantur agros Hernicorum, III, 6. — pergunt in agros Romanos, sed cæduntur magno numero, et nomen eorum prope deletur, 7, 8. — Volsci et Æqui bellum instaurant, 10. — vincuntur 22, 60. — obsident Ardeam, IV, 9. — a Romanis obsidentur, ibid. — victi, dedito duce, sub jugum mittuntur, 10. — cum Æquis denuo Romanis bellum inferunt, 26. — oppugnant castra consulis, 27. — castra Volscorum capiuntur, 29.— captivi, præter senatores, venumdantur, ibid. — denuo bellum inferunt Romanis, 37, 55, 56. — vincuntur, 57.—capiunt Verruginem, 58. — eorum agros depopulantur Romani, 59. — vincuntur Volsci, 61. — præsidium obsident ad Anxur, V, 16. — pacem impetrant, 23. — iterum capiunt arma adversus Romanos, VI, 2. — eorum castra capit Camillus, ibid. — ad deditionem subiguntur, ibid. — renovato bello, vincuntur, 6-8. — rebellant, 11. — unde Volscis et Æquis toties victis suffecerint milites, 12. — vincuntur, 13. — Prænestinis conjuncti, expugnant Satricum, 22. — vincuntur, 23, 24.— populantur agrum Romanum, 31. —eorum agri devastantur a Romanis, ibid. — funduntur, 32. — vincuntur, VII, 27. — eorum exercitus consedit ad Satricum, VIII, 1. —cum Volscis dubio marte pugnatum, ibid. — fugiunt nocte, ibid.

Volsci Antiates, II, 33; VIII, 13.

Volsci Ecetrani, II, 25.

Volsciani, s. Volsciani, Hispaniæ populi, XXI, 19. — eos contra Pœnos sollicitant legati Romani, ib. — eorum celebre per Hispaniam ad legatos Romanos responsum, ibid.

M. Volscius Fictor, qui tribunus plebis fuerat, testis in Cæsonem Quintium exsistit, III, 13. — ei diem dicunt A. Cornelius et Q. Servilius quæstores, quod falsum pro testimonio dixisset, 24.—damnatus et in exsilium ire jussus, 29.

Volscus; vid. Publilius.

Volscus ager, 10, 1.

Volsinii opp. Etruriæ, h. *Bolsena*, X, 37; XXVII, 23.

Volsinienses, vel Volsinii, gens Etrusca, incursant agros Romanos, V, 31. — vincuntur, 32. — iis induciæ in viginti annos datæ, ibid. — apud Volsinios clavi fuere indices annorum, fixi in templo Nortiæ, Etruscæ Deæ, VII, 3. — Volsiniensium aliquot castella vi capit P. Decius consul, IX, 41. — eorum ager vastatur ab L. Postumio, consule, X, 37. — cum Volsiniensibus bellum, XI, 29.—de iis triumphatum, XIII, 35. — Volsinienses

servis civitatem et arma dant, xv, 14. — ab iis in miserabilem servitutem redacti, auxilium Romanorum implorant, ib. et 15.—obsident urbem Romani, 16. — adactos ad deditionem servos puniunt, urbemque diruunt, xvi, 39. — Volsiniis lacus sanguine manavit; vid. Prodigium.

Volsiniensis lacus (*lago di Bolsena*) sanguine manat, xxvii, 23.

Voltumnæ fanum, iv, 23; v, 17. — ad Voltumnæ fanum concilium omni Etruriæ indictum, iv, 23, 25, 61; v, 17. — fit ibi conjuratio adversus Romanos, vi, 2.

Volucres supervolantes ad terram delapsas clamore militum, Cœlius ait, xxix, 25.

Volumnia, uxor Coriolani, ii, 40.

L. Volumnius, consul, cum Sallentinis prospere bellum gerit, ix, 42. — iterum consul, x, 15. — in Samnium profectus, relinquit provinciam, ut Ap. Claudio collegæ opem ferat, 18. — et, post aliquam adversus eum altercationem, egregiam cum eo victoriam reportat, 18, 19. — redit in Samnium, et opprimit Samnites prædatores Campaniæ, 20. — prudentia ejus et moderatio in comitiis consularibus, 20, 21. — ex SCto et plebiscito ei prorogatum in annum imperium, 20. — in Samnio feliciter res gerit, 30, 31. — magister equitum, xi, 28.— ejus uxor Virginia; vid. Virginia.

M. Volumnius, eques Romanus, necatur a Catilina, lxxxviii, 30.

P. Volumnius creatur consul, viii, 10. — legatus ab Æquorum duce Graccho Clœlio spernitur, 25.

T. Volumnius jussu Antonii occiditur, cxxiv, 20.

Voluntaria collatio senatorum ad levandam ærarii inopiam, xxvi, 36. Cf. v, 60. — voluntariam militiam professis jubentur æra procedere, v, 7. — voluntarii milites, iii, 57; v, 16; xxvii, 46; xxviii, 45; xxix, 1; xxxvii, 4.

C. Volusenus Quadratus a Cæsare mittitur in Britanniam speculatum, cv, 56. — equitum præfectus, a Comio vulneratur, cviii, 28.

M. Volusius, ædilis plebis, proscriptus a triumviris, astu elabitur, cxx, 97.

Volustana jugum Cambuniorum montium vocant, xliv, 2.

Volux, filius Bocchi, lxvi, 28; conf. ib. 44.

Vorago in foro Romano nequit conjectu terræ expleri, vii, 6.—Curtius se devovet, et, equo insidens, armatus se in specum immittit, ib.

Vortumnus, deus, xliv, 16.

Vota quinquennalia, xxvii, 33; xxx, 2, 27; xxxi, 9.—decennalia, xlii, 28.

Vota nuncupant consules in Capitolio, antequam in provincias proficiscantur, xxi, 63; xxxi, 14; xli, 10, 27; xlii, 49; xlv, 39. — vota valetudinis populi caussa, xlii, 2. — voti formula, xxii, 10; xxxvi, 2. — votum præeunte pontifice factum, iv, 27. — votum incertæ pecuniæ an possit suscipi? xxxi, 9.— ad votum, inconsulto senatu conceptum, pecunia de publico negatur, sed frivolam ob caussam, xxxvi, 36. — votum crudele Cimbrorum, lxvii, 2.

Vox noctu audita humana clarior de adventu Gallorum, v, 32. —noctu audita ex delubro Proserpinæ Locris, xxix, 18.

Vulcanus, i, 37; viii, 10. — ei sacrata arma et spolia hostium succenduntur, i, 37; xxx, 6; xli, 12; vid. et lxviii, 32. — in lectisternio pulvinar Vulcano et Vestæ, xxii, 10. — Vulcani caput ardet; vid.

Prodigium.—Vulcani area, IX, 46; XXXIX, 46; XL, 19. — ædes in Campo, XXIV, 10.—insulæ, XXI, 49, 51.

VULCIENTES, Etruscus populus, XIII, 35.—de iis triumphat Ti. Coruncanius cos. ibid.

VULSINIENSES; vid. Volsinienses.

Vultures sex, augurium Remo, duodecim Romulo, I, 6.

Vulturii et canes intacta relinquunt cadavera absumptorum pestilentia hominum boumque, XLI, 21, 6.

VULTURNUM opp. vid. Vulturnus fl.

VULTURNUS, urbs Etruscorum, capitur a Samnitibus dolo, et Capua appellatur, IV, 37.

VULTURNUS, fluvius Campaniæ maximus, h. *Volturno,* VIII, 11; X, 20, 31; XXII, 14, 15; XXIII, 14, 19, 36; XXXII, 29.—ad Vulturni ostium castellum communitum, ubi postea urbs fuit Vulturnum in Campania, h. *Castel del Volturno,* XXV, 20, 22. — Vulturnum colonia deducta, XXXIV, 45. Conf. XXXVI, 37, et ad XXII, 14, 1.

VULTURNUS ventus, XXII, 43. — prospectum, in prælio cum Hannibale, multum pulvere in ora volvendo, adimit Romanis, 46.

X

XANTHIORUM furiosa desperatio, CXXII, 30. — majorum exemplo similis, ib. 31.

XANTHIPPUS, Lacedæmonius, XVIII, 22. — Pœnorum ducum errorem detegit, et accepto imperio corrigit, ib. et 23. — vincit et capit Regulum, 24-27. — invidiæ metu relinquit Carthaginem, 29. — ei insidias pro beneficio reddunt Pœni, 30; vid. et XXVIII, 43.

XANTHUS urbs oppugnatur a Bruto et capitur, CXXII, 24-49.

XENARCHUS, prætor Achæorum, quærit privatæ gratiæ aditum apud Perseum, XLI, 23.

XENOCLIDES, Chalcidensis princeps, amicus Romanis, XXXV, 38, 50, 51.

XENON Ægiensis, legatus Achæorum, XLVII, 27.

XENOPHANES, princeps legationis a Philippo missæ ad Hannibalem, in præsidia Romana incidit, XXIII, 33.—astu elapsus, fœdus facit cum Hannibale, ibid.—rursum captus a Romanis, ad consulem ac deinde Romam deportatur, 34, 38.

XENOPHON Achæus, XXXII, 32.

XERXES, filius Mithridatis, ducitur ante currum Pompeii triumphantis, CIII, 48.

XYCHUS ordinem facinoris, quo Demetrius circumventus fuerat, aperit Philippo, XL, 55.

XYLINE Come, vicus Pisidiæ, XXXVIII, 15.

XYNIÆ, Thessaliæ opp. XXXII, 13; XXXIII, 3; XXXIX, 29.

Z

ZABDIELUS, Arabiæ regulus, Alexandri Balæ occisi caput mittit ad Ptolemæum, LII, 46.

ZACYNTHUS, insula Hadriatici maris, h. *Zante,* propinqua Ætoliæ, XXI, 7; XXVI, 24. — eam capit Lævinus, XXVI, 24. — quum Philippi fuisset, mox Amynandri, ac deinde Achæorum, ab Achæis eam repetit T. Quintius, et Romanis tradi jubet, XXXVI, 32. — Zacynthum obsidere conatur Archelaus, sed frustra, LXXXII, 26.

ZAMA, urbs Numidiæ, hod. *Zamora,* quinque dierum iter abest a

Carthagine, xxx, 29.—oppugnatur a Romanis, LXV, 23, 25. — deseritur, 27. — regia Jubæ, CXIV, 61. — Zamæ pecunias cogit Cæsar, regnumque Jubæ in provinciæ formam redigit, CXIV, 65.

ZAMENSES Jubæ victo portas Zamæ, quam ipse muniverat regiamque habuerat, claudunt, CXIV, 61.

ZAMA, *sive fortasse* SAME, insula, XXXII, 16. Cf. Same.

ZANCLEN Græci Siciliam appellant, XVI, 21; LXXII, 35.

ZARBIENUS, Gordyenorum rex, a Tigrane deficit ad Romanos, XCVIII, 6. — ei a Tigrane interempto exsequias facit Lucullus, 65.

ZARMANUS Chegan, Indus, se tradit ignibus coram Augusto, Athenis, CXXXVI, 27, 28.

ZELASIUM, promontorium Eubœæ, XXXI, 46.

ZENONIS statuam solam ex instrumento Ptolemæi Cyprii non vendit Cato, in honorem Philosophiæ, CIV, 67.

ZENO, princeps Magnetum, vir magnæ auctoritatis, T. Quintium Magnetibus placat, XXXV, 31.

ZENO, Sardibus ab Antiocho præfectus, XXXVII, 44.

ZENO, præfectus Philippi, cæditur ab Athamanibus, XXXVIII, 1, 2.

ZENOBIUS, præfectus Mithridatis, miserandum in modum Chios vexat, ac postremo urbe et patria ejicit, LXXXII, 38-44.—ab Ephesiis interficitur, 46.

ZENODORUS, inter Galilæam et Thraconitidem haud parvæ regionis tetrarcha, CXXXVI, 25. — ejus ditio datur Herodi, CXXXVI, ibid.

ZEPHYRIUM prom. et opp. Ciliciæ, XXXIII, 20.

ZERYNTHII Apollinis templum in Thracia, XXXVIII, 41.

ZETA, opp. Africæ a Cæsare capitur, CXIV, 32.

ZEUXIDAS, Acarnanum prætor, XXXIII, 16.

ZEUXIPPUS, princeps Bœotorum, auctor Romanæ societatis, ob hanc caussam non creatur Bœotarcha, XXXIII, 27. — Brachyllam Bœotarchen tollendum curat, 28. — accusatur cædis, ibid.— fugit Tanagram, deinde Athenas, ibid.

ZEUXIS, præfectus Antiochi, præest mediæ aciei in pugna adversus Romanos, XXXVII, 41.—legatus mittitur ad Scipionem, 45.—ejus oratio de pace, ibid.

ZIBOETES; vid. Zybœa.

ZIELA opp. Persicorum deorum cultu celebre, XCVIII, 91. — prope id oppidum vincitur Triarius a Mithridate, ibid.

ZOIPPUS, gener Hieronis, tutor Hieronymi, XXIV, 4, 5. — legatus ad regem Ptolemæum, voluntarium sibi consciscit exsilium, 26. — ejus uxor Heraclea et filiæ a Syracusanis interficiuntur, ibid.

Zonæ, in quibus negotiantes argentum habent, XXXIII, 29.

ZOSIME, Tigranis uxor, ante currum Pompeii triumphantis ducitur, CIII, 48.

ZYBOEA s. Zybœta a Nicomede devictus, XXXVIII, 16.

ZYRAXIS, regis Getici, regionem invadit Crassus, CXXXV, 3.

INDEX
NOMINUM ET RERUM
IN
EPITOMAS LIBRORUM LIVII.

A

Abydeni, 31.

Acarnanes, 31, 33.

Achæi, socii Rom. 32.—a Romanis subacti, 52.

Achaicum bellum, 51, 52.

Achillas occidit Pompeium in navicula, 112.

M'. Acilius Glabrio, cos. 36.

Actium et pugna Actiaca, 133.

Adherbal, 62, 64.

Aria colonia, 11.

Ædiles curules, 7.

Ædui, socii Rom. 61, 104.

Ægates insulæ, 19.

Sex. Ælius Pætus, censor, 34.

Æmilia, Vestalis, 63.

L. Æmilius Paullus, cos. 22.

L. Æmilius Paullus, cos. 44, 45.—ejus mors, abstinentia et paupertas, 46.

L. Æmilius Regillus, prætor, 37.

Mam. Æmilius, dictator, 4.

Mam. Æmilius legatus Italicos cædit, 76.

M. Æmilius Lepidus, cos. Liguribus subactis viam a Placentia usque Ariminum perductam Flaminiæ jungit, 39. — princeps senatus, 43, 46, 47, 48.—pontifex max. quocum injuriose contendit Cn. Tremellius, tribunus plebis, 47. — haud sumptuosum sibi funus parari vult, 48.

M. Æmilius Lepidus, cos. victus a Vaccæis, 56.

M. Æmilius Lepidus, cos. acta Sullæ conatus rescindere a Q. Catulo collega pellitur Italia et in Sardinia perit, 90.

M. Æmilius Lepidus cum legionibus suis jungit se M. Antonio, eumque cum C. Cæsare reconciliat, 119. — triumvir reip. constituendæ in quinquennium fit, et proscribit inimicos, in his L. Paullum fratrem, 120. — a L. Antonio pellitur Urbe, 125. — bellum moliens adversus Cæsarem relinquitur ab exercitu, et abrogato triumviratus honore vitam impetrat, 129.

M. Æmilius Lepidus, triumviri filius, conjuratione contra Cæsarem facta, occiditur, 133.

Æneas et Æneas Silvius, 1.

Æqui a Romanis victi, 2, 3.

Æsculapius Romæ cultus, 11.

Æsernia colonia, 16, 72, 73.

Ætoli, 26, 32, 35, 38.

L. Afranius, legatus Pompeii, 110, 113, 114.

AGRIPPA; vid. Vipsanius.
AGRIPPA MENENIUS, 2.
AII LOQUUTII ædes, 5.
ALBÆ reges et excidium, 1.
ALBANI Romam ducti, 1.
ALBANI victi a Pompeio, 101.
ALESIA, oppid. Galliæ Lugd. h. *Alise*, ubi Galli a Cæsare victi, 108.
ALEXAMENES, 35.
ALEXANDRI M. mentio, 9.
ALEXANDER BALAS, socors Syriæ rex, 50, 4. — occiso Demetrio Sotere in Syria regnat, et ab ejus filio Demetrio Nicatore interimitur, 52. — ejus filio regnum asserit Diodotus, 52.—qui deinde illum occidit, 55.
ALLIA fl. 105.
ALLOBROGES victi, 61, 103.
C. AMATIUS se C. Marii filium fert et mota seditione necatur, 116.
AMBIANI a Cæsare victi, 104.
AMBIORIX, dux Eburonum, 106, 107.
Ambitus damnati, 101.
AMBRACIENSES subacti, 38.
AMBRONES, socii Cimbrorum, 68.
AMMONIUS regnum Syriæ omniaque ex libidine administrat, 50, 5.
AMULIUS obtruncatus, 1.
Ancilia mota sua sponte, 68.
ANCUS MARCIUS, 1.
ANDRISCUS, qui se Persei filium mentiretur, Romam missus a Demetrio Syriæ rege, clam profugit, totamque Macedoniam occupat, 48, 49.—hic Pseudophilippus a Q. Cæcilio victus captusque, 50.
L. ANICIUS GALLUS, prætor, 44.
L. ANNIUS, prætor Latinorum, 8.
T. ANNIUS in Gracchum pro Rostris perorat, 58.
T. ANNIUS MILO, trib. pleb. efficit ut Cicero ab exsilio reducatur, 104. — occidit Clodium, 107. — candidatus consulatus armis ac vi contendit, et damnatus in exsilium agitur, 107.—bellum moliens cum Cœlio interficitur, 111.
Annonæ cura per quinquennium mandatur Pompeio, 104.
ANTIGONUS amicus Philippi, 40,
ANTIGONUS Demetrii f. ab Ammonio occisus, 50.
ANTIOCHUS, rex Syriæ, 33, 36.
ANTIOCHUS Epiphanes, Antiochi Magni filius, 41, 44, 45. — eo mortuo Antiochus Eupator filius cum Lysia tutore a Demetrio interimitur, 46.
ANTIPOLIS, opp. Galliæ Narbon. h. *Antibes*, Massiliæ vicinum et colonia, 47.
ANTIUM colonia a Mario devastata, 80.
C. ANTONIUS, proc. Catilinam cum exercitu cædit, 103.—in Thracia res male gerit, 103.
C. ANTONIUS, legatus Cæsaris, a Pompeianis captus, 110. — a M. Bruto capitur, 118. — ejus jussu occiditur, 121.
L. ANTONIUS Lepidum Urbe pellit, 125. — ab Augusto obsessus Perusiæ et dimissus, 126.
M'. ANTONIUS Sertorium in convivio necat, 96.
M. ANTONIUS, prætor, prædones persequitur, 68. — defendit M'. Aquillium, 70. — a Marianis occisus, vir eloquentissimus, 80.
M. ANTONIUS, prætor, in bello Cretensibus illato perit, 97.
M. ANTONIUS, mag. eq. ut seditionem a Dolabella Romæ excitatam opprimat, in Urbem ducit milites, qui DCCC plebeios cædunt, 113. — consul inter Lupercos currit, et Cæsari collegæ diadema imponit, 116. — magnis injuriis afficit C. Cæsarem Octavianum, ad quem multi ejus milites desciscunt, 117.—D. Brutum Mutinæ obsidet, 117, 118. — fuso Pansa cos. ab Hir-

tio et C. Cæsare vincitur ad Mutinam et in Galliam confugit, 119. — triumvir reip. constituendæ in quinquennium fit, et proscribit inimicos suos, in his avunculum et Ciceronem, 120. — jungitur Asinio Pollioni et Munatio Planco eorumque copiis, 120. — opera Octavii Brutum et Cassium ad Philippos devincit, 123, 124.—Fulvia uxore dimissa et pace facta cum Augusto, Octaviam sororem ejus in matrimonium ducit, 127. — pacem facit cum Sex. Pompeio, 127. — cum Cleopatra luxuriatur, et ex ea duos suscipit filios, quorum alteri regnum Armeniæ dat, Artavasde rege in vincula conjecto, 130, 131, 132. — a Parthis fugatus in Armeniam redit, multosque milites amittit tempestatibus, 130. — Sex. Pompeium occidi jubet, 131. — dimissa Octavia bellum Italiæ inferre statuit, 132. — ad Actium classe victus Alexandriam profugit, et obsessus a Cæsare se ipse interficit, 133.

Apolloniatium legatos quum quidam juvenes pulsassent, dediti sunt Apolloniatibus, 15.

L. Appuleius Saturninus, seditiosus trib. pl. a Mario primum adjutus, deinde desertus et interfectus, 69.

Aqua et igni interdictus Metellus, 69.

Aqua Claudia, 9.

Aquæ Sextiæ; vid. infra C. Sextius. Circa eas Marius Cimbros delet, 68.

Aquileia colonia, 40.

Aquillii, 2, 1.

M'. Aquillius proc. bellum servile conficit, 69. — repetundarum reus absolutus est, perorante M. Antonio et opera Ciceronis, 70. — a Mithridate pulsus, 77. — ab eo captus necatur, auro liquefacto in os infuso, 77, 7, et 78.

Archelaus, præfectus Mithridatis, Athenas capit, 78. — Sullæ tradit se cum classe, 82.

Archelaus, quem Ægyptii sibi regem adsciverant, ejicitur a Gabinio, 105.

Archimedes, 25.

Argenti facti decem pondo habere non licebat 14. — argenti primus usus, 15.

Argi liberati, 34.

Ariarathes, rex Cappadociæ et amicus Rom. 46. — a Demetrio pulsus regno restituitur a Romanis, 47.

Aricia colonia a Mario devastata, 80.

Ariminum colonia, 15.

Ariobarzanes, Syphacis nepos, exercitus scripsisse dicitur, 48.

Ariobarzanes in regnum Cappad. reductus, 70, 74.—pulsus, 76.

Ariovistus, dux Germanorum, 104.

Aristo Tyrius, 134.

Aristonicus Crassum vincit, 59. — a Perperna devictus, 59.

Q. Arrius, prætor, Crixum cædit, 96. — a Spartaco vincitur, 96.

Arsaces, Parthorum rex, petit amicitiam populi Rom. 70.

Artavasdes, Armeniæ rex, ab Antonio privatur regno, 131.

Arverni, 61, 107.

Asculum, 72, 76.

Asinius Herius, 73.

C. Asinius Pollio copias adducit M. Antonio, 120.

Astapa a Romanis capta, 28.

Arthamanes, socii Rom. 32.

Athenæ captæ ab Archelao, 78. — a Sulla, 81.

Athenienses, 31.

Athesis Rhætiæ fl. h. *Adige* s. *Etsch*, 68.

A. Atilius Calatinus, cos. a Pœ-

nis circumsessus evadit M. Calpurnii trib. mil. virtute, 17.

C. Atilius Regulus, cos. vincit Pœnos navali prælio, 17.

M. Atilius Regulus, cos. victis navali prælio Pœnis in Africam trajicit, 17. — ibi serpentem portentosæ magnitudinis cum maxima militum clade occidit, et prospere adversus Pœnos bellum gerit, sed tandem a Xanthippo vincitur capiturque, 18. — missus a Pœnis Romam, fide custodita Carthaginem rediit, et supplicio affectus est, 18.

C. Atinius Labeo, trib. pl. Q. Metellum censorem de saxo dejici jubet, 59.

T. Atinius, 2.

Atrebates a Cæsare victi, 104.

Attalus, socius Romanorum, 31, 32, 33.

Attalus III Philometor, Eumenis II filius, populum Rom. hæredem regni (Pergami s. Asiæ propriæ) relinquit, 58, 59.

P. Attius Varus, dux Pompeianarum partium, a Curione in Africa vincitur, 110.

T. Attius Labienus, dux Pompeianarum partium et deinde Parthorum, Syriam occupat, 127. — vincitur a P. Ventidio et perit, 127.

Avaricum s. Bituriges et Bituricæ, opp. Galliæ Aquit. hodie *Bourges*, 107.

Augures quatuor, deinde novem, 10. — eorum collegium ampliatur a Sulla, 89.

Augustus; vid. C. Octavius.

L. Aurelius Cotta, prætor, judicia ad equites Rom. transfert, 97.

L. Aurelius Orestes, cos. Sardos subigit, 60.

L. Aurunculeius Cotta, legatus Cæsaris, 106.

M. Aurelius Cotta, cos. a Mithridate victus, 93.

M. Aurelius Scaurus, legatus a Cimbris captus et occisus, 67.

B

Bacchanalia sublata, 39.

Baleus Herculis comes, 60.

Baliares a Q. Metello cos. devictæ, 60. — unde Baliares dictæ et Gymnesiæ, 60.

Barcina factio, 23.

Bastarnæ a Crasso victi, 134.

Bastia; vid. Papius Mutilus.

Belgæ a Cæsare victi, 104.

Bellovaci a Cæsare domiti, 108. — a Bruto, 114.

Beneventum colonia, 15.

Bibulus; vid. Calpurnius.

Bithynia a Nicomede IV Romanis hereditate relicta, 93.

Bitoetus Gallus necat Mithridatem, 102.

Bituitus, Arvernorum rex, 61.

Bituriges domiti a Cæsare, 107.

Bocchus, Maurorum rex, Jugurtham Sullæ tradit, 66.

Boii victi, 34, 36.

Bojorix, rex Cimbrorum, 67.

Bononia colonia, 37.

Bonum: bona damnati Cæpionis publicata, 67.

Brennus, dux Gallogræcorum in Asiam transeuntium, 38.

Britanniæ aliquam partem domat Cæsar, 105.

Brundisium colonia, 19.

Brutus; vid. Junius.

C

C. Cæcilius vincit Salluvios, 73.

L. Cæcilius, prætor, 12.

L. Cæcilius Metellus de Pœnis triumphat, 19. — pontifex max. A. Postumium cos. et flaminem Mart.

in Urbe tenet, 19. — et ex ardente templo Vestæ sacra rapit, 19.

L. CÆCILIUS METELLUS, prætor, piratas devincit, 98.

L. CÆCILIUS METELLUS DALMATICUS subigit Dalmatas, 62. — censor, 62.

Q. CÆCILIUS BASSUS POMPEIANUS bellum excitat in Syria, 114.

Q. CÆCILIUS METELLUS BALEARICUS, cos. devincit Baliares, 60.

Q. CÆCILIUS METELLUS CRETICUS, proc. piratas persequitur, 98, 99. — Cretensibus perdomitis leges dat, 100.

Q. CÆCILIUS METELLUS MACEDONICUS capit Pseudophilippum, 50. —Achæos vincit, et triumphat, 52. — Celtiberos cædit, 33. — primus censor ex plebe censet, ut omnes cogantur uxores ducere, ejusque orationem Augustus in senatu recitavit, 59.

Q. CÆCILIUS METELLUS NUMIDICUS, cos. Jugurtha victo vastat Numidiam, 65. — in exsilium proficiscitur Rhodum, et ingenti civitatis favore reducitur, 69. — aqua et igni interdictus, 69.

Q. CÆCILIUS (Metellus) PINNA (s. Pius), legatus, Marsos devincit, 76, 3.—partes optimatium sequutus bellumque in Africa moliens a C. Fabio prætore pellitur, 84.—proc. Herculeium cum exercitu cædit, 91. — bellum gerit adversus Sertorium et Perpernam, 92, 93.

CÆSETIUS FLAVUS; vid. Epidius.

CALES colonia, 8.

L. CALPURNIUS PISO BESTIA, cos. pacem cum Jugurtha facit, 64.

L. CALPURNIUS PISO Thracas domat, 138.

M. CALPURNII, trib. mil. virtus, 17.

M. CALPURNIUS BIBULUS, cos. cum Cæsare, 103. — in Syria res gerit, 108.

CAMILLUS; vid. M. Furius.

CAMPANI, 7, 8, 23, 26.

CANTABRI subacti, 48.

CAPITOLIUM exstruitur, 1. — dedicatur, 2. — a servis occupatur, 3. — servatur a Manlio, 5. — in eo Jovis signum fulmine dejectum, 14. — incendio consumptum ac refectum dedicatur a Q. Catulo, 98.

CAPUA, 7, 23, 25, 26, 95.

CARBO; vid. Papirius.

CARTHAGINIENSES amicitiam jungunt cum Romanis, 7. — quarto, 13. — classe Mamertinis auxilio missa fœdus violant, 14. — bellum gerunt adversus Romanos primum, 16-19. — secundum, 21-30. — tertium, 48-51. — cum Masinissa de agro disceptant, 42, 47, 48. — ab eo sene victi, 48.

CARTHAGO: ejus ambitus et ætas, 51. — dirutæ in solum colonia deducitur, 60.

CASILINUM obsessum, 23.

C. CASSIUS damnatus, 2.

C. CASSIUS, proc. a Spartaco victus, 96.

C. CASSIUS, quæstor M. Crassi, Parthos vincit, 118. — percussor Cæsaris, 116. — Dolabellam jussu senatus persequitur, et Laodiceæ obsessum mori cogit, 121. — cum M. Bruto belli consilia ordinat, 122.— in prælio Philippensi victus mortem sibi consciscit, 123, 124.

L. CASSIUS LONGINUS, consul, a Tigurinis Gallis cum exercitu cæsus, 65.

Q. CASSIUS LONGINUS, prætor avarus et crudelis in Cordubenses, III.

CASTRUM colonia, 11.

CATILINA; vid. Sergius.

CATO; vid. Porcius.

CATULUS; vid. Lutatius.

CAUDINÆ FURCÆ, 9.

CELTIBERI, 24, 39, 40, 41, 48, 53, 67, 70.

Censores, 4. — non sufficiuntur mortuis, 5. — primus ex plebe, 13, 59. — de saxo dejici jubent tribuni pl. 59.

Censura quinquennalis anni et sex mensium spatio finita, 4. — acerba, 29, 39, 62, 98.

Census actus Romæ, 1, 3, 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 27, 29, 38, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 54, 56, 59, 60, 63, 98, 115, 136. — in tribus Galliis ab Augusto, 134. — tumultus ibi ob censum exortus componitur, 137.

Centenius Penula cæsus, 25.

Cereris sacrarium tempore initiorum intrant duo juvenes Acarnanes non initiati, qui ab Atheniensibus necantur, 31.

Chalcis diruta, 52.

Chatti a Druso subacti, 138.

Cherusci a Druso domiti, 138.

Cicero; vid. Tullius.

Cilices prædones fugati, 68, 90, 93.

Cimbri bellum gerunt cum Romanis, 63, 65, 67, 68.

Cineas, legatus Pyrrhi, 13.

Cinna; vid. Cornelius.

Claudia optat, ut frater iterum classem ducat et vincatur, 19.

Ap. Claudius Romam migrat, 2.

Ap. Claudius, cos. 2.

Ap. Claudius, decemvir, 3.

Ap. Claudius, censor, 9. — prohibet, quo minus Pyrrhus in Urbem recipiatur, 13.

Ap. Claudius Pulcher, cos. Salassos domat, 53.

Ap. Claudius, socer Gracchi et triumvir agro dividendo, 58.

Ap. Claudius Pulcher, proc. Thracas devincit, 91.

Ap. Claudius Pulcher, legatus a Spartaco victus, 95.

C. Claudius Nero, 27, 28, 29.

D. (Nero) Claudius Drusus, privignus Augusti, Rætiam domat, 136. — censum agit, 136. — Germanis cis et trans Rhenum infert bellum, 137, 138, 139, 140. — ex fractura moritur, 140. — corpus ejus, a Nerone fratre Romam pervectum, in C. Julii tumulo conditur, 140. — laudatur ab Augusto, et supremis ejus plures adduntur honores, 140.

M. Claudius Marcellus, cos. 20, 23, 27.

M. Claudius Marcellus, consul, 34.

M. Claudius Marcellus, cos. subigit Gallos Alpinos, 46.

M. Claudius Marcellus, legatus, fluctibus obrutus, 50.

M. Claudius Marcellus a Samnitibus captus, 73.

M. Claudius Marcellus, cos. in senatu agit, ut Cæsar ad petitionem consulatus veniat, 108. — reditum a Cæsare impetrat senatu rogante; sed a Cn. Magio Cilone cliente suo Athenis occiditur, 115.

M. Claudius Marcellus, Octaviæ filius, Augusti gener, moritur, ejusque nomine dedicantur theatrum et porticus, 138.

P. Claudius Pulcher, cos. contemptis auspiciis pullisque, qui cibari nolebant, mari immersis, infeliciter adversus Pœnos classe pugnat, jussusque dictatorem dicere, C. Glauciam dicit, sortis ultimæ hominem, 19.

P. Claudius s. Clodius Pulcher sacra Bonæ Deæ violat, stupratque uxorem pontificis max. 103. — ad plebem transit, 103. — lege lata efficit, ut Cicero in exsilium mittatur, 103. — a Milone occiditur, et corpus ejus in curia crematur, 107.

Ti. Claudius Nero, Augusti privignus, Drusi frater, Rætiam

domat, 136. — subigit Dalmatas et Pannonios, 139.

Cleon, dux servorum, 56.

Cleopatra, fratre Ptolemæo pulso, regnat, 59.

Cleopatra Demetrium maritum et Seleucum f. interimit, 60.

Cleopatra, regina Ægypti, a Ptolemæo fratre pellitur regno, 111.—reducitur a Cæsare, 112.

Cleopatra luxuriatur cum M. Antonio, et duos ei parit filios, 130, 131, 132.—Alexandriæ, a Cæsare obsessæ, voluntaria morte defungitur, 133.

Clodius; vid. P. Claudius Pulcher.

Cloelia virgo, 2.

M. Coelius Rufus, prætor, plebe sollicitata novarum tabularum spe, pellitur Urbe, et bellum moliens cum Milone interficitur, 111.

Cognatorum decreto necantur feminæ, 48.

Coloniæ complures deductæ auctore C. Graccho, 60.

Comitia tolluntur a trib. pl. 105.

Congentiatus Bituiti f. 61.

Consulatus petitur per ambitum, 101.—armis ac vi, 107.—a Cæsare absente, 107.

Consules primi, 1.—ex plebe, 6. — magistratum ineunt Cal. Jan. 47, 6. — a tribunis pl. in carcerem conjiciuntur, 48, 55. — eosdem iterum fieri non licet, 56. — nec quemquam ante annum legitimum, 49, 50.— se ipsi renuntiant Marius et Cinna, 80. — et per biennium Cinna ac Carbo, 83. — absens fit et solus Pompeius, 107. — consulibus mandatur a senatu, ut videant, ne quid detrimenti respublica capiat, 109.

Cordubenses ob crudelitatem Cassii præt. a Cæsaris partibus deficiunt, 111.

Corinthus prædives diruta, 52.

Cornelia, uxor Pompeii, Cyprum refugit, 112.

A. Cornelius Cossus, 4.

A. Cornelius Cossus, cos. 7.

C. Cornelius Cethegus, 32, 34.

C. Cornelius Lentulus Cethegus Catilinæ socius, 102.

Cn. Cornelius Lentulus Clodianus, cos. a Spartaco victus, 96. —censor, 98.

Cn. Cornelius Scipio, cos. a Pœnis per fraudem captus, 17.

Cn. Cornelius Scipio, consul, 21, 25.

L. Cornelius Cinna, cos. pulsus Urbe a Cn. Octavio collega, quatuor exercitibus, quibus ipse et Marius et Sertorius et Carbo præsunt, Romam obsidet, 79.—Urbem captam ipse et Marius cædibus ac rapinis vastant, et consules se ipsi renuntiant in annum seq. 80. — mittit Valerium Flaccum collegam in Asiam, ut Sullæ succedat, 82.— per biennium se ipse creat consulem cum Carbone, 83. — ab exercitu suo interficitur, 83.

L. Cornelius Scipio, consul, vincit Sardos, Corsos et Hannonem, 17.

L. Cornelius Scipio Asiaticus, 27, 37.

L. Cornelius Scipio Asiaticus, cos. a Sulla victus captusque dimittitur, 85.

L. Cornelius Sulla, Marii quæstor, Jugurthæ deditionem a Boccho postulat et obtinet, 66.—Ariobarzanem in regnum reducit, 70. — legatus Hirpinos et Samnites multis præliis fundit, 75.—cos. et dux adversus Mithridatem creatus, adversante P. Sulpicio, 77. — bellum civile gerit adversus Marios et Sulpicium, 77. — ordinat statum civitatis et colonias deducit, 77. —

res bene gerit adversus Mithridatem, 82, 83. — pacem cum eo facit, 84.—senatui fert conditiones pacis, 84. — bellum civile ipse et per legatos, Cn. Pompeium et L. Philippum, gerit adversus C. Norbanum, L. Scipionem, C. Marium et Carbonem, 85-88. — cum Italicis populis fœdus percutit, 86. — Urbem totamque Italiam cædibus replet et ponit tabulam proscriptionis, 88.—dictator factus cum XXIV fascibus procedit, tribunorum pl. potestatem minuit, pontificum augurumque collegium ampliat, senatum ex equitibus supplet, proscriptorum bona rapit, Q. Lucretium Ofellam jubet occidi, Nolam et Volaterras capit, agrosque captos XLVII legionibus dividit, 89. — mortuus in Campo Martio sepelitur, 90.

M. Cornelius Cethegus, cos. siccat paludes Pomptinas, 46.

P. Cornelius Dolabella, trib. pl. lege lata de novis tabulis seditiones Romæ excitat, 113. — fraudulenter occidit C. Trebonium in Asia, et hinc a senatu hostis judicatur, 119. — Laodiceæ obsessus a C. Cassio mori cogitur, 121.

P. Cornelius Lentulus, Catilinæ socius, 102.

P. Cornelius Rufinus senatu motus, quod decem argenti facti pondo haberet, 14.

P. Cornelius Scipio, 21-25.

P. Cornelius Scipio Africanus, 21, 22, 25-30, 35, 37, 39.

P. Cornelius Scipio Æmilianus Africanus, tribunus militum fortissimus, 48.—propter res præclare gestas in oppugnatione Carthaginis comitiis a plurimis tribubus consul scribitur ante ætatem legitimam, 49.—regnum Masinissæ inter filios ejus dividit, 50.—quum ædilitatem peteret, consul est dictus, 50. — expugnat Carthaginem, et ludis factis transfugas bestiis objicit, 51.— triumphat, 52. — legibus solutus iterum consul fit, ut Numantinum bellum finiat, 56.—severissima militiæ disciplina revocata Numantiam obsidet, 57.—captam delet et de ea triumphat, 59.—munera Antiochi viris fortibus dono dat, 57. — Carboni et triumviris agro dividendo adversatur, et mortuus in cubiculo invenitur, 59.

P. Cornelius Scipio Nasica, fil. ejus qui in Hisp. perierat, 29, 36.

P. Cornelius Scipio Nasica Corculum, cos. 11. — Dalmatas domat, 47. — dissuadet bellum Punicum, 48, 49.—suadet, ut theatrum destruatur, 48. — sapientissimus optimusque vir est a senatu judicatus, 49.

P. Cornelius Scipio Nasica Serapion, cos. 55.—eo auctore Gracchus occiditur, 58.

P. Cornelius Scipio Nasica consulatum petit armis ac vi, 107. — socer et collega Pompeii III consulis, imperator Pompeianarum partium in Africa firmatarum, 113, 1. — victus ad Thapsum honestam subit mortem, 114.

Q. Cornificius in Africa T. Sextium vincit, 123.

Corona navali primus donatur Agrippa, 129.

Corsi victi, 20, 42, 46.

Ti. Coruncanius, primus pontifex max. ex plebe, 18.

C. Cosconius et L. Lucceius devincunt Samnites et Marium Egnatium occidunt, 75.

M. Cosconius, prætor, Scordiscos vincit, 56.

Cossa s. Cosa colonia, 14.

Crassus; vid. Licinius.

Cremera fl. 2.

CREMONA colonia, 20.

CRETENSES bellant cum Romanis, 97, 98, 99.—iis perdomitis leges dat Q. Metellus, 100.

CRITOLAUS, dux Achæorum, 52.

CRIXUS, dux gladiatorum, ab Arrio prætore cæditur, 95, 96.

Culeo primus insutus Publicius Malleola, matre occisa, et in mare præcipitatus est, 68.

CURIA Pompeii, 116.

Curiæ Rom. 1.

CURIO; vid. Scribonius.

M'. CURIUS DENTATUS, cos. et de Samnitibus et de Sabinis triumphat, 11. — Pyrrhum vincit et expellit Italia, 14.

M. CURTIUS, 7.

CYBELE; vid. Idea mater.

CYNOSCEPHALÆ, 33.

CYPRUS in provinciæ formam redacta a Catone, 104.

CYRENARUM rex Ptolemæus Apion heredem relinquit populum Rom. 70.

D

DALMATÆ domiti, 47, 62, 131, 132.

DAMASIPPUS; vid. Junius.

DARDANI victi, 92, 95.

Decemviri legibus scribendis, 3.

DECIDIUS SAXA, legatus M. Antonii, victus, Syria expellitur a Labieno, 127.

Decimatio militum, 2.

DECIUS JUBELLIUS, 12.

P. DECIUS MUS, 7, 8.

P. DECIUS MUS, 10.

Q. DECIUS, trib. pl. 61.

DEJOTARUS, Gallogræciæ tetrarches, cædit præfectos Mithridatis, bellum in Phrygia moventes, 94.

Delectum habet Curius, et ejus, qui citatus non responderat, bona primus vendit, 14. — severe agunt consules, 48.

DEMETRIUS Philippi f. veneno necatur, 40.

DEMETRIUS SOTER, Seleuci Philopatoris filius, qui Romæ obses fuerat, Antiocho Eupatore et Lysia, tutore ejus, interemptis regnum Syriæ invadit, 46. — Ariarathem pellit regno, 47. — Andriscum mittit Romam, 49. — a Bala occisus, 50, 52.

DEMETRIUS NICATOR, Soteris filius, Bala victo, fit rex Syriæ, 50, 52. — a Diodoto expellitur regno, 52. — interimitur cum Seleuco f. a Cleopatra uxore, 60.

DIÆUS auctor belli Achaici, 52.

Dictator a Claudio cos. dictus C. Glaucia, homo ultimæ sortis, 19. —primus dictator exercitum extra Italiam duxit Atilius Calatinus, 19. —primus Sulla cum XXIV lictoribus procedit, 89.—in perpetuum et ultimus, 116.

Dictatura in perpetuum sublata, 116, 5.

T. DIDIUS, proc. vincit Celtiberos, 70.

DIODOTUS TRYPHON Demetrium regno ejicit, 52.—Alexandri filium tutor occidit, 55.

DITI patri ludi sæculares facti, 49, 3.

CN. DOMITIUS, censor primus ex plebe, 13.

CN. DOMITIUS AHENOBARBUS, proc. Allobrogas vincit, 61.—censor, 62.—pontifex max. populi suffragio creatus, 67. — proscribitur a Sulla et a Cn. Pompeio victus occiditur, 89.

CN. DOMITIUS contra Pharnacem bellum parum prospere gerit, 112.

M. DOMITIUS legatus ab Herculeio victus, 90.

Drusus; vid. D. Claudius.

C. Duilius, cos. classe Pœnorum victa, primus navalis victoriæ triumphum ducit, eique perpetuus honor habetur, ut reverteuti a cœna tibicines canant et funale præferatur, 17.

Dyrrachium, ubi Pompeius obsidetur a Cæsare, 111.

E

Eburonum dux Ambiorix, 106 et 107.

Egeria dea, 1.

Egnatius Marius; vid. Marius.

Epidius Marullus et Cæsetius Flavus, tribuni plebis invidiam Cæsari tamquam regnum affectanti movent et potestate privantur, 116.

Equites primum equis suis merent, 5.—sexcenti in curiam sublegendi lege Sempronia, 60. — judices, 70. — impotenter exercent judicia, quæ iis et senatui communia fiunt lege Livia, 70, 71. — ex iis senatus suppletur a Sulla, 89. — ad eos translata judicia a Cotta, 97.— iis lex Roscia adsignat in theatro XIV gradus proximos, 99.

Eretria a Quintio capta, 32.

Eumenes, 37, 42, 44, 45, 46.

Eunus auctor belli servilis, 56.

Exules revocandi lege Sulpicia, 77.

F

Fabii omnes ad unum ad Cremeram pereunt, 2.

C. Fabius Hadrianus, prætor, pellit Metellum, 84. — in Africa propter crudelitatem et avaritiam in prætorio suo vivus exuritur, 86.

Q. Fabius Gurges, consul, Samnitibus opera patris cæsis triumphat, 11.

Q. Fabius Maximus, 8, 9. — it filio legatus, 11.

Q. Fabius Maximus Cunctator, 22, 27.

Q. Fabius Maximus Servilianus, proc. Lusitaniam recipit, 53. — pacem cum Viriatho facit, 54.

Q. Fabius Max. Allobrogicus, cos. devincit Allobrogas et Bituitum, 61.

C. Fabricius Luscinus frustra ut patriam deserat a Pyrrho tentatur, et ad eum remittit medicum, qui venenum se regi daturum pollicitus erat, 13. — censor senatu movit P. Cornelium Rufinum, quod is decem pondo argenti facti haberet, 14.

Falisci devicti, 5, 19.

Feminæ necantur cognatorum decreto, 48.

Fencratores in foro occidunt A. Sempronium prætorem, 74.

Fidenæ colonia, 4.

Fimbria; vid. Flavius.

Flamen Martialis, ad bellum profecturus, in Urbe tenetur, 19.

C. Flaminius, censor, viam Flaminiam munit et circum Flaminium exstruit, 20.

C. Flaminius, cos. 21.

C. Flavius, scriba, fit ædilis curulis, 9.

C. Flavius Fimbria, legatus, Valerium Flaccum cos. occidit et imperium exercitus ejus sibi vindicat, 82. — res bene gerit adv. Mithridatem : sed desertus ab exercitu, qui ad Sullam transierat, sibi necem consciscit, 83.

Floronia, Vestalis, 22.

Fratres duo ex Pompeii et Cinnæ exercitibus ignorantes concurrunt, et altero occiso agnitoque alter supra rogum ejus se transfodit, 79.

Fregellæ colonia, 8. — diruuntur, 60.

Fregenæ colonia, 19.

Frumentum semisse et triente plebi dandum lege Sempronia, 60.

Fugitivorum s. servile bellum, 56, 58, 59.

Fulvia, M. Antonii uxor, milites Augusti corrumpit, et ad bellum ei inferendum instigat L. Antonium, 125. — dimittitur a marito, 127.

C. Fulvius Flaccus, cos. bellum in Sicilia gerit cum servis, 56.

Cn. Fulvius, prætor, ab Hannibale victus, 25.

Cn. Fulvius, proc. ab Hannibale cum exercitu cæsus, 27.

M. Fulvius Flaccus, cos. Ligures et Salluvios domat, 60. — occisus cum C. Graccho, 61.

M. Fulvius Nobilior, cos. 38.

Q. Fulvius Flaccus, censor, 42.

Ser. Fulvius Flaccus, cos. Vardæos subigit, 56.

Furca: sub ea virgis cædi, 55.

L. Furius, prætor, 31.

L. Furius Purpureo, cos. 33.

M. Furius Camillus, 5, 7.

G

A. Gabinius, legatus, rebus adversus Lucanos prospere gestis, cadit in obsidione castrorum, 76.

A. Gabinius, proconsul, ejecto Archelao Ptolemæum in regnum Ægypti reducit, 105.

Gaditanis civitatem dat Cæsar, 110.

Galba; vid. Sulpicius.

Gallæci a Bruto devicti, 56.

Galli Senones Romam capiunt, 5. — interficiunt legatos Rom. et L. Cæcilium prætorem cum exercitu cædunt, 12. — Transalpini in Italia cæsi, 20. — Insubres victi, 20, 34. — Alpini subacti, 46. — Gallis bellum infert Cæsar, 103 sq.

Gallogræci, 38.

L. Gellius Poplicola, consul, a Spartaco victus acie, 96. — censor, 98.

Gentius, 43, 44.

Gergovia in Gallia Aquit. 107.

Germanis bellum infert Cæsar, 104 sq. — et Drusus, 136-140.

Gisco Hamilcaris f. bellum adversus Romanos suadet, 48.

Gladiatorium munus a M. et D. Juniis Brutis primum in honorem defuncti patris editum, 16. — a Scipione, 28. — gladiatorium bellum, ducibus Crixo et Spartaco adversus Romanos gestum, 95, 96, 97. — novum parat Milo III.

Glaucia; vid. Servilius.

C. Glaucia, homo ultimæ sortis, dictator dictus, 19.

Gracchuris, urbs in Hispania a Graccho condita, 41.

Gracchus; vid. Sempronius.

Græcia a Quintio liberata, 33. — in formam provinciæ Rom. redacta dictaque Achaia, 52.

Gulussa denuntiat bellum a Pœnis strui, 48. — Masinissæ patri succedit, 50.

Gymnesiæ dictæ Baliares, 60.

H

Hamilcar perit, 31.

Hannibal in primo bello Punico victa classe a militibus in crucem tollitur, 17.

Hannibal Halmicaris, f. 21, 25, 30, 33, 34, 35, 39.

Hanno, 23.

Hasdrubal, Hannibalis frater, cæditur, 27.

Hasdrubal Gisgonis, 28, 29 et 30.

HASDRUBAL, Masinissæ nepos, Carthaginiensium prætor, 50.

HASDRUBAL se Carthaginemque Scipioni dedit, 51. — ejus uxor se cum liberis in ignem ex arce præcipitat, 51.

HELVETII a Cæsare domiti, 103.

L. HERCULEIUS, fortis dux Sertorii et quæstor, 90, 91.

HERCULES ad Geryonem navigavit, 60.

HERIUS ASINIUS, 73.

HIARBAS; vid. Jarbas.

Hibernacula prima, 5.

HIEMPSAL, 62.

HIERO, socius Pœnorum, 16. — Romanorum, 16, 24.

HIERONYMUS, rex Syracus. 24.

HIEROSOLYMA et fanum ibi capitur a Pompeio, 102.

HIMILICO PHAMÆAS, 50.

A. HIRTIUS, cos. fuso M. Antonio in hostium castris moritur, sepeliturque in campo Martio, 119.

HORATIUS, 1.

HORATIUS COCLES, 2.

Q. HORTENSIUS, dict. reducit plebem, 11.

Q. HORTENSIUS post pugnam Philippensem vitam finit, 124.

C. HOSTILIUS MANCINUS, cos. victus a Numantinis pacem facit ignominiosam, 55. — deditus Numantinis, nec receptus, 56.

I

IBERI victi a Pompeio, 101.

IDÆA mater, 29, 36.

ILERDA, 110.

ILION delet Fimbria, 83.

ILLYRII victi, 20.

Imperium primo prolatum, 8.

INDIBILIS, 29.

Initia Cereris et initiati, 31.

INTERCATIA, opp. Hisp. Tarrac. in Vaccæis, non longe ab h. *Astorga*, oppugnatur, 48.

ISAURI domiti, 93.

ISTRI subacti, 20, 41.

J

Janiculum, Romæ additum, 1.

JANI templum clausum, 1.

JAPYDÆ bellant, 59, 131.

JARBAS s. Hiarbas, rex Numidiæ, a Cn. Pompeio victus occiditur, 89.

JUBA, rex Mauritaniæ, Curionem legatum Cæsaris cum exercitu cædit, 110. — fortiter pugnat adversus Cæsarem, 113. — ad Thapsum ab eo vincitur et a Petreio amico interficitur, 114.

JUDÆI victi a Pompeio, 102. — a legatis Antonii, 128.

Judicia penes equestrem ordinem, 70. — ab eo impotenter exercita, 70. — penes eum et senatum, 71. — ad equites translata a Cotta, 97; ubi vid. not. 7. — judicio cognatorum necata mulier, 48.

JUGURTHA regno Numid. vi potitur, 62. — Romam venit, et vincit A. Postumium, 64. — vincitur a Metello, 65. — et Mario, cui a Boccho vinctus traditur, 66. — in triumpho cum duobus filiis ducitur necaturque in carcere, 67.

JULIA, Cæsaris filia et Pompei uxor, moritur, et in campo Martio sepelitur, 106.

C. JULIUS, senator, Græce res Romanas scribit, 53.

C. JULIUS CÆSAR a Marianis occisus, 80.

C. JULIUS CÆSAR Lusitanos subigit, et candidatus consulatus conspirat cum Pompeio et Crasso, 103. — consul fert leges agrarias invito Bibulo collega, 103. — bellum gerit in Gallia, Germania et Britannia, 103,

108.—trepidationem militum allocutione inhibet, 104.—ei provinciæ in quinquennium dantur, 106.— ejus filia Julia Pompei uxor, 106. — absens consulatum petit, 107, 108. — bellum civile gerit adversus Pompeium, 109-112. — et adversus partes Pompeianas, 113, 114, 115. — omnibus adversarum partium ignoscit, 111. — illacrymat, oblato Pompeii capite, 112.—Cleopatram in regnum Ægypti reducit, 112. — veteranis dat missionem, et contra Jubam cum discrimine pugnat, 113.— Scipionem, Afranium et Jubam vincit ad Thapsum, 114. —et filios Pompeii ad Mundam, 115. — quatuor triumphos ducit, 115. — et quintum, 116. — epulum omnisque generis spectacula dat, et censum agit, 115. — pater patriæ, sacrosanctus et dictator in perpetuum, 116. — superbus et regnum affectans, 116. — a conjuratis in Pompeii curia interficitur, 116. — testamento ejus heres ex parte dimidia institutus et in nomen adoptatus est C. Octavius sororis nepos, 116. — ejus corpus fertur in campum Martium et a plebe ante rostra crematur, 116.

L. Julius Cæsar, cos. pugnat adversus Samnites in bello sociali, 73. — occiditur a Marianis, 80.

L. Julius Cæsar, avunculus M. Antonii, ab eo proscribitur, 120.

Sex. Julius Cæsar relictus in Syria a legione et occisus, 114.

C. Junius Norbanus Flaccus, cos. violatis Sullæ legatis, ab eo vincitur, 85. — proscriptus et Rhodi comprehensus ipse se occidit, 89.

D. Junius Brutus Albinus, leg. Cæsaris, obsidet Massiliam, 110.— Bellovacos vincit, 114.—percussor Cæsaris, 116. — Mutinæ obsessus a M. Antonio, 117, 118. — liberatur ab Augusto, 119. — absens damnatur, et relictus a legionibus suis profugit, 120. — jussu Antonii interficitur, 120.

D. Junius Brutus Callaicus, cos. in Hispania militibus agros oppidumque dat, Lusitaniam perdomat et Oblivionem fl. transit, 55. — Gallæcos domat, 56. — Japydas vincit, 59.

D. Junius Silanus, prætor, qui Macedoniam spoliaverat, a T. Manlio Torquato patre damnatus vitam suspendio finit, 54.

L. Junius Brutus, 1, 2.

L. (Junius Brutus) Damasippus, prætor, auctore C. Mario, cos. omnem Romæ nobilitatem trucidat, 86. — Idem forte est M. Brutus, qui, circumventus a navibus Pompeii, in gladium incubuit, 89.

M. (Junius) Brutus; vid. L. Junius Brutus Damasippus.

M. Junius Brutus, pater percussoris Cæsaris, Galliam Cisalp. obtinet, et a Cneo Pompeio occiditur, 90.

M. Junius Brutus Cæpio, percussor Cæsaris, 116. — Græciam provinciam et C. Antonium in potestatem suam redigit, 118.—hunc necari jubet, 121. — in Græcia et Thracia res gerit varia fortuna, et C. Cassio jungitur, 120, 122. — apud Philippos vincit in cornu, cui præest, 123, 124.—ipse deinde victus vitam sponte finit, 124.

M. Junius Silanus, 28.

M. Junius Silanus, cos. a Cimbris vincitur, 65.

Juno Lacinia : ejus templum spoliatur, 42.

Jure consulti de jure respondent domi, 54, 3.

Juventatis ara, 1.

P. Juventius, prætor, cum exercitu cæditur, 50.

L

Labienus; vid. T. Attius.

C. Lælius, 29, 37.

Lanuvium colonia a Mario devastata, 80.

Laodice regina Syriæ ab Ammonio occisa, 50.

Latini devicti, 8.

Laurea in puppi nata, 32.

Legati Apolloniatium a juvenibus Rom. pulsati, 15.—tres Romanorum, nec caput, nec pedes, nec cor habentes, 50.

Legio Campana, quæ Rhegium occupaverat, securi percutitur, 12, 15. — quarta et Martia signa ab Antonio ad Cæsarem ferunt, 117.

Lepidus; vid. Æmilius.

Lethe; vid. Oblivio.

Leucas, caput Acarnaniæ, 33.

Lex agraria, 2, 3.—leges duodecim tabularum, 3. — de connubio Patrum et plebis, 4. — de consulibus ex plebe creandis, 6.—ne quis plus D jugeribus agri possideat, 6. —de veneficiis, 8.—lex de provocatione ad populum lata tertium, 10. —Oppia de finiendis cultibus matronarum, 34. — Voconia ne quis heredem mulierem instituat, 41.— ne cui regi Romam venire liceret, 46.—de ambitu, 47.—agraria, a Ti. Sempronio Graccho lata, 58.— frumentaria et agraria, a C. Sempronio Graccho latæ, 60.—censoria Q. Metelli, ut omnes cogerentur uxores ducere, 59. — ut eumdem tribunum plebi, quoties velit, creare liceat, 59.—agraria, ab Appuleio lata, 69. — judiciaria Livii Drusi, 71.—P. Sulpicii, ut exsules revocarentur et novi cives libertinique distribuerentur in tribus, utque Marius adversus Mithridatem dux crearetur, 77. — Roscia theatralis, 99.—Cornelia, 89.—Aurelia judiciaria, 97. — leges agrariæ a Cæsare latæ, 103.

Libertinorum filii ab Ap. Claudio cens. in senatum lecti, 9.—libertini in quatuor tribus redacti, 20. — primum militantes in bello sociali, 74. — distribuendi in tribus lege Sulpicia, 77. — in XXXV tribus distributi, 84.

Licinia necasse maritum insimulata, decreto cognatorum est necata, 48.

Licinia, Vestalis, 63.

C. Licinius Stolo, trib. pl. 6, 7.

L. Licinius Lucullus, cos. a tribunis plebis in carcerem conjicitur, 48.—in Hispania res prospere agit, 48.

L. Licinius Lucullus, cos. et proc. res bene gerit adversus Mithridatem ac Tigranem, 94, 95, 97, 98.

L. (Licinius) Murena, legatus, Marsos devincit, 76.—bellum adversus Mithridatem renovat, 86.

M. Licinius Crassus, prætor, debellat cum Spartaco, 97.—consul cum Pompeio, 97.—cum eo et Cæsare conspirat, 103, 105.—in bello Parthico perit, 106.

M. Licinius Crassus bellum gerit adv. Bastarnas, Mœsos et Thracas, 134, 135.

P. Licinius Crassus, consul, in Macedonia cum Perseo parum feliciter pugnat, 42. — proconsul, crudeliter complures diripit in Græcia urbes, 43.

P. Licinius Crassus, cos. extra Italiam profectus, quum idem pontifex max. esset, 59.—ab Aristonico victus occisusque, 59.

P. Licinius Crassus, Cinna et Mario Urbem cædibus et rapinis vastantibus, gladio se transfigit, et

filius ejus ab equitibus Fimbriæ occiditur, 80.

Sex. Licinius, senator, jussu Marii de saxo dejicitur, 80.

Ligures victi, 20, 39, 40, 41, 42, 46, 47. — Ligures Transalpini domiti, 60.

Limeas s. Limæas, Limia; vid. Oblivio.

M. Livius, cos. 27, 28, 29.

M. Livius Drusus, cos. Scordiscos vincit, 63.

M. Livius Drusus, trib. pl. auctor legis judiciariæ et belli socialis, domi occiditur, 70, 71.

Locri direpti, 29.

Locustarum ingens copia pestem in Africa gignit, 60.

L. Lucceius; vid. Cosconius.

Q. Lucretius Ofella, dux Sullanus, C. Marium Præneste obsidet, 88.—consulatum petere ausus contra Sullæ voluntatem, ejus jussu in foro occiditur, 89.

Lucullus; vid. Licinius et Terentius.

Ludi sæculares s. Terentini Diti patri ad Terentum in campo Martio facti, 49. — Ludi scenici, 7. — eos senatus spectat secretus a populo, 34. — et populus aliquamdiu stans, 48.

Lunæ defectus prædicatur, 44.

Lusitani subacti, 41, 46. — victores, 48. — dediti venduntur a Ser. Galba, qui propterea accusatur, 49.—devicti, 52, 53.

C. Lutatius Cerco, victa ad Ægates insulas classe Pœnorum, bello Punico secundo finem imponit, 19.

Q. Lutatius Catulus, proconsul, fauces Alpinas obsidens, a Cimbris repellitur, 68. — junctus Mario delet Cimbros, 68.

Q. Lutatius Catulus, cos. Lepidum collegam Italia pellit, 90. — dedicat templum Jovis in Capitolio, 98.

Luxuriæ initia, 39.

Macedonia provincia, 44, 45.

Machares, Mithridatis f. rex Bospori, a Lucullo in amicitiam receptus, 98.

Sp. Mælius eques, 4.

Magistratuum insignia posita in luctu et resumpta ob magnam victoriam, 74.

Cn. Magius Cilo Marcellum patronum Athenis interficit, 115.

Magnesia defensa, 81.

Mago, 23, 28, 29, 30.

Maharbal, 22.

Mamertinis Pœni auxilia mittunt, 14.—Romani, 16.

L. Mancinus legatus Carthaginem obsidet, 51.

Mandonius, 29.

C. Manlius, trib. pl. legem fert, ut Pompeio mandetur bellum Mithrid. 100.

M'. Manlius, cos. oppugnat Carthaginem, 49, 50.

Cn. Manlius, cos. 38.

Cn. Manlius Maximus, cos. a Cimbris victus, 67.

Cn. Manlius, prætor, a Spartaco victus, 96.

L. Manlius Imperiosus, 7.

L. Manlius, proc. ab Herculeio quæstore victus prælio, 90.

M. Manlius Capitolinus, 5, 6.

T. Manlius Torquatus, 7.

T. Manlius, prætor, 23.

T. Manlius Torquatus filium condemnat, et domi de jure respondet, 54.

Marcellus; vid. Claudius.

Marcia, Vestalis, 63.

C. Marcius Coriolanus, 2.

C. MARCIUS FIGULUS, consul, adversus Dalmatas pugnat vario Marte, 47.

L. MARCIUS, eques Rom. 25.

L. MARCIUS CENSORINUS, cos. oppugnat Carthaginem, 49.

L. MARCIUS PHILIPPUS, legatus Sullæ, Sardiniam occupat, 86.

Q. MARCIUS PHILIPPUS, 44.

Q. MARCIUS REX, cos. Stœnos devincit, 62.

MARIUS EGNATIUS, fortissimus Samnitium dux, occisus, 75.

C. MARIUS Jugurtham pellit Numidia, 66.—hunc in triumpho ducit, et in senatum venit triumphali veste, 67.—ter absens consul creatur ob Cimbrici belli metum, 67.—Teutonos et Ambrones delet ad Aquas Sextias, et paullo post Cimbros, 68.—quintum consul creatus, 68. — triumphat, 68. — L. Appuleium Saturninum trib. pl. adjuvat, et deserit, 69.—sextum consulatum emit per tribus sparsa pecunia, 69. —vincit Marsos, 73. — cum iis pugnat dubio eventu, 74. — bellum civile gerit adversus Sullam, 77.—latet in paludibus Minturnensium, et in Africam trajicit, 77. — redit, 79. — Romæ multos proscribit et necat, 80.—moritur, 80.

C. MARIUS filius in Africam trajicit, 77. — consul ante XX annos per vim creatus et omnem nobilitatem trucidari jubet, 86. — vincitur a Sulla et in oppido Præneste a Lucretio Ofella obsidetur, 87. — mortem sibi consciscit, occiso prius Pontio Telesino, fugæ comite, quocum concucurrerat, stricto utrimque gladio, 88.

M. MARIUS GRATIDIANUS, vir senatorii ordinis, a M. Mario adoptatus, a Sulla necatur cruribus brachiisque fractis, auribus præsectis et effossis oculis, 88, 5.

MARSI pugnant in bello sociali, 72 sq.

MARTIUS campus, 2. — in eo sepultus Sulla, 90.—et Julia Cæsaris filia, 106. — Hirtius ac Pansa sepulti sunt, 119.

MASINISSA, 24, 27, 28, 29, 30.—disceptat cum Pœnis de agro, 42, 47, 48.—senex vincit Pœnos, 48.—anno ætatis XCII gustare tantum panem solitus, 48. — ejus mors, opera juvenilia, ad ultimum edita, et liberi, 50. — inter tres ejus liberos regnum dividit Scipio, 50.

MASSILIA a Cæsare capta, 110.

MASSILIENSES juvantur a Romanis adversus Salluvios, 60.

MASSIVA, 64.

MASTANABAL, 50.

Mater Deum s. Idæa; vid. Idæa.

C. MATIENUS, qui exercitum in Hispania deseruerat, sub furca virgis cæsus est, et sestertio nummo veniit, 55.

Matronarum cultus finitur lege Oppia, 34.—veneficia, 8.

C. MEMMIUS, candidatus consulatus, ab Appuleio occisus, 69.

MENENIUS AGRIPPA, 2.

METELLUS; vid. Cæcilius.

METII FUFFETII supplicium, 1.

MICIPSA, 50. — mortuus regnum tribus filiis relinquit, 62.

Miles mercenarius in castris Rom. 24.—milites in Hispania agros oppidumque Valentiam accipiunt, 55. — legionibus XLVII agros captos dividit Sulla, 89.—veteranis cum seditione postulantibus missionem dat Cæsar, 113. — veteranos in colonias deductos excitat Cæsar Octavianus, 117.—veteranis agros dividit Augustus, 125. — eos in partes suas trahit L. Antonius, 125. — eorum seditionem, cum magna pernicie motam, inhibet C. Cæsar, 131.

Militaris disciplina severissima Scipionis, 57. — militares pœnæ: decimatio, 2. — C. Matieni, qui, quod exercitum deseruisset, sub furca virgis diu cæsus est, et sestertio nummo veniit, 55. — pœnæ aliæ, 57.

Milo; vid. T. Annius Milo.

Minucia, Vestalis, 8.

L. Minucius, 4.

M. Minucius, mag. eq. 22.

M. Minucius Rufus, proc. Thracas vincit, 65.

Mithridates Evergetes, pater Magni, regnis pellit Nicomedem et Ariobarzanem, 74.

Mithridates M. regnis pellit Nicomedem et Ariobarzanem, 76. —bellum gerit cum Romanis, 77, 78, 81, 82, 83, 86, 89, 93, 94, 95, 97, 103. — cives Rom. in Asia uno die trucidari jubet, 78. — fœdus facit cum Sertorio, 93. — a Bitœto Gallo interficitur, postquam veneno sumpto parum profecit ad mortem, 102.

Moesi a Crasso victi, 134.

Q. Mucius Scævola, proc. Asiæ publicanos coercet, 70. — pontifex max. fugiens in vestibulo ædis Vestæ occisus a Damasippo præt. 86.

Mulieres puniuntur a cognatis, 48, 6.

L. Mummius, cos. Corinthum, Thebas et Chalcidem diruit omnemque Achaiam subigit, 52.—vir abstinentissimus, 52. — de Achæis triumphat, 52.

L. Munatius Plancus se jungit M. Antonio, 120.

Munda urbs et Mundense prælium, 115.

Murena; vid. Licinius.

Mutilus; vid. Papius.

Mutina colonia, 39. — Mutinæ obsidio et Mutinense bellum, 117, 118, 119.

N

Nabis, 32, 34, 35.

Nepheris, oppidum Africæ propriæ, 51.

Nero; vid. Claudius.

Nervii a Cæsare deleti, 104.

Nicæa, opp. Galliæ Narbon. vicinum Massiliæ ejusque coloniæ, h. *Nice*, 47.

Nicomedes, Prusiæ filius, patrem occidit, 50.

Nicomedes in Bithyniæ regnum reductus, 74. — ex eo pulsus a Mithridate, 76.

Nicomedes IV moriens populum Romanum facit heredem regni, 93.

Nola, 23, 73.

A. Nomius, competitor Appuleii, per Marii milites occisus, 69.

Norbanus; vid. Junius.

Numa Pompilius, 1. — libri ejus inventi et exusti, 40.

Numantia, opp. Hisp. Tarrac. h. *Soria*, bellum gerit cum Romanis, 54, 55, 56, 57.

O

Oblivio, Lusitaniæ fl. (al. Lethe, Limeas, Limia, h. *Lima*), quem Bruti milites transire nolebant, 55.

Oblivio cædis Cæsaris a senatu decreta, 116.

Octavia, soror Augusti et uxor M. Antonii, 127. — ab hoc dimissa, 132.—defuncta, 138.

C. Octavius (C. Cæsar s. C. Julius Cæsar Octavianus et *Augustus*), quum de maritandis ordinibus ageret, orationem Q. Metelli cens. in senatu recitavit, 59.—nepos sororis Cæsaris testamento heres institu-

tus et adoptatus, 116. — ex Epiro Romam reversus nomen Cæsaris sumit, 117. — a M. Antonio, injuriis affectus, vires adversus eum paraturus, legiones ab eo desciscentes et veteranos in colonias deductos excitat, 117. — a senatu accipit proprætoris imperium cum ornamentis consul. et dignitate senatoria, 118.—vincit M. Antonium ad Mutinam, 119. — adversus eum parum gratus est senatus : unde, reconciliatus cum Antonio per Lepidum, Romam cnm exercitu venit, et annos XIX natus consul creatur, 119.—legem fert, qua absentes damnantur percussores Cæsaris, 120. — triumvir reip. constituendæ in quinquennium fit, et proscribit inimicos suos, 120. — cum Antonio bellum gerit contra Brutum et Cassium, 123. — eos apud Philippos devincit, 124. — veteranis agros dividit, et seditiones exercitus sui, a Fulvia corrupti, cum gravi periculo inhibet, 125.—L. Antonium, bellum Fulvia consiliante molientem, Perusiæ obsidet, et ipsi militibusque ejus deditis ignoscit, at oppidum diruit, 125, 126. — pacem facit cum M. Antonio, qui sororem ejus Octaviam in matrimonium ducit, 127. — cum Sex. Pompeio pacem facit, 127. — Salvidienum damnat, 127 —bellum Siculum gerit contra Sex. Pompeium, 128, 129. — Lepidum, molientem bellum et ab exercitu relictum, honore triumviratus privat, 129.—Agrippam donat corona navali, 129.—seditionem veteranorum inhibet, subigitque Japydas, Dalmatas et Pannonios, 131.—Antonium classe vincit ad Actium, et Alexandriam expugnat, 133.—tres triumphos agit, 133.—M. Lepidum, triumviri filium, bellum molientem, occidi jubet, 133. — *Augustus* cognominatur ipse et mensis sextilis, 134.—censum in tribus Galliis agit, 134. — bellum gerit adv. Hispanos, 135. — tumultum ob censum in Gallia exortum componit, eique ara dedicatur ad confluentem Araris et Rhodani, sacerdote creato C. Julio Vercundari Dubio Æduo, 137.—pacem facit cum Parthis, qui reddunt signa, sub Crasso et Antonio capta, 139.—pro rostris laudat Drusum, cujus corpus conditur in tumulo C. Julii, h. e. mausoleo Augusti, 140.

Cn. Octavius, cos. Cinnam collegam et Marium Urbe pellit, 79, 80.—occiditur, 80.

M. Octavius, collega Sempronii Gracchi, 58.

Olonici motus in Hispania, 43.

Opimia, Vestalis, 22.

L. Opimius, prætor, diruit Fregellas, 60. — consul Aventino pellit occiditque C. Gracchum, 61.—accusatur absolviturque, 61.

Q. Opimius, cos. Transalpinos Ligures subigit, 47.

Opitergini Transpadani, rate sua a Pompeianis navibus clausa, inter se concurrentes occubuerunt, 110.

Oppia, Vestalis, 2.—lex, 34.

C. Oppius, trib. pl. 34.

Q. Oppius, proc. captus a Mithridate, 78.

Ortiagontis regis Gallogræcorum uxor occidit centurionem vim ei illaturum, 38.

Ostia condita, 1.

P

Palæpolitani devicti, 8.

Pannonii subacti a Cæsare, 131.

Pansa; vid. C. Vibius.

C. Papirius Carbo, triumvir agro dividendo et tribunus pl. rogationem fert, ut eumdem tribunum plebi, quoties velit, creare liceat, 59.

Cn. Papirius Carbo, cos. a Cimbris fusus, 63.

Cn. Papirius Carbo, dux partium Marii et Cinnæ, 79, 80. — consul cum Cinna et deinde solus, 83. — bellum parat adv. Sullam, 84. — ab eo Italia expellitur, 88. — a Cn. Pompeio capitur et muliebriter flens occiditur, 89.

L. Papirius, creditor, 8.

L. Papirius Cursor, dict. 8, 9.

L. Papirius Cursor, cos. 10.

(Papius) Mutilus proscriptus clam ad posticas ædes Bastiæ uxoris accedit et, ab ea non admissus, se transfodit, 89.

Parma colonia, 39.

Parricidii pœnam primus subiit Publicius Malleola, culeo insutus et in mare præcipitatus, 68.

Parthi petunt amicitiam populi Rom. 70. — cædunt Crassum, 106. — victi a C. Cassio, 108. — duce Labieno Syriam occupant; sed a P. Ventidio victi expelluntur, 127, 128. — M. Antonium vincunt, 130. — pacem faciunt cum Augusto redduntque signa, Crasso et Antonio erepta, 139.

Pater Silani filium condemnat, cognitione ei mandata, 54. — Pater patriæ, 116.

Pergamum capit Fimbria, 83.

M. Perperna, cos. Aristonicum devincit, 59.

M. Perperna consularis, Sertorii socius, 92. — eum perfide necat, 96. — a Pompeio victus captusque interficitur, 96.

Perseus, 40, 45.

Perusia ab Augusto diruta, 126.

Pessinus; vid. Idæa mater.

Pestilentia, 7, 11. — in Africa ab ingenti locustarum copia, 60.

M. Petreius, legatus Pompeii, 110, 113. — cognita Cæsaris victoria Jubam seque interficit, 114.

Phamæas Himilco, 50.

Pharnaces Mithridati patri bellum infert, 102. — vincit Domitium, 112. — vincitur, 113.

Pharsalia urbs, et pugna Pharsalica, 111.

Philippi, et prælium Philippense, 124.

Philippus rex, 23, 27, 31, 32, 33, 36, 39, 40.

Philopoemen, 35, 39.

Phraates, Parthorum rex, bellum infert Tigrani, 100.

Picentes victi; 15, 74.

Piratas, in Cilicia potissimum et Isauria et Creta, persequuntur M. Antonius, 68. — P. Servilius Isauricus, 90, 93. — M. Antonius, 97. — Metelli, 98, 99. — Cn. Pompeius, qui eos XL diebus toto mari expellit, 99.

Pisaurum colonia, 39.

Placentia colonia, 20.

A. Plautius, sive Plotius, legatus a Samnitibus cum exercitu cæditur, 80.

C. Plautius, prætor, 52.

P. Plautius Hypsæus consulatum petit vi et armis, 107.

Q. Pleminius, leg. 29.

Plotius; vid. Plautius.

Pœnæ militares; vid. Militares p.

Politorium, 1.

Pompædius Silo; vid. Silo.

A. Pompeius Bithynicus prætor, a Sex. Pompeio occisus, 123.

Cn. Pompeius in Hispania bellum renovat adv. Cæsarem, 113. — ad Mundam cæditur, 115.

Cn. Pompeius Strabo, Magni pater, cos. magnas res gerit in bello sociali, 74, 75, 76. — eo auctore

necatur Q. Pompeius cos. 77. — fovet et Cinnæ et Octavii partem, 79.

CN. POMPEIUS (MAGNUS) conscriptis tribus voluntariorum legionibus ad Sullam venit, 85. — capit M. Brutum et Cn. Carbonem, 89. — Cn. Domitium et Hiarbam victos occidit, et, natus XXIV annos equesque adhuc Roman. ex Africa triumphat, 89. — occidit M. Brutum, 90. — quum adhuc eques esset, cum imperio consulari adversus Sertorium missus vario Marte bellum gerit, 91, 94. — consul factus ex equite Rom. tribunitiam potestatem restituit, 97. — piratas toto mari expellit, 99. — gerit bellum Mithridaticum, lege Manilia ei mandatum, 100, 103. — fanum Hierosol. capit et Judæos subigit, 102. — Iberos Albanosque vincit, 101. — Pontum in formam provinciæ redigit, 102. — conspirat cum Crasso et Cæsare, 103. — de filiis Mithridatis triumphat, et Magnus consalutatur, 103. — Ciceroni favet, 104. — per quinquennium annonæ curam accipit, 104. — et provincias in consulatu, 106. — ejus uxor Julia Cæsaris filia, 106. — consul tertium fit absens et solus, 107. — ei mandatur, ut videat, ne quid resp. detrimenti capiat, 109. — bellum civile gerit cum Cæsare, 109, 110, 111. — apud Pharsaliam vincitur, 111. — ab Achilla occiditur jussu Ptolemæi auctoribusque Theodoto et Pothino, 112. — Pompeianæ partes bellum renovant, 113, 114, 115.

Q. POMPEIUS NEPOS, primus censor ex plebe, 59.

Q. POMPEIUS RUFUS, cos. Termestinos subigit, et cum iisdem et Numantinis pacem ab infirmitate facit, 54.

Q. POMPEIUS RUFUS, cos. cum Sulla, adversatur P. Sulpicio trib. pl. a quo occiditur filius ejus, gener Sullæ, 77. — necatur auctore Cn. Pompeio proc. 77.

SEX. POMPEIUS Cyprum refugit, 112. — effugit ex prælio Mundensi, 115. — prædatur in mari et Siciliam occupat, 123. — navali prælio vincit Salvidienum occiditque A. Pompeium, 123. — impedit commercium annonæ et, pace facta cum C. Cæsare et Antonio, Siciliam provinciam accipit, 127. — bellum navale gerit adversus Cæsarem, et tandem victus in Siciliam profugit, 128, 129. — in fidem Antonii venit et bellum in Asia moliens occiditur, 131.

M. POMPONIUS, trib. pl. 7.

POMPTINÆ paludes siccatæ a Cornelio Cethego cos. 46.

Pons sublicius, 1.

PONTIA colonia, 9.

Pontifex max. ex plebe primus, 18. — flaminem Martialem in Urbe tenet, 19. — venerabilior tribunis pl. 47. — extra Italiam profectus, 59. — populi suffragio creatus, 67. — pontificum collegium ampliatur a Sulla, 89.

C. PONTINIUS, prætor, Allobrogos domat, 103.

C. PONTIUS, dux Samnitium, securi percutitur, 11.

(C.) PONTIUS TELESINUS cum C. Mario, fugæ comite, præcisa spe evadendi, concurrit stricto utrimque gladio, 88.

PONTUS in provinciæ formam redigitur a Pompeio, 102.

C. POPILLIUS LÆNAS, legatus, Antiochum virga circumscribit, 45.

C. POPILLIUS LÆNAS Ciceronem occidit, 120.

M. POPILLIUS LÆNAS, cos. a Numantinis fusus, 55.

C. PORCIUS CATO, consul, Cen-

sorii nepos, a Scordiscis vincitur, 63.

C. CATO, tribunus plebis, comitia tollit, 105.

L. PORCIUS, prætor, Marsos vincit, 74. — consul, fusis aliquoties Marsis, in castris eorum cadit, 75.

M. PORCIUS CATO suadet legem Oppiam, 34. — Hispaniam citer. pacat et triumphat, 34. — censor severus, 39. — suadet legem Voconiam, 41. — et bellum Punicum, 48, 49. — pauper est et tenuissimo sumptu facit funus filii, in prætura mortui, 48. — laudat Scipionis Æmiliani virtutem, 49. — suadet rogationem Scribonianam, 49.

M. PORCIUS CATO Cyprum redigit in formam provinciæ, 104. — in petitione præturæ repulsam fert, et adversatus legi Treboniæ in vincula ducitur, 105. — contradicit legi in Cæsaris favorem latæ, 107.— candidatus consulatus, 108. — laboriosum iter cum exercitu facit per deserta Africæ, 112. — tuetur Uticam, 113. — se percutit Uticæ, 114. — ejus filio data venia, 114.

PORSENA, rex Clusinorum, 2.

POSIDONIA colonia, 14.

A. POSTUMIUS, dictator, 2.

A. POSTUMIUS, cos. in Urbe tenetur, quia et flamen Mart. est, 19.

A. POSTUMIUS, legatus, a Jugurtha victus pacem facit, 64.

A. POSTUMIUS ALBINUS, cos. delectum severe agens a tribunis pl. in carcerem conjicitur, 48.

A. POSTUMIUS ALBINUS, legatus, infamis crimine proditionis et ab exercitu suo interfectus, 75.

L. POSTUMIUS, opera militum in agro suo usus, damnatur, 11.

L. POSTUMIUS, prætor, 23.

L. POSTUMIUS ALBINUS, proc. 41.

L. POSTUMIUS, prætor, a Samnitibus interfectus, 73.

M. POSTUMIUS REGILLENSIS, 4.

SP. POSTUMIUS, consul, 9.

POTENTIA colonia, 39.

POTHINUS auctor est, ut Pompeius occidatur, 112.

Prædones maritimi; vid. Piratæ.

PRÆNESTINI inermes conciduntur jussu Sullæ, quia Marium receperant, 87, 88.

Prætextæ et alia magistratuum insignia posita in luctu et resumpta ob magnam victoriam, 74.

Prætores primi, 7.— duo primum creati, 19. — quatuor, 20. — seni, 32. — quidam damnati, avari et crudeles provinciarum præsides, 43, 47.

PRIVERNATES victi, 8.

Prodigia, 32, 35.

Proscriptio Sullæ, 88. — Octavii, Lepidi et Antonii, 120.

Proscriptorum et bona venduntur, et liberi jus petendorum honorum amittunt, 89.

PROSERPINÆ pecunia Locris, 29.

Provinciæ avare et crudeliter administratæ, 43, 47, 54. — in quinquennium dantur, 105.

PRUSIAS, rex Bithyniæ plenus adulationis, Romam venit, 45. — ejus legati conqueruntur de Eumene, 46. — a Nicomede filio occiditur, 50. — habebat alium filium, qui, pro superiore dentium ordine, enatum habuisse unum os continens dicebatur, 50.

PSEUDOPHILIPPUS, 50. — alter memoratur, 53.

PTOLEMÆUS, Ægypti rex, socius Rom. 14.

PTOLEMÆUS a fratre pulsus restituitur a Romanis, 46. — a fratribus fœdus ictum, ut alter in Ægypto, alter Cyrenis regnaret, et alter alteri succederet, 47.

PTOLEMÆUS EVERGETES, crudelis et regno pulsus, 59.

PTOLEMÆUS, Ægypti rex, pulsus

Romam venit, 104. — reducitur a Gabinio, 105.

Ptolemæus Apion, Cyrenarum rex, heredem populum Rom. relinquit, 70.

Ptolemæus Cleopatram sororem et reginam Ægypti regno pellit, 111. — occidi jubet Pompeium, 112.— pellitur a Cæsare, 212.

Publicanorum injuriæ, 70.

Publicius Malleolus, matre occisa, primus culeo insutus in mare præcipitatur, 68.

Publilia maritum necasse insimulata decreto cognatorum necatur, 48.

C. Publilius, debitor, 8.

Q. Publilio Philoni imperium primo prolatum et triumphus pro consule decretus, 8.

Pyrrhus in Italiam venit, 12.— bellum ibi prospere gerit, 13. — in Siciliam trajicit, et reversus a Curio expellitur Italia, ac moritur, 14. — petit a senatu Rom. ut pacis componendæ caussa in Urbem recipiatur, 13.

Q

Quæstores octo creati, 15.

L. Quintius Cincinnatus, 3, 4.

L. Quintius Flamininus, 32, 33, 39.

T. Quintius Crispinus, cos. 27.

T. Quintius Flamininus, 32, 33, 34.

R

Rætia a Ti. Nerone et Druso domita, 136.

Raudii campi, 68, 5.

Repetundarum rei, 70.

Rhegium occupatur a legione Campana in præsidium eo missa, 12. — quæ securi percutitur, 15.

Rhodii, socii Rom. 31, 32, 37. — stolide minantur Romanis, 44. — legati eorum deprecantur iram senatus Rom. 45. — in societatem recipiuntur, 46.

Rhodum in exsilium proficiscitur Metellus, ibique legendo et audiendis magnis viris avocatur, 69. — oppugnat Mithridates, 78.

Romani judices inter Ardeates et Aricinos sumpti agrum, de quo ambigitur, sibi adjudicant, 3.—agrum restituunt, 4.—Veios migraturi retinentur a Camillo, 5.—primum mare transgrediuntur, 16.—argento signato utuntur, 15. — armatorum CCC millia in bello Gallico habent, 20. — exercitus ducunt trans Padum, 20. — mercenariis militibus utuntur, 24. — in Asiam trajiciunt duce Scipione, 37. — regna hereditate accipiunt, 58, 59, 70, 93.— in Asia commorantes uno die trucidantur jussu Mithridatis, 78.

Romulus, 1.

L. Roscius Otho, trib. pl. legem tulit, ut equitibus Romanis in theatro XIV gradus proximi adsignarentur, 99.

P. Rupilius, cos. in Sicilia cum fugitivis debellat, 59.

P. Rutilius Lupus, cos. a Marsis victus et occisus, 73.

P. Rutilius Rufus invisus publicanis ordinique equestri, in exsilium missus, 70.

S

Sacer mons, 2.

Sacrosanctus Cæsar, 116.

Saga sumit populus Rom. in tumultu aut eo imminente, 72, 118. — ponit, 73.

SAGUNTUS capta, 21.

SALASSI domiti, 53, 135.

SALENTINI victi, 15.

SALLUVII hostes Massiliensium, 60. — victi a C. Sextio, 61. — a C. Cæcilio, 73.

Q. SALVIDIENUS RUFUS, legatus C. Cæsaris, a Sex. Pompeio victus navali prælio, 123.— consilia nefaria contra Cæsarem molitus indicio Antonii protrahitur, et damnatus mortem sibi consciscit, 127.

SAMNITES bellantes, 7, 9, 10, 11, 12. — soli Italicorum cum Sulla fœdus non faciunt, et ab eo ante mœnia Romæ devincuntur, 88.

SARDI victi, 20, 41, 60.

SCORDISCI in Thracia, 56, 63.

C. SCRIBONIUS CURIO, proc. Dardanos in Thracia vincit, 92, 95.

C. SCRIBONIUS CURIO, trib. pl. Cæsari primum adversatur, dein favet, 109. — legatus Cæsaris vincit Varum in Africa, sed a Juba cum exercitu cæditur, 110.

L. SCRIBONIUS LIBO, trib. pl. rogationem fert, ut Lusitani, a Ser. Galba venditi, in libertatem restituantur, 49.

SELEUCUS Antiocho patri in Syria succedit, 41, 46.

SELEUCUS a Cleopatra matre una cum Demetrio patre occiditur, 60.

SEMPRONIA, soror Gracchorum, P. Scipionis uxor, 59.

A. SEMPRONIUS ASELLIO, prætor, a feneratoribus in foro occisus, 74.

C. SEMPRONIUS GRACCHUS, trib. pl. fert leges perniciosas, 60. — coloniam deducit Carthaginem, 60.— a L. Opimio cos. pellitur Aventino et occiditur, 61.

C. SEMPRONIUS TUDITANUS, prætor, a Celtiberis cæditur, 33.

C. SEMPRONIUS TUDITANUS, cos. contra Japydas res male gerit, 59.

P. SEMPRONIUS, censor, 18.

P. SEMPRONIUS TUDITANUS, consul, 29.

TI. SEMPRONIUS GRACCHUS, cos. 23, 24, 25.

TI. SEMPRONIUS GRACCHUS, proc. Celtiberos vincit conditque Gracchurim, 41.

T. SEMPRONIUS GRACCHUS, trib. pl. fert leges agrarias, et ab optimatibus occiditur, 58.

SENA colonia, 11.

Senatoribus CCC admiscendi DC equites lege Sempronia, 60.

Senatus Rom. lectus, 1.—auctus, 1. — in eum lecti libertinorum filii, 9. — secretus a populo ludos spectat, 34. — in eum Marius venit triumphali veste, 67. — judicia exercet cum equestri ordine, 70, 71. — suppletus ex equestri ordine primum belli Punici, 11. — tempore, 23. — deinde a Graccho, 60. — tum a Sulla, 89. — vestem mutat, 105. — mandat consulibus et Pompeio, ut videant, ne quid resp. detrimenti capiat, 109.

C. SENTIUS, prætor, 70.

SEQUANI a Cæsare adjuti, 104.

L. SERGIUS CATILINA, cum Lentulo, Cethego et aliis conjurans, industria Ciceronis Urbe pellitur, et socii ejus puniuntur, 102. — cæsus, 103.

Q. SERTORIUS, dux partium Marii et Cinnæ, 79, 80. — proscriptus a Sulla ingens bellum excitat in Hispania, 90-94. — proditus et a Perperna necatur, 96. — crudelis in suos, 92. — fœdus facit cum Mithridate, 93.

Servile s. fugitivorum bellum, gestum ducibus Euno et Cleone in Sicilia, 56, 58, 59. — iterum excitatum in Sicilia, 69. — in Campania ducibus Spartaco et Crixo, 95, 96, 97.

C. SERVILIUS AHALA, 4.

C. Servilius Glaucia, prætor, cum Appuleio interfectus, 69.

P. Servilius Vetia Isauricus, proc. Cilicas devincit, 90. — et Isauros, 93.

Q. Servilius Cæpio, cos. Viriathum a proditoribus necandum curat, 54.

Q. Servilius Cæpio, proconsul, a Cimbris victus, 67. — hinc damnatus et bona ejus publicata sunt, 67.

Q. Servilius Cæpio, proc. Asculi occisus, 72.

Q. Servilius Cæpio perit in bello sociali, 73.

Servius Tullius, 1.

Servus, proditor domini, manu missus ob fidem datam, sed de saxo dejectus, 77.— servi Capitolium occupant, 3. — conjurant, 4. — armantur ob paucitatem militum, 22. — hi liberi fiunt ob virtutem, 24. — conjurant de solvendis obsidibus Carth. 52. — in Sicilia bellant cum Romanis, 56, 58, 59, 69. — et in Campania, 95, 96, 97.

Sestertio nummo venire, 55.

Sextilia Vestalis damnata, 14.

C. Sextius Carvinus, cos. victis Salluviis in Gallia Narbon. condidit Aquas Sextias (h. *Aix*), a fontibus et nomine ejus appellatas, 61.

L. Sextius, 6.

T. Sextius, Cassianarum partium dux, a Q. Cornificio in Africa vincitur, 123.

Silo Pompædius, dux Marsorum et auctor belli socialis, in prælio cadit, 76.

Silvii reges Albani, 1.

Sociale s. Italicum bellum, cujus auctor est M. Livius Drusus, 71-77, 80.

Socii Romanorum cum his bellum gerunt sociale s. Italicum et Marsicum, 71-77. — novi cives distribuendi in tribus lege Sulpicia, 77. — iis a senatu civitas datur, 80. — et suffragium, 84, 86. — fœdus percutiunt cum Sulla præter Samnites, qui ab eo tamen devincuntur ante portam Collinam, 86, 88.

Sophonisba, 30.

Spartacus, dux gladiatorum, 95, 96, 97.

Spoletium colonia, 19.

Spolia opima, 1, 4, 20.

Statuæ legatis in Rostris positæ, 4.

Stipendium primum, 4.

Stoeni s. Stoni, Alpina gens, devicti, 62.

Strato exoratus, M. Bruto fugæ comiti gladium adigit, 124.

Suessa colonia, 9.

Suessiones a Cæsare domiti, 104.

Sulla; vid. Cornelius.

C. Sulpicius Gallus, trib. mil. prædixit exercitui, quod luna nocte proxima defectura esset, 44.

C. Sulpicius Gallus, cos. subigit Ligures, 46.

P. Sulpicius, prætor, 27.

P. Sulpicius, cos. 31.

P. Sulpicius Rufus, trib. pl. et Marii amicus, fert leges perniciosas, et indicio servi proditus a Sullanis occiditur, 77.

Ser. Sulpicius, legatus, Marrucinos subigit, 76.

Ser. Sulpicius Galba, 45.

Ser. Sulpicius Galba, prætor, male pugnat adversus Lusitanos, 48. — eos in fidem deditos vendit: unde accusatur a L. Scribonio, 49.

Ser. Sulpicius Galba, a Lucanis comprehensus, opera feminæ liberatur, 72. — Pelignos prælio fundit, 73.

Ser. Sulpicius Rufus consul creatur, 108.

Surenas, dux Parthorum, 106.

Syphax, 24, 28, 29, 30.

Syracusæ, 24, 25.

T

Tabularum novarum spe plebem sollicitat Cœlius, 111. — et Dolabella, 113.

Tarentini classe Rom. direpta legatisque pulsatis Pyrrhum in Italiam arcessunt, 22. — iis victis pax et libertas datur, 15. — per proditionem a Fabio recipiuntur, 27.

L. Tarquinius Collatinus, 1, 2.

L. Tarquinius Priscus, 1.

L. Tarquinius Superbus, 1, 2.

Tencteri a Druso domiti, 138.

C. Terentius Varro, cos. 22.

M. Terentius Varro Lucullus, proc. Thracas subigit, 97.

M. Terentius Varro, legatus Pompei, 110, 111.

Q. Terentius Culleo, 30.

Terentus, locus quidam in campo Martio, ubi ludi sæculares agebantur, 49.

Termestini in Hispania (cujus opp. Termes, h. *Tiermes* aut *Lerma*) subacti, 54.

Termini ara, 1.

Teutomalius, rex Salluv. 61.

Teutoni, socios se Cimbris conjungunt, 67, 68.

Thapsus, 114.

Theatrum a censoribus locatum ex SCto destruitur, tanquam inutile et nociturum publicis moribus, populusque aliquandiu stans ludos spectat, 48.

Thebæ dirutæ, 52.

Theodotus, præceptor Ptolemæi regis, auctor est, ut Pompeius occidatur, 112.

Theoxena, verita libidinem Philippi, liberos veneno tollit ipsaque se cum viro in mare præcipitat, 40.

Thracum bella cum Romanis, 56, 63, 65, 70, 83, 91, 92, 97, 135, 138. — incursiones in Macedoniam, 74, 76, 81, 82.

Thurini adjuti a Romanis adversus Lucanos, 11.

Tigranes, Armeniæ rex, bellum gerit cum Mithridate adversus Romanos, 97, 98, 100, 101. — adv. Tigranem filium et Phraatem, 100.

Tigurini Galli, pagus Helvetiorum (h. *Canton Zürich*), L. Cassium cos. cum exercitu cædunt, 65.

Q. Titurius Sabinus, legatus Cæsaris, 106.

Tolosa, opp. Galliæ Narbon. h. *Toulouse*, a Cæpione direptum, et aurum Tolosanum, 67, 5.

C. Trebonius, trib. pl. legem fert, ut Pompeio, Crasso et Cæsari provinciæ in quinquennium dentur, et Catonem adversantem in vincula duci jubet, 105. — legatus Cæsaris, 110. — mox ejus percussor, 116. — in Asia fraude P. Dolabellæ occiditur, 119.

Cn. Tremellio, trib. pl. mulcta dicitur, quod cum M. Æmilio Lepido pontifice max. injuriose contenderat, 47.

L. Tremellius, quæstor, in Macedonia Pseudophilippum cum exercitu cædit, 53.

Treviri victi, 107.

C. Triarius, legatus Luculli, a Mithridate victus, 98.

Tribuni plebis quinque creati, 2. — decem, 3. — Patribus adversantur, 4. — minus reverendi quam pontifices max. 47. — in carcerem conjiciunt consules, 48, 55. — censorem de saxo dejici jubent, 59. — non eosdem creare plebi, quoties velit, licet, 59. — iis a Sulla adimitur omne jus legum ferendarum et potestas minuitur, 89. — quæ restituitur a Pompeio, 97. — comitia tollunt, 105. — in vincula duci jubent adversarios, 105. — Urbe

pelluntur, 109. — duobus potestas abrogata a Cæsare, 116.

Tribuni militares, 4.

Tribus XXI populi Rom. 2. — quatuor additæ, 6. — duæ, 7. — duæ, 9. — duæ, 10. — duæ, 19.

Triumphali veste in senatum venit Marius, 97.

Triumphus decretus Q. Publilio, proconsuli, 8. — primus navalis victoriæ, 17.

Triumviri capitales primum creati, 11. — triumviri agris dividendis, 58, 59. — coloniis deducendis, 60. — reip. constituendæ in quinquennium Octavius, Lepidus et Antonius, 120.

Tuccia, virgo Vestalis incesti damnatur, 20.

M. Tullius Cicero auctor est, ut absolvatur Aquillius, 70. — eruit conjurationem Catilinæ, 102. — lege a Clodio lata in exsilium mittitur, 103. — opera Pompeii et Milonis reducitur, 104. — post pugnam Pharsal. in castris Pompeii remanet, vir timidus, 111. — proscriptus a M. Antonio occiditur a Popillio, et ejus caput cum dextra in rostris ponitur, 120.

Q. Tullius Cicero, legatus Cæsaris, 106.

Tullus Hostilius Albanos bello petiit, 1.

Tumultu imminente populus Rom. saga sumit, 72, 73, 118.

Tutia Vestalis damnata. Conf. supra Tuccia.

U

Umbri victi, 15.

Uticensium ad Romanos legatio, 49.

Uxores ducere ut omnes cogantur, censet Q. Metellus censor, 59.

V

Vaccæi subacti, 41, 48. — victores, 56. — obsessi se ipsi interimunt, 57.

Valentia, oppid. Hisp. Tarrac. hodie *Valencia*, militibus a Bruto datum, 55.

L. Valerius Flaccus, censor, 39.

L. Valerius Flaccus, cos. et collega Cinnæ, in Asiam missus, ut Sullæ succederet, et ob avaritiam invisus exercitui, a C. Fimbria legato suo occiditur, 82.

L. Valerius Flaccus, princeps sen. suadet pacem, 83.

M. Valerius Corvus, 7.

M. Valerius Maximus, censor, multos e senatu movet, 18.

M. Valerio Messallæ Gellius Poplicola frater condonatur, 122.

P. Valerius, consul, 2.

P. Valerius Lævinus, cos. a Pyrrho fusus, 13.

Vardæi in Illyrico subacti, 56.

P. Vatinius Glaber, prætor, a Spartaco victus, 95, 3.

P. Vatinius in petitione præturæ Catoni præfertur, 105. — exercitus ejus in potestatem M. Bruti redigitur, 118.

Veientes bellantes, 2.

Veii a Camillo capti, 5.

Veneficia matronarum, 8, 48.

Veneti a Cæsare victi, 104.

P. Ventidius Bassus, Antonii legatus, Parthos prælio victos Syria expellit, Labieno eorum duce occiso, 127. — Parthos in Syria iterum vincit, 128.

Venus Genitrix, 116.

Vercingentorix, dux Arvernus, 107, 4.

Veromandui aliique populi a Cæsare domiti, 104.

VESTÆ templo ardente Cæcilius Metellus pont. max. ex incendio sacra rapit, 19. — in ejus æde exstinctus ignis, 28, 41.

Vestales virgines incesti damnatæ, 2, 8, 14, 20, 22, 63. — ob ignem in æde Vestæ exstinctum flagris cæsæ, 28.

Vestem mutat senatus, 105.

Veterani; vid. Milites.

M. VETILIUS, prætor, 52.

VETURIA, mater Marcii, 2.

T. VETURIUS, cos. 9.

Via Appia, 9.

C. VIBIUS PANSA, cos. vincitur a M. Antonio, 119. — eo deinde victo moritur ex vulnere, et in campo Martio sepelitur, 119.

VINDALIUM, oppidum Galliæ Narb. 61.

M. VIPSANIUS AGRIPPA vincit Sex. Pompeium, 129. — navali corona primus donatur, 129. — Cæsaris gener moritur, 136.

VIRDOMARUS, Gallorum dux, 20.

VIRGINIUS filiam interimit, 3.

VIRIATHUS Lusitaniam occupat et bellum gerit adversus Romanos, 52, 53. — a proditoribus interficitur, 54.

VITELLII securi percussi, 2.

Q. VOCONIUS SAXA, trib. pl. legem fert, ne quis heredem mulierem instituat, 41.

VOLUMNIA, uxor Marcii, 2.

X

XANTHIPPUS, Lacedæmoniorum dux, Regulum in Africa vincit capitque, 18.

TABULA

RERUM QUÆ IN HAC POSTERIORI PARTE DUODECIMI ET ULTIMI VOLUMINIS CONTINENTUR.

EDITORIS novi præfatiuncula VII
Index rerum et nominum in T. Livium et J. Freinshemium I
Index nominum et rerum in Epitomas librorum Livii 408

FINIS POSTERIORIS PARTIS DUODECIMI ET ULTIMI VOLUMINIS.

Bayerische Staatsbibliothek München

BSB Bayerische StaatsBibliothek

MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Livius, Titus, / Freinsheim, Johann, / Lemaire, N. E.,

Titus Livius Patavinus

Bd.: Vol. 12 : Pars 1/2. [De Livio. Index]

Parisii 1825

A.lat.b. 2308 f-12
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10247396-4